ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ,
ΜΟΣΧΟΥ, ΒΙΩΝΟΣ, ΣΙΜΜΙΟΥ
τὰ σωζόμενα.

THEOCRITI,
MOSCHI, BIONIS, SIMMII
quæ extant:

Cum Græcis in Theocritum SCHOLIIS,
& Indice copioso:

Omnia studio & opera DANIELIS HEINSII.

Accedunt IOSEPHI SCALIGERI, ISAACI CASAVBONI, *& eiusdem* DANIELIS HEINSII *Notæ & Lectiones.*

Ex Bibliopolio Commeliniano,
M. D. CIIII.

Illustrißimo, Nobilißimoque viro

PAVLO CHOARTO BVZANVALLIO,

Christianißimi Regis apud potentißimos Ordines confœderatarum Belgii prouinciarum

ORATORI

DANIEL HEINSIVS S. D.

SPLENDOR, vir Illustrissime [redacted] [redacted], & dignitas, quanuis extra sortis plebeiæ aleam posita, nihilominus tamen ab inferioribus plerunque solatium aut voluptatem petit. Siue quia cum fortuna quotidie vobis negotium est, quæ fastidiosa in culmine rerum habitat: siue quia vt cibi dulcioris, ita dignitatis aliqua est satietas. Sicut enim iis qui e speculis excelsioribus diu oculos circumferunt, & aciem intendunt, vnde & reliquos ex alto despiciunt, & terram longe infra se positam intuentur, facillime vertigo aliqua oboritur: ita vobis, nisi descendatis interdum, & cum fæce hominum sitis, aut si quid infra eos est, quibus non cum hominibus, sed cum bubus, cum

capris, cum ouibus res est. Quod quidem imperium quanuis a contemptu vix se vindicet, aliquanto tamen tutius est imperare cæteris animalibus, vt recte in principio suauissimi operis ait Socraticus Xenophon, quam homini: a quo nemini præterquam superiori periculum est. Nec enim opilionibus suæ oues, nec caprariis hirci, neque greges reliqui pastoribus insurgunt; sed facillime, quo aguntur eunt: vectigal præterea non inuiti præstant. Nam & lac suum, & lanam, & operas indulgent iisdem quibus parent; cumque morem gesserunt, etiam lucrum addunt. Neque vnquam aut officio desunt, aut compendio, nisi aut a morbo aut a scabie occupentur. Quæ soli homini perpetua est: imperii nimirum libido. Quod cum aut vni deferendum sit aut paucis, semper plures sunt qui regno insidiantur, quam qui illud consecuti sunt. Adde, quod nemo meliori iure imperium possidet, quam affectat, nisi qui successu caret: nec alius fere iniustus habetur, quam qui infelix est. Itaque si recte rem videas, nec a sceptro periculum, nec a pedo abest securitas. Et enimuero si vel

magnum Alexandrum, cuius fortunæ limites dies & nox fuerunt, vel Ptolemæum Philadelphum, poſtquam regnum diſtinctum eſt, qui in Ægypto ſola, teſte poëta noſtro, oppidis trecentis imperauit, triginta nouem, ſupra XXXIII millia, cum Daphnide, vel Menalca, vel Comata conferas; videbis, illis omnia, præter purpuram, aurum, potentiam, ſucceſſum, defuiſſe: his, cætera, præter ſecuritatem. Nec enim fortunatus eſt, qui poſt expugnatum terrarum orbem, & columnas Herculis, nondum ſperare deſinit: neq. miſer, qui felicitatem ſuam non cum lubidine, ſed natura terminat. Quia inter mortales facilius habetur quam inuenitur felicitas: & cuilibet offertur naſcenti, quod paucis contingit morientibus. Mihi certe longe beatior videtur, qui hoc vniuerſum, & in eo ſolem, aſtra, locorum amœnitatem, nemorum ſeceſſus, fontium lapſus, ſecurus tanquam ſua aſpicit: quam qui ferro & cædibus graſſatus, tantum poſſidere ſe autumat, quantum diu prius timendo, conſecutus eſt; & quod omnium eſſe poterat, cum felicitatis ſuæ detrimento, inter priuata rettulit. Itaque ſi in media

 Sicilia

Sicilia Dionysium statuas & Tityrum; ita fortunam eorum distinguam: vt alteri diadema relinquam; alteri, metum, pauorem, suspitionem demam: quibus nemo caret, nisi qui vulgo pauper habetur. Iam, vt metuere vtrunque aliquid concedam; alteri fortasse a lupo, alteri a fortuna periculum est: quæ bellua non paucarum ouium sanguine sitim explet, sed crudelius aliquid ex homine potentissimo quam cadauer efficit, cuius sæpe inter vota mors numeratur. Adde, quod aut pedum lupus metuit, aut custodem: fortunam nemo vnquam sceptro a foribus abegit: cuius iram nemo facilius sustinet, quam qui fauorem non expertus est. Itaque nos qui e literarum ocio hoc solatium petimus, vt nihil a dignitate vestra hoc tempore, quam sincerum laborum nostrorum iudicium expectemus; nec hoc animo tamen in his studiis versamur, vt si aliquando cum fortuna & patria in gratiam redeamus, torpore scholastico & vmbratili ocio penitus occupati, rebus gerendis pares esse non possimus; multum illis dissimiles quos effœminare solent & castrare hæc studia, vt nihil aliud sint in Republica

blica

blica quam ſpadones aut thlibiæ, οὐκ ἐν δέοντι, dicunt Græci, τὸν ἄνδρα καὶ τημελοῦσι: Theocritum noſtrum tibi damus, vt vel ſolatium ex eo nobiſcum vel voluptatem petas. Nolumus enim quotieſcunque a Rege maximo curiſque publicis, horam vnam aut alteram tibi vindices, omnia Haganæ ſyluæ debeas, quo plerunque ſecedere ſoles: ſed ſi vel cœlum pluuium, vel alias inconſtans Iupiter, cuius iniuriam non raro in his tractibus experimur, domi te detineat, interim in Siculorum lucis & paſcuis vageris, vbi inter Muſam ruſticam & ſibilos paſtorios ἀηδίαν illam & ἀνορεξίαν exuas, quæ plerunque ex aula ſuboritur: & leuioribus interdum ferculis guſtum delicatioris cibi acuas. Nobis ſufficiet ſi illi cuius beneuolentiam prolixiſſime experti ſumus, eodem tempore & gratum animum & induſtriam noſtram probemus. Vale, Illuſtris vir, & literarum cauſam porro fouere perge.

ΤΑΙ ΑΡΕΘΟΙϹΑΙ

καὶ

ΤΑΙ ΝΑϹΩΙ

ΔΑΝΙΗΛ ὁ ΕΙΝϹΙΟϹ.

Δάφνιδι τῷ χαρίεντι, τεΐν τε τόδ', ὦ Ἀρέθοισα,
　Ἄνθεμα, τᾷ νάσῳ πολλὰ χαριζόμενος,
Εἰνσιάδας ἐπίκωρος, ἔθ' ἁμιγένειος ἔθηκε,
　Πολλὰ πονῶν θυμῷ, πόλλ' ἐλεαζόμενος·
Οὕνεκ' ἀτιμαγελεῦσαν ἐδέρκετο πολλάκι ποίμναν
　Ἄθλια, τὼς δ' αὐλὼς νόσφι λιασδομένως,
Τοῖσιν ἑάς ποκ' ἔτερπεν ὄϊς συρικτὰ Μενάλκας,
　Πανὶ μελιφθόγγῳ ἶσα μελισδόμενος.
Ὤλετο δ' ὡξ Αἴτνας ποιμὰν σχεδόν· ὤλετο δ' ἄλλα
　Παίγματα τᾶν βωτᾶν, παίγματα τᾶν ἀγελᾶν.
Ὠρχαῖος Πολύφαμος ἐτάκετο καρόθι μᾶλλον,
　Μῶνος ἐρημαίᾳ πέτρᾳ ἐφεσδόμενος.
Πάντα δέ νιν Μοισᾶν λίπε φάρμακα· βὰν δὲ καὶ αὐταὶ
　Ἐλπίδες οἱ Σικελᾶν εἰς ἅλ' ἀποπτάμεναι·
Καὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμὸν συγερὰ περικάππεσεν ὄρφνα,
　Ταλέμω ἀρχαῖα ὡς φάτο μαντοσύνα.
Ἄμμες δ' ἀέλιόν τιν' ἐπαγάγομες τᾷ ἀοιδᾷ·
　Ἀέλιον βώτης, ἀέλιον δ' ἀγέλης.
Χαίρετε πετράων ἀποκόμματα, χαίρετε, βῶκοι·
　Χαίρετε τοσήνας ἀντὶ φιλοφροσύνας.

ΓΕΝΟΣ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ.

ΘΕΟ'ΚΡΙΤΟΣ ὁ τῶν βουκολικῶν ποιητὴς, Συρακούσιος ἦν τὸ γένος, πατρὸς Σιμιχίδου, ὥς αὐτός φησι·

Σιμιχίδα πᾷ δὴ τὺ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις;

Ε'νιοι δὲ τὸ Σιμιχίδα ἐπώνυμον εἶναι λέγουσι. δοκεῖ γὰρ σιμός τις τὴν πρόσοψιν εἶναι. πατέρα δὲ ἐσχηκέναι Πραξαγόραν, καὶ μητέρα Φιλῖναν. ἀκουστὴς δὲ γέγονε Φιλιππίδου, καὶ Ἀσκληπιάδου, ὧν μνημονεύει. ἤκμασε δὲ κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, τὸν ἐπικληθέντα Λαγωόν. περὶ δὲ τὴν τῶν βουκολικῶν ποίησιν εὐφυὴς γενόμενος, πολλῆς δόξης ἐκ τούτων ἐπέτυχε. κατὰ γοῦν τινὰς Μόσχος καλούμενος, Θεόκριτος ἐπεκλήθη.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ εὑρέθη τὰ βουκολικά.

ΤΑ βουκολικά φασιν ἐν Λακεδαίμονι εὑρεθῆναι, καὶ περιττῶς προκοπῆς τυχεῖν. τῶν γὰρ Περσικῶν ἐνεστώτων ἔτι, καὶ φόβῳ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ταρασσόντων, ἐνέστη καὶ ἑορτὴ Ἀρτέμιδος Καρυάτιδος. τῶν δὲ παρθένων ἀποκεκρυμμένων διὰ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου ταραχὴν, ἄγροικοι τινὲς εἰσελθόντες εἰς τὸ ἱερὸν, ἰδίαις ᾠδαῖς τὴν Ἄρτεμιν ὕμνησαν. τῆς δὲ τούτων μούσης ἀρεστῆς γενομένης, παρέμεινε τὸ ἔθος καὶ ἐφυλάχθη. Ἄλλοι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐν Τυνδαρίδι τῆς Σικελίας ἀχθῆναι λέγουσι τὰ βουκολικά. Ὀρέστῃ γὰρ ἐκκομίζοντι τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ξόανον, ἐκ Ταύρων τῆς Σκυθίας χρησμὸς ἐξέπεσεν, ἐν ἑπτὰ ποταμοῖς ἐκ μιᾶς πηγῆς ῥέουσιν, ἀπολούσασθαι. ὁ δὲ πορευθεὶς εἰς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας, τὸ ἄγος ἀπενίψατο ἐν τοῖς λεγομένοις διαχώρεσι ποταμοῖς. ἔπειτα εἰς τὴν Τυνδαρίδα τῆς Σικελίας ἦλθεν. οἱ δὲ ἐπιχώριοι τὴν θεὸν ἰδίοις ᾄσμασιν καθυμνήσαντες, ἔθει τὴν πρώτην παρέδωκαν εὕρεσιν.

ΕΤΕΡΟΝ ΑΛΗΘΕΣΤΕΡΟΝ.

Ὁ δὲ ἀληθὴς λόγος τοιοῦτος. Στάσεως ποτὲ γενομένης ἐν ταῖς Συρακούσαις, καὶ πολλῶν πολιτῶν φθαρέντων, εἰς ὁμόνοιαν τοῦ πλήθους λοιπὸν ἐλθόντος, ἔδοξεν Ἄρτεμις αἰτία γεγονέναι τῆς διαλλαγῆς. οἱ δὲ ἄγροικοι δῶρα ἐκόμισαν, καὶ τὴν θεὸν γεγηθότες ἀνύμνησαν. ἔπειτα δὲ ταῖς ἀγροίκοις ᾠδαῖς τόπον ἔδοσαν συνήθη.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ
τῶν βουκολικῶν.

Τὰ βουκολικὰ ἔχει διαφορὰν, τὴν τῶν ποιημάτων ἐπιγραφήν. καὶ γὰρ αἰπολικά ἐστι, καὶ ποιμενικὰ, καὶ μικτά. τὴν μέντοι ἀπὸ τῶν βοῶν εἴληφεν ἐπιγραφὴν, ὡς ἀρείονος τοῦ ζώου. διὸ καὶ βουκολικὰ εἴρηται πάντα. λέγεται δὲ βουκόλος, παρὰ τὸ τὰς βόας ἐλαύνειν, ἢ ἀπὸ τοῦ τὰς βόας κωλύειν ἀπιμαγλώσας, ἢ τῶν βοῶν κορεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, τροπῇ τοῦ ἀμεταβόλου εἰς ἀμετάβολον. ᾄδειν δέ φασιν αὐτοὺς ἄρτον ἐξηρτημένους, θηρίων ἐν ἑαυτῷ τύπους ἔχοντα, καὶ πήραν πανσπερμίας ἀνάπλεων, καὶ οἶνον ἐν αἰγείῳ ἀσκῷ, σπονδὴν νέμοντας τοῖς ὑπαντῶσι, στέφανόν τε περικεῖσθαι, καὶ κέρατα ἐλάφων προσκεῖσθαι, καὶ μετὰ χεῖρας ἔχειν λαγωβόλον. τὸν δὲ νικήσαντα, λαμβάνειν τὸν τοῦ νενικημένου ἄρτον. κἀκεῖνον μὲν ἐπὶ τῆς τῶν Συρακουσίων μένειν πόλεως, τοὺς δὲ νενικημένους εἰς τὰς περιοικίδας χωρεῖν, ἀγείραντας ἑαυτοῖς τὰς τροφάς. ᾄδειν δὲ καὶ ἄλλα τινὰ, παιδιᾶς καὶ γέλωτος ἐχόμενα, καὶ εὐφημοῦντας ἐπιλέγειν,

Δέξαι τὰν ἀγαθὰν τύχαν, δέξαι δ' ὑγίειαν,
Ἂν φέρομεν παρὰ τῆς θεοῦ, ἂν ἐκαλέσατο τήνα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΒΟΥΚΟΛΙΚΩΝ
ἐπιγραφῆς.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ λέγεται, ὅτι εἶδός ἐστιν, ὁποῖόν ἐστι λόγος. ὑποκοριστικῶς δὲ εἴρηται εἰδύλλιον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ
χαρακτήρων.

ΠΑΣΑ ποίησις τρεῖς ἔχει χαρακτῆρας· διηγηματικὸν, δραματικὸν, καὶ μικτόν. τὸ δὲ βουκολικὸν ποίημα, μίγμα ἐστὶ παντὸς εἴδους, καθάπερ συγκεκραμένον· διὸ καὶ χαρίεσται, τῇ ποικιλίᾳ τῆς φράσεως, μᾶλλον δὲ τῆς κράσεως. ποτὲ μὲν συγκείμενον ἐκ διηγηματικοῦ, ποτὲ δὲ ἐκ δραματικοῦ, ποτὲ δὲ ἐκ μικτοῦ, ἤγουν διηγηματικοῦ καὶ δραματικοῦ· ὅτε δὲ ὡς ἂν τύχῃ. Εἰς ὅσον δ' οἷόν τε ἐστὶ, αὕτη ἡ ποίησις τὰ τῶν ἀγροίκων ἤθη ἐκμάσσεται, περιττῶς πάνυ τοὺς τῇ ἀγροικίᾳ σκυθρωποὺς τὸν βίον χαρακτηρίζουσα. Ἐκπέφευγε δὲ καὶ τὸ ἄγαν ἀδρὸν καὶ ὑπέρογκον τῆς ποιήσεως.

THEOCRITI IDYLLIORVM INDEX.

MOSCHI IDYLLIORVM.

BIONIS IDYLLIORVM.

SIMMIÆ RHODII.

ΤΟΥ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ,

εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

ΑΛΛΟC Ο ΧΙΟC· ΕΓΩ ΔΕ ΘΕΟΚΡΙΤΟC
ΟC ΤΑΔΕ ΓΡΑΨΑ,
ΕΙC ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ ΕΙΜΙ CΥΡΑΚΟ-
CΙΩΝ·
ΥΙΟC ΠΡΑΞΑΓΟΡΑΟ, ΠΕΡΙΚΛΕΙΤΗC ΤΕ
ΦΙΛΙΝΑC·
ΜΟΥCΑΝ Δ' ΟΘΝΕΙΗΝ ΟΥ ΠΟΤ' ΕΦΕΛ-
ΚΥCΑΜΗΝ.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ
ΕΙΔΥΛΛΙΑ
ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ
τὰ σωζόμενα.

THEOCRITI
SYRACVSII
IDYLLIA ET EPIGRAMMATA
quæ extant.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Εἰδυλλίου.

Ἐν τούτῳ τῷ εἰδυλλίῳ διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους Θύρσις ποιμὴν καὶ αἰπόλος. ὁ δὲ Θύρσις βουκολικῶς ᾄδει τὸν ὑπ' ἔρωτος τηκόμενον καὶ ἀποθνήσκοντα Δάφνιδα· καὶ ἀντὶ τούτου αἶγα εἰς τρὶς ἀμέλξαι, καὶ καλὸν κισσύβιον παρὰ τοῦ αἰπόλου γέρας λαμβάνει.

ARGVMENTVM PRIMI Idyllii.

In hoc Idyllio colloquuntur inter se Thyrsis pastor, & Caprarius. Thyrsis autem Bucolico carmine canit Daphnidem præ amore contabescentem atq. morientem: & pro eo capram ter mulgendam, & pulcrum pastorale poculum à Caprario præmij loco refert.

ΘΥΡΣΙΣ, ἢ ΩΙΔΗ, Εἰδύλλιον α.

THYRSIS, seu CANTIO, Idyllion primum.

ΘΥΡΣΙΣ ΠΟΙΜΗΝ, καὶ ΑΙΠΟΛΟΣ.

Ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε τήνα
Ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται· ἁδὺ δὲ καὶ τὺ
Συρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἴκα δ' αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας, ἐς τὲ καταρρεῖ
Ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρῆς, ἔς τε κ' ἀμέλξῃς.

THYRSIS PASTOR, & CAPRARIVS.

DVLCEM susurrum & pinus ista, ô pastor caprarie,
Quæ est iuxta fontes, resonat: suauiter verò & tu
Fistula canis: secundùm Pana proximum præmium feres.
Si ille acceperit cornutum hircum, tu capram capies:
Si verò capram acceperit ille præmium, ad te deflues
Capella. Capellæ autem caro bona est, donec mulseris.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Ἅδιον ὦ ποιμὰν τὸ τεὸν μέλος ἢ τὸ καταχὲς
Τῆν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἴκα ταὶ μῶσαι τὰν οἴιδα δῶρον ἄγωνται,

CAPRARIVS.

Dulcius, o pastor, tuum carmen est, quàm effusa
Illa quæ de rupe ex alto defluit vnda.
Si Musæ ouiculam præmium abducant,
Agnum

Agnum tu stabularium pro præmio accipies. Si vero placuerit Illis agnum capere, tunc tu postea ouem abduces.

Ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἰ δέ κ' ἀρέσκῃ
Τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν ὄιν ὕστερον ἀξεῖς.

THYRSIS.

ΘΥΡΣΙΣ.

Visne per nymphas, visne Caprarie hic assidens, Ad accliuem hunc tumulum, vbi *sunt* myricæ, Canere fistula? ego autem interea capellas pascam.

Λῇς ποτὶ τᾶν νυμφᾶν, λῇς αἰπόλε τῇδε καθίξας,
Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, ᾇ τε μυρῖκαι,
Συρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τῷδε νομευσῶ.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΑ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ,

Ἐκ διαφόρων ἀντιγράφων ἐπιμελῶς εἰς κοινὴν ὠφέλειαν συλλεχθέντα παρὰ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥ τοῦ Κρητός.

Εἰς τὸ Α Εἰδύλλιον.

ΑΔΥ τι τὸ ψιθύρισμα, καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε τήνα.] ἁδύ τι, ψιλοῦται τὸ α. οἱ γὰρ Δωριεῖς τρέποντες τὸ η τὸ δασὺ, εἰς α ψιλούμενον τρέπουσιν, ὑπεξαιρουμένων τῶν ἄρθρων. τὸ γὰρ η τὸ ἄρθρον τραπὲν εἰς α, οὐ ψιλοῦσιν, ἀλλὰ δασύνουσιν. Ἐν ἄλλῳ, οὕτω· τὸ ἁδὺ, τινὲς λέγουσιν ὅτι ψιλοῦται, τοῦ η τρεπομένου εἰς α, Δωρικῶς. καὶ εἰ μὲν οὗτοι ἀληθεύουσι, ψεύδεται ὁ Θεόκριτος, —πένθ' ἅλιος χαίρων· καὶ, Οὐχ' ἁμῖν τὸ ἔραται· καὶ, —τί πόθ' ἁδύ· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἐναντιούμενα τῷ κανόνι. ¶ Ψιθύρισμα. ψιθυρίζουσι γὰρ αἱ πίτυς πρὸς τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων τριζόμεναι. ψιθύρισμα δὲ, ἢ τὸ μέλισμα, ἢ τὸ σύριγμα, ἢ τὸ κροῦμα. Ἄλλως· ψιθύρισμα, τὸ μινύρισμα. ὠνοματοπεποίηται δὲ ἡ λέξις παρὰ τὴν τοῦ ἤχου ἰδιότητα, κατὰ μίμησιν τῆς φωνῆς. ψιθύρισμα, μέλισμα, λάλημα· ὅθεν καὶ ψίθυρος, ὁ λάλος. ἡ δὲ φωνὴ τῶν κατὰ μίμησιν, καθάπερ καὶ τὸ κελαρύζειν. Ὅμηρος, —κατειβόμενον κελαρύζει. Γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ψίω, τὸ λεπτύνω, ἐξ οὗ καὶ ψιὰς παρ' Ὁμήρῳ. κυρίως δὲ λέγεται ψιθυρίζειν, τὸ ἐν τοῖς ὠσί τινα λεπτὸν ἦχον ἠχεῖν, παρὰ τὸ ψίειν ἐν τῇ θύραις, ἤγουν ταῖς ἀκοαῖς. καταχρηστικῶς δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. ψιθυρίζουσι γὰρ αἱ πίτυς, ὅταν ῥιπίζωσι, τῇ στενότητι τῶν φύλλων τριζομένης τῆς πνοῆς· ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις, Τῆμος χαίρων ὁπόταν πλάτανος ψιθυρίζῃ. Ἡ δὲ διάνοια καὶ τὸ ἑξῆς, ἔχει οὕτως· αἰπόλε, καὶ ἡ πίτυς ἐκείνη, ἥτις ἐστὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς, ἡδεῖάν τινα μελίζει, ἤγουν μετὰ μέλους καὶ ῥυθμοῦ τινὸς ἀφίησι τὴν τῶν φύλλων λεπτὴν ἀπήχησιν. τοῦτο γὰρ νῦν τὸ ψιθύρισμα μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἡδὺ δὲ μέλος καὶ σὺ τῇ σύριγγι μέλπεις αἰπόλε. Ἄλλως. Ἡδὺ μὲν τὸ τῆς πίτυος ψιθύρισμα ἐκείνης τῆς παρὰ ταῖς πηγαῖς λιγυρῶς ᾀδούσης· ἡδὺ δὲ καὶ σὺ ὦ αἰπόλε ψιθυρίζεις. Ἄλλως. Τὸ ψιθυρίζειν τινὲς ὀνοματοποιεῖσθαί φασιν, ὡς τὸ, κρίκε ζυγόν· καὶ τὸ σίζε δ' ὀφθαλμός. κυρίως δὲ, ἐπὶ τῶν ψιθυριζομένων, τὸ ψιθυρίζειν λαμβάνουσι. ψίθυρ ψίθυρος, ὡς μάρτυρ μάρτυρος· καὶ ψίθυρος ψιθύρου, ὡς μάρτυρος μαρτύρου. τὸ δὲ ψίθυρ, παρὰ τὸ ψίθος, ὃ σημαίνει τὴν λοιδορίαν· ἢ παρὰ τὸ ψίω, τὸ λεπτύνω, καὶ τοῦ θύρα. σημαίνει δὲ τὰ χείλη μεταφορικῶς. τὸ δὲ ψίθος, ἀπὸ τοῦ ψεῦδος, ἀποβολῇ τοῦ ε, καὶ τροπῇ τοῦ υ εἰς ι, καὶ τοῦ δ εἰς θ, ψίθος. Αἰπόλοι δέ εἰσιν, οἱ ἐν τοῖς αἴπεσι, τουτέστιν ὑψηλοῖς τόποις καὶ τραχέσι τὰς αἶγας νέμοντες.

μοντες. οὕτω γὰρ φιλεῖ τὸ ζῶον. ¶ Τήνα] δει-
κτικὰ ἀντὶ τοῦ ἐκείνη. οἱ γὰρ Δωριεῖς τὸ ἐκεῖνος,
τῆνος λέγουσι· καὶ τὸ ἐκείνη τήνα, ἀναλόγως
τὰ θηλυκά. καὶ ἄλλως. τήνα.] Δωρικῶς οὕτω
λέγεται ἀντὶ τοῦ ἐκείνη. οἱ γὰρ Δωριεῖς ποτὲ μὲν
γράφουσι τὸ τ ἀντὶ τοῦ κ, ὡς ἐνταῦθα· ποτὲ δὲ
τὸ κ ἀντὶ τοῦ τ. ἐκείνη γὰρ ἦν, καὶ κατὰ ἀφαίρεσιν
τοῦ ε, κείνη· ἐκβολῇ τοῦ ι, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, καὶ
τοῦ κ εἰς τ, καὶ τοῦ η εἰς α, τήνα. 2 Μελίσδεται.]
Αἰολικόν ἐστιν ἀντὶ τοῦ μελίζει, ὅ ἐστι λιγυρῶς
ἠχεῖ καὶ ᾄδει. μέλη γὰρ τὰς ᾠδὰς ἔλεγον. ὡς καὶ
„ Πίνδαρος τὸν Πᾶνα φάσκων, τὸ σαυτοῦ μέ-
„ λος γλάζεις· τουτέστιν, ἑαυτοῦ ᾠδὴν ᾄδεις.

3 Συρίσδες] ἀντὶ τοῦ συρίζεις Δωρικῶς.
οἱ γὰρ Δωριεῖς, τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν ῥημά-
των τὰ εἰς εις λήγοντα, εἰς ες ποιοῦσι· τὸ ι
μόνον ἐκθλίβοντες. τὸ συρίζεις γὰρ συρίσδες
γράφουσι. ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀπαρεμφάτοις τὸ συρί-
ζειν, συρίσδεν. διαλύουσι δὲ τὸ ζ, εἰς τὰ ἐξ ὧν
ἦν συγκείμενον, στοιχεῖα. ἄλλως. Συρίζειν τὸ
διὰ σύριγγος μέλπειν· ὥσπερ σαλπίζειν τὸ διὰ
σάλπιγγος φωνεῖν, καὶ αὐλεῖν, τὸ δι' αὐλοῦ μέλ-
„ πειν, ὡς ἀπὸ τούτων δῆλον, χ' ὁ μὲν τὰν σύ-
„ ριγγ', ὁ δὲ τὸν καλὸν αὐλὸν ἔδωκεν, Αὔλει Δα-
„ μοίτας, σύριζε δὲ Δάφνις ὁ βώτας. συρίζω
καὶ τὸ κατὰ Σύρους λέγω, ἢ φρονῶ· συρίττω δὲ ἐπὶ
συρισμοῦ, τὸ διὰ τοῦ στόματος ἀμεταβάτως. καὶ
συρίττω ἐπὶ χλευασμοῦ μεταβατικῶς, οἷον, συ-
ρίττω τινὰ, ἀντὶ τοῦ χλευάζω. καὶ τῶν συριττομένων
ἐστὶν, ἤγουν τῶν ἐμπαιζομένων. διαφέρει τὸ ᾄδειν, τοῦ
συρίζειν, καὶ τοῦ αὐλεῖν, καὶ τῶν τοιούτων, τῷ τὰ μὲν, μέ-
λος ἔχειν μόνον· τὸ δὲ ᾄδειν ἐπὶ λόγου λέγεται ἐμ-
μελοῦς. ¶ Μετὰ Πᾶνα, τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποι-
σῇ] ἤγουν, ἀπολαβὼν οἴσεις, τουτέστιν, ἐν τῇ μολ-
πῇ τῇ διὰ τῆς σύριγγος, τὰ δευτερεῖα τοῦ Πανὸς
ἕξεις· τῶν δὲ ἄλλων, τὰ πρωτεῖα. Πᾶνα] τὸν
Πᾶνα, οἱ μὲν λέγουσιν υἱὸν Πηνελόπης καὶ πάντων
τῶν μνηστήρων, καὶ διὰ τοῦτο λέγεσθαι καὶ Πᾶνα. Ἐπι-
μενίδης δὲ ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ, Διὸς καὶ Καλ-
λιστοῦς, Πᾶνα καὶ Ἀρκάδα διδύμους. Ἀρίστιπ-
πος δὲ ἐν τῷ Ἀρκαδικῷ, Διὸς καὶ νύμφης Οἰ-
νηΐδος. οἱ δὲ λέγουσι, διὰ τοῦτο Πὰν, ὅτι τῆς
ὥρας ἐστὶ σημεῖον· τουτέστι, τοῦ παντός. ὅθεν κυ-
ρίως προσαγορεύεται Πάν. συνῳκείωται γὰρ ἡ
μορφὴ τοῦ θεοῦ τῷ περιέχοντι. καὶ τὸ μὲν τῶν κεράτων
ἀπομίμημα, ἡλίου καὶ σελήνης, καὶ μηνίσκους
φασίν εἶναι, τὸ δὲ παρδαλῆν εἰλῆφθαι, τῆς γῆς φαν-
τασίας ἕνεκα· τὰ δὲ κάτω λάσια, τῶν τῆς γῆς με-
ρῶν, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πεφυκότων· τὴν δὲ σύριγγα,
τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πνευμάτων μίμησιν εἶναι, τὸ δὲ
αἰγωπὸν, τῶν καταιγίδων τὰς ἀφνιδίους ταρα-
χὰς, καὶ τῶν ὑπὸ νεφῶν γινομένων περὶ τὸν ἀέρα
μεταβολῶν· καὶ τὰ κάτω τελέως τοὺς μηροὺς δα-
σεῖς, σημαίνοντας τοὺς ὑλώδεις τόπους. καὶ τὰ
κάτω βραχέα, σημαίνοντα τῶν ὀρέων τὰ τρα-
χέα. ἔχει δὲ καὶ τῇ μιᾷ χειρὶ τὸ δρέπανον, ση-
μαῖνον τὴν ἐργασίαν· τῇ δὲ ἄλλῃ τὴν σύριγ-
γα, σημαίνουσα τοὺς ἀνέμους. Τὸ δὲ δεύτερον, ἐνίο-
τε μὲν ἐπὶ τάξεως λέγεται, ἐνίοτε ἐπὶ ἀριθμήσεως,
καθὰ καὶ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τρίτον, καὶ τὰ τῆς ἀκο-
λουθίας ταύτης. ἐνταῦθα δὲ τὸ δεύτερον, κατὰ τὸ
πρότερον σημαινόμενον λέγεται. ¶ Ἀποισῇ]
κομίσῃ· ὡς τὸ λαψῇ, ἀντὶ τοῦ λήψῃ. τοὺς γὰρ
μέλλοντας περισπῶσιν οἱ Δωριεῖς, δοξῇ, λαψῇ,
γραψῇ, καὶ τὰ ὅμοια. ¶ Αἴκα] τὸ αἴκα ἀν-
τὶ τοῦ εἴκεν ἐστί· τὴν γὰρ ει δίφθογγον τρέπουσιν
οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν αι. τὸ δὲ ε ψιλὸν, εἰς α βρα-
χύ. οἷον, εἴκεν, αἴκα, ἄτερος, ἅτερος· κακῶς
οὖν ὁ Θεόκριτος ἐξέτεινε τὸ α ναῦ. τῶν γὰρ
Δωριέων εἰς α βραχὺ τὸ ε τοῦ δυικοῦ συν-
δέσμου τρεπόντων, οὗτος ἐξέτεινεν, ὃ καὶ παρα-
κοπὼν, συνέστειλε.

4 Λαψῇ] ἐκτείνεται τὸ λα, διὰ τὸ εἶναι Δω-
ρικὸν, ὥς φησιν Ἀσκληπιάδης, ἐπεί φησιν ὅτι „
καὶ βραχύ ἐστιν.

5 Αἶγα δ' αἶγα λάβῃ τῆνος] ἤγουν, εἰ
μὴ ἔχει τις τράγον διδόναι τῷ θεῷ, καὶ δώσει
αἶγα θήλειαν, σὺ λήψῃ χίμαρον, ἐστὶ θηλυκῶς.
χίμαρος γὰρ ἀρσενικῶς μὲν ὁ τράγος, θηλυκῶς
δὲ, ἡ ἐνιαυσιαία αἶξ, ἡ ἐντὸς χειμῶνος οὖσα.
μᾶλλον δὲ ἀδύνατον μὴ ἔχειν τινὰ τράγον, ἀλλ'
ἐὰν θελήσει ὁ θεὸς αἶγα λαβεῖν, σοὶ δοθήσεται χί-
μαρος. τὸ δὲ καταῤῥεῖ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ
κατενεχθήσεται, τὸ συντόνον τῆς δόσεως διὰ τοῦ
καταῤῥεῖ δηλοῖ.

6 Ἔστε κ' ἀμέλξῃς] ἀντὶ τοῦ ἀνάμελκτος.
ἐκ δὲ ἡ τέκη, τὴν μήπω τετοκυῖαν δηλοῖ. ὅτι δὲ
τῆς μήπω τετοκυίας τὸ κρέας ἥδιόν ἐστι, φησὶ καὶ
Ἡσίοδος· Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω „
τετοκυίας. χαίρεται καὶ, ἔστ' ἂν ἀμέλξῃς. „

Ἐ ν ἄλλῳ. αἴκα τῆνος] Ἐὰν ἐκεῖνος λάβῃ
κεραοφόρον τράγον (κεραὸς γὰρ καὶ κερασφόρος,

τὸ αὐτό· πλὴν ὅτι τὸ μὲν ποιητικόν ἐστι· τὸ δὲ κερασφόρος, κοινόν) αἶγα σὺ λήψῃ. ἐὰν δὲ αἶγα λάβῃ ἐκεῖνος γέρας, εἰς σὲ καταῤῥεῖ καὶ καταῤῥύσει, ἤγουν εἰσελάσεται ἡ χίμαρος· ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ ὕδατος. τὸ ζωτονον δὲ τῆς δόσεως διὰ τοῦ καταῤῥεῖ δηλοῖ. § Χιμάρῳ δὲ καλὸν κρέας] Τῇ χιμάρῳ δὲ καλὸν κρέας ἐστὶν, ἕως ἂν ἀμέλξῃς αὐτήν. Ἔριφος, μέχρι τριῶν καὶ τεττάρων μηνῶν. Χίμαροι ἐπὶ θηλυκοῦ, ἕως ἐνιαυτοῦ, τουτέστιν, ἕως ἂν τέκωσι καὶ ἀμελχθῶσιν. ἀφ' οὗ δὲ τέξεται ἡ χίμαρος, οὐκέτι χίμαρος λέγεται, ἀλλὰ χίμαιρα, ἢ αἴξ· ταυτὸ γὰρ αἴξ, καὶ χίμαιρα. ἐπὶ δὲ τῶν ἀῤῥένων, ἔριφος, καὶ τράγος. οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄῤῥενος, τὴν αἶγα λέγουσι. καὶ ἔστιν αὐτοῖς κοινὸν ὄνομα τὸ αἴξ, ὡς ἔλαφος, ἄνθρωπος, ἵππος. ὃ δὲ ἐπὶ τούτων ἔριφοι, τοῦτο ἐπὶ τῶν προβάτων ἄρνες καὶ ἀμνοί. καὶ ὃ αἶγες ἐνταῦθα, τοῦτο ἐπ' ἐκείνων οἶες. ὃ δὲ τράγος ἐπὶ τούτων, τοῦτο ἐπ' ἐκείνων κριός. νομεῖς δὲ οἱ τῶν προβάτων, καλοῦνται ποιμένες· οἱ δὲ τῆς ἑτέρας μερίδος, αἰπόλοι. θεοῖς δὲ ἐχρῶντο οἱ νομεῖς, τῷ Πανὶ καὶ ταῖς Μούσαις, καὶ ἔτι ταῖς Νύμφαις. καὶ ταῖς μὲν Νύμφαις, καὶ τῷ Πανὶ, ὡς ἐν τοῖς ὄρεσι διατρίβοντες, ἀγχόταις θεοῖς καὶ αὐτοῖς οὖσι, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι διατρίβουσι· τῷ δὲ Πανὶ, ὡς χρωμένῳ σύρογγι, καὶ ἐπισήμενι, καὶ ἐφόρῳ αὐτοῖς ὄντι, ἧς καὶ αὐτοὶ ἐπιμελοῦνται· ταῖς δὲ Μούσαις, διὰ τὸ μέλειν αὐτοῖς ᾠδῶν, ὧν αὗται ἔφοροι.

7 Ἢ τὸ καταχὲς] Κατωφερὲς ἢ ἠχοῦν ἢ καταχὲς, τὸ καταχεόμενον, ἢ ὑπηχοῦν, καὶ ὑποῤῥοιζοῦν ἐν τῷ καταφέρεσθαι. Ἐν ἄλλῳ. Ἢ τὸ καταχὲς. Εἰ μὲν μετὰ τὸ ὕδωρ ἐπήγετο τό, ταυτὸ δυνάμενον τῷ ὃ, εἶχεν ἂν ὁ λόγος σαφέστερον οὕτω· ἡδύτερον ὦ ποιμὴν τὸ σὸν μέλος, ἢ ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ, ὅπερ ὑψόθεν ἀπὸ τῆς πέτρας καταφέρεται μετὰ ἤχου. νῦν δὲ παρέλαβεν αὐτό. καὶ δυσνόητον ποιεῖ τὸν λόγον, τῷ ὑποτακτικῷ ἄρθρῳ συνεπαγόμενον. συνήθες δὴ τὸ τοιοῦτον καὶ τῷ πεζῷ λόγῳ.

9 Αἴκα ταὶ Μοῖσαι] παραβέβληται ὁ μὲν αἰπόλος τῷ Πανὶ· ὁ δὲ ποιμὴν ταῖς Μούσαις. ὁ δὲ νοῦς, οὕτως· ἐὰν αἱ Μοῦσαι τὴν οἴιδα, ἤγουν τὴν οἶν τὸ θῆλυ προβάτιον δῶρον ἄγωνται, ἀντὶ τοῦ λάβωσιν, ἄρνα σὺ σακίταν λήψῃ γέρας. σηκῖται δὲ ἄρνες, οὓς ἔτι γάλακτος δεομένους, οἱ νομεῖς τῶν μητέρων χωρίζοντες, ἰδίᾳ βόσκουσι, καὶ ἐν ἰδίῳ σηκῷ κλείουσιν· ἐὰν δὲ ἀρέσκῃ ἐκείναις ἄρνα λαβεῖν, σὺ δὲ τὴν οἶν ὕστερον ἄξεις, λαβὼν οἴσεις, τουτέστιν ἐν τῇ ᾠδῇ τὰ δευτερεῖα τῶν Μουσῶν ἕξεις.

12 Λῇς ποτὶ τᾶν νυμφᾶν] ἀντὶ τοῦ βούλῃ καὶ θέλεις. ἀπὸ θήματος τοῦ λῶ, τὸ θέλω. ὅθεν καὶ λῷον τὸ ἐπωφελὲς, ὃ πάντες θέλομεν. ἢ Δωρικὸν τὸ λῇς, κατὰ ἀφαίρεσιν τῆς θε συλλαβῆς. ὁ Θύρσις δὲ τοῦτο λέγει. Τῇδε ἐνθάδε ἢ ἐκεῖσε. τὸ δὲ καθίξας Δωρικὸν, τροπῇ τοῦ σ, εἰς ξ. οἱ γὰρ Δωριεῖς τὰ μέλλοντα τῆς τετάρτης συζυγίας τῆς ληγούσης εἰς ζ, διὰ τοῦ ξ ἐκφέρουσι. Ἄλλως. Λῇς ποτὶ τᾶν νυμφᾶν· Θέλεις ὦ αἰπόλε πρὸς τῶν νυμφῶν ὧδε ἐλθεῖν, καὶ καθίξας εἰς τὸν ἀνεστηκότα τοῦτον τόπον καὶ καταντῆ, ἤγουν, ὀξὺν, ὅπου αἱ μυρῖκαι, τῇ σύριγγι μέλπειν, τὰς δὲ αἶγας ἐγὼ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ βοσκήσω. Τὸ κάταντες, τὸ κατωφερὲς, ὅπερ ἐστὶν ἐναντίον τῷ ἄναντες. λέγεται δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. ὁ γὰρ ἀνάντης τόπος, ὁ αὐτὸς δήπου ἐστὶ καὶ κατάντης, καὶ ἀνωφερὴς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ κατωφερής. λέγεται δὲ καὶ ἀνάντη ξύλα καὶ κατάντη, τὰ ἄνω φερόμενα καὶ κάτω καὶ ἀνωφερῆ καὶ κατωφερῆ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν· Γεώλοφον δὲ, ὁ ἐν τῷ ὁμαλῷ πέδῳ ὑπερανεστηκὼς ὄχθος, ὃς καὶ κολωνὸς καλεῖται. πῶς τὴν γαῖαν διφθογγογραφουμένης, ψιλογραφεῖται τὸ γεώλοφον, τὸ ὡς ἀνώγεων, καὶ κατώγεων; καὶ φαμὲν ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἡ γαῖα ἐψιλογραφεῖτο, ὡς καὶ τὰ παρ' αὐτῆς συγκείμενα· νῦν δὲ οἱ νέοι διφθογγογραφοῦντες, οὐκ ἠθέλησαν τὴν παλαιὰν συνήθειαν τελείως ἀπολιπεῖν, ἀλλ' ἔτι καὶ τινὰ ψιλογραφούμενα.

13 Αἵ τε μυρῖκαι] Ὅπου αἱ μυρῖκαι, ἀφ' αἷς μεσημβρίζειν εἰώθασι.

CAPRARIVS. | ΑΙΠΟΛΟΣ.

Non fas est, ô pastor, iam circa meridiem, non fas est nobis Fistula canere: Pana metuimus: namque is à venatione

Οὐ θέμις ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν
Συρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες. ἦ γὰρ ἀπ' ἄγρας

Ταίκα

Τανίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται· ἐντὶ γε πικρός,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰρ δὴ Θύρσι τὰ Δάφνιδος ἄλγεα εἴδες,
Καὶ τᾶς βωκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο μώσας,)
Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα, τῶ τε Πριήπω
Καὶ τᾶν κρανιάδων κατεναντίον, ἇπερ ὁ θῶκος
Τῆνος ὁ ποιμενικὸς καὶ ταὶ δρύες. αἰ δέ κ' ἀείσῃς,
Ὡς ποκα τὸν Λιβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾆσας ἐρίσδων,
Αἶγά τέ τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι·
Ἃ δύ' ἔχοισ' ἐρίφως, ποταμέλγεται ἐς δύο πέλλας·
Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,
Ἀμφῶες, νεοτευχές, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον·
Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσός,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονισμένος· ἁ δὲ κατ' αὐτὸν
Καρπῷ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.

Tunc fessus requiescere solet, estque amarulentus,
Et illi semper acerba bilis in naribus sedet.
Verum (tu enim ô Thyrsi Daphnidis dolores nosti,
Et bucolicæ ad summum peruenisti Musæ)
Huc age, sub vlmo consideamus, Priapi
Et fontanarum Nympharum ex aduerso, vbi sedes est
Illa pastoralis & quercus. Si verò cecineris
Sicut olim cum Libyco pastore Chromide cantalli certans,
Tunc & capram tibi dabo gemellorũ matrem, vt ter mulgeas,
Quæ geminos hædos lactãs, duas interea mulctras lacte cõplet.
Et profundum poculum dabo dulci cera collutum,
Geminis ansulis, nouum, recentéadhuc sculpturam redolens,
Cui circum labra innectitur superne hedera,
Hedera helichryso adglutinata: & circa illam
Fructu capreolus voluitur gestiens croceo.

Τὸ μεσημβρινὸν, ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ, ἐκβολῇ τοῦ ι, καὶ προσθέσει τοῦ β.

15 Οὐ θέμις ὦ ποιμάν] οὐ πρέπον ἐστὶν ὦ ποιμὴν, κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας τῇ σύριγγι χρῆσθαι. τὸν Πᾶνα δεδοίκαμεν, ὄντως γὰρ πικρός ἐστιν· ἀντὶ τοῦ βαρὺς καὶ ὀργίλος· ἡνίκα ἀπὸ τῆς ἄγρας σχολάσας ἀναπαύεται, κεκοπιακὼς, ἐν αὐτῇ δηλονότι. καὶ ἀεὶ περὶ τῇ ῥινὶ αὐτοῦ, ἤτοι ἐν τῇ ῥινὶ, δριμεῖα χολὴ κάθηται. τουτέστι, καὶ ἀεὶ ὀργίλος ἐστίν.

19 Ἀλλὰ τὺ γὰρ δὴ Θύρσι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε' ἀείδε] ἤγουν, τὸ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Δάφνιδος μοι λέγε. Τὸ ἄλγε' ἀείδε, τριχῶς εὕρομεν γεγραμμένον ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀντιγράφοις, δηλονότι, ἄλγε' ἀείδες· καὶ λέγει τὸ ἄειδες, ἀντὶ τοῦ λέγοις ἂν, Δωρικῶς, καὶ ὅτι τὸ γὰρ παρέλκει. καὶ ἄλγε' ἄειδε, ἀντὶ τοῦ λέγε. καὶ ἄλγεα εἴδες, ὃ καὶ βέλτιον. Ἄλλως. Ἀλλὰ τὺ γὰρ δὴ Θύρσι] τὸ σὺ καὶ τὸ γὰρ, ἐπὶ τὸν δεύτερον ἀφορᾷ στίχον. ὀφείλει καὶ τὸ σὺ, καὶ ἐπὶ τοῦ προτέρου λέγεσθαι ἀπὸ κοινοῦ. οὕτω γὰρ ἂν εἴη ὁ λόγος ἀκόλουθος, ἔχων οὕτως· Ἀλλὰ σὺ ὦ Θύρσι, ᾆδε τὰ ἄλγη τοῦ Δάφνιδος. σὺ γὰρ ἀφίκου καὶ ἐπὶ τὸ πλέον τῆς βουκολικῆς μούσης. οὐκ ἀντιπαίζει δὲ ἑαυτῷ, μὴ πρέπειν εἰπὼν συρίζειν κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας διὰ τὸν Πᾶνα, εἶτα, τὸν Θύρσιν προτρεπόμενος ᾄδειν. οὐ γὰρ ταυτόν ἐστι τὸ συρίζειν τῷ ᾄδειν· ἀλλὰ συρίζειν μέν ἐστι, τὸ διὰ σύριγγος μέλπειν· ᾄδειν δὲ, τὸ κοινῶς τραγῳδεῖν. τὸ τῇ σύριγγι δὲ χρῆσθαι, φησὶ μὴ πρέπον εἶναι κατὰ τὸ μεσημβρινὸν, διὰ τὸν Πᾶνα, τῇ σύριγγι χρώμενον· ἐπὶ τὴν ᾠδὴν δὲ προτρέπεται, ὡς ἄλλο τι οὖσαν, καὶ οὐ μέλον αὐτῆς τῷ Πανί.

21 Τῶ τε Πριήπω] Τὸν Πρίηπον νύμφης Ναΐδος, ἢ Χιόνης καὶ Διονύσου φασὶν υἱὸν, ὃν καὶ κτίσαι περὶ Λάμψακον ὁμώνυμον αὐτῷ πόλιν φασί. παρ' ἐνίοις δὲ, ὁ αὐτός ἐστι τῷ Διονύσῳ, ἐκ τῆς ἐτυμολογίας γὰρ φαίνεται. ἔστι γὰρ οἷον, ἢ βρίηπος διὰ τὰς ἐν ταῖς βακχείαις καὶ μέθαις ἐκβοήσεις· ἢ πρίηπος, ὁ προϊέμενος τὸ σπέρμα. τὸ δὲ κρανιάδων, ἀντὶ τοῦ κρηνῶν. εἰ μή πού τὰς νύμφας κρηνίδας λέγει, ὡς τῶν νυμφῶν συγκαθεζομένων τῷ Πριήπῳ, τινὲς δὲ τὸ κρανιάδων, κρανείας ἀπεδέξαντο, ἅ ἐστι δένδρα οὕτω καλούμενα.

21 Ἐν ἄλλῳ. Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πτελέαν.] Ἄγε ὑπὸ τὴν πτελέαν ἑσδώμεθα· ἀντὶ τοῦ καθεζώμεθα, ἢ καθίσωμεν, ἀπεναντίας τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πριάπου, καὶ τῶν πηγῶν, ὅπου ἡ καθέδρα ἐκείνη ἡ ποιμενικὴ, καὶ αἱ δρῦς. ἐὰν δὲ

ἄστης ὥσπερ Θύρσις ποτὲ ἐρίζων πρὸς τὸν Χρόμιν τὸν Λιβύαθεν, τουτέστι τὸν ἀπὸ τῆς Λιβύης, αἶγά τέ σοι δώσω δίδυμα τετοκυῖαν, ὥστε μέχρι τρίτου ἀμέλξαι αὐτήν. ἥτις δύο ἔχουσα ἐρίφους, προσαμέλξεται, καὶ ἀμελχθήσεται εἰς δύο πέλλας. ποιμενικὸν δὲ ἀγγεῖον ἡ πέλλα. λέγεται δὲ οὕτω καὶ ἡ μέλαινα.

25 Διδυματόκον] Δίδυμα τετοκυῖαν, ὥστε τρὶς ἀμέλξαι. πολὺ γὰρ ἔχουσι γάλα αἱ διδυματόκοι· ὅθεν φησὶν, ἡ αἲξ περισσάζεται τῷ γάλακτι, ὥστε καὶ μετὰ τὴν τῶν ἐρίφων τροφὴν καὶ δύο πέλλας πίμπλησι. τοὺς δὲ ἀμολγοὺς πέλλας καλοῦσι, παρὰ τὸ πίνειν ἐν αὐτοῖς, ὅ ἐστι, γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.

27 Καὶ βαθὺ κισσύβιον] Κισσύβιον, ποτήριον παρὰ τὸ χεῖσθαι ἐν αὐτῷ τὸ πίνειν, χισσύβιον ὄν. ἢ ξύλινον ἔκπωμα κεκοσμημένον γόμφοισι πολλοῖς ἢ καυκίον ξύλινον ποιμενικὸν, τὸ οἱονεὶ χισσύβιον. Ἄλλως. Κισσύβιον, ποτήριον ἀγροικικὸν, ἴσως ἀπὸ τοῦ κισσοῦ, ἐξ οὗ κατεσκευάζοντο τὰ ποτήρια. κοινοτέρως δὲ, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ξυλίνων ποτηρίων ὁ λόγος τίθεται, παρὰ τὸ κεχύσθαι εἰς αὐτὸ τὸν οἶνον, οἷον χύω, χύσω, χυσίβιον, καὶ κισσύβιον. Ἡσίοδος· —ὀλίγον δὲ
» Εἴσεται κισσυβίῳ. ἢ κισσύβιον, ποτήριον, παρὰ τὸ χεῖσθαι ἐν αὐτῷ τὸ πίνειν, χωσίπιόν τι ὄν. Κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ] Ἤγουν λελυμένον κηρῷ, κεχρισμένον, ὃ καὶ κεκονισμένον οἱ κοινοί φασιν, ἀπὸ τοῦ κλύζω. λέγεται δὲ τὸ κλύζειν, ἐπὶ δύο. ἐπί τι τοῦ διὰ κλυστῆρος ἰατρεύειν, καὶ ἐφ' ὑγρῶν, ὅταν τι ἐπέρχωνται καὶ ἐπικαλύπτωσι, καθὸ λέγεται ἐνταῦθα.

28 Ἀμφῶες] Τὸ ἀμφοτέρωθεν ἔχον ὠτία τινά. διὰ δὲ τούτου τὸ μέγεθος παρίστησιν. ¶ Νεοτευχὲς] νεωστὶ κατεσκευασμένον. ¶ Ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον] ἀντὶ τοῦ προσόζον, ὀσμὴν πέμπον, καὶ μυρίζον. Γλυφάνοιο δὲ, τουτέστι γλυφῆς. ὥσπερ δὲ γίνεται ἀπὸ τοῦ στέφω, στέφανος, καὶ ἀπὸ τοῦ λείβω, λείβανος· οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ γλύφω γλύφανος, ποιητικῶς.

29 Τῶ περὶ μὲν χείλη.] οὗτινος περὶ μὲν τὰ χείλη ὑψόθι κισσὸς μαρύεται, ἀντὶ τοῦ περιπλέκεται.

30 Κισσὸς ἑλιχρύσῳ] ὁ ἑλίχρυσος εἶδος φυτοῦ, οὗ τὸ ἄνθος, ὅμοιον κρόκῳ, καὶ οἷον χρυσοειδές. ἄλλοι δὲ τὸ ἑλίχρυσον, βοτάνην λέγουσι κροκοειδῆ καὶ χρυσίζουσαν. ¶ Κεκονισμένος] Κονία, ἡ ἄσβεστος. ἀφ' οὗ, κονιάω κονιῶ, τὸ ἀσβέστῳ χρίω, καὶ κεκονιαμένος τοῖχος, ὁ ἀσβέστῳ κεχρισμένος. ἐνταῦθα δὲ τὸ κεκονισμένος, ἴσως ἀντὶ τοῦ κεχρισμένος ἁπλῶς. ἀπὸ τοῦ κεκονιαμένος κατὰ συγκοπήν. ¶ Ἁ δὲ κατ' αὐτὸν] τὸν κισσὸν δηλονότι. ἕλιξ, ἤγουν πλοκὴ εἱλεῖται, τουτέστι, στρέφεται τὴν ἑαυτῆς στροφήν.

31 Ἀγαλλομένα] ἀντὶ τοῦ θάλλουσα. ¶ Καρπῷ κροκόεντι] ἤγουν, κρόκου χροιὰν ἔχοντι.

Intus verò mulier, diuina quædam imago, sculpta est,
Ornata peplo reticuloque: iuxta vero ipsam viri
Pulchris capillis vicissim, hinc ille, inde alter,
Verbis altercantur. id vero nihil mouet ipsam:
Verum iam hunc aspicit virum ridens,
Iam vero ad alterum applicat se. Illi vero præ amore
Diu oculis tumentes, incassum laborant.
Inter hæc piscator senex, & rupes fabrefacta est,
Aspera, in qua festinans magnum rete ad iactum trahit
Senex, valde laboranti viro similis:
Dicres ipsum totis membrorum viribus piscari.

Ἔντοσθεν δὲ, γυνὰ, τί θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ἀσκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ, ἄνδρες
Καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικείουσ' ἐπέεσσι. τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς.
Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν, ῥιπτεῖ νόον. οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος
Δηθὰ κυλοιδιόωντες ἐτώσια μοχθίζοντι.
Τοῖς δὲ μέτα, γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τέτυκται
Λεπράς, ἐφ' ᾇ σπεύδων, μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει
Ὁ πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς·
Φαίης κεν γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν·

Αἱ δέ οἱ ᾠδήκαντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἶνες,	Nam venæ illi vndique in collo tument,
Καὶ πολιῷ περ ἐόντι· τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἄβας.	Quanuis iam cano: robur vero illi est etiam iuuenta dignum.

32 Ἔντοσθεν δὲ] ἀντὶ τοῦ ἔνδον γυνά τις κατεσκεύασται θεῶν δαίδαλμα, τουτέστιν ἔργον οὕτω ποικίλον, ὡς μὴ δοκεῖν ἀνθρώπινον αὐτὸ κατασκευάσαι, ἢ ποικίλαι, ἀλλὰ θεούς. τινὲς τὴν Πανδώραν φασὶν εἶναι. γράφεται καὶ γυνά, τι. τὸ δέ τι, πρὸς τὸ δαίδαλμα.

33 Ἀσκητὰ πέπλῳ τε, καὶ ἄμπυκι] Ἀσκητή, ἡ κεκοσμημένη πέπλῳ, τουτέστιν ἐνδύματι, καὶ περικεφαλαίᾳ, τοῦτο γὰρ τὸ ἄμπυκι· ἡ ἄμπυξ, ᾧ συνδέουσι τὰς τρίχας. ἀπὸ τοῦ ἀμπέχειν. ¶ Πὰρ δέ οἱ ἄνδρες καλὸν ἐθειράζοντες] ἤγουν, κόμην τρέφοντες· κομᾶν γὰρ καὶ ἐθειράζειν ταὐτό· πλὴν ὅτι τὸ μὲν κομᾶν ἐστὶ κοινόν· τὸ δὲ ἐθειράζειν ποιητικόν. Ἄλλως. Ἐθειράζοντες, κομῶντες, δασύτριχοι. ἔθειραι γὰρ αἱ ἐξ ἔθους γινόμεναι θρίχες. ἢ ἐθειράδες, καὶ καθήκοντες τὰ γένεια, ἢ κομῶντες. ἔθειρα δὲ ἡ θρίξ, ἡ ἐξ ἔθους τημελουμένη. Ἄλλως. Κομῶντες τὰς τρίχας, οὐ γενειῶντες ὥς τινες. ἔθειρα γὰρ ἡ τῆς κεφαλῆς θρίξ. ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψεν· Κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον, οὐκ ἐθειράδες.

34 Ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος] ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους. Ἀμοιβαδὶς νεικείουσι ἐπέεσσι, ἤγουν λόγοις ἐρίζουσι πρὸς ἀλλήλους κατὰ ἀμοιβήν· περὶ αὐτῆς τὴν ἔριν δηλονότι ποιούμενοι.

35 Τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς] ταῦτα δὲ ἃ αὐτοὶ φιλονεικοῦσιν, ἤγουν, αἱ φιλονεικίαι δὲ αὐτῶν καὶ ἔριδες ἃς αὐτοὶ φιλονεικοῦσι περὶ αὐτῆς, τῆς φρενὸς αὐτῆς οὐχ ἅπτονται.

36 Ἄλλοκα μὲν τῆνον] τὸ μέν τοι, γνησίως ἐστὶ τὸ δέ, ὀθνείως. ἀδύνατον γὰρ ὁμολογουμένως, ἐν χαρᾷ, κίνησιν εἶναι ζωτικήν, ἀλλὰ τῶν λυπηρῶν εἰκόνων καὶ τἄλλα πλεῖον ἧσσον τοῖς λελεγμένοις. ταῦτα καθ' ὑπερβολὴν Ὅμηρος ἔλεγεν ἀληθέστερον· Χρύσειαι ζωῇσι νεανίσιν εἰοικυῖαι. Ἄλλως. Ἄλλοκα μὲν τῆνον] ἄλλοτε μὲν πρὸς ἐκεῖνον βλέπει τὸν ἄνδρα γελῶσα· ἄλλοτε δὲ πρὸς τοῦτον ῥίπτει τὸν νοῦν, ἤγουν ῥέπει.

38 Κυλοιδιόωντες] οἰδοῦντες τὰ κοῖλα τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς. συμβαίνει γὰρ τοῖς ἀγρυπνοῦσιν ὡς ἐπίπαν οἰδαίνειν τὰ κοῖλα· ὅπερ οἱ πολλοὶ ἀναγκαίως διὰ ἔρωτα πάσχουσι· γίνεται δὲ παρὰ τὸ τὰ κοῖλα οἰδαίνειν· κοῖλα δέ, τὰ ὑποκάτω τῶν ὀφθαλμῶν. ¶ Ἐτώσια μοχθίζοντι] ἀντὶ τοῦ μάτην κάμνουσι. τίς γὰρ ἂν ἄγαλμα πεῖσαι δυνήσεται; Ἄλλως. ὁ νοῦς· οἱ δὲ ὑπ' ἔρωτος κατὰ πολὺ κυλοιδιόωντες, ἤγουν κυλοιδιῶντες. τουτέστι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξογκούμενοι, ἐλώσια καὶ μάταια μοχθίζοντι, ἀντὶ τοῦ μοχθίζουσι καὶ κοπιῶσι. μοχθίζω ποιητικόν· μοχθῶ κοινόν.

39 Γριπεύς τε γέρων] γριπεύς, ὁ ἁλιεύς· καὶ γρῖπος τὸ δίκτυον, παρὰ τὸ τοὺς ἰχθύας ἀγρεύειν.

40 Λεπράς] τραχεῖα, ἡ λεία, ἢ ὑπὸ τῶν κυμάτων λελεπισμένη, ἢ ὑψηλή· ἐπεὶ καὶ λέπας, τὸ ὄρος τι ἄκρον φασίν. ἢ λεία, καὶ λέπρᾳ ἐοικυῖα. τινὲς δὲ τὴν τραχεῖαν ἔφασαν, τὴν ἐκλεπρωθεῖσαν, καὶ ἐκπλαθεῖσαν, οἷον καὶ βρωθεῖσαν. Ἄλλως. ὁ νοῦς· γριπεύς τις γέρων, ἤγουν δικτυοθήρας· καὶ πέτρα λεπράς, τουτέστι βρύα ἔχουσα. ἐφ' ᾧ, καὶ ἐν ᾗ πέτρᾳ σπεύδων ὁ πρέσβυς, μέγα δίκτυον ἕλκει ἐς βόλον, ἤγουν, εἰς ἄγραν, εἰς τὸ ῥίψαι ἐπὶ ἄγραν, ὡμοιωμένος ἀνδρὶ μοχθοῦντι κατὰ τὸ καρτερόν, ἤγουν μετὰ πάσαν αὐτοῦ τὴν ἰσχύν· ἤ, τὸ ἰσχυρὸν τῆς δυνάμεως, ἀνδρὶ ἀκμάζοντι ὅμοιον ἔχων.

42 Φαίης κεν γυίων νιν] εἴποις ἂν αὐτὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἁλιεύειν, ἢ ἐκ πάσης δυνάμεως ἧς ἔχει. ἐλλοπιεύειν δέ ἐστι, τὸ ἔλλοπας, ἤγουν ἰχθῦς ἀγρεύειν. ἔλλοπες γὰρ οἱ ἰχθύες, παρὰ τὸ ἐν λεπίσιν εἶναι. ἢ παρὰ τὸ λεπίδα τὴν τῶν ἰχθύων· ἢ παρὰ τὸ ἐλλείπειν ὀπῆς καὶ φωνῆς. Ἄλλως. εἴποις ἂν ἐλλοπιεύειν αὐτόν, ἤγουν, ἰχθυᾶν ἐπὶ τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν μοχθεῖν, ὅσον σθένος, ἤγουν, ὅση δύναμις τῶν μελῶν. ὁ σχηματισμὸς ἐστὶ καὶ τοῖς κοινοῖς ἐπὶ συνήθης. οἷον, συλλαβοῦ ὅση δύναμις· ἐκκλίνω τόδε, ὅσῃ μοι ἰσχύς. ἐλλιπῶς δὲ ταῦτα λέγεται. τὸ γὰρ ἐντελῆ· συλλαβοῦ κατὰ τὴν δύναμιν, ὅση σοι ἐστὶ· καὶ ἐκκλίνω τόδε κατὰ τὴν ἰσχύν, ὅση μοι ἐστὶν. εἶχε δ' ἂν ταῦτα ὁμοίως πρὸς τὸ οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. καὶ σαφέστερα ἦν, εἰ οὕτως ἂν ἐλέγετο· συλλαβοῦ κατὰ τὴν ὅση σοι δύναμίς ἐστι· καὶ ἐκκλίνω τόδε, κατὰ τὴν

τὴν ὅση μοι ἰσχύς ἐστι. ταῦτα γὰρ ἀπὸ τοῦ τὴν, ἀρξάμενα, εἶτα οὐκ ἀποδεδωκότα τὸν λόγον πρὸς αὐτὸ, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ μεταμελείας εἰς ἕτερον μεταπεσόντα σχηματισμὸν, δῆλα γίνεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, οἷα ἔτεινεν, εἶτα ὅτῃ μετακλιθέντα ἀποδίδοται. νῦν δὲ ἐλλιπέστερον λέγεται, καὶ τὸ τὴν, ἀπόντος. κατὰ ταῦτά ἐστιν ἐλλιπὲς καὶ τὸ, ὅσσος ὄχλος ἄμμιν ἐπιῤῥεῖ. τὸ γὰρ ἐντελὲς, βαβαὶ τοῦ ὄχλου, ὅσος ἡμῖν ἐμπίπτει.

43 Ὠιδήκαντι] Δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ, ᾠδήκασιν· ἤγουν γαυριζόμενος, ἢ πεφυσιωμένος καὶ ἐξογκωμένος ὤν. οἰδῶ γὰρ οἰδήσω, τὸ ἐξογκοῦμαι. Ἶνες δὲ τὰ παρακολουθοῦντα νεῦρα ταῖς φλεψίν. ἐλέγετο δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ὁ υἱὸς ἶνις. ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν μελῶν, τὸ σπέρμα συνάγεσθαι δοκεῖ.

44 Τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἅβας] ἤγουν, ἄξιόν ἐστι νέῳ τινὶ εἶναι. ἢ ἡ δὲ δύναμις ἀξία τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. ἴσως γὰρ ἀφῆλιξ ἐγέγλυπτο τῷ κισσυβίῳ, διὰ μῆκός τε τὴν σύνθεσιν τῶν μελῶν, ἢ ἀνάλογον τῆς ἀκμῆς τὸ σθένος αὐτοῦ. Ἄλλως· ὁ νοῦς. Ὡς δέ οἱ ᾠδήκαντι, οὕτως εἰσὶν ὠγκωμέναι κατὰ τὸν αὐχένα αὐτοῦ πάντοθεν αἱ ἶνες, ἤγουν τὰ νεῦρα, καίπερ ὄντι πολιῷ, ἤγουν λευκῷ τὰς τρίχας· ἡ δὲ ἰσχὺς, ἀξία ἥβης, ἤγουν ἀκμῆς.

Non procul inde ab isto marino sene,
Rubris vuis pulchre grauatur vinea.
Eam paruus quidam puer iuxta sepes custodit
Sedens: quem circum duæ vulpes: altera per ordines vitium
Incedit lædens maturas vuas: altera peræ
Insidias struit, nec prius puerum se relicturam
Affirmat, quam eum sine ientaculo in sicco collocarit.
Sed ille ex culmis pulchram cicadis capiendis decipulam nectit
Iunco concinnans: neque vero illi vel pera curæ est,
Vel fructus vineæ tātū quātū opere suo, quod nectit, delectatur.

Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος,
Πυρναίαις σαφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά·
Τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει
Ἥμενος· ἀμφὶ δέ μιν δύ' ἀλώπεκες, ἃ μὲν ἀν' ὄρχως
Φοιτῇ, σινομένα τὰν τρώξιμον· ἃ δ', ἐπὶ πήρα
Πάντα δόλον τεύχοισα, τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνάσειν
Φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξοι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων· μέλεται δέ οἱ οὔτέ τι πήρης,
Οὔτε φυτῶν τοσσῆνον ὅσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.

45 Τυτθὸν δ' ὅσσον] τυτθὸν κυρίως, τὸ ἐπιτίτθιον βρέφος· παρὰ τὸ τυτθὸν, ὃ σημαίνει τὸν μαζόν. ὅθεν καὶ τυτθὴν λέγουσι τὴν ὀλίγην, ἢ μικράν. Ἄλλως. Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν] ἄπωθεν δὲ τοῦ γέροντος, μετὰ τὸν γέροντα τὸν κατὰ τὴν θάλασσαν πονούμενον, τοσοῦτον διάστημα, ὅσον ὀλίγον. τοῦτο γὰρ δύναται τὸ ὀλίγον ὅσον, προτασσόμενον ἔχον τὸ ὀλίγον τοῦ ὅσον. καθὸ τὸ, ὅστις ἔχει τὸ ὃς, τοῦ τίς προτασσόμενον. ἃ ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ λόγου, ὕστερον ἐξ ἀνάγκης ἀποδίδοται· οἷον, τίς ὃς τάδε ἐποίησε; καὶ, ποσοῦτον ἀπέχει τόδε, τοῦδε, ὅσον ὀλίγον· ἐν ᾧ τὸ ὅσον ἀπὸ ἴσου διαστήματος, ἑτέρου ἐγνωσμένου ἀπαιτεῖ τὸν λόγον δείκνυσθαι· εἶτα ὥσπερ μὴ προχείρου τούτου ὄντος, τὸ ὀλίγον ἀποδίδοται καθολικῶς, ὑφ' ᾧ τόδε τὸ διάστημα καὶ τόδε εἰσίν. ὥσπερ εἴ τις πρὸς τὸ, τίς ὅδε ἐστι; τὸ ἄνθρωπος ἀποδοίη. τοῦ τίς τὴν ὑπόστασιν ἀπαιτοῦντος, καὶ τὸ ἄτομον. ὥσπερ δὲ τὸ ὅσον ἐν τοῖς τοιούτοις ὑποτάττεται, κατὰ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ τὸ οἷον, ἀκολουθίαν ἔχει ὑποτάξεως. Τυτθὸν δ' ὅσσον] τὸ πᾶν οὕτως· μετὰ τὸν γέροντα δὲ, τὸν κατὰ τὴν θάλασσαν πονούμενον, τοσοῦτον διάστημα ὅσον ὀλίγον, ἀλωὰ, ἤγουν ἄμπελος βαρεῖται καλῶς σταφυλαῖς πυρναίαις ἤγουν πυρρίζουσαις ἤδη, πεπείροις δηλονότι, ἣν μικρός τις παῖς φυλάσσει ἐπὶ τοῖς φραγμοῖς καθήμενος.

46 Πυρναίαις] ὡρίμοις, πυρραζούσαις. οἱ δὲ, τὰς ἤδη ὥραν ἐχούσαις τροφῆς· πύρνον γὰρ ἔνιοι τὴν τροφὴν λέγουσιν. ἢ πυρναίαις, ταῖς τρωξίμοις. ἐπάγει οὖν ἑξῆς· Φοιτῇ σινομένα τὰν τρώξιμον· ἢ ταῖς πυρραζούσαις, παρ' ὅσον παρὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου πυροῦνται. Ἄλλως. πυρναίαις, ταῖς πυρραζούσαις, ἢ τρωξίμοις. πύρνος γὰρ ὁ σῖτος καὶ ἡ τροφή. Ἀλωὰ, σημαίνει τέσσαρα. κυρίως μὲν γὰρ λέγεται ὁ ἀμπελόφυτος τόπος.

πόντος· ὡς κατὰ πολὺ λῷον τοῦ ἁπλοῦ πεδίου. λέγεται ἀλωαί, καὶ ὁ δενδροφόρος τόπος. ἐπεὶ δ᾽ ἀμφοτέρως καὶ αὐτὸς λῷον τοῦ τῆς ἁπλῶς γῆς. ἀλλὰ καὶ ὁ λαχανηφόρος τόπος, ὁμοίως καὶ αὐτὸς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἀλωὴ δὲ, καὶ ἡ ἅλως.

47 Κῶρος] ἡ κοῦρος, νέος, ἀπὸ τῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ κόρης, οἱονεὶ χώρη τις οὖσα, ἀπὸ τοῦ δι᾽ αὐτῆς χεῖσθαι τὸ διορατικὸν πνεῦμα. κόρη δὲ καὶ ἡ παρθένος, ἡ ὑγροφυὴς καὶ τρυφερά, ἀπὸ τοῦ κορεῖν τὸ καλλωπίζειν, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ εἴρηται. ἢ ἡ καθαρὰ, καὶ ἄφθορον ἔχουσα τὴν ἡλικίαν· κορεῖν γὰρ τὸ καθαίρειν, ἀφ᾽ οὗ καὶ νεωκόρος. ἢ παρὰ τὸ κείρω, ἡ κειρομένη ἔτι καὶ νηπιάζουσα. ἀφ᾽ ἧς καὶ τὸ κῶρος καὶ κοῦρος, ὁ ἁπαλὸς καὶ τρυφερὸς παῖς. Ἐφ᾽ αἱμασιαῖσι] παρ᾽ ὅσον πλήρεις αἵματος γίνονται, οἱ εἰσερχόμενοι ἐπ᾽ αὐταῖς, διὰ τὸ ἀκανθώδεις αὐτὰς εἶναι.

48 Ἥμενος δὲ καθεζόμενος, ἀπὸ τοῦ ἕω, τὸ καθέζομαι, ἧμαι καὶ τὸ παθητικὸν, ἕσμαι ἧμαι. ἡ μετοχὴ, ἑσμένος, ἥμενος. ¶ Ἀμφὶ δέ μιν δύ᾽ ἀλώπεκες. ἃ μὲν ἀν᾽ ὄρχως φοιτῇ· ὅμοιον τῷ· Δύο σκόπελοι, ὁ μὲν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα οὐκ ἔχει κίνδυνον. οὐ γὰρ ἀφ᾽ ἑτέρου προσώπου ἐφ᾽ ἕτερον ἡ μετάβασις γίνεται, ἵνα δέηται πλαγιασμοῦ, ἀλλὰ τὸ ὅλον εἰς μέρη. ταυτὸν δὲ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν. ἔχει δὲ τὸ πᾶν οὕτως. Δύο δὲ ἀλώπεκες περὶ αὐτὸν, ἡ μὲν ἀνὰ τοὺς ὄρχους, ἤγουν τὰς συστοιχίας τῆς ἀμπέλου στρέφεται, βλάπτουσα τὴν σταφυλὴν τὴν εἰς βρῶσιν ἐπιτηδείαν· ἡ δὲ ἐπὶ τῇ πήρᾳ, ἤγουν, κατὰ τῆς πήρας, τῆς τὸν ἄρτον τοῦ παιδὸς ἐχούσης πάντα δόλον κατασκευάζουσα, τὸ παιδίον οὐ πρότερον ἐάσειν φησὶ, πρὶν ἂν καθίσῃ αὐτὸ ἐπὶ τοῖς ξηροῖς, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τοῖς κενοῖς. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀνύδρων τόπων. ἢ ἀκράτιστον· ἤγουν οὐδὲ ὡς ἐγκρατές. ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ κερατοῦ συνετέθη τὸ ἀκεράτιστον, δῆλον μὲν ἀπὸ τοῦ βραχὺ ἔχειν τὸ κερα. Τὸ πρὶν, ἐνίοτε μὲν μετὰ ἀπαρεμφάτου λέγεται. οἷον, πρὶν γνῶναι τόδε, ἐγένετο τόδε· ἐνίοτε δὲ μετὰ ὁριστικοῦ· οἷον, πρὶν ποιήσω τόδε, ἐποίησα τόδε. δοκεῖ δὲ μετὰ ἀπαρεμφάτου μὲν λέγεσθαι, ἐπὶ τοῦ πεπαυμένου πράγματος· μετὰ ὁριστικοῦ δὲ, ἐπὶ τοῦ ποιουμένου αὐτό. ¶ ἀν᾽ ὄρχως] ὄρχος, ὀρχάτου διαφέρει. ὄρχος γάρ ἐστιν ὁ βόθρος, εἰς ὃν ἐντίθεται τὸ φυτὸν πρὸς μοσχείαν, παρὰ τὸ ὀρύσσω, ὀρυχόν τινα ὄντα. ὄρχατον δὲ τὴν ἐπίστιχον φυτείαν, παρὰ τὸ ἔρχεσθαι. καὶ Ἀριστοφάνης τὸ μεταξὺ τῶν φυτῶν μετόρχμιον ἐκάλεσεν ἐν τοῖς γεωργοῖς. καὶ Ἡσίοδος ὄρχον λέγει τὴν ἐπίστιχον τῶν ἀμπέλων φυτείαν. ἀσπίδ. 296. Ἃ μὲν ἀν᾽ ὄρχως, τοὺς διδύμους τῆς ἀμπέλου· ἤγουν, τοὺς κλάδους. Φοιτᾷ] ὁρμᾷ· ὡς παρὰ τὸ πόρος πορῶ, τὸ πορεύομαι· οὕτω καὶ παρὰ τὸ ὁδὸς γίνεται ὁδῶ, τροπῇ τοῦ δ εἰς τ, ὁτῶ, πλεονασμῷ τοῦ φ, καὶ ι, φοιτῶ τὸ πορεύομαι, καὶ ὁρμῶ.

50 Πάντα δόλον τεύχοισα] κατασκευάζουσα. χάριεν καὶ κεύθοισα, ἀντὶ τοῦ κρύπτουσα. πανοῦργον γὰρ τὸ ζῷον. ¶ Πρὶν ἢ ἀκράτιστον] πρὶν ἢ ἀκρατισμοῦ ξηρὸν ποιήσει αὐτό. ἀκρατισμὸν δὲ νῦν ὡς οἶμαι φησὶ, τὸν ἀπὸ τῶν βρωμάτων κόρον τε, καὶ μέθην. Ἄλλως. οἱ μέλλοντες πολεμεῖν, πρωΐας ἔτι οὔσης, ὀλίγον τινὰ ἥδιον ἄρτον, καὶ ἄκρατον οἶνον ἔπινον, ὡς θερμοὶ ὦσι, καὶ μὴ δειλιῶσι, ὃ καὶ ἀκρατισμὸν ἐκάλουν. ἐνταῦθα δὲ ἀκράτιστον, ἀντὶ τοῦ ἄγευστον. Καθίξῃ.] τὸ καθίξῃ, γράφεται βαρυτόνως. τὰ γὰρ ὑποτακτικὰ τῶν ῥημάτων, ὁμοίως οἱ Δωριεῖς ἡμῖν προφέρουσιν.

52 Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἀνθερίκεσσι] ἀνθέρικος ὁ τοῦ ἀσφοδέλου καρπός, ἧς τὰ φύλλα ὡς πράσου ἀγρίου, μείζω δὲ καὶ πλατύτερα. ὁ δὲ καυλὸς ἀνθέριξ καλεῖται, ὅσον πηχυαῖος ὢν καὶ μείζων. τὸ αὐτὸ δέ φησι καὶ Θεόφραστος. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Δωριεύς φησιν οὐ λέγεσθαι τὸν τοῦ ἀσφοδέλου καυλόν. ὁ δὲ Νεοπτόλεμος, γελοίως ᾠήθη, τὸν ἀνθέρικα τοῦ στάχυος. Αὐτὰρ ὅγε] ὁ δὲ πλέκει καλὴν ἀκριδοθήραν δι᾽ ἀνθερίκων. ἀντὶ τοῦ διὰ καλάμης, ἣν οἱ κοινοὶ, καλαμαίαν φασί. ¶ Καλάν] ἐπίθετόν ἐστι, παρὰ τὸ κάζω ῥῆμα· ὃ δηλοῖ τὸ κοσμῶ, ὁ μέλλων κάσω, ἀφ᾽ οὗ ῥηματικὸν ὄνομα, καλός· τὸ θηλυκὸν καλή. ἢ παρὰ τὸ καλῶ ῥῆμα, ἐγένετο καλός· διὰ τὸ καλεῖν πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστον, ὡς τὸ ἀγαθὸν, ἐφ᾽ ὃ ἄγαν θέομεν.

53 Σχοίνῳ ἐφαρμόζων] ἀντὶ τοῦ συναρμόζων, συνδῶν. σχοῖνος δὲ, τὸ παρὰ τοῖς κοινοῖς βροῦλλον. ¶ Μέλεται δέ οἱ] ἀντὶ τοῦ μέλει, φροντίς ἐστιν αὐτῷ, οὔτε ἐπὶ πήρης. τουτέστιν, οὐδὲν οὔτε τῆς πήρας, οὔτε τῶν φυτῶν, ἤγουν τῆς ἀμπέλου, κατὰ τοσοῦτον. τοῦτο γὰρ τὸ, τόσσον, καθ᾽ ὅσον γαθεῖ, ἤγουν γήθεται καὶ χαίρει περὶ τῷ πλέγματι, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῷ πλέγματι.

Vndique veró circa poculum circumuolat mollis acanthus,
Æolicū spectaculum, quod operis miraculo animum tuum obstupefaciat.
Pro hoc ego nautæ Calydonio capram dedi.
Precium, & grandem caseum candidi lactis:
Necdum adhuc labra mea attigit. sed adhuc iacet
Intactum: quo tibi valdè lubens gratificabor,
Si mihi, amice, illud amabilē carmen cecineris.
Nec inuideo tibi, age ô bone: cantum enim
Non ad Plutonem obliuiosum reseruabis.

Παντᾷ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος,
Αἰπολικόν τι θάημα· τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.
Τῷ μὲν, ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα
Ὦνον, καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος.
Οὐδέτι πω ποτὶ χεῖλος ἐμὸν θίγεν, ἀλλ' ἔτι κεῖται
Ἄχραντον· τῷ κέν τυ μάλα πρόφρων ἀρεσαίμαν,
Αἴ κέν μοι τὺ φίλος τὸν ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς.
Κοὔ τοι τὶ φθονέω· πόταγ' ὦ 'γαθέ. τὰν γὰρ ἀοιδὰν
Οὔτί πω εἰς Ἀΐδαν γε τὸν ἐκλελάθοντα φυλαξεῖς.

55 Παντᾷ δ' ἀμφὶ δέπας] πανταχοῦ δὲ περὶ τὸ ποτήριον περιπέπταται καὶ περικέχυται ὑγρός τις ἄκανθος καὶ μαλακός. ὅπερ ἐστὶν εἶδος φυτοῦ ἀκανθῶδες χαμαίζηλον, εἰς μῆκος ἐξαυξάνον λίαν. ἢ ὑγρὸς ἄκανθος, ὁ εὔκοπος, καὶ εὔτονος.

56 Αἰπολικόν τι θάυμα] ἤγουν θαῦμα οἷον αἰπόλος ἂν θαυμάσῃ διὰ τὸ κάλλος. γράφεται καὶ χωρὶς τοῦ π αἰολικόν, τὸ ἀπατηλικόν. αἰολίζω γὰρ τὸ ἀπατῶ. καὶ Ἱεροκλῆς· Μὴ δ' αἰόλιζε ταῦτα. τοῦτο δὲ ἔφη δι' ὑπερβολὴν τοῦ κάλλους. ἢ αἰολικὸν τὸ αἰτωλικόν. Αἰολεῖς γὰρ οἱ Αἰτωλοί. ἐξ Αἰτωλίας δέ φησι τὸ ποτήριον κεκομίσθαι. ἢ αἰολικόν, ἀπατηλόν, ποικίλον, ἐκπληκτικόν· καὶ ὃ ἄν τις διὰ κάλλος θαυμάσῃ. ταῦτα γὰρ δύναται τὸ αἰολίζειν. οἱ γὰρ Αἰολεῖς ἐπὶ ἀπάτῃ διαβάλλονται. Ἄλλως. πάντῃ δὲ περὶ τὸ δέπας, ἤγουν τὸ ποτήριον, περιτέταται ἁπαλὸς ἄκανθος· εἶδος φυτοῦ φασὶν ὁ ἄκανθος. αἰπολικόν τι θάημα. ἤγουν θαῦμα, ἀπὸ τοῦ θεέω θεῶ, θεήσω, θέημα· καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς α Δωρικῶς, θάημα. ¶ τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι] ἀντὶ τοῦ, ἐκπλῆξαι δυνάμενον. καὶ Ὅμηρος· πατρὸς ὄψιν ἀτυχθείς. ἢ τοῦτο τὸ θέαμα τεράστιον ὄν, τὴν σὴν ἐκπλήξει διάνοιαν. ἢ ἀτύξαι, καταπλῆξαι σου τὴν ψυχήν. καὶ δι' ὑπερβολὴν κάλλους, τεραστὸν ἂν νομισθείη. ἢ ἀτύξαι ἄν, τουτέστι σείσαι, ἐκπλῆξαί σε κατὰ τὴν ψυχήν.

57 Τῷ μὲν ἐγώ] ἕνεκα μὲν τούτου ἐγώ, αἶγά τε ἔδωκα ὦνον τῷ πορθμεῖ, τῷ ἀπὸ τῆς Καλυδῶνος. καὶ τυρόεντα, ἀντὶ τοῦ τυρὸν μέγαν, ἀπὸ γάλακτος λευκοῦ. ὤνια, τὰ πωλούμενα. ὦνος δέ, ὃ δίδωσί τις ἵνα λάβῃ τι τῶν πωλουμένων. ¶ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ] ἢ ὄνομα κύριον, ἢ τῷ ἀπὸ Καλυδῶνος εἰς Πελοπόννησον αὐτὸ μετακομίσαντι. αἰτιῶνται γὰρ ἀλλήλων τὰ χρεῖα. ἢ πορθμεῖ ἴσως διαπορθμεύοντι ἐξ Αἰτωλίας εἰς Πελοπόννησον. γράφουσι δέ τινες καὶ Καλυδνίῳ, ἀγνοοῦντες ὡς Κάλυδναι ἐγγὺς τῆς Κῶ εἰσιν. Ὅμηρος· Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας. ¶ καὶ τυρόεντα] τυρός, τυρόεις παράγωγον τυρόεντα. τὸ τυ μακρόν ροεντα με, συνίζησις. τὰ εἰς ρος γὰρ δισύλλαβα ὀξύτονα, τῷ υ παραληγόμενα, ἐκτείνουσιν αὐτό. οἷον, τυρός, πυρός, ὁ σῖτος, τὸ πῦρ δὲ τοῦ πυρός, βραχύ.

59 Οὐδέ τί πω] ἤγουν, οὔπω δέ, οὐδαμῶς εἰς τὸ ἐμὸν χεῖλος ἔψαυσεν, ἀλλ' ἔτι κεῖται ἄχραντον, ἤγουν ἄψαυστον, ἀμόλυντον.

60 τῷ καί τυ μάλα] γράφεται καί, τῷ κέν τοι. δι' ὃ καί σε μάλα ἀρεσαίμην, ἀντὶ τοῦ ἀρέσω, δι' ἀρεστὸς δόξαιμι. τὸ δὲ πρόφρων, ἐπιρρηματικῶς, ἀντὶ τοῦ μετὰ προθυμίας αὐτὸ διδοὺς δηλονότι.

61 Αἴ κέν μοι τὺ φίλος] ἐάν γε σὺ ὦ φίλος· ἢ σὺ ὦ φίλε ᾄσῃς τὸν ὕμνον τὸν ἐφίμερον, τὸν γλυκύν. ἀντὶ τοῦ τὴν ᾠδὴν τὴν ἐπιθυμητὴν ἐμοί. λέγει γὰρ τὴν ἐπὶ Δάφνιδος ᾠδήν. τὸ ἀρέσκω, οὕτως· ἀρέσκω τινί, ἀντὶ τοῦ ἀρεστὸς αὐτῷ φαίνομαι. Ἀττικῶς δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς παρὰ Πλάτωνι· ἀλλ' εἰ μὴ αὖ σε ταῦτ' ἀρέσκει. Ἀρέσκομαι δέ τινι, ἀντὶ τοῦ ἀποδέχομαι αὐτόν. καὶ ἀπαρέσκομαι, τὸ οὐκ ἀποδέχομαι.

62 Κοὔ τοι τι φθονέω] καὶ οὐδαμῶς σοὶ φθονῶ. προβάγαγε σεαυτὸν ὦ ἀγαθέ, ἤγουν προέλθε, ἧκον. γράφεται καί, κοὔτι τυ κερτομέω.

¶ τὰν

Τὰν γὰρ ἀοιδάν] τὴν γὰρ ᾠδὴν οὐδαμῶς φυλάξεις εἰς τὸν ᾅδην τὸν ἐκλησόμενον τά. ἀντὶ τοῦ τῆς λήθης ποιητικὸν καὶ αἴτιον. ἐκλανθάνουσι γὰρ πάντες οἱ ἐν αὐτῷ, τὸ τῆς λήθης ὕδωρ πίνοντες. ὡς ἀπὸ τοῦ ἔλαχον, λελόγχα ἐνεστώς, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἔλαθον, λελάθω.

ΘΥΡΣΙΣ.

THYRSIS.

Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Θύρσις ὅδ' ὠξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἁδέα φωνά.
Πᾶ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ὅκα Δάφνις ἐτάκετο; πᾶ ποκα Νύμφαι;
Ἢ κατὰ Πηνειῶ καλὰ τέμπεα, ἢ κατὰ Πίνδω;
Οὐ γὰρ δὴ ποταμοῖο μέγαν ῥόον εἴχετ' Ἀνάπω.
Οὐδ' Αἴτνας σκοπιάν, οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Τῆνον μὰν θῶες, τῆνον λύκοι ὠρύσαντο,
Τῆνον χὠ 'κ δρυμοῖο λέων ἀνέκλαυσε θανόντα.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Πολλαί οἱ πὰρ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι καὶ πόρτιες ὠδύραντο.

Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Thyrsis hic ille ab Ætna, & Thyrsidis hæc vox est.
Vbi tandem fuistis ô Nymphæ, cû Daphnis amore tabesceret?
Anne apud Penei pulchra tempe, vel circa Pindum?
Neque enim Anapi magnum flumen tenuistis,
Neque Ætnæ cacumen, nec sacram Acidis vndam.
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Illum sane lupi ceruarij, aliique lupi eugitu deplorauerunt,
Et mortem ipsius leo in silua degens fleuit.
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Multæ ei ad pedes vaccæ, multi item tauri,
Multæ iuuencæ & vitulæ luxerunt.

64 Ἄρχετε βωκολικᾶς] τῆς βουκολικῆς ᾠδῆς ἄρξασθαί με ποιήσατε, ὡς ποιήτειαι· ἐπικαλεῖται γὰρ αὐτὰς μέλλων ἀείδειν. τοῦτο δὲ λέγεται, περίασμα καὶ ἐπιμελῴδημα, καὶ ἐπῳδή. τὸ δὲ ἄρχετε καὶ λήγετε, ἐπῳδοῦ τάξιν ἔχει. Μνασέας δὲ ἐν τῷ περὶ Εὐρώπης, Πανὸς υἱὸν φησὶ Βουκολίωνα, ἀφ' οὗ καὶ τὸ βουκολεῖν. Ἄλλως. Ἄρχετε βωκολικᾶς] ἄρχετε ὦ Μοῦσαι, ἤγουν προηγεῖσθε τῆς βουκολικῆς ᾠδῆς ἄρχετε.

65 Θύρσις ὅδ' ὠξ Αἴτνας] δεικτικῶς. ἤγουν ἐγὼ ὁ ἐξ Αἴτνης, καὶ Θύρσιδος ἡδεῖα ἡ φωνή. ὁ ποιμὴν Θύρσις ἐπαινεῖ ἑαυτόν· ἡ δὲ Αἴτνη, Σικελίας ὄρος ἐστίν, ἀπὸ Αἴτνης τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὥς φησιν Ἄλκιμος. Σιμωνίδης δὲ ἐν τῷ περὶ Σικελίας, Αἴτνην φησὶ κρῖναι Ἥφαιστον, καὶ Δήμητραν περὶ τῆς χώρας ἐρισάντας. Δημήτριος δὲ ὁ Καλλατιανός, τοῦ Βριάρεω ἑνὸς τῶν Κυκλώπων παῖδας γενέσθαι, Σικανὸν καὶ Αἴτνην, ἀφ' ἧς τὸ ὄνομα. Ἄλλως. ὡς Σικελιώτης αὐτοῦ ἐστι, καὶ κατὰ τὴν Αἴτνην νεμόμενος· μέλλει δὲ ᾄδειν, ὃν τρόπον ὁ Δάφνις μὴ δυνάμενος εἴρην τῆς Ξενέας τοὔνομα Νύμφης ἐρῶντα, ἀπέλιπε τὸ ζῆν.

66 Πᾶ ποκ' ἄρ' ἦσθ' ὅκα Δάφνις ἐτάκετο] ὁ Δάφνις Σικελιώτης ὑπάρχων ἐν Σικελίᾳ τὴν ὅτε τὰ λοίσθια ἔπνεεν. ὅτι γοῦν Νύμφης ἤρα ὁ Δάφνις, ἡ δὲ Νύμφη ἀπεφέρετο αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς ἑτέρας γυναῖκας ὁμιλίαν, αἰνίττεται ὅτι οὐδὲ αἱ λοιπαὶ ἐν Σικελίᾳ ἦσαν, ὅτε ὁ Δάφνις ἐθνήσκεν.

67 Ἢ κατὰ Πηνειῶ καλὰ τέμπεα] Πηνειός, ποταμὸς Σικελίας. τέμπη δέ, γενικῶς μὲν τὰ ἄλση. νῦν καὶ τὸ μεταξὺ τῆς Ὄσσης, καὶ τοῦ Ὀλύμπου χωρίον, ὅ ἐστι περικαλλές, καὶ ὥσπερ ὑπὸ θείας γνώμης πρὸς διόρυξιν διῃρημένον, δι' ἧς ὁ Πηνειὸς πρὸς τὴν θάλασσαν ῥεῖ. λέγεται δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, τέμπεα Θετταλικά. Ἢ κατὰ Πίνδω] Πίνδος, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, ἢ ποταμός· κατὰ δέ τινας ὄρος τῆς Περραιβίας ἐγγὺς θαλάσσης. τὸ δὲ εἴχετε, ἀντὶ τοῦ κατοικεῖτε.

68 Οὐ γὰρ δὴ ποταμοῖο] οὐ γὰρ τότε τὸ μέγα ῥεῦμα εἴχετε, ὅ ἐστιν, οὐκ ἦτε ἐκεῖσε. ὁ δὲ Ἄναπος ποταμὸς ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας. Ἄναπος δὲ εἴρηται, ὡς ἄνευ πόνου ὤν, καὶ βληχρὸν ἔχων ὕδωρ. ἢ παρὰ τὸ τοῖς ποσὶ μὴ διαβατὸς εἶναι.

69 Οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ] Ἄκις ποταμὸς Σικελίας. ὁ δὲ νοῦς· αἱ Νύμφαι τότε οὐκ

ἦσαν

περὶ Σικελίαν, ὅτι ὁ Δάφνις ἀπώλετο. ἴσως διὰ τὸ νύμφης ἐρᾶν ὑπερηφανευούσης αὐτὸν αἰκιζόμενος, ὡς οὐδὲ τῶν λοιπῶν αὐτόθι οὐ ζῶν. Ἄκις δὲ, παρὰ τὸ ἀκίδι ἐοικέναι τὰ ῥεύματα. Νυμφόδωρος ἐν τῷ περὶ Σικελίας, θαυμάζομεν, φησὶν, ὅτι Δάφνιδος Ἄκις ποταμὸς Σικελίας ἐστίν. Ἄλλως. Ὁ νοῦς. Πᾷ ποκ' ἄρ' ἦσθε] ποῦ ποτε ἄρα ἦτε, ἢ κατὰ τὰ καλὰ τέμπη τοῦ Πηνειοῦ ἦτε; ποταμὸς ἐστὶ Θετταλίας· ἢ κατὰ τὰ καλὰ τέμπη τοῦ Πίνδου; ποταμὸς καὶ ἐστὶ Θετταλίας. οὐ γὰρ δὴ εἴχετε, ἤγουν ᾠκεῖτε, τὸ μέγα ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀνάπου· τῆς Σικελίας ἐστὶ ποταμός· οὐδὲ τὴν σκοπιὰν τῆς Αἴτνης, περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ τὴν ὑψηλὴν Αἴτνην· οὐδὲ τὸ ἱερὸν ὕδωρ τοῦ Ἄκιδος· ποταμὸς καὶ ἐστὶ Σικελίας· ἤγουν, οὐ γὰρ τὴν Σικελίαν ᾠκεῖτε τότε. λέγει δὲ ἀπεῖναι τὰς Νύμφας, ἐπεὶ Νύμφης ἤρα ὁ Δάφνις, ἧς ἀπούσης, μετὰ τῶν ἄλλων δηλονότι, ἐτελεύτα. εἰ γὰρ παρῆσαν, οὐκ ἂν ἴσως ἀπέθανε.

71 Τῆνον μὰν θῶες] ἐκεῖνον οἱ θῶες, ἐκεῖνον οἱ λύκοι ὠρύσαντο, ἤγουν, ὠρυόμενοι ἐθρήνησαν, ἢ ἐκεῖνον οἱ θῶες ἐγηρύσαντο δηλονότι. οὐ γὰρ τὸ ὠρύσαντο δύναται καὶ ἐπὶ τῶν θώων λέγεσθαι ἀπὸ κοινοῦ. συνυπακούεται γοῦν τὸ οἰκεῖον κατὰ ἀναλογίαν τοῦ προρρηθέντος. ἐκεῖνον καὶ ὁ λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἀνέκλαυσε θανόντα.

72 Τῆνον χ' ὡ 'κ δρυμοῖο λέων ἀνέκλαυσε θανόντα] γράφεται καὶ, χ' ὡ 'κ δρυμοῖο λέων ἂν ἔκλαυσε. τινὲς αἰτιῶνται τὸν Θεόκριτον, ἐν Σικελίᾳ λέγοντες μὴ εἶναι λέοντας. ἀλλὰ προστιθεμένη ἡ ἂν συλλαβὴ, λύει τὴν αἰτίαν. ἵνα ᾖ· τῆνον ἂν ἔκλαυσεν, εἰ ἐν Σικελίᾳ ἦν, καὶ ὁ λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ· ἢ καὶ εἰ ἐτύγχανε γὰρ ἐν Σικελίᾳ λέων, κἀκεῖνος τοῦτον ἐθρήνησεν.

73 Ἄρχετε βωκολικᾶς] ὅρα τὴν ἡδονήν. ἀντῳδὴ δὲ τὸ σχῆμα, ἥτις γίνεται οὕτως, ὅταν λαλῇ ᾠδὴν ἄλλην, καὶ ἄλλην ἀποκρίνεται.

75 Δαμάλαι μὲν, αἱ ἤδη δαμασθῆναι δυνάμεναι· πόρτιες δὲ αἱ μικραὶ, αἱ μήπω εἰς ζυγὸν ἐλθοῦσαι. Ἄλλως. Πολλαὶ οἱ πὰρ ποσσί. πολλαὶ δὲ βόες παρὰ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ· πολλοὶ δὲ ταῦροι. πολλαὶ δὲ δαμάλαι, ἀντὶ τοῦ δαμάλεις, καὶ πόρτιες πολλαί. ἀπὸ κοινοῦ ὠδύραντο· ἤγουν, ἐθρήνησαν. βόες, αἱ τέλειαι δαμάλεις, καὶ πόρτιες, αἱ μήπω ὑπὸ ζυγὸν ἐλθοῦσαι μὴ δὲ ὀχευθεῖσαι. αἱ πόρτιες δὲ, καὶ ἔτι ἀτελέστεραι τῶν δαμάλεων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀρρένων μόσχοι τὰ νεογνὰ, καὶ τὰ ὑπὸ ταῖς μητράσιν ἔτι. ταῦροι δὲ οἱ τέλειοι. ἔστι δὲ, ἡ δάμαλις τῆς δαμάλεως· οἱ ποιηταὶ δὲ, καὶ ἡ δαμάλη, τῆς δαμάλης, λέγουσιν, ἀφ' οὗ ἐνταῦθα, αἱ δαμάλαι.

Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθ' Ἑρμᾶς πράτιστος ἀπ' ὤρεος· εἶπε δὲ, Δάφνι,
Τίς τυ καταστρύχει; τίνος ὠγαθὲ τόσσον ἔρασαι;
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ἦνθον τοὶ βοῦται, τοὶ ποιμένες, ᾡπόλοι ἦνθον·
Πάντες ἀνηρώτευν τί πάθοι κακόν. ἦνθ' ὁ Πρίηπος,
Κἤφα, Δάφνι τάλαν, τί τὺ τάκεαι; ἁ δέ τε κώρα
Πάσας ἀνὰ κράνας, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται,
(Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς)
Ζατεῦσ'· ἆ δύσερώς τις ἄγαν καὶ ἀμήχανος ἐσσί.
Βώτας μὰν ἐλέγευ· νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Ὠιπόλος ὄκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας, οἷα βατεῦνται,
Τάκεται ὀφθαλμὼς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.

Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Mercurius primus ex monte venit, & inquit: ô Daphni,
Quis te ita conficit? cuius, obsecro, amore adeò ardes?
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Venerunt bubulci pastores, caprarii venerunt,
Omnes rogabant quo malo laboraret. venit Priapus,
Et ait: Daphni miser, quid ita tabescis? ipsa vero puella
Per fontes omnes, syluasque pedibus discurrit
(Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen)
Quærens: Ah nimis infelix es amator, & consilii inops.
Hactenus dictus es bubulcus, nunc verò caprario similis es.
Caprarius, cum capras intuetur quando coëunt,
Oculis tabescit, quod non ipse hircus est.
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.

Καὶ

Καὶ τὺ δ', ἐπεὶ κ' ἐσορῇς τὰς παρθένος, οἷα γελᾶντι,	Sic tu cum aspicis virgines, quomodo rideant,
Τάκεαι ὀφθαλμὼς, ὅτι οὐ μετὰ ταῖσι χορεύεις.	Tabescis oculis, quod non cum illis choreas ducis.
Τὼς δ' οὐδὲν ποτιλέξαθ' ὁ βωκόλος· ἀλλὰ τὸν αὑτῶ	His vero nihil quidquam respondit bubulcus, sed suum
Ἄνυε πικρὸν ἔρωτα, καὶ ἐς τέλος ἄνυε μοίρας.	Perficiebat acerbum amorem usque ad finem vitæ.

77 Ἦνθ' Ἑρμᾶς] ἦλθεν ὁ Ἑρμῆς πρῶτος· ἢ ὡς φίλος Δάφνιδος, ἢ ὡς ἐρευνητής. τὸ δὲ λ εἰς ν τρέπουσιν οἱ Δωριεῖς οὐ πάντοτε, ἀλλ' ὅταν αὐτὸ τὸ θ ἢ τὸ τ ἐπιφέρηται· οἷον, βέλτιστος, βέντιστος, φίλτατος, φίντατος, οὕτως οὖν καὶ τὸ ἦνθ' Ἑρμᾶς.

91 Ἦνθ' ὁ Πρίαπος] οἰκείως. ἀγροικὸς γὰρ ἦν ὁ Πρίαπος, ὡς καὶ ὁ Δάφνις. ἴσως διὰ τὸ κάλλος υἱὸς Ἀφροδίτης. Ἄλλως· ἢ ἐρώμενος τοῦ Δάφνιδος, ἢ ὡς υἱὸς Ἀφροδίτης.

82 Κῆφα] καὶ ἔφη· εἰ γὰρ τὸ πάθος ἐκλείψεις, καὶ κρατήσεις. ¶ Ἀ δέ τυ κώρα] τὸ ἑξῆς. ἡ δὲ κόρη ἀνὰ πάσας τὰς κρήνας ζητοῦσά σε. διὰ μέσου γὰρ ὁ στίχος τὸ ἄρχετε βωκολικᾶς.

83 Ποσσὶ φορεῖται] μανιωδῶς φέρεται. καθόλου τὰ εἰς ται λήγοντα ῥήματα ὅταν ἔχει τὸν παραληγόμενον καὶ προπερισπώμενον παροξύνουσιν οἱ Δωριεῖς· ὅταν δὲ βαρυνόμενον, ὁμοίως ἡμῖν ἐκφέρουσιν.

84 Ἄρχετε βωκολικᾶς Μῶσαι εἶλαι] γράφεται, Μοῖσαι πάλιν. τὸ πάλιν, ἐξ ὑποστροφῆς ἀρχὴν ποιούμενος φησίν. αἱ παραγραφαὶ δὲ συστέλλουσι τὰς ᾠδάς. τὸ δὲ ἄρχετε βωκολικᾶς, λέγεται ἐπῳδῆς τάξιν ἔχειν.

85 Ζατεῦσα] αἰολικόν. συναπτέον δὲ τοῦτο τοῖς ἐπάνω. πάντη δὲ πλανᾶται ζητοῦσά σε. εἰρωνευόμενος δὲ λέγει πρὸς αὐτὸν τοῦτο. αὐτὸς γὰρ μᾶλλον ἐζήτει, διὰ τοῦτο καὶ δύσερως. τινὲς δέ φασιν ὅτι οὐ διὰ τὴν Νύμφην, ἀλλὰ διὰ τοῦ βασιλέως θυγατέρα δι' ἣν ἐπιμεῖναι. Ἄλλως. Ζατεῦσα] εἰρωνεύεται δέ. ζητεῖ γὰρ αὐτὸς μᾶλλον, οὐ ζητεῖται ὑπὸ τῆς νύμφης. ἢ καὶ παρηγορητικὸς ὁ λόγος. ¶ Δύσερώς τις ἄγαν] δύσκολον ἔρωτα ἔχεις καὶ παντελῶς ἀπρόσμαχον. ζητοῦσα γὰρ ἡ νύμφη περιέρχεται. παρηγορῆσαι θέλων, τοῦτο φησὶ πρὸς αὐτόν. Ἄλλως. τὸ πᾶν. ἦλθεν ὁ Ἑρμῆς πρῶτος ἀπὸ τοῦ ὄρους εἶπε δὲ τῷ Δάφνιδι, τίς σε καταπεύχει; ἤγουν, δαπανᾷ, φθείρει; τίνος ἕνεκα ὦ ἀγαθὲ κατὰ ποσοῦτον ἐρᾷς, ἀντὶ τοῦ ἐρᾷς. ἦλθον οἱ βουκόλοι· μετὰ δὲ Ἑρμῆν δηλονότι ἦλθον οἱ ποιμένες, οἱ αἰπόλοι· πάντες ἠρώτων τί κακὸν ἔπαθεν. ἦλθεν ὁ Πρίαπος, καὶ ἔφη· ὦ Δάφνι τάλαν, ἤγουν, ἄθλιε· τί σὺ τήκῃ; ἤγουν, διαῤῥέῃ, φθείρῃ; ἡ δὲ κόρη ἀνὰ πάσας πηγὰς, ἀνὰ πάντα τὰ ἄλση, φέρεται ποσὶ ζητοῦσά σε δηλονότι. παραμυθούμενος δὲ αὐτὸν τοῦτο λέγει, δύσερώς τις ἄγαν εἶ, ἤγουν οὐκ εἰδὼς ἐρᾶν, οὐ καλῶς διοικῆσαι τὸν ἑαυτοῦ ἔρωτα δυνάμενος, καὶ ἀμήχανος, ἤγουν, ὑπ' οὐδεμιᾶς μηχανῆς μετριώτερος περὶ τὸν ἔρωτα γενέσθαι δυνάμενος. ¶ Βούτας μὲν ἐλέγευ] βουκόλος ὢν φησὶν, οὐ κατὰ τοὺς βουκόλους ἐρᾷς· παρ' ὅσον οἱ μὲν βουκόλοι περὶ τὰ ἀφροδίσια ἐγκρατεῖς· οἱ δὲ αἰπόλοι, λάγνοι. ἡ δὲ αἰτία, ὅτι καταφερέστεραι αἱ αἶγες, δελεάζουσι τοὺς αἰπόλους. Ἄλλως. Παροιμία τοῦτο, ὅτι πῦρ ἡσυχῶν μὲν πρῶτον καὶ ἡμέρων, ἔπειτα δὲ ἀγρίων. οἱ γὰρ βόες, ἥμεροί εἰσιν. ἀπὸ γοῦν τῶν βοσκομένων καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς τοιοῦτοι λέγονται. αἱ δὲ αἶγες ἄγριαι, παρόσον καὶ εἰς τὰ ὕψη τῶν ὀρῶν, καὶ εἰς κρημνώδεις τόπους βόσκονται. ἀπὸ τούτων δὲ καὶ οἱ αἰπόλοι τοιοῦτοι λέγονται.

87 ᾧ πόλος] ἀντὶ τοῦ ὁ αἰπόλος. γίνεται κατὰ συναίρεσιν τοῦ ο καὶ α εἰς ω μέγα, μέντοι προσγεγραμμένου τοῦ ι. οἷον, ὁ αἰπόλος, ᾧ πόλος· οἱ αἰπόλοι ᾧ πόλοι. Ἄλλως. Βούτας μέν] ὁ νοῦς. βουκόλος μὲν ἐλέγου, νῦν δὲ ὡμοίωσαι ἀνδρὶ αἰπόλῳ. τοῦτο δὲ ταυτόν ἐστιν, ὥσπερ εἰ ἔλεγεν, οὐκ ἀξίως τῆς σεαυτοῦ τάξεως διάκεισαι. βουκόλος γὰρ ὢν ὤφειλες μεγαλοπρεπὴς εἶναι, καὶ γενναίως τοὺς ἔρωτας, καὶ τὰ συμπίπτοντα δύνασθαι φέρειν. νῦν δὲ ὡς ἔοικεν ἐλέγου μόνον βουκόλος, τῇ ἀληθείᾳ δὲ οὐκ εἶ, μικροπρεπῶς διακείμενος, καὶ τοιαῦτα πάσχων, οἷα ἂν αἰπόλος ἀνὴρ ἔπαθε. πρὸς ὃ ἐπάγει· ὁ αἰπόλος ὅτι ἐρᾷ τὰς μηκάδας, ἤγουν τὰς αἶγας· οἷα, ἀντὶ τοῦ ὅπως, ἐπιῤῥηματικῶς, βατεῦνται, ἤγουν ὀχεύονται, τοῖς τράγοις μίγνυνται· τήκεται κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς,

μοὺς, ἤγουν διαῤῥεῖται, φθείρεται, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἐγένετο. καὶ σὺ ἐπειδὰν ὁρᾷς τὰς παρθένους ὅπως γελῶσι, τήκῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτι οὐ σὺν αὐταῖς χορεύεις.

92 Τὼς δ' οὐδὲν ποτιλέξαθ' ὁ βουκόλος.] πρὸς τούτους δὲ οὕς τινας ἄνωθεν εἴπομεν, ἤτοι τοὺς βούτας, τοὺς ποιμένας, καὶ τοὺς αἰπόλους, τὸν Πρίαπον καὶ τοὺς λοιποὺς, οὐδὲν ἐφθέγξατο ὁ βουκόλος, ἤτοι ὁ Δάφνις. ¶ ἀλλὰ τὸν αὑτῶ] ἀλλὰ τὸν αὐτοῦ ἔρωτα ἐπέραινε, καὶ διήνυε μέχρι καὶ τῆς μοίρας. τοῦτο διχῶς. ἐὰν μὲν γὰρ ἐκτείνωμεν τὸ ας, σημαίνει γενικὴν πτῶσιν· ἐὰν δὲ συστέλλωμεν αὐτὸ, αἰτιατικὴν τῶν πληθυντικῶν Δωρικῶς· ἐκεῖνοι γὰρ τὰς παρ' ἡμῖν ἐκφερομένας εὐθείας τῶν πληθυντικῶν διὰ τῆς αι διφθόγγου διὰ τοῦ ες ἐκφέρουσιν. Ἄλλως. Τὼς δ' οὐδὲν] πρὸς τούτους, ἤγουν τοὺς νομεῖς καὶ τὸν Πρίαπον, οὐδὲν ἔλεξεν, ἀντὶ τοῦ οὐδὲν ἀπεκρίνατο ὁ βουκόλος. ἀλλὰ τὸν ἑαυτοῦ ἀπεκρίνει ἀλγεινὸν ἔρωτα, καὶ εἰς τὸ τέλος ἤνυε, ἤγουν ἔσπευδε τὰ τῆς μοίρας, ἤγουν, ὃ ἡ μοῖρα αὐτῷ ἀπεκλήρωσεν.

Incipite Bucolicum, o dulces Musæ, incipite carmen.	Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Tandem venit & dulcis Venus arridens:	Ἦνθέ γε μὰν ἀδεῖα καὶ ἁ Κύπρις γελάοισα,
Occulte quidem ridebat, animo vero grauiter irata erat:	Λάθρη μὲν γελάοισα, βαρὺν δ' ἀνὰ θυμὸν ἔχοισα·
Et ait: Tu sane Daphni gloriabaris te amorem flexurum.	Κῆπε, Τὺ θὴν τὸν ἔρωτα κατεύχεο Δάφνι λυγιξεῖν;
Nonne vero nunc ipse ab amore graui superatus es?	Ἆρ' οὐκ αὐτὸς ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;
Incipite Bucolicum, o dulces Musæ, incipite carmen.	Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Huic Daphnis respondit: O tristis Venus,	Τὰν δ' ἄρα χὠ Δάφνις ποταμείψατο, Κύπρι βαρεῖα
Venus odiosa, Venus hominibus inimica.	Κύπρι νεμεσατὰ, Κύπρι θνατοῖσιν ἀπεχθής.
Iam ergo ais omnem solem nobis occidisse.	Ἤδη γὰρ φράσδῃ πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδύκειν.
Daphnis & apud inferos etiam erit dolor amoris.	Δάφνις κεἰν ἀΐδα κακὸν ἔσσεται ἄλγος ἔρωτος.
Incipite Bucolicum, o dulces Musæ, incipite carmen.	Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς,
Ad Idam montem vade, vbi pastor Venerem, vt fama est:	Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν ὁ βωκόλος, ἕρπε ποτ' Ἴδαν,
Vade ad Anchisem: ibi quercus sunt, hic cyperus est,	Ἕρπε ποτ' Ἀγχίσαν. τηνεὶ δρύες, ὧδε κύπειρος,
Hic suauiter apes circum alvearia susurrant.	Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.
Incipite Bucolicum, o dulces Musæ, incipite carmen.	Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Formosus & Adonis est: etenim & ipse pecora pascit,	Ὡραῖος χὤδωνις, ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει,
Et lepores figit, & feras alias persequitur.	Καὶ πτῶκας βάλλει καὶ θηρία τἆλλα διώκει.
Incipite Bucolicum, o dulces Musæ, incipite carmen.	Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Age, consiste iterum ad Diomedem prope accedens,	Αὖτις ὅπως στάσῃ Διομήδεος ἆσσον ἰοῖσα,
Et dic, Pastorem vici Daphnidem: sed pugna mecum.	Καὶ λέγε, Τὸν βώταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.

95 Ἦνθέ γε μὰν ἀδεῖα] ἦλθε καὶ ἡ ἡδεῖα Κύπρις γελῶσα, καὶ ἔφη· οὐ τὰ ὑπ' ἀργαλέου ἐλυγίχθης ἔρωτος καὶ ἐκάμφθης· ταῦτα δὲ ἐπὶ μυκτηρισμῷ λεληθυῖα φησὶν ἡ Κύπρις. Εὔπολις. οἷον λυγίζεται καὶ στρέφει τὸν αὐχένα. Ἄλλως. Τὸ ἀδεῖα, καὶ ἁ δῖα ποιητικῶς λέγεται. ἐὰν δὲ γράφηται διὰ τοῦ ι ἁ δῖα, ἡ Διὸς θυγάτηρ, ἐναντίως βούλεται. θέλει γὰρ εἰπεῖν, φανερῶς μὲν γελῶσα, λανθάνουσα δὲ βαρυνομένη ἐπὶ τῷ Δάφνιδι. ταῦτα ἐπὶ μυκτηρισμῷ λέγει ἡ Ἀφροδίτη. Ἄλλως. Ἦνθέ γε μὰν ἀδεῖα] ἦλθε γε μὴν, καὶ ἡ Κύπρις ἡ ἡδεῖα γελῶσα. λάθρα μὲν γελῶσα.

βαρὺν

βαρεῖαν δὲ θυμόν, ἤγουν βαρεῖαν ὀργὴν ἀνέχουσα, τουτέστιν, ἀναδεδεγμένη· βαρεῖα δὲ ὀργή, ἣν οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως ἐνέγκαι. καὶ εἶπε· σὺ δὴ ὦ Δάφνι κατεύχου, ἀντὶ τοῦ εὔχου, ἐγκαυχῶ, λυγίξειν, ἤγουν λυγίσειν, καταπαλαίσειν τὸν ἔρωτα. ἆρ' οὐκ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τοῦ ἀλγεινοῦ ἐλυγίχθης; τῶν Δωριέων δὲ τοῦτό ἐστι. ἐπεὶ γὰρ ἔτι ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐνεργητικοῦ, λυγιξῶ λέγουσιν, ὡς πλέξω, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐλυγίχθης λέγουσιν ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου, ὡς ἐπλέχθης.

97 Ἄλλως. Λυγιξεῖν] καταδῆσαι, τουτέστι, περιέσεσθαι τοῦ ἔρωτος ἐγκαυχῶ. ἴσως γὰρ ὁ Δάφνις μεγαλορρημονήσας εἰς τὸν θεόν, ταύτην ὑπέσχετο τὴν ποινὴν καὶ τιμωρίαν, ἢ λυγιξεῖν, τοῖς βρυγίοις δῆσαι· ἤτοι δῆσαι λύγοις. παρὰ τὸ δεσμεύειν. καὶ Ὅμηρος· Δίδη μόσχοισι λύγοισιν· ἢ θλάσαι. ἁπαλὸς γὰρ ὁ λύγος. λέγουσι δὲ καὶ τὸ ἀμαυρώσειν δηλοῦν. λυγρὰ γὰρ τὰ σκοτεινά. ἢ λυγιξεῖν, κάμψειν, δαμάσειν. λυγίσαι, καὶ Δωρικῶς λυγιξῶ, ἀπὸ τοῦ λύγος, τὸ βρύγιον, καὶ ὁ δεσμός. ἴσως γὰρ ὁ Δάφνις περιέσεσθαι τοῦ ἔρωτος μεγαλορρημονήσας, ταύτην ἔπαθε τὴν ποινήν.

100 Τὰν δ' ἄρ' ἀμείβετ' ὦ Δάφνις ποταμείβετο] πρὸς ταύτην καὶ ὁ Δάφνις ἠμείβετο, ἀντὶ τοῦ ἠμείψατο, ἤγουν, ἀπεκρίνατο, ὦ Κύπρι βαρεῖα, ἤγουν ἐπαχθής. βαρὺ ἐπὶ ὄγκου, ᾧ ἐναντίον τὸ κοῦφον· ἀφ' οὗ βαρύς, ὁ δυσκίνητος, καὶ ὁ ἐπαχθής.

101 Κύπρι νεμεσσατά] ἤγουν, ἀξία μέμψεως. Κύπρι ἀπεχθής, ἤγουν μεμισημένη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἤδη γὰρ ὁ ἥλιος φράζει ἡμῖν πάντα, ἤγουν δείκνυσι, φανερὰ ποιεῖ, διὰ τὴν μετὰ τοῦ Ἄρεως αὐτῆς μίξιν λέγει, ἣν ἔδειξεν ὁ ἥλιος. δεδύκει ὁ Δάφνις, ἤγουν ἐκεῖ εἴπερ ἀποσβέννυται, καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ κακὸν ἄλγος ἔσται τοῦ ἔρωτος, ὥσπερ ἐν τῇ ζωῇ δηλονότι. δοκεῖ γὰρ ἀντιτάξασθαι πρὸς τὸν ἔρωτα· διὸ καὶ ταύτην αὐτοὺς αὐτῷ τὴν δίκην ἐπενηνέχθαι. τὸ δὲ ἄμμιν, ἡμῖν ἐστι· καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η Δωρικῶς, καὶ προσθέσει τοῦ μ αἰολικῶς, καὶ ἐν ὑποβιβασμῷ τοῦ τόνου, ἄμμιν.

105 Οὐ λέγεται τὰν Κύπριν] τὸ οὐ, δασύνεται. ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ ὅπου. λείπει δὲ τὸ καταισχῦναι, ἵν' ᾖ τὸ ὅλον. ὅπου ὁ βουκόλος Ἀγχίσης, τὰν Κύπριν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην καταισχῦναι λέγεται. Ἀγχίσης γὰρ ὁ Αἰνείου πατήρ, κατὰ τὴν Ἴδην ἐμίγη Ἀφροδίτῃ, καὶ Αἰνείαν ἐγέννησεν, ὡς ἑξῆς ἐπιφέρει. ἕρπε ποτ' Ἴδαν, ἕρπε ποτ' Ἀγχίσαν] ἀντὶ τοῦ ἄπελθε πρὸς τὸν βουκόλον Ἀγχίσην. βουκόλον δὲ καὶ Ὅμηρος τὸν Ἀγχίσην φησίν· ἣ μὲν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι. ἄλλοι δὲ οὐ προσπαρακούουσι τὸ καταισχῦναι. ἡ δὲ Ἴδη ὄρος Φρυγίας. δύναται δὲ καὶ πάντα τὰ ὄρη, τῇ ἴδῃς τῇ προσηγορίᾳ καλεῖσθαι, ἀπὸ τῆς ἴδης, ἡ βοτάνη· ἢ ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν καὶ θεάσασθαι· ἀφ' ὑψηλοῦ γάρ τις ἐφεστάμενος, δύναται πόρρω ἰδεῖν. καλεῖται δὲ Ἴδη καὶ ὄρος Κρήτης.

106 Τηνεὶ δρύες] ὥστε σκέπειν τὸν Ἀγχίσην συνερχόμενον αὐτῇ, ἢ ὥστε σκέπειν σε συνερχομένην τῷ Ἀγχίσῃ. ἐνταῦθα δὲ κύπειρον, ταπεινὴ βοτάνη, καὶ μὴ δυναμένη σκέπειν σε. κύπειρον δέ τινες λέγουσι τὸ παρ' ἡμῖν βούτομον. ¶ Τηνεὶ δρύες] ἐκεῖ δρύες, κρύπτειν σε δηλονότι δυνάμεναι ὧδε, ἤγουν ἐνταῦθα, κύπειρος. βοτάνη τίς ἐστιν αὕτη μικρὰ καὶ λάδης. ὧδε μέλισσαι βομβεῦσιν ἐμμελῶς ποτὶ σμάνεσσιν, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς σίμβλοις, ἐπαγόμεναι δηλονότι τοὺς ὁδίτας.

107 Ὧδε καλὸν βομβεῦντι] ἀντὶ τοῦ κατηγορεῦσαι τῆς ἀκρασίας ἀφήσεις τὰς μελίσσας, εἰ πρὸς ἡμᾶς ἥκεις διὰ τοῦ βόμβου τοὺς ὁδοιπόρους ἐπαγομένας. Σμῆνη δέ, τὰ τῶν μελισσῶν ἀγγεῖα, ὡς Ἡσίοδος. Ὡς δ' ὅταν ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι. Ἄλλως. Ὁ νοῦς· ἕρπε ποτ' Ἴδαν, ἕρπε ἀντὶ τοῦ ἀπέρχου πρὸς τὴν Ἴδην, ὅπου λέγεται ὁ βουκόλος τὴν Κύπριν γνῶναι, δηλονότι αἰσχῦναι· ἀπέρχου πρὸς τὸν Ἀγχίσην· ἐκεῖ ἦν ὁ βουκόλος, ὃν λέγουσι συγγενέσθαι αὐτῇ ἐν τῇ Ἴδῃ.

109 Ὡραῖος χ' ὤδωνις] ἀντὶ τοῦ τρυφερός. ὅθεν καὶ τὸ θρύπτεσθαι, ὡραΐζεσθαι φησὶ Μένανδρος· Ὡραΐζεθ' ἡ τύχη πρὸς τοὺς βίους. ἢ ἀντὶ τοῦ ἀκμάζων, ὡς καὶ Ἡσίοδος· Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι. Ἄλλως. ὁ νοῦς· Ὡραῖος χ' ὤδωνις] ἤγουν, ἀκμάζων καὶ εὐειδής· ἐπεὶ καὶ μῆλα, ἤγουν πρόβατα, βόσκει, καὶ πτῶκας, ἤγουν λαγωοὺς τοξεύει. τοῦτο γὰρ τὸ βάλλει. καὶ πάντα τὰ θηρία. ἢ καὶ θηρία τἆλλα (γράφεται γὰρ καὶ οὕτω) διώκει, τουτέστιν ἀγρεύει. σκόπει δὲ αὐτὴν ὡς ἐρῶσαν τοῦ Ἀδώνιδος. τὸ δὲ πτῶκας τὸ ας μακρόν. οἱ γὰρ Δωριεῖς τῶν εἰς ες ληγόντων εὐθειῶν τῶν πληθυντικῶν, ὁμοίως παροξύνουσι καὶ μακρὸν ἔχουσι τὰ, θώας, τρῶας·

 ὅτι

ὅτι τὰς παρ' ἡμῖν εἰς ες ληγούσας εὐθείας τῶν πληθυντικῶν ἐκεῖνοι διὰ τοῦ αι προφέρουσιν. Ὡραῖος χ' ὤδωνις.] Ἱστορία. Κινύρου τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Σμύρνης θυγάτηρ Μοῖρα, ἥ τις κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἠράσθη τοῦ πατρὸς, ὅτι λύσασα τὰς τρίχας, οὐδὲ Ἀφροδίτην ἔφη ἔχειν τοιαύτας· ἐλάνθανε δὲ τὸν πατέρα συλλιζομένη, καὶ συναναμιγνυμένη ὡς θεράπαινα· ὕστερον δὲ ἐγκυμονοῦσα, καὶ γεννῶσα τὸν Ἄδωνιν, ἐφωράθη· ἐφ' οἷς αἰδουμένη, ἢ αἰσχυνομένη, ηὔξατο εἰς ὁμώνυμον φυτὸν μεταλλαγῆναι.

112 Αὖθις ὅπως στάσῃ] τινὲς περισπῶσιν, ἀλλ' ἁμαρτάνουσι. τὰ γὰρ ὑποτακτικὰ τῶν ῥημάτων, ὥς φησι Λεπτίνης, ὁμοίως ἡμῖν προφέρουσιν οἱ Δωριεῖς. Ἄλλως, Αὖθις ὅρα ὅπως ἴσως στήσῃ πλησίον τοῦ Διομήδους, καὶ λέγει ὅτι τὸν Δάφνιν νικᾷ τὸν βουκόλον. ἀλλὰ σὺ μώραινε, καὶ μάχου μοι.

Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι,
Χαίρεθ'· ὁ βωκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἀν' ὕλαν,
Οὐκέτ' ἀνὰ δρυμὼς, οὐκ ἄλσεα. χαῖρ' Ἀρέθοισα,
Καὶ ποταμοὶ τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων,
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βωκολικᾶς, μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ Πὰν, Πὰν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω,
Εἴτε τύ γ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα
Τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαστόν.
Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.

Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Vos o lupi, vos ceruarii lupi, & in lustris degentes vrsi,
Valete, ego Daphnis bubulcus vobiscũ non amplius in siluis,
Non inter arbusta, nec nemora ero. vale Arethusa,
Et vos fluuii, qui iuxta pulchram Thymbridis vndam fluitis.
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
Daphnis ego ille, qui boues hic pascebam:
Daphnis ego qui tauros, qui vitulos hic potabam.
Incipite Bucolicum, ô dulces Musæ, incipite carmen.
O Pan, Pan, siue nunc es in monte alto Lycæo,
Seu per magnum Mænalum obambulas, veni in insulam
Siculã, & relinque promontoriũ Helices, & sublime sepulcrum
Illud Lycaonidæ, quod & diis beatis est venerabile.
Desinite Bucolicum carmen, Musæ agite, iam desinite.

115 Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι] οὐ μάτην φωλάδας καλεῖ, ἀλλ' ὅτι, ὥς φησι Θεόφραστος καὶ Σώπατρος ἐν τῷ περὶ ἄρκτων, φωλεοῖς οἱ ἄρκτοι χρῶνται, καὶ πολὺν φωλεύουσι χρόνον, ἢ ὅτι μόναι τῶν ἄλλων θηρίων αἱ ἄρκτοι τίκτουσι, καὶ φωλεοῖς ἐπικάθηνται· ἢ φωλάδες, αἱ κατάστικτοι. Χαίρεθ', ὁ βωκόλος ὔμμιν] ὡς ἀποδημῶν τοῦ ζῆν τοῦτο φησί. τὸ γὰρ χαίρειν, ἐνίοτε μὲν ἐπὶ ἀποδημίας λέγεται, ἐνίοτε δὲ προσαγόρευσιν ἁπλῶς σημαίνει. ὁ βουκόλος ὑμῖν ἐγὼ ὁ Δάφνις, οὐκέτι κατὰ τὴν ὕλην ἀναστραφήσομαι δηλονότι· οὐκέτι κατὰ τοὺς δρυμοὺς, οὐ κατὰ τὰ ἄλσεα. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λέγεται ὕλη καὶ ἄλσος· δρυμὸς δὲ, ὃς καὶ δρυμὼν λέγεται.

117 Χαῖρ' Ἀρέθοισα] πηγὴ ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας, εἰς ἣν εἰσρεῖ ὁ ἐξ Ἀρκαδίας Ἀλφειὸς ποταμός: ἡ Ἀρέθουσα κρήνη ἐν Συρακούσαις, ἢ ἐν Σικελίᾳ, ἥν φασι διὰ πελάγους Ἀλφειὸν ἥκειν· ὥς φησιν Ἴβυκος περὶ τῆς Ὀλυμπίας φιάλης. Ἄλλως. ὅτι Ἀρέθουσα Σικελικὴ κρήνη, πρόδηλον. δοκεῖ δὲ ὑπὸ Ἀλφειοῦ πληροῦσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἐν Εὐβοίᾳ Ἀρέθουσα· καὶ ἄλλη ἐν Σάμῳ. Πάρ κόρακος πέτρῃ, καὶ ἐπὶ κρήνῃ Ἀρεθούσῃ. χαριέντως δὲ καὶ Ἐπαφρόδιτός φησιν, ὅτι Ἀρεθύζας καλοῦσι τὰς κρήνας. Ἄλλως. Ἀρέθουσα πηγὴ ἐν Σικελίᾳ, ἧς ἔλεγον ἐρᾶν τὸν Ἀλφειὸν ποταμόν.

118 Καὶ ποταμοί] οἵτινες χεῖτε καλὸν ὕδωρ, ἢ καθαρὸν, ἢ μετὰ κάλλους ῥέον. ¶ κατὰ Θύμβριδος] ποταμὸν Σικελίας εἶναι φασὶ καὶ τοῦτον. Ἄλλως. Θύμβρις κατά τινα γλῶσσαν ἡ θάλασσα. τινὲς δὲ Σικελίας ποταμὸν ἔφησαν Θύμβριδα· ἢ Θύμβρις, ποταμὸς Σικελίας, ἐφ' ᾧ ὠνομάσθη. Ἡρακλῆς τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας βοῦς ἐλαύνων ἐνταῦθα ἀφίκετο· γενομένου δὲ χειμῶνος αὐν ὑπερβλύτου, χῶσαι τὸν ποταμὸν, καὶ ἐπί-

πεδον

πεδον ποιῆσαι, ἐφ' ὃν οἱ Κέφαλοι διαδέχονται κατοικοῦντες. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανός, διὰ τοῦ δ γράφει Δύμβρεις. ἢ κατὰ γλῶσσαν Θάλασσα. ἄλλοι δὲ ὑπὸ Τύμβρειδος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ποταμὸς Σικελίας.

120 Δάφνις ἐγών, ὅδε] κατ' ἐπανάληψιν τοῦτο λέγεται πρὸς τὸ βουκόλος ὕμμιν ἀποδιδόμενον. ἡ γὰρ συνέχεια τοῦ λόγου, οὕτως ἔχει. ὁ βουκόλος ὕμμιν ἐγὼ ὁ Δάφνις, οὐκέτι ἀναστραφήσομαι κατὰ τὴν ὕλην καὶ τοὺς δρυμούς, καὶ τὰ ἄλση, ὁ Δάφνις ἐγὼ ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ τὰς βοῦς ἐνταῦθα βόσκων· ὁ Δάφνις ὁ τοὺς ταύρους, καὶ τὰς δαμάλεις ἐνταῦθα ποτίζων. τὸ δὲ χαῖρε Ἀρέθουσα, καὶ τὸ ἑξῆς μέχρι τοῦ, Δάφνις ἐγώ, διὰ μέσου.

123 Ὦ Πὰν Πάν] ποιητικὴ ἐπανάληψις; εἰ μή τις πιθανεύοιτο λέγων, ὡς ὁ νοῦς ἐστὶ τοιοῦτος· ὦ τὸ πᾶν σὺ ὦ Πάν· ἵνα τὸ μὲν πρῶτον περισπασθῇ, τὸ δὲ δεύτερον ὀξυτονηθῇ. τὸν δὲ Πᾶνα, οἱ μὲν Πηνελόπης καὶ Ὀδυσσέως, ἢ Ἑρμοῦ, ἄλλοι δὲ Διὸς καὶ Καλλιστοῦς, ἕτεροι δὲ Αἰθέρος καὶ Οἰνηΐδος, ἢ Νηρηΐδος· ἔνιοι δὲ οὐρανοῦ καὶ γῆς. ¶ Λυκαίω] ὑπὸ τῷ Λυκαίῳ φησὶ χωρίῳ καλουμένῳ Καλλιστοῦς, εἰς ὃ ἐλθοῦσαν τὴν Λυκάονος Καλλιστὼ θυγατέρα ἄρκτον οὖσαν, ὑπὸ Ἑρμοῦ τραφῆναι. ἣν φησιν Ἄρατος ἐν οὐρανῷ ἱστεῖσθαι.

124 Μέγα Μαίναλον] Μαίναλον ὄρος Ἀρκαδίας, ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Λυκάονος υἱοῦ Ἑρμοῦ. ἔνθα ἡ Ἀταλάντη τῷ Ἰάσονι παρέσχετο δόρυ ξένιον·

> Δεξιτερῇ δ' ἔλεν ἔγχος ἑκηβόλον ὅ ῥ' Ἀταλάντη
> Μαινάλῳ ἔν ποτε οἱ ξεινήιον ἐγγυάλιξεν.

125 Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον] τοῦ ὄρους τὸ ἀκρωτήριον, παρὰ τὸ ἐπιρρεῖσθαι τοῖς τῶν ὑετῶν ὄμβροις, καὶ πηγαίοις ὕδασιν. ἢ ὄνομα πόλεως, πρὸς τῷ ὁρίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ, ἢ Αἰπύτου τάφου κεφαλή. καὶ Ὅμηρος· Αἰπύτιον παρὰ τύμβον· εἰς ὃν φασι τὰ εἰσερχόμενα ζῶα ἄγονα γίνεσθαι.

126 ἀγασὸν δέ, ἤγουν ἔκπληξιν ἔχον, διὰ τὰ ἐν αὐτῷ γινόμενα. Ἄλλως. Ὁ νοῦς. Ὦ Πὰν Πάν. εἴτε εἶς κατὰ τὰ ὄρη τὰ μακρά, ἤγουν, τὰ ἐπὶ πολὺ διήκοντα τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας τὸ Λύκαιον, εἴτε σύ γε περιέρχῃ τὸ μέγα Μαίναλον, ὄρος καὶ τοῦτο Ἀρκαδίας· ἐλθὲ ἐπὶ τὴν νῆσον τὴν Σικελίαν, ἀντὶ τοῦ τὴν Σικελικήν. τῆς Ἑλίκης δὲ τὸ Ῥίον κατάλιπε, καὶ τὸ ὑψηλὸν μνῆμα ἐκεῖνο τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυκάονος, ἤγουν τοῦ Μαινάλου, ἀφ' οὗ τὸ ὄρος Μαίναλον, ὃ καὶ τοῖς θεοῖς ἐστι θαυμαζόμενον. τὸ δὲ Ῥίον ἀκρωτήριόν ἐστι τῆς Πελοποννήσου, ἐναντίως τῷ καλουμένῳ Ἀντιρρίῳ τετραμμένον.

127 Ἴτε λήγετε] ὥσπερ ἤρξασθε, οὕτω καὶ λήγειν ποιήσατε. παρακελευσματικὸν ἐπίρρημα τὸ ἴτε, ἀντὶ τοῦ ἄγετε.

Ἔνθ' ὦναξ, καὶ τάνδε φέρ' εὐπάκτοιο μελίπνουν
Ἐκ κηρῶ σύριγγα καλάν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' ἔρωτος ἐς ἅδαν ἕλκομαι ἤδη.
Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι·
Ἁ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι·
Πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι·
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει· καὶ τὼς κύνας ὥλαφος ἕλκοι,
Κἠξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.

Veni rex, & hanc aufer dulcem bene compactam
E cera fistulam pulchram, circa labrum apte inflexam.
Nam ego certe ab amore iam trahor ad orcum.
Desinite Bucolicum carmen, Musæ, agite iam desinite.
Nunc violas feratis rubi, vos spinæ feratis,
Pulchra narcissus iuniperis floreat:
Omnia denique contraria fiant, & iam pinus pira ferat,
Daphnis postquam moritur: Iam ceruus canes trahat captiuos,
Et ex montibus vlulæ cum lusciniis cantu certent.

128 Ἔνθ' ὦναξ] ἐλθὲ ὦ ἄναξ, καὶ τήνδε τὴν καλὴν σύριγγα τὴν γλυκύφωνον, τοῦτο γὰρ τὸ μελίπνουν, ἐκ κηροῦ δὲ πάκτου οὖσαν περὶ τὸ χεῖλος ἑλικτήν, ἤγουν περιειλημμένην, φέρε, ἀντὶ τοῦ λάβε. ὄντως γὰρ ἐγὼ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἤδη ἕλκομαι εἰς τὸν ᾅδην. εὔπακτον δὲ λέγει τὸν κηρόν, ὡς

αἰπόλοις πηγνύμενον, καὶ μελίπνουν, τὴν ἡδυδόχον διὰ τὸν κηρόν. Ἄλλως· τὸ ἑξῆς, Λάβε τὴν σύριγγα. τὴν ἐκ κηροῦ δὲ πύκτου περὶ τὸ χεῖλος εἰλημένην ἐν τῷ συρίζειν. ¶ 132 Φορέοιτε βάτοι] ὁ βάτος θηλυκῶς λέγεται, ὁμοίως ἐνταῦθα καὶ ἡ νάρκισσος, παρὰ δὲ τῷ Ἀριστοφάνει ἀρσενικῶς λέγεται.

133 Ἐν δ' ἀρκεύθοισι κομάσαι] ἄρκευθος, εἶδος φυτοῦ ἀκανθώδους. τὸ δὲ κομάσαι ἀντὶ τοῦ ἀναθῆλαι. τὰ ἀπαρέμφατα ἀντὶ προστακτικῶν. Ἄλλως. Νῦν δ' ἴα μὲν φορέοιτε. νῦν δὲ ἴα μὲν αἱ βάτοι φορέοιτε, ἀντὶ τοῦ φέρετε. τουτέστι, γεννᾶτε, ἐκτρέφετε, φέρετε δὲ αἱ ἄκανθαι. ἡ δὲ καλὴ νάρκισσος, κομάσαι ἀντὶ τοῦ βλαστησάτω ἐπὶ ταῖς ἀρκεύθοις. ἀκανθῶδες φυτὸν ἡ ἄρκευθος. τὸ δὲ κομάσαι, γίνεται ἀπὸ τοῦ κομέω κομῶ, ὃ λέγεται οὐ μόνον ἐπὶ τριχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φυτῶν. πάντα δὲ ἐνηλλαγμένα γενέσθω. κατὰ τό· ἄνω ποταμῶν χωροῦσιν αἱ πηγαί.

134 Καὶ ἁ πίτυς ὄχνας] ἤγουν ἄπια ἐνείκαι, ἀντὶ τοῦ ἐνεγκάτω, γεννησάτω, ἐκθρεψάτω, ἐπεὶ ὁ Δάφνις ἀποθνήσκει. ¶ ὄχνας, ἀπίους καὶ ἀχράδας, ἀχλάδας. ἀχλάδας μὲν διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐσθίεσθαι, ὄχλησιν οἱονεὶ ἐμποιεῖν, ὀχλάδας τινὰς εἶναι· ὄχνας δὲ, ἀπὸ τοῦ ἄγχειν δοκεῖν· ἀπίους δὲ, ὅτι πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ δοκοῦσι φῦναι, ἣ ἐλέγετο Ἀπία.

136 Κἠξ ὀρέων τοὶ σκῶπες] Ἀλέξανδρός φησι τοὺς σκῶπας οὐκ ἐπιπρεπεῖς τῇ φωνῇ, διὸ καὶ παρ' Ὁμήρῳ φησὶν ὀρθῶς δοκεῖν γράφεσθαι, Σκῶπές τ' ἴρηκές τε. Οὐ δεῖ γάρ φησι, γράφεσθαι χωρὶς τοῦ σ. οἱ γὰρ σκῶπες φωνὴν ἀφιᾶσι. Καλλίμαχος δέ φησι, φθέγγεται, ὥσπερ ἐπισκώπτων τῇ φωνῇ, ὅθεν καὶ οὕτω καλεῖται. Τυραννίων δέ φησι σκῶπας τοὺς νυκτικόρακας. οἷον, σκιώπας τοὺς ἐν σκιᾷ ἔχοντας τὴν ὦπα, ἤγουν ἐν νυκτὶ ἔχοντας τὴν φωνήν. Ἄλλως. καὶ τὼς κύνας ὥλαφος ἕλκοι. ἀντὶ τοῦ· καὶ τοὺς μαστοὺς τῶν κυνῶν, ὁ ἔλαφος ἑλκέτω· καὶ ἐκ τῶν ὀρῶν οἱ σκῶπες ταῖς ἀηδόσι γαρύσαιντο, ἀντὶ τοῦ εἰς ἔριν φωνῆς ἐλθέτωσαν. σκῶπας δὲ λέγουσιν εἶναι τοὺς νυκτικόρακας.

Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Χὠ μὲν, τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τὸν δ' Ἀφροδίτα
Ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν· χὠ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα
Τὸν μώσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
Λήγετε βωκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς·
Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα, τό τε σκύφος, ὥς μιν ἀμέλξας,
Σπείσω ταῖς μοίσαις. ὦ χαίρετε πολλάκι μοῖσαι,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἅδιον ᾀσῶ.

Desinite Bucolicum carmen Musæ, agite iam desinite.
Et ille quidem tantum locutus desiit. At Venus
Volebat ipsum erigere: verum omnia fila defecerant
A Parcis. sic Daphnis transiit flumen, & vnda obruit
Musis dilectum virum neque Nymphis ingratum.
Desinite Bucolicum carmen Musæ, agite iam desinite.
Et tu da capram, atque poculum: vt ipsam mulgeam
Ac Musis libem. o saluete plurimum Musæ,
Saluete, ego vero vobis & posthac dulcius canam.

138 Χὠ μὲν τόσσ' εἰπὼν, ἀπεπαύσατο] ἢ ἀνεπαύσατο. εὐφήμως τὸ ἀποθανεῖν ἀναπαύσασθαι ἔφη. καὶ Ὅμηρος· Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν, κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον.

139 Τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει] ἐπεπληρώκει τὸ χρεών. καὶ Ὅμηρος· Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ. Λίνον δὲ οἱ ποιηταὶ ἀντὶ ἐρίου συνάπτουσιν, ὅτι τὸ λίνον ἐκ γῆς, καὶ αὗται δὲ αἱ μοῖραι, ἐκ γῆς ἐπικλώθουσι τοῖς ζώοις τὴν ἐκ γῆς ἀνάλυσιν.

140 Ἔβα ῥόον] τουτέστιν, ἀπέθανε, καὶ τὸν Ἀχέροντα διῆλθε.

141 Τὸν Μοίσαις φίλον] καθὸ πρῶτος εὕρετο βουκολικήν. φίλον ἄνδρα· ἐπεὶ πάσας οἰκείως διετέλει. Ἄλλως. ὁ νοῦς. καὶ ὁ μὲν τοσαῦτα εἰπὼν, ἀπεπαύσατο, ἤγουν ἀπέπνευσεν, ἐτελεύτησε τὸν βίον. τοῦτον δὲ ἡ Ἀφροδίτη ἤθελεν ἀνορθῶσαι, ἤγουν, ἀνακαλέσασθαι, ἀναζωῶσαι, τά γε μὴν λίνα, τουτέστι τὰ νήματα τὰ ὑπὸ τῶν μοιρῶν ἐπ' αὐτῷ κλωσθέντα πάντα λελοίπει, ἤγουν, ἐξέλιπον, ἐπαύσαντο· καὶ ὁ Δάφνις διέβη τὸν ῥοῦν τοῦ Ἀχέροντος, δηλονότι. ἔκλυσεν, ἤγουν

ἤγουν ἐκάλυψεν ἡ δίνη, τουτέστιν ἡ συστροφὴ τῶν ῥευμάτων τοῦ Ἀχέροντος, τὸν ἄνδρα τὸν ὑπὸ τῶν Μουσῶν φιλούμενον· ὡς τῶν ᾠδῶν δηλονότι τὸν προσφιλῶν αὐταῖς ἐπιμελούμενον. ¶ τὸν οὐ νύμφαισιν ἀπεχθῆ, ἤγουν μὴ μισούμενον ταῖς νύμφαις, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῶν δηλονότι φιλούμενον.

143 Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα τὸ δὲ σκύφος]

ἤγουν, τὸ ποτήριον. ὡς ἂν ἀμέλξας, σπονδὴν ποιήσω ταῖς Μούσαις, εἶτα ἀποτείνεται πρὸς τὰς Μούσας καί φησιν· ὦ Μοῦσαι, χαίρετε πολλάκις, τουτέστιν, ἀσπάζομαι ὑμᾶς πολλάκις. ἐγὼ δὲ χάριν ὑμῖν καὶ ἐς ὕστερον, ἤγουν εἰς τὸ ἐπιὸν, ᾄσω ἥδιον.

ΑΙΠΟΛΟΣ. — CAPRARIVS.

Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα Θύρσι γένοιτο,
Πλῆρες δὲ σχαδόνων· καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰσχάδα τρώγοις
Ἁδεῖαν· τέττιγος ἐπεὶ τύγε φέρτερον ᾄδεις.
Ἠνὶ δέ τοι τὸ δέπας· θᾶσαι φίλος ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὡρᾶν πεπλύσθαί νιν ἐπὶ κράναισι δοκασεῖς.
Ὧδ' ἴθι Κισσαίθα. τὺ δ' ἄμελγέ νιν. αἱ δὲ χίμαιραι
Οὐ μὴ σκιρτάσητε, μὴ ὁ τράγος ὔμμιν ἀναστῇ.

Vtinam tibi melle plenum sit pulchrum os,
Plenum & fauis: atque comedas ficum ex Ægilo decerptam
Dulcem: suauius enim canis quam cicada.
En tibi poculum: contemplare amice, quàm suauiter olet.
Horarum in fontibus ipsum collutum esse dices.
Huc veni Cissætha: iam tu mulge hanc: vos vero capellæ
Nolite saltare, ne forte hircus in vos insurgat.

146 Πλῆρές τοι μέλιτος] ἀντωνυμία τὸ τοι. εἴθε γένοιτο τὸ καλόν σου στόμα ὦ Θύρσι, μέλιτος πεπληρωμένον.

147 Πλῆρές τοι σχαδόνων] λείπεται καὶ πλῆρες δέ. σχαδόνες δὲ τὰ ἐκ τῶν κηφήνων κηρία, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. Θεαίτητος δὲ, τοὺς κηροὺς τοὺς ἔχοντας τῶν κηφήνων τοὺς γόνους. οἵτινες ἡδὺ ποιοῦσι βρῶμα. οἱ δὲ κοινότερον ἐπὶ τῶν κηρίων, ἀντὸ μέλι ἐσθίεται. ¶ καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰσχάδα] Αἴγιλος, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀπό τινος φυλῆς ἥρωος Αἰγίλου. ὅτι δὲ αἱ Ἀττικαὶ ἰσχάδες ἡδεῖαι καὶ Δίων μαρτυρεῖ. ἔστι δὲ καὶ Λακωνικὸν χωρίον Αἴγιλον. τινὲς δὲ ὅτι ἐστὶ καὶ νῆσος μεταξὺ Κρήτης καὶ Λακωνικῆς οὕτω καλουμένη. Ἄλλως. Πλῆρές τοι σχαδόνων] ἤγουν μέλιτος κηρίων. περισσὸν δὲ ἐνταῦθα τὸ τοι. καὶ ἀπ' Αἰγίλου εἴθε τρώγεις ἰσχάδα ἡδεῖαν. ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς. Αἴγιλος γὰρ δῆμος ἐν ταῖς Ἀθήναις.

148 ἐπεὶ τύγε φέρτερον ᾄδεις] ἤγουν βέλτιον τέττιγος.

149 Ἠνὶ δέ τοι] ἤγουν ἰδοὺ τὸ δέπας, θέασαι φίλος, ὅπως καλὴν ὀσμὴν πέμπει. Ἐπὶ κράναισι.] ἐπὶ κρήναις τῶν Ὡρῶν δόξεις ἀποπεπλῦσθαι. αὐτὸ τοῦ ἔαρι· ἐπεὶ ἀνθεῖ πάντα τότε. Ἄλλως. Δοκασεῖς· ἤγουν δόξεις· νομίσεις πεπλῦσθαι αὐτὸ, ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τῶν Ὡρῶν, οὕτως ἐστὶ δηλονότι ὡραῖον. Ὧδ' ἴθι] ἤγουν δεῦρο ἐλθὲ Κισσαίθα. ὄνομα αἰγὸς ἡ Κισσαίθα, ἢ ἡ πρὸς τὸ φρονεῖν διάπυρος, καὶ θερμὴ, ἀπὸ τοῦ κισσῶ τὸ φρονῶ, καὶ τοῦ αἴθω τὸ καίω· εἰ δὲ κιναίθα γράψεις, κιναίθα ἐστὶν ἡ πρὸς τὸ κινεῖσθαι διάπυρος, ἤγουν, ταχεῖα αἴξ· ἀπὸ τοῦ κινῶ καὶ τοῦ αἴθω τὸ καίω. Ἄλλως, Κισσαίθα ὄνομα αἰγός. ἐκ τοῦ κισσοῦ καὶ τοῦ αἴθω, ἡ κισσὸν λευκὸν καταισθομένη. αἶθον γὰρ τὸ λαμπρόν. ἐκ δὲ τοῦ λαμπροῦ γίνεται μεταληπτικῶς τὸ λευκόν.

150 Τὺ δ'] σὺ δὲ ἄμελγε αὐτήν. ¶ αἱ δὲ χίμαιραι, οὐ μὴ σκιρτάσητε] τῷ συνδέσμῳ δηλονότι στερούμεναι.

151 μὴ ὁ τράγος] τὸ οὐ, ἀπὸ κοινοῦ. ἤγουν, οὐ μὴ ἐπιβῇ δηλονότι ὁ τράγος ὑμῖν.

ARGV-

ARGVMENTVM IDYLLII secundi.

Inducitur Simætha, Delphidis cuiusdam Myndi amore correpta: quem ex palæstra amatoriis incantationibus & veneficiis, Thestylidis cuiusdam ancillæ ministerio, ad se traducere conatur, aduocatis in auxilium Luna & Hecate, vtpote Deabus nocturnis amorem adiuuantibus. Thestylida vero Theocritus ex Sophronis Mimis desumpsit.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Εἰδυλλίου.

ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ Σιμαίθα, Δέλφιδος Μυνδίου τινὸς ἐρῶσα· ὃν ἐκ παλαίστρας φίλτροις τε καὶ φαρμάκοις, διά τινος θεραπαίνης Θεστύλιδος ὑποδιακονουμένης, ἐφ' ἑαυτὴν πειρᾶται μετάγειν· ἐπικαλουμένη τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἑκάτην, ὡς ἐπὶ τῷ ἔρωτι συμβαλλομένας νυκτερινὰς θεάς. τὴν δὲ Θεστυλίδα ὁ Θεόκριτος ἐκ τοῦ Σώφρονος μετήνεγκε μίμων.

PHARMACEVTRIA, Idyllium secundum.

VBI mihi sunt lauri, Thestyli? vbi sunt philtra?
Cinge calicem hunc purpurea ouis lana,
Vt amatorem meũ, qui me excruciat, carmine magico persequar,
Qui miser iam totos duodecim dies à me abest,
Neque scit vtrum mortui simus, an viui.
Nec fores pulsando fregit crudelis: nimirum illi alio
Abiit habens Amor leuem animum, & Venus.
Ibo ad Timageti gymnasium
Cras, vt ipsum videam; & cum eo expostulabo, quod ita mecum agit.
Nunc magicis sacris ipsum incantabo. Sed tu o Luna
Luceas pulchre: ad te enim conuertam carmina placide, o dea,
Et ad Hecatem subterraneam, quam etiam catuli timent,
Cum incedit per mortuorum sepulcra, & atrum sanguinem,
Salue Hecate terribilis, & ad finem vsque nobiscum sis,
Efficiens hæc venena non inferiora neque Circes,
Nec Medeæ, neque flauæ Perimedæ veneni.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑ, Εἰδύλλιον β΄.

Πᾷ μοι ταὶ δάφναι; φέρε Θέστυλι. πᾷ δὲ τὰ φίλτρα;
Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ,
Ὡς τὸν ἐμὸν βαρὺν εὖντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα,
Ὅς μοι δωδεκαταῖος ἀφ' ὧ τάλας οὐδέποθ' ἥκει,
Οὐδ' ἔγνω πότερον τεθνάκαμες ἢ ζοοὶ εἰμές,
Οὐδὲ θύρας ἄραξεν ἀνάρσιος. ἦ ῥά οἱ ἄλλᾳ
Ὤιχετ' ἔχων ὅ τ' Ἔρως ταχινὰς φρένας, ἅ τ' Ἀφροδίτα.
Βασεῦμαι ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν
Αὔριον, ὥς νιν ἴδω, καὶ μέμψωμ' οἷά με ποιεῖ.
Νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταθύσομαι. ἀλλὰ Σελάνα
Φαῖνε καλόν· τὶν γὰρ ποταείσομαι ἄσυχα δαῖμον,
Τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ, τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι
Ἐρχομέναν νεκύων ἀνά τ' ἠρία καὶ μέλαν αἷμα.
Χαῖρ' Ἑκάτα δασπλῆτι, καὶ ἐς τέλος ἄμμιν ὀπήδει,
Φάρμακα ταῦθ' ἔρδοισα χερείονα μήτε τι Κίρκης,
Μήτε τι Μηδείας, μήτε ξανθᾶς Περιμήδας.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, φαρμακεύτρια. κέχρηται δὲ ὁ Θεόκριτος ἐν τούτῳ Δωρίδι διαλέκτῳ. προσλογίζεται δὲ Σιμαίθα.

1 Πᾷ μοι ταὶ δάφναι φέρε Θέστυλι, πᾷ δὲ τὰ φίλτρα; Στέψον τὰν κελέβαν] στεφάνωσον τὴν κελέβην. κελέβη δέ ἐστιν ὄνομα πόλεως· „ ἔστι δὲ καὶ ποτήριον ξύλινον κυλικῶδες. Εὐφο- „ ρίων ἐν ποτηριογλύπτῃ· Ὅς ποτ' ἐμὴν κελέβην „ Ἀλυβηΐδα μοῦνον ἀπηύρα.

2 οἰὸς ἀώτῳ] προβάτου ἄνθει, ἀντὶ τοῦ ἐρίῳ· ᾧ ζωννύμενος δὲ τούτῳ περὶ τὰς φαρμακείας διεπράττετο. Ἄλλως. στεφάνωσον τὴν κελέβην, τῷ λεπτοτάτῳ καὶ ἐξαιρέτῳ ἐρίῳ τοῦ προβάτου, τῷ φοινικῷ· ἤγουν τῷ κοκκίνῳ· ξύλινον δὲ ποτήριον φασὶν εἶναι τὴν κελέβην.

3 Ὡς τὸν ἐμὸν βαρυνεῦντα] ἵνα τὸν ἐμὸν φίλον ἄνδρα βαρύνοντά με, καταθύσομαι, ἤγουν καταγοητεύσω, ἢ καταγοητεύσασα, ἐν πυρὶ καίουσα τὰ ἐπὶ τοῦτο συντείνοντα φάρμακα, ὥσπερ τὸ λύειν λέγεται μὲν καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπολύειν, λέγεται δὲ καὶ

ἀντὶ

ἀντὶ τοῦ χεῖν ἁπλῶς· οὕτω καὶ τὸ θύειν λέγεται μὲν καὶ ἀντὶ τοῦ τῶν παρόντων ἀπάρχεσθαι κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν χρῆσιν. οὕτοι γὰρ οὐκ ἐπὶ τοῦ σφάττειν τοῦτο ἐτίθεσαν, ὡς οἱ νεώτεροι, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι τῶν παρόντων. τὸ ἔρδειν δὲ καὶ τὸ ῥέζειν, ἔλεγον ἐπὶ τῶν σφαγίων. λέγεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ καίειν ἁπλῶς, καὶ ἐν πυρὶ τιθέναι τι, καθὸ λέγεται ἐνταῦθα. Ἵνα καταθύσομαι. ὁριστικὸν ἀντὶ ὑποτακτικοῦ, ὡς ἐν τῷ· ἵνα εἴδομεν ἄμφω βαρυνεῦντα, ἀντὶ τοῦ βαρυνόντα, μέλλων ἀντὶ ἐνεστῶτος. οὕτω γὰρ ζωσφωνεῖ τῷ μέτρῳ βραχὺ ἔχων τὸ ου. τὰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ύνω ῥήματα, ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἀεὶ βραχὺ τὸ δίχρονον ἔχουσιν. οἷον, κρίνω, κρινῶ· ὀρύνω, ὀρυνῶ· πλατύνω, πλατυνῶ.

5 Ἄρραξεν] ἔκρουσεν. ἀράσσω, δι' ἑνὸς ρ. οἱ ποιηταὶ δὲ ὅτε ἔχουσι χρείαν ἐκτεῖναι τὸ α καὶ ἕτερον ρ προστιθέασιν αὐτῷ· καὶ ἐν τῷ παρατατικῷ ἐγκλίνοντες, τὸ κοινὸν ἄρρασσον λέγουσι, τῇ προσθήκῃ τοῦ ρ τὴν ἀρχὴν αὔξοντες.

8 Παλαίστραν] παλαίστρα, ὁ τόπος ἔνθα παλαίουσι, καὶ αὐτὴ ἡ πάλη. ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τοῦ προτέρου λέγεται σημαινομένου.

10 Ἀλλὰ σελάνα] Πίνδαρός φησιν ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθένων· ὅτι τῶν ἐρώντων οἱ μὲν ἄνδρες εὔχονται τὸν ἥλιον, αἱ δὲ γυναῖκες σελήνην. Ἄλλως. τὰς ἔρωτι κατεχομένας τὴν σελήνην μετακαλεῖσθαι συνήθες, ὡς καὶ Εὐριπίδης ποιεῖ Φαίδραν πράττουσαν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱππολύτῳ. κατὰ τί δὲ τοῦτο ἔπραττον; ἔνιοι φασὶν, ὅτι ἐπειδὴ σιγηλή ἐστιν ἡ νύξ· δεῖ δὲ τοῖς κλεπτομένοις ἔρωσι σιγῆς καὶ νυκτός. Μένανδρος, ὦ νύξ· σοὶ γὰρ δεῖ πλεῖστον Ἀφροδίτης· ἢ ὅτι καὶ ἡ σελήνη περὶ ἐρωτικήν τινα νοσοῦσα. διὸ καὶ τῷ αὐτῷ πάθει κεχρημέναις συμπράσσει. ἢ ὅτι διάπυρος ἡ θεὸς, καὶ τόδε πάθος τοιοῦτο.

11 Τὶν γὰρ ποταείσομαι] σοὶ γὰρ καλὸν ὕμνον προσυμνήσω ὦ σελήνη.

12 Τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ] τὴν Ἑκάτην χθονίαν φασὶ θεὸν καὶ νερτέρων πρύτανιν, καθὰ καὶ Σώφρων· Ἥραν μιχθεῖσαν Διὶ γεννῆσαι παρθένον. ὄνομα δὲ αὐτῇ θέσθαι Ἄγγελον. ταύτην δὲ μὴ τὴν γέννησιν, ὑπὸ τῶν νυμφαῖς ἀνατεθῆναι παρὰ τοῦ Διὸς τρέφεσθαι. αὐξηθεῖσαν δὲ, λαβοῦσαν τὸ τῆς Ἥρας μύρον, ᾧ τὸ πρόσωπον αὐτῆς αἴθειν ἐχρῆτο μύρον, καὶ δοῦναι Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος θυγατρί. αἰσθομένην τὴν Ἥραν καὶ ἐφορμήσασαν βουλομένην αὐτὴν κολάσαι, τηνικαῦτα μὲν πρῶτον εἰς γυναικὸς τετοκυίας οἶκον καταφυγεῖν, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἄνδρας νεκρὸν φέροντας. ὅθεν τὴν μὲν Ἥραν ἀποστῆναι, τὸν δὲ Δία, τοὺς Καβείρους κελεῦσαι ἀναλαβόντας καθᾶραι· ἐκείνους δὲ ἐπὶ τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην ἀπαγαγόντας ἁγνίσαι. ὅθεν τὴν θεὸν ἀποκεκληρῶσθαι τοῖς τεθνεῶσι, καὶ καταχθονίαν φασίν. Ἄλλως. τῇ Δήμητρι μιχθεὶς ὁ Ζεὺς, τίκτει Ἑκάτην διαφέρουσαν ἰσχύϊ καὶ μεγέθει. ἣν ὑπὸ γῆν πεμφθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς, πρὸς Περσεφόνης ἀναζήτησιν· καὶ νῦν Ἄρτεμις καλεῖται, καὶ φύλαξ, καὶ δᾳδοῦχος, καὶ φωσφόρος, καὶ χθονία.

12 Τὰν καὶ σκύλακες] διὰ τὸ σκύλακας ἐκφέρεσθαι δεῖπνα τῇ Ἑκάτῃ. Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι· Τί δὲ κυνίδιον λευκὸν λαβὼν ἐν τριόδῳ τῇ θεᾷ εἰς τὰς τριόδους; Ἄλλως. Σκύλακες τὰ μικρὰ τῶν κυνῶν. ὑποκοριστικὸν γὰρ ὁ σκύλαξ· ἐνταῦθα δὲ σκύλακες, ἀντὶ τοῦ κύνες. Τὴν Ἑκάτην φασὶ τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Περσεφόνῃ· τὴν Ἑκάτην δὲ καὶ τὴν σελήνην ἐπικαλεῖται ὡς νυκτερινὰς θεὰς, καὶ τὰ κατὰ τὴν νύκτα πραττόμενα ἐφοράσας.

13 Ἀνά τ' ἠρία] ἠρία οἱ τάφοι, παρὰ τὸ ἐρείδεσθαι τῇ γῇ· ἢ παρὰ τὴν ἐπιχεομένην τοῖς νεκροῖς ἔραν, ἤγουν γῆν, ἢ ἐστὶν ἱερά.

14 Ἑκάτα δασπλῆτι] ἣ ἣν οὐκ ἄν τις διαπλάσειεν· ἢ τὸ δα ἐπιτατικὸν, πολυπέλαστε· ἢ ἀντὶ τοῦ πολεμική. ἡ ἔγκειται ἡ δαΐς, τουτέστιν ἡ μάχη, ἢ προσπελάζουσα τοῖς δᾳσὶ, τουτέστι φωσφόρος. ἐπεὶ ἡ αὐτή ἐστι τῇ σελήνῃ. Ἄλλως. Νεκύων ἀνά τ' ἠρία] ἤγουν διὰ τῶν μνημάτων, καὶ τοῦ μέλανος αἵματος τῶν νεκρῶν. δασπλῆτι δὲ, σφόδρα πλησιάζουσα. ¶ καὶ ἐς τέλος ἄμμιν ὀπήδει] ἤγουν μέχρι τέλους παράμενε· τὰς μαγείας ταύτας ποιοῦσα χείρους οὐδὲν οὔτε τῶν μαγειῶν τῆς Κίρκης, οὔτε τῶν μαγειῶν τῆς Μηδείας, οὔτε τῶν μαγειῶν τῆς ξανθῆς Περιμήδης.

15 Μή τέ τι Κίρκης] ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ σεληναίῳ ὄρει ὄρμους δεικνύουσι τῆς Μηδείας, καὶ Κίρκης, ἐν οἷς ἔκοπτον τὰ φάρμακα. Περιμήδας.] αὕτη ἐστὶν ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἀγαμήδη λεγομένη, ἣ τόσα φάρμακα εἴδει, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ἄλφιτά τοι πρῶτον πυρὶ τάκεται. ἀλλ' ἐπίπασσε
Θέστυλι δειλαία· πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
Ἦ ῥά γέ τοι μυσαρὰ καὶ τὶν ἐπίχαρμα τέτυγμαι;
Πάσσ' ἅμα καὶ λέγε ταῦτα, Τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Δέλφις ἔμ' ἀνίασεν· ἐγὼ δ' ἐπὶ Δέλφιδι δάφναν
Αἴθω. χ' ὡς αὐτὰ λακέῃ, μέγα καππυρίσασα,
Κἠξαπίνης ἅφθη, κοὐδὲ σποδὸν εἴδομες αὐτῆς,
Οὕτω τοι καὶ Δέλφις ἐνὶ φλογὶ σάρκ' ἀμαθύνοι.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ὡς τοῦτον τὸν κηρὸν ἐγὼ σὺν δαίμονι τάκω,
Ὣς τάκοιθ' ὑπ' ἔρωτος ὁ Μύνδιος αὐτίκα Δέλφις·
Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας,
Ὣς κεῖνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέρῃσι θύρῃσιν.

Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Mola quidem in igne consumitur, sed asperge
Thestyli infelix: quo tibi mens auolauit?
An vero scelesta tibi quoque ludibrio sum?
Sparge simul & hæc dicas, Delphidis ossa spargo.
Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Delphis me cruciat: ego vero in Delphide hanc laurum
Vro: & sicut illa crepat valde inflammata,
Vt subito conflagrauit, vt neque cinis de ea apparuit:
Ita etiam Delphidis caro in flamma consumatur.
Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Sicut hanc ceram ego, Deo adiuuante, liquefacio,
Ita præ amore statim liquescat Myndius Delphis.
Vtque voluitur hic æneus orbis, ope Veneris,
Sic ille voluatur ante nostras fores.

17 Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμόν] Ἴυγξ, ὄρνεον Ἀφροδίτης, ὃ αἱ φαρμακίδες συνεργὸν ἔχουσι πρὸς τὰς μαγείας. λέγουσι δὲ καὶ αὐτὴν τὸν ἔρωτα ἀπὸ τοῦ ἐνόντος ζώου ἴυγγα, ὥς φησι Πίνδαρος, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων μορίων, μεῖζον σπίνης αὐτὸ λέγων, ἢ κίναιδος· ἡ παρὰ Ῥωμαίοις σεισοπυγὶς καλουμένη, διὰ τὸ πανταχοῦ στρέφειν καὶ λυγίζειν τὸν αὐχένα ἢ τὴν πυγήν. ἢ τὴν Ἴυγγα, ὥς φησι Καλλίμαχος, Ἠχοῦς θυγατέρα. φαρμακεύειν δὲ τὸν Δία, ὅπως ἂν αὐτῇ μιχθῇ· ὅθεν ὑπὸ Ἥρας εἰς ὀρνιθάριον αὐτὴν μεταβληθῆναι, καὶ συνεργεῖν τῇ φαρμακείαις. Ἄλλως. Ἴυγξ, ἡ λεγομένη σεισοπυγίς· ἣν φασὶν ἐν τῇ φύσει ἔχειν ἐρωτικήν τινα στοργήν· ἀφ' ἧς καὶ πάντα ἁπλῶς τὰ εἰς φιλίαν κινοῦντα φάρμακα, ἴυγγας λέγουσι, καὶ τὰ ἐπαγωγὰ ἄλλως καὶ χαρίεντα, κατὰ μεταφοράν· ἐνταῦθα δὲ ἴσως τὴν σεισοπυγίδα λέγει, ἣν ἐν κατασκευῇ τινὶ ἡ Σιμαίθα ἔχουσα ταῦτα ἐπᾴδει. Ἄλφιτά τοι πρῶτον πυρὶ τάκεται] ὡς τῶν μαγευόντων ἄλφιτα θυουσῶν. ταῦτα δὲ θυλήματα ἔλεγον. τάκεται δέ, τύφεται, θυμιᾶται, ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλίσκεται· χάρετε ἔτι καὶ καίεται. ῥόμβος δὲ ὃν οἱ Ἀττικοὶ κόρυμβον καλοῦσι. τρίτον· τέλειός ἐστιν ἀριθμὸς ὁ τρεῖς, ἀρχὴν ὤν, καὶ μέσον, καὶ τέλος. καὶ ἔστι φύσει τρίγωνος. τὸ δὲ τάκεται, ἐπὶ κηροῦ καὶ χιόνος, καὶ τῶν τοιούτων λέγεται, τῶν κατ' ὀλίγον ἀναλισκομένων. ἐνταῦθα δὲ ἁπλῶς, ἀντὶ τοῦ ἀναλίσκεται, καὶ φθείρεται.

19 Πᾶ τὰς φρένας] ποῦ ἔχεις τὸν νοῦν ἐκπεποτισμένον· ὄντως βδελυρά, καὶ σοὶ γέλως γεγένημαι;

23 Δέλφις ἔμ' ἀνίασεν] ἠνίασε, ἐλύπησε. καὶ ἐγὼ κατὰ τοῦ Δέλφιδος δάφνιν καίω· καὶ ὡς λακήσασα μεγάλως πυρακτωθεῖσα, καὶ ἐξαίφνης ἀναφθήσεται, καὶ οὐδὲ τέφραν εἴδομεν αὐτῆς, οὕτω καὶ ὁ Δέλφις ἐν τῇ φλογὶ τοῦ ἔρωτος τήκοιτο.

27 Σάρκ' ἀμαθύνοι] ἀμαθῦναι, ἀφανίσαι. ἄμαθος γὰρ ἡ κόνις.

28 Ὡς τοῦτον τὸν κηρὸν ἐγὼ σὺν δαίμονι τάκω] καθὰ σὺν ἀγαθῇ τύχῃ ἐγὼ τοῦτον τὸν κηρὸν ἀναλίσκω, οὕτως εἴθε διαρρέοιτο εὐθὺς καὶ οὐκ εἰς ἀναβολὰς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ὁ Μύνδιος Δέλφις. σὺν δαίμονι δέ, τῇ σελήνῃ ἢ τῷ ἔρωτι, ἢ τῷ ἑαυτοῦ δαίμονι, ὡς Μένανδρός φησι· Δαίμων ἀνδρὶ παρίσταται εὐθὺς γινομένῳ· παρεκβάντων δὲ τὸ Σωκράτους δαιμόνιον. τὸ δὲ Μύνδιος, ἀπὸ πόλεως. Μύνδος γὰρ Ἀρκαδίας, ἔνθα ἦν ὁ νεανίας. οἱ δέ, Καρίας φασὶ τὴν Μύνδον.

30 Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος] καὶ καθὰ στρέφεται οὗτος ὁ χάλκεος τροχὸς ἐξ Ἀφροδίτης, οὕτως ἐκεῖνος στρέφοιτο περὶ τὰς ἐμὰς θύρας.

Ἴυγξ

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.	Iynx trahe tu illum meum ad domum virum.
Νῦν θυσῶ τὰ πίτυρα. τὺ δ' Ἄρτεμι καὶ τὸν ἐν ᾅδᾳ	Nunc furfures sacrificabo: tu vero Diana etiam illum qui apud inferos est,
Κινήσαις Ῥαδάμανθα, καὶ εἴπερ ἀσφαλὲς ἄλλο.	Rhadamantem mouere posses, & si quid aliud firmum est.
Θέστυλι ταὶ κύνες ἄμμιν ἀνὰ πτόλιν ὠρύονται.	Thestyli, canes nobis per vrbem latrant,
Ἁ θεὸς ἐν τριόδοισι· τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει.	Dea adest in triuiis, vas æneum quam primum pulsa.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.	Iynx trahe tu illum meum ad domum virum.
Ἠνίδε, σιγᾷ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἀῆται·	Ecce iam mare silet, silent & venti:
Ἁ δ' ἐμὰ οὐ σιγᾷ στέρνων ἔντοσθεν ἀνία.	Sed meus dolor in pectore non quiescit.
Ἀλλ' ἐπὶ τήνῳ πᾶσα καταίθομαι, ὅς με τάλαιναν	Verum amore erga illum tota combutor, qui me miseram
Ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν καὶ ἀπάρθενον ἦμεν.	Pro coniuge infamem fecit, & vero non sim amplius virgo.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.	Iynx trahe tu illum meum ad domum virum.
Ἐς τρὶς ἀποσπένδω, καὶ τρὶς τάδε πότνια φωνῶ.	Ter libo, & ter hæc, o reuerenda, dico.
Εἴτε γυνὰ τήνῳ παρακέκλιται, εἴτε καὶ ἀνήρ,	Siue mulier illi accubat, siue vir,
Τόσον ἔχοι λάθας ὅσον πόκα Θασέα φαντὶ	Tantum obliuiscatur, quantum olim Thesea dicunt,
Ἐν Δίᾳ λασθῆμεν ἐϋπλοκάμω Ἀριάδνας.	In Dia oblitum esse pulchricomæ Ariadnes.

33 Νῦν θυσῶ τὰ πίτυρα, τὺ δ' Ἄρτεμι] θυσῶ, περὶ καύσω. τὴν δὲ περὶ τούτου Ἑκάτην ἐκάλεσε, ταύτην νῦν Ἄρτεμιν λέγει, διὰ τὸ ὑπομεῖναι τινὰ κοινωνίαν τὰς θεάς·

34 Κινήσαις ῥ' ἀδάμαντα] τινὲς ἀδάμαντα τὸν λίθον, ἢ τὸν ἀδάμαντα σίδηρον. βέλτιον δὲ τὸν Ῥαδάμαντα, ἤγουν τὸν Πλούτωνα λέγειν, καθὸ σκληρὸς καὶ ἀδάμαστος. ταῦτα δὲ ἀναφέρει ἐπὶ τὸν Δέλφιδα, καὶ φησὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δόνα, καὶ εἴτι περ στέρεμνον ἔχει τοῦ σώματος. Ἄλλως. καὶ εἴτι περ ἀσφαλὲς ἄλλο] καὶ εἴ τις ἐστὶν ἐν τῷ ᾅδῃ ἀδάμας, σκληρότερος ἂν δηλονότι τοῦ παρ' ἡμῖν ἀδάμαντος· καὶ κατὰ μηδεμίαν μηχανὴν μαλαχθῆναι δυνάμενος, καὶ τοῦτον κινήσαις ἄν, ἀντὶ τοῦ μαλάξαις· καὶ εἴτι περ ἀσφαλὲς ἄλλο, ἤγουν σκληρὸν καὶ μὴ δυνάμενον μαλαχθῆναι. Ἄρτεμις δὲ, ἡ αὐτὴ τῇ σελήνῃ.

35 Θέστυλι ταὶ κύνες ἄμμιν] πρὸς τὴν παιδίσκην φησὶ τεκμαιρομένη, ὡς ἐκ τῶν ὠρυγῶν τῆς θεοῦ κατὰ τὰς τριόδους πεφηνυίας. διὸ προστάττει καθόσον τάχος τὸ χάλκωμα ἠχεῖν, ἐπεὶ οὐκ ἔλαθεν αὐτὴν φανεῖσα.

36 Ἁ θεὸς ἐν τριόδοισιν] ἱδρύοντο δὲ τὴν Ἑκάτην ἐν ταῖς τριόδοις, ὅτι ἐπὶ τῶν καθαρμάτων καὶ μιασμάτων ἡ θεός. ἔνιοι δέ φασι Φερεαίας τῆς Αἰόλου, καὶ Διὸς παῖδα αὐτὴν γεγονέναι, καὶ ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τρίοδον αὐτὴν ἐρρίφθαι· τοῦ δὲ Φέρητος βουκόλων ἀνελομένων καὶ ἀναλαμβανομένων ἐκθρέψαι. διόπερ τὰς τριόδους ἱερὰς τῆς θεοῦ νομισθῆναι. ἱδρύοντο δὲ αὐτὴν καὶ περὶ τῶν θυρῶν, ὥς φησιν Αἰσχύλος· Δέσποιν' Ἑκάτη, τῶν βασιλείων πρόδρομος μελάθρων. ¶ τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει] τὸ γὰρ χαλκὸν ἐπεῖδον, ἐν ταῖς ἐκλείψεσι τῆς σελήνης, καὶ ἐν τοῖς κατοιχομένοις, ἐπειδὴ ἐνομίζετο καθαρὸς εἶναι καὶ ἀπελαστικὸς τῶν μιασμάτων. διόπερ πρὸς πᾶσαν ἀφοσίωσιν καὶ ἀποκάθαρσιν αὐτῷ ἐχρῶντο, ὥς φησι καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ θεῶν. τὸ ἄχει, ἀντὶ τοῦ ψόφει, κροῦε, ἐπεὶ ὁ τοῦ χαλκοῦ ἦχος οἰκεῖος τοῖς κατοιχομένοις. φησὶ γὰρ Ἀπολλόδωρος Ἀθήνησι τὸν ἱεροφάντην τῆς Κόρης ἐπικαλουμένης, ἐπικρούειν τὸ καλούμενον ἠχεῖον. καὶ παρὰ Λάκωσι βασιλέως ἀποθανόντος, εἰώθασι κρούειν λέβητα.

40 Ὅς με τάλαιναν] ὅς με τὴν ἀθλίαν ἀντὶ τοῦ κατάστασιν ἔχειν γυναικὸς, ἐποίησεν εἶναι ἀγνῆ καὶ ἄσημον. τὸ δὲ ἦμεν, ἀντὶ τοῦ εἶναι, ἐκ τοῦ ἔμμεναι γίνεται, ἐκβολῇ τοῦ πρώτου μ, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, καὶ ἀποκοπῇ τῆς αι διφθόγγου, ἦμεν.

45 Ὅσσον πόκα Θασέα φαντὶ Ἐν Δίᾳ] Θησεὺς γὰρ ἁρπάσας Ἀριάδνην τὴν Μίνωος, καὶ ἀπάρας εἰς Δίαν, τὴν νῦν καλουμένην Νάξον, κατὰ Διονύσου βούλησιν λήθῃ τινὶ χρησάμενος, ἀπέλιπεν αὐτὴν καθεύδουσαν. πολλαὶ δὲ καὶ ἕτεραί εἰσι νῆσοι Δίαι καλούμεναι· ἥ τε περὶ τῆς Κρήτης, ἐν ᾗ οὐκ εἰκὸς μόνῃ συμβῆναι τὰ περὶ τὴν Ἀριάδνην, ἡ μετονομασθεῖσα Νάξος· καὶ ἡ περὶ Μῆλον, καὶ ἡ περὶ Ἀμοργόν, καὶ ἡ τῆς Κέω χερρόνησος, καὶ ἡ Πελοποννήσου.

Ἶυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ἱππομανὲς φυτόν ἐστι παρ' Ἀρκάσι, τῷ δ' ἔπι πᾶσαι
Καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι·
Ὣς καὶ Δέλφιν ἴδοιμι καὶ ἐς τόδε δῶμα περῆσαι
Μαινομένῳ ἴκελον, λιπαρᾶς ἔκτοσθε παλαίστρας.
Ἶυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Τοῦτ' ἀπὸ τᾶς χλαίνας τὸ κεράσπεδον ὤλεσε Δέλφις,
Ὡ'γὼ νῦν τίλλοισα κατ' ἀγρίῳ ἐν πυρὶ βάλλω.
Αἰαῖ ἔρως ἀνιηρέ, τί μευ μέλαν ἐκ χροὸς αἷμα
Ἐμφύς, ὡς λιμνᾶτις ἅπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας;

Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Hippomanes planta est apud Arcades, qua concitati omnes
Et equulei insaniunt in montibus, & celeres equæ.
Vtinam sic & Delphidem videam ad hanc domum venire,
Insano similem, ex nitida palæstra!
Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Hanc a vestimento fimbriam amisit Delphis,
Quam ego nunc diuellens in sæuum ignem spargo.
Hei mihi tristis amor: quam mihi atrum e corpore sanguinem,
Veluti palustris hirudo inhærens, omnem exuxisti!

48 Ἱππομανὲς φυτόν ἐστι] Ὁ μὲν Θεόκριτός φησι φυτὸν εἶναι τὸ ἱππομανές· οἱ δὲ πλεῖστοι καὶ πολυπράγμονες, οὔ φασι φυτὸν εἶναι, ἀλλὰ τοὺς ἀποτικτομένους πώλους ἔχειν τι σαρκίον φυόμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου γλοιῶδες, ἔλαττον ἰσχάδος, ὃ καλεῖται ἱππομανές. ἀποτρώγουσι δὲ αὐτὸ καὶ ἀπολείχουσιν εὐθὺς αἱ ἵπποι. καὶ εἰ τοῦτο ποιήσουσι, φιλοστοργοῦσι τὰ ἔκγονα· εἰ δὲ μή, ἀπεχθαίρουσι, καὶ οὐ προσίενται. διὰ τὸ φυσικῶς οὖν συμβάλλεσθαι πρὸς φιλοστοργίαν, οἱ ἱπποφορβοὶ ἀφαιροῦσιν αὐτό, καὶ αἱ φαρμακίδες χρῶνται αὐτῷ πρὸς τὰ φίλτρα. φασὶ δὲ ὅτι εἰ αἴσθοιντο τῆς ὀσμῆς αἱ ἵπποι, ἐκμαίνονται πρὸς τὸν ἔχοντα αὐτό. διὸ καὶ σοφοῦ μέμνηται τοῦ ἱππομανοῦς, ὅπερ συντελεῖ πρὸς τὰ φίλτρα, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος. Ἄλλως. Κρατεύας φησὶ τὸ φυτὸν ἔχειν καρπὸν ὡς σικύου ἀγρίου, μελάντερον δὲ τὸ φύλλον ὥσπερ μήκωνος ἀκανθῶδες. οὐ μέντοι προσίστησιν, εἰ πρὸς φίλτρα συμβάλλεται, ἢ συμμάχεται. ἴσως φυτὸν αὐτὸ ἔφη ὁ Θεόκριτος, οἱονεὶ φῦμα ἀπὸ τῆς φύσεως ἐν τοῖς πώλοις, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης. λέγει γὰρ καὶ Ἀρχίλοχος τὸ φῦμα φυτόν· Ἐπ' ἄλλην γὰρ ἄλλην οἶδα πιστυφυτοῦ δ' εἴκασιν. ἀντὶ τοῦ, φύματος. ὁ νοῦς· φυτόν ἐστι παρὰ τοῖς Ἀρκάσιν ἱππομανές. ἐπὶ τούτῳ πᾶσαι αἱ πῶλοι μαίνονται κατὰ τὰ ὄρη, καὶ αἱ ταχεῖαι ἵπποι. τοῦτο ὥσπερ ἑρμηνευτικὸν ἐπάγει τοῦ ἱππομανές. οὐ δείκνυσι δὲ τίνα μανίαν λέγει μαίνεσθαι ἐπ' αὐτῷ τὰς ἵππους καὶ τὰς πώλους. ἴσως ἕλκει αὐτὸ ταύτας ἐφ' ἑαυτό, καὶ ἐνθουσιᾶν ποιεῖ, ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ζήτησιν ὀσφρώμενον.

50 Ὣς καὶ Δέλφιν] οὕτω καὶ τὸν Δέλφιν ἴδοιμι μαινόμενον δηλονότι, καὶ εἰς τόδε τὸ οἴκημα εἰσελθεῖν ἐκ τῆς λιπαρᾶς παλαίστρας. λιπαρὰν δὲ λέγει παλαίστραν, ἐπεὶ οἱ παλαίοντες, ἐλαίῳ πρότερον ἠλείφοντο, εἶτα ἐπάλαιον.

53 Τοῦτ' ἀπὸ τᾶς χλαίνας τὸ κεράσπεδον] τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ἄκρου τῆς ἑαυτοῦ χλαίνης δηλονότι ἀπέβαλλεν, ὃ ἐγὼ νῦν ξαίνουσα καταβάλλω ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀγρίῳ, ἤγουν τῷ δραστηρίῳ. ὅπερ καὶ ἄκοντα ἐλθεῖν ἀναγκάσει. κεράσπεδον, τὸ ἄκρον τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἐνδύματος. ἐνταῦθα δὲ κεράσπεδον λέγει, ἀντὶ τοῦ μέρους τοῦ κρασπέδου.

55 Αἶ, αἶ, ἔρως ἀνιηρέ] φεῦ, ὦ ἔρως ἀλγεινέ. διὰ τί μου τὸ μέλαν αἷμα πᾶν ἐκπέπωκας, ἐμφύς μοι, ἤγουν καταχῶν μου ὡς βδέλλα λιμνῆτις.

56 Βδέλλα] αἱ βδέλλαι ἐν λίμναις γίνονται καὶ ἐν ποταμοῖς, προσαγόμεναι δέ, τὸ αἷμα ἐκθηλάζουσι. εἴρηται δὲ βδέλλα,

παρὰ

...ρὰ τὸ βδάλλειν, ὅ ἐστιν ἐξαμέλγειν τὸ ...ἷμα. τὸ γὰρ ἀμέλγειν, Ἀττικοὶ βδάλλειν λέγουσι. Νίκανδρος· Καὶ συνέβδελλε- μαι ἐὸν γλάγος. «

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
...αύραν τοι τρίψασα, κακὸν ποτὸν αὔριον οἰσῶ.
...έστυλι, νῦν δὲ λαβοῖσα τὺ τὰ θρόνα ταῦθ' ὑπόμαξον
...ᾶς τήνω φλιᾶς καθυπέρτερον· ἇς ἔτι καὶ νῦν
...κ θυμῶ δέδεμαι· ὁ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιεῖ.
...αὶ λέγ' ἐπιφθύσδοισα, Τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
...ῦν δὴ μώνη ἐοῖσα πόθεν τὸν ἔρωτα δακρυσῶ;
...κ τίνος ἄρξωμαι; τίς μοι κακὸν ἄγαγε τοῦτο;
...νθ' ἁ τῶ' Ὑβούλοιο καναφόρος ἄμμιν Ἀναξὼ
...λσος ἐπ' Ἀρτέμιδος. τᾷ δή ποκα πολλὰ μὲν ἄλλα
...ηρία πομπεύεσκε περισταδόν, ἐν δὲ λέαινα.

Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Lacertam tibi tenens malam potionem cras afferam.
Thestyli, nunc capiens hæc venena, ea illine
Limini illius, ad quod limen etiam nunc
Animo alligata sum: ille vero me nihil curat.
Et inspuens dicito, Nunc Delphidis ossa spargo.
Iynx trahe tu illum meam ad domum virum.
Nunc sola relicta, vnde amorem meum deplorare incipiam?
Vnde exordiar? quis mihi hoc malum attulit?
Venit ad nos Anaxo Eubuli filia canistrum ferens,
Ad lucum Dianæ: quo in loco & multæ aliæ
Feræ in pompa ducebantur vndique, inter quas erat leæna.

58 Σαύραν τοι τρίψασα] τὴν κοινῶς λεγο... ...ην χλωροσαύραν. διαλγοῦσα γὰρ καὶ ἐνθυμου... ...νη, τὸ διὰ τῆς σαύρας ποτὸν ὑπισχνεῖται αὐτῷ ...ιον δώσειν. ἔστι δὲ αὕτη δυσχερής, ἥ τις ἀπο... ...θεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα καὶ συντριβεῖσα, σὺν ...φίτῳ δίδοται. μεμύθευται γοῦν, ὡς καὶ τοῦτο ...φίλτρων ἐστὶν ἕν.

59 Τὰ θρόνα] θρόνα Θεσσαλοὶ μὲν, τὰ πε... ...ικιλμένα ζῶα· Κύπριοι δὲ, τὰ ἀνθινὰ ἱμά... ...· Αἰτωλοὶ δὲ φάρμακα, ὡς φησι Κλείταρ... ...ος, Ὅμηρος δὲ τὰ ῥόδα, παρὰ τὸ ἄνω θορεῖν ...τῆς γῆς.

60 Φλιᾶς] χάριτι καὶ φιλίας, τουτέστι ...ὸς φιλίαν. ¶ ἇς ἔτι καὶ νῦν Ἐκ θυμῶ δέ... ...μαι] ἤγουν, ἐκδέδεμαι. ἐκκρεμαής εἰμι, του... ...τι τῇ ψυχῇ· αὐτὸς δὲ, οὐδεμίαν φροντίδα ...εῖταί μου.

62 Ἐπιφθύζουσα] ἐπιψιθυρίζουσα, ἡσύχως ...άδουσα.

65 Τίς μοι κακὸν ἄγαγε τοῦτο;] ἤγουν, ...ροὐξένησεν;

66 Ἦνθ' ἁ τῶ' Ὑβούλοιο καναφόρος] ἀπάρχεται ...ηγεῖσθαι ὅπως ἐνέπεσεν εἰς τὸν ἔρωτα. φησὶ δὲ οὕτως· ἦλθεν ἡ τοῦ Εὐβούλου θυγάτηρ Ἀναξὼ κανηφοροῦσα τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ πομπὴν ἀγομένη τῇ θεῷ. εἰώθασι γὰρ τῇ Ἀρτέμιδι κανηφορεῖν αἱ μέλλουσαι γαμεῖσθαι, ἐπὶ ἀφοσιώσει τῆς παρθενίας, ἵνα μὴ νεμεσηθῶσιν ὑπ' αὐτῆς. τὰ δὲ μυστήρια ταῦτα, Ἀθήνησι πολιτεύονται. ἐκανηφόρουν δὲ τῇ Ἀρτέμιδι, αἱ ὥραν ἔχουσαι γάμου, ὥσπερ ἀπολογούμεναι περὶ τῆς παρθενίας τῇ θεῷ, ἵνα μὴ ὀργισθῇ αὐταῖς μελλούσαις πλοιπὸν φθείρεσθαι. καὶ παρὰ Μενάνδρῳ· Αἱ κυΐσκουσαι ἐπικαλεῖσθε τὴν Ἄρτεμιν, ἀξιοῦσαι συγγνώμης, ὅτι διεκορήθητε. Ἄλλως. ἀντὶ τοῦ· Ἦνθ' ἁ τῶ' Ὑβούλοιο] ἦλθεν ἡ Ἀναξὼ ἡ τοῦ Εὐβούλου ἡμῖν θυγάτηρ δηλονότι ἡ κανηφόρος, εἰς τὸ ἄλσος τῆς Ἀρτέμιδος· ἤγουν εἰς τὸ τέμενος τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς τὸν ἀνατεθειμένον αὐτῇ τόπον. ἄλσος δὲ λέγει αὐτὸν, ὡς δενδρώδη ὄντα.

67 Τᾷ δή ποκα] Ταύτῃ δὴ τῇ Ἀναξοῖ δηλονότι, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα θηρία συνεπόμπευε. περισταδόν· ἤγουν, κατὰ κυκλικὴν στάσιν, κύκλωθεν. ἐζωγραφημένα δὲ ταῦτα ὡς ἔοικεν ἐπόμπευε. ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ λέαινα, ἐπόμπευε.

...Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνια Σελάνα.
...αί μ' ἁ Θευχαρίλα Θρᾷσσα τροφὸς ἁ μακαρῖτις

Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Meque adeo Theucharila nutrix Thressa felicis memoriæ

Vicina prope habitans, orauit & obsecrauit
Vt pompam spectarem. Ego vero insigniter infelix
Sequebar, trahens pulchram ex bysso tunicam,
Et induta xystide Clearistæ.

Ἀγχίθυρος ναίοισα κατώξατο καὶ λιτάνευσε
Τὰν πομπὰν θάσασθαι. ἐγὼ δέ οἱ ἁ μεγαλοῖτος
Ὡμάρτευν, βύσσοιο καλὸν σύρισα χιτῶνα,
Κἀμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας.

Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Cum itaque iam incederem per mediā orbitā, vbi ædes Lyconis,
Ibi Delphidem vidi, & simul Eudamippum, euntes.
Iis erat helichryso flauior barbæ lanugo,
Pectora vero splendebant multo magis quam Lunæ,
Vt e gymnasio redeuntibus relicto pulchro labore.

Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Ἤδη δ' εὖσα μέσον κατ' ἀμαξιτὸν, ᾇ τὰ Λύκωνος,
Εἶδον Δέλφιν ὁμοῦ τε καὶ Εὐδάμιππον ἰόντας.
Τοῖς δ' ἦν ξανθοτέρα μὲν ἑλιχρύσοιο γενειὰς,
Στήθεα δὲ στίλβοντα πολὺ πλέον ἢ τὺ Σελάνα,
Ὡς ἀπὸ γυμνασίοιο καλὸν πόνον ἄρτι λιποῦσι.

Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Atque vt vidi, vt insaniui, vt animus mihi male affectus est
Miseræ: forma mea tabescebat, neq. amplius pompam
Illam curabam, neque quomodo domum redierim,
Noui: sed me ardens quidam morbus conficiebat,
Decubui v. in lecto dies decem, & noctes decem.

Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Χὠς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὥς μοι περὶ θυμὸς ἰάφθη
Δειλαίας. τὸ δὲ κάλλος ἐτάκετο, κοὐδ' ἔτι πομπᾶς
Τήνας ἐφρασάμαν, οὐδ' ὡς πάλιν οἴκαδ' ἀπῆνθον,
Ἔγνων· ἀλλά μέ τις καπυρὰ νόσος ἐξαλάπαξε·
Κείμαν δ' ἐν κλιντῆρι δέκ' ἄματα καὶ δέκα νύκτας.

70 Καί μ' ἁ Θευχαρίλα] καί με ἡ τροφὸς τῆς Θευχαρίλου ἡ ἀπὸ τῆς Θρᾴκης ἡ μακαρῖτις· ἐτελεύτησε γὰρ τὸν βίον δηλονότι.

71 Ἀγχίθυρος] ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ πλησίον ναίουσα καὶ οἰκοῦσα. ¶ Κατώξατο] τουτέστιν, ὅρκους μοι ἐπέθηκε, πρὸς θεῶν λέγουσα, καὶ τοιαῦτά τινα, καὶ ἱκέτευσεν ὥστε ἀπελθεῖν με θεάσασθαι τὴν πομπήν.

73 ἐγὼ δέ οἱ ἁ μεγαλοῖτος] ἐγὼ δὲ αὐτῇ, ἡ μεγάλως δυστυχὴς, ἠκολούθουν. οἶτος γὰρ οὐ μόνον ὁ ὄλεθρος καὶ θάνατος, ἀλλὰ καὶ πᾶν δεινόν. τοῦτο δὲ λέγει ὅτι ἐπείσθη προσελθεῖν ἐπὶ τὴν θέαν.

74 ξυστίδα] Ξυστὶς, γυναικεῖόν τι ἔνδυμα πεποικιλμένον. Ἄλλως. περιβόλαιον λεπτὸν ᾧ χρῶνται καὶ οἱ ἁρματηλάται. εἴρηται δὲ, ἀπὸ τοῦ τὸν χοῦν ξύεσθαι, ἢ ὥς ἕτεροι, ἀπὸ τοῦ ξύειν τὸν χρῶτα.

76 Ἤδη δ' εὖσα] ἤγουν, οὖσα. τὸ γὰρ εὖσα ἀπὸ τοῦ ἔουσα γίνεται. κατὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ τῆς πλατείας, ἐκεῖ ὅπου εἰσὶ τὰ οἰκήματα τοῦ Λύκωνος, εἶδον τὸν Δέλφιν, καὶ τὸν Εὐδάμιππον ὁμοῦ πορευομένους· τούτοις δὲ ἦν γενειὰς μὲν ξανθοτέρα ἑλιχρύσου, στήθη δὲ λάμποντα κατὰ πολὺ πλέον ἢ τὸ στῆθος τῆς σελήνης δηλονότι, ἢ τὸ φῶς.

80 Ὡς ἀπὸ γυμνασίοιο] καθὰ ἀπὸ τῆς παλαίστρας ἐξελθοῦσιν, αὐτίκα τότε καλὸν πόνον λιποῦσι· τουτέστι, τοὺς γενναίους ἀγῶνας τῆς πάλης λιποῦσιν. Καὶ οὐκέτι πομπᾶς] καὶ οὐδαμῶς ἔτι τῆς πομπῆς ἐκείνης αἴσθησιν ἔσχον, οὐδὲ ὅπως εἰς τὸν οἶκον ἐπανέστρεψα. τοῦτο γὰρ ἐμοί, τὸ πάλιν ἀπῆνθον ἔγνων.

85 Ἀλλά μέ τις] ἀλλὰ πυρώδης τίς με νόσος, τουτέστι πυρετὸς, ἐδαπάνησεν, ἢ ἐξαλάπαξε, διέφθειρεν, ἐκτὸς φροντίδος καὶ γνώμης ἐποίησε. γράφεται καὶ ἐξάλλαξεν· ἵν' ᾖ ἐξήλλαξε. Ἄλλως. Ἀλλάπαθε πῦρ Ἀττικοῖς τὰ κενώματα. καὶ λάπαθος βοτάνη τις κενωτική.

86 Κείμαν δ' ἐν κλιντῆρι] καὶ ἐκείμην ἐν τῇ κλίνῃ ἐπὶ δέκα ἡμέρας καὶ νύκτας· καὶ τὸ σῶμά μου ὅμοιον ἐγένετο κατὰ πολὺ θάψῳ, τῷ κοινῶς λεγομένῳ χρυσοξύλῳ.

Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Et corpus meum admodum simile fiebat thapso:

Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θάψῳ·

Ἔρρευν

Ἔρρευν δ' ἐκ κεφαλῆς πᾶσαι τρίχες· αὐτὰ δὲ λοιπὰ
Ὀστέ' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα. καὶ ἐς τίνος οὐκ ἐπέρησα,
Ἢ ποίας ἔλιπον γραίας δόμον, ἅτις ἐπᾷδεν;
Ἀλλ' ἦς οὐδὲν ἐλαφρόν· ὁ δὲ χρόνος αὖτε φεύγων.
Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Χ' οὕτω τᾷ δώλᾳ τὸν ἀλαθέα μῦθον ἔλεξα,
Εἰ δ' ἄγε Θέστυλί μοι χαλεπᾶς νόσω εὑρέ τι μᾶχος.
Πᾶσαν ἔχει με τάλαιναν ὁ Μύνδιος· ἀλλὰ μολοῖσα
Τήρησον ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν.
Τηνεὶ γὰρ φοιτῇ, τηνεὶ δέ οἱ ἁδὺ καθῆσθαι.
Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.

Defluebant v. e capite omnes capilli, ipsaque sola reliqua
Ossa erant & cutis. ad cuius v. ædes non iui?
Aut cuius aniculæ domum prætermisi quæ incantaret?
Sed nihilo erat melius, & tempus interea cõsumebatur fugiẽs.
Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Tandem ancillæ verum sermonem dixi:
Eia age, Thestyli, mihi grauis morbi aliquod reme hũ inueni:
Totam me cepit miseram Myndius ille. Sed abi &
Obserua circa Timageti Palæstram:
Eo enim commeare solet, ibique ei est gratum desidere.
Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.

88 Πολλάκι θάψῳ] χλωρὸς, ἢ ξανθός. θάψος γάρ ἐστι ξύλον τι ὃ καλεῖται σκυθάριον, ἤγουν Σκυθικὸν ξύλον, ὥς φησι καὶ Σαπφώ. τούτῳ δὲ τὰ ἔρια βάπτουσι, καὶ ποιοῦσι μήλινα, καὶ τὰς τρίχας ξανθίζουσιν. ἔστι δὲ τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον χρυσόξυλον. Ἀσκληπιάδης δέ, φυτόν τι χλωρὸν, ἔτι καὶ τὴν θαψίαν πρὸς τὰ ἐνώπια· βάπτεται δὲ ἐκ ταύτης τὰ κροκοειδῆ.

90 Ὀστέ' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα] Ὀστᾶ. ἀχμὴν εἰσὶν ὑπόλοιπα καὶ εἰς τίνος γραίας δόμον οὐκ ἀπῆλθον, ἥτις ἐπῳδαῖς ἠπίστατο χρῆσθαι. ἀλλ' οὐδεμία ἦν ἀνάπαυσις, οὐδ' ἐκουφιζόμην τοῦ ἔρωτος, καὶ ὁ χρόνος διήρχετο ῥέων.

94 Χ' οὕτω τᾷ δώλᾳ] Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τοῦ πράγματος ἔχοντος· δηλονότι, ἔλεξα τὴν ἀλήθειαν τῇ ἐμῇ δούλῃ, οὕτως εἰποῦσα· εἶα ἄγε ὦ Θέστυλί μοι ἐπινόησον, τινὰ μηχανὴν ἐξεύρε, ἕνεκα τῆς χαλεπῆς μου καὶ βαρείας νόσου, ὅτι με ὁ ἔρως τοῦ Μύνδου πολλὰ βαρύνει. ἀλλὰ ἀπελθοῦσα πρὸς τὴν παλαίστραν τοῦ Τιμαγήτου, σκόπησον. ἐκεῖ γὰρ ἀναστρέφεται καὶ ἐκεῖ αὐτῷ ἡδὺ καθέζεσθαι.

99 Φράζεό μοι] Συνεχῶς ἐπικαλεῖται τὴν σελήνην· ἢ ὡς σύμβουλον πρὸς τὰς μαγείας, ἢ ὅτι καὶ αὐτὴ ἐρασθεῖσα Ἐνδυμίωνος.

Κἤπεί κά νιν ἐόντα μάθῃς μόνον, ἄσυχα νεῦσον·
Κεἴφ' ὅτι Σιμαίθα τυ καλεῖ· καὶ ὑφαγέο τᾷδε.
Ὣς ἐφάμαν· ἁ δ' ἦνθε, καὶ ἄγαγε τὸν λιπαρόχρων
Εἰς ἐμὰ δώματα Δέλφιν. ἐγὼ δέ μιν ὡς ἐνόησα
Ἄρτι θύρας ὑπὲρ οὐδὸν ἀμειβόμενον ποδὶ κούφῳ,
(Φράζεό μοι τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα)
Πᾶσα μὲν ἐψύχθην χιόνος πλέον, ἐκ δὲ μετώπω
Ἱδρώς μοι κοχύεσκεν ἴσον νοτίαισιν ἐέρσαις.
Οὐδέ τι φωνᾶσαι δυνάμαν, οὐδ' ὅσσον ἐν ὕπνῳ
Κνυζεῦνται φωνεῦντα φίλαν ποτὶ ματέρα τέκνα·
Ἀλλ' ἐπάγην δαγῦδι καλὸν χρόα πάντοθεν ἶσα.

Cumque ipsum senties esse solum, occulte innue,
Et dic, Simætha te vocat: atque hoc ad me adducito.
Sic dixeram. ipsa v. abiit, & adduxit nitidum illum
Delphidem ad ædes nostras. at ego vt ipsum aspexi
Iam portæ limen superantem pede celeri,
(Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna)
Tota quidem obrigui, plus niue: ex fronte vero
Mea, sudor abunde defluebat similis australibus pruinis,
Neq. quicquã eloqui poteram, ne tantũ quidẽ quantũ in somnis
Murmurant clamantes cãtã ad matrem pueri:
Sed obrigui toto corpore, sicut monile riget.

100 Κἠπεὶ κά νιν] καὶ ἐπειδὰν αὐτὸν μόνον ὄντα εἴδῃς, κεχωρισμένον δηλονότι τῶν ἄλλων, ἥσυχα, ἤγουν ἡσύχως νεῦσον, καὶ εἰπὲ ὅτι ἡ Σιμαίθα σε καλεῖ, καὶ ὁδήγησον αὐτὸν ὧδε. τὸ ἥσυχα Μουσαῖος παροξύνει, ἵνα ᾖ ἀντὶ τοῦ ἡσύχως. ἀγνοεῖ δὲ ὅτι τὰ εἰς α οὐδέτερα πληθυντικὰ ἀντὶ ἐπιρρημάτων πολλάκις λαμβάνεται. ὡς τὸ φίλα ἀντὶ τοῦ φίλως· καὶ ὅσια, ἀντὶ τοῦ ὁσίως.

102 Ὡς ἐφάμαν] Οὕτως ἔφην, αὐτῇ δηλονότι τῇ δούλῃ. ἁ δ' ἦνθεν] αὐτὴ δὲ ἀπῆλθε καὶ ἤγαγε τὸν λιπαρῆ Δέλφιν δηλονότι εἰς τὸν ἐμὸν οἶκον.

103 ἐγὼ δέ μιν ὡς ἐνόησα] ἐγὼ δὲ ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τὴν φλιὰν τῆς θύρας ὑπεραμειβόμενον, ἤγουν ὑπερβαίνοντα ποδὶ ἐλαφρῷ, πλέον χιόνος ἅπασα ἐψυχράνθην.

107 Ἱδρὼς δὲ κοχύεσκε] κατέσταζε, κατεφέρετο καὶ δαψιλῶς ἔρρει, ὁμοίως καὶ κατ' ἴσον τοῖς καθύγροις δρόσοις. κόχος γὰρ ὁ δαψιλὴς ῥοῦς. ὠνοματοπεποίηται δέ.

108 Οὐδέ τι φωνᾶσαι] οὐδὲ φωνῆσαί τι ἐδυνάμην, οὐδ' ὅσον ἐν ὕπνῳ κνυζῶνται τὰ τέκνα φωνοῦντα πρὸς τὴν φίλην αὐτῶν μητέρα. τὸ κνυζᾶσθαι, ἐπὶ τῶν κυνῶν λέγεται κυρίως, ὅτε περιερχόμενοί τινι, φωνήν τινα ἀπὸ χαρᾶς ἀφιᾶσιν. ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τῶν βρεφῶν τοῦτο τίθησι μεταφορικῶς. ὁμοίως τὸ φωνεῦντα ἀντὶ τοῦ φωνοῦντα, κυρίως ἐπὶ τῶν ὀρνέων λέγεται· καταχρηστικῶς δὲ ἐπὶ τῆς ἡσύχου καὶ ἀσήμου ὑλακῆς τῶν κυνῶν.

110 Ἀλλ' ἐπάγην δαγῦδι καλὸν χρόα] ἀντὶ τοῦ ἄφωνος γέγονα ὁμοία δαγῦδι, ᾧ αἱ παρθένοι κοσμοῦνται. δαγὺς δέ ἐστι κοροκόσμιόν τι. καλοῦσι δὲ αὐτὸ καὶ νύμφην. οἱ δὲ πλαγγόνα, ὡς Ἀττικοὶ ἀπὸ τοῦ πεπλάσθαι ἐκ κηροῦ. Ἄλλως. Δαγὺς, κόσμος ἐγκάρδιός ἐστι γυναικῶν, καὶ στέφανος περισφίγγων τὴν κεφαλὴν, καὶ πηγὰς ἐπ' αὐτήν.

Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.	Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Et crudelis ille me intuens, oculos in terram defixit,	Καί μ' ἐσιδὼν ὥστοργος, ἐπὶ χθονὸς ὄμματα πήξας
Asseditque in sella, atque sedens sic ait:	Ἕζετ' ἐπὶ κλιντῆρι· καὶ ἑζόμενος φάτο μῦθον,
Certe me Simætha tantum anteuertisti, quantum ego	Ἦ ῥά με Σιμαίθα τόσον ἔφθασας ὅσσον ἐγώ θην
Nuper currens formosum anteuerti Philinum,	Πρᾶν ποκα τὸν χαρίεντα τρέχων ἔφθαξα Φιλῖνον,
Cum me ad tectum tuum vocasti, vt adessem.	Ἐς τὸ τεὸν καλέσασα τόδε στέγος, ἤ με παρῆμεν.
Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.	Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Venissem enim ego, per dulcem amorem, venissem	Ἦνθον γὰρ κἠγών, ναὶ τὸν γλυκὺν ἦνθον ἔρωτα,
Vel duobus vel tribus comitatus de nocte amans:	Ἢ τρίτος ἠὲ τέταρτος ἐὼν φίλος αὐτίκα νυκτός,
Mala quidem in sinu Bacchi habens.	Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων,
In capite a. habens populum, Herculi sacram plantam,	Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος,
Vndique purpureis lemniscis inuolutam.	Πάντοτε πορφυρέῃσι περιζώστρῃσιν ἑλικτάν.

112 Καί μ' ἐσιδὼν ὥστοργος] καὶ εἰσιδών με ὁ σκληρὸς καὶ ἐπὶ φιλίᾳ ἀβέβαιος, τὰς ἀκτῖνας τῶν ὀφθαλμῶν ἐρείσας, ἐκάθισεν ἐπὶ τῇ στρωμνῇ καὶ καθεζόμενος ἔφη.

114 Ἦ ῥά με Σιμαίθα] ὄντως ὦ Σιμαίθα τοσοῦτον προέλαβες εἰς τὸ σὸν τοῦτο οἴκημα καλέσασα, ὅτι με παρεῖναι ἐκάλεσας· δηλονότι ἀπὸ κοινοῦ, ὅσον ἐγὼ πρώην ποτὲ τρέχων προέλαβον τὸν Φιλῖνον τὸν χαρίεντα.

118 Ἦνθον γὰρ κἠγών] ἦλθον γὰρ ἂν ἐγὼ νὴ τὸν γλυκὺν ἔρωτα, ἦλθον φίλος ὢν, ἢ μετὰ δύο ἄλλους, ἢ μετὰ τρεῖς, αὐτίκα ἐπὶ τῆς νυκτὸς, ἤγουν κατὰ τὴν παροῦσαν νύκτα. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισιν] μῆλα ἔχων ἐν κόλποις τὰ ἱερόσμια καὶ ἔρωτος ποιητικά. λέγοι δ' ἂν τοῦτο καθ' ὑπὸ Ἀφροδίτης διδόμενα τῷ Ἱππομένει μῆλα ἐκ Διονύσου, οἷς στεφανοῦνται. ταῦτα δὲ εἰς ἔρωτα τὴν Ἀταλάντην ἐκίνησεν, ὥς φησι Φιλητᾶς,

τά

„ τά οἱ ποτὲ Κύπρις ἑλοῖσα Μῆλα Διονύσου „ δῶκεν ἀπὸ κροτάφων. Ἄλλως. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισιν] ἐν τῷ κόλπῳ μὲν φυλάσσων μῆλα τοῦ Διονύσου. ἴσως ἀπὸ τόπου τινὸς ἀφιδρωμένου τῷ Διονύσῳ.

121 Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν Ἡρακλέος] Ὀλυμπιόνικός φησι τὸν Ἡρακλέα κατελθόντα εἰς ᾅδου, εὑρεῖν παρὰ τῷ Ἀχέροντι φυομένην τὴν λεύκην, καὶ εἰς ἀνθρώπους κομίσαι, ἣν Ὅμηρος ἀχερωΐδα καλεῖ, ὡς ἐν τῇ κεφαλῇ δὲ ἔχων τὸν στέφανον ἀπὸ τῆς λεύκης τοῦ φυτοῦ τοῦ Ἡρακλέος, πανταχόθεν περιειλυμμένον περιζώστραις πορφυραῖς. ἐστεφανωμένος δέ, φησι, λεύκῃ ἐληλύθει ὁ Δέλφις, ὅτι ἀθλητικός ἐστιν, ὡς καὶ Ἡρακλῆς. οἱ γὰρ ἀθλητικοὶ τούτῳ ἐστεφανοῦντο ὡς ἱερῷ. ἱερὸν δὲ ἦν τοῦτο Ἡρακλέος τοῦ πολλοὺς ἄθλους διενεγκόντος. ἐπεὶ αὐτὸν ἔλεγον ἀπὸ τοῦ Ἀχέροντος τοῦτο εἰς ἀνθρώπους κομίσαι. Ἀνδρός ἐστι τεχνικοῦ καὶ συνετοῦ τὰ ἐρωτικά, ἐρασθεῖσαν γυναῖκα μὴ παντελῶς ἀποστρέφεσθαι. ἡ γὰρ ἀμφὶ τούτων ἄγνοια, μῖσος ἀπεργάζεται. μεταδιδόναι δὲ καὶ λόγου μᾶλλον ἐνίοτε χρή, καί πως ὑποφαίνειν αὐτὸν ἐρῶντα. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ παντελῶς ἀποστρέφεσθαι, κατάλυσίς ἐστι τοῦ ἔρωτος. ἐκ δὲ τοῦ δοκεῖν πως ἀντιφιλεῖν καὶ παρέχειν ἐλπίδα μίξεως καὶ ἔρωτος, αὔξησις μᾶλλον τοῦ πόθου. τοιοῦτον δή τινα καὶ τὸν Δέλφιν δείκνυσιν ὁ ποιητικὸς ὑμῖν λόγος.

Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.	Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Καί μ' εἰ μέν κ' ἐδέχεσθε, τάδ' ἦς φίλα· καὶ γὰρ ἐλαφρὸς	Et si me admisissetis, id gratum fuisset. nam celer
Καὶ καλὸς πάντεσσι μετ' ἠϊθέοισι καλεῦμαι·	Et formosus inter omnes iuuenes vocor.
Εὗδόν τ' εἴκε μόνον τὸ καλὸν στόμα τεῦ ἐφίλασα·	Quieuissem v. si tantum os tuum pulchrum osculatus fuissem:
Εἰ δ' ἄλλᾳ μ' ὠθεῖτε, καὶ ἁ θύρα εἴχετο μοχλῷ,	Sin alio repulissetis me, & fores pessulo occlusæ fuissent,
Πάντως καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας.	Omnino & secures & faces ad vos venissent.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.	Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Νῦν δὲ χάριν μὲν ἔφαν τᾷ Κύπριδι πρᾶτον ὀφείλειν·	Nunc v. affirmo, me hanc gratiã primum Veneri debere:
Καὶ μετὰ τὰν Κύπριν, τύ με δευτέρα ἐκ πυρὸς εἵλευ,	Et post Venerem, secundo tu ex flamma me eripuisti,
Ὦ γύναι, ἐσκαλέσασα τεὸν ποτὶ τοῦτο μέλαθρον,	O mulier, quæ me huc ad ædes tuas vocasti,
Αὔτως ἡμίφλεκτον. Ἔρως δ' ἄρα καὶ Λιπαραίω	Prorsus semustum: nam amor sæpe Lipatæo
Πολλάκις Ἁφαίστοιο σέλας φλογερώτερον αἴθει.	Vulcano ardentiorem flammam incendere solet.

114 Καί μ' εἰ μέν] καὶ ἐὰν μὲν ἐκδέχησθέ με, ἦν ἂν τοῦτο προσφιλές. καὶ γὰρ εὔστροφος καὶ εὐειδὴς παρὰ πᾶσι τοῖς νέοις καλοῦμαι. ἀνεπαυόμην ἐὰν καὶ μόνον τὸ καλόν σου στόμα ἐφίλησα. εἰ δὲ ἀλλαχόσε ἀπωθεῖσθε, καὶ ἡ θύρα ἠσφαλισμένη ἦν τῷ μοχλῷ, τῷ κοινῶς λεγομένῳ καππηγίῳ, ἐκ παντὸς καὶ πελέκεις καθ' ὑμῶν, καὶ λαμπάδες ἦλθον· ἤγουν, κατὰ τοῦ οἴκου ὑμῶν.

133 Ἔρως δ' ἄρα καὶ Λιπαραίω] ὁ ἔρως γὰρ φλόγα ἀνάπτει, κατὰ πολὺ καυστικωτέραν τοῦ πυρὸς τοῦ Λιπαραίου. ἤγουν, τοῦ ἐν τῇ Λιπάρᾳ τῇ νήσῳ.

Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.	Dic amorem meum, vnde venerit, veneranda Luna.
Σὺν δὲ κακαῖς μανίαις καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο	Ille enim obiecto furore malo, virginem ex thalamo,
Καὶ νύμφαν ἐφόβησ' ἔτι δέμνια θερμὰ λιποῖσαν	Et sponsam expulit ex thoro tepido adhuc relicto,
Ἀνέρος. ὡς ὁ μὲν εἶπεν· ἐγὼ δέ οἱ ἁ ταχυπειθὴς	Viri. Sic ille dixit, ego vero illi facile credula,
Χειρὸς ἐφαψαμένα μαλακῶν ἔκλιν' ἐπὶ λέκτρων·	Manũ prehendens in mollem lectum inclinaui:

Et mox corpore corpus calefiebat, ora vero	Καὶ ταχὺ χρὼς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνετο, καὶ τὰ πρόσωπα
Calidiora erant quam prius, & mussitabamus vna suauiter.	Θερμότερ' ἦς ἢ πρόσθε· καὶ ἐψιθυρίσδομες ἀδύ.
Ac ne tibi diu garriam o cara Luna,	Χὥς κά τοι μὴ μακρὰ φίλα θρυλέοιμι Σελάνα,
Res maxima peracta est, & voto vterque potiti sumus.	Ἐπράχθη τὰ μέγιστα, καὶ ἐς πόθον ἤνθομες ἄμφω.
Neque post id tempus me ille culpauit vsq. in hesternũ diem:	Κοὔτέ τι τῆνος ἐμὶν ἐπεμέμψατο μέσφα τοι ἐχθές,
Neque ipsum ego: sed venit ad me Philistæ	Οὔτ' ἐγὼ αὖ τήνῳ. ἀλλ' ἦνθέ μοι ἅ τε Φιλίστας
Mater meæ tibicinæ, atque eadem mater Melixonis,	Μάτηρ τᾶς γε ἐμᾶς αὐλητρίδος, ἅ τε Μελιξοῦς
Hodie cum ad cælum ascenderent *Solis* equi,	Σάμερον, ἁνίκα πέρ τε ποτ' ὠρανὸν ἔτρεχον ἵπποι,
Roseam auroram ab Oceano subuehentes.	Ἀῶ τὰν ῥοδόπαχυν ἀπ' Ὠκεανοῖο φέροισαι·
Ea inter alia multa narrauit mihi, quod Delphis amet.	Κἤπέ μοι ἄλλά τε πολλά, καὶ ὡς ἄρα Δέλφις ἔραται.
Verum vero mulieris amore teneatur an viri,	Κἤτέ μιν αὖτε γυναικὸς ἔχει πόθος, εἴτε καὶ ἀνδρός,
Non certum se scire ait: sed quod multum semper amoris	Οὐκ ἔφατ' ἀτρεκὲς ἴδμεν· ἀτὰρ τόσον αἰὲν ἔρωτος
Mero infuderit, & tandem fugiens abierit.	Ἀκράτω ἐπεχεῖτο, καὶ ἐς τέλος ὤχετο φεύγων·

136 καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο] καὶ παρθένον δὲ ἐκ τοῦ δωματίου ἐφόβησεν· ἀντὶ τοῦ φυγεῖν ἐποίησε. σὺν κακαῖς μανίαις, ἤγουν κακῶς μαινομένην, καὶ νύμφην, ἤγουν γυναῖκα ἄνδρα ἔχουσαν, ἐκ τοῦ θαλάμου φυγεῖν ἐποίησεν, ἔτι θερμὴν λιποῦσαν τὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς κοίτην.

138 ὡς ὁ μὲν] οὕτως ἐκεῖνος εἶπεν. ἐγὼ δὲ ἡ ταχεῖα εἰς τὸ πείθεσθαι, τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἁψαμένη (τὸ γὰρ οἱ, ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ λαμβάνεται) ἔκλινα αὐτὸν ἐπὶ τῆς μαλακῆς στρωμνῆς· καὶ ταχέως ἐμαλακίζετο, καὶ ἡσύχως διηγούμεθα μετὰ ἡδονῆς.

142 Χ'ὡς κά τοι] καὶ ὡς ἂν σοι μὴ ἐπὶ πολὺ παρατεινομένους λόγους λέγουσα ἐνοχλοίην ὦ φίλη σελήνη, ἐπράχθη τὰ μέγιστα· ἤγουν τὰ τῆς μίξεως. καὶ εἰς πόθον, ἀλλήλων δηλονότι ἤλθομεν ἀμφότεροι· καὶ οὐδὲν οὔτε ἐκεῖνος ἐμοὶ ἐμέμψατο, ἤγουν ἐνεκάλεσε μέχρι ἐχθές· τὸ πλησίον δὲ, διὰ τοῦ ἐχθὲς θέλει δηλοῦν. οὔτε ἐγὼ ἐκείνῳ ἐνεκάλεσα. ἀλλ' ἦλθεν εἰς ἐμὲ σήμερον, ἥτε τῆς Φιλίστας μήτηρ τῆς ἐμῆς γείτονος, καὶ ἡ τῆς Μελιξοῦς· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος τὰ δύο ἀρθρα. καὶ ἐν ἄλλαις τοῦτο γίνεται πολλοῖς.

147 Σάμερον, αἵικα πέρ τι] σήμερον, ἡνίκα περὶ τὸν οὐρανὸν ἔτρεχον οἱ ἵπποι τοῦ ἅρματος (δηλονότι τοῦ ἡλίου) φέρουσαι ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν ἡμέραν τὴν ῥοδόπηχυν· ἤγουν, τὴν λαμπρὰν, τὴν τερπνὴν, τουτέστι, κατὰ τὸν ὄρθρον· καὶ εἶπέ μοι ἄλλά τε πολλά, καὶ ὅτι ἄρα ὁ Δέλφις ἔραται, ἀντὶ τοῦ ἐρᾷ· ἤγουν, ἔρωτί τινος κατέχεται. καὶ εἴτε γυναικὸς πόθος ἔχει αὐτὸν, εἴτε καὶ ἀνδρὸς, οὐκ ἔφη, ὥστε εἰδέναι ἐμὲ ἀτρεκὲς, ἀντὶ τοῦ ἀτρεκῶς, ἤγουν φανερῶς: τοσοῦτον δὲ ἔφη, ὅτι ἀεὶ ἀντὶ τοῦ συνεχῶς ἀκράτω ἔρωτος ἐπεχεῖτο· ἤγουν συνεχῶς ἔπινεν οἶνον ἔρωτος. οἶνος δὲ ἔρωτος, ὃν πίνει τις μεμνημένος τῆς ἐρωμένης, ἢ τοῦ ἐρωμένου. εἰώθασι γὰρ οἱ ἐρῶντες ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων πλείονας κυάθους ἐπιχεῖσθαι. Καλλίμαχος· Ἔγχει, καὶ πάλιν εἰπὲ Διοκλέος, οὐδ' Ἀχελῷος κείνου ἐπὶ ἱεροῖς αἰσθάνεται κυάθων.

152 καὶ ἐς τέλος] ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ τελευταῖον. ὤχετο φεύγων. ἀντὶ τοῦ τρέχων ἀπῆλθε.

Et dixit domum illi refertam esse coronis.	Καὶ φάτο οἱ στεφάνοισι τὰ δώματα τήνω πυκάσδεν.
Hæc mihi narrauit hospita: est autem verax.	Ταῦτά μοι ἁ ξείνα μυθήσατο· ἔστι δ' ἀλαθής.
Nam ad me prius ter aut quater commeare solebat,	Ἦ γάρ μοι καὶ τρὶς καὶ τετράκις ἄλλοτ' ἐφοίτη,

Καὶ παρ' ἐμὶν ἐτίθει τὰν Δωρίδα πολλάκις ὄλπαν.
Νῦν δέ τε δωδεκαταῖος ἀφ' ὧτέ νιν οὐδέ ποκ' εἶδον.
Ἦ ῥ' οὐκ ἄλλο τι τερπνὸν ἔχει, ἁμῶν δὲ λέλασται;
Νῦν μὲν τοῖς φίλτροις καταθύσομαι· αἰ δ' ἔτι κἠμὲ
Λυπῇ, τὰν Ἀΐδαο πύλαν (ναὶ μοίρας) ἀραξεῖ.
Τοῖά οἱ ἐν κίστᾳ κακὰ φάρμακα φαμὶ φυλάσσειν,
Ἀσσυρίω, δέσποινα, παρὰ ξείνοιο μαθοῖσα.
Ἀλλὰ τὺ μὲν χαίροισα, ποτ' Ὠκεανὸν τρέπε πώλως
Πότνι'· ἐγὼ δ' οἰσῶ τὸν ἐμὸν πόνον, ὥσπερ ὑπέσταν.
Χαῖρε Σελαναία λιπαρόχροε· χαίρετε δ' ἄλλοι
Ἀστέρες, εὐκήλοιο κατ' ἄντυγα νυκτὸς ὀπαδοί.

Et sæpe apud me deposuit Doricam pyxidem:
Nunc vero dies duodecimus ex quo ipsum non vidi.
Num alias nunc habet delicias, & nostri oblitus est?
Quare ipsum veneficiis amatoriis aggrediar. Sin autem me
Magis offenderit, Orci fores (per Parcas) pulsabit.
Talia in cistella venena me dico servare,
Quæ, o domina, ab Assyrio hospite conficere didici.
Verum tu vale, atque ad Oceanum equos flecte
Veneranda: ego vero dolorem meum feram sicut suscepi.
Vale Luna nitido corpore: valete & alia
Sidera, quæ placidæ noctis cursum comitari soletis.

Καὶ φάτο] καὶ ἔφη στεφάνοις κοσμεῖν αὐτῷ τῷ ἐρωμένῳ δηλονότι, ἤγουν χάριν αὐτοῦ, ἐκεῖνα τὰ δώματα. ταῦτά μοι ἡ φίλη εἶπε, καὶ ἔστιν ἀληθὴς κατὰ ταῦτα. ὄντως γὰρ πρὸς ἐμὲ καὶ τρὶς καὶ τετράκις τῆς ἡμέρας ἤρχετο, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου πολλάκις ἐτίθει τὴν Δωρίδα ὄλπαν· ἴσως τὴν λήκυθον, τὴν ἔχουσαν τὸ ἔλαιον, ᾧ ἐχρῶντο ἐν ταῖς παλαίστραις.

156 Ἄλλως. Ὄλπη κυρίως, ἡ δερματίνη λήκυθος, δι' ἧς ἐστιν ἐμπλήσασθαι τὸ ἔλαιον. νῦν δὲ ἴσως τὴν χαλκῆν φησὶ λήκυθον, διὰ τὸ Δωρίδα φάναι, ἀντὶ Κορινθίας. τὰ γὰρ Κορίνθια χαλκώματα διαβεβόηται.

158 Ἦ ῥ' οὐκ ἄλλο τι] ἠθικῶς ἐπαποροῦσα φησί. ἆρα οὐκ ἔχει τι ἄλλο τερπνὸν, καὶ ἡμῶν ἐπιλέλησται;

159 Νῦν μὲν τοῖς φίλτροις καταθύσομαι] τοῖς φαρμάκοις τοῖς εἰς φιλίαν κινοῦσι, καταγοητεύσω. ἐὰν δέ με ἔτι λυπήσῃ, νὴ τὰς μοίρας τὴν τοῦ ᾅδου κρούσει πύλην· τουτέστιν ἀποθανεῖται.

161 Τοῖά οἱ ἐν κίστᾳ] τοιαῦτα κακὰ φάρμακα φημὶ κατ' αὐτοῦ φυλάσσειν ἐν κίστῃ, ἤγουν ἐν κιβωτίῳ, ὦ δέσποινα. πρὸς τὴν σελήνην τοῦτο λέγει, παρὰ τοῦ ἐμοῦ φίλου τοῦ Ἀσσυρίου ταῦτα μαθοῦσα. Ἀσσύριοι δὲ, ἔθνος Περσικὸν ἀκριβὲς εἰς μαγείαν, μεταξὺ ὂν Τίγριδος καὶ Εὐφράτου. μέχρι δὲ τούτων τῶν περάτων, Σαρδανάπαλος ἐξέτεινε τὰ ὅρια.

163 Ἀλλὰ τὺ μέν] ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ σεβασμία σελήνη, χαίρουσα, πρὸς ὠκεανὸν τρέπε τὸ ἅρμα· ἤγουν πρὸς δύσιν. δοκεῖ γὰρ ἐπέχειν τὴν σελήνην διὰ τὰς μαγείας. ἐγὼ δὲ ὑπομενῶ τὸν ἐμὸν πόνον, ὥσπερ ἀνεδεξάμην αὐτόν. Χαῖρε σελήνη λαμπρά· χαίρετε ἄλλοι ἀστέρες εὐκήλοιο. τὸ ἑξῆς χαίρετε δὲ ἄλλοι ἀστέρες ἀκόλουθοι τῆς νυκτὸς τῆς εὐκήλου, ἤγουν, τῆς ἡσύχου. κατὰ τὴν ἄντυγα, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ ἅρμα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἔκηλος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ υ, εὔκηλος· ὃ χωρὶς μὲν τοῦ υ, δασύνεται· ὅτε δὲ προσλάβῃ αὐτὸ, ψιλοῦται.

166 Νυκτὸς ὀπαδοί] Ὅτι δὲ ἐπὶ ἅρματος ὀχεῖται ἡ νὺξ Εὐριπίδης· Ὦ νὺξ ἱερὰ, ὡς μακρὸν ἵππευμα διώκεις ἀστροειδέα νῶτα διφρεύουσα. ἀστέρες δὲ, ὅτι ἐπιγινομένης τῆς νυκτὸς, φαίνονται οἱ ἀστέρες. ποιητικὸν δὲ τὸ τὴν νύκτα ἐπὶ ἅρματος ὀχεῖσθαι, καὶ παράγειν ἡνιοχοῦσαν.

ARGVMENTVM IDYLLII Tertii.

Inscribitur hoc Idyllion Caprarius, à persona amatoris: vel Amaryllis, à nomine puellæ quæ amatur: vel Comastes, ab actione ipsa. Cantu enim quidam blanditur amicæ Amaryllidi, non expresso nomine. Posset autem quis conijcere Battum esse: cum enim pastorem caprarium fingit Theocritus alibi Corydoni colloquentem, & suũ erga Amaryllida amorem declarantem. Quidam vero Theocritum esse putant, ex eo quod dicitur, Num tibi simus videor? *Simichidem eum vocantes. Tityrum alii proprium nomen, alii Satyrum significare dicunt. Res autem transacta videtur in Italia iuxta Crotonem.*

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Εἰδυλλίου.

Ἐπιγράφεται μὲν τὸ Εἰδύλλιον τοῦτο Αἰπόλος, ἀπὸ τοῦ ἐρῶντος· ἢ Ἀμαρυλλὶς, ἀπὸ τῆς κόρης τῆς ἐρωμένης· ἢ Κωμαστὴς, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος. ἐπικωμάζει γάρ τις τῇ Ἀμαρυλλίδι, τοῦ ὀνόματος μὴ δηλουμένου. εἰκάσειε δ' ἄν τις Βάττον εἶναι. τοῦτον γὰρ Αἰπόλον ὄντα, δι' ἑτέρου ποιεῖ ὁ Θεόκριτος προσδιαλεγόμενον Κορύδωνι, καὶ τὸν ἔρωτα ὃν εἶχε πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα, ἐμφαίνοντα. Τινὲς δὲ τὸν Θεόκριτον εἶναι νομίζουσιν· ἐκ τοῦ, Ἦρά γέ τοι σιμὸς καταφαίνομαι; Σιμιχίδην αὐτὸν καλοῦντες. Τὸν Τίτυρον οἱ μὲν κύριον, οἱ δὲ σάτυρον εἶναί φασι. Τὰ δὲ πράγματα εἶεν ἂν ἐπὶ Ἰταλίας περὶ Κρότωνα.

CAPRARIVS vel AMARYLLIS, vel COMASTES, Idyllium tertium.

ΑΙΠΟΛΟΣ ἢ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ, ἢ ΚΩΜΑΣΤΗΣ, Εἰδύλλιον γʹ.

VADO ad Amaryllida: capræ autem mihi
In monte pascuntur, & Tityrus eas agit.
O Tityre, mihi bene care, pasce capellas,
Et ad fontem duc o Tityre: & illum coleatum hircum
Libycum Cnaconem caueto, ne te cornu feriat.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα· ταὶ δέ μοι αἶγες
Βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος αὐτὰς ἐλαύνει.
Τίτυρ' ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλαμένε, βόσκε τὰς αἶγας,
Καὶ ποτὶ τὰν κράναν ἄγε Τίτυρε· καὶ τὸν ἐνόρχαν
Τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο, μή τυ κορύψῃ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ γʹ.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον Ἀμαρυλλὶς, ἢ Αἰπόλος, ἢ Κωμαστής. Δωρίδι.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα] τὸ πρόσωπον οὐκ ἔστι φανερὸν τὸ προσλεγόμενον. οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν Θεόκριτον εἶναι, διὰ τὸ σιμὸν αὐτὸν καταφαίνεσθαι· οἱ δὲ Βάττον, αἰπόλον τινὰ, ὃν ἐν ἑτέρῳ εἰσάγει τῆς Ἀμαρυλλίδος ἐρῶντα. ἀπρεπὲς γὰρ τὸν Θεόκριτον τῆς ἀγροίκας ἐρᾶν, ὥστε καὶ ἐν ἀγρῷ διάγειν. Καὶ ὁ Τίτυρος] τοὺς αἶγας, τιτύρους λέγουσι, νῦν δὲ ὄνομα ἐστὶν αἰπόλου, κατὰ ἐμφέρειαν τοῦ χαρακτῆρος. Ἄλλως. ὄνομα κύριον ὁ Τίτυρος. τινὲς δέ φασιν ὅτι Σικελιωτικός τις, ἢ Σικελιώτης. ἄλλοι δὲ τοὺς τράγους, ἕτεροι τοὺς σατύρους· ἔνιοι ὄνομα πόλεως Κρήτης· ἄλλοι δὲ τοὺς προπόλους τῶν θεῶν· τινὲς δὲ καὶ κάλαμον. οὐκ ἔστι δὲ ἄλλο ἢ ὄνομα αἰπόλου τινός. Ἄλλως. Κωμάσδω] τὸ κωμάζειν λέγεται ἐπὶ τῶν κατὰ νύκτα εἰς τὰς ἐρωμένας ἀπερχομένων. ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ· Ἔοικε δ' ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. Ἀπέρχομαι πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα, ἀποπειραζόμενος αὐτῆς, δι' ᾠδῶν καὶ λόγων τῶν ἐπὶ τοῦτο συντεινόντων. Τίτυρος δὲ, ὁ πίθηκος ὁ ἔμπειρον ἔχων οὐράν. ἐνταῦθα δὲ ὄνομα κύριον.

3 ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλαμένε] ἤγουν διὰ τὸ κάλλος ἐμοὶ πεφιλημένε. ἢ τὸ καλὸν, ἀντὶ τοῦ καλῶς, ἢ διὰ τὸ καλόν. ἤγουν, διὰ τὸ καλὸς εἶναι. ἢ διὰ τὸ καλόν σε εἶναι πεφιλαμένε. ἢ καλῶς ἀγαπώμενε, ὅ ἐστιν, ἄξιε ἀγαπᾶσθαι· ἢ τὸ καλὸν, ἀντὶ τοῦ λίαν· ἢ κατὰ τὴν ἀδιάβλητον φιλίαν.

4 Καὶ ποτὶ τὰν κράναν] οὐκ ἔλαττον τῆς τροφῆς ὀνίνησι τὰ θρέμματα τὸ πιεῖν. Ὅμηρος· πίομεν ἐκ βοτανῶν. ¶ καὶ τὸν ἐνόρχαν] τὸν ὄρχεις

χοις μεγάλας ἔχοντα, τὸ τέλειον, ἢ ἡμιτιμίαν. καὶ Ὅμηρος, Πεντήκοντα δ' ὄρχα παρ' αὐτόθι. Κνάκωνα] τὸν κνήκου χροιὰν ἔχοντα. ἐκφυλάττου ἵνα μή σε κερατίσῃ. Ἄλλως. Κνάκωνα, τὸν λευκὸν τράγον· ἀπὸ τῆς κνήκης τοῦ σπέρματος λευκοῦ ὄντος, ἢ λάγνον. μή τυ κορύψῃ. μή σε κερατίσῃ· τὸ γὰρ κερατίζειν κορύπτειν οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν, ὡς συντρεχόντων ἀλλήλοις τῶν κριῶν, καὶ τὰς κορυφὰς πληττόντων καὶ ῥηγνυμένων. τὸ δὲ κορύψῃ, οὐ περισπᾶται. τὰ γὰρ ὑποτακτικὰ, ὁμοίως ἡμῖν οἱ Δωριεῖς προφέρουσι.

Ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλὶ, τί μ' οὐκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον
Παρκύπτοισα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον; ἦ ῥά με μισεῖς;
Ἦ ῥά γέ τοι σιμὸς καταφαίνομαι ἐγγύθεν ἦμεν,
Νύμφα, καὶ προγένειος; ἀπάγξασθαί με ποησεῖς.
Ἠνὶ δέ τοι δέκα μᾶλα φέρω· τηνῶθε καθεῖλον,
Ὧ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τύ· καὶ αὔριον ἄλλά τοι οἰσῶ.
Θᾶσαι μὰν θυμαλγὲς ἐμὸν ἄχος. αἴθε γενοίμαν
Ἁ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ ἐς τεὸν ἄντρον ἱκοίμαν,
Τὸν κισσὸν διαδὺς, καὶ τὰν πτέριν ἅ τὺ πυκάσδῃ.
Νῦν ἔγνων τὸν Ἔρωτα· βαρὺς θεός· ἦ ῥα λεαίνας
Μασδὸν ἐθήλαζε, δρυμῷ τέ μιν ἔτρεφε μάτηρ·
Ὅς με κατασμύχων καὶ ἐς ὀστέον ἄχρις ἰάπτει.

O dulcis Amarylli, quare me non amplius prope hoc antrũ
Prospectans vocas amatorculum tuum? num me odisti?
Num tibi simus videor, cum prope adsum,
O Nympha, & barbatus? efficies vt me suspendam.
Ecce mala decem affero tibi, ex eo loco decerpta
Vnde me iussisti decerpere: cras alia afferam.
Respice quæso acerbum dolorem meum. vtinam fierem
Susurrans apicula, atque in tuum antrum venirem,
Penetrans per hederam & filicem, quæ te circundant.
Nunc scio quid sit amor, sæuus est Deus: certe leænæ
Mammam suxit, & in saltibus ipsum educauit mater:
Qui me velut ignis comburens, vsque ad ossa conficit.

7 τὸν ἐρωτύλον] τὸν ἐραστὴν, τὸν ἐρωτικὸν, ὑποκοριστικῶς, οὐχ ὥς τινες κύριον. παροξύνονται δὲ τὰ τοιαῦτα πλὴν τοῦ ὄξυλος. καὶ τοῦ ἴτυλος. Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον· οἷον ἐρωτύλος, Αἰσχύλος, Ἑρμύλος, Σιμύλος.

8 Ἦ ῥά γέ τοι σιμός] τινὲς διὰ τοῦ σιμοῦ, τὸν Θεόκριτόν φασιν. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς Θαλυσίοις Σιμιχίδας ὠνόμασται· πλὴν οὐκ αἰσχρόλος ὁ Θεόκριτος, οὐδὲ Σιμιχίδας ἀπὸ τοῦ σιμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ Σιμίχου πατρωνυμικόν.

10 Ἠνίδε] ἀντὶ τοῦ ἰδού. δασύνεται δὲ, καὶ ὀξύνεται τὸ ἠνί. καὶ παρ' Ἀττικοῖς οὕτω προφέρεται. ¶ τηνῶθε καθεῖλον] ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου· ἐκεῖνος γὰρ τῆνος, οἱ δὲ Δωριεῖς τὸ ἐκεῖνος τῆνος φασίν.

11 Ἐκέλευ] ἐκέλευσας ἤγουν. καὶ κατὰ ἀποκοπὴν Δωρικῶς, ἐκέλευ. ἢ κέλω λέγεται τὸ προστάττω· ὁ παρατατικὸς, ἐκέλεον ἐκέλου· καὶ Αἰολικῶς, ἐκέλευ. οἱ γὰρ Αἰολεῖς τὴν ου, εἰς ευ, τρέπουσιν. Ἄλλως. Ἦ ῥά γέ τοι] ἆρά σοι ὦ νύμφη σιμὸς φαίνομαι εἶναι ἀπὸ τοῦ πλησίον; ἤγουν συνεζευγμένην ἔχων τὴν ῥῖνα καὶ προγένειος; ἤγουν, προμήκης τὴν γενειάδα; νύμφην δὲ λέγει αὐτὴν, ὡς περικαλλῆ, καὶ νύμφαις ἐοικυῖαν. νύμφαι δέ εἰσι, τὰ ἐν γυναικείῳ σχήματι ἐν τοῖς ὄρεσι φαινόμενα δαιμόνια. ¶ Ὧ μ' ἐκέλευ] ἤγουν· ἐφ' οὗ τόπου ἐκέλευες. κέλομαι γὰρ ποιητικῶς τὸ κελεύω καὶ προστάττω. ἀφ' οὗ, τὸ ἐκέλευ, καὶ ἐκέλευ.

12 Θᾶσαι μάν] θέασαι δὴ τὴν λύπην, ἥτις τὴν ψυχήν μοι ἀλγεῖν ποιεῖ. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὁρατῶν ἐπὶ τὰ νοούμενα. Ὅμηρος· Ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλόν.

13 Ἁ βομβεῦσα μέλισσα] εὔχεται γενέσθαι μέλισσα, ἢ ἵνα κεντήσας ἀντοδυνήσῃ, ἢ ὑπὲρ τοῦ λαθεῖν, εἰσέλθῃ. μέλισσα δὲ, παρόσον ἐπὶ τῶν μήλων ἱζάνει· μῆλα δὲ πάντα τὰ ἄκρα τῶν δένδρων. Ὅμηρος· Αὐτῇσιν ῥίζῃσι, καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων. Ἄλλως. Ἱστορία· Ῥοῖκός τις Κνίδιος τὸ γένος, ἐν Νίνῳ τῇ Ἀσσυρίων, ἰδὼν εὐφυές τι δένδρον κεκλιμένον, καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου καταπίπτειν μέλλον, κάμαξιν ἐνστηρίξας, ἐπὶ πλέον μένειν ἐποίησεν. ἡ δὲ νύμφη θεασαμένη, χάριν αὐτῷ ὡμολόγησεν· ἡλικιῶτις γὰρ ἔφη εἶναι

τοῦ ζευγοῦ, καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν εἴ τι ἂν ἐθέλῃ, αἰτεῖσθαι. ὁ δὲ τὴν συνουσίαν αὐτῆς ᾐτήσατο. ἡ δὲ ἔφη αὐτῷ ἐπὶ τὸν χρόνον τῆς μίξεως ἀφικνουμένην σοι μέλισσαν ἐρεῖν. μήποτε οὖν τῆς ἱστορίας ταύτης μέμνηται Θεόκριτος, διὰ τὸ τὴν μέλισσαν διακινῆσαι πρὸς τοὺς ἔρωτας; πτέρις δέ, εἶδος βοτάνης ὁμοίας πτερῷ στρουθοκαμήλου, ἀφ' ἧς καὶ στιβάδες ἐπὶ κλίνης ἐγίνοντο τῶν ἀγροίκων, διὰ τὴν μαλακότητα, καὶ διὰ τὸ ἀποδιώκειν τῇ ὀσμῇ τοὺς ὄφεις. καλεῖται δὲ καὶ βληχρόν.

15 οὔ ῥα λεαίνας] οὐκ ἀφ' ἱστορίας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄγριον. καὶ γὰρ Ἀχιλλεύς, Θέτιδος καὶ Πηλέως· ἀλλὰ διὰ τὸ ἄγριον φησὶν Ὅμηρος· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα. Ἄλλως. Οὕτως λεαίνης μαζὸν ἐθήλαζε, καὶ ἐν τῷ δρυμῷ ἀνέτρεφεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. τὸ ἄγριον αὐτοῦ καὶ δραστήριον, διὰ τούτων θέλει δηλοῦν. ἄγριος δὲ λέγεται ὁ ἔρως καὶ ἀνήμερος, ἐπειδὴ εἰς ἂν κατάσχῃ, ἀγρίους ποιεῖ καὶ ἀνημέρους.

17 Κατασμύχων] σμύχω τὸ καίω υ ψιλόν. σμήχω δὲ τὸ καθαίρω, η· ἐξ οὗ καὶ σμῆγμα τὸ σαπώνιον.

O puella dulci aspectu, tota saxea, o nigris decora superciliis	Ὦ τὸ καλὸν ποθορῶσα· τὸ πᾶν, λίθος· ὦ κυανόφρυ
Nympha, amplectere me caprarium, vt te deosculer.	Νύμφα, πρόσπτυξαί με τὸν αἰπόλον, ὥς τυ φιλάσω·
Inest & in osculis inanibus dulcis voluptas.	Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.
Facies vt statim coronam hanc in minutas partes discerpam,	Τὸν στέφανον τιλαί με κατ' αὐτίκα λεπτὰ ποησεῖς,
Quam tua causa, o cara Amaryllis, ex hedera nexam gero,	Τόν τοι ἐγὼν Ἀμαρυλλὶ φίλα κισσοῖο φυλάσσω
Implexis folliculis, & odorato apio.	Ἐμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις.
Hei mihi, de me quid fiet? mihi infelici quid accidit? nō exaudis?	Ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί ὁ δύσσοος; οὐχ ὑπακούεις;
Exuto pelliceo in hos fluctus me conijciam,	Τὰν βαίταν ἀποδύς, εἰς κύματα τῆνα ἁλεῦμαι,
Vbi thynnis insidiatur Olpis piscator.	Ὧπερ τὼς θύννως σκοπιάζεται Ὄλπις ὁ γριπεύς.
Et quamuis non fuero mortuus, tu tamen voluptatem capies.	Κἤκα μὴ ποθάνω, τό γε μὰν τεὸν ἁδὺ τέτυκται.
Intellexi nuper, cum quærerem an me amares,	Ἔγνων πρὰν, ὅκα μοι μεμναμένῳ εἰ φιλέεις με,
Telephilon allisum non edidit sonum,	Οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτεμάξατο τὸ πλατάγημα,
Sed frustra in tenero cubito exaruit.	Ἀλλ' αὔτως ἁπαλῷ ποτὶ πάχει ἐξεμαράνθη.

18 Τὸ καλὸν ποθορεῦσα] ἤγουν, ὦ ἡ τὸ καλὸν ὁρῶσα, τουτέστιν ὦ ἡ καλοὺς ἔχουσα ὀφθαλμούς. ¶ τὸ πᾶν λίθος] ἤγουν, σκληρὰ καὶ ἄτεγκτος, ἢ μονονουχὶ τοὺς ὁρῶντας ἀπολιθοῦσα τῷ κάλλει, οἷον περὶ Γοργόνος λέγουσιν. ἢ λευκὴ ὅλη οἷον ἄγαλμα μαρμάρινον. ἐὰν δὲ γράφηται λίπος, διὰ τοῦ π, ἔσται οὕτως· εἰς λίπος ὀλισθαίνουσι πολλοὶ διὰ τὸν ἔρωτα. ὀλισθηρὰ γὰρ τὰ λιπαρά· ἢ ἡ βλέπουσα λιπαρόν τι καὶ λευκόν. ὡς Ὅμηρος· λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος. ἢ σκληρὰ καὶ ἀδαμαντίνη, διὰ τὸ ἀνηλεὲς καὶ ἀνένδοτον. Ἄλλως. τὸ πᾶν λίθος] ἐπιρρηματικῶς, ἀντὶ τοῦ διόλου, τουτέστι, σκληρὰ σφόδρα καὶ ἀμείλικτος.

21 Τὸν στέφανον τιλαί με] τὸ ἑξῆς. ἤτοι κατατῖλαι, καὶ κατακόψαι με ποιήσεις εἰς λεπτὰ τὸν στέφανον. στεφάνοις ἐχρῶντο ἐν τοῖς συμποσίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, δι' εὐετηρίαν καὶ ἀφθονίαν αἰνιττόμενοι τροφῶν. στέψαι γὰρ τὸ πληρῶσαι παρ' Ὁμήρῳ· Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. Ἄλλως. ὁ νοῦς· ποιήσεις με αὐτίκα τῖλαι εἰς λεπτά, ἤγουν διασπαράξαι, καὶ τεμεῖν τὸν στέφανον, ὃν χάριν σοῦ ὦ Ἀμαρυλλὶ φίλη φυλάσσω, ἐμπλέξας αὐτὸν κάλυξι κισσοῦ· ἀντὶ τοῦ κορύμβοις, καὶ εὐώδεσι σελίνοις.

24 τί ὁ δύσσοος] ὁ δυσκόλως σωζόμενος, ἢ ὁ δυσχερῶς διωκόμενος. λαοσσόος γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ λαὸν διώκουσα, ἢ σώζουσα. δύσσοοι γὰρ οἱ μὲν τὸν κακοδαίμονα, οἱ δὲ τὸν δυσχερῶς σωζόμενον, παρὰ τὸ σόος. καὶ Ὅμηρος· Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.

25 Τὰν βαίταν] τὴν μηλωτήν, ἢ τὴν διφθέραν φησὶν ἀπορρίψας, καὶ ἐκδυσάμενος, εἰς τὴν

τὴν θάλασσαν ἁλοῦμαι, ὅ ἐστι, πηδήσω, ἢ ἐμαυτὸν ῥίψω, ὅθεν ὁ Ὄλπις ὁ ἁλιεὺς σκοπιάζεται, ἤγουν ἀπὸ μετεώρου τόπου σκοπιάζει, ἢ ἀγρεύει τοὺς θύννους, τοὺς ἰχθύας. τὸ δὲ ὄλπις, ἀπὸ τοῦ λέπω, λοπὶς, καὶ ἐν ὑπερθέσει τοῦ ο ὄλπις, ὁ τοὺς λεπιδωτοὺς ἰχθύας ἀγρεύων, ἢ τοὺς ἔλλοπας. ἔστι δὲ πεποιημένον ὄνομα ἢ κύριον τοῦ ἁλιέως. Ἄλλως. Ὄλπις, τὸ ὄνομα τοῦ ἁλιέως, παρὰ τὴν λεπίδα τῶν ἰχθύων· ἢ παρὰ τὴν τοῦ σώματος σχέσιν· ὄλπην γὰρ φασὶ τὴν λήκυθον· ὡς εἶναι παρὰ τὴν σμικρότητα τὸ ὄνομα. ἢ ὄλπις ὁ τοὺς ἔλλοπας ἀγρεύων, κατὰ διαφορὰν τῶν ἄλλων ἁλιέων. εἰσὶ γὰρ καὶ ἕτεροι, οἱ περὶ τὰ ὄστρεα ἀσχολούμενοι.

27 Κἤκα μὰ ἀποθάνω] καὶ ἐὰν μὴ ἀποθάνω φησὶν, ὅμως εὐφρανθήσῃ ὅτι ἔρριψα ἐμαυτόν. ἢ τέως τὸ πρᾶγμα, ὅ τι τερπνὸν γενήσεται.

28 Ἔγνων πρᾶν] ὁ νοῦς· πρὸ ὀλίγου, ὅτε σημεῖον θέλοντός μου λαβεῖν εἰ φιλεῖς, τὸ φύλλον δι' οὗ ἡ φιλία δηλοῦται, ὑπὸ τῶν χειρῶν πληττόμενον, οὐκ ἀφῆκε τὸν ψόφον.

29 Οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτεμάξατο τὸ πλατάγημα] ἐν ἄλλοις γράφεται καὶ οὕτω· Οὐ δὲ τὸ τηλέφιλον ποτιμαξάμενον πλατάγησεν· τηλέφιλον δέ ἐστι τὸ φύλλον τῆς μήκωνος· ἄλλοι δὲ βοτάνην ἑτέραν λέγουσιν εἶναι αὐτό. εἴτε δὲ τοῦτο εἴτε ἐκεῖνό ἐστιν, ἀναλαμβάνεται παρὰ τῶν ἐρώντων τὸ τηλέφιλον, καὶ πληττόμενον εἰ ψόφον ἀποτελεῖ, ἐδίδου αὐτοῖς σημεῖον, ὅτι ἀντερῶνται ὑπὸ τῶν ἐρωμένων· εἰ δ' οὐκ ἀποτελεῖ, ὅτι μισοῦνται. εἴρηται δὲ τηλέφιλον, κατὰ κοινωνίαν τοῦ τ. πρὸς τὸ δ', οἱονεὶ δηλέφιλόν τι ὂν, τὸ δηλοῦν τὸν φίλον. Ἄλλως· τὸ τηλέφιλον, ῥιζίον τι θαμνῶδες. κάτωθεν δὲ ἀναβαίνει τρίκλωνον· τοὺς δὲ κλῶνας ἔχει δραχμῆς μείζονας ἐπὶ θαμινείας· τὰ δὲ φύλλα ἔοικε τῷ σπειρομένῳ λωτῷ. λοβὸν δὲ ἀφίησιν ἑλικοειδῆ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα, οὗ ἐπιχριομένου, ὁ χρὼς ἐξαιμάττεται, καὶ τύπους τινὰς λαμβάνει, οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τὰς χεῖρας, τὸ τηλέφιλον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸν ὦμον τιθέντες, ἔσθ' ὅτε καὶ ἐπὶ τὸν πῆχυν, ἐπειρῶντο τοῦ ψόφου. Ἄλλως. τινὲς τῶν ἐρωτικῶν τὸ τηλέφιλον ἐπὶ τὸν ὦμον τιθέντες, ἢ τὸν καρπὸν, ἐπικρούουσι· καὶ ἐὰν μὲν ἐρυθρὸν γένηται, καλοῦντες αὐτὸ ῥόδιον, νομίζουσιν ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἐρωμένων· τοῦ χρώματος δ' ἐμπρησθέντος, ἢ ἑλκωθέντος, μισεῖσθαι. πλατάγημα δὲ τὸ πλαταγώνιον. ποτεμάξατο δὲ, ἤγουν, προσετήξατο ἐξ αὐτοῦ τυπτόμενον ψόφον.

30 Ἀλλ' αὔτως ἁπαλῷ ποτὶ πάχει.] τοὺς δακτύλους καλεῖ μεταφορικῶς ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος· καὶ φησί· πρὸς τὸν πῆχυν ἐξεμαράνθη ψόφον μὴ ποιῆσαν· ἢ τὸ αὔτως οὕτως μηδὲν ἀνύσαν παρὰ τῷ ἁπαλῷ πήχει· ἀντὶ τοῖς ἁπαλοῖς δακτύλοις.

Εἶπε καὶ Ἀγροιὼ τἀλαθέα κοσκινόμαντις,
Ἁ πρᾶν ποιολογεῦσα παραιβάτις, οὕνεκ' ἐγὼ μὲν
Τὶν ὅλος ἔγκειμαι. τὺ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιῇ.
Ἦ μάν τοι λευκὰν διδυματόκον αἶγα φυλάσσω,
Τάν με καὶ ἁ Μέρμνωνος Ἐριθακὶς ἁ μελανόχρως
Αἰτεῖ· καὶ δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ.
Ἅλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός· ἆρά γ' ἰδησῶ
Αὐτάν; ᾀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν ὧδ' ἀποκλινθείς·
Καί κέ μ' ἴσως ποτίδῃ· ἐπεὶ οὐκ ἀδαμαντίνα ἐστί.

Dixit & Agroeo verum, cribellaria vates,
Quae nuper spicas legebat, mercede conducta, quod ego quidem
Tibi totus incumberem, tu vero me nihili faceres.
Certe tibi seruo capram albam geminorum matrem:
Eam a me filia Mermnonis nigella Erithacis.
Petit; & dabo ei, quoniam tu me ludificaris.
Saltat mihi oculus dexter. Numnam videbo
Ipsam? cantabo ad pinum hic reclinatus.
Et forte me aspiciet, quoniam non adamantina est.

31 Ἀγροιὼ τἀλαθέα] Ἀγροιὼ, ὄνομα κύριον, οὐδέπω γὰρ τὴν γραῖαν οὕτω φασίν, ἢ τὴν ἀγροικικὴν, τὴν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν βεβομένην. καὶ κοσκινόμαντις] ἤγουν ἡ διὰ κοσκίνου μαντευομένη.

32 Ἁ πρᾶν ποιολογεῦσα] ἡ πρώην σταχυολογοῦσα, ἤγουν τοὺς στάχυας ἀναλεγομένη. ποίαν δὲ ἴσως τὸν πυρὸν, κατ' ἐξοχὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν ποίαν ἐκάλεσαν· ποιὸς γὰρ κυρίως ὁ πυρός. ἢ ἀπὸ τῆς ποίας ἡ βοτάνη. ἢ ἡ πρὶν

καλά-

καλάμην σπλέγγουσα, καὶ ταχυλογοῦσα. ¶ Παρειβάτις] ἢ ὄνομα κύριον, ἢ ἡ ἑπομένη καὶ παρακολουθοῦσα ταῖς θερισταῖς, ἢ ἀκόλουθος.

35 Ἐριθακίς] ἤγουν, μισθώτρια, ἀπὸ τοῦ ἐρίθου ὑποκοριστικῶς· ἢ ὄνομα κύριον. ἔστι δὲ καὶ ὄρνεον, ἀφ' οὗ τὸ ὄνομα.

36 ἐνδιαθρύπτῃ] ἀπονοῇ, καὶ ἐμβλακεύῃ, ἀπατηλᾷς, τρυφᾷς.

37 Ἅλλεται ὀφθαλμός μευ] δοκοῦσιν οἱ ὀφθαλμοί μου ὄψεσθαι τινὰ τῶν οἰκείων ἂν ἅλλωνται. ὁ δεξιός μου ὀφθαλμὸς ἅλλεται καὶ πηδᾷ, ἆρ' ἐγώ γε θεάσομαι αὐτήν.

38 ᾀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν] ἐκκλίνας, τραπεὶς ὧδε πρὸς τὴν πίτυν, ᾀσεῦμαι, Δωρικῶς, ἤγουν ᾄσομαι. τὸ κοινῶς, τραγῳδήσω. Καί κέ μ' ἴσως ποτίδῃ] καί με ἴσως ἂν προσίδῃ. ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀδαμαντίνη. ἤγουν, ἀπὸ λίθου ἀδάμαντος κατεσκευασμένη· ἀλλ' ἀνθρωπός ἐστι δηλονότι, συμπάθειαν δέξασθαι δυναμένη.

Hippomenes cum virginem cuperet ducere,	Ἱππομένης ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι,
Poma in manus accipiens, cursum perfecit. verum Atalanta	Μᾶλ' ἐνὶ χερσὶν ἑλὼν, δρόμον ἄνυεν· ἁ δ' Ἀταλάντα
Vt vidit, vt insaniit, vt in profundum incidit amorem!	Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλλετ' ἔρωτα!
Egit & vates Melampus armentum ab Othry monte,	Τὰν ἀγέλαν χὡ μάντις ἀπ' Ὄθρυος ἆγε Μελάμπους
In Pylum. in amplexu vero Biantis iacuit	Ἐς Πύλον· ἁ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίναισιν ἐκλίνθη
Pulcherrima Pero, mater sapientis Alphesibœæ.	Μάτηρ ἁ χαρίεσσα περίφρονος Ἀλφεσιβοίας.
Formosam vero Venerem, cum in montibus pecora pasceret,	Τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν ἐν ὤρεσι μᾶλα νομεύων
Nonne Adonis ita grauiter insanire fecit,	Οὐχ' οὕτως ὥδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
Vt ne mortuum quidem ab amplexu suo dimittat?	Ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν μιν ἄτερ μασδοῖο τίθητι;
Beatus meo iudicio est, qui æterno somno sopitus iacet,	Ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
Endymion. Beatum etiam iudico, o cara mulier, Iasionem,	Ἐνδυμίων, ζαλῶ δὲ φίλα γύναι Ἰασίωνα,
Qui ea consecutus est quæ non audietis prophani.	Ὃς τόσσων ἐκύρησεν ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.
Doleo caput: tu vero non curas: non amplius canam.	Ἀλγέω τὰν κεφαλάν· τὶν δ' οὐ μέλει. οὐκέτ' ἀείδω,
Iacebo hic stratus, & lupi hic me comedent,	Κεισεῦμαι δὲ πεσὼν, καὶ τοὶ λύκοι ὧδέ μ' ἔδοντι.
Vt illud tibi mel dulce sit in gutture.	Ὡς μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

40 Ἱππομένης ὅκα δὴ] ἱστορία. ὁ Ἄρειος Ἱππομένης τῆς Σχοινέως Ἀταλάντης τῆς δρομαίας ἐρασθεὶς, Ἀφροδίτης συνεργούσης ἔδραμεν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα. ἢ γὰρ ἔδει τὸν ἀγωνιζόμενον τῷ δρόμῳ ἡττηθέντα θνήσκειν, ἢ προτερούμενον δρόμῳ, λαμβάνειν τὴν κόρην. ἔχων οὖν παρὰ τῆς θεᾶς μῆλα χρυσᾶ τῶν τῶν Ἑσπερίδων κήπων, τῷ δρόμῳ ἔρριπτεν ἕκαστον αὐτῶν. οὕτω δὲ ἀσχολουμένης τῆς κόρης ἐπὶ τῇ τῶν μήλων συλλογῇ, ἐλείφθη. λαβὼν δὲ αὐτὴν γυναῖκα μετεμορφώθη εἰς λέοντα, ἐν ἱερῷ τόπῳ συνελθὼν αὐτῇ. Ἄλλως. Ἁ δ' Ἀταλάντα] δύο Ἀταλάνται εἰσίν· ἡ μὲν ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ δὲ ἐν Βοιωτίᾳ, ἡ Σχοινέως θυγάτηρ. ἡ μὲν οὖν Ἀρκαδικὴ Ἀταλάντη, τοξότις ἦν δεινή· ἡ δὲ Βοιωτικὴ δρομαία οὖσα, προσέθετο τὸν γάμον αὐτῆς. εἴ τις νικήσει αὐτὴν δρόμῳ, λαβεῖν αὐτήν· καὶ πολλοὺς θελήσαντας νικῆσαι ἀνεῖλεν. Ἱππομένης οὖν συνεργὸν ἔχων τὴν Ἀφροδίτην, καὶ λαβὼν παρ' αὐτῆς μῆλα χρυσᾶ, καὶ προαγόμενος τῷ δρόμῳ, ἔρριπτεν ἕκαστον αὐτῶν εἰς τοὐπίσω. ἡ δὲ εὐθέως διὰ τὸν ἵμερον τῶν μήλων ἐγένετο, καὶ ἐλείφθη. ὁ δὲ δι' αὐτῶν ἐνίκησε, καὶ γυναῖκα αὐτὴν ἔλαβε.

42 Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη] τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ εὐθέως. καὶ Ὅμηρος· Ὡς ἴδεν, ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· οἱ δὲ οὕτως· ὄντως ὡς εἶδε τὰ μῆλα, λίαν ἐμάνη· ἐπίτασιν γὰρ ἔχει τὸ ὡς ἐν αὐτοῖς. ¶ ὡς εἰς βαθὺν ἔρωτα αὐτῶν, δηλονό-

τι τὴν μήλων, ἄλλετο, ἀντὶ τοῦ ἥλατο, τουτέστιν, ἐνέπεσε. βαθὺν δὲ λέγει τὸν ἔρωτα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς βαθείας ὕλης, ἤτοι δασείας.

43 τὰν ἀγέλαν χ' ὡ μάντις ἄγε Μελάμπους] ἱστορία. Νηλεὺς ὁ Τυροῦς ἔχων θυγατέρα, οὐκ ἐδίδου αὐτὴν τινὶ γυναῖκα, εἰ μὴ τῷ συντιθεμένῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ τὰς Ἰφίκλου βοῦς ἐκ Φυλάκης. Βίας δὲ ὁ Μελάμποδος ἀδελφὸς, ἤρα αὐτῆς σφόδρα. Μελάμπους δὲ θέλων τῷ οἰκείῳ ἀδελφῷ Βίαντι τὴν κόρην δοῦναι, τὸν κίνδυνον ὑπέστη. συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν βουκόλων τοῦ Ἰφίκλου, ἐδεσμεύθη, ἤτοι ἐν φυλακῇ ἐβλήθη. μέλλοντος δὲ τοῦ δωματίου ἐν ᾧ ἦν πίπτειν, μάντις ὢν προεμήνυσεν· ἐν ᾧ καταπλαγεὶς ὁ Ἴφικλος ἔλυσε, καὶ ἤρετο αὐτὸν ὡς μάντιν, πῶς ἂν παῖδας ποιήσῃ. ἄτεκνος γὰρ ἦν, ἐκ τοιαύτης αἰτίας. ἐκτέμνοντί ποτε τῷ πατρὶ Φυλάκῳ δένδρον, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Φυλάκη ἐκαλεῖτο, ὁ Ἴφικλος παῖς ὢν παρειστήκει. ὃν ἐκπλῆξαι θέλων ὁ πατὴρ, ἣν εἶχε μάχαιραν εἰς τὸ πλησίον δένδρον ἐμπῆξαι ὥρμησε, καὶ συνέβη ἐπενεγκεῖν αὐτὴν τοῖς μορίοις τοῦ παιδός. ἐπεὶ δὲ ἄγονος ἐκ τοιαύτης αἰτίας ἦν ὁ Ἴφικλος, ὁ Μελάμπους ἀνερευνήσας εὗρε τὴν μάχαιραν· καὶ ἐκέλευσε τὸν Ἴφικλον, ἀποξέσαντα τὸν ἰὸν αὐτῆς πίνειν, καὶ οὕτως αὐτὸν πατέρα παίδων ποιήσας, ἔλαβε τὰς βοῦς, καὶ τῷ Νηλεῖ ταύτας δίδωσι, καὶ διὰ τούτων τῷ ἀδελφῷ Βίαντι τὸν τῆς Πηροῦς γάμον περιεποιήσατο. Μελάμπους δὲ ἐκλήθη, ὅτι γεννηθεὶς ἐξετέθη παρὰ τῆς μητρὸς Ῥοδόπης ἐν ὑψηλῷ τόπῳ· παντὸς δὲ τοῦ σώματος σκεπομένου, μόνους εἶχε γυμνοὺς τοὺς πόδας, καὶ ἐξεκαύθη ὑπὸ τοῦ ἡλίου· ὅθεν καὶ Μελάμπους ἐκλήθη.

45 Ἀλφεσιβοίης] Αἰόλου, τοῦ Ἕλληνος, Σαλμωνεὺς, ἐξ οὗ Τυρώ· ἐξ ἧς καὶ Κρηθέως, Νηλεύς· ἐξ οὗ Πηρώ· ἐξ ἧς Ἀλφεσίβοια. Ἄλλως. Τὰν ἀγέλαν χ' ὡ μάντις] ὁ νοῦς. καὶ ὁ μάντις ὁ Μελάμπους, τὴν ἀγέλην τῶν βοῶν τοῦ Ἰφίκλου ἦγεν, ἀντὶ τοῦ ἤγαγεν ἀπὸ τοῦ Ὄθρυος εἰς τὴν Πύλον. ἔστι δὲ ὁ Ὄθρυς ὄρος Θεσσαλίας, ἐν ᾧ πόλις ἡ Φυλάκη, ἧς ἦρχεν ὁ Ἴφικλος, οὗ ἦσαν αἱ βόες. ἡ δὲ Πηρὼ ἡ χαρίτων πλήρης, ἡ μήτηρ τῆς συνετῆς τὴν φρόνησιν Ἀλφεσιβοίας ἐκλίθη, ἤγουν, ἀνεπαύσατο, ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ Βίαντος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μελάμποδος.

46 Τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν] ὁ νοῦς· τὴν δὲ περικαλλῆ Ἀφροδίτην ὁ Ἄδωνις περίβατα βόσκων ἐν τοῖς ὄρεσιν, οὐχ οὕτως ἐπὶ πολὺ ἤγαγε μανίας ἐρωτικῆς, ὥστε οὐδὲ ἀποθανόντα αὐτὸν, χωρὶς τοῦ μαζοῦ αὐτῆς τίθησιν.

48 Ὡς οὔτε φθίμενόν μιν] ὡς οὐδὲ πλατύνουσα τὸν Ἄδωνιν, τοῦ ἰδίου ἑαυτῆς μαστοῦ χωρίζει, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ καὶ πλατύνοντι συμπάρεστι. δοκεῖ δὲ ὁ Ἄδωνις μῆνας ἓξ παρὰ Περσεφόνῃ ποιεῖν, ὡς καὶ παρ' Ἀφροδίτῃ ἀνὰ τοῦ συγκαθεύδειν καὶ προσεταιρίζεσθαι. λέγουσι δὲ περὶ τοῦ Ἀδώνιδος ὅτι καὶ ἀποθανὼν, ἓξ μῆνας ἐποίησεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς Ἀφροδίτης, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς Περσεφόνης. τοῦτο δὲ τὸ λεγόμενον, τοιοῦτόν ἐστιν ἀληθῶς· ὅτι ὁ Ἄδωνις, ἤγουν ὁ σῖτος ὁ σπειρόμενος, ἓξ μῆνας ἐν τῇ γῇ ποιεῖ ὑπὸ τῆς σπορᾶς, καὶ ἓξ μῆνας ἔχει αὐτὸν ἡ Ἀφροδίτη, τουτέστιν, ἡ εὐκρασία τοῦ ἀέρος· καὶ ἐκ τότε λαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι.

49 ὃ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων Ἐνδυμίων] ἄτροπον, ἀμετακίνητον, αἰώνιον καθεύδων ὕπνον. Ἱστορία. φασὶ γὰρ ὡς τοῦ Ἐνδυμίωνος ἠράσθη ἡ σελήνη· καὶ κατὰ τὸ ὄρος τὸ Λάτμιον τῆς Καρίας κυνηγετοῦντι ἐμίγη. καὶ ἀλληγοροῦσιν ὡς φιλοκυνήγος ὤν, τῇ σελήνῃ συνεθήρα νυκτὸς ἡμέρας δὲ ὕπνωττεν. Ἄλλως. Τοῦ Ἐνδυμίωνος ἠράσθη ἡ σελήνη, ἦν δὲ ἐπὶ κατὰ τὸ Λάτμιον ὄρος τῆς Καρίας. φιλοκυνήγος δὲ ὢν, ἡμέρας ὕπνωττε, κατὰ δὲ τὰς νύκτας λαμπούσης τῆς σελήνης, ἐξῄει πρὸς θήρας, ἤγουν ἐθήρευε: διὰ τὸ τὰ θηρία κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐξιέναι. μακαρίζω φησὶ, διὰ τὸ, ἐκεῖνον μὲν φιλεῖσθαι ὑπὸ σελήνης, ἐμὲ δὲ μισεῖσθαι. Ἄλλως. Ἐνδυμίων φασὶ παρὰ τοῖς θεοῖς διατρίβων, ἠράσθη Ἥρας. ἐφ' ᾧ χαλεπήνας ὁ Ζεὺς, ἐποίησε καθεύδειν διὰ παντὸς ἀθάνατα. τὸ δὲ ἄντρον ἐν ᾧ ἐκάθευδεν, ἐν Λάτμῳ τῆς Καρίας ἦν. ¶ Ζαλῶ δὲ φίλα γύναι Ἰασίωνα] Ἱστορία. Ἰασίων ὁ Κρὴς, Κρήτης βασιλεὺς, υἱὸς ἦν Μίνωος, καὶ Φρονίας νύμφης. τούτῳ ἐν λειμῶνι κοιμωμένῳ, ἡ Δημήτηρ συνῆλθε, καὶ ἔτεκε τὸν Πλοῦτωνα.

51 Βέβαλοι] τουτέστιν ἀνάξιοι τῶν μυστηρίων τοῦ ἔρωτος, δηλονότι ἀμύητοι ἀμυστηρίαστοι, μυστήρια μὴ ἔχοντες. παρεμφαίνει δὲ μυστικὸν τὸν ἔρωτα Ἰασίωνος, καὶ Δημήτρος.

52 Τὶν δ' οὐ μέλει] σοὶ δὲ οὐ φροντίς ἐστι τού-

τε δηλονότι. μέλει μοι τοῦδε, καὶ μέλει μοι τόδε ποιητικῶς. ἀφ' οὗ σημαινομένου, καὶ πρῶτον ἔχει πρόσωπον, καὶ δεύτερον ὡς ἐν τούτοις· οὐ γὰρ Πιερίδεσσι τόσον μέλω, ὅσσον ἔρωτι. ἐπὶ δὲ τοῦ προτέρου σημαινομένου, οὔτε πρῶτον ἔχει πρόσωπον, οὔτε δεύτερον. ὡς τὸ δεῖ, τὸ σημαῖνον τὸ πρέπει. τὸ γὰρ σημαῖνον τὸ λείπεται, ἔχει πρῶτον πρόσωπον, τὸ δέω. 54 Ὡς μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο] βρόχθος λέγεται, τὸ ἐπίλακκον μέρος, τὸ μετὰ τὸν τράχηλον ποιὸν ἦχον ἀποτελοῦν. ἤγουν, ὅπως τοῦτό σοι γλυκύ, ὡς κατὰ βρόχθου μέλι γένηται, τουτέστι τοῦ φάρυγγος.

ARGVMENTVM IDYLLII quarti.

Hoc Idyllion Bucolicum est. Porro Battus pastor caprarius & Corydon bubulcus alternis versibus inter se colloquuntur. Inducit autem Theocritus Corydonem pascentem vaccas bubulci cuiusdam Aegonis, quem dicit robustum existentem a luctatore Milone Olympiam abductum esse certandi causa: Battum vero hæc interrogantem, & dicentem vaccas malum pastorem nactas, atque propterea macilentas esse. Res autem transacta est in Crotone Italiæ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Εἰδυλλίου.

Τοῦτο τὸ Εἰδύλλιον βουκολικόν ἐστι. Βάττος μὲν οὖν, αἰπόλος· Κορύδων δέ, βουκόλος, πρὸς ἀλλήλους διαλέγονται ἀμοιβαίως. ὑποτίθεται δὲ ὁ Θεόκριτος τὸν Κορύδωνα βοῦς νέμοντα βουκόλου τινὸς Αἴγωνος, ὅν φησιν εἰς Ὀλυμπίαν ὑπὸ Μίλωνος παλαιστοῦ ἀχθῆναι, ἰσχυρὸν ὄντα, ὡς ἀγωνίσηται· τὸν δὲ Βάττον ταῦτα πυνθανόμενον, καὶ λέγοντα ὅτι κακοῦ αἱ βόες ἔτυχον βουκόλου. διὸ εἰσὶ λεπταί. Τὰ δὲ πράγματα διάκειται ἐν Κρότωνι τῆς Ἰταλίας.

PASTORES, BATTVS & CORYDON. Idyllion quartum.

ΝΟΜΕΙΣ· ΒΑΤΤΟΣ καὶ ΚΟΡΥΔΩΝ· Εἰδύλλιον δʹ.

Battus. Dic mihi o Corydon, cuius sunt hæ vaccæ? an Philōdæ?

Βάττος. Εἰπέ μοι ὦ Κορύδων, τίνος αἱ βόες; ἦ ῥα Φιλώνδα;

Corydon. Non, verum Ægonis: mihi vero vt pascam eas mandauit.

Κορύδων. Οὔκ· ἀλλ' Αἴγωνος· βόσκεν δέ μοι αὐτὰς ἔδωκεν.

Battus. An alicubi eas clam vespere omnes mulges?

Βάττος. Ἦ πά ψε κρύβδαν τὰ ποθέσπερα πάσας ἀμέλγες;

Corydon. Atqui senex submittit vitulos, meque obseruat.

Κορύδων. Ἀλλ' ὁ γέρων ὑφίητι τὰ μοσχία, κἠμὲ φυλάσσει.

Battus. Ipse vero bubulcus absens quo tandem abiit?

Βάττος. Αὐτὸς δ' ἐς τίν' ἄφαντος ὁ βωκόλος ᾤχετο χώραν;

Corydon. An non audisti? Milon ipsum ad Alpheum secum abduxit.

Κορύδων. Οὐκ ἄκυσας; ἄγων νιν ἐπ' Ἀλφεὸν ᾤχετο Μίλων.

Battus. Et quando ille vnquam oleum oculis suis vidit?

Βάττος. Καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπε;

Corydon. Aiunt eum vel cum Hercule viribus & robore certare posse.

Κορύδων. Φαντί νιν Ἡρακλῆϊ βίην καὶ κάρτος ἐρίσδειν.

Βάττος.

Βάττος.

Κἠμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ Πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω.

Battus.

Et me mater dixit Polluce præstantiorem esse.

Κορύδων.

Κᾦχετ' ἔχων σκαπάναν τε καὶ εἴκατι τοῦτόθε μᾶλα.

Corydon.

Et abiit hinc ligonem secum ferens, atque viginti oues.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ δ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον βουκολιασταὶ, ἢ νομεῖς, Βάττος καὶ Κορύδων. ἡ δὲ ὑπόθεσις, ἐν τῷ προσήκοντι περιεπτώθη τόπῳ.

Εἰπέ μοι ὦ Κορύδων, τίνος αἱ βόες, ἦ ῥα Φιλώνδα; Κ. Οὐκ, ἀλλ' Αἴγωνος. βόσκειν δέ μοι αὐτὰς ἔδωκε. Β. Ἦ πά ψε κρύβδαν τὰ ποθέσπερα] Ἦ που ὄντως αὐτὰς λάθρα κατὰ τὰ πρὸς ἑσπέραν ἀμέλγεις; τὸ γὰρ ψε οἱ Δωριεῖς, ἀντὶ τοῦ σφε χρῶνται. εἰώθασι γὰρ οἱ νομεῖς μετὰ τὸ τοὺς δεσπότας ἀμέλξαι τὸ γάλα, ὕστερον καὶ αὐτοὶ λάθρα ἀμέλγειν.

4 Ἀλλ' ὁ γέρων ὑφίητι τὰ μοσχία] οὐδαμῶς δηλονότι. ὅτι ὁ γέρων ὑποβάλλει τὰ μοσχία. οὗτος δὲ τάχα ἂν εἴη πατὴρ τοῦ Αἴγωνος. πῶς φησὶ δύναμαι λάθρα ἀμέλγειν, ὅπου γε ὁ πατὴρ τοῦ Αἴγωνος, ὑποβάλλει τὰ ἴδια;

5 Αὐτὸς δέ] ὁ δὲ βουκόλος, φησίν, Αἴγων, εἰς ποίαν χώραν ᾤχετο, ἀφανὴς γενόμενος ἤδη.

6 Οὐκ ἄκουσας; ἄγων νιν ἐπ' Ἀλφεὸν] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν Ὀλυμπίαν. παραῤῥεῖ γὰρ ἐκεῖσε ὁ Ἀλφειός. οὐκ ἀναγέγραπται δὲ ὁ Αἴγων νενικηκὼς Ὀλύμπια. ¶ Μίλων] τὸν Κροτωνιάτην Μίλωνα φησὶν, ὃν καὶ Ἀριστοτέλης πολυφάγον φησί. λέγει δὲ αὐτὸν εἶναι καὶ ἀνδρεῖον. καταβρωθῆναι δὲ οὗτος ὑπὸ θηρίων, ἢ κυνῶν. ἐλθὼν γὰρ εἰς ὄρος καὶ εὑρών τινας δένδρον σχίζοντας, σφῆνα δὲ βάλλοντας ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου, θέλων αὐτὸς ἐκβαλεῖν τὸν σφῆνα, ἐκρατήθη ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐτελεύτησε.

7 Καὶ πόκα τήνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει;] καὶ πότε ἐκεῖνος ἔλαιον ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ εἶδεν; ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸν ἀγῶνα θέλει δηλοῦν. ἢ ἔλαιον, ᾧ οἱ ἀγωνιζόμενοι ἀλείφονται. ἢ ἔλαιον τὸ ἀγριέλαιον, ὅ ἐστι κότινον, ᾧ οἱ νικήσαντες στεφανοῦνται. Ἄλλως. καὶ πότε ἐκεῖνος ἐλαίῳ ἐχρίσατο, ᾧ κατὰ τὰ γυμνάσια ἀλείφονται. ἥκιστα γὰρ οἱ ἄγροικοι ἐλαίῳ χρῶνται. οὐχ ὥς τινες ἀναγινώσκουσιν ἐλαιὸν, ὡς ἀραιόν· ἵνα σημαίνῃ τὸ ἀγριέλαιον, ἐξ οὗ ὀλυμπιακὸς στέφανος σύγκειται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι ἐστὶν ἐκ τῆς καλλιστεφάνου ἐλαίας γενόμενος δίδοται, ἥτις ἀπέχει σταδίων ὀκτὼ, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης.

8 Βίην καὶ κάρτος] κατὰ τὴν βίαν καὶ τὸ κράτος, ἤγουν τὴν ἰσχὺν, ἐκ παραλλήλου εἰσάγει καὶ ἰσοῦται. Ἄλλως. βίην καὶ κάλλος, ὃ καὶ κάλλιον· ἵνα μὴ διαπολογήσῃ, βίην καὶ κράτος λέγομεν.

9 Κἠμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ] καὶ ἐμὲ ἔφη ἡ μήτηρ μου, τοῦ Πολυδεύκους εἶναι ἀμείνονα κατὰ τὴν ἰσχύν. Ἄλλως· τοῦτο ἀμφίβολον, ἢ τὸν Αἴγωνα ἔφη κρείττονα τοῦ Πολυδεύκους, ἢ ἐμέ. τὸ γὰρ, κἠμ' ἔφαθ', δύναται εἶναι καὶ ἐμοὶ ἔφη.

10 Σκαπάναν τε] σκαπάνη ἐστὶ δίκελλα, σκαφίον. τὸ κοινῶς λεγόμενον τζαπίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην. χρῶνται δὲ αὐτῷ πάντες μὲν οἱ ἀθληταὶ, μάλιστα δὲ οἱ πύκται. Ἄλλως· Σκαπάναν, ἤγουν δίκελλαν, ἢ λισγάριον, ἢ σκαφίον, ὃ οἱ Ἀττικοὶ ἄμην λέγουσιν. οἱ γὰρ γυμνασταὶ τούτοις ἐχρῶντο ὑπὲρ γυμνασίας, τῇ σκαπάνῃ σκάπτοντες καὶ τὰ ἄνω μέρη ἀναῤῥωννύντες. ¶ καὶ εἴκατι τουτόθε μᾶλα] μῆλα, τὰ πρόβατα, τὰ θρέμματα· ἐκ δὲ τούτου, τὰ κρέατα τούτων φησὶν, ἵνα ἔχῃ κρεοφαγεῖν. ἢ μᾶλα ἐνταῦθα τὸν καρπὸν τῶν μήλων λέγει· καθὰ καὶ Μίλων, ῥοιὰν ἔχων ἠγωνίζετο. μῆλα δὲ τὰ θρέμματα λέγονται, καὶ τὰ τούτων κρέατα. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι, βοείοις ἐχρῶντο κρέασιν. ὅτι δὲ μῆλα οὐ μόνον τὰ πρόβατα, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ θρέμματα, λέγει Ὅμηρος· Ἀνθρώπους δὲ ἔπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει. τὸ δὲ τουτόθε ἀντὶ τοῦ ἐντεῦθεν.

Βάττος.

Πείσαι τοι Μίλων καὶ τὼς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.

Battus.

Persuaserit credo Milon lupis, vt statim rabiosi fiant.

Corydon.

Corydon. Iuuencæ vero ipsum hic mugientes desiderant.

Κορύδων. Ταὶ δαμάλαι δ' αὐτὸν μυκώμεναι ὧδε ποθεῦντι.

Battus. Miseræ illæ, pastorem quam malum nactæ sunt.

Βάττος. Δειλαῖαί γ' αὗται, τὸν βωκόλον ὡς κακὸν εὗρον.

Corydon. Sane miseræ, & non amplius volunt pasci.

Κορύδων. Ἦ μὰν δειλαῖαί γε, καὶ οὐκέτι λῶντι νέμεσθαι.

Battus. Huic quidem vitulæ ipsa tantum reliqua sunt Ossa. numquid hæc rore victitat, sicut cicada?

Βάττος. Τήνας μὲν δή τοι τᾶς πόρτιος αὐτὰ λέλειπται Τὠστέα. μὴ πρώκας σιτίζεται, ὥσπερ ὁ τέττιξ;

Corydon. Non per terram. nam aliquando ipsam ad Æsarum pasco: Et mollis fœni pulchrum fasciculum præbeo: Aliquando vero saltat circa vmbrosum Latymnum.

Κορύδων. Οὐ δᾶν, ἀλλόκα μέν μιν ἐπ' Αἰσάροιο νομεύω, Καὶ μαλακῶ χόρτοιο καλὰν κώμυθα δίδωμι· Ἄλλοκα δὲ σκαίρει τὸ βαθύσκιον ἀμφὶ Λάτυμνον.

Battus. Macilentus quidem & iste rufus taurus est. vtinam sortiantur Lampriadæ tribules, quando sacrificant Iunoni, talem: improbus enim est populus.

Βάττος. Λεπτὸς μὰν χὠ ταῦρος ὁ πυῤῥιχος· εἴθε λάχοιεν Τοὶ τῶ Λαμπριάδα τοὶ δαμόται, ὅκκα θύοντι Τᾷ Ἥρᾳ, τοιόνδε. κακοχράσμων γὰρ ὁ δᾶμος.

Corydon. Et is quidem ad paludis ostium agitur, inq. loca circa Physcũ, Et ad Neæthum, vbi omnia præclare nascuntur, Ægipyrus, & cnyza, & odorifera melitęa.

Κορύδων. Καὶ μὰν ἐς στομάλιμνον ἐλαύνεται, ἔς τε τὰ Φύσκω, Καὶ ποτὶ τὸν Νήαιθον· ὅπα καλὰ πάντα φύοντι, Αἰγίπυρος, καὶ κνύζα, καὶ εὐώδης μελίτεια·

11 Πείσαι τι Μίλων καὶ τὰς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.] διεγεῖραι ἂν ὁ Μίλων καὶ τοὺς λύκους τάχιστα μαίνεσθαι. τὸ λυσσᾶν ἰδίως τῶν κυνῶν· ἀλλ' ἴσως λέγει, ὅτι πείσειεν ἂν καὶ τοὺς λύκους τὸ παρὰ τὴν συνήθειαν ὑπομεῖναι. ἢ ὅτι καὶ τοὺς λύκους ἐκμήνῃ ἂν ὁ Μίλων, ὅτε καὶ τὸν Αἴγωνα τὸν ἀγροῖκον ὄντα τὸν ἀγῶνα ὑποδύσασθαι ἠνάγκασε.

12 Ταὶ δαμάλαι] αἱ δαμάλαι δὲ αὐτὸν ἐνταῦθα βοῶσαι ζητοῦσι. δαμάλαι, αἱ νέαι βόες, αἱ εἰς τὸ δαμασθῆναι ἐπιτήδειαι.

14 οὐκέτι λῶντι] οὐ δαμῶς θέλουσι βόσκεσθαι, δηλονότι ζητοῦσαι τὸν Αἴγωνα.

15 τᾶς πόρτιος] πόρτιας τὰς ἀκμαζούσας βόας, ἀφ' ἃς οἷόν τε τοὺς ταύρους σείχεσθαι, ἤγουν πορεύεσθαι· ἢ τὰς ἐν τῷ πόρτῳ, τουτέστιν ἐν τῇ ὁδῷ ἰούσας.

16 μὴ πρώκας σιτίζεται] τὴν σταγόνα τῆς δρόσου πρώκα λέγουσιν, ἀπὸ τοῦ πρωῒ πέμπεσθαι. καὶ Καλλίμαχος· Ὡς κεν ἐκεῖναι πρῶκας ἔχοιεν προσόδου, δρόσιον ἐνδυκέως εἶδαρ ἔδων.

17 Οὐ δᾶν] μὰ τὴν γῆν. ἄλλοτε μὲν αὐτὴν παρὰ τὸν Αἴσαρον βόσκω. ¶ ἐπ' Αἰσάροιο] Αἴσαρος, ποταμὸς διὰ μέσης τῆς πόλεως τῆς Κροτωνιατῶν ῥέων εἰς τὴν θάλασσαν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ποταμὸς Σικελίας Αἴσαρος.

18 κώμυθα] κῶμος ἡ δέσμη, ἤτοι τὸ δεσμάτιον. Κρατῖνος· οὐ δὲ μετ' ἐδήμων τρέχων κώμυθον τὴν λοιπὴν ἔχει τῷ στεφάνῳ. ἢ κῶμυς, δέσμη χόρτου ἰσχνὴ εἰς τροφὴν. κῶμυς, κώμυθος, ὡς κόρυς, κόρυθος.

19 Σκαίρει] σκαίρειν κυρίως, τὸ σκιρτᾶν, ἀπὸ τοῦ καὶ σκάφος· νῦν δὲ τὸ νέμεσθαι. ἔνθα καὶ σκαρθμὸς παρ' Ἀράτῳ. ¶ Λάτυμνον] ὄρος Κρότωνος. βαθύσκιον δὲ, τὸ ἄγαν σύνδενδρον. Ἄλλως. Σκαίρει. σκιρτᾷ, ἀναστρέφεται· ἀπὸ τῆς ἀναστροφῆς δὲ τὴν νομὴν θέλει δηλοῦν.

λιμῶ. ἀεὶ τὸ Λάτυμνον τὸ ὑπὸ συνεχῶν δένδρων συσκιαζόμενον. τοῦτο γὰρ τὸ βαθύσκιον. τὸ δὲ Λάτυμνον, τινὲς ὄρος τῆς Λακωνικῆς φασί.

20 Πύρριχος] ἀπὸ τοῦ πυρὸς, πύρριχος κατὰ συγκοπήν. τινὲς παροξυτόνως λέγουσι πύρριχος. ἔστιν οὖν ὑποκοριστικὸν αἰολικῶς. τὸ γὰρ καθ' ἡμᾶς πύρριχος, ὀξύτονος. τινὲς δὲ τὸν πύρριχον, ἀπειρόκαλον ἤκουσαν ἀπὸ Πύρρου τοῦ ἐκεῖ βασιλεύσαντος. δοκοῦσι δὲ αἱ βόες ἐκεῖναι, λείψανον εἶναι τῶν Γηρυονείων. ἦν δὲ καὶ Πύρρος ποιητὴς Ἐρυθραῖος, ὥς φησι Λυγκεύς. ἢ πύρριχος κατά τινας, ὁ εὐκίνητος. ἀπὸ τοῦ πυρὸς εὐκίνητος ὤν· ἢ τὸν πυρρὸν, κατὰ τὴν χροιάν.

21 Τοὶ τῶ Λαμπριάδα] ὁ τῶν Λαμπριαδῶν δῆμος ἀπό τινος Λαμπρίου. ὡς δυσμενῶς ἔχων ὁ Βάττος πρὸς τοὺς φυλέτας τοῦ Λαμπριάδου φησὶν, εἴθε ὅταν θύωσι τῇ Ἥρᾳ καὶ κρέα νέμωνται οἱ δημόται τοῦ Λαμπριάδου, τοιοῦτον λαχόντες θύσωσιν, ἵνα μὴ προσδεχθῇ αὐτῶν ἡ θυσία ὑπὸ τῆς θεοῦ δηλονότι, καὶ ζημιωθῇ ὁ δῆμος.

22 Κακοχράσμων γὰρ ὁ δᾶμος] ἢ ὁ ταῦρος. ὁ τοῦ Λαμπριάδου δηλονότι· ὡς κακοῦ ὄντος τούτου τοῦ δήμου· ἢ ὁ Λάμπριος ἐξ οὗ ὠνομάσθη ὁ δῆμος. Ἄλλως. Κακοχράσμων γὰρ ὁ ταῦρος] ἢ ὁ δῆμος. ἀντὶ τοῦ κακὸς εἰς τὸ χρῆσθαι αὐτόν τινα. ἦν γὰρ τάχα κερέστης. ἢ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν λεπτὸν, δηλονότι τὸν ταῦρον· ἢ λεπτόσαρκος καὶ ὁ ταῦρος ὁ πυρρὸς εἴθε τοιοῦτον λάχοιεν οἱ δημόται τοῦ Λαμπριάδου. ἤγουν, οἱ ἀπὸ τοῦ Λαμπριάδου καταγόμενοι, ὅτε θύωσι τῇ Ἥρᾳ· ἵνα δηλονότι μὴ προσδεχθῇ αὐτῶν ἡ θυσία ὑπὸ τῶν φυλετῶν, καὶ ζημιωθῶσιν.

23 ἐς στομάλιμνον] τὰς εἰς θάλασσαν ἐστομωμένας λίμνας οὕτω φασί. τοῦτο δὲ ἦν στόμα λίμνης περὶ τὴν Κρότωνα. καὶ τὸ ἐν Τροίᾳ δὲ στόμα λίμνης πιθανῶς δὲ τοῦτο ὠνόμασται. ¶ ἔς τε τὰ Φύσκω] μέρη δηλονότι. ὄνομα δὲ ὄρους ὁ Φύσκος. τοῦτο δὲ λέγει, ὡς τοῦ Φύσκου ὄρους νομὰς ἐπιτηδείας τοῖς βουσὶν ἔχοντος.

24 τὸν Νήαιθον] Νέαιθος ποταμὸς Κρότωνος· ὠνόμασται δὲ, παρόσον ἐν αὐτῷ νῆας ποτὲ συνέβη κατακαῦσαι Ἑλληνικάς.

25 Αἰγίπυρος] ἐστιν ἀκανθῶδες φυτὸν, ἢ εἶδος βοτάνης. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ ὥσπερ φακός, ἔστι δὲ γλαυκίζουσα, εἰς ἕλκη ἐλεφαντιῶντα ἀγαθή. ¶ καὶ κνύζα] κνύζα φυτὸν χορτῶδες, ὃ αἱ θεσμοφοριάζουσαι διὰ τὴν ἁγνείαν στιβαδοποιοῦνται. δοκεῖ γὰρ ἡ βοτάνη ψυχρὰ οὖσα ἐπέχειν τὰς πρὸς συνουσίαν ὀρέξεις. νόμος γὰρ ἦν Ἀθηναίοις κατ' ἔτος τελεῖν τὰ θεσμοφόρια ταῦτα, παρθένοι γυναῖκες, καὶ τὸν βίον σεμναί καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς, τὰς νομίμους βίβλους καὶ ἱερὰς ὑπὲρ τῶν κορυφῶν αὐτῶν ἀνετίθεσαν, καὶ ὡσανεὶ λιτανεύουσαι, ἀπήρχοντο εἰς Ἐλευσῖνα. ἡ δὲ Ἐλευσὶς ἐπὶ λιμένι τῆς Ἀττικῆς. ¶ μελίτεια] εἶδος καὶ αὕτη βοτάνης, τὸ κοινῶς λεγόμενον μελισσοβότανον. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατύ.

Βάττος.

Φεῦ φεῦ· βασεῦνται καὶ ταὶ βόες, ὦ τάλαν Αἴγων,
Εἰς Ἀΐδαν, ὅκα καὶ τὺ κακᾶς ἠράσσαο νίκας.
Χὰ σύριγξ εὐρῶτι παλύνεται, ἄν ποτ' ἐπάξω.

Κορύδων.

Οὐ τήνα γ', οὐ νύμφας· ἐπεὶ ποτὶ Πῖσαν ἀφέρπων,
Δῶρον ἐμίν τιν ἔλειπεν. ἐγὼ δέ τις εἰμὶ μελικτάς,
Κἦν μὲν τὰ Γλαύκας ἀγκρούομαι, εὖ δὲ τὰ Πύρρω.
Αἰνέω τάν τε Κρότωνα· καλὰ πόλις ἅ τε Ζάκυνθος·
Καὶ τὸ ποταῷον τὸ Λακίνιον, ἅπερ ὁ πύκτας
Αἴγων ὀγδώκοντα μόνος κατεδαίσατο μάζας·
Τηνεῖ καὶ τὸν ταῦρον ἀπ' ὤρεος ἆγε πιάξας.

Battus.

Heu, heu, ibunt & boues, o miser Ægon,
Ad Orcum, interea dum tu appetis iniquè victoriam.
Et fistula situ fœdatur, quam olim compegisti.

Corydon.

Non illa, non per Nymphas: nam cum ad Pisam proficisceretur,
Dono mihi eam reliquit. nam & ego quidam cantor sum,
Et pulchre accino carmina Glaucæ, pulchre etiam Pyrrhi.
Laudo & Crotonem: pulchra vrbs est Zacynthus.
Et orientale promontorium Lacinium, vbi pugil
Ægon octoginta solus comedit placentas.
Illic & taurum a monte duxit prehensum

Vngula, & Amaryllidi donauit: mulieres vero
Procul acclamauerunt: pastor autem risit.

Τὰς ὁπλᾶς, κἤδωκ' Ἀμαρυλλίδι· ταὶ δὲ γυναῖκες
Μακρὸν ἀνάϋσαν, χὠ βωκόλος ἐξεγέλασσεν.

26 Φεῦ φεῦ] περιείρηται ὅτι κωμικὴ ἡ διασκευή. ἐκουσ ἀληθῶς εἴρηται, καὶ κωμικοῖς ἁρμόζουσα, καὶ τραγικοῖς.

28 Ἀρῶτι πιαίνεται] ἀρὼς κυρίως ἡ προσπνέουσα ὀμίχλη. πιαίνεται δὲ, λεπταίνεται ὑπὸ ἀρῶτος. πάλαι γὰρ ἔλεγον, τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου, παρὸ καὶ φάλιον λέγεται τὸ λευκόν. Ἡδὺ ἂν φάλιον ἀλεύρου ἐν τῷ ἐσθίεσθαι. ¶ ἂν πιτ' ἐπάξα] τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ πρώτου μέσου ἀορίστου, οἱ Συρακούσιοι διὰ τοῦ α προφέρονται. ἐνοήσω, ἐνοήσα. ἐγράψω, ἐγράψα. οὕτω καὶ τὸ ἐπάξα, ἀντὶ τοῦ ἐπήξω. ὁ νοῦς· φεῦ, ὦ Αἴγων, πορεύονται καὶ αἱ βόες εἰς ὄλεθρον, ἐπεὶ ἐπιθύμησας νίκης εἰς κακὸν ἀποβαινούσης· καὶ ἡ σύριγξ ἣν ποτε ἐπήξω καὶ κατεσκεύασας, καλαμοις δηλονότι, ὑπὸ εὐρῶτος παλαιοῦται, ἤγουν λεπτύνεται καὶ φθείρεται.

29 Οὐ τήναγ' οὐ, νύμφας] ἐκείνη, φησὶν, ἡ σύριγξ οὐκ ἐφθάρη, οὐδὲ μεμόλυνται μὰ τὰς νύμφας· ἐπεὶ ὁ Αἴγων ἀπιὼν εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα, ἐμοὶ δῶρον αὐτὴν κατέλιπεν. ἐγὼ γὰρ δυνατός εἰμι μελῳδεῖν. ¶ ποτὶ Πίσαν· ἡ νῦν Ὀλυμπιάς. ἢ ἀπὸ Πίσου τοῦ Ἀφαρέως, ἢ ἀπὸ Πίσης τῆς Ἐνδυμίωνος θυγατρός. ἔνθα καὶ Πισαίου Διὸς ἱερὸν ἦν. μελικτὰς δὲ, ὁ μέλη εἰδὼς ἐργάζεσθαι, τραγῳδητής· μελίζω γὰρ τὸ ῥαψῳδῶ.

31 Κἠνῶ μὲν τὰ Γλαύκας] ἡ Γλαύκα, Χία τὸ γένος, κρουματοποιὸς, γέγονε ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου· ἣν φησιν ὁ Θεόφραστος ἐρασθῆναι κριοῦ ὁ δὲ Πύρρος Ἐρυθραῖος, ἢ Λέσβιος, μελῶν ποιητής.

32 Τάν τε Κρότωνα] Ἀλκιμος, καὶ Κρότων Αἰακοῦ υἱοί. καὶ ὁ μὲν ἐβασίλευσε τῶν Κερκυραίων. ὁ δὲ ἐν Σικελίᾳ ἔκτισε Κρότωνα.

33 Καὶ τὸ ποτ' ἀῷον] τὸ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κροτωνιάδος. τὸ δὲ Λακίνιον, ἀκρωρειά τίς ἐστιν, ἔχουσα ἱερὸν Ἥρας. Ἄλλως. τὸ Λακίνιον, ἀκρωτήριόν ἐστι τοῦτο, ἀπό τινος Λακίνου Κερκυραίου τοῦ ὑποδεξαμένου Κρότωνα φεύγοντα. Ἄλλως, τὸ πᾶν. καὶ εὖ μὲν τὰ τῆς Γλαύκης ἀνακρέομαι, εὖ δὲ τὰ τοῦ Πύρρου. ἐπὶ τῶν κρουστῶν ὀργάνων λέγεται τὸ ἀνακρίεσθαι· ἐνταῦθα δὲ ἀνακρέομαι ἀντὶ τοῦ μέλπω ἁπλῶς. Κρότων καὶ Ζάκυνθος, ἡ αὐτή. τὸ δὲ ἑξῆς οὕτως· ἐπαινῶ τήν τε Κρότωνα, καὶ τὸ ποτ' ἀῷον τὸ Λακίνιον. τὸ δὲ καλὴ πόλις ἡ Ζάκυνθος, διὰ μέσου λέγεται μετ' ἐπαινέσεως. τὸ ποτ' ἀῷον, ποιητικῶς οὕτω λέγεται. δεῖ γὰρ ἢ τὸ πρὸς ἕω λέγεσθαι. ἵν' ᾖ τὸ πρὸς ἀνατολὰς τετραμμένον. ἢ τὸ ἑῷον χωρὶς τῆς προθέσεως. τὸ δὲ Λακίνιον, ἀκρωτήριόν ἐστιν, ἀπό τινος Λακίνου ὀνομασμένον. διέφερε δὲ ἡ Κρότων τῶν ἐπὶ Ἰταλίᾳ πόλεων ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ τῇ λοιπῇ εὐδαιμονίᾳ ὅθεν καὶ εἰς παροιμίαν ἐλθεῖν, Μάταια τ' ἄλλα πρὸς Κρότωνα τἄστεα. ¶ ἆ τὸ ὁ πύκτας Αἴγων ὀγδώκοντα μόνος] ταῦτα οὐκ ἐπὶ Αἴγωνι ἱστόρηται, ἀλλ' ἐπὶ Ἀστυάνακτι τῷ Μιλησίῳ. ὁ δὲ Θεόκριτος τὰ περὶ τοῦ Μιλησίου αὐτοῦ Ἀστυάνακτος ἱστορούμενα, εἰς Αἴγωνα μετήνεγκε. φασὶ γὰρ τοῦτον Ὀλύμπια νικήσαντα, καὶ οἴκοι προαγόμενον, ἐκ τῆς ἰδίας ἀγέλης τοῦ μεγίστου λαβέσθαι βοός, καὶ μὴ ἀνεῖναι, ἕως ὁ ταῦρος ἐλάθη ῥέων τὸ σῶμα. τῇ βίᾳ καλεῖται τὴν ὁπλὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὁπλὴν δὲ λέγει, τὴν χηλήν. καὶ Ἡσίοδος· Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλὴν μήτ' ἀπολείπων. Τὸ δὲ κατεδαίσατο, ἀντὶ τοῦ κατέφαγε. ὡς ἔοικε, διὰ τὴν ἀδηφαγίαν ὁ Μίλων τὸν Αἴγωνα ἐπὶ ἄθλησιν προτετράφθαι. μάζα δὲ τὸ νεομάλακτον, καὶ νεοφύρατον ψώμιον.

35 Τῆνει καὶ τὸν ταῦρον] ἐκεῖ φησὶν ὁ Αἴγων ἐπὶ τοῦ Λακινίου, καὶ τὸν ταῦρον ἔδωκε τῇ Ἀμαρυλλίδι, ἐνεγκὼν ἀπό τινος ὄρους, καὶ προσαπάσας τῆς ὁπλῆς. καὶ αἱ πυροῦσαι γυναῖκες μεγάλως ἐβόησαν, καὶ ὁ βουκόλος ἐγέλασεν.

Battus.

O dulcis Amarylli, tui ne mortuæ quidem
Obliuiscemur: quam mihi capræ caræ, tam tu cara interiisti.

Βάττος.

Ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, μόνας σέθεν οὐδὲ θανοίσας
Λασεύμεσθ'. ὅσον αἶγες ἐμὶν φίλαι, τόσσον ἀπέσβας.

Αἰαῖ

Αἰαῖ τῶ σκληρῶ μάλα δαίμονος, ὅς μ' ἐλλόγχει.

Heu, heu, durum valde fatum, quod mihi sortito obuenit.

Κορύδων.

Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε· τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.
Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.
Χὼ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.

Corydon.

Fidere decet care Batte: forsan cras melius erit.
Spes sunt inter viuos, expertes autem spei sunt mortui.
Et Iupiter interdum serenus est, interdum vero pluit.

Βάττος.

Θαρσέω· βάλλε κάτωθε τὰ μοσχία. τᾶς γὰρ ἐλαίας
Τὸν θαλλὸν τρώγοντι τὰ δύσσοα. σίτθ' ὁ λέπαργος.

Battus.

Animum recipio. pelle deorsum vitulos: nam oleæ
Ramos rodunt infelices. Heus, abi hinc tu albe.

Κορύδων.

Σίτθ' ἁ Κυμαίθα ποτὶ τὸν λόφον· οὐκ ἐσακούεις;
Ἥξω ναὶ τὸν Πᾶνα, κακὸν τέλος αὐτίκα δωσῶν,
Εἰ μὴ ἄπει τουτῶθεν. ἴδ' αὖ πάλιν ἅδε ποθέρπει.
Εἴθ' ἦν μοι ῥοικὸν τὸ λαγωβόλον, ὥς τυ πατάξω.

Corydon.

Heus, abi Cymætha ad tumulum: an non audis?
Veniam, per Pana, malam rem tibi daturus,
Nisi abis illhinc. ecce iterum huc accedit.
Vtinam mihi esset curuum pedum, vt te verberarem!

38 Ὢ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί] ἐπεὶ ὁ Κορύδων ἐμνήσθη τῆς Ἀμαρυλλίδος, ἀνεμνήσθη καὶ ὁ Βάττος αὐτῆς. ἦν γὰρ ἐρωμένη αὐτοῦ, πρὸ τοῦ θανεῖν. ¶ μόνας σέθεν] ἐλλειπτικῶς. ἔδει εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἀποθανούσῃ, διετέλεσα ἀεὶ ἐν λύπῃ εἶναι. ἢ εἰ παντός μου τοῦ ποιμνίου ἀπολωλότος.

39 ὅσον αἶγες ἐμὶν φίλαι, ὅσσον ἀπέσβας] ἐνταῦθα σαφῶς αἰπόλος ἦν ὁ Βάττος, ὃν εἰκὸς ἦν ἐρᾶν τῆς Ἀμαρυλλίδος, καὶ οὐ Θεόκριτον. φησὶ δὲ ὑπερβολικῶς ὅσον αἱ αἶγες φίλαι μοι, τοσοῦτον ἡμᾶς ἐλύπησας ὦ Ἀμαρυλλὶ τεθνατήκασα, ἢ τοσοῦτον ἡμῖν οὖσα προσφιλὴς ἀπέσβας, ἤγουν, ἀπέθανες. οὕτως ἂν νοηθείη καὶ ὁ κωμάζων πρὸς αὐτήν· ὅτι φησὶν ὁ Θεόκριτος, Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα. Ἄλλως. Ὅσσον ἀπέσβας] τὸ ὅσσον, ἀντὶ τοῦ τόσον, ἤγουν, τοσοῦτον. τὸ δὲ πᾶν οὕτως. ὅσον αἱ αἶγες μοὶ προσφιλεῖς, τοσοῦτον σὺ, φίλη οὖσα δηλονότι, ἀπέσβας· ἤγουν, ἐξέλιπες, ἀπέθανες.

41 Θαρσεῖν χρή] τοῦτο ὁ Κορύδων φησὶ παραμυθούμενος τὸν Βάττον, ἵνα μὴ ἀθυμῇ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Ἀμαρυλλίδος.

42 ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες] ἀνέλπιστον, ὃ οὐκ ἐλπίζει τις λαβεῖν, ἢ κατορθῶσαι, ἢ τοιοῦτό τι. ἀνέλπιστον, καὶ τὸ ἐλπίδος ἐστερημένον· καθὸ λέγεται ἐνταῦθα τὸ ἀνέλπιστοι.

43 Χ' ὡ Ζεὺς ἄλλοκα] τὸν Δία λέγει τὸν αἴτιον τῶν ὑετῶν, ἀντὶ τοῦ ἀέρος, ἐν ᾧ συνάγονται αἱ νεφέλαι.

45 Τὸν θαλλὸν τρώγοντι] θαλλὸς ἁπλῶς λέγεται, πᾶν τὸ τεθηλός. κυρίως δὲ ὁ τῆς ἐλαίας βλαστός. Τὰ δύσσοα] τὰ δυσδιώκτα· ἀπὸ τοῦ δυσκόλως σοεῖσθαι καὶ ὁρμᾶν, διὰ τὸ εἶναι πτωχά. Σίτθ' ὁ λέπαργος] ἐπίφθεγμα βουκολικὸν, ὅπερ λέγουσιν οἱ βουκόλοι ὁμοίως καὶ τὸ ψίττα. λέπαργος δὲ ὁ λευκὸς, ἢ ὁ λευκοποίκιλος, ἢ ὁ λευκόπλευρος· ἀλλ' ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ λέπας ἔχειν καὶ τοῦ ἀργὸν, ὅ ἐστι λευκὸν ἔχειν τὸ δέρμα· ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ λευκὸν εἶναι κατὰ τὴν λαπάραν· ἢ λέπαργος, ὁ λευκὸς, παρὰ τὸ ἔχειν λέπας ἀργὸν, ἤγουν δέρμα λευκὸν, ἢ λευκὸν κατὰ τὴν λαπάραν. ¶ Κυμαίθα] ὄνομα βοὸς, καὶ αἰγὸς, παρὰ τὴν κώμωθα· ἢ παρὰ τὸ αἴθω, καὶ τὸ κόμη, ἡ τὰς κόμας αἴθας ἔχουσα, τουτέστι, ξανθὰς ἢ εὐχύμων.

48 Ἴδ' αὖ πάλιν] ἰδοὺ πάλιν προσέρχεται τοῖς φυτοῖς.

49 Εἴθ' ἦν μοι ῥοικὸν τὸ λαγωβόλον] Ἀρχίλοχος· Ἀλλά μοι ῥαικός τις εἴη κατὰ κνήμην ἰδεῖν. Λαγωβόλον δὲ, ξύλον, ᾧ διαφεύγοντες οἱ λαγωοὶ βάλλονται. ἢ ὅτι ῥάβδον οὖσαν ὀρθὴν, ἐπιδέχεται [illegible] καμπύλην, ἵνα μὴ ἔγκυον οὖσαν βλάψῃ τὴν βοῦν.

Βάττος.

Battus.

Aspice me o Corydon, per Iouem. nam spina
Modo hic me sauciauit sub malleolo. quam vero altæ
Atractylides sunt! male pereat vitula.
In hanc enim inhians sauciatus sum. nunquid cernis?

Βάττος.

Θᾶσαί μ' ὦ Κορύδων ποτὶ τῶ Διός. ἁ γὰρ ἄκανθα
Ἁρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξ' ὑπὸ τὸ σφυρόν. ὡς δὲ βαθεῖαι
Ταὶ ἀτρακτυλίδες ἐντί. κακῶς ἁ πόρτις ὄλοιτο.
Εἰς ταύταν ἐτύπαν χασμεύμενος. ἦ ῥά γε λεύσσεις;

Corydon.

Certe certe, & vnguibus eam teneo: atque hæc ipsa est.

Κορύδων.

Ναὶ ναί, τοῖς ὀνύχεσσιν ἔχω γέ νιν. ἅδε καὶ αὐτά.

Battus.

Quam exigua plaga est! & quantum virum superat?

Βάττος.

Ὁσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα, καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάσδει.

Corydon.

In monte cum ambulas, ne discalceatus eas Batte:
In montibus enim rubi & tribuli virent.

Κορύδων.

Εἰς ὄρος ὅκχ' ἕρπεις, μὴ ἀνάλιπος ἔρχεο Βάττε·
Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

Battus.

Alij. Coryd. Varr. p. 59.

Dic age mihi Corydon, senecio ille num adhuc molit
Illud nigro supercilio scortillum quod olim deperibat?

Βάττος.

Εἶπ' ἄγε μοι Κορύδων, τὸ γερόντιον ἦ ῥ' ἔτι μύλλει
Τήναν τὰν κυανόφρυν ἐρωτίδα, τᾶς ποτ' ἐκνίσθη;

Corydon.

Admodum quidem, o miser. nuper ipse interueniens
Iuxta speluncam deprehendi.

Κορύδων.

Ἀκμάν γ' ὦ δειλαῖε. πράν γε μὲν αὐτὸς ἐπενθὼν,
Καὶ ποτὶ τὰν μάνδραν κατέλαμβανον, ἆμος ἐνήργει.

Battus.

Euge, o homo lasciue: natura quidem tua aut cum Satyris
Proxime, aut cum Panibus, quibus exilia crura sunt, certat.

Βάττος.

Εὖγ' ὤνθρωπε φιλοῖφα· τό τοι γένος ἢ Σατυρίσκοις
Ἐγγύθεν ἢ Πάνεσσι κακοκνάμοισιν ἐρίσδει.

50 Θᾶσαί μ' ὦ Κορύδων] ἀποστροφὴ τὸ σχῆμα. ἐπεὶ γὰρ τὸ σπασάμενον ἀρχόμενος ὁ Βάττος ἀπλάσαι τὴν δάμαλιν, ὑπὸ ἀκάνθης ἐτύπη, καὶ δεῖται τοῦ Κορύδωνος ἐξελεῖν αὐτήν· διὸ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπέστρεψε τὸν λόγον, καί φησι· θέασαί με πρὸς τοῦ Διός· ἄρτι γάρ με ἄκανθα ἐπάταξε παρὰ τὸ σφυρόν.

51 Ἁρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξεν] εἰ μὲν ψιλοῦται, τὸ ἀρτίως καὶ νεωστὶ σημαίνει· εἰ δὲ δασύνεται, τὸ ἡρμοσμένως. τὸ δὲ βαθεῖαι, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ μεγέθους, καὶ μετέωροι.

52 Ταὶ ἀτρακτυλίδες ἐντί] ἀτρακτυλίς, εἶδος βοτάνης, ἢ ἀκάνθης· εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ τὰς ἀγροίκους γυναῖκας, ἀτράκτους ποιεῖν ἐξ αὐτῆς. ἔνιοι δὲ ἀτρακτυλίδας, τὰ ἀγριολάχανα φασίν.

54 ἔχω τέ μιν· ἅδε καὶ αὐτά] κρατῶ αὐτήν, τὴν ἄκανθαν δηλονότι. τὸ δὲ ἅδε, ταὐτὸ δύναται τὸ ἴδε. ὃ καὶ [illegible], ὥσπερ καὶ παρ' Ὁμήρῳ· Τῶν, ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν. ἐκβαλὼν γὰρ τὴν ἄκανθαν, δείκνυσι τῷ Βάττῳ, καί φησιν, ἅδε καὶ αὐτή.

55 Ὁσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα, καὶ ἁλίκον ἄνδρα] βαβαί, ὅσον ἐστὶ τὸ τὴν πληγὴν ποιοῦν· δεικτικῶς ἐμφαίνει τό τε μέγεθος τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τὴν σμικρότητα τῆς ἀκάνθης. τὸ ἡλίκον πρὸς τὸν ἄνδρα, ἵν' ᾖ· μικρὸν ὂν τὸ τύμμα, ἡλίκον ἄνδρα, τουτέστι μέγαν ἢ ἀνδρεῖον δαμάζει. ἢ τὸ ἡλίκον ἐπιρρηματικῶς, ἀντὶ τοῦ ὁπηλίως δαμάζει τὸν ἄνδρα.

56 μὴ ἀνάλιπος] ἤγουν ἀνυπόδητος, ἐξ οὗ καὶ πέδιλον, τὸ ὑπόδημα. ἤλιψ γὰρ τὸ ὑπόδημα, παρὰ τὸ ἐλιάσσειν τὸν πόδα· ἀνάλιπος δὲ ὁ ἰόντες, ὁ μὴ ἐλιάσσων τὸν πόδα.

57 καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι] κομόωντι ἀντὶ τοῦ κομῶσιν, ἀκάνθας ἔχουσι. κόμαι γὰρ ῥάμνου καὶ ἀσπαλάθου αἱ ἄκανθαι. ἀσπάλαθος δὲ εἶδος

εἶδος ἀκάνθης, ᾗ πληγέντες οἱ ἔλαφοι, ἀποθνήσκουσιν. ἀσπάλαθος εἴρηται, διὰ τὸ μὴ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν πληγέντων ἀποσπᾶσθαι, ἤτοι ἀφαιρεῖσθαι.

58 Εἰπ' ἄγε μοι Κορύδων, τὸ γερόντιον ἦρ' ἔτι μύλλει;] ἄγε εἰπέ μοι ὦ Κορύδων, τὸ γερόντιον (τὸν πατέρα λέγει τοῦ Αἴγωνος) ἆρα ἔτι ἐλαύνει, ἤγουν φιλεῖ ἐκείνην τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ τὴν μελαίνας ὀφρῦς ἔχουσαν, ἧς ἕνεκά ποτε ἐρωτικὸν πάθος ἐδέξατο; μύλλει δὲ, ἐλαύνει, ὠθεῖ, περαίνει. ἀπὸ τῶν ἀλοιώντων, καὶ τῇ κώπῃ τοὺς μύλους ὠθούντων.

60 Ἀκμὰν ὦ δειλαῖε] οὐχ ὡς λοιδορῶν, ἀλλ' ὑποκοριζόμενος, καὶ ὑποκρινόμενος, τοῦτο λέγει· παρ' ὀλίγου γὰρ αὐτὸν ἐπῆλθον, καὶ πρὸς τὴν μάνδραν, ἢ μάκτραν, ἢ βάκτραν (τριχῶς γὰρ φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις) κατελάμβανον πλησίον ἐνήργει, τὴν μετ' αὐτῆς δηλονότι μῖξιν.

61 Καὶ ποτὶ τὰν μάνδραν] τὴν τῶν προβάτων ὁρκάνην, ἢ μάκτραν, ἢ βάκτραν, ἢ ἔστι σκεῦος ξύλινον ἀβακοειδὲς, οὗ φυρᾶν εἰώθασιν. ὀνομάζεται δὲ, ἀπὸ τοῦ μάττειν καὶ φυρᾶν ἐν αὐτοῖς τὰς μάζας.

62 Φιλοίφα] ἤγουν ὁ φιλῶν τὸ συνουσιάζειν, φιλοσυνουσιαστά. οἴφειν γὰρ τὸ συνουσιάζειν. οὕτω καὶ παρ' Ἀλεξανδρεῦσι κόροιφος λέγεται, ὁ κόρην οἰφώμενος. ἢ οἰφεῖν τὸ συνουσιάζειν, ἀπὸ τοῦ ὀπιπτεύειν, ἔνθα καὶ οἰφόλης γυνή· ὅθεν καὶ παροιμία· ἄεισα χωλὸς οἰφεῖ· ἣν φασὶ διαδοθῆναι, ἐπεὶ οἱ χωλοὶ ἐν οἴκῳ καθεζόμενοι, συνεχῶς ἀφροδισιάζουσιν. οἱ δὲ φασὶ τὴν παροιμίαν ἐντεῦθεν ῥυῆναι, ἤτοι διαδοθῆναι. αἱ Ἀμαζόνες ἐπὰν ἄρρεν γεννήσωσι, χωλὸν αὐτὸ ποιοῦσιν, ἵνα μὴ ἀνδρειότερον αὐτῶν γένηται, καὶ τούτοις ἀνδρωθεῖσι συνῶσι. Σκυθῶν οὖν λεγόντων καλὸν συνεῖναι αὐτὰς ἑαυτοῖς, ἐκείνας ἔφασκον, ἄεισα χωλοὶ οἰφοῦσι.

62 ἢ Σατυρίσκοις] τοὺς Σατύρους οἱ πλείονές φασιν ὡς καὶ τοὺς Σειληνοὺς, καὶ Πᾶνας, ὡς Αἰσχύλος μὲν ἐν Γλαύκῳ, Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀνδρομέδᾳ. οἱ Σάτυροι καὶ οἱ Πᾶνες διεπίφοροι πρὸς τὰς συνουσίας. ὅτι δὲ οἱ Σάτυροι ποιοῦσι, δῆλον ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. ἀπὸ γὰρ τῆς σάθης πεποίηται ὁ Σάτυρος. σάθη δὲ, ἡ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἐκπύρωσις. Ἄλλως. ἢ Σατυρίσκοις] ἀκρατεῖς οἱ Σάτυροι ἐρώτων. λέγεται δὲ παρὰ τὸ σάθη· σάθη δὲ τὸ μόριον τοῦ ἀνδρὸς, ὅπερ καὶ πέος λέγεται.

63 κακοκνάμοισιν ἐείσδει] ἐπειδὴ αἱ αἶγες ἔχουσι λασίους πόδας· ἢ ἀπὸ τῶν ὀρῶν τῶν κρημνῶν, κακοδέρμοις.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ε' Εἰδυλλίου.

Τοῦτο τὸ Εἰδύλλιον δραματικὸν μᾶλλόν ἐστι. προσδιαλέγονται δὲ ἀλλήλοις ἐπὶ Ἰταλίας, καὶ περὶ μουσικῆς ἐρίζουσιν, ὅ τε αἰπόλος Κομάτας, ὃς Εὐμάρα τοῦ Συβαρίτα νέμει τὰς αἶγας· καὶ ὁ ποιμὴν Λάκων, ὃς Θουρίου τοῦ Συβαρίτα νέμει τὰ θρέμματα. Ἔχει δὲ ὁ μὲν Κομάτας κόρην ἐρωμένην Ἀλκίππην τοὔνομα· ὁ δὲ Λάκων ἐρώμενον Εὐμήδην. καὶ ἔπαθλον τῆς νίκης τίθενται. ὁ μὲν αἰπόλος τράγον, ὁ δὲ ποιμὴν ἀμνόν· Μόρσωνα δὲ τῶν ᾠδῶν κριτὴν αἱροῦνται. Τελεσάντων δὲ τὴν ἅμιλλαν, ὁ κριτὴς Μόρσων τῷ αἰπόλῳ τὴν νίκην ἀπονέμει. Ἐπιγράφεται μὲν οὖν τοῦτο τὸ Εἰδύλλιον, Ὁδοιπόροι μὲν, διὰ τὸ ἐν ὁδῷ φιλονεικεῖν· Βουκολιασταὶ δὲ, διὰ τὸ βουκολιάζεσθαι, ἤγουν βουκολικῶς ᾄδειν αὐτούς.

ARGVMENTVM IDYLLII quinti.

Hoc Idyllion magis Dramaticum est. Colloquuntur autem inter se in Italia, & de praestantia in arte Musica certant, caprarius Comates, qui Eumara Sybaritae capras pascit, & pastor Lacon, qui Thurii Sybaritae pecora pascit. Habet autem Comatas puellam amasiam Alcippen nomine: Lacon vero amasium Eumedem. Et praemium certaminis constituunt, caprarius hircum, pastor autem agnum. Morsonem vero cantionum iudicem deligunt. Finito autem certamine, iudex Morson caprario victoriam tribuit. Inscribitur igitur hoc Idyllion Viatores, quod in via rixentur: Bucoliastae vero, quod carmen Bucolicum canant.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ ἢ ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, Εἰδύλλιον ε'.

ΚΟΜΑΤΑΣ καὶ ΛΑΚΩΝ.

Αἶγες ἐμαὶ τῆνον τὸν ποιμένα τὸν Συβαρίταν
Φεύγετε τὸν Λάκωνα· τό μευ νάκος ἐχθὲς ἔκλεψεν.

VIATORES, seu BVCOLIASTAE, Idyllion quintum.

COMATES & LACON.

CAPRAE meae, pastorem illum Sybaritam
Fugite Laconem: is enim meam pellem heri furatus est.

Lacon.

An non a fonte fugitis oues? non videtis
Comatem qui mihi nuper fistulam furatus est?

Λάκων.

Οὐκ ἀπὸ τᾶς κράνας σίττ' ἀμνίδες; οὐκ ἐσορῆτε
Τόν μευ τὰν σύριγγα πρώαν κλέψαντα Κομάταν;

Comatas.

Quam fistulam? tu enim serue Sybarita,
Quando possedisti fistulā? Quid? annon cum Corydone
Tibi satis fuit, sibilare arundinis cannulam tenenti?

Κομάτας.

Τὰν ποίαν σύριγγα; τὺ γάρ πόκα δῶλε Συβάρτα
Ἐκτάσω σύριγγα; τί δ'; οὐκέτι σὺν Κορύδωνι
Ἀρκεῖ τοι καλάμας αὐλὸν ποππύσδεν ἔχοντι;

Lacon.

Quam mihi dedit Lycon, o ingenue. tibi vero quam tandem
Lacon furatus pellem quondam abiit dic Comata?
Neque enim Eumarae hero tuo fuit *pellis* in qua dormires.

Λάκων.

Τάν μοι ἔδωκε Λύκων, ὦ 'λεύθερε. τὶν δὲ τὸ ποῖον
Λάκων ἐκλέψας πὰ κ' ἔβα νάκος; εἰπὲ Κομάτα·
Οὐδὲ γὰρ Εὐμάρᾳ τῷ δεσπότῃ ἧς τοι ἐνεύδεν.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ε'.

Ἐπιγράφεται μὲν τὸ παρὸν εἰδύλλιον, αἰπολικὸν καὶ ποιμενικόν. οἱ δὲ διαλεγόμενοι ἀλλήλοις εἰσὶ Κομάτας, καὶ Λάκων. Δωρίδι.

Αἶγες ἐμαὶ τῆνον τὸν ποιμένα τὸν Συβαρίταν] Ἰστέον ὅτι τοῦ μὲν αἰπόλου τὸ ὄνομά ἐστι Κομάτας, ὃς καὶ Εὐμάρου τοῦ Συβαρίτου ἔνεμεν αἶγας. τοῦ δὲ ποιμένος, Λάκων, ὃς Θουρίου Συβαρίτου ἔνεμε θρέμματα. τὸν Συβαρίταν] Σύβαρις, πόλις Ἰταλίας. ἢ ἀπὸ οἰκιστοῦ τινος, ἢ ἀπὸ Συβάρεως ποταμοῦ. νῦν δὲ καλεῖται Θούριον, τουτέστιν ὃν Θούριον καὶ Σύβαρις. λέγουσι γὰρ ὅτι ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν καθῃρέθη ἡ Σύβαρις. ἐλθόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι, αὐτὴν ᾤκησαν καὶ τῇ πόλει μετήμειψαν τὸ ὄνομα, καλέσαντες αὐτὴν Θούριον, ἀπὸ Θουρίου ποταμοῦ ἐκεῖσε ῥέοντος. καὶ Θούριος, ὄνομα κύριον, καὶ ὁ ὁρμητικός.

2 τὸν Λάκωνα] Λάκων ὄνομα κύριον· ἐντεῦθεν δέ τι διὰ τὸ μέτρον. εἰώθασι δὲ οἱ παλαιοὶ τοῖς δούλοις ὀνόματα τιθέναι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν Σύρον, Κρεῖωνα. οὕτω καὶ τὸν Λάκωνα· Δωριεὺς γὰρ ἦν. τὸ μευ νάκος] ὅς μου τὸ νάκος. Ζωνάριόν τι τὸ κώδιον τὸ μαρσύπιον. καὶ νάκος τὸ τῆς αἰγὸς δέρμα. Ὅμηρος· Νάκος ἕλετ' αἰγός, ὀρειτρόφου. καὶ Θεόκριτος ἐν τοῖς ἑξῆς, αἰγὸς φησίν.

3 Οὐκ ἀπὸ τᾶς κράνας σίττ' ἀμνίδες] σίττα, ψίττα, ποιμενικά, αἰπολικά καὶ βουκολικὰ ἐπιφθέγματα. εἰσὶ δὲ ἐπιρρήματα. ἔλεγον δὲ ταῦτα διώκοντες, ἀποσοβοῦντες. ὤφειλεν εἰπεῖν, ἢ φεύγεσθε, ἢ τι τοιοῦτον. ὁ δὲ ταῦτα ἀφεὶς, τῇ συνήθει φωνῇ τοῖς ἀμνοῖς τὸ σίττα χρῆται. ἔστι δὲ τοῦτο παρακέλευσις. ἀμνίδες, τὰ μικρὰ πρόβατα, οἱονεὶ ἀμνίσκια.

4 Τόν μευ τὰν σύριγγα] τὸν τὴν σύριγγά μου πρὸ ὀλίγου κλέψαντα Κομάταν.

5 δῶλε Συβάρτα] Δωρικῶς κατὰ τὴν συγκοπήν, ἀντὶ τοῦ Συβαρίτου. δῶλε δὲ ἀντὶ τοῦ δοῦλε. δοῦλος δὲ καὶ οἰκέτης διαφέρει, ὥς φησι Χρύσιππος· οἰκέτης μὲν ὁ ἔτι ὑπὸ κτῆσιν ὤν· δοῦλος δὲ, ὁ ἀπηλεύθερος. Συβάρτας δὲ ὡς Περδίκκας, Ἀρχίππας. ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ ἀνάλογον, Συβαρίτης· κατὰ δὲ Δωριεῖς, Συβάρτας.

6 Τί δ' οὐκέτι σὺν Κορύδωνι Ἀρκεῖ τοι καλάμας αὐλὸν] ὁ Κορύδων βουκόλος, οὗ καὶ ἀνωτέρω μέμνηται. ὁ δὲ νοῦς· οὐκ ἀρκεῖ σοι φησὶ σὺν Κορύδωνι ἐν τῷ καλάμῳ συρίζειν καὶ συναυλεῖν αὐτῷ. τοῦτο δὲ χλευαστικὸν, ὅτι οὐδὲ αὐλεῖν οἶδεν, εἰ μὴ ποππύζειν καὶ μόνον. καλάμη δέ ἐστι τὸ καταλειπόμενον ἢ περιλειπόμενον ἐκ τῶν θεριζομένων στάχυων καλαμῶδες ἐν τῇ κριθῇ. ταύτην δὲ κενὴν οὖσαν, ἀποτεμνόμενοι φυσῶσιν ἐν αὐτῇ καὶ αὐλοῦσι. ποππύζειν δὲ τὸ λεπτοτέρως τονεῖν τινα συρίζοντα τὸν ἐκ τῆς καλάμης αὐλόν. Ἄλλως. τί δὲ οὐδαμῶς ἀρκοῦσί σοι ... ὅτε σοι αὐλὸν ἔχοντι ἀπὸ καλάμης ἤτοι ἀπὸ καλαμαίας, ἐμπνεῖν αὐτῷ. ἀπὸ γὰρ τὸ ποππύζειν σὺν Κορύδωνι τουτέστιν ὁμοίως τῷ Κορύδωνι.

8 Τάν μοι ἔδωκε Λύκων] περὶ τὸ ... ἀποτεῖν, ἢ ἀπάντησις. τὸ δὲ ὦ 'λεύθερε, κατ' εἰρωνείαν εἴρηται.

10 Οὐδὲ

10 Οὐδὲ γὰρ Εὐμάρα τῷ δεσπότῃ] πρὸς ὑπερβολὴν τοῦτο ἔφη. λέγει δὲ μηδὲ αὐτὸν τὸν δεσπότην Εὐμάρα ἐπικεκτῆσθαι, ἤγουν δέρματι. Ἄλλως. τὸ Εὐμάρα δέρματι φασὶν εἶναι, καὶ οὐ κύριον ὄνομα, ὥς τινες, ἵν' ᾖ, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τῷ δεσπότῃ τῷ σῷ Εὐμάρᾳ καὶ δέρμα τι ἦν, ὥστε ἐνδῦσαι.

Κομάτας.

Τὸ Κροκύλος μοι ἔδωκε, τὸ ποικίλον, ἁνίκ' ἔθυσε
Ταῖς νύμφαις τὰν αἶγα. τὺ δ' ὦ κακὲ καὶ τότ' ἐτάκευ
Βασκαίνων, καὶ νῦν με τὰ λοίσθια γυμνὸν ἔθηκας.

Comatas.

Quam Crocylus mihi dedit, discolorem, tunc cum sacrificaret
Nymphis capram: tu vero improbe & tunc contabescebas
Inuidens, & nunc postremo nudum me fecisti.

Λάκων.

Οὐ, μ' αὐτὸν τὸν Πᾶνα τὸν ἄκτιον, οὔ σέ γε Λάκων
Τὰν βαίταν ἀπέδυσ' ὁ Καλαίθιδος· ἢ κατὰ ταύτας
Τᾶς πέτρας, ὤνθρωπε, μανεὶς ἐς Κρᾶθιν ἁλοίμαν.

Lacon.

Non, per ipsum Pana litoralem, non tibi Lacon
Pelliceum exuit filius Calæthidis: aut *si fallo, utinam* de hac
Rupe, o amice, furore correptus, in Crathin saliam.

Κομάτας.

Οὐ μὰν οὔτ' αὐτὰς τὰς λιμνάδας, ὠγαθὲ, νύμφας,
(Αἵτ' ἐμὶν ἵλαοί τε καὶ εὐμενέες τελέθοιεν)
Οὔ τευ τὰν σύριγγα λαθὼν ἔκλεψε Κομάτας.

Comatas.

Non certe, non, per ipsas nymphas palustres, o bone:
(Quæ mihi placatæ & beneuolæ sint)
Non tuam fistulam furtim sustulit Comatas.

Λάκων.

Αἴ τοι πιστεύσαιμι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε' ἀροίμαν.
Ἀλλ' ὦν αἴκα λῇς ἔριφον θέμεν (ἐντὶ μὲν οὐδὲν
Ἱερόν) ἀλλά γέ τοι διαείσομαι, ἔστε κ' ἀπείπῃς.

Lacon.

Si tibi credam, dolores Daphnidis perferam.
Sed enim, si vis hædum deponere, (nihil enim est
Sacrum) cantu quidem tecum certabo, donec ipse recuses.

Κομάτας.

Ὗς ποτ' Ἀθαναίαν ἔριν ἤρισεν· ἠνὶ δὲ κεῖται
Ὤριφος· ἀλλ' ἄγε καὶ τὺ τὸν εὔβοτον ἀμνὸν ἔρειδε.

Comatas.

Sus contra Mineruam certamen certauit: ecce depositus est
Hædus: age, tu quoque pinguem agnum depone.

Λάκων.

Καὶ πῶς, ὦ κίναδε, ταῦτά γ' ἔσσετ' ἐξ ἴσω ἄμμιν;
Τίς τρίχας ἀντ' ἐρίων ἐποκίξατο; τίς δὲ παρεύσας
Αἰγὸς πρατοτόκοιο, κακὰν κύνα δήλετ' ἀμέλγειν;

Lacon.

Quomodo, o astute, recte hæc erunt ex æquo nobis?
Quis pilos pro lana detondeat? quis, cum adsit
Capra quæ primum peperit, malam canem velit mulgere?

13 Βασκαίνων] αἴτιος τοῦ φθονῶν λυπούμενος. Κυρίως βάσκανος, ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς καίων καὶ φθείρων τὸ ὁραθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἢ ὑπ' αὐτῶν.

14 Οὔ μ' αὐτὸν τὸν Πᾶνα τὸν ἄκτιον] ἀντὶ τοῦ, τὸν κυνηγόν. ἐπακτῆρες γὰρ οἱ κυνηγοί, ὥς φησιν Ὀππιανός. ἢ ὥς φησι Φιλοστέφανος, ἐπὶ Παιὸς ἱερὸν πλησίον Κράθιδος ποταμοῦ. τινὲς δὲ τὸν Ἀπόλλωνα φασὶ τὸν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἱδρυμένον. φησὶ δὲ καὶ Πίνδαρος τῶν ἁλιέων αὐτὸν φροντίζειν. ἢ τὸν περὶ τοὺς παραλίους αἰγιαλοὺς διάγοντα, ἤγουν, τὸν κυνηγόν. ἢ ἄκτιον, κατά τινας, τὸν Ἀττικόν.

15 Τὰν βαίταν] τὴν διφθέραν, τὴν σισύραν· βαίταν γὰρ λέγουσι τὰ ἐκ κῳδίων συνειρραμμένα περιβόλαια. Ἀττικοὶ δὲ ταύτην καὶ σισύραν φασί. καὶ Ἀριστοφάνης· Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος. ἡμεῖς δ' αὐτὰ σισύρνια φαμέν. Τὰν βαίταν ἀπέδυσ' ὁ Καλαίθιδος] οἰκέτης δηλονότι, ἢ υἱός. πότερον

γὰρ οἰκέτης, ἢ υἱός, οὐ λέγει· διὸ οἱ μὲν δοῦλον, οἱ δὲ υἱὸν φασίν. ¶ Ἢ κατὰ τήνας] ἢ εἰ τοῦτο ἐποίησα, ἢ εἰ ἐπιορκοίην, ἄνωθεν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης ὦ ἄνθρωπε εἰς μανίαν ἐμπεσὼν, εἰς Κρᾶθιν τὸν ποταμὸν πηδήσαιμι, ἢ φθαροίμην. (γράφεται καὶ ἁλοίμην, καὶ ὀλοίμην) εἰώθασι γὰρ ἐκ ἀνοίας τινὲς ἢ μανίας, κατακρημνίζειν ἑαυτούς. Κρᾶθις δὲ ποταμὸς περὶ Σύβαριν τῆς Σικελίας. ἡ δὲ κατὰ, ἀντὶ τῆς ἀπό. Νυμφόδωρος δὲ καὶ Θεόφραστος φασὶ, τοῦ Κράθιδος τὸ ὕδωρ ξανθίζειν. Ἄλλως. τὸ, Ἢ κατὰ τήνας. τὴν κατὰ πρὸς ἁλοίμην δεῖ συνάπτειν. ποιητικῶς γὰρ διαιρεῖται τοῦ ῥήματος, ἐν ταύτῃ τῇ σημασίᾳ, ὡς παρ' Ὁμήρῳ· Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ. παρὰ δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ, συνημμένη ἐστὶν ἀεὶ ἐν τοῖς τοιούτοις τῷ ῥήματι, ὡς παρὰ Φιλοστράτῳ· Ὁ δὲ ἀπεκδὺς τῶν σπαργάνων ἤδη βαδίζει καὶ τοῦ Ὀλύμπου κάτεισιν.

17 Οὐ μὰν οὔτ' αὐτὰς τὰς λιμνάδας] οὐδαμῶς μὰ τὰς λιμνάδας αὐτὰς Νύμφας· ἤγουν, τὰς ἀναστρεφομένας ἐν ταῖς λίμναις, αἵτινες ἐμοὶ προσηνεῖς εἶεν οὐκ ἔκλεψα ὁ Κομάτας τὴν σύριγγά σου λαθών.

21 Ἀλλ' οὖν αἴκα λῇς ἔριφον θέμεν] ἀντὶ τοῦ θεῖναι, ἤγουν, κατάθου. τὸ αἴκα Δωρικῶς ἀεὶ ἀντὶ τοῦ ἐὰν κέχρηται, διὸ καὶ ὑποτάσσει.

21 ἐντὶ μὲν οὐδὲν ἱερόν] παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων· φησὶ δὲ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ τῶν παροιμιῶν, ὅτι Ἡρακλῆς ἰδὼν ἱδρυμένον τὸν Ἄδωνιν, ἔφη οὐδὲν ἱερόν. οὐ γὰρ αὐτὸν ἄξιον τιμῆς καὶ ἱδρύσεως ἔκρινεν. Διονυσόδωρος δὲ μεταφορικὴν εἶναι φησίν, ἀπὸ τῶν ἱερῶν τῶν τιμωμένων, μηδὲν ἐχόντων ἱεροῦ καὶ σεβασμοῦ ἄξιον. ἢ οὐδὲν ἱερὸν, οὐκ ἔστιν ἄξιος ἱδρύσεως καὶ τιμῆς ὁ τοιοῦτος. Ἄλλως. Ἡρακλῆς ἐλθὼν εἰς Δῖον πόλιν τῆς Μακεδονίας, εἶδεν ἔκ τινος ἱεροῦ πολλοὺς ἐξιόντας. θέλων δὲ καὶ αὐτὸς εἰσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ἀνέκρινεν, ἤγουν ἠρώτησε τίνος εἴη τὸ ἱερόν. μαθὼν δὲ Ἀδώνιδος εἶναι, ἔφη, οὐδὲν ἱερόν· ἀντὶ τοῦ οὐδενὸς ἄξιον. οὐδεὶς γὰρ θεῶν ὑπάρχει.

22 ἀλλά γέ τοι διατείσομαι] ἀλλά σοι ᾄδων ἐρίσω, διακενῶ, ἕως ἂν ἀπαγορεύσῃς, τὴν ἧτταν ὁμολογήσῃς.

23 Ὗς ποτ' Ἀθαναίαν ἔριν ἤριζεν] παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν τοῖς κρείττοσιν ἀντεριζόντων. ἐρίζω ἐπὶ λόγων, ἐρείδω δὲ ἐπὶ πράγματος.

24 τὸν εὔβοτον ἀμνὸν ἔρειδε] τὸν εὐτραφῆ. βόσις γὰρ ἡ τροφή, ὅθεν καὶ τὸ αἰγίβοτον, καὶ ἱππόβοτον. ἔρειδε, ἤγουν φέρων κατάθου.

25 Καὶ πῶς, ὦ κίναδ', σύ] καὶ πῶς, ὦ πανοῦργε, καλῶς ταῦτα ἔσται ἐξ ἴσου μέτρου ἡμῖν. οἱ Σικελιῶται γὰρ τὴν ἀλώπεκα, κίναδον προσαγορεύουσι. τοιοῦτον γὰρ τὸ ζῶον πανοῦργον. κίναδος δὲ, παρὰ τὸ κινεῖσθαι ἐν αἰδοῖ, ἢ ἀναιδῶς· ἢ παρὰ τὸ κινεῖσθαι ἐν δόλῳ.

26 Τίς τρίχας ἀντ' ἐρίων ἐποκίξατο;] ἀντὶ τοῦ ἔκειρε, πόκους ἐποιήσατο. τίς γάρ ποτε ἔκειρε ἀντὶ ἐρίων τρίχας; τρίχες γὰρ αἱ παχεῖαι, καὶ τεταμμέναι, ὡς αἱ τῆς αἰγός· ἔρια δὲ τὰ λεπτὰ καὶ οὖλα ὡς τὰ τῶν προβάτων. ἢ τοῦτο φησίν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἄγρια κατατίθεται, ἐκεῖνος δὲ ἔριφον, ὅστις οὐ ποκίζεται. ¶ τίς δὲ παρούσας Αἰγὸς πρωτοτόκοιο, κακὰν κύνα βούλετ' ἀμέλγειν] ἢ δήλετ' ἀμέλγειν. γράφεται γὰρ καὶ οὕτω Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ βούλεται, κατά τινας.

Κομάτας.

Ὅστις νικασεῖν τὸν πλατίον, ὡς τὺ πέποιθας·
Σφὰξ βομβέων τέττιγος ἐναντίον. ἀλλὰ γὰρ οὔτοι
Ὤριφος ἰσοπαλής· τὺ (ἴδ' ὁ τράγος οὗτος) ἔρισδε.

Comatas.
Ille, inquam, qui sicut tu propinquum se superaturum confidit.
Vespa strepens contra cicadam. Sed non *sit sane*
Hædus par: tu vero (ecce hircus ille) certa.

Λάκων.

Μὴ σπεῦδ'· οὐ γάρ τοι πυρὶ θάλπεαι· ἅδιον ᾀσῇ
Τᾷδ' ὑπὸ τὰν κότινον καὶ τἄλσεα ταῦτα καθίξας.
Ψυχρὸν ὕδωρ τηνεὶ καταλείβεται· ὧδε πεφύκει
Ποία, χἀ στιβὰς ἅδε, καὶ ἀκρίδες ὧδε λαλεῦντι.

Lacon.
Ne festina: neque enim igni torreris. Suauius cantabis
Hic sub oleastro, & ad syluam hanc assidens.
Gelida unda illic fluit; hic enata est
Herba, & thorus hic, & locustæ hic murmurant.

Κομάτας.

Κομάτας.

λλ' ἔτι σπεύδω· μέγα δ' ἄχθομαι εἰ τύ με τολμῆς
μμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπειν, ὅν ποκ' ἐόντα
ῦδ' ἔτ' ἐγὼν ἐδίδασκον. ἴδ' ἁ χάρις ἐς τί ποθέρπει.
έψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

Comatas.

Atqui nō festino: sed moleste admodū fero, quod tu me audes
Oculis rectis aspicere: quem olim, cum esses
Puer adhuc, ego docui. en gratia quo recidit.
Nutri catulos lupinos, nutri canes, vt te deuorent.

Λάκων.

πόκ' ἐγὼ παρὰ τεῦ τι μαθὼν καλὸν ἢ καὶ ἀκούσας
μναμ', ὦ φθονερὸν τὺ καὶ ἀπρεπὲς ἀνδρίον αὔτως;

Lacon.

Quando vnquam a te boni aliquid didici, vel audiui
Quod meminerim, o tu inuide, & prorsus inepte homuncio?

Κομάτας.

ίκ' ἐπύγιζόν τυ, τὺ δ' ἄλγεες. αἱ δὲ χίμαιραι
δε κατεβληχῶντο, καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ἐτρύπη.

Comatas.

Tunc cum pedicabam te, & tu dolebas. capellæ autem
Istæ balabant; caper v. eas premebat.

Λάκων.

βάθιον τήνω πυγίσματος, ὑβέ, ταφείης.
λλὰ γὰρ ἕρφ' ὧδ', ἕρπε, καὶ ὕστερα βωκολιαξεῖς.

Lacon.

Ne profundius illo pedio, o gibbose, sepeliaris:
Sed huc adsis, veni, & postremo cantabis.

28 Ὅς τις νικαζεῖν τὸν πλασίον] ἤγουν, ...ν ταῦτα ποιεῖ, ὅστις πέποιθε νικήσειν τὸν ...σίον, καθὰ σὺ πέποιθας. ἀπὸ τοῦ πέποιθα, ...πίθω ἐνεστὼς, ὡς ὑπὸ τοῦ δέδοικα δεδοίκω. ...λως. ὅστις νικήσειν τὸν πλησίον διαφόρως ...αγγέλλεται. ἢ ὅς τις θελήσει ποιεῖν ἢ εἰπεῖν τοῦ... ὃς αὐτὶ αἰγὸς κωδία ἀμέλγει, οἷα καὶ σὺ νική... φῄς, τὸν τοσοῦτον ἐν ἡδυφωνίᾳ ζ... διαφέρον..., ὅσον τέττιγες ζοηκῶν.

29 Σφὰξ βομβέων] Ὁ σφὴξ φησὶ σὺ ... κατ' ἐναντίον τοῦ τέττιγος πολλῆς βομ... ¶ ἀλλὰ γὰρ οὔτοι ἔριφος ἰσοπαλής] ...λὰ οὐδαμῶς ὁ ἔριφος, ὁ ἔριφος ἐστὶ, ἐν ἴσῃ ...ίᾳ· οὐκ ἀξιοῦται τῷ ἀμνῷ. ἀλλὰ ἰδοὺ τίθημι ...γε. τὸ γὰρ ἰσοπαλὴς, ἴσος ἐν κλήρῳ· πάλος ...ὁ κλῆρος. ἢ ἐκ τοῦ πάλη.

31 Μὴ σπεῦδ'· οὐ γάρ τοι πυρὶ θάλπεαι] ...ροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν διά τι σπευδομένων. μὴ ...σπεύδαζε; οὐ γὰρ ἐπὶ πυρὸς βέβηκας. σπεύδω ἐγὼ ...ευλαβῶς, ἐπισπεύδει δὲ ἕτερος. Ἅδιον ...] ἤγουν ἡδέως μᾶλλον ᾄσῃ.

32 Τᾶδ' ὑπὸ τὰν κότινον] ὧδε ἐλθὼν καὶ ...θίζου ὑπὸ τὴν ἀγριελαίαν, καὶ τὰ δένδρα ...ταῦτα. τὸ τᾶδε, ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις γράφεται ...ῶδε, ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα, Δωρικῶς.

33 Ψυχρὸν ὕδωρ τηνεί] ἀντὶ τοῦ, αὐτοῦ καταρρεῖ ψυχρὸν ὕδωρ. ἐνταῦθα ἐκπεφυκυῖα ἐστὶ βοτάνη. καὶ ἡ δὲ ἡ στιβὰς ἣ ἐστιν εἶδος βοτάνης. τὸ τηνεὶ, ἐν ἄλλοις γράφεται ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα. Καὶ ἀκρίδες] καὶ ἀκρίδες ἐνταῦθα λαλοῦσιν.

35 Ἀλλ' ἔτι σπεύδω] οὐδαμῶς σπουδάζω. μεγάλως δὲ ἀλγῶ, εἰ σύ με τολμᾷς ἀτρέπτοις τοῖς ὄμμασι προσβλέπειν, ὅν ποτε ποτε ἐδίδαζον ἐγὼ ᾄδειν δηλονότι, ἔτι παῖδα ὄντα.

36 ὅν ποκ' ἐόντα παῖδ' ἔτ'] ταῦτα φησὶν, ἐπὶ τῷ τὴν χάριν εἰς ἅμιλλαν αὐτῷ συνεληλυθέναι παρ' αὐτοῦ διδαχθέντα, ὡς καὶ προσκαλεῖται αὐτὸν εἰς ἅμιλλαν.

37 ἴδ' ἁ χάρις εἰς τί ποθέρπει] θέασαι εἰς τὸ προσέρπει καὶ τελευτᾷ ἡ χάρις· ἡ ὀφειλομένη μοι δηλονότι.

38 Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς] ἐκθρέψειεν ἄν τις καὶ λύκων ἐκγόνους, καὶ κύνας, ἐπὶ τῇ λύμῃ τῇ αὐτοῦ, ὡς κἀγὼ τοῦτον ἐδίδαξα ἐπὶ ἀχαριστίᾳ. ἔστι δὲ τοῦτο Σωκράτους· κακὸς ποιῶν εὖ, θρέψαις κύνας. παροιμία ἀπὸ τῶν κατ' αὐτῶν ποιούντων τι. ἀπὸ Ἀκταίωνος, τοῦ ὑπὸ ἰδίων κυνῶν βρωθέντος. τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν ἀχαρίστων τοὺς εὐεργέτας, ἤτοι, τῶν μὴ ὁμολογούντων χάριν τοῖς εὐεργέταις.

40 Ἀνδρίον] ἀνδράριον ὑποκοριστικῶς, ἀνθρω-

αἰθροπάειον, ἢ δυσχερὲς καὶ ἀηδέστερον. αὕτως δὲ οὕτως· ἐν οὐδεμίᾳ χρείᾳ, μάτην.

41 ἐπύγιζον] πυγμαῖς ἔπαιον, ἔκρουον. ἄτοπον δὲ τοῦτο φανερῶς εἰπεῖν· ἢ ἐπέρδινον, ἐβάτευον. σὺ δὲ ἤλγεις. αἱ δὲ αἶγες ἐβληχῶντο, ἤγουν ἐμηκῶντο βιαζόμεναι ὑπὸ τοῦ τράγου. τὸ βληχᾶσθαι γὰρ ἐπὶ προβάτων λέγεται. καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ὤχευεν.

43 Μὴ βάθιον τήνω πυγίσματος] μὴ βαθυτέρου τύχῃς τάφου τοῦ πυγίσματος, οὗ εἰς με εἰργάσω. τὸ δὲ ταφείης, ὡς ἐγὼ πεπύγισμαι. Ἄλλως. Ταφείης, ἀντὶ τοῦ γυμνωθείης βαθύτερον σὺ τοῦ πρὸς ἐμὲ ἐκ σοῦ πυγίσματος, ὡς σὺ λέγεις. αἰνεῖται δὲ διὰ τούτου. καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν βατράχοις φησὶ περὶ τοῦ Κλέωνος· περὶ τὸ κρυπτόμενον, καὶ ἔνδον νοούμενον, ἐν ταῖς ταφαῖς τίλλεσθαι· ἤγουν, ἐν καιρῷ συνουσιασμοῦ, τὰς τρίχας ἐκτίλλειν τῆς πυγῆς. Ἄλλως. Εἴθε μὴ ἐν βαθυτέρῳ τάφῳ ταφείης ἐκείνου τοῦ πυγίσματος, ὑβὲ ἤγουν συγκεκαμμένε τὴν βαχιν, κυρτέ. τὸ δὲ ὑβὸς, ἀπὸ τοῦ κυφὸς, ἀποβολῇ τοῦ κ, καὶ τροπῇ τοῦ φ εἰς β, ὕβωσις, καὶ λόρδωσις τάδε· λόρδωσις γάρ ἐστι τὸ ἔμπροσθεν· ὕβωσις, τὸ μετὰ τὴν κεφαλὴν, περὶ τὴν ῥάχιν πάθος· κύρτωσις δὲ, τὸ μέσον τῆς ῥάχεως.

44 καὶ ὕστατα βουκολιαξεῖς] καὶ τελευταῖον τῇ βουκολικῇ ᾠδῇ χρήσῃ ἐρίζων.

Comatas.	Κομάτας.
Non ibo illuc: hic quercus, hic cyperus est,	Οὐχ ἕρψω τηνεί· τουτῷ δρύες, ὧδε κύπειρος,
Hic suauiter susurrant apes circum aluearia:	Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι·
Hic & aquæ gelidæ fontes duo sunt, ipsæque super arborem	Ἔνθ' ὕδατος ψυχρῶ κρᾶναι δύο· ταὶ δ' ἐπὶ δένδρῳ
Volucres garriunt, & vmbra nihil similis est	Ὄρνιχες λαλαγεῦντι· καὶ ἁ σκιὰ οὐδὲν ὁμοία
Illi quæ apud te est. Deiicit v. & pinus superne nuces.	Τᾷ παρὰ τίν· βάλλει δὲ καὶ ἁ πίτυς ὑψόθε κώνως.
Lacon.	Λάκων.
Atqui pelles agninas, & lanam hic calcabis,	Ἦ μὰν ἀρνακίδας τε καὶ εἴρια τᾷδε πατησεῖς,
Si veneris, somno molliorem: pelles v. caprinæ	Αἴκ' ἔνθῃς, ὕπνω μαλακώτερα· ταὶ δὲ τραγεῖαι
Quæ apud te sunt, peius olent quam tu oles.	Ταὶ παρὰ τὶν, ὄσδοντι κακώτερον ἢ τύ περ ὄσδεις.
Statuam v. cratera magnum albi lactis,	Στασῶ δὲ κρητῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
Nymphis, statuam & alium dulcis olei.	Ταῖς νύμφαις· στασῶ δὲ καὶ ἁδέος ἄλλον ἐλαίω.
Comatas.	Κομάτας.
Si autem tu veneris, teneram filicem hic calcabis,	Αἰ δέ κε καὶ τὺ μόλῃς, ἁπαλὰν πτέριν ὧδε πατησεῖς,
Et pulegium florens: substernentur vero capratum	Καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν· ὑπεσσεῖται δὲ χιμαιρᾶν
Pelles molliores quadruplo quã quæ apud te sunt agnorũ.	Δέρματα, τῶν παρὰ τὶν μαλακώτερα τετράκις ἀρνῶν.
Statuam vero octo quidem alueos lactis Pani,	Στασῶ δ' ὀκτὼ μὲν γαυλὼς τῷ Πανὶ γάλακτος,
Et octo cymbia mellis plenos fauos habentia.	Ὀκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέα κηρί' ἐχοίσας.
Lacon.	Λάκων.
Istinc mecum certa, & istihic Bucolicum carmen cane:	Αὐτόθε μοι ποτέρισδε, καὶ αὐτόθι βωκολιάσδευ·
Proprium locum calcans, tene quercus. verum quis nos	Τὰν σαυτῶ πατέων, ἔχε τὰς δρύας. ἀλλὰ τίς ἄμμε
Quis iudicabit? vtinam iam huc veniat boum pastor Lycopas.	Τίς κρινεῖ; αἴθ' ἔνθοι ποθ' ὁ βωκόλος ὧδε Λυκώπας.

45 οὐχ ἕρψω τηνεί·] οὐκ ἐλεύσομαι εἰς αὐτὸ τὸ μέρος. Τηνεὶ δρύες] ἐνταῦθα δρύες. ὧδε κύπειρος] ὧδε καλῶς βομβεῦσιν ἐν τοῖς σίμβλοις μέλισσαι. ἐνθάδε εἰσὶ δύο πηγαὶ

ὕδωρ ψυχρὸν βλύζουσι, αἱ δὲ ὄρνιθες τῷ δένδρῳ λιγυρὸν ᾄδουσι, καὶ ἡ σκιὰ οὐδαμ... ὁμοία τῇ ὑπαρχούσῃ παρὰ σοί, καὶ ἡ πίτυς ... ὑψους ... .

...1 ὕπνω μαλακώτερα] μαλακὸν τὸ χαῦνον ... τῷ ... ἐναντίον τὸ πληρόν. λέγεται δὲ ... ακὰ, ἔρια, καὶ κηρὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁ δὲ ... οὐ κατὰ πάντα λέγεται μαλακὸς, ἀλλ' ὡς ...οποιός.

...: Στασῶ δὲ κρητῆρα] παρίσων ἔλαιον ...ται τῇ Νύμφαις· αὗται γὰρ ἐκθρέψασαι τὸν ...αῖον, ἐδίδαξαν τὴν τῆς ἐλαίας ἐργασίαν καὶ ...τος ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. ἴσημι, ὁ μέλ...ωσι ... Δωρικῶς σατῶ· οἱ γὰρ Δωριεῖς τοὺς ...οντας ...ωσιν. ἱστὰν δὲ, τὸ ζυγοστατεῖν, καὶ ...θὸν τίθεναι· ἐνταῦθα τὸ δεύτερον.

56 Καὶ γλάχων' αὐθοῦς] Βλήχων, εἶδος βοτάνης, τὸ κοινῶς βληχώνιον.

58 Γαυλὼς τῷ Πανὶ] γαυλοὶ ἀγγεῖα χυτροειδῆ γαλακτοδόχα, ἐν οἷς πήγνυσι τὸ γάλα. παρὰ καὶ εἴρηται πλεονασμῷ τοῦ υ. ἄπνα καὶ ἀμολγέας καλοῦσι. στάσω τῷ Πανὶ ὀκτὼ μὲν γαυλὼς, γαυλῷ πεπληρωμένους δηλονότι.

59 Ὀκτὼ δὲ σκαφίδας, πλέα κηρία] σκαφίδες, ἀγγεῖα εἰς ἃ καταπίπτουσι τὰς μελικηρίδας. τὸ δὲ πλέα ἀντὶ τοῦ πλήρη, ἐν ᾧ εἰσι μελικηρίδες.

61 Ταὶ ζαυτῶ πατέωι] γῆν δηλονότι ἢ χώραν. τοῦτο ἐκ τῆς παροιμίας, Σπάρταν ἔλαχες, Σπάρταν κόσμει.

Κομάτας.

...δὲν ἐγὼ τήνω ποτιδεύομαι· ἀλλὰ τὸν ἄνδρα,
...λῇς, τὸν δρυτόμον βωστρήσομες, ὃς τὰς ἐρείκας
...ύας τὰς παρὰ τὶν ξυλοχίζεται· ἐντὶ δὲ Μόρσων.
...κ. Βωστρέομες. Κομ. Τὺ κάλει νιν. Λάκ. Ἴθ' ὦ ξένε, μικκὸν ἄκουσον
...λ' ἐνθών. ἄμμες γὰρ ἐρίσδομες ὅστις ἀρείων
...κολιασὰς ἐστί. τὺ δ' ὦ φίλε μήτ' ἐμὲ Μόρσων,
...χάριτι κρίνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τοῦτον ὀνάσῃς.

Κομάτας.

...ὶ ποτὶ τᾶν νυμφᾶν, ναὶ Μόρσων, μήτε Κομάτᾳ
...πλέον ἰθύνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τῷδε χαρίξῃ·
...ἔτι ἁ ποίμνα τῶ Θουρίω ἐστὶ Συβάρτα·
...μάρα δὲ τὰς αἶγας ὁρῇς φίλε τῶ Συβαρίτα.

Λάκων.

τύ τις ἠρώτα, ποττῶ Διὸς, αἴτε Συβάρτα,
...τ' ἐμὸν ἐστὶ κάκιστε τὸ ποίμνιον; ὡς λάλος ἐσσί.

Κομάτας.

...τιστ' οὗτος, ἐγὼ μὲν ἀλάθεα πάντ' ἀγορεύω,
...δὲν καυχέομαι· τὺ δ' ἄγαν φιλοκέρτομος ἐσσί.

Λάκων.

...α λέγ', εἴ τι λέγῃς· καὶ τὸν ξένον ἐς πόλιν αὖθις
...ντ' ἀφίς. ὦ Παιάν, ἦ στωμύλος ἦσθα Κομάτα.

Comatas.

Nihil ego illo opus habeo. Sed virum,
Si vis, lignorum sectorem vocemus, qui ericas
Illas apud te findit. Est vero Morson.

Lacon.

Vocemus. C. Tu accerse eum. L. Age hospes paulisper audi,
Huc accedens. Nos enim certamus, vter melior
Bucolicus cantor sit. Tu vero care Morson, neque me
Per gratiam iudices, neque porro istum iuues.

Comatas.

Ita per Nymphas, ita Morson, neque Comatæ
Plus iuris tribuas, nec etiam Laconi huic gratificeris.
Istud vero ouile Thurii est Sybaritæ,
Eumaræ vero Sybaritæ caprarum gregem amice hic vides.

Lacon.

Num te rogabat aliquis, per Iouem, an Sybaritæ,
An meus grex sit, improbissime? quam garrulus es.

Comatas.

Heus bone vir, ego quæ vera sunt dico,
Neque arroganter glorior: tu v. nimium mordax es.

Lacon.

Dic age si quid dicendum habes, hospitem in vrbe rursum
Viuum dimitte. o Apollo, saue dicax es Comata.

64 βωστρή-

64 βωσπήσομες] ἀντὶ τοῦ καλέσομεν.

65 ξυλοχίσδηται] ξυλίζεται, ξύλα τέμνων ζωάγει. ἔστι δὲ καὶ παροιμία, Δρυὸς πεσούσης, πᾶς ἀνὴρ ξυλίζεται.

66 Βωσφέομες] ὁριστικὸν ἀντὶ ὑποτακτικοῦ, καὶ γράφεται διὰ τοῦ ο μικροῦ. τοῦτο δὲ διὰ τὸ μέτρον.

67 ἄμμες γὰρ ἐείσδομες] ἤγουν, ἡμῖν δὲ ἔστι γέγονεν, ὁπότερος ἢν κρείττων τὴν ᾠδὴν βουκολικήν. ἢ ἐρίζοντες πειρώμεθα γνῶναι, ὅστις ἐστὶ κρείττων βουκολικῶν μελῶν ἐργάτης.

68 τύ δ' ὦ φίλε μήτ' ἐμὲ Μόρσων] σὺ δὲ ὦ φίλε Μόρσων, μήτε πρὸς χάριν ἐμὲ κρίνῃς ὁμιλήσας καὶ παρὰ τὸ δίκαιον τὴν νίκην χαρίσῃ· μήτ' οὖν σύ γε τούτῳ βοηθήσῃς κατὰ χάριν· ἢ μήτε μὴν ποιήσῃς ἀδικούμενον.

72 Ἆ δέ τοι ἁ πιίμηα] παροιμιῶδες τί.

74 Μὴ τύ τις ἠρώτα τίνος ὦ Δίος] τοῦτο ὁ Λάκων φησὶν, ἀγανακτῶν τῇ περιττεῖ καὶ παρέργῳ τῆς γλώττης.

77 φιλοκέρτομος] λοιδορειῶν φίλος.

78 Εἶα λέγ', εἴ τι λέγεις] ἔτι καὶ νῦν τοῖς δι' ὄχλου τινὸς γινομένοις εἰώθαμεν τοῦτο λέγειν, ἄφες τοῦτο τὸν ἄνθρωπον. λέγει δὲ τοῦτο τὸν ξένον τὸν παρακληθέντα κεῖται. Ἄλλως. ἄγε λέγε εἴ τι λέγεις καὶ τὸν ξένον ἄφες ζῶντα αὖθις ἀπελθεῖν· δηλονότι ὁμοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐπαναστρέψαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.

78 καὶ τὸν ξένον ἐς πόλιν αὖθις ζῶντ' ἄφες] τουτέστιν ἵνα μὴ ὑπὸ τῆς μέλους, ὥσπερ ὑπὸ τῶν Σειρήνων κρατηθεὶς, ἀπόλυηται. τοῦτο δὲ εἰρωνικῶς φησίν. Ἄλλως. τοῦτο φησὶ δεῖν ἀποσκῶψαι αὐτὸν τὸν ἀπόλον ὡς ἀηδές τι μέλος ἔλεξεν. καὶ ἴσως αὖ ἐκ τῆς ἀηδίας καὶ ὁ Μόρσων ἡμιθνὴς γένηται, ἢ καὶ τέλος θάνῃ. ἢ ζῶντ' ἄφες, ἀντὶ τοῦ ταχέως, ἀπὸ τοῦ ζέω· τοὺς γὰρ ταχεῖς, ζέοντας καὶ θερμοὺς λέγουσι. ταῦτα δέ φησιν ὁ Λάκων, ὡς διαλεγομένου τοῦ Αἰπόλου τῷ Μόρσωνι.

79 ὦ Παιάν] ἐπὶ ἀγανακτήσεως ἐνταῦθα ἡ ἐπίκλησις.

Comatas.	Κομάτας.	
Musæ me multo magis amant, quam cantorem Daphnidem. ego v. ipsis nuper capras duas mactaui.	Ταὶ μῶσαί με φιλεῦντι πολὺ πλέον ἢ τὸν ἀοιδὸν Δάφνιν· ἐγὼ δ' αὐταῖς χιμάρως δύο πρᾶν ποκ' ἔθυσα.	80
Lacon.	Λάκων.	
Etenim me Apollo valde amat. & pulchrum ipsi Arietem ego pasco: nam Carnea *festa* iam imminent.	Καὶ γὰρ ἐμ' ὡπόλλων φιλέει μέγα· καὶ καλὸν αὐτῷ Κριὸν ἐγὼ βόσκω. τὰ δὲ κάρνεα καὶ δὴ ἐφέρπει.	
Comatas.	Κομάτας.	
Præter duas, reliquas capras geminiperas mulgeo. Et puella me aspiciens, Ah miser, inquit, tu ipse mulges?	Πλὰν δύο τὰς λοιπὰς διδυματόκος αἶγας ἀμέλγω· Καί μ' ἁ παῖς ποθορεῦσα, Τάλαν λέγει, αὐτὸς ἀμέλγεις;	85
Lacon.	Λάκων.	
Ah ah, Lacon viginti ferme calathos implet Caseo, & puerum impuberem in deliciis habet.	Φεῦ φεῦ, Λάκων τοι ταλάρως σχεδὸν εἴκατι πληροῖ Τυρῶ, καὶ τὸν ἄναβον ἐν ἄνθεσι παῖδα μολύνει.	
Comatas.	Κομάτας.	
Petit & malis caprarium Clearista, Capras præteragentem, & suaue aliquid admurmurat.	Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα, Τὰς αἶγας παρελῶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.	
Lacon.	Λάκων.	
Et me pastorem Cratidas imberbis occurrens Furiat: nam splendida ei circa collum quatitur coma.	Κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν Ἐκμαίνει· λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα.	90

80 Ταὶ Μῶσαί με φιλεῦντι] ἀρχεται τ... ...ς ὁ Κομάτας, καὶ φησὶν αὐτὴν μᾶλλον ἢ τὴν ...ριν ὑπὸ τῶν Μουσῶν φιλεῖσθαι. εἶτα ὁ Λά..., καὶ γὰρ ἐμὲ ὁ Απόλλων φιλεῖ μέγα, αὐτὶ τ... ...άλως καὶ καλαπιλύ.

83 τα, Κάρνεα καὶ δὴ ἑορτὴ] ἐπέρχεται, ...γίνεται. Κάρνεα δὲ ἑορτὴ Απόλλωνος ...ρνείου ἀπό τινος Κάρνου. οὗτος δὲ ὁ Κάρνος ...ς ὤν, ἔπετο τοῖς Ηρακλείδαις, χρησμα... μαντευόμενος. ὅν τινα, ἐκπλαγεὶς εἰς Ηρακλειδῶν, Ιππότης τοὔνομα, λόγχῃ ...ὼν ἀπέκτεινε. δι' ὃν λοιμὸς ἐγένετο ἐν τῇ ...οποννήσῳ. καὶ ἀχθέντες, ἔλαβον χρησμὸν Απόλλωνος, Κάρνειον τιμῆσαι Απόλλω... καὶ τοῦτο ποιήσαντες, ἐπαύσαντο τοῦ λοιμοῦ. ...τιν. οὖν τὴν ἑορτὴν καὶ ἐπὶ οἱ μετοικήσαν... ...ἐκ Πελοποννήσου εἰς ἑτέρας πόλεις, διὰ τὴν ...μεῖ ἐπιτέλουν. Αλλως. Κάρνεα ἑορτὴ ...εικὴ τελουμένη Καρνείῳ Απόλλωνι κατὰ τὴν ...οπόννησον, ἀπὸ Κάρνου μάντεως, ὃς ἔχρησε ... Ηρακλείδαις. ἀπ' αὐτοῦ δὲ Κάρνειον ...όλλωνα προσαγορεύουσιν. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ ...οτόμπῳ· ὅτι τὸν ἀτεῖον καὶ Δία καὶ Ηγήτο... ...αλοῦσιν Αργεῖοι, διὰ τὸ Κάρνον ἡγήσασθαι τ... ...τε, ὅτι οἱ Ηρακλεῖδαι ἀπέκτειναν ἀπὸ χό... ...ν εἰς Πελοπόννησον, ὑπολαβόντες κατά... ...πιν εἶναι τ στρατεύματος· ὃν ὕστερον ἐτίμη... ὑπὸ λοιμοῦ ἐνθειρόμενοι. Αλλως. Πρα... ...ας μὲν, ἀπὸ Καρνείου φησὶν ὀνομάζεσθαι τοῦ Διὸς ...υρώπης υἱοῦ, ὃς ἦν ἐρώμενος τῷ Απόλλω... Αλκμαὶ δὲ ἀπὸ Καρνέου τινὸς Τρωϊκοῦ. Δη... ...ιος δὲ ἀπὸ τοῦ κραίνειν, ὃ ἐστὶ τελέσαι. φησὶ ...ὡς ὁ Μενέλαος στρατευσάμενος εἰς Ιλιον, ὑπ... ...ο τιμῆσαι αὐτὸν, ἐὰν κρατήσῃ. Αλλως. ...νεα ἑορτή ἐστι Διὸς Καρνεῖα ὀνομαζομένη. ...ἔλλησι δὲ τελεῖται διὰ τὸ τὸν Δούρειον ἵππον, ...καρνεία εἶναι ξύλου.

84 Πλὰν δύο τὰς λοιπὰς διδυματόκος] τὰ ἀπὸ τοῦ τίκτειν συγκείμενα, εἰ μὴ προσπαροξυνοίτο, διλοῖ· εἰ δὲ προπαροξύνοιτο, ἐνέργειαν: ὡς καὶ τὰ περὶ τὸ τίκτειν καὶ τρέφειν. οἷον, πρωτότοκος, ὁ πρῶτος τεχθείς. διδυματόκος αἴξ, ἡ δίδυμα τετοκυῖα. δοκεῖ δὲ τὸ διδυματόκος, ἀπὸ τοῦ διδυμοτόκος γίνεσθαι, τροπῇ τοῦ ο, εἰς η, εἶτα τοῦ η εἰς α· διὸ καὶ μακρὸν ἔχει τὸ α.

85 Καί μ' ἁ παῖς ποθορεῦσα] καί με ἡ παῖς ὁρῶσα, τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ Αλκίππην λέγει. τὸ δὲ ὁρεῦσα, Αἰολικόν.

86 Φεῦ, φεῦ, Λάκων τοι] τὸ φεῦ, ἐπὶ θαύματος. τὸ δὲ τοὶ, περισσόν.

86 ταλάρως] τοὺς καλαθίσκους, ἐν οἷς τυροῦσι τὸ γάλα.

87 ἐν ἄνθεσιν] ἐν τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας χαίρει. τοῦτο δὲ εἶπεν, ὡς ὄντος αὐτοῦ παιδεραστοῦ. Αλλως. Τὸ μὲν ἔξω, τοῖς ἄνθεσι τοῦ πυροῦ τὸν παῖδα τοῖς χείλεσι περιχεῖ· τὸ δὲ ἔσω, ἐν τοῖς ἀνθώδεσι τόποις, τὸν ἄνηβον, τὸν μικρὸν ἔτι καὶ ἄτριχα παῖδα, τὸν Κρατίδαν δηλονότι, μολύνει, βινεῖ.

88 Βάλλει καὶ μάλοισι] πειρᾶταί με εἰς ἔρωτα ὑπαγάγεσθαι. τὸ γὰρ μήλοις βάλλειν ἐπὶ τούτοις ἔτασσον. ¶ ἁ Κλεαρίστα] ἡ τοῦ Κλεαρίστου θυγάτηρ Αλκίππη, ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ.

89 Τὰς αἶγας παρελῶντα] ἤγουν παρήλασε καὶ παρέδραμεν, ἤγουν ἐνίκησε ἐμὲ ἡ Αλκίππη. τὸ δὲ παρελῶντα ἐνταῦθα, ἐπὶ τοῦ παρακολουθεῖν καὶ ἐλαύνειν λέγεται. ¶ καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει] καὶ ἡδύν τινα συριγμὸν συρίζει.

90 Κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν Εκμαίνει] καὶ ἐμὲ δὴ ὁ Κρατίδας τὸν πρόβατα νέμοντα, ἄτριχος ὑπαντῶν, εἰς μανίαν ἔρωτος ἐμβάλλει.

Κομάτας.

Ἀλλ' οὐ σύμβλητ' ἐστὶ κυνόσβατος οὐδ' ἀνεμώνα
Πρὸς ῥόδα, τῶν ἄνθηρα παρ' αἱμασιαῖσι πεφύκει.

Λάκων.

Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀριμαλίδες· αἱ μὲν, ἔχοντι
Λεπτὸν ἀπὸ πρίνοιο λεπύριον· αἱ δὲ, μελιχραί.

Comatas.
Sed non conferenda sunt rubus caninus & anemone
Cum rosis, quarum flores circa sepes nascuntur.

Lacon.
Neq. enim neq. cũ glandibus mõtana poma: nã illa quidẽ habẽt
Tenuem ab ilice corticulam, hæc vero mellita sunt.

Comatas.	Κομάτας.
Et ego quidem mox puellæ dabo palumbum, Ex iunipero abreptum: ibi enim incubat.	Κἠγὼ μὲν δωσῶ τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν, Ἐκ τᾶς ἀρκεύθω καθελών· τηνεὶ γὰρ ἐφίσδει.
Lacon.	Λάκων.
Ego vero ad vestem mollem lanam, cum tondebo Ouem nigram, Cratidæ donabo ipse.	Ἀλλ' ἐγὼ ἐς χλαῖναν μαλακὸν πόκον, ὁππόκα πέξω Τὰν οἶν τὰν πέλλαν, Κρατίδᾳ δωρήσομαι αὐτός.
Comatas.	Κομάτας.
Heus discedite ab oleastro capellæ: hic pascimini, Ad decliuem hunc tumulum, vbi sunt myricæ.	Σίττ' ἀπὸ τᾶς κοτίνω ταὶ μηκάδες· ὧδε νέμεσθε, Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, ᾇ τε μυρῖκαι.
Lacon.	Λάκων.
Non a quercu tu Conare, tuque Cynætha, Hic pascemini versus ortum, quemadmodum Phalarus?	Οὐκ ἀπὸ τᾶς δρυὸς οὗτος ὁ Κώναρος, ἅ τε Κιναίθα, Τουτεὶ βοσκησεῖσθε ποτ' ἀντολάς, ὡς ὁ Φάλαρος;

92 Ἀλλ' οὐ σύμβλητ' ἐστὶ κυνόσβατος, οὐδ' ἀνεμώνα] ἤγουν συγκρίνεσθαι δυνάμενά εἰσιν, ἢ συγκρίσεως ἄξια. λέγει δὲ τὴν διαφορὰν τῆς θηλείας ἀπὸ τοῦ ἄρρενος. φυτάριον δὲ ὁ κυνόσβατός ἐστιν, ὅμοιον ῥόδῳ ἔχον τὸν καρπόν· ἔστι δὲ μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, παρόμοιον ταῖς ῥοιαῖς ἢ ταῖς ῥοδέαις, ἀκανθῶδες, ὥς φησι Θεόφραστος· ἔστι δὲ ὁ κυνάκανθος.

92 οὐδ' ἀνεμώνα] ἀνεμώνη ἄνθος ἄοδμον, ὅ φασιν ἀναδοθῆναι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδώνιδος. Ἄλλως. Τὴν ἀνεμώνην Νίκανδρός φησιν ἐκ τοῦ Ἀδώνιδος αἵματος φῦναι. Κρατιδίας δὲ ἢ Κρατίδης κατά τινας, δύο φησὶν εἶναι τὰς ἀνεμώνας, τὴν μὲν ἄνθος ἔχουσαν μέλαν, τὴν δὲ φοινικοῦν. Σωσίβιος δὲ τὰς ἀνεμώνας παρὰ Λάκωσι φαινίδας καλεῖσθαί φησι. ῥόδον δὲ, παρὰ τὸ θᾶττον ἀποῤῥεῖν· ῥοῶδες γάρ ἐστιν, ὑπεὶ φθειρόμενον.

93 τῶν ἀνδήρων παρ' αἱμασιαῖσι] ὧν τινων, δηλονότι τῶν κυνοσβάτων, καὶ τῶν ἀνεμωνῶν, ἄνδηρα, ἤγουν ἄνθη, ἐν ταῖς αἱμασιαῖς εἰσίν. ἄνδηρα νῦν τὰ ἄνθη, ἢ τὰ ἄκρα· κυρίως δὲ ἄνδηρα, τὰ ἐπάνω τῶν ὀχετῶν· τῶν ὑψηλῶν ἤτοι τὰ χείλη τοῦ ποταμοῦ, παρὰ τὸ ἄνω δίφρον εἶναι. τῶν γὰρ ῥόδων τὰ ἄκρα, καὶ προτερεύοντα, φύονται ἐν ταῖς αἱμασιαῖς· ἢ κυρίως ἄνδηρα τὸν ἔνυγρον τόπον, καὶ τὰ τῶν ποταμῶν ἀναχωρήματα γίνωσκε.

94 Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις] ταῖς τοῦ πρίνου βαλάνοις· ἄκυλος γὰρ, ὁ τοῦ πρίνου καρπός. αἱ μὲν γὰρ ἄκυλοι, λεπτόσαρκοι φησὶ καὶ σκληραὶ καὶ ξηραί. αἱ δὲ, ὀρειμαλίδες δηλονότι, ἡδεῖαι. φησὶν οὖν ὅτι ὁ μὲν Κρατίδας, μηλίχρους· ἡ Κλεαρίστη, ἀειδής. ὀρειμαλίδες δὲ τὰ ὄρεια μῆλα ἢ τὰ ἐν ὄρει μῆλα. Ἀσκληπιάδης δὲ διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφει. ἔστι δὲ τὰ συνακμάζοντα τοῖς σύκοις μῆλα.

95 Αἱ δὲ μελιχραί] πρὸς οὓς ἑρμηνεύουσιν. αἱ μὲν ἔχουσι λεπτὸν λέπυρον· αἱ δὲ μελιχραί, ἤγουν, χροιὰν ἔχουσι μέλιτος κιτρινοειδεῖς. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πρίνου, κροκοειδής ἐστι. ποιεῖ οὖν ὁ Λάκων τὴν μὲν Κλεαρίστην, κιτρινοειδῆ καὶ οἱονεὶ ἄμορφον· τὸν δὲ Κρατίδαν, κροκοειδῆ, καὶ οὐκ ἄμορφον.

96 Κἠγὼ μὲν δωσῶ τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν] καὶ ἐγώ φησι δώσω τῇ παρθένῳ Ἀλκίππῃ αὐτίκα φάσσαν. τὴν ταχυτῆτα θέλει δηλοῦν τὸ αὐτίκα. ἐπεὶ ἄλλως, πῶς αὐτίκα δώσει ἣν οὔπω ἀπὸ τῆς ἀρκεύθου καθεῖλεν. φάσσα δὲ ὄνομα ὀρνέου. Ἀλέξανδρος δέ φησιν ὁ Μύνδιος, ὅτι ἡ μὲν φάσσα, ὑποκυάνεον ἔχει τὴν κεφαλήν· καὶ μᾶλλόν γε ἐμπόρφυρον· τῶν τε ὀφθαλμῶν λευκῶν ὄντων, τὸ ἐν αὐτοῖς μέλαν στρογγύλον ἔχει.

97 Ἐκ τᾶς ἀρκεύθω] ἄρκευθος ὄνομα δένδρου ἀκάρπου· φησὶ γὰρ ὁ Θεόφραστος, ὅτι τῶν ἀγρίων ἐστὶν, ἐλάτη, πεύκη, ἄρκευθος, μελία, οἴα, καὶ ἀνδράχνη, ἣν καλοῦσι φελλόδρυν.

98 ὁππόκα πέξω] πέκειν κυρίως τὸ ξαί-

ρειν.

-ειν. ἔοικε δὲ τὸ κείρειν. ὡς καὶ παρ᾽ Ἡσιόδῳ· Ἣ μὲν ὄις τίκτει, ἡ δ᾽ εὔφρονα καρπὸν ἀέξει. τὰ δὲ ἐς χλαῖναν, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἐργάσασθαι χλαῖναν.

99 Τὰν ὄιν τὰν πέλλαν] τὴν μέλαιναν. τὴν γὰρ τοῦ σώματος ἐπιφάνειαν ὅτε ὑφ᾽ αἵματος μελανθῇ, πελίδνωμα καλοῦμεν. ἢ τὰν πέλλαν, σκοτεινήν, μέλαιναν, πορφυρέαν. τὴν γοῦν τοῦ σώματος ἐπιφάνειαν ἡνίκα δι᾽ ὑποδρομὴν αἵματος μελαίνηται, πέλλωμα ἢ πελίδνωμα καλοῦσιν, ὃ τῇ Ἀφροδίτῃ συμβεβηκέναι φησὶν Ὅμηρος· Μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.

100 Σίττ᾽ ἀπὸ τᾶς κοτίνω] τοῦτο μεταξὺ τῆς ᾠδῆς ἐπιφώνησε πρὸς τὰς αἶγας· ἀναχωρεῖτε ἀπὸ τῆς ἀγριελαίας. ¶ ὧδε νέμεσθε] ἐνταῦθα ἐνθοῦσαι, βόσκεσθε εἰς τὸν ἀνεστηκότα τοῦτον λόφον καὶ κατάντη, ἤγουν ὀξύν, ὅπου καὶ ὅθεν αἱ μυρσίναι.

102 Οὐκ ἀπὸ τᾶς δρυὸς] ἀπόστητε, φησίν, ἀπὸ τῆς δρυός, καὶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος βόσκεσθε τῆς Ἰταλίας, ἔνθα τὸ ὄρος ὁ Φάλαρος, πρὸς ἀνατολὰς κείμενον. καὶ Ἀσκληπιάδης χωρίον τοῦτο φησί, τὸ νῦν καλούμενον Φάλαρον. ἔστι δὲ ὄνομα ὄρους, εἰς ἀνατολὰς κείμενον. ἄλλοι δὲ Φάλαρον λέγουσι, τὸν λευκὸν κειόν· φαλὸν γὰρ τὸ λευκόν. καὶ Ὅμηρος, κύματα φαληριόωντα λέγει τὰ λευκαινόμενα. τὸ δὲ τυτεὶ, ἐπίρρημα τοπικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα. ὁ κώναρος] κόναρος διὰ τὸ κέρατα περιφερῆ, καὶ τραχέα ἔχειν, ὡς κώνους, ἤγουν στροβίλους. ¶ Κιναίθα] ἡ παρὰ τὸ κινεῖσθαι διάπυρος, ἤγουν, ταχεῖα ὄις· παρὰ τὸ κινῶ, καὶ τὸ αἴθω, τὸ καίω. Ἄλλως. Κιναίθα] τοῦτο τῆς αἰγὸς ἐστὶν ὄνομα. τινὲς δὲ τὴν εὐκίνητον ἀκούουσιν. αἶθον γὰρ τὸ πυρῶδες. δαὶς γὰρ ἐν κινήσει τὸ πῦρ· ὅθεν Ὅμηρος τοὺς λέοντας, αἴθωνας φησίν.

Κομάτας.

Ἔστι δέ μοι γαυλὸς κυπαρίσσινος, ἔστι δὲ κρατήρ,
Ἔργον Πραξιτέλευς· τᾷ παιδὶ δὲ ταῦτα φυλάσσω.

Comatas.

Est mihi sinus e cupresso, est & crater
Opus Praxitelis: puellae vero haec adseruo.

Λάκων.

Χ᾽ ἁμῖν ἐστὶ κύων φιλοποίμνιος, ὃς λύκος ἄγχει·
Ὃν τῷ παιδὶ δίδωμι τὰ θηρία πάντα διώκειν.

Lacon.

Et nobis canis est custos gregis, qui lupos strangulat.
Hunc puero donabo, vt omnes feras persequatur.

Κομάτας.

Ἀκρίδες αἳ τὸν φραγμὸν ὑπερπαδῆτε τὸν ἁμόν,
Μή μευ λωβάσησθε τὰς ἀμπέλος· ἐντὶ γὰρ ἆβαι.

Comatas.

Vos locustae, quae maceriam nostram transilire soletis,
Ne meas laedatis vites: sunt enim tenerae.

Λάκων.

Τοὶ τέττιγες ὁρῆτε τὸν αἰπόλον ὡς ἐρεθίζω;
Οὕτω κ᾽ ὔμμες θην ἐρεθίζετε τὼς καλαμευτάς.

Lacon.

Cicadae videte vt ego caprarium irrito:
Sic & vos scilicet irritatis messores.

Κομάτας.

Μισέω τὰς δασυκέρκος ἀλώπεκας, αἳ τὰ Μίκωνος
Αἰεὶ φοιτῶσαι τὰ ποθέσπερα ῥαγίζοντι.

Comatas.

Odi densicaudes vulpes, quae vites Miconis
Semper frequentantes, vesperi ex illis vuas comedunt.

Λάκων.

Καὶ γὰρ ἐγὼ μισέω τὼς κανθάρος, οἳ τὰ Φιλώνδα
Σῦκα κατατρώγοντες, ὑπηνέμιοι φορέονται.

Lacon.

Etenim & ego odi scarabeos, qui Philondae
Ficus absumentes, sublimes feruntur.

105 Ἔργον Πραξιτέλευς] ἀντὶ τοῦ εὖ ποιηθὲν θαυμάσιον; λέγει τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου, ὡς ἐξάκουστον. δύο δέ φασι Πραξιτέλεις· τὸν μὲν ἀρχαιότερον ἀνδριαντοποιόν· τὸν δὲ νεώτερον, ἀγαλμα-

ἀγαλματοποιόν. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ Δημηβρίου τοῦ βασιλέως, περὶ οὗ φησιν ὁ Θεόκριτος.

105 κύων φιλοποίμην] ἐν τῷ ποίμνῃ φιλῶν ἀναστρέφεσθαι, ὃς λύκον πνίγει, ὃν δίδωμι τῷ παιδὶ, ὥστε ἐκδιώκειν πάντα τὰ θηρία. λέγεται τὸ διώκειν, ἀντὶ τοῦ ἀγρεύειν καὶ αἱρεῖν.

109 ἐντὶ γὰρ ἄβαι] τετραχῶς καὶ τοῦτο χάρεται ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀντιγράφοις. ἀντὶ ἄβαι, ἀντὶ τοῦ ἡβῶσαι καὶ ἀκμάζουσαι. καὶ αὖαι, ἤγουν ξηραὶ, καὶ ἄζαι. ἐκ τοῖς ἀγγείοις γὰρ ἐπειδάν τι καταλειφθῇ, ξηρανθὲν ἐξάλλεται. ἢ τὸ καταλειφθὲν ἐν τοῖς ἀγγείοις, ἄζα λέγεται. χάρεται καὶ, ἐντὶ γὰρ αὖται. καὶ λέξις ἀντὶ τοῦ μόναι.

110 Ταὶ τέττιγες ὁρῆτε τὸν αἰπόλον] οὕτω φησὶν, ὡς ὁρᾶτε τὸν αἰπόλον παρερεθίζοντά με εἰς ἅμιλλαν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἐρεθίζετε, ἤγουν διεγείρετε τοὺς καλαμευτὰς, ἀντὶ τοῦ τοὺς θεριστὰς, εἰς ἐργασίαν, ᾄδοντες δηλονότι. τὸ δὲ θὴν, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πολὺ, ἢ ἀντὶ τοῦ δή.

112 Μισέω τὰς δασυκέρκος ἀλώπεκας] τὰς ἐχούσας δασείας τὰς οὐράς. τὰς ἐχούσας οὐρὰς πολυτρίχους, πλήρεις τριχῶν· κέρκος γὰρ ἡ οὐρά. αἵτινες περιερχόμεναι κατὰ τὰ περὶ ἑσπέραν ῥαγίζοντι· ἀντὶ τοῦ, τὰς ῥάγας ἀναλέγουσι. ῥαγολογοῦσιν αὐτάς. δι' ἀλληγορίας ὁ Κομάτας φησὶν, ὅτι ὁ Λάκων ἐν τοῖς Μίκωνος, ἀμπέλους δηλονότι, ἀεὶ περιερχόμενος κατὰ τὰ περὶ ἑσπέραν, ἢ καὶ κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν, ῥαγολογεῖ αὐτάς· ἀντὶ τοῦ πορνεύει, ἢ πορνεύεται. Ἄλλως. Τινὲς οὕτω κατὰ τὸ ἔσω νοούμενον λέγουσι. μισῶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐνήλικας, καὶ δασυπώγους, οἳ φοιτῶντες διὰ τῆς νυκτὸς, τὰ τοῦ Μίκωνος ῥαγίζοντι· ἤγουν ῥαγολογοῦσιν, ἐσθίουσι δηλονότι, ὑπ' αὐτοῦ βινούμενοι. ἀλώπεξι δὲ εἴκασε τούτους, ὡς πανούργους καὶ δολερούς.

114 Καὶ γὰρ ἐγὼ μισῶ τὼς κανθάρος] καὶ οὗτος ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἀλληγορεῖ, ἐμφαίνων τοὺς μιαίνοντας, καὶ πορνεύοντας τὸν Κομάταν αὐτὸν κατὰ τὴν συκώδη φύσιν.

Comatas.

An non meministi, quando ego te percussi, tuq. denies stringés,
Pulchre mouebas te & quercui hærebas illi?

Κομάτας.

Ἦ οὐ μέμνασ' ὅτ' ἐγών τυ κατήλασα, καὶ τὺ σεσαρὼς
Εὖ πόκα κιγκλίζευ καὶ τᾶς δρυὸς εἴχεο τήνας;

Lacon.

Illud quidem non memini, verum quando te hic vinctum
Eumaras valde cecidit loris, id equidem probe noui.

Λάκων.

Τοῦτο μὲν οὐ μέμναμ'· ὅκα μάν ποκα τῆδέ τυ δήσας
Εὐμάρας ἐκάθηρε, καλῶς μάλα τοῦτό γ' ἴσαμι.

Comatas.

Iam quispiam irritatur, o Morson: nonne sensisti?
Vade cito, & scillas veteres e sepulchro euelle.

Κομάτας.

Ἤδη τις Μόρσων πικραίνεται· οὐχὶ παρῄσθευ;
Σκίλλας ἰὼν γραίας ἀπὸ σάματος αὐτίκα τίλλοις.

Lacon.

Et ego quempiam pungo, Morson, tuque id vides.
Profectus ad Halenta, inde cyclaminum effodias.

Λάκων.

Κἠγὼ μὰν κνίζω Μόρσων τινά· καὶ τὺ δὲ λεύσσεις.
Ἐνθὼν τὰν κυκλάμινον ὄρυσσέ νυν ἐς τὸν Ἄλεντα.

Comatas.

Himera pro aqua lacte fluat, tuque o Crathi,
Vino rubescas, sia vero iunci fructum ferant.

Κομάτας.

Ἱμέρα ἀνθ' ὕδατος ῥείτω γάλα· καὶ τὺ δὲ Κρᾶθι
Οἴνῳ πορφύροις· τὰ δέ τ' οἰσία καρπὸν ἐνείκαι.

Lacon.

Fluat mihi & fons Sybariticis melle, atque mane
Puella pro aqua venam fauis intingat.

Λάκων.

Ῥείτω χὰ Συβαρῖτις ἐμὶν μέλι· καὶ τὸ ποτ' ὄρθρον
Ἁ παῖς ἀνθ' ὕδατος τᾷ κάλπιδι κηρία βάψαι.

116 Οὐ μέμνασ' ὅτ' ἐγών τυ κατήλασα] οὐ μέμνησαι ὅτε ἐγώ σε ἐπέραινον, καὶ σὺ γελῶν ἐκίνου περιστρεφόμενος καὶ οὐκ ἀπεστρέφου (τοῦτο γὰρ δηλοῦται ὑπὸ τοῦ)] σὺ δὲ ἐλάμβανες, καὶ ἥπτου ἐκείνης

-κιγκλίζευ

είνης τῆς δρυός. Ἄλλως. περιεσπαρμένας ἐμ-
στεις διὰ τούτου βεβαιοῖ λέγων· οὐ μέμνησαι
ς σε ἐπέραινον κατ' ἐκείνην τὴν δρῦν, σὺ δὲ
συρφοὺς καὶ γελῶν κατεκίνει καὶ ἐσαλεύες; γράφεται
σπασμοῖς ἔν τισι, καὶ στιγμαῖς.

117 Εὖ ποτε κιγκλίζοισθα] κιγκλίζειν λέ-
ται τὸ σαλεύεσθαι, καὶ κινεῖσθαι. εἴρηται δὲ μεταφο-
ικῶς, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ θύρᾳ κιγκλίδος· ἔστι δὲ
ραξ σιδηροῦς, ἐμπίπτων εἰς τὸ μέσον καὶ ἀσφα-
λίζων τὴν θύραν. Ἄλλως. Εὖ ποτε κιγ-
κλίζοισθα· περιεστικῶς. ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ κίγκλου
ου καλουμένου, ἔνιοι σεισοπυγίδα καλοῦσιν, ἀφ' οὗ
λέξις μετηνέχθη. κιγκλίζειν δὲ, τὸ τὴν
ζωὴν κινεῖν φασιν. ὥσπερ δὲ παρὰ τὸ γνῶ γί-
ω, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κλῶ, κίκλω, καὶ κίγκλος.

118 Τοῦτο μὲν οὐ μέμναμ', ὅκκα μὰν τῆδέ
] γράφεται καὶ τεῖν δέ τυ. Τοῦτο μὲν οὐ μέμνημ-
ι· ὅτε δὲ ὁ Εὔμαρας ὁ σὸς δεσπότης δεσμεύ-
ας ἐμαστίγωσεν, ἀκριβῶς ἐπίσταμαι. ἢ περὶ οὗ
ι εἶπας οὐ μέμνημαι· τοῦτο δὲ γινώσκω, ὅτι ὁ
σπότης σου δήσας τε ἐτύπτεν, ἐμάλασσεν·
ρ δὴ οἱ τὸ ἐκάθηρεν, ἀντὶ τοῦ ἔτυπτε καὶ ἐξέ-
ρε. καὶ Ἀλεισοπορίνης· πέδει τὰς πλευρὰς, καὶ
άθηρεν.

120 Ἤδη τις Μόρσων πικραίνεται] ὦ
όρσων, ἀπὸ τοῦ νῦν τις δάκνεται· λυπεῖται, πι-
ίαν ἔχει, νικώμενος ὑφ' ἡμῶν. οὐχὶ τα-
θα,] οὐκ ἐνόησας, οὐ κατὰ τί ἦλθεν;

121 Σκίλλας ἰὼν γραίας] σκίλλα εἶδος
ταύνης πάντη ἄχρηστος. γραίας δὲ, τὰς γηραι-
ας, καὶ ξηράς. ὁ λόγος πάλιν πρὸς τὸν Λάκω-
. ἄξιος εἶ φησὶ μᾶλλον ἀπελθεῖν εἰς τὰ
ημεῖα, καὶ τὰς γεγηρακυίας καὶ παλαιὰς καὶ
ξηρὰς Σκίλλας τίλλειν, ἤπερ ἐμοὶ ἐρίζειν. αὗται
γὰρ παντελῶς ἄχρηστοί εἰσι. καλοῦνται δὲ σκιλλο-
κρόμμυα. ἢ τοῦτο φησὶ κατὰ τὸ ἐσιωπώμενον.
ἀπελθὼν, τίλλε φησὶ τὰς παλαιὰς τρίχας τοῦ
τάφου σου, ἤγουν τῆς πυγῆς σου. τὸ τίλλοις, γράφεται
καὶ τίλλειν, ἀντὶ τοῦ τίλλε, καὶ κόπτε.

123 Ἐλθὼν τὰν κυκλάμινον] ἡ κυκλά-
μινος, βοτάνιόν ἐστι ποιῶδες, λεπτόριζον, ὃ ἀπο-
χλιανθὲν, ποιεῖ πρὸς χίμετλα. ¶ εἰς τὸν
Ἄλεντα] ποταμός ἐστιν ἐν Ἰταλίᾳ· ἐλέγετο
οὕτω καὶ τόπος τις ἐν Κῷ.

124 Ἱμέρα ἀνθ' ὕδατος] Ἱμέρα, πό-
λις ἐν Σικελίᾳ, καὶ πηγὴ ἀφ' ἧς ῥεῖ ποταμὸς,
ὁμωνύμως τῇ πηγῇ καλούμενος. ἐνταῦθα δὲ, τὸν
ποταμὸν λέγει. ¶ καὶ Κρᾶθι] ποταμὸς καὶ
οὗτος περὶ Σύβαριν.

125 Οἴνῳ πορφύροις] βλύζοις, ἀπὸ οἴνου
εἴθε πορφυροῦς εἴης· τουτέστιν εἰς οἶνον μεταβληθείης.
¶ τὰ δέ τοι σία] βοτάνη τίς ἐστιν,
ἢ ἀνθύλλια ὅμοια σελίνῳ, ἐν τοῖς ποταμοῖς
τρεφόμενα. κατὰ δέ τινας τὰ περὶ τοῖς ποταμοῖς
φυόμενα βρύα.

126 χ' ἁ Συβαρῖτις ἁμῖν] πηγὴ ἐν Σι-
κελίᾳ. τὸ δὲ ἁμῖν, ἀντὶ τοῦ χάριν ἐμοῦ. ¶ καὶ
τὸ ποτ' ὄρθρον] καὶ κατὰ τὸ πρὸς ὄρθρον. μετὰ τῆς
πρὸς προθέσεως λέγεται, διὰ τὴν τοῦ χρόνου κί-
νησιν.

127 τὰν κάλπιδα κηρία βάψαι] γράφεται
καὶ τᾷ κάλπιδι, ἤγουν, τὴν ὑδρίαν εἰς κηρόμε-
λι καταδύσαι. ἢ ἀντὶ τοῦ τὴν ξυλίνην ὑδρίαν
ἐν τοῖς κηρίοις βάψαι. καὶ ἡ ἐμή φησιν ἐρωμένη
τῇ ὑδρίᾳ τὸ ῥέον ἀπὸ τῆς κρήνης μέλι, ἀντλήσει.

Κομάτας.

αἲ μὰν ἐμαὶ κύτισόν τε καὶ αἴγιλον αἶγες ἔδοντι,
αὶ σχῖνον πατέοντι, καὶ ἐν κομάροισι κέονται.

Λάκων.

αῖσι δ' ἐμαῖς οἴεσσι πάρεστι μὲν ἁ μελίτεια
έρβεσθαι, πολλὸς δὲ καὶ ὡς ῥόδα κισσὸς ἐπανθεῖ.

Κομάτας.

Οὐκ ἔραμ' Ἀλκίππας, ὅτι με πρὰν οὐκ ἐφίλασε
τῶν ὤτων καθελοῖσ', ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα.

Comatas.

Meæ quidem capræ cytisum & ægilon comedunt,
Atque iuncum calcant, & inter arbuteas frondes cubant.

Lacon.

Ouibus vero meis adest apiastrum
Ad pascendum, & sicut rosæ copiosa hedera effloret.

Comatas.

Non amo Alcippen, quia me nuper non osculata est
Aures prehendens, cum ipsi palumbum donarem.

Lacon.

Lacon.

Sed ego Eumedem vehementer amo: nam cum ipsi
Fistulam porrigerem, admodum belle me osculatus est.

Λάκων.

Ἀλλ' ἐγὼ Εὐμήδευς ἔραμαι μέγα· καὶ γὰρ ἐκ' αὐτῷ
Τὰν σύριγγ' ὤρεξα, καλόν τί με κάρτ' ἐφίλασεν.

Comatas.

Non fas est, ô Lacon, picas certare cum luscinijs,
Neque vpupas cum cycnis: tu vero o miser odiosus es.

Κομάτας.

Οὐ θεμιτὸν Λάκων ποτ' ἀηδόνα κίσσας ἐρίσδεν,
Οὐδ' ἔποπας κύκνοισι· τὺ δ' ὦ τάλαν ἐσσὶ φιλεχθής.

128 Κύπσον τε] κύπειρος, αἴγιλος, καὶ χῖνος, θάμνοι εἰσὶν, οὓς ἐπινέμονται αἱ αἶγες.

129 ἐν κομάρῳ τι κέονται] Κόμαρος, εἶδος δένδρου. κέονται δὲ, ἀντὶ τοῦ κεῖνται, καθέζονται.

130 μελίτεια] εἶδος βοτάνης γλυκιζούσης.

131 καὶ ὡς ῥόδα κισσὸς ἐπανθεῖ] κισσός ἐστιν εἶδος βοτάνης ἀνθώδους ἐοικυίας ῥόδοις. ἐν ἑτέροις δὲ ῥοδάκισσος γράφεται ἐν μέρος λόγου. ἔστι δὲ καὶ αὕτη τῶν θάμνων, γλυκώδες ἄνθος περιειμένη· περὶ τὰ γόνατα δὲ τῶν τράγων καὶ τὸν πώγωνα τίθεται.

134 Ἀλλ' ἐγὼ Εὐμήδευς] ἀντὶ τοῦ Εὐμήδους· ἔπηρος δὲ ὡς ἔοικεν ἐρώμενος αὐτοῦ.

135 ὤρεξα] ὀρέγω τὸ ἐκτείνω. ἐπεὶ δὲ ὃ δίδωσί τις ὀρέγων τὴν χεῖρα δίδωσιν, ὤρεξα λέγει, ἀντὶ τοῦ ἔδωκα.

136 κίσσας ἐρίζειν] Κίσσα εἶδος ὀρνέου ἀμούσου ἐπιθυμητικοῦ, μιμηλοῦ. ὅθεν ἐπὶ γυναικῶν τὸ κισσᾶν παραλαμβάνεται, παρόσον μὴ γευσάσαι, ἀηδίζονται πρὸς τὸ ποιεῖν. ὁ νοῦς, ὥσπερ ἀπρεπές ἐστι κίσσαν πρὸς ἀηδόνας φιλονεικεῖν, καὶ ἔποπας πρὸς κύκνους, οὕτω δὲ σὲ πρὸς ἐμέ. σὺ δὲ ταλαίπωρε ἔοικα, φιλόνεικός τις καὶ δύσερις εἶ.

137 ἐσσὶ φιλεχθής] εἰς ἔχθος καὶ μάχος τοὺς φίλους ἄγων, ἢ φιλόνεικος.

Morson.

Iubeo ouium pastorem desinere. tibi vero Comata,
Donat Morson agnam: tu ergo sacrificans
Nymphis, Morsoni mox bellam carnem mittas.

Μόρσων.

Παύσασθαι κέλομαι τὸν ποιμένα· τὶν δὲ Κομάτα
Δωρεῖται Μόρσων τὰν ἀμνίδα· καὶ τὺ δὲ θύσας
Ταῖς νύμφαις, Μόρσωνι καλὸν κρέας αὐτίκα πέμψον.

Comatas.

Mittam per Pana. præ gaudio fremat totus hircorum
Iam grex: & ego vide quam magnum hunc cachinnum nunc edam,
Contra pastorem Laconem, quod tandem iam
Agnum acquisiui: nunc vobis in cælum saltam.
Vos meæ cornigeræ capellæ bonum animum habete: cras enim vos
Omnes ego in Sybaritide fonte lauabo.
Heus tu albe, qui cornu petis, si quam aggredieris
Ex capellis, percutiam te, priusquam sacrificem
Nymphis agnum: sed ecce hic rursus *incipit*. Atqui fiam ego,
Nisi te percutiam, Melanthius pro Comata.

Κομάτας.

Πεμψῶ ναὶ τὸν Πᾶνα. φριμάσσεο πᾶσα τραγίσκων
Νῦν ἀγέλα. κἠγὼ γὰρ ἴδ' ὡς μέγα τοῦτο καχαξῶ
Καττῶ Λάκωνος τῶ ποιμένος, ὅττι ποκ' ἤδη
Ἀνυσάμαν τὰν ἀμνόν· ἐς οὐρανὸν ὔμμιν ἀλεῦμαι.
Αἶγες ἐμαὶ θαρσεῖτε κερουχίδες· αὔριον ὔμμε
Πάσας ἐγὼ λουσῶ Συβαρίτιδος ἔνδοθι κράνας.
Οὗτος ὁ λευκίτας ὁ κορυπτίλος, εἴ τιν' ὀχευσεῖς
Τᾶν αἰγᾶν, φλασσῶ τυ, πρὶν ἤ γ' ἐμὲ καλλιερῆσαι
Ταῖς νύμφαισι τὸν ἀμνόν· ὁ δ' αὖ πάλιν· ἀλλὰ γενοίμαν,
Αἰ μή τυ φλάσαιμι, Μελάνθιος ἀντὶ Κομάτα.

138 τὶν δὲ Κομάτα Δωρεῖται Μόρσων] σοὶ δὲ Κομάτα τῷ νικήσαντι δίδωμι τὸ ἔπαθλον, καὶ σὺ δὲ θύσας αὐτὴν, δηλονότι τὴν ἀμνίδα, ταῖς νύμφαις, καλὸν κρέας ἐμοὶ τῷ Μόρσωνι εὐθὺς πέμψον.

141 φριμάξατο] τουτέστι μεθ' ἡδονῆς σκιρτᾷ, φυσῶντα τοῖς μυκτῆρσι, καὶ ἐπαίρει πᾶσαν ἀγέλην τῶν τράγων. τὸ δὲ φριμάξατο, ἀπὸ τοῦ ἤχου τῶν αἰγῶν ὀνοματοπεποίηται· λέγεται δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων. καλεῖται δὲ ὁ τρόπος ὀνοματοποιΐα. ἢ φριμάξατο, φριμαγμὸν ἀποδίδου μεθ' ἡδονῆς· τουτέστι, βρενθύου καὶ ἐναβρύνου ὦ πᾶσα ἀγέλη. πεποιημένη δὲ ἡ λέξις· πιστὸς γὰρ δοκεῖ εἶναι ὁ ἦχος τοῦ πταρμοῦ τῶν αἰγῶν.

142 κἠγὼν μὲν ἴδ' ὡς μέγα τοῦτο καχαξῶ] ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐγὼ ζῶ ὑμῖν καταγελάσω τοῦ Λάκωνος. τὸ δὲ καχαξῶ ἐκβολῇ τοῦ γ εἴρηται, διὰ τὸ μέτρον. οὐ κυρίως δὲ τῇ λέξει κέχρηται. φριμαγμὸς μὲν γὰρ ἐπὶ κυρίως ἡ τῶν ἵππων· βληχὴ δὲ, ἡ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων.

144 Ἀνυζάμαν] τὴν νίκην ἔλαβον. ¶ ἐς οὐρανὸν ὔμμιν ἀλεῦμαι] ἐκ περιχαρείας φησίν· ὦ αἶγες κερουχίδες, ἤγουν κερασφόροι, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι.

145 κερουχίδες. αἱ κέρατα ἔχουσαι· ἢ κεκερατωμέναι τοῖς κέρασιν. ἢ κερουχίδες αἱ ὅλα κέρατα ἔχουσαι. κρουλκίδες δὲ, αἱ ὑπὸ τῶν κεράτων ἑλκόμεναι.

147 ὁ λευκίτας] ὁ λευκός. πεποίηται τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς λευκότητος τοῦ τράγου· ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ μέσος μεσίτης, καὶ ὁδὸς ὁδίτης. οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ λευκὸς λευκίτης. ¶ ὁ κορυπτίλος] ὁ τοῖς κέρασι πλήττων, ἀπὸ τοῦ κορύπτω τὸ κερατίζω. πρὸς τὸν τράγον δὲ τοῦτο φησίν, ἐπιτρέχοντα ταῖς αἰξὶ καὶ τοῖς κέρασι τύπτοντα. φησὶν οὖν, εἴ τινα ἀπὸ τῶν αἰγῶν ὀχεύσεις πρὶν ἢ ἐμὲ καλλιερῆσαι ταῖς νύμφαις τὸν ἀμνὸν, ὃν ἐνίκησα τῷ Λάκωνι, θλάσω σε, ἀντὶ τοῦ θλάσω σου τὰ αἰδοῖα.

149 ὁ δ' αὖ πάλιν] ἐπιχειρεῖ ὀχεύειν δηλονότι. ¶ ἀλλὰ γενοίμαν] ἀλλ' ἐὰν μή σε θλάσω, γενοίμην ἀντὶ Κομάτα Μελάνθιος, καὶ κολασθείην ὥσπερ ἐκεῖνος ὑπὸ Εὐμαίου, καὶ Φιλοιτίου ἐγὼ ἐν τοῖς Ὀδυσσέως οἴκοις.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ς' Εἰδυλλίου.

Δαμοίτας καὶ Δάφνις θέρους ὄντος μεσημβρίας εἰς ἓν τὰ θρέμματα συνελαύνουσι· καὶ ἀμοιβαίως τὴν περὶ Κύκλωπος καὶ Γαλατείας νύμφας ὑπόθεσιν ᾄδουσιν. ἄρχεται μὲν οὖν τῆς ᾠδῆς ὁ Δάφνις, ὡς πρὸς τὸν Κύκλωπα τὴν ἀπόδοσιν ποιούμενος· ὁ δὲ Δαμοίτας ἀποκρίνεται ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Πολυφήμου ᾄδων. Τὰ πράγματα ἐν Σικελίᾳ· προσδιαλέγεται δὲ ὁ ποιητὴς Ἀράτῳ. οὗ καὶ μέμνηται ἐν τοῖς Θαλυσίοις, καὶ ἀλλαχοῦ. Δύναται δὲ οὗτος εἶναι ὁ τῶν Φαινομένων ποιητής.

ARGVMENTVM IDYLLII Sexti.

Damœtas & Daphnis æstate sub meridiem greges in vnum locum compellunt, & alternis de Cyclope & Galatea nympha canunt. Incipit itaque cantilenam Daphnis, sermonem tanquam ad Cyclopem dirigens. Damœtas vero respondet quasi sub persona Polyphemi. Res ipsa in Sicilia gesta fingitur. Alloquitur Poeta Aratum, cuius etiam meminit in Thalysiis, & alibi. Potest autem is esse qui Phænomena scripsit.

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, Εἰδύλλιον ς'.

ΔΑΜΟΙΤΑΣ καὶ ΔΑΦΝΙΣ.

Δαμοίτας καὶ Δάφνις ὁ βωκόλος εἰς ἕνα χῶρον
Τὰν ἀγέλαν ποκ' Ἄρατε συνάγαγον· ἦς δ' ὁ μὲν αὐτῶν
Πυῤῥὸς, ὁ δ' ἡμιγένειος. ἐπὶ κράναν δέ τιν' ἄμφω
Ἑσδόμενοι θέρεος μέσῳ ἄματι τοιάδ' ἄειδον.
Πρᾶτος δ' ἄρξατο Δάφνις, ἐπεὶ καὶ πρᾶτος ἔρισδεν.

BVCOLICI CANTORES, Idyllion sextum.

DAMOETAS & DAPHNIS.

DAMOETAS & Daphnis bubulcus in vnum locum
Gregem olim, o Arate, compulerunt. erat vero alter eorum
Rufus, alter semibarbis: ad fontem autem quendam ambo
Sedentes, medio die æstiuo, talia canebant.
Prior porro cæpit Daphnis, quoniam & prior prouocauerat.

Daphn.

Daphnis.	Δάφνις.
Petit tibi, Polypheme, gregem ouium Galatea	Βάλλει τοι Πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Pomis, amatorem difficilem caprarium virum vocans.	Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα.
Tu vero ipsam non aspicis, miser, miser: sed sedes	Καί τύ νιν οὐ ποθόρησθα τάλαν, τάλαν, ἀλλ' ἁ κάθησαι
Suauiter fistula cantans. ecce illa iterum canem petit,	Ἁδέα συρίσδων. πάλιν ἅδ' (ἴδε) τὰν κύνα βάλλει
Quæ te sequitur custos ouium. ipsa vero latrat,	Ἅ τοι τᾶν ὀΐων ἕπεται σκοπός· ἁ δὲ βαΰσδει
In mare prospectans, illamque pulchri fluctus ostendunt	Εἰς ἅλα δερκομένα. τὰ δέ νιν καλὰ κύματα φαίνει
Placide trementes, in littore currentem.	Ἅσυχα καχλάζοντα, ἐπ' αἰγιαλοῖο θέοισαν.
Vide ne canis puellæ in crura irruat.	Φράζεο μὴ τᾶς παιδὸς ἐπὶ κνάμαισιν ὀρούσῃ
Cum e mari egredietur, neue pulchrum corpus laniet.	Ἐξ ἁλὸς ἐρχομένας, κατὰ δὲ χρόα καλὸν ἀμύξῃ.
Illa vero ibi deliciatur, sicut ab acantho	Ἁ δὲ καὶ αὐτόθι τοι διαθρύπτεται, ὡς ἀπ' ἀκάνθας
Arida folia, quando pulchra æstas torret.	Ταὶ καπυραὶ χαῖται, τὸ καλὸν θέρος ἁνίκα φρύγει·
Et fugit amantem, & non amantem sectatur.	Καὶ φεύγει φιλέοντα, καὶ οὐ φιλέοντα διώκει·
Et a linea sacra mouet calculum. certe enim amori	Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον. ἦ γὰρ ἔρωτι
Sæpe, o Polypheme, quæ non pulchra sunt, ea pulchra videntur.	Πολλάκις, ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται.
Post hunc Damœtas incepit, & hæc cecinit:	Τῷ δ' ἐπὶ Δαμοίτας ἀνεβάλλετο, καὶ τάδ' ἄειδεν·

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ϛ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν Εἰδύλλιον, βουκολιασταί, Δάφνις καὶ Δαμοίτας.

Δαμοίτας καὶ Δάφνις ὁ βουκόλος εἰς ἕνα χῶρον Τὰν ἀγέλαν πόκ' Ἄρατε] πρὸς τὸν Ἄρατον τὸν ποιητὴν τὸν τὰ Φαινόμενα γράψαντα φίλον ὄντα διαλέγεται ὁ Θεόκριτος. ἰσόχρονος γὰρ ἦν αὐτῷ, οὗ καὶ ἀλλαχόθεν μνημονεύει. ἔνθα πρὸς Ἀγκάνακτα τὸν Μιτυληναῖον ὁμιλεῖ. Ἄλλως. εἰκὸς τὸν ἀστρονόμον Ἄρατον εἶναι, ᾧ συγκεχρόνικε ὁ Θεόκριτος· οὗ μέμνηται καὶ ἐν τοῖς Θαλυσίοις· Ἄρατος δ' ὁ τὰ πάντα φιλαίτατος ἀνέρι τήνῳ. κεῖνται δὲ δύο ἀνέρες ᾄδοντές τινες ἐν Σικελίᾳ Δαμοίτας καὶ Δάφνις· ᾄδουσι δ' ἀμφότεροι τοῦ Πολυφήμου κύκλωπος τὸν ἔρωτα τὸν ἐπὶ Γαλατείᾳ. ὁ δὲ Δαμοίτας, οἵους ἂν Πολύφημος ὑποκειμένος λόγους ἔφη, πρὸς τοὺς ὑπ' ἐκείνου εἰρημένους.

2 Ἦς δ' ὁ μὲν Πυρρὸς] ἦν δὲ τῶν ᾀδόντων ὁ μὲν, ἄρτι χνοάζων τὸ γένειον· ὁ δὲ, πληρώσας αὐτὸ τῇ θριξίν. ἢ πυρρὸς ὁ ἀρτίχνους, ὁ ἤδη πωγωνίτης. ὡς Εὐριπίδης· Πυρρὸς γενειάσιν. ἡμιγένειος δὲ, ὁ οὔπω πᾶσαν γένυν πεπληρωμένην ἔχων γενείων.

Ἑζόμενοι θέρεος μέσῳ ἄματι] μεσούσης ἡμέρας, ἢ ἐν μεσαιτάτῳ τοῦ θέρους, ἢ ἐν μέσῳ ἡμέρας τοῦ θέρους.

6 Βάλλει τοι Πολύφαμε] ὡς πρὸς παρόντα τὸν κύκλωπα διαλέγεται. μῆλα οἱ βάλλει, μηλοβολεῖ, εἰς ἔρωτα ὑπαγαγεῖν βουλομένη.

7 Δυσέρωτα δὲ εἶπεν αὐτόν, ἤγουν μὴ εἰδότα ἐρᾶν, παρόσον οὐκ ἐπετύγχανεν αὐτῆς. Θοῦρις φησὶ, διὰ τὴν εὐβοσίαν τῶν θρεμμάτων καὶ τοῦ γάλακτος πολυπλήθειαν, τὸν Πολύφημον ἱδρύσασθαι ἱερὸν παρὰ τῇ Αἴτνῃ Γαλατείας· Φιλόξενον δὲ τὸν Κυθήριον ἐπιδημήσαντα, καὶ μὴ δυνάμενον νοῆσαι τὴν αἰτίαν, ἀναπλάσαι ὅτι Πολύφημος ἤρα τῆς Γαλατείας. Καὶ τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα] τὸν ἄνδρα τὸν ποιμένα· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν ποιμένα, καταχρηστικῶς εἶπεν αἰπόλον· ἐπεὶ ὁ κύκλωψ ποιμὴν ἦν, ἢ ἐπεὶ καὶ αἶγας ἔνεμεν ὁ κύκλωψ. καὶ Ὅμηρος· μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες. τέως γοῦν τὸ, αἰπόλον ἀντὶ τοῦ ποιμένα εἴρηται.

8 Καὶ

8 Καὶ τύ νιν οὐ ποθορῆσθα] καὶ σὺ αὐτὴν οὐ προσβλέπεις.

9 πάλιν αὖ ἠνίδε τὰν κύνα βάλλει] καὶ πάλιν αὖ αὐτὴ τὴν κύνα βάλλει τοῖς μήλοις. τὸ γὰρ ἰδὲ, ἀντὶ τοῦ καὶ γράφεται καὶ ἄδιδε. καὶ λέγει τὸ σχόλιον οὕτω· τινὲς γράφουσι τὸ δὲ χαρίεν, ἐκτείνουσι δὲ τὸ ί, ἵνα ἀντωνυμία τυγχάνῃ δεικτική. τὸ δὲ ἑξῆς, τὴν κύνα βάλλει, ἣ σοὶ τῶν οἰῶν ἕπεται σκοπὸς, ἤγουν φύλαξ.

10 ἃ δὲ βαΰζει] αὐτὴ δὲ ἡ κύων ὑλακτεῖ εἰς τὴν θάλασσαν βλέπουσα. τὸ βαΰζειν, ἐπὶ τῶν σκυλακίων λέγεται κυνῶν, ἐπὶ δὲ τῶν τελείων κυνῶν, τὸ ὑλακτεῖν λέγουσιν· ὥστε τὸ βαΰζει ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ὑλακτεῖ λέγεται.

11 τὰ δέ νιν καλὰ κύματα φαίνει ἅσυχα καχλάζοντα] τὰ δὲ καλὰ κύματα ἡσύχως ἀναβρεττόμενα, δεικνύει αὐτὴν τὴν Γαλάτειαν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τρέχουσαν. ἢ αὐτὴν τὴν Γαλάτειαν φησὶν ἐπιτρέχουσαν ἡσύχως κινούμενα τοῦ αἰγιαλοῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἐμφανίζειν, καὶ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ δεικνύειν αὐτῆς τὴν μορφὴν τῆς θαλάσσης. τὸ καχλάζοντα, ἀντὶ τοῦ ἠχοῦντα· ὁ τρόπος ὀνοματοποιΐα. ἢ καχλάζειν, τὸ ψοφεῖν τὸ κῦμα φερόμενον ἐπὶ τοὺς κάχληκας· τὸ δὲ, ἐπ' αἰγιαλοῖο θέοισαν, μετωνυμικῶς ἀπὸ τῆς γαλήνης τῆς θαλάσσης, πρὸς Γαλάτειαν τρέπεται, καὶ λέγει ἐπάνω αὐτὴν τῶν κυμάτων βαίνειν.

13 Φράζεο μὴ τᾶς παιδός] σκόπει ἵνα μὴ ἐπὶ τῆς κνήμαις τῆς παιδὸς, ἤγουν τῆς Γαλατείας ὁρμήσῃ, ἐπιπηδήσῃ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐρχομένης, καὶ καταμύξῃ τὸ εὐειδὲς αὐτῆς σῶμα· ἤγουν, καταξάνῃ, κατασπαράξῃ.

15 Ἁ δὲ καὶ αὐτόθι πι] οἴκοθεν, ἀπὸ τῆς οἰκείας φύσεως, διαῤῥεῖται ὑπὸ τρυφερότητος. ¶ ὡς ἀπ' ἀκάνθας ταὶ καπυραὶ χαῖται] ὡς ἀπὸ τῆς κινάρας οἱ πάπποι. χαῖται γὰρ οἱ πάπποι τῆς κινάρας. λέγονται δὲ οἶμαι χαῖται, διὰ τὸ κόμαις ἐοικέναι· καπυραὶ δὲ, αἱ κεχυμέναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν θερμότητα, ἢ λευκότητα εἰς ἐν ἄλλῳ.

17 Καὶ φεύγει φιλέοντα] καὶ φεύγει σε δηλονότι φιλέοντα, καὶ οὐ φιλέοντα διώκει, ἤγουν ζητεῖ. ἐνταῦθα τὸ ἐρεθιστικὸν αὐτῆς, καὶ πανοῦργον σημαίνει. τὸ γὰρ φιλοῦντα φεύγειν, οὐ φιλοῦντα δὲ διώκειν, κακόηθες. ὁ νοῦς· καὶ ἐπειδὰν αἴσθηταί σε, ὦ Πολύφημε, φιλοῦντα, φεύγει καὶ οὐ προσδέχεται, μισοῦντα δὲ διώκει, ἤγουν εἰς πόθον ἄγειν πειρᾶται.

18 Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον] παροιμία· καὶ πάντα τρόπον ποιεῖ, ἢ κινεῖ τυχεῖν σου. Ἄλλως. καὶ ὅταν προσαπειλῇ σὺ μὴ φιλεῖν αὐτὴν, πάντα κάλων κινεῖ καθηκύσαί σε πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἔρωτα. ἡ δὲ λέξις μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν παιζόντων τὸ κοινῶς λεγόμενον ζατρίκιον· ἐκεῖνοι γὰρ ὅταν πολλὰ ποιήσαντες οὐ δύνανται ἑτέρως νικῆσαι τὸν ὅμοιον παίκτορα, κινοῦσι καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῆς λίθον τὸν οὕτω βασιλέα καλούμενον. Ἄλλως. Γράψαι τὸ ξέσαι, οἱ παλαιοὶ ἔλεγον· ἀπὸ γοῦν τοῦ γράφειν τοῦ δηλοῦντος τὸ ξέειν, γίνεται γραμμὴ ἡ λάξευσις. λίθον οὖν ἀπὸ γραμμῆς ἐνταῦθα λέγει, τὸ λίθινον ἄγαλμα. ὁ δὲ νοῦς· δύναται ἡ Γαλάτεια καὶ τὸ λίθινον ἄγαλμα, εἰς τὸν αὐτῆς ἔρωτα ἐπισπάσασθαι δι' ὑπερβολὴν κάλλους. ¶ ἦ γὰρ ἔρωτι πολλάκις ὦ Πολύφαμε] ὄντως πολλάκις ὦ Πολύφημε ὑπ' ἔρωτος, τὰ μὴ εὔμορφα, εὔμορφα φαίνονται. διὸ μὴ θαύμαζε εἰ ἐρᾷ σου ἡ Γαλάτεια ἀμόρφου ὄντος. τοιοῦτος γὰρ ὁ ἔρως, ἀποβιάζει τὴν διάνοιαν τῶν ἐρώντων.

20 Τῷ δ' ἐπὶ Δαμοίτας] ἐπὶ τῷ Δάφνιδι δὲ, ἤγουν μετὰ τὸν Δάφνιν ὁ Δαμοίτας ἀνεβάλλετο, ἀντὶ τοῦ ἤρξατο, ἐπροοιμιάζετο. ὁ γὰρ Δαμοίτας ᾄδει, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Πολυφήμου τὴν ἀπόκρισιν τοῦ λόγου ποιούμενος.

Δαμοίτας.

Εἶδον ναὶ τὸν Πᾶνα τὸ ποίμνιον ἁνίκ' ἔβαλλε,
Κοὔ μ' ἔλαθ', οὐ τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκύν, ᾧ ποθόρημι
Ἐς τέλος· αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων,
Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ.

Damœtas.

Vidi per Pana ouium gregem cum peteret,
Nec me latuit, neq. hūc meū vnicū dulcē oculū, quo vnā videā
Vsque ad finem. Sed vates Telemus hostilia prædicens,
Hostilia ferat domum, vt suis liberis adseruet.

Sed & ipse ego pungens rursus non aspicio;
Sed dico me aliam quandã mulierẽ habere: ipsa vero audiens
Inuidet mihi, o Apollo, & tabescit, atque e mari
Furiosa prosilit, circumspectans ad antra & greges.
Iussi autem canem illi placidè allatrare: etenim cum amarem
Ipsam, canis ganniebat, ad femora rostrum admouens.
Cumque me sæpius id facere videbit, forte mittet
Nuncium: verum ego fores occludam, donec iurauerit,
Quod ipsa mihi velit sternere pulchrũ lectum in hac insula.
Neque enim deformis sum, vt de me dicunt:
Certe nuper in mare inspexi: erat autem tranquillitas:
Et pulchra quidem mihi barba, pulchra vero hæc vna pupula
(Vt a me iudicabatur) videbatur. Dentium porro
Nitorem candidiorem, quam Parius lapis est, mare ostendebat.
Ne v. fascino læderer, ter ipse in gremium meum inspui.
Nam id me anus Cotyttaris docuit,
Quæ nuper messoribus apud Hippocoontem accinebat.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ κνίσδων πάλιν, οὐ ποθόρημι,
Ἀλλ' ἄλλαν τινὰ φαμὶ γυναῖκ' ἔχεν· ἁ δ' ἀίοισα,
Ζαλοῖ μ', ὦ Παιὰν, καὶ τάκεται· ἐκ δὲ θαλάσσας
Οἰστρεῖ παπταίνοισα ποτ' ἄντρα τε καὶ ποτὶ ποίμνας.
Σίγα δ' ὑλακτεῖν νιν καὶ τᾷ κυνί· καὶ γὰρ ὅκ' ἤρων
Αὐτᾶς, ἐκνυζῆτο ποτ' ἰσχία ῥύγχος ἔχοισα.
Ταῦτα δ' ἴσως ἐσορῶσα ποιεῦντά με πολλάκι,
πεμψεῖ
Ἄγγελον. αὐτὰρ ἐγὼ κλασῶ θύρας, ἔστε κ' ὀμόσσῃ
Αὐτά μοι στορέσειν καλὰ δέμνια τᾶσδ' ἐπὶ νάσω.
Καὶ γάρ θην οὐδ' εἶδος ἔχω κακὸν, ὥς με λέγοντι.
Ἦ γὰρ πρᾶν ἐς πόντον ἐσέβλεπον (ἦς δὲ γαλάνα)
Καὶ καλὰ μὲν τὰ γένεια, καλὰ δ' ἐμὶν ἁ μία κώρα,
(Ὡς παρ' ἐμὶν κέκριται) κατεφαίνετο· τῶν δέ τ' ὀδόντων
Λευκοτέραν αὐγὰν Παρίας ὑπέφαινε λίθοιο.
Ὡς μὴ βασκανθῶ δὲ, τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον.
Ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν,
Ἁ πρᾶν ἀμώντεσσι παρ' Ἱπποκόωντι ποταύλει.

21 Εἶδον ναὶ τὸν Πᾶνα] καὶ γὰρ εἶδον ὡς λέγεις τὴν Γαλάτειαν νὴ τὸν Πᾶνα, ἡνίκα τὸ ποίμνιον ἐμηλοβόλει, καὶ οὐκ ἔλαθε μὲ τὸν ἐμὸν ἕνα καὶ γλυκὺν ὀφθαλμὸν, δι' οὗ νῦν βλέπω καὶ βλέψω δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς· τοῦτο γὰρ τὸ ἐς τέλος. τὸ δὲ ἀναβάλλω, σημαίνει τέσσαρα. τὸ προοιμιάζομαι· ὡς τὸ, ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν· τὸ ἀνακρούω καὶ ἀναπέμπω, ὡς τὸ, καὶ εἰ μὲν τέτληκας μυκηκὴν ἀναβάλλοντα ζώυτονον· τὸ ἐνδύομαι, ὡς τὸ, ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον· καὶ τὸ ἀπαρτῶμαι, ὡς τὸ, ἀναβάλλομαι τοῦτο τοῦ πράγματος.

23 Αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος] οὗτός ἐστιν ὁ Τήλεμος, ὁ παρ' Ὁμήρῳ Εὐρυμίδης, ἢ Εὐρύμαχος καλούμενος, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο. ὃς ἐμαντεύσατο αὐτῷ, ὑπὸ τῶν χειρῶν Ὀδυσσέως τυφλωθῆναι. ὁ νοῦς. ὁ δὲ μάντις ὁ Τήλεμος, ὁ τὰ ἀπεχθῆ μοι μαντευόμενος, ἀπεχθαίας συμφορὰς ἀντ' ἄλλου κλήρου τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ καταλείποι. Ἄλλως. ὁ μάντις δὲ ὁ Τήλεμος ἐχθρὰ ἀγορεύων, ἤγουν μαντευόμενος, ἐχθρὰ οἴκαδε φέροιτο· ἀντὶ τοῦ, εἰσενέγκαι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ὅπως τοῖς ἑαυτοῦ ἐκγόνοις φυλάξῃ αὐτά· ἐμαντεύσατο γὰρ αὐτῷ τῷ Πολυφήμῳ δηλονότι κύκλωπι, ἐκ τῶν Ὀδυσσέως χειρῶν ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς. ὥσπερ τὸ, φίλος ἐνίοτε μὲν λέγεται ἐπὶ τοῦ φιλοῦντος, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ τοῦ φιλουμένου· οὕτω καὶ τὸ ἐχθρὸς τὸ ἐναντίον αὐτῷ ἐνίοτε μὲν λέγεται ἐπὶ τοῦ ἐχθραίροντος, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ τοῦ ἀπηχθημένου· καθὸ λέγεται ἐνταῦθα τὸ ἐχθρά.

25 Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ κνίσδων] ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἰς ἔρωτα διεγείρων αὐτὴν οὐ προσβλέπω ἐξεπίτηδες, καὶ ἄλλην τινὰ φημὶ γυναῖκα ἔχειν· ἡ δὲ ἀκούσασα, ζηλοτυπεῖ με, ὦ Παιὰν, καὶ διαρρεῖται. ἐπὶ θαύματος χαρᾶς ἐνταῦθα ἡ ἐπίκλησις.

28 Οἰστρεῖ παπταίνοισα] τὸν οἶστρον, τὸν μύωπα σαφῶς διασείει. οἶστρος δέ ἐστι πολέμιος τοῖς βουσίν· ὅταν γὰρ δάκνωσιν αὐτοὺς, οἰστρεῖν ποιοῦσι, καὶ τρέχειν πολλὴν ὁδὸν μετὰ βοῆς ἐν τοῖς πεδίοις καταλιπόντας τὸν νομόν. μεταφορι-

παροιμιακῶς οὕτω φησὶν ὁ Θεόκριτος τὴν Γαλάτειαν οἰστρεῖν, καὶ δρομαίαν ἔρχεσθαι πρὸς τὰ ἄντρα καὶ τὰς ποίμνας τοῦ Κύκλωπος.

29 Σίγα δ' ὑλακτεῦντιν καὶ τᾷ κυνί] λείπει τὸ ἐπέταξα, ἤγουν ἐπέταξα τῇ κυνί, σιγᾶν, καὶ μὴ ὑλακτεῖν.

30 Ἐκνυζᾶτο, ποτ' ἰσχία ῥύγχος ἔχοισα] ἡ κύων δηλονότι ἐκνυζᾶτο, ἔσαινε, καὶ κατατιθεῖσα τὸ στόμα ἔχουσα ἀνάμεσον τῶν ἰσχίων αὐτῆς. κνυζηθμὸς λέγεται ἡ τῶν κυνῶν ἄσημος ὑλακή. ἰσχία δέ, τὰ ὑπὸ τὴν ὀσφὺν ἐξ ἑκατέρων τῶν μηρῶν ὀστᾶ, ἐν οἷς ἔγκειται τὸ ἱερὸν ὀστοῦν. ἔχουσι δὲ τὰ τοιαῦτα ὀστᾶ τὰ λεγόμενα ἰσχία, κοιλότητάς τινας, εἰς ἃς αἱ κεφαλαὶ τῶν μηρῶν ἁρμόζονται. αἱ δὲ κοιλότητες αὗται, καὶ γλουτὰ λέγονται, καὶ κοτύλαι, παρὰ τὴν κοιλότητα. τὸ δὲ ῥύγχος καταχρηστικῶς ἐπὶ τοῦ κυνὸς νῦν λέγεται. κυρίως γὰρ ἐπὶ ὀρνέων. Ἄλλως. ῥὶς λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπων, ῥύγχος ἐπὶ κυνῶν, ῥάμφος ἐπὶ ὀρνέων.

31 πεμψεῖ ἄγγελον] μηνύειν ἐστί, τὸ κλέπτοντά τινα δεικνύειν, ἢ φάζοντα, ἢ ποιοῦντά τι τοιοῦτο, καὶ μηνυτὴς ἐπὶ τούτων. μηνύειν καὶ τὸ σημαίνειν ἁπλῶς, καὶ δηλοῦν. οἷον, ὁ τῆς κορώνης κρωγμὸς χειμῶνα μηνύει. ἀγγέλλει δέ τις λόγους τινὸς πρός τινα, ἤγουν διακομίζει. καὶ ἀγγέλλειν, τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τινα λέγειν περί τινος, καὶ ἄγγελος ἐπὶ τούτων. λέγει δὲ ἴσως δὲ αὐτὴ ὁρῶσά με ταῦτα ποιοῦντα, πέμψει ἄγγελον τὸν ἀπαγγελοῦντά μοι πρέπον τι περὶ αὐτῆς.

32 αὐτὰρ ἐγὼ κλᾳξῶ θύρας] κλείω, ὁ μέλλων κλείσω παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει. οἱ ποιηταὶ δὲ κληΐζω λέγουσι διαλύσει τῆς διφθόγγου, καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η· εἶτα τροπῇ τοῦ η εἰς α, καὶ προσγεγραμμένου τοῦ ἰῶτα, κλᾴσω, καὶ κλᾳξῶ Δωρικῶς. δοκεῖ δὲ καὶ κληΐζω εἶναι παρ' αὐτοῖς, ἐπὶ τούτου τοῦ σημαινομένου· ἀφ' οὗ μέλλων Δωρικῶς, κληΐξω. καὶ τροπῇ τοῦ η εἰς α, καὶ προσγεγραμμένου τοῦ ἰῶτα, κλᾳξῶ. ἀφ' οὗ καὶ κλᾴξ ἡ κλείς.

33 τὰς δ' ἐπὶ νάσω] τῆς Σικελίας δηλονότι. καὶ γὰρ οὐκ ἔχω ὡς λέγουσιν εἶδος αἰσχρόν, ἤγουν ἄμορφον· ὄντως γὰρ πρὸ ὀλίγου γαλήνης οὔσης εἰς τὴν θάλασσαν ἔβλεπον, καὶ εὔμορφα μὲν ἐμοὶ τὰ γένεια ἀπῳκειοῦτο ἐμοί. εὔμορφος δὲ ὁ εἷς ὀφθαλμός.

37 Ὡς παρ' ἐμὶν κέκριται] οἱ γὰρ μονόφθαλμοι κατὰ φύσιν τοῖς οὐ μονοφθάλμοις ἄμορφοι δοκοῦσιν· οὐχ ὁμοίως γὰρ κρίνουσιν ἀμφότεροι τοὺς ἀνομοίους τὴν φύσιν. § τῶν δέ τ' ὀδόντων] τῶν δὲ ὀδόντων ἡ λευκότης λευκοτέρα ἐδείκνυτο Παρίας λίθου. Παρία γάρ ἐστι λίθος λευκή.

39 Ὡς μὴ βασκανθῶ δέ] ἵνα δὲ μὴ βασκανθῶ, τρὶς εἰς τὸν ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον. ποιοῦσι γὰρ καὶ μέχρι τοῦ νῦν μάλιστα τοῦτο αἱ γυναῖκες, τὸ νεμεσητὸν ἐκτρεπόμεναι. Καλλίμαχος· Δαίμων, τοὶ κόλποισιν ἐπιπτύουσι γυναῖκες.

40 Ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν] ἤγουν, τὸ πτύειν ἐπὶ κόλπον ἐδίδαξε ποιεῖν με ἐπὶ τῷ μὴ βασκαίνεσθαι. Κοτυτταρὶς δέ, ὄνομα κύριον· ἢ παρὰ τὸν κότον ἴσως πεποίηται, καὶ γὰρ οἱ γέροντες ὀξύθυμοί εἰσιν· ἢ ἀπὸ τῆς παρὰ Δωριεῦσι τιμωμένης Κοτυτοῦς. ἦσαν δὲ Τιμανδρέως θυγατέρες Κοτυτὼ, καὶ Εὐρύθεμις, ἃς ἐτίμησεν Ἡρακλείδαι, διὰ τὸ συναγωνίσασθαι αὐτοῖς, κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον ἄφιξιν, ὡς οἱ περὶ Ἱππόστρατον ἀποφαίνουσι.

41 παρ' Ἱπποκόωντι] ὄνομα κύριον, ἢ ὄνομα τόπου.

Τόσσ' εἰπών, τὸν Δάφνιν ὁ Δαμοίτας ἐφίλασε·
Χὠ μὲν τῷ σύριγγ', ὃ δὲ τῷ καλὸν αὐλὸν ἔδωκεν.
Αὔλει Δαμοίτας, σύρισδε δὲ Δάφνις ὁ βώτας·
Ὠρχεῦντ' ἐν μαλακᾷ ταὶ πόρτιες αὐτίκα ποίᾳ.
Νίκη μὰν οὐδ' ἄλλος, ἀνάσσατοι δ' ἐγένοντο.

Hæc cum dixisset, Daphnidem Damœtas exosculatus est.
Et ille quidem huic fistulam, hic v. illi pulcram tibiam dedit.
Tibia canebat Damœtas, fistula v. canebat Daphnis bubulcus:
Et vitulæ statim saltabant in molli gramine.
Vicit tamen neuter, sed erant invicti.

44 Νίκη μὰν οὐδ' ἄλλος] ἐνίκα μὲν οὐδέτερος· ἔξω δὲ ἥττης ἀμφότεροι ἐγένοντο.

ARGVMENTVM IDYLLII septimi.

Peregre agens Theocritus in insula Co, cum ad Ptolemaeum in Alexandriam proficisceretur, amicus factus est Phrasidamo & Antigeni Lycopei filiis; vocatusq. ab illis rus ad Thalysia sacra Cereris, abit eo cum Eucrito & Amynta. Incidit autem in itinere in Lycidam Cydoniatam ex Creta, & mutuo sermone suos ipsi omnes amores inter se recensent. Continet igitur hoc Idyllion meram rei gestae narrationem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ζ΄ Εἰδυλλίου.

Ἐπιδημήσας ὁ Θεόκριτος ἐν Κῷ, ὅτε πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπῄει, φίλος καθίσταται Φρασιδάμῳ καὶ Ἀντιγένει, Λυκωπέως υἱοῖς· καὶ κληθεὶς ὑπ' αὐτῶν εἰς ἀγρὸν ἐπὶ θαλύσια Δήμητρος, ἄπεισι μετ' Εὐκρίτου καὶ Ἀμύντου. Ἐντυγχάνει δὲ καθ' ὁδὸν Λυκίδᾳ τῷ Κυδωνιάτῃ ἐκ Κρήτης, καὶ ἀλλήλοις ὁμιλοῦντες διεξέρχονται τοὺς ἑαυτῶν ἔρωτας. Ἔστι μὲν οὖν τὸ Εἰδύλλιον ὅλον διηγηματικόν.

THALYSIA, seu VERNVM ITER. Idyllion septimum.

ΘΑΛΥΣΙΑ, ἢ ΕΑΡΙΝΗ ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ, Εἰδύλλιον ζ΄.

TEMPVS erat, cum ego & Eucritus ad Halenta
Ibamus ex vrbe, & tertius nobiscum erat Amyntas.

Ἦς χρόνος ἁνίκ' ἐγώ τε καὶ Εὔκριτος εἰς τὸν Ἅλεντα
Εἵρπομες ἐκ πόλιος· σὺν καὶ τρίτος ἄμμιν
Ἀμύντας·

Nam Cereri faciebant Thalysia, Phrasidamus
Et Antigenes, duo filii Lycopeis si quid boni restat
Adhuc ex antiquis illis *nobilibus* inde a Clytia, atque ipso
Chalcone, qui Buream fontem ab imo confecit
Bene adnixus ad petram genu. natae vero circa eum *fontem*
Populi vlmique vmbrosum nemus efficiebant:
Viridibus foliis tectae frondentes.

Τᾷ Δηοῖ γὰρ ἔτευχε θαλύσια ὁ Φρασίδαμος
Κ' Ἀντιγένης, δύο τέκνα Λυκωπέος· εἴ τι περ ἐσθλόν
Χαῶν τῶν ἔτ' ἄνωθεν, ἀπὸ Κλυτίας τε καὶ αὐτῶ
Χάλκωνος, Βούρειαν ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυε κράναν,
Εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ· ταὶ δὲ παρ' αὐτὰν
Αἴγειροι πτελέαι τε ἐΰσκιον ἄλσος ἔφαινον,
Χλωροῖσιν πετάλοισι κατηρεφέες κομόωσαι.

Necdum v. mediam viam emensi eramus, & nondum sepulcrum
Brasilae nobis apparebat, cum in quendam viatorem
Cydonium virum bonum, & Musis dilectum, incidimus.
Nomen erat Lycidas, pastor vero caprarius erat: neq. aliquis ipsum
Ignorasset aspiciens: nam caprario admodum similis erat.
Ex hirsuto enim & villoso exuuio hirci habebat
Fuluam pellem humeris indutam, recentem coagulum adhuc redolentem:
Circa pectus v. vetustum pallium illi adstrictum erat
Cingulo textili, curuamque ferebat ex oleastro
Dextra manu clauam: & placide ridens me appellauit,
Oculo arridenti (nam risus illi haerebat in labris:)

Κοὔπω τὰν μεσάταν ὁδὸν ἄνυμες, οὐδὲ τὸ σᾶμα
Ἁμὶν τῶ Βρασίλα κατεφαίνετο· καί τιν' ὁδίταν
Ἐσθλὸν σὺν Μοίσαισι Κυδωνικὸν εὕρομες ἄνδρα,
Οὔνομα μὲν Λυκίδαν, ἦς δ' αἰπόλος· οὐδέ κέ τίς μιν
Ἠγνοίησεν ἰδών, ἐπεὶ αἰπόλῳ ἔξοχ' ἐῴκει.
Ἐκ μὲν γὰρ λασίοιο δασύτριχος εἶχε τράγοιο
Κνακὸν δέρμ' ὤμοισι, νέας ταμίσοιο ποτόσδον·
Ἀμφὶ δέ οἱ στήθεσσι γέρων ἐσφίγγετο πέπλος
Ζωστῆρι πλακερῷ· ῥοικὰν δ' ἔχεν ἀγριελαίω
Δεξιτερᾷ κορύναν· καί μ' ἀτρέμας εἶπε σεσαρὼς
Ὄμματι μειδιόωντι, (γέλως δέ οἱ εἴχετο χείλευς)

ΣΧΟΛΙΑ

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ζ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον Θαλύσια, ἢ ἐαρινὴ ὁδοιπορία.

1 Ἦς χρόνος ἁνίκ' ἐγώ τε καὶ Εὔκριτος ἐς τὸν Ἅλεντα Εἵρπομες ἐκ πόλιος, σὺν καὶ τρίτος ἄμμιν Ἀμύντας] χρόνος τὸ συμπαρεκτεινόμενον τῇ συστάσει τοῦ κόσμου διάστημα. λέγεται δὲ ἐνίοτε μὲν καθόλου, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ μέρους, ὡς ἐνταῦθα. καιρὸς δέ ἐστι χρόνος δέων. λέγονται καιροὶ καὶ αἱ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὧραι. ἦν χρόνος, ὁπότε ἐγὼ καὶ Εὔκριτος, καὶ τρίτος σὺν ἡμῖν Ἀμύντας εἵρπομες, ἀντὶ τοῦ ἀπηρχόμεθα. τὸ ἕρπειν κυρίως ἐπὶ ὄφεως, καὶ σκωλήκων, καὶ ἑτέρων τῶν ζώων λέγεται. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν νωθέστερον καὶ ἀποδεῶς προερχομένων· νῦν δὲ, ἐπὶ τοῦ βαδίζειν λέγεται. ¶ ἐς τὸν Ἅλεντα] [ἢ Ἀλέντα] Ἁλοῦς ἢ δῆμος τῆς Κῶ, οὕτω καλούμενος ἀπό τινος Ἄλεντος, ἢ τόπος ἐν Κῷ οὕτως ὀνομαζόμενος ἀπὸ Ἀλεντίου τινὸς βασιλέως· ἔστι δὲ Ἁλοῦς καὶ ποταμὸς Σικελίας. Θαλύσια, ἑορτὴ ἣν ἐτέλουν τῇ Δήμητρι μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν. Ὅμηρος· Θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς. Καὶ Φρασίδαμος, ἐστὶ ὁ καὶ [illegible]. Τὸ δὲ ἑξῆς,

4 Τᾷ Δηοῖ γὰρ ἔτευχε Θαλύσια ὁ Φρασίδαμος, κἀντιγένης, δύο τέκνα Λυκωπέος] γράφεται καὶ Λυκώπεως, διὰ τοῦ ω μεγάλου, ὅπερ Αἰολικῶς προπαροξύνεται, ἐπειδὴ οἱ Αἰολεῖς Ἀχίλλεος, καὶ Πήλεος, καὶ βασίλεος βαρυτόνως λέγουσιν ὁμοίως καὶ τὸ Λυκώπεος. διὰ τοῦτο ἡ τῆς εἰς ως γενικὴ παρ' αὐτοῖς προπαροξύνεται. ¶ εἴ τι περ ἐσθλὸν Χαῶν τῶν ἐπ' ἄνωθεν ἀπὸ Κλυτίας τε καὶ αὐτοῦ Χάλκωνος] Χαὸν λέγεται τὸ ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίοις. χαὸν δὲ καὶ τὸ εὐγενές, ἢ τὸ ἀρχαῖον. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος· εἴ τί ἐστιν ἀγαθὸν ἀπὸ τῶν ἐπ' ὄντων ἀρχαίων ἀγαθῶν τῶν ἀπὸ τῆς Κλυτίας τε, καὶ αὐτοῦ τοῦ Χάλκωνος, οὗτοί εἰσι τὸ ἀγαθὸν ἐκεῖνο. ἤγουν ὁ Φρασίδαμος, καὶ ὁ Ἀντιγένης. καὶ σαφέστερον φάναι, τοῦτο βούλεται εἰπεῖν ὁ Θεόκριτος, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου ἀγαθοῦ γένους τῆς Κλυτίας τῆς βασιλίσσης τῶν Κώων, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτῆς τοῦ Χάλκωνος, κατάγονται ὁ Φρασίδαμος καὶ ὁ Ἀντιγένης. οὗτοι μόνοι ἀπὸ πάντων τῶν καταγομένων ἐξ αὐτῶν εἰσιν ἀγαθοί, καὶ οἱ προέχοντες αὐτῶν. ἦν δὲ ἡ Κλυτία, θυγάτηρ Μέροπος, γαμηθεῖσα δὲ Εὐρυπύλῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Κώων, ἐγέννησε τὸν Χάλκωνα, τὸν τὴν βασιλείαν τῶν Κώων διαδεξάμενον. περὶ Εὐρυπύλου δὲ καὶ Κλυτίας ἱστορεῖται, ὅτι οὗτοι εἰσὶν οἱ ἐπὶ τῆς Ἡρακλέους πολιορκίας, τὴν Κῶ κατοικήσαντες καὶ ὑποδεδεγμένοι τὴν Δήμητραν, καθ' ὃν καιρὸν περιεζήτει τὴν κόρην· ἣν νῆσον ἐπιδημήσας ὁ Θεόκριτος, ἐφιλιώθη Φρασιδάμῳ. Ἄλλως. Εἴ τι περ ἐσθλόν] εἴπερ ἀγαθοὶ ὄντες ἀπὸ ἀγαθῶν· ἤτοι, ἀγαθῶν τῶν ἀρχαιοτάτων (τοῦτο γὰρ δύναται τὸ, τῶν ἐπ' ἄνωθεν) καταγόμενοι· ἀπό τε τῆς Κλυτίας λέγω, καὶ αὐτοῦ τοῦ Χάλκωνος, ὃς τὴν πηγὴν τὴν Βούρριναν, ἢ Βούρειναν (γράφεται γὰρ καὶ οὕτως) ἥ τις φασὶν οὕτως ὠνομάσθη, διὰ τὸ περιγεγράφθαι τὸν πόρον ὅθεν ῥεῖ, μυκτῆρι βοός. ἐκ ποδὸς ἄνυεν· ἀντὶ τοῦ ἀναδίδοσθαι ἐποίει. καλῶς ἐρεισάμενος τῇ πέτρᾳ τὸ γόνυ. αὐτὸς γάρ φασιν ἐπιδημήσας τῷ τόπῳ τὴν ἔκρηξιν τῆς πηγῆς ταύτης εἰργάσατο· εἶτα χαλκοῦν ἀνδριάντα εἰς τύπον ἑαυτοῦ κατασκευάσας, ἤρεισεν αὐτὸν τῇ πέτρᾳ, ὅθεν ἡ πηγὴ ῥεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτὴν ἀναδίδοσθαι.

6 Βούριναν ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυε κράναν Εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ] ὅτι ὁ Χάλκων ἐβασίλευε τῶν Κώων, εὑρέθη ἔν τινι τόπῳ τῆς Κῶ ἡ πηγὴ μὴ πρότερον οὖσα, ἧς νῦν ὁ Θεόκριτος μέμνηται. εὑρέθη δὲ οὕτως. ἀνηγγέλθη τῷ βασιλεῖ παρά τινος τῶν περὶ ταῦτα δεινῶν, ὅτι ὕδατος ὁ τόπος ἐκεῖνος ἐνδομυχεῖ. καὶ ὁ βασιλεὺς ἀντιπαραστήσας τῷ τόπῳ, ἐνήργησεν ὅσα συνέτεινε πρὸς τὴν τοῦ ὕδατος ἔκρηξιν. τοῦτο οὖν δηλοῖ τὸ, ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυε κράναν. ὅτι ὁ Χάλκων, διὰ τῶν οἰκείων ποδῶν, καὶ δι' αὐτεπιστασίας λύσιν, ἤγουν κατειργάσατο καὶ κατώρθωσε τὴν κρήνην. τὸ δὲ, εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ, τοῦτό ἐστιν· ὅτι αὐτὸς ὁ Χάλκων, οὐχὶ ὀρθοστάδην ἱστάμενος· ἀλλά, ὅτε ἐδίψησεν, κάμψας τὸ γόνυ καὶ καλῶς ἑδράσας καὶ στηρίξας τοῦτο τῇ πέτρᾳ τῇ πρὸς τῇ κρήνῃ, αὐτοχειρὶ κατεπράξατο τὴν τοῦ ὕδατος ἔκρηξιν. Βούρειναν δὲ, ὅτι ἀπὸ κεφαλῆς βοὸς ἐκ λίθου πεποιημένης ἐδόκει τὸ ὕδωρ ἐκρεῖν, οὕτω τοῦ Χάλκωνος μηχανησαμένου τε καὶ κατασκευάσαντος. ἢ Βούρεια ἡ πολύρρους, ἀπὸ τοῦ βου ἐπιτατικοῦ μορίου, καὶ τοῦ ῥέω· βούπαις γὰρ καὶ βουγάϊος, ὁ μέγας παῖς. Ὅμηρος,

Ὅμηρος, δὴ νῦν βεργαΐς. Νικάνωρ δὲ ὁ Κῷος ὑπομνηματίζων Βούριν τὴν κρήνην καλεῖ. συμβῆναι γάρ φησιν ἐξ αὐτομάτου καὶ αὐτοφυῶς, βοὸς ῥινὶ περιπλήσσειν εἰς τὸν τόπον, ἐξ οὗ τὴν κρήνην ἐνεργῆσαι ὁ Χάλκων ἐποίησεν. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι ὁ Χάλκων ἀνδριάντα ἔστησεν εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ τὸ ὕδωρ εὑρέθη, καὶ ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ ἀνδριάντος τὸ ὕδωρ ἐξήρχετο. καὶ τοῦτο τὸ, ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυσεν, ἢ ἄνυσε κράναν, εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ, ὅτι ὁ Χάλκων ἐκ τοῦ ποδὸς τοῦ ἀνδριάντος ἤνυσε τὴν κρήνην Βούρειαν, εὖ καὶ καλῶς καὶ ἐπισημόνως ἐνερεισάμενος τὸ γόνυ τοῦ ἀνδριάντος ἐν τῇ πέτρᾳ τῇ πρὸς τῇ κρήνῃ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτω νοήσεις, νόησον ὀφείλεις καὶ Βούρειαν κρήνην, τὴν πολύρρουν, καὶ πολυχάμονα. εἰσὶ δέ τινες οἳ τὸ ἐκ ποδὸς ἐνόησαν, τὸ ἔξω τῆς πεπατημένης ὁδοῦ· λέγοντες ὅτι ἡ πηγὴ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος, οὐκ ἦν κατὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, ἀλλ' ἐκτός. ¶ Βούρειαν] γράφεται γὰρ καὶ οὕτως, κρήνη ἡ Βούρινα τῆς Κῶ. καὶ Φιλητᾶς· Νάσσατο δ' ἐν προχοῇσι μελαμπέτροιο Βουρίνης. Νικάνωρ δὲ ὁ Κῷος ὑπομνηματίζων φησί. Βούρινα πηγὴ ἐν τῇ νήσῳ ἐστὶν, ἣ τὸ ἀφ' ἴχνους καὶ τῆλε βοὸς ῥινὶ παραπλήσιος, ἢ ἐπὶ ῥέουσα ἐκ πέτρας διὰ βοὸς κεφαλῆς. ¶ ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυεν] ἤγουν ταχέως, ἢ ἔξω τῆς πεπατημένης ὁδοῦ. οἱ δέ φασιν ἐκεῖσε ἐφεστάναι ἀνδριάντα, καὶ ἐκ τοῦ ποδὸς ἐκχεῖσθαι τὸ ὕδωρ. διὸ καὶ εἴρη, εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ, ἢ ἀκυδαίως κατήρτησε τὴν κρήνην· καὶ ἡμεῖς φαμὲν ἐκ ποδὸς ἀντὶ, εὐθέως. εἰ μὴ μεταφορικῶς ἔταξε τὸ ἐκ ποδὸς, ἤγουν, ἐξ ἐδάφους, καὶ τῆς πρώτης ὑποστάσεως. καὶ γὰρ Ὅμηρος τὰ κατώτατα τῶν ὀρῶν μέρη, νείατον φησὶ πόδα. τὸ δὲ εὖ γ' ἐνερεισάμενος, συνεκδοχικόν· παντὶ τῷ σώματι τῇ πέτρᾳ ἐνερειδόμενος ὅθεν χεῖται. Ἄλλως. Ἐκ ποδὸς ἄνυεν· ἤγουν, ἐκ βάθους ἢ ἀφ' ὑψηλοῦ. πόδες γὰρ τὰ πλησιάζοντα τῇ γῇ τῶν ὀρῶν· ἢ γενναίως προσκαθίσας τῇ πέτρᾳ. τινὲς δέ φασιν, ὅτι οἱ στενωποὺς ὀρύσσοντες, τὸ μὲν γόνυ ἐρείδουσι τῇ γῇ, τῷ δὲ ἑτέρῳ ποδὶ τὸ σκαπτόμενον ἐκλαμβάνουσι χῶμα, καὶ ὀπίσω αὐτῶν διωθοῦνται. οὕτως οὖν καὶ οὗτος ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ τῇ συνεργείᾳ τοῦ ἑτέρου ποδὸς, τὴν κρήνην ἐποίησε.

7 ταὶ δὲ παρ' αὐτὰν Αἴγειροι, πτελέαι τε] αἱ δὲ παρ' αὐτὴν τὴν πηγὴν αἴγειροι καὶ πτελέαι δάσιον ἄλσος ἐποίουν, καμμύουσαι καὶ θάλλουσαι φύλλοις, ἤγουν δασεῖαι οὖσαι. χλωροῖς ἀεὶ ἐπὶ θηλυκοῦ· αἴγειρος δὲ, ἐνίοτε μὲν ἐπὶ ἀρσενικοῦ, ἐνίοτε δὲ ἐπὶ θηλυκοῦ λαμβάνεται. ἡ δὲ παρὰ, ἐνταῦθα τὴν ποιότητα δηλοῖ. κατηρεφέες δὲ, σκιάδεις.

10 Κοὔπω τὰν μεσάταν ὁδὸν ἄνυμες] καὶ οὔπω τὴν μέσην ἠνύομεν, ἀντὶ τοῦ, τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ. μέση γὰρ κοινόν· μεσάτη, παρὰ τοῖς ποιηταῖς. ¶ οὐδὲ τὸ σᾶμα Ἁμῖν τὸ Βρασίλα κατεφαίνετο] οἱ γράφοντες διὰ τοῦ δ, ἁμαρτάνουσιν. ἐγένετο γὰρ Βρασίδας Λάκων τὸ γένος, ὁ δὲ Βρασίλας Κῷος. ὁ Λακεδαιμόνιος δὲ Βρασίδας οὐκ ἐθάπτετο ἐν Κῷ, ἀλλ' ἐν Ἀμφιπόλει.

11 καί τιν' ὁδίταν Ἐσθλὸν σὺν Μοίσαισι Κυδωνικόν] καί τινα συνοδίτην εὕρομεν, ἀντὶ τοῦ εὕρομεν, ἄνδρα, μουσικὸν ἀγαθὸν, Κυδωνικὸν, τουτέστι Κρητικόν. Κυδωνία γὰρ πόλις τῆς Κρήτης, ἀπὸ Κύδωνος Ἑρμοῦ, καὶ Ἀκαλλίδος. καὶ Ὅμηρος· Ἐν δὲ Κρῆτες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες.

13 ἧς δ' αἰπόλος, οὐδέ κέ τις] ἦν δὲ τὸ ἐπιτήδευμα δηλονότι αἰπόλος. οὐκ ἄν δέ τις αὐτὸν ἠγνόησεν ἰδὼν, ἐπεὶ ἐξόχως καὶ ὑπερβαλλόντως αἰπόλῳ ὡμοιωμένος ἦν.

15 Ἐκ μὲν γὰρ λασίοιο] ἀντὶ τοῦ περικειμένην ἐνταῦθα, ἐκ ἀντὶ τοῦ δασέος. καὶ ἀεὶ ἴσως ἐπὶ τούτου τοῦ σημαινομένου, ὀφείλεις τὸ λάσιον λαμβάνεσθαι.

16 Κνακὸν δέρμ' ὤμοισι] κνακὸν, ἤγουν ξανθὸν, ἢ λευκόν. λευκὸν μὲν ἀπὸ τοῦ καρποῦ. ξανθὸν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἄνθους. Ἄλλως. ἢ ὅτι ὁ μὲν κύκλος αὐτοῦ μέλας. τὸ δὲ σπέρμα λευκὸν τῆς κνίδος· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τοῦ κνήκου ἄνθος. ἢ ψαρὸν, ἢ πυρρόν. ¶ νέας ταμίσοιο ποτόσδον] ἀντὶ τοῦ, προσφάτου πυτίας πνέον. εἰώθασι γὰρ οἱ τυροποιοῦντες ἀπορίᾳ χειρομάκτρων, ἀποσπογγίζειν τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἐν οἷς δερματίοις εἵμασι περιβέβληνται. τάμισος δὲ ἡ πυτία εἴρηται, παρὰ τὸ θαμίζειν, ὅ ἐστι πυκνοῦν τὸ γάλα περὶ αὐτὸ στρεφόμενον. ἢ παρὰ τὸ ταμιεῖον ἀξιοῦσθαι διὰ τὴν χρῆσιν.

17 Ἀμφὶ δέ οἱ στήθεσσι] περιεσφίγγετο δὲ τοῖς στήθεσιν αὐτοῦ, παλαιὸς πέπλος, γέρων. ἢ

μεταφο-

μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἡλικιῶν. γέρων, παλαιὸν ἱμάτιον, ὅ ἐστι παλαιόν.

18 Ζωστῆρι πλακερῷ] πλατεῖ. πλακὸν γὰρ τὸ πλατύ. γράφεται δὲ καὶ πλοκερῷ, ἀντὶ τοῦ πεπλεγμένῳ· παρὰ τὴν πλοκὴν, καὶ τὴν ὑφήν. ¶ ῥοικὰν δ' εἶχεν] καμπύλην δὲ εἶχεν ἀπὸ ἀγριελαίου ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ ῥάβδον, ἢ ῥόπαλον. κορύνη δὲ καὶ ῥόπαλον τὸ αὐτό.

19 Καί μ' ἀτρέμας εἶπε σεσαρώς] καὶ ἡσύχως μοι εἶπε γελῶν. ἢ σεσαρὼς, ἀντὶ τοῦ ἠρέμα ἐγέλα διεστηκὼς τὰ χείλη καὶ μειδιῶν. οὐκέτι δὲ κέχρηται τῇ λέξει.

20 Γέλως δέ οἱ] γέλως δὲ ἤρτητο τοῦ χείλους αὐτοῦ.

Σιμιχίδα, πᾶ δὴ τὺ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις,
Ἁνίκα δὴ καὶ σαῦρος ἐφ' αἱμασιαῖσι καθεύδει,
Οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνοντι.
Ἦ μετὰ δαῖτα κλητὸς ἐπείγεαι; ἤ τινος ἀστῶν
Λανὸν ἐπιθρώσκεις; ὥς τευ ποσὶ νεισομένοιο
Πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.
Τὸν δ' ἐγὼ ἀμείφθην, Λυκίδα φίλε, φαντί τυ πάντες
Ἔμμεν συρικτὰν μέγ' ὑπείροχον ἔν τε νομεῦσιν,
Ἔν τ' ἀματήρεσσι· τὸ δὴ μάλα θυμὸν ἰαίνει
Ἁμέτερον· καί τοι, κατ' ἐμὸν νόον, ἰσοφαρίζειν
Ἔλπομαι· ἁ δ' ὁδὸς ἅδε θαλυσιάς· ἦ γὰρ ἑταῖροι
Ἀνέρες εὐπέπλῳ Δαμάτερι δαῖτα τελεῦντι,
Ὄλβω ἀπαρχόμενοι· μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ
Ἁ δαίμων εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν.

Simichida, quo tu nunc in meridie pedes trahis?
Quum & lacertus sub sepibus dormit,
Neque cristatae cassitae vagantur.
An vocatus ad cenam festinas? an in alicuius ex ciuibus
Torcular insilis? nam te pedibus concitato,
Omnes calculi offensi ad soleas tinniunt.
Illi ego respondi: care Lycida, omnes te dicunt
Esse eximium fistulatorem, inter & pastores
Et messores: quod magna laetitia animum afficit
Nostrum; etsi, vt mea fert sententia, te aequiparare
Spero. Iter vero hoc nobis est ad Thalysia: fane enim amici
Viri epulum parant pulchrae Cereri,
Opum primitias offerentes. nam ipsis valde pingui mensura
Dea frumento compleuit horreum.

21 Σιμιχίδα πᾶ δὴ τύ] Οἱ μὲν αὐτὸν φασὶ Θεόκριτον, καθὸ Σιμιχίδου ἦν υἱὸς, ἢ καθὸ σιμὸς ἦν. οἱ δὲ ἕτερόν τινα τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ οὐ Θεόκριτον, διὰ τὸ, Σιμιχίδᾳ μὲν ἔρωτες ἐπέπταρον. φασὶ δὲ τὸν ποιητὴν ἀπὸ πατρίου κληθῆναι Σιμιχίδου τοῦ Περικλέους, τῶν Ὀρχομενίων, οἵτινες πολιτείας παρὰ Κώοις τετυχήκασιν. Ἄλλως. Σιμιχίδα. εἰσὶ δὲ καὶ πατρωνυμικὰ οὕτως ἀπαραλλάκτως λεγόμενα καὶ ἐπὶ τῶν υἱῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν πατέρων· ὥσπερ ὁ Θεόκριτος Σιμιχίδα υἱὸς ὢν, Σιμιχίδαν ἑαυτὸν ὀνομάζει πατρωνυμικῶς. καὶ Ἀσκληπιάδην τὸν Σάμιον ποιητὴν, Σικελίδαν καὶ αὐτὸν καλεῖ, παῖδα τινὸς Σικελίδα λεγομένου τυγχάνοντα. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰδυλλίῳ τῷ οὕτως λεγομένῳ, αἰπολικῷ, καὶ ποιμενικῷ, καὶ τὸν Εὐμήδην υἱὸν ὄντα τοῦ Κρατίδα, Κρατίδαν καλεῖ καὶ αὐτόν. οἱ δὲ λέγοντες Σιμιχίδαν λέγεσθαι τὸν Θεόκριτον διὰ τὸ εἶναι σιμὸν, κακῶς λέγουσι. ¶ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις] κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἕλκεις τοὺς πόδας· ἀντὶ τοῦ πορεύῃ. οἱ γὰρ βαδίζοντες, ἕλκοντες τοὺς πόδας βαδίζουσιν.

22 Ἁνίκα δὴ καὶ σαῦρος ἐφ' αἱμασιαῖσιν] ὁπότε καὶ ὁ σαῦρος ἡ κοινῶς λεγομένη χλωροσαύρα, ἐπὶ τοῖς φραγμοῖς ἠρεμεῖ. ἀρσενικῶς ὁ σαῦρος. λέγεται καὶ θηλυκῶς ἡ σαύρα. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζώου τούτου, ὅτι ξηραινόμενον, εἰς ἔχιν μεταβάλλεται.

23 Οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες] αἱ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τὸν τύμβον φέρουσαι τῶν πτερῶν αὐτῶν. κορυδαλλίδες ἐνταῦθα εἶδος ὀρνέου. λέγονται δὲ ἐπιτυμβίδιοι, ὅτι ἐπὶ τάφοις ὡς ἐπίπαν διατρίβουσιν. εἰ δὲ κορυδαλλίδας τὰ στρουθία νοήσεις, κορυδαλλίδες μὲν λέγονται, διὰ τὸ κόρυ-

σιν

σιν ἐοικέναι τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀνάστημα· ἐπιτυμβίδιαι δέ, ὅτι ἐοίκει τύμβον τὸ τοιοῦτον ἀνάστημα ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσι. φέρεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτου ἱστορία τοιαύτη· ὅτι πρὸ τοῦ γενέσθαι τὴν γῆν, γεγόνασιν αὗται. συνέβη δὲ ποτὲ αὐτῶν τὸν πατέρα θανεῖν, καὶ γῆς μὴ οὔσης, ἐτάφη ὑπὲρ τῆς κορυφῆς τοῦ ἰδίου γόνου· διὸ καὶ ἐπιτυμβίδιοι ἐπικαλοῦνται. Ἄλλως. Ἐπιτυμβίδιοι, ἢ ὅτι τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβουσιν, ἢ ὡσεὶ τύμβον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσιν· ἢ παρὰ τὸ τύφω· φλογοειδεῖς γάρ εἰσι. ¶ ἠλαίνοντι] ῥέμβονται, πλανώμεναι στρέφονται. ὅμως καὶ αὗται ἠρεμοῦσιν.

24 Ἦ μετὰ δαῖτα κλητός] ἢ ἐπὶ εὐωχίαν κεκλημένος σπεύδεις, ἢ ἐπὶ ληνὸν τινὸς ἀπὸ τῶν πολιτῶν ἀπέρχῃ· οἱ γὰρ κεκλημένοι σπεύδουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν βραδυνόντων παροιμία, ὅς τις ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς, ὀψὲ ἔρχεται, ἢ χωλός ἐστιν, ἢ οὐ δίδωσι συμβολάς.

25 ὥς τοι ποσὶ νισσομένοιο] οὕτως φερομένου σου τοῖς ποσὶ πᾶσα λίθος προσπταίουσα, ἤγουν προσκρούουσα τῇ ἀρβυλίδι, ἐμμελῶς ἠχεῖ. Ἀρβύλη δέ, εἶδος ὑποδήματος ἀπὸ τοῦ ἁρμόζειν. Θηλυκῶς ἡ λίθος, ὡς καὶ Ὅμηρος· Λίθοι πωτῶντο θαμειαί. καί, Δόμον ξεστῇσ' αἰθούσῃσι τετυγμένον· λίθοις δηλονότι ξεστοῖς.

27 Τόν δ' ἐγὼ ἀμειφθην] πρὸς τοῦτον ἐγὼ ἀπεκρίθην· Λυκίδα φίλε, πάντες λέγουσί σε εἶναι συρικτὴν κατὰ πολὺ ὑπερέχοντα, καὶ ἐν τοῖς νομεῦσι, καὶ ἐν τοῖς θερισταῖς.

28 συρικτάν] συρίζειν, τὸ διὰ σύριγγος μέλπειν. καὶ συρικτὴς ἐπὶ τούτου. ἐνταῦθα δέ, συρικτὴν λέγει, τὸν κοινῶς τραγῳδιστήν.

29 τὸ δὴ μάλα θυμὸν ἰαίνει] ὅπερ δὴ τὸ ἄδειν, ἢ τὸ εἶναί τινα συρικτὴν λίαν εὐφραίνει τὸν ἡμέτερον θυμόν· ἀντὶ τοῦ, τὴν ἐμὴν ψυχήν. ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ὁ λόγος· ἀντὶ τοῦ ἐφ' ᾧ δὴ μάλιστα καὶ αὐτὸς τέρπομαι.

30 καίτοι κατ' ἐμὸν νόον] κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν. ἐλπίζω φησίν, ὅτι οὐ παραδοκιμήσεις ἡμᾶς. καὶ Ὅμηρος, ἔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον.

31 ἁ δ' ὁδὸς ἅδε θαλυσιάς] ἐπὶ θαλύσια ἀγομένη. ἢ ἐπὶ θαλύσια ἄγουσα ἡμᾶς. ¶ ἢ γὰρ ἑταῖροι] ὄντως γὰρ φίλοι ἀνέρες, τῇ Δήμητρι τῇ εὐπέπλῳ εὐωχίαν τελοῦσι τῶν καρπῶν, ἀπαρχὴν διδόντες.

33 μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ] εὐκαρπίαν γὰρ ἐπαίνησεν ἡ δαίμων τὴν ἅλωα αὐτῶν· ἤγουν, εὖ ἔχουσαν, ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν καρπῶν μέτρῳ κατὰ πολὺ πλουσίῳ.

34 εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν] ἀπὸ μέρους τῆς κριθῆς, τὴν εὔκαρπον παρεδήλωσεν. εὔκριθον δέ, καὶ οὐχὶ εὔσιτον ἀλωὰν προσηγόρευσε, διὰ τὸ δοκεῖν πρώτην εὑρεθῆναι τῆς κριθῆς καρπόν. κριθὴ δὲ ὠνομάσθη, ὅτι μετὰ τὸν σῖτον προκεκρίθη τῶν ἄλλων καρπῶν. ἢ παρὰ τὸ τοὺς στάχυας τῆς κριθῆς κεκριμένους καὶ διακεχωρισμένους ἔχειν τοὺς κόκκους. ἀλωὰν δὲ τὴν ἅλωνα, παρὰ τὸ ἅλως. ἅλως δέ, ἀπὸ τοῦ ἀλίζω, τὸ συναθροίζω. ἐκεῖ γὰρ ἀθροίζουσι τοὺς στάχυας. καὶ Καλλίμαχος· Ἐς τὸ περὶ τεῖχος ἱερὸν ἁλέες δῦτε· καὶ ἅλς, ἡ θάλασσα. ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἁλεῖς, ἀντὶ τοῦ συστραφείς.

Sed age (quoniam communis hæc via est, cōmunis & dies)	Ἀλλ' ἄγε δή, (ξυνὰ γὰρ ὁδός, ξυνὰ δὲ καὶ ἀώς)
Canamus carmen Bucolicum: forte alter alterum iuuerit.	Βουκολιασδώμεσθα· τάχ' ὥτερος ἄλλον ὀνασεῖ.
Nam & ego Musarum facundum os sum: meque dicunt	Καὶ γὰρ ἐγὼ Μοισᾶν καπυρὸν στόμα· κἠμὲ λέγοντι
Omnes cantorem optimum esse: sed ego non facile illis credo:	Πάντες ἀοιδὸν ἄριστον· ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθής·
Non per terram. Nondum enim, meo iudicio, neq. præstantem	Οὐ δᾶν· οὐ γάρ πω κατ' ἐμὸν νόον, οὔτε τὸν ἐσθλὸν
Sicelidam Samium vinco, neque Philetam,	Σικελίδαν νίκημι τὸν ἐκ Σάμω, οὔτε Φιλητᾶν,
Cantando: sed velut rana quædā contra cicadas, contendo.	Ἀείδων· βάτραχος δὲ ποτ' ἀκρίδας ὥς τις ἐρίσδω.
Sic dixi dedita opera. Caprarius autē cū suauiter arrisisset,	Ὣς ἔφαμαν ἐπίταδες. ὁ δ' αἰπόλος, ἁδὺ γελάξας,
Hoc, inquit, tibi pedum donabo. namque es	Τάν τοι, ἔφα, κορύναν δωρήσομαι, οὕνεκεν ἐσσὶ
Totus reuera germen diuinitus factum.	Πᾶν ἐπ' ἀλαθείᾳ πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος.

Ω'ς μοι καὶ τέκτων μέγ' ἀπέχθεται, ὅστις ἐρευνῇ
Ι'σον ὄρευς κορυφᾷ τελέσαι δόμον Ὠρομέδοντος,
Καὶ μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν
Α'ντία κοκκύζοντες, ἐτώσια μοχθίζοντι.
Α'λλ' ἄγε, βουκολικᾶς ταχέως ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς,
Σιμιχίδα· κἠγὼ μὲν, ὅρη φίλος, εἴ τι ἀρέσκει
Τοῦθ' ὅτι πρὼν ἐν ὄρει τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα·

Nam & fabrum valde odi, qui conatur
Extruere domũ tam altã, quam est vertex montis Oromedõtis:
Et Musarum aues, quæcunque contra Chium vatem
Ex aduerso stridentes, incassum laborant.
Sed age, quamprimum incipiamus canere Bucolicũ carmen,
Simichida: atque ego quidem canã (vide quæso nũ tibi placeat)
Hoc quod nuper in monte breue carmen meditatus sum:

36 Βουκολιασδώμεσθα] βουκολικὴν ᾠδὴν ᾄδωμεν. ἴσως ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὠφελήσει. τοῦ, χ' ὥτερος, Δωρικὴ ἡ συναλοιφή. τὸ γὰρ ὁ ἕτερος, οὕτερος διὰ τοῦ υ· ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ· ἡμαρτημένως δὲ ἐξενήνοχε τὸ, ὥτερος. ἕτερος γὰρ ἄλλος ἐκ πλειόνων.

39 Οὐ δᾶν. οὐ γάρ πω κατ' ἐμὸν νόον] μετὰ τὴν γνώμην ἀμείνον γὰρ κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν. ὡς Ὅμηρος· Χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρᾳ ἦλε χθόνα πουλυβότειραν. τὸ κατ' ἐμὸν νόον, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν ὡς ἄνωθεν.

40 Σικελίδαν] Ἀσκληπιάδην φησὶ τὸν ἐπιγραμματογράφον. ὥσπερ γὰρ Σιμιχίδαν ἑαυτὸν καλεῖ ὁ Θεόκριτος πατρωνυμικῶς, ὡς υἱὸν Σιμιχίδα· καὶ τὸν Εὐμήδην Κρητίδαν, υἱὸν ὄντα Κρητίδα, οὕτω καὶ νῦν Σικελίδαν ὀνομάζει τὸν Ἀσκληπιάδην τὸν Σάμιον, ὡς υἱὸν Σικελίδα, οὐ δοκεῖ Σικελὸς γεγενέναι. ὁ δὲ Φιλητᾶς Κῷος τὸ γένος ἦν ὡς ἔνιοι, Ῥόδιος, υἱὸς Τηλέφου. ποιητὴς δὲ ἦν καὶ οὗτος.

41 βάτραχος δὲ ποτ' ἀκρίδας] ἡγοῦμαι, πρὸς τοὺς εἰρημένους σοφοὺς, οὐδαμινός εἰμι· καὶ ὥσπερ βάτραχος ἐρίζει πρὸς τὰς ἀκρίδας, οὕτω κἀγὼ πρὸς αὐτούς. ἡγοῦμαι ταύτην δὲ ἔχω σύγκρισιν πρὸς αὐτοὺς, οἵαν ἔχει βάτραχος πρὸς ἀκρίδας. ὁ γὰρ βάτραχος τραχύφωνός ἐστιν. ὅθεν καὶ ὠνόμασται, βοαβραχὺς τις ὢν, ὁ τῇ βοῇ βραχύς. τῶν δὲ ἀκρίδων εἰσί τινες, αἳ συρίζουσιν ἐναρμόνιον.

43 Ταύ τοι ἔφα κορύναν δωρήσομαι] ταύτην σοι ἔτι τὴν ῥάβδον χαρίσομαι διότι εἶ φυτὸν ἐπ' ἀληθείᾳ ὅλον ἐκ Διὸς εἰργασμένον. τὸ ἔφα. μόνον Θεοκρίτου. ὁ δὲ λοιπὸς στίχος τοῦ Λυκίδα.

44 Πᾶν ἐπ' ἀλαθείᾳ] ὅτι φιλαλήθης πέφυκας. τὸ δὲ ἐκ Διὸς, ὅτι ἀψευδής ἐστιν ὁ Ζεύς. ὡς καὶ Ὅμηρος· Οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν, ὅτι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.

45 Ω'ς μοι καὶ τέκτων] πλεῖστον ἐμοὶ μισεῖται καὶ ὁ τέκτων ἐκεῖνος, ὅστις ἐρευνᾷ, αἰτίου ζητεῖ, ἐργάσασθαι οἶκον, ἴσον τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους τοῦ Ὠρομέδοντος. ἐν τῇ Κῷ φασὶν εἶναι τοῦτο τὸ ὄρος. Ἄλλως. Ὡς μοι καὶ τέκτων οὗτος, ὁ τέκτων ὁ καυχώμενος καὶ ἐπαγγελλόμενος οἶκον ποιεῖν Ὠρομέδοντος ὑψηλότερον ὄρους κεφαλῆς, παντελῶς ἀδυνάτου τῆς πράξεως ὑπαρχούσης. ἢ Ὠρομέδοντα τὸν Πᾶνα συνθέτως, ὅ ἐστι βασιλέα τῶν ὀρῶν, ἢ τὸν οὐρανοῦ. ὁ δὲ νοῦς, μισῶ καὶ τέκτονα ὃς ἐρευνᾷ οἶκον τελέσαι μέγεθος ἔχοντα τῆς τοῦ ὄρους κορυφῆς ἢ ὄρος ἐν Κῷ, ἀπὸ Ὠρομέδοντος τοῦ τῆς νήσου βασιλεύσαντος. καὶ Διονύσιος τὸν Πᾶνά φησι περὶ τὸ μέδειν τῶν ὀρῶν, ἄλλοι τὸν οὐρανὸν, ἄλλοι τὸν ἥλιον, ἄλλοι μοιχὸν Ἥρας εἶναι τοιοῦτον. ἢ Ὠρομέδοντος, τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοτάτου τοῦ τῶν ὀρῶν μέδοντος ὕψει. ἢ Ὠρομέδοντα τὸν Πᾶνα ἀγροικικὸς γὰρ ὁ θεός. ὄρος δὲ αὐτοῦ οὐ κατοικεῖ, τὸ τῆς Θετταλίας, ὡς πρῴην ἐστὶ λέξις. Ἄλλως. Ὠρομέδοντα. οἱ μὲν τὸν Πᾶνα φασὶν, ὡς τῶν ὀρέων μέδοντα, κατ' ἔκτασιν τοῦ ο. οἱ δὲ τὸν ἥλιον ὡς βασιλεύοντα τῶν τεσσάρων ὡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. τὸ δὲ ἀληθὲς, Ὠρομέδων ἐστὶν ὄρος ἐν Κῷ ὑψηλότερον τῶν ἐν τῇ Κῷ ἑτέρων ὀρέων. κατ' ἔκτασιν καὶ τοῦτο τοῦ ο. ὁ δὲ νοῦς· μισῶ τέκτονας τοὺς καυχωμένους καὶ ποιεῖν ἐπαγγελλομένους οἶκον, ἴσον τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους τοῦ Ὠρομέδοντος. τοῦτο γὰρ ἀδύνατον.

47 Καὶ μουσᾶν ὄρνιχες] μουσῶν ὄρνιθες λέγονται πάντα τὰ ᾄδοντα τῶν ὀρνέων. ἐνταῦθα δὲ τοὺς ποιητὰς λέγει μουσῶν ὄρνιθας μεταφορικῶς διὰ τὰ ᾄσματα καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐμμέλειαν. καὶ μοισᾶν ὄρνιχες. τὰ αὐτότερα συμπλέκουσι

λαμβάνεται ἀπὸ κοινοῦ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ προειρημένου. ἤγουν, ἀπέχθονται πλεῖστον ἐμοὶ καὶ οἱ ὄρνιθες τῶν μουσῶν πάντες, τουτέστιν οἱ ποιηταί, ὅσοι πρὸς τὸν ποιητὴν τὸν Χῖον, ἤτοι τὸν Ὅμηρον, ἀπεναντίας ᾄδοντες ἀμοιβαδίς, ἀντὶ τοῦ ἐρίζοντες, μάταια μοχθοῦσι. τουτέστι, ματαιοπονοῦσιν.

50 Σιμιχίδα, κἠγὼ μὲν] ἄλλως ἀρξάμενος, ἄλλως ἀποδίδωσιν, ὥσπερ ἀπὸ μεταμελείας. εἰ γὰρ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἀρχῆς ἀπεδίδου, εἶχεν ἂν ὁ λόγος οὕτως· ὦ Σιμιχίδα καὶ ἐγὼ μὲν ᾄδω τὸ μελύδριον, ὃ πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ ὄρει πονήσας εἰργασάμην. σὺ δὲ ὅρα εἴ σοι τοῦτο ἀρέσκει.

Vtinam fit Ageanacti felix nauigatio in Mitylenen:	Ἔσσεται Ἀγεάνακτι καλὸς πλόος ἐς Μιτυλάναν,
Etiam tunc cum sub occiduis hædis Notus humidos vrget	Χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος ὑγρὰ διώκῃ
Fluctus, cumque Orion in Oceano pedes sistit,	Κύματα, χ' Ὠρίων ὅτ' ἐπ' Ὠκεανῷ πόδας ἴσχῃ,
Si Lycidam tostum ab amore	Αἴκε τὸν Λυκίδαν ὀπτεύμενον ἐξ Ἀφροδίτας
Liberauerit: nam ardens illius amor me vrit.	Ῥύσηται· θερμὸς γὰρ ἔρως αὐτῶ με καταίθει.
Et Halcyones sternent fluctus & mare,	Χἀλκυόνες στορεσεῦντι τὰ κύματα, τάν τε θάλασσαν,
Atque Notum, atque Eurum, qui extremas algas mouet:	Τόν τε νότον, τόν τ' εὖρον, ὃς ἔσχατα φυκία κινεῖ·
Halcyones, quæ a glaucis Nereïdibus maxime	Ἀλκυόνες, γλαυκαῖς Νηρηΐσι ταί τε μάλιστα
Inter aues diliguntur, quæcunque e mari victitant.	Ὀρνίχων ἐφίλαθεν, ὅσαις τέ περ ἐξ ἁλὸς ἄγρα.
Vtinam Ageanacti nauiganti in Mitylenam	Ἀγεάνακτι πλόον διζημένῳ ἐς Μιτυλάναν
Omnia tranquilla sint, vt in commodum portum perueniat.	Ὥρια πάντα γίνοιτο, καὶ εὔπλοον ὅρμον ἵκοιτο.

52 Ἔσσεται Ἀγεάνακτι] ἑαυτὸν παρεισάγει Λυκίδας Μιτυληναίου τινὸς ἐρῶντα, καὶ τοῦτο εὐχόμενον. ᾄδει οὖν ταῦτα εἰς τὸν Ἀγεάνακτα, εὐχόμενος, αὐτὸν ὑγιᾶ ἀπελθεῖν εἰς Μιτυλήνην. καὶ ὅταν δύωσιν οἱ ἔριφοι, καὶ καταφέρηται ὁ Ὠρίων εἰς τὸν Ὠκεανόν, καὶ ὁ νότος πνέων ἐλαύνῃ τὰ κύματα, ἐὰν ἐμὲ τὸν Λυκίδαν τοῦ ἐρᾶν παύσῃ.

53 Χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος] καὶ ὅταν ὁ νότος τὰ ὑγρὰ ἐλαύνῃ κύματα, ὅτε τοῖς ἐρίφοις δύνουσι. τοῦτο γὰρ δηλοῦται τό, ἑσπερίοις. τουτέστι κατὰ τὸν καιρόν, ὅτε οἱ ἔριφοι ἑσπέριοι γίνονται, τουτέστι δύουσι τὴν ἑῴαν δύσιν· ἤγουν κατὰ τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα. καὶ ὅτε ὁ Ὠρίων δύει τὴν ἑῴαν δύσιν. δύει δὲ περὶ τὴν ἑῴαν δύσιν, μετὰ τὰς Πλειάδας εὐθύς. Ἄλλως. Ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις. δυνόντων γὰρ τῶν δύο ἐρίφων ἑσπέρας, νότος ταράσσει. ἡ στροφὴ κατὰ τὴν θάλασσαν γίνονται χειμῶνες. καὶ ὅταν ὁ Ὠρίων εἰς τὸν Ὠκεανὸν καταφέρηται. ❡ καλὸς πλόος ἐς Μιτυλήνην] ἐπειδὴ Μιτυληναῖος ὢν ὁ Ἀγεάναξ μέλλει χωρίζεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, φησὶν ὅτι αὐτῷ καλὸς πλοῦς ἔσται, κἂν χειμῶνος πλέῃ· ὥστε τοὺς μὲν ἐρίφους ἑσπέρας δύειν, καὶ τὸν Ὠρίωνα καταφέρεσθαι, τὸν δὲ νότον ταράσσειν τὸ πέλαγος. καταστασθήσεται δέ φησιν, ὁ χειμών, καὶ εὐπλοήσει ὁ Ἀγεάναξ, ἂν αὐτὸν τοῦ ἔρωτος παύσῃ χαρισάμενος τῆς ὥρας. ἔριφοι δὲ εἰσιν ἀστέρες. ὅταν δὲ ἀνατέλλωσιν οὗτοι, ἀγριαίνεται ἡ θάλασσα.

57 Χἀλκυόνες] Ἀλκυὼν θυγάτηρ Αἰόλου καὶ Κανάκης, γυνὴ δὲ Κήϋκος. Ἀλέξανδρος δέ φησιν ὁ Μύνδιος, ὅτι αὕτη θεῶν λέλογχε Νηρηΐδων Ἀλκοθέην, Πηλαίμονα, Ἀφροδίτην· ἀλκυόνες δὲ ἐκλήθησαν παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κύειν. Ἀντίγονος δέ φησιν, ὅταν γηράσκωσιν αἱ ἀλκυόνες, κήρυλοι καλοῦνται. Ἀριστοτέλης δὲ διήρηκεν, ἀλκυόνα καὶ κήρυλον, καὶ κορώνην. οἱ δὲ φασιν, ὅτι τὰ ἄρρενα τούτων, κήρυλοι καλοῦνται. ὅπερ ἀληθές ἐστι. θρηνητικὸν δὲ τὸ ζῷον καὶ παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς νεοττεῦον· τὸ κῦμα ἀφαιρεῖται τοὺς νεοσσοὺς αὐτοῦ. δεκατέσσαρας δὲ ἡμέρας φασὶν ὅταν γονῇ περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς εὐδιάζειν, ἃς καλοῦσιν ἀλκυονίδας· ἑπτὰ πρὸ τῆς γενέσεως, καὶ ἑπτὰ μετὰ τὴν γέννησιν. ❡ στορεσεῦντι τὰ κύματα] καταστορέσουσι τὰ κύματα,

κύματα, γαληναῖα ποιήσουσιν, ἐάν με τοῦ ἔρωτος ἐξέλωνται τὸν Λυκίδαν.

58 Ἔσχατα φυκία κινεῖ] τὸ φυκίον εἶδος βοτάνης. ὁ φῦκος δέ, τὸ χρῶμα τῆς θαλάσσης ἀπόβλημα. οἱ δὲ φυκίον φασί, βοτάνην τὴν ἐν τῷ βυθῷ γινομένην, παρὰ τὸ φύεσθαι. ἕτεροι δὲ φυκία φασί, τὰ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς βρύα κοκκινοειδῆ.

59 Ἀλκυόνες γλαυκαῖς] ἐπικατάληψις τοῦτο. εἰσὶ δὲ ὄρνιθες θαλάσσιαι, ὧν τικτουσῶν στορέννυται ἡ θάλασσα. ¶ γλαυκαῖς Νηρηΐσι] γλαυκὰς τὰς Νηρηΐδας φησί, διὰ τὸ ἐν θαλάσσῃ διάγειν. οὐ γάρ εἰσι γυναῖκες τὰ χρῶτα. λέγει δέ, Λευκοθέαν, Παλαίμονα, καὶ Ἀφροδίτην.

60 ἐφίλαθεν] ἐφιλήθησαν ἢ φιλοῦνται. ἔστι δὲ αἰολικόν, ὡς καὶ τὸ ἐκόσμηθεν. Καλλίμαχος δὲ τοῦτο παροξύνει.

62 Ὥρια πάντα γένοιτο] ὥρια, ἤγουν καίρια, ἐπιτήδεια· ἢ ὥρια τῷ Ἀγεάνακτι ἀποπλέοντι εἰς Μιτυλήνην γένοιτο πάντα, ἤγουν τὰ διὰ φροντίδος αὐτῷ· ἢ ὥρια πάντα γένοιτο, ἀντὶ τοῦ φυλακτικά· ἀπὸ τοῦ ὤρω, τὸ φυλάσσω.

Κἠγὼ τῆνο κατ' ἆμαρ, ἀνήθινον ἢ ῥοδόεντα,
Ἢ καὶ λευκοΐων στέφανον περὶ κρατὶ φυλάσσων,
Τὸν Πτελεατικὸν οἶνον ἀπὸ κρητῆρος ἀφυξῶ,
Πὰρ πυρὶ κεκλιμένος. κύαμον δέ τις ἐν πυρὶ φρυξεῖ,
Χὰ στιβὰς ἐσσεῖται πεπυκασμένα ἔστ' ἐπὶ πᾶχυν
Κνύζᾳ τ' ἀσφοδέλῳ τε πλυγνάμπτῳ τε σελίνῳ.
Καὶ πίομαι μαλακῶς, μεμνημένος Ἀγεάνακτος,
Αὐταῖσιν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων.
Αὐλησεῦντι δέ μοι δύο ποιμένες· εἷς μέν, Ἀχαρνεύς·
Εἷς δέ, Λυκωπίτας· ὁ δὲ Τίτυρος ἐγγύθεν ᾀσεῖ,
Ὥς ποκα τᾶς Ξενέας ἠράσατο Δάφνις ὁ βώτας,
Χὡς ὄρος ἀμφεπολεῖτο, καὶ ὡς δρύες αὐτὸν ἐθρήνευν,
Ἱμέρα αἵτε φύοντι παρ' ὄχθαισιν ποταμοῖο·
Εὖτε χιὼν ὥς τις κατετάκετο μακρὸν ὑφ' Αἷμον,
Ἢ Ἄθω, ἢ Ῥοδόπαν, ἢ Καύκασον ἐσχατόεντα.

Egoque illo die anethinam vel rosaceam,
Aut ex albis violis coronam in capite gestans,
Vinum in Ptelea natum e cratere hauriam,
Ad ignem recubans. interea in igne aliquis fabas torrebit,
Et thorus densatus erit ad cubitum vsque
Cnyza, asphodelo, & flexibili apio:
Et bibam suauiter, memor Ageanactis,
Ipsis calicibus vsque ad feces labrum infigens.
Tibiis vero cantabunt mihi duo pastores, alter Acharnensis,
Alter vero Lycopitas: & Tityrus prope accinet.
Quomodo olim Xeneam amauit Daphnis bubulcus:
Et quomodo per mōtē oberrauit, et quomodo quercus ipsū lugerēt
Quæ nascuntur circa ripas fluuii Himeræ,
Quum ille velut nix contabescebat in excelso Hæmo,
Vel in Atho, vel Rhodope, vel in extremo Caucaso.

63 Κἠγὼ τῆνο κατ' ἆμαρ ἀνήθινον,] εἶδος ἄνθους τὸ ἄνηθον. ἀνηθίνοις δὲ ἐχρῶντο στεφάνοις, ὡς Ἀλκαῖος, καὶ Σαπφώ. φασὶ δέ τινες καὶ πᾶν ἄνθος ἄνηθον. παρὰ τὸ ἄνω τίθεσθαι, ἤγουν ἵεσθαι. ἄνηθον τὸ μάλαθρον, ἢ ἄνισον· ἄνισον δὲ τὸ γλυκάνισον, ι.

65 Τὸν Πτελεατικὸν οἶνον] Πτελέα, τόπος ἐν Κῷ, ἢ ἐν Ἀρκαδίᾳ· ἢ Θεσσαλικὸν οἶνον, ἢ τὸν ὑγείας καὶ ῥώμης παρασκευαστικόν. ἢ τὸν ἐν ἀναδενδράσι δρόσον παρακειμέναις Πτελέαις ἐμπλεκόμενον. ἢ Ἐφέσιον. Πτελέα γὰρ ἡ Ἔφεσος ἐκαλεῖτο. ἢ τόπος ἐν αὐτῇ ἢ ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ὅμηρος· Πτελέον ἔλαιον. ἢ τὸν ἐξ ἀναδενδράδων, αἳ ταῖς πτελέαις ἐπιχέονται. ἢ ἀπὸ τόπου. ἔστι δὲ τόπος, μέσον Ἐφέσου καὶ Μιλήτου.

66 κύαμον δέ τις ἐν πυρὶ φρυξεῖ] οὐ μάτην τοῦτό φησιν. ὁ γὰρ κύαμος διψοποιός. πόσεως δὲ χάριν τοῦτό φησιν.

66 Χὰ στιβὰς ἐσσεῖται] ὑποστρώσομεν καὶ στιβάδα πήχεως. ἢ καὶ ἡ στρωμνὴ ἔσται ἐπισεσασμένη ἔστ' ἐπὶ πῆχυν, τουτέστι μέχρι πήχεως. διὰ κνύζης, καὶ ἀσφοδέλου, καὶ σελίνου πολυγνάμπτου,

 ἤγουν,

ἤγουν, πολυελίκτου, πολυκαμπτοῦς. στιβὰς δὲ ὅτι στρωμνὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ φύλλων.

68 Κνύζα τ' ἀσφοδέλῳ] τὴν κόνυζαν, κνύζαν εἶπεν. ἔστι δὲ φυτὸν ψυκτικώτατον. ἔνθεν καὶ ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ὑποστρωννύουσι τὸ φυτὸν, τὴν θερμότητα τὴν κατὰ τὰ ἀφροδίσια ἐκκόπτοντες. Ἀσφόδελος δὲ βοτάνη πλατύφυλλος, ἧς ὁ καυλὸς καλεῖται ἀνθέρικος. καὶ Ἡσίοδος· Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Καὶ ἀσφοδελὸς, ὁ τόπος ὁ ἔχων ἀσφοδέλους. καὶ Ὅμηρος· Βῆ δὲ κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα.

68 Πολυγνάμπτῳ τε σελίνῳ] πολύγναμπτον λέγεται, ὅτι οὖλόν ἐστιν, ὡς καὶ καμπὰς τινὰς ἔχειν.

69 Καὶ πίομαι μαλακῶς] ἤγουν ἡδέως, ἐν ἀναπαύσει, καὶ ἀθρόως, οὐ διαιρῶν εἰς τὰ μικρότατα τῶν ἐκπωμάτων.

70 καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων] ἤγουν, μέχρι τρυγὸς τῆς ἐν τῷ πυθμένι τῆς κύλικος τοῦ οἴνου. τρὺξ δὲ κυρίως, ὁ νέος οἶνος λέγεται. καταχρηστικῶς δὲ, καὶ ὁ παλαιός. νῦν δὲ τὴν τρυγίαν λέγει.

71 Αὐλησεῦντι δὲ] ἀντὶ τοῦ αὐλήσουσι. αὐλεῖν τὸ δι' αὐλοῦ μέλπειν. ἐνταῦθα δὲ τὸ αὐλησεῦντι, ἀντὶ τοῦ, ᾄσουσιν. ¶ εἷς μὲν, Ἀχαρνεὺς] Ἀττικός. Ἀχάρναι γὰρ δῆμος τῆς Ἀττικῆς.

72 Εἷς δὲ Λυκωπίτας] ἤγουν, Αἰτωλός. Λυκωπίτας γὰρ, ὁ ἀπὸ Λυκώπης. ἡ δὲ Λυκώπη, πόλις Αἰτωλίας. ἢ ἀπὸ δήμου. Λυκωπὸς γὰρ δῆμος ἀποίκων. ἢ Λυκωπίτας, ἐκ Λυκωπέως ἔχων τὴν κλῆσιν. ¶ ὁ δὲ Τίτυρος] ὄνομα κύριον αἰπόλου. τινὲς δὲ παρὰ Δωριεῦσι, τοὺς σατύρους ὑποδεδώκασι λέγεσθαι.

73 Ὥς ποκα τᾶς Ξενέας ἠράσσατο] ὄνομα κύριον ὡς τὸ Κενέας. ἀπέδοσαν δέ τινες τῆς ἐκ Κρήτης ξένης. ἢ χάριεν, τὸ ξανθᾶς, ὡς ἔν τισιν. Ἄλλως. μία τῶν νυμφῶν ἡ Ξενέα, ἢ ὄνομα κύριον.

74 Χ' ὡς ὄρος] τὸ πᾶν· καὶ ὅπως περιήρχετο τὸ ὄρος ζητῶν αὐτήν· καὶ ὅπως αἱ δρύες αὐτὸν ἐθρήνουν, αἵτινες ἐκπεφυκυῖαί εἰσι, παρὰ τὰς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἱμέρα ὁπηνίκα ὡς χιὼν διέρρει ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ὑπὸ τὸν Αἷμον τὸν ἐπὶ πολὺ διήκοντα. ἢ ὑπὸ τὸν Ἄθων, ἢ ὑπὸ τὴν Ῥοδόπην, ἢ ὑπὸ τὸν Καύκασον τὸν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς γῆς ὄντα.

75 Ἱμέρα αἵτε φύοντι] Ἱμέρα [illegible] πῶσις. ἔστι δὲ πόλις Σικελίας. καὶ πηγὴ, καὶ ποταμὸς ἀπὸ ταύτης ἔχων τὴν ἀρχήν· ἢ ποταμὸς Σικελίας, καὶ πόλις ὁμώνυμος.

76 ὑφ' Αἷμον, ἢ Ἄθω ἢ Ῥοδόπαν] Αἷμος ὄρος Θράκης ἀπὸ Αἵμου τοῦ Βορέου καὶ Ὠρειθυίας. καὶ ἡ Ῥοδόπη, ὁμοίως ὄρος τῆς Θράκης, καὶ ἔτι ὁ Ἄθως. ὡς παρὰ Ἀπολλωνίῳ τῷ Ῥοδίῳ· Ἄθω ἀνέτελλε κολώνη Θρηικίη. καὶ Σοφοκλῆς· Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας ἀλός. ὠνόμασται δὲ, ἀπό τινος γίγαντος Ἄθω, ὃς ἦν Ποσειδῶνος καὶ Ῥοδόπης τῆς Στρυμόνος. ἀπὸ τῆς μητρὸς οὖν τῆς Θρᾴκης τὸ ὄρος· ἀπὸ δὲ τοῦ υἱοῦ, τὸ πέλαγος ἐπωνόμασται.

77 ἢ Καύκασον ἐσχατόωντα] τὸν ἐν ἐσχάτοις μέρεσι τῆς γῆς ὄντα. Ἄλλως. Ἀετὸν φασὶν εἶναι ποταμόν. περὶ δὲ τοὺς τόπους τοῦ Καυκάσου ὄρους λάβρως φερόμενον, τὴν χώραν Προμηθέως λυμαινόμενον, ὃν ἀπέστρεψεν Ἡρακλῆς. ἐξ οὗ φασὶν ὁ μῦθος.

Cantabitq. quomodo olim inclusum exceperit pastorē ampla arca	Ἀ. σεῖ δ' ὥς ποκ' ἔδεκτο τὸν αἰπόλον εὐρέα λάρναξ
Viuum, ob malam impietatem heri:	Ζωὸν ἐόντα, κακῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ἄνακτος·
Et quomodo ipsum simæ aluerunt ex pratis venientes	Ὥς τέ νιν αἱ σιμαὶ λειμωνόθε φέρβον ἰοῖσαι
In cedrum dulcem, mollibus floribus, apes,	Κέδρον ἐς ἁδεῖαν μαλακοῖς ἄνθεσσι μέλισσαι·
Eo quod illi Musa dulce nectar in os infuderat.	Οὕνεκά οἱ γλυκὺ Μοῖσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.
O beate Comata, tibi hæc iucunda acciderunt:	Ὦ μακαριστὲ Κομάτα, τύ θην τάδε τερπνὰ πεπόνθεις,

Καὶ

Καὶ τὺ κατεκλάσθης ἐς λάρνακα, καὶ τὺ μελισσᾶν
Κηρία φερβόμενος, ἔτος ὥριον ἐξετέλεσσας.
Αἴθ' ἐπ' ἐμεῦ ζωοῖς ἐναρίθμιος ὤφελες ἦμες,
Ὥς τοι ἐγὼν ἐνόμευον ἀν' ὤρεα τὰς καλὰς αἶγας,
Φωνᾶς εἰσαΐων· τὺ δ' ὑπὸ δρυσὶν ἢ ὑπὸ πεύκαις
Ἁδὺ μελισδόμενος κατεκέκλισο θεῖε Κομάτα.
Χὠ μὲν τόσσ' εἰπὼν, ἀπεπαύσατο· τὸν δὲ μετ' αὖθις
Κἠγὼν τοῖ' ἐφάμαν, Λυκίδα φίλε, πολλὰ μὲν ἄλλα
Νύμφαι κἠμὲ δίδαξαν ἀν' ὤρεα βουκολέοντα
Ἐσθλὰ, τά που καὶ Ζανὸς ἐπὶ θρόνον ἄγαγε φάμα·
Ἀλλὰ τόγ' ἐκ πάντων μέγ' ὑπείροχον, ᾧ τὺ γεραίρειν
Ἄρξευμ'. ἀλλ' ὑπάκουσον, ἐπεὶ φίλος ἔπλεο μοίσαις·

Et tu in arcam inclusus fuisti, atque tu apum
Fauis pastus totum annum exegisti.
Vtinam meo tempore inter viuos fuisses numeratus!
Tibi enim pascerem in montibus pulchras capellas,
Vocem tuam audiens: tu v. sub quercu vel pinu arbore
Suauiter canens recubares diuine Comata.
Ille hæc locutus desiit. Post quem vicissim
Ego talia dixi, Care Lycida, multa quidem alia
Nymphæ me quoque docuerunt, cũ in montibus boues pascerẽ,
Bona, quæ forte ad Iouis thronum fama pertulit.
Hoc v. ex omnibus maxime eximiũ est, quod tui honoris causa
Cantabo, sed ausculta, quandoquidem Musis carus es:

78 Ἀστεῖ δ' ὡς τοκ' ἔδεκτο τὸν αἰπόλον εὐρέα λάρναξ] τὶς αἰπόλος καλούμενος Κομάτας, ταυτὸν δὲ ὅτιν εἰπεῖν Μεναλκας, τοῦ οἰκείου δεσπότου θρέμματα νέμων ἐν Σικελίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῆς Θουρίας, ἔθυε πολλάκις ταῖς Μούσαις. ὁ δὲ δεσπότης αὐτοῦ δυσχεράνας, κατέκλεισεν αὐτὸν εἰς λάρνακα ξυλίνην πειράζων εἰ σώσειαν αὐτὸν αἱ Μοῦσαι. δύο δὲ μηνῶν ἐλθόντων, παραγενόμενος καὶ ἀνοίξας, ζῶντα μὲν αὐτὸν εὗρε, πλήρη δὲ καὶ τὴν λάρνακα κηρίων. Ἄλλως. Εὐρέα λάρναξ· Λύκιος φησὶ τῆς Θουρίας ὄρος θάλαμον ὑφ' ὃ ἄντρον τῶν νυμφῶν. καλοῦσι δὲ αὐτὸ Ἀλυσίας οἱ ἐπιχώριοι, ἀπὸ τοῦ παραῤῥέοντος Ἀλυσίου ποταμοῦ. ἐν τούτῳ ποιμὴν ἐπιχώριος δεσπότου θρέμματα βόσκων, ἔθυε συχνῶς ταῖς Μούσαις. οὐ χάριν δυσχεράνας ὁ δεσπότης, εἰς λάρνακα καλακλείσας αὐτὸν ἀπέθετο. ἐν τούτῳ ἐδίσαξεν ὁ δεσπότης. βουλόμενος εἰ σώσειαν αὐτὸν αἱ Μοῦσαι. παραδραμόντος δὲ διμηναίου χρόνου, παραγενόμενος, καὶ τὰ ζύγαστρα τῆς λάρνακος διανοίξας, ζῶντα κατείληφε, καὶ τὴν λάρνακα πεπληρωμένην κηρίων εὗρεν. ἄνακτα δὲ φησὶ τὸν δεσπότην.

79 κακαῖσιν ἀτασθαλίῃσιν ἄνακτος] διὰ τὰς κακοβούλους δυσσεβείας τοῦ δεσπότου αὐτοῦ. φασὶν ὅτι ὁ Θεόκριτος τὰ τοῦ Δάφνιδος εἰς τὸν Κομάταν τοῦτον μετέθηκε· τοῦτον γὰρ ἡ μήτηρ ἐξέθηκε, τὸν πατέρα ἄνακτα ὑπολαβοῦσα, εἰδυῖα ὅτι οὐ πείσει ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ διακορηθῆναι λέγουσα.

80 Ὥς τέ νιν αἱ σιμαί] ὅπως τε αὐτὸν αἱ σιμαὶ μέλισσαι ἔτρεφον ἀπὸ τοῦ λειμῶνος, διὰ ἀνθέων ἁπαλῶν ἐρχόμεναι εἰς τὴν κέδρον, τὴν λάρνακα, ἥτις ἦν ἀπὸ κέδρου κατεσκευασμένη. τὴν ἡδεῖαν διὰ τὴν ἐπισκοπὴν δηλονότι τῶν θεῶν. σιμὰς καλεῖν ἔθος τὰς μελίσσας. τὸ γοῦν πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἄγγος, σίμβλον καλοῦμεν, ὅπου τὸν κύματον τῶν σιμῶν βάλλομεν, σιμβολόν τι ὄν.

82 Οὕνεκά οἱ γλυκὺ Μοῖσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ] ἤγουν διότι ἔχεε κατὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἡ Μοῦσα γλυκὺ νέκταρ. ἤγουν, διότι ἦν ἀεὶ μουσικός· αἱ Μοῦσαι γὰρ αὐτὸν ᾠδὴν ἐποίησαν. ἢ αἱ Μοῦσαι αὐτὸν γλυκύτατον τραγῳδὸν ἐποίησαν. δηλοῖ δὲ διὰ τοῦ νέκταρος, ὑπερβολικὴν τὴν μουσικότητα. ἢ τὴν γλυκυφωνίαν. συνεκδοχικῶς δὲ ἀπὸ μιᾶς τὰς πάσας δηλοῖ. τὸ δὲ χέε νέκταρ, ἐπὶ ἀοιδοῦ τὸ πρῶτον πρόσωπον ἔχει. νέκταρ, τὸ τῶν θεῶν πόμα. ἀμβροσία δὲ, ἡ τούτων τροφή.

83 Ὦ μακαριστὲ Κομάτα] τὸ πᾶν ὦ μακαρισμοῦ ἄξιε Κομάτα. σὺ δὴ ταῦτα ἔπαθες· καὶ σὺ κατεκλείσθης εἰς λάρνακα. καὶ σὺ μελισσῶν κηρόμελι σιτούμενος, χρόνον μιᾶς ὥρας τοῦ χρόνου, ἤγουν τοῦ ἔαρος, ὅτε τὸ μέλι ἐργάζεται, ἐξεπόνασας, ἢ ἐξετέλεσας· γράφεται γὰρ καὶ οὕτως·

καὶ οὕτως· ἤγουν, μετὰ πόνου διανύσας. εἴθε ἀποκείμενον ἦν εἶναι σὺ ἐναρίθμιον τοῖς ζῶσιν ἐπ' ἐμοί, ἤγουν, ἐπὶ τῇ ζωῇ τῇ ἐμῇ. πέπλασται τὰ περὶ τοῦ Κομάτα ὑπὸ τοῦ Θεοκρίτου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐ παραλαμβανόμενα, ὑπὸ μελισσῶν τρεφόμενον τὸν Κομάταν, καθάπερ ὁ Δάφνις ἱστορεῖται. οὐχὶ κράτωρ, ὅν ποτε θρέψατο ταυροπάτωρ.

84 κατεκλάσθης] ἡ κλεὶς παρὰ Δωριεῦσι κλὰξ λέγεται. ἀφ' οὗ τὸ κατεκλάσθης.

85 ἔτος ὥριον ἐξετέλεσσας] χαίρεται καὶ ἐξεπόνασας. τινὲς τὸν ὅλον ἐνιαυτόν· δύναται οὕτως οὐ πάντως τὸ δωδεκάμηνον λέγειν, ἀλλὰ τὴν τῶν ὡρῶν μεταβολήν. διαιρεῖται δὲ εἰς δ'· τὸ γοῦν ἔαρ ὁ Θεόκριτος ὥριον εἶπε· τουτέστι τὸν τριμηνιαῖον καιρόν. διὰ τὸν γὰρ τριμηνιαῖον καιρόν, πληροῦνται αἱ τέσσαρες ὧραι τοῦ χρόνου. ἢ εἰς ὥρας παρεγένου, ἢ εἰς δύο μῆνας τοῦ ἔτους.

86 Αἴθ' ἐπ' ἐμοί] Δωρικὸν τὸ αἴθε, Ἰωνικὸν τὸ εἴθε. ἔστι δὲ ἐπίρρημα εὐκτικόν. τὸ δὲ ἦμες, ἀντὶ τοῦ ἦς, Δωρικῶς.

87 Ὥς τοι ἐγὼ ἐνόμευον] Τὸ πᾶν ἵνα ἐγὼ τὰς καλάς σου αἶγας κατὰ τὰ ὄρη ἔβοσκον, τῆς σῆς φωνῆς ἀκούων. σὺ δὲ ὑπὸ δρυσὶν ἢ ὑπὸ πεύκαις ἡδέα μελίζων, ἤγουν ᾄδων, κατέκεισο θεῖε Κομάτα. καὶ ταῦτα μὲν τόσα εἰπὼν ἐπαύσατο. μεθ' ὃν αὖθις καὶ ἐγὼ τοιαῦτα ἔφαν· ἀντὶ τοῦ, οὕτως ἔφην.

91 Λυκίδα φίλε πολλὰ μὲν ἄλλα Νύμφαι κἠμὲ δίδαξαν] ἐν εἰρωνείᾳ ὡς πρὸς αἰπόλον. ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν, αἱ Μοῦσαι. εἰ μή τις ἐπιφέρων τὰς Νύμφας ἀκούει Μούσας. οὕτω γὰρ αὐτὰς οἱ Λυδοὶ καλοῦσι.

93 Ζηνὸς ἐπὶ θρόνον ἄγαγε φάμα] ἐπὶ τὴν τοῦ Διὸς βασιλείαν. λέγει δὲ τὸν οὐρανόν.

94 Ἀλλὰ τόγ' ἐκ πάντων] ἀλλὰ ἐκ πάντων τοῦτό ἐστι κατὰ πολὺ ὑπερέχον, ὅπερ ᾄδειν ἄρξομαι. ἀλλ' ἐπάκουσον. ¶ ὅ, τι κ' ἀείδειν] τὸ ὅ, τι κ' ἀείδειν, χωρίζεται καί, ᾧ τινι γράφεται, ἐν τισιν ἀντιγράφοις. καὶ λέγει, ᾧ τινὶ σὺ τιμήσου, ἢ δι' οὗ, ἵν' ᾖ γενική. τὸ δὲ ἐκ πάντων, ἀντὶ τοῦ, ὃ μᾶλλον λέγειν, παρὰ τὰ ἄλλα διείληχε.

95 ἐπεὶ φίλος ἔπλεο Μοίσαις] ἐπεὶ φίλη ὑπὸ τῶν Μουσῶν. τουτέστιν, ἐπεὶ μουσικὸς εἶς. ἄρχεται τῆς ᾠδῆς ὁ Θεόκριτος.

Σιμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον· ἦ γὰρ ὁ δειλὸς
Τόσσον ἐρῇ Μυρτοῦς ὅσον εἴαρος αἶγες ἔρανται.
Ὤρατος δ' ὁ τὰ πάντα φιλαίτατος ἀνέρι τήνῳ,
Παιδὸς ὑπὸ σπλάγχνοισιν ἔχει πόθον. οἶδεν Ἄριστις,
Ἐσθλὸς ἀνὴρ μέγ' Ἄριστις, ὃν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδειν
Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι,
Ὡς ἐκ παιδὸς Ἄρατος ὑπ' ὀστέον αἴθετ' ἔρωτι.
Τόν μοι Πάν, Ὁμόλας ἐρατὸν πέδον ὅστε λέλογχας,
Ἄκλητον τήνοιο φίλας ἐς χεῖρας ἐρείσαις,
Εἴτ' ἔστ' ἄρ' ὁ Φιλῖνος ὁ μαλθακός, εἴτε τις ἄλλος.
Κἢν μὲν ταῦθ' ἔρδεις ὦ Πὰν φίλε, μή τύ τι παῖδες
Ἀρκαδικοὶ σκίλλαισιν ὑπὸ πλευράς τε καὶ ὤμους
Τανίκα μαστίσδοιεν ὅτε κρέα τυτθὰ παρείη·
Εἰ δ' ἄλλως νεύσαις, κατὰ μὲν χρόα πάντ' ὀνύχεσσι
Δακνόμενος κνάσαιο, καὶ ἐν κνίδαισι καθεύδοις.
Εἴης δ' Ἠδωνῶν μὲν ἐν ὤρεσι χείματι μέσσῳ,
Ἕβρον παρ' ποταμὸν τετραμμένος, ἐγγύθεν ἄρκτου·

Simichidæ Amores sternutauerunt: nam miser
Tam amat Myrtonem, quam capræ ver amant.
Aratus vero qui illi viro omnino carissimus est,
Pueri sub visceribus desiderio tenetur. Nouit Aristis,
Vir valde bonus Aristis: quem ne ipse quidem canentem
Phœbus cithara iuxta tripodem auersetur:
Is nouit, quã grauiter pueri amore sub ossibus vritur Aratus.
Eum igitur, o Pan, qui Homoles amœnos campos tenes,
Inuocatum in illius caras manus sistas:
Siue is tener Philinus est, seu quispiam alius.
Et si id facias, o care Pan, non te pueri
Arcadici scillis sub latera & humeros
Tunc flagellent, cum parum carnium adfuerit.
Sin vero aliter annueris, tunc per totum corpus vnguibus
Laceratus purgaris, atque in vrticis dormias:
Degas vero Edonorum in montibus media hyeme,
Ad Hebrum fluuium conuersus prope Arcton:

Ἐν δὲ

Ἐν δὲ θέρει πυμάτοισι παρ᾽ Αἰθιόπεσσι νομεύοις,
Πέτρᾳ ὑπὸ Βλεμύων, ὅθεν οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός.

In æstate vero apud extremos Æthiopas pascas
Sub scopulo Blemyarũ, vnde Nilus non amplius videri potest.

96 Σιμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον] καθὸ τῶν πταρμῶν, οἱ μὲν εἰσὶν ἀτέλειοι, οἱ δὲ βλαβεροί. καὶ γάρ φησιν αὐτὸς, σφόδρα Μυρτοῦς ἐρᾷ. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἐπ᾽ ἀγαθῷ τὸν πταρμὸν φησίν. Οὐχ᾽ ὁρόᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε. ἡ γὰρ περὶ ἑαυτοῦ ὁ ποιητὴς φησί. τῷ Σιμιχίδῃ οἱ Ἔρωτες ἐπέπταρον. τὸ γὰρ Μυρτοῦς ποσοῦτον ἐρᾷ, ὅσον αἱ αἶγες ἔαρος· τὸ δὲ πταρμὸν, ἐπὶ τῇ χείρονι μοίρᾳ.

98 Ὤρατος δ᾽ ὁ τὰ πάντα φιλαίτατος] ὁ Ἄρατος δὲ ὁ κατὰ τὰ πάντα φίλτατος ἐκείνῳ τῷ ἀνδρί, ἤγουν τῷ Σιμιχίδῃ, ἔχει πόθον παιδὸς ἐντὸς τῶν σπλάγχνων· τουτέστιν, ἐν τῇ καρδίᾳ. ὁ Ἄρατος δὲ τοῦ Σιμιχίδα φίλος ὢν ἤρα παιδός. ᾔδει δὲ καὶ ἠπίστατο αὐτοῦ τὸν ἔρωτα Ἄριστις ὁ κιθαρῳδός. ὄνομα δὲ τῷ ἐρωμένῳ παιδὶ, Φιλῖνος.

99 οἶδεν Ἄριστις] τὰ περὶ Ἀριστίδος, διὰ μέσου κεῖται. τὸ δὲ ἑξῆς, οἶδεν ὁ Ἄριστις, ὡς ἐκ παιδὸς Ἄρατος. καὶ τὰ λοιπά. τοῦτον δέ φησι τὸν Ἄριστιν, οὐδὲ ὁ Ἀπόλλων ἐν Πυθῶνι παρὰ τοῖς ἰδίοις τρίποσι κιθαρῳδοῦντα ἰδὼν, ἀποστραφήσεται, οὐδὲ φθονήσει αὐτῷ ᾄδειν ἐκεῖ. Ἄλλως. Οἶδεν Ἄριστις] οἶδεν ὁ Ἄριστις ὁ κιθαρῳδός. ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, ὁ μέγα ἄριστος, ὃν ᾄδειν σὺν φόρμιγγι, οὐδὲ αὐτὸς αὖ Φοῖβος παρὰ τῷ τρίποδι μεγαίροι· ἀντὶ τοῦ μέμψαιτο, ὅπως ἕνεκα παιδὸς ὁ Ἄρατος, καίεται ὑπὸ ἔρωτος ὑπ᾽ ὀστέων· ἤγουν, μέχρι μυελῶν. ἡ ὑπὸ, τὸ ἐντὸς δηλοῖ ἐνταῦθα.

100 μέγ᾽ ἄριστος] ἀντὶ τοῦ κατὰ πολὺ ἄριστος· ποιητῶν δὲ καὶ αὕτη ἐστὶν ἐξουσία, τὸ, ὑπερθετικοῖς χρῆσθαι μετ᾽ ἐπιτάσεως.

101 μεγαίροι] τὸ μεγαίρειν, τὸ φθονεῖν δηλοῖ. ἐνταῦθα δὲ τὸ μεγαίροι, ἀντὶ τοῦ μέμφοιτο λέγεται. σύνηθες δὲ τοῦτο τοῖς ποιηταῖς, τῷ φθονεῖν, ἀντὶ τοῦ μέμφεσθαι χρῆσθαι, καὶ φθόνῳ ἀντὶ τοῦ μέμψεως, ὡς παρ᾽ Εὐριπίδῃ· Ὡς ἀποκτείνειν φθόνος Γυναῖκας ἃς τὸ πρῶτον οὐκ ἐκτείνετο.

103 Τόν μοι, Πάν, Ὁμόλας] ἐπικαλεῖται τὸν Πᾶνα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ποιμένος ἐστίν. Ὅμολος δὲ Θετταλίας ὄρος, ὡς Ἔφορος, καὶ Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος, ἐν οἷς ἱστορεῖ περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Ὁμόλων· καὶ Πίνδαρος ἐν τοῖς ὑπορχήμασιν. ἢ Ὅμολος ὄρος Θετταλίας ἔνθα τιμᾶται ὁ Πάν. δέχεται δὲ αὐτὸ ὡς παιδέρασται. ὁ νοῦς· ἐν παῖδα δηλονότι δι᾽ ἐμὴν χάριν ὦ Πὰν ὃς ἔλαχες τὸ ἐπέραστον χωρίον τῆς Ὁμόλης (ὄρος γὰρ Θετταλίας ὁ Ὅμολος) ἄκλητον, ἤγουν μὴ κεκλημένον, αὐθόρμητον, εἰς τὰς ἐκείνου τοῦ Ἀράτου χεῖρας ἄγων ἐμβάλοις· ἀντὶ τοῦ ἄγων ἐμβάλοι. λέγω, εἴτε ποτὲ Φιλῖνός ἐστιν ὁ πυρρός· εἴτε τις ἄλλος.

105 Φιλῖνος ὁ μαλθακός] μαλθακὸς ὁ πυρρὸς, ἐκ τῆς μάλθης. αὕτη δέ ἐστι κηρὸς ἀμόργῃ συμπεφυρμένος. χρῶνται δὲ αὐτῇ τὰς τῶν σανίδων γεμφώσεις. ἀφ᾽ οὗ διὰ τὴν ἔκλυσιν καὶ τὸ πυρρὸν, καὶ ἐν τῷ βίῳ λοιδόρημα λέγεται.

106 Κἤν μὲν ταῦθ᾽ ἔρδοις] καὶ ἐὰν μὲν τοῦτο ποιήσῃς, ὦ Πὰν φίλε, εἴθε μηδαμῶς σε οἱ παῖδες οἱ Ἀρκαδικοὶ μαστίζοιεν ὑπὸ τὰς πλευρὰς καὶ τοὺς ὤμους, τηνικαῦτα, ὅτι ὀλίγα κρέα παρείη. ἑορτὴ φασὶν ἐτελεῖτο ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ, ἐν ᾗ οἱ παῖδες τὸν Πᾶνα σκίλλαις ἔτυπτον, ὅτε οἱ χορηγοὶ λεπτὸν ἱερεῖον ἔθυον, καὶ μὴ ἱκανὸν τοῖς ἐσθίουσιν. Ἄλλως. παῖδες Ἀρκαδικοί] οἱ Ἀρκάδες ἐπὶ θήραν ἐξιόντες, εἰ μὲν εὐθηνείας ἔτυχον, ἐτίμων τὸν Πᾶνα· εἰ δὲ τοὐναντίον, σκίλλαις εἰς αὐτὸν παροινοῦσι παρόσον ὁ Πὰν ἔφορος τῆς θήρας ἐπιστατεῖ. Μνάσαλος δέ φησιν ἑορτὴν Ἀρκαδικὴν εἶναι, ἐν ᾗ οἱ Παίονες τὸν Πᾶνα σκίλλαις βάλλουσι· Χῖοι δὲ, ὅταν οἱ χορηγοὶ λεπτὸν ἱερεῖον θύσωσι, καὶ μὴ ἱκανὸν ᾖ τοῖς ἐσθίουσι. Διό φησι κρέα τυτθὰ παρείη. τῶν ἐφήβων ἐν Σικυῶνι γίνεται ἀγὼν ἐν σκίλλαις· καὶ νικήσαντες, ταῦρον ὑπὸ τῶν γυμνασιαρχῶν τιθέμενον, λαμβάνουσιν ἔπαθλον.

109 Εἰ δ᾽ ἄλλως νεύσαις] εἰ δ᾽ ἄλλως ὦ Πὰν τὰ κατὰ τὸν Φιλῖνον τελέσειας, καὶ μὴ βούλει συναχθῆναι αὐτὸν τῷ Ἀράτῳ, ἐπὶ κνιδῶν κοιμηθείης. τὸν δὲ Πᾶνα φασὶ γεννηθῆναι ἐκ τῆς Πηνελόπης, συλλαβούσης ἐκ τῶν μνηστήρων· διὸ καὶ Πὰν καλεῖται, ὅτι ἐκ πάντων ἐσπάρη. ἕτεροι δὲ λέγουσι τὸν Ἑρμῆν εἰς τράγον μεταβληθέντα· τότε ἐρασθεῖσαν ἡ Πηνελόπη, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐχθεῖσα, ἔτεκε τὸν Πᾶνα. ἔστι δὲ ὁ Πὰν τραγόπους.

110 καὶ

110 καὶ ἐν κνίδαισι καθεύδοις] κνίδη ὑφ' ἡμῶν, ἀκαλήφη δὲ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν. ἔστι δὲ ἀγρία κνίδη, ἧς τὸν καρπὸν συλλέγουσιν, ὅταν τὸν πυρὸν ἀλοῶσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄγριον λάχανον.

111 Εἴης δ' Ἠδωνῶν μὲν ἐν ὤρεσιν] ἔθνος Θρᾴκης. αὕτη δὲ ψυχροτάτη ἐστὶν ἡ Θρᾴκη, ὡς τρόπον τινὰ ἐγχωρίους ἀνέμων κληθῆναι. Ὅμηρος· Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρῄκηθεν ἄητον. Ἄλλως. Οἱ Ἠδωνοί, ἔθνος Θρᾳκικόν. Ἔνθα ψῦχος πολὺ γίνεται· δυσχείμερον γάρ ἐστι. παρὸ καὶ τοὺς ἀνέμους ἐν αὐτῷ κατοικεῖν ἐμυθεύσαντο.

112 Ἕβρον πὰρ ποταμόν] Ἀλκαῖος· Ἕβρος κάλλιστος ποταμῶν. Διοκλῆς δὲ καταφέρεσθαι αὐτὸν ἀπὸ Ῥοδόπης, καὶ ἐξερεύγεσθαι κατὰ πόλιν Αἶνον.

114 Πέτρᾳ ὕπο Βλεμύων] λέγει ὑπὸ τῇ πέτρᾳ, ἤγουν τῷ ὄρει τῶν Βλεμύων, ἀφ' οὗ ὁ Νεῖλος οὐδαμῶς ἐστὶν ὁρατός, ἤγουν βλέπεσθαι δυνάμενος. ἔθνος Αἰθιοπικὸν οἱ Βλέμυες, ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Αἰθιοπίας ᾠκισμένον. Ἄλλως. Βλέμυες, ἔθνος Αἰθιοπικὸν μεσαιόχθων· οἱ αὐτοὶ δὲ τοῖς Τρωγλοδύταις. ¶ Οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός] οὐ πάνυ δὲ ἐπιλανθάνεις τὸν Νεῖλον ἀθέατον εἶπεν, ἢ τοὺς Βλέμυας. οὐκέτι γινώσκεται ὁ Νεῖλος πόθεν ἔχει τὰς πηγάς. Νεῖλος δὲ ἀπὸ Νειλέως, ὃς μετὰ μάχην ἐκπεσὼν Εὐκράτη ἢ ἀπὸ τοῦ νάειν ἰλύας, ὅ ἐστι κατὰ συστροφήν. ἢ παρὰ τὸ νέαν ἰλὺν φέρειν. ἢ ὅτι κατ' ἔτος πλημμυρῶν, ἀεισμένον χρόνον νεάζειν δοκεῖ.

Vosque dulci relicta Hyetidos & Byblidis	Υ̓́μμες δ' Ὑετίδος καὶ Βιβλίδος ἁδὺ λιπόντες
Vnda, qui habitatis in excelsa sede flauæ Diones,	Νᾶμα, καὶ οἰκεῦντες ξανθᾶς ἕδος αἰπὺ Διώνας,
O Cupidines pomis rubentibus similes,	Ὦ μάλοισιν Ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι,
Iacite mihi arcu amabilem Philinum,	Βάλλετέ μοι τόξοισι τὸν ἱμερόεντα Φιλῖνον,
Iacite: quando ille improbus non miseretur mei hospitis,	Βάλλετ'· ἐπεὶ τὸν ξεῖνον ὁ δύσμορος οὐκ ἐλεεῖ μευ·
Quamuis piro ille mollior est: mulieres autem,	Καὶ δὴ μὰν ἀπίοιο πεπαίτερος· αἱ δὲ γυναῖκες
Hei hei, Philine, dicunt, hic pulcher formæ flos tibi defluit.	Αἶ αἶ, φαντί, Φιλῖνε, τό τοι καλὸν ἄνθος ἀποῤῥεῖ.
Iam ergo tibi non amplius in foribus vigilemus, o Arate,	Μηκέτι τοι φρουρέωμες ἐπὶ προθύροισιν Ἄρατε,
Nec pedes *ambulando* fatigemus: sed matutinus gallus aliom	Μηδὲ πόδας τρίβωμες· ὁ δ' ὄρθριος ἄλλον ἀλέκτωρ
Cucuriens torporibus molestis tradat:	Κοκκύσδων νάρκαισιν ἀνιηρῇσι διδοίη·
Solusque Molon in hac palæstra, o optime, stranguletur.	Εἷς δ' ὑπὸ τᾶσδε φέριστε Μόλων ἄγχοιτο παλαίστρας·
Nobis autem quies curæ sit, anusque adsit	Ἄμμιν δ' ἁσυχία τε μέλοι, γραῖά τε παρείη,
Quæ despuens mala procul arceat.	Ἅτις ἐπιφθύσδοισα, τὰ μὴ καλὰ νόσφιν ἐρύκοι.

115 Ὕμμες δ' Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος] ποιησάμενος τὸν λόγον πρὸς τὸν Πᾶνα, πρὸς τοὺς Ἔρωτας τὸν λόγον ἀπέστρεψεν ἐπικαλούμενος αὐτούς καὶ φησίν· ὦ μήλοις ὅμοιοι Ἔρωτες· τουτέστιν, ἐρυθροί, Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος νᾶμα λιπόντες, καὶ τὰ ἑξῆς, ἐρασθῆναι ποιήσατε τὸν Φιλῖνον. Ὕετις δὲ καὶ Βυβλὶς, ὄρη Μιλήτου, καὶ κρῆναι. Μιλήτου γὰρ φασὶ καὶ Ἀρείας ἐγένοντο παῖδες Δαῦνος καὶ Βυβλὶς, ἧς ἐρασθεὶς ὁ Δαῦνος, ἀφεὶς τὴν Μίλητον. ἐκείνη δὲ μὴ φέρουσα ἀπήγξατο. ταύτης ἡ κρήνη ὁμώνυμος.

116 καὶ οἰκεῦντες ξανθᾶς ἕδος] καὶ οἰκοῦντες τὸν ὑψηλὸν χῶρον τῆς ξανθῆς Διώνης· ἤγουν, τὸν ἀφιδρωμένον τῇ ξανθῇ Διώνῃ, τῇ μητρὶ τῆς Ἀφροδίτης.

118 Βάλλετέ μοι τόξοισι τὸν ἱμερόεντα] βάλλετε τοῖς ὑμετέροις τόξοις ἤγουν τοξεύσατε δι' ἐμὴν χάριν τὸν ἱμερτὸν Φιλῖνον· ἐπεὶ τὸν

ἐμὸν

ἐμὸν φίλον οὐκ ἐλεεῖ ὁ δύσμορος· ἤγουν, ὁ κακῶς ἀποθνησκόμενος, ὁ κακῶς ἀπολλύμενος.

120 ἀπίοιο πεπαίτερος] ἀπίου χαυνότερος. ἀσθενέστερος γένοιτο δηλονότι ὁ Φιλῖνος.

121 τό τοι καλὸν ἄνθος] τὸ καλὸν ἄνθος σου· ἤγουν, ἡ ἀνθηρὰ καὶ ἱμερτὸς ὄψις σου διαρρεῖται, φθείρεται.

122 Μηκέτι τοι φρουρέωμες] ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸν Ἄρατον, καί φησι μηδαμῶς εἰς τὸ ἑξῆς Ἄρατε, ἐπὶ τοῖς προθύροις τῶν ἐρωμένων σκοπῶμεν.

123 Μηδὲ πόδας τρίβωμες] μηδὲ τοὺς πόδας ἡμῶν κατατρίβωμεν· ἤγουν, καταπονῶμεν, ἐπὶ τὴν ζήτησιν αὐτῶν δηλονότι κινοῦντες αὐτούς. Ἄλλως. ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν Ἄρατον, καί φησι, μηκέτι αὐτὸν φυλάσσωμεν, ἐπὶ τῶν προθύρων τοὺς πόδας κατατρίβοντες, καὶ ὁ ἀλέκτωρ λυποῖ ἡμᾶς, ἅμα τῇ ᾠδῇ τῶν ἀλεκτρυόνων ἐγειρομένων καὶ φρουρούντων τὸν Φιλῖνον. ἢ ὁ δὲ ἀλέκτωρ κοκκύζων ὄρθριος, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν ὄρθρον, ἄλλον διδότω ἀπραξίαις ἀλεγειναῖς. τοῦτο δέ φησιν, ἐπεὶ μετὰ τὰς φωνὰς τῶν ἀλεκτόρων διεγειρομένων ἤδη τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὰ ἔργα, ἐν ἀπραξίᾳ γίνονται οἱ τὰς κρυφίους ζητοῦντες ὁμιλίας.

125 Εἷς δ' ὑπὸ τᾶσδε φέροιτο Μόλων] ἀλλὰ εἷς ἐξ ἡμῶν ὁ Μόλων, ἢ μολὼν, ἐπὶ ταύτης τῆς παλαίστρας τῇ φυλακῇ κακοπαθείτω. πάλην δὲ εἶπε τὴν προσκαρτέρησιν, ἤτοι τὴν πρὸς τὸν ἔρωτα πάλην. Ἄλλως. ἡμῶν φησὶν εἷς καὶ μόνος ὁ Μόλων, ἐπὶ ταύτης τῆς παλαίστρας ἀπαγχέσθω, μεταδιώκων αὐτὴν δηλονότι. λέγει δὲ ἢ τὴν παλαίστραν κυρίως, ἐν ᾗ ἐγυμνάζετο Φιλῖνος, προσλιπαρούντων αὐτόν. ἢ μεταφορικῶς, ὡς καὶ ἡμεῖς φαμὲν, ὀρθίαν τὴν παλαίστραν. Μόλων καὶ Σίμων, Ἀράτου ἀντερασταί. παλαίστραν δὲ λέγει, τὸν ἔρωτα τοῦ παιδὸς, καὶ τὴν κακοπάθειαν. ὁ Μόλων, ὀνομαστικῶς εἴρηται. δύναται δὲ μολὼν μετοχὴ εἶναι, ἀντὶ τοῦ μετερχόμενος.

126 Ἄμμιν δ' ἁσυχία] ἡμῖν δὲ ἡσυχία μελέτω· καὶ γραῖα ἥ τις ἐπᾴδουσα τὰ μὴ δεξιῶς ἡμῖν προσχωροῦντα, χωρὶς ἡμῶν ἀποπέμπουσα κατέχοι.

127 Ἅ τις ἐπιφθύσδοισα] ἥ τις δι' ἐπαοιδῶν, τὰ καθ' ἡμῶν ἀποδιοπομπήσαιτο. φθύζειν δὲ τὸ πτύειν. εἰώθασι δὲ αἱ γραῖαι ὅταν ἐπᾴδωσιν ἐπιπτύειν, τινὲς δὲ, ὀλίγῳ χρόνῳ συμπαρεῖσαι.

Τόσσ' ἐφάμαν· ὁ δέ μοι τὸ λαγωβόλον, ἁδὺ γελάξας,
Ὡς πάρος, ἐκ Μοισᾶν ξεινήιον ὤπασεν ἦμεν.
Χὠ μὲν ἀποκλίνας ἐπ' ἀριστερὰ, τὰν ἐπὶ Πύξας
Εἷρφ' ὁδόν· αὐτὰρ ἐγών τε καὶ Εὔκριτος ἐς Φρασιδάμω
Στραφθέντες, χὠ καλὸς Ἀμύντιχος, ἔν τε βαθείαις
Ἁδείας σχοίνοιο χαμευνίσιν ἐκλίνθημες,
Ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι.
Πολλαὶ δ' ἄμμιν ὕπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο
Αἴγειροι πτελέαι τε. τὸ δ' ἐγγύθεν ἱερὸν ὕδωρ
Νυμφᾶν ἐξ ἄντροιο κατειβόμενον κελάρυσδεν.
Τοὶ δὲ ποτὶ σκιεραῖς ὀροδαμνίσιν αἰθαλίωνες
Τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον· ἁ δ' ὀλολυγὼν
Τηλόθεν ἐν πυκινῇσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις.
Ἄειδον κόρυδοι καὶ ἀκανθίδες, ἔστενε τρυγών·
Πωτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι.

Hæc dixeram. ipse vero pedum mihi, suauiter ridens,
Sicut & antea, dedit, vt Musarum munus hospitale esset.
Atque ipse deflectens ad sinistram, qua itur ad Pyxam,
Via pergebat: sed ego & Eucritus ad Phrasidami domum
Conuersi, simulq. pulcher Amyntichus, in profundis
Amœnissimi iunci thoris recubuimus,
Inque recens abscissis læti pampinis.
Multæ autem nobis supra caput quatiebantur
Populique vlmique, & prope sacer riuus
Nympharum ex antro defluens murmurabat.
Ad opacos vero frutices ardenticulæ
Cicadæ garrientes laborabant: & acredula
Procul in densis ruborum stridebat spinis.
Cantabant cassitæ & carduelis, gemebat turtur.
Volitabant flauæ vndique circum fonticulos apes.

Omnia redolebant æstatem vberrimá, redolebant & autumnú.	Πάντ' ὦσδεν θέρεος μάλα πίονος, ὦσδε δ' ὀπώρης.
Nam pira circa pedes, circa latera vero poma	Ὄχναι μὲν πὰρ ποσσὶ, παρὰ πλευρῇσι δὲ μᾶλα
Largiter nobis voluebantur: & curuati erant	Δαψιλέως ἄμμιν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐκέχυντο
Rami prunis grauati in terram:	Ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε·
Quadrima vero a doliorum orificio relinebatur litura.	Τετράενες δὲ πίθων ἀπολύετο κρατὸς ἄλειφαρ.

128 Τόσσ' ἐράμαν] πόσα ἔρων. ¶ ὅ δέ μοι τὸ λαγωβόλον ἁδὺ γελάξας, Ὡς πάρος] αὐτὸς δέ φησιν, ἡδὺ γελάσας, ὡς πρότερον ἐπηγγείλατο, διὰ τὴν μουσικὴν ᾠδὴν ἣν ᾖσα, δῶρόν μοι ἔδωκε τὸ λαγωβόλον εἶναι, ὃ δὴ αὐτόθεν κορύνην εἶπε. εἴρηται δὲ, παρὰ τὸ βάλλειν τοὺς λαγωούς. ¶ ἁδὺ γελάξας Ὡς πάρος] ἡδέως γελάσας καθάπερ πρότερον ἐγέλασεν, ἕνεκα τῆς μουσῶν, τουτέστι τῆς ἐμῆς ᾠδῆς, δῶρον φιλικὸν ἔδωκεν εἶναι τὸ λαγωβόλον δηλονότι·

130 Ταὶ ἐπὶ Πύξας] Πύξα δῆμος τῆς Κῶ, ἢ τόπος οὕτως ὀνομαζόμενος, παρὰ τὴν φύξιν τοῦ Ἡρακλέους τὴν ὑπὸ τῶν Κώων γενομένην. Ἄλλως. οἱ μὲν τὸν ἐν Κῷ δῆμον· οἱ δὲ τόπον ἐν ᾧ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ἀφ' οὗ Πύξιος λέγεται. ἤγουν τὴν ἐπὶ Πύξαν φέρουσαν ὁδὸν ἐβάδιζεν. ἡ Πύξα ὄνομα πόλεως, ἀφ' οὗ καὶ Πύξιος Ἀπόλλων, καὶ Πύξα. ἤγουν, Φύξα τις ὤν. ἐκεῖθεν γὰρ ἔφυγεν Ἡρακλῆς, αἴφνης ἐπιθεμένων αὐτῷ τῶν Κώων.

133 Ἀδείας χίνοιο] ἔξωθεν δεῖ προσλαμβάνειν τὸ παρὰ γενόμενοι κατεκλίθημεν. χίνοιο, ἤγουν ἀπὸ σχίνου γεγενημένης, καὶ ἀπὸ φύλλων ἀμπέλου.

134 οἰναρέοισιν] κυρίως τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου. Φιλίας δέ φησιν οἰναρίζειν, τὸ περιαιρεῖν τὴν οἰναρέαν καὶ τρυγᾶν. δεῖ γὰρ καὶ οἰναρίζειν τὰς ἀμπέλους, ἐπειδὰν πεπαίνωσιν οἱ βότρυες.

135 Πολλαὶ δ' ἄμμιν] πολλαὶ δὲ αἴγειροι καὶ πτελέαι ἐπάνω κατὰ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, ἐδονοῦντο, ἤγουν, ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐκλονοῦντο, ἐκινοῦντο.

138 ὀροδαμνίσι] σκιαῖς πυκνοῖς, πολυφύλλοις. ὀροδαμνίδας δὲ, τοὺς τοῦ δένδρου τοὺς κλάδους λέγει. Μουσαῖος δὲ ἐτυμολογεῖ, οἱ ἐν ὄρεσι θάμνοι. Ἄλλως. ὀροδάμνους λέγουσι κυρίως καὶ ὀροδαμνίδας, τοὺς ἐν ὄρει θάμνους. ἀπὸ τούτου δὲ λέγονται ἁπλῶς οὕτω, καὶ οἱ κλάδοι τῶν δένδρων. ὡς ἐν τούτοις· πάντας δ' ἀκρεμόνας τε καὶ αἰθαλέας ὀροδάμνους Κέκλασμαι. ¶ αἰθαλίωνες Τέττιγες] Αἰθαλίωνες οἱ τέττιγες, παρὰ τὸ αἴθεσθαι ὑπὸ καύματος. ὅταν γὰρ ἐστὶ νότος καὶ καῦμα, μᾶλλον φθέγγονται. ἢ αἰθαλίωνες, οἱ αἰθαλώδεις, διὰ τὸ αἴθεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. οἱ δὲ τέττιγες οἱ αἰθαλίωνες, ἤγουν οἱ τῇ θέρμῃ τοῦ ἡλίου χαίροντες, πόνον εἶχον, ἤγουν ἐπόνουν ᾄδοντες ἐπὶ τοῖς κλάδοις τοῖς σκιεροῖς, δασέσι, τοῖς σκιὰν ἐμποιοῦσι, τῇ συνεχείᾳ τῶν φύλλων.

139 ἁ δ' ὀλολυγών] ἡ χελιδών, ἢ τὸν Ἴτυν ὀλοφυρομένη, ἢ ὀλολυγών, εἶδος ὀρνέου. οἱ δὲ ζῷόν τι ἐν βορβορώδεσι τόποις μάλιστα διάγον, ἢ ἀηδών. ὀλολυγὼν δὲ, ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ, πάνυ ὀλολύζειν τὸ ζῷον ἐν τοῖς ἑλώδεσι τόποις, καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἔχειν πόνον. πολλὰ τῶν ζώων ἀπὸ φωνῆς ἔχει τὴν κλῆσιν· ὀλολύζω, ὀλολυγών· στάζω, σταγών· ἀείδω, ἀηδών· τρύζω, τρυγών· πλάζω, πλαγών· κοκύζω, κόκυξ.

141 καὶ ἀκανθίδες] Ἀκανθὶς δὲ ὀρνεόν ἐστι ποικίλον καὶ λιγυρόν. καλεῖται δὲ καὶ ποικιλὶς, διὰ τὴν χροιάν. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος φασὶ διατρίβειν ἐπ' ἀκανθῶν. τοῦτο νῦν Θεόκριτος ἀκανθίδα εἴρηκεν. ἢ ἀκανθίδες, ὄρνεα νεμόμενα ἐπ' ἀκανθῶν. λέγονται δὲ καὶ ἀκανθυλλίδες. εἰσὶ ποικίλοι τὴν χροιάν. ὅθεν καὶ ποικιλίδες λέγονται. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ αἷμα αἰγίθου καὶ ἀκανθίδος μὴ μίγνυσθαι.

143 μάλα πίονος] κατὰ πολὺ πλουσίου. ἤγουν, εὐκάρπου. ἢ πίονος, λιπαροῦ, λαμπροῦ. μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν εἰς αἴσθησιν πιπτόντων ὀσφραντικῶν. ἢ πίονα εἶπε τὸν καιρὸν τοῦ θέρους, διὰ τὸ ἐν αὐτῷ συλλέγεσθαι τοὺς καρπούς.

144 Ὄχναι μὲν πὰρ ποσί] ἄπια μὲν παρὰ τοῖς ποσὶν ἡμῶν πλουσίως ἐκυλίετο. οἱ δὲ κλάδοι ἐκλίνοντο εἰς τὴν γῆν βραβύλοις καταβαρούμενοι.

φύμενοι. βράβυλα, τὰ κοινῶς κοκκύμηλα, ἤγουν δαμασκηνά. καλῶς δὲ, ἔφη, τὰ μῆλα τῆς ἀλέξεως περικρεμάνυσθαι. τὸ γὰρ μῆλον τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν περὶ τὰ σπλάγχνα ἐστὶ, τὰ δὲ σπλάγχνα περὶ τῆς ἀλέξεως.

147 Τετράετες δὲ] ἤγουν τετραέτες ἀπλικῶς· ἢ τὸ ἐν ἔτει κατά τινας. ¶ ἔχοισαι] αἱ οἰκοῦσαι τὸ ὕψος τοῦ Παρνασοῦ. ὄρος ἐν τοῖς Δελφοῖς ὁ Παρνασὸς, ἐν ᾧ ἦν τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.

Νύμφαι Κασταλίδες Παρνάσιον αἶπος ἔχοισαι,
Ἆρά γέ πα τοιόνδε Φόλω κατὰ λάινον ἄντρον
Κρατῆρ' Ἡρακλῆϊ γέρων ἐστάσατο Χείρων;
Ἆρά γέ πα τῆνον τὸν ποιμένα τὸν ποτ' Ἀνάπῳ
Τὸν κρατερὸν Πολύφαμον, ὃς ὤρεσι λᾶας ἔβαλλε,
Τοῖον νέκταρ ἔπεισε κατ' αὔλια ποσσὶ χορεῦσαι,
Οἷον δὴ τόκα πῶμα διεκρανάσατε Νύμφαι,
Βωμῷ πὰρ Δάματρος ἁλωάδος; ἇς ἐπὶ σωρῷ
Αὖθις ἐγὼ πάξαιμι μέγα πτύον· ἁ δὲ γελάσαι,
Δράγματα καὶ μάκωνας ἐν ἀμφοτέρῃσιν ἔχοισα.

O Nymphae Castalides quae Parnassi iuga tenetis,
Num talem in Pholi lapideo antro
Cratera Herculi senex statuit Chiron?
Num pastorem illum olim ad Anapum,
Fortem illum Polyphemum, qui in montibus saxa torquebat,
Tale nectar mouit, vt per stabula pedibus saltaret,
Quale tunc poculum miscuistis Nymphae,
Apud aram Cereris arealis? In cuius aceruo
Vtinam iterum magnum ventilabrum figam; & ipsa rideat,
Manipulos & papauera vtraque manu tenens.

148 Νύμφαι Κασταλίδες] θαυμάζας τὴν πόσιν τοῦ οἴνου, ἔστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὰς Νύμφας, καὶ πυνθάνεται αὐτῶν, ἐπεὶ αὗται τὴν κρᾶσιν τοῦ οἴνου ἔχουσι. Κασταλίδας δὲ εἶπεν αὐτὰς, ἀπὸ Κασταλίας τῆς ἐν Δελφοῖς κρήνης, ἔνθα καὶ διατρίβουσι.

149 Ἆρά γέ πα τοιόνδε Φόλω κατὰ λάινον] κατὰ τὸ λίθινον σπήλαιον τοῦ Φόλου. Ἱπποκένταυροι ἦσαν ὁ Χείρων καὶ ὁ Φόλος. ἀδολεσχίαν δὲ ἔχει, τὸ, λίθινον σπήλαιον. Ἄλλως. Φόλος ὄνομα Κενταύρου ᾧ ἐπιξενωθεὶς Ἡρακλῆς, οἶνον ἔπιε καλὸν ἐκ Διονύσου δοθέντα. ζωὴν δὲ αὐτῷ καὶ Χείρων. Ἄλλως. οἱ μὲν τὸ Πήλιον, οἱ δὲ τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ Φολόην. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ ᾤκησε Χείρων, καὶ Φόλος, ὑφ' οὗ ξενισθέντα τὸν Ἡρακλέα φασὶ πολλοί. ὁ μέντοι οἶνος ὁ δοθεὶς ὑπὸ Διονύσου χαριστήριον, ἀνθ' ὧν Νάξον περιεσέτησεν ὁ Φόλος, κεινόμενος παρ' αὐτὸν εἰς τὸν Ἥφαιστον. Φόλω δὲ, ἀντὶ τοῦ Φόλου. οἱ γὰρ Δωριεῖς τὴν ου δίφθογγον, εἰς ω μέγα τρέπουσι. ποιεῖ δὲ τὸν Χείρωνα, συνυποδεχόμενον τῷ Φόλῳ τὸν Ἡρακλέα. νέκταρ δὲ διὰ τὴν ἡδονὴν, τὸν οἶνον εἶπε τοῦ Ὀδυσσέως. τὸ δὲ χορεῦσαι τὸν Κύκλωπα, ἐξ Εὐριπίδου μετήνεγκε.

151 τὸν ποιμένα τὸν ποτ' Ἀνάπῳ] Ἄναπος, ποταμὸς ἐν Συρακούσαις τῆς Σικελίας. οἱονεὶ αὐτὸς πότιμος ὤν, καὶ ἀβλαβὲς ἔχων ὕδωρ. ποιμένα δὲ τὸν Πολύφημον τὸν Κύκλωπα λέγει, ὃς ἀντὶ λίθων, ὄρη ἔβαλλεν. ἢ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι λίθους, ὡς Δημήτριός φησι, τοὺς πεπτωκότας ἐκ οἶδ' ὅπῃ φιλότης.

154 διεκρανάσατε Νύμφαι] κατὰ ἀντίφρασιν, ἀντὶ τοῦ διεκεράσατε. μᾶλλον ἐμβλύσατε, καὶ ἀποκαλυφθῆναι ἐποιήσατε· ἢ ἐπηγάσατε. ᾤξεν ταμίη ἀπὸ δὲ κρήδεμνον ἔλυσε, καθ' Ὅμηρον.

155 πὰρ Δάματρος ἁλωάδος] ἡ Δημήτηρ παρὰ τὴν ἁλωὰν, ἀλωῖς, καὶ ἁλωὰς λέγεται.

155 ἇς ἐπὶ σωρῷ] ὅταν δὲ λικμῶνται καὶ σωρεύωσι τὸν πυρὸν. κατὰ μέσον πηγνύουσι τὸ πτύον καὶ τὴν θρινάκην κατέθεντο. τὴν δὲ αἰτίαν εἶπεν ἐν Τριπτολέμῳ· Ἆς ἐπὶ σωρῷ πάξαιμι] εἰώθασι γὰρ ἐκτρίψαντες τοὺς καρποὺς καὶ σωροὺς ποιήσαντες, τὸ πτύον πήσσειν. αὐτῆς δὲ λέγει τὸν σωρὸν, ὅτι αὐτὴ δίδωσιν αὐτόν.

156 ἁ δὲ γελάσαι] ἱλαρὰ γένοιτο, γελάσειεν, εὐφορίαν δηλονότι καρπῶν διδοῦσα.

157 Δράγματα καὶ μάκωνας] δράγματα, τὰ πλεκάσματα φησὶ, τοὺς σωροὺς, ἢ τοὺς θημῶνας. τὴν Δήμητραν φησὶ μὴ μόνον ἀστάχυς, ἀλλὰ καὶ μήκωνας ἔχειν· διὰ τοῦ ἀμφοτέρῃς δὲ, τὸ δαψιλὲς ἐμφαίνει. λείπει τὸ, χερσί· μὴ γὰρ τῇ μιᾷ χειρί.

ARGVMENTVM IDYLLII octaui.

Res quidem transacta in Sicilia: oratio vero sub ipsius Poetæ persona fingitur. Contendunt autem inter se Menalcas pastor & Daphnis bubulcus, iudice delecto caprario, cuius nomen siletur. Præmium autem victoria deponunt proprias fistulas. Finito vero certamine caprarius Daphnido victoriam adiudicat. Est autem hoc Idyllion mixtum, partim ex rei gestæ narratione, partim ex personarum colloquio.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ η' Εἰδυλλίου.

Τὰ μὲν πράγματα, ἐπὶ Σικελίας· ὁ δὲ λόγος, ἐκ τοῦ ποιητικοῦ προσώπου. εἰσὶ δ' ἐρίζοντες ἀλλήλοις Μενάλκας ποιμὴν καὶ Δάφνις βουκόλος, εἰληφότες κριτὴν αἰπόλον, οὗ τὸ ὄνομα σιωπᾶται. ἔπαθλον δὲ τιθέασι τὰς ἰδίας σύριγγας. πλεξάντων δὲ τὴν ἅμιλλαν, ὁ αἰπόλος τῷ Δάφνιδι τὴν νίκην ἀπονέμει. Ἔστι μὲν οὖν τοῦτο τὸ εἰδύλλιον μικτὸν ἔκ τε τοῦ διηγηματικοῦ καὶ τοῦ μιμητικοῦ.

BVCOLICI CARMINIS CANTORES, Idyllium octauum.

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, Εἰδύλλιον η'.

DAPHNIS, MENALCAS, & CAPRARIVS.

ΔΑΦΝΙΣ, ΜΕΝΑΛΚΑΣ, καὶ ΑΙΠΟΛΟΣ.

DAPHNIDI formoso, occurrit boues pascenti
Pascens, vt aiunt, in montibus altis oues Menalcas.

Δάφνιδι τῷ χαρίεντι συνάντετο βουκολέοντι,
Μᾶλα νέμων (ὥς φαντι) κατ' ὤρεα μακρὰ Μενάλκας.

Ambobus erat flaua coma, ambo impuberes.
Ambo fistulam inflare, & ambo cantare periti.
Primus ergo Menalcas Daphnidem intuitus ait:

Ἄμφω τώγ' ἤτην πυρροτρίχω, ἄμφω ἀνάβω,
Ἄμφω συρίσδεν δεδαημένω, ἄμφω ἀείδεν.
Πρᾶτος δ' ὦν ποτὶ Δάφνιν ἰδὼν ἀγόρευε Μενάλκας·

Menalcas.

Daphni, custos boum mugientiũ, visne mecum cantu certare?
Affirmo enim, me victurum esse cantu te, quantum ipse volo.
Huic Daphnis tali sermone respondit:

Μενάλκας.

Μυκητᾶν ἐπίουρε βοῶν Δάφνι, λῇς μοι ἀεῖσαι;
Φαμί τυ νικασεῖν ὅσσον θέλω αὐτὸς ἀείδων.
Τὸν δ' ἄρα χὠ Δάφνις τοιῷδ' ἀπαμείβετο μύθῳ·

Daphnis.

Pastor lanigerarum ouium, fistulator Menalca,
Nunquam me vinces cantu, ne si quidem cantando moriaris.

Δάφνις.

Ποιμὰν εἰροπόκων ὀΐων, συρικτὰ Μενάλκα,
Οὔποτε νικασεῖς μ', οὐδ' εἴ τι πάθοις τύ γ' ἀείδων.

Menalcas.

Visne igitur videre? visne deponere præmium victoriæ?

Μενάλκας.

Χρῄσδεις ὦν ἐσιδεῖν; χρῄσδεις καταθεῖναι ἄεθλον;

Daphnis.

Volo hoc videre, & volo deponere præmium.

Δάφνις.

Χρῄσδω τοῦτ' ἐσιδεῖν, χρῄσδω καταθεῖναι ἄεθλον.

Menalcas.

Verum quid deponemus, quod nobis satis dignum sit?

Μενάλκας.

Ἀλλὰ τί θησεύμεσθ' ὅ κεν ἁμῖν ἄρκιον εἴη;

Daphnis.

Vitulum ego deponam, tu vero depone agnum æqualem matri.

Δάφνις.

Μόσχον ἐγὼ θησῶ, τὺ δὲ θὲς γ' ἰσομάτορα ἀμνόν.

Menalcas.

Nunquam deponam agnum, nam pater meus difficilis est,

Μενάλκας.

Οὐ θησῶ ποκα γ' ἀμνόν· ἐπεὶ χαλεπός θ' ὁ πατήρ μευ,

Χἀ μάτηρ· τὰ δὲ μᾶλα ποθέσπερα πάντ' ἀριθμεῦντι. | Et mater: numerant vero vesperę semper oues omnes.

Δάφνις.

Ἀλλὰ τί μὰν θησεῖς; τί δὲ τὸ πλέον ἑξεῖ ὁ νικῶν; | *Daphnis.* Sed quid igitur depones? quid lucrabitur qui vincet?

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ η'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Βουκολιασταί. Δάφνις, καὶ Μενάλκας. μικτὸν διηγηματικόν.

Δάφνιδι τῷ χαρίεντι συνήντετο βουκολέοντι, Μᾶλα νέμων, ὥς φαντι, κατ' ὤρεα μακρὰ Μενάλκας. Ἄμφω τώγ' ἤτην πυρροτρίχω, ἄμφω ἀνάβω] Ὁ Μενάλκας, ὥς φασι, πρόβατα βόσκων κατὰ τὰ ὄρη τὰ ἐπιμήκη, συνήντησε Δάφνιδι τῷ χαρίεντι βοῦς νέμοντι.

3 Ἄμφω τώγ' ἤτην πυρροτρίχω] ἀμφότεροι οὗτοι ἦσαν πυρρότριχες. ἀμφότεροι δὲ ἄνηβοι, ἤγουν ἀτελεῖς ἔτι τὴν ἡλικίαν. ἔνηβοι γάρ, οἱ πεντεκαιδεκαετεῖς καὶ περαιτέρω. ἄνηβοι δὲ οἱ δωδεκαετεῖς καὶ κατωτέρω. ἀμφότεροι δὲ διὰ συρίγγων μέλπειν δεδιδαγμένοι. ἀείδειν δὲ ἐστι, τὸ κοινῶς τραγῳδεῖν.

6 Μυκατᾶν ἐπίουρε βοῶν] ἀντὶ τοῦ μυκητῶν. ἐπίουρε δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐπίσκοπε, φύλαξ. καὶ Ὅμηρος· Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, καὶ, ὃς πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον. γίνεται δὲ ἡ λέξις, ἀπὸ τοῦ οὐρῶ, τὸ φυλάσσω. Λῇς μοι ἀεῖσαι;] θέλεις ἐρίσαι πρὸς ἐμὲ ᾄδων. διατείνομαί σε νικήσειν ἐγὼ ᾄδων, κατὰ πόσον καθόσον ἐθέλω.

8 Τὸν δ' ἄρα χὠ Δάφνις] πρὸς τοῦτον καὶ ὁ Δάφνις ἠμείψατο, ἀπεκρίνατο, διὰ τούτου τοῦ λόγου. ὦ Μενάλκα συρικτά, ἤγουν, σύριγγι μέλπειν εἰδὼς, ἢ μεγάλως συρίζειν δυνάμενος, ποιμὴν προβάτων, ἐξ ὧν τὰ ἔρια τοῖς πόκοις ἐπιτήδεια. οὐδέποτέ με σὺ νικήσεις, οὐδὲ ὅπως διατεθείης. ἢ οὐδ' εἰ διαρραγείης ᾄδων. ἢ κατὰ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ, οὐδὲ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἢ ἐὰν ἀπάγξῃ.

11 Χρῄσδεις δ' ὦν] θέλεις οὖν ἰδεῖν καὶ γνῶναι, καὶ ἔργοις μαθεῖν ὅτι σοῦ κρείων εἰμὶ δηλονότι. θέλεις καταθεῖναι ἄεθλον; ἄθλον τὸ διδόμενον τῷ νικήσαντι τὸν ἀγῶνα. ἐνταῦθα δὲ ἄθλον, τὸ κοινῶς λεγόμενον στοίχημα, ὃ λήψεται ὁ νικήσας κατὰ τὴν ᾠδήν.

Μενάλκας.

Σύριγγ' ἂν ἐποίησα καλὰν ἐγὼ ἐννεάφωνον,
Λευκὸν κηρὸν ἔχοισαν, ἴσον κάτω, ἶσον ἄνωθεν·
Ταύταν κατθείην· τὰ δὲ τῶ πατρὸς οὐ καταθησῶ.

Menalcas.
Fistulam, quam feci, pulchram, nouem vocibus,
Alba cera compactam, æqualiter infra, & æqualiter supra:
Hanc deponam: quæ vero patris sunt, ea non deponam.

Δάφνις.

Ἦ μάν τοι κἠγὼ σύριγγ' ἔχω ἐννεάφωνον,
Λευκὸν κηρὸν ἔχοισαν, ἴσον κάτω, ἶσον ἄνωθεν.
Πρώαν νιν συνέπαξ'· ἔτι καὶ τὸν δάκτυλον ἀλγῶ,
Τοῦτον, ἐπεὶ κάλαμός με διασχισθεὶς διέτμαξεν.
Ἀλλὰ τίς ἄμμε κρινεῖ; τίς ἐπάκοος ἔσσεται ἁμέων;

Daphnis.
Atqui & ego fistulam habeo nouem vocibus,
Alba cera compactam, æqualiter infra, & æqualiter supra.
Nuper eam compegi, & adhuc digitus dolet
Iste: illum enim calamus scissus fauciauit.
Verum quis iudex inter nos? quis noster auditor erit?

Μενάλκας.

Τῆνόν πως ἐνταῦθα τὸν αἰπόλον ἢν καλέσωμες,
Ὧι ποτὶ τοῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὁ φαλαρὸς ὑλακτεῖ.
Χῷ μὲν παῖδες ἄυσαν, ὁ δ' αἰπόλος ἦνθ' ἐπακούσας·
Χῷ μὲν παῖδες ἄειδον, ὁ δ' αἰπόλος ἤθελε κρῖναι.

Menalcas.
Quid si caprarium istum vocemus,
Cui apud hædos canis albus latrat?
Et pueri vocarunt, & caprarius auditum venit:
Et pueri canebant, caprarius vero iudex esse volebat.

Prior igitur cecinit sortitus sibilator Menalcas:
Deinde alternis excepit Daphnis cantilenam
Bucolicam. Sic vero Menalcas incepit prior:

Πρᾶτος δ' ὦν ἄειδε λαχὼν ἰυκτὰ Μενάλκας·
Εἶτα δ' ἀμοιβαίαν ὑπελάμβανε Δάφνις ἀοιδὰν
Βουκολικάν· οὕτω δὲ Μενάλκας ἄρξατο πρᾶτος·

26 Τῆνόν πως ἐνταῦθα τὸν αἰπόλον] ἀντὶ τοῦ, ἄγε δή πως ἐκεῖνον ἐφ' ἡμᾶς καλέσωμεν· ἢ, ἐκεῖνον τὸν αἰπόλον, οὗ παρὰ τοῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὑλακτεῖ ὁ λευκὸς, ἐκεῖνον ἂν ἡμᾶς. Ἄλλως. Τῆνόν πως ἐνταῦθα τὸν αἰπόλον· λείπει τὸ σκόπει. ἵν' ᾖ, σκόπει, ἐὰν καλέσωμέν πως, ἤγουν τινὶ τρόπῳ τὸν αἰπόλον ἐκεῖνον. φάλιος δὲ ὁ λευκός. καὶ Ὅμηρος κύματα φαληριόωντα λέγει, τὰ λευκαινόμενα. τὸ φάλιον δὲ, καὶ βάλιον, λέγουσιν ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὸ λευκὸν ἐν τῷ μετώπῳ.

30 Πρᾶτος δ' ὦν] πρῶτος δ' οὖν ἦλθεν ὁ Μενάλκας ὁ συρικτὴς ὁ λιγύφθογγος. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἰυκτής. Καλλίμαχος· ἰύζων δ' ἂν ὄρος. λαχὼν καὶ κληρωθείς· ἀφ' οὗ λαχμὸς ὁ κλῆρος, ποιητικῶς. ἰυκτὴς δὲ, παρὰ τὸ ἰύζω ἰύξω. Δωρικὴ δέ ἐστιν ἡ κλίσις. ἤγουν, ἰυκτὰ ἀντὶ τοῦ ἰυκτής. ὡς τὸ, νεφεληγερέτα Ζεύς. ἰύζειν δὲ τὸ λιγυφωνεῖν. κυρίως δὲ ἐπὶ γυναικῶν.

31 Εἶτα δ' ἀμοιβαίαν] εἶτα δὲ ἀμοιβαίαν ᾠδὴν βουκόλοις ἁρμόζουσαν, ὁ Δάφνις διαδεχόμενος ᾖδεν. ἄρχεται τῆς ᾠδῆς. τὸ δὲ μέτρον, ἡρωϊκὸν, καὶ ἡρωελεγεῖον.

Menalcas.

Saltus & fluuii, diuinum genus, si quod Menalcas,
Fistula canens, vnquam gratum carmen cecinit;
Pascite has ex animo agnas: si vero venerit
Daphnis agens vitulas, nihilo minus & ille habeat.

Μενάλκας.

Ἄγκεα καὶ ποταμοί, θεῖον γένος, αἴ τι Μενάλκας
Πῆ ποχ' ὁ συρικτὰς προσφιλὲς ᾆσε μέλος,
Βόσκοιτ' ἐκ ψυχᾶς τὰς ἀμνίδας· ἢν δέ ποχ' ἔνθῃ
Δάφνις ἔχων δαμάλας, μηδὲν ἔλασσον ἔχοι.

Daphnis.

Fontes & herbæ, iucunda germina: siquidem eodem modo
Canat Daphnis sicut lusciniæ,
Hoc armentum saginate: & si Menalcas
Huc appulerit, lætus omnia copiosa pascat.

Δάφνις.

Κρᾶναι καὶ βοτάναι, γλυκερὸν φυτόν, αἴπερ ὁμοῖον
Μουσίσδοι Δάφνις ταῖσιν ἀηδονίσι,
Τοῦτο τὸ βουκόλιον πιαίνετε· κἤν τι Μενάλκας
Τῇδ' ἀγάγοι, χαίρων ἄφθονα πάντα νέμοι.

Menalcas.

Vbique ver est, & vbique pascua, & vbique lacte
Vbera turgent, & teneræ pecudes saginantur,
Quo pulchra puella aduenit. Si vero discesserit,
Tunc & pastor aret illic, & herbæ.

Μενάλκας.

Παντᾷ ἔαρ, παντᾷ δὲ νομοί, παντᾷ δὲ γάλακτος
Οὔθατα πλήθουσιν, καὶ τὰ νέα τρέφεται,
Ἔνθ' ἁ καλὰ παῖς ἐπινίσεται· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
Χὠ ποιμὰν ξηρὸς τηνόθι, χαἰ βοτάναι.

Daphnis.

Ibi oues sunt, ibi capræ geminorum matres, ibi & apes
Aluearia replent, & quercus altiores sunt,
Vbi pulcher Milo incedit pedibus. Si vero discesserit,
Tunc & qui vaccas pascit, & vaccæ ipsæ sunt aridiores.

Δάφνις.

Ἔνθ' ὄϊς, ἔνθ' αἶγες διδυματόκοι, ἔνθα μέλισσαι
Σμάνεα πληροῦσιν, καὶ δρύες ὑψίτεραι·
Ἔνθ' ὁ καλὸς Μίλων βαίνει ποσίν· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
Χὠ τὰς βῶς βόσκων, χαἰ βόες αὐότεραι.

33 Ἄγκεα καὶ ποταμοὶ θεῖον γένος] ὡς πρὸς ἔμψυχον ὁ λόγος. ποιητικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθος. ἄλλως, γλυκύτης τὸ σχῆμα. ὅτι πρὸς ἄψυχα ὡς ἐμψύχοις προσδιαλέγεται. ἄγκη δὲ

τὰ

τὰ κοῖλα τῶν ὀρῶν. οἱ δὲ τὰ μετέωρα, διὰ τὸ ἄνω κεῖσθαι. ἢ ἀπὸ τοῦ ἄγω τὸ κλῶ. τὰ συγκεκλασμένα δηλ. θεῖον δὲ γένος τὸ τῶν ποταμῶν λέγει, καθὸ ἐκ Τηθύος καὶ Ὠκεανοῦ. ἢ ἐκ Διὸς ὡς Ὅμηρος. πρὸς τὰ ἄγκεα καὶ τοὺς ποταμοὺς λέγει ὡς συμπαθεῖς θεούς, ὅπως τὰ θρέμματα αὐτοῦ μένωσιν ὅλα. ἢ θεῖον, ὅτι ἀεικίνητοι τυγχάνουσι. παρὰ τὸ θέω, θεῖον.

33 αἴ τι Μενάλκας τᾶς σύριγγος ὁ συρικτὰς] εἴ τι σοι μέλος προσφιλὲς ὑμῖν ἦτε ποτὲ ὁ Μενάλκας ὁ διὰ ζύριγγος μέλπειν ἐπιστάμενος. τὰς βόσκοιτ' ἐκ ψυχῆς] ἤγουν, ἐξ ὅλης τῆς προθυμίας τὰς ἀμνάδας. ἐκ ψυχῆς ποιεῖ τις τόδε, ἤγουν, ἑκὼν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος. οὐκ ἐκ ψυχῆς δὲ ποιεῖ, ἤγουν, ἄκων καὶ ζὺν βίᾳ τινί, καὶ οὐχ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος. ἐπὶ τῶν ποταμῶν δὲ λέγει καὶ τῶν ὀρῶν τὸ ἐκ ψυχῆς νῦν, κατὰ μεταφοράν, τὴν ἀπὸ τῶν ἐμψύχων ἐπὶ τὰ ἄψυχα.

36 μηδὲν ἔλασσον] ἐμοῦ δηλονότι ἔχοι, ἀντὶ τοῦ ἐχέτω.

37 γλυκερὸν φυτὸν αἴπερ ὁμοῖον] γλυκύτητος μετέχον. γλυκερὸν φυτὸν λέγει τὰς βοτάνας διὰ τὸ τρέφειν τὰ ὑπ' αὐτοῦ νεμόμενα ζῶα. τὸ δέ, αἴπερ ὁμοῖον, ἀντὶ τοῦ εἴπερ ὁμοίως.

39 κἤν τι Μενάλκας] καὶ ἐὰν ὁ Μενάλκας ἀγάγῃ τι ὧδε, χαίρων βοσκέτω πάντα ἀφθόνως. πληθυντικὸν ἀποδίδωσι. ἐπεὶ τὸ τὶ ἀορίστως λεγόμενον, πληθυντικὴν δύναμιν ἔχει.

41 Παντᾷ ἔαρ, παντᾷ δὲ νομοί] πανταχοῦ ἐστὶν ἔαρ. ἔνθα ἡ καλὴ παῖς ἐνδιατρίβει. τὸ ἔνθα, τόπον ἕνα δηλοῖ τινά. ἀορίστως δὲ λεγόμενον, πληθυντικοῦ δύναμιν ἔχει. διὸ πρὸς τὸ πανταχοῦ ἀποδίδοται, καὶ ποιεῖ τὸν λόγον, ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ· κἤν τι Μενάλκας τῇδ' ἀγάγῃσι, χαίρων ἄφθονα πάντα νέμοι. ὃ γὰρ δύναται ἐκεῖ τὸ τί, τοῦτο ἐνταῦθα τὸ ἔνθα· καὶ ὃ ἐκεῖ τὸ, πάντα, τοῦτο ἐνταῦθα τὸ, πανταχοῦ. πανταχοῦ δὲ εἰσὶ νομαί. νομός, ποιητικόν· νομή, κοινόν. λέγεται δὲ οὕτως ἡ ἐνέργεια, ἤγουν αὐτὸ τὸ βόσκεσθαι, καὶ ὁ χόρτος, ὁ εἰς νομὴν ἐπιτήδειος. καὶ ὁ τόπος ὁ τὸν χόρτον ἔχων. ἐνταῦθα δὲ τὸ νομοί, ἐπὶ τοῦ δευτέρου λέγεται σημαινομένου. Ἄλλως. παντᾷ ἔαρ, παντᾷ δὲ νομαί· ὅπου φησὶν ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ περιπατεῖ, ἐκεῖ παντᾷ ἔαρ, καὶ παντᾷ νομαί εἰσι, καὶ τὰ θρέμματα ἐκτρέφεται· ὅταν δὲ ἀπέλθῃ, ἀποξηραίνεται καὶ ὁ ποιμήν, καὶ αἱ βοτάναι. τὸ δὲ πάντῃ, Δωρικῶς παντᾷ περισπωμένως.

42 τὸ δὲ οὔθατα πλήθουσιν, ἢ πλήθουσιν, ὅτι πλήθει διὰ τῶν θηλῶν τὸ γάλα τρέφεται δέ. ἢ τὰς ἀμνίδας καὶ τοὺς ἀμνοὺς ὑπὸ τῶν μαζῶν τρέφεσθαι, ἢ τὰ νέα καὶ τὰ μικρὰ τῶν ποιμνίων τρέφονται καὶ αὔξονται. παντᾷ δὲ γάλακτος οὔθατα] πανταχοῦ δὲ οἱ μαζοὶ γάλακτος εἰσὶ πεπληρωμένοι, καὶ νεογνὰ τρέφεται ὑπ' αὐτοῦ.

44 χ' ὠ ποιμάν] καὶ ὁ τοὺς βοῦς βόσκων.

45 Ἔνθ' ὄϊς, ἔνθ' αἶγες] ὁ Δάφνις πάλιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἀντιπαραβάλλων λέγει· ὅτι ὅπου ἂν ὁ ἐρώμενός μοι Μίλων βαίνῃ, πάντα αὔξει, καὶ σμῆνη, καὶ θρέμματα. ὅταν δὲ ἀπέλθῃ, ἀποξηραίνεται καὶ ὁ βουκόλος, καὶ αἱ βόες.

48 αὐότερος, ἀπὸ κοινοῦ, ἀντὶ τοῦ αὖος ἤγουν ξηρός. καὶ αἱ βόες αὖαι.

Μενάλκας.

Ὦ τράγε, τᾶν λευκᾶν αἰγῶν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας
Μυρίον, ὦ σιμαὶ δεῦτ' ἐφ' ὕδωρ ἔριφοι·
Ἐν τήνῳ γὰρ τῆνος. ἴθ' ὦ κόλε, καὶ λέγε Μίλων,
Ὡς Πρωτεὺς φώκας, καὶ θεὸς ὤν, ἔνεμε.

Δάφνις.

Μή μοι γᾶν Πέλοπος, μή μοι χρύσεια τάλαντα
Εἴη ἔχειν, μηδὲ πρόσθε θέειν ἀνέμων·
Ἀλλ' ὑπὸ τᾷ πέτρᾳ τᾷδ' ᾄσομαι ἀγκὰς ἔχων τυ,
Σύννομα μᾶλ' ἐσορῶν τὰν Σικελὰν ἐς ἅλα.

Menalcas.

O hirce marite albarum caprarum, o altitudo siluæ
Immensa, o simi hædi huc ad vndam venite:
In eo enim loco ille est. abi tu cornib. mutilate, dic Miloni,
Quod Proteus, quamuis deus esset, tamen phocas pauit.

Daphnis.

Non mihi regnum Pelopis, non mihi auri talenta
Contingat habere, neque cursu superare ventos:
Verum sub hac rupe cantabo, te amplexu tenens,
Simul pascentes oues & in mare Siculum aspiciens.

Menalcas.

Menalcas.	Μενάλκας.
Arboribus tempestas metuendum malum, vndis vero siccitas,	Δένδρεσι μὲν χειμὼν φοβερὸν κακὸν, ὕδασι δ' αὐχμὸς,
Auibus laqueus, feris siluestribus retia:	Ὄρνισιν δ' ὕσπλαγξ· ἀγροτέροις δὲ, λίνα·
Viro autem teneræ puellæ desiderium. O pater, o Iupiter,	Ἀνδρὶ δὲ, παρθενικᾶς ἁπαλᾶς πόθος. ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ,
Non solus amaui: nam & tu mulierum amator es.	Οὐ μόνος ἠράσθην· καὶ τὺ γυναικοφίλας.
Hæc quidem alternis pueri cecinerunt;	Ταῦτα μὲν ὧν δι' ἀμοιβαίων οἱ παῖδες ἄεισαν·
Vltimam vero cantionem sic cœpit Menalcas:	Τὰν πυμάταν δ' ᾠδὰν οὕτως ἐξᾶρχε Μενάλκας.

49 Ὦ τράγε τᾶν λευκᾶν αἰγῶν ἀνὴρ] καταχρηστικῶς ἄνδρα τῶν αἰγῶν, τὸν τράγον εἶπεν. ¶ ὦ βαθεῖαι ὕλας] ὅπου ἐστὶν ὑψηλὴ δασύτης. Ὅμηρος· Ὡς δ' ὅτε κινήσει ζέφυρος βαθὺ λήιον ἐλθών· ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἐστὶν ὁ Μίλων.

51 ἴθ' ὦ κόλε, καὶ λέγε Μίλωνι] ὦ κολοβὲ τράγε· ἀπελθὲ ἐκεῖ ὅπου ἐστὶν ὁ Μίλων, καὶ λέγε αὐτῷ, ὅτι καὶ ὁ Πρωτεὺς θεὸς ὢν φώκας ἔνεμεν, οὐ μετὰ δυσόσμων ζώων ἀνεστρέφετο. καὶ σὺ οὖν μὴ ὑπερηφάνης διὰ τὴν τῶν τράγων ὀσμὴν ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς· ἤτοι πρὸς ἐμὲ τὸν Μενάλκαν. Μίλωνι δὲ εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Μίλωνι. καὶ γὰρ τὴν ἐκθεῖαν, οὐχ ὁ Μίλων ἔφη, ἀλλ' ὁ Μίλος. Ἄλλως. ¶ Ὦ βαθεῖαι ὕλας] τὸ δὲ, δένδρο, συνυπακούειν δεῖ, ἀπὸ κοινοῦ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ προσρηθέντος, ἵν' ᾖ τὸ πᾶν οὕτως· ὦ τράγε τῶν λευκῶν αἰγῶν ὀχευτὰ, δένδρο ὅσον ὅπου ἐστὶν ἡ πλείστη δασύτης τῶν δένδρων, ὅπου εἰσὶν αἱ σιμαὶ μέλισσαι. δεῦτε ἔριφοι ἐπὶ τὸ ὕδωρ, ἐν ἐκείνῳ γὰρ τῷ ὕδατι δηλονότι ἐστὶν ἐκεῖνος, ἤγουν, ὁ Μίλων. ¶ ἴθ' ὦ κόλε] ἄπιθι, ὦ κολοβέ. πρὸς τράγον τινὰ ἄκερων, ἢ μικρὸν τοῦτο λέγει. κόλος γὰρ λέγεται, ὁ μὴ ἔχων κέρατα. καὶ Ὅμηρος κόλον δόρυ λέγει. καὶ λέγε τῷ Μίλωνι, ἀντὶ τοῦ, τῷ Μίλωνι, ὅτι ὁ Πρωτεὺς φώκας ἐβόσκε, καί περ ὢν θεός.

53 Μή μοι γᾶν Πέλοπος] μή μοι εἴη ἔχειν οὔτε τὴν Πελοπόννησον, μήτε χρυσοῦ τάλαντα, ἤγουν πλοῦτον. μηδὲ εἴη ἐμοὶ ἐν δρόμῳ τοὺς ἀνέμους προτρέχειν· ἀλλὰ εἴη μοι τὸ ὑπὸ τὴν πέτραν ταύτην τραγῳδεῖν, ἔχων σὲ τὴν Μίλωνα εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὁρῶν τὰ ὁμοῦ βοσκόμενα πρόβατα καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος, ἀντὶ τοῦ τὴν Σικελίαν. τάλαντον δὲ, ὁ ζυγὸς· χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα. τάλαντα, καὶ τὰ τοῦ ζυγοῦ σταθμιζόμενα. ἐνταῦθα δὲ, τὸ δεύτερον.

55 ἀλλ' ὑπὸ τᾷ πέτρᾳ τᾷδ' ᾄσομαι ἀγκὰς ἔχων τύ] ἀνταφῆκε ὁ Δάφνις. ὅθεν καὶ λέγει, ἀλλὰ ᾄδω ἐραίνομαί σε ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχων, ἐπὶ τῇδε τῇ πέτρᾳ ἀφορῶν τὴν Σικελίαν. οὐχὶ ἀνεστρεμμένως τοῦτο ὁ Θεόκριτός φησι· καὶ ὁ Ἑρμησιάναξ γὰρ λέγει τὸν Δάφνιν ἐρωτικῶς ἔχειν τοῦ Μενάλκα. ἀλλ' ὁ μὲν ἐπ' Εὐβοίας τὰ περὶ αὐτοῦ διατίθεται, οὗτος δὲ ἐπὶ Σικελίας.

57 Δένδρεσι μὲν χειμών] πρὸς τὰ δένδρα μὲν ἐστὶ κακὸν φόβον ἔχον ὁ χειμών. πρὸς τὰ ὕδατα δὲ ἡ ἀνομβρεία, ὅτι ἀποξηραίνει καὶ ἀφανίζει αὐτά. πρὸς δὲ τοὺς ὄρνιθας ὕσπλαγξ, ὅ ἐστιν εἶδος παγίδος. κυρίως δὲ ὕσπληγξ, ἡ τῶν δρομέων ἄφετηρία, ὃ κάγκελον ἡμεῖς φαμέν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ, φοβερὸν κακόν.

58 ἀγροτέροις δὲ λίνα] τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαρβλέπει τὰ δίκτυα, αἱ ἄρκυς, ἀπὸ κοινοῦ, φοβερὸν κακόν τῷ ἀνθρώπῳ δὲ κακὸν φοβερὸν, παρθένης πυρετὸς πάθος.

59 ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ] οὐ μόνος ἐγὼ ἐρωτικὸς, ἀλλὰ καὶ σὺ γυναικῶν ἐραστής.

61 Ταῦτα μὲν ὧν δι' ἀμοιβαίων] ταῦτα μὲν οὖν κατὰ ἀμοιβὴν (ἐπιρρηματικῶς γὰρ εἴρηται τὸ δι' ἀμοιβαίων) οἱ παῖδες ἐτραγῴδησαν. τὴν ἐσχάτην δὲ ᾠδὴν, προηγουμένως ᾖδεν ὁ Μενάλκας.

Menalcas.	Μενάλκας.
Parce meis hædis, lupe: parce fœto meo pecori,	Φείδευ τᾶν ἐρίφων, φείδευ λύκε τᾶν τοκάδων μευ·
Neque me lædas, quod cum paruus sim, multas pecudes sequar.	Μηδ' ἀδίκει μ', ὅτι μικκὸς ἐὼν πολλαῖσιν ὁμαρτῶ.

Ὦ Λάμ-

Ὦ Λάμπουρε κύων, οὕτω βαθὺς ὕπνος ἔχει τύ;
Οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παιδὶ νέμοντα.
Ταὶ δ' ὄιες, μηδ' ὔμμες ὀκνεῖθ' ἁπαλᾶς κορέσασθαι
Ποίας· οὔτι καμεῖσθ' ὅκκα πάλιν ἅδε φύηται·
Σίττα νέμεσθε, νέμεσθε· τὰ δ' οὔθατα πλήσατε πᾶσαι,
Ὡς τὸ μὲν ὤρνες ἔχωντι, τὸ δ' ἐς ταλάρως ἀπόθωμαι.

Δεύτερος αὖ Δάφνις λιγυρῶς ἀνεβάλλετ' ἀείδειν.

Δάφνις.

Κἠμ' ἐκ τῶ ἄντρω σύνοφρυς κόρα ἐχθὲς ἰδοῖσα
Τὰς δαμάλας παρελῶντα, καλὸν καλὸν ἦμεν ἔφασκεν·
Οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκρίθην ἄπο τὸν πικρὸν αὐτᾷ,
Ἀλλὰ κάτω βλέψας, τὰν ἁμετέραν ὁδὸν εἷρπον.
Ἁδεῖ' ἁ φωνὰ τᾶς πόρτιος, ἁδὺ τὸ πνεῦμα·
Ἁδὺ δὲ χὠ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χἀ βῶς,
Ἁδὺ δὲ τῶ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον αἰθριοκοιτεῖν·
Τᾷ δρυῒ ταὶ βάλανοι κόσμος, τᾷ μαλίδι μᾶλα,
Τᾷ βοῒ δ' ἁ μόσχος, τῷ βωκόλῳ αἱ βόες αὐταί.

Ὣς οἱ παῖδες ἄεισαν· ὁ δ' αἰπόλος ὧδ' ἀγόρευεν·

O canis Lampute, ſiccine profundus ſomnus tenet te?
Non oportet profunde dormire, cũ puerũ paſcentem comitaris.
O oues neque vos vereamini tenera ſatiari
Herba, neque fatigemini, quando iterum illa recreſcit.
Agite, paſcimini, paſcimini, omnesque vbera replete,
Vt partim agni habeant, partim in calathos reponam.

Deinde viciſſim Daphnis ſuauiter canere cœpit:

Daphnis.

Et me ex antro nuper proſpectans iunctis ſuperciliis puella,
Cum præteragerẽ iuuencas, pulchrum, pulchrum eſſe dixit.
Nec ſane ſermone reſpondi acerbo ipſi:
Sed in terram demiſſis oculis, iter meum perſequebar.
Dulcis vox eſt vitulæ, dulcis ſpiritus:
Suauiter mugit & vitulus, & vacca ſuauiter:
Suaue eſt etiam æſtate ad vndam fluentem ſub dio cubare.
Quercui glandes decori ſunt, malo ſua poma:
Vaccis vituli, bubulco vero ipſæ boues.

Sic pueri cantabant. ſic vero caprarius inquit:

63 φείδευ τῶν ἐρίφων] ἐγκρατῶς ἔχε. ἄπεχε λύκε τῶν ἐρίφων μου, ἄπεχε τῶν τοκάδων, ἤγουν τῶν μητέρων αὐτῶν.

65 Ὦ λάμπουρε κύων] ὄνομα κυνός, ἀπὸ τοῦ λαμπρὰν ἔχειν τὴν οὐράν, ἢ πυῤῥάν. ἢ ὁ ἐπιμελῶς φυλάσσων· ἀπὸ τοῦ λάμπειν καὶ τοῦ οὐρεῖν, ὅ ἐστι φυλάσσειν. ἢ παρὰ τὸ λαμπουρὶς ἴσως εἶναι. ἐπειδὴ κύνες εἰσὶν ἀλώπεξιν ὅμοιοι. λαμπουρὶς γὰρ ἡ ἀλώπηξ. ¶ οὕτω βαθὺς ὕπνος] τοῦτο ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς βαθείας ὕλης, ἤτοι δασείας.

66 Οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως] σὲ δηλονότι. τοῦτο ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου ὁ Θεόκριτος ἔχει. φησὶ γὰρ ἐν τῷ β τῆς Ἰλιάδος· Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. ¶ σὺν παισὶ νέμοντα] οἱ γὰρ παῖδες εἰώθασι μὴ προσήκουσαν τῶν ποιμνίων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀμελεῖν, ἢ ῥᾳθυμοῦντες, ἢ παιγνίοις ἀσχολούμενοι. οἱ δὲ ἔννοοι, κρείττονα τὴν ἐπιμέλειαν ποιοῦσιν. ὥστε καὶ τοῖς κυσὶ κοιμωμένοις, οὐ φροντὶς αὐτοῖς.

67 ἁπαλᾶς κορέσασθαι] τρυφερᾶς, θαλερᾶς χορτασθῆναι βοτάνης. οὐδαμῶς κοπιάσετε ἐνεργοῦσαι δηλονότι τὴν ἔκφυσιν αὐτῆς. ὅταν αὐτὴ πάλιν μόνη φύηται, ἤγουν βλαστάνῃ. ἢ οὐ μὴ καταπονηθῆτε νεμόμεναι, ὅταν νέα βοτάνη πάλιν φυῇ.

72 Κἠμ' ἐκ τῶ ἄντρω σύνοφρυς κόρα] καὶ ἐμὲ ἐκ τοῦ σπηλαίου κόρη εἰς ταυτὸ συναπτέσας ἔχουσα τὰς ὀφρῦς, ἢ δασείας καὶ συγκεκολλημένας· τουτέστιν, ὁ ὀφθαλμὸς ἢ συνετή. λέγει δὲ τὴν ἐρασθεῖσαν αὐτοῦ νύμφην, ἐχθὲς ἰδοῦσα τὰς δαμάλας ἐλαύνοντα, εὔμορφον εἶναι ἔλεγε. οὐ προσηνῶς δοκεῖ χρῆσθαι μετὰ τοῦ συνδέσμου τῷ λόγῳ· θέλει γὰρ δηλοῦν διὰ τούτου, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπέραστός ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἕτερος. δηλονότι, οὐ μόνον ἄλλαι γυναῖκες ὁρῶσαι ἐπαινοῦσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν κόρη τις ἰδοῦσα ἐπῄνεσεν. καλὸν δὲ τὸ εὐειδῆ λέγει. κάλλος γάρ ἐστι, συμμετρία μελῶν καὶ μερῶν μετ' εὐχροίας.

74 Οὐ μὰν οὐδὲ λόγων ἐκρίθην ἄπο]

χαίρεται καὶ λόγων· οὐ μὴ ἀπεχθέσθω αὐτῷ, ἀντὶ τοῦ ἀπεχθανέσθω. τὸ ἀπεχθέσθω γὰρ τὸ ἐχθρὸν εἶναι δηλοῖ. οὐ μόνον λόγον ἡδύν, ἀλλ' οὐδὲ λόγων τὸ πικρόν· ἤγουν, τὸ ἀπεχθῆ, τὸ ἀλγεινόν. Ἄλλως. οὐδὲ λόγον αὐτῷ ἀπεχθέσθω. ὅτι, οὐδὲ τὸ τυχόν. ἢ οὐδὲ λόγον ἀπεχθέσθω, εἶπεν, πικρὸν αὐτῷ τουτέστιν, οὐδὲ σκαιὸν λόγον ἀπεχθανόμενον αὐτῷ, ἔτι τὸν πρὸς τὸ λιπαρόν, οὔτε τὸν πρὸς ἡδονήν.

Αἰπόλος.

Ἁδύ τι τὸ στόμα τοι, καὶ ἐφίμερος ὦ Δάφνι φωνά.
Κρέσσον μελπομένω τευ ἀκουέμεν ἢ μέλι λείχειν.
Λάσδεο τὰς σύριγγας· ἐνίκησας γὰρ ἀείδων.
Αἰ δέ τι λῇς με καὶ αὐτὸν ἅμ᾽ αἰπολέοντα διδάξαι,
Τήναν τὰν μιτύλαν δωσῶ τὰ δίδακτρά τοι αἶγα,
Ἅτις ὑπὲρ κεφαλᾶς αἰεὶ τὸν ἀμολγέα πληροῖ.
Ὣς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη καὶ ἀνήλατο καὶ πλατάγησε
Νικήσας, οὕτως ἐπὶ ματέρα νεβρὸς ἅλοιτο·
Ὣς δὲ κατεσμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπᾳ
Ὥτερος, οὕτω καὶ νύμφα γαμεθεῖσ᾽ ἀκάχοιτο.
Κἀκ τούτω Δάφνις παρὰ ποιμέσι πρᾶτος ἔγεντο,
Καὶ νύμφαν, ἄκρηβος ἐὼν ἔτι, Ναΐδα γᾶμεν.

Caprarius.
Quam tibi os dulce est, & vox amabilis, o Daphni:
Iucundius est te audire canentem, quam mel lingere.
Accipe fistulas: nam cantu vicisti.
Si v. me & ipsum vna capras pascentem velis docere,
Hāc cornib. mutilatam capellā tibi dabo mercedē pro doctrina,
Quæ mulctram semper ad summum vsque complet.
Sic quidem puer gauisus est, & exiliit, & plausum dedit,
Postquam vicit, sicut ad matrem hinnulus saltat.
Ita vero doluit, & animo deiectus est mœrore
Alter, quemadmodum sponsa nupta mœrore conficitur.
Ex illo tempore Daphnis inter pastores primus habitus est,
Et valde adolescens adhuc, Nympham Naïdem vxorem duxit.

84 Λάσδεο τὰς σύριγγας] ἆθλον δὲ αὐτοῖς ἡ σύριγξ ἐπέκειτο, ἣν ἐπιδίδωσιν ὁ κριτὴς τῷ Δάφνιδι ὡς νικήσαντι.

85 Αἰ δέ τι λῇς με] εἰ δὲ θέλεις καὶ ἐμὲ αὐτὸν διδάξαι τι ἅμα σοὶ τὰς αἶγας βόσκοντα, δώσω σοι τὰ δίδακτρα· ἤγουν, τὸν μισθὸν τὸν ἕνεκα τῆς διδασκαλίας, ἐκείνην τὴν αἶγα τὴν μιτύλαν. μιτύλαν αἶγα φησὶ τὴν ἄκερων. ὑπὲρ κεφαλᾶς δέ, ἀντὶ τοῦ, ἐπέκεινα τῶν χειλέων· ἢ ἕως τῆς κεφαλῆς πληροῖ τὸν ἀμολγέα. ἀμολγεὺς δὲ ἀγγεῖον δεκτικὸν γάλακτος.

88 Ὣς μὲν ὁ παῖς] οὕτως ὁ παῖς ὁ Δάφνις ἡσθεὶς ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἥλατο, ἤγουν ἐπήδησεν.

90 Ὣς δὲ κατεσμύχθη] κατεσβέσθη καὶ ἐν αὐτῷ κατεκάη καὶ ἐλυπήθη. ἐταπεινώθη τὸν λογισμόν, ὥσπερ ἂν γυνὴ παρθένος, ἄρτι πρῶτον εἰς γάμον ἐλθοῦσα λυπεῖται.

93 Καὶ νύμφαν, ἄκρηβος] οὕτως ἐλυπήθη ὁ Μενάλκας, καθὰ καὶ νύμφη ἡ ἄρτι πρῶτον γαμηθεῖσα ἀκάχοιτο· λυποῦνται γὰρ αἱ τοιαῦται, διὰ τὸ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τιτρώσκεσθαι. ¶ Ναΐδα γᾶμεν] ἱστοροῦσι γὰρ αὐτὸν ἀγαπηθῆναι ὑπό τινος νύμφης, ἣν Σωσίθεος Θάλειαν καλεῖ. παρακελευσαμένης δὲ αὐτῷ ἄλλῃ γυναικὶ μὴ ὁμιλεῖν, μὴ τηρῆσαι τὴν παραίνεσιν αὐτῆς. ὅθεν ὁ μὲν Θεόκριτός φησι τὴν νύμφην ἀποστῆναι αὐτοῦ· αὐτὸν δὲ ἀντιμεταβάλλοντα τὸν ἐκείνης ἔρωτα, ὑπὸ λύπης μεταλλάξαι τὸν βίον. ἐκτὸς εἰ μὴ αὐτὸν μέν φησιν ἀπείπασθαι αὐτήν, ἄλλης δὲ ἐρασθῆναι. ὡς πρὸς τὰς ξένας ἠράσατο Δάφνις. οἱ δὲ λοιποί, φασὶν αὐτὸν τυφλωθῆναι, καὶ ἀλώμενον κατακρημνισθῆναι.

ΥΠΟ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ θʹ Εἰδυλλίου.

Τὰ μὲν πράγματα ἐπὶ Σικελίας κεῖται· ἐκκαλοῦνται δὲ ὑπὸ συννομίας Δάφνις καὶ Μενάλκας, ὅπως ἀλλήλοις ἀντᾴσωσιν. οἱ μὲν οὖν ἀμοιβαίως ᾄδουσι· γέρας δ' ἀπολαμβάνουσιν ἀμφότεροι. ὁ μὲν Δάφνις, κορύνην· ὁ δὲ Μενάλκας, στρόμβον ἔσπασεν.

ARGVMENTVM NONI Idyllii.

Res quidem in Sicilia gesta finguntur. Prouocantur vero a socio pastore Daphnis & Menalcas ut cantu inter se certent. Ibi igitur alternis canunt. Praemium vero refert vterque, Daphnis quidem clauam, Menalcas vero, concha testam.

ΝΟΜΕΥΣ, ἢ ΒΟΥΚΟΛΟΙ, Εἰδύλλιον θʹ.

ΔΑΦΝΙΣ καὶ ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

Βουκολιάσδεο Δάφνι· τὺ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος·
ᾨδᾶς ἄρχεο πρᾶτος, ἐφεψάσθω δὲ Μενάλκας,
Μόσχως βωσὶν ὑφέντες, ὑπὸ στείραισι δὲ ταύρως·
Χοἱ μὲν ἅμα βόσκοιντο, καὶ ἐν φύλλοισι πλανῷντο,
Μηδὲν ἀτιμαγελεῦντες. ἐμὶν δὲ τὺ βουκολιάσδευ
Ἔμπροσθεν· ἄλλωθεν δὲ ποτικρίνοιτο Μενάλκας.

PASTOR siue BVBVLCI, Idyllion IX.

DAPHNIS & MENALCAS.

Carmen Bucolicũ cane Daphni, tuq; cãtilenã incipe prior:
Cantilenam incipe prior, deinde sequatur Menalcas,
Vitulos vaccis submittentes, & non fœtis tauros.
Hique simul pascantur, & in frondibus errent,
Non relinquentes gregẽ: tu vero, mihi cane Bucolicum carmen
Hic, illinc vero respondeat Menalcas.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ θʹ.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Βουκολιασταί, Δάφνις, καὶ Μενάλκας. Προλογίζει νομεύς τις, ὁ καὶ κριτής.

Βουκολιάζεο Δάφνι. τύ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος· ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος, ἐφεψάσθω δὲ Μενάλκας, Μόσχως βωσὶν ὑφέντες, ὑπὸ στείραισι δὲ ταύρως] τὸ σχῆμα ἐπαναφορά. γίνεται δὲ ἡ ἐπαναφορὰ ἢ κατὰ κῶλον, ἢ κατὰ λέξιν. καὶ κατὰ κῶλον μὲν ἐνταῦθα, ὡς καὶ Ὅμηρος· τῶν δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν· Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ. λέγει δέ, ὦ Δάφνι, βουκολικῶς ᾆδε. σὺ μὲν πρῶτος ἀρχὴν ποίει· ὁ δὲ Μενάλκας ἐπακολουθείτω.

3 ὑπὸ στείραισι] ἡ ὑπό, ἀντὶ τοῦ ἐπί. ἵν' ᾖ, ἐπὶ στείραισι τοὺς ταύρους ἀφέντες, ἵνα τέκωσιν, ὥς τινες. στείρας δὲ εἶπε τὰς οὔπω τετοκυίας. αἱ γὰρ εἰς ἅπαξ ἄτοκοι, στεῖραι καλοῦνται, διὰ τὸ στερεὸν εἶναι τὸ σῶμα, ὡσανεὶ ὑπὸ τόκων μὴ ἐκλυομένων. ἢ παρὰ τὸ ἐστερῆσθαι γόνου.

5 Μηδὲν ἀτιμαγελεῦντες] ἄτιμα καὶ ἄτακτα ἐν τῇ ἀγέλῃ ποιοῦντες, ἢ μηδαμῶς καταλιπόντες τὴν ἀγέλην. τοὺς γὰρ καταλιπόντας τὸ κοινὸν τῆς ἀγέλης, καὶ κατ' ἑαυτοὺς νεμομένους, οὕτω καλοῦσιν. ἔστι δὲ Δωρικῆς διαλέκτου. ἀτιμαγελέοντες γὰρ λέγει· καὶ κατὰ κρᾶσιν τοῦ ε καὶ ο Δωρικῶς εἰς τὴν ευ δίφθογγον, ἀτιμαγελεῦντες.

Δάφνις.

Ἁδὺ μὲν ἁ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χἀ βῶς,
Ἁδὺ δὲ χἀ σύριγξ, χὠ βωκόλος· ἁδὺ δὲ κἠγών.
Ἔντι δέ μοι παρ' ὕδατι ψυχρὸν στιβάς· ἐν δὲ νένασται
Λευκᾶν ἐκ δαμαλᾶν καλὰ δέρματα, τάς μοι ἁπάσας

Daphnis.

Suauiter vitulus mugit, suauiter vero & vacca:
Suauiter canit & fistula & bubulcus: suauiter v. & ego.
Est v. mihi ad vndam gelidus torus. in eo stratæ sunt
Albarum vaccarum pulchræ pelles, quas mihi omnes

Africus arbutum rodentes, a scopulo deiecit.
Aestatem autem torrentem ego tantum curo,
Quantum amans [curat] sermones patris aut matris audire.
Sic Daphnis mihi cecinit: sic vero Menalcas:

Λὶψ κόμαρον τρώγοισας ἀπὸ σκοπιᾶς ἐτίναξε.
Τῶ δὲ θέρευς φρύγοντος ἐγὼ τόσον οὐκ ἀλεγίζω,
Ὅσσον ἐρῶντι πατρὸς μύθων καὶ ματρὸς ἀκούειν.
Οὕτω Δάφνις ἄεισεν ἐμίν· οὕτω δὲ Μενάλκας·

7 Ἁδὺ δὲ χὼ μόσχος] ἡδὺ καὶ ὁ μόσχος, καὶ ἡ βοῦς, καὶ ἡ σύριγξ, καὶ ὁ βουκόλος βοῶσι· καὶ ἐγὼ ἡδὺ μέλπομαι δηλονότι.

9 Ἐντὶ δέ μοι παρ' ὕδωρ] ἔστι δέ μοι πλησίον τοῦ ψυχροῦ ὕδατος (ἡ γὰρ παρὰ, ἐνταῦθα πλησιότητα σημαίνει) κοίτη ἐστιβασμένη ἀπὸ βοτανῶν. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ κοίτῃ δηλονότι, νένασται, ἤγουν ὑπέστρωται, σεσώρευται δέρματα καλὰ δαμάλων λευκῶν ἀπὸ τῆς νάχας ἢ νῶ, τὸ σωρεύω, ἃς πάσας τὰς δαμάλας δηλονότι τρωγούσας κόμαρον, ὁ λὶψ ἄνεμος ἀπέρριψεν ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τόπου. σκοπιὰ γὰρ ὁ ὑψηλὸς τόπος. ἐφ' οὗ ἔστι τινὰ ἰσαμιον, τὰ κύκλῳ περισκέπτεσθαι.

13 Καὶ ματρὸς ἀκούειν] λείπει τὸ παῖδας.

Menalcas.

Aetna mihi mater est, & ego pulchrum antrum inhabito,
Concauo in saxo, & possideo quaecunque in somnio
Apparent, multas quidem oues, multasque capras,
Quarum mihi ad caput & pedes vellera iacent.
In igne v. ex lignis quernis accenso exta bulliunt, in igne & aridae
Fagi tempore hiemis cremantur, & nec tantum quidem curo
Hiemem, quantum edentulus nuces, apposita pulte ex amylo.

Μενάλκας.

Αἴτνα μᾶτερ ἐμὰ, κἠγὼ καλὸν ἄντρον ἐνοικῶ
Κοίλαις ἐν πέτραισιν· ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄϊς, πολλὰς δὲ χιμαίρας·
Ὧν μοι πρὸς κεφαλᾷ καὶ παρ' ποσὶ κώεα κεῖνται.
Ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χορία ζεῖ, ἐν πυρὶ δ' αὖαι
Φαγοὶ χειμαίνοντος· ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὤραν
Χείματος, ἢ νωδὸς καρύων, ἀμύλοιο παρόντος.

15 Αἴτνα μᾶτερ] τὴν Αἴτναν φησὶ μητέρα ὁ Μενάλκας, καθόσον ἐν αὐτῇ διέτριβε. ὡς καὶ Ὅμηρος τὴν Ἴδην, μητέρα θηρῶν. ἢ, ὦ Αἴτνη ἡ θρέψασά με. ταύτην γὰρ καὶ τροφὸν καὶ μητέρα καλεῖ. καὶ ἐγὼ λαμπρὰν οἰκίαν κατοικῶ. ἔστι γὰρ αὕτη σπήλαιον ἐν κοίλαις πέτραις.

16 ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ] ἀπὸ τῆς παροιμίας, Ὅσ' ἐν ὀνείρῳ φέρειν. ὡσεὶ ἔλεγε περιουσίαν ἄφθονον. πολλαὶ γὰρ αἱ ὀνειρωτικαὶ φαντασίαι. καὶ Ὅμηρος· Οὐδ' εἴ μοι πόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε ἢ ὄνειροι. ἢ ἔχω πόσα ὅσα οἱ ὄνειροι πλάττουσι. τοῦτο δέ φησι, διὰ τὸ πολύ· τῶν γὰρ ὀνείρων ἡ φαντασία δαψιλής.

19 Ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χορία ζεῖ] δρύϊνον πῦρ τὸ ἀπὸ δρυὸς γινόμενον. χόρια δὲ τὰ κοιλίδια, ἐν οἷς εἰσὶ τὰ ἔμβρυα. ἐκ τούτου δὲ παρεῖσε τὴν περὶ τροφὴν ἄφθονα. Ἄλλως. αἰτίου ἐν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἀπὸ δρυός. χόρια δὲ τὰ τῶν ἐμβρύων ἀγγεῖα. εἰώθασι γὰρ ἔγχυτα πληροῦντες, καὶ ξηραίνοντες ὀπτᾶν, εἶτα ἐσθίειν ταῦτα, ἃ καὶ χόρια προσαγορεύουσι. Κρατῖνος ὁ πρόσφατος χόας. χόρια τ', ἐμβρύων τι πλῆθος. ἔμβρυον γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ τὴν βορὰν ἔχειν, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐμβρύειν καὶ αὔξεσθαι. χόρια δὲ καλοῦσι τοὺς ὑμένας, οὓς πληροῦσι τοῦ ἀμελχθέντος γάλακτος. ἐσθίουσι δὲ θέντες ὑπὸ τὸ πῦρ. ἢ χόρια, αἱ ἀπὸ τῶν ἐντέρων πλεκόμεναι χορδαί. ¶ αὖαι φαγοί] φηγοὶ οἱ βάλανοι. εἴρηται δὲ, ὅτι πρὸ τῶν Δημητριακῶν καρπῶν, τοὺς βαλάνους ἤσθιον· ἤγουν πηγούς τινας, παρὰ τὸ ἀπαγεῖς αὐτοὺς εἶναι. εἰσὶ δὲ δρυὸς γένη πέντε. φηγὸς, κυμπὶς, ἡμίδρυς, λυπλός, καὶ ἀιγίλωψ.

21 ἢ νωδὸς καρύων, ἀμύλοιο παρόντος] νωδὸς, ὁ ἐστερημένος ὀδόντων. λέγεται δὲ καὶ τὸ βρέφος ἐστερημένον ὀδόντων. οὐ μὴν δὲ καὶ νωδὸν φαμὲν αὐτό· ἀλλ' ἐκεῖνον φαμὲν νωδὸν, τὸν ὀδόντας κτησάμενον εἶτα ἀσθενείᾳ τινὶ ἢ γήρᾳ ἀποβεβληκότα. τὸ γὰρ βρέφος μὴ κτησάμενον ὀδόντας,

ὀδόντας, πῶς ἐστέρηται; ἄμυλον δὲ λέγεται, τὸ κοινῶς λεγόμενον κατασατόν· ὅπερ ἐστὶ δὲ γαλακτῶδες τοῦ σίτου, βεβρεγμένου καὶ σεσημμένου, καὶ ἀποπεσμένου, εἶτα τῷ ἡλίῳ ξηραινόμενον. ὁ δὲ νοῦς, τοιοῦτος· τουτέστι, ποσοῦτον φροντίζω τοῦ χειμῶνος, ὅσον ὁ ἐστερημένος ὀδόντων φροντίζει κηρύων, μαλακῆς τροφῆς παρούσης. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀμύλου. Ἄλλως. ἄμυλος, εἶδός τι ἄρτου ἐκ τῶν σατνίων πυρῶν γινόμενος. ἄμυλος δὲ ἄρτος ὁ ἄνευ μύλου γινόμενος. ἀποβρέχοντες γὰρ τὸν πυρὸν ἀποθλίβουσι.

Τοῖς μὲν ἐπεπλατάγησα, καὶ αὐτίκα δῶρον ἔδωκα·
Δάφνιδι μὲν κορύναν, τάν μοι πατρὸς ἔτρεφεν ἀγρὸς,
Αὐτοφυᾶ, τὰν οὐδ' ἂν ἴσως μωμάσατο τέκτων·
Τήνῳ δὲ στρόμβω καλὸν ὄστρακον, οὗ κρέας αὐτὸς
Σιτάθην, πέτραισιν ἐν Ἰκαρίαισι δοκεύσας,
Πέντε ταμὼν πέντ' οὖσιν. ὁ δ' ἐγκαναχήσατο κόχλῳ·
Βωκολικαὶ μῶσαι μάλα χαίρετε· φαίνετε δ' ᾠδὰν
Τάν ποκ' ἐγὼ τήνοισι παρὼν ἄεισα νομεῦσι.
Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγδόνα φύσης.
Τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Ἴρηκες δ' ἴρηξιν· ἐμὶν δ' ἁ μῶσα καὶ ᾠδά·
Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος. οὔτε γὰρ ὕπνος,
Οὔτ' ἔαρ ἐξαπίνας γλυκερώτερον, οὔτε μελίσσαις
Ἄνθεα, ὅσσον ἐμὶν μῶσαι φίλαι· οὓς γὰρ ὁρῶσαι
Γαθεῦσιν, τώς δ' οὔ τι ποτῷ δαλήσατο Κίρκα.

His adplausi, & statim donum dedi:
Daphni [illegible] clauam quam mihi patris ager peperit
Sponte natam, quam ne faber quidem reprehendere possit:
Alteri v. conchæ pulchram testam, cuius carnem ipse
Comedi: quam in scopulis Icariis captauetam,
In quinq. diuisam quinq. præsentibus. Ille v. insonuit cō hæ:
Bucolicæ Musæ multum salucte, & ostendite carmen
Quod ego quondam coram pastoribus illis cecini.
Non amplius in summitate linguæ tuæ pustulam produxeris.
Cicada cicadæ amica est, formicæ formica,
Accipitres accipitribus: mihi vero Musæ & carmen:
Qua vtinam mihi tota domus plena sit. neque enim somnus,
Nec ver subitum dulcius est, neque tam apibus
Flores, quam mihi Musæ caræ sunt: quos enim aspiciunt ipsæ
Illæ exhilarant, eos Circe potione sua non fascinauerit.

22 Τοῖς μὲν ἐπεπλατάγησα] ἤγουν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις τὰς χεῖρας συνεκρότησα.

23 κορύναν] ῥάβδον ἐπὶ τὸ ἄκρον βάρος ἔχουσαν, ῥόπαλον. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ κάρα, ἤγουν τὸ ἄκρον βαρὺ ἔχειν, βαρύτερον γάρ ἐστι ἀεὶ τὸ ἄκρον. ῥόπαλον δέ ἐστιν ἀμυντήριον, καὶ ἐπιρρεπές, ἐξ ἑνὸς μέρους ῥοπὴν ἔχον καὶ βάρος, ἣν τινα ὁ ἀγρὸς τοῦ πατρός μου αὐτοφυῆ ἔφυεν. αὐτόρριζον· ἣν τινα ἴσως οὐδὲ τέκτων μέμψαιτο.

25 Κείνῳ δὲ, στρόμβω] στρόμβος κογχύλιον, ἀπὸ τοῦ συνεστράφθαι. ἐκείνῳ δέ φησιν, ἤγουν, τῷ Μενάλκᾳ, ἐχαρισάμην ὄστρακον στρόμβου, οὗ τινος τὸ κρέας ἐγὼ ἔφαγον. ἀγρεύσας μετὰ σκέψεως, ἐν ταῖς πέτραις τοῦ Ἰκαρίου πελάγους. μέγας δὲ ἦν ὁ στρόμβος τοσοῦτον, ὅτι τὸ κρέας αὐτοῦ διέκοψα εἰς πέντε μερίδας, ἃς ἔδωκα τοῖς πέντε οὖσιν. ὁ δὲ Μενάλκας τὸν κόχλον λαβὼν, ἐπὶ τούτῳ ἡδέως ἐγέλασεν.

28 Βωκολικαὶ μῶσαι] ὁ λόγος ἐκ τοῦ συνομέως ἢ ἐκ τοῦ Θεοκρίτου. ὦ Μοῦσαι τὸ μέλος τῆς ᾠδῆς τῆς παρ' ἡμῖν ἐκφάνατε, μήπως μου ἐπὶ γλῶσσαν φλύκταινα φυῇ. ἐκείνοις γὰρ εἰώθει γίνεσθαι τοῖς μηδὲν πρᾶγμα ἄλογον κρίνουσι.

30 Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσης ἄκρης] ὁ λόγος πρὸς τὴν Μοῦσαν. ἰδίως δὲ, τὸν λόγον ποιησάμενος πρὸς πάσας, εἰς μίαν κατέκλινεν. ἢ ὁ λόγος πρὸς τὸν Δάφνιν, ὃ καὶ κρεῖττον. Ἄλλως. Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσης] εἴθε ἡ σὴ γλῶττα μηκέτι ἐμποδισθείη· ἐμπόδιον δὲ τῆς γλώττης αἱ ὀλοφύγδονες· τουτέστιν, ὑπὸ φυμάτων μηκέτι ἐμποδισθείη ἡ σὴ γλῶττα. ὀλοφυγδὼν δέ ἐστιν, ἡ φλυκτώδης φύσκα. λέγουσι δὲ αὐτὴν οἱ Ἀττικοὶ ὀλοφυκτίδα. ὅταν δὲ αὕτη γίνηται ἐπὶ τῇ γλώττῃ, εἰώθασι λέγειν αἱ γυναῖκες ὡς ὑποτεθεῖσαί σοι μερίδα οὐκ ἀποδεδώκασι. ἢ κατά τινας ὀλοφυγδόνες εἰσὶ φύματα, ἤγουν ἀναβλαστήματα ἐπὶ τῆς ῥινὸς γινόμενα.

33 Τᾶς

33 Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλέος δόμος] ἧς τινος ᾠδῆς ὁ οἶκος ὅλος γένοιτο πλήρης. οὔτε γὰρ ὕπνος ἡμῖν γλυκερώτερος, οὔτε τὸ ἔαρ ἐξαίφνης ἐλθὸν, γλυκὺ, ὅσον ἡ μουσουργία.

35 ὡς μὴ ὁρῆτε] χαίρετε καὶ, οὓς γὰρ ὁρῶσι, καὶ οὓς μὴ ὁρέωντι· τουτέστιν, οἷς μὴ ἐστὲ φίλαι αἱ μοῦσαι, χαίρουσιν. ἐκεῖναι δὲ οὕς τινας οὐ βλέπουσι δηλονότι, διὰ τὸ ποτὸ προσέβλαψεν ἡ Κίρκη. διὸ τὸν Ὀδυσσέα φησίν· ὅν τινα οὐ κατέθηξε τὰ τῆς Κίρκης φάρμακα. τοὺς δὲ ἑταίρους ἀγνοοῦντας ὄντας καὶ ἀπειροκάλους, ἀπεθηρίωσεν ὁ κυκεών. συώδεις γὰρ ἦσαν, καὶ ἀμαθεῖς· καὶ ὑπὸ τῆς Κίρκης δυνάμενοι τῷ ποτῷ μεταμορφωθῆναι εἰς ἄλλα ζῶα.

ARGVMENTVM DECIMI Idyllii.

Colloquuntur inter metendum Milo & Battus. Battus autem Bombyca tibicina amore capitur, Polybuta cuiusdam siue filia siue ancilla, segniterque opus facit. Atque ob id interrogante Milone cur ita tarde metat, Battus amorem suum ibi declarat, & cantilenam in amicam suam recitat. Quam vbi absoluit, laudat eum Milon, quod cantilenam operario bene conuenientem cecinerit.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ι΄ Εἰδυλλίου.

Προσδιαλέγονται ἀλλήλοις ἐν τῷ θερίζειν Μίλων καὶ Βάττος. Ἐρῶν δ' ὁ Βάττος Βομβύκας αὐλητρίδος, Πολυβώτου τινὸς εἴτε θυγατρὸς εἴτε θεραπαίνης, ὀκνηρῶς ἐργάζεται. καὶ διὰ τοῦτο πυνθανομένου τοῦ Μίλωνος τί οὕτω βραδέως θερίζει, ὁ Βάττος τὸν αὑτοῦ ἔρωτα δηλοῖ, καὶ ᾠδὴν εἰς τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ ἀπαγγέλλει. Παυσάμενον δὲ τῆς ᾠδῆς αἰνεῖ ὁ Μίλων, ὡς πρέπουσαν ἐργάτῃ ᾠδὴν εἴρηκεν.

OPERARII, siue MESSORES, Idyllion X.

MILO & BATTVS.

OPERARIE messor, miser, quid tibi nunc accidit?
Neq. sulcum rectum ducere potes, sicut antea ducebas:
Neque vna metis cum propinquo; sed relinqueris,
Quemadmodum ouis a grege, cuius pedem spina sauciauit.
Qualis circa vesperum & in meridie futurus es,
Qui nunc incipiens sulcum non deuoras?

Battus.

Milo, vespertine messor, petræ duræ fragmentum,
Nunquamne tibi accidit, vt desiderares aliquem absentem?

Milo.

Nunquã. quo enim desiderio exterorum homo operarius teneri potest?

Battus.

Nunquamne tibi euenit vt vigilares propter amorem?

Milo.

Neque eueniat: periculosum est extra gustare canem.

ΕΡΓΑΤΙΝΑΙ, ἢ ΘΕΡΙΣΤΑΙ, Εἰδύλλιον ι΄.

ΜΙΛΩΝ καὶ ΒΑΤΤΟΣ.

Ἐργατίνα Βουκαῖε, τί νῦν ὠζυρὲ πεπόνθεις;
Οὔθ' ἑὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἄγες·
Οὐδ' ἅμα λαιοτομεῖς τῷ πλατίον· ἀλλ' ὑπολείπῃ,
Ὥσπερ ὄϊς ποίμνας, τᾶς τὸν πόδα κάκτος ἔτυψεν.
Ποῖός τις δείλαν τὺ καὶ ἐν μέσῳ ἄματος ἐσσῇ,
Ὃς νῦν ἀρχόμενος τᾶς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγεις;

Βάττος.

Μίλων ὀψαμάτα, πέτρας ἀπόκομμ' ἀτεράμνω,
Οὐδαμά τοι συνέβα ποθέσαι τινὰ τῶν ἀπεόντων;

Μίλων.

Οὐδαμά. τίς δὲ πόθος τῶν ἔκτοθεν ἐργάτᾳ ἀνδρί;

Βάττος.

Οὐδαμὰ νῦν συνέβα τοι ἀγρυπνῆσαι δι' ἔρωτα;

Μίλων.

Μηδὲ ξυμβαίη· χαλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι.

ΣΧΟ-

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ Ι΄.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Ἐργατῖναι, ἢ Θερισταί· Βάττος, καὶ Μίλων. προλογίζει δὲ ὁ Μίλων.

Ἐργατίνα Βουκαῖε, τί νῦν ὀϊζυρὲ πεπόνθεις] ἐργατίνα. ἡ εὐθεῖα, ὁ ἐργατίνης. καὶ κλίνεται τοῦ ἐργατίνου· ὡς ὁ χρύσης, ὦ χρύση, καὶ ὦ χρύσα. Βουκαῖον, οἱ μὲν τὸν θεριστὴν ἤκουσαν, ἀπὸ τοῦ βου ἐπιτατικοῦ μορίου, καὶ τοῦ καίνω, τὸ κόπτω καὶ θερίζω. ὁ μεγάλως καίνων, ἢ συμβοῇ, καὶ ᾠδῇ. βέλτιον δὲ τῆς ἀρτίως ἀκούειν, τὸν σὺν τοῖς βουσὶ καίνοντα τὴν γῆν καὶ τέμνοντα. ὑποκοριστικῶς δὲ εἴρηται. Δίφιλος δὲ ἐν πρώτῳ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, κύριον ὄνομα τὸν Βουκαῖον λέγει. ὀϊζυρὸς ὁ ταλαίπωρος· καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ὀϊζύς, ἡ κακοπάθεια. τὸ δὲ ἑξῆς, ὦ ἐπίπονε καὶ ταλαίπωρε θεριστά, τί δὴ πέπονθας, ὅτι τὴν εὐθεῖαν τάξιν ὡς πρότερον διατηρεῖς, οὐδ' ἅμα τῷ πλησίον λήϊον θερίζεις, ἀλλὰ καθυστερεῖς· ἢ ὅτι ἐμοῦ τοῖς ἄλλοις θερίζεις θερισταῖς δηλονότι, ἀλλ' ὕστερος ἔρχῃ.

2 Οὐθ' ἐσὶν ὄγμον] ὄγμος κυρίως, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρότρου τομή. ἤγουν, ἡ αὔλαξ, ἀπὸ τοῦ διοίγεσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ ἀροτριῶντος. νῦν δὲ κεῖται ὁ λόγος, ἐπὶ τῆς κατ' εὐθὺ τάξεως τοῦ θερισμοῦ. Ἄλλως. ὄγμον τὴν αὔλακα παρὰ τὸ διοιχθῆναι τὴν γῆν. οἱ δὲ τάξιν, οἱ δὲ τὸν ὄρχον, οἱ δὲ τὸν χόρτον. κυρίως δὲ ἡ ἐπ' εὐθὺ τοῦ ἀρότρου τομή. καὶ ἔστιν ὄγμος, ὅτι ἀπὸ τοῦ διοίγεσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ ἀροτριῶντος. νῦν δὲ κεῖται ἡ λέξις ἐπὶ τῆς εἰς εὐθὺ τάξεως τοῦ θερισμοῦ. ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὄγμον ἐλαύνοντες ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν.

3 Λαιοτομεῖς, ἀντὶ τοῦ θερίζεις. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ λήϊον, τὸ χωράφιον, τροπῇ τοῦ η εἰς α, καὶ συναιρέσει τοῦ ι, λαῖον, καὶ τοῦ τέμνω. καὶ γίνεται λαιοτομῶ· δηλονότι τὸ λήϊον τέμνω. καλεῖται δὲ εἶδος ἀκάνθης.

5 Ποῖός τις δείλας τὺ καὶ ἐν μέσῳ] δειλινὴ ὥρα, ὅτι ἀνατέλλει ὁ ἥλιος· δείλη δὲ ὀψία, ὅτε πρὸς δυσμὰς κατέρχεται. ποταπὸς γενήσῃ κατὰ μεσημβρίαν καὶ δείλην, ὃς νῦν ἀρξάμενος, οὐ μειοῖς καὶ ἐλαττοῖς τὸν στίχον τοῦ θέρους; τὸ γὰρ ἀποτρώγεις τοῦτο δηλοῖ. Ἄλλως. πῶς φησὶν οὐκ ἀργότερος ἔσῃ περὶ δύσεις τῆς ἡμέρας, ὅτε νῦν ῥαθυμεῖς τῆς ἐργασίας ἀρχόμενος. καὶ οὐκ ἀποτέμνεις τῆς αὔλακος οὐδέν. αὔλακα δέ, τὸν ὄγμον φησί· τὸ κοινῶς λεγόμενον ὀρδίνιον.

7 Μίλων ὀψαμάτα] τουτέστι μέχρις ὀψίας θερίζων καὶ κακοπαθῶν, καὶ μὴ ἐνδιδούς. ἢ ὁ ἀργὸς ὁ ὀψὲ καὶ μόλις θερίζων. ἢ ὁ καρτερικός. ὁ μέχρις ὀψίας δείλης τὸ θέρος ὑπομένων. ἢ τοῦτο λέγει, ἐπεὶ ὁ Μίλων ἐν ἀρχῇ τὸν Βάττον ἔφη ἐκλελύσθαι. ὀψαμάτην τὸν Μίλωνα ὁ Βάττος καλεῖ, τουτέστι μέχρις ὀψίας θερίζοντα, καὶ μὴ ἀποκάμνοντα. ¶ πέτρας ἀπότομε ἀπεράμμων] οὗτος, πέτρινε, λίθινε σκληρότατε· ἀτεράμνους γὰρ τοὺς σκληροὺς φασί, τοὺς μὴ τέρενας· ἐπεὶ τέρεν τὸ ἁπαλόν. καὶ τὰς πέτρας τὰς μὴ τειρομένας, καὶ ἀτέραμνα ὄσπρια, τὰ ἀνέψητα.

11 χαλεπὸν, χορίων κύνα γεῦσαι] παροιμία τοῦτό ἐστιν, ἐπὶ τῶν γευσαμένων ἔφεσίν τινος, δυσαποσπάστως δὲ ἐχόντων τῆς συνηθείας, λεγομένη· ἢ πῶς καὶ ἑτέρως λέγεται. χαλεπὸν φασὶ μαθοῦσα κύων σκυτοτραγεῖν. ὥσπερ φησὶν ὁ γευσάμενος χορίου κύων δυσαπόσπαστός ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ ἀρχαῖος ἐρωτικοῦ πάθους γευσάμενος.

Βάττος.

Ἀλλ' ἐγὼ ὦ Μίλων ἔραμαι σχεδὸν ἑνδεκαταῖος.

Battus.
Verum ego, o Milo, amo iam pene vndecim dies.

Μίλων.

Ἐκ πίθω ἀντλεῖς δῆλον· ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἅλις ὄξος.

Milo.
E dolio tu scilicet hauris: ego vero ne aceti quidé satis habeo.

Βάττος.

Τοιγάρτοι πρὸ θυρᾶν μοι ἀπὸ σπόρω ἄσκαλα πάντα.

Battus.
Itaque ante fores meas à semente omnia inculta sunt.

Μίλων.

15 Τίς δέ τυ τᾶν παίδων λυμαίνεται; Βα. Ἁ Πολυβώτα,

Milo.
Quæ vero puella te cruciat? BAT. Illa Polybutæ,

Quæ

33 Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος] ἧς τινος ᾠδῆς ὁ οἶκος ὅλος γένοιτο πλήρης. ὥστε γὰρ ὕπνος ἡμῖν γλυκερώτερος, ὥστε τὸ ἔαρ ἐξαίφνης ἐλθὸν, γλυκύ, ὅσον ἡ μουσουργία.

35 οἷς μὴ ὁρῆτε] χαίρεται καὶ, οὓς γὰρ ὁρῶσι, καὶ οὓς μὴ ὁρέωντι· τουτέστιν, οἷς μὴ ἐστὶ φίλαι αἱ μοῦσαι, χαίρουσιν. ἐκεῖναι δὲ οὓς τινας οὐ βλέπετι δηλονότι, διὰ τοῦ ποτοῦ προσέβλεψεν ἡ Κίρκη. διὰ τὸν Ὀδυσσέα φησίν· ὅν τινα οὐ κατέθηξε τὰ τῆς Κίρκης φάρμακα. τοὺς δὲ ἑταίρους ἀγρώμενα ὄντας καὶ ἀπεριοσκέπτους, ἀπεθηρίωσεν ὁ κυκεών. ἀνάδεις γὰρ ἦσαν, καὶ ἀμαθεῖς· καὶ ὑπὸ τῆς Κίρκης δυνάμενοι τῷ ποτῷ μεταμορφωθῆναι εἰς ἄλλα ζῶα.

ARGVMENTVM DECIMI Idyllii.

Colloquuntur inter metendum Milo & Battus. Battus autem Bombyca tibicina amore captus, Polybutae cuiusdam siue filia siue ancilla, segniter opus facit. Atque ob id interrogante Milone cur ita tarde metat, Battus amorem suum illi declarat & cantilenam in amicam suam recitat. Quam vbi absoluit, laudat eum Milo, quod cantilenam operario bene conuenientem cecinerit.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ι´ Εἰδυλλίου.

Προσδιαλέγονται ἀλλήλοις ἐν τῷ θερίζειν Μίλων καὶ Βάττος. Ἐρῶν δ᾽ ὁ Βάττος Βομβύκας αὐλητρίδος, Πολυβώτου τινὸς εἴτε θυγατρὸς εἴτε θεραπαίνης, ὀκνηρῶς ἐργάζεται. καὶ διὰ τοῦτο πυνθανομένου τοῦ Μίλωνος τί οὕτω βραδέως θερίζει, ὁ Βάττος τὸν αὐτοῦ ἔρωτα δηλοῖ, καὶ ᾠδὴν εἰς τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ ἀπαγγέλλει. Παυσάμενου δὲ τῆς ᾠδῆς αἰνεῖ ὁ Μίλων, ὡς πρέπουσαν ἐργάτῃ ᾠδὴν εἴρηκεν.

OPERARII, siue MESSORES, Idyllion X.

MILO & BATTVS.

ΕΡΓΑΤΙΝΑΙ, ἢ ΘΕΡΙΣΤΑΙ, Εἰδύλλιον ι´.

ΜΙΛΩΝ καὶ ΒΑΤΤΟΣ.

OPERARIE messor, miser, quid tibi nunc accidit?
Neq. sulcum rectum ducere potes, sicut antea ducebas:

Ἐργατίνα Βουκαῖε, τί νῦν ὠζυρὲ πεπόνθεις;
Οὔθ᾽ ἑὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνα, ὡς τὸ πρὶν ἄγες·

Neque vna metis cum propinquo: sed relinqueris,
Quemadmodum ouis a grege, cuius pedem spina sauciauit.
Qualis circa vesperum & in meridie futurus es,
Qum nunc incipiens sulcum non deuoras?

Οὔθ᾽ ἅμα λαιοτομεῖς τῷ πλατίον· ἀλλ᾽ ὑπολείπῃ,
Ὥσπερ ὄις ποίμνας, τᾶς τὸν πόδα κάκτος ἔτυψεν.
Ποῖός τις δείλαν τε καὶ ἐν μέσῳ ἄματος ἐσσῆ,
Ὃς νῦν ἀρχόμενος τᾶς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγῃς;

Battus.
Milo, vespertine messor, petrae durae fragmentum,
Nunquamne tibi accidit, vt desiderares aliquem absentem?

Βάττος.
Μίλων ὀψαμάτα, πέτρας ἀπόκομμ᾽ ἀτεράμνω,
Οὐδαμά τοι συνέβα ποθέσαι τινὰ τῶν ἀπεόντων;

Milo.
Nunquã. quo enim desiderio exterorum homo operarius teneri potest?

Μίλων.
Οὐδαμά· τίς δὲ πόθος τῶν ἔκτοθεν ἐργάτᾳ ἀνδρί;

Battus.
Nunquamne tibi euenit vt vigilares propter amorem?

Βάττος.
Οὐδαμά νυν συνέβα τοι ἀγρυπνῆσαι δι᾽ ἔρωτα;

Milo.
Neque eueniat: periculosum est extra gustare canem.

Μίλων.
Μηδὲ ξυμβαίη· χαλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι.

ΣΧΟ-

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ί.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Ἐργατῖναι, ἢ Θερισταί· Βάττος, καὶ Μίλων. προλογίζει δὲ ὁ Μίλων.

Ἐργατίνα βουκαῖε, τί νῦν ὀϊζυρὲ πεπόνθεις] ἐργατίνα. ἡ εὐθεῖα, ὁ ἐργατίνης. καὶ κλίνεται τοῦ ἐργατίνου· ὡς ὁ χρύσης, ὦ χρύση, καὶ ὦ χρύσα. βουκαῖον, οἱ μὲν τὸν θερισὴν ἤκουσαν, ἀπὸ τοῦ βοῦς ἐπιτατικοῦ μορίου, καὶ τοῦ καίνω, τὸ κόπτω καὶ θερίζω. ὁ μεγάλως καίνων, ἢ συμβοῆ, καὶ ᾠδῇ. βέλτιον δὲ τὸν ἀροτῆρα ἀκούειν, τὸν σὺν τοῖς βουσὶ καίνοντα τὴν γῆν καὶ τέμνοντα. ὑποκοριστικῶς δὲ εἴρηται Δίφιλος δὲ ἐν πρώτῳ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, κύριον ὄνομα τὸν Βουκαῖον λέγει. ὀϊζυρὸς, ὁ ταλαίπωρος. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ὀϊζύς, ἡ κακοπάθεια. τὸ δὲ ἑξῆς, ὦ ὀϊζυρὲ καὶ ταλαίπωρε θεριστὰ, τί δὴ πέπονθας, ὅτι τὴν εὐθεῖαν τάξιν ὡς πρότερον διατηρεῖς, οὐδ' ἅμα τῷ πλησίον λήϊον θερίζεις, ἀλλὰ καθυστερεῖς· ἢ οὔτε ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις θερίζεις θερισταῖς δηλονότι, ἀλλ' ὕστερος ἔρχῃ.

2 Οὔθ' ἑὸν ὄγμον] ὄγμος κυρίως, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρότρου τομή. ἤγουν, ἡ αὖλαξ, ἀπὸ τοῦ διοίγνυσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τῶν ἀροτριώντων. νῦν δὲ κεῖται ὁ λόγος, ἐπὶ τῆς κατ' εὐθὺ τάξεως τοῦ θερισμοῦ. Ἄλλως. ὄγμον τὴν αὔλακα παρὰ τὸ διοιχθῆναι τὴν γῆν. οἱ δὲ τάξιν, οἱ δὲ τὸν ὄρχον, οἱ δὲ τὸν χόρτον. κυρίως δὲ ἡ ἐπ' εὐθὺ τοῦ ἀρότρου τομή. καὶ ἔστιν ὄγμος, οἷον ἀπὸ τοῦ διοίγνυσθαι τὴν γῆν ὑπὸ τῶν ἀροτριώντων. νῦν δὲ κεῖται ἡ λέξις ἐπὶ τῆς εἰς εὐθὺ τάξεως τοῦ θερισμοῦ. ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὄγμον ἐλαύνοντος ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν.

3 Λαιοτομεῖς, ἀντὶ τοῦ θερίζεις. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ λήϊον, τὸ χωράφιον, τροπῇ τοῦ η εἰς α, καὶ συναιρέσει τοῦ ι, λαῖον, καὶ τοῦ τέμνω. καὶ γίνεται λαιοτομῶ· δηλονότι τὸ λήϊον τέμνω. καινότερος δὲ εἶδος ἀκαίρως.

5 Ποῖός τις δείλας τὺ καὶ ἐν μέσῳ] δείλης ὥρα, ὅτι ἀνατέλλει ὁ ἥλιος· δείλη δὲ ὀψία, ὅτε περὶ δυσμὰς κατέρχεται. ποταπὸς γενήσῃ κατὰ μεσημβρίαν καὶ δείλην, ὃς νῦν ἀρξάμενος, οὐ μειοῖς καὶ ἐλαττοῖς τὸν στίχον τοῦ θέρους; τὸ γὰρ ἀποτράγεις, τοῦτο δηλοῖ. Ἄλλως. πῶς φησὶν οὐκ ἀργότερος ἔσῃ περιιούσης τῆς ἡμέρας, ὅτε νῦν ῥαθυμεῖς τῆς ἐργασίας ἀρχόμενος. καὶ οὐκ ἀποτέμνεις τὴν αὔλακος οὐδέν. αὔλακα δὲ, τὸν ὄγμον φασὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον ὀρδίνιον.

7 Μίλων ὀψαμάτα] τουτέστι μέχρις ὀψίας θερίζων καὶ κακοπαθῶν, καὶ μὴ ἐνδιδούς. ἢ ὁ ἀργὸς ὁ ὀψὲ καὶ μόλις θερίζων. ἢ ὁ καρτερικὸς, ὁ μέχρις ὀψίας δείλης τὸ θέρος ὑπομένων. ἢ τοῦτο λέγει, ἐπεὶ ὁ Μίλων ἐν ἀρχῇ τὸν Βάττον ἐπιπλήττων. ὀψαμάτην τὸν Μίλωνα ὁ Βάττος καλεῖ, τουτέστι μέχρις ὀψίας θερίζοντα, καὶ μὴ ἀποκάμνοντα. ¶ πέτρας ἀπόκομμ' ἀπεράμνω] οἷον, πέτρινε, λίθινε σκληρότατε· ἀπεράμνους γὰρ τοὺς σκληροὺς φασὶ, τοὺς μὴ τέρενας· ἐπεὶ τέρεν τὸ ἁπαλόν. καὶ τὰς πέτρας τὰς μὴ τειρομένας, καὶ ἀτέραμνα ὄσπρια, τὰ ἀνέψητα.

11 χαλεπὸν, χορίων κύνα γεύσαι] παροιμία τοῦτο ἐστὶν, ἐπὶ τῶν γευσαμένων ἐφέσεως τινὸς, δυσαποσπάστως δὲ ἐχόντων τῆς συνηθείας, λεγομένη· ἤ πως καὶ ἑτέρως λέγεται. χαλεπὸν φασὶ μαθοῦσα κύων σκυτοτραγεῖν. ὥσπερ φησὶν ὁ γευσάμενος χορίου κύων δυσαπόσπαστός ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ ἀγροῖκος ἐρωτικοῦ πάθους γευσάμενος.

Βάττος.

Ἀλλ' ἐγὼ ὦ Μίλων ἔραμαι σχεδὸν ἑνδεκαταῖος.

Battus.

Verum ego, o Milo, amo iam pene vndecim dies.

Μίλων.

Ἐκ πίθω ἀντλεῖς δῆλον· ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἅλις ὄξος.

Milo.

E dolio tu scilicet haurīs: ego vero ne aceti quidē satis habeo.

Βάττος.

Τοιγάρτοι πρὸ θυρᾶν μοι ἀπὸ σπόρω ἄσκαλα πάντα.

Battus.

Itaque ante fores meas à semente omnia inculta sunt.

Μίλων.

Τίς δέ τυ τᾶν παίδων λυμαίνεται; Βα. Ἁ Πολυβώτα,

Milo.

Quæ vero puella te cruciat? BAT. Illa Polybutæ,

Quæ

Ἃ πραὶ ἀμώντεσσι παρ' Ἱπποκόωντι ποταύλει.

Quae nuper metentibus apud Hippocoontem accinebat.

Μίλων.

Εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν· ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις.
Μάντις τοι τὰν νύκτα χροΐξεῖται ἁ καλαμαία.

Milo.

Inuenit deus maleficum: habes iam quod diu optasti.
Vates tibi de nocte accubabit in stipulis habitans cicada.

Βάττος.

Μωμᾶσθαί μ' ἄρχῃ τύ. τυφλὸς δ' οὐκ αὐτὸς ὁ Πλοῦτος,
Ἀλλὰ καὶ ὠφρόντιστος Ἔρως· μηδὲν μέγα μυθεῦ.

Battus.

Irridere me incipis tu: non vero solus Plutus caecus est,
Verum etiam securus Amor: ne magnifice loquaris.

Μίλων.

Οὐ μέγα μυθεῦμαι. τὺ μόνον κατάβαλλε τὸ λᾷον,
Καί τι κόρας φιλικὸν μέλος ἀμβάλευ· ἅδιον οὕτως
Ἐργαξῇ· καὶ μὰν πρότερόν ποκα μουσικὸς ἦσθα.

Milo.

Non magnifice loquor. tu modo deiice segetem,
Et aliquod de puella amatorium carmen incipe: iucundius ita
Opus facies. Etenim prius aliquando musicus fuisti.

12 Ἀλλ' ἐγὼ ὦ Μίλων] σὺ μὲν φησὶν ἄπειρος ἔρωτος τυγχάνεις. ἐγὼ δὲ ἐρῶ ἕνδεκα ἡμέρας ἤδη.

13 Ἐκ πίθω ἀντλεῖς] τουτέστιν, οὕτως ἐν περιουσίᾳ ζῇς, ὥστε σε καὶ ἐρᾶν. ἢ εὐπορούμενος φησὶν, ἐκ περιουσίας, ἀπὸ πλήρους πίθου ἀντλεῖς, καὶ οὐκ ἐκ λαγηνίων. ἐγὼ δὲ οὐδὲ ὄξος ἔχω. Ἄλλως. Ἐκ πίθω ἀντλεῖς. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐν περιουσίᾳ ζώντων. ἀφθόνων φησὶ καὶ πλουσίων ἀπολαύεις τῶν πραγμάτων. ὁ γὰρ οὕτω κεχορηγημένος, περὶ ἀφροδίσια ἐκκαίεται ἀπ' ἀργίας συζῶν, ὁ δὲ μηδ' ὄξους ἔχων πιεῖν, καὶ τῷ πόνῳ μαχόμενος, οὐκ ἐρᾷ.

14 Τοιγάρτοι τὰ πρὸ θυρέτρων μοι] πάλαι φησὶν, ἀπὸ τοῦ σπόρου πάντα μοι ἦν ἄσκαλα, οὐ μόνον τὰ ἔνδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπὸ θυρῶν· νῦν δὲ διὰ τὸν ἔρωτα, οὐ μόνον τὰ πόρρω, ἀλλ' οὐδὲ τὰ περὶ θυρῶν μου εἰσὶν ἐσπαρμένα, ἀλλ' ἅπερ μένουσι διὰ τὸν ἔρωτα. Ἄλλως. ἄσκαλα] τουτέστιν ἀφ' οὗ ἔσπειρα μετὰ τὸν σπόρον ἠμελημένα ἐστὶν εἰς ποσότητα, ὅτι καὶ ἀσκάλιστά εἰσιν. σκαλίδιον δὲ τὸ χαράκιον, ὅτι σκαλίσει καθαίρω αὐτό. σκαλὶς δὲ, σκαλίδος, ἐργαλεῖον γεωργικὸν, τὸ κατ' αὐτοὺς λεγόμενον σκαλιστήριον.

15 Τίς δέ τυ τᾶν παίδων λυμαίνεται] ταῦτα ὁ Μίλων ἐρωτᾷ. εἶτα ὁ Βάττος ἐπάγει. ἁ Πολυβώτα. ἄδηλον δὲ, πότερον θυγατέρα ἢ θεράπαιναν τοῦ Πολυβώτου λέγει. ἡ τοῦ Πολυβώτου οὖν φησὶ λυμαίνεταί με. ἥ τις θεράπαινα θερίζουσιν ἡμῖν παρ' Ἱπποκόωντι, ἢ παρ' Ἱπποκίωνι (διχῶς γὰρ γράφεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις) προσηύλει. καὶ τὸ μὲν παρ' Ἱπποκόωντι γράφων, λέγει τῷ ποταμῷ· τὸ δὲ παρ' Ἱπποκίωνι, λέγει οὕτω καλουμένῳ.

17 Εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν] παροιμίαι εἰσὶ, τὸ, εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν. καὶ τὸ, εὗρε θεὸς τὸν αἴτιον· καὶ τὸ, ἔχεις ἃ πάλαι ἐπεθύμεις. τὸ δὲ εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρὸν, λέγεται ἐπὶ τῶν διδόντων δίκην τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ νοῦς· ἁμαρτωλῷ σοι ὄντι, δικαίως ἐπῆλθε τὸ θεῖον, ὅθεν καὶ περιπέπτωκας, οἷς ἐπεθύμεις κακοῖς. Ἄλλως. παροιμία ἐστὶ, λεγομένη κατὰ τῶν καυχωμένων, ὅτι ἐμπίπτουσιν εἰς ἃ ἐκφεύγουσι.

18 Μάντις τοι τὰν νύκτα χροΐζεται ἁ καλαμαία] γράφεται καὶ χροΐξεῖται, ἀντὶ τοῦ συγχρωτισθήσεται, καὶ συγκοιμηθήσεται. ἁ καλαμαία δὲ, ἀντὶ τοῦ ἡ ἀγρεία. ἔστι δὲ ἀκρὶς ἐν τῇ καλάμῃ γινομένη, καὶ καλεῖται μάντις. ἴσως οὖν ὁ Θεόκριτος ταύτην εἰπεῖν θέλων, καὶ διεξηγήσασθαι, τοῦτο φησίν· ἢ τὴν ἐπιβλαβῆ καὶ χαλεπὴν ἐρῶσαν. Λέσαρχος γὰρ ἐν ὑπομνήματι Λυκούργου Αἰσχύλου, τὴν ἀκρίδα φησὶ ταύτην, εἰ προσβλέψει τινὶ τῶν ζώων, ἐκείνῳ κακὸν γίνεσθαι. ἔστι δὲ χλωρὰ καὶ περιμήκεις τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἔχουσα καὶ λεπτοὺς, καὶ συνεχῶς αὐτοὺς κινοῦσα. λέγει δὲ, ἡ μάντις ἡ καλαμαία κατὰ τὴν νύκτα χροΐξεῖται, καὶ [illegible] τῷ χροΐ σου, καὶ σοί. ἀντὶ τοῦ, ἡ ἐρωμένη σου ἡ καλαμαία μάντις, συνδιαιτήσεταί σοι. τινὲς φασὶν εἰκάσαι τὴν βομβυκίαν τῇ ἀκρίδι ταύτῃ, διὰ καὶ τὸ τὴν

ἀκρίδα

ἀκρίδα μέλαιναν εἶναι αὐτήν, καὶ τὴν χάριν Σύραν. αὐτὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι ἀκρὶς συγκοιμηθήσεταί σοι, ἢ ὅτι ἰσχνὴ καὶ λεπτὴ καὶ μέλαινα, λέγει ὅτι μάντις καλαμαία. τὴν ἀκρίδα οὖν φησι καλαμαίαν, ἢ ὅτι ἐν καιρῷ καλάμης ἐσθίει τὸν στάχυν. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ μάντιν, ἢ ὅτι προμαντεύεται λιμὸν φαινομένη. ἢ ὅτι κακόχρους καὶ προσίζουσα οὖσα, οἷς ἂν ἐμφανίσῃ ζώοις, κακὸν προμηνύει. ἢ ἡ σὴ ἐρωμένη, ἡ ἐοικυῖα τῇ ἀκρίδι τῇ καλαμαίᾳ ὀνομαζομένῃ, τῇ πρὸς μαντείας ἐπιτηδείᾳ, περιβαλεῖται τὸν χρῶτά σου κατὰ τὴν νύκτα· τουτέστιν, ἡ ἰσχνὴ καὶ λεπτή, καὶ μακρόσκελος, συγκοιμηθήσεταί σοι.

19 τυφλὸς δ᾽ οὐκ αὐτὸς ὁ Πλοῦτος, ἀλλὰ καὶ ὠφρόντιστος Ἔρως] τυφλὸν τὸν πλοῦτον φησίν, ἐπεὶ οἱ πλουτοῦντες πηροῦνται τὴν διάνοιαν. Δήμητρος δὲ φασὶν αὐτὸν εἶναι υἱὸν καὶ Ἰασίωνος, ἐπεὶ τῇ τῶν καρπῶν περιουσίᾳ, ἢ ἀφθονίᾳ, ἡ μὲν ἰᾶται τὴν ἔνδειαν. ὑπὸ Διὸς δὲ αὐτὸν πηρωθῆναι φασίν, ἵνα μὴ βλέπων, ἐπὶ τοὺς δικαίους μόνους ἔρχηται. οἱ δὲ τυφλὸν αὐτὸν φασί, διὰ τὸ ἄκριτον. Ἄλλως. Ὁ ἀφρόντιστος, ὁ πολυμέριμνος. τὸ γὰρ ὠφρόντιστος ἀντὶ τοῦ ὁ ἀφρόντιστος. τὸ α ἐνταῦθα ἐπίτασιν σημαίνει. τουτέστιν ἐστι τὸ πάθος τῶν ἐρώντων· οἱ γὰρ ἐρῶντες, ἐκτήκονται ταῖς φροντίσι. Σημείωσαι ὅτι δύο οἱ παλαιοὶ τυφλά φασι, τὸν ἔρωτα, καὶ τὸν πλοῦτον. ὁ γὰρ ἐρῶν, ἔστιν ὅτε ἐρᾷ γυναικὸς δυσειδοῦς, ἣ τις δοκεῖ αὐτῷ καλλίστη εἶναι. ὅπερ ἐστὶ τυφλότης, ὥστε ὁ ἔρως τυφλός· ἤγουν, τυφλοποιός. ποιεῖ γὰρ τοὺς ἐρῶντας τὰ μὴ καλά, καλὰ ἡγεῖσθαι. ὡσαύτως καὶ ὁ πλοῦτος τυφλός. παρέρχεται γὰρ τοὺς καλοὺς καὶ κοσμίους, καὶ δίδωσιν ἑαυτὸν τοῖς κακίστοις καὶ βδελυροῖς.

20 μηδὲν μέγα μυθεῦ] ὅπερ ἵνα μηδὲν ἀλαζονικὸν εἴπῃς.

21 Οὐ μέγα μυθεῦμαι] οὐκ ἀλαζονεύομαι· σὺ δὲ μόνον θέριζε τὸ λήϊον· καὶ ἕνεκα τῆς κόρης, μελῳδεῖ, τραγῳδεῖ. οὕτω γὰρ ποιῶν, ἥδιον ἐργάσῃ· ὅτι μουσικός ποτε ὑπῆρχες.

Βάττος.

Μῶσαι Πιερίδες συναείσατε τὰν ῥαδινάν μοι
Παῖδ᾽· ὧν γὰρ χ᾽ ἅψησθε θεαί, καλὰ πάντα ποεῖτε.
Βομβύκα χαρίεσσα, Σύραν καλέοντί τυ πάντες,
Ἰσχνάν, ἁλιόκαυστον· ἐγὼ δὲ μόνος μελίχλωρον.
Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐντί, καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος·
Ἀλλ᾽ ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρᾶτα λέγονται.
Ἁ αἲξ τὰν κύτισον, ὁ λύκος τὰν αἶγα διώκει,
Ἁ γέρανος τὤροτρον· ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ τὶν μεμάνημαι.
Αἴθε μοι ἦσαν ὅσα Κροῖσόν ποκα φαντὶ πεπᾶσθαι,
Χρύσεοι ἀμφότεροί κ᾽ ἀνεκείμεθα τᾷ Ἀφροδίτᾳ·
Τὼς αὐλὼς μὲν ἔχοισα, καὶ ἢ ῥόδον, ἢ τύγε μᾶλον,
Σχῆμα δ᾽ ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν ἀμύκλας.
Βομβύκα χαρίεσσ᾽, οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοί τευ,
Ἁ φωνὰ δὲ τρύχνα. τὸν δ᾽ αὖ τρόπον οὐκ ἔχω εἰπεῖν.

Battus.

Musæ Pierides, vna mecum canite gracilem
Puellam: nam quæ vos deæ attingitis, omnia pulchra efficitis.
O Bombyce venusta, omnes te Syram vocant,
Tenuem, sole adustam: ego v. solus dico te flauā esse sicut mel.
Et viola nigra est, & notis inscriptus Hyacinthus,
Sed nihilominus tamen in sertis præcipue nominantur.
Capra cytisum sequitur, lupus capram,
Grus aratrum: ego vero amore erga te insanio.
Vtinam haberē tantas opes, quantas aiūt Crœsū olim possedisse:
Tunc aurei ambo Veneri consecrati staremus,
Tu tibias tenens, & aut rosam, aut pomum:
Ego vero habitu *ornatus*. & nouis in vtroq. pede *ad saltandū* calceis.
O Bombyce pulchra, pedes tui albi sunt vt tali:
Vox mollis est: de moribus vero non possum dicere.

24 Μῶσαι Πιερίδες] ὦ Μοῦσαι Πιερίδες· ἤγουν, αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ οὖσαι· συνυμνήσατε σὺν ἐμοὶ τὴν λεπτὴν παῖδα. ὧν τινων γὰρ πραγμάτων ἅψεσθε θεαί, πάντα καλὰ ποιεῖτε.

26 Σύραν καλέοντί τυ πάντες] Συρίαν σε ὀνομάζουσι πάντες, λεπτὴν καὶ μέλαιναν ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ἁλιόκαυστον, τὸ ὑπὸ ἡλίου κεκαυμένον. μελίχλωρον δέ, ἤγουν ἐοικυῖαν κατὰ τὸ χρῶμα μέλιτι,

λιπῇ, τουτέστι στερήσῃ· τοιοῦτον γάρ ἐστι καὶ τὸ χρῶμα τοῦ σίτου, ὡς καὶ τοῦ μέλιτος. ἢ οἱ μὲν ἄλλοι Σύραν σε καλοῦσιν, ἐγὼ δὲ μελίχλωρον, ἤγουν, μετριοχρῶτα ἠρέμα, καὶ οὐ λίαν μέλαιναν.

28 καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος] τὴν ὑάκινθον φασὶν, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ Αἴαντος ἀναδοθῆναι, τοῦ ἐν Τροίᾳ μανέντος. διά τοι τοῦτο ἔχειν ἐγγεγραμμένον, αἶ, αἶ, τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Αἴαντος. διὰ τοῦτο οὖν καὶ γραπτὴν νῦν αὐτὴν εἶπεν. ἡ γραπτὴ ὑάκινθος, ἡ ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ γεγραμμένα γράμματα θρηνώδη, δηλονότι τὸ, αἶ, αἶ. ἔστι δὲ σύμβολον, τῶν ἐπὶ τῷ Αἴαντι μυθολογουμένων. φῦναι γὰρ ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ φασὶ τὴν ὑάκινθον, ὅτε ἐμάνη ἐπὶ Τροίαν, περιπαρεὶς τῷ ξίφει. ὅθεν καὶ τὸ πάθος τοῦ Αἴαντος ὑποφαίνει. εἰς τὸν Εὐφορίωνα· φειδὼν εἶπεν· [ἢ εἰς τὸν Εὐφορίωνα ἀπιδὼν εἶπε. δίστιχος γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν γράφεται] Πορφυρέη ὑάκινθε, σὲ μὲν μία φάτις ἀοιδῶν, Ῥοιτείης ἀνάθεισι δεδουπότος Αἰακίδαο, Εἴαρος αὐτικλομένου γεγραμμένα κωκύουσαν.

29 τὰ πρῶτα λέγονται] ἤγουν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν ἀριθμοῦνται, καταλέγονται.

30 Ἁ αἲξ τὰν κύτισον] ὁ κύτισος, φυτὸν, ὃ νεμόμεναι αἱ αἶγες γάλακτος πλήθουσιν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ διώκει, ἤγουν ζητεῖ.

31 Ἁ γέρανος τὤροτρον] ἀρχομένου γὰρ σπόρου, αἱ γέρανοι φαίνονται. ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ μανίαν ἔχω.

32 Αἴθε μοι ἦσαν] εἴθε ἐκεκτήμην τὰ Κροίσου, ἀμφότεροι ἂν ἦμεν ὥσπερ χρυσοῖ τῇ Ἀφροδίτῃ. τὸ δὲ πεπᾶσθαι, ἀντὶ τοῦ κεκτῆσθαι.

35 Σχῆμα δ' ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἀμύκλας] Ἀμύκλαι πόλις Λακωνική. ὅθεν, καὶ Ἀμυκλαῖον πεδίον, τὸ ἐκ τῶν Ἀμυκλῶν. καὶ Ἀμύκλαι εἶδος ὑποδήματος, ὡς εἴρηται, ἀπὸ Ἀμυκλαίου τοῦ πρώτου ὑποδήματα φοροῦντος. γράφεται καὶ, σχῆμα δ' ἐγώ· καὶ ἔστιν ὁ νοῦς τοιοῦτος. ὀρχούμενος δὲ ἐγὼ ἐν τῇ εἰκόνι, ἐπίστευον ἐμαυτὸν ἔχοντα Λακωνικὰ ὑποδήματα. ἡ ἐμὴ στολὴ ἐφαίνετο ἂν ἔχουσα σχῆμα ὀρχηστοῦ, καὶ ἐν ἀμφοτέροις ποσὶν ὑποδήματα.

36 οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοί τευ] οἱ μὲν πόδες σου ἀστράγαλοι εἰσίν. ἤγουν, εὔρυθμοι, καὶ ὀρθοί. ἢ λευκοὶ ὡς οἱ ἀστράγαλοι.

37 Ἁ φωνὰ δὲ τρύχνος] ἡ τρύχνος. τοῦτο ἐστὶ τρυφερώτατος πάσης. ἤγουν, ἡ φωνή σου δὲ μαλακὴ, ἐοικυῖα τρύχνῳ. τρύχνος δὲ καὶ τρύχνη, εἶδος λαχάνου, ἡ κοινῶς λεγομένη ἀγριομελιτζάνα, ἱκανῶς μαλακοῦ. καὶ λέγεται στρύχνος. ὁ δὲ Θεόκριτος ἐξέβαλε τὸ σ διὰ τὸ μέτρον, τρύχνον εἰπών. ¶ Τὸν μὲν τρόπον οὐκ ἔχω εἰπεῖν] ἀντὶ τοῦ ἄδρον, εἰ μὴ ἄρα ἀμίμητον αὐτὸν ἔχεις, ὡς μηδὲ εἰπεῖν τινὰ ἀξίως.

Μίλων.

Ἦ καλὰς ἄμμε ποιῶν ἐλελήθει Βοῦκος ἀοιδάς·
Ὡς εὖ τὰν ἰδέαν τᾶς ἁρμονίας ἐμέτρησεν.
Ὤ μοι τῶ πώγωνος, ὃν ἀλιθίως ἀνέφυσας·
Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω Λυτιέρσα·
Δάματερ πολύκαρπε, πολύσταχυ, τοῦτο τὸ λᾶιον
Εὔεργόν τ' εἴη, καὶ κάρπιμον ὅττι μάλιστα.
Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται τὰ δράγματα, μὴ παριών τις
Εἴπῃ, Σύκινοι ἄνδρες, ἀπώλετο χ' οὗτος ὁ μισθός.
Ἐς βορέην ἄνεμον τᾶς κόρθυος ἁ τομὰ ὔμμιν
Ἢ ζέφυρον βλεπέτω· πιαίνεται ὁ στάχυς οὕτως.
Σῖτον ἀλοιῶντες φεύγειν τὸ μεσαμβρινὸν ὕπνον·
Ἐκ καλάμας ἄχυρον τελέθει τημόσδε μάλιστα.
Ἄρχεσθαι δ' ἀμῶντας ἐγειρομένω κορυδαλλῶ,

Milo.

Quam bellas cantiones faciens nos messor fefellit:
Quam apte vero speciem harmoniæ dimensus est?
Væ barbæ huic quæ tibi tanto fatuo nata est.
Vide & hæc, quæ sunt diuini Lytiersæ:
Ceres frugifera, spicifera, esto ut seges
Pulchre elaborata sit, & fœcunda quoad maxime:
Stringite collectores manipulos, ne quis præteriens
Dicat, O ficulnei homines, periit & hæc merces.
Ad boream ventum aceruí sectio vobis
Vel zephyrum spectet: sic enim aristæ pinguescunt.
Qui trituratis frumentum, fugite somnum meridianum:
Ex culmis tunc paleæ quam maxime excurrunt.
Messores incipere oportet, cum galerita excitatur:

Καὶ

Καὶ λήγειν εὕδοντος· ἐλινῦσαι δὲ τὸ καῦμα.
Εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω παῖδες βίος· οὐ μελεδαίνει
Τὸν τὸ πιεῖν ἐγχεῦντα· πάρεστι γὰρ ἄφθονον αὐτῷ.
Κάλλιον ὦ 'πιμελητὰ φιλάργυρε τὼς φακὸς ἕψειν,
Μὴ 'πιτάμῃς τὰν χεῖρα καταπρίων τὸ κύμινον.
Ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας ἐν ἀλίῳ ἄνδρας ἀείδειν.
Τὸν δὲ τεὸν βουκαῖε πρέπει λιμηρὸν ἔρωτα
Μυθίσδεν τᾷ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ.

Et desinere, cum illa dormit: & sine sensu tolerare aestum.
O pueri, ranae vita optanda est, quae non curat
Eum qui potum ministrat, abunde enim illi suppetit.
Pulchrius tibi est, o procurator avare, lentes coquere:
Videne manum vulneres dum cyminum dividis.
Haec decet viros in aestu solis laborantes cantare.
Tuum vero o mellor noxium amorem oportet
Narrare matri in lecto mane vigilanti.

38 Ἦ καλὰς ἄμμιν πῶν ἐλελήθει Βοῦκος ἀοιδάς] τοῦτο ὁ Μίλων εἰρωνευόμενος ἐν ἤθει φησί. συγκέκοπται δὲ τὸ ὄνομα· τὸν Βουκαῖον, Βοῦκον καὶ Βουκον εἶπεν ὑποκοριστικῶς.

39 Ὡς εὖ τὰν ἰδέαν] καὶ τοῦτο κατ' εἰρωνείαν. ὡς εὖ τὸ τῆς ἁρμονίας εἶδος ἐρρύθμισεν ὁ βουκαῖος.

40 Ὤ μοι τῶ πώγωνος] πώγωνα, τὰ γένεια φησίν. ὁ δὲ λόγος ὑβριστικός, ὅτι τὰ γένειά σου μωραίνουσιν. ἠλιθίως γὰρ αὐτὰ ἀνέφυσας.

41 Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω Λυτιέρσα] τὸ τῆς εἰρωνείας ἐξέφηνεν ὁ Μίλων, καταγελῶν αὐτοῦ, ὅτι ἐραστὴς ὢν ἐρωτικὸν ᾄδει, δυνατὸν δὲ ταῦτα λέγειν καὶ τὸν Βουκαῖον. θέασαι δέ φησι καὶ ταύτην τὴν τραγῳδίαν τοῦ Λυτιέρσου, ἣν μέλλω ᾆσαι. Ἱστορία. Οὗτος δὲ ὁ Λυτιέρσης, ᾤκει Κελαινὰς τῆς Φρυγίας, υἱὸς τυγχάνων νόθος τοῦ Μίδου. γεωργὸς δὲ ὤν, τοὺς παριόντας τῶν ξένων διώκων, ἠνάγκαζε θερίζειν μετ' αὐτοῦ· εἶτα ἑσπέρας ἀποτέμνων αὐτῶν τὰς κεφαλάς, τὸ λοιπὸν σῶμα ἐν τοῖς δράγμασι συνειλῶν ᾖδεν. Ἡρακλῆς δὲ ὕστερον τοῦτον ἀποκτείνας, ἔρριψεν εἰς τὸν Μαίανδρον ποταμόν. ὅθεν καὶ νῦν οἱ θερισταὶ κατὰ Φρυγίαν, ᾄδουσιν αὐτὸν ἐγκωμιάζοντες, ὡς ἄριστον θεριστήν. τοῦτον δέ φησιν Ἀπολλόδωρος ᾠδὴν εἶναι θεριστῶν λέγων οὕτω· καθάπερ ἐν μὲν θρήνοις ἰάλεμος, ἐν δὲ ὕμνοις ἴουλος, ἀφ' ὧν καὶ τὰς ᾠδὰς αὐτὰς καλοῦσιν, οὕτω καὶ τὴν θεριστῶν ᾠδὴν Λυτιέρσαν. εἶτα ἑξῆς ᾄδει ὁ Βάττος τὴν τοῦ Λυτιέρσου ᾠδήν, φησί:

42 Δάματερ πολύκαρπε] αὕτη ἐστὶν ἡ τοῦ Λυτιέρσου ᾠδή.

44 Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται] ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς τοὺς ἑπομένους, καὶ τὰ θεριζόμενα συνδεσμοῦντας· δράγματα δὲ τὰ πληροῦντα τῶν σταχύων τὴν ἀριστερὰν, παρὰ τὸ δράττειν. ὅθεν καὶ δραχμὴ, ἡ πληροῦσα τὴν χεῖρα τῷ κέρματι. ἀμάλη δὲ συνέστηκεν ἐκ δραγμάτων ἑκατὸν, ἢ καὶ διακοσίων.

45 Σύκινοι ἄνδρες] ἤγουν ἀσθενεῖς, καὶ ἀχρεῖοι· ὅτι τὸ τῆς συκῆς ξύλον, εὔθραυστον, ἀσθενὲς, καὶ ἀδύνατον. ὅθεν καὶ παροιμία, συκίνη ἐπικουρία, ἡ μηδὲν ὠφελοῦσα· ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς συκῆς.

46 Ἐς βορέαν ἄνεμον τᾶς κόρθυος ἁ τομὰ ὔμμιν] παρατετηρημένον λέγει, τοὺς τὰς ἀμάλας θημονοθετοῦντας, οὕτω τιθέναι, ὥστε τοὺς στάχυας ἐμπνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ζεφύρου, ἢ βορέου. τὸν γὰρ κόκκον ἐνδοτέρω ὄντα οὕτω συμβαίνει παίεσθαι ἐμπνεόμενον. κόρθυος δὲ, τοῦ ἐκ τῶν ἀμαλῶν συγκειμένου θημῶνος. Ἄλλως. Κόρθυν, τὸν σωρὸν λέγει. ὅταν δὲ τὰ δράγματα δεθῇ, τοὺς στάχυας συνάγουσι πρὸς ἀλλήλους κατὰ κόπην ἔσωθεν. τὰ δὲ κοῖλα αὐτῶν, ἅτινες αὐλοὺς καλοῦσιν, ἔξω ἐστραμμένα ἐῶσιν, ὅπως διὰ τῶν αὐλῶν ὁ σῖτος ῥιπιζόμενος παίηται, καὶ ἄβροχος καὶ ἄσηπτος διαμένῃ. ἡ κόρθυς δὲ, κλίνεται τῆς κόρθυος· ὡς ἡ πίτυς, τῆς πίτυος.

48 Σῖτον ἀλοιῶντας φεύγειν τὸ μεσαμβρινὸν ὕπνον] ἑτέρα παραίνεσις. δεῖ τοὺς ἀλοῶντας μεσημβρίας ἀλοᾶν. ἐπιτηδειότατος γάρ ἐστιν ὁ μεσημβρινὸς καιρὸς πρὸς τὸ ἀλοᾶν. φλεγόμενος γὰρ ἡλίου τηνικαῦτα τὴν καλάμην, τὸ ἄχυρον συμβαίνει λεπτότερον γίνεσθαι. καλάμη δὲ, τὸ κατώτερον τοῦ στάχυος. ὅπου τι σῶμα τῷ

στάχυϊ τέμνεται, καὶ ὅσον ἐν τῇ γῇ ἄτμητον ὑπολιμπάνεται.

50 Ἄρχεσθαι δ' ἀμῶντας ἐγειρομένω κορυδαλλῶ] δεῖ φησι τοὺς ἀλῶντας, μεσημβρίας ἀλοᾶν. τοὺς δὲ ἀμῶντας, ἄρτι λαλαγουμένης τῆς ἠοῦς ἄρχεσθαι τοῦ ἀμητοῦ· λήγειν δὲ ἐπισκιαζομένης ἤδη τῆς γῆς.

51 ἐλινύσαι δὲ τὸ καῦμα] ἤτοι τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἠρεμεῖν, βραδῦναι. τὸ θέμα, ἐλινύω τὸ βραδύνω· οὐκ ἀσκόπως δὲ τοῦτο λέγει. ὁ γὰρ κορυδαλλὸς τῶν ὀρνέων, πρῶτος περὶ τὸ λυκόφως ἐπὶ τὰς νομὰς ἀφικνεῖται, καὶ τελευταῖος ὑποστρέφει.

52 Εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω παῖδες βίος] μακάριος. ἐπισκώπτει δὲ τὸν ἐργοδότην, ὡς μὴ αὐτάρκες ποτὸν παρεχόμενον. εὐκτὸς δὲ, ὁ εὐχῆς ἄξιος, καὶ εὐκταῖος. ἀπευκτὸς δὲ καὶ ἀπευκταῖος, ὁ μισητός.

54 Κάλλιον ὦ πιμελητά] ὁ λόγος πρὸς τὸν ἐπιστάτην τῶν θεριστῶν, ὀλίγην τροφὴν αὐτοῖς παρεχόμενον. Ἄλλως. τὸ ἐπιμελητά, ἀντὶ τοῦ ὦ ἐργοδότα· ὃν δὴ ἐργοδότην φιλάργυρον φησί. τὸ δὲ τὸν φακὸν ἕψειν, παρ' ὑπόνοιαν. ἔδει γὰρ εἰπεῖν τὸ κρέας· ἤ, κάλλιον ὦ ἐπιστάτα ἕψειν σε τὸν φακὸν ὁλόκληρον. καὶ ὅρα ἵνα μὴ ἐπιτάμνῃς, ἤγουν σχίσῃς τὴν χεῖρα καταπρίων αὐτὸν δηλονότι, ὡς οἱ τὸ κύμινον. κατὰ γὰρ εἰώθαμεν τοὺς ἄγαν φειδωλοὺς, κυμινοπρίστας καλεῖν. σκώπτει δὲ αὐτὸν ὁ λόγος ὡς φειδωλόν.

56 Ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας ἐν ἀλίῳ ἄνδρας ἀείδειν] τινὲς ἐκ τοῦ Μίλωνος λέγουσιν εἶναι τὸν λόγον. ἀπὸ τοῦ, ἢ κάλας ἄμμας ποιῶν ἐλελήθει βῶκος ἀοιδάς, μέχρι τέλους τοῦ εἰδυλλίου. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐκ τοῦ Μίλωνός ἐστιν ὁ λόγος τό, ἦ καλὰς ἄμμας πιῶν, μέχρις, ἄμμιν τῶ πάγωνος, ὃν ἀληθίως ἀνέτυξας. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα, ἤγουν τό, θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ θείω Λυτιέρσα, λέγουσι τὸν Βάττον λέγειν μέχρι τοῦ, μὴ ἐπιτάμνῃς τὴν χεῖρα καταπρίων τὸ κύμινον. τὸ δὲ ἑξῆς, ὡς ἀπὸ τοῦ Μίλωνος. ἤτοι τό, ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα δύο στίχους. Ἄλλως. Ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας] Ταῦτα τὰ μέλη τὰ προειρημένα δηλονότι, χρὴ τοὺς θερίζοντας ᾄδειν, καὶ οὐχὶ ἐρωτικὰ ὥσπερ σὺ ποιεῖς βουκαῖε δηλονότι. ἢ ἐνδέχεται τοὺς θερίζοντας τοῦ θερισμοῦ φροντίζειν, καὶ μὴ τοῦ ἔρωτος. ὁ λόγος ἐκ τοῦ Μίλωνος. οἱ δὲ καὶ τοῖς ἐπάνω ταῦτα συνάπτουσι.

57 Τὸν δὲ τεὸν βουκαῖε πρέπει λιμηρὸν ἔρωτα] περὶ δὲ τοῦ ἔρωτός σου ὦ Βάττε τοῦ πτωχοῦ, πρέπον ἐστὶ τῇ μητρί σου λέγειν ἐν τῇ κοίτῃ κατὰ τὸν ὄρθρον κειμένῃ. ἢ ἀνισταμένῃ ὄρθρου. καὶ μὴ νῦν ἐμοί. τὸ δὲ λιμηρὸν, ἀντὶ τοῦ πτωχόν. ἢ χρὴ δέ σε τὸν σαυτοῦ ἔρωτα πρὸς τὴν μητέρα λέγειν, ὅτι γρηγορεῖ ἐν τῇ κοίτῃ.

ARGVMENTVM IDYLLII vndecimi.

Proponitur Cyclops qui amorem suum erga Galateam carmine solatur. Alloquitur autem Theocritus Niciam medicum, Milesium ratione, qui condiscipulus fuit Erasistrati, etiam medici. Fertur vero & aliquod ab illo carmen scriptum de Cyclope ad Theocritum.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ια΄ Εἰδυλλίου.

Ὑπόκειται ὁ Κύκλωψ παρηγορῶν ἑαυτὸν τὸν ἐπὶ Γαλατείᾳ ἔρωτα δι' ᾠδῆς. Προσδιαλέγεται δὲ ὁ Θεόκριτος ἰατρῷ Νικίᾳ, Μιλησίῳ τὸ γένος, ὃς συμφοιτητὴς γέγονεν Ἐρασιστράτου, ἰατροῦ ὄντος καὶ αὐτοῦ. Φέρεται δὲ καί τι ποιημάτιον αὐτοῦ ἀντιγεγραμμένον ὑπὲρ Κύκλωπος πρὸς Θεόκριτον.

CYCLOPS, Idyllion vndecimum.

Nvllvm contra amorem natum est remedium aliud,
O Nicia, neque quod vel inungi
vel aspergi possit, vt opinor,

ΚΥΚΛΩΨ, Εἰδύλλιον ια΄.

Οὐδὲν ποττὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο,
Νικία, οὔτ' ἔγχριστον, (ἐμὶν δοκεῖ) οὔτ' ἐπίπαστον,

Ἢ πα)

Ἠ ταὶ Πιερίδες· κοῦφον δέ τι τοῦτο καὶ ἁδὺ
Γίνετ' ἐπ' ἀνθρώποις· εὑρεῖν δ' οὐ ῥᾴδιόν ἐστι.
Γινώσκειν δ' οἶμαί τυ καλῶς, ἰατρὸν ἐόντα,
Καὶ ταῖς ἐννέα δὴ πεφιλαμένον ἔξοχα μοίσαις.
Οὕτω γοῦν ῥᾷστα διᾶγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἡμῖν,
Ὡρχαῖος Πολύφαμος, ὅκ' ἤρατο τᾶς Γαλατείας,
Ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τὼς κροτάφως τε·
Ἤρατο δ' οὔτι ῥόδοις, οὐ μάλοις, οὐδὲ κικίννοις,
Ἀλλ' ὀλοαῖς μανίαις· ἁγεῖτο δὲ πάντα πάρεργα.
Πολλάκι ταὶ ὄιες ποτὶ ταὔλιον αὐταὶ ἀπῆλθον.
Χλωρᾶς ἐκ βοτάνας· ὁ δὲ τὰν Γαλάτειαν ἀείδων,
Αὐτῶ ἐπ' ἀιόνος κατετάκετο φυκιοέσσας
Ἐξ ἀοῦς, ἔχθιστον ἔχων ὑποκάρδιον ἕλκος,
Κύπριος ἐκ μεγάλας, τό οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον.
Ἀλλὰ τὸ φάρμακον εὗρε· καθεζόμενος δ' ἐπὶ πέτρας
Ὑψηλᾶς, ἐς πόντον ὁρῶν, ἄειδε τοιαῦτα·

Quam Musæ. Leue hoc & iucundum
Nascitur inter homines: quod tamen facile non est inuenire.
Puto autem ego bene nosse te hoc, medicus cum sis,
Et nouem Musis eximie carus.
Sic Cyclops apud nos commode vixit,
Antiquus ille Polyphemus, cum amaret Galateam,
Iam primum pubescens circa os & tempora.
Amauit vero non rosis, aut pomis, aut cicinnis,
Sed perniciosis furiis: ducebat autem omnia posthabenda.
Sæpe oues ad ouile *sine duce* sua sponte redibant
Ex viridi gramine: ipse v. Galateam cantu celebrans
In ipso algoso litore consumebatur,
Inde vsq. ab aurora, insensissimũ habens sub pectore vulnus
A Venere potenti, quod telum illi in hepate fixerat.
Sed hoc remedium ille inuenit, sedensque in rupe
Præcelsa, in mare prospectans, talia canebat:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ια'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον Κύκλωψ, καὶ Γαλάτεια. Προλογίζει δὲ ὁ Θεόκριτος πρὸς τὸν Νικίαν.

Οὐδὲν πὸτ τὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο Νικία, οὔτ' ἔγχριστον, ἐμὶν δοκεῖ, οὔτ' ἐπίπαστον. ὁ νοῦς· οὐδὲν ἔρωτός μοι δοκεῖ φάρμακον πεφυκέναι ὦ Νικία, εἰ μὴ ἡ παιδεία, καὶ αἱ μοῦσαι. ταύταις γὰρ ὁ Κύκλωψ πρὸς διαγωγὴν τοῦ ἔρωτος τῆς Γαλατείας ἐχρῆτο. καὶ Φιλόξενος ποιεῖ τὸν Κύκλωπα παραμυθούμενον ἑαυτὸν, ἐπὶ τῷ τῆς Γαλατείας ἔρωτι, καὶ ἐντελλόμενον τοῖς δελφῖσιν, ὅπως ἀγγείλωσιν αὐτῇ, ὅπως ταῖς μούσαις τὸν ἔρωτα ἀκεῖται. καὶ Καλλίμαχος· Ὡς ἀγαθὸς Πολύφαμος ἀνεύρατο τὰν ἀοιδὰν, αἱ μοῦσαι τὸν ἔρωτα κατίσχανον. Ἄλλως. Ὦ Νικία. οὐδεμία θεραπεία ἄλλη ἐστὶ πρὸς τὸν ἔρωτα, παρὸ αἱ μοῦσαι. αὗται γὰρ θεραπεύουσι τὸν ἔρωτα. τὸ δὲ τοιοῦτο φάρμακον, κοῦφον καὶ χάριεν γίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. δύσκολον δὲ κατὰ τὴν εὕρεσιν. γινώσκεις δὲ καὶ σὺ τοῦτο ἐπιστημόνως, ὡς ἰατρὸς καὶ φίλος ταῖς μούσαις. καὶ τούτου παράδειγμα ὁ Κύκλωψ. εὐκολώτατα γὰρ ἐκεῖνος ἐθεράπευε τὸν ἔρωτα μελῳδῶν, καὶ ταῖς μούσαις προσέχων, ὅτι ἠράσθη τῆς Γαλατείας νέος ὢν, καὶ ἄρτι τὴν ἔκφυσιν τῆς γενειάδος ἐν τῷ πώγωνι δεικνύων. ἐκινήθη δ' εἰς ἔρωτα, οὐχ ὑπὸ μήλων, ἢ ῥόδων, ἢ ὑπὸ φαύλων τινῶν λέγω κικίννων, τουτέστι τριχῶν, ἀλλ' ὑπ' ὀλοῶν μανιῶν. ὥστε καὶ τὰ προσόντα αὐτῷ ἡγεῖσθαι πάρεργα. καὶ γὰρ αἱ ὄιες αὐτοῦ ᾄδοντος ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ἐκ τῆς νομῆς μόναι ἐπανῆλθον εἰς τὸ αὔλιον, τουτέστιν εἰς τὴν μάνδραν· αὐτὸς δὲ καθήμενος, ᾖδεν ἔχων ἐκ τῆς Ἀφροδίτης ἐγκάρδιον ἕλκος, ὅπερ ἐνέπηξε τῷ ἥπατι αὐτοῦ. Ἰστέον, ὅτι τῶν φαρμάκων τὰ μέν εἰσι χριστὰ, ἤγουν, ἅπερ χριόμεθα εἰς θεραπείαν· τὰ δὲ ποτὰ, ἤγουν, ἅπερ πίνομεν· τὰ δὲ ἐπίπαστα, ἤγουν, ἅπερ ἐπιπάττομεν.

3 Κοῦφον δέ τι τοῦτο] τὸ κατὰ φιλοσοφίαν ἔργον, κουφότατον παρέχει τὸ πάθος· ἤγουν. συντόμως γίνεται ἡ σοφία. καὶ συνόπιμον τὸ μουσικὸν εἶναι τινά.

4 Εὑρεῖν δ' οὐ ῥᾴδιον] τὴν φιλοσοφίαν λέγει, ἢ τὴν παιδείαν, ὅτι οὐκ ἔστιν εὐχερὲς περιγενέσθαι φιλοσοφίας, ἢ παιδείας.

7 Οὕτω γοῦν ῥᾷστα] οὕτω γὰρ τὸν τρόπον ῥᾴδιον διῆγε καὶ ὁ παρ' ἡμῖν Κύκλωψ διὰ τῶν

φύδαν. τὸ δὲ παρ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Σικελίας φέρε. καθὸ καὶ Συρακούσιός ἐστι. δοκεῖ δέ τισιν, ὅτι καὶ ἡ πλάνη τοῦ Ὀδυσσέως, περὶ Σικελίαν που γέγονε.

10 Ἤρατο δ' οὐ μάλοις] εἰς ἔρωτα ἐκινήθη, ἠράσθη, οὐκ ἐλαφρῶς, ὥστε μῆλα διδόναι, ἢ ῥόδα, ἢ ἕτερόν τι εἰς τὸ καλλωπίζειν· ἠράσθη οὐκ ἐλαφρῶς, καὶ τὸ κατὰ μέρος αὐτῆς, οὔτε ῥόδον, οὔτε μῆλον. μῆλον μὲν ἐπὶ τῆς ὄψεως· ῥόδον δὲ, τῆς γυναικείας ἥβης. τοιγαροῦν καὶ ῥοδωνιὰν αὐτὴν ἔσθ' ὅτε λέγει. ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει· Ὥς τ' οὖν ἐνδίαν τοῖς σπίοις ἥδομαι. ἅπαντα δ' εἶναι δοκεῖ ῥοδωνιά, καὶ μῆλα, καὶ σέλινα, καὶ σισύμβρια. ¶ οὐδὲ κικίννοις] τοῖς μαλλίοις. τῇ κόμῃ ὡς καὶ ὁ κωμικὸς κέχρηται. Ὥσπερ ἐγχέλεις χρυσοῦς ἔχων κικίννους.

12 Ποτὶ τὰν ἅλιον αὐταί] αὐταὶ ἀντὶ τοῦ μόναι. εἰ μόνος· Τυδείδης δ' αὐτός περ ἐών, ἀντὶ τοῦ αὐτέμαλος καὶ μόνος.

17 Ἀλλὰ τὸ φάρμακον εὗρε] ἀλλὰ τετραμμένος ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης, εὗρε τὸ φάρμακον, τουτέστι τὴν θεραπείαν. ¶ καθεζόμενος γὰρ ἐπάνω τινὸς πέτρας ὑψηλῆς, μέλη τινὰ συνετίθει ἐμμέτρως, πρὸς τὴν θάλασσαν βλέπων.

O candid. Galatea, cur amantem respuis?	Ὦ λευκὰ Γαλάτεια, τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλῃ;
Candidior caseo, cum aspiceris: tenerior agno,	Λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἁπαλωτέρα δ' ἀρνός,
Vitulo lasciuior, acerbior vua immatura.	Μόσχω γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς.
Soles vero huc venire, cum me dulcis somnus tenet:	Φοιτῇς δ' αὖθ' οὕτως ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἔχῃ με·
Recedis vero statim abiens cum dulcis somnus me reliquit,	Οἴχῃ δ' εὐθὺς ἰοῖσ' ὅκα γλυκὺς ὕπνος ἀνῇ με·
Fugisque velut ouis canum lupum conspicata.	Φεύγεις δ' ὥσπερ ὄις πολιὸν λύκον ἀθρήσασα.
Amare te capi puella tunc, cum primum	Ἠράσθην μὲν ἔγωγε κόρα τεῦ, ἁνίκα πρᾶτον
Venisti cum mea matre, volens hyacinthina folia	Ἦνθες ἐμᾷ σὺν ματρὶ, θέλοισ' ὑακίνθινα φύλλα
Ex monte decerpere: ego vero viæ dux eram.	Ἐξ ὄρεος δρέψασθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.
Neque, vbi te vidi, postea desinere, ne nunc quidem,	Παύσασθαι δ' ἐσιδών τυ καὶ ὕστερον οὐδ' ἔτι πω νῦν
Ab eo inde tempore potui: tu vero prorsus nihil per Iouem curas.	Ἐκ τήνω δύναμαι· τὶν δ' οὐ μέλει, οὐ μὰ Δί' οὐδέν.
Scio pulchra puella, quare me fugis:	Γινώσκω χαρίεσσα κόρα τίνος οὕνεκα φεύγεις.
Quia mihi hirsutum supercilium per totam frontem,	Οὕνεκά μοι λασία μὲν ὀφρὺς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ab aure altera ad alterā protensum est autem, vnum longum.	Ἐξ ὠτὸς τέταται ποτὶ θὤτερον ὡς μία μακρά·
Vnus vero oculus subest, & latus nasus super labra.	Εἷς δ' ὀφθαλμὸς ἔπεστι· πλατεῖα δὲ ῥὶς ἐπὶ χείλει.

19 Ἀποβάλλῃ] ὑβρίζεις, ἀποῤῥίπτεις. ἀποβάλλω γὰρ, τὸ ἀποῤῥίπτω. προσβάλλω, τὸ προσκρούω· ὡς τὸ, προσβάλλουσιν οἱ πολέμιοι τῷ τείχει τῆς πόλεως. περιβάλλω, τὸ ἐνδύω. ὅθεν καὶ περιβολὴ, τὸ ἔνδυμα.

20 Λευκοτέρα πακτᾶς] τυροῦ πηκτοῦ· ὃν οἱ Ἀττικοὶ προσφαγίδα καλοῦσι.

21 Μόσχω γαυροτέρα] αὐθαδεστέρα. γαῦρος γὰρ ὁ ἐπηρμένος. καὶ γαυριᾷ, ῥῆμα, ἀντὶ τοῦ ἐπαίρεται. ἐκ τούτου συγκριτικὸν, γαυρότερος, καὶ γαυροτέρα θηλυκόν. ¶ φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς] σκληροτέρα ἀώρου σταφυλῆς. ὄμφαξ γὰρ ἡ ἄωρος σταφυλή, καὶ ἡ ἄωρος ἐλαία. ὅθεν καὶ ὀμφάκινον ἔλαιον, τὸ ἐξ ἀώρων ἐλαιῶν γινόμενον, ὃ δὴ πινόμενον τὰς ἐν τῇ κοιλίᾳ πλατείας ἕλμινθας ἀναιρεῖ.

24 Πολιὸν λύκον] ἀντὶ τοῦ λευκόν. εἰσὶ γὰρ λύκοι, αἰθαλώδεις τὴν χροιάν· ἐπεὶ οὖν ἐκ μέλανος καὶ λευκοῦ εἰσι τὰ τοιαῦτα, εἶπε καταχρηστικῶς τοὺς λύκους λευκούς· ἢ πολιούς, ἀντὶ τοῦ γηραιούς, καὶ παλαιούς.

27 Ἐξ ὄρεος δρέψασθαι] τὸ δρέψασθαι

κυρίως ἐπὶ βοτανῶν, καὶ ἐπὶ φύλλων δένδρων· καὶ λέγεται ἀεὶ παθητικῶς· τὰ γὰρ ἐνεργητικὰ ἄχρηστα. σημαίνει δὲ τὸ τέμνω. ἐκ δὲ τούτου τὸ δρέπω ἀχρεῖον, καὶ δρεπάνη, δι' ἧς τοὺς ἀστάχυας δρέπομεν.

28 Παύσασθαι δ' ἐσιδόντα] οὐ δύναμαι παύσασθαι ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ, καθ' ὃν εἶδόν σε, ἔτι μὴ τοῦτο, ἔτι μέχρι τοῦ νῦν.

33 Πλατεῖα δὲ ῥὶς ἐπὶ χείλει] τουτέστιν εἰμὶ σιμός. σιμὸς δέ ἐστιν, ὁ συγκαθημένην ἔχων τὴν ῥῖνα, καὶ ἀνεστηκότας τοὺς ῥώθωνας. γρυπὸς δὲ, ὁ ἐπικαμπῆ ταύτην ἔχων, δίκην ἱέρακος.

Ἀλλ' οὗτος τοιοῦτος ἐὼν, βοτὰ χίλια βόσκω,
Κἠκ τούτων τὸ κράτιστον ἀμελγόμενον γάλα πίνω·
Τυρὸς δ' οὐ λείπει μ' οὔτ' ἐν θέρει, οὔτ' ἐν ὀπώρῃ,
Οὐ χειμῶνος ἄκρω· ταρσοὶ δ' ὑπεραχθέες αἰεί.
Συρίσδεν δ' ὡς οὔτις ἐπίσταμαι ὧδε Κυκλώπων,
Τὶν, τὸ φίλον γλυκύμαλον, ἁμᾶ κἠμαυτὸν ἀείδων,
Πολλάκι νυκτὸς ἀωρί. τρέφω δέ τοι ἕνδεκα νεβρὼς,
Πάσας ἀμνοφόρως, καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων.
Ἀλλ' ἀφίκευ τὺ ποτ' ἄμμε, καὶ ἑξεῖς οὐδὲν ἔλασσον·
Τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν.
Ἅδιον ἐν τὤντρῳ παρ' ἐμὶν τὰν νύκτα διαξεῖς·
Ἐντὶ δάφναι τηνεὶ, ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι·
Ἐντὶ μέλας κισσὸς, ἔντ' ἄμπελος ἁ γλυκύκαρπος·
Ἐντὶ ψυχρὸν ὕδωρ, τό μοι ἁ πολυδένδρεος Αἴτνα
Λευκᾶς ἐκ χιόνος, ποτὸν ἀμβρόσιον, προΐητι.
Τίς κεν τῶνδε θάλασσαν ἔχειν ἢ κύμαθ' ἕλοιτο;

Verum ego ille qui talis sum, oues mille pasco:
Et lac optimum, quod ex illis mulgetur, bibo:
Nec caseus mihi deficit in æstate, neque in autumno,
Neq. summa etiam hyeme: fiscellæ enim sunt oneratæ semper.
Fistula vero melius canere noui quam vllus hic Cyclopum,
Tecum, o carum dulce pomum, me ipsum quoq. cantu celebrãs,
Idq. sæpe nocte intempesta. Alo tibi vndecim hinnulos,
Omnes fœtos: & catulos quatuor vrsorum:
Sed veni tu ad me, & habebis nihil minus.
Glaucum vero mare sine litus ferire.
Iucundius in antro apud me noctem transiges:
Ibi sunt lauri, sunt proceræ cupressi:
Est & nigra hedera: est vitis dulcissimos fructus ferens:
Est & gelida vnda, quam mihi nemorosa Ætna
Ex candida niue, potum diuinum, ministrat.
Quis *præ* his in mari & fluctibus viuere mallet?

34 Ἀλλ' οὗτος τοιοῦτος] ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς τοιοῦτος ὢν, ἀχήμων δηλονότι καὶ δυσειδὴς, ποιμήν εἰμι προβάτων χιλίων, καὶ βόσκω αὐτά.

35 Καὶ τὸ γάλα τούτων τὸ κάλλιστον πίνω ἀμελγόμενον. ἰστέον, ὅτι τὸ ἀμέλγω κοινόν, ὃ καὶ βδέλλω, τὸ ἐκπιέζω. ἐκ τούτου καὶ βδέλλα, ἡ ἐκμυζῶσα καὶ πίνουσα τὸ αἷμα. Ἀττικῶς δὲ, βδάλλω τὸ αὐτό.

37 Ταρσοὶ δ' ὑπεραχθέες αἰεί] Ταρσοὶ τὰ κοινῶς λεγόμενα τυροβόλια καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ τείρω τηρῶ. καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ, καὶ ἀναδόσει τοῦ τόνου, τέρσω. ἀφ' οὗ ταρσός. ἐν ᾧ τινι δηλονότι, ὁ τυρὸς ξηραίνεται.

38 Συρίσδεν δ' ὡς οὔτις] γινώσκω δὲ διὰ σύριγγος μελουργεῖν, ὡς οὐδεὶς τῶν ἐνταῦθα ὄντων Κυκλώπων.

39 Τὶν τὸ φίλον γλυκύμαλον] τοῦτο πρόσφθεγμα ἐρωτικόν. εἰώθασι γὰρ οἱ ἐρῶντες πρὸς τὰς ἐρωμένας λέγειν, γλυκύ μου μῆλον. ἐμαυτὸν καὶ σὲ παρὰ καιρὸν τῆς νυκτὸς ᾄδω· τουτέστι, διὰ μὲν ὀργημάτων ἐγκωμιάζω. Ἄλλως. γλυκύμαλον. ναί φησιν οὕτω τὸ συρίζειν ἐπίσταμαι, ὡς οὐδεὶς τῶν Κυκλώπων, ὑμνῶν τὸ προσφιλέστατόν μοι γλυκύμηλον, ἤγουν τὸ γλυκὺ μῆλον. μῆλον δέ ἐστιν ὡς μελίλωτον. ἔστι γὰρ μήλου γένος. Σαπφώ· Γλυκύμαλον ἐρεύθεται, ὡς ἄκρῳ ἐπ' ὕσδῳ.

40 Τρέφω δέ τοι ἕνδεκα νεβρὼς] τοῦτο ἐρεθιστικόν· ἤγουν, παρακινητικὸν πρὸς ἔρωτα. ὅτι ἐκ περιουσίας ἔχω καὶ ἐλάφους, μετὰ τῶν γεννημάτων αὐτῶν. ἀμνοφόρους γὰρ, ἀμνίδας καὶ βρέφη φερούσας. ἢ μαννοφόρους. γράφεται γὰρ ἐν τισὶ καὶ οὕτω.

ὄντα. μάννος δέ ἐστιν ὁ περιτραχήλιος κόσμος, τὸ λεγόμενον μαννάκιον.

41 Καὶ σκύμνως τέσσαρας] καὶ σκύμνους ἄρκτων τέσσαρας.

42 Ἀλλ' ἀφίκευ τύ] ἀλλ' ἐλθὲ πρὸς ἐμέ· καὶ οὐχ ἧττον ἐμοῦ ἕξεις. δηλονότι, ὁμοίως ἐμοὶ ἀπολαύσεις τῶν ἐμῶν.

45 ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι] ῥαδινὸν τὸ ἐπιμηκες καὶ λεπτόν. τὸ ῥεῖα, ἤγουν εὐκόλως δονούμενον.

46 Ἐντὶ μέλας κισσός] οὐκ ἀσκόπως τοῦτό φησι. παραδίδωσι δὲ ὁ Κρατῖνος, καὶ ἄλλον λευκὸν κισσόν. οὗ τὸν καρπὸν μετὰ τὸ τελειῶσαι πινόμενον, πρὸς παιδοποιΐαν φασὶ συντηρεῖν.

47 Ἁ πολυδένδρεος Αἴτνα] Ἰστέον, ὅτι ἡ Αἴτνη τὸ ὄρος τῆς Σικελίας, ἐξ ἑνὸς μέρους πῦρ ἀναπέμπει· ὃ καὶ Αἰτναῖον λέγεται. ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου μέρους ἐστὶ δενδροφόρον, ἐν ᾧ καὶ χιὼν δι' ἔτους τηρεῖται, ἐξ οὗ φησιν ὁ Θεόκριτος τῆς χιόνος τηκομένης, ῥεῖν τὸ ὕδωρ καὶ μάλα ψυχρόν.

48 ποτὸν ἀμβρόσιον] νέκταρ, θεῶν πόμα. ἀμβροσία βορὰ θεῶν, ὥς φασιν Ἕλληνες. ἐκ δὲ τῆς ἀμβροσίας, καὶ ἀμβρόσιον πόμα, τὸ θεῖον, τουτέστι τὸ γλυκύτατον.

49 Τίς κα τῶνδε θάλασσαν] ἤγουν, τίς τοιαῦτα ἔχων ὅσα ἐγὼ ἔχω δηλονότι, ἀφεὶς ταῦτα προέλοιτο, ἤγουν προκρίνοι οἰκεῖν θάλασσαν καὶ κύματα.

Si vero ego videor tibi esse hirsutior,	Αἰ δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ δοκέω λασιώτερος ἦμες,
Sunt mihi querna ligna, & sub cinere ignis inextinctus:	Ἐντὶ δρυὸς ξύλα μοι, καὶ ὑπὸ σποδῷ ἀκάματον πῦρ·
Et perferre possum, vt etiam anima mea a te combueratur,	Καιόμενος δ' ὑπὸ τεῦ καὶ τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν,
Et vnicus ille oculus, quo mihi nihil dulcius est.	Καὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμόν, τῶ μοι γλυκερώτερον οὐδέν.
Hei mihi quod mater non pepetit me habentem branchias,	Ὤ μοι ὅτ' οὐκ ἔτεκέν μ' ἁ μάτηρ βράγχι' ἔχοντα,
Vt ad te per vndas irem, ac manum tuam osculater,	Ὡς κατέδυν ποτὶ τίν, καὶ τὰν χέρα τεῦ ἐφίλασα,
Si quidem os non velles: adferrem v. tibi vel alba lilia,	Αἰ μὴ τὸ στόμα λῇς· ἔφερον δέ τοι ἢ κρίνα λευκά,
Vel papauer tenerum, quod rubra crepitacula habet.	Ἢ μάκων' ἁπαλάν, ἐρυθρὰ πλαταγώνι' ἔχοισαν.
Atque hæc quidem in æstate, alia vero gignuntur hyeme,	Ἀλλὰ τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι·
Vt omnia hæc simul tibi afferre non possim.	Ὥστ' οὐκ ἄν τοι ταῦτα φέρειν ἅμα πάντ' ἐδυνάθην.
Nunc profecto hic, o puella, natare discam,	Νῦν μὰν ὦ κόριον νῦν αὐτόθι νεῖν γε μαθεῦμαι,
Si quis hospes nauigans cum naue huc aduenerit,	Αἴκά τις σὺν ναῒ πλέων ξένος ὧδ' ἀφίκηται·
Vt sciam quænam voluptas vobis sit habitare in profundo.	Ὡς κεν ἴδω τί ποθ' ἁδὺ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὔμμιν.

50 Αἰ δέ τοι αὐτὸς ἐγὼν δοκέω] εἰ δὲ ἐγὼ παρὰ σοὶ νομίζομαι λάσιος εἶναι, δηλονότι συνόφρυς, καὶ διὰ τοῦτο μεμίσημαι, ἐστί μοι ξύλα δρύϊνα· καὶ καιόμενος καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, οὗ γλυκύτερον οὐδὲν ἐμοὶ ὑπὸ σοῦ, ὑπομείναιμι ἂν ἡδέως. τοῦτό φησιν, ὅτι οἱ ἐρῶντες πάσχοντες ὑπὸ τῶν ἐρωμένων τὰ ἔσχατα τῶν δεινῶν, ἡδέως φέρουσιν.

54 Ὤ μοι ὅτ' οὐκ ἔτεκέν μ' ἁ] ἀπορῶν ὁ Κύκλωψ καὶ ἀποτυγχάνων ὡς ἐρῶν Νηρηΐδος τῆς Γαλατείας, φησὶ δεινοπαθῶν· φεῦ μοι, ὅτι οὐκ ἐγέννησέ με ἡ μήτηρ μου ἰχθύν. οὕτω γὰρ ἂν κατεφίλησα τὴν χεῖρά σου, ἐὰν μὴ τὸ στόμα ἤθελες.

56 ἔφερον δέ τοι ἢ κρίνα λευκά] ἔφερον δέ σοι καὶ ἐρωτικὰ σύμβολα. κρίνα δηλονότι λευκὰ καὶ μήκωνος φύλλα. ἀλλ' οὐκ ἂν δυνηθείην φέρειν σοι ἀμφότερα ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ· τὰ γὰρ κρίνα τοῦ θέρους εἰσί· τὰ δὲ τῆς μήκωνος φύλλα, τοῦ χειμῶνος. μήκων δὲ λέγεται ἡ κεφαλὴ καὶ ἀνθηφόρος βοτάνη, ἡ κοινῶς λεγομένη κώδια.

57 ἐρυθρὰ πλαταγώνια] τὰ τῆς μήκωνος φύλλα φησί, καὶ τὰ τῆς ἀνεμώνης. ἀπὸ τοῦ πλατάσσειν, ὅ ἐστι ψοφεῖν. τιθέντες γὰρ αὐτὰ κατὰ τὸν ἀντίχειρα καὶ τὸν λιχανὸν δάκτυλον, τύπτουσι τῇ ἑτέρᾳ χειρί, καὶ οὕτω σημειοῦνται, εἰ ἀγαπῶνται ὑπὸ τῶν ἐρωμέ-

ἐρωμέναις. ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς πλαταγῶνος ψόφου, εἰ ἀψόφως ἐπικρουσθείη.

60 Νῦν μὰν ὦ κόριον] λείπεται πάνυ ὦ κόρη· ἐπεὶ οὐ βραγχία ἔχω, τουτέστιν οὐκ ἰχθὺς ἐγενόμην, μαθεῖν ἐμὲ τὸ νεῖν, τουτέστι τὸ πλέειν, καὶ κολυμβᾶν. ἐὰν νῦν ἀφίκηταί τις ξένος ἐνταῦθα μετὰ νηός· ἐκεῖνος γὰρ ἐμὲ διδάξεται δυνατὸν ὄντι πλέειν, ἵνα μάθω τί γλυκὺ ἐστὶν ὑμῖν ταῖς Νηρηΐσι· δηλονότι τὸ κατοικεῖν τὸν βυθόν.

Ἐξένθοις Γαλάτεια, καὶ ἐξενθοῖσα λάθοιο
(Ὥσπερ ἐγὼ νῦν ὧδε καθήμενος) οἴκαδ' ἀπενθεῖν·
Ποιμαίνειν δ' ἐθέλοις σὺν ἐμὶν ἅμα, καὶ γάλ' ἀμέλγειν,
Καὶ τυρὸν πᾶξαι, τάμισον δριμεῖαν ἐνεῖσα.
Ἁ μάτηρ ἀδικεῖ με μόνα, καὶ μέμφομαι αὐτᾷ·
Οὐδὲν πᾶποχ' ὅλως ποτὶ τὶν φίλον εἶπεν ὑπὲρ μεῦ,
Καὶ ταῦτ', ἆμαρ ἐπ' ἆμαρ ὁρῶσά με λεπτὸν ἐόντα.
Φασῶ τὰν κεφαλὰν καὶ τὼς πόδας ἀμφοτέρως μευ
Σφύσδειν, ὡς ἀνιαθῇ· ἐπεὶ κἠγὼν ἀνιῶμαι.
Ὦ Κύκλωψ, Κύκλωψ, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
Αἴκ' ἐνθὼν ταλάρως τε πλέκοις, καὶ θαλλὸν ἀμάσας
Τοῖς ἄρνεσσι φέροις, τάχα κεν πολὺ μᾶλλον ἔχοις νῦν.
Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε· τί τὸν φεύγοντα διώκεις;
Εὑρήσεις Γαλάτειαν ἴσως καὶ καλλίον' ἄλλαν.
Πολλαὶ συμπαίσδεν με κόραι τὰν νύκτα κέλονται,
Κιχλίζοντι δὲ πᾶσαι, ἐπεί κ' αὐταῖς ὑπακούσω·
Δηλονότ' ἐν τᾷ γᾷ κἠγών τις φαίνομαι ἦμες.
Οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινεν τὸν ἔρωτα,
Μουσίσδων· ῥᾷον δὲ διᾶγ' ἢ χρυσὸν ἔδωκεν.

Egredere o Galatea, & egressa obliuiscaris
(Sicut ego nunc hic sedens) domum redire,
Pascere vero vna mecum velis, & lac mulgere,
Et caseum premere, acre coagulum immittens.
Mater me sola iniuria afficit, & eam accuso:
Nihil prorsus illa vnquam amabile tibi dixit de me,
Idque indies videns me tenuem magis fieri.
Dicam mihi caput & ambos pedes meos
Dolere, vt crucietur: quoniam & ego crucior.
O Cyclops, Cyclops, quo tibi mens auolauit?
Si tu profectus calathos texeres, & teneras virgas metens
Agnis adferres, fortasse multo rectius saperes.
Mulge præsentem: quid enim fugientem sectaris?
Forte aliam inuenies Galateam, & quidem pulchriorem.
Multæ puellæ mecum de nocte colludere volunt:
Suauiter vero rident omnes, cum ipsis ausculto:
Nimirum & ego in terra aliquis videor esse.
Sic Polyphemus pascebat amorem,
Cantans: suauius autem agebat, quam si aurum dedisset.

63 Ἐξένθοις Γαλάτεια] τὸ πᾶν· εἴθε ἐξέλθοις ὦ Γαλάτεια. καὶ ἐξελθοῦσα, εἴθε λάθοις, ὥσπερ ἐγὼ νῦν ἐνταῦθα καθήμενος, εἰς τὸν οἶκον ἀπελθεῖν. καὶ εἴθε βουληθείης σὺν ἐμοὶ ποιμαίνειν, καὶ ὁμοῦ γάλα ἀμέλγειν. καὶ εἴθε βουληθείης, ἀπὸ κοινοῦ τὸ σχῆμα, τυρὸν πῆξαι, πυτίαν δραστικωτάτην ἐμβαλοῦσα.

67 Ἁ μάτηρ ἀδικεῖ με] ὅτι οὐ μαστροπεύει μοι. αὕτη δ' ἂν εἴη Φόρκυνος θυγάτηρ ἡ Θόωσα, καθὼς φησὶν ὁ ποιητής. Ἄλλως. τοῦτο ἀγροικικὸν, καὶ ἀφελὲς τὸ ἦθος. ὅτι ἡ μήτηρ μου ἀδικεῖ με, μὴ προσαγαγοῦσα τὴν ἐμὴν ἐρωμένην πρὸς ἐμέ. καὶ ταῦτα ὁρῶσά με ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἰσχναινόμενον, καὶ λεπτυνόμενον καθ' ἑκάστην ἡμέραν· διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ἀντιλυπήσω αὐτήν, προφασιζόμενος, ὅτι τὴν κεφαλήν μου ὀδυνῶμαι, καὶ τοὺς πόδας μου ἀμφοτέρους, ἐπεὶ τοῦ ἔρωτός μου οὐ φροντίζει.

72 Ὦ Κύκλωψ Κύκλωψ] ὥσπερ συστραφείς, καὶ ἀλγύνας τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ἐκστάσεως, πρὸς ἑαυτὸν διαλέγεται· ποῦ τὰς φρένας ὦ Κύκλωψ ἐκπεπετασμένας καὶ πεπλανημένας ἔχεις, ἐὰν ἀπελθὼν καλαθίσκους συμπλέκῃς, καὶ πόαν θερίσας τοῖς ἀρνίοις φέροις, ἴσως γένοιο φρονιμώτερος.

75 Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε] ὁ νοῦς· τί

πρὸς ἀμηχανίαν τρέπῃ; Ἡσίοδος· Νήπιος, ὃς τὰ ἕτοιμα λιπὼν, τ᾽ ἀνέτοιμα διώκει. κατὰ τὴν παροιμίαν τοῦτο λέγει. τὸν θέλοντα βοῦν ἔλαυνε· ἤγουν, τὴν ἀγαπῶσαν φίλει.

80 Οὕτω τοι Πολύφαμος] πρὸς τὸν Νικίαν ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ. οὕτως ὁ Πολύφημος, φησὶ, μετεχειρίζετο, τὸν ἔρωτα ἐθεράπευε μελουργῶν.

81 ῥᾷον δ᾽ ἦγ᾽] ἀσαφέστερον ἡ λέξις, παρὸ μᾶλλον δαπανᾶν, εἰς θεραπείαν τοῦ ἔρωτος δηλονότι. ἢ εἰ χρυσίον εἶχε δαπανᾶν, ὅπως πείσῃ τὴν Γαλάτειαν.

ARGVMENTVM IDYLLII duodecimi.

Inscribitur quidem hoc Idyllion Aites: scriptum vero est Ionica dialecto. Aitas autem Thessali vocant amatos. Alij Aίτας socios appellant, nonnulli vero probos & modestos ita vocari dicunt, quasi non proteruos, siue impudentes. Aut Aites significat cohabitatorem & conciuem. Alloquitur autem amator eum quem amat, optatque sibi duorum animorum coniunctionem, & amicitiæ solidam firmitatem, quæ vsque in finem vitæ permaneat: adeo vt etiam post ipsorum mortem posteri prædicent concordiam quæ inter eos intercessit. Et Megarenses laudat, eo quod summo honore affecerint Dioclem, qui semetipsum pro amico suo defendendo morti exposuit.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ιβ´ Εἰδυλλίου.

Ἐπιγράφεται μὲν τὸ Εἰδύλλιον Αἴτης, γέγραπται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ. Αἴτας δὲ οἱ μὲν Θετταλοὶ καλοῦσι τοὺς ἐρωμένους· οἱ δὲ, Αἴτας, τοὺς ἑταίρους. φασὶ δέ τινες λέγεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς, οἷον μὴ ἴτας, ἀντὶ τοῦ μὴ ἰταμούς. ἢ Αἴτης, ὁ συνοικέτης καὶ συμπολίτης. Προσδιαλέγεται δὲ ὁ ἐραστὴς τῷ ἐρωμένῳ, καὶ εὔχεται δύο ψυχῶν ἁρμογὴν αὐτοῖς γενέσθαι, καὶ φιλίαν ἀσφαλῆ μέχρι τέλους παραμένουσαν· ἵνα καὶ μετὰ θάνατον οἱ μετ᾽ αὐτοὺς φημίζωσι τὴν ἐν ἀμφοτέροις ὁμόνοιαν. Καὶ τοὺς Μεγαρεῖς ἐπαινεῖ, ἐπὶ τῷ τετιμηκέναι Διοκλέα ὑπεραποθανόντα τοῦ ἰδίου ἐρωμένου.

AITES, Idyllion XII.

VENISTI care puer, post tertiam iam noctem & auroram,
Venisti: qui vero desiderio conficiuntur, vno die fiunt senes.
Quanto ver hyeme, & quanto pomum pruno
Suauius, quantoque mater ouis suo agno villosior est,
Quanto virgo præstantior est muliere ter nupta,
Quanto vitulo celerior hinnulus, quantum luscinia
Canora cantu omnes volucres superat:
Tantum tu me exhilarasti aduenien. Sub vmbrosam v. fagum
Sicut viator aliquis sole torrente, properabam.
Vtinam concors adspiret vtrisque amor
Nobis, ita vt posteri de nobis cantent!

ΑΙΤΗΣ, Εἰδύλλιον ιβ´.

Ἤλυθες, ὦ φίλε κοῦρε, τρίτῃ σὺν νυκτὶ καὶ ἠοῖ,
Ἤλυθες· οἱ δὲ ποθεῦντες, ἐν ἤματι γηράσκουσιν.
Ὅσσον ἔαρ χειμῶνος, ὅσον μῆλον βραβύλοιο
Ἥδιον, ὅσσον ὄϊς σφετέρης λασιωτέρη ἀρνὸς,
Ὅσσον παρθενικὴ προφέρει τριγάμοιο γυναικὸς,
Ὅσσον ἐλαφροτέρη μόσχου νεβρὸς, ὅσσον ἀηδὼν
Συμπάντων λιγύφωνος ἀοιδοτάτη πετεηνῶν·
Τόσσον ἔμ᾽ εὔφρηνας σὺ φανεὶς· σκιερὴν δ᾽ ὑπὸ φηγὸν,
Ἠελίου φρύγοντος ὁδοιπόρος ἔδραμον ὥς τις.
Εἴθ᾽ ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες
Νῶϊν, ἐπεσσομένοις δὲ γενοίμεθα πᾶσιν ἀοιδή.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιβ´.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον Αἴτης· γέγραπται δὲ Ἰάδι διαλέκτῳ. ἔστι δὲ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἀφηγηματικόν. ἀφ᾽ ἑνὸς γὰρ προσώπου προάγεται ὁ λόγος, τουτέστι, τοῦ Θεοκρίτου. διαλέγεται γὰρ ὡς ἐραστὴς πρός τινα ἐρώμενον, οὐ πλέον τριῶν ἡμερῶν ἀποδεδημηκότα καὶ ἐλθόντα φησίν· ἦλθες μετὰ τρεῖς ἡμέρας· ἐγὼ δὲ ἐν μιᾷ ἐγήρασα, ὡς ποθῶν. ἔστι δὲ Εἰσπνήλας ὁ ἐραστὴς, κατὰ τὴν τῶν Ἀμυκλαίων διάλεκτον. Αἴτης δὲ, ὁ ἐρώμενος, ὡς Θετταλοὶ φασίν.

φασίν. διὰ χρόνου ἵνα μὴ θάνατον γένοιντο ἀοίδιμοι. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τοὺς Μεγαρεῖς ὡς τετιμηκότας τὸν Διοκλέα παιδεραστὴν ὄντα, ἐπιταφίῳ ἀγῶνι. ἐν ᾧ οἱ νέοι ἠγωνίζοντο φιλήμασι· καὶ ὁ μᾶλλον φιλήσας, ἐστεφανοῦτο βαρεῖ στεφάνῳ, καὶ ἀπήρχετο πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.

1 Ἤλυθες ὦ φίλε κοῦρε τρίτῃ σὺν νυκτὶ καὶ ἀοῖ, ἤλυθες] ὦ φίλε μοι νέε, ἦλθες μετὰ τρεῖς νύκτας τε καὶ ἡμέρας. εἶτα ἐπαναφέρων εἴρηκεν, ὅτι βραδέως ἦλθες.

2 οἱ δὲ ποθεῦντες] οἱ δὲ ἐρῶντες ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποδυρόμενοι, γηρῶσιν. ἔστι δὲ παρὰ τὸ Ὁμηρικόν· Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν. ἢ οἱ δὲ ποθοῦντες ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ γηρῶσι τῶν ἐρωμένων ἀποτυγχάνοντες. Ἄλλως. οἱ ἐρῶντες, εἰ μίαν μόνην ἡμέραν τοῦ ἐρωμένου ἀπολειφθεῖεν, τὴν πᾶσαν ζωὴν ἐστερῆσθαι τῆς αὐτῶν παρουσίας νομίζουσιν.

3 Ὅσσον ἔαρ χειμῶνος] ὅσον δὲ ἡδύτερον τὸ ἔαρ τοῦ χειμῶνος, ὅσον ἡ οἶς τῆς ἰδίας ἀρνὸς δασυτέρα, ὅσον ἡ παρθένος προτιματέρα τῆς πολυγάμου γυναικός, ὅσον ταχυτέρα ἡ ἔλαφος τοῦ μόσχου, ὅσον ἡ ἀηδὼν γλυκυτάτη εἰς τὸ ᾄδειν, δηλονότι τῶν πετεινῶν πάντων· τόσον φανεὶς σὺ εὔφρανας ἐμέ. κατέφυγον δὲ ὑπὸ σὲ ἀναψυχὴν ληψόμενος δηλονότι, ὥσπερ καὶ ὁ διοιπόρος τῷ ἡλίῳ φλεγόμενος· ὑπὸ σκιὰν δὲ δένδρου καταφεύγει.

8 σκιερὰν δ' ὑπὸ φαγόν] ὡς ἄν τις φησὶ φλεγόμενος ὑπὸ ἡλίου εἰς σκιὰν φηγοῦ παρέλθῃ, οὕτω κἀγώ σοι προσανεπαυσάμην ἀσμένως.

10 Εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν]. εἴθε, φησὶν, ἐπιχαίρει ὅμοιον γένηται τὸν εἰς ἀλλήλους ἔρωτα, ἵνα καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων περιβόητος ἡμῶν ἡ φιλία ᾖ. ἢ, εἴθε δὲ ἐφ' ἡμῖν ἀμφοτέροις ὁμαλοὶ οἱ ἔρωτες γένοιντο, καὶ ἐπιπνεύσειαν ἀναγκαίως. γενοίμεθα δὲ καὶ τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις, λόγος ᾀδόμενος· ὅτι δύο τινὲς, ἐν ἀλλήλοις ἐγένοντο συντακέντες τῷ ἔρωτι.

11 ἐπεσσομένοισι δὲ] ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῖς ἐσομένοις καὶ μέλλουσιν ἔπειτα· ἤτοι τοῖς μεταγενεστέροις γενοίμεθα ἀοιδοί· ἤτοι ἄκουσμα, λέγουσι δηλονότι.

Δοιώ δή τινε τώδε μετ' ἀμφοτέροισι γενέσθην
Φῶθ'· ὁ μὲν, ἦν εἴσπνηλος, φαίη χ' ὡμυκλαΐσδων·
Τὸν δ' ἕτερον πάλιν, ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι, ἀΐταν·
Ἀλλήλους δ' ἐφίλησαν ἴσῳ ζυγῷ. ἦ ῥα τότ' ἦσαν
Χρύσειοι πάλαι ἄνδρες, ὅκ' ἀντεφίλησ' ὁ φιληθείς.
Εἰ γὰρ τοῦτο πάτερ Κρονίδη πέλοι· εἰ γὰρ ἀγήρῳ
Ἀθάνατοι· γενεαῖς δὲ διηκοσίῃσιν ἔπειτα
Ἀγγείλειεν ἐμοί τις ἀνέξοδον εἰς Ἀχέροντα,
Ἡ σὴ νῦν φιλότης καὶ τοῦ χαρίεντος ἀΐτεω,
Πᾶσι διὰ στόματος, μετὰ δ' ἠϊθέοισι μάλιστα.
Ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι οὐρανίωνες
Ἔσσονθ' ὡς ἐθέλουσιν· ἐγὼ δέ σε τὸν καλὸν αἰνῶν,
Ψεύδεα ῥινὸς ὕπερθεν ἀραιῆς οὐκ ἀναφύσω.
Ἢν γὰρ καί τι δάκῃς, τὸ μὲν ἀβλαβὲς εὐθὺς ἔθηκας,
Διπλάσιον δ' ὤνησας· ἔχων δ' ἐπίμετρον ἀπῆλθον.

Duo quidam inter se iuncti fuerunt
Viri: alter erat amicus, dicat quis Amyclæa lingua loquens,
Alterũ vero Thessalice loquens amatum vocet.
Mutuo illi sese amabant æqua lege: certe tunc fuerunt
Aurei olim homines, quum vicissim amaret qui amabatur.
Vtinam hoc, o pater Iupiter, fiat: atq; vtinã nunquam senescentes
Immortales simus: atque post secula ducenta
Nunciet mihi aliquis apud Acheronte irremeabilem:
Dicens, Amor tuus nunc, & amabilis amici tui,
Omnibus est in ore, præcipue vero iuuenibus.
Verum horum omnium superi cælicolæ
Dispensatores erunt sicut volent: ego vero te laudibus celebrans
Non edam mendacia super nasum rarum: *i. nihil falsi dicam.*
Nam etsi *me* in aliquo læseris, & statim reddidisti id innoxium,
Et duplo iuuisti, & habens auctuarium discedo.

12 Δοιὼ δή τινε] τοῦτο ὡς τοὺς περιηγητὰς ἔρως. ἵνα οἱ μεταγενέστεροι τῆς φιλίας ἡ μὲν μιμηθέντες, λέγωσιν ὅτι δύο περὶ ἡμῶν ἐγένοντο αὐδρα... ὁ ἕτερος μὲν ὑπὸ Λακώνων λεγόμενος

Εἴσπνηλος, τουτέστιν ἐραστής· ἕτερος δὲ ὑπὸ Θεσσαλῶν Ἀΐτας, τουτέστιν ἐρώμενος. ἐπεὶ δὲ ἀλλήλους ἐξ ἴσου ἐφίλησαν, τὸν χρυσοῦ γένους, ὡς ἔοικεν, ὄντες.

13 ὁ μὲν, ἦν Εἴσπνηλος, φαίη χ' ὡ μυκλαΐζων] ὁ μὲν κατὰ τοὺς Ἀμυκλαίους Εἴσπνηλος ὀνομαζόμενος. ἐπεὶ γὰρ τὸν ἐραστὴν Εἴσπνηλον φασίν· ὁ δὲ ἕτερος κατὰ τοὺς Θετταλοὺς Ἀΐτης, τουτέστιν ἐρώμενος. τὴν ἀλλήλων δὲ φιλίαν ἰσόῤῥοπον εἶχον, ὡς ἐπὶ ζυγοῦ ἰσοστάθμου. ὡς ἔοικε δὲ τότε ἦσαν πάλαι ἄνδρες ἐκ τοῦ χρυσοῦ γένους, ὅτε ὁ φιλῶν ἀντεφιλεῖτο. Ἀμύκλαι δὲ πόλις Λακωνική.

17 Εἰ γὰρ τοῦτο πάτερ Κρονίδα] εἴθε γὰρ τοῦτο ὦ Ζεῦ γένοιτο υἱὲ τοῦ Κρόνου. ¶ εἰ ὦ ἀγήρω ἀθάνατοι, ἥρωες, ὦ Ζεῦ καὶ ὦ ἕτεροι θεοὶ οἱ μὴ γηράσκοντες, καὶ ἀθάνατοι. Ἄλλως. εἰ γὰρ ἀγήρω ἀθάνατοι] νοητέον ἔξωθεν, ἡμεῖς. τοῦτο δὲ οὐχ ὡς θεοὺς αὐτοὺς εἶναι φησὶν, ἀλλ' ὡς καὶ τοῖς μεταγενεστέροις, διὰ μνήμης εἶναι καὶ ἀΐδιον, καὶ μὴ ἐπιλησθῆναι. ἢ, εἰ γὰρ ἀγήρω ἡμεῖς, ὦ ἀθάνατοι, ἤγουν διὰ μνήμης ὑπερέχομεν. ὁ νοῦς. τὸ πᾶν· εἴθε ἀθάνατοι γενοίμεθα, μηδ' ὅλως γήρως γευσάμενοι. εἰ δὲ συμβαίνη ἡμᾶς θανεῖν δηλονότι, εἴθε τις ἀγγείλειεν ἡμῖν εἰς τὸν ἀνέκβατον τόπον τοῦ ᾅδου, μετὰ διακοσίας γενεὰς, ὅτι ἡ σὴ νῦν φιλία καὶ τοῦ ἐρωμένου, τοῖς πάντων ἔγκειται στόμασι, μάλιστα δὲ τοῖς τῶν ἠϊθέων στόμασι δηλονότι.

22 Ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι] ἀλλ' οἱ θεοὶ μὲν ἔσονται οἱ οὐρανίωνες ὑπέρτεροι τούτων· τουτέστιν ἰσχυρότατοι βοηθοὶ, ὡς ἐθέλουσιν.

23 ἐγὼ δὲ ἐπαινῶν σε τὸν καλὸν, οὐ ψεύσομαι, οὐδὲ ἐπὶ τῆς ῥινὸς τῆς ἐμῆς ἀναβλαστήσουσι τὰ τῶν ψευδοῦς σύμβολα. Ἄλλως. ἐγὼ δέ σε] ἐγὼ δέ σε ἐγκωμιάζων, λέγει δὲ πρὸς τὸν ἐρώμενον, οὐ ψεύσομαι περὶ σοῦ. οὐδὲ ἐπάνω τῆς ῥινὸς ψεῦσμα γεννήσω, ἢ μᾶλλον φύσω· εἰώθασι γὰρ ἔνιοι τὰ ἐπάνω τῆς ῥινὸς φυόμενα ψυδράκια, ψεύσματα καλεῖν, καὶ εἶναι ταῦτα σημεῖον ψευδολογίας.

24 ψεύδεα ῥινὸς] φυόμεναι ἐπὶ τῆς ῥινὸς λευκαὶ αἱ λεγόμεναι ἴονθοι, ἢ ὄνθοι, ὡς κατὰ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας γινόμεναι, ἃς ψυδράκια ἐκάλουν· καὶ οἱ Σικελιῶται τὰ ταῦτα φύσαντα, ψευδηγόρον ἐσημαίνοντο εἶναι. ἴονθος δὲ λέγεται, παρὰ τὸ ὄνθος, οἱονεὶ μολυσμὸς τῆς ὄψεως.

25 Ἢν γὰρ καί τι δάκῃς] ἐὰν γὰρ καὶ λυπηρόν τι ἢ δηκτικὸν δράσῃς, ὁ λόγος ὅπως ὡς ἰᾶσαι. ἢ ἐὰν γὰρ καὶ δηχθῶ ὑπὸ σοῦ, τὸ μὲν δῆγμα παθὼν ὅθεν ἐρῶ ἄλγος, καὶ ἀβλαβὲς ἐποίησας. μᾶλλον δὲ καὶ εἰς τὸ διπλάσιον ὠφέλησας. καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, ἔχων τὸ ἴσον μέτρον τῆς φιλίας.

Nisæi Megarenses, remis præstantes,	Νισαῖοι Μεγαρῆες, ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς,
Felices habitetis, quoniam præ aliis hospitibus Atticum	Ὄλβιοι οἰκοίητε, τὸν Ἀττικὸν ὡς περὶ ἄλλων
Dioclea puerorum amatorem honore affecistis.	Ξείνων τιμήσασθε Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.
Semper primo vere ad ipsius tumulum congregati	Αἰεί οἱ περὶ τύμβον ἀολλέες εἴαρι πρώτῳ
Pueri certant osculi victoriam reportare.	Κοῦροι ἐριδμαίνουσι φιλήματος ἄκρα φέρεσθαι.
Quique labra labris dulcius applicauerit,	Ὃς δέ κε προσμάξῃ γλυκερώτερα χείλεσι χείλη,
Is coronis oneratus ad suam matrem reuertitur.	Βριθόμενος στεφάνοισιν ἑὴν πρὸς μητέρ' ἀπῆλθεν.
Beatus ille quisquis inter pueros de osculis illis iudicat.	Ὄλβιος ὅστις παισὶ φιλήματα κεῖνα διαιτᾷ.
Is scilicet pulcrum Ganymedem diligenter inuocat,	Ἦ που τὸν χαροπὸν Γανυμήδεα πόλλ' ἐπιβωστρεῖ,
Vt Lydio lapidi similia labra habeat, quo aurum	Λυδίῃ ἶσον ἔχειν πέτρῃ στόμα, χρυσὸν ὁποίῃ
Purum explorant argentarii, ne sit viciatum.	Πεύθονται μὴ φαῦλον, ἐτήτυμον, ἀργυραμοιβοί.

27 Νισαῖοι Μεγαρῆες] Νισαίους τοὺς περὶ τὴν Ἀττικήν. ἐπίνειον γὰρ Μεγαρέων ἡ Νίσα· ἀφ' οὗ Νισαῖοι καλοῦνται οἱ Μεγαρεῖς· ὠνομάσθησαν δὲ, ἀπὸ Νίσου τοῦ Πανδίονος. συνοικήσαντες αὐτῷ ἀριστεύοντες. καὶ Σιμωνίδης ἐπαινεῖ τοὺς Μεγαρεῖς.

28 οἰκοίη-

28 ὄλβιοι οἰκοίητε] μακαρισθείητε, ὅτι ὑπερβαλλόντως τὸν Διοκλέα ἐτιμήσατε. οὗτος γὰρ Ἀθήνηθεν φυγὼν εἰς Μέγαρα φιλότατος ὑπερφυὴς ὤν, ἔν τινι μάχῃ [illegible]. καὶ ὑπερασπίζων τινὸς ἐρωμένου, ἐκεῖνον μὲν ἔσωσεν, αὐτὸς δ' ἐτελεύτησεν· ὅθεν τοὺς Μεγαρεῖς θάψαι αὐτὸν, καὶ τιμᾶν ὡς ἥρωα· ἀγῶνά τε αὐτῷ ποιεῖν, ἐν ᾧ τοὺς καλοὺς περὶ φιλημάτων ἀγωνίζεσθαι· τὸν δὲ καταφιλήσαντα αὐτὸν ἥδιστα, τοῦτον ὑπ' αὐτῶν, ὡς κρείττω στεφανοῦσθαι. Ἄλλως. ὦ Μεγαρεῖς οἱ τὴν Νίσαιαν κατοικοῦντες, καὶ τὰ ναυτικὰ ἀριστεύοντες, εὐτυχοίητε ὀλβίως, τὴν ἑαυτῶν κατοικοῦντες πατρίδα, ἐπεὶ τὸν Ἀθηναῖον Διοκλέα περισσότερον τῶν ἄλλων τετιμήκατε, ἐραστὴν παιδὸς γενόμενον, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἀγῶνα φιλημάτων τεθείκατε, ἐν ᾧ ὁ γλυκύτατα φιλήσας, καὶ τὰ ἑαυτοῦ χείλη τοῖς τοῦ ἀντιφιλοῦντος χείλεσι προσκολλήσας, βαρεῖ στεφάνῳ στεφανωθεὶς χαίρων ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.

35 Ἦ πού τὸν χαροπὸν Γανυμήδεα] ὄντως ὁ κριτής, φησίν, εὔχεται τῷ Γανυμήδει ἵνα ἐπιτήδειον ἔχῃ τὸ στόμα, πρὸς τὸ δικάζειν τὰ φιλήματα, οὕτως, ὡς ἡ Λυδία λίθος δοκιμάζει τὸν χρυσόν, εἴτε κίβδος, εἴτε καὶ μή, ἡ λεγομένη χρυβᾶ, ὡς τοὺς λίθους τούτους παρὰ Λυδοῖς εὑρισκομένους. τὸ δὲ ἑξῆς, οὕτως. εὔχεται τῇ Λυδίᾳ πέτρᾳ ἴσον ἔχειν τὸ στόμα, ᾗ τινι οἱ ἀργυραμοιβοὶ τὸν χρυσὸν δοκιμάζουσιν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ιγ' Εἰδυλλίου.

Τοῦτο μὲν τὸ Εἰδύλλιον ὅλως διηγηματικόν ἐστι. ἐκτίθεται γὰρ ὁ ποιητὴς τοῦ μὲν Ὕλα τὴν ὑπὸ τῶν Νυμφῶν ἁρπαγήν, ὅτε ἐς τὴν κρήνην ἐπιδόρπιον ὕδωρ τῷ Ἡρακλεῖ κομίσων ἀπῴχετο· τοῦ δὲ Ἡρακλέος τὴν πλάνην, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ Ὕλα βάσανον. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ὕλας παῖς ὑπῆρχε Θειοδάμαντος τοῦ δρυτόμου, οὗ ἤρα Ἡρακλῆς.

ARGVMENTVM XIII. Idyllii.

Hoc Idyllion meram rei gestae narrationem continet. Recenset enim Poeta Hylae pueri raptum a Nymphis, quum ad fontem, aquam ad coenam pro Hercule petiturus abiisset: & Herculis errationem, ac grauem, ob amissum Hylam, dolorem. Sciendum autem Hylam fuisse Theodamantis lignorum sectoris filium, quem amauit Hercules.

ΥΛΑΣ, Εἰδύλλιον ιγ'.

Οὐχ ἁμῖν τὸν ἔρωτα μόνοις ἔτεχ', ὡς ἐδοκεῦμες,
Νικία, ᾧ τινι τοῦτο θεῶν ποκὰ τέκνον ἔγεντο·
Οὐχ ἁμῖν τὰ καλὰ πράτοις καλὰ φαίνεται ἦμες,
Οἳ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες·
Ἀλλὰ καὶ Ἀμφιτρύωνος ὁ χαλκεοκάρδιος υἱός,
Ὃς τὸν λῖν ὑπέμεινε τὸν ἄγριον, ἤρατο παιδὸς
Τῶ χαρίεντος Ὕλα, τῶ τὰν πλοκαμῖδα φορεῦντος·
Καί μιν πάντ' ἐδίδαξε, πατὴρ ὡσεὶ φίλον υἷα,
Ὅσσα μαθὼν ἀγαθὸς καὶ ἀοίδιμος αὐτὸς ἔγεντο·
Χωρὶς δ' οὐδέποκ' ἦς, οὐδ' εἰ μέσον ἆμαρ ὄροιτο,
Οὐδ' ὅχ' ἁ λεύκιππος ἀνατρέχοι ἐς Διὸς ἀώς,
Οὐδ' ὁπότ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν,

HYLAS, Idyllion XIII.

Non nobis solis amorem peperit, vt arbitrabamur,
O Nicia, cuicunque tandem Deorum puer hic natus sit!
Neque nobis primis ea quae pulchra sunt, pulchra videntur,
Qui mortales sumus, & crastinum non cernimus:
Quin & Amphitryonis filius, cui ferreum pectus erat,
Qui saeuum leonem sustinuit, is amauit puerum
Formosum Hylam, caesariem ferentem;
Ipsumque omnia edocuit, sicut pater carum filium:
Quibus praeceptis ipse vir praestans & celebris effectus erat,
Et nunquam ab eo discedebat neque tempore meridiano,
Nec cum in domum Iouis excurreret albis quadrigis aurora,
Neque cum pulli auium queruli ad nidum respicerent,

Matre quatiente alas in fuliginosa trabe:	Σεισαμένας πτερὰ ματρὸς ἐπ' αἰθαλόεντι πετεύρῳ·
Vt ipsi puer ex sententia elaboratus esset,	Ὥς αὐτῷ κατὰ θυμὸν ὁ παῖς πεποναμένος εἴη,
Vnaque recte trahens in verum virum euaderet.	Αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη.
Sed cum ad *petendum* aureum vellus nauigaret Iason	Ἀλλ' ὅτε τὸ χρύσειον ἔπλει μετὰ κῶας Ἰήσων
Æsonides, & principes ipsum sequerentur	Αἰσονίδας, οἱ δ' αὐτῷ ἀριστῆες συνέποντο,
Omnibus ex vrbibus delecti, quorum vsus aliquis esse poterat:	Πασᾶν ἐκ πολίων προλελεγμένοι, ὧν ὄφελός τι·

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιγ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Ὕλας. πάλιν δὲ τῷ Νικίᾳ προσδιαλέγεται, ὡς καὶ ἐν τῷ Κύκλωπι. ἐκτίθεται δὲ τὰ περὶ τὸν Ὕλαν καὶ Ἡρακλέα. τοῦ μὲν Ὕλα, ὑπὸ τῶν νυμφῶν ἁρπαγήν. τοῦ δὲ Ἡρακλέους τὴν πλάνην, καὶ τὴν περὶ τοῦ Ὕλα βάσανον. Θεοκρίτου Ὕλας. Δωρίδι.

6 Ὅς τὸν λῖν ὑπέμεινε] λῖν τὸν λέοντα, ἀπὸ εὐθείας τῆς λίς. καὶ Ὅμηρος· ὥστε τι λῖν ἤγαγε δαίμων. καὶ, λὶς ἠϋγένειος. ἱστορεῖται γὰρ λέοντας ὑφ' Ἡρακλέους διαφθαρῆναι, τὸν Ἑλικώνιον, τὸν Λέσβιον, τὸν Νεμεαῖον.

7 χαρίεντος Ὕλα] τὸν Ὕλαν Σωκράτης, υἱὸν Ἡρακλέους φησίν. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος, Φιλοδάμαντος καὶ Κύηκος. Εὐφορίων δὲ, Εὐφήμου τοῦ Ποσειδῶνος ἐρωμένου· καὶ ἄλλοι ἄλλων. ¶ τὸν πλοκαμῖδα φορεῦντος] τοῦ ἔχοντος τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς πεπλεγμένας, ἵν' ᾖ τὸ φοροῦντος, ἀντὶ τοῦ φέροντος καὶ ἔχοντος.

9 Ὅσσα μαθὼν, ἀγαθὸς] Ἀριστοτέλης φησίν, ὑπὸ Ῥαδαμάνθυος παιδευθῆναι τὸν Ἡρακλέα· Ἡρόδοτος δὲ ὑπὸ τῶν βουκόλων Ἀμφιτρύωνος, τινὲς δὲ ὑπὸ Χείρωνος καὶ Θεσπιάδους.

10 χωρὶς δ' οὐδέποκ' ἦς] οὐδέποτε, φησὶν ὁ Ἡρακλῆς, αὐτοῦ ἐχωρίζετο, οὐδὲ μεσούσης τῆς ἡμέρας, οὐδὲ τῆς ἑωθιναῖς ὥραις.

12 Οὐδ' ὁπότ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ] οὔτε τὸν καιρὸν καθ' ὃν οἱ νεοσσοὶ ἐν οἰκήματί τινι ὄντες, ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν κοίτην, πτερυσσομένης τῆς μητρὸς καὶ λοιπὸν ἀναχωρούσης, τὴν πελαλαίαν ἐκδεχόμενοι τροφήν. ὀρτάλιχοι δὲ νεοσσοὶ μικροὶ, μηδέποτε πετόμενοι. μινυροὶ δὲ ἀντὶ τοῦ μινυρίζοντες, καὶ λεπτῇ φωνῇ θρηνοῦσι τῆς μητρὸς περιπετομένης, ὅπως ὑπὸ τὰς πτέρυγας λάβῃ τοὺς νεοσσούς.

13 πέταυρον δὲ, σανίδιον λεπτὸν καὶ πεπταμένον, ᾧ καὶ εἰς τοὺς ὀρόφους ἀντὶ κεραμίων πολλοὶ χρῶνται. οἱ δὲ αἰθαλόεν πέταυρον τὴν δοκὸν λέγουσιν. ὡς καὶ Ὅμηρος· αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο. τινὲς δέ φασιν αἰθαλόεν εἰπεῖν τὸ πέταυρον, διὰ τὸ αἴτιον εἶναι αἰθάλης. ἢ ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι λίαν. οὕτως αὐτὸ ἔφη. τὸ δὲ πᾶν ἔχει οὕτω, μέχρι τοῦ, αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων. Πάλιν ὁ λόγος πρὸς τὸν Νικίαν, φίλον ὄντα τοῦ Θεοκρίτου. φησὶ γὰρ ὁ Θεόκριτος πρὸς αὐτὸν ὅτι, ὡς ἐδοκοῦμεν ὦ Νικία, οὐχ ἕνεκα ἡμῶν μόνον ἐγέννησε τὸν ἔρωτα ὁ θεὸς, ᾧ τινι ἐγένετο τέκνον, οὐχ ἡμῖν μόνοις τὸ καλὸν φαίνεται καλὸν εἶναι, οἵτινες θνητοὶ ἐσμὲν, καὶ σήμερον ὁρῶμεν, αὔριον δ' οὐχ ὁρῶμεν· τουτέστι, σήμερον ζῶμεν, αὔριον δὲ τεθνηξόμεθα· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὁ χαλκεοκάρδιος, τουτέστιν ὁ στερρὸς υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνος, ὅστις ὁ Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα, ἐδεδούλωτο τῷ ἔρωτι. ἠράσθη γὰρ παιδὸς τοῦ χαρίεντος Ὕλα, τοῦ φέροντος πλόκαμον· τουτέστι τοῦ ἔχοντος τὰς τρίχας πεπλεγμένας. καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὸν Ὕλαν ὁ Ἡρακλῆς πάντα τὰ πρὸς ὠφέλειαν. ὡς καὶ πατὴρ διδάξειεν ἂν τὸν ἑαυτοῦ παῖδα. ἐκεῖνα δηλονότι ἐδίδαξεν αὐτὸν, ὅσα αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς μαθὼν, ἀγαθὸς ἐγένετο· τουτέστιν, ἐπαινετός. ἐς τοσοῦτον δὲ δεδούλωτο ὁ Ἡρακλῆς τῷ ἔρωτι τοῦ παιδὸς, ὥστε οὐδέποτε ἦν χωρὶς αὐτοῦ· τουτέστι κεχωρισμένος· ἀλλὰ διὰ παντὸς συνῆν καὶ ὡμίλει αὐτῷ. τοῦτο γὰρ δίδωσιν ὁ λόγος, τῷ μηδέποτε ἀφίστασθαι τοῦ παιδὸς, μήτε τῷ μέσῳ τοῦ ἤματος, τουτέστι, τῇ μεσημβρίᾳ· μήτε ὁπότε ἀνατέλλοι ὁ ἥλιος. τοῦτο γὰρ σημαίνει, τὸ ἀνατρέχει ἡ λευκίππος ἠὼς ἐς τὸ δῶμα τοῦ Διός· τουτέστιν, ἡ ἐπὶ λευκῶν ἵππων ὀχουμένη. μήτε ὁπότε ὄρνις τὰς νεοσσοὺς ἔχουσα

ἔχουσα καὶ ὄντας πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ἡλίου δύοντος ἐπὶ ξύλου καθημένη, καὶ τὰ πτερὰ αὐτῆς περιβάλλουσα, σκέπει καὶ περιθάλπει. οὕτω πεπαίδευτο ὁ παῖς αὐτῷ κατὰ θυμόν· τουτέστι, κατὰ τὴν οἰκείαν ἀρέσκειαν.

15 Αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων] ἀντὶ τοῦ αὐτόθι. ὥσπερ αὐτόθεν ἐκ νεότητος καλῶς ἕλκων καὶ κατὰ μηδὲν ἐλαττούμενος. μηδὲ ἐλλείπων, ἀνὴρ γένοιτο. εἴρηται δὲ μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν ἐκ νέου εἰθισμένων καλῶς ἕλκειν.

Ἵκετο χὠ ταλαεργὸς ἐς ἀφνειὰν Ἰαολκὸν
Ἀλκμήνας υἱὸς Μιδεάτιδος ἡρωΐνας·
Σὺν δ' αὐτῷ κατέβαινεν Ὕλας εὔεδρον ἐς Ἀργώ,
Ἅτις Κυανεᾶν οὐχ ἥψατο συνδρομάδων ναῦς,
Ἀλλὰ διεξάιξε (βαθὺν δ' εἰσέδραμε Φᾶσιν)
Αἰετὸς ὥς, μέγα λαῖτμα· ἀφ' οὗ τότε χοιράδες ἔσταν.
Ἆμος δ' ἀντέλλοντι Πληϊάδες, ἐσχατιαὶ δὲ
Ἄρνα νέον βόσκοντι, τετραμμένου εἴαρος ἤδη,
Τᾶμος ναυτιλίας μιμνάσκετο θεῖος ἄωτος
Ἡρώων· κοίλαν δὲ καθιδρυνθέντες ἐς Ἀργώ,
Ἑλλάσποντον ἵκοντο, νότῳ τρίτον ἆμαρ ἀέντι·
Εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος, ἔνθα Κιανῶν
Αὔλακας εὐρύνοντι βόες τρίβοντες ἄροτρον.
Ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα, κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο
Δειλινοί· πολλοὶ δὲ μίαν στορέσαντο χαμεύναν.
Λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ·
Ἔνθεν βούτομον ὀξὺ, βαθὺν δ' ἐτάμοντο κύπειρον.

Aduenit & laborum patiens in diuitem Iaolcum
Alcmenæ filius Mideatidis heroinæ:
Vnaque cum ipso descendit Hylas in firmam Argo,
Quæ nauis Cyaneas *insulas* concurrentes non attigit,
Sed velociter perrupit (in profundum autem ingressa est Phasidem)
Sicut aquila, magnos fluctus: ex quo tempore petræ illæ constiterunt.
Cum vero Pleiades oriuntur, & extremæ agrorum partes
Agnos iuuenculos pascerent, vere ad finem iam conuerso,
Tunc nauigationis meminit diuinus flos
Heroum, cauaque sedentes in Argo,
In Hellespontum veniunt, austro iam tertiam diem spirante,
Appuleruntque ad portum Propontidis, vbi Cianorum
Sulcos dilatant boues ducentes aratrum.
Egressi vero in litus, iuxta iuga cœnam instruxerunt
Vespere: multi vero simul vnum torum sternebant.
Pratum enim aderat, magnum toris auxilium.
Hinc butomum acutum, densumque secuerunt cyperum.

20 Μιδεάτιδος] Μίδεα πόλις Ἄργους. οἱ δὲ κώμην αὐτήν φασιν. Ἀργεία δὲ καὶ ἡ Ἀλκμήνη.

22 Ἅτις Κυανεᾶν] Κλύστος ὁ Περγαμηνός φησι, Κυανέας μὲν ὑπὸ ἀνθρώπων, ὑπὸ δὲ θεῶν, ὀρχυπύλας κεκλῆσθαι. Τιμοσθένης δέ φησιν, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ὡς εἰς στάδιον, εἶναι νησίδιον σκοπελῶδες. καλεῖσθαι δὲ τὰς τούτου ἄκρας Κυανέας.

¶ Συνδρομάδων] διὰ τὸ συντρέχειν ἀλλήλαις, καὶ συνέρχεσθαι, καὶ συνθραύειν τὰς διαπλεούσας ναῦς. μόνην δὲ τὴν Ἀργὼ φασὶ προνοίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς διαβεβηκέναι. ἦν δὲ πεπρωμένον τὸ συμπληγάσι πέτραις, ὡς εἰ διαβαίη τις ἅπαξ ναῦς αὐτὰς ἀβλαβῶς, καὶ τὰς μὲν ταύτας μηδέν τι πάσχειν δεινόν· ἐξ ἐκείνου οὖν τοῦ χρόνου, ἀφ' οὗ ἡ Ἀργὼ διέβη, ἔστησαν τῆς συνδρομῆς.

23 βαθὺν δ' εἰσέδραμε Φᾶσιν] Φᾶσις ποταμὸς καὶ πόλις ὁμώνυμος ἐν Κόλχοις, παρ' ἣν Ἕλληνες, Μιλησίων ἄποικοι.

25 ἀντέλλοντι Πληϊάδες] περὶ ἀνατολὴν φησὶ τῶν Πληϊάδων, ἤρξαντο στέλλεσθαι τοῦ πλοῦ, καὶ ἀνάγεσθαι οἱ ἥρωες εἰς Κόλχους. ἔστι δὲ ὁ καιρὸς ἀρχομένου τοῦ θέρους· διὸ καὶ ἐπήγαγε, τετραμμένου εἴαρος· τουτέστι, λήξαντος. Ἄλλως. αἱ Πληϊάδες, φησὶ Καλλίμαχος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμαζόνων ἦσαν θυγατέρες, αἳ Πληϊάδες προσηγορεύθησαν. πρῶται δὲ αὗται χορείαν καὶ παννυχίδα συνεστήσαντο παρθενεύουσαι. ὁ δὲ νοῦς· καθ' ὃν φησὶ καιρὸν ἀνατέλλουσιν αἱ Πλειάδες, θάλλει τε πᾶσα γῆ ταῖς βοτάναις τοῦ ἔαρος, τὴν ἐσχατιὰν ὑπὸ πλοῦ ἐρβοτίζον. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν Πλειάδων εἰσὶ ταῦτα, Κοκκυμώ, Πλαυκία,

κία, Πρῶπις, Πηγθεία, Μαία, Στυνχία, Λαμπαδώ.

27 Θεῖος ἄωτος] ἄωτος τὸ ἀπάνθισμα τῶν ἀνθῶν. ὅθεν οἱ πρῶτοι τῶν ἡρώων· τὸ θεῖον ἀπάνθισμα τῶν ἡρώων. εἴρηται δὲ ἄωτος, ἀπὸ τοῦ ἄειν, ἤγουν, πνεῖν καὶ ὀδωδέναι.

30 Εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο] καθωρμίσθησαν ἐν τῇ Προποντίδι, κατὰ τὴν Κίον τὴν νῦν καλουμένην Προῦσαν. ἔνθα τὰ κατὰ τὸν Ὕλαν. ἢ ἔνθα καὶ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῶν ἡρώων κατελείφθη. ἔνθα Κιανοὶ αὔλακας] εἰς τὸν τόπον τῶν Κιανῶν. Κιανοὶ γὰρ οἱ τὴν Κίον οἰκοῦντες· ἥτις νῦν καλεῖται Προῦσα, ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν βασιλέως Προυσίου. Κίος δὲ ἀπὸ Κίου τοῦ υἱοῦ Ὀλύμπου, ἀφ' οὗ τὸ ὄρος ὁ Ὄλυμπος.

34 στιβάδεσσιν ὄνειαρ], ἤγουν ἡ κοίταις ὠφέλεια. παρ' ὅσον ἐποίουν τὰς στιβάδας ἐκ τῆς ἐν τῷ λειμῶνι φυομένης ὕλης. στιβάδας δὲ καλοῦσι, τὴν ἐξ ὕλης χορτώδη κατάστρωσιν. αὐτῷ δ' εὐέλκων] τὸ πᾶν μέχρι τοῦ, ἔνθεν βούτομον ὀξὺ, βαθύν δ' ἐτάμοντο κύπειρον, ἔχει οὕτως. ἀγόμενος δὲ ὁ παῖς αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ, ἵνα ἀποβαίη εἰς ἀληθινὸν ἄνδρα, τουτέστιν ἀνδρεῖος ἀναφανείη· μὴ ψευδόμενος τὴν ἑαυτοῦ φύσιν δηλονότι. ἀλλ' ὅτε ὁ Ἰάσων ἔπλει εἰς τὸ χρύσειον δέρμα, ὁ υἱὸς τοῦ Αἴσονος, συνείποντο δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων, ἐκλελεγμένοι ἐκ πασῶν τῶν πόλεων, οἵτινες ἦσαν ὠφέλιμοι (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ὧν ὄφελός τι) ἀφίκετο καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὁ υἱὸς τῆς Ἀλκμήνης τῆς Μιδεάτιδος τῆς ἡρωΐνης, ὁ ταλαεργὸς, τουτέστιν, ὁ καρτερικὸς, ἐς τὴν πόλιν τὴν Ἰαωλκὸν τὴν ἀφνειάν· τουτέστι τὴν πλουσίαν. σὺν αὐτῷ δὲ τῷ Ἡρακλεῖ καὶ ὁ Ὕλας εἰσέβαινεν εἰς τὴν ἴσα τὴν Ἀργὼ τὴν εὔεδρον, καὶ εὐκάθεδρον, ἤτοι ἡ Ἀργὼ ναῦς δηλονότι, οὐχ ἥψατο τῶν πετρῶν τῶν μελαινῶν τῶν συνδρομάδων· τουτέστι, τῶν συγκρουομένων πρὸς ἀλλήλας. ἀλλὰ διέδραμεν αὐτὰς, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Φᾶσιν ποταμὸν τὸν βαθὺν, ὥσπερ ἀετὸς διαπερᾷ τὴν θάλατταν. ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ καιροῦ, ἔμειναν αἱ χοιράδες πέτραι ἀκίνητοι.

25 Ἆμος δ' ἀντέλλοντι Πελειάδες] τότε δὲ ἐμνήσθησαν οἱ Ἀργοναῦται πλεύσεως. λέγει τὸ θεῖον ἀπάνθισμα τῶν ἡρώων (τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ θεῖος ἄωτος) ὅτε αἱ Πλειάδες ἀνατέλλουσιν. ἀνατέλλουσι δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔαρος, ὅτε καὶ τὰ ζῶα εἰσὶν ἀπολήγοντα πρὸς νομάς. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐσχατιαὶ ἄρνα νέον βόσκοντι. καὶ δὴ ἐπιβαίντες τῆς Ἀργοῦς (τοῦτο γὰρ ἡ ναῦς ὠνομάζετο) νότου λάβρου πνέοντος μέχρι τρίτης ἡμέρας, εἰς τὴν Ἑλλήσποντον ἵκοντο. ἐντὸς δὲ τῆς Προποντίδος ὥρμησαν εἰς τὸν τόπον τῶν Κιανῶν, ἐν ᾧ οἱ βόες ἀροτριοῦντες διατέμνουσι τὴν αὔλακα τείνουσι, καὶ κατατρίβουσι τὴν γῆν τῷ ἀρότρῳ. ἔστι δὲ τὸ ὅλον περίφρασις. Κίος δὲ, πόλις τῆς Προποντίδος ἢ, Κίος δὲ πόλις πρὸς τὴν ἕω κειμένη. οἱ δὲ τὴν Κίον οἰκοῦντες Κιανοί. ἐκβαίντες δὲ τῆς νηὸς δηλονότι, σὺν δύο δεῖπνον ἐποιοῦντο ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς δείλης. κοίτην δὲ ἐποιήσαντο μίαν πολλοί. περίκειτο γὰρ αὐτοῖς λειμὼν, ὅστις ἦν ὠφέλεια τῶν στρωμάτων. ἐξ οὗ πίονος λειμῶνος ἐκόψαι βούτομον ὀξὺ, καὶ κύπειρον.

Et abiit flauus Hylas, aquam ad cœnam allaturus,	Κὤχεθ' Ὕλας ὁ ξανθὸς ὕδωρ ἐπιδόρπιον οἰσῶν
Ipsique Herculi, atque forti Telamoni,	Αὐτῷ θ' Ἡρακλῆι καὶ ἀστεμφεῖ Τελαμῶνι,
(Qui socii existentes ambo, vna semper instruebant mensam)	(Οἳ μίαν ἄμφω ἑταῖροι ἀεὶ δαίνυντο τράπεζαν)
Æreum vas ferens. statim vero fontem animaduertit,	Χάλκεον ἄγγος ἔχων. τάχα δὲ κράναν ἐνόησεν
In loco decliui, vbi multæ herbæ nascebantur,	Ἡμένῳ ἐν χώρῳ· περὶ δὲ θρύα πολλὰ πεφύκει,
Cæruleum chelidonium & viride adiantum,	Κυάνεόν τε χελιδόνιον, χλωρόν τ' ἀδίαντον,
Et apium virens, & crispa agrostis.	Καὶ θάλλοντα σέλινα, καὶ εἰλιτενὴς ἄγρωστις·
In media vero vnda Nymphæ choream ducebant,	Ὕδατι δ' ἐν μέσσῳ νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο,
Nymphæ peruigiles, metuenda rusticis numina,	Νύμφαι ἀκοίμητοι, δειναὶ θεαὶ ἀγροιώταις,

Εὐνίκα

Εὐνίκα καὶ Μαλὶς, ἔαρ θ' ὁρόωσα Νυχεία.
Ἤτοι ὁ κοῦρος ἐπεῖχε ποτῷ πολυχανδέα κρωσσόν,
Βάψαι ἐπειγόμενος· ταὶ δ' ἐν χερὶ πᾶσαι ἔφυσαν.
Πασᾶν γὰρ ἔρως ἁπαλὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν
Ἀργείῳ ἐπὶ παιδί· κατήριπε δ' ἐς μέλαν ὕδωρ
Ἀθρόος, ὡς ὅτε πυῤῥὸς ἀπ' οὐρανοῦ ἤριπεν ἀστὴρ
Ἀθρόος ἐς πόντον. ναύταις δέ τις εἶπεν ἑταῖρος,
Κουφότερ' ὦ παῖδες ποιεῖσθ' ὅπλα· πλευστικὸς οὖρος.
Νύμφαι μὲν σφετέροις ἐπὶ γούνασι κοῦρον ἔχοισαι
Δακρυόεντ', ἀγανοῖσι παρεψύχοντ' ἐπέεσσι·

Eunica, & Malis, & *instar* veris *suauiter* aspiciens Nychea.
Iamque puer admouerat potui capacem hydriam,
Immergere cupiens. Illæ v. omnes manibus eius inhæserunt:
Omnium enim mentes teneras amor occupauerat,
Erga puerum Argiuum: cecidit vero in vndas nigrantes
Confertus, *id est subito*; sicut quando rutilans stella de cælo cadit
Præceps in mare: & nautis quispiam socius ait:
Leuiora o pueri armamenta facite. *nam* secundus ventus *spirabit*.
Nymphæ suo in gremio puerum tenentes,
Lacrymantem blandis consolabantur sermonibus.

36 Κἤχετ' Ὕλας ὁ ξανθός] ὁ νοῦς. καὶ ὁ Ὕλας ὁ ξανθὸς ἐπορεύθη κομίσων ὕδωρ ἐπιδείπνιον, ἕνεκεν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ στερροῦ Τελαμῶνος, καὶ ἐμβριθοῦς τὴν ψυχὴν ἢ ἀκάμπτους καὶ σκληροῦ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, ἀστεμφεῖ, οἱονεὶ ἀστρεφεῖ· οἵ τινες κοινὴν ἐποιοῦντο τράπεζαν. ᾤχετο δὲ ὁ Ὕλας, κρατῶν ξίφος σιδηροῦν. ταχέως δὲ κρήνην εἶδεν ἔν τινι χώρῳ κοίλῳ καὶ οἱονεὶ καθημένῳ· περιπεφύκασι δὲ ταύτῃ βοτάναι πολλαί· λέγω, θρία, χελιδόνιον μέλαν, καὶ ἀδίαντον χλωρὸν, καὶ σέλινα θαλερὰ, καὶ ἄγρωστις, ἡ τεινομένη ἅμα καὶ ἑλισσομένη. μέσον δὲ τῆς κρήνης, αἱ Νύμφαι ἐχόρευον. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, χορὸν ἀρτίζοντο. λέγω, αἱ νύμφαι αἱ μηδέπω τῷ ὕπνῳ δουλεύουσαι, αἱ φοβεραὶ τοῖς ἀγροίκοις θεαί.

40 θρία πολλὰ] Θρῖον κυρίως, τὸ τῆς συκῆς φύλλον· παρὰ τὸ εἰς τρία διῃρημένον εἶναι, τρίον, καὶ θρῖον. ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ θρίαμβος ὠνόμασται. οἱ γὰρ παλαιοὶ προπομπὴν ποιοῦντες, φύλλα συκῆς ἐκρέμων τῇ προπομπῇ καὶ ἔβαινον.

41 Κυάνεόν τε χελιδόνιον] φυτάριόν ἐστι πλατύφυλλον, μέλαν, ὡσεὶ χελιδὼν, ὃ ἅμα τῷ φανῆναι τῇ χελιδόνι, ἀνθεῖ. ¶ ἀδίαντον] βοτάνη ἐστίν. ἀεὶ καὶ διαπαντὸς ἄβροχον. ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ μορίου, καὶ τοῦ διαίνω, τὸ βρέχω. ἤγουν, τὸ μηδ' ὅλως βρεχόμενον, διὰ τὸ εἶναι ὀρθόν τι καὶ ὀξὺ, καὶ γλισχρόν. ἔστι δὲ ὅμοιον πηγάνῳ, τὰ φύλλα ἔχον μικρότατα καὶ μέλανα. καυλὸν δὲ οὐκ ἔχει, οὐδὲ ἄνθος, οὐδὲ καρπὸν, ῥίζαν δὲ μόνην ἄχρηστον, καὶ λεπτήν. καλεῖται δὲ οὕτω, παρὰ τὸ μὴ διαβραχῆναι ὕδατι. ἐπεὶ ἐὰν ἐπιχέηται ὕδωρ ἐπὶ τῶν φύλλων, οὐ μένει, ἀλλ' ὀλισθαίνει. δέδοικε γὰρ τὸ βρέξαι.

42 εἰλιτενὴς ἄγρωστις· ἡ συνεστραμμένη. καθὸ εἰλεῖται ἐπὶ μῆκος, καὶ περιπλέκεται τοῖς φυτοῖς κισσοειδῶς· ἤ τις παρὰ τοῖς γεωργοῖς καλεῖται ἀγρία. ἄλλοι δὲ τὴν ἄγρωστιν φασὶν εἶναι βοτάνην πρασοειδῆ, ἣν ἰδιωτικῶς φασὶ κολλητζίδαν.

44 Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο, ἡτοίμαζον, διέπαιζον. συνέβη φησὶ καθ' ὃν καιρὸν ὁ Ὕλας ἦλθεν ἀντλῆσαι, τὰς νύμφας αὐτόθι χορείαν στήσασθαι. ¶ δειναὶ θεαί] παρόσον φόβον ἐστὶν ὅτε αὐτοῖς ἐνδημῶσι τῷ καὶ ἐπάγριον. ὅθεν καὶ νυμφολήπτους τινὰς φαμέν.

45 ἔαρ θ' ὁρόωσα Νυχεία] ἱλαρὸν καὶ ἡδὺ βλέπουσα. ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ἔαρ τερπνότητος.

46 Ἤτοι ὁ κοῦρος ἐπεῖχε ποτῷ] ὁ μὲν δὴ νέος Ὕλας, ἐπὶ τῷ ὕδατι τὸν κρωσσὸν, ἤγουν τὸ ὑδροφόρον ἀγγεῖον εἶχε, τὸ πολυχώρητον, ἐπειγόμενος πληρῶσαι αὐτὸ ὕδατος. αἱ δὲ νύμφαι ἐνεπλάκησαν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· τὰς γὰρ φρένας αὐτῶν τὰς ἁπαλὰς ἁπασῶν ὁ ἔρως περιέσχεν, ἕνεκεν τοῦ παιδὸς τοῦ Ἀργείου. κατέπεσε δὲ εἰς τὸ βαθὺ ὕδωρ δίκην ἀστέρος, ὅστις πυρώδης ὢν, εἰς τὴν θάλασσαν κατέπεσεν ἐξαίφνης. ὅστις σύμβολον ἀπλοίας ἐστί. συμφωνεῖ δὲ τῇ ἁρπαγῇ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος καὶ Νίκανδρος. ὁ δὲ Ὀνασος ἐν τοῖς Ἀμαζονικοῖς φησὶν αὐτὸν εἰς τὴν κρήνην πεσεῖν, καὶ ἀποθανεῖν. κρωσσὸς δὲ διὰ τοῦ ω μεγάλου, ὑδροφόρον ἀγγεῖον ἐστί. διὰ δὲ τοῦ ο μικροῦ, εἶδος ἱματίου καὶ πύργου.

55 Ναύταις δέ τις εἶπεν ἑταῖρος] ἰδὼν

γάρ τις αὐτὸν καταπεσόντα λέγει πρὸς τοὺς συμπλέοντας· ὦ παῖδες, μετεωρίσατε τὰ ἱστία· ὁ γὰρ ἄνεμος φορὸς καὶ πρὸς πλεῦσιν ἐπιτήδειός ἐστι. Ἄλλως. Κουφότερ' ὦ παῖδες] ἄλυτα καὶ ἀνατρεπῆ ποιεῖτε τὰ ἱστία. οὔριον γὰρ ἐπιγίνεται τὸ πνεῦμα ὡς τοιούτου ὄντος σημείου, ἐπὰν πέσῃ ἀστήρ.

53 Νύμφαι μὲν σφετέροις] αἱ μὲν δὴ νύμφαι τὸν Ὕλαν ἐπὶ τῶν γονάτων ἀνέχουσαι παρεψύχοντο καὶ παρεμυθοῦντο ἱλαροῖς τισὶ λόγοις κλαίοντα. βουκολικῶς δὲ τὸ παρεψύχοντο ὡς ἐπὶ τῶν πηγῶν.

Hercules vero animo perturbatus ob puerum,
Ibat incuruo arcu accepto Mæotice, i. more Scytharum,
Et claua, quam semper dextera manus ipsius capiebat,
Ter Hylā inclamauit, quātū profūdo gutture clamare valebat.
Ter puer exaudiuit, & exilis vox peruenit
Ex vndis. cumq. valde prope adesset, procul abesse videbatur.
Ac veluti comatus leo, cum procul exaudiuit
Hinnulum clamantem, aliquis inquā leo crudiuorus in mōtibus,
E cubili suo properat ad paratissimam cœnam:
Ita Hercules in inuiis sentibus
Pueri desiderio errabat, spaciosam vero cursu corripiebat regionem.

Ἀμφιτρυωνιάδας δὲ ταρασσόμενος περὶ παιδὶ,
Ὤχετο, Μαιωτιστὶ λαβὼν εὐκαμπέα τόξα,
Καὶ ῥόπαλον, τό οἱ αἰὲν ἐχάνδανε δεξιτερὴ χείρ.
Τρὶς μὲν Ὕλαν ἄϋσεν ὅσον βαθὺς ἤρυγε λαιμὸς,
Τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν· ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνὰ
Ἐξ ὕδατος· παρεὼν δὲ μάλα σχεδὸν, εἴδετο πόῤῥω.
Ὡς δ' ὁπότ' ἠϋγένειος ἀπόπροθι λὶς ἐσακούσας
Νεβρῶ φθεγξαμένας τὶς ἐν ὤρεσιν, ὠμοφάγος λὶς,
Ἐξ εὐνᾶς ἔσπευσεν ἑτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα.
Ἡρακλέης τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις
Παῖδα ποθῶν δεδόνατο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε χῶρον.

55 Ἀμφιτρυωνιάδας δὲ] ὁ δὲ Ἡρακλῆς ὁ τοῦ Ἀμφιτρύωνος ἕνεκεν τοῦ παιδὸς ταρασσόμενος, ἐπορεύθη κατὰ τοὺς Σκύθας, λαβὼν τὰ τόξα τὰ κυκλοτερῆ.

56 Ὤχετο Μαιωτιστὶ] ἤτοι Σκυθιστί. Μαιῶται οἱ Σκύθαι, περιοικοῦντες τὴν Μαιῶτιν λίμνην. ἐχρῆτο δὲ Ἡρακλῆς τοῖς Σκυθικοῖς τόξοις, διδαχθεὶς παρά τινος Σκύθου Τευτάρου, ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδοτος, καὶ Καλλίμαχος.

57 τό οἱ αἰὲν ἐχάνδανε] ἀντὶ τοῦ ἐχώρει. ἀπὸ τοῦ χῶ, τὸ χωρῶ, χάδω· καὶ ἀπὸ τοῦ χάδω, χανδάνω, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἥδω, τὸ εὐφραίνομαι, ἁνδάνω.

58 Τρὶς μὲν Ὕλαν ἄϋσεν] ἐκ τρίτου μὲν ἐφώνησε τὸν Ὕλαν, ὅσον ἤρυγεν, ἤγουν, ἐχώρει ὁ λαιμὸς αὐτοῦ· τουτέστιν, ὅσον ἠδύνατο. ἐκ τρίτου δὲ καὶ ὁ παῖς ἤκουσεν αὐτοῦ βοῶντος.

59 Ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνά] οὐχ ὡς κατὰ φύσιν ἀσθενῆ φωνὴν τοῦ Ὕλα ἔχοντος, ἀλλ' ὡς ἐν βάθει ὄντος, καὶ ὑπὸ τῶν νυμφῶν κατεχομένη. ἡ λεπτὴ δὲ καὶ ἀμυδρὰ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐγίνετο, ἅτε ἐν τῷ ὕδατι ὄντος. καὶ ἐγγὺς ὄντος αὐτοῦ, διὰ τὸ λεπτότατον τῆς φωνῆς.

60 εἴδετο πόῤῥω] ἤγουν ἐφάνη πόῤῥω εἶναι.

61 Ὡς δ' ὁπότ' ἠϋγένειος] ὁ δὲ Ἡρακλῆς τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς ἀκούων, ἐκινήθη κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἂν καὶ λέων χαροπὸς ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κοίτης ὢν, καὶ πεινῶν, ἀκούσας νεβροῦ φθεγξαμένης, ἐπήδησεν εἰς τροφὴν ἑτοιμοτάτην. ἐκινήθη δὲ, εἰς τὰς ἀκάνθας τὰς ἀτριβεῖς, καὶ περιέρχετο ποθῶν τὸν παῖδα. ἐπῆλθε δὲ πολλήν τινα χῶρον.

Miseri sunt amantes. errabundus quantum laborauit
Per montes & saltus! res vero Iasonis posteriores illi erant.

Σχέτλιοι οἱ φιλέοντες. ἀλώμενος ὅσσ' ἐμόγησεν
Ὤρεα καὶ δρυμώς· τὰ δ' Ἰάσονος ὕστερα πάντ' ἦς.

Ναῦς

Ναῦς μὲν ἔμεν ἅρμεν' ἔχοισα μετάρσια τῶν παρεόντων·
Ἱστία δ' ἠΐθεοι μεσονύκτιον ἐξεκάθαιρον,
Ἡρακλῆα μένοντες· ὁ δ' ᾇ πόδες ἆγον ἐχώρει
Μαινόμενος· χαλεπὸς γὰρ ἔσω θεὸς ἧπαρ ἄμυσσεν.
Οὕτω μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται.
Ἡρακλέην δ' ἥρωες ἐκερτόμεον λιποναύταν,
Οὕνεκεν ἠρώησε τριακοντάζυγον Ἀργώ.
Πεζὸς δ' ἐς Κόλχως τε καὶ ἄξενον ἵκετο Φᾶσιν.

Nauis ſtabat habens antennas ſuſpenſas ab illis qui aderant:
Iuuenes vero media nocte vela purgabant,
Herculem expectantes. At ille ruebat quo pedes ducebant,
Furibundus: nam ſæuus deus intus illi iecur laniabat.
Sic pulcherrimus Hylas inter immortales numeratur.
Herculem vero heroës criminabantur, vt deſertorem nauis,
Quod deſeruiſſet Argo habentem triginta remigum tranſtra.
Pedes vero venit ad Colchos, & inhoſpitalem Phaſidem.

66 Σχέτλιοι οἱ φιλέοντες] ἐλεεινοὶ οἱ φιλοῦντες. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς πολλὰ ἐπικακοπάθησε πλανώμενος εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τοὺς δρυμούς. τὰ δὲ τοῦ Ἰάσονος ἐν δευτέρῳ λόγῳ ἦν αὐτῷ, τουτέστι τὸ ἀκολουθεῖν αὐτῷ οὐδὲν ἡγεῖτο.

68 Ναῦς μένεν ἅρμεν' ἔχοισα] ἡ μὲν ναῦς τὰ ἅρμενα εἶχε μετέωρα, διὰ τῶν παρόντων. οἱ δὲ νέοι ἐκάθαιρον τὰ ἱστία κατὰ τὸ μεσονύκτιον περιμένοντες τὸν Ἡρακλέα. ὁ δὲ Ἡρακλῆς, ὡς μαινόμενος ἐχώρει, ὅπου οἱ πόδες αὐτὸν ἔφερον. ὁ γὰρ θεός, τουτέστιν ὁ ἔρως, τὸ ἧπαρ αὐτοῦ ἔκοπτε. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἄμυσσεν. ἀμύσσω γάρ, τὸ διὰ ξυροῦ τὴν σάρκα τέμνω. ὅθεν καὶ ἀμυχαί, αἱ τοῦ δέρματος τμαί.

72 Οὕτω μὲν κάλλιστος] κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ κάλλιστος Ὕλας, ἐναρίθμιος τοῖς θεοῖς ἐγένετο. τὸν δὲ Ἡρακλέα, οἱ συμπλέοντες ἥρωες ἐλοιδόρουν λέγοντες δηλονότι λειποναύταν, διότι κατέλιπε τὴν Ἀργὼ τὴν τριακοντάζυγον· τουτέστι τὴν πολυκάθεδρον, ἢ τὴν τριάκοντα ἔχουσαν καθέδρας ἐρετῶν, ὡς ἑξήκοντα εἶναι τοὺς πλέοντας. τὸ δὲ ἠρώησεν, ἀντὶ τοῦ κατέλιπεν, ἐξέφυγεν, ἀπὸ τοῦ ἐρωεῖσθαι.

75 πεζᾷ δ' ἐς Κόλχους] ἰδίως πεζὸν φησὶν ὁ Θεόκριτος τὸν Ἡρακλέα εἰς Κόλχους ἐλθεῖν· ἡ γὰρ πολλὴ κατέχει δόξα, ὅτι βουλῇ Ἥρας ὑστέρησεν Ἡρακλῆς, ὑπὲρ τοῦ τὸν Ἰάσονα κατορθῶσαι μόνον δοκεῖν τὸν εἰς Κόλχους πλοῦν, καὶ μὴ ἐξιδιοποιήσασθαι τὸν ἆθλον αὐτοῦ. Ἄλλως. πεζᾷ δ' ἐς Κόλχους. ὁ δὲ Ἡρακλῆς τῶν Ἀργοναυτῶν ἀποπλευσάντων δηλονότι, πεζὸς δὲ ἀπῆλθεν εἰς τοὺς Κόλχους, καὶ εἰς τὸν Φᾶσιν τὸν ἄξενον, τουτέστι τὸν κακόξενον. Μνασέας δὲ Κόλχους φησὶ κληθῆναι, ἀπὸ Κόλχου τοῦ Φάσιδος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ιδ' Εἰδυλλίου.

ARGVMENTVM XIIII Idyllii.

Ἐπιγράφεται τοῦτο τὸ εἰδύλλιον Κυνίσκας ἔρως. ἡ γὰρ γυνὴ Αἰσχίνου μᾶλλον προσέκειτο Λύκῳ τινὶ γείτονος υἱῷ, καταφρονοῦσα τοῦ Αἰσχίνου. Θυωνίχου δέ τινος ἑταίρου προσιόντος αὐτῷ διὰ χρόνου, διηγεῖται αὐτῷ τὰ περὶ Κυνίσκαν. κατὰ δὲ τὸ τέλος λέγει ὁ Θυώνιχος βραχὺ μέν, ἀλλὰ λαμπρὸν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἐγκώμιον.

Inſcribitur hoc Idyllion Cyniſcæ amor. Vxor enim Aeſchinis magis addicta erat Lyco cuidam vicini filio, contempto Aeſchine. Thyonicho autem quodam eius amico illum accedente, quem longo tempore non viderat, narrat illi quæ ſibi a Cyniſca acciderant. In fine vero Thyonichus recitat breue quidem, ſed illuſtre Ptolemæi Philadelphi encomium.

ΚΥΝΙΣΚΑΣ ΕΡΩΣ, ἢ ΘΥΩΝΙΧΟΣ, Εἰδύλλιον ιδ'.

CYNISCÆ AMOR, vel THYONICHVS, Idyllion XIIII.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ καὶ ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

Χαίρειν πολλὰ τὸν ἄνδρα Θυώνιχον. Θυ. Ἄλλα τοὶ αὐτῷ,

AESCHINES & THYONICHVS.

MVLTVM ſaluere Thyonichum iubeo. TH. Imo tibiipſi ſalutem opto,

Æschine. AE. Quam serus, i. longo tempore non visus, ades. TH. Serus? quæ vero cura tibi est?

Αἰσχίνα. Αἰσχ. Ὧς χρόνιος. Θυ. Χρόνιος; τί
δέ τοι τὸ μέλημα;

Æschines.

Non optime nobiscum agitur, Thyoniche. TH. propterea sane macer es,
Et hæc barba inculta est, squalidique capilli.
Talis nuper huc aduenit quidam Pythagoricus,
Pallens, discalceatus: Atheniensem vero se esse dicebat:
Appetebat ille (vt opinor) farinam assatam.

Αἰσχίνης.

Πράσσομες οὐχ ὡς λῷστα Θυώνιχε. Θυ. Ταῦτ'
ἄρα λεπτός,
Χὠ μύσαξ πολὺς οὗτος ἄρ, αὐαλέοι δὲ κικῖνοι·
Τοιοῦτος πρώαν τις ἀφίκετο Πυθαγορειστάς,
Ὠχρὸς κἀνυπόδατος, Ἀθηναῖος δ' ἔφατ' ἦμεν.
Ἤρατο μὰν καὶ τῆνος (ἐμὶν δοκεῖ) ὀπτῶ ἀλεύρω.

Æschines.

Iocaris tu quidem, o bone: me vero formosa Cynisca
Contumelia afficit: insaniam, priusquam quis senciat: vix pili interuallo a furore absum.

Αἰσχίνης.

Παίσδεις ὠγαθ' ἔχων· ἐμὲ δ' ἁ χαρίεσσα Κυνίσκα
Ὑβρίσδει· λασῶ δὲ μανεὶς ποκά· θρὶξ ἀνὰ μέσσον.

Thyonichus.

Talis tu semper es, care Æschine, nunc lenis, mox asper,
Omnia requirens opportune. at tamen dic quid noui est?

Θυώνιχος.

Τοιοῦτος μὲν ἀεὶ τὺ φίλ' Αἰσχίνα, ἄσυχος, ὀξὺς,
Πάντ' ἐθέλων κατὰ καιρόν· ὅμως δ' εἶπον τί τὸ καινόν.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιδ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Κυνίσκας ἔρως, ἢ Θυώνιχος. Προλογίζει δὲ Αἰσχίνης.

1 Χαίρειν πολλὰ τὸν ἄνδρα Θυώνιχον. Θυώνιχ. Ἀλλά τοι αὐτῷ Αἰσχίνα. Αἰσχ. Ὡς χρόνιος. Θυώνιχ. Χρόνιος; τί δέ τοι τὸ μέλημα;] προσλέγει ὁ Αἰσχίνης λέγων, χαίρειν πολλὰ τὸν ἄνδρα Θυώνιχον. λείπει δὲ τῷ λόγῳ, τὸ γένοιτο ἢ τὸ λέγω. Τί δέ τοι τὸ μέλημα; ὁ Θυώνιχος, οἶδα κἀγὼ ὅτι βραδέως ἥκω. τί δέ σοι ἡ φροντίς; ὁ ἐρώμενος φησί. πράσσομες οὐχ ὡς λῷστα· ἤγουν, οὐ κατὰ γνώμην.

3 Ταῦτ' ἄρα λεπτὸς] διὰ τοῦτο λεπτὸς ἐγένου ὦ Αἰσχίνα, καὶ ὁ μύσταξ ἐστὶ πολὺς ὤν, ἐκ τῶν φροντίδων οὐκ ἔτυχεν ἐπιμελείας.

4 αὐαλέοι δὲ κικῖνοι] ἀντὶ τοῦ κομᾶν ἔστι τὸ ξηρὸν, καὶ οἱ κικῖνοι κατάξηροί εἰσιν, ὡς διὰ τὴν λύπην, καὶ τὸ κείρεσθαι παραιτουμένῳ.

5 Τοιοῦτος πρώαν τις ἀφίκετο Πυθαγορειστάς] τοιοῦτός τις ἧκεν Ἀθήνηθεν εἰς Σικελίαν περὶ τούτου ἐπαγγελλόμενος Πυθαγορικὸν δόγμα. τινὲς δέ φασι τοῦτο λέγειν, εἰς Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον, ἀκούσαντες αὐτὸν ἐν Ἰταλίᾳ διαβῆναι εἰς Σικελίαν, συνταξόμενον Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. διαφέρουσι δὲ Πυθαγορικοὶ τῶν Πυθαγορειστῶν. ὅτι οἱ μὲν Πυθαγορικοὶ, πάσης φροντίδα ποιοῦνται τοῦ σώματος· οἱ δὲ Πυθαγορεισταὶ περιεσταλμένῃ καὶ αὐχμηρᾷ διαίτῃ χρῶνται. τινὲς δὲ Πυθαγορειστὰς λέγουσι, τοὺς ἀποδεχομένους τὰ Πυθαγόρου, μὴ ὄντας δὲ τῆς ἐκείνου δόξης. Πυθαγορικοὺς δὲ, τοὺς οὕτω φρονοῦντας ὡς ἐκεῖνος, καὶ κατὰ Πυθαγόραν διαιτωμένους. ἐλέγετο δὲ ὁ Πλάτων τὸν Πυθαγόραν οὕτως ἀποδέχεσθαι, ὡς καί τινα νομίζεσθαι λέγειν ἐξ αὐτοῦ, ὥστε Πυθαγορειστὴν τὸν Πλάτωνα εἰρῆσθαι. τῶν δὲ Πυθαγόρου, οἱ μὲν περὶ τὰ θεωρίαν καταγινόμενοι, οἱ ἄρα ἐκαλοῦντο σεβαστικοί· οἱ δὲ περὶ τὰ ἀνθρώπινα, οἱ ἄρα ἐκαλοῦντο πολιτικοί· οἱ δὲ περὶ τὰ μαθήματα τὰ γεωμετρικὰ καὶ ἀστρονομικά· οἱ ἄρα ἐκαλοῦντο μαθηματικοί. τούτων οὖν οἱ μὲν αὐτῷ συγγενόμενοι τῷ Πυθαγόρᾳ, ἐκαλοῦντο Πυθαγορικοί· οἱ δὲ τούτων μαθηταὶ, Πυθαγόρειοι· οἱ δὲ ἄλλως ἔξω ζηλωταὶ, Πυθαγορεισταί.

Ἤρατο μὰν καὶ τῆνος ἐμὶν δοκεῖ] ἐκεῖνος, φησὶ, δοκεῖ, ὅτι λιμώττων ἤρατο καὶ ἐκεῖνος, ἤγουν ἐπεθύμει, ὀπτοῦ ἀλεύρου. ὅθεν ὠχρός τις ἦν.

8 Παίσδεις ἄγαθ' ἔχων] Ἀττικῶς τὸ ἔχων, παρέλκει. ἤγουν, σὺ μὲν παίζεις· ἐμὲ δὲ ἡ χαρίεσσα Κυνίσκα ἐκμαίνει.

9 λασῶ δὲ μανεὶς πόκα] λανθάνω, φησὶν, ἐμαυτὸν εἰς μανίαν ἐμπεσών. εἶτα διὰ μέσου, τὸ, θρίξ. ἤγουν ὀλίγου δέεται τὸ μεταξὺ, τοῦ πάντη μεμανῆσθαι.

10 ἄσυχος, ὀξύς] ἐκ τοῦ πράγματος σχῆμα καὶ τῆς σιωπῆς ὀξυνόμενος. ἢ ὅτι μανιώδης εἶ ἠρέμα δὲ ἔχεις τι καὶ ὀξύτητος, οὐ γὰρ πάντη σιωπηλὸς ὑπάρχεις.

11 Ὅμως δ' εἰπὸν τί τὸ καινόν] ἀλλ' ὅμως εἰπέ μοι τί τὸ νεώτερον, ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ λυποῦν σε.

Αἰσχίνης.

Ὠ᾽ργεῖος, κἠγὼν, καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἱπποδιώκτας
Ἆπις καὶ Κλεύνικος ἐπίνομες ὁ στρατιώτας
Ἐν χώρῳ παρ' ἐμίν· δύο μὲν κατέκοψα νεοσσὼς,
Θηλάζοντά τε χοῖρον· ἀνῷξα δὲ βύβλινον αὐτοῖς
Εὐώδη, τετόρων ἐτέων, σχεδὸν ὡς ἀπὸ λανῶ.
Βολβός τις κοχλίας ἐξῃρέθη· ἧς πότος ἁδύς.
Ἤδη δὲ προϊόντος, ἔδοξ' ἐπιχεῖσθ' ἄκρατον,
Ὦτινος ἤθελ' ἕκαστος· ἔδει μόνον ὤτινος εἰπεῖν.
Ἄμμες μὲν φωνεῦντες ἐπίνομες ὡς ἐδέδοκτο·
Ἃ δ' οὐδὲν, παρεόντος ἐμεῦ. τίν' ἔχειν με δοκεῖς νοῦν;
Οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες; ἔπαιξέ τις ὡς σοφὸς εἶπεν·
Κἤφθα· κὴ μερέως κεν ἀπ' αὐτᾶς καὶ λύχνον ἅψαις.
Ἔντι Λύκος, Λύκος ἐντὶ, Λάβα τῶ γείτονος υἱὸς,
Εὐμάκης χ' ἁπαλὸς, πολλοῖς δοκέων καλὸς ἦμες·
Τούτω τὸν κλυμενὸν κατετάκετο τῆνον ἔρωτα·
Χἀμὶν τοῦτο δι' ὠτὸς ἐγίνετό ποθ' ἥσυχα οὕτως·
Οὐ μὰν ἐξήταξα, μάταν εἰς ἄνδρα γενειῶν.

Æschines.

Argiuus, & ego, & Thessalus eques
Apis, & Cleonicus miles, vna potabamus
In loco apud me: duos quidem pullos mactaueram, (v. Dan. Heins. ad Hesych. v. ig.)
Et lactentem porcellum: & aperui illis *vinum* Byblinum
Odoriferum, quatuor annorum, prope sicut a prelo.
Bulbus & cochlea promebantur: erat potus dulcis.
Iam vero procedente *tempore* visum est infundere merum
Cuiuscunq. nomen quisq; vellet: tantum oportebat dicere cuius.
Nos quidem clamantes bibebamus sicut placebat.
Illa vero nihil me præsente. quid mihi animi fuisse censes?
Nō loqueris? lupū vidisti? iocatus est perinde ac solers quispiā ait.
Et incensa est: facile ab ea lucernam incendere potuisses.
Lycus est, certe Lycus est, filius Labæ vicini,
Procerus, & tener, qui multis pulcher esse videtur.
Huius insigni illo amore tabescebat:
Idque mihi aliquando clam indicatum fuit.
Neque tamen rem exploraui, frustra hanc barbam virilē alens.

12 Ὠργεῖος κἠγών] διηγεῖται τὴν τῆς μανίας ὑπόθεσιν.

13 Ἀνῷξα δὲ βύβλινον αὐτοῖς] οἶνον δηλονότι Θρᾳκικόν. ἢ οὕτω καλουμένης τῆς ἀμπέλου ἀπὸ τῆς Θρᾴκης, παλαιὸν μὲν ὄντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν. αἰνιγμὸν δὲ πρὸς τὸ μὴ διοχλῆσαι τῷ πίνοντι. σχεδὸν γὰρ τότε ἐδόκει ἀντλεῖσθαι ἀπὸ τῆς ληνοῦ.

17 Βολβός τις κοχλίας ἐξῃρέθη] βολβὸς, εἶδος βοτάνης, ὁμοίας κρομμύῳ Κολχικῷ.

18 Ἤδη δὲ προϊόντος, ἔδοξ' ἐπιχεῖσθαι ἄκρατον Ὦτινος ἤθελ' ἕκαστος] ἤγουν, ἤδη δὲ προκόπτοντος τοῦ ποτοῦ ἔδοξεν ἡμῖν ἐπιχεῖσθαι ἄκρατον· ἤτοι, λαμβάνειν καὶ ἐπιπίνειν. οὕτω γὰρ εἰώθασι πίνειν ἐν τοῖς συμποσίοις, ἄκρατον λαμβάνειν καὶ ὀνομάζειν τινὰς ἐρωμένους ἢ φίλους, καὶ ἐπιχεῖν τῇ γῇ καὶ φθέγγεσθαι τῶν φιλτάτων τὰ ὀνόματα.

19 Ἔδει μόνον ὤτινος εἰπεῖν] ἔδει δέ φησι μόνον εἰπεῖν, οὗ χάριν ὁ οἶνος ἐχεῖτο.

20 Ἄμμες μὲν φωνεῦντες] ἡμεῖς μὲν ὀνομάζοντες ἕνα ἕκαστον ἐπίνομεν.

21 Ἃ δ' οὐδὲν παρεόντος ἐμεῦ] αὕτη δὲ ἡ Κυνίσκα δηλονότι, οὐκ ἔπει παρόντος ἐμοῦ· οὐδὲ ἀποκρίσεως μὲ ἠξίωσεν ἐν τῷ ἐπιχεῖσθαι αὐτῇ κυάθους. τίνα οὖν με ἔχειν δοκεῖς διάθεσιν τοιαῦτα πάσχοντα;

22 Οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες] τοῦτο ἀμφιβόλως εἴρηται. ἢ ὅτι Λύκου ἐρᾷ ἡ Κυνίσκα· ἢ ὅτι καθὸ οἱ ὀφθέντες ἄφνω ὑπὸ λύκου, δοκοῦσιν ἄφωνοι γίνεσθαι. ἔστι δὲ ἐναντίως εἰπεῖν, οὐχὶ, μήποτε ὑπὸ λύκου ὤφθης, ἀλλὰ μήτι λύκον εἶδες. ¶ ἔπαιξέ τις, ὡς σοφὸς εἶπεν] ἡ Κυνίσκα φησὶ πρὸς τὸν εἰς αὐτὴν παίξαντα, ὡς σοφός τις, καὶ ἅμα ταῦτα εἰποῦσα, καὶ μνησθεῖσα τοῦ Λύκου, οὕτως ἐφλέγετο ὡς καὶ λύχνον εὐκόλως ἀπ' αὐτῆς ἅψαι.

28 μάταν ἐς ἄνδρα γενειῶν] τουτέστι ματαιοπώγων ὑπάρχων. ἤγουν, μάτην ἀνδρὸς πώγωνα ἔχων, διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ ἀνδρὸς ῥώμῃ.

Nos quatuor iam probe poti eramus,	Ἤδη δ' ὦν πόσιος τοὶ τέτταρες ἐν βαθεῖ ἦμες,
Et Lariſſæus cœpit de Lyco meo ab initio canere	Χὠ Λαρισαῖος τὸν ἐμὸν Λύκον ᾆδεν ἀπ' ἀρχῆς,
Theſſalicum quoddam carmen, mala mens: Cyniſca vero	Θεσσαλικόν τι μέλισμα, κακαὶ φρένες· ἁ δὲ Κυνίσκα
Mox fleuit vehementius, quam circa matrem	Ἔκλαιεν ἐξαπίνας θαλερώτερον ἢ παρὰ ματρὶ
Puella ſex annorum gremium matris appetens.	Παρθένος ἑξαέτις κόλπω ἐπιθυμήσασα.
Tunc ego, quem tu noſti, Thyoniche, pugnum in faciem	Τᾶμος ἐγὼ, τὸν ἴσης τὺ Θυώνιχε, πὺξ ἐπὶ κόρρας
Impegi, moxque rurſus alium. at illa contrahens veſtes,	Ἤλασα, κἄλλαν αὖθις· ἀνειρύσασα δὲ πέπλως,
Foras abiit celeriter: Mea peſtis, inquam, non tibi placeo?	Ἔξω ἀπῴχετο θᾶσσον. Ἐμὸν κακὸν, οὔ τοι ἀρέσκω;
Alius tibi iucundior in ſinu eſt: alium abiens	Ἄλλός τοι γλυκίων ὑποκόλπιος· ἄλλον ἰοῖσα
Calefac amatorem: illi tuæ lacrymæ pro pomis fluunt.	Θάλπε φίλον· τήνῳ τὰ σὰ δάκρυα μᾶλα ῥέοντι.
Quemadmodum autem hirundo, quæ cibum pullis ſub tectū tulit,	Μάστακα δ' οἷα τέκνοισιν ὑπωροφίοισι χελιδὼν
Mox cito reuolat vt alium cibum adferat:	Ἄψορρον ταχινὰ πέτεται βίον ἄλλον ἀγείρειν,
Sic illa celerior e molli culcitra cucurrit,	Ὠκυτέρα μαλακᾶς ἀπὸ δίφρακος ἔδραμε τήνα
Recta per portam foreſque geminas, qua pedes ducebant.	Ἰθὺ δι' ἀμφιθύρω καὶ δικλίδος, ᾇ πόδες ἆγον·
Prouerbio quidem dicitur, Abiit & taurus in ſiluam.	Αἶνος θὴν λέγεταί τις, ἔβα καὶ ταῦρος ἀν' ὕλαν.

34 Τᾶμος ἐγὼ, τὸν ἴσης] τότε ἐγὼ ἰδὼν αὐτὴν κλαίουσαν, οἷόν με σὺ Θυώνιχε γινώσκεις ὀργίλον, πυγμῇ τὴν σιαγόνα αὐτῇ ἔπαισα. κόρρην γὰρ τὴν γνάθον καὶ σιαγόνα οἱ Ἀττικοί.

38 Τήνῳ τὰ σὰ δάκρυα μᾶλα ῥέοντι] ἐκείνῳ φησὶ τῷ Λύκῳ τὰ ῥέοντά σου δάκρυα μῆλα πίπτειν· τουτέστιν ἔρως, καὶ ἐπιθυμία. μήλοις γὰρ εἰκαστέον τοὺς ἔρωτας διὰ τὸ περὶ αὐτοὺς κάλλος.

39 Μάστακα δ' οἷα τέκνοισιν ὑπωρροφίοισι χελιδὼν] οὕτω τις χελιδὼν τροφὴν δοῦσα τοῖς νεοσσοῖς ταχέως, πάλιν ὑπέστρεφεν ἐπὶ τὸ ἕτερα κομίσαι, ὡς ἐκείνη λιποῦσα τὸν δίφρον, ἤγουν τὴν καθέδραν, ᾤχετο. μαλακᾶς δὲ, παρόσον αἱ γυναῖκες μαλακαῖς κάθηνται καθέδραις, ὡς ἐν Συρακούσαις.

42 Ἰθὺ δι' ἀμφιθύρω] ἤγουν εὐθύ. ἀντικρὺ τοῦ οἴκου τοῦ διθύρου. ἀμφίθυρον γὰρ καὶ δίπτυχον, ταυτόν ἐστι. δηλοῖ δὲ τὸ δίθυρον. ¶ ᾇ πόδες ἆγον· ὅπου οἱ πόδες ἦγον.

43 ἔβα κεν ταῦρος ἀν' ὕλαν] παροιμία ἐστὶν, ἐπὶ τῶν μὴ ἀναστρεφόντων. διὰ τὸ, τοὺς ταύρους ὕλης ἐπιλαμβανομένους ἀλήπτους εἶναι.

Viginti iam, octo iam, nouem iam, decem alii dies præterierunt,	Εἴκατι ταὶ δ', ὀκτὼ ταὶ δ', ἐννέα ταὶ δ', δέκ' ἄλλαι,
Hodie vndecimus eſt, adde duos: & duo menſes erunt	Σάμερον ἑνδέκατος· ποτίθει δύο, καὶ δύο μῆνες,
Ex quo fuimus ſeparati, neque more Thracum tonſus ſum.	Ἐξ ὧ ἀπ' ἀλλάλων· οὐδὲ Θρᾳκιστὶ κέκαρμαι.

Ἁ δὲ,

Α῾ δὲ, Λύκῳ νῦν πᾶσα, Λύκῳ καὶ νυκτὸς ἀνῷκται·
Ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι, οὔτ' ἀριθμητοὶ,
Δύστανοι Μεγαρῆες, ἀτιμοτάτῃ ἐνὶ μοίρᾳ.
Κεἰ μὲν ἀποστέρξαιμι, τὰ πάντα κεν εἰς δέον ἕρποι·
Νῦν δέ ποθ', ὡς μῦς, φαντὶ, Θυώνιχε, γεύμεθα πίσσας.
Χὤ τι τὸ φάρμακόν ἐστιν ἀμηχανέοντος ἔρωτος,
Οὐκ οἶδα· πλὰν Σῖμος ὁ τᾶς Ἐπιχάλκω ἐρασθεὶς,
Ἐκπλεύσας, ὑγιὴς ἐπανῆλθ', ἐμὸς ἡλικιώτας.
Πλευσοῦμαι κἠγὼ διαπόντιος· οὔτε κάκιστος,
Οὔτε πρᾶτος ἴσως, ὁμαλὸς δέ τις ὁ στρατιώτας.

Illa nunc Lyci tota est, Lyco etiam nocte patet:
Nos vero neque ratione aut numero vllo digni censemur,
Miseri Megarenses, in contemptissima sorte.
Et si modo durarem, omnia recte essent:
Nunc vero o Thyoniche, tanquam mus, vt aiunt, picem gustauimus:
Quodque pharmacum sit contra perplexum amorem,
Non scio. Verum Simus, qui Epichalci filiam amabat,
Meus æqualis, cum aliquo nauigasset, sanus rediit.
Nauigabo & ego per mare, neque ex postremis ero,
Neque ex primis fortasse, sed mediocris quidam miles.

44 ταὶ δ' ὀκτώ] ψηφίζει τὰς ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένοι εἰσὶ, καὶ ἀφ' οὗ οὐκ ἐκείρη κατὰ Κᾶρας τὰς θρίχας.

47 Α῾ δὲ Λύκῳ νῦν πάντα] αὐτὴ δὲ κατὰ τὰ πάντα τοῦ Λύκου ἐστίν. ὥστε καὶ νυκτὸς αὐτῷ τὴν θύραν ἀνοῖχθαι.

48 Ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι, οὔτ' ἀριθμητοί] ἡμεῖς δὲ παρ' αὐτῇ οὐδ' ἐν ἀριθμῷ ἐσμέν. ὥσπερ οὐδὲ οἱ Μεγαρεῖς ὑπὸ τῆς Πυθίας ἐλέχθησαν εἶναι τινὸς ἄξιοι λόγου. Ἱστορεῖ γὰρ Δεινίας, ὅτι οἱ Μεγαρεῖς φρονηματισθέντες ποτὲ, ὅτι κράτιστοι τῶν Ἑλλήνων εἰσὶν, ἐπύθοντο τοῦ θεοῦ, τίνος κρείττονες τυγχάνουσιν. ὁ δὲ ἔφη·

Γαίης μὲν πάσης τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἄμεινον,
Ἵπποι Θρηΐκιαι, Λακεδαιμόνιαι δὲ γυναῖκες,
Ἄνδρες δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης.
Ἀλλ' ἔτι καὶ τῶνδ' εἰσὶν ἀμείνονες, οἵ τε μεσηγὺ
Τίρυνθος ναίουσι, καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἀργεῖοι λινοθώρηκες, κέντρα πτολέμοιο.
Ὑμεῖς δ' ὦ Μεγαρεῖς, οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι,
Οὔτε δυωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

50 Κεἰ μὲν ἀποστέρξαιμι] καὶ εἰ μὲν καταφρονήσαιμι αὐτῆς, ὄντως ἄν μοι τὰ πάντα περιχωροίη.

51 Νῦν δέ ποθ' ὡς μῦς φαντὶ Θυώνιχε γεύμεθα πίσσας] παροιμία ἐστὶ τὸ, Μῦς γευόμενος πίσσης. λέγεται δὲ, ἐπὶ τῶν εἰς ἄπορον πρᾶγμα ἐμπιπτόντων, καὶ δυσεξελίκτως ἀπηγχονισμένων. ὥσπερ γάρ, φησιν, ὁ πίσσης γευόμενος μῦς ἐνειληθεὶς κρατεῖται, καὶ ζῶν τιμωρεῖται, οὕτω κἀγώ.

Θυώνιχος.

Ὤφελε μὰν χωρεῖν κατὰ νοῦν τεὸν ὧν ἐπιθυμεῖς
Αἰσχίνα. εἰ δ' οὕτως ἄρα σοι δοκεῖ ὥστ' ἀποδημεῖν,
Μισθοδότας Πτολεμαῖος ἐλευθέρῳ οἷος ἄριστος.

Thyonichus.

Vtinam tibi ex animo succedant quæ cupis
Æschine. si vero omnino decretum tibi est peregre proficisci,
Ptolemæus præbet stipendia: homini libero vir quam optimus.

Αἰσχίνης.

Τἄλλα δ' ἀνὴρ ποῖός τις; Θυώνιχος. Ἐλευθέρῳ ὅστις ἄριστος,
Εὐγνώμων, φιλόμουσος, ἐρωτικὸς, εἰς ἄκρον ἁδύς·
Εἰδὼς τὸν φιλέοντα, τὸν οὐ φιλέοντ' ἔτι μᾶλλον·

Æschines.

Cætera vero qualis vir est? TH. Homini libero quam optimus,
Benignus, Musarum studiosus, amabilis, summe iucundus,
Qui nouit amicum, inimicum vero etiam magis:

Multis

Multis multa largiens, rogatus non abnuens,	Πολλοῖς πολλὰ διδούς· αἰτεύμενος, οὐκ ἀνανεύων,
Qualia regē tribuere cōuenit: neq. v. de omni te petere oportet,	Οἷα χρὴ βασιλῆ'· αἰτεῖν δὲ δεῖ οὐκ ἐπὶ παντί,
Æschine. Quapropter, si tibi in dextro humero placet	Αἰσχίνα· ὥστ' εἴ τοι κατὰ δεξιὸν ὦμον ἀρέσκει
Sagulum summum fibula connectere, vtroq. vero *pede* innixus	Λῶπιν ἄκρον περονᾶσθαι, ἐπ' ἀμφοτέροιν δὲ βεβακὼς
Audebis irruentem ferocem *bestem* scutatum sustinere,	Τολμασεῖς ἐπιόντα μένειν θρασὺν ἀσπιδιώταν,
Quamprimum in Ægyptum *eas*. a temporibus fieri incipimus	Αἶ τάχος εἰς Αἴγυπτον. ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα
Omnes senes, atque inde ordine in genas serpit	Πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ ἐς γένυν ἕρπει
Ætas, quæ canos facit: gerere aliquid oportet eos quibus est genu viride, *h. e. qui florent ætate.*	Λευκαίνων ὁ χρόνος. ποιεῖν τι δεῖ οἷς γόνυ χλωρόν;

68 Αἶ τάχος εἰς Αἴγυπτον] κατὰ τάχος, ἔρχου δηλονότι εἰς Αἴγυπτον. ¶ Ἀπὸ κροτάφων] ἀπὸ τῶν μηνίγγων γινόμεθα πάντες γέροντες· καὶ ἐφεξῆς κατὰ τάξιν ἐς τὴν παρειὰν ἔρχοιτο λευκαίνων ὁ χρόνος.

70 ποιεῖν τι δεῖ οἷς γόνυ χλωρόν] διὸ δεῖ τι ποιεῖν οἷς γόνυ χλωρόν, ἀντὶ τοῦ ἕως ἀκμάζομεν.

ARGVMENTVM XV Idyllii.

Inscribitur hoc Idyllion Syracusiæ siue Adonidis festum celebrantes. Tractat autem de Syracusanis quibusdam genere, quæ Alexandria peregrinantur, & exeunt ad spectaculum pompæ, quæ Adonii ab Arsinoe uxore Ptolemæi Philadelphi gestabatur. Morem autem habebant Alexandrini in Adoniis festis, eos qui Adonidis simulacra gestabant, vna cum solennibus ad mare ferre. Describit autem Theocritus, vt regina gratificetur, cantricem quandam, sumptuosum Arsinoes apparatum carmine recensentem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ιε΄ Εἰδυλλίου.

Ἐπιγράφεται μὲν τοῦτο τὸ εἰδύλλιον Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι. ὑποτίθεται δέ τινας Συρακουσίας τὸ γένος, παρεπιδημούσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἐπὶ θέαν ἐξιούσας τῆς πομπῆς τοῦ κομιζομένου Ἀδώνιδος ὑπὸ Ἀρσινόης τῆς τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου γυναικός. ἔθος δὲ εἶχον οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοῖς Ἀδωνίοις διακομίσαντας τὰ εἴδωλα τοῦ Ἀδώνιδος μετὰ τῶν νομιζομένων ἐπὶ τὴν θάλασσαν κομίζειν. Διαγράφει δὲ ὁ Θεόκριτος, χαριζόμενος τῇ βασιλίδι, ᾄδουσάν τινα, καὶ τὴν πολυτέλειαν τῆς Ἀρσινόης δι' ᾠδῆς ἀπαγγέλλουσαν.

SYRACVSIÆ, siue ADONIDIS FESTVM celebrantes, Idyllion XV.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΑΙ, ἢ ΑΔΩΝΙΑΖΟΥΣΑΙ, Εἰδύλλιον ιε΄.

GORGO, EVNOE, PRAXINOE, ANVS, HOSPES.

ΓΟΡΓΩ, ΕΥΝΟΗ, ΠΡΑΞΙΝΟΗ, ΓΡΑΥΣ, ΞΕΝΟΣ.

Est ne intus Praxinoe? EVN. Cara Gorgo, vt sero? est intus.	Ἔνδοι Πραξινόα; Εὐ. Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνῳ; ἔνδοι.
Praxinoe.	Πραξινόα.
Mirum quod & nunc ades! Eunoe dispice illi sellam.	Θαῦμ' ὅτι καὶ νῦν ἦνθες. ὅρη δίφρον Εὐνόα αὐτῇ·
Iniice & puluinum. EV. Habet optime. PRA. Sede.	Ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον. Εὐ. Ἔχει κάλλιστα. Πρ. Καθίζευ.

Γοργώ.

Γοργώ.

Ὦ τᾶς ἀδεμάτω ψυχᾶς· μόλις ὔμμιν ἐσώθην,
Πραξινόα, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων.
Παντᾷ κρηπῖδες, παντᾷ χλαμυδηφόροι ἄνδρες·
Ἁ δ' ὁδὸς ἄτρυτος· τὺ δ' ἑκαστοτέρω ἐμ' ἀποικεῖς.

Gorgo.

O incorpoream animam: vix vobis salua euasi,
Praxinoe, a multa turba, & multis curribus.
Vbique sunt crepidæ, vbiq. chlamydati viri.
Et via immensa est: tu vero longius a me habitas.

Πραξινόη.

Ταῦθ' ὁ πάραρος τῆνος ἐπ' ἔσχατα γῆς ἔλαβ' ἐνθὼν,
Ἰλεὸν, οὐκ οἴκησιν· ὅπως μὴ γείτονες ὦμες
Ἀλλάλαις, ποτ' ἔριν φθονερὸν κακὸν αἰὲν ἐμεῖο.

Praxinoe.

Hæc demens ille (*maritus meus*) extrema terræ occupauit veniens,
Specum, non domum, ne vicinæ essemus
Inter nos; vt mihi aduersaretur, inuida pestis mihi semper.

Γοργώ.

Μὴ λέγε τὸν τεὸν ἄνδρα φίλα τοιαῦτα Διώνα,
Τῶ μικκῶ παρεόντος· ὅρη γύναι ὡς ποθορῇ τύ.

Gorgo.

Ne dic de tuo marito talia, cara Dione,
Paruulo præsente: vides, mulier; vt te aspicit.

Πραξινόη.

Θάρσει Ζωπυρίων γλυκερὸν τέκος, οὐ λέγω ἀπφῦν.

Praxinoe.

Bono animo sis, Zopyrion, care fili, non dico de patre.

Γοργώ.

Αἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν. καλὸς ἀπφῦς.

Gorgo.

Puer intelligit, per Proserpinam: Pulcher est pater.

Πραξινόη.

Ἀπφῦς μὰν τῆνος πρώαν (λέγομες δὲ πρώαν θην
Πάντα) νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων,
Ἦνθε φέρων ἅλας ἄμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς.

Praxinoe.

Pater quidem ille nuper (nam nuper dicamus scilicet
Omnia) nitrum & fucum cum ex taberna empturus esset,
Redit salem adferens nobis, homo tredecim cubitorum.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιε'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Συρακούσιαι ἢ Ἀδωνιάζουσαι. Προλογίζει δὲ Γοργώ.

1 Ἔνδοι Πραξινόα; Εὐ. Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνω, ἔνδοι] Ἔνδοι ἀντὶ τοῦ ἔνδον ἐστί; τοπικὸν ἐπίρρημα, ὡς τὸ Μεγαροῖ, Πυθοῖ. ἀντιπίπτει δὲ τούτοις τὸ οἴκοι. Ἡ Γοργὼ δὲ φησὶ πρὸς τὴν θεράπαιναν ἔνδον ἐστὶν ἡ Πραξινόα; πρὸς ἣν ἡ δοῦλη ὡς χρονίαν λέγει· Γοργοῖ φίλα ὡς χρόνῳ, ἀντὶ τοῦ ὡς διὰ χρόνου. εἶτα μακρὸν διαστήσασα, ἐπάγει, ἔνδοι· ἀντὶ τοῦ ἔνδον ἐστί.

4 Μόλις ὔμμιν ἐσώθην] ἤδη ἐπιπόνως, μόλις πρὸς ὑμᾶς ἐσώθην, ἀπὸ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ἁρμάτων.

6 Παντᾷ κρηπῖδες] ἤγουν, πανταχοῦ κεκρηπιδωμένοι ἄνδρες. λέγει δὲ τοὺς ἐν τῇ πόλει στρατιώτας.

7 Ἁ δ' ὁδὸς ἄτρυτος] ἡ δὲ ὁδὸς πολλή. σὺ δὲ ἑκαστοτέρω, ἀντὶ τοῦ, πόρρω μοι οἰκεῖς.

8 Ταῦθ' ὁ πάραρος] ἡ Πραξινόα ταῦτα φησὶ περὶ τοῦ ἰδίου ἀνδρός· ὅτι μακρὰν ἐμισθώσατο τὴν οἰκίαν. πάραρος δὲ, ὁ παρηρτημένος τὴν γνώμην, ὁ ἀνάρμοστος, ὁ ἀχρήστος καὶ μάταιος. ἐκ μεταφορᾶς τῶν παρηόρων ἵππων, οἵτινες τῷ ζυγῷ οὐ χρησιμεύουσιν. ἰλεὸν δὲ λέγουσι τὸν φωλεὸν ἀπὸ τοῦ τὰ ἑρπετὰ ἐν αὐτῷ εἰλεῖσθαι. φθονερὸν δὲ ἀντὶ τοῦ φιλόνεικον.

13 οὐ λέγω ἀπφῦν] οὕτω τὸν πατέρα καλοῦσιν ἀφ' οὗ τις πέφυκεν. λέγεται δὲ ὑποκοριστικῶς. ἤδη δὲ ἀπὸ τούτου καὶ τὸν πρεσβύτην.

14 Ναὶ τὰν πότνιαν, καλὸς ἀπφῦς] ναὶ μὰ τὴν θεόν. ναὶ μὰ τὴν κόρην: εὖ δὲ τὸ, τὰς Συρακουσίας ταύτην ὀμνύναι. φασὶ γὰρ τὸν Δία τῇ Περσεφόνῃ τὴν Σικελίαν δωρήσασθαι. ἡ Πραξινόα δέ φησι ταῦτα τὸν ἄνδρα μεμφομένη. ὁ

ἀσφῦς οὖν φησὶν ἐκεῖνος, ὡς λόγος εἰπεῖν, τρισκαιδεκάπηχυς ὑπάρχων ἀνὴρ, πρώην ἐν τῇ πανηγύρει νίτρον θέλων ἀγοράσαι, ἅλας ἡμῖν ἀντὶ νίτρου ἤνεγκεν, ὡς τοῦ πωλοῦντος ἅλας ἀντὶ νίτρου δεδωκότος.

Gorgo.

Eodem modo meus *maritus* Diocles agit, pernicies argenti; Septem drachmis pilos caninos, veterum auulsiones perarum; Quinq. vellera emit heri, nil nisi sordes, laborem super laborem. Verum age, cape amiculum, & peplum fibulatum. Eamus ad *aulam* diuitis regis Ptolemæi, Spectaturæ Adonidem: audio pulchrum aliquid Instructe reginam. PR. Apud opulentos omnia sunt opulenta: Verum tu *narra* illi qui non vidit ea quæ dicis, quæq. vidisti.

Γοργώ.

Χὠμὸς ταὐτά γ' ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας·
Ἑπτὰ δραχμῶν κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρῶν,
Πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπος, ἔργον ἐπ' ἔργῳ.
Ἀλλ' ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λάζευ.
Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν. ἀκούω χρῆμα καλόν τι
Κοσμεῖν τὰν βασίλισσαν. Πρ. Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα.
Ὧν εἶδες, χὤν εἶπας ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι.

Gorgo.

Ire nobis tempus fuerit: otiosis semper feriæ.

Γοργώ.

Ἕρπειν ὥρα κ' εἴη· ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.

Praxinoe.

Eunoa fer aquam: & in medium, tu quam deliciæ non decent, Repone. Feles molliter cubare volunt. Moue te, affer propere aquam: nam aqua primum opus est. Ecce vt fert aquam: da tamen: non multam tu o profusa Infunde aquam: infelix cur meã tunicam commadefacis? Desine: sicut diis visum est, ita lota sum. Vbi clauis magnæ cistæ est? huc affer ipsam.

Πραξινόη.

Εὐνόα αἶρε τὸ νᾶμα, καὶ ἐς μέσον αἰνόθρυπτε
Θὲς πάλιν. αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄζοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δὴ, φέρε θᾶσσον ὕδωρ· ὕδατος πρότερον δεῖ.
Ἃ δ' ὡς νᾶμα φέρει. δὸς ὅμως· μὴ πουλὺ ἄπληστε.
Ἔγχει ὕδωρ δύστανε· τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦσαι· ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαι.
Ἁ κλὰξ τᾶς μεγάλας πᾶ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.

Gorgo.

Praxinoe, valde te sinuosa vestis fibulata Hæc decet. dic mihi, quanti constitit tibi a iugo telæ?

Γοργώ.

Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
Τοῦτο πρέπει. λέγε μοι, πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ;

Praxinoe.

Ne memores Gorgo, pluris quam argenti puri mina *vna*, Vel duabus: operi insuper etiam animam affixam habui.

Πραξινόη.

Μὴ μνάσῃς Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν
Ἢ δύο. τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

18 Χὠμὸς ταὐτά γ' ἔχει φθόρος] ἡ Γοργὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις μεμφομένη τὸν οἰκεῖον ἄνδρα φησί. καὶ ὁ ἐμὸς ἀνὴρ Διοκλείδας, ἑπτὰ δραχμῶν ἠγόρασε πικάεια γεγηρακότων προβάτων.

20 Πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπος, ἔργον ἐπ' ἔργῳ] ἐκεῖνα ἀλλ' ἔργον ἐπὶ ἔργῳ, διὰ τὸ δὶς αὐτὸ πλύνεσθαι. κυνάδες δὲ αἱ κύνεια· τραχέα.

21 Ἀλλ' ἴθι τὠμπέχονον] τὸ περιβόλαιον, τὸ ἱμάτιον. Καὶ τὰν περονατρίδα. τὸ πέπλον καὶ ἔνδυμα ὅπερ πρῶτον ὑπεζώννυντο. εἴρηται δὲ,

δι, ἀπὸ τοῦ φορεῖν αὐτάς, καὶ τῆς ἐπωμίδος ἐπιλαμβάνεσθαι, ὡς αἱ Μακεδονίτιδες.

22 Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ] εἰς τὰ βασίλεια πορευθῶμεν τοῦ ἀφνειοῦ καὶ πλουσίου Πτολεμαίου, θεασόμεναι τὸν Ἄδωνιν.

25 Ὧν εἶδες χ' ὧν εἶπας] ἀντὶ τοῦ ἐξ ὧν εἶπες, καὶ οὐκ ἐθεάσω, ἐκ τούτων διηγήσαιο ἂν τῷ μὴ θεασαμένῳ.

27 Εὐνόα αἶρε τὸ νᾶμα] ἡ Πραξινόα φησὶ πρὸς τὴν δούλην ἐν ἤθει· ὦ Εὐνόα, ἄρασα τὸ νᾶμα, εἰς μέσον θὲς αὐτό. θέλεις εἰπεῖν, μὴ ἀμβὰς εἰς τὸ μέσον αὐτὸ θήσεις.

32 Παῦσαι. ὄπια θεοῖς] ἀντὶ τοῦ, εἴτε καλῶς, εἴτε κακῶς. κλὰξ δέ, ἡ κλεὶς Δωρικῶς.

34 μάλα τοι τὸ καταπτυχές] Τὸ δίπτυχον ἱμάτιον καὶ διπλοῦν. λέγει δὲ τὴν διπλοΐδα ἣν Ὅμηρός φησι, δίπλακα μαρμαρέην.

35 πόσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ] ἤγουν, διὰ πόσης ἐξόδου σοι κέκοπται ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ· ἢ διὰ πόσου σοι ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ καθῃρέθη, καὶ ἐξυφάνθη. Πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶς] πλέον ἀνάλωσά φησιν, ἢ δυοῖν μναῖν καθαροῦ ἀργυρίου.

Γοργώ.

Ἀλλὰ καὶ γνώμαν ἀπέβα τοι. Πραξινόη. Ναί· καλὸν εἶπας.
Τὠμπέχονον φέρε μοι, καὶ τὰν θολίαν· κατὰ κόσμον
Ἀμφίθες. οὐκ ἀξῶ τυ τέκνον· μορμώ, δάκνει ἵππος·
Δάκρυε ὅσα θέλεις· χωλὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.
Ἕρπωμες. Φρυγία τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα·
Τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.
Ὦ θεοί, ὅσος ὄχλος· πῶς καὶ πόκα τοῦτο περᾶσαι
Χρὴ τὸ κακόν; μύρμακες ἀνήριθμοι καὶ ἄμετροι.
Πολλά τοι ὦ Πτολεμαῖε πεποίηνται καλὰ ἔργα,
Ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκών· οὐδεὶς κακοεργὸς
Δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί·
Οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
Ἀλλάλοις ὁμαλοί, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρειοί.
Ἁδίστα Γοργοῖ, τί γενοίμεθα; τοὶ πολεμισταὶ
Ἵπποι τῶ βασιλῆος. ἄνερ φίλε, μή με πατήσῃς.
Ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυῤῥός. ἴδ' ὡς ἄγριος, κυνοθαρσής.
Εὐνόα οὐ φευξῇ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.
Ὠνάθην μεγάλως ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἔνδον.

Γοργώ.

Θάρσει Πραξινόα· καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὄπισθεν.
Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν. Πρ. Καὐτὰ συναγείρομαι ἤδη.
Ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω
Ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιῤῥεῖ.

Gorgo.

Atque sane ex sententia processit. PR. Certe bene dixisti.
Affer mihi amiculum, & vmbellam: decenter
Impone. non te vna ducam fili; larua *foris est*, mordet equus.
Plora quantum voles, non oportet te claudum fieri.
Eamus. heus Phrygia, paruulum accipe, cumque eo lude,
Canem intro voca, claude portam vestibuli.
Dii boni, quanta turba: quomodo & quádo tandé pertransire
Oportet hoc malum? *sunt vt* formicæ innumeræ & infinitæ.
Multa præclara facinora a te facta sunt, o Ptolemæe.
Postquam ad superos pater migrauit. Nemo maleficus
Lædit amplius viatorem, dolose subiens more Ægyptio:
Quemadmodum antea astu exercitati homines ludebant,
Inter se similes, malos lusus, omnes contentiosi.
Dulcissima Gorgo, quid de nobis fiet? bellatores
Equi regis *adsunt*. Amice, ne me proculces:
Erectus constitit hic rufus: ecce quam sæuus & ferox.
Eunoe non fugies? perimet hic suum sessorem.
Bene mecum actum est, quod puer meus manet intus.

Gorgo.

Animum recipe, Praxinoe: iam sumus post eos.
Illi processerunt in campum. PR. Et ego iam me colligo.
Equum enim & frigidū anguem, hæc duo semper timui
Inde vsq. a pueritia. festinemus: ingens multitudo nobis affluit.

38 Ναὶ καλὸν εἶπας] τοῦτο ἀληθὲς εἶπας. λέγει ἡ Πραξινόα, ὅτι κατὰ γνώμην μοι ἐξυφάνθη. εἶτα ἀντιστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὴν θεράπαιναν, καὶ φησί· φέρε μοι τὸ ἀμπέχονον καὶ τὴν θολίαν, ἤγουν τὸ σκιάδιον, τὸν πέτασον, δικόσμως ἐπιθεῖς. εἴρηται δὲ, ἀπὸ τοῦ θόλῳ ἐοικέναι· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὸ σκιάδιον, σκίρρον καλοῦσι.

40 Οὐκ ἀξῶ τυ τέκνον] ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸ παιδίον τὸ κλαῖον· καὶ φησὶν, οὐκ ἄξω σε τέκνον μετ' ἐμοῦ, ὅτι ἡ μορμὼ ἵππος δάκνει. εἰς κατάπληξιν τοῦτο ἔλεγον, ὅθεν καὶ τὰ προσωπεῖα, μορμολύκεια ἔλεγον.

46 Πολλά τοι ὦ Πτολεμαῖε, (τὸν Φιλάδελφον λέγει) πεποίηται καλὰ ἔργα.

47 Ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκών] ἐξ οὗ ὁ πατήρ σου ἀπεθεώθη, ὁ Σωτὴρ Πτολεμαῖος, ὃς ἦν πατὴρ τοῦ Φιλαδέλφου.

48 δαλεῖται δὲ ἀντὶ τοῦ βλάπτεται. παρέρπων, παρατρεχόμενος Αἰγυπτιστί. τὸ πᾶν· σὺν τοῖς ἄλλοις σου καλοῖς ἔργοις, καὶ τοῦτο. οὐκέτι γὰρ κακοῦργος λυμαίνεται τὸν παριόντα, ἐξαπατήσας Αἰγυπτιστί. ἢ πάντων γὰρ πολυπείρως παίζοντες κακὰ παίγνια περὶ λογισμοῖς Αἰγυπτιακοῖς. ἀπατηλοὶ γὰρ καὶ Αἰγύπτιοι. κεκροτημένοι δὲ, διαρραπισμένοι, ἐθάδες πανούργων ἔργων. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κεκροτημένων χαλκῶν.

51 Ἡδίστα Γοργοῖ, τί γενοίμεθα;] ὦ γλυκεῖά μοι Γοργώ, τί ἄρα ἡμῖν ἔσται; δυσλαβοῦνται γὰρ θεασάμεναι τοὺς πολεμικοὺς ἵππους πομπεύοντας.

54 Διαχρήσεται τὸν ἄγοντα] διαφθείρει τὸν ἱπποκόμον, ἢ τὸν ἡνίοχον.

57 Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν] οἱ δὲ ἵπποι κεχωρήκασιν εἰς ὃν ἔδει τόπον. τὸ δὲ καὶ συναγείρομαι, ἀντὶ τοῦ ἀνακτῶμαι ἐμαυτὴν ἀπὸ τῆς ταραχῆς.

58 καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν] ἤγουν τὸν ψυχροποιόν.

Gorgo.

Ex aulane venis o mater? A. Ego, o filiæ. G. An intrare
Facile est? AN. Conando Græci Troiam peruenerunt:
Optima filia, conando omnia perficiuntur.

Γοργώ.

Ἐξ αὐλᾶς ὦ μᾶτερ; Γρ. Ἐγὼν, ὦ τέκνα. Γοργώ.
Παρενθεῖν
Εὐμαρές; Γρ. Ἐς Τροΐαν πειρώμενοι ἦλθον Ἀχαιοί.
Καλλίστα παίδων, πείρᾳ θὴν πάντα τελεῖται.

Gorgo.

Anus abiit, nobis mera oracula respondens.
Omnia norũt mulieres, etiã quomodo Iupiter duxerit Iunonẽ.
Vide Praxinoe quanta ante portam turba est.

Γοργώ.

Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.
Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥραν.
Θᾶσαι Πραξινόα περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος.

Praxinoe.

Immensa. Gorgo manum porrige mihi, tuque apprehende
Eunoe manum Eutychidos: adhæreto illi, ne a nobis aberres.
Omnes vna confertim intremus. adhæreto nobis Eunoe.
Me miseram, dupliciter vestis mea iam
Scissa est, o Gorgo: per Iouem vtinam sis
Felix, o homo, conserua quæso mihi amiculum.

Πραξινόη.

Θεσπέσιος. Γοργοῖ δὸς τὰν χέρα μοι, λαβὲ καὶ τὸ
Εὐνόα Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μή τυ πλανηθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες ἀπρίξ· ἔχου Εὐνόα ἁμῶν.
Ὤ μοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται Γοργοῖ. ποττῶ Διὸς, εἴ τι γένοιο
Εὐδαίμων, ὤνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

Hospes.

Non penes me est: tamen conseruabo. PR. Conferta turba est,

Ξένος.

Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μὲν, ὅμως δὲ φυλάξομαι. Πραξινόη.
Ἀθρόος ὄχλος·

Ὠθεῦνθ'

Ὠ'θεῦνθ' ὥσπερ ὕες. Ξεῖνος. Θάρσει γύναι. ἐν καλῷ εἰμές. — Trudunt vt sues. HOSP. Bono animo sis mulier, in tuto sumus.

Πραξινόα. — Praxinoe.

Κεἰς ὥρας κἤπειτα φίλ' ἀνδρῶν ἐν καλῷ εἴης, — Et in annum tibi, care vir, & in posterum bene sit,

Ἄμμε περιστέλλων· χρηστῶ κ' οἰκτίρμονος ἀνδρός. — Qui nos curas. Virum probum & misericordem!

Θλίβεται Εὐνόα ἄμμιν. ἄγ' ὦ δειλὰ τὺ βιάζευ. — Premitur Eunoe nobis: age o misera, vi perrumpe.

Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας. — Optime: iam omnes intus sunt, ait qui sponsam inclusit.

60 Ἐξ αὐδᾶς ὦ μᾶτερ] ἔν τισι γράφεται καὶ, Ἐξ αὐλᾶς ὦ μᾶτερ. ἡ Γοργὼ φησὶ πρὸς γραῦν τινὰ, λέγε ἡμῖν ὦ μῆτερ, εἰ μὴ ῥᾷδιον εἰσελθεῖν, ἡ δὲ, φησὶ, πειράθητε καὶ εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν τῶν βασιλείων αὐλήν.

63 Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις] ἡ Γοργὼ φησὶν ὅτι χρησμοὺς ἀποφοιβάσασα ἡ γραῦς ἀπῆλθε.

64 Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥραν] φησὶν ὅτι τὰ πάντα αἱ γυναῖκες γινώσκουσι, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς λάθρα τῇ Ἥρᾳ συνῆλθε. καὶ Ὅμηρος· Εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας. Ἀριστοτέλης δὲ ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ Ἑρμιόνης ἱερῷ, ἰδιώτερον περὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας γάμου. τὸν γὰρ Δία μυθολογεῖ ἐπιβουλεύειν τῇ Ἥρᾳ μιγῆναι, ὅτε αὐτὴν ἴδοι χωρισθεῖσαν ἀπὸ τῶν ἄλλων θεῶν. βουλόμενος δὲ ἀφανὴς γενέσθαι, καὶ μὴ ὀφθῆναι ὑπ' αὐτῆς, τὴν ὄψιν μεταβάλλει εἰς κόκκυγα, καὶ καθέζεται εἰς ὄρος ὃ πρῶτον μὲν Θρόναξ ἐκαλεῖτο, νῦν δὲ κόκκυξ. τὸν δὲ Δία χειμῶνα ποιῆσαι δεινὸν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. τὴν δὲ Ἥραν πορευομένην μόνην, ἀφικέσθαι πρὸς τὸ ὄρος· καὶ καθέζεσθαι ἐπ' αὐτὸ ὅπου νῦν ἐστὶν ἱερὸν Ἥρας τελείας. τὸν δὲ κόκκυγα ῥιγῶντα καὶ τετρεικότα διὰ τὸν χειμῶνα, καταπετασθῆναι καὶ καθεσθῆναι ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς. τὴν δὲ Ἥραν ἰδοῦσαν αὐτὸν, οἰκτεῖραι καὶ περιβαλεῖν τῇ ἀμπεχόνῃ. τὸν δὲ Δία εὐθέως μεταβαλεῖν τὴν ὄψιν καὶ ἐπιλαβέσθαι τῆς Ἥρας. τῆς δὲ τὴν μίξιν παραιτουμένης διὰ τὴν μητέρα, αὐτὸν ὑποσχέσθαι γυναῖκα ταύτην ποιήσασθαι. καὶ παρ' Ἀργείοις δὲ οἱ μέγιστοι τῶν Ἑλλήνων τιμῶσι τὴν θεόν. τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἐν τῷ ναῷ καθήμενον ἐν θρόνῳ, τῇ χειρὶ ἔχει σκῆπτρον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ σκήπτρῳ, κόκκυξ.

66 λαβὲ καὶ τὺ Εὐνόα Εὐτυχίδος] εἰκὸς τὴν Εὐτυχίδα Γοργοῦς εἶναι θεράπαιναν.

68 ἀπρὶξ ἔχευ Εὐνόα] ἀντὶ τοῦ ἐμπεφυκότως, ὥστε μὴ διασπάσαι τὴν συμφυΐαν.

74 Κεἰς ὥρας κἤπειτα] ἀντὶ τοῦ, καὶ εἰς ὥρας καὶ ἔσαεὶ καλῶς εἴης περιστέλλων καὶ τημελούμενος ἡμῶν.

76 ἄγ' ὦ δειλὰ τὺ βιάζευ] ἄγε ὦ δειλαία, βιάζου, καὶ σὺ ὤθει, ὥστε σὲ εἰσελθεῖν. ἔπειτα εἰσελθούσης αὐτῆς φησί· κάλλιστα· ἐνδοῖ πᾶσαι.

77 Ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας] ὡς παροιμίας οὔσης, ἀποκλείσας τὴν νύμφην τὶς, καλῶς τάχα ἔνδον ἡμῖν ἔχει φησὶ, διὸ καὶ ἡ Γοργὼ οὕτως ἐφρόνησεν. [ἔριθοι δὲ οἱ συνεργοὶ ἤγουν, ἱερουργοί.]

Γοργώ. — Gorgo.

Πραξινόα, πόταγ' ὧδε· τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον, — Praxinoe huc ades, hæc textilia primum specta,

Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς. — Quam ex tenui filo sunt, & venustas deorum opera esse dixeris.

Πραξινόα. — Praxinoe.

Πότνι' Ἀθηναία, ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι; — Veneranda Minerua, quales lanificæ illa elaborarunt?

Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν; — Quales pictores tam exactas picturas pinxerunt?

Ὡς ἔτυμ' ἑστήκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι, — Quam euidenter adstant, quamque euidenter mouentur?

Animata sunt, non textilia: sapiens quædam res est homo.	Ἔμψυχ᾽, οὐκ ἐνυφαντά. σοφόν τι χρῆμ᾽ ὤνθρωπος·
Ipse vero quam admirandus in argenteo iacet	Αὐτὸς δ᾽ ὡς θαητὸς ἐπ᾽ ἀργυρέω κατάκειται
Toro, primam lanuginem circa tempora spargens,	Κλισμῶ, πρᾶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων
Multipliciter amabilis Adonis, qui etiam apud inferos amatur,	Ὁ τριφίλατος Ἄδωνις, ὁ κἠν Ἀχέροντι φιλεῖται.
Hospes.	Ξένος.
Desinite, o miseræ, inutiliter garrientes:	Παύσασθ᾽ ὦ δύστανοι ἀνάνυτα κωτίλλοισαι.
Vt turtures odiose stridunt, ore diducto omnia pronuntiantes.	Τρυγόνες ἐκκναισεῦντι, πλατυάσδοισαι ἅπαντα.
Gorgo.	Γοργώ.
Per terram, vnde tu homo? quid ad te si garrulæ sumus?	Μᾶ πόθεν ὤνθρωπος; τί δὲ τὶν εἰ κωτίλαι εἰμές;
Acnitu quas possides impera: imperas Syracusiis?	Πασσάμενος ἐπίτασσε. Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις;
Atque vt & hoc scias, Corinthiæ sumus ab origine,	Ὡς εἰδῇς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν,
Sicut & Bellerophon: Peloponnesiace loquimur.	Ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες.
Dorice autem loqui licet (opinor) Doriensibus.	Δωρίσδεν δ᾽ ἔξεστι (δοκῶ) τοῖς Δωριέεσσι.
Praxinoe.	Πραξινόη.
Non oriatur, o dulcis *Proserpina*, qui nobis imperet,	Μὴ φύη μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη,
Vno excepto: non curo te, ne mihi alapam impingas.	Πλὰν ἑνός· οὐκ ἀλέγω μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.
Gorgo.	Γοργώ.
Tace Praxinoe, iam de Adonide cantabit	Σίγα Πραξινόα, μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀείδειν
Argiuæ filia sapiens poëtria,	Ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολύιδρις ἀοιδὸς,
Quæ & Sperchin lugubre carmen canendo superauit.	Ἅτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἀρίστευσε·
Cantabit aliquid, sat scio: pulchris iam præludiis ad cantandum se parat.	Φθεγξεῖταί τι (σάφ᾽ οἶδα) καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.

H. l. II. Var. … c. XX.

H. l. II. Var. … c. XX.

H. l. II. Var. … c. XX.

82 Ὡς ἔτυμ᾽ ἑστάκαντι] ἀντὶ τοῦ, ὡς ἀληθῶς ἑστήκασι, καὶ ὡς ζῶντα ἀληθῶς συστρέφονται, καὶ οὐκ ἐνυφαντά εἰσιν.

86 Ὁ τριφίλατος Ἄδωνις] ὁ πολυφίλητος, ὡς καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ· Ἀσπασίη τρίλλιστος. ἢ ὅτι ὑπὸ τριῶν ἐφιλήθη, Διὸς, Ἀφροδίτης, καὶ Περσεφόνης ἐν ᾅδῃ.

87 Παύσασθ᾽ ὦ δύστανοι] παύσασθε, φησὶν, ὦ ἐπίπονοι ἀνήνυτα καὶ ἄπειρα κωτίλλοισαι, ἤγουν πολυλογοῦσαι. κωτίλλειν γὰρ λέγουσι τὴν χελιδόνα. τοῦτο δέ φησί τις παρενοχλούμενος καὶ ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ ἄγαν αὐτῶν ἀδολεσχίᾳ. διὸ καὶ ἐπιτιμᾷ αὐταῖς, ὡς τὰ κατὰ μέρος τῶν εἰκόνων ἀνερμηνευούσαις. εἶτα πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφων·

88 Τρυγόνες ἐκκναισεῦντι πλατυάσδοισαι ἅπαντα] ἤγουν Δωρίζουσι πάντα. τὸ γὰρ πλατυάζοισαι, τοιοῦτόν ἐστιν. οἱ γὰρ Δωριεῖς πλατυστομοῦσι τὰ α πλεονάζοντες. ἐκκναισεῦντι δὲ, ἀντὶ τοῦ διαλέγονται.

91 Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν] Κορινθίων γὰρ ἄποικοι οἱ Συρακούσιοι, ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν. Κορίνθιος δὲ καὶ ὁ Βελλεροφόντης.

92 Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες] ἀντὶ τοῦ κατὰ τοὺς Πελοποννησίους. τὴν γὰρ Πελοπόννησον ᾤκησαν οἱ Δωριεῖς οἱ σὺν Ἡρακλείδαις.

94 Μὴ φύη μελιτῶδες] ἀντὶ τοῦ, μηδεὶς γένοιτο ὦ Περσεφόνη ἄλλος ἡμῶν κύριος. μελιτώδες δὲ τὴν Περσεφόνην φησὶ κατ᾽ ἀντίφρασιν ὡς καὶ κόρην· διὰ τὸ τὰς ἑταίρας αὐτῆς καὶ τῆς Δήμητρος, μελίσσας λέγεσθαι.

95 μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς] μή μοι κενὸν τὸ μέτρον ἀποψήσῃς.

97 Α' τ᾽ Ἀργείας θυγάτηρ πολύιδρις] ἀδηλόν τις ἡ ποιήτρια αὐτή· ἔνιοι δὲ Ἀργείας αὐτὴν φασὶν εἶναι θυγατέρα, ὁμώνυμον τῇ μητρὶ εἶναι δὲ ἐκείνην Σικυωνίαν.

Δέσποιν' ἃ Γολγόν τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας,
Αἰπεινάν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα,
Οἷόν τοι τὸν Ἄδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
Μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι.
Βάρδισται μακάρων Ὧραι φίλαι, ἀλλὰ ποθειναὶ
Ἔρχονται, πάντεσσι βροτοῖσιν ἀεί τι φέροισαι.
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατῶν
Ἀνθρώπων (ὡς μῦθος) ἐποίησας Βερενίκαν,
Ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός·
Τὶν δὲ χαριζομένα πολυώνυμε καὶ πολύναε
Ἁ Βερενικεία θυγάτηρ, Ἑλένᾳ εἰκυῖα,
Ἀρσινόα, πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν.
Πὰρ μέν οἱ ὥρια κεῖται ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
Πὰρ δ' ἁπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
Ἀργυρέοις· Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα·
Εἴδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνῃ πονέονται,
Ἄνθεα μίσγοισαι λευκῷ παντοῖ' ἅμ' ἀλεύρῳ
Ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος, τά τ' ἐν ὑγρῷ ἐλαίῳ·
Πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ τῷδε πάρεστι.
Χλωραὶ δὲ σκιάδες μαλακῷ βρίθοισαι ἀνήθῳ
Δέδμανθ'· οἱ δέ τε κῶροι ὑπερποτῶνται Ἔρωτες,
Οἷοι ἀηδονιδῆες ἐφεζόμενοι ἐπὶ δένδρων,
Πωτῶνται, πτερύγων πειρώμενοι, ὄζον ἀπ' ὄζω.

Domina quæ Golgon & Idalium diligis,
Sublimemque Erycem, auro ludens Venus,
Qualem tibi Adonidem e perenni Acheronte
Mense duodecimo reduxerunt mollipedes Horæ:
Tardissimæ ex diis Horæ caræ, tamen exoptatæ
Veniunt, omnibus hominibus semper aliquid ferentes.
Venus Cypria, filia Diones, tu immortalem ex mortalibus
Hominibus (vt sermo est) fecisti Berenicen,
Ambrosiam instillans in pectus mulieris.
Quare tibi gratificans, o celeberrima, & multis delubris celebrata,
Berenices filia, Helenæ similis,
Arsinoe, multifariis bonis ornat Adonidem.
Iuxta eũ enim matura iacẽt quæcunq. ferunt arborum apices:
Adsunt & molles hortuli, inclusi calathis
Argenteis, & aurea alabastra *plena* Syrio vnguento,
Et ciborum quicquid mulieres in sartagine parant,
Miscentes varios flores vna cum alba farina:
Quæque *fiunt* ex dulci melle, quæque ex liquido oleo:
Omnia illi volatilia & reptilia hic adsunt.
Viridia quoque vmbracula molli tecta anetho
Extructa sunt, & pueri superuolitantes Amores,
Veluti luscinia pulli sedentes in arbustis
Volitant, alarum periculum facientes, de ramo ad ramum.

100 Δέσποιν' ἃ Γολγόν τε] Γολγὸς πόλις Κύπρου ὀνομασμένη ἀπὸ Γόλγου παιδὸς Ἀδώνιδος καὶ Ἀφροδίτης. Ἰδάλιον δὲ, πόλις καὶ αὐτὴ Κύπρου.

101 Αἰπεινάν τε Ἔρυκα] Ἔρυξ, πόλις Σικελίας, ἀπὸ Ἔρυκος τοῦ Βούτου καὶ Ἀφροδίτης. ¶ χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα] διὰ τούτου δηλοῖ, ὅτι οἱ ἐρῶντες, χρυσῷ πείθουσι τοὺς ἐρωμένους.

103 Μηνὶ δυωδεκάτῳ] πρὸς δὲ ἑξαμηνιαῖον φασὶν ἀνέρχεσθαι τὸν Ἄδωνιν.

107 ἐποίησας Βερονίκαν] Βερονίκην δὲ λέγει, τὴν τοῦ Σωτῆρος γυναῖκα, μητέρα δὲ τοῦ Φιλαδέλφου καὶ Ἀρσινόης. μαλακοὺς δὲ ἔχειν πόδας ἔφη τὰς ὥρας, ἐπεὶ τὸ ἔαρ μαλακόν.

109 Τὶν δὲ χαριζομένα] ἀντὶ τοῦ, σοί φησι χαριζομένη ἡ τῆς Βερονίκης θυγάτηρ.

111 Ἀρσινόη πάντεσσι]. Ἀρσινόα πᾶσι καλοῖς ἀτιτάλλει καὶ δεξιοῦται τὸν Ἄδωνιν. ἀτιτάλλω γὰρ ἐκ τοῦ α στερητικοῦ μορίου. καὶ τοῦ τιταίνω τὸ κοπιῶ. σημαίνει δὲ τὸ ἀναπαύω, καὶ μὴ διακόπτω

κόπτε τάγαιον. ἢ ἀπὸ τῆς ἄπλου τὸ ὁρμῶ, καὶ τοῦ ἄλλου τε πηδῶ. καὶ σημαίνει τὸ αὐξάνω.

112 ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι] πάντα φησὶ τὰ ἀκρόδρυα, παρατίθενται τῷ Ἀδώνιδι, ἀπὸ παντοίας ἰδέας ὀπωρῶν. εἰώθασι γὰρ ἐν τοῖς Ἀδωνίοις, πυροὺς καὶ κριθὰς σπείρειν ἔν τισι προαστείοις, καὶ τοὺς φυτευθέντας κήπους, Ἀδωνίους προσαγορεύειν.

114 Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα] ἀλάβαστρα, σκεύη μύρων δεκτικά. πλαθάναι δὲ ἐν αἷς διαπλάττουσι τοὺς ἄρτους. ἄνθεα δὲ τὰ ἐπιπάμματα τῶν ἄρτων. λέγει δὲ τὸ σήσαμα.

117 Ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος] ἀντὶ τοῦ, πλακοῦντες διάφοροι.

119 Χλωραὶ δὲ σκιάδες] ἀντὶ τοῦ χλωραὶ σκηναὶ καὶ καλύβαι ἀνήθων σὺν αὐτῷ τῷ καρπῷ καταβεβριθόμεναι γεγόνασιν.

120 οἱ δέ τε κῶροι] τὰς καλύβας φησὶν ὑπερπέτονται οἱ ἔρωτες, ὡς οἱ νεοσσοὶ τῶν ἀηδόνων.

O ebenum, o aurum, o ex albo ebore	Ὦ ἔβενος, ὦ χρυσὸς, ὦ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
Aquilæ, Ioui Saturnidæ puerum pocillatorem aduehentes.	Αἰετῶ, οἰνοχόον Κρονίδᾳ Διῒ παῖδα φέροντες.
Et purpurea tapeta in superiore parte, somno molliora;	Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω·
Sic Milesius dixerit, quique incolit Samum.	Ἁ Μίλατος ἐρεῖ, χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων.
Stratus est alius torus Adonidi pulchro:	Ἔστρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα·
Alterum tenet Venus, alterum formosus Adonis,	Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις·
Decem & octo, aut decem & nouem annorum sponsus:	Ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός.
Non pungit osculum: labra illi adhuc circum rufa sunt.	Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ', ἔτι οἱ περὶ χείλεα πυῤῥά,
Nunc Venus maritum suum habens gaudeat,	Νῦν μὲν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτῆς χαιρέτω ἄνδρα,
Sub auroram v. nos illum, dum ros est, frequentes foras	Ἀῶθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρέαι ἔξω
Efferemus ad fluctus in litore spumantes,	Οἰσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' ἀϊόνι πτύοντα·
Solutisque crinibus. & veste ad talos demissa,	Λύσασαι δὲ κόμαν, καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι,
Pectoribus apertis, sonoram incipiemus cantionem:	Στήθεσι φαινομένοις, λιγυρᾶς ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς.

123 Ὦ ἔβενος] τὴν λοιπὴν κόσμησιν τὴν βασιλικὴν θαυμάζει.

124 Αἰετῶ] ὡς πεποικιλμένων ἀετῶν ἐλεφαντίνων, καὶ βασταζόντων τὸν Γανυμήδην.

125 Πορφύρεοι δὲ τάπητες] ὡς μαλακῶν ταπήτων ὑπεστρωμένων τῇ κλίνῃ τῆς Ἀφροδίτης. οὓς φησὶν ὑπὸ τοῦ Μιλήτου καὶ Σάμου ῥηθήσεσθαι μαλακωτέρους ὕπνου, διὰ τὸ παρ' αὐτοῖς εἰς κάλλος τὰ στρώματα γίνεσθαι.

130 Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ'] τὸ τοῦ Ἀδώνιδος δηλαδή. οὐδέπω γὰρ κέκαρται τὰ γένεια ὡς κεντῶσιν, ἀλλ' ἐπιχνοάζει.

132 ἅμα δρόσῳ] ἀντὶ τοῦ ἅμα ἡμέρᾳ. τότε γὰρ πίπτει ἡ δρόσος ἐν τῇ γῇ.

133 Οἰσεῦμες] ἐπὶ γὰρ τὴν θάλασσαν ἐκφέροντες τὸν Ἄδωνιν, ἔῤῥιπτον ἐπ' αὐτήν.

Commeas o care Adoni, & huc & ad inferos,	Ἕρπεις ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κ' εἰς Ἀχέροντα,
Solus ex heroibus, vt fertur. neque Agamemnoni	Ἡμιθέων (ὡς φαντὶ) μονώτατος. οὔτ' Ἀγαμέμνων
Hoc accidit, neque Aiaci magno grauiter furenti heroi:	Τοῦτ' ἔπαθ', οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως,
Neque Hectori honoratiori inter viginti liberos Hecubæ,	Οὔθ' Ἕκτωρ Ἑκάβας ὁ γεραίτερος εἴκατι παίδων,
Neque Patroclo, aut Pyrrho a Troia reuerso:	Οὐ Πατροκλῆς, ἢ Πύῤῥος ἀπὸ Τροίας ἐπανενθών,

Οὔθ᾽ οἱ ἔτι πρότεροι Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,
Οὐ Πελοπηϊάδαι τε καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
Ἵλαθι νῦν φίλ᾽ Ἄδωνι, καὶ ἐς νέωτ᾽ εὐθυμήσαις.
Καὶ νῦν ἦνθες Ἄδωνι, καὶ ὄκκ᾽ ἀφίκῃ, φίλος ἥξεις.

Γοργώ.

Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον, ἁ θήλεια
Ὀλβία· ὅσσα ἴσατι πανολβία, ὡς γλυκύφωνος.
Ὥρα ὅμως κ᾽ εἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.
Χὡ ἀνὴρ ὄξος ἅπαν· πεινᾶντί γε μηδὲ ποτ᾽ ἔλθῃς.
Χαῖρε Ἄδων ἀγαπητέ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφικνεῦ.

Neq. illis qui superiores fuerunt, Lapithis, aut Deucalionibus.
Neque porro Pelopidis, aut Argiuorum principibus Pelasgis.
Sis iam placatus Adoni, & in futurum annũ lætitiam afferas.
Et nunc *amicus* venisti Adoni: & cum redieris, amicus venias.

Gorgo.

Praxinoe, quam elegans hæc res est! hæc mulier
Felix est: quam multa scit, prorsum felix! quam suauiter canit!
Tamen tempus est domũ redire: impransus adhuc est Dioclidas.
Estq. vir iracũd⁹ admodum. esurienti quidẽ ne vnquã occurras.
Vale Adoni dilecte, atque ad gaudentes venias.

139 Εἴκατι παίδων] εἴκοσι παίδων. πρὸς γὰρ φυσίῳ ἀριθμῷ ἀπεκέχρηται. ὡς καὶ Σιμωνίδης. Ὅμηρος δὲ, ἐννεακαίδεκα λέγει.

141 Δευκαλίωνες] ἀντὶ τοῦ Δευκαλίδαι. ἀπὸ Δευκαλίωνος Θεσσαλοῦ. τούτων γὰρ ἐβασίλευσεν ὁ Δευκαλίων. ἢ οἱ Λοκροί· Δευκαλίων γὰρ ἐν Κύνῳ τῆς Λοκρίδος ᾤκησε.

143 Ἵλαθι νῦν φίλ᾽ Ἄδωνι] ἀντὶ τοῦ ἱλάσθητι, κατὰ ἀποκοπὴν Δωρικῶς.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
τοῦ ιϛʹ Εἰδυλλίου.

Τοῦτο τὸ εἰδύλλιον γέγραπται εἰς Ἵερωνα τὸν Ἱεροκλέους, τὸν ἔσχατον Σικελίας τύραννον. κατέσχε δὲ τὴν ἀρχὴν, στρατηγὸς ἀποδειχθεὶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καὶ φθείρας τὰς δυνάμεις, ὥστε τύραννον αὐτὸν ἀναγορευθῆναι. μετὰ δὲ τοῦτον ἦρξεν Ἵερων ὁ Γέλωνος. μηδὲν οὖν ὠφεληθεὶς παρὰ τοῦ Ἵερωνος Θεόκριτος, ἀλλὰ τοῦτο τὸ εἰδύλλιον τοῦτο πεποίηκε, καὶ Χάριτας αὐτὸ ἐπέγραψεν. ἐν ᾧ καὶ τὰ τοῦ Σιμωνίδου ἐμφαίνει κιβώτια. λέγουσι γὰρ αὐτὸν ἔχειν δύο κιβώτια· τὸ μὲν, χαρίτων· τὸ δὲ, διδόντων. ὅτε οὖν τις πρὸς αὐτὸν παραγίνεται χάριν αἰτούμενος, ἐκέλευε φέρειν τὰ κιβώτια. εὑρίσκετο οὖν τὸ μὲν τῶν χαρίτων, κενόν· τὸ δὲ τῶν διδόντων, πλῆρες· καὶ οὕτως ὁ τὴν δωρεὰν αἰτούμενος ἀνεκόπτετο.

ARGVMENTVM
XVI Idyllii.

Hoc Idyllion scriptum est ad Hieronem Hieroclis filium, extremum Siciliæ tyrannum. Cum enim Theocritus eum carmine celebrasset, nec quicquam ab eo accepisset, propterea hoc Idyllion composuit, quod Charites inscripsit, in quo de regum & principum erga literas humaniores ingratitudine conqueritur.

ΧΑΡΙΤΕΣ, ἢ ΙΕΡΩΝ,
Εἰδύλλιον ιϛʹ.

Αἰεὶ τοῦτο Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς,
Ὑμνεῖν ἀθανάτους, ὑμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν.
Μοῖσαι μὲν, θεαὶ ἐντὶ, θεοὺς θεαὶ ἀείδοντι.
Ἄμμες δὲ βροτοὶ οἵδε, βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμεν.
Τίς γὰρ τῶν ὁπόσοι γλαυκὰν ναίουσιν ὑπ᾽ ἀῶ,
Ἡμετέρας χάριτας πετάσας ὑποδέξεται οἴκῳ

CHARITES,
siue
HIERON,
Idyllion XVI.

Semper hoc Iouis filiabus (*i. Musis*) curæ est, sẽper Poëtis,
Cantu celebrare deos immortales, celebrare gloriam præstantium virorum.
Nam Musæ deæ sunt, deæ Deos cantu celebrant:
Nos vero mortales *sumus*, homines celebremus mortales.
Quis autem ex hominibus qui habitant sub glauca aurora,
Nostras Gratias *fores* pandens domo recipit

Cupide, & non easdem rursus indonatas remittit?
Illæ vero indignantes nudo pede domum reuertuntur,
Multum me incusantes, quod frustra viam confecere:
Tædioque affectæ, rursum in fundo vacui loculi
In frigidis genibus capite posito manent.
Vbi ipsis squalida sedes est: quoniam re imperfecta redierunt.
Quis hominũ qui nunc sunt talis est? quis bene dicentem amat?
Nescio: nõ enim amplius homines propter præstantia facta, vt ãtea,
Laudari cupiunt, verum a lucro victi sunt:
Quilibet v. sub sinu manũ tenens circumspectat vnde ipse auferat
Argentum, neque detersam æruginem aliis dederit:
Sed statim hoc dicit, Remotius abest tibia quam genu:
Mihi modo fit quod habeam, Dii benefaciant Poëtis.
Quis enim alium audiat? satis est omnibus Homerus:
Ille poëtarum optimus est, qui quidem a me nihil feret.

Ἀσπασίως, οὐδ' αὖθις ἀδωρήτους ἀποπέμπει;
Αἱ δὲ σκυζόμεναι γυμνοῖς ποσὶν οἴκαδ' ἴασι,
Πολλά με τωθάζοισαι ὅτ' ἀλιθίαν ὁδὸν ἦνθον·
Ὀκνηραὶ δὲ πάλιν κενεᾶς ἐπὶ πυθμένι χηλοῦ
Ψυχροῖς ἐν γονάτεσσι κάρη μίμνοντι βαλοῖσαι·
Ἔνθ' αὔη σφίσιν ἕδρη, ἐπὰν ἄπρακτοι ἵκωντι.
Τίς τῶν νῦν τοιόσδε; τίς εὖ εἰπόντα φιλασεῖ;
Οὐκ οἶδ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄνδρες ἐπ' ἔργοις, ὡς πάρος, ἐσθλοῖς
Αἰνεῖσθαι σπεύδοντι· νενίκηνται δ' ὑπὸ κερδέων.
Πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων, πόθεν οἴσεται ἀθρεῖ
Ἄργυρον· οὐδέ κεν ἰὸν ἀποτρίψας τινὶ δοίη·
Ἀλλ' εὐθὺς μυθεῖται, ἀπωτέρω ἢ γόνυ, κνήμα·
Αὐτῷ μοί τι γένοιτο· θεοὶ τιμῶσιν ἀοιδούς.
Τίς δέ κεν ἄλλου ἀκούσαι; ἅλις πάντεσσιν Ὅμηρος·
Οὗτος ἀοιδῶν λῷστος, ὃς ἐξ ἐμεῦ οἴσεται οὐδέν.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιϛ'.

Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Χάριτες, ἢ Ἱέρων.

Ἡμετέρας Χάριτας] τὰ οἰκεῖα ποιήματα.

8 σκυζόμεναι γυμνοῖς ποσί] λοιδοροῦσαι. τὸ σκύζειν κυρίως ἐπὶ λέοντος, ὅταν τὸ ἐπισκύνιον χαλάσῃ ὀργιζόμενος. λέγεται γὰρ ἡ τῶν ὀφρύων κάθεσις, ἐπισκύνιον. τοῦτο δὲ ποιεῖ ὁ λέων, ὅταν κυσὶ κυκλωθῇ, καὶ μέλλῃ πολεμεῖν αὐτοῖς.

9 ὅτ' ἀλιθίαν ὁδὸν ἦνθον] ἤγουν ματαίαν ὁδὸν, ἀνονησίαν, πεπλανημένην. ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, τὸ πλανῶ.

18 ἀπωτέρω ἢ γόνυ κνήμα] παροιμία ἐπὶ τὸ, πορρωτέρω ἡ κνήμη τοῦ γόνατος. τίθεται δὲ αὕτη, ἐπὶ τῶν ἀγαπώντων ἑαυτοὺς, καὶ λεγόντων προτιμοτέρους εἶναι αὐτοὺς τῶν ξένων· οἱ γὰρ πορρωτέρω οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς εἰσίν. ἐνήλλακται δὲ ἡ παροιμία, εἰ λεχθήσεται χωρὶς ὑποδιαστολῆς. ἔδει γὰρ οὕτως εἰπεῖν· πορρωτέρω κνήμη γόνυος. εἰ δὲ μετὰ ὑποδιαστολῆς οὐκ ἐνήλλακται.

Insani, quid lucri est, si immensum intus aurum
Reconditum sit? Non hic pecuniæ vsus est sapientibus:
Sed inde pars aliqua proprio vsui debetur, aliquid poetis dãdũ est.
Et multis affinibus benefaciendum: multis item aliis
Hominibus: ac semper diis sacra facias.
Neque hospes malignus sis: sed vbi mensa
Benigne exceperis hospites, cum velint redire dimittas.
Musarum vero in primis venerare sacros interpretes,
Vt etiam apud inferos occultatus, bene audias,

Δαιμόνιοι, τί δὲ κέρδος ὁ μυρίος ἔνδοθι χρυσὸς
Κείμενος; οὐχ ἅδε πλούτου φρονέουσιν ὄνασις·
Ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχᾷ, τὸ δὲ καί τινι δοῦναι ἀοιδῶν·
Πολλοὺς δ' εὖ ἕρξαι πηῶν, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλων
Ἀνθρώπων· αἰεὶ δὲ θεοῖς ἐπιβώμια ῥέζειν.
Μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζῃ
Μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὰν ἐθέλοντι νέεσθαι.
Μουσάων δὲ μάλιστα τίειν ἱεροὺς ὑποφήτας·
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο κεκρυμμένος ἐσθλὸς ἀκούσῃς,

Μηδ'

Μηδ' ἀκλεὴς μύρηαι ἐπὶ ψυχροῦ Ἀχέροντος,
Ὡσεί τις μακέλᾳ τετυλωμένος ἔνδοθι χεῖρας,
Δειλὴν ἐκ πατέρων πενίην ἀκτήμονα κλαίων.
Πολλοὶ ἐν Ἀντιόχοιο δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀλεύα
Ἁρμαλιὴν ἔμμηνον ἐμετρήσαντο πενέσται·
Πολλοὶ δὲ Σκοπάδαισιν ἐλαυνόμενοι ποτὶ σακὸν
Μόσχοι σὺν κεραοῖσιν ἐμυκήσαντο βόεσσι·
Μυρία δ' ἀμπεδίον Κραννώνιον ἐνδιάασκον
Ποιμένες ἔκκριτα μῆλα φιλοξείνοισι Κρεώνδαις·
Ἀλλ' οὔ σφιν τῶν ἦδος, ἐπεὶ γλυκὺν ἐξεκένωσαν
Θυμὸν ἐς εὐρεῖαν σχεδίαν στυγνοῦ Ἀχέροντος·
Ἄμναστοι δὲ, τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια τῆνα λιπόντες,
Δειλοῖς ἐν νεκύεσσι μακροὺς αἰῶνας ἔκειντο,
Εἰ μὴ δεινὸς ἀοιδὸς ὁ Κήϊος αἰόλα φωνέων
Βάρβιτον ἐς πολύχορδον, ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστοὺς
Ὁπλοτέροις. τιμᾶς δὲ καὶ ὠκέες ἔλλαχον ἵπποι,
Οἵ σφισιν ἐξ ἱερῶν στεφανηφόροι ἦλθον ἀγώνων.
Τίς δ' ἂν ἀριστῆας Λυκίων ποτὲ, τίς κομόωντας
Πριαμίδας, ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω,
Εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὕμνησαν ἀοιδοί;
Οὐδ' Ὀδυσεὺς, ἑκατόν τε καὶ εἴκοσι μῆνας ἀλαθεὶς
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἀΐδαν τ' ἐς ἔσχατον ἐλθὼν
Ζωὸς, καὶ σπήλυγγα φυγὼν ὀλοοῖο Κύκλωπος,
Δηναιὸν κλέος ἔσχεν. ἐσιγάθη δ' ἂν ὑφορβὸς
Εὔμαιος, καὶ βουσὶ Φιλοίτιος ἀμφ' ἀγελαίαις
Ἔργον ἔχων, αὐτός τε περισπλαγχνος Λαέρτης·
Εἰ μὴ σφᾶς ὤνασαν Ἰάονος ἀνδρὸς ἀοιδαί.

Neque inglorius lugeas apud frigidum Acherontem,
Vt aliquis fossor, cui manus a ligone callis intus duræ sunt;
Qui grauem paupertatem a maioribus acq. vitam inopem deplorat.
Multi in Antiochi domo, & regis Aleuæ,
Cibum menstruum distribuebant ministri:
Multi ad stabula Scopadarum acti
Vituli, vna cum bobus cornutis mugiebant,
Et innumera per campos Cranônios ad æstiua agebant
Pastores eximia pecora hospitalibus Creondis:
Sed nulla ex his voluptas ipsis esset, postquã dulcem euacuarût
Animam in latam cymbam tristis inferni:
Inglorii vero relictis multis illis & amplissimis opibus
Inter miseros mortuos per longa secula iacerent,
Nisi magnus vates Ceius *Simonides* varie cantans,
Super barbitũ multis fidib. cõstãtẽ fecisset claros inter homines
Posteros. Honorem vero & celeres fortiti sunt equi,
Qui ipsis ex sacris certaminibus coronati redierunt.
Quis vero vnquam principes Lyciorum, quis comatos
Priamidas, aut colore muliebri Cycnum nosset,
Si non bella veterum cecinissent Poetæ?
Neque Vlysses, qui centum & viginti menses vagatus est
Per omniũ gentiũ homines, quiq. tandẽ ad extremũ orcũ descẽdit
Viuus adhuc, & ex antro saui Cyclopis euasit,
Diuturnã famã obtinuisset. Silentio etiã obrutus esset subulcus
Eumæus, & Philœtius circa boues armentales
Opus *suum* habens, ipseque magnanimus Laërtes;
Nisi eos iuuissent carmina viri Ionici, *i. Homeri.*

34 ἐν Ἀντιόχοιο δόμοις] ἀντὶ τοῦ ἄγαν πλούσιος, ὥστε πολλοῖς παρέχειν τροφήν. ἀλλ' οὐδὲν ὤνησεν ὁ πλοῦτος αὐτῶν πρὸς τὴν νῦν δόξαν, εἰ μὴ ὑπὸ Σιμωνίδου ἐμνημονεύθησαν. Ἀντίοχος δὲ βασιλεὺς Συρίας. τὰ δὲ περὶ Ἀλεύαν τὸν Σιμίου πάντα ἀνείλετο Ἐφορείων. ὁ δὲ Ἀντίοχος, Ἐχεκράτιδος καὶ Συείδου υἱὸς ἦν, ὥς φησι Σιμωνίδης.

35 Ἐμετρήσαντο πενέσται] Θεόπομπός φησι τοὺς δουλεύοντας τῶν ἐλευθέρων, πενέστας καλεῖσθαι παρὰ Θετταλοῖς, ὡς παρὰ Λακεδαιμονίοις εἵλωτας.

36 Πολλοὶ δὲ Σκοπάδαισιν] ἐκ τούτου πολὺν πλοῦτον δηλοῖ. οἱ δὲ Σκοπάδαι, Κραννώνιοι τὸ γένος. Κράννων δὲ πόλις Θετταλίας, ὅθεν Σκόπας ὁ Κραννώνιος Κρέοντος καὶ Ἐχεκρατίας υἱός. καὶ Σιμωνίδης ἐν Θρήνοις. Σκοπάδαι οὖν οἱ Θετταλοί.

39 Κρεώνδαις] Κρεώνδας δὲ ὁ Σκόπας.

44 ἀοιδὸς ὁ Κήϊος αἰόλα φωνέων] τὸν Σιμωνίδην φησί. παρόσον ἐκεῖνος τοῖς προειρημένοις ἐνδόξοις ἀνδράσι τῶν Θεσσαλῶν, ἐπινίκια ἔγραψε, καὶ θρήνους.

49 Κύκνον ἔγνω] Κύκνον λέγει τὸν Ποσειδῶνος καὶ Κηΰκης, τὸν ἀνῃρημένον ὑπὸ Ἀχιλλέως. λευκὸς γὰρ ἦν τὴν χροιὰν ἐκ φύσεως, ὥς φησιν Ἑλλάνικος. διὸ καὶ θῆλυν αὐτὸν εἶπεν ὁ Θεόκριτος διὰ τὴν χροιάν. Ἡσίοδος δέ φησιν αὐτὸν τὴν κεφαλὴν ἔχειν λευκήν, διὸ καὶ ταύτης τῆς κλήσεως ἔτυχεν.

A Musis illustris fama venit hominibus:	Ἐκ μοισᾶν ἀγαθὸν κλέος ἔρχεται ἀνθρώποισι·
Pecuniam vero mortuorum consumunt viuentes.	Χρήματα δὲ ζώοντες ἀμαλδύνουσι θανόντων.
Sed similis labor est, in litore fluctus metiri,	Ἀλλ' ἶσος γὰρ ὁ μόχθος, ἐπ' ἀόνι κύματα μετρεῖν,
Quam multos ventus in terram cum cæruleo mari impellat:	Ὅσσ' ἄνεμος χέρσονδε μετὰ γλαυκᾶς ἁλὸς ὠθεῖ,
Aut vnda perspicua lauare impurum laterem:	Ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν ἰοειδέι πλίνθον·
Atque hominem oppressum auaritia flectere.	Καὶ φιλοκερδείῃ βεβλαμμένον ἄνδρα παρελθεῖν.
Valeat igitur quicunque talis est: & immensum illi sit	Χαιρέτω ὅστις τοῖος· ἀνήριθμος δέ οἱ εἴη
Argentum, semperque desiderio plus habendi teneatur:	Ἄργυρος· αἰεὶ δὲ πλεόνων ἔχοι ἵμερος αὐτόν·
Verum ego honorem & hominum beneuolentiam	Αὐτὰρ ἐγὼ τιμήν τε καὶ ἀνθρώπων φιλότητα
Multis mulis atque equis præferam.	Πολλῶν ἡμιόνων τε καὶ ἵππων πρόσθεν ἑλοίμαν.
Quæro autem, cuinam mortalium gratus veniam	Δίζημαι δὲ τίνι θνατῶν κεχαρισμένος ἔνθω
Vna cum Musis: difficiles enim sunt viæ cantatricum	Σὺν μοίσαις. χαλεπαὶ γὰρ ὁδοὶ τελέθουσιν ἀοιδᾶν,
Musarum, absque Ioue magno consultore.	Μουσάων ἀπάνευθε, Διὸς μέγα βουλεύοντος.
Nondum cælum motu suo menses efficere desiit, nec annos:	Οὔπω μῆνας ἄγων ἔκαμ' οὐρανὸς οὐδ' ἐνιαυτούς·
Et multi equi adhuc mouebunt curruum rotas.	Πολλοὶ κινήσουσιν ἔτι τροχὸν ἅρματος ἵπποι.
Exorietur vir ille qui me cantore indigebit,	Ἔσσεται οὗτος ἀνὴρ ὃς ἐμεῦ κεχρήσετ' ἀοιδοῦ,
Gerens res tátas, quantas aut magnus Achilles, aut grauis Aiax	Ῥέξας ἢ Ἀχιλεὺς ὅσσον μέγας, ἢ βαρὺς Αἴας
In campo Simoentis, vbi sepulchrum est Phrygii Ili.	Ἐν πεδίῳ Σιμόεντος, ὅθι Φρυγὸς ἠρίον Ἴλου.
Iam nunc Phœnices, i. *Carthaginenses*, sub sole occiduo	Ἤδη νῦν Φοίνικες, ὑπ' ἠελίῳ δύνοντι
Habitantes in extremo calce Libyæ, horrescunt:	Οἰκεῦντες Λιβύας ἄκρον σφυρόν, ἐρρίγασιν·
Iamque Syracusii gestant medias hastas,	Ἤδη βαστάζουσι Συρακόσιοι μέσα δοῦρα,
Et illis brachia onusta sunt salignis scutis:	Ἀχθόμενοι σακέεσσι βραχίονας ἰτεΐνοισιν.
Interque eos Hiero, superioribus par heroibus,	Ἐν δ' αὐτοῖς Ἱέρων, προτέροις ἴσος ἡρώεσσι,
Armatur, & equinæ iubæ galeam inumbrant.	Ζώννυται· ἵππειαι δὲ κόρυν σκεπάουσιν ἔθειραι.

71 Οὔπω μῆνας ἄγων ἔκαμ' οὐρανὸς] οὔπω φησὶν ὁ πᾶς διῆλθεν αἰών, ἔτι ἔσονται πολλοὶ νικηφόροι, ποιητῶν χρείαν ἔχοντες. ἐκ γὰρ τῶν ἵππων καὶ τῶν τροχῶν, τοὺς ἱππονίκας δηλοῖ. ἢ τροχὸν ἅρματος τὸ τῆδε λέγει, ἀντὶ τοῦ πολλαὶ ἔσονται μεταβολαί.

76 Ἤδη νῦν Φοίνικες ὑπ' ἠελίῳ δύνοντι] τοὺς Καρχηδονίους οἰκοῦντας φησὶ Φοίνικας. ἔτι γὰρ συνεχῶς ἐστράτευον Συρακουσίοις, ὡς λέγεται καὶ παρὰ Πινδάρῳ. οἱ γὰρ Φοίνικες, ἄποικοι Τυρίων.

Αἰ γὰρ Ζεῦ, κύδιστε πάτερ, καὶ πότνι' Ἀθάνα,
Κώρη θ' ἃ σὺν ματρὶ πολυκλήρων Ἐφυραίων
Εἴλαχας μέγα ἄστυ, παρ' ὕδασι Λυσιμηλείας,
Ἐχθροὺς ἐκ νάσοιο κακαὶ πέμψειαν ἀνάγκαι
Σαρδόνιον κατὰ κῦμα, φίλων μόρον ἀγγέλλοντας
Τέκνοις ἠδ' ἀλόχοισιν, ἀριθματοὺς ἀπὸ πολλῶν·
Ἄστεά τε προτέροισι πάλιν ναίοιτο πολίταις,
Δυσμενέων ὅσα χεῖρες ἐλωβήσαντο κατ' ἄκρας.
Ἀγροὺς δ' ἐργάζοιντο τεθαλότας· αἵ τ' ἀνάριθμοι
Μήλων χιλιάδες βοτάναις διαπιανθεῖσαι,
Ἀμπεδίον βλήχοιντο· βόες δ' ἀγεληδὸν ἐς αὖλιν
Ἐρχόμεναι σκιπαῖον ἐπισπεύδοιεν ὁδίταν·
Νειοὶ δ' ἐκπονέοιντο ποτὶ σπόρον, ἀνίκα τέττιξ
Ποιμένας ἐνδίους πεφυλαγμένος, ἔνδοθι δένδρων
Ἀχεῖ ἐν ἀκρεμόνεσσιν. ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι
Λεπτὰ διαστήσαιντο, βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη.
Ὑψηλὸν δ' Ἱέρωνι κλέος φορέοιεν ἀοιδοὶ
Καὶ πόντου Σκυθικοῖο πέραν, καὶ ὅπῃ πλατὺ τεῖχος
Ἀσφάλτῳ δήσασα Σεμίραμις ἐμβασίλευεν.
Εἷς μὲν ἐγώ, πολλοὺς δὲ Διὸς φιλέοντι καὶ ἄλλους
Θυγατέρες· τοῖς πᾶσι μέλοι Σικελὰν Ἀρέθοισαν
Ὑμνεῖν σὺν λαοῖσι, καὶ αἰχμητὰν Ἱέρωνα.
Ὦ Ἐτεόκλειοι Χάριτες θεαί, αἳ Μινύειον
Ὀρχομενὸν φιλέοισαι, ἀπεχθόμενόν ποτε Θήβαις,
Ἄκλητος μὲν ἐγὼ μίμνοιμί κεν· ἐς δὲ καλεύντων
Θαρσήσας Μοίσαισι σὺν ἁμετέρῃσιν ἰοίμαν·
Καλλείψω δ' οὐδ' ὔμμε. τί γὰρ Χαρίτων ἀγαπατὸν
Ἀνθρώποις ἀπάνευθεν; ἀεὶ Χαρίτεσσιν ἅμ' εἴην.

Vtinam ô Iupiter pater inclyte, & veneranda Minerua,
Et tu Proserpina, quæ vna cũ matre opibus affluẽtiũ Ephyrensiũ
Sortita es magnam vrbem, ad vndas Lysimeliæ,
Hostes ex insula eiiciat malum fatum,
Per mare Sardonium, vt amicorum stragem nuncient
Liberis & vxoribus, iam numerabiles [*i. pauci*] a multis:
Et oppida a prioribus habitatoribus rursum teneantur,
Quotquot hostium manus corruperunt funditus:
Et agros colant virentes: atque innumera
Ouium millia, herbis saginata,
Per campos balent: & boues gregatim ad stabula
Euntes, tardum vrgeant viatorem:
Noualia excolantur ad sementem, cum cicada
Pastores sub dio agentes obseruans, intus arborum
Resonat in summis ramis: ac telas in armis araneæ
Tenues expandant, clamorisque *bellici* amplius ne nomen quidem exaudiatur.
Excelsam vero Hieroni gloriam ferant poëtæ
Et vltra Scythicum pontum, & ea loca vbi latos muros
Bitumine colligans Semiramis regnauit.
Ex quibus ego quidem vnus ero: multos v. & alios Iouis amant
Filiæ: quibus omnibus studium erit Siculam Arethusam
Celebrare vna cum populis, & bellicosum Hieronem.
O Gratiæ Eteocleæ deæ, quæ Minyeum
Orchomenum amatis, inuisum olim Thebanis,
Inuocat⁹ ego quidẽ mãserim: in *domum* v. eorũ qui me vocarint,
Confidenter vna cum nostris Musis veniam;
Nec vos relinquam. Quid enim amabile hominibus, Gratiis
Sine, esse potest? Vtinam semper Gratiæ mecum sint.

82 καὶ πότνι' Ἀθάνα Κώρη θ' ἃ σὺν ματρί] τὴν Δήμητραν λέγει καὶ τὴν Περσεφόνην εἰληφέναι τὸ τῶν Συρακουσίων ἄστυ. ἤτοι τὰς Συρακούσας. παρόσον Κορινθίων ἄποικοι οἱ Συρακούσιοι.

84 Παρ' ὕδασι Λυσιμηλείας] ὡς Θουκυδίδης φησί, Λυσιμήλεια λίμνη ἐν Συρακούσαις.

85 Ἐχθροὺς ἐκ νάσοιο] τοὺς Καρχηδονίους ἐκ τῆς Σικελίας.

86 Σαρδόνιον κατὰ κῦμα] διὰ τούτου γάρ ἐστιν ὁ εἰς Καρχηδόνας πλοῦς ὁ κατὰ τὴν νῆσον Σαρδώ. ὃ καλεῖται Σαρδῷον.

93 Σκιπαῖον δὲ ἑσπερινόν, ἢ παρὰ τὴν σκίπαν, ἢ παρὰ τὸ κνέφας πεποίηται. κνὶψ γὰρ ζῷον ἐστι βραδυκίνητον.

94 Νειοὶ δ' ἐκπονέοιντο] τουτέστιν, αἱ κεχερ-

σαμέναι χῶραι νεάζωντι πρὸς τὸν ὄμβρον· τουτέστι, ἀριστεύοιντο. ¶ Λωίκα τέττιξ Ποιμένας ἐνδίους πεφυλαγμένος] λωίκα ὁ τέττιξ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κλάδων ἠχεῖ κατὰ τὴν μεσημβρίαν, τοὺς ποιμένας φυλασσόμενος. ἐλάσαντες γὰρ οὗτοι ὑπὸ τὴν σκιὰν τὰ θρέμματα ἐν τῇ μεσημβρίᾳ, θηρῶσι τοὺς τέττιγας. τὸ δὲ διαστήσωντο, ἀντὶ τοῦ διυφήνειαν.

99 Καὶ πόντω Σκυθικοῖο] τοῦ λεγομένου Εὐξείνου.

100 Ἀσφάλτῳ δήσασα] Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ὅτι ἀσφάλτῳ ἔδησεν ἡ Σεμίραμις τὸ τεῖχος ἀντὶ πηλοῦ.

101 Εἷς μὲν ἐγώ] ὁ ἐγκωμιάζων δηλονότι.

104 Ἐτεόκλειοι] θυγατέρες. Ἐτεοκλέους θυγατέρας ἔφη τὰς Χάριτας, διὰ τὸ Ἐτεοκλέα τὸν Κηφισοῦ πρῶτον ἀποθῦσαι Χάρισιν ἐν Ὀρχομενῷ τῷ Μινυείῳ.

105 ἀπεχθόμεναί ποτε Θήβαις] ἀπεχθομένας δὲ αὐτὰς ἔφη τῇ Θήβαις, διὰ τὰ πεπραγμένα ἐπὶ Ἐργίνῳ τῷ Ὀρχομενίῳ. οὗτος γὰρ ἀναιρεθέντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κλυμένου ὑπὸ Θηβαίων εἷλε τὰς Θήβας, καὶ φόρους ἔταξεν, ἕως οὗ Ἡρακλῆς τῶν δεσμῶν τοὺς Θηβαίους ἀπέλυσε, μάχῃ νικήσας τοὺς Ὀρχομενίους.

106 Ἄκλητος μὲν ἐγὼ μίμνοιμί κεν] οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι. καλούμενος δὲ μετὰ προθυμίας σὺν Χάρισι καὶ ταῖς Μούσαις, πρόσειμι θαρρῶν.

ARGVMENTVM XVII Idyllii.

Ptolemai Philadelphi Aegyptiorum regis paternum genus celebrans, ab Hercule ipso deducit, & matrem Berenicen laudat. Vrbes 33339. imperio eius subditas numerat. Inde & bellicos apparatus, auri & argenti, aliarumque rerum pretiosarum immensam copiam, in primis vero studium pacis, & regiam munificentiam erga Musarum cultores commemorat.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ τοῦ ιζ΄ Εἰδυλλίου.

Τοῦτο τὸ εἰδύλλιον εἰς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον γέγραπται· ἀρχαιοτέρᾳ δὲ κέχρηται εἰσβολῇ. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος, Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ Βερενίκης ἦν παῖς. διὸ καὶ ἁμαρτάνει ὁ Μουνάτος, τοὺς χρόνους τοῦ Θεοκρίτου ἀναβιβάζων εἰς τὸν Φιλοπάτορα, τοσούτου χρόνου [illegible] διαστήματος.

LAVDATIO PTOLEMÆI, Idyllion XVII.

Ab Ioue principium faciamus, & in Ioue desinite Musæ,
Cum præstantissimũ Deorum immortaliũ carmine celebramus.
Ex hominibus vero Ptolemæus inter primos commemoretur,
Et postremus & medius: nam is præstantissimus virorum est.
Heroes, qui olim ex semideis extiterunt;
Cum res magnas gessissent, præclaros sui cantores nacti sunt:
Verum ego Ptolemæum, bene dicendi peritus,
Cãtu celebrabo: nã hymni, ipsorũ etiã immortaliũ ornamẽtũ sũt.
Cum lignator in nemorosam Idam venit,
Circumspicit vnde opus incipiat, cum vbique materia satis sit:
Sic ego quid primum edisseram? nã innumerabilia dicẽda sunt,
Quibus superi præstantissimum regem condecorauerunt,

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ, Εἰδύλλιον ιζ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ εἰς Δία λήγετε Μοῖσαι,
Ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ᾄδωμεν ἀοιδαῖς.
Ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω,
Καὶ πύματος, καὶ μέσσος· ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν.
Ἥρωες τοὶ πρόσθεν ἀφ' ἡμιθέων ἐγένοντο,
Ῥέξαντες καλὰ ἔργα, σοφῶν ἐκύρησαν ἀοιδῶν·
Αὐτὰρ ἐγὼ Πτολεμαῖον, ὅπις ἄμυμος καλὰ εἰπεῖν,
Ὑμνήσαιμ'. ὕμνοι δὲ, καὶ ἀθανάτων γέρας αὐτῶν.
Ἴδαν ἐς πολύδενδρον ἀνὴρ ὑλατόμος ἐλθὼν,
Παπταίνει παρεόντος ἄδην πόθεν ἄρξεται ἔργου·
Τί πρᾶτον καταλέξω; ἐπεὶ πάρα μυρία εἰπεῖν,
Οἷσι θεοὶ τὸν ἄριστον ἐτίμασαν βασιλήων,

Ἐκ

Ἐκ πατέρων. οἷος μὲν ἔην τελέσαι μέγα ἔργον
Ὁ Λαγίδας Πτολεμαῖος, ὅκα φρεσὶν ἐγκατάθοιτο
Βουλὰν ἂν οὐκ ἄλλος ἀνὴρ οἷός τε νοῆσαι;

Ab origine parentum. qualis ad res magnas gerendas erat
Lagides Ptolemæus, cum animo conciperet
Consilium, quod non alii viro in mentem venire potuisset?

ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ιζ'.

Τὸ παρὸν εἰδύλλιον, εἰς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον γέγραπται. Ἀρχαΐᾳ δὲ κέχρηται εἰσβολῇ.

1 Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ εἰς Δία λήγετε μοῖσαι,
Ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ᾄδωμεν ἀοιδαῖς·
Ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω,
Καὶ πύματος καὶ μέσσος. ὃ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν] ὁ νοῦς. πᾶν φησὶ ποίημα ὅταν γράφωμεν, ὑμνῶμεν τὸν Δία ἐν πρώτοις, καὶ πυμάτοις, καὶ μέσοις. καὶ Πτολεμαίου οὖν μνησθῶμεν ἐν ἀρχῇ, καὶ μέσῳ, καὶ ἐν τέλει τοῦ ποιήματος.

9 Ἴδαν ἐς πολύδενδρον] ὡς περὶ τὴν Ἴδην τὴν πολύδενδρον ὑλοτόμος ἐλθών, ἔργου πολλοῦ προκειμένου (ζητεῖ πόθεν ἄρξεται)· οὕτω δὴ κἀγὼ ἀπορῶ, πόθεν πρὸς ὕμνον εἰσβάλλω. Ἴδας δὲ φασὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ὄρη, ἀπὸ τοῦ ἀπ' αὐτῶν δύνασθαι ἰδεῖν πάντα.

14 Λαγίδας Πτολεμαῖος] τὸν Πτολεμαῖον τοῦ Λάγου φησίν, ὃς ἦν πατὴρ τοῦ Φιλαδέλφου.
¶ ὅκα φρεσὶν] ἀντὶ τοῦ ὅταν βουλεύσηται.

Τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν
Ἀθανάτοις, καί οἱ χρύσεος δόμος ἐν Διὸς οἴκῳ
Δέδμηται. παρὰ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος φίλα εἰδὼς
Ἑδριάει, Πέρσαισι βαρὺς θεὸς αἰολομήτας.
Ἀντία δ' Ἡρακλῆος ἕδρα σφιν ταυροφόνοιο
Ἵδρυται, στερεοῖο τετυγμένα ἐξ ἀδάμαντος·
Ἔνθα σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει οὐρανίδῃσι,
Χαίρων υἱωνῶν περιώσιον υἱωνοῖσιν·
Ὅττι σφέων Κρονίδας μελέων ἐξείλετο γῆρας·
Ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται, θεοὶ νέποδες γεγαῶτες·
Ἀμφοῖν γὰρ πρόγονός σφιν ὁ καρτερὸς Ἡρακλείδας·
Ἀμφότεροι δ' ἀριθμεῦνται ἐς ἔσχατον Ἡρακλῆα.
Τῷ καὶ ἐπεὶ δαίτηθεν ἴοι κεκορημένος ἤδη
Νέκταρος εὐόδμοιο φίλας ἐς δῶμ' ἀλόχοιο,
Τῷ μὲν τόξον ἔδωκεν ὑπωλένιόν τε φαρέτραν,
Τῷ δὲ σιδάρειον σκύταλον, κεχαραγμένον ὄζοις·
Οἱ δ' εἰς ἀμβρόσιον θάλαμον λευκοσφύρου Ἥβας
Ὅπλα καὶ αὐτὸν ἄγουσι γενειήταν Διὸς υἱόν.

Illum & diis pater *Iupiter* æqualem fecit
Immortalibus, & illi domus aurea in Iouis domo. *i. cælo*,
Extructa est. & prope eum Alexander amicus
Sedem habet, qui Persis grauis deus & sapiens fuit.
E regione vero Herculis tauricidæ, sedes illis
Posita est, fabricata ex duro adamante:
Vbi inter alios cælicolas conuiuia agitat,
Eximie gaudens nepotum nepotibus,
Quod eis Iupiter ex membris exemit senectam:
Immortales vero vocantur dii, sine pedum vsu facti.
Ambob' enim ipsis generis autor est fortis Herculis filius *Hyllus*,
Et ambo numerantur ab vltimo Hercule.
Quare cum Hercules ex epulo rediret satiatus iam
Nectare odorato, ad domum caræ coniugis,
Tunc alteri arcũ tradidit, & quæ sub axillis geritur pharetram;
Alteri ferratam clauam signatam nodis,
Illi vero in immortalem thalamum pulchræ Hebes
Arma *ferunt*, ipsumq. ducunt progenitorem *suum* Iouis filium.

16 Τῆνον καὶ μακάρεσσι] τὸν Σωτῆρα φησὶ Πτολεμαῖον τὸν Λάγου, καθὸ ἐξεθεώθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

23 Χαίρων υἱωνῶν περιώσιον υἱωνοῖσι] χαίρων ὁ Ἡρακλῆς, ὅτι τοῖς τῶν ἐγγόνων υἱοῖς καὶ ἀπογόνοις ἀπαθανατισθεῖσιν. ἀποτείνει δὲ τὸν λόγον

εἰς τὸν

εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ εἰς τὸν Πτολεμαῖον. ἀμφότεροι γὰρ ἦσαν ἀφ' Ἡρακλέους. τὸ δὲ ἀμφοῖν, ἀντὶ τοῦ τοῖς δυσί, τῷ Πτολεμαίῳ, καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ. ἐσωλένιον δὲ τὴν ἀπὸ μαχάλλην ἕσαι.

Qualis vero inter sapientes inclyta Berenice	Οἵα δ' ἐν πινυταῖσι περικλειτὰ Βερενίκα
Excellit fœminas, magna gloria parentibus!	Ἔπρεπε θηλυτέραις, ὄφελος μέγα γειναμένοισι·
Huius, veneranda filia Diones quæ Cyprum tenet,	Τῆς μὲν Κύπρον ἔχοισα Διώνας πότνια κούρα
In gremio odorato graciles attractando immisit manus.	Κόλπον ἐς εὐώδη ῥαδινὰς ἐπεμάξατο χεῖρας·
Itaq. nullam vnquam mulierem viro tantum placuisse ferunt,	Τῷ, οὔπω τινὰ φαντὶ ἁδεῖν τόσον ἀνδρὶ γυναῖκα,
Quantũ Ptolemæus suam amauit coniugem.	Ὅσον περ Πτολεμαῖος ἑὴν ἐφίλασεν ἄκοιτιν·
Et quidem redamatus est multo plus. Sicque liberis	Ἦ μὰν ἀντεφιλεῖτο πολὺ πλέον. ὧδέ κε παισὶ
Confidens suis, committit domum totam,	Θαρσήσας σφετέροισιν ἐπιτρέποι οἶκον ἅπαντα,
Cum amans in amantis torum ascendit.	Ὁππότε κεν φιλέων βαίνῃ λέχος ἐς φιλεούσης.
Impiæ vero mulieris animus semper est apud virum alienum:	Ἀστόργου δὲ γυναικὸς ἐπ' ἀλλοτρίῳ νόος αἰεί·
Et faciles quidẽ partus sũt, sed liberi neutiquã similes sũt patri.	Ῥηΐδιοι δὲ γοναί, τέκνα δ' οὔποτ' ἐοικότα πατρί.
Veneranda Venus, excellens forma præ cæteris deabus,	Κάλλει ἀριστεύοισα θεάων πότνι' Ἀφροδίτα,
Tibi illa curæ fuit, & tua causa Berenice	Σοὶ τήνα μεμέλητο· σέθεν δ' ἕνεκεν Βερενίκα
Formosa ad Acherontem luctuosum non transiuit:	Εὐειδὴς Ἀχέροντα πολύστονον οὐκ ἐπέρασεν·
Verum tu ipsam abreptam, priusquam ad riuum perueniret	Ἀλλά μιν ἁρπάξασα, πάροιθ' ἐπὶ νᾶμα κατιθεῖν
Nigrum, & tristem semper portitorem defunctorum,	Κυάνεον, καὶ στυγνὸν ἀεὶ πορθμῆα καμόντων,
In templo collocasti, & proprii honoris participem fecisti.	Ἐς ναὸν κατέθηκας, ἑᾶς δ' ἀπεδάσσαο τιμᾶς.

34 Περικλειτὰ Βερενίκα] Βερενίκην λέγει τὴν Λάγου μὲν θυγατέρα, γυναῖκα δὲ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος. αὕτη ἐν ταῖς σώφροσι γυναιξὶν ἐπίδηλος ἦν.

36 Τῆς μὲν Κύπρον ἔχοισα] ἡ Ἀφροδίτη φησὶν αὐτῆς εἰς τὸν κόλπον ἀπεμάξατο τὰς χεῖρας, τουτέστιν ἐπαφρόδιτον ἐποίησεν αὐτήν, διὸ καὶ ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ ἀνδρός.

41 Θαρσήσας, σφετέροισιν ἐπιτρέποι οἶκον ἅπαντα] ζῶν γὰρ ἔτι ὁ Σωτήρ, ἐκοινοποίησε τῷ Φιλαδέλφῳ τὴν βασιλείαν. τρεῖς δὲ ἐγένοντο Πτολεμαῖοι. ὁ Λάγου, ἐγέννησε δὲ τὸν Πτολεμαῖον τὸν Σωτῆρα, ὅς τις εἶχε τὴν Βερενίκην γυναῖκα. οὗτος δὲ πάλιν ἐγέννησε Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον, ὅστις εἶχε γυναῖκα τὴν Ἀρσινόην.

46 Σοὶ τήνα μεμέλητο] ἤγουν ἐν ἐπιμελείᾳ καὶ φροντίδι ἦν.

50 ἑᾶς δ' ἀπεδάσσαο τιμᾶς] Ἀπεμερίσω τὰς σὰς τιμὰς ἀπονείμασα αὐτῇ.

Quare illa omnibus propitia mortalib. faciles quidẽ amores	Πᾶσι δ' ἤπιος ἥδε βροτοῖς, μαλακοὺς μὲν ἔρωτας
Adspirat, petenti vero faciles curas tribuit.	Προσπνείει, κούφας δὲ διδοῖ ποθέοντι μερίμνας.
Argiua nigris oculis (i *pulchris*) tu bellicosum Diomedem,	Ἀργεία κυανόφρυ, σὺ λαοφόνον Διομήδεα,
Congressa cum Tydeo, peperisti Calydonium virum.	Μισγομένα Τυδῆϊ, τέκες Καλυδώνιον ἄνδρα.
Sed Thetis sinuosa veste vtens, peperit iaculatorem Achillem	Ἀλλὰ Θέτις βαθύκολπος ἀκοντιστὰν Ἀχιλῆα

Αἰακίδᾳ

Αἰακίδᾳ Πηλῆϊ· σὲ δ' αἰχμητὰ Πτολεμαῖε
Αἰχμητᾷ Πτολεμαίῳ ἀρίζηλος Βερενίκα.
Καί σε Κόως ἀτίταλλε, βρέφος νεογιλὸν ἐόντα,
Δεξαμένα παρὰ ματρὸς, ὅτε πρώταν ἴδες ἀῶ.
Ἔνθα γὰρ Εἰλείθυιαν ἐβώσατο λυσίζωνον,
Ἀντιγόνας θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν.
Ἡ δέ οἱ εὐμενέουσα παρίστατο, κὰδ δ' ἄρα πάντων
Νωδυνίαν κατέχευε μελῶν. ὁ δὲ, πατρὶ ἐοικὼς
Παῖς ἀγαπητὸς ἔγεντο. Κόως δ' ὀλόλυξεν ἰδοῖσα·
Φᾶ δὲ, καθαπτομένα βρέφεος χείρεσσι φίλῃσιν,
Ὄλβιε κῶρε γένοιο· τίοις δέ με τόσσον ὅσον περ
Δῆλον ἐτίμασεν κυανάμπυκα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐν δὲ μιᾷ τιμῇ Τριόπος καταθεῖο κολώναν,
Ἶσον Δωριέεσσι νέμων γέρας ἐγγὺς ἐοῦσιν,
Ἶσον καὶ Ῥήναιαν ἄναξ ἐφίλασεν Ἀπόλλων.

Æacidæ Peleo: te vero strenue Ptolemæe,
Bellicoso Ptolemæo eximia peperit Berenice.
Et te Cos insula eduxit infantem, nuper susceptum,
Excipiens a matre, cum primam vidisti auroram.
Ibi enim Lucinam inuocauit, quæ parturientes liberat,
Filia Antigones grauata doloribus partus:
Illa vero ipsi benigne adfuit, & & per omnia
Membra indolentiam perfudit. tunc patri similis
Puer amabilis natus est. Cos vero conspicata exclamauit:
Et dixit, manibus caris puerum tenens,
Nascere beate puer, meque tantum honore afficias, quantū
Delū honorauit cæruleam Phœbus Apollo:
Et eodem honore afficias montem Triopis,
Parem Doriensibus vicinis tribuens honorem,
Sicut & rex Apollo coluit Rhenæam.

52 κέρας δὲ ἤδη τιθέντι μιείμιας] τοῦτο δὲ περὶ φησὶν, ἐπεὶ ἡ Ἀφροδίτη ἀπαθανατίσασα αὐτὴν, τῆς δυνάμεως καὶ τιμῆς ἐκοινώνησεν.

53 Ἀργεία κυάνοφρυ, σὺ λαοφόνον Διομήδεα] Ἀργείαν εἶπε τὴν τοῦ Διομήδους μητέρα Δηϊπύλην, καθὰ ἐξ Ἄργους ἦν, Ἀδράστου θυγάτηρ. ἦν δὲ ὀνομαστικῶς καὶ Ἀργεία καλουμένη.

54 Καλυδώνιον δέ φησι τὸν Διομήδην, ὅτι ὁ Τυδεὺς ἦν ἐκεῖθεν.

58 Καί σε Κόως ἀτίταλλε] ὅτι ὁ Φιλάδελφος, ἐν Κῷ τῇ νήσῳ ἐγεννήθη ὑπὸ Βερενίκης.

61 Ἀντιγόνας θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν] ἡ γὰρ Βερενίκη, θυγάτηρ Ἀντιγόνης τῆς Κασάνδρου τοῦ Ἀντιπάτρου ἀδελφοῦ ἀποδεδειχότος τὴν ἐν τῷ Τριοπίῳ τῶν Δωριέων σύνοδον, καὶ τὴν αὐτῶν δεομένην πανήγυριν, καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἀγόμενον ἢ ἀγωνιζόμενον Ποσειδῶνι καὶ Νύμφαις.
Salmas. inscrip. Herod. p. m. 91.

68 Ἐν δὲ μιᾷ τιμῇ Τριόπος καταθεῖο κολώναν] Τριόψ γὰρ βασιλεὺς τῆς Κῶ, ἀφ' οὗ τὸ ἀκρωτήριον ὀνόμασται τῆς Κνίδου.

69 Ἶσον Δωριέεσσι νέμων γέρας] ἡ τῶν Δωριέων πεντάπολις, Λίνδος, Ἄλυζος, Κάμειρος, Κῶς, Κνίδος. ἄγεται δὲ κοινῇ ὑπὸ τῶν Δωριέων ἀγὼν ἐν Τριόπῳ, Νύμφαις, Ἀπόλλωνι, Ποσειδῶνι. καλεῖται δὲ, Δώριος ὁ ἀγὼν, ὥς Ἀριστείδης φησί. τὸ δὲ Τριόπιον, ἀκρωτήριον τῆς Κνίδου, ἀπὸ Τριόπου τοῦ Ἄβαντος, ὥς ἐν τοῖς περὶ Κνίδου Ἴασων φησίν.

70 Ἶσον καὶ Ῥήναιαν] νῆσος οὕτω λεγομένη, ἣν καὶ Δῆλον φασί. τὴν δὲ Ῥήναιαν προσῆψε τῇ Δήλῳ Πολυκράτης ὁ Σαμίων βασιλεύς.

Ὣς ἄρα νᾶσος ἔειπεν· ὁ δ' ὑψόθεν ἔκλαγε φωνᾷ
Ἐς τρὶς ἀπὸ νεφέων Διὸς αἴσιος αἰετὸς ὄρνις.
Ζηνός που τόδε σῆμα. Διὶ Κρονίωνι μέλονται
Αἰδοῖοι βασιλῆες· ὁ δ' ἔξοχος ὅν κε φιλάσει
Γεινόμενον τὰ πρᾶτα· πολὺς δέ οἱ ὄλβος ὀπαδεῖ,

Sic insula dicebat. atque ex alto insonuit voce
Ter sub nubibus aquila propitia Iouis auis:
Iouis hoc scilicet signum erat: nam Ioui Saturnio curæ est
Venerandus rex: & hic excellens est, quem Deus diligit
Natum iam primum. Multa ipsum felicitas comitatur,

Multam vero tenet terram, multumque mare.	Πολλᾶς δὲ κρατέει γαίης, πολλᾶς δὲ θαλάσσης.
Multæ enim & infinitæ regiones, & innumeræ gétes hominū	Μυρίαι ἄπειροί τε, καὶ ἔθνεα μυρία φωτῶν
Segetes augent amplificatas Iouis imbribus:	Λήιον ἀλδήσκουσιν ὀφελλόμενον Διὸς ὄμβρῳ·
Verum nulla terra tam multa gignit quàm humilis Ægyptus,	Ἀλλ' οὔτις τόσα φύει ὅσα χθαμαλὸς Αἴγυπτος,
Cum Nilus exundans humidas glebas molliter comminuit:	Νεῖλος ἀναβλύζων διερὰν ὅτε βώλακα θρύπτει.
Neque quisquam tam multas vrbes hominum artificum tenet.	Οὐδέ τις ἄστεα τόσσα βροτῶν ἔχει ἔργα δαέντων.
Tres enim illi vrbium centuriæ extructæ sunt,	Τρεῖς μέν οἱ πολίων ἑκατοντάδες ἐνδέδμηνται,
Tria insuper milia super triginta milia,	Τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες τρισσαῖς ἐπὶ μυριάδεσσι,
Duo item terniones, & præterea ter vndecim:	Δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δέ σφισιν ἐννεάδες τρεῖς·
In quibus omnibus magnanimus Ptolemæus regnum obtinet.	Τῶν πάντων Πτολεμαῖος ἀγήνωρ ἐμβασιλεύει.
Et quidem Phœniciæ partem obtinet, atque Arabiæ	Καὶ μὰν Φοινίκας ἀποτέμνεται, Ἀρραβίας τε,
Et Syriæ, Libyæque, nigrorumque Æthiopum.	Καὶ Συρίης, Λιβύης τε, κελαινῶν τ' Αἰθιοπήων·
Pamphyliis vero omnibus, & bellicosis Cilicibus	Παμφυλίοισί τε πᾶσι καὶ αἰχμηταῖς Κιλίκεσσι
Imperat, Lyciis quoque & pugnacibus Caribus,	Σημαίνει, Λυκίοις τε φιλοπτολέμοις τε Κάρεσσι,
Atque insulis Cycladibus, nam naues illi optimæ	Καὶ νάσοις Κυκλάδεσσιν· ἐπεί οἱ νᾶες ἄρισται
Per mare nauigant: mare enim totum, & terra,	Πόντον ἐπιπλώοντι· θάλασσα δὲ πᾶσα καὶ αἶα
Et fluuii sonori, regno Ptolemæi subiecti sunt.	Καὶ ποταμοὶ κελάδοντες ἀνάσσονται Πτολεμαίῳ·
Multi vero equites, multique milites scutati,	Πολλοὶ δ' ἱππῆες, πολλοὶ δέ οἱ ἀσπιδιῶται
Ære lucenti stipati strepunt.	Χαλκῷ μαρμαίροντι σεσαγμένοι ἀσφαραγεῦντι.
Opulentia quidem omnes superat reges:	Ὄλβῳ μὲν πάντας καταβρίθει βασιλῆας·
Tantum quotidie opum in diuitem congeritur domum	Τόσσον ἐπ' ἆμαρ ἕκαστον ἐς ἀφνεὸν ἔρχεται οἶκον
Vndecunque. populi vero curant opus suum tranquilli.	Πάντοθε. λαοὶ δ' ἔργα περιστέλλουσιν ἕκηλοι.
Nullus enim hostium piscosum Nilum inuadens,	Οὐ γάρ τις δηίων πολυκήτεα Νεῖλον ἐπεμβὰς,
Pedestri exercitu in alienis villis tumultum bellicum ciet:	Πεζὸς ἐν ἀλλοτρίαισι βοὰν ἐστάσατο κώμαις·
Neque quisquam ex nauibus velocibus in litus exilit,	Οὐδέ τις αἰγιαλόνδε θοᾶς ἐξάλατο ναός,
Armata manu inuadens insulse boues Ægyptias.	Θωρηχθεὶς ἐπὶ βουσὶν ἀνάρσιος Αἰγυπτίῃσιν.
Talis vir latis sedet in campis	Τοῖος ἀνὴρ πλατέεσσιν ἐνίδρυται πεδίοισι,
Flauicomus Ptolemæus, qui hastam vibrare nouit:	Ξανθοκόμος Πτολεμαῖος, ἐπιστάμενος δόρυ πάλλειν·
Cui omnino curæ est, vt paterna omnia tueatur,	Ὧ ἐπίπαγχυ μέλει πατρώια πάντα φυλάσσειν,
Sicut regem præstantem *decet*: alia vero acquirit ipse.	Οἷ' ἀγαθῷ βασιλῆι· τὰ δὲ κτεατίζεται αὐτός.

81 οὐδέ τις ἄστεα τόσσα βροτῶν ἔχει] ὁμοῦ γὰρ πᾶσαι αἱ πόλεις, τρισμύριαι, τρισχίλιαι, τριάκοντα τρεῖς.

105 τὰ δὲ κτεατίζεται] κτᾶται ἀρίστως τὰ ἑαυτοῦ.

107 Μυρμάκων] ἀεὶ τῶν μυρμήκων τῶν μεταλλευόντων χρυσὸν ἐν Ἰνδίᾳ πολλοὶ ἱστορήκασι.

Οὐ

Οὐ μὰν ἀχρεῖός γε δόμῳ ἐνὶ πίονι χρυσὸς,
Μυρμάκων ἅτε πλοῦτος ἀεὶ κέχυται μογεόντων·
Ἀλλὰ πολὺν μὲν ἔχοντι θεῶν ἐρικυδέες οἶκοι,
Αἰὲν ἀπαρχομένοιο, σὺν ἄλλοισιν γεράεσσι·
Πολλὸν δ' ἰφθίμοισι δεδώρηται βασιλεῦσι,
Πολλὸν δὲ πτολίεσσι, πολὺν δ' ἀγαθοῖσιν ἑταίροις.
Οὐδὲ Διωνύσου τις ἀνὴρ ἱεροὺς κατ' ἀγῶνας
Ἵκετ' ἐπιστάμενος λιγυρὰν ἀναμέλψαι ἀοιδὰν,
Ὧι οὐ δωτίναν ἀντάξιον ὤπασε τέχνας.
Μουσάων δ' ὑποφῆται ἀείδοντι Πτολεμαῖον
Ἀντ' εὐεργεσίης. τί δὲ κάλλιον ἀνδρί κεν εἴη
Ὀλβίῳ, ἢ κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρέσθαι;
Τοῦτο καὶ Ἀτρείδαισι μένει· τὰ δὲ μυρία κεῖνα
Ὅσα μέγαν Πριάμοιο δόμον κτεάτισσαν ἑλόντες,
Ἀέρι πᾷ κέκρυπται, ὅθεν πάλιν οὐκέτι νόστος.
Μοῦνος ὅδε προτέρων τοκέων ἔτι θερμὰ κονίη,
Στειβόμενος καθύπερθε, ποδῶν ἐκμάσσεται ἴχνη.
Μητρὶ φίλα καὶ πατρὶ θυώδεας ἕσατο ναούς·
Ἐν δ' αὐτοὺς χρυσῷ περικαλλέας ἠδ' ἐλέφαντι
Ἵδρυσεν, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀρωγούς.
Πολλὰ δὲ πιανθέντα βοῶν ἐπὶ μηρία καίει
Μησὶ περιπλομένοισιν, ἐρευθομένων ἐπὶ βωμῶν,
Αὐτός τ', ἰφθίμα τ' ἄλοχος· τᾶς οὔτις ἀρείων
Νυμφίον ἐν μεγάροισι γυνὰ περιβάλλετ' ἀγοστῷ,
Ἐκ θυμοῦ στέργοισα κασίγνητόν τε πόσιν τε.
Ὧδε καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξετελέσθη,
Οὓς τέκετο κρείουσα Ῥέα βασιλῆας Ὀλύμπου·
Ἓν δὲ λέχος στόρνυσιν ἰαύειν Ζηνὶ καὶ Ἥρη,
Χεῖρας φοιβήσασα μύροις, ἔτι παρθένος Ἶρις.
Χαῖρ' ὦναξ Πτολεμαῖε· σέθεν δ' ἐγὼ ἶσα καὶ ἄλλων
Μνάσομαι ἡμιθέων· δοκέω δ' ἔπος οὐκ ἀπόβλητον
Φθέγξομαι ἐσσομένοις. ἀρετήν γε μὲν ἐκ Διὸς αἰτεῦ.

Non tamen absque vsu in domo opima aurum,
Ceu formicarum opes semper iacet laborantium:
Sed multum inde habent inclyta Deorum delubra,
Semper eo primitias soluente, praeter alia dona.
Multum inde & potentibus datur regibus,
Multum & ciuitatibus, multum bonis amicis.
Neque vllus vir sacris certaminibus Bacchi
Prodit, sciens dulcem cantilenam canere,
Cui non dignum arte praemium dederit.
Musarum vero interpretes cantu celebrant Ptolemaeum,
Propter beneficentiam. Quid autē praeclarius homini contingat
Diuiti, quam vt gloriam illustrē inter homines consequatur?
Hoc & Atridis *integrum* manet. nam illae infinitae *opes*,
Quas capta magna Priami domo acquisiuerunt,
Caligine oppressae alicubi iacent, vnde non est amplius reditus.
Solus hic priorum parentum, adhuc calida in puluere
Transcendens pedum detergit vestigia.
Matri carae & patri odorata templa condidit.
Inque his ex auro atque ebore ipsos insignes
Statuit, vt omnibus mortalibus sint opitulatores.
Multa vero pinguia exta boum incendit,
Mensibus circumactis in aris rubentibus,
Et ipse, & eximia coniux: qua nulla praestantiorem
Sponsum domi mulier vlnis amplectitur,
Ex animo diligens fratrem atque maritum.
Sic & Deorum sacra connubia contracta sunt,
Quos peperit Rhea regina reges caeli:
Vnumque torum sternit Ioui & Iunoni vt indormiant,
Iris adhuc virgo, manibus vnguento nitentibus *v. purgatis*.
Salue rex Ptolemaee: te ego similiter, sicut alios,
Celebrabo heroas, atque (vt opinor) carmen non aspernandum
Posteris dicam: tu autem virtutem a Ioue petito.

121 Μοῦνος ὅδε προτέρων] ἔστι δὲ μόνος τῶν ἐκ πάλαι φανέντων καὶ περὶ μικροῦ, τῷ μητρὶ καὶ τῷ πατρὶ ναοὺς ἔκτισεν.

128 Αὐτός τ' ἰφθίμα τ' ἄλοχος] Πτολε-

μαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ συνῴκει πρότερον Ἀρσινόη ἡ Λυσιμάχου· ἀφ' ἧς καὶ τοὺς παῖδας ἐγέννησεν, Πτολεμαῖον, καὶ Λυσίμαχον, καὶ Βερενίκην. ἐπιβουλεύσασαν δὲ ταύτην εὑρὼν, καὶ σὺν αὐτῇ Ἀμύνταν καὶ Χρύσιππον τὸν Ῥόδιον ἰατρὸν, τούτους μὲν ἀνεῖλεν· αὐτὴν δὲ ἐξέπεμψεν εἰς Κοπτὸν, ἢ εἰς τόπον τῆς Θηβαΐδος, καὶ τὴν οἰκείαν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἔγημε· καὶ εἰσεποιήσατο αὐτῇ τοὺς ἐκ τῆς προτέρας Ἀρσινόης γεννηθέντας παῖδας. ἡ γὰρ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ αὐτοῦ, ἄτεκνος ἀπέθανεν.

ARGVMENTVM XVIII IDYLLII.

Inscribitur hoc Idyllion Epithalamion Helenæ, id est, carmen nuptiale. Introducuntur autem duodecim primariæ puellæ ex vrbe Spartana, quæ in die nuptiarum vespere ante thalamum Menelai & Helenæ sponsæ hoc carmen canere finguntur. Primum autem iocis nuptialibus ludunt: deinde sponso gratulantur, quod solus inter tot principes procos nuptiis talis sponsæ potitus, & iam Iouis gener factus sit. Postea Helenam laudant: atque in eo loco nonnihil immoratur Poeta. In fine, sicut fieri soles, bene precantur sponso & sponsæ. Erant autem duo genera Epithalamiorum. alterum accinere solebant vespere; cum sponsa in thalamum duceretur: quod κατακοιμητικὸν vocabant. alterum mane sub aurora canebatur: idque διεγερτικὸν, id est excitatorium, vocabatur.

HELENÆ EPITHALAMION, Idyllion XVIII.

In Sparta olim, apud flauum Menelaum,
Virgines virentem hyacinthum comis implicitum habentes,
Ante recens depictum thalamum chorum instituerunt,
Duodecim primariæ vrbis, magnum decus Lacænarum,
Quando Tyndari filiam amabilem in thalamo conclusit
Helenam, cum eam duxisset vxorem, minor natu filius Atrei.
Concinebant autem omnes carmen vnum, applaudentes
Pedibus connexis: atque domus insonuit Hymenæo.
Itane crepusculo obdormiuisti, o care sponse?
Nunquid nimis grauia tibi sunt membra? nũ somniculosus es?
An v. multum adbibisti, cum in lectum coniectus es?
Nam volentem dormire, tempestiue oportebat te dormire:
Puellam autem sinere cum cæteris puellis apud caram matrem
Ludere vsque ad altum diluculum: nam & vesperi, & mane,
Et de anno in annum, hæc tua Menelae sponsa erit.
Fortunate spõse, bonus tibi quispiam adsternutauit proficiscẽti
Ad Spartam, vbi & alii principes erant, vt hoc perficeres.
Solus inter semideos Iouem socerum habebis:
Nam filia Iouis tecum sub vnum subiit stragulum,
Qualis ex mulieribus Græciæ nulla terram calcat.
Certe præclarum quiddam tibi pariet, si matri pepererit similẽ.

ἙΛΈΝΗΣ ἘΠΙΘΑΛΆΜΙΟΣ, Εἰδύλλιον ιη'.

Ἔν ποκ' ἄρα Σπάρτᾳ ξανθότριχι πὰρ Μενελάῳ,
Παρθενικαὶ θάλλοντα κόμαις ὑάκινθον ἔχοισαι,
Πρόσθε νεογράπτω θαλάμω χορὸν ἱστάσαντο,
Δώδεκα ταὶ πρᾶται πόλιος, μέγα χρῆμα Λακαινᾶν,
Ἁνίκα Τυνδάρεω κατεκλάξατο τὰν ἀγαπατὰν
Μναστήσας Ἑλέναν ὁ νεώτερος Ἀτρέος υἱός.
Ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι
Ποσσὶ περιπλέκτοις, περὶ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.
Οὕτω δὴ πρώιζα κατέδραθες ὦ φίλε γαμβρέ;
Ἦ ῥά τις ἐσσὶ λίαν βαρυγούνατος; ἦ ῥα φίλυπνος;
Ἦ ῥα πολύν τιν' ἔπινες, ὅτ' εἰς εὐνὰν κατεβάλλευ.
Εὕδειν μὲν σπεύδοντα, καθ' ὥραν αὐτὸν ἐχρῆν τυ,
Παῖδα δ' ἐᾶν σὺν παισὶ φιλοστόργῳ παρὰ ματρὶ
Παίσδειν ἐς βαθὺν ὄρθρον. ἐπεὶ καὶ ἔναν, καὶ ἐς ἀῶ,
Κεἰς ἔτος ἐξ ἔτεος Μενέλαε τεὰ νυὸς ἅδε.
Ὄλβιε γάμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
Ἐς Σπάρταν, ὅποι ὧλλοι ἀριστέες, ὡς ἀνύσαιο.
Μοῦνος ἐν ἁμιθέοις Κρονίδαν Δία πενθερὸν ἑξεῖς.
Ζανός τοι θυγάτηρ ὑπὸ τὰν μίαν ἵκετο χλαῖναν,
Οἵα Ἀχαιιάδων γαῖαν πατεῖ οὐδεμί' ἄλλα.
Ἦ μέγα κά τι τέκοιτ', εἰ ματέρι τίκτοι ὁμοῖον.

Ἄμμες

Ἄμμες γὰρ πᾶσαι συνομάλικες, ἧς δρόμος ωὑτός,
Χρισαμέναις ἀνδριστὶ παρ' Εὐρώταο λοετροῖς·
Τετράκις ἑξήκοντα κόραι, θῆλυς νεολαία·
Τᾶν οὐδ' ἄν τις ἄμωμος, ἐπεί χ' Ἑλένᾳ παρισωθῇ.
Ἀὼς ἀντέλλοισα καλὸν διέφαινε πρόσωπον,
Πότνια νὺξ ἅτε, λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος·
Ὧδε καὶ ἁ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνετ' ἐν ἡμῖν,
Πιείρη, μεγάλη. ἅτ' ἀνέδραμεν ὄγμος ἀρούρᾳ,
Ἢ κάπῳ κυπάρισσος, ἢ ἅρματι Θεσσαλὸς ἵππος·
Ὧδε καὶ ἁ ῥοδόχρως Ἑλένα Λακεδαίμονι κόσμος.
Οὔτε τις ἐν ταλάρῳ πανίσδεται ἔργα τοιαῦτα,
Οὔτ' ἐνὶ δαιδαλέῳ πυκινώτερον ἤτριον ἱστῷ
Κερκίδι συμπλέξασα μακρῶν ἔταμ' ἐκ καλεόντων.
Οὐ μὰν οὐ κιθάραν τις ἐπίσταται ὧδε κροτῆσαι,
Ἄρτεμιν ἀείδοισα καὶ εὐρύστερνον Ἀθάναν,
Ὡς Ἑλένα· τᾶς πάντες ἐπ' ὄμμασιν ἵμεροι ἐντί.
Ὦ καλά, ὦ χαρίεσσα κόρη, τὺ μὲν οἰκέτις ἤδη·
Ἄμμες δ' ἐς δρόμον ἦρι καὶ ἐς λειμώνια φύλλα
Ἐρψεῦμες, στεφάνως δρεψεύμεναι ἁδὺ πνέοντας·
Πολλὰ τεῦ ὦ Ἑλένα μεμναμέναι, ὡς γαλαθηναὶ
Ἄρνες γειναμένης ὄιος μαστὸν ποθέοισαι·
Πρᾶται τοι στέφανον λωτῶ χαμαὶ αὐξομένοιο
Πλέξασαι, σκιερὰν καταθήσομεν ἐς πλατάνιστον·
Πρᾶται δ' ἀργυρέας ἐξ ὄλπιδος ὑγρὸν ἄλειφαρ
Λαζόμεναι, σταξεῦμες ὑπὸ σκιερὰν πλατάνιστον.
Γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράψεται (ὡς παριών τις
Ἀγνοίη) Δωριστί, σέβου μ'· Ἑλένας φυτὸν εἰμί.
Χαίροις ὦ νύμφα, χαίροις εὐπένθερε γαμβρέ.
Λατὼ μὲν δοίη Λατὼ κουροτρόφος ὔμμιν
Εὐτεκνίαν, Κύπρις δὲ θεὰ Κύπρις ἶσον ἔρασθαι
Ἀλλάλων· Ζεὺς δὲ Κρονίδας Ζεὺς ἄφθιτον ὄλβον,
Ὡς ἐξ εὐπατριδᾶν εἰς εὐπατρίδας πάλιν ἔλθῃ.
Εὕδετ' ἐς ἀλλάλων στέρνον φιλότητα πνέοντες
Καὶ πόθον. ἔγρεσθε δὲ πρὸς ἀῶ· μή τι λάθησθε.

Nos omnes enim æquales ætate, quib⁹ idem vitæ cursus est,
Quæ vngimur more virorum ad Eurotæ fluenta,
Quater sexaginta puellæ de muliebri iuuentute:
Ex his nulla vitio caret, si cum Helena conferatur.
Sicut aurora exoriens decorum ostendit aspectum
Sacra cum nox *abit*, hyeme candidum ver laxante,
Sic & aurea Helena elucebat inter nos,
Valida, procera. quemadmodum procurrit sulcus in aruo,
Aut in horto cupressus, aut in curru Thessalicus equus:
Sic & rosea Helena Lacedæmoni ornamento fuit.
Nulla in quasillo conglomerat talia opera,
Neque in tela picta maiore arte stamen,
Radio intextum, e longis scindit surculis.
Neque sane vlla sic citharam pulsare nouit,
Dianam cantu celebrans, & lato-pectore Mineruam,
Sicut Helena; cuius in oculis omnes amores insunt.
O pulchra, o amabilis puella, tu iam matrona facta es:
Nos autẽ ad cursũ in vere (*vel mane*) & ad folia in pratis nascẽtia
Ibimus, vt colligamus serta suauiter redolentia,
Sæpe de te cogitantes o Helena: sicut lactantes
Agnæ quæ matris ouiculæ vbera desiderant.
Primæ tibi coronam ex humi nascente loto
Nectentes in vmbrosa suspendemus platano:
Et primæ tibi ex argentea pyxide liquidum vnguentum
Accipientes, stillabimus sub vmbrosam platanum.
Literæ vero in cortice scribentur (vt quis præteriens
Legit) Dorice: Venerare me: nam Helenæ arbor sum.
Salue o sponsa: salue felix propter socerum sponse, *vel gener*.
Latona quidem, Latona iuuentutis sustentatrix, det vobis
Felicem sobolem. Venus autẽ dea Venus det æqualem amorem
Inter vos mutuo: Iupiter vero Saturnides diuitias durabiles,
Vt a volũ nobilibus ad generosos *liberos vestros* perueniant.
Dormite in pectora mutuo amorem inspirantes,
Et desiderium: expergiscamini v. sub aurorã: neq. obliuiscamini.

Redibimus & nos mane, vbi primus cantor
E cubili suo insonuerit, sustollens pulchre pennatam ceruicem.
Hymen, o Hymenaee, his nuptiis gaudeas.

Νεύμεθα κἄμμες ἐς ὄρθρον, ἐπεί κα πρᾶτος ἀοιδὸς
Ἐξ εὐνᾶς κελαδήσῃ ἀνασχὼν εὔτριχα δειράν.
Ὑμὰν ὦ Ὑμέναιε γάμῳ ἐπὶ τῷδε χαρείης.

ARGVMENTVM XIX IDYLLII.

Cupido dum mel furatur, & aluare diripit, ab apicula pungitur: atque doloris ex vulnere impatiens, matri de crudelitate tam paruae bestiolae conqueritur. Quae & ipsum paruulum esse respondet, & tamen magna vulnera infligere. Monet vero nos haec imago, quod voluptati dolor & calamitas plerumque comes est: sicut dictum est,

Dulcia sic tristi semper sunt mixta dolori,
Tincta voluptatis gaudia felle nocent.

Et Horatius ait:

—— Nocet empta dolore voluptas.

FAVORVM FVR, Idyllion XIX.

ΚΗΡΙΟΚΛΕΠΤΗΣ, Εἰδύλλιον ιθ'.

FVREM quondam Amorem infesta punxit apicula,
Fauos ex aluearibus deprædantem: extremos vero manuum
Digitos omnes confixit. at ille dolebat, manusque inflabat:
Et terram pulsauit, & exiluit: atque Veneri
Ostendit dolorem: & questus est, quod tam exilis
Bestiola esset apis, & tanta vulnera faceret.
Mater autem ridens, Quid? *inquit*, an non tu similis es apib.?
Et cum paruus sis, tamen vulnera tanta facis.

Τὸν κλέπταν ποτ' Ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα,
Κηρίον ἐκ σίμβλων συλεύμενον· ἄκρα δὲ χειρῶν
Δάκτυλα πάνθ' ὑπένυξεν. ὁ δ' ἄλγεε, καὶ χέρ' ἐφύση,
Καὶ τὰν γᾶν ἐπάταξε, καὶ ἅλατο. τᾷ δ' Ἀφροδίτᾳ
Δεῖξεν τὰν ὀδύναν, καὶ μέμφετο ὅττι γε τυτθὸν
Θηρίον ἐστὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ.
Χἀ μάτηρ γελάσασα, Τὺ δ' οὐκ ἴσος ἐσσὶ μελίσσαις,
Χὤ τυτθὸς μὲν ἔῃς, τὰ δὲ τραύματα ἁλίκα ποιεῖς;

ARGVMENTVM XX IDYLLII.

Pastor quidam, qui inter ruricolas suos eximie pulcher sibi videbatur, in vrbem venit. Vbi cum conspicatus fuisset puellam vrbanam, inusitata forma perculsus ad eam accessit, & rustice cum ea ludere, eamq. osculari voluit. Illa vero hominis habitum ac mores rusticos detestata, a se illum reiecit. Conqueritur ergo pastor in hoc Idyllio, de insigni contumelia qua affectus sit, deque fastu ac superbia vrbanae puellae. Atque, ut sese consoletur, commemorat etiam Dearum exempla, quae pastorum amore arserint. Videtur Poeta perstringere hoc Idyllio aliquos Bucolici carminis contemptores, qui forte sua quadam proteruia tumentes, haec vt puerilia nugas deriserunt: vt sunt aliqui ingenio nimium fastidioso ac superbo, quibus nihil pulchrum est, nisi quod ipsi iudicio suo comprobauerint.

BVBVLCVS, Idyllion XX.

ΒΟΥΚΟΛΙΣΚΟΣ, Εἰδύλλιον κ'.

EVNICA me derisit, cum ipsam vellem suauiter osculari:
Et mihi conuicians haec dixit: Abi in malam rem a me.
Bubulcus quum sis, vis me osculari miser? non didici

Εὐνίκα μ' ἐγέλαξε θέλοντά μιν ἁδὺ φιλᾶσαι·
Καί μ' ἐπικερτομέοισα, τάδ' ἔννεπεν, Ἔρρ' ἀπ' ἐμεῖο.
Βωκόλος ὢν ἐθέλεις με κύσαι τάλαν; οὐ μεμάθηκα
Ἀγροίκως

Ἀγροίκως φιλέειν, ἀλλ᾽ ἀστικὰ χείλεα θλίβειν.
Μή τύ γε μευ κύσῃς τὸ καλὸν στόμα, μηδ᾽ ἐν ὀνείροις.
Οἷα βλέπεις, ὁπποῖα λαλεῖς, ὡς ἄγρια παίσδεις·
Ὡς τρυφερὸν λαλέεις, ὡς κωτίλα ῥήματα φράσδεις·
Ὡς μαλακὸν τὸ γένειον ἔχεις, ὡς ἁδέα χαίταν.
Χείλεά τοι νοσέοντι, χέρες δέ τοι ἐντὶ μέλαιναι·
Καὶ κακὸν ἐξόσδεις. ἀπ᾽ ἐμεῦ φύγε, μή με μολύνῃς.
Τοιάδε μυθίζοισα, τρὶς εἰς ἑὸν ἔπτυσε κόλπον,
Καί μ᾽ ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ τὼ πόδε συννεχὲς εἶδεν,
Χείλεσι μυθίζοισα, καὶ ὄμματι λοξὰ βλέποισα·
Καὶ πολὺ τᾷ μορφᾷ θηλύνετο, καί τι σεσαρὸς
Καὶ σοβαρόν μ᾽ ἐγέλαξεν. ἐμοὶ δ᾽ ἄφαρ ἔζεσεν αἷμα,
Καὶ χρόα φοινίχθην ὑπὸ τὤλγεος, ὡς ῥόδον ἕρσᾳ.
Χὰ μὲν ἔβα με λιποῖσα· φέρω δ᾽ ὑποκάρδιον ὀργὰν
Ὅττι με τὸν χαρίεντα κακὰ μωμήσαθ᾽ ἑταίρα.
Ποιμένες εἴπατέ μοι τὸ κρήγυον· οὐ καλὸς ἐμμί;
Ἆρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξε;
Καὶ γὰρ ἐμοὶ τὸ πάροιθεν ἐπάνθεεν ἁδύ τι κάλλος
Ὡς κισσὸς ποτὶ πρέμνον, ἐμὰν δ᾽ ἐπύκαζεν ὑπήναν·
Χαῖται δ᾽ οἷα σέλινα περὶ κροτάφοισι κέχυντο·
Καὶ λευκὸν τὸ μέτωπον ἐπ᾽ ὀφρύσι λάμπε μελαίναις·
Ὄμματά μοι δ᾽ ἄρ᾽ ἦν χαροπώτερα πολλὸν Ἀθάνας·
Τὸ στόμα καὶ πακτᾶς γλυκερώτερον· ἐκ στομάτων δὲ
Ἔρρεέ μοι φωνὰ γλυκερωτέρα ἢ μελικήρω.
Ἁδὺ δέ μοι τὸ μέλισμα, κἢν σύριγγι μελίσδω,
Κἢν αὐλῷ λαλέω, κἢν δώνακι, κἢν πλαγιαύλῳ.
Καὶ πᾶσαι καλόν με κατ᾽ ὤρεα φαντὶ γυναῖκες,
Καὶ πᾶσαί με φιλεῦντι· τὰ δ᾽ ἀστικά μ᾽ οὐκ ἐφίλασεν,
Ἀλλ᾽ ὅτι βωκόλος ἐμμὶ παρέδραμε· κοὔποτ᾽ ἀκούει.
Ὡς καλὸς Διόνυσος ἐπ᾽ ἄγκεσι πόρτιν ἐλαύνει.
Οὐκ ἔγνω δ᾽ ὅτι Κύπρις ἐπ᾽ ἀνέρι μήνατο βούτα,
Καὶ Φρυγίοις ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσιν· αὐτὸν Ἄδωνιν
Ἐν δρυμοῖσι φίλασε, καὶ ἐν δρυμοῖσιν ἔκλαυσεν.
Ἐνδυμίων δὲ τίς ἦν; οὐ βωκόλος; ὅντε Σελάνα

More rustico osculari, verum vrbana labra premere.
Nō tu meū pulchrū os osculatus fueris, ne quidem per somnium.
Quali aspectu es! quomodo loqueris! quam rustice ludis!
Quam delicate loqueris! quam blanda verba profers!
Quam mollem habes barbulam! quam pulchram cæsariem!
Labra tibi sunt *velut* ægroto, manus sunt nigræ,
Et male oles. fuge hinc a me, ne me contamines.
Hæc locuta, ter in suum despuit sinum,
Et me a capite ad pedes vsque continue aspexit,
Labris mussitans, & oculis oblique aspiciens.
Atq. admodum propter formam lasciuiebat, & ore diducto
Ac fastuose me derisit. mihi autem statim exæstuauit sanguis,
Et corpore rubefactus sum præ dolore, sicut rosa a rore.
Atque illa quidem me relicto abiit; fero autem in pectore iram,
Quod me tam elegantem fœda meretrix irrisit.
Vos pastores verum mihi dicite: nonne sum pulcher?
Num quis me subito Deus alium hominem fecit?
Etenim mihi prius emicabat grata quædam forma
Sicut hedera circa arboris stirpem, meamq. ornabat barbam:
Capilli autem velut apium circum tempora fusi erant:
Et frons alba splendebat supra nigra supercilia.
Oculi mihi erant multo venustiores quam Mineruæ.
Os etiam lacte concreto dulcius: ex ore autem
Fluebat mihi vox dulcior quam faui.
Dulce meum carmen est, & cum fistula modulor,
Et tibia cano, cumque calamo & obliqua tibia *canto*.
Et omnes me pulchrum dicunt in montibus mulieres;
Omnesque me amant: vrbanæ vero me non amarunt;
Verum propterea quod bubulcus sum, prætereunt, nec vnquam audiunt.
Quomodo formosus Bacchus in vallibus vitulam pascit.
Neque sciunt quod Venus amore bubulci insaniuit,
Et in montibus Phrygiæ vna pauit: ipsumque Adonidem
In syluis amauit, & in siluis deplorauit.
Endymion autem quis erat? an non bubulcus? quem tamen Luna

Boues

Boues pascentem amauit, deque cælo descendens
In Latmium saltum venit, & vna cum pueto cubuit.
Et tu Rhea deploras bubulcum: nonne & tu
O Iupiter propter puerum boues pascentem ipse errasti?
Eunica vero sola bubulcum suo amore non est dignata,
Cybele *scilicet* melior, & Venere & Luna.
Neque amplius tu Venus amabilem illum *Adonidem* in vrbe,
Neque in monte ames, verum sola per noctem dormias.

Βουκολέοντα φίλασεν· ἀπ' οὐλύμπω δὲ μολοῖσα
Λάτμιον ἂν νάπος ἦλθε, καὶ εἰς ἕνα παιδὶ κάθευδε.
Καὶ τὺ Ῥέα κλαίεις τὸν βωκόλον· οὐχὶ δὲ καὶ τὺ
Ὦ Κρονίδα διὰ παῖδα βοηνόμον αὐτὸς ἐπλάγχθης;
Εὐνίκα δὲ μόνα τὸν βωκόλον οὐκ ἐφίλασεν,
Ἁ Κυβέλας κρέσσων καὶ Κύπριδος, ἄτε Σελάνας·
Μηκέτι μηδὲ σὺ Κύπρι τὸν ἁδέα μήτε κατ' ἄστυ
Μήτ' ἐν ὄρει φιλέοις, μώνη δ' ἀνὰ νύκτα καθεύδοις.

ARGVMENTVM XXI IDYLLII.

Monet hoc Idyllion vt sua quisque sorte contentus viuat &c. & sub imagine somnii de aureo pisce, vanas hominum spes ac cupiditates venustißime depingit. Nam quum piscatores duo sub noctem ad capturam piscium domo exißent, ac in paupere tugurio ante mediam noctem vna dormirent, alter eorum somniat se grandem aureum piscem cepisse. Ingenti gaudio affectus iurat in somnis, nunquam se amplius piscibus capiendis operam daturum, verum de aureo illo pisce, in otio & luxu posthac suauiter victurum. Mane quum aureus ille piscis & spes ipsa auolasset, neque esset expectatio vnde victitaret, nisi & ipse & vxor ac liberi fame perire vellent, vel inuitus, & contra quam iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Apparet Theocritum Aegyptiis suis, apud quos fuit, hanc fabulam cecinisse: qui quum plerique essent piscatores, atque homines otio dediti, ad laborem non facile nisi inopia & necessitate perpelli poterant: nec faciebant officium donec esset vnde victitarent.

ἉΛΙΕΙΣ,

Εἰδύλλιον

κα'.

PISCATORES.

Idylliòn XXI.

PAVPERTAS, o Diophante, sola excitat artes,
Ipsa laboris magistra est. neque enim dormire
Viros operarios improbæ curæ sinunt.
Et cum breui noctis tempore quis attigit somnum,
Subito obturbant instantes curæ.

Piscium venatores vna duo cubabant senes,
Cum strauissent aridam algam sub textili tugurio,
Inclinati ad parietem foliaceum: prope v. apud ipsos
Posita erant manuum exercitia, calathisci,
Arundines, hami, & algosa recta,
Funiculi *ex setis equinis*: sagenæ gibbosæ, & viminei labyrinthi, *i. nassæ*,
Laquei, & pellis, & vetusta super phalangas cymba,
Sub capite storea breuis, vestes, pilea.
Hic erat piscatoribus omnis labor, hæ diuitiæ:

Ἁ πενία Διόφαντε μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει·
Αὐτὰ τῶ μόχθοιο διδάσκαλος· οὐδὲ γὰρ εὕδειν
Ἀνδράσιν ἐργατίναισι κακαὶ παρέχοντι μέριμναι.
Κἂν ὀλίγον νυκτός τις ἐπιψαύσῃσι τὸν ὕπνον,
Αἰφνίδιον θορυβεῦσιν ἐφιστάμεναι μελεδῶναι.
Ἰχθύος ἀγρευτῆρες ὁμῶς δύο κεῖντο γέροντες,
Στρωσάμενοι βρύον αὖον ὑπὸ πλεκταῖς καλύβαισι,
Κεκλιμένοι τοίχῳ τῷ φυλλίνῳ. ἐγγύθι δ' αὐτῶν
Κεῖτο τὰ ταῖν χείρεσσιν ἀθλήματα, τοὶ καλαθίσκοι,
Τοὶ κάλαμοι, τἄγκιστρα, τὰ φυκιόεντά τε λῆδα,
Ὁρμιαὶ, κύρτοι, καὶ ἐκ σχοίνων λαβύρινθοι,
Μήρινθοι, κῶάς τε, γέρων δ' ἐπ' ἐρείσμασι λέμβος·
Νέρθεν τᾶς κεφαλᾶς φορμὸς βραχὺς, εἵματα, πῖλοι.
Οὗτος τοῖς ἁλιεῦσιν ὁ πᾶς πόνος, οὗτος ὁ πλοῦτος.

Οὐδεὶς

Οὐδεὶς δ' οὐ χύτραν εἶχ', οὐ κύνα· πάντα περισσὰ
Πάντ' ἐδόκει τήνοις ἄγρας· πενία σφιν ἑταίρα.
Οὐδεὶς δ' ἐν μέσσῳ γείτων, παντᾶ δὲ παρ' αὐτὰν
Θλιβομέναν καλύβαν τρυφερὸν προσέναχε θάλασσα.
Οὔπω τ' μέσατον δρόμον ἄνυεν ἅρμα σελάνας,
Τοὺς δ' ἁλιεῖς ἤγειρε φίλος πόνος· ἐκ βλεφάρων δὲ
Ὕπνον ἀπωσάμενοι σφετέραις φρεσὶν ἤρεθον ᾠδάν.
α. Ψεύδονται φίλε πάντες ὅσοι τὰς νύκτας ἔφασκον
Τῶ θέρεος μινύθειν, ὅτε τἄματα μακρὰ φέρει Ζεύς·
Ἤδη μυρί' ἐσεῖδον ὀνείρατα, κοὐδέπω ἀώς.
Μὴ λαθόμαν; τί τὸ χρῆμα; χρόνον δ' αἱ νύκτες ἔχοντι.
β. Ἀσφαλίων, μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος· οὐ γὰρ ὁ καιρὸς
Αὐτομάτως παρέβα τὸν ἑὸν δρόμον· ἀλλὰ τὸν ὕπνον
Ἁ φροντὶς κόπτοισα, μακρὰν τὰν νύκτα ποιεῖ τιν.
α. Ἄρ' ἔμαθες κρίνειν ποκ' ἐνύπνια; χρηστὰ γὰρ εἶδον.
Οὔ σε θέλω τὠμῶ φαντάσματος ἦμεν ἄμοιρον·
Ὡς καὶ τὰν ἄγραν, τὠνείρατα πάντα μερίζευ.
Οὐ γὰρ νικαξῇ κατὰ τὸν νόον. οὗτος ἄριστος
Ἔστιν ὀνειροκρίτας, ὃ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς.
Ἄλλως καὶ σχολή ἐστι. τί γὰρ ποιεῖν ἂν ἔχοι τις
Κείμενος ἐν φύλλοις ποτὶ κύματι, μηδὲ καθεύδων
Ἄσμενος ἐν ῥάμνῳ; τὸ δὲ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ·
Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄγραν τόδ' ἔχειν. β. Λέγε μοί ποτε νυκτὸς
Ὄψιν, πάντα τεῷ δὲ λέγων μάνυσον ἑταίρῳ.
α. Δειλινὸν ὡς κατέδαρθον ἐν εἰναλίοισι πόνοισιν,
(Οὐκ ἦν μὰν πολύσιτος· ἐπεὶ δειπνεῦντες ἐν ὥρᾳ,
Εἰ μέμνῃ, τᾶς γαστρὸς ἐφειδόμεθ') εἶδον ἐμαυτὸν
Ἐν πέτρᾳ μεμαῶτα· καθιζόμενος δὲ δόκευον
Ἰχθύας, ἐκ καλάμων δὲ πλάνον κατέσειον ἐδωδάν.
Καί τις τῶν ζαφιρῶν ὠρέξατο. καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
Πᾶσα κύων ἄρτον μαντεύεται· ἰχθύα κἠγών.
Χὡ μὲν τἀγκίστρῳ ποτεφύετο, καὶ ῥέεν αἷμα·
Τὸν κάλαμον δ' ὑπὸ τῶ κινήματος ἀγκύλον εἶχον.
Τὼ χέρε τεινόμενος, περὶ κνώδαλον εὗρον ἀγῶνα,

Nullus ollam habebat, nec canem; omnia hæc eximia
Omnia eius venationis videbantur; paupertas ipsis amica erat.
Neque vllus aderat vicinus: versum vndeconque ad ipsam
Afflictam casulam suauiter adnatabat mare.
Nondum medium cursum confecerat currus Lunæ,
Cum piscatores excitabat amicus labor: e palpebris autem
Somnum excutientes, hoc animis suis incitabant carmen.
Asph. Mentiuntur, amice, omnes quicunque noctes dixerunt
Æstate breues esse, quando dies longos affert Iupiter.
Iā n. innumerabilia vidi somnia, necdum tamen aurora est.
Nunquid deceptus sum? quid hoc rei est? moram noctes trahunt.
Hosp. Asphalion, accusas pulchrā æstatem: nō enim temp⁹
Sponte transiit cursum suum: sed somnum
Cura excutiens, longam tibi noctem efficit.
Asph. Nunquid interpretari didicisti somnia? nam bona vidi.
Non volo te meæ visionis esse expertem,
Vt sicut piscium prædam, ita & somnia omnia diuidamus.
Non enim vinceris ingenio. ille optimus
Est somniorū iudex in quo mens est, quæ doceat ipsum.
Nam alioqui & otium est. Quid enim faciat aliquis
Iacens in foliis ad mare, neque dormiens
Facile in frondibus? nam lychnū in Prytaneo v. Epist. ... Burm. p. 329.
Semper prædam habere ferunt. *Hosp.* Dic mihi noctis
Visionem, & omnia narrans tuo indica amico.
Asph. Vespere vt obdormiui in marinis laboribus,
(Non etiam multo cibo repletus: nam cum cœnaremus sero,
Si meministi, ventri parcebamus) videbam me ipsum
In rupe conantem *pisces capere*. Sedens autem obseruabam
Pisces; ex arundine vero *suspensam* fallacem quatiebā escam,
Et vnus ex grandibus appetiuit: nam & in somnis
Omnis canis offam auguratur, *sic* & ego pisces.
Et ille quidem hamo adhærescebat, & fluebat sanguis:
Et arundinem tenebam curuatam a motu.
Manus extendens, circa hoc animal inueni certamen,

Quomodo magnum caperem piscem exiguo ferro.
Deinde & de vulnere cogitalis, num me punges? inquam.
Et pungeris grauiter. & cum non fugeret, extendi manum:
Video me confecisse certamen: attraxi aureum piscem,
Vndique ex auro compositum. metus autem me tenebat,
Ne forte Neptuno dilectus esset piscis,
Aut forte cæruleæ thesaurus Amphitrites.
Placide vero ego ipsum ab hamo solui,
Ne hamo ex ore aurum adhæreret;
Et illum funiculis traxi in terram,
Ac iuraui me posthac in mari non amplius positurum esse pedem,
Sed in terra mansurum, & auro dominaturum.
Hæc me excitarunt: tu vero hospes ad id quod restat intende
Mentem. nam iuramentum timeo quod iuraui.
Hosp. At tu ne verearis: non enim iurasti: nam neque piscem
Aureum vidisti, aut nactus es: tales autem visiones similes sunt mendaciis.
Nam si vigilans, nec dormiens, tu loca illa perquiras,
Tum spes somniorum carneum piscem requiret,
Ne tu moriaris fame, licet *in* aureis somniis, *h. e. aurum somnians.*

Πῶς μὲν ἕλω μέγαν ἰχθὺν ἀφαυροτέροισι σιδάροις.
Εἶθ' ὑπομιμνάσκων τῶ τραύματος, ἆρ' ἐμὲ νύξεις;
Καὶ νύξῃ χαλεπῶς. καὶ οὐ φεύγοντος ἔτεινα.
Ἤνυσ' ἰδὼν τὸν ἄεθλον· ἀνήλκυσα χρύσεον ἰχθὺν,
Πάντα τοι χρυσῷ πεπυκασμένον. εἶχε δὲ δεῖμα
Μή τι Ποσειδάωνι πέλοι πεφιλαμένος ἰχθὺς,
Ἢ τάχα τᾶς γλαυκᾶς κειμήλιον Ἀμφιτρίτης.
Ἠρέμα δ' αὐτὸν ἐγὼ ἐκ τῶ ἀγκίστρω ἀπέλυσα,
Μή ποτε τῶ στόματος τἀγκίστρια χρυσὸν ἔχοιεν.
Καὶ τὸν μὲν σπείροισι κατήγαγον ἐπ' ἠπείροισ·
Ὤμοσα δ' οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι,
Ἀλλὰ μένειν ἐπὶ γᾶς, καὶ τῷ χρυσῷ βασιλεύειν.
Ταῦτά με κἀξήγειρε. τὺ δ' ὦ ξένε λοιπὸν ἔρειδε
Τὰν γνώμαν· ὅρκον γὰρ ἐγὼ τὸν ἐπώμοσα ταρβῶ.
β. Καὶ σύ γε μὴ τρέσῃς· οὐκ ὤμοσας· οὐδὲ γὰρ ἰχθὺν
Χρύσεον εἶδες ἢ εὗρες· ἴσαι δὲ ψεύδεσιν ὄψεις.
Εἰ δ' ὕπαρ, οὐ κνώσσων τὺ τὰ χωρία ταῦτα ματεύσῃς,
Ἐλπὶς τῶν ὕπνων ζατεῖ τὸν σάρκινον ἰχθύν·
Μὴ σὺ θάνῃς λιμῷ, καὶ τοῖς χρυσοῖσιν ὀνείροις.

ARGVMENTVM XXII IDYLLII.

Pugnam inter Pollucem & Amycum Bebryciorum principem commemorat. Amycus, cum robore corporis, & arte pugilum superaret omnes, crudelem tulit legem: Ne quis hospes qui ea loca adiisset, inde discederet, quin prius secum cestu decertaret. At cum ita multos hospites interfecisset, tandem & Pollucem, qui cum Argonautis eo venerat, secum decertare cogit; a quo & victus est.

GEMINI, Idyllion XXII.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ, Εἰδύλλιον κβ΄.

HYMNO celebramus Iouis ægiochi Ledæque filios,
Castorem. & terribilem Pollucem in certamine pugilum,
Cum manus cinxit mediis bubulis loris, *i. cæstibus.*
Canimus bis terque masculos filios
Filiæ Thestii, (*i. Ledæ*) Lacedæmonios geminos fratres,

Ὑμνέομες Λήδας τε καὶ αἰγιόχω Διὸς υἱὼ,
Κάστορα καὶ φοβερὸν Πολυδεύκεα πὺξ ἐρεθίζειν,
Χεῖρας ἐπιζεύξαντα μέσοις βοέοισιν ἱμᾶσι.
Ὑμνέομες καὶ δὶς καὶ τὸ τρίτον ἄρσενα τέκνα
Κούρης Θεστιάδος, Λακεδαιμονίους δύ' ἀδελφοὺς,

Ἀνθρώ-

Ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων,
Ἵππων θ' αἱματόεντα ταρασσομένων καθ' ὅμιλον,
Ναῶν θ' αἳ δύνοντα καὶ οὐρανοῦ ἐξανιόντα
Ἄστρα βιαζόμεναι, χαλεποῖς ἐνέκυρσαν ἀήταις.
Οἱ δὲ σφέων κατὰ πρύμναν ἀείραντες μέγα κῦμα,
Ἠὲ καὶ ἐκ πρῴραθεν, ἢ ὅππῃ θυμὸς ἑκάστου,
Εἰς κοίλαν ἔρριψαν, ἀνέρρηξαν δ' ἄρα τοίχους
Ἀμφοτέρους· κρέμαται δὲ σὺν ἱστίῳ ἄρμενα πάντα,
Εἰκῆ ἀποκλασθέντα· πολὺς δ' ἐξ οὐρανοῦ ὄμβρος
Νυκτὸς ἐφερπύσας· παταγεῖ δ' εὐρεῖα θάλασσα,
Κοπτομένη πνοιαῖς τε καὶ ἀρρήκτοισι χαλάζαις.
Ἀλλ' ἔμπης ὑμεῖς τε καὶ ἐκ βυθοῦ ἕλκετε νᾶας.
Αὐτοῖσιν ναύταισιν ὀιομένοις θανέεσθαι·
Αἶψα δ' ἀπολήγοντ' ἄνεμοι, λιπαρὰ δὲ γαλάνα
Ἀμπέλαγος· νεφέλαι δὲ διέδραμον ἄλλυδις ἄλλαι·
Ἐκ δ' ἄρκτοι τ' ἐφάνησαν, ὄνων τ' ἀνὰ μέσσον ἀμαυρὴ
Φάτνη, σημαίνοισα τὰ πρὸς πλόον εὔδια πάντα.
Ὦ ἄμφω θνατοῖσι βοηθόοι, ὦ φίλοι ἄμφω,
Ἱππῆες, κιθαρισταὶ, ἀεθλητῆρες, ἀοιδοί·
Κάστορος ἢ πρώτου Πολυδεύκεος ἄρξομ' ἀείδειν;
Ἀμφοτέρους ὑμνέων, Πολυδεύκεα πρῶτον ἀείσω.
Ἡ μὲν ἄρα προφυγοῦσα πέτρας εἰς ἓν ξυνιούσας
Ἀργὼ, καὶ νιφόεντος ἀταρτηρὸν στόμα Πόντου,
Βέβρυκας εἰσαφίκανε, θεῶν φίλα τέκνα φέρουσα.
Ἔνθα μιᾶς πολλοὶ κατὰ κλίμακος ἀμφοτέρων ἐκ
Τοίχων ἄνδρες ἔβαινον Ἰησονίης ἀπὸ νηός.
Ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα βαθὺν, καὶ ὑπήνεμον ἀκτὴν,
Εὐνάς τ' ἐστόρνυντο, πυρεῖά τε χερσὶν ἐνώμων.
Κάστωρ δ' αἰολόπωλος ὅ τ' οἰνωπὸς Πολυδεύκης,
Ἄμφω ἐρημάζεσκον, ἀποπλαγχθέντες ἑταίρων.
Παντοίην δ' ἐν ὄρει θηεύμενοι ἄγριον ὕλην,
Εὗρον ἀέναον κράναν ὑπὸ λισσάδι πέτρῃ
Ὕδατι πεπληθυῖαν ἀκηράτῳ· αἱ δ' ὑπένερθεν
Ἄλλαι κρυστάλλῳ ἠδ' ἀργύρῳ ἰνδάλλοντο.

Hominum seruatores in *acie* nouaculæ iam existentium,
Et equorum turbatorum in cruento *hominum* cœtu:
Et nauium, quæ occidentia & cælo orientia
Astra implorantes, in graues inciderunt ventorum flatus:
Qui a puppi ipsarum extollentes ingentem vndam,
Aut etiam a prora, aut vnde cuique libet *ventorum*,
In cauam *nauem* infuderunt, perruperuntque latera
Vtraque: pendent autem cum velo instrumenta omnia,
Temere disrupta: plurimus vero e cælo imber
Sub noctem subsequens: cum fremitu resonat amplum mare
Pulsatum *ventorumque* flatibus & valida grandine.
Attamen vos etiam ex profundo extrahitis naues
Vna cum ipsis nautis qui se morituros esse putabant:
Statim vero venti desinunt, & mitis tranquillitas *oritur*
Per mare, nebulæque diffugere aliæ alio:
Et rursum apparent vrsæ, atque inter medios asinos obscurum
Præsepe, significans ad nauigationem serena omnia.
O ambo mortalibus auxiliatores, o amici ambo,
Equites, citharistæ, pugiles, cantores.
Vtrum de Castore prius, an de Polluce incipiam canere?
Vtrosque hymno celebrans, de Polluce prius canam.
Ipsa quidem cum effugisset petras in vnum concurrentes,
Argo, & niuosi sæuum os Ponti,
Ad Bebrycas peruenit, Deorum caros liberos vehens, *i. heroas*.
Ibi vnam multi per scalam, ex vtrisque
Nauis parietibus viri descendebant ex naue Iasonia.
Egressi autem in litus profundũ, & ventosam [illegible],
Toros sternebant: & vasa quæ ad ignem ponerent, manibus versabant.
Castor autem eques, & fuscus Pollux,
Ambo in solitudine vagabantur, deerrantes a sociis.
Copiosam autem & immensam in monte spectantes siluam,
Inuenerunt fontem perennem sub ardua rupe,
Plenum pura aqua: atque infra
Alii fontes crystallo & argento similes erant

Ex imo fundo scaturiens. sublimes autem prope natæ erant tædæ,
Populique, platanique & frondosæ cupressi,
Floresque odoriferi, gratum opus hirtis apiculis,
Qui sub finem veris vigent in pratis.
Ibi vir immanis sedem habens, sub dio manebat,
Sæuus aspectu, cui duris cæstibus aures erant fractæ:
Pectus eminebat rotundum instar globi, & latum dorsum,
Carne ferrea, quasi malleis fabricatus instar colossi.
In validis autem brachiis musculi sub summo humero
Extabant, ceu scopuli rotundi, quos voluens
Torrens fluuius magnis circumpoliuit gurgitibus.
A dorso vero & collo pendebat
Pellis leonis, ab extremis suspensa pedibus.
Eum Pollux in certamine pugilum victor prior alloquebatur:
Poll. Salue hospes, quicunque es. quinam sunt homines quorum hic est locus?
Am. Quomodo saluus sim, cũ videã homines quos nũquã vidi?
Poll. Bono animo sis: neque iniustos, neque ex iniustis natos te videre existima.
Am. Bono sum animo: neque a te hoc me discere oportet.
Poll. Ferox es, & ad omnia iracundus, & superbus.
Am. Talis sum qualem me vides: attamen tuã nõ calco *s. terram.*
Poll. Venias & dona adeptus hospitalia rursum domum redeas.
Am. Neque tu me hospitio accipias: quæque a me accipienda, ea non sunt in promptu.
Poll. Age o bone, an non concedes de hac aqua bibere?
Am. Scies, cum tibi sitis remissa labra cruciabit.
Pollux. Argento, aut quæ sit merces, dicas, qua tibi persuadeamus.
Amyc. Vnus contra vnum manus attolle, aduersus virum consistens
Pugil, aut etiam pedibus figens crus: oculos vero rectos
Pugilice intendens, vestræ ne parcito arti.
Poll. Quis ille est cum quo manibus & meis confligã cæstibus?
Am. Prope vides: non imbellis existens vocabitur pugil.
Poll. An & præmium adest pro quo decertabimus ambo?
Am. Tuus ego, tu vero meus vocabere, si præualeam.

Ἐκ βυθοῦ. ὑψηλαὶ δὲ πεφύκεσαν ἀγχόθι πεῦκαι,
Λεῦκαί τε, πλάτανοί τε, καὶ ἀκρόκομοι κυπάρισσοι,
Ἄνθεά τ' εὐώδη, λασίαις φίλα ἔργα μελίσσαις,
Ὅσσ' ἔαρος λήγοντος ἐπιβρύει ἂμ λειμῶνας.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ὑπέροπλος ἐνήμενος ἐνδιάασκε,
Δεινὸς ἰδεῖν, σκληρῇσι τεθλασμένος οὔατα πυγμαῖς·
Στήθεα δ' ἐσφαίρωτο πελώρια, καὶ πλατὺ νῶτον,
Σαρκὶ σιδαρείῃ, σφυρήλατος οἷα κολοσσός·
Ἐν δὲ μύες στερεοῖσι βραχίοσιν ἄκρον ὑπ' ὦμον
Ἕστασαν, ἠύτε πέτροι ὀλοίτροχοι, ὥστε κυλίνδων
Χειμάρρους ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις.
Αὐτὰρ ὑπὲρ νώτοιο καὶ αὐχένος ᾐωρεῖτο
Ἄκρων δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἐκ ποδεώνων.
Τὸν πρότερος προσέειπεν ἀεθλοφόρος Πολυδεύκης·
π. Χαῖρε ξεῖν', ὅστ' ἐσσί· τίνες βροτοὶ ὧν ὅδε χῶρος;
α. Χαίρω πῶς, ὅτε τ' ἄνδρας ὁρῶ τοὺς μήποτ' ὄπωπα;
π. Θάρσει· μήτ' ἀδίκους, μήτ' ἐξ ἀδίκων φάθι λεύσσειν.
α. Θαρσέω· κοὐκ ἐκ σεῦ με διδάσκεσθαι τόδ' ἔοικεν.
π. Ἄγριος εἶ, πρὸς πάντα παλίγκοτος, ἠδ' ὑπερόπτης.
α. Τοιόσδ' οἷος ὁρᾷς· τῆς σῆς γε μὲν οὐκ ἐπιβαίνω.
π. Ἔλθοις, καὶ ξενίων κε τυχὼν πάλιν οἴκαδ' ἱκάνοις.
α. Μήτε σύ με ξείνιζε· τά τ' ἐξ ἐμεῦ οὐκ ἐν ἑτοίμῳ.
π. Δαιμόνι', οὐδ' ἂν τοῦ γε πιεῖν ὕδατος σύ γε δοίης;
α. Γνώσεαι, εἴ σευ δίψος ἀνειμένα χείλεα τέρσει.
π. Ἄργυρος, ἢ τίς ὁ μισθὸς ἐρεῖς, ᾧ κέν σε πίθοιμεν;
α. Εἷς ἑνὶ χεῖρας ἄειρον, ἐναντίος ἀνδρὶ καταστάς
Πυγμάχος, ἢ καὶ ποσσὶ θένων σκέλος· ὄμματα δ' ὀρθὰ
Πὺξ διατεινάμενος, σφετέρης μὴ φείδεο τέχνης.
π. Τίς γὰρ ὅτῳ χεῖρας καὶ ἐμοὺς συνερείσω ἱμάντας;
α. Ἐγγὺς ὁρᾷς· οὐ γύννις ἐὼν κεκλήσεθ' ὁ πύκτης.
π. Ἦ καὶ ἄεθλον ἑτοῖμον, ἐφ' ᾧ δηρισόμεθ' ἄμφω;
α. Σὸς μὲν ἐγώ, σὺ δ' ἐμὸς κεκλήσεαι, εἴ κε κρατήσω.

π. Ὀρνί-

Πο. Ὀρνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί.
Α. Εἴτ' οὖν ὀρνίχεσσιν ἐοικότες εἴτε λέουσι
Γεινόμεθ', οὐκ ἄλλῳ κε μαχεσσαίμεσθ' ἐπ' ἀέθλῳ.
Ἦ ῥ' Ἄμυκος, καὶ κόχλον ἑλὼν μυκήσατο κοῖλον.
Οἱ δὲ θοῶς συνάγερθεν ὑπὸ σκιερᾶς πλατανίστω,
Κόχλω φυσαθέντος, ἀεὶ Βέβρυκες κομόωντες.
Ὣς δ' αὔτως ἥρωας ἰὼν ἐκαλέσσατο πάντας
Μαγνήσσης ἀπὸ ναὸς ὑπείροχος ἐν δαῒ Κάστωρ.
Οἱ δ', ἐπεὶ οὖν σπείραισιν ἐκαρτύναντο βοείαις
Χεῖρας, καὶ περὶ γυῖα μακροὺς εἵλιξαν ἱμάντας,
Ἐς μέσσον σύναγον, φόνον ἀλλάλοισι πνέοντες.
Ἔνθα πολύς σφισι μόχθος ἐπειγομένοισιν ἐτύχθη,
Ὁππότερος κατὰ νῶτα λάβῃ φάος ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἰδρίῃ μέγαν ἄνδρα παρήλυθες ὦ Πολύδευκες·
Βάλλετο δ' ἀκτίνεσσιν ἅπαν Ἀμύκοιο πρόσωπον·
Αὐτὰρ ὅγ' ἐν θυμῷ κεχολωμένος ἵετο πρόσσω
Χερσὶ τιτυσκόμενος· τοῦ δ' ἄκρον τύψε γένειον
Τυνδαρίδης ἐπιόντος. ὀρίνθη δὲ πλέον ἢ πρίν,
Σὺν δὲ μάχαν ἐτάραξε, πολὺς δ' ἐπέκειτο νενευκὼς
Ἐς γαῖαν. Βέβρυκες δ' ἐπαΰτεον· ἐκ δ' ἑτέρωθεν
Ἥρωες κρατερὸν Πολυδεύκεα θαρσύνεσκον,
Δειδιότες μή πώς μιν ἐπιβρίσας δαμάσειε
Χώρῳ ἐνὶ στεινῷ Τιτυῷ ἐναλίγκιος ἀνήρ.
Ἤτοι ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα παριστάμενος Διὸς υἱὸς
Ἀμφοτέρῃσιν ἄμυσσεν ἀμοιβαδίς· ἔσχεθε δ' ὁρμῆς
Παῖδα Ποσειδάωνος, ὑπερφίαλόν περ ἐόντα.
Ἔστη δὲ πληγαῖς μεθύων· ἐκ δ' ἔπτυσεν αἷμα
Φοίνιον. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀριστῆες κελάδησαν,
Ὡς ἴδον ἕλκεα λυγρὰ περὶ στόματι γναθμούς τε.
Ὄμματα δ' οἰδήσαντος ἀπεστείνωτο προσώπου.
Τὸν μὲν ἄναξ ἐτάρασσεν, ἐτώσια χερσὶ προδεικνὺς
Πάντοθεν· ἀλλ' ὅτε δή μιν ἀμηχανέοντ' ἐνόησε,
Μέσσας ῥινὸς ὕπερθε κατ' ὀφρύος ἤλασε πυγμήν,
Πᾶν δ' ἀπέσυρε μέτωπον ἐς ὀστέον. αὐτὰρ ὁ πληγείς,

Pollux. Auium rubri-cristatarum talia sunt praelia.
Amycus. Siue auibus similes, siue leonibus
Simus, non aliud certabimus ob praemium.
Dixit sane Amycus, & caua concha accepta intonuit.
Tunc celeriter conuenerunt sub vmbrosam platanum,
Concha inflata, Bebryces semper comam alentes.
Sic & heroas abiens euocauit omnes
Magnesia e naui praestans in pugna Castor.
Illi igitur cum spiris muniuissent bubulis
Manus, & circum membra innexuissent longa lora,
In medium congressi sunt, caedem sibi mutuo spirantes.
Ibi magnus ipsis labor annitentibus fuit,
Vter post tergum acciperet lumen solis:
Sed solertia virum ingentem antecessisti, o Pollux:
Feriebatur vero *Solis* radiis totus Amyci vultus.
At ipse animo iratus, pergebat vltra,
Manibus ictum dirigens. huius autem summam percussit genam
Tyndarides irruentis. commotus est autem magis quam antea,
Pugnamque concitauit: & multum incumbebat, inclinans se
In terram. Bebryces vero acclamabant, ex altera autem parte
Heroës fortem Pollucem confirmabant,
Metuentes ne quo modo ipsum obruens superaret
In loco angusto vir Tityo (*Terrae filio*) similis.
At ille hinc & inde instans Iouis filius,
Ambabus manibus laniabat alternis, & ab impetu cohibebat
Filium Neptuni, quamuis immanem existentem.
At ille stabat plagis ebrius, & expuebat sanguinem
Cruentum: principes vero omnes exclamauerunt,
Vt vlcera dira viderunt circa os & genas:
Oculi vero in tumido vultu arctiores fiebant.
Illum quidem Princeps conturbabat frustra manus protendēs
Vndique: verum cum ipsum deficere sensit,
Supra medium nasum inter supercilia impegit ictum,
Totamque auulsit frontem vsque ad os. at ille sauciatus,

Supinus in foliis vireatibus extensus iacuit.
Ibi pugna aspera iterum excitata est, cum se iterum erexisset.
Nam mutuo se vulnerabant duris cædentes cæstibus.
At in pectus manus iactabat & extra
Ceruicem, princeps Bebrycum: sed indignis plagis
Totam faciem fœdabat inuictus Pollux.
Caro autem sudore subsidebat; & e magno
Viro mox paruus factus est. At ille, *s. Pollux*, firmiora membra
Laborem sustinens ferebat, & colore *fiebat* melior.
Quomodo tandem Iouis filius voracem virum deiecit,
Dic Dea: tu enim nosti: ego vero aliorum interpres,
Loquar sicut tu vis, & vt tibi gratum est.
Scilicet ille magnum aliquod opus facere cupiens,
Sinistra sinistram Pollucis apprehendit manum,
Obliquus ab ictu declinans: altera vero subiens
Dextro extulit a latere latam manum.
Et *forte* assecutus læsisset Amyclæorum regem:
Verum ille elabebatur capite: & insuper forti manu
Percussit sub læuum tempus, & inuasit humerum:
Effusus autem est statim ater sanguis ex hianti tempore.
Sinistra vero percussit os, crebrique increpuerunt dentes:
Semper acriore pugnorum crebra ingeminatione lædebat faciem,
Donec contudit genas: totus vero *stratus* humi
Iacebat exanimis, & porrigebat, pugnæ renuntians,
Ambas simul manus, quoniam morti proximus erat.
Huic quidem, licet victor, indignum nihil fecisti
O pugil Pollux: iurauit autem tibi magnum iusiurandum,
Patrem suum Neptunum e mari inuocans,
Quod nunquam amplius hospitibus volens molestus foret.
Et tu quidem o Princeps iam mihi hymno celebratus es: sed & te o Castor canam,
Tyndarida, celerrime eques, bellator, æreo thorace *loricate*.

ὕπτιος ἐν φύλλοισι τεθαλόσιν ἐξετανύσθη.
Ἔνθα μάχη δριμεῖα πάλιν γένετ' ὀρθωθέντος·
Ἀλλάλους δ' ὄλεκον στερεοῖς θείνοντες ἱμᾶσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐς στῆθός τε καὶ ἔξω χεῖρας ἐνώμα
Αὐχένος ἀρχαγὸς Βεβρύκων· ὁ δ' ἀεικέσι πλαγαῖς
Πᾶν συνέφυρε πρόσωπον ἀνίκατος Πολυδεύκης.
Σάρκες δ' αἱ μὲν ἱδρῶτι συνίζανον· ἐκ μεγάλου δὲ
Αἶψ' ὀλίγος γένετ' ἀνδρός· ὁ δ' αἰεὶ μάσσονα γυῖα
Ἁπτόμενος φορέεσκε πόνου, καὶ χροιῇ ἀμείνω.
Πῶς γὰρ δὴ Διὸς υἱὸς ἀδηφάγον ἄνδρα καθεῖλεν,
Εἰπὲ θεά· σὺ γὰρ οἶσθα. ἐγὼ δ' ἑτέρων ὑποφήτης
Φθέγξομαι ὡς ἐθέλεις σύ, καὶ ὅππως τοι φίλον αὐτῇ.
Ἤτοι ὅγ' ἔρξαι τι λιλαιόμενος μέγα ἔργον,
Σκαιῇ μὲν σκαιὰν Πολυδεύκεος ἔλλαβε χεῖρα,
Δοχμὸς ἀπὸ προβολῆς κλινθείς· ἑτέρᾳ δ' ἐπιβαίνων,
Δεξιτερῆς ἤνεγκεν ἀπαὶ λαγόνος πλατὺ γυῖον.
Καί κε τυχὼν ἔβλαψεν Ἀμυκλαίων βασιλῆα·
Ἀλλ' ὅγ' ὑπεξανέδυ κεφαλῇ· στιβαρᾷ δ' ἄρα χειρὶ
Πλᾶξεν ὑπὸ σκαιὸν κρόταφον, καὶ ἐπέμπεσεν ὤμῳ·
Ἐκ δὲ χύθη μέλαν αἷμα θοῶς κροτάφοιο χανόντος.
Λαιῇ δὲ στόμα τύψε, πυκνοὶ δ' ἀράβησαν ὀδόντες.
Αἰεὶ δ' ὀξυτέρῳ πιτύλῳ δαλεῖτο πρόσωπον,
Μέχρι συνηλοίησε παρήια· πᾶς δ' ἐπὶ γαῖαν
Κεῖτ' ἀλλοφρονέων, καὶ ἀνέσχεθε, νεῖκος ἀπαυδῶν,
Ἀμφοτέρας ἅμα χεῖρας, ἐπεὶ θανάτου σχεδὸν ἦεν.
Τὸν μὲν ἄρα, κρατέων περ, ἀτάσθαλον οὐδὲν ἔρεξας
Ὦ πύκτα Πολύδευκες· ὄμοσσε δέ τοι μέγαν ὅρκον,
Ὃν πατέρ' ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνα κικλήσκων,
Μήποτ' ἔτι ξείνοισιν ἑκὼν ἀνιηρὸς ἔσεσθαι.
Καὶ σὺ μὲν ὕμνησαί μοι ἄναξ· σὲ δὲ Κάστορ ἀείσω
Τυνδαρίδα, ταχύπωλε, δορυσσόε, χαλκεοθώραξ.

ALTERA PARS HVIVS IDYLLII.

Continet monomachiam Castoris & Lyncei: cuius certaminis haec causa fuit. Castor & Pollux rapuerunt filias Leucippi, Phoeben ac Talairam, Lynceo & Idae fratribus desponsatas. Sponsi eas bello repetiuerunt: in quo bello Castor a Lynceo occisus est, & Pollux Lynceum interemit: fuissetque & ipse ab Ida interfectus, nisi Iupiter id fulmine prohibuisset. Sic referuntur haec ab Ouidio, in fine quinti Fastorum. Theocritus hic aliter narrat, ait enim Lynceum a Castore occisum, & Idam fulmine a Ioue interfectum.

Τὼ μὲν ἀναρπάξαντε δύω φερέτην Διὸς υἱὼ
Δοιὰς Λευκίπποιο κόρας· δοιὼ δ' ἄρα τώγε
Ἐσσυμένως ἐδίωκον ἀδελφεὼ υἱ' Ἀφαρῆος,
Γαμβρὼ μελλογάμω, Λυγκεὺς καὶ ὁ καρτερὸς Ἴδας.
Ἀλλ' ὅτε τύμβον ἵκανον ἀποφθιμένου Ἀφαρῆος,
Ἐκ δίφρων ἅμα πάντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν,
Ἔγχεσι καὶ κοίλοισι βαρυνόμενοι σακέεσσι.
Λυγκεὺς δ' αὖ μετέειπεν ὑπὲκ κόρυθος μέγ' ἀΰσας,
Δαιμόνιοι τί μάχης ἱμείρετε; πῶς δ' ἐπὶ νύμφαις
Ἀλλοτρίαις χαλεποί, γυμναὶ δ' ἐν χερσὶ μάχαιραι;
Ἡμῖν τοι Λεύκιππος ἑὰς ἔδνωσε θυγατρὰς
Τάσδε πολὺ προτέροις· ἀμὶν γάμος οὗτος ἐν ὅρκῳ.
Ὑμεῖς δ' οὐ κατὰ κόσμον, ἐπ' ἀλλοτρίοις λεχέεσσι,
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι, καὶ ἀλλοτρίοις κτεάτεσσιν,
Ἄνδρα παρετρέψασθε, γάμον δ' ἐκλέψατε δώροις.
Ἦ μὰν πολλάκις ὕμμιν ἐνώπιον ἀμφοτέροισιν,
Αὐτὸς ἐγὼ τάδ' ἔειπα, καὶ οὐ πολύμυθος ἐών περ·
Οὐχ οὕτω φίλοι ἄνδρες ἀριστήεσσιν ἔοικε
Μνηστεύειν ἀλόχους, αἷς νυμφίοι ἤδη ἑτοῖμοι.
Πολλά τοι Σπάρτα, πολλὰ δ' ἱππήλατος Ἆλις,
Ἀρκαδία τ' εὔμαλος, Ἀχαιῶν τε πτολίεθρα,
Μεσσάνα τε καὶ Ἄργος, ἅπασά τε Σισυφὶς ἀκτά·
Ἔνθα κόραι τοκέεσσιν ὑπὸ σφετέροισι τρέφονται
Μυρίαι, οὔτε φυῆς ἐπιδευέες οὔτε νόοιο·
Τάων εὐμαρές ὔμμιν ὀπυίειν ἅς κ' ἐθέλητε·
Ὡς ἀγαθοῖς πολέες βούλοιντό γε πενθεροὶ εἶν·
Ὑμεῖς δ' ἐν πάντεσσι διακριτοὶ ἡρώεσσι,
Καὶ πατέρες, καὶ ἄνωθεν ἅπαν πατρώιον αἷμα.

Dvo Iouis filii raptas abducebant
Duas Leucippi filias. verum hos duos
Celeriter persequebantur duo fratres, filii Apharei,
Sponsi futuri, Lynceus & robustus Idas.
Verum vt ad tumulum peruenerunt mortui Apharei,
E curribus simul omnes congressi sunt,
Hastis & cauis muniti scutis.
Lynceus autem dixit e galea alte succlamans:
Infelices, cur pugnam appetitis? Quid propter sponsas
Alienas molesti estis, & stricti sunt in manibus enses?
Nobis certe Leucippus suas despondit filias
Has longe prioribus: nobis hae nuptiae iuramento confirmatae sunt:
Vosque non decenter in alienos toros,
Bouesque & mulos & alienas opes *irruentes*,
Virum peruertistis, & nuptias furati estis muneribus.
Certe saepe vobis coram ambobus
Ipse ego haec dixi, etsi non verbosus sum:
Viri amici, non ita principes decet
Ducere vxores quibus sponsi iam sunt parati.
Lata est Sparta, lata equestris Elis,
Et Arcadia pecorosa, & ciuitates Achiuorum,
Messeneque & Argos, & tota Sisyphia ora maritima:
Vbi puellae sub parentum suorum cura aluntur
Multae, neque decora forma carentes, neque ingenio.
Ex illis facile erit vobis ducere quascunque volueritis.
Nam bonis multi volent soceri esse:
Vos autem inter omnes excellentes heroes estis,
Et patres vestri, & a maioribus omne paternum genus.

Verum amici has finite ad finem procedere
Nobis nuptias: vobis alias excogitemus omnes.
Dicebam talia multa: ea vero in humidos fluctus abiit
Flatus venti auferens, neque gratia secuta est sermonem:
Vos enim immites & saeui. Sed etiam nunc
Obtemperate: ambo enim nobis fratres patrueles ex patre estis.
Sin autem vobis animus bellum cupit, & sanguine oportet,
Praelio ancipiti conserto odia dirimere;
Idas quidem, & consanguineus meus fortis Pollux,
Manus inimicas continebunt a pugna:
Nos duo vero, ego & Castor, praelio decertabimus,
Minores natu existentes: neq. parentibus nimium luctum
Nostris relinquemus: satis est mortuus vna ex domo
Vnus: verum caeteri omnes amicos laetitia afficient,
Sponsi pro mortuis: ducent autem virgines
Hasce. modico malo par est magnum dissidium dirimere.
Dixit: ea vero Deus non irrita facturus erat.
Illi enim ab humeris in terram arma deponebant,
Qui aetate praestabant: verum Lynceus in medium processit,
Quatiens fortem hastam sub orbe summo scuti.
Eodem modo & Castor quatiebat hastae cuspidem
Fortis. vtrique vero cristae in cono galeae nutabant.
Hastas quidem primum dirigentes, laborabant
Sicubi alter in alterius corpore partem aliquã nudam videret.
Verum extremitates, priusquam quenquam laesissent,
Hastarum frangebantur, cum in duris scutis fixae essent.
Illi vero enses e vaginis stringentes, rursum caedem
Sibi mutuo struebant, neque vlla pugnae remissio fiebat.
Multum in scutum latum & comantem galeam
Castor, multum etiam percussit acribus oculis Lynceus
Illius scutum, rubram v. ad cristam vsq. gladii acies peruenit.
Huius quidem summam mutilauit manum in laeuo genu
Acutum ensem ferentis cedens pede Castor
Sinistro: ille vero ictus abiecit ensem, & statim ad fugiendum

Ἀλλὰ φίλοι τοῦτον μὲν ἐάσατε πρὸς τέλος ἐλθεῖν
Νῶϊ γάμον, σφῶν δ' ἄλλον ἐπιφραζώμεθα πάντες.
Ἴσκον τοιάδε πολλά· τὰ δ' εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα
Πνοιὴ ἔχουσ' ἀνέμοιο· χάρις δ' οὐχ ἕσπετο μύθοις.
Σφὼ γὰρ ἀκηλήτω καὶ ἀπηνέες. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Πείθεσθ'· ἄμφω δ' ἄμμιν ἀνεψιὼ ἐκ πατρός ἐστόν.
Εἰ δ' ὑμῖν κραδία πόλεμον ποθεῖ, αἵματι δὲ χρὴ
Νεῖκος ἀναρρήξαντας ὁμοίιον ἔχθεα λῦσαι,
Ἴδας μὲν καὶ ὅμαιμος ἐμὸς κρατερὸς Πολυδεύκης
Χεῖρας ἐρωήσουσιν ἀπεχθομένας ὑσμίνης·
Νῶϊ δ', ἐγὼ Κάστωρ τε, διακρινώμεθ' Ἄρηϊ,
Ὁπλότεροι γεγαῶτε. γονεῦσι δὲ μὴ πολὺ πένθος
Ἁμετέροις λείπωμες· ἅλις νέκυς ἐξ ἑνὸς οἴκου
Εἷς· ἀτὰρ ὧλλοι πάντας ἐυφρανέουσιν ἑταίρους,
Νυμφίοι ἀντὶ νεκρῶν, ὑμεναιώσουσι καὶ κούρας
Τάσδ'· ὀλίγῳ τοι ἔοικε κακῷ μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν.
Εἶπε, τὰ δ' οὐκ ἄρ' ἔμελλε θεὸς μεταμώνια θήσειν.
Τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ γαῖαν ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔθεντο,
Τοὶ γενεᾷ προφέρεσκον· ὁ δ' εἰς μέσον ἤλυθε Λυγκεύς,
Σείων καρτερὸν ἔγχος ὑπ' ἀσπίδος ἄντυγα πρώταν·
Ὣς δ' αὔτως Κάστωρ ἐπιάξατο δούρατος ἀκμάς
Καρτερός· ἀμφοτέροις δὲ λόφων ἐπένευον ἔθειραι.
Ἔγχεσι μὲν πράτιστα τιτυσκόμενοι πόνον εἶχον,
Ἀλλάλων εἴ πού τι χροὸς γυμνωθὲν ἴδοιεν.
Ἀλλ' ἤτοι τὰ μὲν ἄκρα, πάρος τινὰ δηλήσασθαι,
Δοῦρ' ἐάγη, σακέεσσιν ἐνὶ δεινοῖσι παγέντα.
Τὼ δ' ἄορ ἐκ κολεοῖιν ἐρυσσαμένω, φόνον αὖτις
Τεῦχον ἐπ' ἀλλάλοισι· μάχης δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.
Πολλὰ μὲν εἰς σάκος εὐρὺ καὶ ἱππόκομον τρυφάλειαν
Κάστωρ, πολλὰ δ' ἔνυξεν ἀκριβὴς ὄμμασι Λυγκεὺς
Τοῖο σάκος, φοίνικα δ' ὅσον λόφον ἵκετ' ἀκωκή.
Τοῦ μὲν ἄκραν ἐκόλουσεν ἐπὶ σκαιὸν γόνυ χεῖρα
Φάσγανον ὀξὺ φέροντος ὑπεξαναβὰς ποδὶ Κάστωρ
Σκαιῷ. ὁ δὲ, πληγεὶς ξίφος ἔκβαλεν· αἶψα δὲ φεύγειν

Ὡρμάθη

Ὡρμάθη ποτὶ σᾶμα πατρὸς, τόθι καρτερὸς Ἴδας
Κεκλιμένος θηεῖτο μάχην ἐμφύλιον ἀνδρῶν.
Ἀλλὰ μεταΐξας πλατὺ φάσγανον ὦσε διαπρὸ
Τυνδαρείδας λαγόνος τε καὶ ὀμφαλοῦ· ἔγκατα δ' εἴσω
Χαλκὸς ἄφαρ διέχευεν. ὁ δ' εἰς χθόνα κεῖτο νενευκὼς
Λυγκεὺς, κὰδ δ' ἄρα οἱ βλεφάροιν βαρὺς ἔδραμεν ὕπνος.
Οὐ μὰν οὐδὲ τὸν ἄλλον ἐφ' ἑστίῃ εἶδε πατρώῃ
Παίδων Λαοκόωσα, φίλον γάμον ἐκτελέσαντα.
Ἦ γὰρ ὅγε στάλαν Ἀφαρηΐου ἐξανέχουσαν
Τύμβω ἀναρρήξας ταχέως Μεσσάνιος Ἴδας
Μέλλε κασιγνήτοιο βαλεῖν σφετέροιο φονῆα·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἐπάμυνε, χερῶν δέ οἱ ἔκβαλε τυκτὰν
Μάρμαρον, αὐτὸν δὲ φλογέῳ συνέφλεξε κεραυνῷ.
Οὕτω Τυνδαρείδαις πολεμιζέμεν οὐκ ἐπ' ἐλαφρῶ.
Αὐτοί τε κρατέοντε, καὶ ἐκ κρατεόντων ἔφυσαν.
Χαίρετε Λήδας τέκνα, καὶ ἁμετέροις κλέος ὕμνοις
Ἐσθλὸν ἀεὶ πέμποιτε. φίλοι δέ τε πάντες ἀοιδοὶ
Τυνδαρείδαις, Ἑλένᾳ τε, καὶ ἄλλοις ἡρώεσσιν,
Ἴλιον οἳ διέπερσαν, ἀρήγοντες Μενελάῳ.
Ὑμῖν κῦδος ἄνακτες ἐμήσατο Χῖος ἀοιδὸς,
Ὑμνήσας Πριάμοιο πόλιν, καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἰλιάδας τε μάχας, Ἀχιλῆά τε πύργον ἀϋτῆς·
Ὑμῖν αὖ καὶ ἐγὼ λιγεᾶν μειλίγματα μουσᾶν,
Οἷ' αὐταὶ παρέχουσι, καὶ ὡς ἐμὸς οἶκος ὑπάρχει,
Τοῖα φέρω. γεράων δὲ θεοῖς κάλλιστον ἀοιδή.

Incitabatur ad patris sepulcrum, vbi fortis Idas
Reclinatus spectabat pugnam intestinam virorum.
Sed irruens, latum ensem penitus adegit
Tyndarides, per ilia & vmbilicum: intestina vero intus
Ferrum statim diffecit. ille vero humi stratus iacebat
Lynceus, oculosque illi grauis inuasit somnus.
Neque sane alterum etiam in domo vidit paterna
Ex filiis Laocoossa gratas nuptias perficientem.
Certe enim ille columnam quae in Apharei extabat
Sepulcro, erutam celeriter Messenius Idas,
Iacere volebat in fratris sui interfectorem:
Sed Iupiter opem tulit, manibusque illius excussit fabrefactum
Marmor, ipsumq. flammeo combussit fulmine.
Sic cũ Tyndaridis pugnare haud leue est.
Nam & ipsi fortes sunt, & ex forti nati.
Saluete filii Ledae, & nostris famam hymnis
Bonam semper mittite. Amici enim sunt omnes Poëtae
Tyndaridis & Helenae, & aliis heroibus,
Qui Troiam exciderunt, auxilium ferentes Menelao.
Vobis, o reges, gloriam peperit Chius vates, *id est, Homerus,*
Carmine celebrans vrbem Priami, & naues Graecorum,
Et praelia Iliaca, & Achillem turrim belli.
Vobis autem & ego suauiter canentium lenimina Musarum,
Qualia ipsae praebent, & vt domus nostrae facultas est,
Talia fero. Carmen autem diis pulcherrimus honor est.

ARGVMENTVM XXIII IDYLLII.

Narratio de quodam infelici amatore, qui durum & inhumanum adolescentem amabat; a quo cum contemptus esset, ipse sibi mortem consciuit. Et adolescens quoque paulo post interiit, statuae cuiusdam ruina oppressus. Simile argumentum est secundae Ecloga Virgilii, praeterquam quod hoc magis tragicum est. ¶ Traditur vero hic doctrina, Quod nemo debet superbire propter formam: quia id bonum fragile est, & fugacissimum, iuxta dictum Poetae:

Forma bonum fragile est: quantumque accedit ad annos,
Fit minor, & spatio carpitur ipsa suo.

ΕΡΑΣΤΗΣ, ἢ ΔΥΣΕΡΩΣ,

Εἰδύλλιον κγ'

Ἀνήρ τις πολύφιλτρος ἀπηνέος ἤρατ' ἐφάβω,
Τὰν μορφὰν ἀγαθῶ, τὸ δὲ τρόποι οὐκέθ' ὁμοίω.

AMATOR, vel INFELIX AMATOR, Idyllion XXIII.

Vir quidam valde amori deditus, crudelem amabat adolescentem,
Forma quidẽ bona, sed moribus nequaquam similibus *praeditum.*

Oderat amantem, nec quicquam mansuetudinis habebat:
Nec norat Amorem qualis esset Deus, quales arcus
Manibus tenet, quomodo acerba tela in adolescentes coniicit.
Vbique vero & in verbis & in congressibus ferus;
Neque vllum flammæ solatium erat, non nitor
Oris, non oculorum nitidum iubar, non roseæ genæ,
Non oratio, non osculum leniens amorem:
Sed veluti fera siluestris quæ observat venatores,
Ita omnia faciebat erga hominem. sæua illi erant
Labra, & oculi toruum aspiciebant: inerat his truculentia,
Atque bili facies respondebat. fugiebat inde color,
Contumelia ex iracundia circumfusus erat. Attamen etiam sic,
Pulcher erat: ita magis incitabatur amator.
Tandem non continuit lacrymas Veneris,
Sed fleuit accedens tristem domum,
Et osculatus est limen: ac sic extulit vocem:
Sæue puer, & tristis alumne malæ leænæ,
Saxee puer, & indigne amore, dona tibi veni
Vltima hæc ferens, nempe laqueum meum. non enim amplius te,
Puer, volo molestia afficere iratum: sed abeo
Quo tu me adiudicasti: vbi fama est esse viam,
Commune amantibus remediū, vbi obliuio:
Quam etiam si totam ori admouens exhauriam,
Ne sic quidem restinxero meum desiderium. iam vero Vale
Tuis vestibulis denuncio. Scio quid futurum sit:
Et rosa pulchra est, & tempus eam contabefacit:
Et viola pulchra est in vere, & statim senescit.
Candidum est lilium, tabescit vero cum decidit.
Et nix candida est, & liquitur cum concreuerit.
Et forma puerilis pulchra est, sed breui tempore durat.
Veniet tempus illud, cum & tu amabis,
Cum corde tosto amarè flebis.
Sed tu puer saltem hoc vltimum mihi gratum facito:

Μίσει τὸν φιλέοντα, καὶ οὐδὲ ἓν ἅμερον εἶχε,
Κοὐκ ἤδη τὸν Ἔρωτα τίς ἦν θεὸς, ἡλίκα τόξα
Χερσὶ κρατεῖ, πῶς πικρὰ βέλη ποτὶ παιδία βάλλει.
Πάντα δὲ κἠν μύθοισι καὶ ἐν προσόδοισιν ἀτειρής.
Οὐδέ τι τῶν πυρσῶν παραμύθιον, οὐκ ἀμάρυγμα
Χείλεος, οὐκ ὄσσων λιπαρὸν σέλας, οὐ ῥοδόμαλον,
Οὐ λόγος, οὐχὶ φίλαμα τὸ κουφίζον τὸν ἔρωτα.
Οἷα δὲ θὴρ ὑλαῖος ὑποπτεύησι κυναγώς,
Οὕτω πάντ' ἐποίει ποτὶ τὸν βροτόν· ἄγρια δ' αὐτῷ
Χείλεα, καὶ κῶραι δεινὸν βλέπον, εἶχεν ἀνάγκαν·
Τᾷ δὲ χολᾷ τὸ πρόσωπον ἀμείβετο· φεῦγε δ' ἀπὸ
χρὼς,
Ὕβριν τᾶς ὀργᾶς περικείμενος. ἀλλὰ καὶ οὕτως
Ἦν καλός· ἐξ ὀργᾶς ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐραστάς.
Λοίσθιον οὐκ ἤνεικε τὰ σύμφορα τᾶς Κυθερείας,
Ἀλλ' ἐλθὼν ἔκλαιε ποτὶ στυγνοῖσι μελάθροις,
Καὶ κύσε τὰν φλιάν. οὕτω δ' ἀνενείκατο φωνάν·
Ἄγριε παῖ καὶ στυγνὲ, κακᾶς ἀνάθρεμμα λεαίνας,
Λάϊνε παῖ, καὶ ἔρωτος ἀνάξιε, δῶρά τοι ἦλθον
Λοίσθια ταῦτα φέρων, τὸν ἐμὸν βρόχον. οὐκ ἔτι γάρ σε
Κῶρε θέλω λυπῆν κεχολωμένον· ἀλλὰ βαδίζω
Ἔνθα τύ μευ κατέκρινας, ὅπη λόγος ἦμεν ἀταρπὸν,
Ξυνὸν τοῖσιν ἐρῶσι τὸ φάρμακον, ἔνθα τὸ λᾶθος.
Ἀλλὰ καὶ ἢν ὅλον αὐτὸ λαβὼν ποτὶ χεῖλος ἀμέλξω,
Οὐδέ κε τῶς σβέσσω τὸν ἐμὸν πόθον. ἄρτι δὲ χαίρειν
Τοῖσι τεοῖς προθύροις ἐπιβάλλομαι. οἶδα τὸ μέλλον·
Καὶ τὸ ῥόδον καλόν ἐστι, καὶ ὁ χρόνος αὐτὸ μαραίνει·
Καὶ τὸ ἴον καλόν ἐστιν ἐν εἴαρι, καὶ ταχὺ γηρᾷ·
Λευκὸν τὸ κρίνον ἐστὶ, μαραίνεται ἁνίκα πίπτῃ.
Ἁ δὲ χιὼν λευκὰ, καὶ τάκεται ἁνίκα παχθῇ·
Καὶ κάλλος καλόν ἐστι τὸ παιδικὸν, ἀλλ' ὀλίγον ζῇ.
Ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος ὁπανίκα καὶ τὺ φιλασεῖς,
Ἁνίκα τὰν κραδίαν ὀπτεύμενος, ἁλμυρὰ κλαύσεις.
Ἀλλὰ τὺ παῖ κἂν τοῦτο πανύστατον ἁδύ τι ῥέξον·

Ὁππό-

Ὁππόταν ἐξελθὼν ἠρτημένον ἐν προθύροισι
Τοῖσι τεοῖσιν ἴδῃς, τὸν τλάμονα μή με παρέλθῃς·
Στᾶθι δὲ, καὶ βραχὺ κλαῦσον· ἐπισπείσας δὲ τὸ δάκρυ,
Λῦσον τᾶς χοίνω με· καὶ ἀμφίθες ἐκ ῥεθέων σῶν
Εἵματα, καὶ κρύψον με· τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον.
Κἂν νεκρῷ χάρισαι τὰ σὰ χείλεα μή με φοβαθῇς·
Οὐ δύναμαι ζῶν, εἴ γε διαλλάξας με φιλάσεις.
Χῶμα δέ μοι κοίλανον, ὅ μευ κρύψει τὸν ἔρωτα·
Κἂν ἀπίῃς, τόδε μοι τρὶς ἐπάϋσον, Ὦ φίλε κεῖσαι·
Ἢν δ' ἐθέλῃς, καὶ τοῦτο, Καλὸς δέ μοι ὤλεθ' ἑταῖρος.
Γράψον καὶ τόδε γράμμα, τό σοι στίχοισι χαράξω,
Τοῦτον Ἔρως ἔκτεινεν, ὁδοιπόρε· μὴ παροδεύσῃς,
Ἀλλὰ στὰς τόδε λέξον, Ἀπηνέα εἶχεν ἑταῖρον.
Ὧδ' εἰπὼν, λίθον εἷλεν· ἐρεισάμενος δ' ἐπὶ τοίχῳ
Ἄχρι μέσων οὐδῶν φοβερὸν λίθον, ἧπτεν ἀπ' αὐτῶ
Τὰν λεπτὰν χονίδα· βρόχον δ' ἔμβαλλε τραχήλῳ·
Τὰν ἕδραν δ' ἐκύλισεν ὑπὲκ ποδὸς, ἠδ' ἐκρεμάσθη
Νεκρός. ὁ δ' αὖτ' ὤϊξε θύρας, καὶ τὸν νεκρὸν εἶδεν
Αὐλᾶς ἐξ ἰδίας ἠρτημένον· οὐδ' ἐπυλίχθη
Τὰν ψυχὰν, οὐ κλαῦσε νέον φόνον· ἀλλ' ἐπὶ νεκρῷ
Εἵματα πάντ' ἐμίανεν ἐφαβικά. βαῖνε δ' ἐπ' ἄθλον
Γυμνασιῶν, καὶ τῆλε φίλων ἐπεμαίετο λουτρῶν.
Καὶ ποτὶ τὸν θεὸν ἦνθε τὸν ὕβρισε· λαΐνεας δὲ
Ἵστατ' ἀπὸ κρηπῖδος Ἔρως, ὑδάτων ἐφύπερθεν.
Ἅλατο καὶ τὤγαλμα, κακὸν δ' ἔκτεινεν ἔφαβον.
Αἷμα δ' ἐφοινίχθη· παιδὸς δ' ἐπενάχετο φωνά.
Χαίρετε τοὶ φιλέοντες· ὁ γὰρ μισῶν ἐφονεύθη.
Στέργετε δ' ὑμμὲς αἴτας· ὁ γὰρ θεὸς οἶδε δικάζειν.

Quando egressus suspensum in foribus
Hisce tuis videris, ne me miserum praetereas:
Consiste autem & modicum lacrimare. libans vero lacrimam,
Solue a laqueo me, & circunda a membris tuis
Vestimenta, & tege me : & postremum me osculare:
Saltem & mortuo gratificare labris tuis. Ne me metuas:
Non possum reuiuiscere, etsi mutatus me osculaberis.
Tumulum vero mihi excauato, qui meum tegat amorem.
Cumque abieris, ter mihi istud acclama: O amice iaces.
Si voles, & hoc adde: Bonus mihi periit sodalis.
Scribe & hanc inscriptionem, quam tibi versibus exarabo:
Hunc Amor occidit, viator, ne transeas,
Sed consistens hoc dicito, Crudelem habuit socium.
Sic loquutus, accepit lapidem: & erigens ad parietem,
Vsque ad medium limen ingentem lapidem, alligauit ex illo, *s. limine,*
Exilem funiculum, laqueumque iniecit collo,
Et sedem deuoluit a pedibus, atque pependit
Mortuus. Ille autem aperuit fores, & mortuum vidit
Ex atrio suo suspensum : neque delenitus est
Animo, nec defleuit recentem interitum, sed in mortuo
Vestimenta omnia polluit puerilia: iuitque ad certamen
Athletarum, & procul grata requirebat lauacra.
Et ad deum venit quem laeserat: nam lapidea
Stabat ex basi Cupido, *eminens* supra aquas.
Exiliit simulacrum, & improbum occidit adolescentem:
Fluxit sanguis purpureus : pueri autem emergebat vox.
Valete amantes. nam qui oderat interfectus est.
Vos vero amicos diligite : Deus enim nouit iudicare.

ARGVMENTVM XXIIII IDYLLII.

Hoc Idyllion totum est διηγηματικόν. Primum enim commemorat, quomodo Hercules puer decem tantum natus menses, duos immani magnitudine dracones, nocturno tempore vt ipsum interficerent, immissos a Iunone, manibus eliserit ac lacerauerit. Deinde vaticinium Tiresiæ refertur. Sequitur postea pulchra distributio quibus præceptoribus Hercules, quaque in arte vsus fuerit. Ait Linum illi præceptorem in literarum ac doctrinæ studiis fuisse: ab Eumolpo vero Musicam ipsum didicisse: ab aliis porro belli artes, & rei militaris scientiam. Pars vltima, qua vitæ ac victus ratio exponitur, intercidit. Mancum itaque seu mutilum hoc Idyllion, sine præciso, habemus: sicut & sequenti Idyllio caput seu initium deest. ¶ Est vero in primis illustris ac venusta in principio huius Idyllii imago, quum Alcmena pueros Herculem atque Iphiclum, in scuto æreo, quod hosti occiso maritus ademerat, ponit, somnumque ceu cunas monet: & precationem addit, vt pueri feliciter dormiant. Dulcis hic est senis vsus, & iucundus post res belli gestas finis, pacata educatio sobolis. Est vero imago futurorum præstantium virorum, & magnorum bellatorum, qui etiam infantes in armis cubuerunt, & inter arma prima vitæ exordia sumpserunt. Quod autem Hercules decem mensium puer dracones elidit, significatur maturè eminere eam quæ futura sit eximia virtus. Hoc Idyllion Moscho aut Bioni tribuunt nonnulli.

HERCVLISCVS, Idyllion XXIIII.

HERCVLEM, cum iam decem menses natus esset, quondam Mideatis
Alcmena, & nocte minorem Iphiclum,
Cùm ambos lauisset, & lacte repleuisset,
Posuit super scutũ æreum, quod Pterelæ
Amphitryo pulchram armaturam ademerat interfecto.
Tangens vero mulier puerorum capita, sic dixit:
Dormite pueri mei dulcem & excitabilem somnum:
Dormite animi mei, fratres duo, incolumes liberi:
Felices dormiatis, & felices auroram consequamini.
Sic locuta, mouit scutũ grande: illos autẽ occupauit somn⁹.
Cum vero media nocte vrsa ad occasum vertitur,
Iuxta Orionem ipsum, ille autem latum ostendit humerum;
Tunc horrenda monstra duo insidiosa Iuno,
Cæruleis horrentes spiris dracones,
Immisit ad latum limen, vbi sunt cauæ postes ianuæ
Domus, minis instigans vt deuorarent infantem Herculem.
Illi vero prouoluti in terra, ventres ambo
Cruentiuoros voluebant: ab oculis mala flamma
Euntibus lucebat, noxiumque expuebant venenum.
Verum vbi iam prope pueros venerunt, ora lambentes,
Tunc illi experrecti sunt (Ioue prospiciente omnia)
Alcmenæ cari pueri: lux autem in domo extitit.
Et alter quidem statim exclamauit, vbi malas bestias sensit

ΗΡΑΚΛΙΣΚΟΣ, Εἰδύλλιον κδ΄.

Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα ποχ' ἁ Μιδεᾶτις
Ἀλκμήνα, καὶ νυκτὶ νεώτερον Ἰφικλῆα,
Ἀμφοτέρους λούσασα καὶ ἐμπλήσασα γάλακτος,
Χαλκείαν κατέθηκεν ἐπ' ἀσπίδα, τὰν Πτερελάου
Ἀμφιτρύων καλὸν ὅπλον ἀπεσκύλευσε πεσόντος·
Ἁπτομένα δὲ γυνὰ κεφαλᾶς μυθήσατο παίδων,
Εὕδετ' ἐμὰ βρέφεα γλυκερὸν καὶ ἐγέρσιμον ὕπνον·
Εὕδετ' ἐμὰ ψυχὰ, δύ' ἀδελφεὼ, εὔσοα τέκνα·
Ὄλβιοι εὐνάζοισθε, καὶ ὄλβιοι ἀῶ ἵκοισθε.
Ὣς φαμένα δίνασε σάκος μέγα· τοὺς δ' ἔλαβ' (ὕπνος·
Ἆμος δὲ στρέφεται μεσονύκτιον ἐς δύσιν ἄρκτος
Ὠρίωνα κατ' αὐτὸν, ὃ δ' ἀμφαίνει μέγαν ὦμον·
Τᾶμος ἄρ' αἰνὰ πέλωρα δύω πολυμήχανος Ἥρη
Κυανέαις φρίσσοντας ὑπὸ σπείραισι δράκοντας·
Ὦρσεν ἐπὶ πλατὺν οὐδὸν, ὅθι σταθμὰ κοῖλα θυράων
Οἴκου· ἀπειλήσασα φαγεῖν βρέφος Ἡρακλῆα.
Τὼ δ' ἐξειλυσθέντες ἐπὶ χθονὶ γαστέρας ἄμφω
Αἱμοβόρως ἐκύλιον· ἀπ' ὀφθαλμῶν δὲ κακὸν πῦρ
Ἐρχομένοις λάμπεσκε, βαρὺν δ' ἐξέπτυον ἰόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ παίδων λιχμώμενοι ἐγγύθεν ἦλθον,
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέγροντο (Διὸς νοέοντος ἅπαντα)
Ἀλκμήνας φίλα τέκνα· φάος δ' ἀνὰ οἶκον ἐτύχθη.
Ἤτοι ὅγ' εὐθὺς ἄυσεν, ὅπως κακὰ θηρί' ἀνέγνω

Κοίλου

Κοίλου ὑπὲρ σάκεος, καὶ ἀναιδέας εἶδεν ὀδόντας
Ἰφικλέης· οὔλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν,
Φεύγειν ὁρμαίνων. ὁ δ' ἐναντίος εἴχετο χερσὶν
Ἡρακλέης· ἄμφω δὲ βαρεῖ ἐνεδήσατο δεσμῷ,
Δραξάμενος φάρυγος, τόθι φάρμακα λυγρὰ τέτυκται
Οὐλομένοις ὄφιεσσι, τὰ καὶ θεοὶ ἐχθαίροντι.
Τὼ δ' αὖτε σπείρησιν ἑλισσέσθην περὶ παῖδα
Ὀψίγονον, γαλαθηνόν, ὑπὸ τροφῷ αἰὲν ἄδακρυν.
Ἂψ δὲ πάλιν διέλυον ἐπεὶ μογέοιεν ἀκάνθας,
Δεσμοῦ ἀναγκαίου πειρώμενοι ἔκλυσιν εὑρεῖν.
Ἀλκμήνα δ' ἐσάκουσε βοᾶς, καὶ ἐπέγρετο πρᾶτα·
Ἄνσταθ' Ἀμφιτρύων· ἐμὲ γὰρ δέος ἴσχει ὀκνηρόν·
Ἄνστα, μηδὲ πόδεσσι τεοῖς ὑπὸ σάνδαλα θείης.
Οὐκ ἀΐεις παίδων ὁ νεώτερος ὅσσον ἀϋτεῖ;
Οὐ νοέεις ὅτι νυκτὸς ἀωρί που οἵδε τε τοῖχοι
Πάντες ἀριφραδέες, καθαρᾶς ἅτερ ἠριγενείας;
Ἔστι τί μοι κατὰ δῶμα νεώτερον, ἔστι, φίλ' ἀνδρῶν.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐξ εὐνᾶς ἀλόχῳ κατέβαινε πιθήσας·
Δαιδάλεον δ' ὥρμασε μετὰ ξίφος, ὅππ' οἱ ὕπερθε
Κλιντῆρος κεδρίνω περὶ πασσάλῳ αἰὲν ἄωρτο.
Ἤτοι ὅγ' ὠρέγνατο νεοκλώστου τελαμῶνος,
Κουφίζων ἑτέρᾳ κολεόν, μέγα λώτινον ἔργον.
Ἀμφιλαφὴς δ' ἄρα παστὰς ἐνεπλήσθη πάλιν ὄρφνης.
Δμῶας δὴ τότ' ἄϋσεν ὕπνον βαρὺν ἐκφυσῶντας,
Οἴσετε πῦρ ὅτι θᾶσσον ἀπ' ἐσχαρεῶνος ἑλόντες
Δμῶες ἐμοί, στιβαροὺς δὲ θυρᾶν ἀνακόψατ' ὀχῆας.
Ἄνστατε δμῶες ταλασίφρονες, αὐτὸς ἀϋτεῖ.
Οἱ δ' αἶψα προγένοντο λύχνοις ἅμα δαιομένοισι
Δμῶες· ἐνεπλήσθη δὲ δόμος σπεύδοντος ἑκάστου.
Ἤτοι ἄρ' ὡς εἶδοντ' ἐπιτίτθιον Ἡρακλῆα
Θῆρε δύω χείρεσσιν ἀπρὶξ ἁπαλαῖσιν ἔχοντα
Συμπλήγδην, ἰάχησαν· ὁ δ' ἐς πατέρ' Ἀμφιτρύωνα
Ἑρπετὰ δεικανάασκεν, ἐπάλλετο δ' ὑψόθι χαίρων
Κουροσύνᾳ· γελάσας δὲ, πάρος κατέθηκε ποδοῖιν

Super cauum scutum, & obscenos vidit dentes
Iphiclus, mollemque pedibus calcitrando disiecit lænam,
Fugere cupiens: alter autem aduersus hærebat manibus
Hercules, ambosque graui innexuit vinculo,
Comprimens iugulum, vbi mala venena sedem habent
Perniciosis serpentibus, quæ etiam dii oderunt.
Illi autem spiris voluebantur circum puerum
Tarde genitum, lactentem, nec sub nutrice vnquã vagientem.
Mox vero rursus *spiras* soluerunt, cum defatigati essent spinis *dorsi*,
Vinculi violenti conantes solutionem inuenire.
Alcmena autem audiuit clamorē, & prima expergefacta est:
Surge Amphitryo: me enim metus tenet formidolosus:
Surge, neque pedibus tuis sandalia subiicias.
Audis ne filiorum minor natu quam clamat?
Non sentis quod nocte intempesta adhuc hi parietes
Omnes collucent, cum nondum sit clara aurora?
Aliquid mihi noui est in domo, est, care vir.
Sic ait: ille vero e lecto descendit, coniugi obtemperans,
Affabrefactum ad ensem propetabat, qui illi ad caput
Lectuli cedrini a clauo semper suspensus erat.
Petebat recens contextum lorum,
Leuans altera manu vaginam, magnum e loto opus.
Amplus autem thalamus rursum caligine repletus est.
Tunc famulos clamore vocauit, grauem somnum efflantes,
Afferte quam celerrime ignem e foco acceptum,
Famuli mei; & firma ianuarum remouete repagula.
Surgite famuli operum patientes. *Sic* ipse clamabat:
Illi vero statim aderant vna cum lychnis ardentibus
Famuli: & domus, cum pro se quisque festinaret, repleta est.
Sane vt viderunt Herculem paruulum
Belluas duas tenaciter manibus teneris prementem
Cõstrictim, exclamarunt. ille vero ad patrem Amphitryonem
Serpentes *comprehensos* porrigebat, & alte exiliebat gaudens
Puerilitet: cumque risu ad pedes abiecit

Patris sui, morte sopita horrenda monstra.
Alcmena deinde in suum coniecit gremium,
Exanimatū metu biliosum Iphiclam.
Amphitryo vero alterum sub agninam posuit lænam
Puerum, & iterum ad lectum rediit vt dormiret.
Galli tertium iam vltimum diluculum cantu indicabant,
Tunc Tiresiam vatē vera omnia dicentem
Alcmena cum vocasset, portentum exposuit recens:
Et ipsum respondere, quid euenturum esset,
Iussit: Et ne si quid (*inquit*) Dii aduersi cogitant,
Reueritus me celes: non enim effugere possunt
Homines, id quod Parca per fila sua vrget,
Vates Eueride: admodum sapientem te doceo.
Sic locuta est regina. ille autem taliter respondit:
Confide mulier optimæ prolis genitrix, nata ex sanguine Persei.
Per meum dulce lumen, quod olim ab oculis meis recessit,
Multæ Achaiades, mollia fila inter genua
Manibus versabunt, extremo vespere cantu celebrantes
Alcmenam nominatim: reuerenter colent te mulieres Argiuæ.
Talis hic vir in astriferum cælum
Ascensurus est filius tuus lato pectore heros:
A quo & belluæ omnes, & alii viri superabuntur.
Fatatum illi est, vbi duodecim perfecerit, in *domo* Iouis habitare,
Labores: & pyra in Trachine omnia mortalia capiet.
Gener autem Immortalium vocabitur, qui hæc excitarunt
Monstra speluncis occultata, vt puerum læderent.
Tempus erit illud, quando hinnulum in suo lustro
Serratis dentibus lupus videns, lædere non volet.
Verum Domina, vide vt ignis tibi sub cinere paratus sit,
Et ligna arida aspalathi instruite, vel paliuri,
Vel rubi, vel vento agitatum siccum acherdum:
In siluestribus hisce lignis sectis combure hos dracones
Media nocte, quando puerum tuum occidere ipsi volebant.
Sub auroram aliqua ex ancillis collectum cinerem

Πατρὸς ἑῷ θανάτῳ κεκαρωμένα δεινὰ πέλωρα.
Ἀλκμήνα μὲν ἔπειτα ποτὶ σφέτερον βάλε κόλπον
Ξηρὸν ὑπαὶ δείους ἀκράχολον Ἰφικλῆα·
Ἀμφιτρύων δὲ τὸν ἄλλον ὑπ' ἀμνείαν θέτο χλαῖναν
Παῖδα· πάλιν δ' ἐς λέκτρον ἰὼν ἐμνάσατο κοίτου.
Ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον,
Τειρεσίαν τόκα μάντιν, ἀλαθέα πάντα λέγοντα,
Ἀλκμήνα καλέσασα, χρέος κατέλεξε νεοχμὸν,
Καί νιν ὑποκρίνεσθαι ὅπως τελέεσθαι ἔμελλεν
Ἠνώγει· Μηδ' εἴ τι θεοὶ νοέοντι πονηρὸν,
Αἰδόμενος ἐμὲ κρύπτε. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἀλύξαι
Ἀνθρώποις ὅ,τι μοῖρα κατὰ κλωστῆρος ἐπείγει,
Μάντι Εὐηρείδα, μάλα σε φρονέοντα διδάσκω.
Τὼς ἔλεγεν βασίλεια· ὁ δ' ἀνταμείβετο τοίως,
Θάρσει ἀριστοτόκεια γύναι, Περσήιον αἷμα.
Ναὶ γὰρ ἐμὸν γλυκὺ φέγγος ἀποιχόμενον πάλαι ὄσσων,
Πολλαὶ Ἀχαιιάδων μαλακὸν περὶ γούνατι νῆμα
Χειρὶ κατατρίψοντι, ἀκρέσπερον ἀείδοισαι
Ἀλκμήναν ὀνομαστί· σέβας δ' ἔσῃ Ἀργείαισι.
Τοῖος ἀνὴρ ὅδε μέλλει ἐς οὐρανὸν ἄστρα φέροντα
Ἀμβαίνειν, τεὸς υἱὸς, ἀπὸ στέρνων πλατὺς ἥρως·
Οὗ καὶ θηρία πάντα καὶ ἀνέρες ἥσσονες ἄλλοι.
Δώδεκά οἱ τελέσαντι πεπρωμένον ἐν Διὸς οἰκεῖν
Μόχθους· θνητὰ δὲ πάντα πυρὰ Τραχίνιος ἕξει.
Γαμβρὸς δ' ἀθανάτων κεκλήσεται, οἳ τάδ' ἐπῶρσαν
Κνώδαλα φωλεύοντα βρέφος διαδηλήσασθαι.
Ἔσται δὴ τοῦτ' ἆμαρ ὁπηνίκα νεβρὸν ἐν εὐνᾷ
Καρχαρόδων σίνεσθαι ἰδὼν λύκος οὐκ ἐθελήσει.
Ἀλλὰ γύναι πῦρ μέν τοι ὑπὸ σποδῷ εὔτυκον ἔστω,
Κάγκανα δ' ἀσπαλάθω ξύλ' ἑτοιμάσατ', ἢ παλιούρω,
Ἢ βάτω, ἢ ἀνέμῳ δεδονημένον αὖον ἄχερδον·
Καῖε δὲ τώδ' ἀγρίαισιν ἐπὶ σχίζῃσι δράκοντε
Νυκτὶ μέσᾳ, ὅκα παῖδα κανεῖν τεὸν ἤθελον αὐτοί.
Ἦρι δὲ, συλλέξασα κόνιν πυρὸς ἀμφιπόλων τις,

Ῥιψάτω

Ῥιψάτω εὖ μάλα πᾶσαν ὑπὲρ ποταμοῖο φέρουσα,
Ῥωγάδας ἐς πέτρας, ὑπὲρ οὔριον· ἂψ δὲ νεέσθω
Ἄστρεπτος· καθαρῷ δὲ πυρώσατε δῶμα θεείῳ
Πρᾶτον· ἔπειτα δ' ἅλεσσι μεμιγμένον (ὡς νενόμισται)
Θαλλῷ ἐπιρραίνειν ἐστεμμένον ἀβλαβὲς ὕδωρ·
Ζηνὶ δ' ἐπιρρέξαι καθυπερτέρῳ ἄρσενα χοῖρον·
Δυσμενέων αἰεὶ καθυπέρτεροι ὡς τελέθοιτε.
Φῆ, καὶ ἐρωήσας ἐλεφάντινον ᾤχετο δίφρον
Τειρεσίας, πολλοῖσι βαρύς περ ἐὼν ἐνιαυτοῖς.
Ἡρακλέης δ' ὑπὸ ματρὶ, νέον φυτὸν ὡς ἐν ἀλωᾷ,
Ἐτρέφετ', Ἀργείου κεκλημένος Ἀμφιτρύωνος.
Γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρων Λίνος ἐξεδίδαξεν,
Υἱὸς Ἀπόλλωνος, μελεδωνεὺς ἄγρυπνος ἥρως·
Τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπίσκοπον εἶναι ὀϊστῶν,
Εὔρυτος, ἐκ πατέρων μεγάλαις ἀφνειὸς ἀρούραις.
Αὐτὰρ ἀοιδὸν ἔθηκε καὶ ἄμφω χεῖρας ἔπλαξε
Πυξίνᾳ ἐν φόρμιγγι Φιλαμμονίδας Εὔμολπος.
Ὅσσα δ' ἀπὸ σκελέων ἑδροστρόφοι Ἀργόθεν ἄνδρες
Ἀλλήλους σφάλλοντι παλαίσμασιν, ὅσσα τε πύκται
Δεινοὶ ἐν ἱμάντεσσιν, ἅ τ' εἰς γαῖαν προπεσόντες
Πυγμάχοι ἐξεύροντο παλαίσματα σύμφορα τέχνᾳ,
Πάντ' ἔμαθ' Ἑρμείαο διδασκόμενος παρὰ παιδὶ
Ἁρπαλύκῳ Φανοτῆι· τὸν οὐδ' ἂν τηλόθι λεύσσων
Θαρσαλέως τις ἔμεινεν ἀεθλεύοντ' ἐν ἀγῶνι·
Τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο προσώπῳ.
Ἵππους δ' ἐξελάσασθαι ὑφ' ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν
Ἀσφαλέως κάμπτοντα τροχῷ σύριγγα φυλάξαι,
Ἀμφιτρύων ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἐδίδασκεν
Αὐτός· ἐπεὶ μάλα πολλὰ θοῶν ἐξήρατ' ἀγώνων
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ κειμήλια· καί οἱ ἀαγεῖς
Δίφροι ἐφ' ὧν ἐπέβαινε, χρόνῳ διέλυσαν ἱμάντας.
Δούρατι δὲ προβολαίῳ, ὑπ' ἀσπίδι νῶτον ἔχοντα,
Ἀνδρὸς ὀρέξασθαι, ξιφέων τ' ἀνέχεσθαι ἀμυχμόν·
Κοσμῆσαί τε φάλαγγα, λόχον τ' ἀναμετρήσασθαι

Proiiciat bene omnem, ad fluuium ferens,
In petras praeruptas, in ventum secundum: statimque redeat,
Non respectans: & puro lustrate domum sulphure
Primum, deinde sale mixta (vt consuetum est)
Ramoq. virenti coronata, aspergite pura aqua.
Ioui autem mactate supremo masculum porcum,
Vt hostibus *vestris* semper superiores sitis.

Dixit, & recedens ad eburneum currum abiit
Tiresias, etsi multis annis grauis erat.
Hercules vero apud matrem, sicut tenera planta in viridario,
Alebatur, Argiui *filius* dictus Amphitryonis.
Literas quidem puerum senex docuit Linus,
Filius Apollinis, procurator diligens, peruigil heros:
Arcum autem tendere, & certum esse sagitta iaculatorem,
Eurytus a maioribus amplis locuples aruis.
Sed cantorem eum fecit, & ambas manus formauit
In buxea cithara Philammonides Eumolpus.
Quomodo vero a cruribus podicem inuertentes ex Argo viri
Sese mutuo luctando supplantant, & quomodo pugiles
Saeui caestibus, & quae in terram ruentes *Salmas. ad Solin. p. 205. b. B.*
Luctatores inuenerunt certamina idonea arti,
Omnia haec didicit edoctus a filio Mercurii
Harpalyco Phanopeo: cuius ne procul quidem conspectum
Audacter quis sustinuit, pugnantis in certamine:
Tale supercilium terribili incumbebat faciei.
Porro equos ad currum iunctos educere, & circa metam
Tuto flectendo in rotis modiolos axium *ne frangantur* tueri,
Amphitryo filium suum amans docuit
Ipse: quoniam multa ex velocibus reportauit certaminibus,
In equestri Argo preciosa munera: & illi nunquam fracti
Currus quibus vehebatur, longo iam tempore lora soluta habebant.
At *quomodo* hasta directa, tergo sub scutum occultato,
Virum peteret, & gladiorum vulnera sustineret,
Instrueretque aciem, atque insidias disponeret,

Hostes

Hostes aggrediens, & equites hortaretur,
Castor eques docuit, quum profugus ex Argo venisset,
Quo tempore totū regnum & vinuiferū solum magnum Tydeus
Tenebat, equestri Argo ab Adrasto accepto.
Castori autem nullus similis inter heroas bellator
Alius erat, priusquam senium aboleret iuuentam.

Sic autem Herculem cara edocuit mater.
Torus erat puero instructus prope patrem,
Exuuium leonis, valde illi ipsi gratum:
Prandium autem carnes assatæ, & grandis e canistro panis
Doricus, qui facile etiam fossorem satiare posset.
Verum finito die exilem absque igni sumebat cœnam.
Vestes autem non elaboratas induebat super mediam suram.

* * *

Deficit finis huius Idyllii.

Δυσμενέων ἐπιόντα, καὶ ἱππῆεσσι κελεῦσαι,
Κάστωρ ἱππαλίδας ἔδαεν, φυγὰς Ἄργεος ἐλθὼν,
Ὁππόκα κλᾶρον ἅπαντα καὶ οἰνόπεδον μέγα Τυδεὺς
Ναῖε, παρ' Ἀδρήστοιο λαβὼν ἱππήλατον Ἄργος.
Κάστορι δ' οὔτις ὁμοῖος ἐν ἁμιθέοις πολεμιστὴς
Ἄλλος ἔην, πρὶν γῆρας ἀποτρῖψαι νεότητα.
Ὧδε μὲν Ἡρακλῆα φίλα παιδεύσατο μάτηρ.
Εὐνὰ δ' ἦς τῷ παιδὶ τετυγμένα ἀγχόθι πατρὸς,
Δέρμα λεόντειον, μάλα οἱ κεχαρισμένον αὐτῷ·
Δεῖπνον δὲ, κρέα τ' ὀπτὰ, καὶ ἐν κανέῳ μέγας ἄρτος
Δωρικός· ἀσφαλέως κε φυτοσκάφον ἄνδρα κορέσαι.
Αὐτὰρ ἐπ' ἄματι τυννὸν ἄνευ πυρὸς αἴνυτο δόρπον.
Εἵματα δ' οὐκ ἀσκητὰ μέσας ὑπὲρ ἕννυτο κνήμας.

* * *

Λείπει τὸ τέλος τοῦ παρόντος Εἰδυλλίου.

ARGVMENTVM XXV IDYLLII.

Poëta vbique instituti sui memor, de pastoribus potissimum agit. Quærens hoc Idyllio Hercules Augiam regem Elidis, locupletissimum pastorem, primum incidit in senem quendam ex pastoribus Augiæ: a quo ad regem, qui rus ab vrbe ad inspiciendas armenta cum filio Phyleo expatiatum iuerat, deducitur. Inde in vrbem vna eunt Hercules & Phyleus: & orto inter eundum, vt fit, sermone, dum Phyleus immane exuuium leonis, quo Hercules tectus erat, miratur, & vnde illi hæc pellis sit, quærit; Hercules quomodo a se leo Nemeæus interfectus sit, commemorat. Hæc summa est Idyllii.

HERCVLES LEONIS INTERFECTOR, vel AVGIÆ OPVLENTIA.

Idyllion XXV.

Deest initium.

* * *

Hunc senex allocutus est vir bœum pastor,
Intermittens opus quod illi in manibus erat:
Lubens tibi hospes quod quæris dicam,
Mercurii grauem iram veritus in viis collocrati:
Hunc enim cæli olarum maxime aiunt irasci,
Siquis via indigentem auerseretur viatorem.

ἩΡΑΚΛΗΣ ΛΕΟΝΤΟΦΟΝΟΣ,

ἢ κατά τινα ἀντίγραφα,

ΑΥΓΕΙΟΥ ΚΛΗΡΟΣ,

Εἰδύλλιον κε΄.

Λείπει ἡ ἀρχή.

* * *

Τὸν δ' ὁ γέρων προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ,
Παυσάμενος ἔργοιο τό οἱ μετὰ χερσὶν ἔκειτο·
Ἔκ τοι ξεῖνε πρόφρων μυθήσομαι ὅσσ' ἐρεείνεις,
Ἑρμέω ἀζόμενος δεινὴν ὄπιν εἰνοδίοιο.
Τὸν γάρ φασι μέγιστον ἐπουρανίων κεχολῶσθαι,
Εἴ κεν ὁδοῦ ζαχρεῖον ἀνήνηταί τις ὁδίτην.

Ποίμναι

Ποίμναι μὲν βασιλῆος ἐΰτριχες Αὐγείαο,
Οὐ πᾶσαι βόσκονται ἴαν βόσιν, οὐδ' ἕνα χῶρον·
Ἀλλ' αἱ μὲν ῥα νέμονται ἐπ' ὄχθαις ἀμφ' Ἐλισοῦντος,
Αἱ δ' ἱερὸν θείοιο παρὰ ῥόον Ἀλφειοῖο,
Αἱ δ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυβότρυος· αἱ δὲ, καὶ ὧδε.
Χωρὶς δὴ σηκοί σφι τετυγμένοι εἰσὶν ἑκάστοις·
Αὐτὰρ βουκολίοισι περιπλήθουσί περ ἔμπης,
Πάντεσσιν νομοὶ ὧδε τεθηλότες αἰὲν ἔασι,
Μηνίου ἂν μέγα τῖφος· ἐπεὶ μελιηδέα ποίην
Λειμῶνές τε φέρουσιν ὑπόδροσοι εἱαμεναί τε
Εἰς ἅλις, ἥ ῥα βόεσσι μένος κεραοῖσιν ἀέξει.
Αὖλις δέ σφισιν ἥδε τεῆς ἐπὶ δεξιὰ χειρὸς
Φαίνεται εὖ μάλα πᾶσα πέρην ποταμοῖο ῥέοντος,
Κείνῃ ὅθι πλατάνιστοι ἐπηεταναὶ πεφύασι,
Χλωρή τ' ἀγριέλαιος, Ἀπόλλωνος νομίοιο
Ἱερὸν ἁγνὸν, ξεῖνε, τελειοτάτοιο θεοῖο.
Εὐθὺς δὲ σταθμοὶ περιμήκεες ἀγροιώταις
Δέδμηνθ', οἳ βασιλῆϊ πολὺν καὶ ἀθέσφατον ὄλβον
Ῥύομεθ' ἐνδυκέως, τριπόλοις σπόρον ἐν νειοῖσιν
Ἔσθ' ὅτε βάλλοντες, καὶ τετραπόλοισιν ὁμοίως.
Οὔρους μὴν ἴσασι φυτοσκάφοι, οἱ πολύεργοι
Ἐς ληνοὺς ἱκνεῦνται, ἐπὴν θέρος ὥριον ἔλθῃ.
Πᾶν γὰρ δὴ πεδίον τόδ', ἐΰφρονος Αὐγείαο,
Πυροφόροι τε γύαι, καὶ ἀλωαὶ δενδρήεσσαι,
Μέχρι πρὸς ἐσχατιὰς πολυπίδακος ἀκρωρείης·
Ἃς ἡμεῖς ἔργοισιν ἐποιχόμεθα πρόπαν ἦμαρ,
Ἣ δίκη οἰκήων οἷσιν βίος ἔπλετ' ἐπ' ἀγροῖς.
Ἀλλὰ σύ περ μοι ἔνισπε, (τό τοι καὶ κέρδιον αὐτῷ
Ἔσσεται) οὗ τινος ὧδε κεχρημένος εἰλήλουθας.
Ἠέ τι Αὐγείην ἢ καὶ δμώων τινὰ κείνου
Δίζεαι, οἵ οἱ ἔασιν· ἐγὼ δέ κε τοσάφα εἰδὼς
Πάντα μάλ' ἐξείποιμ'· ἐπεὶ οὔ σέ γε φημὶ κακῶν ἐξ
Ἔμμεναι, οὐδὲ κακοῖσιν ἐοικότα φύμεναι αὐτὸν,
Οἷόν τοι μέγα εἶδος ἐπιπρέπει. ἦ ῥά νυ παῖδες

Greges quidem lanigeri, regis Augiæ
Non omnes in iisdem pascuis, aut eodem in loco pascuntur:
Sed alii ad ripas fluentis Elisuntis,
Alii ad sacra fluenta diuini Alphei,
Alii ad Buprasium vitiferum: alii & hic.
Separatim illis & stabula extructa sunt singulis.
Verum armentis, quamuis magno numero sint, tamen
Omnibus pascua hic virentia semper sunt,
Circa magna palustria Menii. nam dulces herbas
Prata ferunt roscida, & loca irrigua
Abunde, quæ cornutis bobus robur augent.
Stabulum illorum hoc ad dexteram tuam manum
Apparet, insigne totum transfluentem amnem,
Illic vbi platani perennes natæ sunt,
Viridisque oleaster, & Apollinis a pastoribus culti
Sacellum inuiolabile, o hospes, perfectissimi dei.
Mox & stabula permagna agricolis
Ædificata sunt, qui regi multas & immensas opes
Custodimus accurate, ter subactis in nouallibus sementem
Nonnunquam spargentes, & quater aratis similiter.
Limites norunt plantarum fossores, qui operosi
Ad torcularia veniunt, cum æstas tempestiua venit.
Nam omnes hi campi sunt læti Augiæ,
Iugera frumentifera, & horti arboribus consiti,
Vsque ad extrema montium iuga, scaturiginibus plena:
Ad quæ loca hos opus facientes commeamus toto die,
Sicut decet famulos, quibus vita ruri peragitur.
Sed tu mihi dic (quod & tibi ipsi vtile
Erit) cuius indigus huc venisti?
Num nam Augiam, aut aliquem famulorum illius,
Quæris, qui illi sunt? ego autem, qui certo scio, tibi
Omnia dicere possum. neque enim te ex malis statuo
Esse ortum, neque te malis similem natum:
Sicut te hæc præstans forma decet. Certe filii

Immortalium huiusmodi inter mortales eminent.
Huic respondens dixit Iouis fortis filius:
Certe senex, Augiam cuperem Epeorum principem
Videre: eius me huc adduxit necessitas:
Qui si in vrbe est apud suos ciues,
Plebem curans, & iura dicit,
Ex his famulis dic alicui, vt me ducat,
Qui ruri hic honoratior & præfectus est,
Cui aliquid exponere possim, & vicissim ab eo referente aliquid audire.
Nam Deus alium alio indigere statuit viro.
Huic senex vicissim respondit, inclytus agricola:
Alicuius ex diis immortalibus consilio huc venisti hospes:
Nam tibi omne negotium quod vis statim confectum est.
Huc enim Augias carus Solis filius
Vna cum filio suo illustri Phyleo
Heri venit ab vrbe, multis diebus
Inspecturus opes, quæ illi innumerabiles ruri sunt.
Ita aliquando & regibus videtur in animo,
Cum ipsi curant, domus magis salua esse.
Sed eamus ad eum, egoque tibi dux ero
In stabulum nostrum, vt inueniamus regem.
Sic locutus, præibat: animo vero multa cogitabat,
Exuuium feræ videns, & clauam manum implentem,
Vnde hic hospes veniret. cupiebat autem ipsum interrogare:
Reprimebat vero cunctando intra labia sermonem euntem,
Ne quod ei non opportune verbum diceret
Properanti. Difficile enim est, mentem alterius hominis nosse.
Hos accedentes, canes procul statim senserunt,
Vtrumque, & ab odore corporis, & pedum strepitu.
Valde autem latrantes incurrerunt aliunde alius
In Amphitryoniadem Herculem, sed seni
Pla ide latrantes adblandiebantur ab altera parte.
Hos ille lapidibus a terra tantum sublatis
In fugam retrorsum perterrebat: aspere vero voce

Ἀθανάτων τοιοίδε μετὰ θνητοῖσιν ἔασι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Διὸς ἄλκιμος υἱός,
Ναὶ γέρον Αὐγείην ἐθέλοιμί κεν ἀρχὸν Ἐπειῶν
Εἰσιδέειν· τοῦ γάρ με καὶ ἤγαγεν ἐνθάδε χρειώ.
Εἰ δ' ὁ μὲν ἄρ κατὰ ἄστυ μένει παρὰ οἷσι πολίταις,
Δήμου κηδόμενος, διά τε κρίνησι θέμιστας,
Δμώων δή τινα τῶνδε σύ μοι φράσον ἡγεμονεῦσαι,
Ὅστις ἐπ' ἀγρῶν τῶνδε γεραίτερος αἰσυμνήτης,
Ὧ κε τὰ μέν κ' εἴποιμι, τὸ δ' ἐκ φαμένοιο πυθοίμην.
Ἄλλου δ' ἄλλον ἔθηκε θεός γ' ἐπιδευέα φωτῶν.
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐξαῦτις ἀμείβετο δῖος ἀρωτής,
Ἀθανάτων ὦ ξεῖνε φραδῇ τινὸς ἐνθάδ' ἱκάνεις.
Ὥς τοι πᾶν ὅ θέλεις αἶψα χρέος ἐκτετέλεσται.
Ὧδε γὰρ Αὐγείης υἱὸς φίλος Ἠελίοιο,
Σφωιτέρῳ σὺν παιδὶ, βίῃ Φυλῆος ἀγαυοῦ,
Χθιζός γ' εἰλήλουθεν ἀπ' ἄστεος, ἤμασι πολλοῖς
Κτῆσιν ἐποψόμενος ἥ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν.
Ὥς που καὶ βασιλεῦσιν ἐείδεται ἐν φρεσὶν ᾗσιν
Αὐτοῖς κηδομένοισι σαώτερος ἔμμεναι οἶκος.
Ἀλλ' ἴομεν μάλα πρός μιν· ἐγὼ δέ τοι ἡγεμονεύσω
Αὖλιν ἐς ἡμετέρην, ἵνα κεν τέτμοιμεν ἄνακτα.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖτο· νόῳ δ' ὅγε πολλὰ μενοίνα,
Δέρμα τε θηρὸς ὁρῶν χειροπληθῆ τε κορύνην,
Ὁππόθεν ὁ ξεῖνος· μέμαεν δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ἂψ δ' ὄκνῳ ποτὶ χεῖλος ἐλάμβανε μῦθον ἰόντα,
Μή τι οἱ οὐ κατὰ καιρὸν ἔπος προτιμυθήσαιτο
Σπερχομένῳ. χαλεπὸν δ' ἑτέρου νόον ἴδμεναι ἀνδρός.
Τοὺς δὲ κύνες προσιόντας ἀπόπροθεν αἶψ' ἐνόησαν
Ἀμφότερόν τ', ὀδμῇ τε χροὸς, δούπῳ τε ποδοῖιν.
Θεσπέσιον δ' ὑλάοντες ἐπέδραμον ἄλλοθεν ἄλλος
Ἀμφιτρυωνιάδῃ Ἡρακλέϊ· τὸν δὲ γέροντα,
Ἀχρεῖον κλάζοντε, περίσσαινόν γ' ἑτέρωθεν.
Τοὺς μὲν ὅγε λάεσσιν ἀπὸ χθονὸς ὅσσον ἀείρων,
Φοβεῦμεν ἄψ ὀπίσω δειδίσσετο. τρηχὺ δὲ φωνῇ

Ἠπείλει

Ἠπείλει μάλα πᾶσιν, ἐρητύεσκε δ' ὑλαγμοῦ·
Χαίρων ἐν φρεσὶν ἧσιν ὅθ' αἰὲν ἔχεν αὖλιν ἔρυντο
Αὐτοῦ γ' οὐ παρεόντος. ἔπος δ' ὅγε τοῖον ἔειπεν,
Ὢ πόποι, οἷον τοῦτο θεοὶ ποίησαν ἄνακτες
Θηρίον ἀνθρώποισι μετέμμεναι, ὡς ἐπιμηθές.
Εἰ οἱ καὶ φρένες ὧδε νοήμονες ἔνδοθεν ἦσαν,
Ἤδει δ' ὧτε χρὴ χαλεπαινέμεν, ὧτε καὶ οὐκί,
Οὐκ ἄν τοι θηρῶν τις ἐδήρισεν περὶ τιμῆς·
Νῦν δὲ λίην ζάκοτόν τε καὶ ἀρρώδες γένεθ' αὔτως.
Ἦ ῥα, καὶ ἐσσυμένως ποτὶ ταὔλιον ἷξον ἰόντες.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἔτραπεν ἵππους,
Δείελον ἦμαρ ἄγων· τὰ δ' ἐπήλυθε πίονα μῆλα
Ἐκ βοτάνης ἀνιόντα μετ' αὔλιά τε σηκούς τε.
Αὐτὰρ ἔπειτα βόες μάλα μυρίαι ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις
Ἐρχόμεναι φαίνονθ', ὡσεὶ νέφη ὑδατόεντα
Ὅσσα τ' ἐν οὐρανῷ εἶσιν ἐλαυνόμενα προτέρωσε
Ἠὲ νότοιο βίῃ ἠὲ Θρηκὸς βορέαο·
Τῶν μέν τ' οὔτις ἀριθμὸς ἐν ἠέρι γίνετ' ἰόντων,
Οὐδ' ἄνυσις· τόσα γάρ τε μετὰ προτέροισι κυλίνδει
Ἲς ἀνέμου, τὰ δέ τ' ἄλλα κορύσσεται αὖθις ἐπ' ἄλλοις·
Τόσσ' αἰεὶ μετόπισθε βοῶν ἐπὶ βουκόλι' ᾔει·
Πᾶν δ' ἄρ' ἐνεπλήσθη πεδίον, πᾶσαι δὲ κέλευθοι,
Ληΐδος ἐρχομένης· στείνοντο δὲ πίονες ἀγροὶ
Μυκηθμῷ· σηκοὶ δὲ βοῶν ῥεῖα πλήσθησαν
Εἰλιπόδων· ὄϊες δὲ κατ' αὐλὰς ηὐλίζοντο.
Ἔνθα μὲν οὔτις ἕκηλος, ἀπειρεσίων περ ἐόντων,
Εἱστήκει παρὰ βουσὶν ἀνὴρ κεχρημένος ἔργου·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἀμφὶ πόδεσσιν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι
Καλοπέδιλ' ἀράρισκε, παρασταδὸν ἐγγὺς ἀμέλγειν·
Ἄλλος δ' αὖ φίλα τέκνα φίλας ὑπὸ μητέρας ἵει
Πιέμεναι λιαροῖο· πέπλωντο δὲ πάγχυ γάλακτος.
Ἄλλος ἀμόλγιον εἶχ', ἄλλος τρέφε πίονα τυρόν·
Ἄλλος ἐσῆγεν ἔσω ταύρους, δίχα θηλειάων.
Αὐγείης δ' ἐπὶ πάντας ἰὼν θηεῖτο βοαύλους,

Minabatur omnibus, & cohibuit a latratu,
Animo suo gaudens, quod stabulum custodirent
Ipso absente: & verbum tale loquutus est:
Papæ, quale hoc fecerunt dii reges
Animal, vt cum hominibus sit! quam callidum!
Si ei & mens ita intelligens in pectore esset,
Vt intelligeret cui irasci deberet, & cui minus,
Tum nullum animal cum hoc de honore certare posset.
Nunc nimis furens et iracundum, & sæuum est temere.
Sic dixit: & causa celeriter in stabulum regressi considebant.
Interea sol ad occasum vertit equos,
Vespertinum diem adducens: aduenerunt autem pinguia pecora
Ex pascuis redeuntia ad caulas & & stabula.
Deinde boues innumeræ, aliæ post alias
Venientes apparebant, sicut nubes pluuiosæ
Quam multæ in cælo feruntur impulsæ vlterius
Vel Noti violentia, vel Threicii Boreæ:
Harum autem nullus numerus est in aëre existentium,
Neque modus: tam multas prioribus agglomerat
Vis venti, & aliæ subinde assurgunt super alias:
Tot semper retro boum armenta ibant.
Omnis vtique campus implebatur, omnesque viæ,
Incedentium pecorum multitudine. resonabantque pingues agri
Mugitu: stabula boum statim facile repleta sunt
Bobus flexipedibus: oues autem in caulis stabulabantur.
Ibi quamuis innumeri adessent, nullus tamen quietus
Stabat apud boues vir operis indigens.
Verum alius pedibus bene incisis loris
Ligneas pedicas adaptabat prope adstando mulgens:
Alius autem caris matribus caram sobolem submittebat,
Vt biberent de dulci lacte: prorsus autem lacte distentæ erant.
Alius mulctram tenebat, alius pinguem addensabat caseum,
Alius intus tauros agebat, seiunctim a vaccis.
Augias vero per omnia obiens boum stabula, spectabat

Quem illi opum prouentum te- posuissent pastores.
Vna filius, & sapiens Hercules,
Comitabantur regem perlustrantem suas magnas facultates.
Ibi quamuis animum infractum haberet in pectore
Amphitryoniades, & sibi constantem iugiter;
Tamen vehementer mirabatur, hæc boum innumera armenta
Aspiciens. non enim diceret aliquis, neque putaret,
Viri vnius tot greges esse, neque decem aliorum,
Qui etiam ex omnibus regibus maxime abundarunt pecore.
Sol vero filio suo eximium hoc donum præbuit,
Vt diuitiis pecuariis præcelleret omnibus hominibus.
Et quidem ipse continue augebat illi armenta omnia
Perpetuo. nam nullus morbus illa inuadebat
Armenta; qui morbi corrumpunt pastorum labores.
Semper itaque plures cornutæ boues, semper meliores,
In annos singulos nascebantur. certe enim omnes
Fœcundæ erant, eximie viuos fœtus & fœmellas parientes.
Cum illis vna trecenti tauri incedebant,
Cruribus albis, incuruis cornibus: & ducenti alii
Rufi, qui omnes vaccarum inscensores erant.
Rursum alii inter has duodecim pascebantur,
Sacri Soli: erant vero colore velut cycni,
Candidi, & inter omnes boues excellebant,
Quique seiuncti ab armento pascebant virentem herbam
In pascuis, ibi vehementer inter se exultantes.
Cumque ex densis celeres venirent feræ
Saltibus in campum, propter boues agrestes,
Hi primi ad pugnam corporum impetu ruebant;
Horribiliter vero fremebant, eodem ipso aspectu minantes.
Inter hos autem excellebat viribus & robore suo,
Atque animo elato, Phaethon ingens: quem quidem pastores
Stellæ omnes comparabant, propterea quod eximie inter alios
Boues incedens lucebat, & insigniter conspicuus erat:
Qui cum aridam pellem videret leonis fuluoculi,

Ἤνυσαν οἱ κτεάνων κομιδὴν ἐπίθεντο νομῆες.
Σὺν δ' υἱός τε βίη τε πολύφρονος Ἡρακλῆος
Ὡμάρτευν βασιλῆι διερχομένῳ μέγαν ὄλβον.
Ἔνθα καὶ ἄρρηκτόν περ ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν
Ἀμφιτρυωνιάδης, καὶ ἀρηρότα νωλεμὲς αἰεί,
Ἐκπάγλως θαύμαζε βοῶν τόγε μυρίον ἔθνος
Εἰσορόων. οὐ γάρ κεν ἔφασκέ τις οὐδὲ ἐώλπει
Ἀνδρὸς ληίδ' ἑνὸς τόσσην ἔμεν, οὐδὲ δέκ' ἄλλων,
Οἵ γε πολύρρηνες πάντων ἔσαν ἐκ βασιλήων.
Ἠέλιος δ' ᾧ παιδὶ τόδ' ἔξοχον ὤπασε δῶρον,
Ἀφνειὸν μήλοις περὶ πάντων ἔμμεναι ἀνδρῶν.
Καί ῥά οἱ αὐτὸς ὄφελλε διαμπερέως βοτὰ πάντα
Ἐς τέλος· οὐ μὲν γάρ τις ἐπήλυθε νοῦσος ἐκείνοις
Βουκολίοις, αἵτ' ἔργα καταφθείρουσι νομήων.
Αἰεὶ δὲ πλέονες κεραοὶ βόες, αἰεὶ ἀμείνους
Ἐξ ἔτεος γείνοντο μάλ' εἰς ἔτος. ἦ γὰρ ἅπασαι
Ζωοτόκοι τ' ἦσαν περιώσια θηλυτόκοι τε.
Ταῖς δὲ τριηκόσιοι ταῦροι συνάμ' ἐστιχόωντο,
Κνήμαργοί θ' ἕλικές τε, διηκόσιοι τε μὲν ἄλλοι
Φοίνικες· πάντες δ' ἐπιβήτορες οἵγ' ἔσαν ἤδη.
Ἄλλοι δ' αὖ μετὰ τοῖσι δυώδεκα βουκολέοντο,
Ἱεροὶ Ἠελίου· χροιὴν δ' ἔσαν ἠύτε κύκνοι,
Ἀργησταί· πᾶσιν δὲ μετέπρεπον εἰλιπόδεσσιν,
Οἳ καὶ ἀτιμαγέλαι βόσκοντ' ἐριθηλέα ποίην
Ἐν νομῷ, ὧδ' ἔκπαγλον ἐπὶ σφίσι γαυριόωντες.
Καί ῥ' ὁπότ' ἐκ λασίοιο θοοὶ προγενοίατο θῆρες
Ἐς πεδίον δρυμοῖο, βοῶν ἕνεκ' ἀγροτεράων,
Πρῶτοι τοίγε μάχηνδε κατὰ χροὸς ᾔεσαν ὀρμήν.
Δεινὸν δὲ βρυχῶντο, φόνον λεύσσοντε προσώπῳ.
Τῶν μέν τε προφέρεσκε βίηφί τε καὶ σθένεϊ ᾧ,
Ἠδ' ὑπεροπλίῃ Φαέθων μέγας· ὅν ῥα βοτῆρες
Ἀστέρι πάντες ἔισκον, ὅθ' οὕνεκα πολλὸν ἐν ἄλλοις
Βουσὶν ἰὼν λάμπεσκεν, ἀρίζηλος δ' ἐτέτυκτο.
Ὅς δή τοι σκύτος αὖον ἰδὼν χαροποῖο λέοντος,

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπόρουσεν ἐϋσκόπῳ Ἡρακλῆϊ,
Χρίμψασθαι ποτὶ πλευρὰ κάρη σθεναρόν τε μέτωπον.
Τοῦ μὲν ἄναξ προσιόντος ἐδράξατο χειρὶ παχείῃ
Σκαιοῦ ἄφαρ κέραος· κὰτ δ' αὐχένα νέρθ' ἐπὶ γαίης
Κλάσσε βαρύν περ ἐόντα· πάλιν δέ μιν ὦσεν ὀπίσσω,
Ὤμῳ ἐπιβρίσας· ὁ δέ οἱ ἐπὶ νεῦρα τανυσθεὶς
Μυῶν ἐξ ὑπάτοιο βραχίονος ὀρθὸς ἀνέστη.
Θαύμαζεν δ' αὐτός τε ἄναξ, υἱός τε δαΐφρων
Φυλεὺς, οἵ τ' ἐπὶ βουσὶ κορωνίσι βουκόλοι ἦσαν,
Ἀμφιτρυωνιάδαο βίην ὑπέροπλον ἰδόντες.
Τὼ δ' εἰς ἄστυ, λιπόντε κατ' αὐτόθι πίονας ἀγροὺς,
Ἐστιχέτην, Φυλεύς τε βίη θ' Ἡρακληείη.
Λαοφόρου δ' ἐπέβησαν ὅθι πρώτιστα κέλευθον,
Λεπτὴν καρπαλίμοισι τρίβον ποσὶν ἐξανύσαντες·
Ἥ ῥα δι' ἀμπελεῶνος ἀπὸ σταθμοῦ τετάνυστο,
Οὔ τι λίην ἀρίσημος ἐν ὕλῃ χλωρᾷ ἐοῦσα·
Τῇ μὲν ἄρα προσέειπε Διὸς γόνον ὑψίστοιο
Αὐγείεω φίλος υἱὸς, ἕθεν μετόπισθεν ἰόντα,
Ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ξεῖνε, πάλαι τινὰ πάγχυ σέθεν πέρι μῦθον ἀκούσας,
Ὥς περ σφετέρῃσιν ἐνὶ φρεσὶ βάλλομαι ἄρτι.
Ἤλυθε γὰρ στείχων τις ἀπ' Ἄργεος ὡς νέος ἀκμὴν
Ἐνθάδ' Ἀχαιὸς ἀνὴρ, Ἑλίκης ἐξ ἀγχιάλοιο,
Ὅς δή τοι μυθεῖτο καὶ ἐν πλεόνεσσιν Ἐπειῶν,
Οὕνεκεν Ἀργείων τις ἔθεν παρεόντος ὄλεσσε
Θηρίον, αἰνολέοντα, κακὸν τέρας ἀγροιώταις,
Κοίλην αὖλιν ἔχοντα Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος.
Οὐκ οἶδ' ἀτρεκέως ἢ Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο
Αὐτόθεν, ἢ Τίρυνθα νέμων πόλιν, ἠὲ Μυκήνην.
Ὣς κεῖνος ἀγόρευε· γένος δέ μιν εἶναι ἔφασκεν
(Εἰ ἐτεόν περ ἐγὼ μιμνήσκομαι) ἐκ Περσῆος.
Ἔλπομαι οὐχ ἕτερον τόδε τλήμεναι Αἰγιαλήων
Ἠὲ σέ. δέρμα δὲ θηρὸς ἀριφραδέως ἀγορεύει
Χειρῶν καρτερὸν ἔργον, ὅ τοι περὶ πλευρὰ καλύπτει.

In ipsum irruit circumspectum Herculem,
Vt admoueret lateribus caput, & robustam frontem.
Huius quidem accedentis heros prehendit forti manu
Statim sinistrum cornu, deorsum vero ceruicem in terram
Inflexit quanuis grauem existentem, & rursum ipsum repulit retrorsum,
Humerum tauri premens: ille vero neruos extendens
Musculorum, in summis armis tectus constitit.
Mirabantur & rex ipse, & bellicosus filius
Phyleus, quique apud cornutas boues pastores erant,
Herculis robur immensum videntes.
Illi vero relictis illic pinguibus agris, In vrbem
Ibant, Phyleus & Herculea virtus.
Viam autem publicam vbi primum ingressi sunt,
Exigua velocibus semita pedibus confecta,
Quæ per vinetum a stabulo porrigebatur,
Non admodum conspicua in viridi silua existens:
Ibi Iouis altissimi filium allocutus est
Augiæ dilectus filius post se incedentem,
Leuiter inclinans caput in dextrum humerum:
Iampridem hospes, aliquem omnino de te sermonem audiui,
Sicut animo meo nunc repeto.
Venit enim aliquis ex Argo profectus, vigente ætatis vt iuuenis
Huc vir Achiuus, ex Helice maritima;
Qui etiam inter plures Epeios narrabat,
Quod cum ipse adesset, quidam Argiuus interfecisset
Feram, sæuum leonem, malum monstrum agricolis,
Cauum lustrum habentem in nemore Iouis Nemei.
Neque certo scio, vtrum ex Argo sacro
Indidem natus, an vero in Tirynthe habitans, aut Mycenis.
Sic ille narrabat; genere autem ipsum esse dicebat
(Si recte quidem ego memini) ex Perseo.
Existimo non alium hoc efficere sustinuisse Ægialiorum, Achiuorum,
Quam te: nam pellis belluæ manifeste indicat
Opus forte manuum, quæ pelle tibi latera tegit.

Dic age nunc mihi, vt animo cognoscam,
O heros, vtrum verum auguror, an vero minus:
Vtrum tu ille es, de quo nobis audientibus referebat
Ille ex Helice Achiuus, & an ego recte te coniecto.
Narra vero quomodo exitialem feram ipse occidisti,
Et quomodo in loca irrigua Nemeæ peruenit.
Non enim talem belluam in Græcia inuenire possis,
Si videre cupias. non enim tam grandes alit,
Sed vrsos tantum & sues, ac perniciosum luporum genus.
Quocirca mirabantur qui illum tunc sermonem audiebant.
Nonnulli etiam mentiri ipsum viatorem dicebant,
Vt vana lingua gratificaretur præsentibus.
Sic locutus, e media deflexit via
Phyleus, vt ambobus ipsis incedentibus sufficeret:
Et vt facilius Herculem loquentem exaudiret.
Qui ipsum sequens tali allocutus est sermone:
O fili Augiæ, id de quo me primum interrogasti,
Tu ipse valde facile ad amussim perpendisti.
Dicam vero tibi singula de hoc monstro
Quomodo peracta sunt (quoniam cupis audire)
Præterquam vnde venerit. nam hoc, quamuis multi sunt,
Argiuorum nemo tamen queat certo commemorare.
Tantum aliquem Deorum coniicimus hominibus hoc malum,
Propter sacra succensentem Phoronensibus, immisisse.
Omnes enim Pisæos inundans ceu fluuius,
Leo assidue vastabat: maxime vero Bembinæos,
Qui prope ipsum habitabant, intolerabilia perferentes.
Hic mihi primum certamen perficere mandauit
Eurystheus: cupiebat autem vt me interficeret sæua bestia.
Ego itaque flexibilem arcum & cauam pharetram cum accepissem,
Sagittis plenam, ibam: altera vero manu clauam
Solidam, vna cum suo cortice, truncum ex alto oleastro,
Bene magnam: quam ego sub sacro Helicone
Inuentam vna cum densis radicibus euulsi integram.

Εἶπ' ἄγε νῦν μοι πρῶτον (ἵνα γνώω κατὰ θυμόν,
Ἥρως, εἴτ' ἐτύμως μαντεύομαι, εἴτε καὶ οὐκί)
Εἰ σύ γ' ἐκεῖνος ὃν ἄμμιν ἀκουόντεσσιν ἔειπεν
Οὑξ Ἑλίκηθεν Ἀχαιός· ἐγὼ δέ σε φράζομαι ὀρθῶς.
Εἰπὲ δ' ὅπως ὀλοὸν τόδε θηρίον αὐτὸς ἔπεφνες,
Ὅππως τ' εὔυδρον Νεμέης εἰσήλυθε χῶρον.
Οὐ μὲν γάρ κε τοσόνδε κατ' Ἀπίδα κνώδαλον εὕ-
Ἱμείρων ἰδέειν· ἐπεὶ οὐ μάλα τηλίκα βόσκει, (ροις,
Ἀλλ' ἄρκτους τε σύας τε, λύκων τ' ὀλοφώϊον ἔθνος.
Τῷ καὶ θαυμάζεσκον ἀκούοντες τότε μῦθον·
Οἱ δέ νυ καὶ ψεύδεσθαι ὁδοιπόρον ἀνέρ' ἔφαντο,
Γλώσσης μαψιδίοιο χαριζόμενον παρεοῦσιν.
Ὣς εἰπὼν μέσσης ἐξηρώησε κελεύθου
Φυλεύς, ὄφρα κιοῦσιν ἅμα σφίσιν ἄρκιος εἴη,
Καί ῥά τε ῥηΐτερον φαμένου κλύοι Ἡρακλῆος·
Ὅς μιν ὁμαρτήσας τοίῳ προσελέξατο μύθῳ·
Ὦ Αὐγηϊάδη, τὸ μὲν ὅττι με πρῶτον ἀνήρευ,
Αὐτὸς καὶ μάλα ῥεῖα κατὰ στάθμην ἐνόησας.
Ἀμφὶ δέ σοι τὰ ἕκαστα λέγοιμί κε τοῦδε πελώρου,
Ὅππως ἐκράανθεν· (ἐπεὶ λελίησαι ἀκούειν)
Νόσφιν γ' ἢ ὅθεν ἦλθε· τὸ γὰρ πλεόνων περ ἐόντων
Ἀργείων οὐδείς κεν ἔχοι σάφα μυθήσασθαι.
Οἶον δ' ἀθανάτων τιν' ἐΐσκομεν ἀνδράσι πῆμα
Ἱρῶν μηνίσαντα Φορωνήεσσιν ἐφεῖναι.
Πάντας γὰρ Πισῆας ἐπικλύζων ποταμὸς ὥς,
Λῖς ἄμοτον κεράϊζε· μάλιστα δὲ Βεμβιναίους,
Οἳ ἔθεν ἀγχίμολοι ναῖον, ἄτλητα παθόντες.
Τὸν μὲν ἐμοὶ πρώτιστα τελεῖν ἐπέταξεν ἄεθλον
Εὐρυσθεύς· κτεῖναι δέ μ' ἐφίετο θηρίον αἰνόν.
Αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὑγρὸν ἑλών, κοίλην τε φαρέτρην,
Ἰῶν ἐμπλείην, νεόμην· ἑτέρηφι δὲ βάκτρον
Εὐπαγές, αὐτόφλοιον, ἐπηρεφέος κοτίνοιο,
Εὐμεγέθη· τὸ μὲν αὐτὸς ὑπὸ ζαθέῳ Ἑλικῶνι
Εὑρὼν, σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζαις.

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸν χῶρον ὅπῃ λῖς ἦεν ἵκανον,
Δὴ τότε τόξον ἑλὼν, στρεπτὴν ἐπέλασσα κορώνην
Νευρειῇ, περὶ δ᾽ ἰὸν ἐχέστονον εἶθαρ ἔβησα.
Πάντῃ δ᾽ ὄσσε φέρων, ὀλοὸν τέρας ἐσκοπίαζον,
Εἴ μιν ἐσαθρήσαιμι πάρος γ᾽ ἐμὲ κεῖνον ἰδέσθαι.
Ἤματος ἦν τὸ μεσηγὺ, καὶ οὐδ᾽ ὅπῃ ἴχνια τοῖο
Φρασθῆναι δυνάμην, οὐδ᾽ ὠρυθμοῖο πυθέσθαι·
Οὐδὲ μὲν ἀνθρώπων τις ἔην ἐπὶ βουσὶ καὶ ἔργοις
Φαινόμενος σπορίμοιο δι᾽ αὔλακος, ὅντιν᾽ ἐροίμην·
Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς χλωρὸν δέος εἶχεν ἕκαστον.
Οὐ μὴν πρὶν πόδας ἔσχον, ὄρος τανύφυλλον ἐρευνῶν,
Πρὶν ἰδέειν, ἀλκῆς τε μεταυτίκα πειρηθῆναι.
Ἤτοι ὁ μὲν σήραγγα προδείελος ἔστιχεν ἧς λῦν,
Βεβρωκὼς κρειῶν τε καὶ αἵματος· ἀμφὶ δὲ χαίτας
Αὐχμηρὰς πεπάλακτο φόνῳ, χαλεπόν τε πρόσωπον,
Στήθεά τε· γλώσσῃ δὲ περιλιχμᾶτο γένειον.
Αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ἅμα σκιεροῖσιν ἐκρύφθην
Ἐν ῥίῳ ὑλήεντι, δεδεγμένος ὁππόθ᾽ ἵκοιτο.
Καὶ βάλον ἆσσον ἰόντος ἀριστερὸν εἰς κενεῶνα
Τηϋσίως· οὐ γάρ τι βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν
Ὀκρυόεν, χλωρῇ δὲ παλίσσυτον ἔμπεσε ποίῃ.
Αὐτὰρ ὁ κρᾶτα δαφοινὸν ἀπὸ χθονὸς αἶψ᾽ ἐπάειρεν
Θαμβήσας, πάντῃ δὲ διέδρακεν ὀφθαλμοῖσι
Σκεπτόμενος, λαμυροὺς δὲ χανὼν ὑπέδειξεν ὀδόντας.
Τῷ δ᾽ ἐγὼ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆς προΐαλλον,
Ἀσχαλόων ὅτι μοι πρὶν ἐτώσιος ἔκφυγε χειρός.
Μεσσηγὺς δ᾽ ἔβαλον στηθέων, ὅθι πνεύμονος ἕδρα·
Ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς ὑπὸ βύρσαν ἔδυ πολυώδυνος ἰός,
Ἀλλ᾽ ἔπεσε προπάροιθε ποδῶν ἀνεμώλιον αὔτως.
Τὸ τρίτον αὖ μέλλεσκον, ἀσώμενος ἐν φρεσὶν αἰνῶς,
Αὐερύειν· ὁ δέ μ᾽ εἶδε περιγληνώμενος ὄσσοις
Θὴρ ἄμοτος· μακρὴν δὲ παρ᾽ ἰγνύῃσιν ἔλιξε
Κέρκον· ἄφαρ δὲ μάχης ἐμνήσατο· πᾶς δέ οἱ αὐχὴν

Verum vbi ad locum in quo leo erat, perueni,
Tunc arcu accepto ad flexibile cornu applicui
Neruum, & sagittam exitialem statim imposui:
Vndique oculos circunferens perniciosum monstrum speculabar,
Si ipsum aspicere possem priusquam illud me videret.
Iam diei medium erat, neque vsquam vestigia illius
Animaduertere poteram, neque rugitum exaudire,
Nec quisquam hominum boues *custodiens*, aut opus *faciens* aderat,
Apparens in aruis, quem interrogare possem:
Sed in stabulis pallidus metus quemque continebat.
Non sane prius pedibus quieui frondosum montem explorans,
Quam viderem, & vires deinde statim experirer.
Ille quidem in specum suum ante vesperum ibat,
Cum vorasset carnes & cruorem: vndique autem iubas
Squalidas fœdauerat cæde, sæuamque faciem,
Et pectus; lingua vero vndique circumlingebat barbam.
Ego autem sub arbustis vmbrosis occultabar,
In cacumine siluoso expectans quando veniret.
Et emisi *sagittam* in propius accedentis sinistrum ile
Frustra: neque enim sagitta per carnem penetrabat
Acuta, verum resiliens in virides herbas cecidit.
At ille caput fuluum a terra statim sustulit,
Obstupescens, & vndique circumuoluit oculos,
Obseruans: hiatuque terribiles ostendit dentes.
Huic ego aliam sagittam a neruo misi,
Ægre ferens quod mihi prius in vanum effugisset e manu.
In medium vero ieci pectus: vbi sedes est pulmonis.
Sed ne tunc quidem per corium penetrauit dolorifica sagitta,
Sed cecidit ante pedes irrita similiter.
Tertio parabam, grauiter animo commotus,
Trahere *arcum*: at ille me vidit circunspectans oculis,
Bellua insatiabilis: longamque circum poplites voluebat
Caudam, ac statim pugnam meditabatur, totum autem collum ipsi

Ira impletum est, & rufæ horruerunt comæ
Irascenti, ac spina dorsi curua facta est sicut arcus,
Cum vndiq; curuaretur ipse circa latera & lumbos:
Vt quum carpentarius multorum operum gnarus,
Ramos inflectit caprifici sectilis,
Calefaciens in igne prius, vt rotæ sint currui, qui ad axem voluitur,
Illius e manu *caprificus* densa cortice elabitur
Cum flectitur, & procul vno exilit impetu:
Sic in me leo sæuus e longinquo, toto impetu prosiliit,
Gestiens corpus lædere. ego autem altera sagittas
Manu prætendebam, & ab humeris duplex vestimentum:
Altera vero clauam aridam supra tempora illius attollens,
Impingebam in caput. in duas vero partes asperam fregi
Ibidem in hirsuto capite siluestrem oleam,
Belluæ indomitæ. concidit vero ille antequam superuenirem,
Ex alto in terram, & tremulis pedibus constitit,
Nutans capite: nam caligo illi oculos ambos
Inuasit, cum cerebrum in ossibus vi concussum esset.
Hunc igitur ego dolore exanimatum graui
Obseruans, priusquam iterum ad se rediens respiraret,
Ad inuicti collizendinem percussi præuertens,
Abiecto in terram arcu & sutili pharetra:
Stringebam autem firmiter manibus robustis comprimens
A tergo, ne quid de carne mihi laniaret vnguibus.
Inq; terram calcaneis pedes fortiter premebam
Postremos, conscendens: & lateribus femora muniebam
Donec illi extendi armos, erectum eleuans
Sine respiratione: animam autem ingentem accepit infernus.
Et tunc quidé deliberabam quomodo hirsutam pellem
Belluæ extinctæ a membris traherem:
Difficilem sane illum laborem: neque enim ferro poterat
Scindi, nec lapide, cum experirer, nec ligno.
Ibi deorum aliquis me admonuit, vt cogitarem

Θυμοῦ ἐνεπλήσθη, πυρσαὶ δ' ἔφριξαν ἔθειραι
Σκυζομένῳ· κυρτὴ δὲ ῥάχις γένετ' ἠΰτε τόξον,
Πάντοθεν εἰλυθέντος ὑπαὶ λαγόνας τε καὶ ἰξύν.
Ὡς δ' ὅταν ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ, πολέων ἴδρις ἔργων,
Ὅρπηκας κάμπτῃσιν ἐρινεοῦ εὐκεάτοιο,
Θάλψας ἐν πυρὶ πρῶτον ἐπαξονίῳ κύκλα δίφρῳ,
Τοῦ μὲν ὑπ' ἐκ χειρῶν ἔφυγεν τανύφλοιος ἐρινὸς
Καμπτόμενος, τηλοῦ δὲ μιῇ πήδησεν ὑφ' ὁρμῇ·
Ὣς ἐπ' ἐμοὶ λῖς αἰνὸς ἀπόπροθεν ἀθρόος ἆλτο,
Μαιμώων χροὸς ἆσαι. ἐγὼ δ' ἑτέρηφι βέλεμνα
Χειρὶ προεσχεθόμην, καὶ ἀπ' ὤμων δίπλακα λώπην·
Τῇ δ' ἑτέρῃ ῥόπαλον κόρσης ὕπερ αὖον ἀείρας,
Ἤλασα κακκεφαλῆς· διὰ δ' ἄνδιχα τρηχὺ ἔαξα
Αὐτοῦ ἐπὶ λασίοιο καρήατος ἀγριέλαιον
Θηρὸς ἀμαιμακέτοιο· πέσεν δ' ὅγε, πρὶν ἐμ' ἱκέσθαι,
Ὑψόθεν ἐν γαίῃ· καὶ ἐπὶ τρομεροῖς ποσὶν ἔστη,
Νευστάζων κεφαλῇ· περὶ γὰρ σκότος ὄσσε οἱ ἄμφω
Ἦλθε, βίῃ σεισθέντος ἐν ὀστέῳ ἐγκεφάλοιο.
Τὸν μὲν ἐγὼν ὀδύνῃσι παραιφρονέοντα βαρείαις
Νωσάμενος, πρὶν αὖθις ὑπότροπον ἀμπνεῦσαι,
Αὐχένος ἀρρήκτοιο παρ' ἰνίον ἤλασα φθάς,
Ῥίψας τόξον ἔραζε πολύρραπτόν τε φαρέτρην.
Ἦγχον δ' ἐγκρατέως, στιβαρὰς σὺν χεῖρας ἐρείσας
Ἐξόπιθεν, μὴ σαρκὸς ἀποδρύψῃ ὀνύχεσσι.
Πρὸς δ' οὖδας πτέρνῃσι πόδας στερεῶς ἐπίεζον
Οὐραίους ἐπιβάς, πλευρῇσί τε μῆρ' ἐφύλασσον,
Μέχρις οἱ ἐξετάνυσσα βραχίονας ὀρθὸν ἀείρας
Ἄπνευστον· ψυχὴν δὲ πελώριον ἔλλαβεν ᾅδης.
Καὶ τότε δὴ βούλευον ὅπως λασιαύχενα βύρσαν
Θηρὸς τεθνειῶτος ἀπὸ μελέων ἐρύσαιμι·
Ἀργαλέον μάλα μόχθον· ἐπεὶ οὐκ ἔσκε σιδήρῳ
Τμητὴ, οὐδὲ λίθῳ, πειρωμένῳ, οὐδὲ μὲν ὕλῃ.
Ἔνθά μοι ἀθανάτων τις ἐπὶ φρεσὶ θῆκε νοῆσαι.

Αὐτοῖς δέρμα λέοντος ἀναχίζειν ὀνύχεσσι.
Τοῖσι θοῶς ἀπέδειρα, καὶ ἀμφεθέμην μελέεσσιν,
Ἕρκος ἐνυαλίου ταμεσίχροος ὄφρα μοι εἴη.
Οὗτός τοι Νεμέου γένετ᾽ ὦ φίλε θηρὸς ὄλεθρος,
Πολλὰ πάρος μήλοισι καὶ ἀνδράσι πήματα θέντος.

Ipsis pellem leonis scindere vnguibus.
His celeriter excoriaui, & membris indui,
Vt munimentũ mihi esset in pugnis, in quibus corpora vulnerantur.
Hæc fuit, o amice, Nemeæ beluæ cædes,
Quæ multis cladibus antea pecora & viros affecerat.

ARGVMENTVM XXVI IDYLLII.

Hoc Idyllion continet breuem narrationem de interitu Penthei, regis Thebani. Eum, cum orgia, id est, sacra Bacchi, noua adhuc & iam primum incipientia prohibere conaretur, a matre & materteris, aliisque Mænadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. Tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusius: vbi & disputationes inter senes contra nouas superstitiones, proque illis, graues ac digna obseruatione commemorantur. Ouidius eandem fabulam exponit in fine 3. Metamorph. ¶ Irrepserunt ea sacra, paulatim hominum superstitione approbata & recepta, cumque illis sæpe gubernatoribus certamina fuerunt. Quomodo corruptela & facinorum fœditas eorum sacrorum Romæ primum deprehensa & vindicata fuerit, commemoratur a Liuio lib. 9. Dec. 4.

ΛΗΝΑΙ, ἢ ΒΑΚΧΑΙ, Εἰδύλλιον κϛ΄.

LENÆ, seu BACCHÆ, Idyllion XXVI.

Ἰνώ, κ᾽ Αὐτονόα, χὰ μαλοπάρηος Ἀγαύα,
Τρεῖς θιάσως ἐς ὄρος τρεῖς ἄγαγον αὐταὶ ἐοῖσαι·
Χαὶ μὲν ἀμερξάμεναι λασίας δρυὸς ἄγρια φύλλα,
Κισσόν τε ζώοντα, καὶ ἀσφόδελον τὸν ὑπὲρ γᾶς,
Ἐν καθαρῷ λειμῶνι κάμον δυοκαίδεκα βωμώς,
Τὼς τρεῖς τᾷ Σεμέλᾳ, τὼς ἐννέα τῷ Διονύσῳ.
Ἱερὰ δ᾽ ἐκ κίστας πεποναμένα χερσὶν ἑλοῖσαι,
Εὐφάμως κατέθεντο νεοδρέπτων ἐπὶ βωμῶν,
Ὡς ἐδίδαξ᾽, ὡς αὐτὸς ἐθυμάρει Διόνυσος.
Πενθεὺς δ᾽ ἀλιβάτω πέτρας ἄπο πάντ᾽ ἐθεώρει,
Σχῖνον ἐς ἀρχαίαν καταδύς, ἐπιχώριον ἔρνος·
Αὐτονόα πρώτα νιν ἀνέκραγε δεινὸν ἰδοῦσα,
Σὺν δ᾽ ἐτάραξε ποσὶν μανιώδεος ὄργια Βάκχω,
Ἐξαπίνας ἐπιοῖσα· τὰ δ᾽ οὐχ ὁρέοντι βέβαλοι.
Μαίνετο μέν τ᾽ αὐτά, μαίνοντο δ᾽ ἄρ᾽ εὐθὺ καὶ ἄλλαι.
Πενθεὺς μὲν φεῦγεν πεφοβημένος· αἱ δ᾽ ἐδίωκον,
Πέπλως ἐκ ζωστῆρος ἐπ᾽ ἰγνύ᾽ ἀνειρύσασαι.
Πενθεὺς μὲν τόδ᾽ ἔειπε, Τίνος κέχρησθε γυναῖκες;
Αὐτονόα τόδ᾽ ἔειπε, Τάχα γνώσῃ πρὶν ἀκοῦσαι.
Μάτηρ μὲν κεφαλὰν μυκήσατο παιδὸς ἑλοῖσα,

Ino, & Autonoe, & genis pomicolotibus Agaue,
Tres thiasos in montem, tres ipsæ existentes, ducebant.
Et hæ stringentes siluestres frondes hirsutæ quercus,
Et hederam viridem, & asphodelum humi nascentem,
In puro (i. vacuo) campo extruebant duodecim aras,
Tres Semelæ, & nouem Baccho:
Et sacra e cista instructa, manibus capientes,
Bene precando imposuerunt in aris structis ex recens decerptis frondibus,
Sicut docuerat, & sicut ipse animo diligebat Bacchus.
Pentheus v. ex alta rupe omnia spectabat,
Cum se in veteri lentisco abdidisset, vernaculo frutice.
Autonoë primum ipsum conspicata, horribiliter exclamauit:
Et pedibus turbauit orgia insani Bacchi,
Subito incurrens: hæc enim non aspiciunt profani.
Furebat ipsa, furebant statim & aliæ.
Pentheus quidem fugiebat territus, at illæ persequebantur,
Longas vestes a cingulo ad poplites trahentes.
Pentheus quidem hoc dixit: Quid vobis deest mulieres?
Autonoe hoc dixit: Statim cognosces priusquam audias.
Mater quidem immugiit, capite filii sublato,

Ὅσσον περ τοκάδος τήνας μύκημα λεαίνης.
Ἰνὼ δ' αὖτ' ἔρρηξε σὺν ὠμοπλάτα μέγαν ὦμον,
Λὰξ ἐπὶ γαστέρα βᾶσα· καὶ Αὐτονόας ῥυθμὸς αὑτός.
Αἱ δ' ἄλλαι τὰ περισσὰ κρέα νομέοντο γυναῖκες.
Ἐς Θήβας δ' ἀφίκοντο πεφυρμέναι αἵματι πᾶσαι,
Ἐξ ὄρεος πένθημα, καὶ οὐ Πενθῆα, φέροισαι.
Οὐκ ἀλέγω, μηδ' ἄλλος ἀπεχθομένω Διονύσῳ
Φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησεν,
Εἴη δ' ἐνναέτης, ἢ καὶ δεκάτω ἐπιβαίνοι.
Αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι, καὶ εὐαγέεσσιν ἅδοιμι.
Ἐκ Διὸς αἰγιόχω τιμὰν ἔχει αἰετὸς οὗτος.
Εὐσεβέων παίδεσσι τὰ λώια, δυσσεβέων δ' οὔ.
Χαίροι μὲν Διόνυσος, ὃν ἐν Δρακάνῳ νιφόεντι
Ζεὺς ὕπατος μεγάλαν ἐπιγουνίδα θήκατο λύσας·
Χαίροι δ' εὐειδὴς Σεμέλα, καὶ ἀδελφεαὶ αὐτῆς
Καδμεῖαι, πολλαῖς μεμελημέναι ἡρωΐναις,
Αἳ τόδε ἔργον ἔρεξαν ὀρινάντος Διονύσου,
Οὐκ ἐπιμωμητόν. μηδεὶς τὰ θεῶν ὀνόσαιτο.

Tanto mugitu, quantus est foetae leaenae mugitus.
Ino auulsit vna cum scapula grandem humerum,
Pedibus ventrem calcans: & Autonoës idem tenor *erat*.
Reliquae, quod supererat carnium, discerpebant mulieres.
Et in vrbem Thebanam redierunt, contaminatae sanguine omnes,
Ex monte, luctum, non Penthea, reportantes.
Non moror, neque alius infensus esse Baccho
Curet, neque si quis atrociora hisce patret,
Sitque vel nouem annorum, aut decimum ingressus *annum*:
Ipse vero sancte agam, & sancte agentibus placeam.
A Ioue honorem sortitur haec auis, *i. hoc augurium*.
Piorum liberis bona *eueniunt*, impiorum vero non.
Laetetur Bacchus, quem in Dracano niuoso
Iupiter summus in magno femore posuit, *a matre* solutum.
Laetetur & speciosa Semele, ipsiusque sorores,
Cadmi filiae a multis celebratae heroïdibus:
Quae hoc factum perfecerunt, incitante Baccho,
Non reprehendendum: nemo facta Deorum vituperet.

ARGVMENTVM IDYLLII XXVII.

Singularis suauitas est & facilitas huius Idyllii; vt non a Theocrito, sed ab alio quopiam authore scriptum esse videatur: continet autem colloquium inter duos amantes, Daphnidem pastorem & puellam, cuius nomen non ponitur. Hi post oscula de coniugio disputant; & tandem cum puella persuasa esset, faciunt furtiuas nuptias. ¶ Praecipuus igitur in hoc Idyllio locus est, antithesis commodorum & incommodorum coniugii.

Idyllion hoc transtulit Barth. l. IV Adv. c. VIII. et notis illustrat ibid. cap. IX.

ὈΑΡΙΣΤΥΣ ΔΑΦΝΙΔΟΣ καὶ ΚΟΡΗΣ, Εἰδύλλιον κζ'.

ΔΑΦΝΙΣ, ΚΟΡΗ.

Τὰν πινυτὰν Ἑλέναν Πάρις ἥρπασε βωκόλος ἄλλος·
Μᾶλλον ἔμ' ἥδ' Ἑλένα τὸν βωκόλον ἔστι φιλεῦσα.
κ. Μὴ καυχῶ σατυρίσκε· κενὸν τὸ φίλαμα λέγουσιν.
δ. Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.
κ. Τὸ στόμα μευ πλύνω, καὶ ἀποπτύω τὸ φίλαμα.
δ. Πλύνεις χείλεα σεῖο; δίδου πάλιν ὄφρα φιλάσω.

κ. Καλόν

COLLOQVIVM DAPHNIDIS & PVELLÆ, Idyllion XXVII.

DAPHNIS & PVELLA.

PRVDENTEM Helenam Paris rapuit bubulcus alius:
Magis vero haec Helena est, quae me bubulcum osculatur.
Puella. Ne gloriare Satyrisce: inane osculum esse dicunt.
Daph. Est etiam in inanibus osculis dulcis voluptas.
Puella. Lauo os meum, & osculum despuo.
Daph. Lauasne labra tua? da mihi iterum vt osculer.

χ. Καλόν σοι δαμάλας φιλέειν, ὐκ ἄζυγα κώραν.
δ. Μὴ καυχῶ· τάχα γάρ σε παρέρχεται, ὡς ὄναρ, ἥβη.
χ. Ἁ σταφυλὶς σταφίς ἐστι, καὶ ὐ ῥόδον αὖον ὀλεῖται.
δ. Δεῦρ᾽ ὑπὸ τὰς κοτίνους, ἵνα σοί τινα μῦθον ἐνίψω.
χ. Οὐκ ἐθέλω· καὶ πρίν με παρήπαφες ἁδέϊ μύθῳ.
δ. Δεῦρ᾽ ὑπὸ τὰς πτελέας, ἵν᾽ ἐμᾶς σύριγγος ἀκούσῃς.
χ. Τὴν σαυτῶ φρένα τέρψον· ὀΐζυον ὐδὲν ἀρέσκει.
δ. Φεῦ φεῦ· τᾶς Παφίας χόλον ἅζεο καὶ σύ γε κώρα.
χ. Χαιρέτω ἁ Παφία· μόνον ἵλαος Ἄρτεμις εἴη.
δ. Μὴ λέγε, μὴ βάλλῃ σε, καὶ ἐς λίνον ἄλλιτον ἔλθῃς.
χ. Βαλλέτω ὡς ἐθέλοι· πάλιν Ἄρτεμις ἄμμιν ἀρήγει.
Μὴ πιβάλῃς τὴν χεῖρα, καὶ εἰσέτι χεῖλος ἀμύξω.
δ. Οὐ φεύγεις τὸν Ἔρωτα, τὸν ὐ φύγε παρθένος ἄλλη.
χ. Φεύγω ναὶ τὸν Πᾶνα· σὺ δὲ ζυγὸν αἰὲν ἀείρεις.
δ. Δειμαίνω μὴ δή σε κακωτέρῳ ἀνέρι δώσῃ.
χ. Πολλοί με μνώοντο, νόον δ᾽ ἐμὸν ὔτις ἕαδε.
δ. Εἷς καὶ ἐγὼ πολλῶν, μνηστὴρ τεὸς ἐνθάδ᾽ ἱκάνω.
χ. Καὶ τί φίλος ῥέξαιμι; γάμοι πλήθουσιν ἀνίας.
δ. Οὐκ ὀδύνην, ὐκ ἄλγος ἔχει γάμος, ἀλλὰ χορείην.
χ. Ναὶ μὰν φασὶ γυναῖκας ἑοὺς τρομέειν παρακοίτας.
δ. Μᾶλλον ἀεὶ κρατέουσι· τίνα τρομέουσι γυναῖκες;
χ. Ὠδίνειν τρομέω· χαλεπὸν βέλος Εἰλειθυίης.
δ. Ἀλλὰ τεὴ βασίλεια μογοστόκος Ἄρτεμίς ἐστιν.
χ. Ἀλλὰ τεκεῖν τρομέω, μὴ καὶ χρόα καλὸν ὀλέσσω.
δ. Ἢν δὲ τέκῃς φίλα τέκνα, νέον φάος ὄψεαι υἷας.
χ. Καὶ τί μοι ἕδνον ἄγεις γάμου ἄξιον, ἢν ἐπινεύσω;
δ. Πᾶσαν τὰν ἀγέλαν, πάντ᾽ ἄλσεα καὶ νομὸν ἕξεις.
χ. Ὄμνυε, μὴ μετὰ λέκτρα, λιπὼν ἀέκουσαν, ἀπέλθῃς.
δ. Οὐ μ᾽ αὐτὸν τὸν Πᾶνα, καὶ ἢν ἐθέλῃς με διῶξαι.
χ. Τεύχεις μοι θαλάμους, τεύχεις καὶ δῶμα καὶ αὐλάς;
δ. Τεύχω σοι θαλάμους, τὰ δὲ πώεα καλὰ νομεύω.
χ. Πατρὶ δὲ γηραλέῳ τίνα κεν τίνα μῦθον ἐνίψω;
δ. Αἰνήσει σέο λέκτρον, ἐπὴν ἐμὸν οὔνομ᾽ ἀκούσῃ.

P. Decet te vitulas osculari, non innuptam puellam.
D. Ne superbis: statim tibi transibit, sicut somnium, flos aetatis.
P. Quae prius vua erat, passula est: & rosa arida tamen non perit.
D. Huc veni sub oleastros, vt tibi aliquid dicam.
P. Non volo: nam & antea me dulci sermone fefellisti.
D. Huc veni sub vlmos, vt meá fistulam audias.
P. Tuum animum oblecta: nihil quod molestum est, mihi placet.
D. Ah, ah, reuerere Veneris iram & tu puella.
P. Valeat Venus, saltem Diana sit mihi propitia.
D. Ne dixeris, ne te feriat, & in laqueum inextricabilem incidas.
P. Feriat vt voluerit: rursum Diana nobis opitulatur.
Ne mihi iniicias manum; etiam labrum tibi laniabo.
D. Nō effugies amorem, quem non vlla effugit puella.
P. Effugiam per Pana, tu vero iugum semper attollis.
D. Metuo, ne te peiori viro iungat. s. Amor
P. Multi meas nuptias ambierūt, sed nullus animo meo placuit.
D. Et ego vnus ex multis procus tuus huc venio.
P. Quid autem faciam amice? nuptiae plenae sunt molestiarū.
D. Non dolorem, nō tristitiam afferunt nuptiae, sed choream.
P. Certe dicunt, mulieres suos maritos metuere.
D. Imo potius dominantur: quem enim metuunt mulieres?
P. A patiendi doloribus mihi metuo: graue vulnus est Lucinae.
D. Verum regina tua Diana obstetricatrix est.
P. Sed parere horreo, ne mihi & pulcra forma pereat.
D. Si v. pepereris caros liberos, videbis filios nouam lucem.
P. Sed quam mihi dotem affers nuptiis dignam, si annuero?
D. Vniuersum gregem, omnia nemora & pascua habebis.
P. Iura igitur, ne post concubitum abeas, me inuitam relinquens.
D. Non per ipsum Pana, etiamsi me velis abigere.
P. Extrues mihi thalamos; extrues & domum, & stabula?
D. Extruam tibi thalamos, tres pulcros ouium greges pasco.
P. Patri seni quemnam, quem sermonem dicam?
D. Probabit connubium tuum, vbi meum nomen audierit.

P. Dic nomen illud tuum: *nam* & nomen ſæpe delectat.
D. Daphnis ergo ſum, Lycidas vero mihi pater *eſt*, mater Nomæa.
P. Ex bene natis *ortus es*: ſed non ſum te ignobilior.
D. Neque ſumme es honorata: pater enim tibi eſt Menalcas.
P. Oſtende mihi tuum nemus, vbi tuum eſt ſtabulum.
D. Veni, vide vt florent meæ proceræ cupreſſi.
P. Capellæ meæ paſcimini, *dum* bubulci opera viſo.
D. Tauri bene paſcimini, dum nemora virgini oſtendo.
P. Quid facis Satyriſce? quid mamillas intus tetigiſti?
D. Mala tua primum hæc floreſcentia cognoſcam.
P. Stupeo per Pana, manum tuam rurſum extrahe.
D. Confide cara puella: quid tremis? vt valde timida.

P. Conlicis me in ſordes, & veſtes pulchras contaminas.
D. At pellem mollem veſtibus tuis ecce ſubſterno.

P. Hei, hei, & mitram amouiſti. quare vero ſoluiſti?
D. Veneri primum hoc ego donum offero.
P. Expecta miſer. forte aliquis ſuperuenit: ſtrepitum audio.
D. Inter ſe colloquuntur de nuptiis tuis cupreſſi.
P. Amiculum mihi lacerum feciſti, ſumque iam nuda.
D. Aliud amiculum tuo maius tibi dabo.
P. Ais te mihi omnia daturum: forte poſtea ne ſalem *quidem* dederis.

D. Vtinam poſſem ipſam etiam animam tibi immittere.
P. O Diana, ne ſuccenſe: tua *illa* ſolitaria non amplius *tibi* fidelis eſt.
D. Faciam vitulam Amori, & bouem ipſi Veneri.
P. Virgo huc veni, mulier vero domum redibo.
D. Imo mulier mater, liberorū nutrix, non amplius puella.
Sic illi florentibus oblectati membris,
Inter ſe blande ſuſurrabant: Conſurgit furtiuum cubile.
Ipſaque cum ſurrexiſſet, ibat ad boues paſcendas,
Oculis pudore ſuffuſis; cor autem illi intus geſtiebat:
Ille autem ad armenta boum, concubitu lætus, *ſ. abibat.*

κ. Οὔνομα σὸν λέγε τοῦτο. καὶ οὔνομα πολλάκι τέρπει.
δ. Δάφνις ἐγώ, Λυκίδας δὲ πατήρ, μήτηρ δὲ Νομαίη.
κ. Ἐξ εὐηγενέων· ἀλλ᾽ οὐ σέθεν εἰμὶ χερείων.
δ. Οὐδ᾽ ἄκρα τιμήεσσα· πατὴρ δέ σοι ἐστὶ Μενάλκας.
κ. Δεῖξόν μοι σέθεν ἄλσος, ὅπῃ σέθεν ἵσταται αὖλις.
δ. Δεῦρ᾽ ἴδε πῶς ἀνθεῦσιν ἐμαὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι.
κ. Αἶγες ἐμαὶ βόσκεσθε· τὰ βωκόλω ἔργα νοήσω.
δ. Ταῦροι καλὰ νέμεσθ᾽, ἵνα παρθένῳ ἄλσεα δείξω.
κ. Τί ῥέζεις σατυρίσκε; τί δ᾽ ἔνδοθεν ἅψαο μαζῶν;
δ. Μᾶλα τεὰ πρώτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω.
κ. Ναρκῶ ναὶ τὸν Πᾶνα· τεὴν πάλιν ἔξελε χεῖρα.
δ. Θάρσει κώρα φίλα· τί μοι ἔτρεμες; ὡς μάλα δειλά.
κ. Βάλλεις εἰς ἀμάραν με, καὶ εἵματα καλὰ μιαίνεις.
δ. Ἀλλ᾽ ὑπὸ σοὺς πέπλους ἁπαλὸν νάκος ἠνίδε βάλλω.
κ. Φεῦ φεῦ, καὶ τὰν μίτραν ἀπέσχισες. ἐς τί δ᾽ ἔλυσας;
δ. Τᾷ Παφίᾳ πρώτιστον ἐγὼ τόδε δῶρον ὀπάζω.
κ. Μίμνε τάλαν. τάχα τίς τοι ἐπέρχεται· ἦχον ἀκούω.
δ. Ἀλλήλαις λαλέοντι τεὸν γάμον αἱ κυπάρισσοι.
κ. Τὠμπέχονον ποίησας ἐμὸν ῥάκος· εἰμὶ δὲ γυμνά.
δ. Ἄλλην ἀμπεχόνην τῆς σῆς τοι μείζονα δώσω.
κ. Φῄς μοι πάντα δόμεν, τάχα δ᾽ ὕστερον οὐδὲ ἅλα δοίης.
δ. Αἴθ᾽ αὐτὰν δυναίμαν καὶ τὰν ψυχὰν ἐπιβάλλειν.
κ. Ἄρτεμι μὴ νεμέσα· σὴ ἐρημιάς, οὐκέτι πιστή.
δ. Ῥέξω πόρτιν Ἔρωτι, καὶ αὐτᾷ βοῦν Ἀφροδίτᾳ.
κ. Παρθένος ἔνθα βέβηκα, γυνὴ δ᾽ εἰς οἶκον ἀφέρψω.
δ. Ἀλλὰ γυνὴ μήτηρ, τεκέων τροφὸς, οὐκέτι κώρα.
Ὣς οἱ μὲν χλοεροῖσιν ἰαινόμενοι μελέεσσιν,
Ἀλλήλοις ψιθύριζον· ἀνίστατο φώριος εὐνή.
Χἠ μὲν, ἀνεγρομένη δέστιχε μᾶλα νομεύειν,
Ὄμμασιν αἰδομένη, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ἰάνθη·
Ὃς δ᾽ ἐπὶ ταυρείας ἀγέλας, κεχαρημένος εὐνᾶς.

ARGVMENTVM XXVIII IDYLLII.

Theocritus ad amicum Niciam, medicum Milesium, quem ante aliquot Idylliis celebrauit, profecturus, vxori eius Theugenidi, laboriosa matrifamiliae, adfert pro munere hospitali colum eburneam. Cui adiungit hoc carmen, quo colum modeste commendat, & matronae industriam virtutemque celebrat. Est igitur argumentum huius Idyllii: οἰκονομικὸν atque ἠθικὸν, & tamen eruditum ac suaue. Genus carminis est choriambicum pentametrum, sicut illud apud Catullum,

Alphene immemor atque vnanimis false sodalibus, &c.
Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.

Primam sedem spondeus regulariter occupat: secundam choriambus, qui ex prima longa, mediis duabus breuibus, & vltima rursum longa, constat: tertiam & quartam, idem pes obtinet: quintae locus iambus est, nam vltima syllaba libera censetur.

Η'ΛΑΚΑ'ΤΑ,
Εἰδύλλιον κη'.

Γλαυκᾶς ὦ φιλέριθ' ἀλακάτα δῶρον Ἀθανάας,
Γυναιξὶ νόος οἰκωφελέεσσι σὸς ἐπήβολος·
Θαρσεῦσ' ἄμμιν ὁμάρτη πόλιν ἐς Νείλεω ἀγλαάν,
Ὅππα Κύπριδος ἱρὸν καλάμω χλωρὸν ὑφ' ἀπαλῶ.
Τηνεὶ γὰρ πλόον εὐάνεμον αἰτεύμεθα πὰρ Διός,
Ὅππως ξεῖνον ἐμὸν τέρψομ' ἴδων κἀντιφιλήσομαι
Νικίαν, Χαρίτων ἱμερεφώνων ἱερὸν φυτόν·
Καί σε τὰν ἐλέφαντος πολυμόχθω γεγενημέναν,
Δῶρον Νικιάας εἰς ἀλόχω χέρρας ὀπάσσομεν.
Σὺν τᾷ πολλὰ μὲν ἔργ' ἐκτελέσεις ἀνδρείοις πέπλοις,
Πολλὰ δ' οἷα γυναῖκες φορέοισ' ὑδάτινα βράκη.
Δὶς γὰρ ματέρες ἀρνῶν μαλακὼς ἐν βοτάνᾳ πόκοις
Πέξαιντ' αὐτοετεί, Θευγενίδος γ' εἵνεκ' ἐϋσφύρω.
Οὕτως ἀνυσίεργος· φιλέει δ' ὅσσα σαόφρονες.
Οὐ γὰρ εἰς ἀκιρᾶς οὐδ' ἐς ἀεργῶς μὲν ἐβαλλόμαν
Ὀπάσαι σε δόμως, ἁμετέρας εὖσαν ἀπὸ χθονός.
Καὶ γάρ σοι πατρὶς ἃν ὦξ Ἐφύρας κτίσσε ποτ' Ἀρχίας,
Νάσω Τρινακρίας μυελόν, ἀνδρῶν δοκίμων πόλιν.
Νῦν μὰν οἶκον ἔχοισ' ἀνέρος ὃς πόλλ' ἐδάη σοφὰ
Ἀνθρώποισι νόσοις φάρμακα λυγρὰς ἀπαλαλκέμεν,
Οἰκήσεις κατὰ Μίλατον ἐρατεινὰν μετ' Ἰαόνων·
Ὡς εὐαλάκατος Θευγενὶς ἐν δαμότισιν πέλη,
Καί οἱ μνᾶσιν ἀεὶ τῶ φιλαοιδῶ παρέχῃς ξένω.
Κῆνο γάρ τις ἐρεῖ τῶ, ποτιδών σ', Ἦ μεγάλα χάρις
Δώρῳ ξὺν ὀλίγῳ· πάντα δὲ τιμᾶντα τὰ πὰρ φίλων.

COLVS.
Idyllion XXVIII.

O Colus, amica lanificii, donum glaucae Mineruae,
Matronarum mens, quae domum augent, tui est compos:
Sequere nos confidenter in illustrem vrbem Nilei,
Vbi Veneris delubrum viride in arundineto tenero.
Eo enim nauigationem prosperam petimus a Ioue,
Vt hospitem meum oblectem videns, & vicissim oblecter,
Niciam; Gratiarum suaue loquentium sacram stirpem:
Teque ex elaborato ebore factam
Munus in coniugis Niciae manus praebebimus.
Cum ea multa opera perficies, ad viriles vestes *pertinentia*:
Multa & ad braccas quas mulieres gerunt, aquatiles.
Bis enim matres agnorum, mollem in pascuis lanam
Tondentur eodem anno, propter Theugenidem pulchris talis.
Sic illa operosa est, amatque ea quae amant *matronae* sapientes.
Neq. enim in ignauam aut otiosam decreui
Te dare domum, existentem ex nostra terra.
Nam tibi patria est ea, quam condidit olim Archias Ephyraeus.
Insulae Trinacriae pinguem praestantium virorum vrbem.
Nunc sane domum tenens viri, qui multa nouit salutaria
Remedia ad arcendos ab hominibus tristes morbos,
Habitabis in Mileto amabili inter Ionas:
Vt pulchram colũ habens Theugenis sit inter populares,
Et illi memoriam hospitis carminum amantis semper renoues.
Hoc enim quis dicet, te aspiciens: Certe magna gratia
Exiguo muneri adest. omnia honorem merentur quae *veniunt* ab amicis.

ARGVMENTVM IDYLLII XXIX.

Querela & expostulatio cum amico, propter inconstantiam in amore; qua nihil crebrius neque vulgarius est in communi vita. πολυφιλία id est, subinde mutare amicos, veteres fastidire & nouos amplecti, id olim perinde probrosum atque infame habebatur, vt si qua mulier subinde alios atque alios viros admitteret. Hoc vitium & hic amico suo Theocritus exprobrat; atque in fine concludit, eum qui bene audire apud homines honestos velit, non leuem neque inconstantem in colendis amicitiis esse oportere. Genus carminis est Dactylicum Pentametrum: prima tamen sede etiam aliquando Trochæus est.

AMORES, Idyllion XXIX.

VINVM, o care puer dicitur, & Veritas:
Et nos ebrios oportet veraces esse.
Egoque ea dicam quæ in recessu pectoris condita sunt.
Non integro me pectore voluisti amare:
Intelligo. nam hoc dimidium vitæ *quod* habeo,
Viuit ex tua forma; reliquum interiit.
Et si tu voles, diis immortalibus similem agam
Vitam: sin minus velis, valde in tenebris.
Quomodo hæc congruūt, amantem molestia afficere?
At si mihi obtemperes, iuuenis seniori,
Tunc & tibi melius quum sit, me laudatis:
Fac nidum vnum vna in arbore:
Quo nullum accedat sæuum reptile:
Nunc vero hodie alium tenes ramum,
Cras alium, & alium post alium requiris:
Et quidem aliquis faciem tuam pulchram aspiciens laudauerit;
Huius statim amicus factus es plusquam triennis:
Primum vero amantem tertio loco posuisti.
Hominum superborum *more* videris spirare.
Vt vero viuas, ama consimilem semper habere.
Si sic feceris, bene audies.
Apud ciues, & amor tibi iste non grauis erit;
Qui virorum mentes facile superat,
Et me ex ferreo mollem fecit.
Verum circa tenerum os te amplector.

ΠΑΙΔΙΚΑ Α', Εἰδύλλιον κθ'.

Οἶνος ὦ φίλε παῖ λέγεται καὶ ἀλάθεα·
Κἄμμες χρὴ μεθύοντας ἀλαθέας ἔμμεναι.
Κἠγὼ μὲν τὰ φρενῶν ἐρέω κέατ' ἐν μυχῷ·
Οὐχ' ὅλας φιλέειν μ' ἐθέλησθ' ἀπὸ καρδίας·
Γινώσκω. τὸ γὰρ ἥμισυ τᾶς ζωΐας ἔχω,
Ζᾷ τὰν σὰν ἰδέαν, τὸ δὲ λοιπὸν ἀπώλετο.
Χὤταν μὲν σὺ θέλῃς, μακάρεσσιν ἴσαν ἄγω
Ἁμέραν· ὄκκα δ' οὐκ ἐθέλεις τὺ, μάλ' ἐν σκότῳ.
Πῶς ταῦθ' ἁρμενα, τὸν φιλέοντ' ἀνίαις διδῶν;
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, νέος προγενεστέρῳ,
Τῷ καὶ λώϊον αὐτὸς ἔχων ἔμ' ἐπαινέσαις,
Ποίησαι καλιὰν μίαν εἰν ἑνὶ δενδρίῳ,
Ὅπα μηδὲν ἀπίξεται ἄγριον ἑρπετόν.
Νῦν δὲ τῶδε μὲν ἄματος ἄλλον ἔχεις κλάδον,
Ἄλλον δ' αὔριον· ἐξ ἑτέρω δ' ἕτερον ματῇς.
Καὶ μὰν σεῦ τὸ καλόν τις ἰδὼν ῥέθος αἰνέσαι;
Τῷ δ' εὐθὺς πλέον ἢ τριέτης ἐγένου φίλος·
Τὸν πρᾶτον δὲ φιλεῦντα, τριταῖον ἐθήκαο.
Ἀνδρῶν τῶν ὑπερηνορέων δοκέεις πνέειν.
Φίλη δ', ὥς κε ζώῃς, τὸν ὅμοιον ἔχειν ἀεί.
Αἰ γὰρ ὧδε ποιῇς, ἀγαθὸς μὲν ἀκούσεαι
Ἐξ ἀστῶν· ὁ δέ τοι ἔρος οὐ χαλεπῶς ἔχει·
Ὃς ἀνδρῶν φρένας εὐμαρέως ὑποδάμναται,
Κἠμὲ μαλθακὸν ἐξεπόνασε σιδαρέω.
Ἀλλὰ πέριξ ἁπαλῶ στόματός σε πεδέρχομαι.

ARGVMENTVM XXX IDYLLII.

Genus carminis huius Idyllii est Anacreontion, vocaturque dimidium Iambicum: sunt enim dimetra Iambica Catalectica, id est, quibus in fine vna syllaba deest. Recipiunt vbique Iambum, prima tamen & secunda sede aliquando spondeum. Est autem, sicut in aliis, ita hic quoque, Poetica imaguncula. Aper interfector Adonidis iussu Veneris ab Amoribus captus adducitur, qui a Venere grauiter increpatus, respondet, Se amore Adonidis incensum, cum femur ipsius nudum osculari vellet, incendio amoris victum, infelici casu altius impressisse dentem. Offert igitur se, cum peccauerit, ad perferendum quoduis supplicium, etiam si viuus cremandus sit: præcipue dentes, vt qui cædis instrumentum fuerint, pœnæ deuouet. Venus commiseratione mota, vt ipsa amoris non ignara, ignoscit ei, & vincula laxari denique iubet. Sequitur tamen ille deinde Veneris chorum, vt captiuus. ¶ Hac imagine fortasse significare Poeta voluit: Venerem non tantum in homines, verum etiam in feras bestias imperium obtinere. Et si in fine cum dentes amatorias exurit aper, hoc videtur indicare voluisse, has flammas sine ordine vagantes, recta ratione refrænandas ac coercendas esse.

ΕἸΣ ΝΕΚΡῸΝ ἌΔΩΝΙΝ,
Εἰδύλλιον λ'.

Ἄδωνιν ἡ Κυθήρη
Ὡς εἶδε νεκρὸν ἤδη,
Στυγνὰν ἔχοντα χαίταν,
Ὠχράν τε τὴν παρειάν,
Ἄγειν τὸν ὗν πρὸς αὐτὴν
Ἔταξε τοὺς Ἔρωτας.
Οἱ δ' εὐθέως ποτανοὶ
Πᾶσαν δραμόντες ὕλαν,
Στυγνὸν τὸν ὗν ἀνεῦρον,
Δῆσάν τε κἀπέδησαν.
Χὼ μέν, βρόχῳ καθάψας,
Ἔσυρεν αἰχμάλωτον·
Ὁ δ', ἐξόπισθ' ἐλαύνων,
Ἔτυπτε τοῖσι τόξοις.
Ὁ θὴρ δ' ἔβαινε δειλῶς.
Φοβεῖτο γὰρ Κυθήρην.
Τῷ δ' εἶπεν Ἀφροδίτα,
Πάντων κάκιστε θηρῶν,
Σὺ τόνδε μηρὸν ἴψω;
Σύ μου τὸν ἄνδρ' ἔτυψας;
Ὁ θὴρ δ' ἔλεξεν ὧδε·
Ὄμνυμί σοι Κυθήρη,
Αὐτήν σε, καὶ τὸν ἄνδρα,

IN MORTVVM ADONIDEM,
Idyllion XXX.

ADONIDEM Cytherea
Vt vidit iam mortuum,
Tristem comam habentem,
Et pallidas genas,
Ducere ad se aprum
Iussit Amores.
Illi vero statim vt volucres
Per omnem currentes siluam,
Tristem aprum inuenerunt,
Ligaueruntque & alligauerunt.
Et vnus fune innectens
Trahebat captiuum:
Alter a tergo agens,
Percutiebat arcu.
Fera incedebat miserabiliter:
Metuebat enim Venerem.
Huic vero dixit Venus:
Omnium ferarum pessima,
Tune istud femur læsisti?
Tun' meum virum percussisti?
Fera autem sic dixit:
Iuro tibi Venus
Per ipsam te, & virum,

Et

Et ista mea vincula,	Καὶ ταῦτά μευ τὰ δεσμὰ,
Et hosce venatores,	Καὶ τώσδε τὼς κυναγὼς,
Tuum formosum virum	Τὸν ἄνδρα τὸν καλόν σευ
Non volebam ferire,	Οὐκ ἤθελον πατάξαι·
Sed velut simulacrum aspexi	Ἀλλ' ὡς ἄγαλμ' ἐσεῖδον·
Et non ferens *amoris* incendium,	Καὶ μὴ φέρων τὸ καῦμα,
Femur quod illi nudum erat,	Γυμνὸν τὸν εἶχε μηρὸν,
Insano furore osculari cupiebam:	Ἐμαινόμην φιλᾶσαι,
Idque mihi nocuit.	Καί μευ κατισίναζε.
Hos igitur accipiens *dentes*, o Venus:	Τούτους λαβοῦσα Κύπρι,
Hos puni, excide.	Τούτους κόλαζε, τέμνε.
Quid enim gero supervacaneos	Τί γὰρ φέρω περισσοὺς
Amatorios dentes?	Ἐρωτικοὺς ὀδόντας;
Et hoc si minus tibi sufficit,	Εἰ δ' οὐχί σοι τάδ' ἀρκεῖ,
Et iam isthaec mea labra.	Καὶ ταῦτ' ἐμοῦ τὰ χείλη.
Huius autem miserta est Venus:	Τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις,
Et dixit Amoribus,	Εἶπέν τε τοῖς Ἔρωσι
Vt vincula illi soluerent.	Τὰ δεσμά οἱ 'πιλῦσαι.
Ex eo tempore *Venerem* sequebatur,	Ἐκ τῶ δ' ἐπηκολούθει,
Neque in siluam rediit:	Καὶ ὕλαν οὐκ ἔβαινε.
Et accedens ad ignem,	Καὶ τῷ πυρὶ προσελθὼν
Exussit amores.	Ἔκαιε τὼς Ἔρωτας.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ

Ἐπιγράμματα.

α´.

Τὰ ῥόδα τὰ δροσόεντα, καὶ ἡ κατάπυκνος ἐκείνα
Ἕρπυλλος κεῖται ταῖς Ἑλικωνιάσι·
Ταὶ δὲ μελάμφυλλοι δάφναι τὶν Πύθιε Παιάν·
Δελφὶς ἐπεὶ πέτρα τοῦτό τοι ἀγλάισε.
Βωμὸν δ' αἱμάξει κεραὸς τράγος οὗτος ὁ μαλὸς
Τερμίνθου τρώγων ἔσχατον ἀκρέμονα.

ἌΛΛΟ. β´.

Δάφνις ὁ λευκόχρως, ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων
Βουκολικοὺς ὕμνους, ἄνθετο Πανὶ τάδε·
Τοὺς τρητοὺς δόνακας, τὸ λαγωβόλον, ὀξὺν ἄκοντα,
Νεβρίδα, τὰν πήραν ᾇ ποκ' ἐμαλοφόρει.

ἌΛΛΟ. γ´.

Εὕδεις φυλλοστρῶτι πέδῳ Δάφνι, σῶμα κεκμακὸς
Ἀμπαύων· στάλικες δ' ἀρτιπαγεῖς ἀν' ὄρη.
Ἀγρεύει δέ τυ Πὰν, καὶ ὁ τὸν κροκόεντα Πρίηπος
Κισσὸν ἐφ' ἱμερτῷ κρατὶ καθαπτόμενος,
Ἄντρον ἔσω στείχοντες ὁμόρροθοι. ἀλλὰ τὺ φεῦγε,
Φεῦγε μεθεὶς ὕπνου κῶμα καταγρόμενον.

ἌΛΛΟ. δ´.

Τήναν ταὶ λαύραν τῶς αἱ δρύες αἰπόλε κάμψας,
Σύκινον εὑρήσεις ἀρτιγλυφὲς ξόανον,
Τρισκελὲς, αὐτόφλοιον, ἀνούατον· ἀλλὰ φάλητι
Παιδογόνῳ δυνατὸν Κύπριδος ἔργα τελεῖν.
Σακὸς δ' εὐίερος περιδέδρομεν· ἀέναον δὲ
Ῥεῖθρον ἀπὸ σπιλάδων πάντοσε τηλεθάει
Δάφναις καὶ μύρτοισι καὶ εὐώδει κυπαρίσσῳ·
Ἔνθα πέριξ κέχυται βοτρυόπαις ἕλικι
Ἄμπελος· εἰαρινοὶ δὲ λιγυφθόγγοισιν ἀοιδαῖς
Κόσσυφοι ἀχεῦσιν ποικιλότραυλα μέλη·
Ξουθαὶ ἀηδονίδες μινυρίσμασιν ἀνταχεῦσι,
Μέλπουσαι στόμασι τὰν μελίγηρυν ὄπα.

Salmas. ad Inscript. Herod. p. 102

THEOCRITI SYRACVSII

Epigrammata.

1.

Rosae illae recisae, & densum illud
Serpyllum dicatum est Heliconiadibus [Musis:]
At nigra folia habentes lauri, tibi, o Pythie Apollo:
Delphica enim petra his te ornauit.
Aram autem cruentabit cornutus hircus iste villosus,
Terebinthi comedens vltimum ramum.

ALIVD. 2.

Daphnis ille candidus, ille qui pulchra fistula modulabatur
Bucolicos hymnos, haec dedicauit Pani:
Tres tibias, pedum, acutum iaculum,
Pellem ceruinam, & peram qua olim poma ferebat.

ALIVD. 3.

Dormis in solo foliis constrato, o Daphni, corpus defessum
Quieti dans: at furculae nuper compactae [sunt] in montibus.
Venatur te Pan, & Priapus qui croceam
Hederam pulchro capiti circunligatam habet,
Antrum ingredientes vnanimes. Verum tu fuge,
Fuge (inquam) deserens somni soporem nutantem.

ALIVD. 4.

Per illũ vicum, vbi quercus [sunt] o caprarie, deflectens,
Ficulneam inuenies recens sculptam statuam,
Tripedem, cum ipso cortice, sine auribus: sed Priapo
Generatori possibile [est] Veneris opera perficere.
Aedes autem sacra pulchre circumcurrit, & perenne
Fluentum e saxis vndique viret
Lauris & myrtis, & odorata cupressos
Vbi circumcirca diffusa est racemosa cum capreolis
Vitis: vernae autem stridulis cantibus
Merulae modulantur varie sonora carmina.
Flauae luscinae sibilis ex aduerso canunt,
Cantantes gutture suauissimum sonum.

Sede

ΕἸΣ ἌΓΑΛΜΑ ΜΟΥΣΩ͂Ν. ί.

Ὑμῖν τοῦτο θεαὶ κεχαρισμένον ἐννέα πάσαις
Τἄγαλμα Ξενοκλῆς θῆκε τὸ μαρμάρεινον,
Μουσικός· οὐχ ἑτέρως τις ἐρεῖ· σοφίῃ δ᾽ ἐπὶ τῇδε
Αἶνον ἔχων, Μουσέων οὐκ ἐπιλανθάνεται.

IN SIMVLACRVM MVSARVM. 10.

Vobis hoc, o deæ, gratum nouem omnibus
Simulacrum Xenocles erexit marmoreum,
Musicus: non aliter quispiam dicet. & propter hanc scientiã
Laudem habens, Musarum non obliuiscitur.

ἘΠΙΤΆΦΙΟΝ ΕὐΣΘΈΝΟΥΣ τοῦ φυσιογνώμονος. ιά.

Εὐσθένιος τὸ μνᾶμα· φυσιγνώμων ὁ σοφιστής,
Δεινὸς ἀπ᾽ ὀφθαλμοῦ καὶ τὸ νόημα μαθεῖν.
Εὖ μιν ἔθαψαν ἑταῖροι ἐπὶ ξείνης ξένον ὄντα·
Χὐμνοθέτης αὐτοῖς δαιμονίως φίλος ἦν.
Πάντων ὧν ἐπέοικεν ἔχει τεθνεὼς ὁ σοφιστής,
Καίπερ ἀκικυς ἐών· εἶχ᾽ ἄρα κηδεμόνας.

EPITAPHIVM EVSTHENIS *physiognomonis.* 11.

Eusthenis hoc [est] monumentum: physiognomon [est] philosophus,
Peritus ex oculo mentem etiam cognoscere.
Honeste ipsum sepelierunt socii in peregrina [terra] peregrinum existentem,
Et poëta ipsis mire gratus erat.
Omnia quæ par est habet mortuus philosophus,
Quanuis nihil virium habens. habuit ergo qui curam sui gererent.

ΕἸΣ ΤΡΊΠΟΔΑ ΤΩ͂Ι ΔΙΟΝΎΣΩΙ, ἀπὸ Δημοτέλους. ιβ΄.

Δαμοτέλης ὁ χορηγός, ὁ τὸν τρίποδ᾽ ὦ Διόνυσε,
Καί σε τὸν ἥδιστον θεῶν μακάρων ἀναθείς,
Μέτριος ἦν ἐν πᾶσι· χορῷ δ᾽ ἐκτήσατο νίκην
Ἀνδρῶν, καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ πρέπον ὁρῶν.

IN TRIPODEM BACCHO *dedicatum nomine Demotelis.* 12.

Demoteles choragus, qui tripodem, o Bacche,
Et te iucundissimum deorum beatorum consecrauit,
Moderatus erat in omnibus: in chorea v. obtinuit victoriam
Virorum, & quod pulchrum & quod decens [est] videns.

ΕἸΣ ἌΓΑΛΜΑ τῆς οὐρανίας Ἀφροδίτης. ιγ΄.

Ἡ Κύπρις οὐ πάνδημος· ἱλάσκεο τὴν θεὸν εἰπὼν
Οὐρανίαν, ἁγνᾶς ἄνθεμα Χρυσογόνας
Οἴκῳ ἐν Ἀμφικλέους, ᾧ καὶ τέκνα καὶ βίον εἶχε
Ξυνόν· ἀεὶ δέ σφιν λώϊον εἰς ἔτος ἦν
Ἐκ σέθεν ἀρχομένοις ὦ πότνια· κηδόμενοι γὰρ
Ἀθανάτων αὐτοὶ πλεῖον ἔχουσι βροτοί.

IN SIMVLACRVM *cælestis Veneris.* 13.

Venus ista non [est] vulgaris: propitiam redde deam, vocans [eam]
Cælestem, castæ donarium Chrysogonæ
In domo Amphiclis, cum quo & liberos, & vitam habuit
Communem. semper autem ipsis melius quotannis erat
A te incipientibus, ô veneranda. nam dum curant
Immortales, ipsi plus habent mortales.

ἘΠΙΤΆΦΙΟΝ ΕὐΡΥΜΈΔΟΝΤΟΣ. ιδ΄.

Νήπιον υἱὸν ἔλειπες, ἐν ἁλικίᾳ δὲ καὶ αὐτὸς
Εὐρύμεδον τύμβου τοῦδε θανὼν ἔτυχες.
Σοὶ μὲν ἕδρα θείοισι μετ᾽ ἀνδράσι· τὸν δὲ πολῖται
Τιμασεῦντι, πατρὸς μνώμενοι ὡς ἀγαθοῦ.

EPITAPHIVM *Eurymedontis.* 14.

Paruulum filium reliquisti: & tu ipse etiam in flore ætatis,
O Eurymedon hoc sepulcrum mortuus obtinuisti.
Tibi quidem sedes [est] inter diuinos viros: hunc autem ciues
Honorabunt, patris memores vtpote boni.

ΕἸΣ ΤῸ ΑὐΤΌ. ιέ.

Γνώσομαι εἴ τι νέμεις ἀγαθοῖς πλέον, ἢ καὶ ὁ δειλὸς
Ἐκ σέθεν ὡσαύτως ἶσον ὁδοιπόρ᾽ ἔχει.

IN IDEM. 15.

Cognoscam si quid amplius bonis [viris] tribuas, an etiam improbus
A te, ô viator, itidem æqualem habet [honorem.]

Salueat iste tumulus, inquies: nam Eurymedontis
Iacet sacrum leuis super caput.

Χαιρέτω σᾶμ᾽ ὁ τύμβος, ἐρεῖς· ἐπεὶ Εὐρυμέδοντος
Κεῖται τῆς ἱερῆς κοῦφος ὑπὲρ κεφαλῆς.

IN ANACREONTIS statuam. 16. v. Anacreont. Barnes. p. 372.

ΕΙΣ ἈΝΑΚΡΕΟΝΤΟΣ ἀνδριάντα. ιϛ΄.

Contemplare statuam hanc o hospes
Diligenter, & dic, quum domum redieris,
Anacreontis simulacrum vidi in Teo,
[Excellentis] siquid antiquorum poëtarum præstans fuit.
Addens vero quod iuuenibus delectabatur,
Dices vere totum virum.

Θᾶσαι τὸν ἀνδριάντα τοῦτον ὦ ξένε
Σπουδᾷ, καὶ λέγ᾽, ἐπὰν ἐς οἶκον ἔνθῃς,
Ἀνακρέοντος εἰκόν᾽ εἶδον ἐν Τέῳ,
Τῶν πρόσθ᾽ εἴ τι περισσὸν ᾠδοποιῶν.
Προσθεὶς δὲ χὤτι τοῖς νέοισιν ἅδετο,
Ἐρεῖς ἀτρεκέως ὅλον τὸν ἄνδρα.

IN EPICHARMVM. 17.

ΕΙΣ ἘΠΙΧΑΡΜΟΝ. ιζ΄.

Et vox Dorica [est,] & vir qui comœdiam
Inuenit [est] Epicharmus.
O Bacche, æneum ipsum pro vero
Tibi hic dicarunt:
Quem Syracusis collocarunt in prægrandi ciuitate,
Vt virum ciuem [decet.]
Aceruum enim habebat rerum vtilium iis qui memores erant
Rependere mercedem.
Multa enim ad vitam pueros docuit vtilia:
Magna gratia illi [habenda est.]

Ἅ τε φωνὰ Δώριος, χὠνὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
Εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
Ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν ἀντ᾽ ἀλαθινοῦ
Τὶν ὧδ᾽ ἀνέθηκαν·
Τὸν Συρακόσσαις ἐνίδρυνται πελωρίστᾳ πόλει
Οἷ᾽ ἀνδρὶ πολίτᾳ. Salmas. ad Solin. p. 76.
Σωρὸν γὰρ εἶχε χρημάτων μεμναμένοις
Τελεῖν ἐπίχειρα.
Πολλὰ γὰρ ποττὰν ζωὰν τοῖς παισὶν εἶπε χρήσιμα·
Μεγάλα χάρις αὐτῷ.

EPITAPHIVM CLITAE, nutricis Medei. 18.

ἘΠΙΤΑΦΙΟΝ ΚΛΕΙΤΑΣ, τροφοῦ Μηδείου. ιη΄.

Paruulus istud struxit Threissæ
Medeus monumentum in via, & inscripsit Clitæ.
Habebit gratiam mulier pro eo
Quod puerum nutriuit: adhuc nempe adhuc vtilis vocatur.

Ὁ μικκὸς τόδ᾽ ἔτευξε τᾷ Θρεΐσσᾳ
Μήδειος τὸ μνᾶμ᾽ ἐπὶ τᾷ ὁδῷ, κἠπέγραψε Κλείτας.
Ἕξει τὴν χάριν ἡ γυνὴ ἀντὶ τίνων
Ὧν τὸν κοῦρον ἔθρεψε· ἔτι μὰν ἔτι χρησίμη καλεῖται.

IN ARCHILOCHVM. 19.

ΕΙΣ ἈΡΧΙΛΟΧΟΝ. ιθ΄.

Consiste, & Archilochum aspice, veterem poëtam,
Iambographum, cuius celeberrima fama
Permanauit & ad occidentem & ad orientem.
Certe ipsum Musæ & Delius Apollo amauerunt:
Adeo exactus erat ac dexter
Carminaque componendo, & ad lyram cantando.

Ἀρχίλοχον καὶ στᾶθι καὶ εἴσιδε τὸν πάλαι ποιητὰν
Τὸν τῶν ἰάμβων, οὗ τὸ μυρίον κλέος
Διῆλθε κἠπὶ νύκτα καὶ πρὸς ἀῶ.
Ἦ ῥά μιν αἱ Μοῦσαι καὶ ὁ Δάλιος ἠγάπευν Ἀπόλλων,
Ὡς ἐμμελής τ᾽ ἔγεντο κἠπιδέξιος
Ἔπεά τε ποιεῖν, πρὸς λύραν τ᾽ ἀείδειν.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑ ΠΕΙΣΑΝΔΡΟΥ,

τοῦ τὴν Ἡράκλειαν ποιήσαντος. κ'.

Τὸν τοῦ Ζανὸς ὅδ' ὑμῖν υἱὸν ἀνὴρ,
Τὸν λεοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα,
Πρῶτος τῶν ἐπάνωθε μουσοποιῶν
Πείσανδρος ξυνέγραψεν ὠκ Καμείρου,
Χὤσσους ἐξεπόνασεν εἶπ' ἀέθλους.
Τοῦτον δ' αὐτὸν ὁ δᾶμος (ὡς σάφ' εἰδῇς)
Ἔστασ' ἐνθάδε, χάλκεον ποιήσας,
Πολλοῖς μασὶν ὄπισθε κἠνιαυτοῖς.

IN STATVAM PISANDRI,

qui Herculeam carmine scripsit. 20.

Iouis iste vobis filium vir,
Eum qui cum leone pugnauit, promptum manu,
Primus superiorum poëtarum
Pisander conscripsit [oriundus] ex Camiro,
Et quotquot laborando confecit, recensuit labores.
Hunc vero ipsum populus (vt certo scias)
Collocauit hic, æneum quum fecisset,
Multis mensibus postea & annis.

ΕΙΣ ἹΠΠΩΝΑΚΤΑ. κα'.

Ὁ μουσοποιὸς ἐνθάδ' Ἱππῶναξ κεῖται.
Εἰ μὲν πονηρὸς, μὴ προσέρχου τῷ τύμβῳ·
Εἰ δ' ἐσσὶ κρήγυός τε καὶ παρὰ χρηστῶν,
Θαρσέων καθίζου· κἂν θέλῃς, ἀπόβριξον.

IN HIPPONACTEM. 21.

Poëta hic Hipponax iacet:
Si quidem improbus es, ne accedas sepulcrum:
Sin autem es bonus, & ex probis [natus,]
Confidens sede: &, si volueris, dormi.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον. κβ'.

Ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδε γράψα,
Εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων,
Υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης·
Μοῦσαν δ' ὀθνείην οὔποτ' ἐφελκυσάμην.

EIVSDEM

in suum ipsius librum. 22.

Alius est [Theocritus] Chius: ego autem Theocritus qui hæc scripsi,
Vnus ex plebe sum Syracusana,
Filius Praxagoræ inclytæq. Philinæ:
Musam vero alienam nunquam attraxi.

Carmina quædam hactenus desiderata, ad finem Παιδικῶν, sumpta ex Notis Is. Casauboni ad Diogenem Laërtium.

Ἀλλὰ πίθευ μ', ὀμνάσθην, ὅτι πέρυσιν ἦσθα νεώτερος,
Χὤτι γηραλέοι πέλομες πρὶν ἀποπτύσαι,
Καὶ ῥυσοὶ, νεότατα δ' ἔχειν παλινάγρετον
Οὐκ ἔστι· πτέρυγας γὰρ ἐπωμαδίας φορεῖ·
Κἄμμες βαρδύτεροι τὰ ποτήμενα συλλαβεῖν.
Ταῦτα χρὴ νοέοντα πέλειν ποτιμώτερον,
Καί μοι τὤραμένῳ συνεραῖν ἀδόλως σέθεν,
Ὅπως αὐίκα τὰν γένυν ἀνδρείαν ἔχῃς,
Ἀλλάλοισι πελώμεθ' Ἀχιλλήϊοι φίλοι.
Αἰ δὲ ταῦτά γε φέρειν ἀνέμοισιν ἐπιτρέπεις,
Ἐν θυμῷ δὲ λέγῃς, Τί με δαιμόνι' ἐνοχλεῖς;
Νῦν μὲν δὴ κἠπὶ τὰ χρύσεα μᾶλ' ἕνεκεν σέθεν
Βαίην, καὶ φύλακον νεκύων πέδα Κέρβερον.
Τόκα δ', οὐδὲ καλεῦντος ἐπ' αὐλείαις θύραις
Προμόλοιμί κε, παυσάμενος χαλεπῶ πόθω.

ΕΙΔΥΛΛΙΑ
ΜΟ'ΣΧΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙ'ΟΥ
καὶ
ΒΙΩΝΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙ'ΟΥ.

ΣΙΜΜΙΟΥ ῬΟΔΙ'ΟΥ

Σύριγξ,
Πέλεκυς,
Ὠόν,
Βωμός,
Πτερύγιον.

MOSCHI

ΜΟΣΧΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ.

ἜΡΩΣ ΔΡΑΠΕΤΗΣ, Εἰδύλλιον α΄.

Ἁ Κύπρις τὸν Ἔρωτα τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώστρε,
Εἴ τις ἐνὶ τριόδοισι πλανώμενον εἶδεν Ἔρωτα;
Δραπετίδας ἐμός ἐστιν· ὁ μανύσας γέρας ἑξεῖ.
Μισθός τοι τὸ φίλαμα τὸ Κύπριδος· ἢν δ' ἀγάγῃς νιν,
Οὐ γυμνὸν τὸ φίλαμα, τὺ δ' ὦ ξένε καὶ πλέον ἑξεῖς.
Ἔστι δ' ὁ παῖς περίσαμος· ἐν εἴκοσι πᾶσι μάθοις νιν.
Χρῶτα μὲν οὐ λευκὸς, πυρὶ δ' εἴκελος· ὄμματα δ' αὐτῷ
Δριμύλα καὶ φλογόεντα· κακαὶ φρένες, ἁδὺ λάλημα·
Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται· ὡς μέλι φωνά.
Ἢν δὲ χολᾷ, νόος ἐστὶν ἀνάμερος, ἠπεροπευτὰς,
Οὐδὲν ἀλαθεύων· δόλιον βρέφος, ἄγρια παίσδει.
Εὐπλόκαμον τὸ κάρανον, ἔχει δ' ἰταμὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὲν τήνω τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει·
Βάλλει κ' εἰς Ἀχέροντα καὶ εἰς ἀΐδεω βασιλῆα.
Γυμνὸς μὲν τόγε σῶμα, νόος δέ οἱ ἐμπεπύκασται.
Καὶ πτερόεις ὅσον ὄρνις ἐφίπταται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις
Ἀνέρας ἠδὲ γυναῖκας, ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ κάθηται.
Τόξον ἔχει μάλα βαιὸν, ὑπὲρ τόξω δὲ βέλεμνον·
Τυτθὸν ἐοῖ τὸ βέλεμνον, ἐς αἰθέρα δ' ἄχρι φορεῖται·
Καὶ χρύσεον περὶ νῶτα φαρέτριον, ἔνδοθι δ' ἐντὶ
Τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κἠμὲ τιτρώσκει.
Πάντα μὲν ἄγρια, πάντα· πολὺ πλεῖον δέ οἱ αὐτῷ
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῖσα τὸν ἅλιον αὐτὸν ἀναίθει.
Ἢν τύ γ' ἕλῃς τῆνον, δάσας ἄγε, μηδ' ἐλεήσῃς.
Κἢν ποτ' ἴδῃς κλαίοντα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ·
Κἢν γελάᾳ, τύ νιν ἕλκε· καὶ ἢν ἐθέλησε φιλᾶσαι,
Φεῦγε· κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ χείλεα φάρμακον ἐντί.
Ἢν δὲ λέγῃ, Λάβε ταῦτα, χαρίζομαι ὅσα μοι ὅπλα,
Μή τι θίγῃς πλάνα δῶρα· τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

MOSCHI IDYLLIA.

AMOR FVGITIVVS. Idyllium I.

VENVS Amorem filium altū inclamabat [id est alta voce inclamās, dicebat:]
Si quis in triuiis vagantem vidit Amorem,
Fugitiuus meus est. index munus habebit.
Merces tibi erit suauium Veneris: si vero adduxeris ipsum,
Non nudum suauium, sed tu hospes plus etiam habebis.
Insunt autem plurima signa puero: inter viginti alios cognouetis ipsum.
Corpore non albus, verum igni similis: oculi ipsius
Acres & flammei: mala mens, dulcia verba:
Non enim idem sentit quod loquitur. vox illi dulcis vt mel.
Sed quum irascitur, mens est immitis, fraudulenta,
Nihil veri dicens: dolosus puer, crudeliter ludit.
Pulchre capillatum est illi caput, habet autem proteruā faciem.
Exiguæ quidem illius sunt manus, sed procul iaculatur:
Iaculatur vsque ad Acheronte, & ad inferni regem.
Corpore quidem nudus: at mens illi tecta est.
Et volucris sicut auis circumuolat nunc ad hos, nunc ad illos
Viros & mulieres: visceribus autem insidet.
Arcum habet valde exiguum, super arcu vero sagittam:
Exigua illa sagitta, at in cælum vsque fertur.
Et aurea in humeris pharetra: in ea autem sunt
Amarulentæ arundines, quibus sæpe etiam me sauciat.
Omnia sunt crudelia, omnia: multo vero magis quæ ipsi est
Parua fax solem ipsum perurit.
Si tu ceperis illum, vinctum duc, neque miserearis.
Et si quando flentem videris, caue ne te fallat:
Etiamsi riserit, tu attrahe ipsum: atque si voluerit te osculari,
Fuge: malum est osculum, ipsa labia sunt venenum.
Si v. dixerit, Cape hæc, dono tibi quæcunque mihi sunt arma;
Ne quicquam attigeris: fallacia dona sunt: igne enim omnia tincta sunt.

EVRO-

EVROPA, Idyllium II.

EVROPAE olim Venus suaue somnium immisit,
Quum tertia pars noctis [id est gallicinium] stat, & aurora prope [est,]
Quum somnus melle dulcior in palpebris sedens,
Membra resoluens, oculos molli vinculo ligat,
Quum & veracium pascitur turba somniorum.
Tunc illa dormiens in aedibus quae sub tecto sunt [id est in parte aedium superiore] (pa,
Phoenicis filia adhuc virgo Euro-
Videbatur sibi videre continentes duas de se contendentes,
Asianam, & alteram oppositam: indolem autem habebant vt mulieres.
Harũ autem altera peregrinae formã habebat, altera similis erat
Indigenae, & [vt] filiam suam magis vindicabat:
Dicebat vero quod eam genuisset & enutriuisset ipsa.
Verum altera validis contendens manibus,
Trahebat non inuitam: quoniam fatale esse dicebat
A Ioue Aegiocho vt praemium [sibi] esset Europa.
Illa vero e strato exiliit toro, metu perculsa,
Palpitans corde. nam somnium videtat tanquam rem euidentẽ.
Diu autem taciturna sedebat: ambas enim
Adhuc in oculis apertis habebat mulieres.
Verum postea valde sero extulit virgo vocem;
Quis mihi ex superis haec spectra obtulit?
Qualia me super stratum torum in thalamis
Suauiter admodum dormientem perterruerunt somnia?
Quae vero fuit hospita quam aspexi dormiens?
Quam mihi perculit cor illius amor! quam me & ipsa
Amanter suscepit, & tanquam suam aspexit filiam!
Sed mihi dii bene vertant somnium.
Sic loquuta, surrexit, & caras quaesiuit sodales
Aequales, coaeuas, animo caras, nobiles,
Quibuscum semper ludebat, choream quum iniret,
Vel corpus quum ablueret ad ostia Anauri,

ΕΥΡΩΠΗ, Εἰδύλλιον β΄.

Εὐρώπῃ ποτὲ Κύπρις ἐπὶ γλυκὺν ἧκεν ὄνειρον,
Νυκτὸς ὅτε τρίτατον λάχος ἵσταται, ἐγγύθι δ' ἠώς·
Ὕπνος ὅτε γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐφίζων,
Λυσιμελὴς, πεδάα μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ·
Εὖτε καὶ ἀτρεκέων ποιμαίνεται ἔθνος ὀνείρων.
Τῆμος ὑπωροφίοισιν ἐνὶ κνώσσουσα δόμοισι
Φοίνικος θυγάτηρ, ἔτι παρθένος Εὐρώπεια,
Ὠΐσατ' ἠπείρους δοιὰς περὶ εἷο μάχεσθαι,
Ἀσιάδ' ἀντιπέρην τε. φυὴν δ' ἔχον οἷα γυναῖκες.
Τῶν δ' ἡ μὲν ξείνης μορφὴν ἔχεν· ἡ δ' ἄρ' ἐῴκει
Ἐνδαπίῃ, καὶ μᾶλλον ἑῆς περιίσχετο κούρης·
Φάσκεν δ' ὥς μιν ἔτικτε καὶ ὥς ἀτίτηλέ μιν αὐτή.
Ἡ δ' ἑτέρη, κρατερῇσι βιαζομένα παλάμῃσιν,
Εἴρυεν οὐκ ἀέκουσαν· ἐπεὶ φάτο μόρσιμον εἶναι
Ἐκ Διὸς αἰγιόχου γέρας ἔμμεναι Εὐρώπειαν.
Ἡ δ' ἀπὸ μὲν στρωτῶν λεχέων θόρε δειμαίνουσα,
Παλλομένη κραδίην· τὸ γὰρ ὡς ὕπαρ εἶδεν ὄνειρον.
Ἑζομένη δ' ἐπὶ δηρὸν ἀκὴν ἔχεν, ἀμφοτέρας δὲ
Εἰσέτι πεπταμένοισιν ἐν ὄμμασιν εἶχε γυναῖκας.
Ὀψὲ δὲ δὴ μάλ' ἔπειτ' ἀνενείκατο παρθένος αὐδήν,
Τίς μοι τοιάδε φάσματ' ἐπουρανίων προΐηλε;
Ποῖοί με στρωτῶν λεχέων ὕπερ ἐν θαλάμοισιν
Ἡδὺ μάλα κνώσσουσαν ἀνεπτοίησαν ὄνειροι;
Τίς δ' ἦν ἡ ξείνη ἣν εἴσιδον ὑπνώουσα;
Ὥς μ' ἔβαλε κραδίην κείνης πόθος· ὥς με καὶ αὐτὴ
Ἀσπασίως ὑπέδεκτο, καὶ ὡς σφετέρην ἴδε παῖδα.
Ἀλλά μοι εἰς ἀγαθὸν μάκαρες κρίνειαν ὄνειρον.
Ὣς εἰποῦσ', ἀνόρουσε· φίλας δ' ἐπεδίζεθ' ἑταίρας
Ἥλικας, οἰέτεας, θυμήρεας, εὐπατερείας·
Τῇσιν ἀεὶ συνάθυρεν, ὅτ' ἐς χορὸν ἐντύναιτο,
Ἢ ὅτε φαιδρύνοιτο χρόα προχοῇσιν Ἀναύρου,

Ἢ ὁπότ'

Ἠ' ὁπότ' ἐκ λειμῶνος εὔπνοα λείρια κέρσοι.
Ταὶ δέ οἱ αἶψα φάανθεν· ἔχεν δ' ἐν χερσὶν ἑκάστη
Ἀνθοδόκον τάλαρον· ποτὶ δὲ λειμῶνας ἔβαινον
Ἀγχιάλους, ὅθι τ' αἰὲν ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο,
Τερπόμεναι ῥοδέῃ τε φυῇ καὶ κύματος ἠχῇ.
Αὐτὴ δὲ χρύσεον τάλαρον φέρεν Εὐρώπεια
Θηητὸν, μέγα θαῦμα, μέγαν πόνον Ἡφαίστοιο·
Ὃν Λιβύῃ πόρε δῶρον, ὅτ' ἐς λέχος Ἐννοσιγαίου
Ἤιεν· ἡ δὲ πόρεν περικαλλέϊ Τηλεφαέσσῃ,
Ἥτε οἱ αἵματος ἔσκεν· ἀνύμφῳ δ' Εὐρωπείῃ
Μήτηρ Τηλεφάεσσα περικλυτὸν ὤπασε δῶρον·
Ἐν τῷ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο μαρμαίροντα.
Ἐν μὲν ἔην χρυσοῖο τετυγμένη Ἰναχὶς Ἰώ,
Εἰσέτι πόρτις ἐοῦσα, φυὴν δ' οὐκ εἶχε γυναικός·
Φοιταλέη δὲ πόδεσσιν ἐφ' ἁλμυρὰ βαῖνε κέλευθα,
Νηχομένῃ ἰκέλη· κυανοῦ δ' ἐτέτυκτο θάλασσα.
Δοιοὶ δ' ἕστασαν ὑψοῦ ἐπ' ὀφρύος αἰγιαλοῖο
Φῶτες ἀολλήδην· θηεῦντο δὲ ποντοπόρον βοῦν.
Ἐν δ' ἦν Ζεὺς, ἐπαφώμενος ἠρέμα χειρὶ θείῃ
Πόρτιος εἰναλίης, τὴν ἑπταπόρῳ παρὰ Νείλῳ
Ἐκ βοὸς εὐκεράοιο πάλιν μετάμειβε γυναῖκα.
Ἀργύρεος μὲν ἔην Νείλου ῥόος· ἡ δ' ἄρα πόρτις,
Χαλκείη· χρυσοῦ δὲ τετυγμένος αὐτὸς ἔην Ζεύς.
Ἀμφὶ δὲ δινήεντος ὑπὸ στεφάνην ταλάροιο
Ἑρμείης ἤσκητο· πέλας δέ οἱ ἐκτετάνυστο
Ἄργος, ἀκοιμήτοισι κεκασμένος ὀφθαλμοῖσι.
Τοῖο δὲ φοινήεντος ἀφ' αἵματος ἐξανέτελλεν
Ὄρνις ἀγαλλόμενος πτερύγων πολυανθέϊ χροιῇ·
Ταρσὸν ἀναπλώσας, ὡσεί τέ τις ὠκύαλος νηῦς,
Χρυσοῖο ταλάροιο περίσκεπε χείλεα ταρσοῖς.
Τοῖος ἔην τάλαρος περικαλλέος Εὐρωπείης.
Αἱ δ', ἐπεὶ οὖν λειμῶνας ἐσήλυθον ἀνθεμόεντας,
Ἄλλαι ἐπ' ἀλλοίοισι τότ' ἄνθεσι θυμὸν ἔτερπον·
Τῶν ἡ μὲν νάρκισσον ἐΰπνοον, ἡ δ' ὑάκινθον,

Aut quando e prato odorata lilia tonderet [id est carperet.]
Atque illæ statim ei comparuerunt. quælibet autem manu tenebat
Flores recipientem calathum: & in prata exibant
Maritima, vbi semper vna congregari solebant,
Oblectantes se rosarum germine, & vndarum strepitu.
Ipsa vero aureum ferebat calathum Europa,
Spectabilem, valde mirandum, magnum opus Vulcani!
Quem Libyæ dederat donó, quando in torum Neptuni
Iuit. illa vero præbuit formosæ Telephassæ,
Quæ ex illius sanguine erat: innuptæ vero Europæ
Mater Telephassa eximiũ præbuit donum.
In eo artificiosa multa fabrefacta erant resplendentia.
Inerat ex auro facta Inachi filia Io,
Adhuc vitula existens, indolem autem nón habebat mulieris:
Oestro autem percita pedibus per mare ambulabat,
Natanti similis. mare autem cæruleo colore factum erat.
Duo vero stabant supérne in supercilio litoris
Viri simul: spectabant autem pontigradum bouem.
Aderat & Iupiter, demulcens placide manu diuina
Vitulam marinam: quam apud Nilum septem ostia habentem
Ex boue pulchre cornuta rursum transformauit in mulierem.
Argentea erant Nili fluenta: ipsa vero vitula
Ærea: ex auro vero factus erat ipse Iupiter.
Circum vero, sub corona calathi rotundi,
Mercurius fabrefactus erat: propeque eum extensus erat
Argus, peruigilibus instructus oculis.
Huius autem ex purpureo sanguine nascebatur
Auis, exultans pennarum multiflorido colore.
Caudæ pennas explicans, sicut aliqua velox nauis, [vela pandit,]
Aurei calathi extremum orbem pennis tegebat.
Talis erat calathus formosissimæ Europæ.
Illæ vero postquam ad prata peruenerunt florida,
Aliæ aliis animum tunc oblectabant floribus.
Ex eis, hæc odoratum narcissum, illa hyacinthum,

Illa violam, illa vero serpyllum decerpebat: multaque in terram
Pratorum vernorum cadebant folia.
Aliæ porro flaui croci odoratam comam
Decerpebant certantes: verum in medio stabat ipsa regina,
Splendorem purpureæ rosæ manibus colligens,
[Et]excellebat sicut inter Gratias Venus.
Neque diu animum floribus oblectatura erat,
Nec virginalem zonam impollutam conseruatura.
Nam certe Iupiter, vt ipsam considerauit, quam ictus est
In animo, inopinatis domitus sagittis
Veneris! quæ sola potest etiam Iouem domare.
Etenim vt vitaret iram zelotypæ Iunonis,
Quum vellet teneram puellæ mentem fallere,
Occuluit deum, & mutauit corpus, & factus est taurus;
Non qualis in stabulis nutritur, neque qualis
Sulcum secat, trahens curuum aratrum:
Neque qualis inter armenta pascitur, neque qualis ille
Qui domitus valde onustum trahit plaustrum.
Eius reliquum quidem corpus flauum erat,
Circulus autem candidus in media splendebat fronte,
Oculi vero subglauci erant, amore coruscantes:
Æqualia vero inter se cornua e capite emergebant,
Sicut orbes lunæ cornutæ, dimidiati ambitus.
Venit autem in prata: nec terruit, quum visus est,
Virgines: sed omnibus libebat accedere propius,
Et contrectare amabilem bouem, cuius diuinus odor
Procul etiam prati superabat dulcem halitum.
Stetit autem ante pedes inculpatæ Europæ,
Et illi lambebat collum, demulcebatque puellam.
Illa vero contrectabat eum, & placide manibus spumam
Multam ab ore abstergebat, & osculabatur taurum.
At ille placide mugiit: diceres tibiam
Mygdoniam stridulum sonum edentem [te] audire.
Flexit autem genua ante pedes: atque intuebatur Europam

Ἡ δ' ἴον, ἡ δ' ἕρπυλλον ἀπαίνυτο· πολλὰ δ' ἔραζε
Λειμώνων ἐαροτροφέων πίπτεσκε πέτηλα.
Αἱ δ' αὖτε ξανθοῖο κρόκου θυόεσσαν ἐθείρην
Δρέπτον ἐριδμαίνουσαι· ἀτὰρ μέσῃ ἔστη ἄνασσα,
Ἀγλαΐην πυρσοῖο ῥόδου χείρεσσι λέγουσα,
Οἷά περ ἐν Χαρίτεσσι διέπρεπεν Ἀφρογένεια.
Οὐ μὲν δηρὸν ἔμελλεν ἐπ' ἄνθεσι θυμὸν ἰαίνειν,
Οὐδ' ἄρα παρθενικὴν μίτρην ἄχραντον ἔρυσθαι.
Ἦ γὰρ δὴ Κρονίδης, ὥς μιν φράσαθ', ὡς ἐβέβλητο
Θυμὸν, ἀνωΐστοισιν ὑποδμηθεὶς βελέεσσι
Κύπριδος, ἣ μούνη δύναται καὶ Ζῆνα δαμάσσαι.
Δὴ γὰρ ἀλευόμενός τε χόλον ζηλήμονος Ἥρης,
Παρθενικῆς τ' ἐθέλων ἀταλὸν νόον ἐξαπατῆσαι,
Κρύψε θεὸν, καὶ τρέψε δέμας, καὶ γίνετο ταῦρος,
Οὐχ οἷος σταθμοῖς ἐνιφέρβεται, οὐδὲ μὲν οἷος
Ὦλκα διατμήγει, σύρων εὐκαμπὲς ἄροτρον·
Οὐδ' οἷος ποίμνῃς ἐπιβόσκεται, οὐδὲ μὲν οἷος
Ὅστις ὑποδμηθεὶς ἐρύει πολύφορτον ἀπήνην.
Τοῦ δ' ἤτοι τὸ μὲν ἄλλο δέμας ξανθόχροον ἔσκεν,
Κύκλος δ' ἀργύφεος μέσσῳ μάρμαιρε μετώπῳ,
Ὄσσε δ' ὑπογλαύκεσκε δὶ ἵμερον ἀστράπτοντε·
Ἶσά τ' ἐπ' ἀλλήλοισι κέρα ἀνέτελλε καρήνου,
Ἄντυγος ἡμιτόμου κεραῆς ἅτε κύκλα σελήνης.
Ἤλυθε δ' ἐς λειμῶνα· καὶ οὐκ ἐφόβησε φανεὶς
Παρθενικὰς, πάσῃσι δ' ἔρως γένετ' ἐγγὺς ἱκέσθαι,
Ψαῦσαί θ' ἱμερτοῖο βοὸς, τοῦ ἄμβροτος ὀδμὴ
Τηλόθι καὶ λειμῶνος ἐκαίνυτο λαρὸν ἀϋτμήν.
Στῆ δὲ ποδῶν προπάροιθεν ἀμύμονος Εὐρωπείης,
Καί οἱ λιχμάζεσκε δέρην, κατέθελγε δὲ κούρην·
Ἡ δέ μιν ἀμφαφάασκε, καὶ ἠρέμα χείρεσιν ἀφρὸν
Πολλὸν ἀπὸ στομάτων ἀπομόργνυτο, καὶ κύσε ταῦρον.
Αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μυκήσατο· φαίης κ' αὐλοῦ
Μυγδονίου λιγὺν ἦχον ἀνηπύοντος ἀκούειν.
Ὤκλασε δὲ πρὸ ποδοῖιν· ἐδέρκετο δ' Εὐρώπειαν,

Αὐχέν'

Αὐχέν' ἐπιστρέψας, καί οἱ πλατὺ δείκνυε νῶτον.
Ἡ δὲ, βαθυπλοκάμοισι μετέννεπε παρθενικῇσι,
Δεῦθ' ἑταῖραι φίλιαι καὶ ὁμήλικες, ὄφρ' ἐπὶ τῷδε
Ἑζόμεναι ταύρῳ τερπώμεθα· δὴ γὰρ ἁπάσας,
Νῶτον ὑποστορέσας, ἀναδέξεται, οἷά τε νηῦς.
Πρηῢς ὅδ' εἰσιδέειν καὶ μείλιχος, οὐδέ τι ταύροις
Ἄλλοισι προσέοικε· νόος δέ οἱ ἠΰτε φωτὸς
Αἴσιμος ἀμφιθέει, μούνης δ' ἐπιδεύεται αὐδῆς.
Ὣς φαμένη, νώτοισιν ἐφίζανε μειδιόωσα·
Αἱ δ' ἄλλαι μέλλεσκον. ἄφαρ δ' ἀνεπήλατο ταῦρος,
Ἣν θέλεν ἁρπάξας· ὠκὺς δ' ἐπὶ πόντον ἵκανεν.
Ἡ δὲ μεταστρεφθεῖσα φίλας καλέεσκεν ἑταίρας,
Χεῖρας ὀρεγνυμένη· ταὶ δ' οὐκ ἐδύναντο κιχάνειν.
Ἀκτάων δ' ἐπιβὰς πρόσσω θέεν, ἠΰτε δελφίς.
Νηρεΐδες δ' ἀνέδυσαν ὑπ' ἐξ ἁλὸς, αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
Κητείοις νώτοισιν ἐφήμεναι ἐστιχόωντο.
Καὶ δ' αὐτὸς βαρύδουπος ὑπεὶρ ἁλὸς Ἐννοσίγαιος,
Κῦμα κατιθύνων, ἁλίης ἡγεῖτο κελεύθου
Αὐτοκασιγνήτῳ· τοὶ δ' ἀμφί μιν ἠγερέθοντο
Τρίτωνες, πόντοιο βαθυρρόου ἐνναετῆρες,
Κόχλοισιν ταναοῖς γάμιον μέλος ἠπύοντες.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφεζομένη Ζηνὸς βοέοις ἐπὶ νώτοις,
Τῇ μὲν ἔχεν ταύρου δολιχὸν κέρας, ἐν χερὶ δ' ἄλλῃ
Εἴρυε πορφυρέας κόλπου πτύχας· ὄφρα κεν αὐτὴν
Δεύοι ἐφελκομένην πολιῆς ἁλὸς ἄσπετον ὕδωρ·
Κολπώθη δ' ὤμοισι πέπλος βαθὺς Εὐρωπείης,
Ἱστίον οἷά τε νηὸς, ἐλαφρίζεσκε δὲ κούρην.
Ἡ δ' ὅτε δὴ γαίης ἀπὸ πατρίδος ἦεν ἄνευθεν,
Φαίνετο δ' οὔτ' ἀκτή τις ἁλίρροος, οὔτ' ὄρος αἰπὺ,
Ἀλλ' ἀὴρ μὲν ὕπερθεν, ἔνερθε δὲ πόντος ἀπείρων,
Ἀμφί ἑ παπτήνασα, τοίην ἀνενείκατο φωνὴν,
Πῇ με φέρεις θεόταυρε; τίς ἔπλεο; πῶς δὲ κέλευθον
Ἀργαλέοισι πόδεσσι διέρχεαι, οὐδὲ θάλασσαν
Δειμαίνεις; νηυσὶν γὰρ ἐπίδρομός ἐστι θάλασσα

Cerulce retorta, & illi latum ostendit dorsum.
Illa vero valde capillaris dixit virginibus,
Huc adeste sodales caræ atque æquales, vt in hoc
Considentes tauro nos oblectemus. certe enim omnes,
Dorsum vbi substrauerit, recipiet veluti nauis.
Mansuetus hic aspectu est, & blandus: neque tauris
Aliis similis. mens enim ei tanquam viro
Benigna versatur, & sola indiget voce.
Sic locuta, tergo insidebat ridens.
Cæteræ vero ascensuræ erant. Statim autem exiliit taurus,
Quum eam quam volebat rapuisset: ac celeriter ad mare peruenit.
Ipsa autem conuersa caras vocabat sodales,
Manus porrigens: at illæ non poterant eam assequi.
Ex litore vero mare ingressus, longe procurrit vt delphin.
Nereïdes autem e mari emersetunt, atque omnes
Cetorum tergis insidentes ordine ibant.
Et ipse grauisonus Neptunus supra mare
Fluctus complanans, marini dux erat itineris
Germano fratri: atq. circa ipsum congregabantur
Tritones, profundi maris incolæ,
Longis conchis nuptiale carmen sonantes.
Illa vero sedens in bubulis tergis Iouis,
Altera quidem [manu] tenebat longum tauri cornu, manu vero altera
Trahebat purpureæ vestis sinus, [eousque] quousque fimbriam
Commadefaceret attractam cani maris copiosa vnda.
Sinuabatur autem in humeris vestis ampla Europæ,
Ceu velum nauis, atque alleuabat puellam.
At illa, quum iam terra a patria esset procul;
Conspiceretur que nec litus vllum quod a mari alluitur, nec [vllus] mons altus,
Verum supra cælum, & infra immensum mare,
Circum se spectans, talem extulit vocem,
Quo me vehis diuine taure? quis es? quomodo autem hanc viam
Grauibus pedibus conficis, neque mare
Reformidas? nauibus enim peruium est mare

Velocibus, at tauri marinum iter reformidant.
Qualis tibi potus dulcis? quis e mari cibus erit?
Num deus aliquis es? cur quæ deos non deceat facis?
Neque marini delphines in terra, neque tauri
In mari ambulant: tu vero per terram & mare
Immadefactus ruis: vngulæ autem tibi sunt remi.
Forte etiam in cæruleum aërem alte sublatus
Volabis, velocibus similis volucribus.
Hei mihi multum infelici, quæ quidem domo
Patris relicta, & hunc bouem secuta,
Peregrinam nauigationem conficio, & erro sola.
Sed tu mihi Neptune qui cano in mari regnum tenes,
Propitius occurras. spero me visuram esse
Hunc qui cursum dirigit, ducem meum.
Non enim sine deo per has humidas transeo vias.
Sic ait. Hanc vero sic alloquutus est laticornis bos,
Bono animo esto virgo, ne time marinos fluctus.
Ipse enim sum Iupiter, & e propinquo videor esse
Taurus. nam apparere possum quicquid velim.
Amor autem tui impulit me tam longum mare emetiri,
Tauro assimilatum. iamque te Creta recipiet,
Quæ meipsum quoque enutriuit vbi nuptiæ tuæ
Erunt. ex me autem inclytos paries filios,
Qui reges sceptrigeri inter omnes homines erunt.
Sic dixit: & facta sunt quæ dixerat. apparebat enim
Creta, & Iupiter rursus aliam assumebat formam,
Soluitque ei zonam: & illi lectum parabant Horæ.
Illa vero antea virgo, mox sponsa Iouis facta est:
Et Ioui filios peperit, statimque facta est mater.

Ὠκυάλοις, ταῦροι δ' ἁλίην φοβέουσιν ἀταρπόν.
Ποῖόν σοι ποτὸν ἡδύ; τίς ἐξ ἁλὸς ἔσσετ' ἐδωδή;
Ἦ ῥά τις ἐσσὶ θεός; τί θεοῖς ἀπεοικότα ῥέζεις;
Οὔθ' ἅλιοι δελφῖνες ἐπὶ χθονός, οὔ τέ τι ταῦροι
Ἐν πόντῳ στείχουσι· σὺ δὲ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
Ἄβροχος ἀΐσσεις, χηλαὶ δέ τοι εἰσὶν ἐρετμά.
Ἦ τάχα καὶ γλαυκῆς ὑπὲρ ἠέρος ὑψόσ' ἀερθεὶς,
Ἴκελος αἰψηροῖσι πετήσεαι οἰωνοῖσιν.
Οἴμοι, ἐγὼ μέγα δή τι δυσάμμορος, ἥ ῥά τε δῶμα
Πατρὸς ἀποπρολιποῦσα, καὶ ἑσπομένη βοῒ τῷδε,
Ξείνην ναυτιλίην ἐφέπω, καὶ πλάζομαι οἴη.
Ἀλλὰ σύ μοι μεδέων πολιῆς ἁλὸς Ἐννοσίγαιε
Ἵλαος ἀντιάσαις· ἔλπομαι εἰσοράασθαι
Τόνδε κατιθύνοντα πλόον προκέλευθον ἐμεῖο.
Οὐκ ἀθεεὶ γὰρ ταῦτα διέρχομαι ὑγρὰ κέλευθα.
Ὣς φάτο. τὴν δ' ὧδε προσεφώνεεν ἠΰκερως βοῦς,
Θάρσει παρθενική, μὴ δείδιθι πόντιον οἶδμα·
Αὐτός τοι Ζεύς εἰμι, καὶ ἐγγύθεν εἴδομαι εἶναι
Ταῦρος· ἐπεὶ δύναμαί γε φανήμεναι ὅ,ττ' ἐθέλοιμι.
Σὸς δὲ πόθος μ' ἀνέηκε τόσην ἅλα μετρήσασθαι
Ταύρῳ ἐειδόμενον· Κρήτη δέ σε δέξεται ἤδη,
Ἥ μ' ἔθρεψε καὶ αὐτόν· ὅπῃ νυμφήια σεῖο
Ἔσσεται. ἐξ ἐμέθεν δὲ κλυτοὺς μάλα φύσεαι υἷας,
Οἳ σκηπτοῦχοι ἅπασιν ἐπιχθονίοισιν ἔσονται.
Ὣς φάτο· καὶ τετέλεστο τάπερ φάτο· φαίνετο μὲν δὴ
Κρήτη, Ζεὺς δὲ πάλιν ἑτέρην ἀνελάζετο μορφήν·
Λῦσε δέ οἱ μίτρην, καὶ οἱ λέχος ἔντυον Ὧραι.
Ἡ δὲ πάρος κούρη, Ζηνὸς γένετ' αὐτίκα νύμφη,
Καὶ Κρονίδῃ τέκνα τίκτε, καὶ αὐτίκα γίνετο μήτηρ.

ἘΠΙΤΑ-

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΒΙΩΝΟΣ, ΒΟΥΚΟΛΟΥ ΕΡΩΤΙΚΟΥ,

Εἰδύλλιον γ΄.

Αἴλινά μοι στοναχεῖτε νάπαι, καὶ Δώριον ὕδωρ·
Καὶ ποταμοὶ κλαίοιτε τὸν ἱμερόεντα Βίωνα.
Νῦν φυτά μοι μύρεσθε, καὶ ἄλσεα νῦν γοάοισθε·
Ἄνθεα νῦν στυγνοῖσιν ἀποπνείοιτε κορύμβοις·
Νῦν ῥόδα φοινίσσεσθε τὰ πένθιμα, νῦν ἀνεμῶνα·
Νῦν ὑάκινθε λάλει τὰ σὰ γράμματα, καὶ πλέον αἶ αἶ
Λάμβανε σοῖς πετάλοισι· καλὸς τέθνηκε μελικτάς·
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Ἀδόνες αἱ πυκινοῖσιν ὀδυρόμεναι ποτὶ φύλλοις,
Νάμασι τοῖς Σικελοῖς ἀγγείλατε τᾶς Ἀρεθούσας,
Ὅττι Βίων τέθνηκεν ὁ βωκόλος, ὅττι σὺν αὐτῷ
Καὶ τὸ μέλος τέθνακε, καὶ ὤλετο Δωρὶς ἀοιδά.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Στρυμόνιοι μύρεσθε παρ᾽ ὕδασιν αἴλινα κύκνοι,
Καὶ γοεροῖς στομάτεσσι μελίσδετε πένθιμον ᾠδάν
Οἵαν ὑμετέροις ποτὲ χείλεσι γῆρυν ἄειδεν.
Εἴπατε δ᾽ αὖ κούραις Οἰαγρίσιν, εἴπατε πάσαις
Βιστονίαις νύμφαισιν, Ἀπώλετο Δώριος Ὀρφεύς.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Κεῖνος ὁ ταῖς ἀγέλαισιν ἐράσμιος οὐκέτι μέλπει,
Οὐκέτ᾽ ἐρημαίῃσιν ὑπὸ δρυσὶν ἥμενος ᾄδει·
Ἀλλὰ παρὰ Πλουτῆι μέλος ληθαῖον ἀείδει.
Ὤρεα δ᾽ ἐστὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
Πλαζόμεναι, γοάοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Σεῖο Βίων ἔκλαυσε ταχὺν μόρον αὐτὸς Ἀπόλλων,
Καὶ Σάτυροι μύροντο, μελάγχλαινοί τε Πρίηποι·
Καὶ Πᾶνες στοναχεῦντι τὸ σὸν μέλος· αἵ τε καθ᾽ ὕλαν
Κρανίδες ὠδύραντο, καὶ ὕδατα δάκρυα γέντο·

EPITAPHIVM BIONIS, BVBVLCI AMATORIS,

Idyllium III.

CVM lamentatione miſerabili mihi ingemiſcite ſaltus & Dorica vndæ:
Et fluuii deflete amabilem Bionem.
Nunc plantæ mihi lugete, & nemora nunc plorate:
Nunc flores triſtibus odorem emittite corymbis:
Nunc roſæ rubete lugubriter, nunc anemone:
Nunc hyacinthe literas tuas loquere & amplius [folio] hei hei
Accipe tuis foliis: præclarus mortuus eſt cantor.
Incipite Siculæ luctum, incipite Muſæ.
Luſciniæ quæ denſis lugetis in foliis,
Nuntiate Siculis vndis Arethuſæ,
Quod paſtor Bion mortuus eſt, quodque vna cum ipſo
Et carmen interiit, periitque Dorica Muſa.
Incipite Siculæ luctum, incipite Muſæ.
Strymonii cycni miſerabiliter lugete apud vndas,
Et gemebundo ore canite lugubre carmen,
Quali voce Bion in veſtris labris cecinit.
Dicite autem puellis OEagriis, dicite omnibus
Byſtoniis nymphis, Periit Doricus Orpheus.
Incipite Siculæ luctum, Incipite Muſæ.
Ille armentis carus non amplius canit,
Non amplius ſolitariis ſub quercubus recubans cantat;
Verum apud Plutonem carmen Lethæum canit.
Montes vero ſunt muti, & vaccæ quæ apud tauros
Vagantur, plorant, & non volunt paſci.
Incipite Siculæ luctum, incipite Muſæ.
Tuum o Bion defleuit ſubitum interitum ipſe Apollo,
Et Satyri lugebant, atque atris veſtibus induti Priapi:
Et Panes cum gemitu requirunt tuum carmen: & per ſiluam
Fontium Nymphæ plorant, & ex vndis factæ ſunt lacrymæ.

Echo vero in rupibus luget, quod taceat,
Neque amplius labra tua imitetur. in tuo autem interitu
Arbores fructus suos abiecerunt, & flores omnes marcidi facti sunt:
Ouibus non fluxit pulchrum lac, non mel ex alucaribus:
Periit in cera, dolore tabefactum. non enim opus est,
Melle tuo extincto, aliud carpere.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Non adeo in litore marino delphin luxit,
Neque adeo cecinit vnquam in rupibus luscinia,
Nec tanto cum luctu questa est altis in montibus hirundo:
Neque Halcyonis mæroribus adeo premebatur Ceyx.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Nec Cerylus adeo cecinit in mari cæruleo,
Nec in vallibus orientis filium Auroræ
Volitans circum sepulcrum adeo deplorauit Memnonis ales,
Quantum extinctum deplorauerunt Bionem.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Lusciniæ, omnesque hirundines, quas olim oblectabat,
Quas loqui docebat, residentes in arborum ramis,
Ex aduerso aliæ aliarum lamentabantur, aliæ vero respondebant
Volucres. vos quoque columbæ mærorem ostendite.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Quis iam tua fistula canet ô desideratissime?
Quis calamis tuis os admouebit? quis adeo audax erit?
Nam adhuc spirant tua labra & tuum halitum.
Echo etiam inter arundines tuos decerpit cantus:
Pani fero fistulam tuam: fortasse & ille affigere
Os verebitur, ne post te secundas ferat.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Deflet & Galatea tuum carmen, quam olim oblectare solebas,
Sedentem apud te in litore maris.
Non enim sicut Cyclops canebas: nam ab illo refugiebat
Pulchra Galatea, te vero blande e mari aspiciebat:
Et nunc oblita pelagi, in arenis

Ἀχὼ δ' ἐν πέτρῃσιν ὀδύρεται, ὅττι σιωπῇ,
Κ'οὐκέτι μιμεῖται τὰ σὰ χέλεα. σῷ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ
Δένδρεα καρπὸν ἔριψε, τὰ δ' ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη.
Μάλων οὐκ ἔρρευσε καλὸν γλάγος, οὐ μέλι σίμβλων·
Κάτθανεν ἐν κηρῷ, λυπεύμενον. οὐκέτι γὰρ δεῖ
Τῶ μέλιτος τῶ σῶ τεθνακότος ἄλλο τρυγᾶσθαι.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Οὐ τόσον εἰναλίαισι παρ' ᾐόσι μύρατο δελφὶν,
Οὐδὲ τόσον ποκ' ἄεισεν ἐνὶ σκοπέλοισιν ἀηδὼν,
Οὐδὲ τόσον θρήνησεν ἀν' ἄρεα μακρὰ χελιδών·
Ἀλκυόνος δ' οὐ τόσον ἐπ' ἄλγεσιν ἴαχε Κήυξ.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Οὐδὲ τόσον γλαυκοῖς ἐνὶ κύμασι Κηρύλος ᾆδεν,
Οὐ πόσον ἠώοισιν ἐν ἄγκεσι παῖδα τᾶς Ἀοῦς,
Ἰπτάμενος περὶ σᾶμα κινύρατο Μέμνονος ὄρνις,
Ὅσον ἀποφθιμένοιο καταδύρατο Βίωνος.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Ἀδονίδες, πᾶσαί τε χελιδόνες, ἅς ποκ' ἔτερπεν,
Ἃς λαλέειν ἐδίδασκε, καθιζόμεναι δ' ἐπὶ πρέμνοις,
Ἀντίον ἀλλήλαισιν ἐκώκυον· αἱ δ' ὑπεφώνευν
Ὄρνιθες. λυπεῖσθε πελειάδες ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Τίς ποτὶ σᾷ σύριγγι μελίσδεται ὦ τριπόθατε;
Τίς δ' ἐπὶ σοῖς καλάμοις θάσει στόμα; τίς θρασὺς οὕτως;
Εἰσέτι γὰρ πνείει τὰ σὰ χείλεα καὶ τὸ σὸν ἆσθμα.
Ἀχὼ δ' ἐν δονάκεσι τεὰς ἐπιβόσκετ' ἀοιδάς.
Πανὶ φέρω τὸ μέλισμα· τάχ' ἂν κἀκεῖνος ἐρεῖσαι
Τὸ στόμα δειμαίνοι, μὴ δεύτερα σεῖο φέρηται.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Κλαίει καὶ Γαλάτεια τὸ σὸν μέλος, ἅν ποκ' ἔτερπες
Ἑζομέναν περὶ σεῖο παρ' ἠϊόνεσι θαλάσσης.
Οὐ γὰρ ἴσον Κύκλωπι μελίσδεο. τὸν μὲν ἔφευγεν
Ἁ καλὰ Γαλάτεια, σὲ δ' ἁδὺ ἀπέβλεπεν ἅλμας.
Καὶ νῦν λασαμένη τῶ κύματος, ἐν ψαμάθοισιν

Ἕζετ'

Ἔζετ' ἐρημαίαισι, βόας δ' ἔτι σεῖο νομεύει.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Πάντα τοι ὦ βοῦτα ξυγκάτθανε δῶρα τὰ Μοισᾶν,
Παρθενικᾶν ἐρόεντα φιλήματα, χείλεα παίδων·
Καὶ στυγνὸν περὶ σῆμα τεὸν κλαίουσιν Ἔρωτες.
Ἁ Κύπρις φιλέει σε πολὺ πλέον ἢ τὸ φίλαμα
Τὸ πρώαν τὸν Ἄδωνιν ἀποθνάσκοντα φίλασε.
Τοῦτό τοι ὦ ποταμῶν λιγυρώτατε δεύτερον ἄλγος,
Τοῦτο Μέλη νέον ἄλγος· ἀπώλετο πρᾶν τοι Ὅμηρος,
Τῆνο τὸ Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα· καὶ σὲ λέγοντι
Μύρεσθαι καλὸν υἷα πολυκλαύστοισι ῥεέθροις·
Πᾶσαν δ' ἔπλησας φωνᾶς ἅλα· νῦν πάλιν ἄλλον
Υἱέα δακρύεις, καινῷ δ' ἐπὶ πένθεϊ τάκῃ.
Ἀμφότεροι παγαῖς πεφιλαμένοι· ὃς μὲν ἔπινε
Παγασίδος κράνας, ὁ δ' ἔχεν πόμα τᾶς Ἀρεθούσας.
Χὼ μὲν Τυνδαρέοιο καλὰν ἄεισε θύγατρα,
Καὶ Θέτιδος μέγαν υἷα, καὶ Ἀτρείδαν Μενέλαον.
Κεῖνος δ' οὐ πολέμους, οὐ δάκρυα, Πᾶνα δ' ἔμελπε,
Καὶ βώτας ἐλίγαινε, καὶ ἀείδων ἐνόμευε,
Καὶ σύριγγας ἔτευχε, καὶ ἁδέα πόρτιν ἄμελγε,
Καὶ παίδων ἐδίδασκε φιλάματα, καὶ τὸν Ἔρωτα
Ἔτρεφεν ἐν κόλποισι, καὶ ἤρεσε τὰν Ἀφροδίταν.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Πᾶσα Βίων θρηνεῖ σε κλυτὰ πόλις, ἄστεα πάντα.
Ἄσκρη μὲν γοάει σε πολὺ πλέον Ἡσιόδοιο·
Πίνδαρον οὐ ποθέοντι τόσον Βοιωτίδες ὗλαι·
Οὐ τόσον Ἀλκαίῳ πέρι μύρατο Λέσβος ἐρυμνά;
Οὐδὲ τόσον τὸν ἀοιδὸν ἐμύρατο Κήϊον ἄστυ.
Σὲ πλέον Ἀρχιλόχοιο ποθεῖ Πάρος· ἀντὶ δὲ Σαπφοῦς
Εἰσέτι σεῦ τὸ μέλισμα κινύρεται ἁ Μιτυλάνα.

* * * *

Ἐν δὲ Συρακοσίοισι Θεόκριτος. αὐτὰρ ἐγώ τοι
Αὐσονικᾶς ὀδύνας μέλπω μέλος, οὐ ξένος ᾠδᾶς
Βουκολικᾶς, ἀλλ' ἣν ἐδίδαξαο σεῖο μαθητάς,

Sedet desertis, & adhuc boues tuos pascit.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Omnia tecum, ô pastor, mortua sunt dona Musarum,
Virginum suauia oscula, & puerorum labra:
Et miserabiliter apud tuum sepulcrum plorant Amores.
Venus te amat multo magis quam osculum
Quo nuper Adonidem morientem osculata est.
Hic tibi, ô fluuiorum maxime canore, alter mœror est:
Hic, ô Mele, nouus dolor. interiit enim tibi prius Homerus,
Illud Calliopes dulce os: & te aiunt
Deplorasse pulchrum filium flebilibus vndis,
Totumque repleuisse voce tua mare: nunc iterum alium
Filium deploras, & tristi luctu contabescis.
Ambo fontibus cari[erant:] alter bibebat
De fonte Pegaseo, alter habebat poculum de fonte Arethusæ.
Et alter Tyndarei formosam cecinit filiam,
Et magnum Thetidis filium, & Atridam Menelaum:
Alter vero non bella, non lacrymas, verum Pana canebat,
Et pastores sonabat, & inter canendum pecora pascebat,
Et fistulas fabricabat, & suauem vitulam mulgebat,
Et puerorum oscula docebat, & Amorem
In gremio fouebat, atque Veneri carus erat.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
O Bion, omnes inclytæ vrbes, omnia oppida te deplorant.
Ascra te deflet multo magis quam Hesiodum:
Neque adeo desiderant Pindarum Bœoticæ siluæ:
Nec propter Alcæum adeo fleuit Lesbus munita,
Nec vatem suum adeo fleuit Ceium oppidum.
Te magis quam Archilochum desiderat Parus: proq. Sapphone
Adhuc tuum carmen sonat Mitylena.

* * * *

Interque Syracusanos Theocritus. verum ego tibi
Ausonici mœroris carmen cano, non alienus a cantione
Bucolica, quam docuisti tuos discipulos,

Hære-

Hæredes Musæ Doricæ nos eo honore afficiens:
Aliis opes tuas, mihi vero reliquisti carmen.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Hei hei, maluæ quum in horto interierunt,
Vel viride apium, vel florens crispum anethum,
Postea reuiuiscunt, & altero anno renascuntur:
Nos vero qui magni & fortes aut sapientes viri sumus,
Vbi semel mortui fuerimus, obscuri in terra concaua
Dormimus valde longum, infinitum, inexcitabilem somnum.
Et tu quidem in silentio conditus eris in terra:
Nymphis vero ita placet, vt rana semper canet.
Cui ego sane non inuideo: nam carmen non bonum canit.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Venenum venit Bion ad tuum os, venenum sensisti.
Quomodo ad tua labra accessit, & dulce factum non fuit?
Quis homo adeo immitis, vel miscens tibi,
Vel præbere tibi iubens venenum, effugit tuam cantionem?
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
At pœna nulla deprehendit omnes: ego vero in hoc luctu
Lacrymas fundo, tuumque fatum deploro. quod si possem
Vt Orpheus, qui descendit ad inferos, sicut olim Vlysses,
Et ante eum Alcides: ita & ego forsitan venirem ad domum
Plutonis, vt viderem an etiam Diti cantes,
Atque quid cantes audirem. Verum apud Proserpinam
Siculum aliquid resona, & suaue aliquod bucolicum cane.
Nam & illa in Siculo & Ætnæo lusit
Litore, & carmen Doricum cecinit. non inhonoratum
Carmen erit: & sicut Orpheo prius dedit
Suauiter cithara canenti reducem Eurydicen,
Sic & te ô Bion remittet montibus. Si vero & ego
Fistula cantare scirem, ipse apud Plutonem [ad recuperandum te] cantare vellem.

Κλαρονόμως μώσας τᾶς Δωρίδος ἄμμε γεραίρων.
Ἄλλοις μὲν τεὸν ὄλβον, ἐμοὶ δ' ἀπέλειψας ἀοιδάν.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Αἲ αἲ, ταὶ μαλάχαι μὲν ἐπὰν κατὰ κᾶπον ὄλωνται,
Ἢ τὰ χλωρὰ σέλινα, τό, τ' εὐθαλὲς οὖλον ἄνηθον,
Ὕστερον αὖ ζώοντι, καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι·
Ἄμμες δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἢ σοφοὶ ἄνδρες,
Ὁππότε πρῶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ
Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον.
Καὶ σὺ μὲν ἐν σιγᾷ πεπυκασμένος ἔσσεαι ἐν γᾷ·
Ταῖς νύμφαισι δ' ἔδοξεν ἀεὶ τὸν βάτραχον ᾄδειν.
Τῷ δ' ἐγὼ οὐ φθονέοιμι· τὸ γὰρ μέλος οὐ καλὸν ᾄδει.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Φάρμακον ἦλθε Βίων ποτὶ σὸν στόμα, φάρμακον εἶδες.
Πῶς τευ τοῖς χείλεσσι ποτέδραμε, κοὐκ ἐγλυκάνθη;
Τίς δὲ βροτὸς τοσσοῦτον ἀνάμερος, ἢ κεράσαι τοι,
Ἢ δοῦναι καλέων τοι φάρμακον, ἔκφυγεν ᾠδάν;
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι.
Ἄλλα δίκα κίχε πάντας· ἐγὼ δ' ἐπὶ πένθεϊ τῷδε
Δακρυχέων τεὸν οἶτον ὀδύρομαι. εἰ δυνάμην δέ,
Ὡς Ὀρφεὺς καταβὰς ποτὶ τάρταρον, ὥς ποκ' Ὀδυσσεύς,
Ὡς πάρος Ἀλκείδας, κἠγὼ τάχ' ἂν ἐς δόμον ἦλθον
Πλουτέος, ὥς κεν ἴδοιμι καὶ εἰ Πλουτῆϊ μελίσδεις,
Ὡς ἂν ἀκουσαίμην τί μελίσδεαι. ἀλλ' ἐπὶ κώρᾳ
Σικελικόν τι λίγαινε, καὶ ἁδύ τι βωκολιάσδευ.
Κἀκείνη Σικελαῖς καὶ Αἰτναίαισιν ἔπαιξεν
Αἰόσι, καὶ μέλος ἦδε τὸ Δώριον. οὐκ ἀγέραστος
Ἐσσεῖθ' ἁ μολπή· χὠς Ὀρφέϊ πρόσθεν ἔδωκεν
Ἁδέα φορμίζοντι παλίσσυτον Εὐρυδίκειαν,
Καὶ σὲ Βίων πεμψεῖ τοῖς ὤρεσιν· εἰ δέ τι κἠγὼ
Συρίσδεν δυνάμην, παρὰ Πλουτεῖ κ' αὐτὸς ἄειδον.

ΜΕΓΑΡΑ, ΓΥΝΗ ἩΡΑΚΛΕΟΥΣ,

Εἰδύλλιον δ'.

Μᾶτερ ἐμὰ τίφθ' ὧδε φίλον κατὰ θυμὸν ἰάπτεις,
Ἔκπαγλως ἀχέοισα, τὸ πρὶν δέ τοι οὐκ ἔτ' ἔρευθος
Σώζετ' ἐπὶ ῥεθέεσσι; τί μοι τόσον ἰώησαι;
Ἦ ῥ' ὅτι ἄλγεα πάσχει ἀπείριτα φαίδιμος υἱὸς
Ἀνδρὸς ὑπ' οὐτιδανοῖο, λέων ὡσεὶ θ' ὑπὸ νεβροῦ;
Ὤ μοι ἐγὼ, τί νύ μ' ὧδε θεοὶ τόσον ἠτίμασαν
Ἀθάνατοι; τί νύ μ' ὧδε κακῇ γονέες τέκον αἴσῃ;
Δύσμοιρος, ἥτ' ἐπεὶ ἀνδρὸς ἀμύμονος ἐς λέχος ἦλθον,
Τὸν μὲν ἐγὼ τίεσκον ἴσον φαέεσσιν ἐμοῖσιν,
Ἠδ' ἔτι νῦν σέβομαί τε καὶ αἰδέομαι κατὰ θυμόν.
Τοῦ δ' οὔτις γένετ' ἄλλος ἀποτμότερος ζωόντων,
Οὐδὲ τόσων σφετέρῃσιν ἐγεύσατο φροντίσι κηδέων·
Σχέτλιος, ὃς τόξοισιν ἃ οἱ πόρεν αὐτὸς Ἀπόλλων,
Ἠέ τινος κηρῶν ἢ Ἐριννύος αἰνὰ βέλεμνα,
Παῖδας ἑοὺς κατέπεφνε, καὶ ἐκ φίλον εἵλετο θυμὸν,
Μαινόμενος κατὰ οἶκον· ὁ δ' ἔμπλεος ἔσκε φόνοιο.
Τοὺς μὲν ἐγὼ δύστηνος ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Βαλλομένους ὑπὸ πατρί· (τὸ δ' οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ)
Οὐδέ σφιν δυνάμην αὔοντ' καλέουσιν ἀρῆξαι
Μητέρ' ἐμήν· ἐπεὶ ἐγγὺς ἀνίκατον κακὸν ἦεν.
Ὡς δέ τ' ὀδύρεται ὄρνις ἐπὶ σφετέροισι νεοσσοῖς
Ὀλλυμένοις, οὕστ' αἰνὸς ὄφις ἔτι νηπιάχοντας
Θάμνοις ἐν πυκινοῖσι κατεσθίει· ἡ δὲ κατ' αὐτοὺς
Πωτᾶται κλάζουσα μάλα λιγὺ πότνια μήτηρ·
Οὐδ' ἄρ' ἔχει τέκνοισιν ἐπαρκέσαι· ἦ γάρ οἱ αὐτῇ
Ἆσσον ἴμεν μέγα τάρβος ἀμειλίκτοιο πελώρου·
Ὣς ἐγὼ αἰνοτόκεια, φίλον τέκος αἰάζουσα,
Μαινομένοισι πόδεσσι δόμον κάτα πολλὸν ἐφοίτων.
Ὥς γ' ὄφελον μετὰ παισὶν ἅμα θνήσκουσα καὶ αὐτὴ
Κεῖσθαι, φαρμακόεντα δι' ἤπατος ἰὸν ἔχοισα,
Ἄρτεμι θηλυτέρῃσι μέγα κρείουσα γυναιξί.

MEGARA, VXOR HERCVLIS,

Idyllium IIII.

MATER mea quid ita carum animum affligis,
Horrifice gemens? pristinus vero tibi non amplius rubor
Conseruatur in genis? quid adeo moerore conficeris?
Anne quia infinitas patitur aerumnas inclytus filius
A viro nihili, tanquam leo ab hinnulo?
Hei mihi, cur me ita dii contumelia affecerunt
Immortales? cur me ita aduerso parentes genuerunt fato?
Ego infelix, quae postquam viri inculpati in torum veni,
Eum quidem colebam sicut oculos meos,
Et adhuc veneror ac reuereor ex animo:
Sed hoc nemo fuit alius miserior viuentium,
Neque gustauit suis curis tantum dolorum:
Miser, qui arcu quem illi praebuit ipse Apollo,
Vel alicuius ex Parcis vel Furiae diris telis,
Liberos suos interfecit, & illis caram eripuit animam,
Furens in domo; atque plenus caedis erat.
Hos ego infelix oculis meis vidi
A patre confixos: (quod neque per somnium alteri in mentem veniret)
Neque ipsis poteram opem ferre crebro inuocantibus
Matrem suam: quoniam imminebat insuperabile malum.
Verum vt queritur auicula ob suos pullos
Pereuntes, quos saeuus anguis adhuc paruulos
In densis arbustis deuorat; ipsa vero circum ipsos
Volat stridens admodum acuta voce pia mater;
Neque tamen potest filiis opem ferre: nam ad ipsum
Prope venire valde metuit immite monstrum:
Ita ego infelix mater, caram prolem deplorans,
Pedibus furiosis per domum hinc inde currebam.
Vtinam cum filiis simul mortua & ipsa
Strata iacuissem, venenatam in iecore sagittam habens,
Diana mollibus potenter imperans mulieribus.

Tunc nos vbi defleuissent, amicis manibus parentes
Vna cum multis inferiis in communi posuissent rogo:
Et omnium ossa in vna aurea vrna
Collecta, in eo loco vbi primum nati sumus, sepeliissent.
Nunc vero illi Theben equorum altricem incolunt,
Aonii campi pinguem glebam arantes:
Ego vero in Tirynthe aspera Iunonis vrbe
Multis misera afficior doloribus cor
Eodem modo semper: neque a lacrymis vlla est quies.
Sed maritum exiguo tempore oculis conspicio
Domi nostræ, nam illi multorum paratum est opus
Laborum, quos terra marique oberrans
Sustinet, ex saxo aut ferro animum habens
Rigidum in pectore. tu vero sicut aqua liquescis.
Per noctes lugens, & ex Ioue quotquot dies sunt.
Alius autem nemo me exhilararit astans
Affinium: non enim illos ædium paries retinet,
Sed omnes procul vltra pinosum Isthmum
Habitant: neque vllus est ad quem respiciens,
Vt mulier afflicta, carum cor recreare possim,
Excepta Pyrrha sorore: ea vero & ipsa
Propter virum suum Iphiclum multo dolore conficitur,
Filium tuum: omnium enim ærumnosissimos liberos
Te deo & viro mortali peperisse credo.
Sic loquuta est: & teneriores lacrymæ malis
In pulchrum ipsius sinum e palpebris fundebantur,
Recordanti liberorum & suorum deinde parentum.
Eodem autem modo lacrymis albas genas rigabat
Alcmena: grauiter autem hæc & ex animo ingemiscens,
Verbis sapientibus caram nurum sic alloquuta est,
Filia prolibus infelix, quomodo hoc in mentem tibi venit
Tellem? quomodo nos vis commouere ambas,
Intolerabiles curas commemorans? quas non nunc primum defleuimus.
An non sufficiunt quibus afficimur semper in proximum quemque diem

Τῷ χ' ἡμᾶς κλαύσαντε φίλαις ἐπὶ χερσὶ τοκῆες
Πολλοῖς σὺν κτερέεσσι πυρῆς ἐπέβησαν ὁμοίης·
Καί κεν ἕνα χρύσειον ἐς ὀστέα κρωσσὸν ἁπάντων
Λέξαντες κατέθαψαν ὅθι πρῶτον γενόμεσθα.
Νῦν δ' οἱ μὲν Θήβην ἱπποτρόφον ἐνναίουσιν,
Ἀονίου πεδίοιο βαθεῖαν βῶλον ἀροῦντες·
Αὐτὰρ ἐγὼ Τίρυνθα κατὰ κραναὴν πόλιν Ἥρας
Πολλοῖσιν δύστηνος ἰάπτομαι ἄλγεσιν ἦτορ
Αἰεὶ ὁμῶς· δακρύων δὲ πάρεστί μοι οὐδέ τ' ἐρωή·
Ἀλλὰ πόσιν μὲν ὁρῶ παῦρον χρόνον ὀφθαλμοῖσιν
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ· πολέων γάρ οἱ ἔργον ἑτοῖμον
Μόχθων, τοὺς ἐπὶ γαῖαν ἀλώμενος ἠδὲ θάλασσαν·
Μοχθίζει, πέτρης ὅγ' ἔχων νόον ἢ σιδήρου
Καρτερὸν ἐν στήθεσσι. σὺ δ' ἠΰτε λείβεαι ὕδωρ,
Νύκτας τε κλαίουσα καὶ ἐκ Διὸς ἤματ' ὁπόσσα.
Ἄλλος μὰν οὐκ ἄν τις ἐϋφρήναι με παραστὰς
Κηδεμόνων· οὐ γάρ σφι δόμων κατὰ τοῖχος ἐέργει·
Καὶ λίην πάντες γε πέρην πιτυώδεος Ἰσθμοῦ
Ναίουσ'· οὐδέ μοί ἐστι πρὸς ὅντινά κε βλέψασα,
Οἷα γυνὴ πανάποτμος, ἀναψύξαιμι φίλον κῆρ·
Νόσφι γε δὴ Πύῤῥης συνομαίμονος· ἡ δὲ καὶ αὐτὴ
Ἀμφὶ πόσει σφετέρῳ πλέον ἄχθεται Ἰφικλῆϊ,
Σῷ υἱῷ· πάντων γὰρ ὀϊζυρώτατα τέκνα
Γείνασθαί σε θεῷ τε καὶ ἀνέρι θνητῷ ἔολπα.

Ὣς ἄρ' ἔφη· τὰ δέ οἱ θαλερώτερα δάκρυα μήλων
Κόλπον ἐς ἱμερόεντα κατὰ βλεφάρων ἐχέοντο.
Μνησαμένῃ τέκνων τε καὶ ὧν μετέπειτα τοκήων.
Ὣς δ' αὔτως δακρύοισι παρήϊα λεύκ' ἐδίαινεν
Ἀλκμήνη· βαρὺ δ' ἥγε καὶ ἐκ θυμοῦ στενάχουσα,
Μύθοισιν πυκινοῖσι φίλην νυὸν ὧδε μετηύδα,

Δαιμονίη παίδων, τί νύ τοι φρεσὶν ἔμπεσε τοῦτο
Πευκαλίμῃς; πῶς ἄμμι ἐθέλεις ὀρθυνέμεν ἄμφω,
Κήδε' ἄλαστα λέγουσα; τὰ δ' οὐ νῦν πρῶτα κέκλαυται.
Οὐχ ἅλις οἷς ἐχόμεσθα τὸ δεύτατον αἰὲν ἐπ' ἦμαρ

Γιγνομέ-

Γιγνομένοις; μάλα μὲν γε φιλοθρήνης κέ τις εἴη
Ὅστις ἀριθμήσειεν ἐφ' ἡμετέροις ἀχέεσσι.
Θάρσει· οὐ τοιῆσδ' ἐκυρήσαμεν ἐκ Διὸς αἴσης.
Καὶ δ' αὐτὴν ὁρόω σε φίλον τέκος ἀζύτοισιν
Ἄλγεσι μοχθίζουσαν· ἐπιγνώμων δέ τοι εἰμὶ
Ἀχαλάαι, ὅτε δή γε καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστί.
Καί σε μάλ' ἐκπάγλως ὀλοφύρομαι ἠδ' ἐλεαίρω,
Οὕνεκεν ἡμετέροιο λυγροῦ μετὰ δαίμονος ἔσχες,
Ὅς θ' ἡμῖν ἐφύπερθε καρής βαρὺς αἰωρεῖται.
Ἴστω γὰρ κούρη τε καὶ εὔανος Δημήτηρ,
(Ἅς κε μέγα βλαφθείς τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ
Δυσμενέων) μηδέν σε χερειότερον φρεσὶν ᾗσι
Στέργειν ἢ εἴπερ μοι ὑπ' ἐκ νηδύφιν ἦλθες,
Καί μοι τηλυγέτη ἐνὶ δώμασι παρθένος ἦσθα·
Οὐδ' αὐτὴν γέ νυ πάμπαν ἔολπά σε τοῦτό γε λήθειν.
Τῷ μηδ' ἐξείπῃς τό γ' ἐμὸν θάλος, ὥς σευ ἀκηδῶ,
Μηδ' εἰ κ' ἠϋκόμου Νιόβης πυκινώτερα κλαίω.
Οὐδὲν γὰρ νεμεσητὸν ὑπὲρ τέκνου γοάασθαι
Μητέρι δυσπαθέοντος· ἐπεὶ δέκα μῆνας ἔκαμνον,
Πρὶν καί πέρ τ' ἰδέειν μιν, ἐμῷ ὑπὸ ἧπαρ ἔχουσα·
Καί με πυλάρταο σχεδὸν ἤγαγεν Ἀϊδωνῆος·
Ὧδε ἑ δυστοκέουσα κακὰς ὠδῖνας ἀνέτλαν.
Νῦν δέ μοι οἴχεται οἶος ἐπ' ἀλλοτρίης νέον ἄθλον
Ἐκτελέων· οὐδ' οἶδα δυσάμμορος εἴτε μιν αὖτις
Ἐνθάδε νοστήσαντ' ὑποδέξομαι, εἴτε καὶ οὐκί.
Πρὸς δ' ἔτι μ' ἐπτοίησε διὰ γλυκὺν αἰνὸς ὄνειρος
Ὕπνον· δειμαίνω δέ, παλίγκοτον ὄψιν ἰδοῦσα,
Ἐκπάγλως, μή μοι τι τέκνοις ἀποθύμιον ἔρδῃ.
Εἴσατο γάρ μοι ἔχων μακέλην εὐεργέα χερσὶ
Παῖς ἐμὸς ἀμφοτέρῃσι βίη Ἡρακληείη·
Τῇ μεγάλην ἐλάχαινε (δεδεγμένος ὡς ἐπὶ μισθῷ)
Τάφρον, τηλεθάοντος ἐπ' ἐσχατιῇ τινὸς ἀγροῦ,
Γυμνός, ἄνευ χλαίνης τε καὶ εὐμίτροιο χιτῶνος.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ παντὸς ἀφίκετο πρὸς τέλος ἔργου,

Incidentibus? vt admodum lugendi cupidus sit
Qui nostra mala numerare velit.
Bono animo esto: non tale fatum ex deo sortitæ sumus:
Nam te quoque video, cara filia, ingenti
Dolore confici: ignosco vero tibi
Quod doles: quoniam & lætitiæ satietas est.
Et te valde vehementer deploro ac misereor,
Quod nostræ tristis fortunæ particeps facta es,
Quæ capitibus nostris grauis incumbit.
Nam sciat Proserpina & decenter velata Ceres,
(Quas cum suo magno malo sponte aliquis periure iurauerit
Ex hostibus) quod te non minus in animo meo
Caram habeo, quam si mihi ex vtero egressa esses,
Et mihi vnica in domo virgo esses.
Neque te ipsam hoc omnino latere existimo.
Quare ne dicas, meum germen, quod te non curo,
Non, quanuis crebrius ploro quam pulchra Niobe.
Neque enim culpanda est si propter filium lugeat
Mater afflictum: quoniam decem mensium laborem sustinui,
Priusquam ipsum aspicerem, quem sub hepate meo habebam,
Et me adduxit prope munitas habentem portas Plutonem:
Sic ipsum difficulter enixa graues dolores pertuli.
Nunc vero abest peregre, nouum certamen
Perficiens: neque infelix scio verum ipsum
Huc reducem receptura sim nec ne.
Præterea etiam somnium triste terruit me per dulcem
Somnum: quare metuo, quum infelicem visionem viderim,
Vehementer, nequid liberis iniucundum adferat.
Visus est enim mihi, tenens ligonem fabrefactum manibus
Ambabus filius meus Hercules:
Quo magnam effodiebat (tanquam suscepisset [hoc opus pacta] mercede)
Fossam in extremitate cuiusdam florentis agri,
Nudus, absque læna, & absque cinctili tunica.
Sed, postquam totius peruenerat ad finem operis,

Validum vitiferæ elaborans munimentum areæ:
Tunc ille defixo ligone in eminenti
Sulco induturus erat vestes quibus ante indutus fuerat.
Subito vero eluxit supra fossam profundam
Ignis indefessus, & immensa circa ipsum flamma voluebatur.
Verum ille semper velocibus retrocedebat pedibus,
Effugere cupiens sæuam vim Vulcani:
Semper vero ante suum corpus, velut scutum,
Quatiebat ligonem: oculisque huc illuc
Circumspiciebat, ne ipsum aduereret infestus ignis.
Huic quidem opem ferre cupiens (vt mihi videbatur)
Iphiclus magnanimus in terram cecidit lapsus,
Priusquam ad [ipsum] peruenirer: neque rectus rursum resurgere potuit,
Sed immobiliter iacebat, sicut imbecillus senex,
Quem etiam inuitum vi coëgit iniucunda senecta
Concidere: iacet autem humi defixus ibi,
Donec quis manu attraxerit prætereuntium,
Reueritus aspectum senilem canæ barbæ:
Ita in terra voluebatur bellicosus Iphiclus.
At ego flebam ope destitutos videns
Filios meos: donec mihi excussus est dulcis somnus
Ex oculis, & aurora statim illustris prodiit.
Talia mihi somnia mentem perterruerunt
De nocte: verum omnia ad Eurysthea vertantur,
A domo nostra: fiatque vates illi
Animus meus, nec quid aliud fortuna perficiat.

Καρτερὸν οἰνοπέδοιο πονούμενος ἕρκος ἀλωῆς,
Ἤτοι ὁ λίστρον ἔμελλεν ἐπὶ προύχοντος ἐρείσας
Ἀνδήρου καταδῦναι ἃ καὶ πάρος εἵματα ἕστο·
Ἐξαπίνης δ' ἀνέλαμψεν ὑπὲρ καπέτοιο βαθείης
Πῦρ ἄμοτον· περὶ δ' αὐτὸν ἀθέσφατος εἰλεῖτο φλόξ.
Αὐτὰρ ὅγ' αἰὲν ὄπισθε θοοῖς ἀνεχάζετο ποσσὶν,
Ἐκφυγέειν μεμαὼς ὀλοὸν μένος Ἡφαίστοιο·
Αἰεὶ δὲ προπάροιθεν ἑοῦ χροὸς, ἠΰτε γέρρον,
Νώμασκεν μακέλην· περὶ δ' ὄμμασιν ἔνθα καὶ ἔνθα
Πάπταινεν μὴ δή μιν ἐπιφλέξῃ δήιον πῦρ.
Τῷ μὲν ἀοσσῆσαι λελιημένος (ὥς μοι ἐΐκτο)
Ἰφικλέης μεγάθυμος, ἐπ' οὔδεϊ κάππεσ' ὀλισθὼν,
Πρίν γ' ἐλθεῖν· οὐδ' ὀρθὸς ἀναστῆναι δύνατ' αὖτις,
Ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔκειτο, γέρων ὡσεί τ' ἀμενηνὸς,
Ὅντε καὶ οὐκ ἐθέλοντα βιήσατο γῆρας ἀτερπὲς
Καππεσέειν· κεῖται δ' ὅγ' ἐπὶ χθονὸς ἔμπεδον αὔτως,
Εἰσόκε τὶς χειρὸς μιν ἀνειρύσῃ παριόντων,
Αἰδεσθεὶς ὄπιδα προτέρην πολιοῖο γενείου.
Ὣς ἐν γῇ λελίαστο σακέσπαλος Ἰφικλείης.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαίεσκον ἀμηχανέοντας ὁρῶσα
Παῖδας ἐμοὺς, μέχρι δή μοι ἀπέσσυτο νήδυμος ὕπνος
Ὀφθαλμῶν, ἠὼς δὲ παραυτίκα φαίδιμος ἦλθε.
Τοῖα φίλη μοι ὄνειρα διὰ φρένας ἐπτοίησαν
Παννυχίη· τὰ δὲ πάντα πρὸς Εὐρυσθῆα τρέποιτο,
Οἴκου ἀφ' ἡμετέροιο· γένοιτο δὲ μάντις ἐκείνῳ
Θυμὸς ἐμὸς, μηδ' ἄλλο παρὲκ τελέσειέ τι δαίμων.

Idyllium V.

Qvvm ventus leniter mare glaucum ferit,
Timidus me solicitat animus, nec amplius Musa
Grata est, sed multo magis me rapit tranquillitas:
At quando resonat canum pelagus, & vnda marina
Incuruata spumat, ac plurimi fluctus agitantur,
Ad terram oculos conuerto & arbores, mare autem fugio:

Εἰδύλλιον ε'.

Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν ὅταν ὤνεμος ἀτρέμα βάλλῃ,
Τὰν φρένα τὰν δειλὰν ἐρεθίζομαι, οὐδ' ἔτι Μοῖσα
Ἐντὶ φίλα, ποτάγει δὲ πολὺ πλέον ἄμμι γαλάνα·
Ἀλλ' ὅταν ἀχήσῃ πολιὸς βυθὸς, ἁ δὲ θάλασσα
Κυρτὸν ἐπαφρίζῃ, τὰ δὲ κύματα [illegible] μεμήνῃ,
Ἐς χθόνα παπταίνω καὶ δένδρεα, τὰν δ' ἅλα φεύγω·

Γᾶ δέ μοι ἁ πιστά, ταχὰ δ' εὔσκιος ἅδεν ὕλα·
Ἔνθα καὶ ἢν πνεύσῃ πολὺς ὤνεμος, ἁ πίτυς ᾄδει.
Ἦ κακὸν ὁ γριπεὺς ζώει βίον, ᾧ δόμος ἁ ναῦς,
Καὶ πόνος ἐντὶ θάλασσα, καὶ ἰχθύες ἁ πλανὸς ἄγρα.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γλυκὺς ὕπνος ὑπὸ πλατάνῳ βαθυφύλλῳ·
Καὶ παγᾶς φιλέοιμι τὸν ἐγγύθεν ἦχον ἀκούειν,
Ἃ τέρπει ψοφέοισα τὸν ἀγρικόν, οὐχὶ ταράσσει.

Terraque mihi fida videtur, & statim opaca silua placet:
In qua magno etiam spirante vento pinus canit.
Malam profecto piscator vitam degit, cui domus est nauis,
Et labor in mari, & pisces fallax venatio.
At mihi dulcis somnus sub platano comata:
Et fontis amem vicinum murmur audire,
Qui oblectat strepitu agrestem, non exterret.

Εἰδύλλιον ϛ'.

Ἤρα Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος, ἤρατο δ' Ἀχὼ
Σκιρτητᾶ Σατύρω, Σάτυρος δ' ἐπεμήνατο Λύδᾳ.
Ὡς Ἀχὼ τὸν Πᾶνα, τόσον Σάτυρος φλέγεν Ἀχώ,
Καὶ Λύδα Σατυρίσκον· ἔρως δ' ἐσμύχετ' ἀμοιβᾷ.
Ὅσον γὰρ τήνων τὶς ἐμίσεε τὸν φιλέοντα,
Τόσον ὁμῶς φιλέων ἠχθαίρετο, πάσχε δ' ἄποινα.
Ταῦτα λέγω πᾶσιν τὰ διδάγματα τοῖς ἀνεράστοις·
Στέργετε τὼς φιλέοντας, ἵν' ἢν φιλέητε, φιλῆσθε.

Idyllium VI.

PAN amabat Echo vicinam, Echo autem ardebat
Saltatorem Satyrum, Satyrus vero insane deperibat Lydam:
Quantum Echo Pana, tantum & Satyrus Echo vrebat,
Et Satyrum Lyda: sic amor per vices flagrabat.
Quantum enim ipsorum aliquis amantem oderat,
Tantum & ipse amans odiosus erat, & patiebatur vindictam.
Hæc ego documenta narro ab amore alienis:
Diligite amantes, vt, si ametis, redamemini.

Εἰδύλλιον ζ'.

Ἕσπερε, τᾶς ἐρατᾶς χρύσεον φάος Ἀφρογενείας,
Ἕσπερε, κυανέας ἱερὸν φίλε νυκτὸς ἄγαλμα,
Τόσον ἀφαυρότερος μήνας ὅσον ἔξοχος ἄστρων,
Χαῖρε φίλος· καί μοι ποτὶ ποιμένα κῶμον ἄγοντι
Ἀντὶ σελαναίας τὺ δίδου φάος· ὥνεκα τήνα
Σάμερον ἀρχομένα, τάχιον δύεν. οὐκ ἐπὶ φωρὰν
Ἔρχομαι, οὐδ' ἵνα νυκτὸς ὁδοιπορέοντ' ἐνοχλήσω·
Ἀλλ' ἐράω· καλὸν δέ τ' ἐρασσαμένῳ συνερᾶσθαι.

Idyllium VII.

VESPER, aurea lux amabilis Veneris,
Care Vesper cærulex noctis imago sacra,
Tantum obscurior Luna, quantum præstantior astris,
Salue dilecte: & mihi ad pastorem commessatum eunti
Tu lumen præbeto vice lunæ: hæc enim
Incipiens hodie, citius occidit. Non ad furandum
Eo, nec vt iter noctu facientem inuadam:
Sed amo: decet autem amantem simul ab aliis amari.

Εἰδύλλιον η'.

Ἀλφειὸς μετὰ Πῖσαν ἐπὴν κατὰ πόντον ὁδεύῃ,
Ἔρχεται εἰς Ἀρέθοισαν ἄγων κοτινηφόρον ὕδωρ,
Ἕδνα φέρων καλὰ φύλλα καὶ ἄνθεα, καὶ κόνιν ἱράν·
Καὶ βαθὺς ἐμβαίνει τοῖς κύμασι· τὰν δὲ θάλασσαν
Νέρθεν ὑποτροχάει, κοὐ μίγνυται ὕδασιν ὕδωρ·

Idyllium VIII.

ALPHEVS post Pisam vbi mare ingressus est,
Procedit in Arethusam, aquam adducens oleastros vectantem,
[Et] dona ferens pulchras frondes, floresque, & sacrum puluerem:
Et profundus vndas ingreditur: sub mari autem
Inferius currit, nec aqua aquæ miscetur.

Cæterum mare non sensit transeuntem fluuium.
[Sic] puer ille grauiter afficiens, mala machinans, ardua docens,
Cupido, amnem quoque propter amoris vim natare docuit.

Ἁ δ' οὐκ οἶδε θάλασσα διερχόμενον ποταμοῖο.
Κῶρος δεινοθέτας, κακομάχανος, αἰνὰ διδάσκων,
Καὶ ποταμὸν διὰ φίλτρον Ἔρως ἐδίδαξε κολυμβῆν.

EIVSDEM

Epigramma in Amorem arantem.

Pace deposita & arcu, boum agitatricem accepit virgam
Perniciosus Amor: pendebat illi pera ab humeris:
Et quum iunxisset sub iugo laborum patiens collum taurorum,
Seminauit Cereris sulcum frugiferum.
Dixit autem, sursum aspiciens, ipsi Ioui, Comburere arua,
Ne te Europæ bouem aratro subiiciam.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Ἐπίγραμμα εἰς Ἔρωτα ἀροτριῶντα.

Λαμπάδα θεὶς καὶ τόξα, βοηλάτιν εἵλετο ῥάβδον
Οὖλος Ἔρως, πήρην δ' εἶχε κατωμαδίην·
Καὶ ζεύξας ταλαεργὸν ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα ταύρων,
Ἔσπειρεν Δηοῦς αὔλακα πυροφόρον.
Εἶπε δ' ἄνω βλέψας αὐτῷ Διΐ, Πρῆσον ἀρούρας,
Μή σε τὸν Εὐρώπης βοῦν ὑπ' ἄροτρα βάλω.

ΒΙΩΝΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΑΔΩΝΙΔΟΣ, Εἰδύλλιον α΄.

Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Μηκέτι πορφυρέοις ἐνὶ φάρεσι Κύπρι καθεῦδε·
Ἔγρεο δειλαία κυανόστολε, καὶ πλατάγησον
Στάθεα, καὶ λέγε πᾶσιν, Ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ' ὤρεσι μηρὸν ὀδόντι
Λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπείς, καὶ Κύπριν ἀνιῇ
Λεπτὸν ἀποψύχων· τὸ δέ οἱ μέλαν εἴβεται αἷμα
Χιονέας κατὰ σαρκός· ὑπ' ὀφρύσι δ' ὄμματα ναρκεῖ,
Καὶ τὸ ῥόδον φεύγει τῶ χείλεος· ἀμφὶ δὲ τήνῳ
Θνάσκει καὶ τὸ φίλαμα τὸ μήποτε Κύπρις ἀφήσει.
Κύπριδι μὲν τὸ φίλαμα καὶ οὐ ζώοντος ἀρέσκει·
Ἀλλ' οὐκ εἶδεν Ἄδωνις ὅ μιν θνάσκοντ' ἐφίλασεν.
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Ἄγριον ἄγριον ἕλκος ἔχει κατὰ μηρὸν Ἄδωνις,
Μεῖζον δ' ἁ Κυθέρεια φέρει ποτικάρδιον ἕλκος.
Κεῖνον μὲν περὶ παῖδα φίλοι κύνες ὠρύσαντο,
Καὶ νύμφαι κλαίουσιν Ὀρειάδες· ἁ δ' Ἀφροδίτα,
Λυσαμένα πλοκαμῖδας, ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται
Πενθαλέα, νήπλεκτος, ἀσάνδαλος· αἱ δὲ βάτοι νιν
Ἐρχομέναν τελέθοντι, καὶ ἱερὸν αἷμα δρέπονται.
Ὀξὺ δὲ κωκύουσα, δι' ἄγκεα μακρὰ φορεῖται,
Ἀσσύριον βοόωσα πόσιν, καὶ παῖδα καλεῦσα.
Ἀμφὶ δέ μιν μέλαν αἷμα παρ' ὀμφαλὸν ᾐωρεῖτο.
Στάθεα δ' ἐκ μηρῶν φοινίσσετο· οἱ δ' ὑπομάζοι
Χιόνεοι τὸ πάροιθεν Ἀδώνιδι πορφύροντο.
Αἶ αἶ τὰν Κυθέρειαν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.

BIONIS SMYRNÆI IDYLLIA.

EPITAPHIVM ADONIDIS, Idyllium I.

Lamentor Adonidem: interiit pulcher Adonis.
Periit pulcher Adonis, adlamentantur Amores.
Ne amplius purpureis in vestibus dormias Venus:
Surge misera, pullata & plange
Pectora, & dic omnibus, Periit pulcher Adonis.
Lamentor Adonidem, adlamentantur Amores.
Formosus Adonis in montibus iacet, femur dente
Candidum candido dente percussus, & Venerem dolore afficit,
Tenuiter spirans: ater vero cruor manat
Niueam per carnem: sub superciliis autem oculi torpent,
Et rosa [id est roseus color] labrorum fugit, vnaque cum illo
Moritur & osculum quod Venus nunquam relinquet.
Veneri quidem osculum, etiam non amplius viuentis, gratum est,
Sed Adonis nō sensit quod ipsum morientem osculata est.
Lamentor Adonidem, adlamentantur Amores.
Atrox atrox vulnus habes in femore Adonis,
Maius autem Venus habet in corde vulnus.
Circa illum puerum & cari canes vlularunt,
Et Nymphæ plorant Oreades: ipsaque Venus,
Solutis capillis, per saltus errat
Lugubris, incompta, nudis pedibus: & rubi ipsam
Incedentem infestant, ac sacrum sanguinem carpunt.
Acuta autem voce eiulans, per longas valles fertur,
Assyrium maritum clamore requirens & puerum vocans.
At circa ipsius vmbilicum ater sanguis alte erumpebat,
Et a femore pectus cruentabatur: costarum autem loca
Niuea prius Adonidi rubebant.
Ah ah Venus, adlamentantur Amores.

Amisit

Amisit pulchrum illum virum, vnaq. sacram formam amisit,
Nam dum vixit Adonis, Veneri praeclara forma fuit:
Commortua cum Adonide est & forma Veneris, hei hei.
Montes omnes & quercus dicunt, Ah Adoni:
Et fluuii deflent luctus Veneris,
Et fontes Adonidem in montibus deplorant:
Flores autem prae dolore rubefiunt. Venus vero
Per omnes colles & per vrbem flebiliter canit.
Ah ah Venus, periit pulcher Adonis.
Echo occinuit cum clamore, Periit pulcher Adonis.
Veneris dirum amorem quis non deploret? hei hei.
Vt vidit, vt cognouit Adonidis intolerabile vulnus,
Vt vidit purpureum sanguinem in marcescente femore,
Brachia expandens gemendo dicebat, Mane Adoni,
Miser mane Adoni, vt te postremum inueniam,
Vt te amplectar, & labra labris misceam.
Expergiscere paulisper Adoni, iamque postremo me osculare:
Tantillum me osculare donec viuit osculum;
Donec ab anima in meum os, & in meum iecur
Spiritus tuus fluxerit, & tuum dulcem amorem exuxero,
Atque imbibero amorem. osculum autem hoc asseruabo
Tamquam ipsum Adonidem: quando tu me infelix fugis.
Fugis longe Adoni, & abis ad Acherontem,
Et tristem regem & immitem: ego vero misera
Viuo, & dea sum, neque te persequi possum.
Accipe Proserpina virum meum. nam tu es [illegible]
Longe me potentior: & quicquid pulchrum est, ad te deuoluitur.
Sum autem ego valde infelix, & inexhausto dolore conficior,
Deplorans Adonidem, quod extinctus est, teque timeo.
Moreris o desideratissime: amor autem sicut somnium mihi auolauit.
At Venus vidua est, & Amores in domo inanes sunt.
Tecum vero vna cestus periit: quid enim temerarie venabaris?
Quum adeo pulcher esses, cum feris congredi ausus es?
Si lugebat Venus, Amores vna lugebant.

Ὤλεσε τὸν καλὸν ἄνδρα, συνώλεσεν ἱερὸν εἶδος.
Κύπριδι μὲν καλὸν εἶδος ὅτι ζώεσκεν Ἄδωνις·
Κάτθανε δ᾽ ἁ μορφὰ σὺν Ἀδώνιδι Κύπριδος, αἲ αἴ.
Ὤρεα πάντα λέγοντι καὶ αἱ δρύες, Αἲ τὸν Ἄδωνιν·
Καὶ ποταμοὶ κλαίουσι τὰ πένθεα τᾶς Ἀφροδίτας,
Καὶ παγαὶ τὸν Ἄδωνιν ἐν ὤρεσι δακρύοντι,
Ἄνθεα δ᾽ ἐξ ὀδύνας ἐρυθαίνεται· ἁ δὲ Κυθήρη
Πάντας ἀνὰ κναμὼς καὶ ἀνὰ πτόλιν οἰκτρὸν ἀείδει.

Αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Ἀχὼ δ᾽ ἀντεβόασεν, Ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Κύπριδος αἰνὸν ἔρωτα τίς οὐκ ἔκλαυσεν ἄν; αἲ αἴ.
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐνόησεν Ἀδώνιδος ἄσχετον ἕλκος,
Ὡς ἴδε φοίνιον αἷμα μαραινομένῳ περὶ μηρῷ,
Πάχεας ἀμπετάσασα, κινύρετο, Μεῖνον Ἄδωνι
Δύσποτμε, μεῖνον Ἄδωνι, πανύστατον ὥς σε κιχείω,
Ὥς σε περιπτύξω, καὶ χείλεα χείλεσι μίξω.
Ἔγρεο τυτθὸν Ἄδωνι, τὸ δ᾽ αὖ πύματόν με φίλασον.
Τοσσοῦτόν με φίλασον ὅσον ζώῃ τὸ φίλαμα·
Ἄχρις ἀπὸ ψυχῆς ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ
Πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ, τὸ δὲ σεῦ γλυκὺ φίλτρον ἀμέλξω,
Ἐκ δὲ πίω τὸν ἔρωτα· φίλαμα δὲ τοῦτο φυλάξω
Ὡς αὐτὸν τὸν Ἄδωνιν· ἐπεὶ σύ με δύσμορε φεύγεις.
Φεύγεις μακρὸν Ἄδωνι, καὶ ἔρχεαι εἰς Ἀχέροντα,
Καὶ στυγνὸν βασιλῆα καὶ ἄγριον· ἁ δὲ τάλαινα
Ζώω· καὶ θεὸς ἐμμὶ, καὶ οὐ δύναμαί σε διώκειν.
Λάμβανε Περσεφόνα τὸν ἐμὸν πόσιν· ἐσσὶ καὶ αὐτὰ (ῥεῖ.
Πολλὸν ἐμεῦ κρέσσων· τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρ-
Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ πανάποτμος, ἔχω δ᾽ ἀκόρεστον ἀνίαν,
Καὶ κλαίω τὸν Ἄδωνιν, ὅ μοι θάνε, καί σε φοβεῦμαι.
Θνάσκεις ὦ τριπόθατε· πόθος δέ μοι ὡς ὄναρ ἔπτη·
Χήρη δ᾽ ἁ Κυθέρεια, κενοὶ δ᾽ ἀνὰ δώματ᾽ Ἔρωτες.
Σοὶ δ᾽ ἅμα κεστὸς ὄλωλε· τί γὰρ τόλμηρε κυνάγεις;
Καλὸς ἐὼν τοσσοῦτον ἐμήναο θηρὶ παλαίειν;
Ὧδ᾽ ὀλοφύρατο Κύπρις· ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες,

Αἲ αἴ

Αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Δάκρυον ἁ Παφία τόσσον χέει, ὅσσον Ἄδωνις
Αἷμα χέει· τὰ δὲ πάντα ποτὶ χθονὶ γίγνεται ἄνθη·
Αἷμα ῥόδον τίκτει, τὰ δὲ δάκρυα τὰν ἀνεμώναν.
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Μηκέτ' ἐνὶ δρυμοῖσι τὸν ἀνέρα μύρεο Κύπρι·
Ἔστ' ἀγαθὰ στιβάς, ἔστιν Ἀδώνιδι φυλλὰς ἑτοίμα·
Λέκτρον ἔχει Κυθέρεια τὸ σὸν τόδε νεκρὸς Ἄδωνις.
Καὶ νέκυς ὢν καλός ἐστι, καλὸς νέκυς οἷα καθεύδων.
Κάτθεο καὶ μαλακοῖς ἐνὶ φάρεσιν οἷς ἐνίαυεν,
Τοῖς μετὰ σεῦ ἀνὰ νύκτα τὸν ἱερὸν ὕπνον ἐμόχθει,
Παγχρυσῷ κλιντῆρι· πόθει καὶ στυγνὸν Ἄδωνιν.
Βάλλε δ' ἐπὶ στεφάνοισι καὶ ἄνθεσι· πάντα σὺν αὐτῷ,
Ὡς τῆνος τέθνακε, καὶ ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη.
Ῥαῖνε δέ μιν μύρτοισιν, ἀλείφασι, ῥαῖνε μύροισιν·
Ὀλλύσθω μύρα πάντα, τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Ἄδωνις.
Κέκλιται ἁβρὸς Ἄδωνις ἐν εἵμασι πορφυρέοισιν·
Ἀμφὶ δέ μιν κλαίοντες ἀναστενάχουσιν Ἔρωτες,
Κειράμενοι χαίτας ἐπ' Ἀδώνιδι· χὢ μὲν ὀϊστώς,
Ὃς δ' ἐπὶ τόξον ἔβαιν', ὃς δ' εὔπτερον ἆγε φαρέτραν.
Χὢ μὲν ἔλυσε πέδιλον Ἀδώνιδος· ὃς δὲ λέβησι
Χρυσείοις φορέησιν ὕδωρ, ὁ δὲ μηρία λούει·
Ὃς δ' ὄπιθεν πτερύγεσσιν ἀναψύχει τὸν Ἄδωνιν·
Αὐτὰν τὰν Κυθέρειαν ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Ἔσβεσε λαμπάδα πᾶσαν ἐπὶ φλιαῖς Ὑμέναιος,
Καὶ στέφος ἐξεπέτασσε γαμήλιον. οὐκέτι δ' Ὑμὰν,
Ὑμὰν οὐκέτ' ἀειδόμενον μέλος ᾄδεται, αἲ αἲ.
Αἲ αἲ καὶ τὸν Ἄδωνιν ἔτι πλέον, αἲ Ὑμέναιον.
Αἱ Χάριτες κλαίοντι τὸν υἱέα τῶ Κινύραο,
Ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐν ἀλλάλοισι λέγοισαι·
Αὐταὶ δ' ὀξὺ λέγοντι πολὺ πλέον ἢ τὺ Διώνα.
Καὶ Μοῖραι τὸν Ἄδωνιν ἀνακλαίουσιν Ἄδωνιν,
Καί μιν ἐπαείδουσιν· ὁ δέ σφισιν οὐκ ἐπακούει·
Οὐ μὰν οὐκ ἐθέλει, κώρα δέ μιν οὐκ ἀπολύει.

Væ væ Veneri, interiit pulcher Adonis.
Lacrymarum tantum Venus effundit, quantum Adonis
Sanguinis fundit. Hæc vero omnia in terra conuertuntur in flores:
Sanguis rosam gignit, sed lacrymæ anemonen.
Lamentor Adonidem, interiit pulcher Adonis.
Ne in siluis amplius virum deplora ô Venus.
Est recte instructus torus, est Adonidi totus paratus.
Tuum ô Venus hunc lectulum tenet mortuus Adonis:
Et, licet mortuus, tamen pulcher est: pulcher mortuus, quasi dormiens.
Depone [eum] & in mollibus vestibus in quibus cubabat,
In quibus tecum per noctem facium somnum capiebat,
In aurea culcitra: require Adonin, etiamsi tristi sit aspectu.
Depone [eum] inter coronas & & flores: omnes cum eo,
Postquã ille mortuus est, omnes [inquam] flores etiam contabuerunt.
Riga autem ipsum myrtis, [variis] olei generibus, riga vnguentis:
Pereant vnguenta omnia: tuum vnguentum periit Adonis.
Recubat tener Adonis purpureis in vestibus:
Circa eum autem plorantes gemunt Amores,
Tonsi capillos propter Adonidem: & hic quidem sagittas,
Ille vero arcum calcat: alius volucrem frangit pharetram,
Alius calceamentum Adonidis soluit: alius lebetibus
Aureis fert aquam, alius femora lauat:
Alius retro alis refrigerat Adonidem.
Ipsam Cythercam adlamentantur Amores.
Extinxit totam facem in limine Hymenæus,
Et coronam nuptialem expandit: non amplius Hymen,
Hymen non amplius cantilena est: [sed] cantatur ah ah.
Ah ah propter Adonidem adhuc magis, ah propter Hymenæum.
Charites deplorant filiũ Cinyræ:
Periit pulcher Adonis, inter se dicentes,
Et id voce acutiore dicunt quam tu Dione.
Et Parcæ Adonidem deplorant Adonidem,
Et ipsum cantu reuocant: at ille non exaudit:
Non sane, neque vult, Proserpina ipsum non dimittit.

Λῆγε γόων Κυθέρεια, τὸ σάμερον ἴσχεο κώμων· (σαι.
Δεῖ σε πάλιν κλαῦσαι, πάλιν εἰς ἔτος ἄλλο δακρῦ-

Finem facito Cytherea lugendi, & hodie abstine a conuiuiis.
Nam te rursum lugere oportet, atque in alium annum lacrymari.

Εἰδύλλιον β΄.

Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος, ἐν ἄλσεϊ δενδράεντι
Ὄρνεα θηρεύων, τὸν ἀπότροπον εἶδεν Ἔρωτα
Ἑσδόμενον πύξοιο ποτὶ κλάδον· ὡς δ᾽ ἐνόασε,
Χαίρων ὥνεκα δὴ μέγα φαίνετο ὄρνεον αὐτῷ,
Τὼς καλάμως ἅμα πάντας ἐπ᾽ ἀλλάλοισι συνά- (πτων,
Τᾷ καὶ τᾷ τὸν Ἔρωτα μετάλμενον ἀμφεδόκευεν.
Χὼ παῖς ἀσχαλάων ἕνεχ᾽ οἱ τέλος οὐδὲν ἀπάντη,
Τὼς καλάμως ῥίψας ποτ᾽ ἀροτρέα πρέσβυν ἵκανεν,
Ὅς νιν τάνδε τέχναν ἐδιδάξατο· καὶ λέγεν αὐτῷ,
Καί οἱ δεῖξεν Ἔρωτα καθήμενον. αὐτὰρ ὁ πρέσβυς
Μειδιάων κίνησε κάρη, καὶ ἀμείβετο παῖδα,
Φείδεο τᾶς θήρας, μηδ᾽ ἐς τόδε τὤρνεον ἔρχευ.
Φεῦγε μακράν· κακόν ἐντὶ τὸ θηρίον· ὄλβιος ἔσσῃ
Εἰσόκα μή μιν ἕλῃς· ἢν δ᾽ ἀνέρος ἐς μέτρον ἔλθῃς,
Οὗτος ὁ νῦν φεύγων καὶ ἐπάλμενος, αὐτὸς ἀφ᾽ αὑτῶ
Ἐλθὼν ἐξαπίνας, κεφαλὰν ἔπι σεῖο καθιξεῖ.

Idyllium II.

Auceps [qui erat] adhuc adolescens, in nemore arboribus denso,
Dum venatur aues, fugitiuum vidit Amorem,
Buxi ramo insidentem. vt igitur animaduertit,
Gaudens (quoniam auis ei permagna videbatur)
Calamos simul omnes inter se coniungens,
Huc illuc transilientem obseruabat Amorem.
Tandem vero adolescens indignatus, quia nihil proficiebat,
Abiectis arundinibus senem adiit aratorem,
A quo hanc artem didicerat, eique rem narrauit,
Et sedentem ostendit Amorem. Porro senex
Subridens mouit caput, & respondit puero,
Abstine a venatione, nec istam auem insequitor.
Fuge procul: mala est hæc bestia: eris beatus
Dum non ceperis ipsam: sed si viri mensuram attigeris,
Ille qui nunc fugit & resilit, ipse sua sponte
Accedens subito capiti tuo insidebit.

Εἰδύλλιον γ΄.

Ἁ μεγάλα μοι Κύπρις ἔθ᾽ ὑπνώοντι παρέστα,
Νηπίαχον τὸν Ἔρωτα καλᾶς ἐκ χειρὸς ἄγοισα,
Ἐς χθόνα νευστάζοντα· τόσον δέ μοι ἔφρασε μῦθον,
Μέλπειν μοι φίλε βοῦτα λαβὼν τὸν Ἔρωτα δίδασκε.
Ὣς λέγε· χ᾽ ἁ μὲν ἀπῆλθεν· ἐγὼ δ᾽ ὅσα βουκολίασδον,
Νήπιος, ὡς ἐθέλοντα μαθεῖν τὸν Ἔρωτα δίδασκον,
Ὥς εὗρε πλαγίαυλον ὁ Πάν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα,
Ὡς χέλυν Ἑρμάων, κίθαριν δ᾽ ὡς ἁδὺς Ἀπόλλων.
Ταῦτά μιν ἐξεδίδασκον· ὁ δ᾽ οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
Ἀλλά μοι αὐτὸς ἄειδεν ἐρωτύλα, καί μ᾽ ἐδίδασκε
Θνατῶν ἀθανάτων τε πόθως, καὶ ματέρος ἔργα·
Κἠγὼν ἐκλαθόμαν μὲν ὅσων τὸν Ἔρωτα δίδασκον,
Ὅσσα δ᾽ Ἔρως μ᾽ ἐδίδασκεν ἐρωτύλα, πάντ᾽ ἐδι-
δάχθην.

Idyllium III.

MAGNA mihi Venus adhuc dormienti adstitit,
Infantem Amorem pulchra manu ducens,
In terram nutantem: atque his me verbis affata est,
Cantare mihi care bubulce sumptum Cupidinem doceto.
Sic loquuta abiit: ego autem quæcunque pastoralia carmina canere solebam,
Stultus, tanquam discere volentem Cupidinem docebam,
Quomodo tibiam obliquam Pan inuenerit, Minerua tibiam,
Testudinem Mercurius, & citharam dulcis Apollo.
Hæc ipsum edocebam: at ille nihil curabat mea verba,
Sed ipse mihi canebat amatoria: meque docebat
Mortalium & immortaliũ amores, & genitricis [suæ] opera.
Tum ego oblitus sum illorum quæ Cupidinem docebam;
At quæcunque me docebat Cupido amatoria, cuncta didici.

Εἰδύλ-

Εἰδύλλιον δ'.

Ταὶ Μοῖσαι τὸν Ἔρωτα τὸν ἄγριον ἢ φοβέονται,
Ἢ 'κ θυμῶ φιλέοντι, καὶ ἐκ ποδὸς αὐτῷ ἕπονται.
Κ' ἢν μὲν ἄρα ψυχάν τις ἔχων ἀνέραστον ὀπηδῇ,
Τῆνον ὑπεκφεύγοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι διδάσκειν·
Ἢν δὲ νόον τῷ Ἔρωτι δονεύμενος ἁδὺ μελίσδῃ,
Ἐς τῆνον μάλα πᾶσαι ἐπειγόμεναι προρέοντι.
Μάρτυς ἐγὼν ὅτι μῦθος ὅδ' ἔπλετο πᾶσιν ἀληθής.
Ἢν μὲν γὰρ βροτὸν ἄλλον ἢ ἀθανάτων τινὰ μέλπω,
Καμβαίνει μοι γλῶσσα, καὶ ὡς πάρος οὐκέτ' ἀείδει·
Ἢν δ' αὖτ' ἐς τὸν Ἔρωτα καὶ ἐς Λυκίδαν τι μελίσδω,
Καὶ τόκα μοι χαίροισα διὰ στόματος ῥέει ὠδά.

Idyllium IIII.

MVSAE Amorem non metuunt crudelem,
Quin amant ex animo, & vestigia eius sequuntur.
At si quis ingenio præditus inamabili [eas] sequatur,
Illum refugiunt, & docere nolunt:
At si mentem Amore agitatam habens, suauiter cecinerit,
Ad ipsum simul omnes festinæ confluunt.
Quod autem hic sermo plane verus sit, ego testis sum.
Nam si hominem quempiam alium aut immortalem carmine celebro,
Cessat mea lingua, nec vt ante solebat, canit:
Rursum quum in Amorem vel in Lycidam aliquid modulor,
Tunc mihi lætum ore carmen profluit.

Εἰδύλλιον ε'.

Εἴ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια, καὶ τάδε μοῦνα
Κῦδος ἐμοὶ θήσοντι τά μοι πάρος ὤπασε Μοῖρα·
Εἰ δ' οὐχ ἁδέα ταῦτα, τί μοι πολὺ πλήονα μοχθεῖν;
Εἰ μὲν γὰρ βιότω διπλόον χρόνον ἄμμιν ἔδωκεν
Ἢ Κρονίδας, ἢ Μοῖρα πολύτροπος, ὥστ' ἀνύεσθαι
Τὸν μὲν ἐς εὐφροσύναν καὶ χάρματα, τὸν δ' ἐνὶ μόχθῳ,
Ἦν τάχα μοχθήσαντι ποθ' ὕστερον ἐσθλὰ δέχεσθαι·
Εἰ δὲ θεοὶ κατένευσαν ἕνα χρόνον ἐς βίον ἐλθεῖν
Ἀνθρώποις, καὶ τόνδε βραχὺν καὶ μείονα πάντων,
Ἐς πόσον ἃ δειλοὶ καμάτως κ' εἰς ἔργα πονεῦμες;
Ψυχὰν δ' ἄχρι τίνος ποτὶ κέρδεα καὶ ποτὶ τέχνας
Βάλλομες, ἱμείροντες ἀεὶ πολὺ πλήονος ὄλβω;
Λαθόμεθ' ἦ ἄρα πάντες ὅτι θνατοὶ γενόμεσθα,
Χ' ὡς βραχὺν ἐκ Μοίρας λάχομεν χρόνον.

Idyllium V.

Si pulchra mea sunt carmina, vel illa sola
Gloriam mihi afferent quæ iam antea mihi præbuit Parca:
Sin illa non probantur, quid est quod amplius laborem?
Nam si nobis viuendi duo tempora dedisset
Siue Iupiter, siue Parca versuta, ita vt ageretur
Alterum cum lætitia & gaudio, alterum in labore,
Liceret post labores aliquando bonis frui:
At si dii vnum dumtaxat tempus annuerunt ad vitam [transigendam] venire
Hominibus, idque breue & minus omnibus,
Quam diu vah miseri in labores & opera nos fatigamus?
Et quousque animum ad lucra & artes
Applicamus, semper desiderando multo maiores opes?
Omnes sane obliti sumus, mortales nos esse natos,
Et quod breue tempus a Parca sortiti sumus.

ΚΛΕΟΔΑΜΟΣ ΚΑΙ ΜΥΡΣΩΝ.

Hoc Idyll. primum vulgavit Ursinus ad Virg. p. 2. ...

Εἴαρος, ὦ Μύρσων, ἢ χείματος, ἢ φθινοπώρω,
Ἢ θέρεος, τί τοι ἁδύ; τί δὲ πλέον εὔχεαι ἐλθεῖν;
Ἢ θέρος, ἁνίκα πάντα τελείεται ὅσσα μογεῦμες;

CLEODAMVS & MYRSON.

Vere o Myrson, aut hyeme, aut autumno,
Aut æstate, quid tibi iucundum? & quodnam [ex his] magis optas aduenire?
Num æstatem, quum omnia absoluta sunt quæcunque laboramus?

An dulcem autumnum, quum hominibus fames leuis est?
An vero hyemem ad opera pigram? quoniam & hyeme multi,
Dum se calefaciunt, oblectantur otio & pigritia?
An vero tibi pulchrum ver magis placet? dic quid tibi animus
Eligit. loqui enim permittit otium nobis.
M. Iudicare non decet mortales diuina opera:
Omnia enim hæc sacra sunt, & iucunda: tui autem gratia
Dicam, Cleodame, quodnam præ aliis gratum sit.
Non volo æstatem esse, quoniam tunc me sol torret:
Nec volo autumnum, quoniam morbos fructus autumnales pariunt:
Perniciosum hyemem sufferre: niues pruinasque timeo.
Ver mihi ter exoptatum toto anno adsit,
Quum neque frigus neque sol nos grauat.
Vere omnia fœcunda sunt, omnia vere suauia germinant,
Et nox hominibus par, & par dies.

Ἢ γλυκερὸν φθινόπωρον, ὅτ' ἀνδράσι λιμὸς ἐλαφρά;
Ἢ καὶ χεῖμα δύσεργον; ἐπεὶ καὶ χείματι πολλοὶ
Θαλπόμενοι θέλγονται ἀεργίῃ τε καὶ ὄκνῳ;
Ἤτοι καλὸν ἔαρ πλέον εὔαδεν; εἰπὲ τί τοι φρὴν
Αἱρεῖται. λαλέειν γὰρ ἐπέτραπεν ἁ σχολὰ ἡμῖν.
μ. Κρίνειν οὐκ ἐπέοικε θεήια ἔργα βροτοῖσι·
Πάντα γὰρ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἁδέα· σεῦ δὲ ἕκατι
Ἐξερέω Κλεόδαμε, τό μοι πέλεν ἅδιον ἄλλων.
Οὐκ ἐθέλω θέρος ἦμεν, ἐπεὶ τόκα μ' ἅλιος ὀπτῇ·
Οὐκ ἐθέλω φθινόπωρον, ἐπεὶ νόσον ὥρια τίκτει·
Οὖλον χεῖμα φέρειν· νιφετὸν κρυμώς τε φοβεῦμαι.
Εἶαρ ἐμοὶ τριπόθατον ὅλῳ λυκάβαντι παρείη,
Ἁνίκα μήτε κρύος μήθ' ἅλιος ἄμμε βαρύνει.
Εἴαρι πάντα κύει, πάντ' εἴαρος ἁδέα βλαστεῖ.
Χὰ νὺξ ἀνθρώποισιν ἴσα, καὶ ὁμοίιος ἀώς.

EIVSDEM
in Hyacinthum fragmentum.

Consilii inopia Bionem occupauit tantum dolorem sustinentem.
Quærebat remedia omnia, & sapientem obibat artem:
Vngebat etiam ambrosia & nectare, vngebat totum
Vulnus: sed Parcis omnia remedia vana sunt.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
εἰς Ὑάκινθον.

Ἀμφασία δὲ Βίων' ἔλε τὸ σὸν ἄλγος ἔχοντα.
Δίζετο φάρμακα πάντα, σοφὰν δ' ἐπεμαίετο τέχναν·
Χρῖεν δ' ἀμβροσίῃ καὶ νέκταρι, χρῖεν ἅπασαν
Ὠτειλάν. Μοίραισι δ' ἀναλθέα φάρμακα πάντα.

EIVSDEM.

Beati qui amant, quum æqualiter redamantur.
Beatus erat Theseus quum Pirithous adesset,
Etiamsi implacabilis descenderit in Plutonis [domum.]
Beatus erat inter rigidos Axenos Orestes,
Quoniam communes cum eo Pylades susceperat profectiones.
Erat felix Æacides socio viuente Achilles:
Beatus erat moriens, quoniam ab eo mortem horrendam propulsauit.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ὄλβιοι οἱ φιλέοντες, ἐπὴν ἴσοι ἀντεράωνται.
Ὄλβος ἦν Θησεὺς τῶ Πειριθόω παρεόντος,
Εἰ καὶ ἀμειλίκτοιο κατήλυθεν εἰς Ἀΐδαο.
Ὄλβιος ἦν χαλεποῖσιν ἐν Ἀξείνοισιν Ὀρέστης,
Οὕνεκά οἱ ξυνὰς Πυλάδας ἄρτο κελεύθως.
Ἦν μάκαρ Αἰακίδας ἑτάρω ζώοντος Ἀχιλλεύς,
Ὄλβιος ἦν θνάσκων ὅτι οἱ μόρον αἰνὸν ἄμυνεν.

EIVSDEM.

Non pulchrum [est] o amice, omni de causa ad fabrum ventitare,
Neque in omnibus alio indigere: sed & ipse
Fabrica fistulam, est autem tibi facile opus.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Οὐ καλὸν, ὦ φίλε, πάντα λόγον ποτὶ τέκτονα φοιτῆν,
Μηδ' ἐπὶ πάντ' ἄλλω χρέος ἰσχέμεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Τεχνᾶσθαι σύριγγα· πέλει δέ τοι εὐμαρὲς ἔργον.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μοίσας Ἔρως καλέοι, Μοῖσαι τὸν Ἔρωτα φέροιεν.
Μολπὰν ταὶ Μοῖσαι μοι ἀεὶ ποθέοντι διδοῖεν,
Τὰν γλυκερὰν μολπάν, τᾶς φάρμακον ἅδιον οὐδέν.

EIVSDEM.

Musas Amor vocet, Musae Amorem ferant:
Cantum Musae mihi semper cupienti doceant,
Dulcem cantum, quo medicamentum iucundius nullum.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ὅκως λόγος, αἰὲν ἰοίσας,
Χἁ λίθος ἐς ῥωγμὸν κοιλαίνεται.

EIVSDEM.

Ex crebra gutta, vt prouerbium [est,] semper eunte
Etiam lapis in foramen cauatur.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Αὐτὰρ ἐγὼν βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν ἐς τὸ κάταντες
Τῆνο, ποτὶ ψάμαθόν τε καὶ ἠόνα ψιθυρίσδω,
Λισσόμενος Γαλάτειαν ἀπηνέα· τὰς δὲ γλυκείας
Ἐλπίδας ὑστατίω μέχρι γήραος οὐκ ἀπολείψω.

EIVSDEM.

At ego bene procedens meumque iter, in loco decliui
Isto, apud arenam in litus susurro,
Duram obsecrans Galateam: dulcem vero
Spem ad extremam vsque senectutem non relinquam.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μηδὲ λίπῃς μ' ἀγέραστον, ἐπεὶ χὼ Φοῖβος ἀείδων
Μισθὸν ἔδωκε· τιμὰ δὲ τὰ πράγματα κρέσσονα ποιεῖ.

EIVSDEM.

Nec sinas me sine praemio: nam & Apollo pro cantu
Mercedem dedit. honor vero res meliores facit.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλόν, ἀνέρι δ' ἀλκά.

EIVSDEM.

Forma mulieribus est res decora: viris autem, fortitudo.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ καὶ Δηϊδαμείας.

ΜΥΡΣΩΝ, ΛΥΚΙΔΑΣ.

Λῇς νύ τι μοι Λυκίδα Σικελὸν μέλος ἁδὺ λιγαίνειν,
Ἱμερόεν, γλυκύθυμον, ἐρωτικόν, οἷον ὁ Κύκλωψ
Ἄεισεν Πολύφαμος ἐπ' ἠόνι, Γαλατείᾳ;
λ. Κἠμοὶ συρίσδεν Μύρσων φίλον. ἀλλὰ τί μέλψω;
μ. Σκύριον Λυκίδα ζαλῶν μέλος, ἁδὺν ἔρωτα,
Λάθρια Πηλείδαο φιλάματα, λάθριον εὐνάν.
Πῶς παῖς ἕσσατο φᾶρος, ὅκως δ' ἐψεύσατο μορφάν,
Χὤπως ἐν κώραις Λυκομηδίσιν ἀπαλέγοισα
Ἀνδλώη τ' ἀπαςὸν Ἀχιλλέα Δηϊδάμεια.
λ. Ἅρπασε τὰν Ἑλέναν ποθ' ὁ βωκόλος· ἆγε δ' ἐς
Ἴδαν,
Οἰνώνῃ κακὸν ἄλγος. ἐχώσατο ἁ Λακεδαίμων·
Πάντα δ' ἐλαὸν ἄγειρεν Ἀχαϊκόν. οὐδέ τις Ἑλλάν,

Οὔτε Μυκηναίων, οὔτ' Ἤλιδος, οὔτε Λακώνων
Μεῖνεν ἑὸν κατὰ δῶμα, φέρεν δίοσιν αἰὰν ἀφνά.
Λάνθανε δ' ἐν κώραις Λυκομηδίσι μοῦνος Ἀχιλλεύς·
Εἴρια δ' ἀνθ' ὅπλων ἐδιδάσκετο, καὶ χερὶ λευκᾷ
Παρθενικὸν κόρον εἶχεν· ἐφαίνετο δ' ἠύτε κώρα.
Καὶ γὰρ ἴσον τήναις θηλύνετο, καὶ τόσον ἄνθος
Χιονέαις πόρφυρε παρειῇς· καὶ τὸ βάδισμα
Παρθενικῆς ἐβάδιζε, κόμας δ' ἐπύκαζε καλύπτρῃ·
Θυμὸν δ' Ἄρεος εἶχε, καὶ ἀνέρος εἶχεν ἔρωτα,
Ἐξ ἀοῦς δ' ἐπὶ νύκτα παρίζετο Δηιδαμείᾳ·
Καὶ ποτὲ μὲν κείνας ἐφίλει χέρα, πολλάκι δ' αὐτᾶς
Στόμ' ἀνὰ καλὸν ἄειρε, τὰ δ' ἄλλα δάκρυ' ἐπήνει.
Ἤσθιε δ' οὐκ ἄλλᾳ σὺν ὁμάλικι· πάντα δ' ἐποίει
Σπεύδων κεῖνον ἐς ὕπνον· ἔλεξέ νυ καὶ λόγον αὐτᾷ,
Ἄλλαι μὲν κνώσσουσι σὺν ἀλλήλαισιν ἀδελφαί·
Αὐτὰρ ἐγὼ μούνα μίμνω, σὺ δὲ νύμφα καθεύδεις.
Αἱ δ' ὑποπαρθενικαὶ συνομάλικες αἱ δύο καλαί.
Ἀλλὰ μόναι κὴ λέκτρα καθεύδομες· ἁ δὲ πονηρὰ
Νύσσα γὰρ δολία με κακῶς ἀπὸ σεῖο μερίσδει.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο . . . .

Bioni a quibusdam tribuitur & illud paruum Idyllium cuius primus est versus Ἕσπερε τᾶς ἐρατᾶς χρύσεον φάος Ἀφρογενείας, quod inter Moschi Idyllia præcessit pag. 197. v. 18.

ΣΙΜΜΙΟΥ

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΩΌΝ,
ΠΤΕΡΥΓΙΟΝ,
ΠΕΛΕΚΥΣ.

Τοῦ αὐτοῦ, ἢ, κατά τινας, ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ,

ΣΥΡΙΓΞ,
ΒΩΜΟΣ.

SIMMIÆ RHODII

Ouum,
Alæ,
Securis.

EIVSDEM, *vel, vt nonnulli ſentiunt*, THEOCRITI,

Syrinx, & Ara.

HYPO-

HYPOTHESIS OVI SIMMIÆ RHODII.

Hoc Ouum poëta Dianæ offert, filiæ Latonæ, sororique Apollinis: in quo de iniuria musicæ seu poëticæ quondam à Mercurio facta conqueritur, qui, relictis carminibus, traditaq. Apollini testudine (quæ dimidiatum Ouum refert) sese conuerterit ad alia, nempe ad quadrupedum curam, quibus nihil ineptius ad musicam: vnde prouerbium ὄνος πρὸς λύραν. Ouum autem quod offert, dicit esse velut auis cuiusdam μουσικωτάτης partum: significans hoc modo musicæ primum ortum ab ouo, hoc est a principio ipso, a se repeti. Monet interim ne in gremio collocet quum ad venationem proficiscitur, & choros cum sociis exercet. Porro prudenter poëta Ouum hoc offert Dianæ: primum quod parturientibus adsit, vt est apud poëtarum maximum, Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo: Deinde quod soror Apollinis ipsa sit, qui Musicam & poëticen ardenti studio amplexus est a Mercurio relictam. Postremo, quod castitatem summopere colat, quam vera musica, nempe Dorica, sui studiosis affert, insanos libidinum motus reprimens: vt est apud Platonem, Πολιτειῶν 3, & Aristotelem 8, & Boëthium libro De musica primo, in præfatione. Cæterum venusta est metalepsis, qua ouum commutat in testudinem, quæ, vt dixi, dimidiatum Ouum refert: & rursus testudinem in Ouum. Ipsum autem Ovvm ita emendamus vt videbis postea.

SIMMIÆ

SIMMIÆ RHODII
OVVM.

Editio ſuperiorum impreſſionum.

Κωτίλας
ματέρες τὶ πόδ'
ὠὸν νέον, πρόφερον δὲ
θυμῷ δέξο δὴ ἁγνᾶ·
τὸ μὲν θεῶν ἐριβόας
Ἑρμῆς ἤκιζε κάρυξ, ὄνῳ δ' ἐρ-
ἐκ μέξου μονοβάμονος μέταν
πάροιθ' ἀέξει· θοῶς δ' ὕπερθεν ὠκὺ
λέχριον φέρον νεῦμα ποδῶν σπίασκε
θοαῖσι τ' αἰόλαις κάλα. ἀλλὰ στῶν ὀρπετέδων
ἐλάφων τεκέεσσι πάλαι κραιπνοῖς ὑπὲρ
ἄκρων ἱεμέναι ποδὶ λόφων κατὰ ρυθμίας ἴχνος
πτωκάς· ἐς τ' ὁμόθυμος ἀμφίπαλτον αἶψ' οὐδ' αὖ
θῆς ἐν κόλποις δεξάμενος πεκίτητα· καὶ τάδ' ὠκοβοᾶς
κοιτῆ μεθέπων ἄφαρ, ὁ γηλασίων ὀφροβόλων ἀν' ὀ-
ρέων ἔασυτ' ἀνάγκαις· ταῖς δὴ δαίμων κλυταῖς θο-
ποσὶ ποιέων πολύπλοκα μεθίει μέτρα μολπαῖς· ῥίμφα
πρείκοτον ἐκλιπὼν ὄρνις δύναι ματρὸς πλακτὰν κιόμενος
βαλίαις ἑλεῖν τέκνος. λαχαὶ δ' οἷαν πολυβότων ἀν' ὀρέων
νόμον ἔβαν, τανυσφύρων τ' ἄντρα νυμφῶν, τὰδ' ἀμβρότῳ
πόθῳ φίλας ματρὸς ῥώοντ' αἶψα μεθ' ἱμερόεντα
μαζὸν, ἴχνει θέων τὸν παναίολον Πιερίδων μο-
νόδουπον αὐδὰν, ἀριθμὸν δ' εἰς ἄκρον δέκα
δ' ἰχνίων κόσμον νέμοντα ῥυθμὸν φίλος
λεσβεύων ὑπὸ φίλας ἑλὼν πτέ-
ξοιπ ματρός· λίγλα μὶν
κ' ἀμφὶ ματρὸς ὠδὶς
ἁγνᾶς ἀηδόνος Δω-
ρίας ἀγγέλου.

Omnia fere corrupta, e quibus vix vllum ſenſum
quis elicere poſſit.

Κωτίλας
ματέρος τὶ τόδ'
ὠὸν νέον· πρόφρων
θυμῷ δέξο δὴ ἁγνά.
τὸ μὲν θεῶν ἐριβόας
Ἑρμᾶς ἀείκιζε κάρυξ, ὄνω δ' ὄρ·
σας ἐκ μέτρου μονοβάμονος μέτην
πάροιθεν ἄϊξε, θοῶς δ' ὕπερθεν ὠ-
κὺ λέχριον φέρων νεῦμα ποδῶν, πίασκε
θοιαῖσιν αἰόλαις κῶλ'. ἀλλὰ σὺν ὀρσιπέδων
ἐλάφων τεκέεσσι, πάλαι κραιπνοῖσιν ὑπὲρ ἄ-
κρων ἱεμένα ποσὶ λόφων κατὰ ῥύθμιον ἴχνος
τιθήνας, καὶ ταν ὁμοθύμων ἀμφίπαλτον αἶψ' οὐδ' ἂν
θῆς ἐν κόλποις δεξαμένα πυκνότητα· τῷ δ' ὠκυβοᾷ
κοᾶν (μεθέπων τόδ' ἄφαρ) ὅγ' ἐκ λασίων ὀφιοβόλος ἀ-
ν' ὀρέων ἔσσυτ' ἀνάγκαις. ταῖς δὴ δαίμων κλυταῖσι, θοοῖσι
ποσσὶ πονέων, πολύπλοκα μετῄε μέτρα μολπαῖσι, ῥίμφα
περίκομψον ἐκλιπὼν ὄρεις εὐνὰν, ματρὸς πλαγκτὸν καιομένας
βαλίαις ἑλεῖν τέκος. λάχαι δ' οἴων, πολυβότων ἀν' ὀρέων
νομὸν ἔβαν, τανυσφύρων τ' ἄντρα νυμφᾶν. τὰ κ' ἄβρωτι
ματρὸς φίλας πόθῳ ῥόων αἶψα μεθ' ἱμερόεντα
μαζὸν, ἴχνει θένων ταὶ παναίολον Πιερίδων
μονόδουπον αὐδὴν, ἀριθμὸν εἰς ἄκρον δέκα
ἰχνίων κόσμιον νεῖμε ῥυθμὸν, φίλος
λεπυρωτὸν ὑπὸ φίλας ἑλὼν πτέ-
ροισι ματρός. Λίγεια μὲν
κ' ἀμφιμάτειρος ὠδὶς
ἁγνᾶς ἀηδόνος, ὠ-
ρύων δὴ ἄγριος.

SIMMIÆ

SIMMIÆ RHODII
OVVM.

Canoræ
matris quoddã hoc
ouum nouũ; lubens
aĩo ſuſcipe igitur ô caſta.
Huic quidem ex diis clamoſus
Mercurius caduceator notam inuſſit, cùmque aſino impetu
[deſciſcens] a metro ſingularis inceſſus, ob [ipſum ouum]
contigue proſilit : citoque deſuper cele-
rem obliquum ferens greſſum pedum, premebat
iugis pernicibus membra. Sed cum [tuorũ] ſolũ quaſ-
ſantũ ceruorum ſobole, iampridem pernicibus ſuper ſum-
mos incedens pedibus collis iuxta concinnum veſtigium
matris, & ſociarum vndique peltis denſo, facile ne
poſueris in gremio, admiſſo comitatu. A facundo vero
accepturus (tractans hoc ilico) ex hirſutis ſerpentis percuſſor
montibus erumpebat fataliter. his ergo dæmon præclaris (pernices
pedes exercens) multiplicia perſequebatur metra cantibus ſubito
ornatum cùm liquiſſet montis lectum, matre errabundum flagrante
equis recipere filium. Sorte v. quæ obtigerant oues fertilium montium
paſcua obibant, velociumque antra nympharum. tunc auido
matris caræ deſiderio ſe promouens ſtatim ad amabilem
mammam, veſtigio edebat variam Pieridum vnius
ſonitus vocem, numerum vero aduſq. ſummum decem
veſtigiorum venuſtum diſtribuit rhythmum, carus
teſtaceam [teſtudinẽ] ſub caræ cũ cepiſſet ſa-
xis matris. Canorus quidem vel
in vtero partus caſtæ luſci-
niæ, ſed oryum ferus.

Κωτίλας 3
ματέρος τὶ τόδ' 5
ὠὸν νέον· πρόφρων 6
θυμῷ δέξο δὴ ἁγνά. 7
τὸ μὲν θεῶν ἐριβόας 8
Ἑρμᾶς ἀείκιζε κάρυξ, ὄνω δ' ὄρ- 11
σας ἐκ μέτρη μονοβάμονος μέται 11
παρέριθεν αἴξε, θοᾶς δ' ὕπερθεν ὠ- 12
κὺ λέχριον φέρων νεῦμα ποδῶν, πίασκε 13
θοιχῶσιν αἰόλαις καλ'. ἀλλὰ σὺν ὀρσιπέδων 14
ἐλάφων τεκέεσσι, πάλαι κραιπνοῖσιν ὕπερ ἄ- 15
κρων ἱεμένα ποσὶ λόφων κατ' ῥυθμιον ἴχνος 16
τιθήνας, καὶ τὰν ὁμοθύμων ἀμφίπαλτον αἶψ' εὐδ' ἂν 16
θὴς ἐν κόλποις δέξαμένα πυκνότητα. τῶν δ' ὠκύβοα 17
κοῖν (μεθέπων τόδ' ἄραρ) ὅγ' ἐκ λασίων ὀριοβόλος ἀ- 18
ν' ὀρέων ἔσσυτ' ἀνάγκαις τᾶν δὴ δαίμων κλυταῖσι, θοοῖσι 18
ποσσὶ πονέων, πολύπλοκα μετίει μέτρα μολπαῖσι, ῥίμφα 18
πτερύκομψον ἐκλιπὼν ὄρεις εὔνιν, ματρὸς πλαγκτὸν καιομένας 19
βαλίαις ἑλεῖν τέκος. λάχαι δ' οἴων, πολυβότων ἀν' ὀρέων 20
νομὸν ἔβαν, τανυσφύρων τ' ἄντρα νυμφῶν. τοκ' ἀβρότι 16
ματρὸς φίλας πόθῳ ῥόων αἶψα μεθ' ἱμερόεντα 16
μαζόν, ἴχνει θένων τὰν παναίολον Πιερίδων 15
μονόδουπον αὐδάν, ἀριθμὸν εἰς ἄκρον δέκα 14
ἰχνίων κόσμιον νέμει ῥυθμόν, φίλος 12
λεπτυρόφρον ὑπὸ φίλας ἑλὼν πτέ- 11
ροισι μαζός. Λίγα μὲν 8
κ' ἀμφιμάτρος ᾠδὶς 7
ἁγνᾶς ἀηδόνος, ὠ- 8
ρύων δ' ἄγριος. 5

OVVM,

vt a Iosepho Scaligero est emendatum.

Κωτίλας
ματέρος τῆ τόδ'
ᾠὸν νέον, πρόφρων δὲ
θυμῷ δέξο, δῖα γυνή.
τὸ μὲν Θεῶν ἐριβόας
Ἑρμῆς ἤκαξε κᾶρυξ, ἄνω δ' ὀρθὸν
ἐκ μέτρου μονοβάμονος μάταν,
πάρεσιθ' ἤιξε. θοῶς δ' ὕπερθεν ὠκὺ
λέχριον φέρων νεῦμα ποδῶν πλίξασκε
χύδαισιν αἰόλαις κῶλα· ἀλλὰ σὺν ὀρσιπόδων
ἐλάφων τεκέεσσι πάλαι κραιπνοῖς, ὑπὲρ
ἄκρων ἱεμέναν ποσὶ λόφων καθ' ἀρθμίας ἴχνος
τιθήνας καί τις ὠμόθυμος ἀμφίπλακτον διψάδ', αὖ-
θις ἐν κώλοις δεξάμενος κυφότητα, κεμάδ' ὠκυβόας
Πανὶ μεθέπων, ἄφαρ δίχηλα σείων ὕψη ποδῶν, ἀν' ὀ-
ρέων ἔσσυτ' ἀνάγκαις, ῥίμφα πολύκοπον ἐκλιπὼν ὀ-
ρεος δῖναν, ματρὸς πλαγκτὸν μαιόμενος βαλίας ἑλεῖν
τέκος. βλαχαὶ δ' οἰῶν πολυβότων, ἀν' ὀρέων νόμον
ἔβαν, τανυσφύρων τ' ἄντρα νυμφᾶν. ταὶ δ'
ἀβρότῳ πόθῳ φίλας ματρὸς ῥώοντ' αἶψα μέθ'
ἱμερόεντα μαζόν. ταῖς δὴ δαίμων κλυτᾶς
θοοῖς ποσὶ πονέων μετίει μέτρα μολπᾶς,
ἴχνει θένων τὰν παναίολον Πιερίδων
μονόδουπον αὐδάν, ἄρρυθμον δ'
εἰς ἄκρας δίκεν ἰχνίων κόμπον,
ἀνεμόεντα ῥυθμὸν, φίλος
λεπυρωτὸν ὑπὸ φίλας
ἑλὼν πτεροῖσι ματρὸς
λιγγά μιν κλαίει ἀμφὶ
μαζὸς ὠδίς, ἁγνᾶς
ἀηδόνος Δωρίας
ἀγρίου.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΠΤΕΡΥΓΙΟΝ.

Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ' ἀκμονίδαν, ταὶ ἄλλα θ' ἑδράσαντα·
Μηδὲ τρέσῃς εἰ, τόσος ὢν, δάσκια καὶ λάχνα φέρω γένεια·
Τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν, ἀνίκ' ἔκραιν' ἀνάγκα·
Πάντα δ' ὑπείκεσκε φρένεσσι λυγραῖς,
ἕρπε θ' ἅπανθ' ὅσ' ἕρπει
δι' αἴθρας,

χάους τε.
Οὔτι γε Κύπριδος παῖς·
Ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι.
Οὔτι γὰρ ἔκραινα βιάζειν, πραγόρῳ δὲ πειθοῖ·
Γαῖα, θαλάσσας τε μυχοὶ, οὐρανίων πᾶς τε θεός μοι εἶκε.
Τῶν δ' ἐγὼν ἐκνοσφισάμην ὠγύγιον σκᾶπτρον, ἔκραινά τέ σφιν θέμιστας.

SIMMIAE RHODII

ALÆ.

Intuere me, qui ſum telluris vaſtithoracis rex, cælumque & mare qui condidi.
Neque horreas ſi (quum ſim tantus) denſum & hirſutum fero mentum.
Tunc enim ego natus ſum quando viſum eſt neceſſitati:
Omnia autem obtemperabant [eius] voluntati grauiſſimæ,
animaliaq. omnia, quæcunque [nunc] peragrant
aëris regionem,

& Chaos.
Neque vero [ſum] Veneris filius:
Pernix tamen ipſe Amor nominor:
Neq.n.mihi decretũ eſt vi ptrahere, ſed leniter adduco perſuaſione.
Tellus, mariſque receſſus, cæleſtium etiam quilibet deus mihi cedit.
Ab his ego remoui vetus ſceptrum, & conſtitui ipſis iura.

SIMMIÆ RHODII
SECVRIS.

Fortissimæ deæ dono Phocensis (robustissimi inuenti gratiam referens) Mineruæ,
Tunc quum sacram fato ignifero vrbem concremauit,
Nodū numerat⁰ inter principes ppugnatores populorū:
Nunc vero Homericam ingressus est viam
Ter beatus quem tu animo
Hic felicitatem

Quam Bion inclytis cecinit diis, qui reperit, Rhodi quum esset, multiplicia solus metra carminis

Dedit Epeus securim, qua quondā turriū a diis extructarū disturbauit verticem,
Ac Dardanidarum funditus euertit reges;
Sed a fontibus purum liquorem importabat inglorius,
Quæ tua est gratia, casta, o multi cōsilii Pallas;
Propicia tu illum circumspexeris.
Semper ... redolet.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

Πέλεκυς, κατὰ τὸ πρᾶς Θεοκρίτου.

Ἀνδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς, κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων, Ἀθάνᾳ,
Τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν κηρὶ πυρίπνῳ πόλιν ἠθάλωσε,
Οὐκ ἐναρίθμιος γεγαὼς ἐν προμάχοισι λαῶν.
Νῦν δ' ἐς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον,
Τρισμάκαρ ὃν σὺ θυμῷ
Τὸν ὄλβος

Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς, ὃς ὦξε Ῥόδοι γεγαὼς πολύτροπα μουσᾶς μέτρα μολπᾶς.

Ἀεὶ πνεῖ.
Ἵλαος ἀμφιδέρχθης.
Σαῖς χάρισιν, ἁγνὰ πολύβουλε Παλλάς.
Ἀλλ' ἀπὸ κρανᾶν ἰθαρὰν νᾶμα κόμιζε δυσκλεής.
Δαρδανιδᾶν δ' ἐσυφέλιξ' ἐκ θεμέθλων ἀνάκτας,
Ὤπασ' Ἐπειὸς τέχνων, ᾧ ποκα πύργων θεοτδίκτων κατέρειψεν αἶπος,

Suid. ad Philon. de Prop. Anim. cap. 15. v. 22.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΣΥΡΙΓΞ.

Σύριγξ ἔνομ' ἔχεις, ἀλλ' δέ σε μέτρα σοφίης
Οὐδενὸς εὐνάτειρα, μακροπτολέμοιο δὲ μάτερ,
Μαίας ἀντιπάτροιο θοὸν τέκες ἰθυντῆρα,
Οὐχὶ Κεράσταν, ὅν ποτε θρέψατο ταυροπάτωρ.
Ἀλλ' ἀπέλειπες οὗ αἶθε πάρος φρένα τέρμα σάκους,
Οὗ 'νομ' ὅλον δίζων, ὃς τᾶς μέροπος πόθον
Κούρας γηρυόνας αἶθε τᾶς ἀνεμώδεος.
Ὃς μοῖσα λιγὺ πᾶξεν ἰοστεφάνῳ.
Ἕλκος ἄγαλμα πόθοιο πυρισφαράγου,
Ὃς σβέσεν ἀνορέαν ἰσαυδέα.
Παπποφόνου, Τυρίας τε ἀφείλετο,
Ὧ τόδε τυφλοφόρων ἐρατὸν
Πᾶμα Πάρις θέτο Σιμιχίδας·
Ψυχάν. ὦ βροτοβάμων,
Στήσας οἶστρε δέτας,
Κλωποπάτωρ, ἀπάτωρ,
Λαρνακόγυιε, χάροις,
Ἁδὺ μελίσδοις
Ἔλλοπι κούρᾳ
Καλλιόπᾳ
Νηλεύστῳ.

SIM-

SIMMIÆ RHODII
SYRINX.

SYRINX nomen habes, inſpirant autem te metra ſapientiæ.
Neminis ô coniux, e longinquo vero pugnantis mater,
Nutricis eius qui patri aduerſatus, celerem pepeſiſti actorem,
Nō Ceraſten, quem olim nutriuit ea quæ taurū patrem habuit:
Sed reliquiſti cū cuius quōdam torruit mentem ambitus ſcuti,
Cuius nomen totum geminum, qui variæ vocis amorem
Puellæ vocalis incendit inſpirabilis:
Qui [Pan] Muſæ canorum compegit violis coronatæ
Hulcus delectamentum amoris ignei;
Qui extinxit virtutem cognominem
Interfectoris aui, & a [terra] Tyria ſuſtulit.
Cui [Pani] hunc peras portantium amabilem
Theſaurum Paris poſuit Simichidas
Animo. ô calcator hominum,
Mulieris furor Lydæ,
Ex fure patre nate, patre carens,
O ſolidungule ſalue,
Suauiter canas
Voce carenti puellæ
Pulchre vocali
Inuiſibili.

ARGVMENTVM I. seu DECLARATIO ARÆ,

GVLIELMI CANTERI.

Troilus Hecubæ filius, quum ab Achille amaretur, nec ei copiam sui facere vellet, ideoque in Apollinis templum confugisset, ad eius aram ab Achille trucidatus (quemadmodum & testatur Lycophron) & ibidem postea sepultus est. Philoctetes deinde quum hoc sepulcrum attentius forte consideraret, a serpente qui sub ara latebat, morsus est. Hæc fere sunt quæ Troilus ipse in hoc Epigrammate, partim de se, partim de Philoctete narrans inducitur. Restat vero vt Epigramma ipsum, prout carminis ratio poscere videtur, describamus, quemadmodum idem Canterus emendatum atque expositum dedit.

SIMMIÆ ARA,

seu secundum aliquos,

THEOCRITI.

Sum viri osor,
Infelix puber,
In cinere cubans iuuenis Empusæ gnatus,
Bubulci & canis filius, quem
Aureus amasius, quando accendi virum
Ferreis præditum membris ducem, perdidit.
Quem frater duarum vxorum maritus
Occidit a matre abiectus:
Meũ v. monimentũ cõsiderans
Dearum iudicis interfector
Trinoctis vstor,
Exiliit cum clamore.
Læserat enim eum veneno
Serpens deposita senectute.
Illum autem hærentem in insula,
Panisque matris coniux, fur
Bis natus, filiusque hominum voratoris,
Troiæ populator, sagittarum gratia
In Teucriam deduxit ter capram.

ΣΙΜΜΙΟΥ

ΣΙΜΜΙ'ΟΥ ΒΩΜΟ'Σ,

ἢ κατά τινας

ΘΕΟΚΡΙ'ΤΟΥ.

Εἴμ' ἄρσενος [1] μισητὴς,
Ὁ [2] δύσμορος δύσαβος [3],
Σποδεύνας ἶνις Ἐμπούσας [4] κόρος·
Ὁ βύζα καὶ κυνὸς [5] τέκνωμα, τὸν
Χρυσοῦς αἴζας, ἄμος δύσ' ἄνδρα
Τὸν γυιόχαλκον οὖρον, ἔρραισεν.
Ὃν [6] ὁπάτως [7] δίσευνος
Μόρησε μητρορρίπτος.
Ἐμὸν δ' [8] ἴυγμ' ἀθρήσας
Θεοκρίτοιο κτίστας,
Τελεσπέργιο καύσας,
Αἶξεν ἀναύξας.
Χάλεψε γάρ νιν ἰῷ
Σύργαστρος ἐκδὺς γῆρας.
Τὸν δ' ἐλινεῦντ' ἐν ἀμφικλύστῳ,
Πανός τε ματρὸς εὐνέτας, φὼς
Δίζωος, ἶνίς τ' ἀνδροβρῶτος,
Ἰλιοραίστας ἠρείων [9] ἦρ'
Ἐς Τευκρίδ' ἄγαγε τρίπορθον.

In praeced. edit.
1 μοὶ στήτας
2 πόσις μέροψ δισαῦος
3 οὐ
4 μόρος
5 τεκνώματος,
6 ἀπάτωρ
7 δίσευνος
8 τοὔγμα θρήσας
9 ἦρ'

Εἰς ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ῬΟΔΙΟΥ Πτερύγιον καὶ Πέλεκυν ΣΧΟΛΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΤΕΡΥΓΙΟΥ.

Τούτου ἡ ἀνάγνωσις δύναται ὡς γέγραπται γίνεσθαι, ἕνεκά γε τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ μέτρα, ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἔρχου, ἵνα τὰ ἀλλήλοις ἀντίστροφα ᾖ μετ' ἀλλήλων. τοῦτο γὰρ κηδεύει· τὸ πρῶτον ἀναγνώσας, εἶτα τὸ τελευταῖον προσφέρεσθαι. καὶ αὖθις ὁμοίως ἄνωθεν τὸ δεύτερον. καὶ ἐφεξῆς ὁ τρόπος, ἕως ἂν ἀφίκῃ ἐπὶ βραχύ. ὁ δὲ λόγος, λέγων μὲν ὁ ἔρως. ὁ δὲ νοῦς, οὕτως ἅπας ἔχει· ἐμὲ μὲν τὸν γῆς τε ἄνακτα, καὶ τὸν οὐρανοῦ ἄλλα ἑδράσαντα. μὴ φροντίσῃς εἰ τηλικόσδε ὢν, τηλικοῦτον ἔργον ποιῶ. τότε γὰρ ἐγεννώμην, ὅτε ἡ ἀνάγκη ἦρχε, καὶ πάντα ὑπείκει τῆς αὐτῆς γνώμαις, ὅσα ἕρπει δι' ἀέρος καὶ αἰθέρος. οὐκ εἰμὶ ὁ Ἀφροδίτης υἱὸς, ἀλλὰ καλοῦμαι ἔρως. καὶ οὐδὲν ἔπραξα βίᾳ, ἀλλὰ τὰ πάντα προσηνεῖ πειθοῖ. ὑπέπτηξαν δέ μοι οἱ γῆς καὶ θαλάσσης μυχοὶ, καὶ οὐρανὸς, παρ' ἐγὼ τὸ ἀρχαῖον ἀφειλόμην σκῆπτρον, καὶ ἐδίκαζον θεοῖς. ἔχει δὲ νῦν, κἂν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἔρχῃ, ὡς προείρηται. Ἀκμονίδαν δὲ λέγει τὸν οὐρανόν. Γαῖα μὲν γὰρ Ἄκμονα ἔτικτεν· ἀπὸ δὲ Ἄκμονος ὁ οὐρανός. αὐτὸς δὲ ἐστὶν ὅρος, ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγων, ὅτι πάντα αὐτῷ εἴκει, καὶ τὰ ἐπὶ τῇ γῇ, καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ.

ΑΛΛΩΣ. Τὸ σχῆμα τοῦ Πτερυγίου οὐκ ἔχει ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐπὶ τὸ ἔσχατον τὴν ἀνάγνωσιν, ὡς ἐπὶ τῆς πελέκεως, καὶ τοῦ ᾠοῦ. τὸ μέτρον τοῦ Πτερυγίου, καὶ τῆς πελέκεως, χοριαμβικὸν κατὰ στίχον ὑφαιρουμένης συζυγίας.

Περὶ τοῦ Πελέκεως. Ἀνωνύμου.

Δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ τὸν ἐξηγούμενον μετὰ τὸ πρῶτον κῶλον, τὸ, Ἀνδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς, τὸ ὕστατον λέγειν, τὸ, ὤπασ' Ἐπειὸς πέλεκυν. εἶτα τὸ δεύτερον ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μετ' αὐτὸ, τὸ δεύτερον ἀπὸ τέλους. καὶ οὕτως ἕως τοῦ μέσου. ὥστε τὸ μὲν τέλειον εἶναι. Τὸν πέλεκυν τοῦτον ὁ Ἐπειὸς ἀνατίθησι τῇ Ἀθηνᾷ, κατασκευάσας τὸν δούρειον ἵππον. τὸ μέτρον χοριαμβικὸν, αὐξάμενον ἀπὸ καταληκτικοῦ ἑξαμέτρου, καταλῆγον δὲ εἰς μονόμετρον ἰαμβικόν. τὸ αὐτὸ δὲ μέτρον τῷ πτερυγίῳ, ἀλλὰ διαφέρει, καθότι ὁ μὲν πέλεκυς ἔχει τὸ πρῶτον κῶλον πρὸς τὸ τελευταῖον συναπτόμενον κατὰ διάνοιαν· τὸ δὲ πτερύγιον κατὰ τὸ ἑξῆς τῶν στίχων. δύναταί τις καὶ ἀπὸ τοῦ βραχυκαταλήκτου μέτρου ἄρχεσθαι. εἶτ' αὐτῷ ἀνταποδιδοὺς τὸ ἴσον, καὶ ἀκολούθως τοῖς μετ' αὐτὸ τὰ ἴσα ἐπιφέρεσθαι, καὶ διαβιβάζειν τὸν νοῦν, ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνδεκάτου ἀναβαίνων, ἀπὸ δευτέρου εἰς τὸ δωδέκατον καταχωρῶν. Γέγραπται μὲν εἰς τὸν Ἐπειοῦ πέλεκυν, ὅτι δῶρον τῇ Ἀθηνᾷ ὁ Φωκεὺς Ἐπειὸς, τῆς τέχνης καὶ ἐπινοίας χάριν ἀποτίνων ἔθηκεν.

Περὶ τῶν κώλων τῆς Σύριγγος.

Τὸ πρῶτον κῶλον τῆς σύριγγος, τὸ δεύτερον, καὶ τὸ τρίτον, ἑξάμετρά εἰσιν ἀκατάληκτα.
∪ – –∪∪ – – –∪∪ –∪∪ ∪–

Τὸ δ', καὶ τὸ ε', ἑξάμετρα καταληκτικά· ἤγουν, δεόμενα καταλήξεως, τῆς εἰς μίαν συλλαβήν. –∪∪ – – –∪∪ –∪∪ –∪∪ –

Τὸ ς', καὶ τὸ ζ', πεντάμετρα ἀκατάληκτα· ἤγουν, μὴ δεόμενα καταλήξεως. –∪∪ – – – – –∪∪ –∪∪

Τὸ η', καὶ τὸ θ', πεντάμετρα καταληκτικά· ἤγουν, δεόμενα καταλήξεως, τῆς εἰς μίαν συλλαβήν. – – –∪∪ –∪∪ –∪∪ –

Τὸ ι', καὶ τὸ ια', τετράμετρα ἀκατάληκτα· ἤγουν, μὴ δεόμενα συλλαβῆς. ἀπηρτισμένα γάρ εἰσιν. –∪∪ –∪∪ – – –∪∪

Τὸ ιβ', καὶ τὸ ιγ', τετράμετρα καταληκτικά· ἤγουν, δεόμενα συλλαβῆς εἰς τὸ γενέσθαι τέλεια τετράμετρα. –∪∪ –∪∪ –∪∪ –

Τὸ ιδ', τρίμετρον ἀκατάληκτον· ἤγουν, μὴ δεόμενον συλλαβῆς εἰς τρίμετρον. – – –∪∪ – –

Τὸ ιε', τὸ ις', καὶ τὸ ιζ', τρίμετρα καταληκτικά· ἤγουν, δεόμενα συλλαβῆς, εἰς τὸ εἶναι τέλεια τρίμετρα. – – –∪∪ – –

Τὸ ιη', δίμετρον ἀκατάληκτον· ἤγουν, μὴ δεόμενον συλλαβῆς εἰς τὸ γενέσθαι τέλειον. –∪∪ – –

Τὸ ιθ', καὶ τελευταῖον, πεντάμετρον ἀκατάληκτον· ἤγουν, μὴ δεόμενον συλλαβῆς ὡς πεντάμετρον. –∪∪ – – –∪∪ – – – –

Τοῦ σοφωτάτου Χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας κυροῦ, ἸΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ, ἐξήγησις εἰς τὴν τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγα.

Δίκαιος ἂν εἴην, οὐχ ἁπλῶς τὰ τῇ ἀληθείᾳ δοκοῦντα (δυσληπτὸν γὰρ ἡ ἀλήθεια)

τὰ δὲ ἐμοὶ τυγχάνειν ἀληθείας ἐπειλημμένα διὰ τὴν ὑμετέραν λέγειν ἀξίωσιν. εἴη δὲ τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα, καὶ ἀληθείας ἐντὸς εἶναι. τὸ δὴ τοῦ Θεοκρίτου Σύριγγος, αἰνίγματι μὲν ὅμοιον, διά τε τὴν τῶν μεταλήψεων πύκνωσιν, καὶ διὰ τὸ ἀκροθιγῶς τῶν μνημονευθεισῶν ἱστοριῶν ἔχεσθαι, καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς συντάξεως. καὶ ταῦτα μὴ κατὰ τὴν Ἀττικὴν συνήθειαν, ἀλλά τινα ἔκφυλον, πολλὴν ἐμποιοῦσι τὴν ἀσάφειαν. ἔχει μέντοι τόνδε τὸν τρόπον ἡ ταύτης ἀνάπτυξις, ὅσα ἐμοὶ δοκεῖ.

1 Σύριγξ οὔνομ' ἔχεις, ᾄδει δέ σε μέτρα σοφίης] Ὁ πρῶτος στίχος, ἀποκεκομμένην ἰδίως ἔχει τὴν ἔννοιαν. ἔστι γὰρ ἐπιγραφὴ τῆς Σύριγγος. πρὸς τὴν σύριγγα δὲ αὐτὴν ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, λέγοντος, ὡς ἔχεις μὲν ὄνομα αὐτή, τὸ Σύριγξ. τουτέστι, Σύριγξ μὲν καλῇ, κατὰ τὰς λοιπὰς σύριγγας. § ᾄδει δέ σε.] ἀντὶ τοῦ ψάλλει, οὐ τὸ ᾠδικόν, ἤτοι τὸ ἁρμονικὸν μέρος τῆς σοφίας, ἤγουν μουσικῆς, ἀλλὰ τὸ μετρικόν. οὐ γὰρ ἐμπνευστὴ αὕτη ἡ σύριγξ, ἵνα καὶ ᾠδὰς ἔχῃ, ἀλλὰ μετρουμένη τῷ κρατίστῳ τῶν μέτρων δακτυλικῷ. Ἢ καὶ ἄλλως. ᾄδει δέ σε οὐχὶ αἰσθητὴ ἔμπνευσις στόματος, ἀλλὰ τὰ μέτρα τῆς σοφίας· ἤγουν, αὐτὴ ἡ σοφία περιφραστικῶς. εἶτα ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς τὴν Πηνελόπην, τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ὁμόκοιτον. ἐπεὶ γὰρ τῷ Πανὶ ἀφιέρου τὴν σύριγγα, τοῦ Πανὸς δὲ μήτηρ Πηνελόπη κατὰ τὸν μῦθον, ἐκεῖθεν ἀξιοῖ τοῦ λόγου κατάρξασθαι. καὶ φησίν.

2 Οὐδενὸς ἀντάτειρα, μακροπτολέμοιο δὲ μᾶτηρ] Ἡ ἀντάτειρα καὶ σύζυγος τοῦ οὐδενός, ἤγουν τοῦ Ὀδυσσέως. (οὕτω γὰρ Ὀδυσσεὺς καλεῖσθαι προσεποιήσατο, ἡνίκα μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἀποστροφὴν ἀλώμενος, τῷ Κύκλωπι Πολυφήμῳ ἐνέκυρσεν, ὃν καὶ ἐτύφλωσεν.) Ἢ, οὐδενὸς τῶν μνηστήρων ἀντάτειρα. ἵνα καὶ οἰκείως ἔχῃ ὁ λόγος. Πηνελόπης γὰρ καὶ τῶν μνηστήρων ὁ Πάν, ἐξ ὑείων, εἴτουν αἰγμαίων, γάμων, κατὰ τὴν μυθώδη τερατείαν σπαρείς. ἑκάστῳ μὲν γὰρ τῶν μνηστήρων ὑπισχνεῖτο τὸν γάμον ἡ Πηνελόπη, τῇ δὲ ἀληθείᾳ, οὐδενὸς γυνὴ γέγονε. μήτηρ δὲ μακροπτολέμου, ἤγουν τοῦ Τηλεμάχου. τῆλε γὰρ τὸ μακρόν, καὶ μάχη ὁ πόλεμος. ἐκ μὲν γὰρ Κίρκης, Τηλέγονος· ἐκ δὲ Πηνελόπης τῷ Ὀδυσσεῖ γεγένηται Τηλέμαχος.

3 Μαίας ἀντιπέτροιο θοὸν τέκες ἰθυντῆρα] τὸ ἑξῆς, ὦ Πηνελόπη. σὺ τέκες καὶ ἐγέννησας τὸν θοὸν καὶ ταχὺν ἰθυντῆρα καὶ ποιμένα τῆς Ἀμαλθείας τῆς μαίας καὶ τροφοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ἀντιπέτρου, καὶ τοῦ ἐναντιωθέντος τῷ ἰδίῳ πατρί, τῷ Κρόνῳ δηλαδή· ἤγουν, τὸν Πᾶνα. οὕτω γάρ φησιν ἀνεῖσθαι Πανὶ τὴν τῶν ποιμνίων ἐφορείαν. ἀπὸ δὲ μόνης τῆς Ἀμαλθείας συνορῶν δεῖ καὶ πᾶν θρέμμα. τινὲς δὲ τὸ ἀντιπέτρου, ἐκ τοῦ ἀντὶ πέτρας γεννηθῆναι φασίν, ἵν' ᾖ, ἀντίπετρος ὁ Ζεύς. ἀνθ' οὗ δηλονότι πέτρα ἐδόθη τῷ Κρόνῳ, ζητοῦντι τὸν Δία βρέφος ἔτι ὄντα καταπιεῖν. ὡς δὲ παιδοφάγος ὁ Κρόνος, καὶ ὡς λίθον ἀντὶ τοῦ Διὸς καταπέπωκεν ὑπὸ τῆς Ῥέας ἀπατηθείς, καὶ ὡς ἐκτεθείη ὁ Ζεύς, καὶ ὑπ' Ἀμαλθείας αἰγὸς μαζωθείη, δῆλον ἐκ τῶν ἱστοριῶν, καὶ οὐ δεῖ λεπτομερῶς τὰ περὶ αὐτῶν ἀκριβώσασθαι.

4 Οὐχὶ κεράσταν, ὅν ποτε θρέψατο ταυροπάτωρ.] Ἐπεὶ δὲ οὐ κυριωνυμικῶς εἶπε τὸν Πᾶνα, ἀλλὰ ἰθυντῆρα τῶν θρεμμάτων, ὧν δὴ καὶ Κομάτας ποιμένων ἐπίσημος, ὡς φιλόθυτος ἢ φιλόμουσος, ποιεῖται διαστολήν, καὶ φησίν, οὐχὶ τὸν Κομάταν λέγω, τὸν κεράσταν· τουτέστι, τὸν ποιμένα τῶν κερασφόρων ζώων. οὐ γὰρ αὐτὸς ἦν κεράστης, ἤγουν κερασφόρος. ὃν ποτ' ἐθρέψατο μέλισσα, ἣν φησὶ ταυροπάτορα· τὴν ἔχουσαν δηλαδὴ τὸν ταῦρον πατέρα. γεννᾶσθαι γὰρ τὰς μελίσσας ἀρχὴν σηψεβοείων κρεῶν. Ἱστόρηται δὲ περὶ τοῦ Κομάτου τούτου, ὡς ποιμὴν ὤν, καθ' ἑκάστην ταῖς Μούσαις ἐκ τῶν θρεμμάτων ἔθυεν. ἐφ' ᾧ δυσχεράνας ὁ δεσπότης αὐτοῦ κατέκλεισεν αὐτὸν ἐν ξυλίνῃ λάρνακι, Μούσαις ἐπιτρέψας τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, ἃς ὑπερβαλλόντως ἐσέβετο. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀνοίξας τὴν λάρνακα, ζῶντά τε τὸν Κομάταν εὑρίσκει, καὶ κηρία μέλιτος, οἷς περιεσώσατο τὴν ζωήν.

5 Ἀλλ' ἀπέλειπτις οὐ αἶθε πάρος φρένα τέρμα σάκευς.] οὐχὶ τὸν Κομάταν οὖν (φησὶ) λέγω, ἀλλὰ τὸν Πᾶνα, ὃν ἀπὸ σοῦ ἡμῖν ἔλιπες. ἀντὶ τοῦ, ὃν γεννηθέντα σοι, δέδωκας ἡμῖν. τὸ δὲ λέγειν ὡς καὶ Κομάτας Πηνελόπης υἱός, μὴ καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἀνάρμοστον εἴη, σκοπεῖν ἄξιον. Πηνελόπη μὲν γὰρ εἰς Ἰθάκην, Κομάτας δέ, Σικελός· καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τῶν Ἰλιακῶν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν. μεταξὺ δὲ τοῖν τόποιν καὶ χρόνοιν τούτοιν, χάσμα μέγα ἐστήρικται. οὐ Πανὸς αἶθε καὶ ἔφλεγε καὶ ἀνῆπτε τὴν φρένα καὶ τὴν ψυχὴν τέρμα σάκευς, οὐχὶ μεταληπτικῶς γυνή τις Ἴτυς καλουμένη ὁμωνύμως τῇ ἴτυϊ τῷ τέρματι τοῦ σάκους, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἴτυς, τουτέστιν ἡ ἀσπίς, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, μᾶλλον δὲ ἀπὸ μόνης τῆς ἀσπίδος, καὶ πᾶν τὸ ὅπλον. ἵν' ᾖ ἡ ἔννοια, ὅτι ἔρωτα εἶχε τῶν ὅπλων, ἤγουν τῶν πολεμικῶν ἔργων. ἱστόρηται γὰρ ὁ Πὰν συστρατεῦσαι τῷ Διονύσῳ

ὑφ'

παρ' Ἰνδοῖς, καὶ ἔργα ποιῆσαι πολεμικά. τὸ δὲ πάρος, ἤγουν πρότερον, οὐκ εἶναι τινὲς τῷ λόγῳ. οὐ γὰρ ἀεὶ ὁ Πὰν περὶ τὰ πολεμικὰ ἠσχολεῖσθαι ἱστόρηται· ἀλλ' ὅτι ὁ Διόνυσος κατὰ τῆς Ἀσίας ἐστράτευσεν. 6 Οὔνομ' ὅλον δίζων] ἤγουν, οὗ ὄνομα ὅλον δίζων. τουτέστιν ἐκ δύο ζώων ζωώδης ἐστι. τὰ μὲν γὰρ κάτω ὁ Πὰν τράγος· τὰ δ' ἄνω, ἄνθρωπος. λαμβάνεται δὲ ἐνταῦθα τὸ ὄνομα ἀντὶ εἴδους τοῦ Πανός. οὐ γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ Πανὸς δίζων, ἀλλὰ τὸ εἶδος. Ὃς τᾶς μέροπος πόθον κούρας γηρυγόνας ἆθε] ὃς ἦθε καὶ ἀνῆπε πόθον καὶ ἔρωτα ἕνεκεν τῆς κόρης. ἤγουν τῆς σύριγγος· οὐ γυναικός τινος ὥς φασι κατὰ μετάληψιν, ἀλλὰ τοῦ ἐμπνευστοῦ ὀργάνου. κόρην δέ φησι, διὰ τὸ τερπνὸν καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς μαλθακὸν καὶ φιλότητος ἐπαγωγόν. οὐ γὰρ καὶ ἐπιφέρει, μέροπος γηρυγόνης, τουτέστι, μεμερισμένης κατὰ τὴν ὄπα. εἰ γὰρ μονόφθογγος, εἴτουν μονόφωνος ἦν ἡ σύριγξ, ἦν ἂν ἀνάρμοστος, καὶ μηδὲ ψυχὴν ἀνθρωπίνην καλεῖν οἵα τε. ἡ γὰρ ψυχή, ἐξ ἁρμονιῶν συνέστηκε, καὶ ἐκ μόνων τῶν συμφώνων ἁρμονιῶν κηλεῖσθαι πέφυκεν. ἁρμονία δέ ἐστι πολυμιγέων καὶ δίχα φρονεόντων ἕνωσις. τὸ δὲ γηρυγόνης, ἀντὶ τοῦ φωνητικῆς, ἀπὸ τοῦ γῆρυς ἡ φωνή. Ὑστερόφωνα δὲ ἠχοῦς καὶ θυγατέρος φωνῆς, ὡς ἀργά μοι παρέδραμε. 7 Τᾶς ἀνεμώδεος] ἤγουν, τῆς ἐμπνευστῆς. ἐμπνευστὸν γὰρ ἡ σύριγξ. 8 Ὃς Μοίσᾳ λιγὺ πᾶξεν ἰοστεφάνῳ] ὅς, ἤγουν ὁ Πάν, τῇ Μούσῃ τῇ Καλλιόπῃ, μᾶλλον δὲ τῇ Μελπομένῃ καὶ πάσαις διὰ τοῦ ἑνικοῦ αἰνίττεται ὀνόματος. πῆξε καὶ κατεσκεύασε λιγὺ καὶ ὀξύφωνον, ἕλκος, καὶ σύριγγα κατὰ μετάληψιν. καὶ γὰρ ἡ σύριγξ οὐ μόνον τὸ ἐμπνευστὸν ὄργανον τὸ ποιμενικὸν σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ διαβεβρωμένον ἕλκος τὸ μολυνόμενον. ἀντὶ γοῦν τοῦ ἑτέρου σημαινομένου τῆς σύριγγος, ἤγουν τοῦ ὀργάνου, τὸ ἕλκος παρείληφεν. ὅπερ ἐστὶ μετάληψις. Ἰοστεφάνῳ δὲ Μούσῃ, ὡς θηλείᾳ θεᾷ. θηλείαις γὰρ πρέπει στέφανος. τὸ δὲ λέγειν Μοῦσαν ἰοστέφανον τὸ ἔαρ, οὔ μοι δοκεῖ λόγου ἔχεσθαι. 9 Ἕλκος ἄγαλμα πόθοιο πυρισφαράγου] ἔστι δὲ ἡ σύριγξ, ἄγαλμα, ἤγουν τέρψις καὶ παροξυσμὸς τοῦ πόθου τοῦ ἐγκαρδίου· ὃν πυρισφάραγον λέγει, ὡς ἐν τῷ πυρὶ τῆς καρδιακῆς θέρμης σπαρασσόμενον, καὶ ἀναφλεγόμενον. εἰδέναι δὲ ἄξιον, ὡς ὑπὸ ἀρχὴν τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς, λέγω δὴ λόγου, θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας τρεῖς σωματικὰς ἀρχὰς κυριωτάτας ἡ φύσις ἐδημιούργησεν· ἐγκέφαλον μέν, εἰς ὑπαρχὴν τοῦ λογιστικοῦ· καρδίαν δέ, τοῦ θυμοειδοῦς· ἧπαρ δέ, τοῦ ἐπιθυμητικοῦ. οὐχ ἧττον δὲ πάλιν αὐτῶν ἡ καρδία· διὸ καὶ ἀπαθεστάτη πως. εἰ καὶ ἐγκάρδιόν τις τὸν πόθον ἐρεῖ, οὐχ ἁμαρτήσει τοῦ δέοντος, διὰ τὸ καὶ ἧπαρ τοῦ πόθου ἔχειν τὴν καρδίαν ἀρχήν. 10 Ὃς σβέσσεν αἰνορέαν ἰσαυδέα] ὅς, ἤγουν ὁ Πάν, ἔσβεσε τὴν Περσικὴν ἀγερωχίαν, ὅτι συνεστρατήγει τῷ Διονύσῳ. ἦν καὶ ἰσαυδέα, ἤγουν ὁμώνυμον, φησὶ τοῦ πατροφόνου, τοῦ Περσέως δηλαδή. ἀπὸ γὰρ Περσέως, Πέρσης, ἐξ οὗ τὸ Περσῶν γένος. πατροφόνος δὲ ὁ Περσεύς, καθὼς ἱστορεῖ καὶ Λυκόφρων. τὸν γὰρ πάππον Ἀκρίσιον, μετὰ τὸν κατὰ Γοργόνος ἆθλον ἀπέκτεινε καὶ ἀφείλετο, ἀπὸ κείνου τὴν ἠνορέαν, καὶ τὴν Περσικὴν ἀλαζονείαν ὑπὸ τῆς Τυρίας, ἤγουν τῆς Εὐρώπης μετωνυμικῶς. ἐν γὰρ τῇ Τύρῳ τῇ Εὐρώπῃ ὁ Ζεὺς ἐμίγη. 11 Ὧι τόδε τυφλοφόρων] ᾧ τινι Πανὶ τὸ πῶμα καὶ κτῆμα τόδε τῶν τυφλοφόρων, ἤγουν τῶν ποιμένων, κατὰ μετάληψιν, τουτέστι πηροφόρων, καὶ σακκοφόρων· πηροφόρος γὰρ καὶ ὁ τυφλοφόρος. τὸ ἐραστὸν καὶ ἐπιθυμητὸν κατὰ ψυχήν. ὁ Πάρις, ἤγουν ὁ Θεόκριτος κατὰ μετάληψιν, διὰ τὸ καὶ τὸν Πριαμίδην Πάριν κρῖναι τὰς τρεῖς θεὰς περὶ τοῦ μήλου, καὶ τοῦ εἴδους. καὶ δύνασθαι καλεῖσθαι Θεόκριτον, θέτο καὶ ἀνέθηκεν ὁ Σιμιχίδης, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Σιμίχου. εἶτα περὶ αὐτὸν τὸν Πᾶνα προσφώνημα. 12 Ὦ βροτοβάμον στάτας] ὦ βροτοβάμον] ἤγουν πτεροβάμον. ἐκ πτερῶν γὰρ οἱ βροτοί, κατὰ τὸν παλαιὸν μῦθον. οἶστρε καὶ ἔρως τῆς Νυμφάλης τῆς ξένης καὶ γυναικός, τῆς δέ πως καὶ Λυδῆς. 13 Κλωπιπάτορ τ' ἀπάτορ] ἤγουν Ἑρμοῦ τοῦ κλέπτου υἱέ. κατά τινας γὰρ πάλιν Ἑρμοῦ παῖς ὁ Πάν. ἀπάτορ, ἤγουν πολυπάτορ. ἐκ πολλῶν γὰρ τῶν μνηστήρων γεγένηται. 14 Λαρνακόγυιε] ἤγουν χηλόπου κατὰ μετάληψιν. χηλὸς γὰρ τὸ κιβώτιον, καὶ ἡ λάρναξ. καὶ χηλὴ ὁ ὄνυξ. 15 Χαίροις, ἁδὺ μελίζοις] ἐν τῇ συρίγγι τῇ ἐλλοπι καὶ τῇ ἀφώνῳ· τῇ ἐλλειπομένῃ δηλαδή, ὀπὸς καὶ φωνῆς. αὐτὴ γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἡ σύριγξ, μὴ ἐμπνεομένη παρά τινος, ἄφωνός ἐστι. Τῇ κόρῃ πάλιν καθὼς εἶπον, διὰ τὸ τερπνὸν καὶ ἐπαγωγόν, τῇ Καλλιόπῃ, καὶ καλλίστην ἐχούσῃ ὄπα, ἐπὰν ἐμπνέηται. τῇ νηλαΐστῳ, καὶ ἀθεάτῳ. ἀπὸ τοῦ νῆ στερητικοῦ μορίου, καὶ τοῦ λάω, τὸ βλέπω. ἀθέατον γὰρ τὸ ἀπήχημα. ἢ νηλαΐστῳ, τῇ ἀλιθοβολήτῳ, ἤγουν ἀθανάτῳ. ἀπὸ τοῦ νῆ στερητικοῦ, καὶ τοῦ λάω τὸ λιθοβολῶ. ὁ λόγος γὰρ οὐ λιθάζεται.

Τέλος τῶν διεξηγημένων σχολίων εἰς τὰ Θεοκρίτου εἰδύλλια.

IOSEPHI SCALIGERI IVLI CÆSARIS F. EMENDATIONES AD THEOCRITI, MOSCHI, ET BIONIS Idyllia.

ISAACI CASAVBONI Theocriticarum lectionum LIBELLVS.

HIERONYMVS COMMELINVS

IOANNI OPSOPOEO

Medico eximio

S. P. D.

QVÆ me ad Græcorum Bucolicorum, & harum simul Emendationum editionem causa impulerit, OPSOPOEE *doctissime, paucis accipe. Cum ad illustrem ego virum Iosephum Scaligerum, quem viginti amplius annorum spatio videre non contigerat, profectus essem; ille me vt amicum veterem non solum hospitio quam humanissime inuitauit, verum etiam magnifice excepit. Post dierum aliquot moram* ἱμείρων νόστοιο, *licet ægre, tamen, legis Homericæ non immemor,* ἔπεμψε: *neq; sane* ἀδώρητον. ξένιον *enim literarium nequaquam vulgare, sed heroicum plane & Scaligero dignum, dedit,* INSCRIPTIONVM *veterum librum, Smetiano illo haud paulo locupletiorem. addidit & Simmiæ Rhodii ouum, non illud quidem typis editum, corruptum, supposititium; sed vero nouum, integrum,* γνήσιον, *minimeque* ὑπαλώϊμον. *Quid multa? huius pulchritudinem admiratus, ita foui, vt non Simmiæ tantum, sed & Theocriti, Moschi atque Bionis* ἔρωτας *in typographeio nostro excluserit. Verum ne haberet Theocritus cum suis quod Simmiæ inuideret, quæcumque Scaligero ad Bucolicos hosce auctores animaduersa per amicos nancisci potui, diligenter collegi, &* ἀποσπασμάτια *in ordinem digessi, vt illa iuris publici facerem. quod quidem consilium meum cum & tibi & Casaubono nostro (qui libros non mole sed re pensare & æstimare soletis) mirifice probari intelligerem, mihique adeo auctores essetis vt pergerem; ne illud Scaligero quidem ipsi improbatum iri existimaui: vtpote qui amici, Rempublicam literariam promouere conantis, factum bonam in partem, quo est candore, sit interpretaturus. Vale.*

IOSE-

IOSEPHI SCALIGERI IVLI CÆSARIS F. EMENDATIONES AD THEOCRITVM.

In Eidyllium V.

Versu 127. Ἁ παῖς αἴθ' ὕδατος ταν κάλπιδα κνεία βάψαι.] Locus deprauatus. Legendum:

——τᾷ κάλπιδι κηνεία βάψαι.

Βάψαι τὸ ὕδωρ κάλπιδι est ἀρύσασθαι. Euripides Hippolyto: βαπτὰν κάλπισι ῥυτὰν παγὰν προϊεῖσα κρημνῶν. Arrianus Periplo Ponti: ἡ δὲ χρόα τῷ Φάσιδι, οἷα ἀπὸ μολύβδου, ἢ κασσιτέρου βεβαμμένου τοῦ ὕδατος· καταστὰν δὲ καθαρώτατον γίνεται. Hic τοῦ βεβαμμένου ὕδατος, est hausta statim aqua, ἀρυσθέντος ὕδατος.

In Eidyllium VIII.

V. 84. Λάζεο τὰς σύριγγας.] legendum: τᾶς σύριγγος.

V. 88. Ὣς μὲν ὁ παῖς.] Perturbata & deprauata hæc ita restituenda:

Ὃς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη, καὶ ἀνάλατο καὶ πλατάγησεν
Νικάσας. ὥπως ἐπὶ ματέρα νεβρὸς ἅλοιτο.
Ὃς δὲ κατεσμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπῃ
Ὥτερος οὕτω, νύμφα γαμηθεῖσ' ὡς ἀκάχοιτο.

ὃς μὲν, ὃς δὲ poetice, ὁ μὲν, ὁ δέ.

In Eidyllium X.

V. 48. Σῖτον ἀλοιῶντες φεύγειν τὸ μεσάμβριον ὕπνον.] Legendum:

Σῖτον ἀλοιῶντας φεύγειν τὸ μεσάμβριον ὕπνον.

Nam τὸ μεσάμβριον est aduerbiale, vt Grammatici loquuntur.

In Eidyllium XV.

V. 4. Ὢ τᾶς ἀδεμάτω ψυχᾶς.] Ante annos XXXII correximus, ὢ τᾶς ἀλεμάτω— quod verum est.

V. 7. Τὺ δ' ἑκαστέρω ἔμμ' ἀποικεῖς.] Scholiastes videtur interpretari ἐμοι ἀποικεῖς. sed ego puto Theocritum scripsisse, μευ ἀποικεῖς.

V. 16. ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράζων.] Quam σκηνὴν vocat hic, eam Iuuenalis casam. —— *obstat casa candida nautis.* Pergulam institoriam intelligit, in qua vtensilia venibant.

V. 19. ἑπτὰ δραχμῶν κυνάδας γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν.] Vocem κυνάδας agnoscit Scholiastes, & coniungit cum πόκως. Ego non video, quomodo dici possit, τὰς κυνάδας τοὺς πόκους. nam genere non conueniunt. Deinde quid sit κυνάδας nescio. Putaui iamdudum legendum, κυνάδων γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν. vulpinos pilos pro lana attulisse dicit, vt illa suum φῦκος καὶ νίτρον ἀντὶ τοῦ ἅλατος. Vbi etiam iste Scholiastes solennia nugatur. Nam contra dicit ἅλας attulisse ἀντὶ νίτρου.

V. 36. πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶς ἢ δύο.] Neque hæc bene vulgo nota. Legendum enim: πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν ἢ δύο. πλέον, inquit, ἢ δύο· μνῶν ἀργυρίου καθαροῦ. Videtur, si bene coniicio, ita legisse Scholiastes.

V. 50. πάντες ἐρειοί.] suspicor legendum, πάντες ἐρεμβοί.

V. 95. πλὰν ἑνὸς οὐκ ἀλέγω, μή μοι κενεὰν ἀπομά-

ἐπιμάξῃς. Scholiastes, κενεὰν μὴ γνάθον ἀποψήσῃς. Quod quid sit, ne ipse quidem intelligebat. Est locus elegans: sed male a scholiaste conceptus. Supra dixerat Gorgo: πασάμενος ἐπίτασσε. Eme ancillas quibus imperes. Idem ista innuit, Qui seruos habent, cum illis os percidere volunt, imperant illis, vt buccas sufflent, quas deinde illi palmis planis sonore batuunt per contumeliam & lasciuiam. At tu mihi, inquit, imperare non potes, vt malas sufflem, quas tu alapis cædas: sed vnum tantum vereor, ne vacuas malas cædas. videtur hoc dictum in eos, quorum imperium contemnebant. Potes imperare seruis tuis, vt malas inflent, quoties eos vis cædere: nobis liberis non potes hoc imperare: sed potes per iniuriam imprudentibus malas vacuas depalmare. Itaque illud πλὰν ἑνὸς male coniungitur vulgo cum superiori versu. vnum tantum timeo, inquit, ne violentiam in nos exeras. Nam imperium sane in liberas inhibere non potes.

V. 101. χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα.] Neque hic audio scholiasten. Theocritus enim scripsit, χρυσοπίζοισ' Ἀφροδίτη. Id est, χρυσῶπις, quo nomine a Latinis dicta Aurea.

V. 118. πάντ' αὐτῷ πετηνά.] Male vulgo hæc concipiuntur. Nam vult omne genus volucrum, fructuum, aliarum rerum dulciario opere effingi Adonidi a mulieribus pistricibus, quas δημιουργοὺς Attici vocabant. Quare vno ductu hæc omnia continuanda.

Eidyllium XVIII.

V. 34. μακρῶν ἔταμ' ἐκ κλαδέων] Malim ἔ(?)αμ' ἐκ—

Eidyllium XX.

V. 39. κἠς εἷς ἕνα παιδὶ καθᾶδε.] lege εἰς ἐν π.

Eidyllium XXI.

V. 15. οὐδεὶς δ' οὐ χύτραν εἶχ' οὐχ ἴα.] Auratus, ὁ χωὰ. Ego non dubito, quin Theocritus scripserit, οὐ χόα. χόα pro χοῦν. νόος pro νοῦς, & similia in poetis occurrere, nemo paulo doctior nescit. Quam recte χοῦς & χύτρα conueniant, atque adeo quam melius quam κύων, iudicent eruditi.

V. 15. —πάντα περισσὰ
Πάντ' ἐδόκει ταύτας ἄγρας. πενία σφιν ἑταίρα.]

Puto scribendum, nisi felicius huic loco alii constituerint —πάντα περισσὰ Πάντ' ἐδόκει τλῶσιν. Ἄγρα πενιάσφι ταίρα. πενιάσφι, id est, πενίας, vt χείρεσφι & similia. duriusculum quidem videtur, sed quo duriora ex veteribus producere possim. γνώμη, Πενίας ἄγρα ἑταίρα.

V. 32. ὅς γὰρ ἐνικάξῃ κατὰ τὸν νόον.] proculdubio legendum:

Ὅς γὰρ ἂν εἰκάξῃ κατὰ τὸν νόον, οὗτος ἄριστος
Ἔστιν ὀνειροκρίτας. ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς.

Manifesto extulit prouerbium Græcum, quod Cicero ita vertit:

Qui bene coniexit, vatē perhibebo optumū.

Idem vult eadem clausula, ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς.

Optimus magister, hoc est interpres est, qui mentem bonam gerit. Alii coniungunt cum superioribus; non malo sensu: sed puto nostro meliore.

V. 36. —τὸ γὰρ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ.] Ioannes Auratus, vir doctissimus, & nunquam sine laude nominandus, putabat hic intelligi de Prytaneo Athenarum. Quod non videtur conuenire piscatoribus Siculis, qui tantum loca vicina piscationibus suis norant. Sed ex sequentibus manifesto apparet, fuisse locum in illa vicinia capturæ piscium opportunum, quod, vt hic indicatur, pisculentus esset. Quare dicit iste piscator, ea nocte eos scrutatos tractum, quem Prytaneum vocabant, in eoque ignes nocturnos indices, ad quos piscari mos est, statuisse. Ideo dixit λύχνιον, i. ignis, quo indice piscari solent. Neque hunc morem ignorauit

poëta cum veterum venustate certans Actius Sanazarius, qui in piscatoria Ecloga dixit in nocturna captura: *Omnia collustrant flammis.* Et nos vidimus ad ignes piscari. Itaque non est mutanda lectio δίκτυον pro λύχνον.

V. 52. Ἤνυσ' ἰδὼν τ' ἄεθλον.] Non sunt noui. Lege: Ἤνυσα δ' ὢν τ' ἄεθλον. ὢν, οὖν, vt sciant, quibus hic poëta familiarior.

V. vltimo. χαί τοι χρυσοῖσιν ὀνείροις.] Scribe, καὶ τοῖς χρυσοῖσιν ὀνείροις.

Eidyllium XXIII.

V. 15. ἦκα δ' ἐξέρπαξ] vna literula mutata sanum feceris:

ἦ καλὸς ἐξήρπαξ' ἐριθίζετο μᾶλλον ἐρασάς.

Qua rapiebat eum puer, eo impensius illuc trahebatur.

Eidyllium XXV.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

τοῦ κε' εἰδυλλίου.

Ἐπιγράφεται τοῦτο τὸ εἰδύλλιον Ἡρακλῆς Λεοντοφόνος. ὅτι αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς ὑπὸ τοῦ Αὐγείου ἐρωτηθεὶς, αὐτῷ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Φυλεῖ τὰ περὶ τῆς λεοντῆς διηγεῖται. καὶ πρῶτον ὁ Αὐγείας τὸν αὐτοῦ κλῆρον ὑφηγεῖται, ἀλλ᾽ ἀχαρίστως οὐκ ἐν ἐπιβουλῇ. ἔτι δὲ τοῦτο οὐ καλῶς ἐπιγράφουσί τινες τὸ εἰδύλλιον οὕτως, ΚΛΗΡΟΣ ΑΥΓΕΙΟΥ.

ἩΡΑΚΛῊΣ ΛΕΟΝΤΟΦΌΝΟΣ.

Ὑμνέω τυ, Διὸς παῖς ἀνθρώπων ταλαεργῶν
Σωτὴρ, ὑπ' ἀργαλέαις ὀδύναις μογερῶς
ζωόντων,
Οὓς περιναιετάων ἔρυσας κατὰ πάντας ἔθνεα γαίης
Ἔκ τ' ἀνδρῶν ἀδίκων ἐκ θήρων τ' ἀγριοθύμων,
Καὶ ποτ' ἀναστρωφῶν πολυπάμμον' ἐσήλυθες
Ἆλιν,
Ἔνθα δὴ Αὐγείης ὑπερηνίδας βασίλευεν,
Ὧι πόσσ' εἰλίποδές τε βόες καὶ ἴφια μῆλα
Ἀμφαδὸν βόσκοντο καὶ ἐν ποίᾳ κατέκειντο,
Καὶ ἐν βωμοῖς παντοίοις καὶ ἐν ὄρεσι νάσου
Ὥστε νομὰς πλῆθει πάσας γίνεσθαι ἐρημάς
Ταύρων τ' ἠδ' οἰῶν ὑποφρυχθέντας ὑπὸ κόπρου,
Ἀκεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθ' αἴης κούφατα πρόσωπον.
Καί τύ μιν ἀλκείδας μεγάλην ποτὲ μισθὸν ὑπέστη

Ἂν δέκα θρέμματα πάντα τῇ ξείνῃ μεῖστ' ἐν
Ὄρεσι οἱ αὐλείῳ καὶ τέμενα μακρὰ καθαίρῃ
Ἀλλ' ὅπως σ' ἀπάτησ', ἐπεὶ τέρμα σὺ τελέσσας
Τοί τε ἄμ' Αὐγείδης πατέρα πολιτῶν κἀὶ
φυλὰς,
Ἠέ μιν, ἠέ τιν' ἄλλον ἐτ' εἰρύσσασθαι οἴω.
Νῦν δ' ὡς τ' ἀρίγνωτος ἐπέστεφας Ἄλιδα δῖαν,
Ἔρχομ' ἐρῶν προτέρων, σὺ δέ μ' ἐσθλὰ δὸς,
ἀγαθὲ δαίμων,
Ἤδη τοι Τροιζῆνα λιπὼν λίπε Πιτθέος αἶαν.
Ἀλκείδας τ χῶρον Μαραθώνιον ἐξεναείξας
Δέρμα περιγαυνιάων σφόδρα χαρόποιο λέοντος.
Ἀλλὰ δ' εἶπερ ἑκὼν μείζονας μαστεῦετ' ἀέθλους.
Σπεῦδε δ' ὅγ' ἐς βασιλῆ ἴμεν Αὐγείῳ πολυβοίτην.
Ὡς δ' ἄρα χῶρον ἵκανε βοῶν ἀριθμόντ'
ἐνόησε.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ψαμμοδείης ἐναλίγκιον ἄλμης
Οἷον ζωνδρανιμένης φήμης ἤκουσεν, ὅτ' ἔτει
Αὐτῷ πάντ' ἀγέλαι μὲν ἐβόσκοντ' εἰν ἑνὶ χώρῳ.
Ἔνθ' ὁ γέρων ποίμαινε βοῶν ἴθυμα κάρηνα
Γαυλὸν πεκτήσαι ῥιπὸς ἐν χερσ' ἅμματα
πλέξαι.
Τὸν δ' ἄρ' ἰδὼν παῖς Ἀλκμήνης μετέειπε
καταστάς·
Βουκόλε χαῖρε γέρον, τίνος αἱ βόες; ἁ δὲ τ
χώρα;
Ἦ ῥα σὺ Αὐγεία ὁρέω πολυώνυμον ὄλβον·
Τοῦ δ' ἄρ' ἐγὼ πολὺ πλεῖω ἔρασκον χρήματ'
ἰδέσθαι
Παντοίων ἀγαθῶν, οἷόν τ' αἰγῶν τε βοῶν τε.
Αἱ δ' ἀγέλ' ἀνδρὸς ἑνὸς τῶν πλείστων ὧδε
πλειῶνται,
Ἢ ὅπη χωρείων κοιναὶ ἢ πη, ὃς βασιλεύς;
Τὸν δ' ὁ γέρων, &c.

Hæc proposuimus, ne adolescentes, qui in eiusmodi codices inciderint, pro veris & genuinis Theocriti acciperent. Nam doctiores an patienter hæc lecturi sint, nescio. Mihi sane inter scribendum animus sæpe fuit, inchoatum opus relinquere. Adeo me pigebat ineptiarum.

Eidyllium XXVI.

V. 29. εἴη δ' ἐννακέτης.] Hoc est, εἴη δὴ ἐνναέτης. Raro euenit, vt ἤτοι elidatur. Nos alibi notauimus τὸ ἤτοι elidi in vocula δή. Aliter multam sententiam effecerunt hæc, vtpote inconnexa. Nam sentit, qui Pentheo peiora fecerunt, ad nonum aut decimum annum non perseuerabunt, quin eos opprimat diuina vltio.

V. 31. ἐκ Διὸς αἰγιόχω τιμὰν ἔχει αἰετὸς οὗτος.] αἰετὸν vocat γνώμαν, quæ sequuntur, tanquam bonum omen, nempe εὐσεβέων παίδεσσι, &c. exemplo Homeri, qui οἰωνὸν in eadem significatione vsurpauit, εἷς οἰωνὸς ἄριστος. Optimum illud omen, vel sententia: quæ? ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

V. 34. μεγάλαν ἐπιγουνίδα λύσας.] Tumorem femoris, quem faciebat fœtus gestatus, ἐπιγουνίδα vocat Homerico verbo.

Eidyllium XXVII.

V. 2. μᾶλλον ἐμ' ἢ δ' Ἑλένη.] Legendum, ἄλλον ἐμ' ἢ δ' Ἑλένη. ἄλλον, scilicet Πάριν. Potest etiam legi, μαλονόμα δ' Ἑλένα. Id est, quæ oues aut capras pascit. infra v. 68. χἢ μὲν αἰσχομένη δὴ ἔστιχε μᾶλα νομᾶεν. Vtraque lectio placet. puto priorem veram esse.

V. 13. ὄϊζυρον οὐδὲν ἀρέσκει.] Legendum, ὀϊζυρόν.

V. 19. οὐ φάγεις τὸ ἔρωτα.] sententia postulat: οὐ φάγοις τὸ ἔρωτα. Sed eodem modo dictum φάγεις pro φάγοις, quemodo post, φάγω pro φάγοιμι ἄν.

V. 54. φεῦ φεῦ καὶ τὰν μίτραν ἀπέστιχες.] Pro verbo nihili, ἀπέστιχες, ego olim legebam ἀπέλυσας, cuius coniecturæ nondum me pœnitet. sic infra de amiculo: τώμπέχονον ποίησας ἐμὸν ῥάκος. eodem sensu.

V. 68. χἢ μὲν αἰσχομένη διέστιχε μᾶλα νομᾶεν.] fortasse δὴ ἔστιχε. Alioqui fallus modulus syllabæ.

Eidyllium XXVIII.

V. 2. Γυναιξὶ νόος οἰκωφελίεσσι.] Lege: γυναιξὶ τὺ νόος. Manifesta sententia.

V. 4. Ὅππα Κύπριδος ἱρὸν καλάμω χλωρὸν ὑφ' ἁπαλῷ.] Noli dubitare quin legendum sit: ὅππα Κύπριδος ἱρὸν καλάμω· χλωρὸν ὑφ' ἁπαλῷ· κάλαμος καλεῖ ὕφαν vocat, quod Catullus vimen iunceum. *Textam vimine iunceo, caricisque maniplis.*

V. 21. οἰκήσεις κατὰ Μίλητον ἐρατεινάν.] Ita postulat lex carminis, non ἐρατινάν.

V. 24. Κείνω γάρ τις ἐρείπω.] Lege, Κείνω γάρ τις ἐρεῖ τῳ. Id est, τινί.

Eidyllium XXIX.

V. 16. καὶ μὲν σὺ δὲ τὸ καλόν.] Lege, αἰ μέν, hoc est, εἰ μέν. Sequentia confirmant.

Eidyllium XXX.

V. 32. καί με κατεσίναζε.] Haud scio an procedere possit, quod olim adolescentes legebamus — καί με κατηκσίναζε. hoc est, ἐφύβριζέ μοι.

IN EPIGRAMMATA THEOCRITI.

Epigramma IV.

V. 2. Ἔνθα δ' ἀνδρείκελον μνημεῖον ἀναπαχεῖσθαι.] Lege: ἀναπαχεῖσθαι.

Epigramma XVII.

V. 5. Τοὶ Συρακόσιοι ἐνίδρυσαν πέλας τὰ πόλις.] Mire deprauata sunt hæc. Totum hunc locum ita restituo:

Ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν ἀντ' ἀλαθινοῦ
Τὶν ὧδ' ἀνέθηκαν
Τοὶ Συρακόσιοι ἐνίδρυσαν Πελωρεῖς τᾷ πόλει,
Οἳ αἰδεῖ πολῖται,
(Σωρὸν γὰρ εἶχε χρημάτων) μεμναμένοι
Τήνου ἐπίχαρις.

Συρακόσιοι, genitiuus singularis, vt Euripidi Θήβης, ἀντὶ Θηβῶν. Πελωρεῖς, a vicino Peloro promontorio.

Epigramma XVIII.

V. 1. Ὁ μικκὸς τόδ' ἔτευξε.] Totum Epigram-

Epigramma male acceptum ab interpunctionibus ita lego:

Ὁ μικκὸς τόδ' ἔτευξε τῷ Θρηΐσσᾳ
Μάνης ὁ μαῖ' ἐπὶ τᾷ ὁδῷ, κἠπέγραψε
ΚΛΕΙΤΑΣ.
(Ἕξει τὰν χάριν ἁ γυνὰ) ἀντὶ τίνων;
Ὧν κοῦρον ἔθρεψ'. ἔτι μὰν ἔτι ΧΡΗΣΙΜΗ
καλεῖται.

Nam χρήσιμος, χρηστὸς, ὀνήσιμος, ὀνησιφόρος, sunt nomina, quæ ominis causa seruis imponebant Græci, vt Latini FRVGI. Hæc trita sunt.

Epigramma XX.

V. 4. Πείσανδρος ζωέγραψεν ὠ'κ Καμείρε.] scribe, ὡ'κ Καμείρω.

AD MOSCHI EIDYLLIA.

Eidyllium II.

V. 115. — νώτοισιν ἐφήμεναι ἐπιχέοντο.] Lego; ἐπιχέοντο.

Eidyllium III.

In Epitaphio Bionis, deerant in exemplari Aldino versus 6. quos ex vetustissimo m. scripto reposuit M. Musurus Cretensis, quorum initium,

Πάντες ὅσοις καπυρὸν τήκεται στόμα. Ii reperiuntur etiam in vetustissimo codice, quem nactus ab amico quodam Ludouicus Castaneus, eques Torquatus Regius communicauit M. Antonio Mureto Romæ, Anno 1579. cum ibi ageret legatus Regius. Sed hunc, quem primum horum 6. versuum esse diximus, antecedebat alius, non eadem moneta cusus,

Πάντων κλαυσεῖ σ' ὁ νησιώτας Σικελή τ' Ἀρέθουσα.

sed is est inter reliquos vt Bardocucullus inter Thyrianthinas vestes. Quare hoc expuncto, reliquos veros Moschi filios retineamus, quos qui Musuro attribuunt, vna opera & illum ineptum mihi attribuant, quod primus eum indicauerim.

Quemadmodum fungus iste, quisquis fuit, putauit deesse versiculum i.1. Epitaphio Bionis: ita imperfectum putans principium τοῦ ὀάρυσ, hos, qui sequuntur, versus præposuit in fronte Eidyllii. Quos, quia inlepidi sunt, & ineptissimi, non apposuissem, nisi scirem esse, qui & bonos putant, & a Theocrito, & proinde imperfectum poëmatii principium. Sunt autem hi:

Δάφνις ὁ βουκόλος, ὥρεσι κύρης αἶγας ἐχούσης
Ναΐδος Ἀγλαΐης τῆς ἅδεν ἀνὰ ἔρωτα.
Ἀλλ' ὁ τόπος καὶ καιρὸς, ἐείδειν πάντα ποθῆσαι,
Ὅττι γαμήλιον αὐτῷ ἤτυχεν εἶπεν ἔρωτα.
Νύμφαν δ' αἰρὸν μῦναν τένδ' ἐφεράπετο μῦθον.

Præter barbarismos, solœcismos, & imperitiam Hellenismi, ignorauit argumentum poëmatii, vt qui Naïda & Deam faciat, quæ tantum homo esset, sed tædet me ineptiarum.

In eodem exemplari pro versibus, qui desunt sub τοῦ Ἡρακλίσκου, continuati erant alii, siue ab eodem poëtastro, siue a non meliore genio. sunt autem post illum versum, qui in vulgatis penultimus est, αὐτὰρ ἐπ' ἄμματι πωυὸν ἀνὰ πυρὸς αἴνυτο δόρπον.

Αὐτὰρ ἐπ' ἄμματι πωυὸν ἀνὰ πυρὸς αἴνυτο
δόρπον.
Δεῖπνον δ' ἐς κόρον, ὅσσον οἱ ἄρκιον εἶεν,
Καὶ προφᾷ ἁπλᾷ ἔνδυμα καὶ γύμνασμα ὁμοῖον.
Ἶσα δ' ἐνὶ χειμῶνι, θέρει, ὥρῃσί τε πάσαις
Εἵματα οὐκ ἀσκητὰ μέσας ὑπὲρ ἕννυτο κνήμας.
Κεῖδ' ὄρει οὐ σάμπαν χωεὶς ῥοπάλοιο μετ' ἄγχαν
Πτώκων, ἠδ' ἐλάφων, καὶ λυγκῶν αἰολοδέρμων.
Εἶπε Διὸς μικκὸς μὲν ἔτ' ὢν παῖς, ἀλλὰ μέγιστος
Ἐσσόμενος, πόκα τ' οἰσόμενος μέγαν οὐρανὸν ὤμοις.
Οὐ γάρ οἱ ὦ' πόλλων τὰ τόξα, καὶ αἰνὰ βέλεμνα
Δῶκε φορῆν, ἑνὸς ἐκ γενετῆρος ἐόντι ἀδελφῷ
Ζανὸς, ὃς ἦλθεν ὑφ' ἓν λέχος Ἀμφιτρύωνος.
Οὔτε σάκος ναμᾶν οἷόν τ' ἦν πάντοθεν ἶσον
Εἰδόμενον πυρὶ λαμπομένῳ, κἀστρων ἀμαρυγαῖς
Ἡφαίστου φίλα δῶρ' ἐχθρᾶς τῷ ἐόντα ἀπ' Ἥρας.

Ὦ ἐγὼ

Ὦ 'έτι πάντα τέτηκθ' ὅσ' ἐπὶ χθονὶ γίνεται ἔργα
Ἀνθρώπων, θαλίαι τε, καὶ αὖ πλέμιες κυ-
δοιμοὶ,
Ζωάτι καὶ στοβαρὰ κεφαλαὶ πέλωπε δερκέντων.
Ἔνθ' ἦν καὶ λίμνη πρεσβείας ἀμφιτίτης.
Ἔνθ' ἦ ἐκ τῶν μακάρων ἱρὸς κατ' ὄλυμπον ὅμιλος,
Τῷ πιζων καὶ Κύκλον ἀρίϊον υἱὸν ἔπεφνεν.
Αὐτῷ τ' ἔπασε μηρὸν Ἄρηος τειχεσιπλάτα.
Χ' ὅτω μὲ Διὸς υἱὸς καὶ εὔζευρν Ἠλεκτρυώνης,
Ἀλκιμὸς ὄφρ' ἄνθος ἐπ' ἀγλαὸν ἵσδε προ-
σαπω
Θυβαῖον κατὰ δῶμα φίλης ἐπὶ γεινάσι μητρὸς
Ἐτρέφετ' ἐν θαλίῃ, κἄμεο μάλ' ἔτρπε γεῖνας.
Ἤδη δ' οὖν χλοεροῖς ἐπικάζδεπε θριξὶ γένειον
Ἀκμάζοντες ἐκείνω ὁ δ' αὖτις ὁδόπιν ἀρηος
Φοίτα, ἄνδρεσσι μεμαὼς χ' ἥρωσι μάχεσθαι
Καὶ θηρσ' ὑλοβόεσις, ἄρκτοις, ὀοβροῖς τε λέουσιν.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν γήραος ἠὺς παῖς Ἀλκαίοιο,
Μηπδὸς ὃς ἔχε γάμους βίης Ἡρακλείης,
Δὴ πότ' ἐπ' Εὐρυσθῆος ἐπέμπετ' ἀγῶνας
ἀνάγκη,
Ἥγ' οἱ γειναμένῳ ἄμ' ἐφέψατο. Ζεὺς ὑπο
χ ηρης
Ἐξέλατα Εὐρυσθεῖ ἀπάντων ὦμοσ' ἀνάξειν
Τῶν αὐτῷ γενεῆς Ἀμφικτιόνων βασιλήων.
Ἔνθ' ὅδ' ἐὼν Νεμεαῖον ἑλὼν σύλησε λέοντα,
Δέρμά τε ἀμφιθεὶς δεινοὺς ἠρήσατ' ἀέθλους
Ὅσσους Εὐρυσθεὺς ἐπέτελλ' ὑπερήνορέων.
Αὐτὰρ ἐγὼ μικκὸν ὑμνίσ' Ἀμφιτρύωνος
Παῖδα κικλησκόμενον κρείττοις ἐπὶ μνῆσομ'
ἀοιδῆς.

Vno verbo dicam, pœnitet laboris, qui his describendis impenditur.

AD BIONIS

EPITHALAMIVM ACHILLIS.

V. 8. Χ' ὤπως ἐν κώραις Λυκομηδίσιν ἀπαλέγουσα
Ἀνδεῦ ἦπε ἄτοσιν Ἀχιλλέα Δηϊδάμεια] Legendum: Χ' ὤπως ἐν κώραις Λυκομηδίσι
θάλπ' ἀλέγοισα
Ἀκμῶον ἔπεσεν Ἀχιλλέα Δηϊδάμεια.

V. 14. — φέρων ὁ σὺ ἀραι αἰνα.] Fortasse φέρεν τεοῖς αἰπεινὰ ἄρηα. Vel, φέρων τισὶν αἰνὸν ἄρηα.

V. 17. παρθενικὸν κλέον ἔχει] Omnino legendum παρθενικὸν κόπον.

V. 24. Στημ' αἰὰ κλδον ἔφερε] Et hic affirmamus legendum, Στῆμ' αἰὰ κλόθεν. Neque displicet altera lectio quæ succurrit, Σπάσματα καλὸν ἔφερε, odem sensu.

Ven.eod. — πίσ' ἀδία δάκρυ' ἐσβὼς] Inepte. Legendum χάρε' ἔπλες. τὸ κάρος, glomus lanæ aut staminis. vnde καροσίας ὀθόνας dicit Epigramma.

V. 30. ἀλλὰ μόνα καὶ λέκβα] καὶ λέκτρα.

V. 31. Νύσσα γὰρ ἀλλά.] Fortasse, νύσσα γὰρ ἀργαλέα.

AD OVVM

SIMMIÆ.

Quot verba, tot monstra mendorum. Non venditabimus operam. Tu, beneuole lector, lege nostrum hoc, quod dedimus. Nam nostrum iure vocamus, quia vt vulgo legitur, nullius erat, nedum Simmiæ, qui illud, nisi nos fallit diuinatio nostra, ita, vt infra posuimus, conceperat.

Mittit hoc Lusciniæ ouum cuidam lectæ fœminæ, vt Theocritus suam colum. Argumentum hoc est. Mercurius prius vidit ouum procul: quod cum frustra tentasset nido deripere, corpus sæpe in altum saltu subiiciendo, occupauit eum Pan, qui forte fortuna ceruam cum ceruis persequebatur. Itaque alia via præueniens Mercurium, ouum rapuit, quod manu tenens præ lætitia tripudians & iubilans inter greges ouium ostentat. Vide quam dissimilia sunt hæc vulgaribus editionibus.

V. 2. τῇ πόδ' ἀόν.] Homerus, τῆ Κύκλωψ, πῖε οἶνον.

V. 6. ἔγαζε.] εἰκάζειν, pro considerare, conücere.

V. 7. ἐκμέτρευ μονοβάμον.] Saltum singularem, vt Seneca loquitur, vocat μέτρον μονοβάμον. sed hic est saltus in altum,

tum, non in longum, vt intelligit Seneca. vult dicere, Mercurium pleno saltu voluisse corpus subiicere, vt nido ouum deriperet: sed frustra. Itaque eum alia via tentantem hoc facere occupauit Pan.

V. 9. πλίξαζαι.] Quid sit πλίξαντες, quid γυῖα καὶ κῶλα, sciunt, qui poëtarũ lectioni assueuerunt. πλίξαντες κῶλα, Virgilius & Ennius dicũt crura reponere.

V. 10. ἀνὰ ζωὰ ὀρσιπόδων.] ὀρσίποδες iidem, qui ἀερσίποδες. Ordo est: Πάν, ὠμόθυμος καίτης (crudelis interfector hinuli, aut κεμάδος) πάλαι μιθέπων ἀμφίπλαγκτον δι᾽ ἀίδαν κεμάδα ἱεμέναν ποσὶ κραιπνοῖς ὑπὲρ ἄκρων λόφων ζωὰ τεκέεσσιν ὀρσιπόδων ἐλάφων κατ᾽ αἰθμίας ἴχνος πθήνας, αὖθις ἐν κώλοις δεξάμενος κουφότητα, ἄφαρ δίχηλα σείων ὕψη ποδῶν.

V. 16. ῥίμφα πείκοιτο.] Hæc clausula suo loco luxata, quantum caliginis offuderat!

V. 20. ἀβρῶτι πόθῳ.] ieiuno.

V. 23. ἴχνι θεῖον.] Quatiens humum tripudiis, vel potius alternis pulsibus pedum. Hoc enim vocat μονόδυπον ἀυδάν.

V. 24. ἄρρυθμον.] ἄρρυθμον κόμπον, ἀνεμόεντα ῥυθμὸν vocat tripudiationem illam, qua quasi calcibus aërem, & montium iuga lacessere videtur. Propterea dixit, εἰς ἄκρας. Hæc omnia sunt argumenta lætitiæ, ob ouum inuentum.

V. 27. λεπυρωτόν.] ouum.

V. 29. Λίγειά μιν κλαίει.] Ex καὶ κλαίει fecimus. Circumstat eum matrix Luscinia, questubus & fletibus ouum raptum reposcens.

Compara nunc hæc cum editionibus. Ingens commentarius concipi potuisset harum correctionum, si altius nobis ambitio incessisset. sed doctis hæc satis, imo nimis.

AD ΠΤΕΡΥΓΙΟΝ.

V. 1. Λεύσσε με τὸν γᾶς.] Putant hic Amorem dici, ἄνακτα τᾶς γᾶς βαθυστέρνου. In quo falluntur. Imo hic Amor dicitur, ὁ ἑδράσας τὸν Ἀκμονίδαν τὸν τᾶς γᾶς βαθυστέρνου ἄνακτα, καὶ τὰ ἄλλα. Ἀκμονίδαν Rituales Pontificum vocabant Tellumonem. vt Neptunus Maris, sic Tellumo Terræ Rex, qui Ἀκμονίδης. ἑδράσας igitur τὸν Ἀκμονίδαν τὸν τῆς γῆς ἄνακτα, nihil aliud est, quam ἑδράσας τὴν γῆν.

V. 2. μηδὲ τρέσῃς, εἰ τόσος ὢν δάσκια καὶ λαχνὰ φέρω γένεια.] Inepta lectio. Nam quid est λάχνον? Lege, μὴ δὲ τρέσῃς, εἰ τυτθὸς ὢν δάσκια λάχνᾳ φορέω γένεια. Nam φορέω, non φέρω exigit lex Carminis.

AD SECVRIM.

V. 1. ᾧ ποτε πύργων θεοτεύκτων κατήρειπεν αἶπος.] Itáne securicula sua mœnia illa, & illas saxorum moles θεοτεύκτους Epeus demolitus est? sane lignarius erat Faber, non lapidum quadratarius. Legendum ὅπλῳ ποτέ. Epeus diruit Troiam ligneo equo quem fabricauit, non autem securi sua.

V. 2. Δαρδανιδᾶν δ᾽ ἐξεφλέξ᾽ ἐκ θεμέθλων ἄνακτας.] Et hæc quoque ἑλικτά, κοὐδὲν ὑγιές. Legendum enim, Δαρδανίδας δ᾽ ἐξεφλέξ᾽ ἐκ θεμέθλων ἀναστάς, h.e. ἀνάστατον ποιήσας.

AD SYRINGEM.

V. 6. Malim: — ὅν τᾶς μέροπος πόθος Κούρας γηρυόνας ᾆσε.

In ΒΩΜΙΣΚΩι Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου.

V. 1. Εἶμ᾽ ἄρσενος μοὶ σύτας
Πόσις μέροψ δίσαβος.] Legendum: Εἶμ᾽ ἄρσενος μὴ σύτας
Πόσις, μέροψ δ᾽ ἴσαβος.

Sum, inquit, non vtique masculæ vxoris maritus: sed homo æqualis illius, qui erat maritus Andromachæ. Nam Andromachen vocat masculam vxorem, alludens ad nomen ipsius, παρὰ

τὸ ἀνδρεὶ μάχεσθαι. Ἴσαβον se improprie vocat, quod frater esset Hectoris, cum tamen minor esset eo.

V. 3. ἀποδικνύας ἶνις Ἐμπύζας μόρος.] Lege κόρος. ἶνις est filius, non iuuenis, vt vertunt vulgo. Tunc enim esset ἥβης. Filium Cinericubæ laruæ se vocat, id est canis. Nam in canem mutata Hecuba. Cinericubam canem cur vocet, nemo ignorauerit, nisi qui canem nunquam viderit.

V. 4. Ὃ Βύτα καὶ κυνὸς τεκνώματος.]

Lege: Ὃ Βύτα καὶ κυνὸς τέκνωμα, τὸν
(Χρυσοῦς αἴτιας ἄμος εὖτ' ἄνδρα)
Ὃ γυιόχαλκος ἄρος ἐνήραιζεν.

Quem interfecit Thoracatus Dux (Achilles) tunc, cum ego aureolæ illius delitiæ accendi eum amore,

V. 17. ἶνις τ' ἀνδροβῶτος.] Lege: σῖνις τ' ἀνδροβῶτος. Quod oculos Cyclopis læsit, propterea σῖνις τ' ἀνδροβῶτος dicitur.

V. 18. ἰλιοραίσας.] Legendum ἰλλοραίσας· ὁ τοὺς ἰλλοὺς, ἤγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κύκλωπος λυμηνάμενος.

AD THEOCRITI
Eidyllium XVI.

V. 4. Ἄμμες δὲ βροτοὶ οἱ δέ. βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμες.] non bene interpuncta sunt. ita enim concipienda. ἄμμες δὲ βροτοί· οἱ δὲ βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμες.

Ex Theocriti Berenice.

Αἴ τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπάγρεσιν ὄλβιόν τε καὶ ὄλβιον
Ἐξ ἁλὸς, ᾧ ζωὴ (τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα)
Σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν,
Ὃν λευκὸν καλέοισιν (ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων).
Καί κε λίνα στήσαιτο, καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης
Ἔμπλεα.

IOSEPHI SCALIGERI EMENDATIONVM

FINIS.

ISAACI

ISAACI CASAVBONI

Theocriticarum lectionum LIBELLVS.

AVCTORIS

de hac editione

ΔΕΚΑ'ΣΤΙΧΟΝ.

ὡς ἀπὸ τοῦ βίβλου.

Ὁπλοτέρου τόδε γράμμ', ἄγονος γονὴ, ἥν ποτ' ἔφυσεν
Στοργῆς γλυκείας τεχνικῆς νῆϊς τοκεύς.
Ὅς πάρος ἠλιτόμηνον ἐμ', εἰν ἀβάτοισι βάτοισιν
Ἀτημελήτων εἴα, οὐ φήσας τεκεῖν.
Ἅρπη μὲ κεῖνος ἀνεῖλεν, ἐῷ πήχυνέ τ' ἀγοστῷ,
Ἄλλων παραιφασίῃσι, τῶν ἐμοὶ φίλων.
Οὔπω δὴ κομιδῆς ἔτυχόν τινος· ἀμφὶ δὲ γυῖα
Πατὴρ ἐμ' ἀμφέβαλλε λιτὰ γοῦν τάδε.
Τῷ Σκαλανῷ, καὶ Κομμελίνῳ χάρις· οὕνεκεν ὑμέων
Ἔχει γόνος γονῆα, καὶ γονεὺς γόνον.

ISAA-

ISAACVS CASAVBONVS
HENRICO STEPHANO S.

MITTO ad te, vir eruditissime, quæ superioribus his diebus Eustathii Vignonis dignissimi typographi, mihique amicissimi rogatu, in quosdam Theocriti locos scripsi. Is enim quum in animo haberet hunc poëtam denuo edere, non ante conquieuit, quam impetrauit a me vt eum perlegerem, & si quid haberem quo posset ornari eius editio, secum id, atque adeo cum omnibus eius poëtæ studiosis, communicarem. Quod quam ægre ei receperim me facturum, vel ex eo intelligas, quod sæpe postea mutare mihi contigit sententiam. Merito: videbam siquidem haud ita esse facile, in tantis præsertim temporis angustiis, spicilegium post tuam messem in eo poëta colligere, quem tu olim, doctissime Stephane, bis summo studio & diligentia emendaras. Veruntamen diu reluctatus, quum viderem hoc quod mihi ipse intriueram, esse mihi exedendum: cœpi dum ad finem perducitur hæc editio, schedas meas colligere, in queis memineram me nescio quid in hunc poëtam vt & in alios vtriusque linguæ auctores non paucos, aliquando annotasse: non quidem, ita me Deus amet, in eam spem, vt illa vnquam ederentur, sed in priuatum vsum meum. Iis igitur adiutus, atque etiam scriptis duobus exemplaribus, altero Theocriti, altero scholiastæ, quæ in manus meas opportune ante aliquot dies venerant, mox pauca hæc, partim in Theocritum, partim etiam in alios nonnullos auctores, exaraui. Ea qualiacunque sint, volui esse amicitiæ nostræ testimonium. Vale. Ex Museo nostro. VI. Idus Augusti, CIↃ. IↃ. LXXXIIII.

ISAACI CASAVBONI, Theocriticarum lectionum LIBELLVS.

CAP. I.

In Theocriti idyllio primo exposita quædam, alia emendata. Χολὴ ἐπὶ ῥινί. μένος ἀνὰ ῥῖνας. *Homeri locus*: ῥινοβόλος πάταγος *apud Silentiarium.* καθίζειν ἀκράτισον: deponere vino. *Canon linguæ Doricæ.* δουῦμαι τὶ τινός: περιβλέπεσθαι, *&* περιβλέπειν. *Ælianus varie emendatus, itemque Cælius Aurelianus.* Τυρσίς: *Calydon Aeolis: Hesychius & Stephanus correcti*: Σικελικὰ ἄλλα, *& similia multa. Mos antiquus dirigere corpora morientium.*

VETERVM opinio fuit, vt frontem pudoris, risus lienem, sic & iræ sedem esse nares. Inde illud est suauissimi poëtæ Theocriti, non procul a principio idyllii primi:

> Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.

& illud Herodis antiqui item poëtæ,

> Μὴ δὴ κόρη τὺ τὴν χολὴν ἐπὶ ῥῖνας
> Ἔχ' ὀξύθυς, ἤν τι ῥῆμα μὴ σοφὸν πάθῃ.

Persius quoque, *Disce: sed ira cadat naso rugosaque sanna.* & ante illum dixerat Plautus, *Fames & mora bilem in nasum conciunt.* Præbuit occasionem huic sententiæ insimul & dicendi generi, quod in omni grauiore commotione, maxime autem iræ, spiritus concitatus ac velut æstuans, copiosius & vehementius ebullit, naresque erumpendo dilatat. Cernas id maxime in brutorum generosissimis, equo, tauro, leone. Quamobrem placet τοῖς φυσιογνωμονοῦσι nares in homine apertas & patulas, signum esse iracundi. ἀναφέρεται γοῦν, aiunt, εἰς ταύρους καὶ λέοντας. Atque hæc ne nimis rideamus, vetant prisci Hebræi, qui eidem voculæ & narium & iræ significationem tribuerunt. Græcorum tamen antiquissimi, non de ira tantum sic loquebantur, sed aliis quoque grauioribus concitati animi motibus. Nam ille elegantiarum omnium pater Homerus, cum in Laërtæ & Vlyssis ἀναγνωρίσει cecinit,

> Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
> Δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.

non aliud voluit de Vlysse intelligi, quam quod in simillimo argumento Moses de Iosepho, Geneseos capite XLV. tmemate primo, vsus voce ἐμφραπκωτάτη, quæ τοῦ βιάζεσθαι significationem habet. Et Iosephus apud fratres, & Vlysses apud patrem dissimulabant sese quinam essent: donec tandem vehementia φυσικῆς στοργῆς, quasi vis maior, cogeret ipsos se aperire, & in suarũ necessitudinum amplexus ruere. μένος vocat poëta eam violentiam: quæ nihil minus fuit quam ira. Quare Aristoteles, qui in tertio Nicomacheorum aliter accipit, facit quod & ipse alibi, & cum eo multi sæpe e veteribus, quando memoria sua fisi, auctorum locos libro inconsulto, laudarunt: errat inquam. Norat philosophus vsitatam esse hanc locutionem ad iram exprimendam: putauit & poëtam sic vsurpasse, cuius verba meminerat, verborum

rum sensum, & argumentum loci non item. Paulus Silentiarius inter Græcos epigrammatarios, meo iudicio censendus in primis, ad gestientis lætitiæ indicationem hoc genere loquendi vsus est. Sic enim accipio ῥιγοβόλον πάταγον in illius epigrammate de tabula lusoria libro quarto:

Ἀλλὰ σὺ μὲν λέξῃς τι θυμαλγὲς ὕστατος ἔρπων,
Μηδ' ἀναμορμύρῃς ῥιγοβόλῳ πατάγῳ.

seu vinceris, inquit, ne æstues ira: seu contra, lætitia immodica ne efferaris. Sequitur apud Theocritum luculenta sane descriptio κισσυβίου: quod fuit amplissimi vasis pastoritii genus, quo se illi lacte, vino, aut quocunque alio potu ingurgitabant. Capacitatem eius licet colligere ex cælaturæ multiplici argumento. id poëta ita graphice depingit, vt cum artificis manu ingenii copia, & venæ vbertate certasse videatur. Sed cumulum huius laudis ipse sibi diruit, dum immodica quadam licentia vsus, ingenio suo moderatus non est: vt merito illum pridem censores ingeniorum, non impolitias quidem fecerint: οὐ γὰρ θέμις τοῦτό γε: sed ineptiarum notarint. Nam quid aliud potius quam ineptias ista appelles?

Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελᾶσα,
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον.

quæ enim tam felix sculptoris pictorisve manus, quæ penicillo aut cælo istum oculorum animique motum exprimere valeat? Atqui stat illud, poëtas esse debere μιμητὰς τῶν ὄντων καὶ γινομένων, hoc est, eorum quæ sunt aut fiunt, fierive possunt. In ea descriptione ait caprarius,

Ἔντοσθεν δὲ γυνά, τι θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται.

Fuit mihi copia manu exarati codicis, in quo vidi scriptum, γυνά τις θεῶν δ. quod non annotassem, nisi viderem & scholiasten quoque eam lectionem habuisse, ac prope solam probasse. in scholiis sane manuscriptis videtur Amerias auctor dici eius lectionis quæ hodie obtinet. In Græca interpretatione scribe, τοῦ δέ τι, θεὸς τὸ δαίδαλμα. non τοῦ δὲ τὸ, vt est editum. Porro Amerias cuius modo mentionem fecimus, grammaticus fuit antiquissimus, Athenæo & Sophocli veteri Apollonii scholiastæ laudatus non raro. Etiam hic versus ex eodem loco varie legitur,

φρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθίξω.

fere tamen vel καθίξοι vel καθίξῃ. quorum vtrunque est vitiosum: scribendum est enim, vel admonente scholiaste, cui subscribunt & veteres quædam editiones, καθίξῃ. Nam Dores, vt ex Leptine docent Græci, τὰ ἀπαρέμφατα τῶν ῥημάτων ὁμοίως ἡμῖν ἐκφέρουσι: quem canonem, vt alios multos Doricam dialectum χαρακτηρίζοντας, neglexere passim qui hunc poëtam descripserunt. Possumus etiam καθίξει legere: quam lectionem in codice chirographo inueni. Est vero perelegans & Græcorum proprium loquendi genus καθίζειν ἀκράτιστον, pro reddere, efficere, & vt iidem dicere solent, θεῖναι. Sic κλαίοντα καθίζειν, efficere vt aliquis fleat: de tragicis histrionibus dictum sæpius ab Atticissimis scriptoribus. Plato in Ione, ὡς ἐὰν κλαίοντας αὐτοὺς καθίσω, αὐτὸς γελάσομαι ἀργύριον λαμβάνων. Xenophon in Symposio: ὃς ὑποκρινόμενος ὅτι δύναται πολλοὺς κλαίοντας καθίζειν. vtitur & alibi. Non longe abest ab hac elegantia Plauti illud in Aulularia,

Scio quam rem agat:
Vt me deponat vino, eam affectat viam.

plane *vino deponere*, est καθίζειν οἰνωμένον. Sequitur statim, μέλεται δέ οἱ οὔτι τι πήρας. quæ iam olim varie scribi cœperunt. Scholiastes legi indicat, ἀλλ' ἐπὶ πήρας: malim, οὐδ' ἔτι πήρας. Simile est paullo post ἁ δέ τι κνόος Πάσαις αἰπ'

κρ

ρῳ. vbi legendum censemus, ἁ δέ τε κώρα. Τὲ pro τὶ apud Dores, & vulgo notum, & apud hunc poëtam frequens. est autem ille locus ita connectendus, ἁ δὲ κώρα ζαπιδοᾶ τι φορεῖται ποτί. non minus belle scripseris vel τύ vel γε τι vt apud scholiasten est editum, & quædam editiones habent: sed τὲ malo: quod & in scripto codice inueni, & extat in Florentino. Reperio etiam in membranis Ζαπιδοα· δύσιφας. non vt hodie edunt, Ζαπιο'. ἄδυσ. cum membranis facit scholiastes etiam scriptus. Redeo ad cissybii descriptionem. In eo sermone vtitur poëta genere loquendi pereleganti, δοῦναι τί τινός, quod apud Græcos frequenter occurrit. Aristophanes Pace,

Οὐκ ἄν ἔτι δοίην τῶν θεῶν τριώβολον.

Paullo tamen aliter Theocritus: addit enim vocem ὦνον, quod vulgo nō solet:

Τῶ μὲν ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα

ὦνον. Recte enim Græcus interpres τῶ explicat, ἕνεκα τοῦ vel τούτου Huius locutionis inobseruantia fecit vt elegantissimus apud Ælianum locus non intelligeretur, ac ne recte quidem legeretur, quem hic obiter emendabo. Is habetur Variæ historiæ libro II. cap. XII. vbi de Themistocle sic scribit: Ἔλεγε πρὸς τοὺς γνωρίμους, τί δ' ἄν ἐμοὶ δοίητε, ὃς οὔπω φθονοῦμαι; ex quibus verbis mirum non est interpretes sensum nullum elicuisse commodum, cum ea sint turpi mendo deformata. Lege, τί δ' ἄν ἐμοῦ δοίητε; *quanti faciendus vobis videar?* Lucianus in Cynico, Καί τοι, τί ἄν δοίη τις ἀνδρὸς τὴν αὐτὴν τοῖς κιναίδοις διάθεσιν ἔχοντος; Sententia Themistoclis perspicua est & acuta: cum enim verissimum sit, inuidiam πρὸς τὸν ἔχοντα ἀεὶ ἕρπειν, eosque solos ab ea tutos, qui nulla re ceteris præstant, dolebat homini gloriæ cupidine flagrantissimo, quod nullos adhuc haberet inuides: hoc est, talem se esse & haberi vulgo, cui nemo inuideret. atque hoc ille pro magno miseriæ argumento habebat. ὁ γὰρ ἀφθόνητος, vt Æschylus ait, οὐκ ἐπίζηλος πέλει. Contra, inuidia proficientis testis est, vt inquit Cælius Aurelianus. Sic ille, *Aiunt Ippassum,* (scribendum *Hippasum*) *Pythagoricum philosophum, interrogatum quid ageret, respondisse, Nondum nihil: nondum quidem mihi inuidetur. Si igitur proficientium testis est inuidia, quæ nobis olim comes est, magna gerimus in his quæ gerimus.* Adiicit Ælianus, quasi interpretans Themistoclis hoc dictum, ὅς τις δὲ ἐρᾷ φθονεῖσθαι, τοῦτο (malim, τούτου) δὴ τι τὸ τοῦ Εὐριπίδου περιβλέπεσθαι ἀδεῖ. ὅτι δὲ τοῦτ' ἐστι κενόν, ὁ αὐτὸς Εὐριπίδης φησίν. vbi non est quod longa oratione eruditis saltem viris persuadere coner, legendum esse περιβλέπεσθαι. nam ex vulgata lectione sensum nullum elicias nisi ineptissimum: optimum & planissimum ex ea quam reponimus. Idem scriptor De animalibus lib. VI. cap. primo, καὶ ζῶντα μὲν περιβλέπεσθαι, καὶ ἀποθανόντα δὲ ἀφημεῖσθαι. Locus Euripidis quem alludit, videtur esse hic ex Iphigenia in Aulide,

- οἱ δ' εὐδαίμονες
ἐν πᾶσι κλεινοὶ καὶ περίβλεπτοι βροτοῖς.

ab ea mente apud Demosthenem ἀποβλέπειν est ζηλοῦν: vt in ea De corrupta legatione, τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ἀπέβλεπον, ἐζήλουν, ἐτίμων, ἄνδρας ἡγοῦντο. & apud eundem sæpe περίβλεπτος legas pro ζηλωτός, vel δακτυλόδεικτος, vt in Epitaphio, Erotico, alibi. Emansores sumus, & euagamur nimis longe: repetamus stationem. Addit αἰπόλος ille Theocriti, vt vasis sui pretium magis magisque intendat, dedisse se eius gratia, - τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος: id est, placentam: sic enim appellabant cui erat immixtus caseus: ψαιστὸν cui non erat. vulgo caseum interpretantur, non recte: etsi ita in Græcis quoque

que commentatiunculis. Nolo auctoritate Athenæi vti. Hesychius τυρόεντα, πλακοῦντα. videtur Hesychius hunc ipsum Theocriti locum habuisse in animo, & explicasse, vt alios facit non paucos. Paullo ante probamus vt scribatur, Αἰολικόν τι θάημα, potius quam αἰπολικόν: quanquam γραφῆς vtriusque meminere veteres interpretes. Hesychius, Αἰολικὸν θέαμα ἀντὶ τοῦ Αἰτωλικὸν παρὰ Θεοκρίτῳ. ἡ γὰρ Καλυδὼν Αἰολὶς ἐκαλεῖτο. In libris editis ineptissime scriptum hodie ἀντὶ τοῦ αἰπολικόν. Innuit autem his verbis Hesychius, Æoles vindicasse sibi aliquando Calydonem: quod ex historia notum est. Legimus enim, diu litem fuisse inter Æoles & Ætolos de hac vrbe: tandem secundum Ætolos fuisse pronuntiatum, propter Homeri maxime auctoritatem: qui inter Ætolorum vrbes Calydonem recenset. Veruntamen, si antiquissima tempora repetimus memoria, certum est, Calydonem non solum fuisse Æolum, sed etiam Æolidem nominatam. Thucydides in tertia historia, ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλ' ἐς τὴν Αἰολίδα, τὴν νῦν καλουμένην Καλυδῶνα. Simile illi Hesychiano mendum apud Stephanum reperias, in voce Αἴγινα: vbi loco istorum sensum nullum habentium verborum, ἔστι δὲ πρόπωπον αἰπολικὸν Κραμώτης, scribendum esse, ἔτι δὲ καὶ τρόπον (vel τύπον) αἰολικὸν . . . . . κραμώτης, docebimus cum illum auctorem sexcentis mendis quibus scatet, liberatum, olim, Deo volente, edemus. Cum ait Theoc.

— ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον Τὰν Σικελάν: & alibi
— ἐστρῶν τὰν Σικελὰν ἐς ἅλα.

accipit τὸ πρωτότυπον ἀντὶ τοῦ παραγώγου: alia est enim Græcorum in hac voce, alia Latinorum ratio, qui possessiuum cum gentili, vt sæpe confundunt; Græci hic non faciunt; vt notat Priscianus libro 11. Sed hæc est poëtarum licentia. Sic dixit Æschylus initio Promethei vincti Σκύθην οἶμον, Dionysius Afer Γαλάτην ῥόον, Alcæus in epigrammate Πέρσαν στρατὸν, Argentarius ναύτην δρόμον, & aliquanto durius poëtarum princeps, γυναῖκα μαζόν. Iliadis ῥαψ. ω.

— γυναῖκά τε θήσατο μαζόν.

Id cum Eustathius scribit esse non solum Atticæ consuetudinis, sed etiam Doricæ, illius verba hic attexere operæ fuerit pretium. Τὸ δὲ γυναῖκα μαζὸν, ἀντὶ τοῦ γυναικεῖον κτητικοῦ ὀνόματος. Ἀττικοὶ γὰρ καὶ Δωριεῖς τοῖς κυριωτέροις χρῶνται ἀντὶ κτητικῶν. ὥς φασιν οἱ παλαιοί. οἷον, Ἕλληνα στρατὸν, τὸ Ἑλληνικόν. ἄνθρωπον ἦθος, ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπινον, Ἑλλάδα διάλεκτον, δοῦλον βίος, Σκύθην οἶμον. Similia his apud Latinos. *Arcadium magistrum* dixit Virgilius: & *laticem Lyæum* pro Arcadico & Lyæio. Horatius, *Stertinium acumen*, & *Sulpitia horrea*, pro Stertiniano & Sulpicianis. Persius, *iuuenes curas*, & *heroas sensus*. quod affine est illi prope παρακεκινδυνευμένῳ dicto veteris scriptoris in superioribus Eustathii verbis, ἄνθρωπον ἦθος. Sub finem quum dicitur Venus voluisse Daphnin cadentem casu nouissimo, quo factus est cadauer, ἀνορθῶσαι, etsi potest simpliciter pro attollere accipi: tamen videtur referri posse ad veterem Græcorum morem: qui solebant morientes summa diligentia ὀρθοῦν, & eorum membra dirigere. Euripides Hippolyto,

Ὀρθοῦτ' ἐκτείνοντες ἄθλιον νέκυν
Πικρὸν τόδ' οἰκούρημα δεσπότοις ἐμοῖς.
Χο. Ὄλωλεν ἡ δύστηνος, ὥς κλύω γυνή.
Ἤδη γὰρ ὡς νεκρόν νιν ἐκτείνουσι δή.

Illud etiam non dissimulabo, longe mihi placere magis in hoc versu,

Κὤτοι τί φθονέω·

lectionem quam notat scholiastes Κὤτοι τυκρῃτομέω. ac videntur mihi illa verba habere sententiam paullo meliorem. κρητομέω siquidem ita debes hoc loco interpretari, vt in illo Homeri Ὀδ. γ.

- σὺ δ' ἐχρομένοιο οἴω

Ταῦτ' ἀγγελθέμεναι, ἵν' ὑμὰς φρένας ἐξερεείνοις.

qui locus caprarii hic mentem facile aperiat.

Cap. II.

Ψιθύρισμα πίτυος. Locus ex Anthologia emendatus. τυρεῖσδε:: λαψῇ priore breui: μεταμβρινόν: γλύφανος: locus ex Anthologia correctus. Aristotelis emendatio in Homero. Scholia varie correcta. Recentiorum Græcorum notata imperitia. Acis fluuius. confirmata emendatio ex Eustathio hausta. Canon linguæ Doricæ: πλώκας & θοώκς esse scribendum: φωλάδες ἄρκτοι: Thymbris: Ῥίον.

Etymologicum Mag. emendatum.

IN eodem carmine supersunt adhuc animaduertenda quædam. In primo versu peccant qui distinctionem importunam collocant inter ψιθύρισμα & πίτυς: quod & per se clarum est, & liquet ex Nonno, qui πίτυν ψιθυρίζειν, imitans hunc locum, non semel dixit. libro XII. Καὶ πίτυς αἰάζουσα ζωοίμορος ἤλικι πότμῳ Λεπταλέον ψιθύριζε. Vbi vox λεπταλέον videtur confirmare sententiam eorum qui a ψίω, τὸ λεπτύνω, hoc verbum deducunt. volunt enim ψιθυρίζειν proprie esse in aurem susurrare: quod tenuissima voce fieri solet. iuuat & locus alius eiusdem poëtæ lib. XVI.

Τίπτε μοι εἰς ἐμὸν οὖας ὅσον μὴ Βάκχον ἀκούω Οὐ πίτυς ἐψιθύριζε, καὶ οὐκ ἐφθέγξατο δάφνη; Meleager in epigrammate,

Πταίης μοι κώνωψ, ταχὺς ἄγγελος, οὔασι δ' ἄκροις

Ζηνοφίλας ψαύσας προσψιθύριζε τάδε.

Alibi sæpe de foliorum strepitu sonoro eam vocem Nonnus vsurpat, lib. XL. - ἔβρεμεν εἰν ἑνὶ χώρῳ Φλοῖσβος ἁλὸς, μύκημα βοῶν, ψιθύρισμα πετήλων. libro primo, εἰ φυτὸν αἰθύσσοιτο νόθον ψιθύρισμα πετήλων. lib. III. Καὶ δρύες ἐψιθύριζον. Mox ὄχθη τ' ἀγλαόκαρπος ὁμήλικι σύμφυτος ὄχθη Ὄρθριον ἐψιθύριζε. dicitur & de auium minuritionibus: quod eo dico, vt obiter istum ex Anthologia locum emendem, sub finem libri VII,

Ὄρνιθες ψίθυροι, τί κεκράγατε; τί μ' ἀνιᾶτε,

Τὸν ζυφερῆς φρυθέντα σαρκὶ χλιαινόμενον;

scribe Τὸν τρυφερῆς Τρυφερῆς σαρκὶ χ. Tryphera puellæ nomen est; vt initio eiusdem libri, Ἔστι καὶ ἐν μορφαῖς ἁ Τρυφερὰ τρυφερά. Mox placet nobis scriptura quæ extat in Græcarum annotationum farragine, Τυρεῖσδες, pro Συρεῖσδες. nam illud constat esse Δωρικώτερον. Sequitur non longo interuallo, Ἄρνα σὺ σακίταν λαψῇ γέρας: ad quem locum obscura mihi, puto & aliis multis, nota interpretis scribentis, ἐκτέταται τὸ λα διὰ τὸ εἶναι Δωρικὸν, ὥς φησιν Ἀσκληπιάδης. ἐπεὶ φασὶν ὅτι καὶ βραχύ ἐστιν. non solum videtur superuacuum sed etiam absurdum & ridiculum quod notat de modulo syllabæ λα: quam ideo solum ait produci, quia sit vox Doricæ dialecti, cum sit alias breuis. an legit λαψῇ non λαψῇ; nam λάζεσθαι dicunt poëtæ significatione eadem. Sed puto verius, hoc voluisse Asclepiadem notæ illius auctorem: fuisse olim in vsu vulgo, remansisseque apud poëtas, & λήβω & λάβω: istud tamen λαψῇ non esse ab eo communis dialecti λάβω, vnde restat adhuc tritum vsura ἔλαβον: sed a λήβω factum, Dorica mutatione τοῦ η in α longum, vt in ἅλιος pro ἥλιος, & similibus. En λεπτολογήματα, & molestas grammaticorum nugas. Præterea fallitur hic magister, si capio hoc illius tam subtile: nam quod in ἔλαβον non idem sit syllabæ λα modus, alia caussa est, vt norunt quicunque literarum Græcanicam attigerunt, nec sunt Ἱπποκράτεος παῖδες, βλήχρα τὰ τέκνα. Caprarius Thyrsin affatur, & ait,

Οὐ θέμις, ὦ ποιμάν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν
Συρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες.

at vetus poëta cuius extat epigramma in Panem libro IIII. in contraria sententia nostrum poëtam imitatur,

Χ' ὁ ποιμὴν ἐν ὄρεσσι μεσαμβρινὸν ἄγχόθι παγᾶς
Συρίσδει.

quo in loco μεσαμβρινὸν pro τὸ μεσαμβρινὸν positum, vt apud nostrum in Thalysiis,

- πᾷ δὴ τὺ μεσαμέριον πόδας ἕλκεις.

Γλύφανος est γλυφὴ cum dicitur cissybium - νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον: significat & γλυφεῖον, scalprum scalptoris: etiam pro graphio vsurparunt. In veteri epigrammate e libro sexto auctoris incerti, quo recensetur supellex notarii, scribe,

Καὶ γλύφανον καλάμου πλατέος γλωχῖνα σιδήρου.

nam male vulgo editum γλυφανοῦ. Philippus dixit γλυφίδα eodem sensu, Καὶ σμίλην δονάκων ἀκροβελῶν γλυφίδα. Paulus Silentiarius ξυστῆρα. Καὶ πλατὺν ἐξυστῆρα μεσοσχιδέων δονάκων. Iulianus γλυπτῆρα σιδήρεον.

Δέχνυσο καὶ γλυπτῆρα σιδήρεον, ᾧ θρασὺς ἄφης
Σοὶ μούσαις ἰδίην δῶκε διακτορίην.

qui omnes loci confirmant superiorem emendationem. Cissybii descriptionem ita orditur ingeniosus ille αἰπόλος,

Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονιμένος.

Imitatus est eleganter hunc locum vt alios multos, poëta μεγαλοφωνότατος Nonnus, de cratere quodam loquens, Dionysiacorum libro XIX.

Τοῦ μὲν χείλεος ἄκρον ἐπ' ἀμπλοίῳ κυκλώσω
Κισσὸς ἕλιξ, χρυσέῳ δὲ πέριξ δαιδάλλετο κόσμῳ.

nisi plane constaret nobis de integritate vulgatæ lectionis in superioribus Theocriti verbis, merito suspicari aliquis posset legisse Nonnum,

Κισσὸς ἕλιξ, χρυσῷ κεκονισμένος.

Sic alibi sæpe nihil erubuit vates ille maximus multa ex Homero mutuari, & palam sibi sumere vt ex publico fonte aquæ haustum. Quæ notant veteres ad illa verba Καλὸν ἐθειράζοντες, ea sic scribi debent: ἔθειρα ἡ τῆς κεφαλῆς θρίξ. ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψε

Κναῖσαι δ' ἐγένοντο ὑπηνάδες ἀμφὶ γένειον.

ἐκ ἐθειράδες. locus est in Odyssea ῥαψῳδ. π. sed in nostris libris vulgata lectio quam Aristoteles exibilauerat, adhuc locum occupat. Eustathius vero ὑπηνάδες pro genuina scriptura amplectitur potius quam ἐθειράδες. Sed mirum, tacuisse illum de hac Aristotelis emendatione. quod igitur id sciamus, debemus eam gratiam illi grammatico, qui primus ad istum locum annotauit, siue is est Amarantus, siue quis alius. Amarantum edidisse in Theocritum commentarios, constat ex Etymologico: præter quem, etiam Asclepiadem, Nicanorem Coum, Ameriam, Munatum, Neoptolemum & alios nobiles criticos video laudari. ex eorum omnium & aliorum plurium doctissimis scriptis collectus est iam olim commentarius in hunc poëtam: de quo Eustathius intelligit, cum τὰ εἰς τὸν Θεόκριτον laudat. Vtinam extaret illa prior collectio mera & integra: ea quidem lege, vt quæcunque recentiorum imperitia illi de suo appinxit omnia delerentur. Nam quæ hodie circumferuntur quid sunt aliud, quam πολλὰ μὲν ἐσθλά, πολλὰ δὲ λυγρά; illa, antiquis iis de quibus diximus, accepta ferri debent, vere γνησίοις criticis & eruditis: ista, recentioribus, quorum stupenda plane inscitia, imperitia, negligentia, vanitas etiam & impostura. Non dicimus hoc temere: sed experti sæpius rem ita habere. Vidimus enim, partim etiam habemus

bemus quamplurimas hominum istorum ἐξηγήσεις, & scholia in plerosque omnes poëtas antiquos, etiam in Græca epigrammata, & in Oppianum: quæ omnia olim a nobis discendi cupiditate inflammatis, auidissime comparata, lectione deprehendimus esse plane quod Theocritus ait, ἄπαν ῥύπον, λῆρον ἐπὶ λήρῳ, aliud nihil. Porro ad hunc Homeri versum refero quod in Etymologico magno scriptum est, γυναῖκες αἱ κατὰ τῶν γυναικῶν γινόμεναι τρίχες. τινὲς κακῶς ἐθειράδες. ita lego illum locum. Acis Siciliæ fluuius Theocrito nominatus versu isto,

Οὐδ' Αἴτνας σκόπαν οὐδ' Ἄκιδος ἱερὸν ὕδωρ.

is est, opinor, de quo Eustathius non semel: certe quidem, is de quo Vibius Sequester: *Acis*, inquit, *ex monte Ætna in mare decurrit, ex cuius ripis Polyphemus saxa in Vlyssem egisse dicitur.* Silius Italicus:

Quique per Ætnaos Acis petit æquora fines.

E veteribus Græcis qui eius meminerint præter Theocritum in mentem mihi nunc quidem venit nemo. geographis quoque contemtus & indictus est. Ideo videtur Nymphodorus cum de Sicilia scriberet, dubitasse de isto Theocriti loco. Arguunt illius verba in ζυναγωγῇ scholiorum, quæ ita putem corrigenda. θαυμάζομεν ὅτι ἐπὶ Δάφνιδος Ἄκις ποταμὸς Σικελίᾳ ἐστίν. Non est autem dubitandum recte hunc versum

Ἦ δή γ' ὁ φρόνδη πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδυκεῖν;

ex Eustathii commentariis in Iliadis ῥαψῳδ. χ. sic esse emendatum. Nam quod ille paullo aliter eum profert, frustra viros olim doctos ea diuersitas impulit vt de huius loci emendatione, suspensa manu, quasi alio pertinerent Eustathii verba, pronuntiarent. Veterum siquidem grammaticorum mos est in proferendis auctorum locis, id vnicum cuius gratia eos laudant, spectare, neglecta interim sententia. Ex eo est, quod multa sæpe apud eos aliter scripta inueniuntur, quam in ipsis auctoribus habentur. Ne longe exemplum petam, similis eiusdem Eustathii securitas vel incuria, cum in Ὀδυσ. κ. de Lipara insula loquens, scribit, ἐξ ἧς καὶ σέλας λέγεται παρὰ Θεοκρίτῳ Λιπαραῖον, διὰ τὰ ἐκεῖ ἀναφυσώμενα πυρά. neque enim σέλας Λιπαραῖον vsquam dictum a poëta, sed Λιπαραῖος Ἥφαιστος. locus est idyllio secundo,

- ἔρως δ' ἄρα καὶ Λιπαραίω
Πολλάκις Ἀφαίστοιο σέλας φλογερώτερον αἴθει.

dixit & ὄσσων λιπαρὸν σέλας in Dyserote: sed nihil id ad Eustathium: cuius aliud simile μνημονικὸν ἁμάρτημα indicamus infra capite quinto. Cæterum, ex iis quæ docent nos interpretes ad ista verba, Καὶ πῶκας βάλλε, colligimus, mutato accentu scripsisse veteres grammaticos ex idiomate Dorico πώκας, & θώας (sic scribendum in scholiis) & similiter alia id genus. Eum linguæ Doricæ canonem refert Eustathius ex commentariis in Theocritum. Ita ille in hæc verba ex Ἰλιάδ. ῥαψ. ε.

- ἡ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν.

Ἰστέον, ait, ὅτι ὡς καὶ ἐν τοῖς Θεοκρίτου φαίνεται, αἱ μὲν εἰς αι λήγουσαι ὀξεῖαι τῶν πληθυντικῶν συστέλλουσι τὸ α τῶν αἰτιατικῶν παρὰ τοῖς Δωριεῦσι· αἱ δὲ εἰς ες ἐκτείνουσιν ἀπ' ἐναντίας τῇ κοινῇ διαλέκτῳ. ex isto canone scribendum oda quarta, τρώκας σπίζεται vt habent libri antiqui, non τρῶκας, vt alii codices ideo corrupti, quia emendati. Meminerint tamen tirones, non semper huic canoni esse locum in scriptis τῶν δωριαζόντων: idemque sentiendum de cæteris omnibus quæ huic dialecto propria esse traduntur. simile potest obseruari in Herodoti & Hippocratis τῶν ἰαζόντων scriptis. Vrsas cur appellet poëta

poëta φωλάδας ex Ariſtotele, Theophraſto, Sopatro, Plinio, obſcurum non eſt: illud obſcurius, quid ſecuti e veteribus criticis nonnulli φωλάδας expoſuerint κατασίκτους. ſed cum φωλάδα nominari certum morbi genus, Suidæ teſtimonio cognoſcamus; ſuſpicor ita aliquem fuiſſe appellatum ex iis quibus cutis affici deturparique ſolet: vt non male transferri ea vox potuerit, ad rem indicandam variis maculis diſtinctam. Thymbrin cuius meminit poëta ibi,

— χαῖρ' Ἀρέθοισα
Καὶ ποταμοὶ τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύμβριδος ὕδωρ·

interpretibus fluuii nomen eſſe placet. Cæterum ita dubia & incerta eorum traditio, vt prope ipſis aqua hic videatur hæſiſſe. non minus dubia quæ ſcribit alicubi Euſtathius in ſummum vatem de iſta voce: quin etiam commentarius in Dionyſium de hoc Theocriti loco ſic notat idem. Σημείωσαι ὅτι παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ φαίνεται ἔν τινι ἀμφιβαλλομένῃ γραφῇ καὶ Σικελός τις εἶναι Θύμβρις ποταμός. Mihi non diſpliceat Thymbrim iſto loco montis potius eſſe nomen, vnde plures fluuii oriantur, & in mare præcipitent. Poſtremo ſcribit ſcholiaſtes, & probamus nos Ἑλίκας δὲ λίπε Ῥίον. non ῥίον. Scio ῥίον appellari omne promontorium, aut etiam collem: vt in Hercule λεοντοφόνῳ:

Αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ὑπὸ σκιεροῖσιν
ἐκρύφθην.
Ἐν ῥίῳ ὑλήεντι.

ſed hic alia notione accipiendum, de Rhio promontorio in ea ora Peloponneſſi, vbi Helice fuit, omnibus geographis celebrato.

Cap. III.

Idyllium ſecundum percurritur. Locus ex hypotheſi vetere. Κελέβη: *Athenæus emendatur, itemque Stephanus. Ritus Romanus in ſacris notatus. Iynx Suadæ filia:* Δέλφιος, Πάρειος: *Æris vſus in re diuina. Dia, Dium. Stephanus varie correctus:* φυτόν: *Heſychii locus: Plauti & Theocriti ſimiles loci:* καλεῖσθαι *pro* eſſe. *Sophocles corrigitur. Bacchus pomorum auctor. Philetæ locus:* ἐχθές.

In argumento ſecundi idyllii ſcriptum eſt, τὴν δὲ Θεστυλίδα Θεόκριτος ἀπειροκάλως ἐκ τῶν Σώφρονος μετενήνεγκε μίμων. mirum vero ecquam hic cenſor ἀπειροκαλίαν in elegantiſſimo poëta notare voluerit. equidem quorſum ille id ſcripſerit non ſatis aſſequi coniectura poſſum. fortaſſe illi parum viſus ſeruare decorum Theocritus, dum imitatione Sophronis, ancillam Simæthæ tribuit: quod vrbanæ potius quam ruſticæ conueniat perſonæ. Sed profecto Simætha iſta, meretrix fuit vrbicaria, non mulier ruſticana. Non defuerunt, qui iſtum nodum ſecare mallent quam ſoluere, & tollerent vocem ἀπειροκάλως: quam nos in optima quaque editione & chirographis quos vidimus, inuentam, temere reiicere non auſimus. Sed accedamus ad rem. Athenæus libro vndecimo vocem κελέβην explicans, hunc profert verſum Theocriti, qui initio idyllii iſtius habetur:

Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ.

incertum autem eſſe ait, vtrum id ſit proprium quoddam poculi genus, an generalis omnium appellatio. Verba Athenæi ſic lego, ἄδηλον δὲ εἰ ποιὸν εἶδός ἐστι ποτηρίου, ἢ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται, ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβήν. vel, ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι ποτηρίου, ἢ εἰ πᾶν. adducit deinde χρῆσιν Euphorionis, quam exiſtimo ſumptam ex eius carmine cui erat index Ἀραὶ ἢ Ποτηριοκλέπτης, vel Ποτηριο-

περιογλύπτοις: nam vtramque lectionem agnoſcunt libri calamo exarati. moueor ita cenſere, argumento ſimilis loci inde allati a Stephano, Ἀλύβη.

> Ὅς τις μιν κελέβην Ἀλυβηΐδα μοῦνος ἀπηύρα.

Sic enim ſcribendum, cum vulgo ineptiſſime legatur is verſus. Cæterum κελέβη apud Nicandrum in Theriacis eſt pila in qua aliquid pinſitur:

> -ποτὶ δ' αὖ δίχα πίνεο θρύψας
> Ἐν κελέβῃ.

quo modo hic interpretari nihil, opinor, vetat: nam veteres interpretes iſto loco nihil certi habent quod ſequamur, aliis *caput*, aliis *poculum*, aliis aliter exponentibus. Eſt vero animaduerſione haud indignum, Virgilium cum idyllium iſtud totum ſtudioſiſſime imitaretur, maluiſſe dicere,

> -*cinge hac altaria vitta*;

quam, *cinge hac pocula vitta*, aut aliud quid cum Theocrito. Nam aut ego vehementer fallor, aut ritum Romanum nobis more ſuo, poëta doctiſſimus indicauit. Is fuit, vt ſacra quædam facturi, aram vitta cingerent: & eo referendũ quod ait Propertius libro IIII.

> *Coſtum molle date, & blandi mihi thuris honores,*
> *Terque focum circa laneus orbis eat.*

& quod Ouidius v. Faſtorum,

> *Araque gramineo viridi de ceſpite fiat,*
> *Et velet tepidos nexa corona focos.*

& libro ſexto ex eodem more illud eſt,

> *Hac ſecum Tanaquil ſacris de more peractis*
> *Iuſſit in ornatũ fundere vina focum.*

etſi poſteriores hi loci de verbenis accipi etiam poſſunt. De iynge ſcribit ſcholiaſtes, tradidiſſe quoſdam, eam fuiſſe filiam Ἠχοῦς. addit vero codex vetus, οἱ δὲ Πειθοῦς. In eodem exemplari ſcriptum eſt,

> Ἄλφιτά τοι πρῶτον πυρὶ τάκεται.

non περὶ τάκεται. atque eam lectionem videtur annotare voluiſſe vetus interpres. Non probo quod quidam tradunt, ἀλλ' ἐπίπασσε, ideo eſſe ſcribendum, quia integrum ſit non ἀλλὰ ſed ἄλλα. mihi aliter videtur: qui ſciam ſexcentis locis apud Græcos poëtas vocem ἀλλὰ ſic vſurpatam reperiri. Sequitur,

> Θέστυλι δειλαία πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;

& in Cyclope

> ὦ Κύκλωψ Κύκλωψ πᾶ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;

ſimile eſt Homeri in Odyſſea,

> -σὺ δέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί.

& apud Herodotum, φρενῶν ἀγαθῶν παραπλάζειν. Scripſerim mox,

> -τὰ Δέλφιος ὀστέα πάσσω. &,
> -ἐγὼ δ' ἐπὶ Δέλφιϊ δάφναν αἴθω.

ita potius Dores quam Δέλφιδος, vt Πάρος potius quam Πάριδος. eſſe autem in hac oda exquiſite ſeruatam linguam Doricam priſci tradunt magiſtri. Verſum iſtum,

> χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος, ἐξ Ἀφροδίτας.

Aliter veteres diſtinguunt, aliter recentiores libri, & interpretes. liquet ex editis ſcholiis: & magis adhuc ex iſto interpretamento codicis manuſcripti: ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας, ὁ ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς Ἀφροδίτης κατισχαζόμενος. Porro ſcholiaſtes editus iſta verba,

> ἦ ῥά γέ τοι μυσαρὰ καὶ τὶν ἐπίχαρμα τέτυγμαι;

ſine interrogatione legit: non editus vero cum interrogatione ſcribit & explicat: & ita etiam ſequenti idyllio,

> -ἦ ῥά γέ τοι σιμὸς καταφαίνομαι ὔμμεν;

aliter tamen habebat vetus Theocriti codex: vbi etiam recte

> Κεντήσαις ῥ' ἀδάμαντα

ſcriptum offendi, non Ῥαδάμανθα. Sequitur deinde,

> -τὶ δὲ χάλκεον ὡς τάχος ἄχει.

ad quem locum quod notant ſcholia,

multum apud veteres fuisse æris vsum in re diuina, maximeque πρὸς πᾶσαν ἀφοσίωσιν καὶ ἀποκάθαρσιν: confirmatur valde istis Macrobii verbis lib. v. cap. xix. *Omnino autem*, ait, *ad rem diuinam pleraque ænea adhiberi solita, multa indicio sunt: & in his maxime sacris in quibus delinire aliquos, aut deuouere, aut denique exigere morbos volebant.* Recte etiam notatum in iisdem, solitos veteres delinquente luna æra pulsare. Caussam cur id vulgo fieret, aperit Plutarchus in libello de facie quæ in orbe lunæ apparet. Plerique tamen aliter acceperunt, quos vanitatis arguit Ouidius merito,

> *Et quamuis aliquis Temesæa remouerit æra,*
> *Nunquam luna suis excutietur equis.*

Vide iterum Plutarchum in Æmilio Paulo, Liuium lib. xxvi. Tacitum lib. i. Manilius,

> *Vltima ad Hesperios infectis volueris alis,*
> *Seraque in extremis quatiuntur gentibus æra.*

Ait Theocritus,

> Ἐν Δίᾳ λαθοίμεν εὐπλοκάμω Ἀριάδνας.

vetus codex habebat Δίῳ: sed aliud Dium, aliud Dia: nec quicquam mutandum. Dia namque est Naxus. Callimachus,

> Ἐν Δίῃ τὸ γὰρ ἔσκε παλαίτερον οὔνομα Νάξῳ.

& ita apud Homerũ, Apollonium, Catullum aliosq. in fabula Ariadnes. Adi, si lubet, Stephanum: & lege apud eũ, ἡ πρὸς Ἀμόργῳ, nõ πρὸς Σαρμοσῷ. claret ex iis quæ scribit hic scholiastes. Notabis etiã Δίαν πρὸς Μιλήτῳ esse Stephano, quæ isti est, ἡ περὶ Μῆλον. quarum lectionũ vtra sit verior, alias viderimus. Sane ex iis quæ hoc ipso loco interpres ait de voce Μωΐδιος, non dubito rescribere apud Stephanum in Μωΐδος, Ἀρκαδίας pro Κρείας alterutro loco: quod & aliis rationibus probare possem, si id ageretur. Placet autem mihi vehementer vt cum dicit Theocritus Ἱππομανὲς φυτὸν ἔστι, φυτὸν exponamus φύμα. φύμα autem est πᾶν τὸ φυόμενον, vt ἀκρόαμα τὸ ἀκροώμενον, & alia id genus. Ita ab aliis quoque reperies vsurpatam vocem φυτόν. Callimachus de ferro loquens,

> Γειόθεν ἀντέλλον τι κακὸν φυτὸν οἵ μιν ἔφηναν.

Hesychius, φυτοῦ, φύματος. respicit Hesychius, nisi vehementer fallor, locum illum ipsum Archilochi quem profert scholiastes. Solet enim ille Grammaticus difficiles quosque locos principum poëtarum in suos commentarios transferre & explicare. quod tamen videas sæpe (vt hoc obiter dicam) etiam doctissimos viros non animaduertere, & eo falli. Exemplo sit is qui ex illo Hesychii loco vbi explicantur hæc Homeri Ἰλιάδ. ο.

> ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
> δαίμων ἡμετέρης. & Ἰλιάδ. π.
> ... ὄφρα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρῃ.

prouerbium nescio quod, omnibus hactenus inauditum, & ipsi in primis Hesychio, confinxit. Sed ad rem. Scribo, τὰ δὴ τήνῳ πολλὰ μὲν ἄλλα. non πόνῳ. alibi hunc locum explicamus contra interpretes. Eo versu,

> Κἠμφὶς ἐπλασάμαν τὰν ξυστίδα τᾶς Κλεαρίστας.

Satyrico aceto defricatur mulierum illiberalis ambitio, in aliena veste sese venditantium. Iuuenalis,

> *Vt spectet ludos cõducit Ogulnia vestem.*

Quid sibi vult vetus nota ad hæc verba? ἀλλά με τίς καπυρὰ νόσος ἐξαλάπαξε. nota hæc est: χάρεται καὶ ἐξάλαξεν· ἵν' ᾖ ἐξήλιπα. ego qui hæc ita scripta non intelligerem, sic scribebam, vt ea intelligerem, χάρεται καὶ ἐξηλίαξεν. ἵν' ᾖ ἐξηρίμως. notum verbum ἐξηλιάζω, insolo, sicco. Valde autem similis est apud Plautum Silenii narratio narrationi Simæthæ quæ ibi incipit:

> — τίς μοι κακὸν ἄγαγε τοῦτο;

Plauti locus est in Cistellaria,

Quo

Quo is homo insinuauit pacto se ad te?
S. per Dionysia.
Mater. pompam me spectatum duxit: dum redeo domum,
Conspicillo consecutus est clanculum me vsque ad fores:
Inde in amicitiam insinuauit.

Sed Theocriti imitationem vel potius ζωίμπλωσιν in dicta paria & similia, non vno loco deprehendas in Plauto. Ne longe abeam: prouerbium quod in hoc ipso idyllio extulit noster,

- αὐτὰ δὲ λοιπὰ
Ὀστέ' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα. & εἰδ. δ
τὰς πόρπας αὐτὰ λέλειπται Τῶ σία.

non semel expressit Plautus. Aulularia,

Me. *Volo ex te ego scire quid sit agnus curio.*
Eu. *Qui ossa atque pellis totus'st, ita cura macet.*

Captiueis: - *ego qui tuo mœrore maceror, Marcesco, consenesco, & tabesco miser: Ossa atque pellis sum, miser a macritudine.*

Sic Apollonius, - ῥινοὶ δὲ σὺν ὀστέα μοῦνον ἔεργον. Veteres Latini *scutilum* dixerunt qui totus esset ossa & pellis, vt docet nos Festus. Simætha paullo mox cum ait,

Ἀλλ' ἦς οὐδὲν ἐλαφρόν· ὁ δὲ χρόνος ἄνυτο φεύγων·

videtur alludere vetus prouerbium, ὁ χρόνος ἀμφὶς θεός. Scribe deinde χ' ὡπώ, non, χ' ὅπω. nec aliter in scholiis. Ait Delphis, - καὶ γὰρ ἐλαφρὸς Καὶ καλὸς πάντεσσι μετ' ἠιθέοισι καλεῦμαι. καλεῖσθαι hic ita accipio, vt τὸ εἶναι potius quam τὸ κατηγορεῖσθαι vel λέγεσθαι significet: vt & apud Romanos verbum *appellor* nonnumquam. Varro, De re rustica: *Sequitur secundum illud, quali terra sit solum fundi, & a qua parte vel maxime bonus aut non bonus appelletur.* hoc est, καλοῖτο siue εἴη. Notat hoc loquendi genus apud Homerum eius interpres Eustathius sæpissime: quod in sacris literis ex idiomate Hebraico plurimis locis inuenitur. Plato De republica lib. VIII. μηδὲν ὄντα τῶν τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρηματιστήν, μήτε δημιουργόν, μήτε ἱππέα, μήτε ὁπλίτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἄπορον κεκλημένον. & paullo post, πάντες ὅσοι κέκληνται κακοῦργοι. Sic & princeps tragicorum Sophocles sæpe. In Electra, Ἄνευ τέ μ' αὐτὴ παράγουσι·
Ταῦτα γὰρ ἄλυτα κέκληνται.

Philoctete,
Ἀλλ' οἰκτίσαντές ἄνδρα δύστηνον, μόνον
Ἔρημον ὧδε κἄφιλον καλούμενον.

In Trachiniis, - τοιάδ' Ἡρακλῆς
ὁ πρὸς ἡμῖν κἀγαθὸς καλούμενος.

vbi tamen perperam editum πλέμενος: quum Aldi editio habeat καλούμενος: recte. Contra in Oedipo Colon. isto versu, - μόνας δὲ τὸ καλούμενον ξένον Σώζειν οἵας τε. verius fortasse scriberetur κακούμενον, vt & Aldus edidit, & habet Suidas δόξα: etsi vulgata lectio mihi non displicet. Posuerunt inuicem *esse* pro nominari veteres, vt ad Phormionem adnotat Donatus. Scriptores Attici εἶναι & καλεῖσθαι nonnunquam iungunt. Isocrates Panathenaico, τὸν διὰ σωφροσύνην μόνον ἀξιωθέντα Διὸς γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστήν. Aristoteles Politicorum lib. VIII. μὴ καλόν, ἀπτόμενον φαίνεσθαι μηδαμῇ μηδαμῶς, ὅπου ἂν ᾖ καὶ προσαγορευθῇ πόσις. Mala Dionysiana cur appellet poeta, explicat Athenæus libro tertio; cuius ecce verba: Ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετὴς ὁ Διόνυσος, μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ Συρακούσιος, οὑτωσί πως λέγων,

Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων·
Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος.

deinde addit Neoptolemi Pariani locum; quo & pomorum, & omnium aliorum ἀκροδρύων inuentio Baccho tribuitur. Philetæ locum qui adducitur in hunc versum ab interpretibus, ita scriptum inuenimus,

Μᾶλα

Μᾶλα φέρων κόλπωσι, τά οἱ ποτὶ Κύπρις ἔλοῖσα

Δῶρα Διωνύσου δῶκεν ἀπὸ κροτάφων.

Ἐχθὲς siue χθὲς sæpe idem valet ac χθὲς καὶ πρώην: neque hesternum diem præcise notat: sed latius multo extenditur: vt in fine huius carminis minimum ad dies duodecim, illo versu,

Κυτὸ τὸ τλῶ ἐμὸν ἐπεμέμψατο, μίζονα τοι ἐχθές.

dixit enim initio,

Ὅς μοι δωδεκαταῖος ἀφ' οὗ τάλας οὐδέποθ' ἥκει.

& ait iterum sub finem,

Νῦν δ' ἐστὶ δωδεκαταῖος ἀφ' ὧ τέ νιν οὐδέποκ' εἶδον.

CAP. IV.

Callimachi fragmenta quædam apud varios auctores emendata.

PHILETÆ locus de quo egimus modo, admonet me aliquot Callimachi fragmentorum quæ in scholiis corrupte scripta, operam nostram desiderant. Neque vereor ne fraudi mihi sit apud amantes harum literarum, si occasione ista paululum a proposito aberrauero. Verba interpretis ad superius idyllium secundum hæc sunt: Εἰώθασιν οἱ ἐρῶντες ὑπὲρ τῶν ἀγαπωμένων πλείονας κυάθους ἐπιχεῖσθαι. Καλλίμαχος· Ἔγχει καὶ πάλιν εἰπὲ Διοκλέος, οὐδ' Ἀχελῷος τῶν ἱερῶν αἰσθάνεται κυάθων. de isto veterum amantium more notamus aliquid ad XIIII. idyllium. Sed versus Callimachi sic sunt scribendi ex membranis,

Ἔγχει, καὶ πάλιν εἰπὲ, Διοκλέος· οὐδ' Ἀχελῷος

Κείνου τῶν ἱερῶν αἰσθάνεται κυάθων.

Iterum scholiastæ verba sunt ad carmen IIII. τὴν σαγόνα τοῦ ἀρόζοντος πρῶτα λέγεσθαι ἀπὸ τοῦ πρωὶ πέμπεσθαι. καὶ Καλλίμαχος. ὥσπερ κεῖναι πρῶκας ἐέρζει πισῦζαι, προίκιον ἐνδυκέως εἶδαρ ἔδων. scribo, vt sententiæ simul & versui consulam,

— ὥσπερ ἐκεῖναι πρῶκας ἐέρζει πισῦζαι

Προίκιον ἐνδυκέως τέτλιγος εἶδαρ ἔδων.

προίκιον εἶδαρ, dapes inemtæ, vel cibus pauperum, miserorum. Hesychius, προικός, πονηρός, πτωχός. Homero & poëtis προίκτης est mendicus. Legere memini προΐα pro mendicitate. nisi mendum est in his verbis Dionis Chrysostomi oratione De non capta Ilio, φασὶ τὸν Ὅμηρον ὑπὸ προΐας τε καὶ ἀπορίας πεζεῦσαι τεῖν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Verba interpretis fere adduxerant me vt scriberem Πρώϊον ἐνδυκ. sed repugnat scriptus codex: in quo scriptum inueni πισύεται pro πισῦζαι· & ἐκ δίκης ἔρως εἶδαρ. fortassis an scribendum προίκιον ἐνδυκέως εἶδαρ ἔρωτος ἔδων. Deprehendimus ibidem, & alium Callimachi locum, valde obscuratum: nam & auctor eius scholii nomen poëtæ reticuit: & scribarum imperitia plurimum ausa est in illo deprauando. Ita igitur scriptum, quo loco verbum πάλλεται explicatur. πάλιν ἔλεγεν τὸ λεπτόπαπον τοῦ ἀλεύρου· παρ' ὃ καὶ φάλιον λέγεται τὸ λευκόν. Ἡδὺ αὖ φάλιον ἀλεύροις ἐν τοῖς ἐσθίεσθαι. manifesta vitii lectio. In libro scripto qui in Geneuensi bibliotheca seruatur, reperimus, ἡδὺ αὖ ἀάφαλον ταῦρον. nihilo melius. nisi quod indicio vocis ταῦρον, quæ in vulgatis deest, latentem Callimachi versiculum sumus odorati: Scribendum enim putamus, Εἶδυῖαν φάλιον ταῦρον ἰηλεμίζαι. extat iste Cyrenæi poëtæ pentameter in Etymologico magno, in voce ἰάλεμος. In ipso fine eiusdem carminis, habet dictus liber, Ὅτι οἱ σάτυροι καὶ οἱ πᾶνες καὶ ὀπήφοροι (scribo, δειπήφοροι) πρὸς τὰς συνουσίας καταγελοῦντες (fortasse, κατ' ἀρχὰς ὄντες) καὶ Καλλίμαχος φησί. At locus ab interpretibus ad primũ idyllium productus in explicanda voce σκῶπες, sumptus est ex libro Callimachi De auibus: cuius præter Suidam & Athenæum meminere

 commen-

commentator Apollonii & auctor Etymologici. Ex eiusdem Choliambis sumtus est hic versus, qui in scholiis legitur ad septimam eclogam, ἐς τὸ περὶ τεῖχος ἱρὸν ἀλέεις δεῦτε. Extant & in Etymologico magno, vt alia multa huius auctoris, quædam non sine mendo. Eorum partem superioribus adtexam, simul vt emendem. Scribit auctor in ἀμορδῶ. ὁ μὲν Καλλίμαχος κυρίως ἐπὶ τοῦ ἐλκειν ἔλαβε τὴν λέξιν. οἱ δ' Ἄνδρ' ἐλαιοὶ δ' ἐκ λειόθεν ἀμορδῶντες. Scribo, Ἄνδρες δείλαιοι δ' ἐκ λήοθεν ἀμορδῶντες. loquebatur de vbertate messis, & συγκομιδῆς frugum. ἐκ λήοθεν valet, ἐκ τοῦ λῄου, ex aruo vbi seges. qui λειόθεν retinent, & ἀμορδεῖν explicant *vitam trahere*, refelluntur satis ab ipso auctore, qui ait κυρίως hic verbum illud accipi. Similis vox ἀχθόθι in alio eiusdem versu,

Ἔντ' αὖ ὠπτήγια, φέρε τ' ἀχθόθι νόσιμα πάντα.

In ἀπάργυρος scribo, οὐδὲ τὸ ἀπάργυρόν τοι ἔδωκε. non δέδωκε. Ita extulit prouerbium Homericum quo & Theocritus est vsus, οὐδ' ἄλα δοίης. nam ἀπάργυρος est τέλαχιστον, vt apud Latinos, ciccus, pilus, hetta, nauci. Scribit idem: Δανάκης, νομίσματός ἐστιν ὄνομα βαρβαρικὸν πλέον ὀβολοῦ· ὃ τοῖς νεκροῖς ἐν τοῖς στόμασιν ἐτίθεσαν. Καλλίμαχος, Τοὔνεκα καὶ νέκυες πορθμήιον οὔτι φέρονται Μούνη ἐπὶ πτολίων, ὅτι θυμιοτυρ(?)εύμενοι. Ἀλλ' οὐ ζαύοις ἐν στόμασιν νεὼς Ἀχερουσίας ἐπὶ βάθρον δανάκης. Mos Græcorum quem notat, omnibus iam notus est. vt Iuuenalem aliosque plurimos taceam, quoties mentio apud Lucianum eius oboli quem mortuis in os indebant veteres, vt esset vnde naulum soluerent? Versus Callimachi ab aliis parum feliciter tentatos, sic scribendos censemus:

Τοὔνεκα καὶ νέκυες πορθμήιον οὔτι φέρονται
Μούνη ἐνὶ πτολίων, ὅ γε τέθμιον οἰσέμεν ἄλλοις
Ἐν στομάτεσσι, νεὼς Ἀχεροντείας ἐπίβαθρον.

Proferuntur hi versus, non quod in illis voce δανάκης esset vsus poëta: sed ad confirmationem eius moris quem diximus. nec potuit ab eo grammatico locus illustrior & dilucidior eligi. Loquitur autem Callimachus de Hermione vbi fuit Ditis ostium, siue terræ hiatus altissimus: vulgo ψυχοπομπεῖον dicebant: putabant enim animas fato functorum per illud foramen recta ad inferos peruenire. ideo nauli gratia obolum non inserebant ori suorum mortuorum. Strabo, παρ' Ἑρμιονεῦσι δὲ τεθρύλληται τὴν εἰς ᾅδου καταίβασιν σύντομον εἶναι. διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τὸ ναῦλον. Ex his intelligimus quo pertineat illa verba, μούνῃ ἐνὶ πτολίων. sed notanda vox μούνῃ: nam etiam alibi fuere ψυχοπομπεῖα & viæ ducentis ad inferos compendia: quod ex geographis & Hesychio certum est. Cætera vt sunt a nobis correcta difficultatem non habent: nec obscuræ emendationum rationes. οἰσέμεν vel οἴσειν pro φέρειν etiam Andocydes orator aliique posuere, nedum poëtæ. monstrum lectionis ἀλλ' οὐ ζαύοις natum ex imperitia scribæ, qui in describendo vocem adiecerat a poeta omissam, & ita notauerat ἄλλοις αὐτοῖς vsitatissimo in libris veteribus compendio. In voce δίκρον scribe: Καλλίμαχος, δικρόον φιτρὸν ἀειραμένη. non autem φιλτρὸν furcam intelligit. De notatione nominis ἐρωδιὸς ita scriptum ab eodem: Ἐρωδιὸς ἐτυμολογεῖται διαφόρως· οἱ μὲν παρὰ τὸ ἔαρ, ὃ σημαίνει τὸ αἷμα, ὡς παρὰ Κυρηναίῳ, Αἷμα δὲ λύχνου τοὔλαιον τί ἔλειξας ἔαρ. mutilata esse Callimachi verba satis liquet. Integer versus hic est: Πολλάκι δ' ἐκ λύχνου πῖον ἔλεξας ἔαρ. reperi apud Nicandri interpretem in Alexipharmaca. Scribo in λάκπε,

Αὖθις ἀπωτίζουσιν ἐμὴν δ' ἔργα λάκπειν.

nam ἴκρον nihil est: ἔκιον a κεάω non satis conuenit. λάκπη, est trua, vt in simili loco Nicandri, — λάζεο πυκτὴν Εὐβοΐη λάκπην. Omnino mapalia faciam isto capite, vt in curia senatores persæpe: quocum-

quocumque me rapiet memoria, eo deferar hoſpes. Igitur in Arati vita quæ Achilli Statio adiecta eſt, Callimachi extat epigramma in eũ poëtam: quod quia corruptiſſime ibi ſcriptum eſt, nec viri docti cum inde illud deſcriberent, quicquam emendarunt, apponam id, atque ex animi ſententia corrigam. Ita autem editum eſt:

> Ἡσιόδου δ' ἄεισμα καὶ ὁ τρόπος οὐ τὸ ἀοιδὸν
> Ἔσχατον, ἀλλ' ὀκνείομαι μήτο μελιχρότατον
> Τῶν ἐπέων ὁ Σολεὺς ἀπεμάξατο χαίρετε λεπταὶ
> Ῥήσιες Ἀρήτου σύγγονος ἀγρυπνίης.

prius diſtichum multifariam deprauatum eſt. Scribo,

> Ἡσιόδου τόδ' ἄεισμα, καὶ ὁ τρόπος οὐ τὸν ἀοιδὸν
> Ἔσχατον· ἀλλ' ὀκνέω μὴ τὸ μελιχρότατον
> Τῶν ἐπέων ὁ Σολεὺς ἀπεμάξατο· χαίρετε λεπταὶ
> Ῥήσιες Ἀρήτου σύγγονοι ἀγρυπνίης.

Præiuit ex parte ad hanc emendationem, quod in eiuſdem vitæ initio eſt ſcriptum. Aſclepiades, inquit, Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι, ἀλλ' οὐ Σολέα, Καλλιμάχου πλείστου ἀνδρὸς καὶ ἀξιοπίστου Σολέα λέγοντος αὐτὸν γεγονέναι διὰ τούτων· ἀλλ' ὀκνέω μὴ τὸ μελιχρότατον (ita emendo vulgatam lectionem, quæ eo loco deprauatiſſima eſt) τῶν ἐπέων ὁ Σολεὺς ἀπεμάξατο. Heſiodi carmen de ſideribus laudant veteres grammatici: Theon in Aratum ἀστρικὴν βίβλον vocat. Arati librum aſtronomicum vocat Callimachus ῥήσιας λεπτὰς, vt Strabo τὰ κατὰ λεπτὸν libro decimo. Δηλοῖ γὰρ τὰς ἀπορείας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτόν. Plinius libro v. epiſtolarum: *Vides vt Aratus minutiſsima etiam ſidera conſectetur & colligat: modum tamen ſeruat.* Ptolemæus rex in epigrammate quod in eadem illa vita legitur,

> Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρητος ἔχει.

Poteram plura iſtis adtexere, quæ ex hoc poëta apud varios auctores vitioſe ſcribi obſeruauimus: ſed hæc ipſa vereor ne nimis multa multis videantur. Hic igitur pauſa eſto.

CAP. V.

Percurritur idyllium tertium. παρακλαυσίθυρον carmen: τῆθεν & τηνῶθε: παραιβάτης, & ἐριθακίς: τὸ παιὰν λίθος: Superſtitio veterum in ſternutatione, & oculi palpitatione.

ECLOGÆ tertiæ inſcriptio eſt Κῶμος in libro manuſcripto. Eſt autem hoc carmen exemplum elegantiſſimum παρακλαυσιθύρου: nam ita proprie appellabant, vt alibi explicamus pluribus: cauſſam eius appellationis declarat poëta idyllio XXIIII. cui index Ἐραστὴς ἢ Δύσερως: eſtque id alterum nõ minus elegans παρακλαυσιθύρου exemplum. Ait ibi poëta,

> Ἀλλ' ἐνθὼν ἔκλαιε ποτὶ στυγνοῖσι μελάθροις
> Καὶ κύσε τὴν φλιάν. οὕτω δ' ἀνενείκατο φωνάν.

Thynnorum piſcatores olim in altas rupes mari imminentes ſoliti ſpeculas collocare, vt inde thynnos obſeruarent, ſicut author eſt Strabo, qui θυννοσκοπεῖα vocat. Propterea canit Theocritus,

> – εἰς κύματα τηνῶ ἁλεῦμαι
> Ὧπερ τὼς θύννως σκοπιάζεται Ὄλπις ὁ γριπεύς.

Sed videtur poſtulare ſententia vt ſcribamus, εἰς κύματα τῆθεν ἁλ. & ita putarim legiſſe auctorem huius interpretamenti non editi, εἰς κυμ. τ. ἁλ. ἀπὸ τούτου, ἐκεῖθεν ἁλοῦμαι. Τῆθεν Doricum a τῆνος, vt κεῖθεν a κεῖνος. paullo ante τηνῶθε dixit, pro eodem. τηνῶθε καθεῖλον ὦ μ' ἐκέλευ. Scribit Scholiaſtes in explicatione vocis Ἀχροιῶ, οὐδέπω γὰρ τὴν χροιὰν οὕτω φασίν. ex quibus intelligimus lectum olim a quibuſdam fuiſſe ἀχραιῶ. cuius γραφῆς etiam in ſcriptis ſcholiis

obscura mentio similiter habetur. Illa igitur siue Græce, siue Agræo, Ἁ πρᾶν ποιολογεῦσα παραιβάτις, muliercula fuit solita ad sarculandum operas locare. nam ita potius verba illa interpreter. Videntur & παραιβάτις & ἐριθακὶς Dorum propriæ voces fuisse: neque assentior iis qui putant esse nomina propria. Eustathius Ἰλιάδ. σ. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ λέγεται ἡ μισθώτρια ἐριθακὶς λεγομένη. & Ἰλιάδ. γ. Ὅτι δὲ Θεόκριτος τὴν παρ' αὐτῷ ἐριθακίδα, ἤτοι μισθώτριαν, παραιβάτιν καλεῖ, καὶ διὰ τί, ζητητέον ἐκεῖ. quanquam Eustathio hic iterum imposuit memoria: non enim de eadem ambæ istæ dictiones, quod ille ait, vsurpantur. Notabis obiter elegans loquendi genus illud, τὸ πᾶν λίθος. quo etiam alibi vsus. idyllio XV.

πέντε πόκως ἔλαβ' ἐχθὲς, ἅπαν ῥύπον.

Sophocles in Philoctete, Ὦ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δεῖμα. Aristophanes Acharnensibus,

ΒΟΙ. Μικκός γα μᾶκος οὗτος. ΔΙ. ἀλλ'
ἅπαν κακόν.

Latini eandem sententiam voce *meri* exprimunt, vt cum dicunt, *rus merum*, *scelus merum*. & Æschylus quoque in Agamemnone, ἄκρατος ὀργὴν, id est, *mera bilis*. Notabis etiam in hoc idyllio, quod alicubi obseruat Eustathius: veteres Græcos bonum existimasse omen τὸν ἐκ δεξιῶν παλμὸν, & τὸν παλμὸν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ. ac profert ille Theocriti istum versiculum,

Ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δέξιος.

Plautus in Pseudolo,

Nisi quia futurum est, ita supercilium salit.

De sternutatione exempla sunt passim obuia. Cereri genus hoc μαντικῆς ascribebant. Hesychius, Συμβόλους τοὺς διὰ τῶν παλμῶν οἰωνισμοὺς ἔλεγον· ἀνετίθεντο δὲ οὗτοι Δήμητρι. Scripsisse autem reperio etiam Posidonium de ratione captandi ominis ex palpitatione: Suidas enim auctor est, edidisse eum παλμικὸν οἰώνισμα. Extat vero hodie Melampodis hierogrammatei Ægyptii, ad Ptolemæum regem missus libellus, cuius argumentum & titulus Περὶ παλμῶν μαντική. In eo cum alia multa, tum quod ad hunc locum facit, de oculo dextro sic scriptum: ὀφθαλμὸς δεξιὸς ἐὰν ἄλληται, κατὰ Φημονόην, καὶ Αἰγυπτίους, καὶ Ἀντιφῶντα, ἐχθροὺς ὑποχειρίους ἕξει. ex his verbis cognoscimus qui fuerint vetustissimæ huius artis primi & præcipui auctores. Testatur etiam Suidas editum olim a Xenocrate Οἰκοσκοπικὸν οἰώνισμα, id est, de signis domi apparentibus: exempli gratia, si in tecto felis aut serpens apparuerit, quid hoc portendat. de fele habes exemplum apud Aristophanem, Terentium, & in LVII. Dionis. de angue apud Plautum, Terentium atque alios.

CAP. VI.

In quarto idyllio notata quædam: ἔλαιον οὐκ ὀπώπη: *nemus oleastrorum ad Olympiam:* στομάλιμνον: ἁρμοῖ· μῆλα & σκαπάνη *cur Ægoni tribuantur eunti ad sacrum certamen. Arrianus emendatur: Plutarchus illustratur. Milonis Crotoniatæ ætas: Milones plures: Lucillii epigramma expositum:* ξιάσσειν. *Olympionicarum* ἀναγραφαί. *Pindari librorum* ἐπιγραφαὶ *genuinæ.*

SED veniamus ad quartum idyllium. Eius principio Battus audito bubulcum Ægonem ad certamen Olympicum esse profectum, stupefactus rei nouitate, ait,

Καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν
ὀπώπη;

ita scribunt Dores, non ὀπώπει. est autem dictum ἐμφατικώτατα: nam vt efficiat Ægonem sacro certamini nun-

quam præpitaſſe, negat eum vel vidiſſe vnquam oleum: ſine quo exercitatio non fiebat in palæſtra & tyronum ludo. Nimis ingenioſi fuerunt, qui iſta aliter acceperunt, partim etiam ſcripſerunt, vt interpretes nos admonent. In eorum verbis non ſunt prætereunda hæc, ἥτις ἀπέχει σταδίων ὀκτὼ ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. Loquitur de corona Olympica, & oleaſtro vnde ſolita ſumi. hunc ait afuiſſe ſtadia octo, auctore Ariſtotele. ſed huius interualli ecquem alterum terminum intelligit? Piſamne an Olympiam? an locum illum vbi certamina celebrabantur? etſi iſtud quidem non poteſt: nam ſtadium in ipſo oleaſtrorum nemore collocat Strabo. Philoſophi extant verba hæc in Ariſtophanis Commentariis: Ἐν τῷ πανθείῳ ἐστὶν ἐλαία· καλεῖται δὲ καλλιστέφανος· ταύτης δὲ ἔμπαλιν τὰ φύλλα τῶν λοιπαῖς ἐλαίαις πέφυκεν· ἀφίησι δὲ τοὺς πτόρθους ὥσπερ ἡ μύρτος, εἰς τοὺς στεφάνους συμμέτρους· ἀπὸ ταύτης λαβὼν Ἡρακλῆς ἐφύτευσεν Ὀλυμπίασιν· ἀφ' ἧς οἱ στέφανοι τοῖς ἀθληταῖς δίδονται· ἔστι δὲ αὕτη περὶ τὸν Ἰλισσὸν ποταμὸν, σταδίοις ξ΄ τοῦ ποταμοῦ ἀπέχουσα. περιῳκοδόμηται δὲ, καὶ ζημία μεγάλη τῷ θιγόντι αὐτῆς ἐστιν. ἀπὸ ταύτης ἕτερον λαβόντες Ἠλεῖοι τῶν ἀθλητῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τοὺς στεφάνους. Aliquanto poſt occurrit in omnibus quas videre licuit editionibus, mendum turpiſſimum. Sic enim vulgo legitur hic verſus,

Καὶ μὰν ἐς τὸ Μάλιμνον ἐλαύνεται.

cum ſit omnino ſcribendum ἐς στομάλιμνον. Στομαλίμνη & στομάλιμνον voces quæ hactenus in tenebris delituerunt, pluribus a nobis, Deo volente, in noſtris Animaduerſionibus in Strabonem ſcriptorem præſtantiſſimum, explicabuntur & aſſerentur. Nunc ſatis erit Euſtathii locum afferre, ne quis poſtea de veritate huius lectionis dubitet. στόμα δὲ, ait, ἔστι καὶ ἐπὶ λιμένων λέγεται. καθὰ καὶ ἐπὶ ποταμῶν, ἔστι δὲ καὶ λιμνῶν, ὡς δηλοῖ τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ στομάλιμνον, δῆλον ὅτι. Locus eſt in decimo Ὀδυσσ. commentario. Sequitur,

Χ' ἁ ζύγιξ δ' ἐρῶντι παλαίεται αὖ πιτ' ἔπαξα.

vbi ſcribendum ἐπάξα, pro ἔπαξα: quod minus recte quidam libri habent. Illo autem loco,

– ἁ γὰρ ἄκανθα
Ἁρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξ' ὑπὸ τὸ σφυρόν.

ſi ſequimur ſcholiaſten, male ſcribitur ἁρμοῖ pro ἀρμοῖ. Statuitur enim ab illo inter hæc differentia: ſed eam Euſtathius non admittit, qui Syracuſano more διαζώεδξ hanc vocem annotans, exponit ἀρτίως. Æſchyli quoque ſcholia ἁρμοῖ explicant νεωστὶ, cum hac adiectione, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἁρμάτων τῶν ζωπηθευμένων καὶ ἁρμοζομένων νέον. Omitto quæ de iſta voce diſputantur in Etymologico. tantum monebo, verſum iſtum, qui ſine auctoris nomine ibi adducitur,

Ἁρμοῖ που κἀκείνῳ ἐπέβρεχε λεπτὸς ἴουλος,

videri vel Apollonii eſſe, vel ex iſto Apollonii libro primo manaſſe, aut contra,

Ἁρμοῖ που κἀκείνῳ ὑποσταχύεσκον ἴουλοι.

Iam vero cum dicat Corydon de Ægone quem Milo Olympiam abduxerat,

Κ' ᾤχετ' ἔχων σκαπάναν τε καὶ εἴκατι τουτόθε μᾶλα,

quæri iam olim cepit quid hic μᾶλα poëta appellet: & quorſum oues, quorſum etiam σκαπάναν ſecum Ægo in Elidem detuliſſet. Paucis omnibus ſatisfaciemus. Qui Olympicæ coronæ cupiditate ducti in Piſatidem veniebant, ii ante legitimum certamen, quod erat dierum quinque, triginta ipſos dies ab epiſtatis, & ludorum magiſtris exercebantur. Iſacius Tzetzes in Lycophronem, τὰ δὲ Ὀλύμπια πέντε ἡμέρας ἐτελεῖτο, ἀπὸ ιά τῆς σελήνης, μέχρι δ' ὅλης ιε΄. προεγυμνάζοντο δὲ πρώην, ἡμέρας τριάκοντα. Philoſtratus De vita Apollonii libro quinto, Ἠλεῖοι τοὺς ἀθλητὰς ἐπειδὰν ἥκῃ Ὀλύμπια, γυμνάζουσιν ἡμερῶν τριάκοντα ἐν

αὐτῇ τῇ Ἤλιδι. Ita fiebat vt XL. fere, vel minimum XXXV. dierum mora athletis in Elide esset facienda. Propterea oues XX. secum deducit Ægon, vt illarum carnibus toto illo tempore alatur. nam peregrinantes olim de cibo sibi solitos prospicere nemo non hospes & peregrinus in literis potest ignorare. De σκαπάνῃ siue ligone aut rastro, vt exponitur in Glossario, notauimus iam olim, fuisse genus exercitationis Græcorum epheborum, quod explicat Festus Pompeius. *Rutrum*, inquit ille, *tenentis iuuenis est effigies in Capitolio, ephebi more Græcorum harenam ruentis exercitationis gratia.* Fuit hoc inter præludia quibus athletæ præparabantur ad cætera certamina: eratque inter eos contentio quis socium suum in puluere palæstrico ruendo præuerteret, quod παρορύττειν Græci dicunt: ideo ligonem vel rutrum domo aufert Ægon, hoc ipso athletam sese profitens. nam & pictores sculptoresque, vt declarat superior Festi locus, athletas vel certe ascetas rutrum tenentes effingebant. Hæc nobis ex veterum lectione comperta satis & certa. At vir doctus nuper in Agonistico suo veterem hanc nostram notam & Græcorum quoque interpretationem loci huius conatu magno refellere aggressus est. Placet illi μῆλα hic esse poma, non oues: σκαπάνην mulctram, non δίκελλαν aut ligonem. quarum sententiarum prior ex antiquis repetita, explosa pridem est & refutata peritioribus criticis, vt videre est in scholiis: altera plane recens ac noua: prorsusque, vt nobis quidem videtur, ἀμφότερον, καινή τε καὶ κενή. Quæram enim ego ab eruditissimo viro, apud quem vel poëtam, vel poëtæ interpretem, vel cuiuscunque generis scriptorem Græcum, σκαπάνην pro mulctra aut alio quo simili vase positum obseruauerit. Proferat aliquid stabiliendæ huic ante inauditæ interpretationi istius dictionis: tum videbimus vtra significatio isti loco magis conueniat. Nam quod σκαφὶς & σκάφιον indidem ortæ voces, & vas interdum & instrumentum fodiendi designant, nihil hoc ad verbum σκαπάνη. de illis præter auctorum χρήσεις plurimas, quæ sunt ad manum, etiam ratio afferri potest, cur varias significationes habeant: de hac, neutrum potest. At inquiet, nonne alia multa vocabula apud optimos scriptores noue vsurpata reperiuntur, quorum exempla frustra requiras? Sic est sane: meminimus enim eorum quæ vel ipsi obseruauimus, vel apud veteres grammaticos, Eustathium maxime, super istis ἅπαξ εἰρημένοις, & vt ita dicam, μοναδικοῖς verbis olim legimus. Sed quid opus insolentes & nouas interpretationes fingere cum optime quadrent notæ & certæ? Verum σκαπάνην vsitata notione posse hic accipi negat idem. cui, si recte mentem eius capio, prorsus non placet fuisse vllum veteribus athletis cognitum aut vsurpatum ὀρυχῆς in palæstra certamen. Id igitur probemus. Athenæus libro XII. Ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι τὴν ἀθλοῦσιν κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν παλαίστραν. Laërtius in Diogene cane: ἔλεγέ τε ἐπὶ μὲν τοῦ παρορύττειν καὶ λακτίζειν ἀγωνίζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους· ἐπὶ δὲ καλοκαγαθίας, οὐδένα. Arrianus Dissertationum Epicteti libro tertio cap. XV. εἶτα ἐν τῷ ἀγῶνι παρορύσσεσθαι δεῖν. ἔστιν ὅτε χεῖρα ἐκβαλεῖν, ὀσφὺν στρέψαι, πολλὴν ἁφὴν καταπιεῖν. ita scribendus iste locus, male vulgo & scriptus & ab interpretibus acceptus. de quo alias plura, vt speramus. Iam ergo liquet cur auctores & quo sensu σκαφεῖα ponant inter athletarum instrumenta. Plutarchus in commentario,

rio, An seni capessenda sit Respublica: οὐδὲ γὰρ τὰ σώματα παντελῶς ἀκίνητα καὶ ἀγύμναστα περιορῶμεν, ὅτι μὴ δυνάμεθα σκαφείοις μηδὲ ἁλτῆρσι χρῆσθαι. non est dubium σκαφεῖον hic esse quod est apud Theocritum σκαπάνη. quare etiam in Arato eiusdem Plutarchi sic interpretabimur hæc verba: ἐπιφαίνεται δὲ ἀμέλει καὶ τῆς εἰκόνος ἀθλητική τις ἰδέα· καὶ τὸ συνετὸν τοῦ προσώπου καὶ βασιλικὸν οὐ παντάπασιν ἀρνεῖται τὴν ἀδηφαγίαν καὶ τὸ σκάφιον. qui aliter accipiunt, errare omnes mihi videntur: quod pace virorum eruditissimorum, quos hic locus habuit exercitos, dictum sit. Pæne exciderat mihi lectorem admonere turpis mendæ quæ in argumento huius carminis continetur, quo loco scriptum est: ἀρχαιότερος δὲ Μίλων Θεοκρίτου· ἐπεὶ ὁ Μίλων τῇ ἑβδόμῃ πάλην νικᾷ· ὁ δὲ Θεόκριτος κατὰ τὴν ἑκατοστὴν ὀλυμπιάδα (inst. ὥσπερ ἐδείξαμεν κατὰ τὴν ρδ ὀλυμπ. vide vltimo capite.) ἤκμασεν. Falsum est Milonem Crotoniatam vicisse olympiade septima. constat fuisse eum Pythagoræ discipulum, qui post quinquagesimam demum olympiadem docere cœpit in Italia. auctor Halicarnasseus Dionysius libro 11. Puto igitur emendandum, τῇ ἑβδομηκοστῇ ἑβδόμῃ πάλην νικᾷ. nam per illa tempora & multis adhuc annis post, præcipua laude per vtramque Græciam celebres fuerunt Pythagoras & Milo: ille studiis philosophiæ, hic arte athletica. argumento sit vel id vnum quod de vtroque narrat Diodorus Siculus in anno secundo olympiadis LXXXIII. vt valde mirer hoc mendum repertum mihi etiam in duobus scholiorum MSS. exemplaribus. Sed nulla necessitas cogit nos de illo celeberrimi nominis athleta Theocriti locum interpretari: nam potest & de alio qui ipsius poëtæ fuerit æqualis intelligi, plures enim variis temporibus fuisse antiquo Miloni & ὁμοτέχνους & ὁμωνύμους ne dubitandum quidem est. Verum Crotoniatæ illius ea claritudo fuit, vt quicquid de vllo Milone agonista diceretur, id omne quasi de se dictum sibi vindicaret. Feramus sane: fit enim sæpe. at doctos viros quis ferat alterius nescio cuius Milonis contumeliam in huius gloriam μετασχηματίζοντας; Extat enim antiquum Lucillii epigramma, quo miser quidam athleta, Milo nomine, salse ridetur: quod homines doctissimi, decepti nominis homonymia, ad Crotoniatam Milonem retulerunt, & in contrariam partem acceperunt. absurde prorsus & contra auctoris mentem. Id sic habet Anthologiæ libro 11. cap. 1.

Εἰς ἱερόν ποτ᾽ ἀγῶνα Μίλων μόνος ἦλθ᾽ ὁ παλαιστής·
Τὸν δ᾽ εὐθὺς στεφανοῦν ἀθλοθέτης ἐκάλει.
Προσβαίνων δ᾽ ὤλισθεν ἐπ᾽ ἰχίον. οἱ δ᾽ ἐβόησαν,
Τοῦτον μὴ στεφανοῦν, εἰ μόνος ὧν ἔπεσεν.
Ἀνστὰς δ᾽ ἐν μέσσοισιν ἀνέκραγεν, οὐχὶ τρί᾽ ἐστίν;
Ἓν κεῖμαι, λοιπὸν τ᾽ ἄλλα μέ τις βαλέτω.

Milo iste cum sine antagonista in stadium prodiisset, quasi esset nemo qui certamen cum ipso non recusaret, vocatur ab athlothetis coronam accepturus: sed cum accedens ad illos cecidisset, statim abiudicatur ab eo præmium. ille tendit contra, iure deberi id sibi, vtpote τριάξαντι: erat enim lex agonistica, cuius Apollodorus, Suidas, aliique multi meminerunt, quæ τριάσσειν iubebat eum qui ad præmium aspiraret. inde pendet omnis epigrammatis huius argutiola, quæ in illis verbis est sita, οὐχὶ τρί᾽ ἐστίν; ea tantundem valent ac si diceret οὐχὶ ἐτρίαξα; stabam, cecidi, surrexi: hæc tria sunt. Vide igitur quam longe a vera sententia aberrarint viri in hoc genere literarum maximi, qui nobilem illum Crotoniatam athletam putarint a poëta laudari.

Atqui

Atqui vel Lucillii nomen debuerat eos sui erroris admonere: nam quæcunque illius extant epigrammata, omnia fere sunt σκωπτικὰ & διασυρτικά. accedit eo quod titulus ille totus in ignauos & infelices agonistas est compositus. Cæterum Ægonem Olympia non vicisse, ex eo colligit scholiastes, quod in Olympionicarum catalogo ab Hippia Eleo primum edito, deinde ab aliis aucto & recognito, nomen Ægonis non inuenisset. Hoc sibi ista verba volunt, οὐκ ἀναγέγραπται δὲ ὁ Αἴγων νενικηκὼς Ὀλύμπια. quisquis fuerit huius notæ auctor, eum oportet antiquissimum grammaticum fuisse, qui catalogum illum Olympionicarum viderit: eius meminit in Numa Plutarchus. paris argumenti fuit, vt ad Laërtium docuimus, Aristotelis liber cui indicem fecerat Πυθιονικῶν ἔλεγχος. neque dubito aliorum similiter in colligendis Isthmionicis, & Nemeonicis fuisse occupatam industriam. qui omnes libri si hodie extarent, non leue in iis dubio procul præsidium haberemus ad dirigenda Græcæ historiæ tempora, & alia multa intelligenda quæ in Græcorum libris hodie intelligunt vel duo vel nemo. Quoniam autem de Olympionicis, Pythionicis, Isthmionicis ac Nemeonicis mentio incidit, aperiam obiter amantibus harum literarum suspicionem quandam meam: puto enim voces illas in fronte singulorum Pindari librorum esse reponendas: pro eo quod vulgo legimus Olympia, Pythia, Isthmia, Nemea. male, opinor: non enim ludos ipsos laudare summus vates προηγουμένως instituit: sed victores eorum agonum. nec aliter in suis veteribus codicibus Aldus videtur inuenisse. Et vero, quod me magis mouet, non aliter laudatos reperies Pindari illos libros ab antiquis grammaticis. id quod ego admonitus quondam ab optimo & doctissimo viro Francisco Porto, diligenter postea obseruaui. Exempla cum sint passim obuia eorum scripta voluentibus, pauca proferam de multis. Athenæus libro XIIII. ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δάπραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμιμημέναι παρίστησι Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις. Apollonius grammaticus, libro II. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Ἰσθμιονίκαις Πινδάρου ἐτάραξε τοὺς ὑπομνηματισαμένους. Sophocles in secundum Argonauticorum Apollonii, περὶ δὲ Κυζίκης ἱστορεῖ Πίνδαρος ἐν Πυθιονίκαις: nec aliter ille, quoties Pindarum laudat: laudat autem ascripto operis nomine bis tantum quarto commentario. Zenobius, Μέγα φρονεῖ μᾶλλον ἢ Πηλεὺς ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ· μέμνηται ταύτης Ἀνακρέων καὶ Πίνδαρος ἐν Νεμεονίκαις. Eustathius in III. Ἰλιάδ. λέγει δὲ καὶ Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις. & ita semper Eustathius, nisi labor memoria: quod non arbitror hic quidem. Pindari interpretes, ὅτι καὶ περὶ ἐσθῆτος ἠγωνίσαντο, καὶ Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκαις. ad odam IIII. Pythionic. Iidem, καὶ ἐν Πυθιονίκαις, σκιᾶς ὄναρ φησίν. ad odam sextam Nemeon. item ad quintam Isthmion. οὗ καὶ ἐν τοῖς Νεμεονίκαις μνημονεύει. Quid quod Suidas ait scripsisse Pindarum Ὀλυμπιονίκας, Πυθιονίκας, Ἰσθμιονίκας, Νεμεονίκας; non Ὀλύμπια, Πύθια, Ἴσθμια, Νέμεα. nec mouet me quod recentiores nescio qui scholiastæ vulgatam lectionem sequuntur & explicant: neque enim tanta est, aut debet esse eorum apud me auctoritas.

Cap. VII.

Animaduersa quædam in idyllio quinto. Ἀμὸν ἔρειδε. διεζῶσθαι βοῦς. διάλεσθαι. *Plutarchus & Stobæus emendati.* πὸτ τῶ: *Panici terrores:* ζῶντα ἄφες: *Doricæ voces*

τεῖνδε,

τεῖνδε, τηνεί, τουτεί, πεί, κάλως, σάφως, σόφως, ὠρανὸς, ἔςτι.

IN primo verſu idyllii quinti videtur ſcholiaſtes aliter legiſſe ac nos hodie legimus. Quum enim vulgo huius poëtæ interpretes putent Sybaritam ibi appellari paſtorem qui alio nomine Lacon dicitur, exiſtimo Græcum interpretem aliter hunc locum accepiſſe, & legiſſe,

— τὸν ποιμένα τὸν Συβαρίτα
φεύγετε τὸν Λάκωνα.

Non legitur id quidem in editis ſcholiis: neque nos ſane in manuſcriptis inuenimus: ſed facile colligi ex eo iſtud poteſt, quod in ſimili mox loco, vbi poëta ait,

— τὺ γὰρ πόκα δῶλε Συβάρτα.

vocem Συβάρτα ita accipit, vt non ſerui ſed domini ſit nomen. quod ſi ibi facit, hic quoque ſimile feciſſe quis dubitet? Et ad me quidem quod attinet, facile ei aſſentior: nam quod mouere aliquem fortaſſe queat, accipi τὸ ἐθνικὸν loco proprii, idem quoque perſpicue fit infra, vbi Lacon ſic ait,

Μή τύ τις ἠρώτη πὸτ τῶ Διός, αἴτε Συβάρτα
Αἴτ' ἐμὸν ἐστὶ κάκιστε τὸ ποίμνιον.

vbi vides Laconem manifeſto vocem Συβάρτα pro heri ſui nomine poſuiſſe. Sed quin ita ſenſerit ſcholiaſtes, dubitandum non eſt, quum vel hoc vnum id euincat. Adnotat ille Laconem fuiſſe appellatum de nomine patriæ: morem enim veterum fuiſſe, vt ſeruos a loco vnde erant, nominarent: quod & Strabo non ſemel obſeruat. Si igitur Lacon hic ſuæ patriæ nomen gerit, qua obſecro ratione Sybarita dicetur? non enim puto, quia hero ſeruiebat Sybaritæ. Verſu ſexto ſcripſerim lubens Ἐκτάκα σύριγγα, potius quam ἐκτάσω. ſicut idyllio ſuperiore ἐπάξα non ἐπάξω habent integræ fidei codices. fortaſſe etiam ille Doricus typus participiorum in αις pro ας quem multis locis in ſcriptis Pindari exemplaribus deprehendimus, Theocrito fuerat vſurpatus, & mox in ἐκκλέψαις & alibi in aliis. Decimo verſu ſcribitur in membranis, Οὐδὲ γὰρ Εὐμάρα. cuius lectionis admonet nos ſcholiaſtes. affertur iiſdem in membranis & tertia lectio Εὐμάρα caſu gignendi. quod non video qua ratione defendi queat: non ſane magis quam quod reperi ibidem paullo poſt, εἰ κατὰ τηνώας. nam verum eſt ἤ. Miror autem adeo nouam locutionem eſſe viſam ſcholiaſtis κατὰ πέτρας ἀλλιᾶς· cum certum ſit non aliter locutum eſſe elegantiſſimum quemque e veteribus. Pro ἀλοίμαν autem vel ὀλοίμαν (nam ita quoque legi adnotant ſcholia) codex chirographus habuit ἀλοίδμαι. Idem cum libris editis conſentiens, ἔρειδε habebat in hoc verſu,

Ἀλλ' ἄγε, καὶ τὺ τὸν εὔβοτον ἀμνὸν ἔρειδε.

nec probo quod cenſent quidam reponendum, ἔεισδε: quum expoſitio quam affert interpres φέρων κατάθες, & ita legiſſe illum arguat, & ſit recta. Non nego Græce dici poſſe ἀμνὸν ἔεισδε: nam etiam Athenæum dixiſſe ſcio Δειπνοσοφιστῶν lib. x. ſed illud ἔρειδε longe eſſe aio elegantius. eſt enim quod nos diceremus, ***mettes la***. genus dicendi frequens in contrahenda ſponſione. Dicunt quidem Græci & καταθεῖναι ἄεθλον eo ſenſu, vt infra in VIII. χρήσδεις καταθεῖναι ἄεθλον; & θεῖναι ἀμνὸν ibidem. Sed verbo ἐρείδειν eximie impetus exprimitur qui ſolet eſſe in prouocantibus inuicem. quicquid enim ſubito fit, de eo Græci ἐρείδειν vſurpant. facetiſſimus poëtarum Ariſtophanes de comedone non ſemel poſuit, & alibi ſimiliter ἐπὶ τοῦ συντόμως τὶ ποιεῖν, vt doctiſſimus eius commentator explicat. Ælianus plane ea notione vſus hoc verbo, cum Theocrito,

si recte apud eum hæc scripta De animalibus lib. XII. capite XXIIII. ποιοῦνται ἔριδας ἐπὶ χρυσίῳ παμπόνῳ καὶ ἀργυρείῳ· καὶ οὐχ ἥττον αἰσχρὸν ἐστι ἐρείδεσθαι ὑπὲρ τῶν ζώων. id est, *sponsione inter se certare.* Omnino autem in hoc rustico prouerbio, — τίς δὲ παρδάσας

Αἰγὸς πρωτοτόκοιο κακὰν κυνὰ βύλετ' ἀμέλγειν;

reponenda elegans & antiqua vox Dorum δήλεται. cuius quum scholiastes quoque faciat mentionem, miror nondum fuisse eam in suum locum restitutam. Atqui Hesychius quoque eam vocem agnoscit & interpretatur. δήλεται, ait, βούλεται, θέλει. extat & apud Timæum Locrum δηλόμενος pro βουλόμενος. legere memini & apud Archytam quoque. Sic accipe in illa vere Laconica scytali Brasidæ apud Plutarchum, pessime ab omnibus, quos vidi, Apophthegmatum interpretibus accepta, Ἐξελθὼν, ait Plutarchus, ἐπὶ πόλεμον ἔγραψε τοῖς ἐφόροις, Ἃ ἐγὼ δήλομαι πράξω τὸν πόλεμον, ἢ τεθναξοῦμαι. id est, *Ego quod opto bello perficiam vel moriar.* Scribo etiam in elegantissimo Hippodami fragmento apud Stobæum sermone XLI. καὶ γὰρ ἃ τοιαῦτα παράδοξα τοῖς ἀνθρώποις ὅσαν ἀφροσύναν καὶ ἀδικίαν ἐντίκτει, οὐδ' εὐπετὲν δηλομένοις ἀμπέσεν. hoc est, *ne cupientibus quidem sit facile.* In XLIIII. versiculo scribunt veteres,

— καὶ ὕστατα βωκολιαξεῖς.

quod malo quam ὕστερα. Illo autem loco,

Μή τύ ποκ' ἠρώτα ποτὶ τῶ Διός.

scribit Eustathius ποτ τῶ. cum vide ad Iliad. ρ. & λ. hac ratione & κὰτ fuerit fortasse scribendum. vt infra, Κὰτ τῶ Λάκωνος τῶ ποιμένος. non κατὰ τῶ. & sic de aliis id genus. Non prætermittam quam legi in χελίων exemplari Geneuensis bibliothecæ notulam ad hæc verba,

οὐ μὰ τὸν τὸν Πᾶνα. οὐ μάταν

τὸν Πᾶνα ὄμνυσιν εἰώθασι γὰρ οἱ ἐν ποίαις καὶ μανίαις καταχρηματίζειν μέλλοντες ····· πάντα γὰρ εἶναι ταῦτα Πανὸς δείματα. Idem docet & Euripidis scholiastes. Inde ὁ καλούμενος πανικὸς θόρυβος, Diodoro Siculo aliisque Græcorum historicis, & Panica Ciceroni. quod pluribus explicat Polyænus. Suauem vero interpretem vocis ζῶντα in hoc elegantissimo loco:

Εἶα λέγ' εἴ τι λέγεις· καὶ τὸν ξένον ἐς πόλιν αὖτις

Ζῶντ' ἄφες.

vult enim ζῶντα a ζέειν deducta voce, pro ταχὺ posse accipi. cuius commenti vanitatem, ne pluribus refellam, optimus mentis poëtæ interpres Plautus arguit: qui posteriorem huius loci expressit sententiam, vt Virgilius priorem, cum dixit, *Quin age si quid habes.* Verba Plauti sunt in Milite,

Iamiam sat amabo est: sinite abeam si possum viua a vobis.

parilis venustatis est apud Theophrastum in charactere garrulitatis, ὅς τις ἀπυρεῖ γος βούλεται εἶναι. vbi plura congessimus. At illud non negligendum quod in iisdem scholiis legimus: scribi nimirum, τεῦς δ' ὑπὸ τὰν κότινον. quod videtur δωρικώτερον. itaque infra quoque scribendum

ὄκκα μὰν τεῦς τὺ δάζας.

& est non semel isto modo in hoc poëta peccatum. Nam in illo quod mox sequitur, οὐχ ἑρψῶ τηνεῖ· τούτω δρύες. interpres non τούτω sed τεοῦ agnoscit: vt & infra legit idem,

τεοῦ ἐστὶ κυναίδεε περὶ ἀντλάς.

Similis πᾶς vocula Doricæ πεῖ, quæ apud illos significat τὴν ἐν τόπῳ κίνησιν. Mirum vero & in manu scriptis, & in editis quoq. nonnullis, vt apud scholiasten, legi constanter λυκαδεῦς non λυκιδεῦς: nam analogia potius exigit λυκιδεῦς, vt ἀετιδεῦς & πελαργιδεῦς. Legit præterea interpres,

τὰς αἶγας (aut αἶγας ex more Dorico) σπεῦ-

παρελῶσα. non παρελῶντα. id videtur ex eius interpretatione posse colligi, quæ hæc est: ἤγουν παρήλασι καὶ παρέδραμ. sed nihil mutandum censeo. & hanc lectionem confirmat valde similis locus εἰδ. η.

Κ' ἄμ' ἐκ πο(τ)αύτρω ζωίοφρις κόρα ἰχθῦς ἰδοίσα

Τὰς δαμάλας παρελῶντα. Eumedes quem nominat Lacon, is est, quem Cratidam ante appellauit. vide scholiasten ad Thalysia de voce Σιμιχίδας differentem. Is mihi videtur legisse versu huius xc. Κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδα: non ὁ Κρατίδας. inde enim, ni fallor, habet Eumedis patrem Cratidam fuisse appellatū. similiter etiam versu LXXXVIII. ἁ Κλεαρίστα veteres quidam exposuere *filia Cleariſta*, vt ex scholiis discimus. Paullo ante, Εὖ ποτικυγκλίζῃ non ποτὶ κιγκ. ita in scholiis: ac placet. & interiecto versu, κάλως μάλα τοῦτ' ἴσαμι. nisi putemus frustra notatum antiquis grammaticis Doras dicere ζάφως, σόφως, κάλως, non σαφῶς, σοφῶς, καλῶς. Quod ait Comata sub finem, Ἀνυζάμαν τὸ ἀμνόν, id scholiastes interpretatur τὴν νίκην ἔλαβον: rem dicit, verba poëtæ parum illustrat. nisi fortasse legit iste, Ἀρνυζάμην τὸ ἄεθλον. sed nihil muto: nam alium vidi qui sic explicabat, πλέονας τὴν νίκην ἔλαβον. Scribe eodem versu ex veteribus grammaticis & MSS. ἐς οὐρανὸν ὔμμιν ἁλεῦμαι. Postremo illud sciendum quod admonet Eustathius, legisse quosdam e veteribus criticis, ἀδύ τι πεπτηλιάσδει· non ποππυλιάσδει· ipse autem Eustathius legit, & omnino scribendum est, ἔστι κ' ἀπείπης, vel ἀπείπω: non ἔστι. Verba eius sic eduntur extremo commentario ad Ἰλιάδ. α. Τὸ μέν τοι ἔστι αὐτὶ τοῦ ἔως, μόνον αὐτὸ καθ' αὑτὸ κείμενον· οἷον παρὰ Θεοκρίτῳ ἔστι κ' ἀπείπω, ἤγουν μέχρις ἂν ἀπαγορεύσης, συγκοπὴν ἔπαθεν, ἐκ τοῦ ἕως, διὸ καὶ δασύνεται. ipse scripserat ἔστι. idem mendum in illius παρεκβολαῖς ad Ἰλ. η. vbi sequitur Eustathius alteram lectionem ἀπείπης. In magno quoque Etymologico scriptum, Doras ἔστι aspirare contra morem cæterorum. quare ita posthac scribamus in δωριαζόντων monumentis. vt in primo, ἔστι κ' ἀμέλξῃς. in septimo, ἔστ' ἐπὶ πάχνῃ. & ita semper.

CAP. VIII.

Saltuatim notata quædam in sexto idyllio. Alcmanica figura: remedium contra fascinum: mores varii antiquorum. κλασσώ.

IN codice manu exarato, scholia ad sextum idyllium sic incipiebant: Δαμοίτας καὶ Δάφνις· ἐναντίως ἔχει τοῦτο τῷ λεγομένῳ Ἀλκμανικῷ σχήματι. ἐνταῦθα γὰρ ἑνικὸν ἐπάγεται ἐπὶ τοῖς δυσίν· ἐκεῖ δὲ πληθυντικὸν λέγεται μετὰ τὸ ἕν. οἷον, εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων. λύεται δὲ ἐκεῖνο μετὰ ὑπερβάτου· οἷον, εἰ δέ κ' Ἄρης καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων ἄρχωσιν· τοῦτο δὲ, ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον τὸ ὁ βουκόλος. Apparet legisse qui hæc scripsit, versu secundo, ζυνάγαγον, non ζυνάγαγεν. quod notat de Alcmanica figura, quæ etiam παρεντίθεξις dicitur, idem apud Eustathium leges non solum ad Ἰλ. ψ. vnde est allatus in scholiis versus: sed etiam ad istum ex Ἰλ. ε.

Ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος.

Aratus quem affatur poëta, plerisque visus esse is cuius extant φαινόμενα. non defuere qui aliter sentirent: ideo additum in MSS. scholiis, ἄλλοι δὲ φασὶν [ὅτι διαλέγεται] πρός τινα οὕτω καλούμενον. Δαμοίτας quomodo dictum sit a δαμότης, ἐπενθέσει τοῦ ι, vt a θυμός Θυμοίτης, studiose notat Eustathius ad Ἰλ. α. γ. & μ. Porro inter varia antiquorum remedia quibus se a fascino defendi posse arbitrabantur, fuit & illud quod commemoratur hoc versu,

 Ὡς

Ὡς μὴ βασκανθῶ δὲ τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον. cuius rei alii quoque poëtæ multi Græci Latinique post Theocritum meminerunt. Quid autem veteres mouerit vt putarent vim aliquam habere ad amoliendum oculorum fascinum, sputi in sinum coniecti fœditatem, declarat Plutarchus. Ait ille res turpes & obscœnas ideo aduersus fascinum adhiberi, vt harum intuitu eludatur vis mali oculi nocere cupientis. Plutarchi verba hæc sunt, Sympos. v. probl. VII. διὸ καὶ τὸ τῶν προβασκανίων γένος οἴονται πρὸς τὸν φθόνον ὠφελεῖν, ἑλκομένης διὰ τὴν ἀτοπίαν τῆς ὄψεως· ὥστε ἧττον ἐπερείδειν τοῖς πάσχουσι. Vocat προβασκάνιον, quod Latini amuletum vel murinum. quare recte auctor Glossarii *mutinum* explicat προβασκάνιον, vel προβασκάνιον. ἀτοπίαν appellat, rei appensæ fœditatem, vt sputi, vel Priapi: nam & Priapos in eum finem appendere fuit moris. πρὸς γὰρ τοὺς βασκαίνοντάς τι τῶν καλῶν, τοῦτον κολαστὴν παρεισήγαγον, inquit Diodorus Siculus libro quarto. Nec dubium est quin eandem ob causam Romanis olim moris fuerit pudenda pro amuletis e collo puerorum suspendere. Varro De lingua Latina lib. VI. *Potest vel ab eo quod pueris turpicula res in collo quadam suspenditur, ne quid obsit, bonæ scæuæ caussa.* Similiter apud Græcos, artificibus quibusdam moris fuit ante officinæ fores ridicula quædam arcendæ inuidiæ appendere vel affingere. Pollux libro septimo, cap. XXIV. Πρὸ δὲ τῶν καμίνων τοῖς χαλκεῦσιν ἔθος ἦν γελοῖά τινα καταρτᾶν, ἢ ἐπιπλάττειν, ἐπὶ φθόνου ἀποτροπῇ. ἐκαλεῖτο δὲ βασκάνια. Fecimus autem libenter, vt Plutarchi locum obiter explicaremus: quem nullus doctissimorum interpretum quos vidimus, intellexerat. Vide amplius Turnebum libro IX. cap. XXVIII. Scribendum autem χλαφῶ aut χλαξῶ cum subscripto ι, & ἔστε, non ἔστι, in hoc versu,

αὐτὰρ ἐγὼ χλαφῶ θύρας, ἔς τ' κ' ὄμβρος.

CAP. IX.

Thalysia percurruntur. χαὸς, χάϊος, χαῖος: *φαίνειν pro facere:* ostendere: *Homeri locus.* ἀρβύλαι· ἕτερος *&* ἄλλος. *Oromedon.* κόνυζα, ἄγνος, πρόμαλος: *Apollonius emendatur. Caucasus* ἐσχατόεις.

LAVDANS Theocritus in Thalysiis Phrasidamum & Antigenem, quum vellet significare, eos cum paucis eius æui antiquum obtinere, ait,

καὶ Φρασίδαμος
Κ' Ἀντιγένης, δύο τέκνα Λυκώπεος· εἴ τι
περ ἐσθλὸν
Χαῶν τῶν ἔτ' ἄνωθεν.

quo etiam modo dixit de Anacreonte in epigrammatibus,

Ἀνακρείοντα εἰκόν' ἴδετ' ἐν Τέῳ,
Τῶν πρόσθ' εἴ τι περισσὸν ᾠδοποιῶν.

χαὸς autem appellat viros bonos & ἀγαθοὺς καὶ ἀρχαίους, vt exponunt scholia. estque ea vox Dorum propria: qua & Aristophanes vtitur in Lysistrata: vbi sic loquitur Lampito mulier Lacedæmonia,

— χαία μὰ ναὶ τὼ σιώ.
Κορινθία δ' αὖ.

quem locum enarrans Suidas, χαία, ait, ἀντὶ τοῦ ἀγαθή: καὶ χαοὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰ ἀγαθά. apud Hesychium scribitur χαία. quod autem videtur Suidas hanc vocem παρὰ τὸ χαίνειν deducere: id pertinet ad sequentia apud Aristophanem Lysistratæ verba, quæ comica petulantia, in alium longe diuersissimum sensum hanc vocem detorquet. Ait Theocritus,

ταὶ δὲ παρ' αὐτὰν
Αἴγειροι πτελέαι τε εὔσκιον ἄλσος ἔφαινον.

φαίνειν hic, vt scholiastes etiam explicat, est ποιεῖν, facere, reddere: quomodo sæpe accipi notum est ἀποδεικνύειν & δεικνύειν: interdum & μηνύειν, vt in Laërtii epigrammate de Democrito. Latini quoque

quoque recentiores scriptores *ostendere* nonnunquam sic vsurpant. Eutropius de Tacito, *vir reipublica gerenda idoneus: nihil tamen clarum potuit ostendere.* Imperator in Instit. *& vosmetipsos sic eruditos ostendite.* Repone verbum φαίνειν in isto Homerico versu Ἰλ. γ.

ἀλλ' ὅτι δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ἔφαινον.

perperam enim hactenus ὕφαινον pro ἔφαινον est editum. Scholia, ἔφαινον, φανερὸν ἐποίουν. in iisdem tamen alterius quoque lectionis extat expositio. Eustathius vero ἔφαινον explicat, spreta vel ignorata altera scriptura. quam tamen putamus nos esse potiorem ac poëtæ menti conuenientiorem. Sic Herodotus Κλειοῖ. οὔπω δὴ ἔφαινε τὸν ἐόντα λόγον. Apollonius,

ἡ δέ μιν ἄψορρον ἑοῖο παρειπὲ ... φαῖνε τὸν μῦθον.

Theocritus quoque idyllio IX. Βουκολικαὶ μοῖσαι μάλα χαίρετε, φαίνετε δ' ᾠδάν. At ὑφαίνειν apud poëtam, vt cum dicit, μῆτιν ὑφαίνειν, aliud est: vt sciunt qui tantum vatem πεπατήκασιν. Assentior Eustathio, βουκολικὴν inesse ἀφέλειαν; imo rus merum, istis verbis quæ sequuntur non longe — ὥς τοι ποσὶ νισσομένοιο

Πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.

Locus Eustathii est ad Ἰλ. ε. alibi vocat audax dictum, loquens de voce ὀχλεῖν Ἰλ. φ. Τοῦτο μὲν, ait, σωφρόνως τέθεικεν ἐπὶ ψηφίδων. Θεόκριτος δὲ θρασέως ἔφη τὸ πᾶσα λίθος ἀείδει. Puto autem ἀρβύλην esse hic calceamentum rusticum clauis ferreis suppactum: vel sculponeas, quæ inter eundum lapidibus illisæ sonitum edunt. præter Theocritum etiam Euripides illud indicat in Oreste, quo loco ait chorus,

σῖγα, σῖγα, λεπτὸν ἴχνος ἀρβύλης
τίθετε· μὴ κτυπεῖτε, μηδ' ἔστω κτύπος.

Non metuit sibi Simichidas a ferula grammaticorum, cum mox cecinit,

— τύχ' ὥτερος ἄλλον ὀνασεῖ.

Atqui vapulat poëta eo nomine a scholiaste: cuius verba ita legi supplerique debent. ἡμάρτηκεν ὡς ἐξενηνοχὼς τὸ ὥτερος· ἕτερος γὰρ ἐκ δυοῖν· ἄλλος ἐκ πλειόνων· ἔδει οὖν, ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὠφελήσει. cæterum quanti æstimanda sit hæc censoria nota, periti intelligunt, qui sciunt Atticos ipsos differentiam inter ἄλλος & ἕτερος facere non tanti. In quadragesimo sexto versu,

ἶσον ὄρος κορυφαῖ πελάσαι δόμον Ὠρομέδοντος.

probo eam interpretationem quæ Oromedontem esse montis nomen statuit. videtur namque mons ille a gigante ibi occiso & obruto sic esse dictus. Oromedon gigantis est nomen. Propertius,

Te duce, vel Iouis arma canam, cæloque minantem
Cœum, & Phlegræis Oromedonta iugis.

Quod de cunilagine scribit interpres ad hunc versum,

χ' ἁ στιβὰς ἑσσεῖται πεπυκασμένα ἕστ' ἐπὶ πᾶχυν

Κνύζα· Thesmophoriis matronas Atheniensium castitatem custodientes, illa sibi cubitus solitas sternere: idem alii quoque tradunt, & de eadem conyza, & de agno. Non tamen propterea debent κόνυζα & ἄγνος confundi: differunt enim genere toto: κόνυζα est herba: ἄγνος est frutex aut arbor potius: est quippe vitex. quod liquet ex Plinii libro XXIV. cap. IX. vide & Nicandri interpretes ad hunc locum in Theriacis:

Φράζεο δ' ἐν λεχέεσσι χαμαιζήλοιο κονύζης
Ἄγνου τ' ἠβρύα λαχνεί.

At grammatici putarunt licere sibi in istis esse minus acutis: qui etiam πρόμαλον interpretati sunt ἄγνον: est sane πρόμαλος non frutex, sed affinis salici & vitici arbor: docet clare Apollonius, narrans libro tertio solitos Colchos, mares mortuos suspendere a summis promalis & salicibus: quod Ælianus

in eadem historia dixit, ἐκ τῶν δένδρων αὐγῶν. Apollonii versum ita scribe,

Ἐξείης πρέμνοισί τε καὶ ἰτέαι ἐκπεφύασιν.

nam πρέμνοισι, quod vulgo editum est, mendam continere non ambigo: quum & Hesychius ita scriptum habeat: & Hesychii lectionem confirment Erotianus in Dictionibus Hippocratis, & Theopompi Colophonii versus apud Athenæum libro v. Sed ad pensum nostrum redeamus, & reliqua huius carminis percurramus. Ait,

ὡς πάις τᾶς Ξενέας ἠράσσατο Δάφνις.

vide scholia ad sequentis idyllii finem. Mox

Ἢ Ἄθω ἢ Ῥοδόπαν ἢ Καύκασον ἐσχατόεντα.

cur Caucasum ἐσχατόεντα dicat, non ignorant qui vetus illud dictum a Strabone aliisq. relatum, recordantur,

Ἐς Φᾶσιν ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος.

& ab eadem opinione dictum est ab Apollonio,

— αἶα δὲ Κολχὶς

Πάντῃ καὶ γαίης ἐπικέκλιται ἐσχατιῇσιν.

Vetus poeta apud Ciceronem,

A sole exoriente supra Mæoti' paludes.

& certum est ex eodem Tullio, adhuc eius ætate magnum fuisse Romæ, ostium Ponti vidisse. Ait,

— ἐπεὶ τὸν ξεῖνον ὁ δύσμορος οὐκ ἐλεεῖ με.

Lego, ἐλεεῖ μοι. non enim de se poëta loquitur, qui in illa insula erat peregrinus: sed de amico & hospite suo. Ait,

— ὁ δέ μοι τὸ κατωβλέπον ἁδὺ γελάσσας.

scholia ἐμειδίασε, γελάξας. modo tamen, γελάσσαι. sed ita sæpe peccatur.

Cap. X.

In octauo & nono carptim quædam animaduersa. στοίχημα. ὁ συνεικτά, ἰσπόοντα φηρός, πολεμιστὰ σίδηρον, βοῶν ἀρότας. Concha veteribus pro tuba. Superstitiosæ veterum opiniones.

DVBITARI scio a multis quid sibi velit Theocriti scholiastes cum scribit ad idyllium octauum, illa enarrans, καταθεῖναι ἄεθλον; ἄεθλον esse quod vulgo appelletur στοίχημα. Græcorum recentiorum ea vox est, qui στοιχεῖν sæpe pro pacisci, & συναινεῖν vsurpant: estque id verbum non infrequens in scriptis iurisconsultorum Græcorum. Hic tamen interpres στοίχημα appellat, non ipsam conuentionem: sed id in quod facta est conuentio. In hoc versu,

Πῆ ποχ' ὁ συνεικτὰς περόσφιλος ἄστε μάλος.

antiquissimæ editiones Romana & Florentina præferunt συνεικτὰ, non συνεικτάς: sicut paullo ante, λαχὼν ἰυκτὰ Μενάλκας. mutarunt hunc locum qui existimabant tantum ob metricam necessitatem poëtas ea formatione vti. quod falsum esse ex Homero & Eustathio certum est. Vsi sunt etiam in patrio casu, & in quarto, contra Homeri consuetudinem, vt notat Theon in ista Arati verba, πόδες ἱσπόοντα φηρός. Orpheus de lapide magnete,

— οὐκ ἐθέλεις μοι μὲν πολεμιστὰ σίδηρον.

Sic in hac lege Demonassæ Cypriorum reginæ Μὴ ἀποκτεῖναι βοῶν ἀρότα, apud Dionem Chrysostomum oratione altera De Fortuna. Omnino autem scribendum est,

Ὦ τράγε ταῖν λευκαῖν αἰγαῖν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας

Μυρίον· ὦ σιμαὶ δεῦτ' ἐφ' ὕδωρ ἔριφοι.

non vt in omnibus reperimus editionibus ὦ βάθος. facit nobiscum scholiastes, vt ex eius editione, atque interpretatione constat. Sic ille, ὦ βάθος ὕλας, ὅπου ἐστὶν ὑψηλὴ δασύτης. Repetendum ἀπὸ κοινοῦ, δεῦρο. quasi diceret Menalcas, ὦ τράγε δεῦρο ἐνθάδε, ὦ βάθος ὕλης μυρίον. Initio noni cum ait poëta Μόσχος ἐσὴν ὑφέντης, placet Eustathio sumtum id esse ab Homero, qui Ο. ι. dixit,

— καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.

Lego

Lego in eodem,

— ἔχω δ' οὔ τι, οὐδ' ὅσον ὥραν,
Χείματος, ἢ νωδὸς καρύων ἀμύλοιο παρόντος.

non vt est editum, ἢ νωδὸς κ. ἢ valet, quemadmodum: & οὐδ' ὅσον, accipiendum δεικτικῶς, pro οὐδ' ὀλίγον: vt & Latine *non tanti*. hæc confirmantur auctoritate scholiorum non editorum, quæ locum sic explicant: οὐκ ἔχω δὲ οὐδὲ μικρὰν φροντίδα χειμῶνος, ὥσπερ οὐδὲ νωδὸς ἀνὴρ καρύων καὶ καρυδίων, παρόντος αὐτῷ ἀμύλου, ἤγουν πλακοῦντος. ἐν γὰρ τῷ πλακοῦντι εἰσὶ καὶ κάρυα.

Sequitur, — ὁ δ' ἐγκαναχήσατο κόχλῳ, vbi non probo scholiastæ expositionem, ὅτι τούτῳ ἥδετο καὶ ἐγέλασε, nam concha accepta lætum intonuisse illum, significat. Sic alibi de Amyco,

Ἦ ῥ' Ἄμυκος, καὶ κόχλον ἑλὼν μυκήσατο
κοῖλον.

& Lycophron, Στρόμβων τ' αἱματηρὸν ἐξάρχων νόμον. & passim poetæ. Apparet autem veterum fuisse hanc superstitiosam opinionem, vt eos quibus in naso vel lingua tubercula, vt fit, aut alia huiusmodi cutis vitia in aliqua eius parte orirentur, putarent vel mentitos esse, vel depositum non reddidisse, vel aliquid denique fraudis admisisse. Nam & in hoc idyllio eam religionem tangit Theocritus cum ait,

Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγδόνα
φύσῃς.

& iterum in XII. siue Aïta,

— ἐγὼ δ' ἐπὶ τὸν καλὸν αἰνῶν
Ψεύδεα ῥινὸς ὕπερθεν ἀραιᾶς οὐκ ἀναφύσω.

Tenuit hæc religio & Romanos, vt notatum est ad Propertium, eruditissimo Scaligero. Ouidius:

Esse deos credamne? fidem iurata fefellit:
Et facies illi quæ fuit ante manet.
Quam longos habuit nondum periura capillos,
Tam longos, postquam numina læsit, habet.
Candida candorem roseo suffusa rubore
Ante fuit: niueo lucet in ore rubor.

Horatius II. Carminum:

Vlla si iuris tibi peierati
Pœna Barine nocuisset vnquam,
Dente si nigro fieres, vel vno
Turpior vngui.

Similis quoq. fuit δεισιδαιμονίας, quod, teste etiam Strabone, eos viros qui subito morerentur, Apollinem: mulieres, Dianam dicto factove offendisse, credebant. Persas quoque ait Herodotus credidisse, si quis vitiliginem aut lepram haberet, cum ἐς τὸν Ἥλιον ἁμαρτεῖν τι ταῦτ' ἔχειν.

CAP. XI.

Ad decimum idyllium. βουκος & βουκαῖος: ὄρδινον: ἀποτρώγειν τὰς αὔλακας. *prouerbia quædam notata. Euphorionis locus emendatus, & alter Sapphus.* σχῆμα: schema. αἴτωλος. πιαίνεται ὁ στάχυς. παῖσδα.

INITIO decimi, non scholiastes tantum de vocis βουκαῖος expositione ambigit: sed & Hesychius, cuius hæc sunt, βουκαῖος, βουκόλος, οἱ δὲ θεριστής. Nicander initio Theriacorum,

— σὲ δ' ἂν πολυεργὸς ἀροτρεὺς,
Βουκαῖός τ' ἀλέγοι.

Vetus enarrator, βουκαῖος, θεριστής, βουκόλος, ζεύγεσι βοῶν ἑπόμενος, ἢ γεωπόνος ἁπλῶς. At Eustathius in Il. ν. & βοῦκον & βουκαῖον generaliter ἄγροικον explicat. In secundo versu scribendum, Οὐθ' ἑὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ. hæc scriptura est antiqua, elegans & vera. Interpres ad illud, τὰς αὔλακας οὐκ ἀποτρώγεις. exponit αὔλακα, ὄρδινον, voce eius semibarbari seculi, e Latino detorta. plane idē est ac *versus*. quare etiam ἀντίστιχοι ea sunt vsi. Eustathius, ὀξιλὸς ἐξαμαμή τὰ ἄλθεα, προπηδημένη μὲν εἴχων, ἤγουν ὄρδινον ἔξω. est autem venustissime dictum ἀποτρώγειν τὴν αὔλακα: vt apud Latinos *depasci* de igne, & לחם apud Hebræos

Hebræos *pugnare*. a לחם quod est *comedere*. Scribe etiam mox cum veteribus, — χαλκεῶν χρείω καινὰ γνῶσι. sine causa recentiores mutarunt in χρεῖον, reclamante scholiaste. Planius extulit hoc prouerbium Lucianus in libello πρὸς ἀπαίδευτον. οὐδὲ γὰρ κύων ἅπαξ παύσαιτο ἄν, σκυτοτραγεῖν μαθοῦσα. alii aliter. Affine adagium in epigrammate Platonis, κυσὶν ἑστία μένειν. quod & libro VII. Anthologiæ in alio epigrammate extat: affine item aliud apud Diogenem cynicum in epistola quadam, ὥσπερ περίβατον οὐκ ἂν ἀποσταίης τῶν ἀερίων. Legit etiam interpres,

τίς δέ τυ τᾶν παίδων λυμαίνεται. &

μάντις τοι τὰν νύκτα χροΐξεται ἁ καλαμαία.

Euphorionis versus de hyacintho, qui sunt apud scholiasten valde corrupti, sic lego,

Πορφυρέη ὑάκινθε, σὲ μὲν μία φάτις ἀοιδῶν
Ῥοιτειῆς ἀμάθοισι δεδουπότος Αἰακίδαο,
Εἴαρος ἀντέλλειν γεγραμμένα κωκύουσαν.

confirmantur correctiones istæ manuscripti auctoritate, in quo ita scriptum, paullo minus, inueni. recte etiam idem liber in his Sapphus verbis quæ proferuntur ad sequens idyllium, γλυκύμαλον οἷς ἐρεύγεται ἄκρῳ ἐπ' ὕσδῳ, scribit ὕσδῳ. arbitror etiam ἐρεύθεται scribendum esse non ἐρεύγεται. Vt ad Theocritum reuertar, etsi non est plane ineptum quod in scholiis χεῖμα pro σχῆμα legitur isto versu,

Σχῆμα δ' ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἀμύκλας·

eam tamen lectionem non probo, rectumque pronuntio esse σχῆμα. Sensus est: Si mihi opes suppeditarent, Veneri consecrarem & tuam & meam imaginem. ac tu quidem tibias tenens, sertis redimita stares: ego autem, non habitu isto hominis rustici & pauperis: sed vel habitu citharœdi cum syrmate, vel vt aliquis procerum palliatus, & eleganter calceatus. Σχῆμα est vestis exterior quæ induitur quoties opus εὐσχημονεῖν· opifices fere nullam gestabant, erantque tunicati: ne ditiores quidem intra ædes, aut in remissione. Alciphron in epistolis, ἐξ οὗ φιλοσοφεῖν ἐπινοήσας, σεμνός τις ἐγένου. καὶ τὰς ὀφρῦς ὑπὲρ τοὺς κροτάφους ἐπῆρας· εἶτα σχῆμα ἔχων καὶ βιβλίδιον μετὰ χεῖρας, εἰς τὴν Ἀκαδημίαν σοβεῖς. Sic in Περὶ ἀποχῆς Porphyrii, δεῖ δ' αὐτὸς τὸ σχῆματος χεῖρας. & apud Eusebium in vita Constantini, ἐκπομπεύοντες τὸν μακάριον ἐγκεκαλυμμένον τὴν κεφαλὴν τῷ σχήματι. Legi etiam in historia miscella, de Carolo Magno libro XXIII. *quem illi susceptum, vt Romanorum tenebant imperatorem, coronabant eum incassum, & ocreis eum & schemate induentes.* Præterea scribendum sub initium, — ἄλλον ἔτους Ἐργεξεῖ· & sub finem, παίνεται ὁ στάχυς ἔτως. Eustathius Ἰλιάδ. ζ. Δωριεῖς κατὰ τὸ καλῶς, σοφῶς, δυνατῶς φασὶ καὶ ἔτως. ὅθεν, παίνεται ὁ στάχυς ἔτως. Pertinet ad hunc locum quod Columella ait, *Frumenta si tempestiue fuerint decisa, postea capere incrementum.* id enim est quod Theocritus παίνεσθαι dixit. & eam ob caussam in epigrammate Bacchylidis Zephyrus dicitur πιότατος ἀνέμων. Auctores habeo veteres grammaticos, Dores non παῖδα scripsisse, verum παῖσδα. quare scribo in hoc carmine, συναείσατε τὰν ῥαδινάν μοι Παῖσδα. & ita alibi restituendum. Legenti mihi aliquando scholia in hunc versum,

Τοιγάρτοι περὶ θυρέῳ μὲν ἀπὸ πρόθυρα ἄσταλα πάντα·

oborta erat suspicio, deesse hic alterum versum in hanc sententiam,

περὶ δὲ δ' ἐμὴν τὰ θύρεθεν ἀπὸ προθύρου ἦς καλὰ πάντα.

Ait enim scholiastes, πάλαι, φησὶν, ἀπὸ τοῦ προθύρου πάντα μοι ἦν καλὰ οὐ μόνον τὰ ἔνδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπὸ θυρῶν. quæ verba etiam scripti libri agnoscunt. Sed muto sententiam, neque deesse quicquam censeo. At interpretis paraphrasis hactenus

nus vera est: sequentia in libris editis falsa, οὐδὲ τὰ περὶ τῶν θυγατρῶν μου εἰσὶν ἐσπαρμένα, ἀλλ' ἄσπορα μένουσι. non erant ista in exemplaribus M S S. sed eorum loco hæc, ἀπὸ τοῦ σπόρου ἀτημέλητά μοι πάντα.

C A P. XII.

Sosibii versus de Lityersa luce donati, ac partim etiam emendati.

PRIVSQVAM vlterius progredior, longiusve recedo ab hoc Theocriti idyllio, vbi de Lityersa fit mentio, volo gratiam inire ab erudito lectore, & huiusmodi elegantiarum studioso. Proferam enim hoc loco quosdam Sosibii veteris poëtæ versus, in quos forte incidi: qui & elegantissimi sunt, & lucem adhuc (quod quidem, re diligentissime quæsita, scire potuerim) non viderunt. Est vero horum mentio apud Athenæum: ne quis putet esse commentitios. quanquam ille Sositheo ascribit: sed locum illum arbitror corrigendum: quum & in codice vnde ista descripsimus discrte scriptum sit Σωσίβιος, & ita quoque legatur apud Græculum grammatistam Iohannem Tzetzem: qui & ipse horum versuum meminit, & quosdam describit. Quoniam autem non leuiter corrupti quidam illorum erant in nostro exemplari, repræsentabimus eos cum fide & cura quales inuenimus: quo possint acutiores, vestigia veteris lectionis rimantes, facilius tutiusque verum in tenebris sagaci coniectura olfacere. Theocriti verba sunt hæc,

Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω Λιτυέρσα.

Scholiastes adnotat: Λιτυέρσης Μίδου υἱὸς νόθος, ὃν Ἡρακλῆς ἀνεῖλεν ὄντα κακόξενον. ἠνάγκαζε γὰρ τοὺς ξένους συνθερίζειν αὐτῷ· εἶτα δειχῶν ἀποκεφαλίζει· τὰ δὲ σώματα ἐνείλιζεν ἐν τοῖς δράγμασιν ὡς προσαλγομένων· ἱστορεῖ ταῦτα κατὰ μέρος Σωσίβιος ἐν Δάφνιδι λέγων οὕτως·

Οὗτέ οἱ Κελαιναὶ πατρὶς ἀρχαία πόλις
Μίδου γέροντος, ὅστις ὦτ' ἔχων ὄνου,
Ἤνασσε· καὶ νοῦν φατὸς δ' εὐήθους ἄγαν.
Οὗτος δ' ἐκείνου παῖς πεπλασμένος νόθος.
Μητρὸς δ' ὁποίας ἡ τεκοῦσ' ἐπίσταται.
Ἔσθει μὲν ἄρτους τρεῖς ὄνους κανθηλίους.
Τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας· πίνει θ' ἅμα.
Καλῶν μετρητὴν τὸν δεκάμφορον πίθον.
Ἐργάζεται δ' ἐλαφρὰ πρὸς τὰ σιτία.
Ὄγμον θερίζει· τῇ μιᾷ δ' ἐν ἡμέρᾳ
Δαίνυσί τ' ἔμπης συντίθησιν εἰς τέλος.
Χ' ὤταν τις ἔλθῃ ξένος, ἢ παρεξίῃ,
Φαγεῖν τ' ἔδωκεν εὖ καὶ προὐχόρτασεν.
Καὶ τοῦ ποτοῦ προὔτεινεν ὡς ἂν ἐν θέρει
Πλέον· φθονεῖν γὰρ τοῖς θανουμένοις ὀκνεῖ.
Ἐπὶ σατῶν οἴδημα Μαιάνδρου ῥοαῖς
Καταρδεύματον ἀρδᾶτα δαψιλεῖ ποτῷ
Τὸν ἀνδρομήκη πυρὸν ἠκονημένῃ
Ἅρπῃ θερίζει· τὸν ξένον δὲ δράγματι
Αὐτῷ κυλίσας, κρατὸς ὀρφανὸν φέρει.
Γέρων θερισθεὶς ὡς ἂν οὐκ ἠρίστησεν
Ὅτι δ' ἀπέθανεν ὑφ' Ἡρακλέους, δεῖ λέγων.
Θανὼν μὲν οὖν Μαιάνδρου ἐρρίφη ποδὸς
Σοφός τις ὥσπερ δίσκος. οὗ δ' ὁ δισκεύσας
Ἀνὴρ πόθεν· τίς γὰρ αἴθ' Ἡρακλέους.

Hæc est, vt dixi, nostri exemplaris lectio: cuius mendas vt abstergeamus, in primo versu scribe Αἱθ' οἱ Κ. πατρὶς, ἀρ. π. Nam Celænæ vrbs Phrygiæ, etiam Athenæo teste, Lityersæ patria fuit. Tertius stabit si legas, καὶ νοῦν φατὸς εὐήθους ἄγαν. intelligenda autem ista ex mente loquentis. qui videtur fuisse aliquis Midæ regis subditus vel cliens. In quarto reperio apud Tzetzem in Chiliadibus, ὑπόπλαστος. In sexto scribo, Ἔσθει μὲν ἄρτων τρεῖς ὄνους κανθηλίους: vel ὅλους κ. vt apud Athenæum & Tzetzem. τρεῖς ὄνους ἄρτων dictum pro τριῶν ὄνων φορτίον: vt pr. Samuelis capite XVI. חמור לחם *asinum panis*. In octauo præfero lectionem nostram & Tzetzæ, ei quæ est apud Athenæum, καλῶν μετρητήν. & est locus elegans: nam quum metretes capiat duas tantum amphoras, Lityersa tamen, ait poëta, cum do-

lium decem amphorarum exhauserat, metreten se bibisse dicebat. In nono habet Tzetzes, πρὸς τὰ φορτία* quod non probo. Vndecimum ita restituo, Δεκάγυον ὄμπνην συντίθησιν εἰς τέλος· conuenientissime ad sententiam. Vno die, inquit, aruum decem γύας (id mensuræ est nomen) habens metit, & mergites in aceruum congerit. In duodecimo lege ξεῖνος. Decimumtertium ruentem destina fulci, ac scribe, φαγεῖν τ' ἔδωκεν εὖ, καὶ εὖ τε χορτάζει. In decimoquinto peccatum transpositione: rescribe, – φθονεῖν γὰρ ὤκνει τοῖς θανουμένοις. XVI. ita fortasse constituendus: Ἐπεὶ δ' ἄγων ἔδειξε M. hoc sensu: postquam hospitem suum satiauit Lityersa, opes ostentans suas, ducit eum per arua, quæ ad Mæandrum sita largiterque rigata, segetem ferunt vberrimam. ibi tum ille eorum capita falce demetit, instar culmorum. itaque scribendum ἠκονημένῃ ἅρπῃ. In XXI. γελῶν non γέρων. & ἀείσζει omnino, ab ἀείσζω. De vicesimo secundo dubitaui diu, essentne poëtæ verba an interpretis: atque hoc quam illud verius. Postrema sic lego, vt metro consulam:

> Σόλος τις ὥσπερ· ἦν δ' ὁ δισκεύσας ἀνὴρ
> Τὶς πυθιονίκης. τίς γὰρ αὖθ' Ἡρακλέους;

sed isti duo versus videntur fuisse personis distincti. Est enim totus hic locus ex tragœdia sumtus, vt docet nos Athenæus.

CAP. XIII.

Obseruantur nonnulla in idylliis XI. *&* XII. *φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς: νεβροὶ ἀμνοφόροι an μαννοφόροι: κιγκλίζειν, & κιχλίζειν.*

NON probo quod interpretes vocem φιαρωτέρα, exponunt στιλπνοτέρα, in vndecimo Theocriti: vbi de Galatea ait Cyclops,

> Λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἁπαλωτέρα ἀρνός,
> Μόσχω γαυροτέρα, φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς.

omnia ista in laudationem τῆς ἐρωμένης effutit insanus amator: neque in istis verbis vlla asperitas aut sæuitia illius notatur, vt putant illi. φιαρὸν, est splendens, nitens, λαμπρὸν, vt interpretantur veteres grammatici, quorum potius auctoritate nitendum. Callimachus, φιαρὴ τῆμος ἀνέσχεν ἕως. ea voce commendat Cyclops in Galatea sua cutis bene curatæ nitelam & gratiam. interpretes mouit sine caussa similitudo vuæ immaturæ: nam Græci poëtæ ita solent exprimere id quod in mammis turgentibus & sororiantibus adeo mirantur formarum spectatores. Nonnus libro XLVIII,

> Δέρκεο πῶς σφριγόωσι βραχίονες· ἠνίδε μαζοὺς
> Ὄμφακας οἰδαίνοντας ἀθηλέας.

Idem poëta alibi vocans ἀκλινεῖς, ferme idem significat. libro VII.

> ἀκλινέων προχέουσαν ἴτυν μηλώπα μαζῶν.

Ouidius in XIIII. Metamorph. vbi plurima de hoc poëta mutuatus est manifestissime, alio simili vsus idem dixit Theocrito. Ait ibi Polyphemus Cyclops,

> *Splendidior vitro, tenero lasciuior hædo.*

omnino φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς valet, si rem potius quam verba spectes, *Splendidior vitro.* Ne illud quidem probare possum, quod in isto eiusdem idyllii loco,

> – βόσκω δέ τοι ἕνδεκα νεβρὼς
> πάσας ἀμνοφόρως, καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων.

consentiunt Latini interpretes & emendatores priores in damnanda altera lectione quam affert scholiastes, & præfert vetus editio Romana, πάσας μαννοφόρως. mihi enim hæc potior videtur

tur scriptura: nec dubitauerim secundum eam contra alteram litem addicere. absurdum est, νεβρὸν, quæ nondum est τοκεία cerua, dici fœtam. durum est, ceruæ embryonem vocari ἀμνόν. At poëtæ in proprietate dictionum obseruanda, parum sæpe sunt religiosi. id quidem verum: sed ne hic νεβρὸν ceruam interpretemur, impedit quod sequitur iunctim de vrsæ catulis. vetat & Virgilius qui *capreolos* imitans hunc locum dixit:

Præterea duo nec tuta mihi valle reperti
Capreoli, sparsis etiam nũc pellibus ambo.

Ouidius quorsum spectaret hoc munus pluribus exponit:

Inueni geminos qui tecum ludere poßint,
Inter se similes, vix vt dignoscere poßis,
Villosæ catulos in summis montibus vrsæ.

quanto sunt habiliores ad colludendum hinnuli, siue capreoli, cerua fœta, tanto vulgatæ lectioni & interpretationi præstat scriptura altera, & quæ ex illa elicitur sententia. Quid significet vox μαννοφόρος, recte in scholiis explicatur. Pollux quoque μαῖος vel μαννος pro *torque* Doricam esse dictionem scribit: quod facit non parum stabiliendæ isti γραφῇ. Iuuat nonnihil & Virgilianus Polyphemus, qui etsi non idem, simile tamen dicit de suis capreolis, cum canit, — *sparsis etiam nunc pellibus ambo.* Latinus poëta ἔμφυτον κάλλος commendat. Græcus cultum & ornatum. solita autem varie ornari animalia quæ animi caussa alerentur, alibi fuse notauimus. Sunt apud Græcos duo verba & sono & significatione affinia, κιγκλίζειν & κιχλίζειν. ambo orta sunt ab auibus: prius quidem a cinclo, qui numeratur ab Aristotele inter aues assidue caudam motitantes. inde ergo κιγκλίζειν, obscœnum vocabulum, quo vsus Theocritus in quinto. Κιχλίζειν a turdis deductum minus turpem apud Atticos significatum habet. eo enim gulæ & cupediarum vitium notabant. Persius eleganter expressit, *turdorum nosse saliuam.* apud alios scriptores non multo honestius sonat hoc verbum quam τὸ κιγκλίζειν. eo enim vtuntur ad procaces nequitias amantium designandas. nec sunt audiendi viri docti qui hac notione κιγκλίζειν semper scribi volunt. nam ita accipit Cyclops in fine idyllii huius,

Πολλαὶ συμπαίσδεν με κόραι τὰν νύκτα κέλονται·
Κιχλίζοντι δ' πᾶσαι. vel κιχλίζοισαι, vt in quibusdam. Confirmat hanc scripturam Macedonius epigrammatarius poëta, qui τὸ κιχλίζειν quid sit, venuste explicat.

Κιχλίζεις, χειμέριον μάλα γάμου σκοπέλοισιν ἴσον·
Η᾽ συχὰ μοι νδσεις· πάντα μάτlω ἐρέθεις.

Mox; παῖζε μόνη τὸ φίλημα· μάτlω σπάτιζε σεαυτῇ. declarat & Athenæi referendarii alterum epigramma.

Ο᾽μματα δινήεις χρυσίων ἰνδάλματα πυρζῶν,
Χείλεα δ᾽ ἀκροβαφῆ λοξὰ παρεκτανύεις.
Καὶ πολὺ κιχλίζουσα σοβεῖς ἀβόστρυχον αὐχlω.

Macedonii versum profert Suidas in κιχλίζειν: vt de ea lectione dubitare nemo queat. Transeo ad sequens carmen: cuius initio etsi non improbo vulgatam distinctionem,

Η᾽λυθες ὦ φίλε κοῦρε, τρίτῃ σὺν νυκτὶ καὶ ἀοῖ
Η᾽λυθες· sequar tamen potius alterutram duarum quas notaui in veteribus libris. prior interrogationis notam ponebat post ἀοῖ; altera post sequens ἤλυθες. Est illi simile, *Teneone te mea Antiphila?* In decimoquarto versu manifestum est ἀνακόλουθον: nam τὸ ἕτερον ἀΐταν posuit, cum orationis series postularet ὁ ἕτερος ἀΐτης.

Δοιὼ δή τινε τώδε μετ᾽ ἀμφοτέροισι γενέσθlω

φῶθ'· ὁ μὲν ἧς εἰαπτιλος, φαίη χ' ὁ 'μυκλαΐζων·
Τὸν δ' ἕτερον πάλιν, ὄζειν ὁ Θέσσαλος εἶπαι, αἶται.

Cap. XIV.

XIV. idyllium leuiter percurritur. Hylæ parentes: Cupidinis incertus pater. εἰσορᾷν pro viuere: ἀληθινὸς ἀνὴρ: ἀφ' οὗ ποτε. ποτὲ δ' ἄλλο μὲν ἄλλο δέ: ἐσχατιές. Locus Apollonii emendatus.

FALSVM eſt quod de Hylæ parentibus tanquam ex Apollonio promtum legitur in ſcholiis ad principium decimitertii. Apollonius ſiquidem nec Philodamo, nec Ceyce natum facit Hylam, ſed Theodamante. Is de Hyla & Hercule ſic canit in primo,

— πρῶτα δόμων ἐκ πατρὸς ἀπηύρας
Δῖε Θειοδάμαντος.

Scholiaſtes, τὸν Ὕλαν ὁ μὲν Ἀπολλώνιος Θειοδάμαντος φησὶν υἱὸν εἶναι· Ἑλλάνικος δὲ Θειομένους. Cum ait poëta, ᾧ τινι τοῦτο θεῶν τόκα τέκνον ἔγεντο· de patre Cupidinis intellige, qui incertus eſt, vt refert Seruius. Meleager,

— πατρὸς δ' οὐκ ἔτ' ἔχω τίνος· οὔτε γὰρ αἰθὴρ
Οὐ χθὼν φησὶ τεκεῖν τὸν θρασύν, οὐ πέλαγος.

Idem alibi de Cupidine, γνώτης δ' οὔτέ τις οὔτε τινός. Sed & mater incerta: variant enim hic quoque auctorum ſententiæ, quas vide apud interpretem Apollonii in tertium, & interpretes Heſiodi. Ait, — τὸ δ' ἄμειον οὐκ ἐσορῶμες· εἰσορᾷν ſeu *videre* pro in viuis eſſe non male accipit ſcholiaſtes. ſic apud Tragicos βλέπειν ſæpe: & Homerus

οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.

nam δερκομένου quidam interpretantur βλέποντος & ζῶντος. alii aliter; vt Priſcianus, qui eum verſum vertit, *Non me viuo & in terra videndo*. Deinde ſequitur, Καί μιν πάντ' ἐδίδαξε. Apollonius,

Δὴ γάρ μιν τυτθὸν ἐν ἤθεσιν αὐτὸς ἔφερβε.

Addit,

Αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων ἐς ἀληθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη.

interpres legit αὐτῶ pro αὐτῷ, & explicat αὐτόθι, hoc eſt, iam in illa ætate. de quo ſuum eſto vnicuique iudicium. ἀληθινὸν ἄνδρα idem interpretatur, vere virum, ἀνδρεῖον. potes & pro iuſto & probo accipere. Priſcianus libro XVII. *Iuſtum pro vero, & verum pro iuſto, frequenter tam nos quam Attici ponimus.* & paſſim exempla: ſic etiam apud Hebræos. Ait,

Παζῶν ἐκ πάντων πεφυλαγμένα ὧν ὄζολός τι.

Apollonius, — ἀγειρόμενος πολυχαίδος εἴπ ἑτέαστον. Ait Theocritus, — ἀφ' οὗ ποτε χοιράδες ἔσαν. Apollonii verba inſtar commentarii erunt,

Πέτραι δ' εἰς ἕνα χῶρον ἐπισχεδὸν ἀλλήλῃσι
Νωλεμὲς ἐρρίζωθεν· ὁ δὴ καὶ μόρσιμον ἦεν
Ἐκ μακάρων, εὖτ' ἄν τις ἰδὼν διὰ νηὶ περήσῃ.

in quibus verbis niſi accipias ἰδὼν pro βλέπων, hoc eſt, ſine pernitie, viuus, legi malim ἰών & obſerua φράσιν Theocriticam, ἀφ' οὗ ποτε pro ἀπὸ ποτε, vel ἀπὸ τοῦ ποτε χρόνου. cuius mihi aliud exemplum non ſuccurrit. vt nec huius quam in eadem voce ποτε apud Apollonium notabamus: qui dixit, ποτὲ δ' ἄλλο μὲν· ἄλλο δέ, pro ἄλλοτε μὲν ἄλλοτε δέ. locus eſt libro IIII. vbi canit de Sirenibus,

— ποτὲ δ' ἄλλο μὲν οἰωνοῖσιν,
ἄλλο δὲ παρθενικῇσιν ἐναλίγκιαι ἔσκον ἰδέσθαι.

Sequenti verſu, caue erres cum interpretibus, qui ἐσχατιάς, de neſcio quibus agrorum extremitatibus interpretantur. Verba Theocriti,

— ἐσχατιαὶ δὲ
Ἄρτια νέον βόσκοντο, τετραμμένα εἴαρος ἤδη.

appellant Græci ἐσχατιὰς ſingulorum agros ſuis finibus diſtinctos & ſeparatos. recteque doctiſſimus gloſſographorum Heſychius expoſuit ἀγρόν. ita

hic

hic accipiendum, & in isto oraculo apud Plutarchum, Ἐσχατιὴν προφύλαξο Λύκω καμάκεσσι δοκεύων. Aristides Sacrarum secunda, καὶ προσελθεὶς ὁ Ῥοῦφος εἰς ἐσχατιάν τινα τῆς αὐτοῦ, ἀεὶ ζῆν τετοκυῖαν οἶν αὐτοτυχί. Sed in ea voce apud elegantissimos auctores interdum aliquid inest contemtus. Alciphron in epistolis, Κρεῖττον ἐπαινήκειν ἐκ Βοαστόρμ καὶ Προπεπτίδος νεόπλουτον, ἢ καθήμενον ἐπὶ ταῖς τῆς Ἀττικῆς ἐσχατιαῖς λιμώδεις καὶ αὐχμηρὸν ἐργάζεσθαι. ita loquitur, quoniam Attica erat λεπτόγεως, nec vber solum. dicitur & de aedibus similiter ἀπολισμοῦ χάειν. quia gurgustia pauperum in extremo oppido esse solent, procul ab omnibus locis celebrioribus. Basilius Olymp. οἷα πάντες ἂν θαυμάσαι τὴν φίλων ἡμῖν πενίαν καὶ φιλοσοφίας τροφὸν τῆς ἐσχατιᾶς ἀπολαυόντων. Talem ἐσχατιὰν intelligit Praxinoa in Adoniazusis,

> Τῆνθ' ὁ πάραρος τῆνος ἐπ' ἔσχατα γῆς ἔλαβ' ἐνθὼν
> Ἰλεὸν οὐκ οἴκησιν.

Sequitur apud Theocritum,

> ὡς δ' ὁπότ' ἠϋγένειος ἀπόπροθι λῖς, &c.

qui locus ita placuisse Apollonio videtur, vt in eodem argumento, hoc est, in raptu Hylae, bis eum sit imitatus. & ἑτοιμοτάτην δαῖτα Theocriti respexit, nisi fallor, cum dixit, — ἄγεσσι δ' ἀνίδ' ἑτοίμην. Atque haec hactenus. Volui autem tironibus, velut ad fontes intenso digito, indicare, quam poëtae huius, aequalis propemodum sui, studiosus fuerit Apollonius. cuius quia toties facta hic est mentio, lectorem monebo ἰδὲ πάρεργον, de mendo quod dum haec scribo apud illum animaduerti. Verba eius sunt lib. III.

> — δεινὲ δὲ κόλποις
> Ἄλληκτον δακρύοισι· τὰ δ' ἔρρεεν ἀστεγὲς αὔτως.

Legendum est enim ἀσταγὲς, non ἀστεγὲς: quae vox isto quidem loco est inepta: neque dubium est ita vt emendamus legisse doctissimum scholiasten, qui notat τὸ α hic esse ἐπιτατικὸν, vt in illo Homeri, ἄξυλος ὕλη. Hesychius, ἀσταγὲς, πολὺ καὶ λάβρον. Nicander Theriacis, — ἐξ ὀνύχων δὲ κατείβεται ἀσταγὲς αἷμα. ita autem dictum Apollonio ἀσταγὲς ῥέεν τὰ δάκρυα, vt ab aliis multis ἀστακτὶ δακρύειν. quod ad Oedipum Coloneum exponitur in ἐξηγήσει Sophocleis, πλυσακτί· Latini poetae, *guttatim*. Ennius Hecuba, *hinc meae lacrymae guttatim cadunt*. Male etiam ζυγὰ de nauium transtris accipiunt ibi, κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο. est enim a re militari ductum. sed de eo plura alias.

CAP. XV.

Ad idyllium XIV. Αὐαλέοι κίκιννοι, αὔη ψυχή: ἄσυχα ὀξύς: *mos amantium.* ἐλαύνειν πὺξ ἐπὶ κόρρας: pugnam ducere. *alia nonnulla.*

VENIAMVS ad idyllium decimumquartum. Αὐαλέους κικίννους poeta vocat, oleo & vnguento non delibutos: his opponuntur πλόκαμοι λιπαροὶ saepe apud poetas. Ita autem Graeci illuuiem, squalorem, & austeritatem vitae siccitatem appellant: estque vetustissimum dictum Heracleti, αὔη ψυχὴ σοφωτάτη. pro quo hodie scriptum apud Clementem Alexandrinum & Plutarchum αὐγή: vt alibi pluribus explicamus. Versu septimo suauis iocus est in Pythagoristam illum qui Athenis venerat in Siciliam,

> Ἤρατο μὰν καὶ τῆνος (ἐμὶν δοκεῖ) ὀπτῶ
> ἀλεύρω.

tu, inquit, macer es, horridus & squallidus, amore mulieris: & iste quoque ossi erat ac pellis propter amorem, non mulieris quidem, sed panis. vult dicere, famelicum fuisse, & ex inopia necessario abstinentem: quam autem ista Platoni conueniant, cuius splendida semper vita, luxui propior quam sordi-

loidibus, nemo est quin videat. Quare valeat illorum acumen, qui perstringi hic Platonem a poëta diuinarunt. In versu decimo legit scholiastes, & reperimus nos in scripto codice,

Τοιῆτος μὲν ἀεὶ τὺ φίλ' Αἰσχίνα ἄσχα ὀξύς.

quod ita explicat, ἐκ τοῦ ἐγχειρήματος καὶ τοῦ σιωπᾶν ὀξυνόμενος. ἢ ὅς οὐ πάντη σιωπηλὸς ὑπάρχεις, ἀλλ' ἔχεις τι καὶ ὀξύτητος· ἢ ἄσχα ὀξύς, αἴτιον αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἔσω λυπούμενος καὶ τηκόμενος ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μὴ ἐν φανερῷ. Etiam horum verborum interpretationem quæ affertur a scholiaste:

Ἠδη ἢ προϊόντος ἔδοξ' ἐπιχεῖσθαι ἄκρατον
Ὧτινος ἤθελ' ἕκαστος, ἔδει μόνον ᾧτινος
Εἰπεῖν·

cur ineptam censeant quidam, rationem non video: nam certum est in commessationibus fieri solitum, vt ad nomen τῶν ἐρωμένων biberent. & quos cyathos alicuius gratia educebant, de eius nomine eos appellabant: puta, Glycerii, vel Laïdis. ideo ait, ᾧτινος. id est, cuius esset id poculum quod postularetur. Sic loquitur Callimachus in eo loco quem ante attigimus: Ἔγχει καὶ πάλιν εἰπὲ, Διοκλέος. Interdum etiam tot cyathos siccabant, quot literis constabat τὸ ἐπιφημιζόμενον nomen. Epigrammatarius Latinus,

Naeuia sex cyathis, septem Iustina bibatur.

versu XXII. probo valde hanc lectionem & interpretationem, quam inter alias affert scholiastes,

Οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες, ἔπαιξέ τις, ὡς σοφὸς εἶπεν.

Traiectione locus nonnihil obscuratur. Sunt autem priora verba Æschinæ: posteriora vnius e conuiuis, qui Cyniscam alloquitur conscius eius erga Lycum amoris. Sensus est: Tacente Cynisca, ego grauius commotus, Non loqueris? dixi. tum aliquis de iis qui intererant conuiuio, ita per iocum Cyniscam est affatus: Vidisti nimirum Cynisca lupum, vt vetus est dictum. ita accipit interpres illa verba, ὡς σοφὸς εἶπεν. in voce autem λύκον suauissima est ἀμφιβολία. Scholiastæ verba sunt hæc, σιγώσης αὐτῆς, ἔπαιξέ τις εἰς αὐτὴν εἰπών. paullo post, ὡς σοφὸς εἶπεν, ἤγουν, ὡς ὁ παροιμιαστὴς εἶπεν. Sequentis versus,

Χ' ἤφθη δ' ἐμπρέως κεν ἀπ' αὐτῆς καὶ λύχνον ἅψαις.

sententiam expressit poëta incertus hoc epigrammate lepidissimo,

Αὐτό τι πῦρ καίειν διζημένος, ἄστυ ὁ νύκτας
Τὸν καλὸν ἱμείρων λύχνον ἀναλογίσαι,
Δεῦρ' ἀπ' ἐμῆς ψυχῆς ἅψον σέλας· ἔνδοθι γάρ μου
Καιόμενον, πολλὴν ἕξαι ὑπὲρ φλόγα.

Non longe post, ἐλαύνειν πὺξ ἐπὶ κόρρας, ita fere dictum, vt Latine *pugnum alicui ducere*, vel *colaphum*. Vlpianus, *Si, cum seruo pugnum ducere vellem, in proximo te stantem percussero.* Quintilianus, *Colaphum tibi ducam, & formulam scribam, quod durum caput habeas.* Claudit poëta hoc idyllium ita,

— ποιεῖν τι δεῖ οἷς γόνυ χλωρόν.

Horatius in re dissimili simillime est locutus, — *dumque virent genua*

Et decet, obducta soluatur fronte senectus.

Sic apud Ciceronem, *viriditatem habere*, pro vigere.

CAP. XVI.

Adoniazusæ percurruntur. ἔχει κάλλιστα, ἐπαινῶ: recte: benigne: ἠλέματος: ἀδάματος: θαύματα τὰ ἔργα: σήματα τὰ ἄστρα: σκηνή: κατέθα ἀφ' ἱστῶ: καθαιρεῖν ἱστὸν, deponere, detexere. ἐμπεριστατεῖς: ὤνασθε μεγάλως: o bene. ἀπείλωσα. ἐκ ὥρας: φλίβειν & φλίβεσθαι. κόμμα ἀπομάττειν. ἰάλεμος! μαλακώτερος ὕπνου: *alia multa.*

VERSV tertio si ista verba ἔχει κάλλιστα, non Eunoæ ancillæ tribuerentur, sed Gorgoni, quæ suam visebat amicam Praxinoam; haberent eam significationem, quam apud Aristophanem notat eius interpres: quando videlicet oblato beneficio non vtentes, gratias agimus. eam vim habet *recte* apud Terentium. *Rogo, numquid velit? Recte: inquit: abeo.* apud Horatium *benigne.*

Mirari secum tacitus: quid multa? Benigne
Respondet. & alibi,
— at tu quantumuis tolle: Benigne.

Græci hoc sensu, vt Plutarchus etiam est auctor, dicunt κάλλιστα, vel ἔχει κάλλιστα, ἐπαινῶ. id quam belle huic loco conueniat, facile quiuis intelligat. nunc tribuuntur ancillæ: vtrum rectius, docti iudicent. Sequens versus etiam doctissimis viris negotium facessit.

Ὦ τᾶς ἀδεμάτω ψυχᾶς! μόλις ὔμμιν ἐσώθην.

quid enim est ἀδεμάτω? Scio in promtu esse responsionem, e Corintho illo cuius circumfertur de Dorica dialecto συρρητάδης quædam collectio. In ea scriptum, Dores ἀδέματον ψυχὴν vocare τὴν νεκρὰν, οἱονεὶ ἔξω σώματος. Sed mirum præter istum neminem e veteribus, vocis huius vllam facere mentionem: non Hesychium, non Suidam, non Eustathium, non vllum vllius poëtæ interpretem. Ego vero isti grammatico fidem arbitrari pridem desii: planeque mihi persuadeo vocem esse corruptam: in qua sententia vehementer sum confirmatus, postquam in antiquis scholiis manu exaratis reperi hanc eius vocis (quæ tamen ibi scripta non erat, sed exciderat) interpretationem, ἤγουν τῆς ὑπομονητικῆς. tam enim dubitari nequit aliter lectum ab auctore huius glossulæ, non ἀδεμάτω: quam certum est legisse eum ἀδαμάτω. Quare ita posthac emendemus. ἀδάματος poëtæ dicunt pro ἀδάμαστος ob metrum. Hesychius, ἀδάματος, ἀδάμαστος, ἀνυπότακτος. Multa de hoc poëtarum more veteres critici notant: Eustathius præsertim ad Ὀδυσ. π. qui profert ex Pindaro θαυμακτὰ pro θαυμαστά. poterat ex Homero: cuius est hic versus in Mercurii hymno,

Ἄρξας ἤδη αἴοντα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα.

Refert etiam Theon commentariis doctissimis in Aratum, scripsisse quosdam σήματα ἄστρα pro σημαντά, non vt alii scribunt (& melius) — σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν Ἄστρα διακρίνας. Accedit huc quod notatum est a doctis viris, legi in quibusdam codicibus ἀδαμάντω. quare absque vllo dubio scribendum ἀδαμάτω non ἀδεμάτω, vt vulgo obtinet: non etiam ἀλεμάτω, vt emendant eruditi homines: id enim sententiæ huius loci non conuenit: at conuenit lectio quam reponimus, & quam vetus scholiastes agnoscit. Gorgo enim cum ægre & multum fatigata ob turbam quæ vicos omnes & vias vrbis complebat, ad Praxinoam peruenisset, exclamat, ὦ τᾶς ἀδαμάτω ψυχᾶς! id est, *o durum & fortem animum, ac multa passum!* Similis exclamatio apud Æschylum in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις. Ἰὼ κακῶν ἀτρύμονες! scholia ibi, ἀτρύμονες, ἀδάμαστοι, ἀκαταπόνητοι, ὑπὸ τῶν κακῶν μὴ κανηθέντες, ἢ οἱ πολλὰ κακὰ ὑπομείναντες. ista verba non minus Theocriti locum nobis explanant, quam Æschyli. At ὦ τᾶς ἀλεμάτω ψυχᾶς, esset pœnitentis oratio, & sese stultitiæ damnantis: quæ non est Gorgonis mens. deinde obstat ei emendationi auctoritas Eustathii, qui obseruat dictionem ἠλέματος ex iis vnam esse, quas sibi proprias habet Oppianus. non facturus, opinor, neque hunc errorem erraturus, si Theocritus, Oppiano tanto antiquior poëta, eo vocabulo

belo esset hic vsus. post Oppianum vsurpauit Crinagoras epigrammate εἰς ποίαν,

Μισίαν ἀλλ' ἐπὶ δ' ἄρχ μετέρχεο· ταῦτα δ' ἀμὶ δ' ἐξ

Εἴδωλα ψυχῆς ἀλεμάτοισι μέθες.

XVI — εἶπον ἢ φῦκος ἀπὸ (κηνᾶς ἀγορᾶσδων. interpres (κηνὰν exponit πανήγυριν, mercatum: addit scriptus, φυρόσιν ἐν τῇ πανηγύρει σκηνὰς ἐποίουν οἱ πωλοῦντες.

XXV. ὧν εἶδες, χ' ἂν εἴπαις ἰδοῖσα τὺ ταῦ μὴ ἰδοῖσα. assentior scholiastæ subaudienti διηγήσαιο, non λέγε aut διήγησαι. Mox idem cum τὸ κατάπτυχες ἐμπρόναμα explicat ita, τὸ δίπτυχον ἐμπερόνημα ἢ διπλοῦν: docet nos poetam σεριφραστικῶς extulisse τὴν ἐμπερονατρίδα. Ita enim vestis muliebris genus sago virorum affine appellabant. Hesychius, ἐμπερονατρίς, ἱμάτιον διπλοῦν· poeta paullo ante περονατρίδα vocauit,

— τ' ἀμπέχονον ἢ τὰν περονατρίδα λαζεῦ.

ex quibus verbis didicimus fuisse vestem interiorem, quæ fibulis astringebatur ad pectus. illi superinducebatur τὸ ἀμπέχονον, id est peplus aut palla. Fibulæ quia diductis pepli alis, fere conspicuæ erant, ditioribus habebantur ex auro. Callimachus Ἄλλικα χρυσείησιν ἐεργμένην ἐνετῇσι. nam ἄλλιξ est similiter vestis interior, χιτὼν χειριδωτὸς Hesychio: vel ἐμπέρπημα, id est sagum. vt apud Plutarchum in Mario, Martha Syra φοινικίδα διπλῆν ἐμπεπορπημένη. Sed ista alibi pluribus.

LXXV. — λέγε μοι πόσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ; id est, quantum impendisti priusquam hanc vestem detexueris? Quod vulgo textores dicunt, de perfecto panno aut tela, *desmonter la piece*, id Theocritus elegantissime dicit, καταβαίνειν ἀφ' ἱστοῦ. alii scriptores καθαιρεῖν ἱστὸν, vt Strabo de meretricibus Corinthiacis loquens libro octauo. Proclus in Hesiodum, τὸ καθαιρεῖν (male vulgo καθαίρειν) τοὺς ἱστοὺς τῆς ποικίλης αἴτιον ἦν τὸ κόσμιον τὰ ὑφάσματα τῆς ἀχράντου δημιουργίας. Latini *detexere*. Glossarium vetus, *Detexo*, καθαιρῶ ἱστόν. Titinius Fullonibus: *Quæ inter annos decem nequiuisti togam vnam detexere.* significantius tamen alii, *deponere*. Paulus Diaconus libro II. cap. V. Sophia Narseti *fertur mandasse, vt eum puellis in gynæceo lanarum faceret pensa diuidere. Ad quæ verba Narses dicitur hæc responsa dedisse, Talem se eidem telam ordituram, qualem ipsa dum viueret, deponere ac detexere non posset.* Dixi significantius: nam proprie *detexere* non est aliud quam τὸ ἱστὸν ὑφαγκέναι. & ita sæpe apud Plautum & Ciceronem. quare non omnis detexta tela, vtique & deposita.

XLIX. Οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροταμένοι ἄνδρες ἔπαιζον,

Ἀλλάλοις ἐμαλοὶ, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρειοί.

Lego, πάντες ἄρειοι. omnes armis succincti & militares. indicat Ptolemæum præmiatoribus & grassatoribus liberasse vias intra & extra oppida Ægypti. Similis locus in eius Encomio, vbi δηΐους vocat, quos hic ἀρείους quia more hostium infesta armis reddebant itinera. eos omnes sustulit Ptolemæus. eadem peste aliquando vexata est Italia, & ab Augusto liberata. Suetonius libro II. cap. XXXII. apud eundem scriptorem *quadrigariorum lusus* a Nerone vetiti lib. VI. cap. XVI. non dissimiles fuerunt iis quæ poeta vocat κακὰ παίγνια. Elegans vero est loquendi genus quo mox vtitur,

ὠνάθην μεγάλως ὅτι μοι τὸ βρέφος μέγα ἔνδον.

aut potius ἔνδοι, vt initio. Latini dicunt, *Factum bene*, vel, *O bene*. Martialis,

O bene. quod sylua colitur Tirynthius ista.

& Græci quoque ὡς εὐτυχῶς. Aristophanes Equitibus:

ὡς εὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην ἔνδοθεν κλέπτων τὸν οἶνον.

Inter-

Interdum Latini *Bene*, simpliciter: Apuleius in Apologia, *Bene, quod integras epistolas matris Pontianus ex more asseruauit: bene quod vos festinatio iudicii anteuertit.* plane hic *Bene*, est ἀνάϑλω μεγάλως. contrariam sententiam Aristophanes expressit verbo ἀπίλαυσα, in Auibus:

Α'πέλαυσα γὰρ νὴ τὸν Δί' ἐλθὼν ἐνθαδί·

Ἔπειτά γέ μοι καὶ τὸν πατέρα βοσκητέον.

ἀπέλαυσα est, quod vulgo dicimus εἰρωνικῶς cum lucrum sperantes damnum referimus, *i'ay bien gaigné.* vt ὠνήϑλω μεγάλως, est quod nos, *Dieu m'a bien aidé.*

LXII. Κάλλιστα παίδων, πείρη ϑλω πάντα τελεῖται.

Herodotus Polymnia pene iisdem verbis: ἔσω δ' ἂν μηδὲν ἀπείρητον. αὐτόματον γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι. Illi autem, ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦνθον Α'χαιοὶ, simile est illud Alexandri apud Curtium libro VII. *Experiendo quæ cæteri desperauerunt, Asiam habemus in potestate.*

LXIV. Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥραν. Plautus videtur imitatus, vt etiam Gulielmus Canterus obseruauit,

Id quod in aurem rex regina dixerit
Sciunt: quod Iuno fabulata est cum Ioue.

LXXIV. Κ' εἰς ὥρας κἠπειτα φίλ' ἀνδρῶν ἐν καλῷ εἴης. εἰς ὥρας significat *in annum.* sic vulgo solemus bene precari in diem & in annum. contra imprecandi formula erat, μὴ ὥρας ἵκοιτο, vel εἰς ὥρας. eam significationem huius vocis alibi probamus: quia videmus parum multis eam fuisse obseruatam.

LXXVI. Θλίβεται Εὐνόα ἄμμιν. Repone veram lectionem, φλίβεται. Æoles φλίβειν & φλίβεσθαι dicunt; pro ϑλίβειν & ϑλίβεσθαι. & hac Æolum voce vsum hic esse Theocritum, ecce testem locupletissimum. Eustathius τὸ μέν τοι φλίψεται τὸ ἐν Ο'δυσσείᾳ καὶ τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ ἐν Α'δωνιαζούσαις, Αἰολικὸν καὶ αὐτό. Ac videtur Eustathius legisse φλίψεται non φλίβεται. ac probo. poetæ locus est Ο'δ. ρ.

ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους.

XCV. — οὐκ ὀλίγω μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. de hoc loco quid sentiamus ad Theophrasti Characteres breui, Deo dante, sub incudem reuocandis, exponimus. nam virorum doctorum interpretationi acquiescere non possumus. neque item eorum probamus sententiam qui tertio ab hoc versu Α'πις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἤεισδον, malunt scribi Ι'αλέμου. Poeta enim significare voluit fuisse victum Sperchin in cantu τοῦ ἰαλέμου. Ialemus est genus cantilenæ lugubris, teste Apollodoro & aliis, non proprium hominis nomen. iam ἤεισδον τὸν ἰάλεμον, sic dictum, vt νικᾶν Ο'λύμπια, quod Græcis vsitatissimum est, & Latinis non insolens. Ennius,

Sicut fortis equus spatio qui sæpe supremo
Vicit Olympia.

CI. χρυσῷ παίσδεσ' Α'φροδίτη. Malim χρυσῷ, pro χρυσοῦ. Primum ita est in veteri scholiorum libro: deinde, notum etiam pueris, pretium apud Græcos eo modo efferri. Iuuant & poetarum similes loci. Parmenio in epigrammate,

Ο' Ζεὺς τὴν Δανάην χρυσοῦ· κἀγὼ δέ σε χρυσοῦ. poetæ mentem recte expressit scholiastes, ὅτι διὰ τούτου οἱ ἐρῶντες πείθουσι τοὺς ἐρωμένους. Infinita sunt apud vtriusque linguæ poetas in hanc sententiam. Paulus Silentiarius,

Χρυσὸς ὅλους ῥυτῆρας, ὅλας κληῖδας ἐλέγχει.

Χρυσὸς ἐπιγνάμπτει τὰς σοβαροβλεφάρους.

In priore Pauli versu scripsimus ῥυτῆρας cum Suida & Aldo, non ῥητῆρας, vt vulgo editur. Porro Eustathius, ad Ι'λ. γ. hunc locum describens, habet χρυσῷ. quare si placet, tueamur vulgatam χαφλώ. Sic fere Macedonius, Τῷ χρυσῷ τὸν ἔρωτα μετέρχομαι.

CXXV. Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω μαλακώτεροι ὕπνω. imitatus est Antipater, Η' πα-

κεφαλῆς ἀλέοιντο κόρυς μαλακώτερον ὕπνω.
Versu penultimo cum dicat poeta,

—πεινᾶντί γα μηδὲ ποτίνδης, (nam ita scribi malim) Seneca explicat, De ira libro III. *Vetus dictum est, a lasso rixam quæri. Æque autem & ab esuriente, & a sitiente, & ab omni homine quem aliqua res vrit.* Vide & Plinium lib. XXII. cap. XXIV.

Cap. XVII.

Ad XVII. ἀρμαλᾶν ἔμμηνον, *demensum. Aleuadæ & Scopadæ. color fœmineus.* ἀριθματός, *numerabilis. erant numerus. nonnulla alia.*

SERVOS alebant antiqui, non vt nos hodie nostros famulos, sed separatim, vrbanos quidem in cellulis, eorum autem qui rure opus faciebant, in ergastulis plerosque, certum frumenti modum singulis mensibus ipsis metientes: quod *demensum* vocabant, siue a mense, siue a metiendo. est enim incertum, inquit Donatus. Eum morem prius fuisse in Græcia seruatum, arguit hic versus in Theocriti Charitibus,

Ἀρμαλᾶν ἔμμηνον ἐμετρήσαντο πενέσται.

nam ἀρμαλιὰ ἔμμηνος, *demensum* est, siue *mensurna diuisio*, vt appellat floridissimus martyr S. Cyprianus, alimenta presbyterorum. nam quod in familia exhibenda olim factitatum a patribus familias, id postea etiam in aliis obseruatum, quibus alimenta erant præbenda. Aleuadæ & Scopadæ quorum poeta meminit, hodie e memoria hominum pæne sunt exempti: postquam Simonides, Euphorion & alii qui de eorum laudibus & rebus gestis scripserant, interiere. tamen ex Herodoto, Aristotele, Diodoro Siculo, & aliis satis constat duas fuisse eas familias, quæ priuatis opibus quondam in Thessalia & vicinis insulis late imperitarunt. Sed Aleuadarum quidem nomen illustrius. Scopadas nihil fere nobilitat æque ac ruina illa domus ipsorum: cui, miraculo exemtus Simonides: Scopas cum omnibus qui aderant, obrutus. Eius historiæ plurima apud veteres mentio. vide in primis Quintilianum libro XI. cap. II. vbi Scopæ meminit non vnius. Cum dicit Theocritus Τὼς δ' ἀπ' ἐϋσσελμων Λυκίων, intelligit Sarpedonem & Pandarum, quorum est vterque Homeri versibus posteritati traditus. Ἰλ. β. γ. δ. ε. cum autem, ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω: album fuisse significat. Eustathius, θηλυπρεπὴς ἐν ἠρέμῳ λευκότης· διὸ ὁ Τρωϊκὸν Κύκνον Θεόκριτος ποιητὴς ἔφη, θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς εἶπε. Versu isto, Ἄμαχοι δὲ, τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια τῆνα λιπόντες, illusit non obscure ad Sardanapali epitaphium notissimum, quod ita desinit, —τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται. Videre alicui possit in isto versu, ἵππευσαν δὲ κόρων πεντάκοντ' ἔδειραν, aliter legisse Eustathius: cuius verba sunt hæc, vocem poetæ ἱππεύειν explicantis, Θεόκριτος δὲ τὸ Ὁμηρικὸν περιφραστικῶς ἑρμηνεύων, φησίν· ἵππευσαι κόρων ζευγάσματα ἔδειραν. sed nihil mutandum: Eustathius enim vt sæpe, quod ante notauimus, ἀπὸ μνήμης locum describens, fallitur. Qui sequitur versus,

Αἱ γὰρ Ζεῦ κύδιστε πάτερ, καὶ πότνι' Ἀθάνα,

leuiter ex isto Homerico,

Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,

est immutatus. Ἀριθματὸς pro paucis eleganter poeta vsurpat, cum ait,

—ἀριθματοὶ ἀπὸ πολλῶν. Horatius *numerabilis vtpote paruus.* alii Græci, εὐαρίθμητος. Sed omnium elegantissime Hebræi, qui paucitatem indicaturi, dicunt *erant numerus.* vt Geneseos XXXIV. & Isaiæ X. Ista,

—ἐσχατιαὶ δ' εἰς ὅσσ' ἀέρχαι Λεπτὰ διατάζοντο, imitatus est Nonnus initio XXXVIII. —ἕσπετο δὲ πολλὴ χάρμης

Βακχὰς ἐξάλματος ἀρχιμάγειρος βοὴν.

De Gratiis Eteocleis, & versibus istis,

Ὦ Ἐτεόκλειοι χάριτες θεαί, αἳ Μινύειον
Ὀρχόμενον φιλέοισαι, ἀπεχθόμενόν ποτε
Θήβαις, vide Strabonis librum nonum & Pausaniam. Conferant autem studiosi poëticarum amœnitatum idyllium hoc cum poëtæ cultissimi Tibulli elegia IIII. libro primo. Nam illa videntur ad Theocriti imitationem dicta,

Carmine purpurea est Nisi coma: carmina ni sint,
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.

Cap. XVIII.

Ad XVII. *obseruationes. diphthongos* αι, οι, *in metro corripi interdum: non tamen* ει *aut* αι *in* ε, Καικύγερ@, Χερσονὰς, Κλυτέμνησερ, Φίακες, σολικισμός. *ἵππος nepos. Liberorum similitudo pudicitiæ matris argumentum. Vrbium Ægypti numerus varie traditus. item alia.*

In hoc versu ex Ptolemæi encomio,

Ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται θεοὶ νέποδες γεγαῶτες. etsi potest tertius pes spondæus esse, vt sit in sequenti voce ζευύζευς: tamen & dactylus esse potest. Ita enim persæpe diphthongi αι & οι non in accentuum ratione solum (quod norunt omnes) sed etiam in re metrica corripiuntur. quod cum & vetus τεχνογράφος Hephæstion monere insuper habuerit, & non desint qui negent, prolatis aliquot exemplis probabimus, Homerus, Ἰλιάδ. ι.

Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμαι φίλην ἐς πατρίδα
γαῖαν. ibidem,

Πολλαὶ δ' Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε
Φθίην τε.

& Ὀδυσσ. η.

Πρὸς δόμον ὑψηλὸν ἔδειν ὑδρηλὸν παλαί.

Empedocles in octauo φυσικῆς ἀκροάσεως,

Τῆδε δ' ἀδάμαντος διαμπερὲς, εἰλ' ἅμα
λέγει.

Aratus,

Ἥμισυ μὲν κεν ἴδοιαι μετήορον, ἥμισυ δ'
ἤδη.

Euphorion apud Theonem,

Ὡς πρὶν κεκρυμμένον ψαφαρῇ ἐνδάλλεται
τέφρῃ.

Antipater, epigrammate in Nioben,

Οὐδ' ἔφ' ἓν τλάμων λείπεται γηροκόμος.

Orpheus hymno Curetum,

Ἠνίκ' ἂν ὁρμαίνονται χολούμενοι ἀνθρώποισιν.

Callimachus, — τίῳ ἥρως ἴσαν τῖν;

Similiter ει correptæ exempla, quæ nunc succurrebant, hæc fere sunt. Homerus Ἰλ. θ.

Ἡ δ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἔισας.

Apollonius lib. II.

Καὶ τὰ μὲν ὑβρισταί τε καὶ ἄγχοι ναιετάουσι.

Oppianus Ἁλιευτ. α.

Τρωχίλαν τ' ἄγελαι, βούγλωσσοί τε, καὶ
πλατύουροι.

Idem Κυνηγ. β.

Δοιοὶ ἀείρονται, δειραὶ παντειροχείτης.

Orpheus hymno μοιρῶν,

Ἀλλά μοι εὐκταῖοι μαλακόφρονες ἠπιόθυμοι.

Hymno Eumenidum,

Ἡ ἔσσι, ἐρασταί, δύσδρομοι θ' αἵ τι νέμουσι.

& in eiusdem Argonauticis ita scribimus hunc vulgatis in libris deprauatissimum locum, — ἀυλαῖοι τοῖσι γε

Τύμβον χευάμενοι πολλὴν θάλλων ἐπένησαν.

vidi qui scriberent de ου diphthongo pari modo eam corripi, & hunc Phocylidis versum proferrent,

Τοὺς τε καταχθονίους σέβου δαίμονας ἔννομα
ῥέζων·

sed neque hic σέβου scribi debet, verum σέβε: neque Phocylides huius versus est auctor, verum Pythagoras, aut quisquis fecit τὰ χρυσᾶ ἔπη. Non videntur autem poëtæ ea licentia alibi vsi, quam

in vltimis syllabis. Itaque recentiores poëtæ τὴν αι quando in dictionibus mediis contumax est & obstat metro, mutant in ι. Crinagoras, Ὀθρυάδην Σπάρτας τὸ μέγα κλέος ἢ Κυνέγειρον. qui tamen eo nomine a nescio quo reprehensus hoc elegantissimo epigrammate, quod extat Anthologiæ lib. II.

Ὦ τλῆμον Κυνέγειρε, καὶ ἐν ζωοῖς καὶ ἀποφθὰν
Ὡς αἰεὶ κόπτῃ ῥήμασι καὶ κοπίσιν.
Πρόσθε μὲν ἐν πολέμοισι τεὴ πέσε μαρναμένη χείρ·
Νῦν δέ σ' ὁ γραμματικὸς καὶ ποδὸς ἐστέρισεν.

sed contra torrentem velle niti est, reprehendere in vno quod sibi licere omnes putent. vulgo enim inualuisse illam licentiam per illa tempora, multa arguunt. Cornelii alius poëtæ epigrammatarii est hic versus, lib. III.

ὦ σὺ μάκαρ Κυνέγειρε, τὸ δ' εἰς Κυνέγειρον ἔγραψε.

Agathias quoque scholasticus χαρωνεῦ dicere non dubitauit pro χαιρωνεῦ epigrammate in Plutarchum. Σεῖο πολυκλήεντα τύπον στήσαντο χαρωνεῦ. Lucillius δανίζας pro δανείσας. libro II. φεισάμενος, δανίσας, τοκίσας τόκον ὑδροποτήσας. Similia apud alios obseruare licet: apud Ausonium vero sunt hæc, Κιθέρων, Κλυτέμνηστρα, Φίαλαι, atque etiam σολοικισμοί: de quibus vide in aureolo Iosephi Scaligeri libello. Sed vt ad Theocritum redeamus, non ferenda est eorum ignorantia qui θεοὺς νέποδας in hoc carmine *deos sine pedibus*, nimis facete, interpretantur. atqui ea voce nepotes interdum significari, recte iampridem ab eruditissimis viris docti sumus. Eustathius δδ. δ. νέποδες, κατά τινα γλῶσσαν, ὁ ἀπόγονος. Apollonius libro IIII.

— εἶμι δ' ἐς αὐγὰς
Ἠελίου μετόπισθε τεοῖς νεπόδεσσιν ἑτοίμη.

hoc est, vt ipse poëta mox declarat — ἵν' ὁπλότεροι παίδων σέθεν ἐνάσσονται Παῖδες.

Versu XIX. malo cum prioribus Πέρσησι βαρὺς θεὸς αἰολομίτρης quam αἰολομίτρας. & in LXXIII, — διὶ Κρονίωνι μέλοντι Αἰδοῖοι βασιλῆες. ὁ δ' ἔξοχος ὅν κε φιλάσῃ. Hesiodum videtur imitatus

ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος, ὅν τινα Μοῦσαι
φίλωνται.

Porro huius versus ῥηΐδιαι δὲ γυναῖ, τέκνα δ' οὐ ποτ' ἐοικότα πατρί, pars posterior priorem explicat: significat enim facilem esse prolem ad iudicandum: nempe quod sit adulterina. Fuit autem ea veterum opinio, vt putarent dissimiles parentibus partus, esse non legitimos. Catullus, *Sit suo similis patri Manlio: & facile insciis Noscitetur ab omnibus: Et pudicitiam suæ Matris indicet ore.* Itaque Hesiodus inter viri probi felicitates hanc quoque recenset Τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι. Large autem fidem veri excedit poeta cum canit, Ptolemæum qui in Ægypto regnabat quando ipse illuc venit, oppida sibi subiecta in Ægypto habuisse trecenta & triginta nouem supra XXXIII millia. quem numerum ingeniose ita extulit,

Τρεῖς μέν οἱ πολίων ἑκατοντάδες ἐνδέδμηνται,
Τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες τρισσαῖς ἐπὶ μυριάδεσσι,
Δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δέ σφισιν ἐννεάδες τρεῖς.

similis locus in XIV, vbi dies LX, siue menses duos ita expressit,

Εἴκατι ταίδ', ὀκτὼ ταίδ', ἐννέα ταίδε δέκ', ἄλλαι,
Σάμερον ἑνδεκάτα· ποτίθει δύο, καὶ δύο μῆνες.

sed istarum vrbium numerum interpretes videntur aliter legisse: nam in editis quidem scholiis, summa editur XXXIII. M. & trium ac triginta. ὁμοῦ πᾶσαι αἱ πόλεις, τρισμύριαι, τρισχίλιαι, τριάκοντα τρεῖς. verum manifesto desideratur vox τριακόσιαι ante τριάκοντα. vt ex huius mente

mente sit summa oppidorum 33333. etsi ne sic quidem ratio quadrat. omittuntur enim illa verba, δυαὶ ϳ τριάδες. in scripto autem libro hæc verba reperi, δοιαὶ τριάδες, ἑξήκοντα· ἐνδεκάδες τρεῖς, ἐνενήκοντα τρεῖς· ὁμοῦ πᾶσαι γ ᾱ τριχίλιαι τ ζ γ· ita scribuntur in veteri codice: sed non dubito scripsisse interpretamenti huius auctorem — μετὰ δέ σφισιν ἐννέα καὶ τρεῖς. quam scripturam reperimus etiā apud Tzetzem in Chiliadibus. ita pulchre isti cōstat ratio. vult enim δυάς τριάδας non vnitatū intelligi, sed δεκάδων. ita fiunt LX. & similiter ἐννέα δεκάδες faciunt xc. At totius summæ collectio manca vt in editis. Iohannes Tzetzes quid sit secutus cum ex isto loco scriberet Ptolemæum τρισχιλιοτετρακοσιομυρίων τριακοσίων ἅμα δεκαοκτώ τε πόλεων regem fuisse, ipse viderit. Poetam quidem non historica fide, sed licentia poetica hic esse vsum, arguit Diodorus Siculus, qui πολυανθρωπίαν Ægypti enarrans libro primo, auctor est olim quidem fuisse in ea qua pagos, qua oppida mediocria, plura quàm XVIII. M. quemadmodum quidem libris sacris contineretur, temporibus autem Ptolemæi Lagi F. superfuisse, atque etiam eius adhuc ætate superesse, ter mille, & aliquanto plura. Parata erat poetæ defensio, si ad omnes vrbes quæ Ptolemæo in variis & continentis partibus, & insulis parebant, possent eius verba extendi: nunc id non potest: obstant enim ista οἱ ἐνδίδμωνται: quæ de sola Ægypto eum sensisse luce clarius faciunt. Versum CXXV. cum sequente

Μοῦνος ὅδε προτέρων τε πάλαι ἔτι θερμὰ κονίῃ,

Στειβομένᾳ καθύπερθε ποδῶν ἐκμάξατ' ἴχνη·

sic interpretor: Solus hic rex secus ac priores fecissent, parentum suorum vestigia ita expressit, vt videri adhuc queant calida, id est, recens impressa in puluere calcato. κονίῃ pro ἐν κονίῃ. στειβομένᾳ malo quam στειβόμενος. & ita codices quidam. eandem sententiam aliis verbis expressit Strabo lib. VI. extremo: Augusto, inquit, successit Tiberius, κανόνα τῆς διοικήσεως καὶ τῶν προσταγμάτων ποιούμενος ἐκεῖνον. & Tiberius ipse de se apud Tacitum, *qui omnia facta dictaque eius vice legis obseruem.*

CAP. XIX.

In aliquot idyllia saltuatim notantur quædam. κλῄοντες. *Mos amantium.*

PLACET vulgata lectio huius versus in Helenæ epithalamio;

Ἀ τίς Τυνδαρέω κατεκλάξατο τὰν ἀγαπατάν·

præ alia quam reperi κατηλάχετο, ἀντὶ τοῦ ἐκληρώθη. confirmandæ alteri scripturæ satis sit illud ex Adoniazusis,

Κάλλιστ'· ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ ταν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξασα.

In eodem libro scriptum erat, χερσὶ περιπλέκτοις· non male: bene enim conuenit choro. Nonnus, lib. X.

Καὶ δεπτύσιν παίζοντι συνέπλεκε χεῖρα χορείων.

Atræ hunc locum tenebræ sic scriptum occupant,

Ἀὼς ἀντέλλοισα καλὸν διέφαινε πρόσωπον,

Πότνια νὺξ ἅτε. lucem, opinor, attuleris si pro ἅτε scripseris ὅτε. est anastrophe, pro ὅτε πότνια νὺξ ἔστι, nocte: nempe desinente. ac fortasse scribendum, πότνια νὺξ ὅτε λήγει: vel ὅτ' ἄλλεν. ἔαρ χειμῶνος ἀνεὶς. nam ἀλλύειν etiam ἀφιστάναι exponitur. primam coniecturam puto abesse propius a vero: nam poetis familiare est ἔαρ λευκὸν dicere. Callimachus hymno Cereris, λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος, καὶ χεῖμα φέροισα. Lege autem ex scripto scholiorum libro,

Κερκίδα συμπλέξαντα μακρῷ ἐπαμ' ἐκ κελεύοντων·

λεόντων· non χηλεόντων. verba scholiastæ sunt, ἔτι με ἐκ χηλεόντων, ἤγουν ἐν τῇ ἱστοδόκῃ· τέμνεται γὰρ τὸ ὕφασμα ἐκ τοῦ ἱστοῦ ὅταν τελεσθῇ. idem esse χηλέοντας & ἱστόπεδας declarant hæc e lib. III. Bassaricorum Dionysii,

> εἶθά τε σέπτ᾽ ἀγυναῖκες Λυδαίης ἵσταντ᾽
> αὐτῇ μὲν κροκόεσσιν ἐφ᾽ ἱστοπέδοις ταινίῃσι,
> αὐτῇ μὲν δ᾽ ἐτάμοντο.

Poeta cum ait, Γράμματα δ᾽ ἐν φλοιῷ γεγράψεται. respicit amantium veterem morem: de quo legi in scholiis Aristophanis, Acharnensibus, ἴδιον ἐραστῶν ἦν, τὰ τῶν ἐρωμένων ὀνόματα χαράττειν ἐν τοῖς τοίχοις ἢ δένδροις, ἢ φύλλοις, οὕτως, Ο ΔΕΙΝΑ ΚΑΛΟΣ. καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ, Ἀλλ᾽ ἐν Ἰδῆς φύλλοισι κεκομμένα τόσσα φέροιτε Γράμματα, Κυδίππην ὅσσ᾽ ἐρέουσι καλήν. καὶ ἐν τοῖς Σφηξίν· ἰδὼν παρέγραψε, ΚΗΜΟΣ ΚΑΛΟΣ. Notus mos etiam ex Virgilio, Propertio, Ouidio. Idyllii XXI. postremi versus sunt hi,

> Μηκέτι μηδὲ σὺ Κύπρις ἀδεῖα, μήτι κατ᾽ ἄστυ
> Μήτ᾽ ἐν ὄρεσσι φιλέοις· μώνη δ᾽ ἀνὰ νύκτα καθεύδοις.

qui mihi videntur duobus modis accipi posse. vel enim ipsi Veneri iratus amator iste, rusticus malum imprecatur; qui fuit veterum contemtus suorum numinum: vel, quod potius putem, Κύπρις hic est Eunica. quasi diceret, tu quæ altera tibi Venus videris. In idyllio cui index Ἁλιεῖς, caue assentiaris mutantibus ista verba, τὸ δ᾽ ὁ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ. eorum mentem ad Athenæum explicamus.

CAP. XX.

Ad Dioscuros & Dysceretem, νεῖκος ἀπαυδᾶν, & νῖκος. ἴσκειν. πυρεῖα ex ligno. ἔρπειν. τυλίττειν.

VERSV XXX. in Dioscuris scribunt veteres, ἀμφοτέρων ἐξ τοίχων. vide in Etymologico, vbi de ἐκ & ἐξ agitur. Versu autem CXXVIII, etsi non damno vulgatam scripturam, νεῖκος ἀπαυδᾶν· νῖκος tamen puto esse conuenientius. nam qui in pugilatus certamine victi erant, cogebantur manus tollere, & victoriæ renuntiare, victos se confitentes. Sane videtur νεῖκος ἀπαυδᾶν ei potius conuenire qui certamen detrectet, & subire nolit. In oratione Lyncei quæ habetur in posteriore parte huius carminis, male vulgo accipiuntur hæc verba: Ἴσκεν πολλάκι πολλά. non enim poetæ illa sunt, vt putarunt, qui notis parentheseos versum hunc cum proximo incluserunt: sed Lyncei ipsius. nec vertendum, *dixerunt*, sed *dicebam*. Pendet oratio ab illis superioribus,

> ἦ μὰν πολλάκις ὔμμιν ἐείσατο ἀμφοτέροισιν
> αὐτὸς ἐγὼ τάδ᾽ ἔειπα.

Ἴσκειν pro dicere accipiunt poetæ, sed οἱ μετ᾽ Ὅμηρον. nam poeta, & Ἰλ. λ. & Ὀδ. τ, pro assimilare posuit, quod vsitatius est ἐΐσκειν vt in Hercule Leontophono, Ἀστέρι πάντες ἔϊσκον. Lycophron, ἴσκων σαφῆ ξενικὴν ἔσω ζεῦξιν. Scholia, Ὅμηρος μὲν ἐπὶ τοῦ ὁμοιοῦν· Λυκόφρων δὲ ἐπὶ τοῦ λέγειν. sic apud Apollonium sæpe. Porro qui contulerit priorem partem quæ Pollucis pugilatum cum Amyco describit, cum iis quæ habent Apollonius libro II. & Valerius Flaccus lib. IIII. (nam Orpheus hanc historiam versu vno aut altero tantum perstringit,) reperiet profecto tantu excellere Theocritum,

> quantum lenta solent inter viburna cupressi.

Videtur autem istum huius versum, δρυὸς τ᾽ ἐσβέννυτο, πυρεῖα τῇ χειρὶ ἐνόμων, imitatus esse Apollonius, canens lib. I. τὰ πολλὰ δὲ λεχαῖον

> φυλλάδα λειμώνων φέρον ἄσπετον ἀμήσαντες·
> Στόρεσαν· πὶ δ᾽ ἀμφὶ πυρεῖα δινεύεσκον.

πυρεῖα vocat vterque poeta instrumenta illa ex quorum collisione ignis extunditur.

tunditur. Ligna intelligunt grammatici, non silicem: de iis lignis sic illi, πυρεῖα τὰ ξύλα ἃ παρατριβόμενα ἑτέρῳ ξύλῳ πῦρ γεννᾷ· ὧν τὸ μὲν ἐστιν ὕπτιον, ὃ καλεῖται στορεύς· θάτερον δὲ παραπλήσιον τρυπάνῳ, ὅπερ ἐπιτρίζοντες τῷ στορεῖ στρέφουσιν. hæc valde firmant veterem lectionem apud Festum *terebrare*, merito defensam Iosepho Scaligero contra eos quibus visum substituere *verberare*. quo loco de igni Vestalium interstincto loquitur, eiusque accendendi rationem explicat. Hesychius videtur Phrygibus tribuere hoc inuentum, appellans φρύγια πυρεῖα, locum Sophoclis explicans. sic ille, ἀχάλκευτα τεύχεα, τὰ φρύγια πυρεῖα, Σοφοκλῆς ἐν Φινεῖ δευτέρῳ. Græci πυρείων inuentionem ascribebant Prometheo, quem poetæ fabulantur ignem in ferula esse furatum, & e cœlo ad homines transtulisse. auctor Diodorus Siculus libro v. Hac de re locus est egregius apud Nonnum lib. 14. quem propter elegantiam ascribam,

...ρὶς λίθος ἀμφὶ λέβητι φλεγέθων ὠδῖνα λοχεύων
λάϊον ἠκόνησε, πολυθλιβὲς αὐτόγονον πῦρ
πυρσογόνοις ὅτε θῆλυς ἀεξάνεται φύσιν πέτροις.

similis alius est eiusdem locus libro xxxvii. In Dyseroti corrupte scribitur hic locus:

— ἀνὰ καὶ ἄπαις
ἢ καλὸς ἐξ ὄρπακος ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐγεράς.

mihi vero perplacet emendatio Stephani scribentis ἧς καλὸς· ἐξ ὀργᾶς δ'. etsi minore mutatione scribi potest, ἢ καλὸς ἐξ ὄρπακος ἐρ. id est, ὅπως ἐξ ἐρέθιζε τοῦ μᾶλλον ὁ καλὸς ὄρπαξ ἐραστάς. est autem ὄρπηξ iuuenis adolescens. Orpheus,

Καὶ μὴν δ' οἱ ἄλλοι ὄρπηκες ἐμύκωντες ἦκον.

Sub finem eius carminis noue dictum, — ἀλλ' ἐπυλίξη Ταν ψυχάν, pro ἐκπνεύσῃ, ἐτέλευτα. Sed videntur Dores πυλίζειν vsurpasse pro ἀνατινάσσειν. τὴν τύλην siue στρωμνήν, culcitam mouere & agitare: nam plumæ agitatæ in culcita molliorem eam reddunt. inde ergo translatum. Vltimo versu scribe, Στέργετε δ' ὔμμες αἰεί. vt in proximo, χαίρετε τοὶ φιλέοντες. eo compellit amantes: isto, amasios. nam ἀΐτης est ὁ ἐρώμενος.

Cap. XXI.

In Oaristyn quædam annotantur. Mos antiquus: Prouerbium, οὐδ' ἄλλα δοίης. *ἔθεο & ἐᾶς, pro σίθεο & σᾶς. διδάσκειν pro initiari.* νυμφώ.

MELLITISSIMVM illud carmen est, quod inscribitur Ὀαριστὺς Δάφνιδος καὶ κόρης. In quo, etsi non damno lectionem quam docti viri amplexi sunt,

Ἁ σταφυλὶς σταφίς ἐστι· καὶ οὐ ῥόδον αὖον ὀλεῖται·

vt tribuantur ista puellæ, secus ac in plerisque veteribus editionibus: inuenio tamen in Rom. cod. aliam scripturam, quæ si admittatur, tres versus, quorum hic medius est, sub personam Daphnidis erunt continuandi: ea est, ἁ σταφυλὶς σταφίς ἐστιν, καὶ ῥόδον αὖον ὀλεῖται. confirmari hæc lectio potest simili eiusdem poëtæ loco in Ἔρωτι·

Καὶ τὸ ῥόδον καλόν ἐστι, καὶ ὁ χρόνος αὐτὸ μαραίνει.
Καὶ τὸ ἴον καλόν ἐστιν ἐν εἴαρι, καὶ ταχὺ γηρᾷ.

eadem sententia varie a Græcis poëtis est expressa, vt,

Νῦν ἔτι χαίρομαι· ἰδ' ὁ χρόνος οἷα δαμάζει.
Καὶ σταφυλὴ γήρως αἰσθάνεται ῥυτίδων.

alius poëta, Εἴη μήτ' ὄμφαξ, μήτ' ἀσταφίς. item alius, Ὄμφαξ οὐκ ἐπένευσας, ὅτ' ἦς σταφυλὴ περιτέμνω, Μὴ φθονέσῃς δοῦναι κἂν βραχὺ τῆς σταφίδος. Lector eruditus diiudicet. Sequuntur postea puellæ hæc verba,

Τάχεις μὴ ἐπιγάμοις; τάχεις καὶ δῶμα καὶ αὐλάς;

quibus indicat nobis poëta antiquorum

rum morem, cuius alii quoque multi Græci Latinique poëtæ meminerunt. Solebant enim veteres cum vxorem ducerent, domum statim sibi ædificare. Adi poëtæ interpretes ad illud Ἰλ. β. de Protesilao, καὶ δόμος ἡμιτελής, & doctissimum Turnebum libro XXI. cap. XVII. Diodorus in sponsi obitum,

> Ἡμιτελῆ θάλαμόν τε καὶ ἐγγύθι νυμφικὰ λέκτρα
> Κοῦρε λιπὼν ὀλοὰν οἶμον ἔβης αἴδεω.

Mox,

> Δεῖξον ἐμοὶ σέθεν ἄλσος, ἐπὶ σέθεν ἵσταται αὖλις.

In editionibus antiquissimis, vt Romana & Flor. habetur, δεῖξον ἐμοὶ ἔθεν ἄλσος. quod sine librorum auctoritate mutatum nolim: nam ἔθεν pro σέθεν ita dictum, vt alibi, ἅς pro πᾶς· ἐς ναὸν δ' ἀπέδωκας, ἅς δ' ἀπέδασσαο τιμάς. de quo genere loquendi plura Gulielmus Canterus in Lectionibus suis. Ait Daphnis,

> Μᾶλα τεὰ πράτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω.

postremam vocem vidi qui haberet de mendo suspectam: aptius enim δράξω, vel simile quid fore videbatur. illa vero bene habet: nam ita apud Nonnum & Musæum, γάμον ἀδίδακτος. τοῖς & ἀμύντορ ἔρωτες. in sequenti versu τάχιον pro φέρτερον vsurpat puella, zonam ac pudorem puellarem non sine horrore soluere incipiens. Sed venit mihi in mentem, Nonni librum XLII. percurrenti, hæc ita esse distinguenda,

> Δα. Μᾶλα τεὰ πράτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω.
> Νυμφῶ, τί ῥέζεις Πᾶνα; Κο. τηλῶ πάλιν ἔξεσι χεῖρα.

vt posterioris versus initium sit Daphnidis, stupentis in puellæ mammillis quas manibus tractabat. Nonni locus qui mouebat me ita sentire, est hic,

> — ἐπιψαύουσα δὲ μαζῶν,
> δεξιτερὴν νάρκησε γυναιμανέος Διονύσου.

In LIV. versu,

> φεῦ φεῦ, καὶ ταν μίτραν ἀπέσχισες· ἐς τί δ' ἔλυσας;

placet lectio quam inueni: φεῦ φεῦ, καὶ τὰν μίτραν; ἀπέσχε. ἐς τ. Prouerbium quod mox habetur, — τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἅλα δοίης, sumtum est ex Ὀδυσ. ρ. Οὐ σύγ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης: nam Callistrati scribentis apud Homerum ἄλλα, ratio haberi non debet: alioquin etiam apud Theocritum ita putarem scribendum. Hesychius, οὐδ' ἅλα, οὐδὲ τὸ ψυχρὸν καὶ ἀφθονον εἰς χρῆσιν. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ἄρτον τὰ φλογίσματα. quo loco mira sunt, ni latet monstrum in voce Αἰγύπτιοι· intelligit autem Hesychius quæ Græcis vocantur ψώθια & ἀθάρυγοι Latinis *betta* in panis crusta. orta parœmia a pauperum cœnis, quibus sal & acetum pro cibo. quo respiciens Theocritus dixit idyllio X. — ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἅλις ἕξω. Sed & vulgo ἅλας pro re vilissima vsurpabant: vnde apud Isocratem τοὺς βομβυλιοὺς καὶ τοὺς ἅλας ἐπαινεῖν, de rhetorum ostentatione in re nihili: & ἁλώνητον ἀνδράποδον pro vilissimo. Non probo autem, vt legatur in extremo, ἀνίστατο φαεσφόρος ἠῶς· neque enim hæc noctu geruntur, vt dicatur aurora surgere. placet vulgata lectio: quam tamen vt explicem, operæ non est pretium. Atque vtinam sinerent nos eruditissimi viri, multa id genus in Plauto ignorare: nec tantum se in eorum expositione torquerent.

CAP. XXII.

Percurritur carmen de Europa. ἐξ αἵματος, & πρὸς αἵματος. Telephassa Libyæ nurus. νυός, ἐννυός, νύμφη. Loci variorum poëtarum emendati: γλαυσσειν & ὑπογλαύσσειν. ὠή, ὄρνη.

In omnibus antiquis editionibus, atque etiam in recentioribus nonnullis,

nullis, inter Theocriti idyllia locum habet elegantissimum illud poematium quod est de Europa scriptum. Nos igitur illud hoc loco, ceu Theocriticum, etsi aliter quibusdem videtur, percurremus. Ac primum illud videamus in calathi descriptione,

— ἣ δὴ πόρεν περικαλλεῖ Τηλεφαάσσῃ
ἥτ' οἱ αἵματος ἔσκεν. quid enim, obsecro, postrema verba sonant? non opinor aliud quam si dixisset ἔσκεν οἱ θυγάτηρ vel ἀπόγονος. vt sit sensus ex Libyæ sanguine ortam esse Telephassam. Sic accipiuntur ista apud Homerum: αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος. & hæc Apollonii lib. IIII. Ἔμπεδον ἀθανάτων ἔσαν αἵματος. Q. Smyrnæus lib. XIIII. Ἄμφω γὰρ μακάρων ἔσαν αἵματος. Atqui Telephassa nurus Libyæ non filia aut neptis fuit. Apollodorus, Ἀγήνωρ δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Εὐρώπην γαμεῖ Τηλέφασσαν. Agenor autem Libyæ filius & Neptuni. de Telephassa diuersa est apud Apollonii interpretem narratio: sed nemo tamen veterum, quod sciam, Libya prognatam dixit. An vero ita accipiemus quasi dixisset ἔσκε πρὸς αἵματος? mitto dicere quam recte dicatur nurus socrui consanguinea: hoc dico, insolens valde & durum esse hoc loquendi genus, ἔσκεν αἵματος, pro ἔσκε πρὸς αἵματος. non enim temere bonos auctores ita esse locutos reperias. Lege autem, ἥ γ' οἱ ἐννυὸς ἔσκεν. ἐννυὸς veteribus Græcis est nurus: quæ aliis est νύμφη, vt apud Plut. & Græcos I. Ctos. Pollux, ἡ μὲν γεγαμημένη νύμφη καλεῖται τῇ τοῦ γήμαντος μητρὶ καὶ τῷ πατρὶ, καὶ ἐννυός. Scribi etiam potest, Ἥ γ' ἑοῖ νυὸς ἔσκεν. nam νυὸς pro eodem accipitur. Eustathius νυὸς ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἡ τοῦ υἱοῦ γυνὴ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, ὡς ἡ Ἑλένη τῷ Πριάμῳ καὶ τῇ Ἑκάβῃ. & ita accipit hic idem poëta: si quidem Moschus est, quod quidam volunt, huius carminis auctor. Locus est in Megara, vbi de Alcmena ait, Μύθοισι πυκινοῖσι φίλην νυὸν ὧδε μετηύδα: sic etiam apud alios. non frustra tamen additum est ab Eustathio, ὡς ἐπὶ πλεῖστον. nam aliquando aliud significat. Theocritus in Epithalamio,

Κ' εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος Μενέλαε τεὰ νυὸς ἅδε.

Scribo ibidem mutata distinctione,

Ὅστις ἀλιζόμενος Φρυγῶν πολυαθέϊ χώρῃ,
Ταῦρον ἀιάπλωσας· ὡσεὶ τ. Legebam etiam paullo post, Κρύψε δ' ἰὸν καὶ τρέψε δέμας, pro κρύψε θεόν. est enim procliue mendum, e δ' ἰὸν, in θεόν. non semel in hac voce peccatum est apud poëtas: & succurrunt exempla quædam. Pindarus Nemeonicis, ode tertia, — ὧν παλαίφατον ἀγρίαν οὐκ ἐλεγχέεσσιν Ἀριστοκλείδας

τεὰν ἐμίανε κατ' αἶσαν. scribendum Ἀριστοκλείδας γ' ἰὸν ἐμ. Q. Smyrnæus lib. VII.

Τάχα δ' αὐτὸς ἐγὼ θεοῦ πατρὸς ἀντιθέοιο.

legendum, ἐγώ τοι ἑοῦ π. & ἑοῦ pro ἰδίου vel σοῦ, vt sæpe. & ita lib. IX. νῦν δ' ἔτ' ἀφ' σύγ' ἐοῖσι θεὸν τέκος. scribe, ἰὸν τέκος. Nonnus libro quinto, Καὶ πλοκάμους ἐδάιξε· νόθον δ' ἔρρηξε χιτῶνα. scribo, ἐδάιξεν· ἰδὼν δ': vel ἰόν. In carmine de Alpheo, Ἀνθολ. α. Νυμφίος αὐτοκέλευθος ἑὸν ὀχετηγὸς ἐρώτων. malim ἰῶν. Veruntamen vulgata lectio in Theocrito mihi nunc mutanda non videtur. nam κρύψε θεὸν est, quod Latini dicunt, *dissimulare deum*, vt apud Ouidium aliquoties, & *celare hominem* apud Cassiodorum. omnino autem scribi debet,

ὄσσε δ' ὑπογλαύσσεσκε δι' ἵμερον ἀστράπτοντα.

non ὑπογλαύκεσκε. nam γλαύσσειν & ὑπογλαύσσειν dicitur. Callimachus:

Φαέα μουνόγληνα σάκει ἴσα τετραβοείῳ
Δεινὸν ὑπογλαύσσοντα. Apollonius in pr.
— διαγλαύσσουσ' ἀταρπιτόν. Hesychius, γλαύσσει, λάμπει, φαίνει. Probo vero & amplector omnino doctissimi Aurati emendationem, infra legentis, — ὄφρα μὴ ᾤαν Δῶρα ἐφελκομένην. ᾤα est vestimenti ora, quæ & λέγνη, & λῶμα, & πέζα. &

ὄχθοιβος dicitur. Eandem vocem ᾤαν putem restituendam apud Cedrenum in vita Tiberii iunioris: θείσας, ait, διδακτυλίους ὄργας ἐν τῇ στολαῖς αὐτῶν κόσμου χάριν φορεῖν. significat constituisse Tiberium ne quis aliter purpura vteretur, quam in segmentis vestibus assuendis duos digitos latis. itaque scribendum videtur, ᾤας non ὄργας. nam etsi ᾤας proprie appellabant segmenta ex pelle ouina, quæ soliti veteres suis vestibus assuere, ne oræ solum stringentes tererentur: tamen & de aliis dicitur. sed fortasse verius est (quod vir præstantissimus Iacobus Cuiacius sentiebat) vocem esse e Latino detortam, pro ora vel ornatura: quales sunt apud scriptores id genus infinitæ.

CAP. XXIII.

Miscellæ obseruationes. Pisander Camirensis: Loci aliquot ex Eustathio illustrati: τὰ σκληρὰ Θεοκρίτου. Heroïnæ eiusdem. Theocriti patria & ætas.

VAGABOR libere isto capite, & quicquid, vt dicitur, veniet in solum, quod scire Theocriti lectorem melius putem, quam ignorare, id huic chartæ illinam. etenim, vt ille ait, *stulta est clementia, cum tot vbique Nugis occurras, peritura parcere chartæ.* In epigrammate de Pisandro scribe, Πείσανδρος ζωίγραψεν ὁ 'κ Καμείρου· non Καμειρεύς. præter metri legem, auctor Strabo. In sexto locum istum, Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον, sic explicat Eustathius: Θεόκριτος δὲ ἐν τῷ καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῆς κινεῖ λίθον, ἰδίως τῇ ἐλλείψει χρῆται. παραπέμψας φασὶν, ἤγουν σιωπήσας τὴν ἱεράν. Locus est in sexto Iliadis commentario. sed vberius de eodem loco scribit hæc ille in primum Ο'δυσ. tractans de tesserarum ludo: παρατείνεται δέ, φησι, δι' αὐτῶν καὶ μέση γραμμή, ἣν ἱερὰν ὠνόμαζον ὡς ἀνωτέρω δηλοῦται, ἐπεὶ ὁ νικώμενος, ἐπ' ἐσχάτην αὐτὴν ἵεται· ὅθεν καὶ παροιμία, κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς, λίθον δηλαδὴ, ὅ ἐστι τῶν ἀπεγνωσμένων, καὶ ἐσχάτης βοηθείας δεομένων. Σώφρων· κινήσω δ' ἤδη, καὶ τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Ἀλκαῖος δέ φησιν ἐκ πλήρους. νῦν δ' οὗτος ἐπικρέκει, κινήσαις τὸν πέτρας πυκινὸν λίθον. τοιοῦτον δὲ καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ, τὸ, τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινήσω λίθον. In septimo idyllio versum hunc, τᾶθ' ὅτι πρὰν ἐν ὄρει τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα. aliter legit Eustathius, nempe pro ἐν ὄρει, ὤρῃ· eius verba sunt hæc ad Ι'λ. ῥαψ. α. τοιοῦτον καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ, τὸ ὄρη φίλε, ὃ μελύδριον ὤρῃ ἐξεπόνασα. τουτέστιν ὥρᾳ τὸ μέλος ὃ καθ' ὥραν ἐπονήσαμεν. non male: nisi quod suspecta mihi etiam hic eius grammatici memoria. Quid appellat idem alibi τὰ σκληρὰ τοῦ Θεοκρίτου; Sic ille ad Ο'δ. ῥαψ. ζ. Ἱστέον ὅτι περὶ Ἀπόλλωνος Δηλίου ἤγουν γεννηθέντος ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ αἴνιγμα φέρεται ἐοικὸς τοῖς τοῦ Θεοκρίτου σκληροῖς, τοιοῦτον. Εἰν φανερῷ γνώμην· πάτρην δέ μου, ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἀμφὶς ἔχει· μήτηρ δ' ἐστ' ἀριθμοῖο πάϊς. ἤγουν ἐν τῇ Δήλῳ ἐγεννήθην, μητέρα δ' ἔχω Λητὼ τὴν παῖδα τοῦ Κοίου, ὅς ὁμώνυμός ἐστι τῷ παρὰ Μακεδόσι κοίῳ, τουτέστι τῷ ἀριθμῷ. an respicit Fistulam & Aram, ænigmatica poëmatia? an illas duplices metalepses quæ sæpe ad ænigmatis obscuritatem accedant? nam de ea figura tractans idem ad Ι'λ. α. Theocritum maxime inter veteres illa esse vsum notat. Extant apud Athenæum versus poëtæ huius, qui nusquam hodie in iis quæ habemus reperiuntur: eum locum ascribam. Θεόκριτος, inquit, ὁ Συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ τὸν λευκὸν ὀνομαζόμενον ἰχθὺν, ἱερὸν καλεῖ διὰ τούτων·

Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπ' ἀγροζωίαν τε καὶ ὄλβον
Ἐξ ἁλὸς, ᾧ ζωή, τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα
Σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν
Ὃν λευκὸν καλέουσιν· ὃ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων.
Καί κε λίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης
Ἔμπλεα.

puto

puto autem hunc locum sumtum esse ex opere Heroïnarum: quod non omnes huic ascribebant, quemadmodum ex Suida constat. At Encomium Ptolemæi nemo vnquam, vt arbitror, dubitauit istius esse. vt manifesti erroris arguatur Ioannes Tzetzes, qui locum ex eo carmine proferens, tamen ait, ὁ Χῖος ὁ Θεόκριτος χάρις. Miror Theocritum nequisse ei persuadere se alium esse a Chio: quod tamen omnibus testatum facere voluit hoc disticho:

> Ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδ' ἔγραψα
> Εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρακοσίων.

Magis tamen mirari sæpe subiit antiquissimos criticos, & Tzetze haud paullo eruditiores, in Olympiade notanda errasse, qua florebat Theocritus. Omitto crassum Munati errorem, qui Theocritum temporibus Ptolemæi Philopatoris vixisse scriptum reliquerat. quo nomine iure est reprehensus a scholiaste ad XVI. sed vt Munatus iuniorem fecit Theocritum, quam esset: ita alii nonnulli antiquiorem. nam in veteri hypothesi idyllii quarti scriptum, floruisse illum circa centesimam Olympiadem; vel, vt scriptus liber habebat, CIIII. & addebat auctor, ὡς ἐδείξαμεν. Vellem extaret ille locus quo nos reiicit. ibi enim hac de re accuratius tractatum fuisse videtur: quod nusquam factum in iis commentariis qui nunc extant. Atqui certum est neque centesima, neque CIIII Olympiade floruisse Theocritum: sed post centesimam & vigesimam. quare scripserat fortasse hic grammaticus: ὁ δὲ Θεόκριτος ὥσπερ ἐδείξαμεν κατὰ τὴν ρκδ Ὀλυμπιάδα ἤκμασεν· non vt editum est, κατὰ τὴν ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα: neque vt scriptum ostendimus, κατὰ τὴν ρδ. nam illis temporibus ne natum quidem arbitror fuisse hunc, nedum ἀκμάσαι. Floruit vero sub Hierone iuniore Syracusarum tyranno, & Ptolemæo Philadelpho Ægypti rege altero ex gente Ptolemæorum. ille interstinctum maiorum imperium Syracusis rediuiuum excitauit, anno secundo Olympiadis CXX. hic, circa Olympiadem CXXIV, a patre Ptolemæo Sotere traditum sibi regnum cœpit administrare.

FINIS.

DANIELIS HEINSII
ΣΧΟΛΑΙ ΘΕΟΚΡΙΤΙΚΑΙ,

SIVE

Lectionum Theocriticarum

LIBER VNVS.

Item

Idyllia aliquot eiusdem poëtæ & epigrammata omnia,
partim ab eodem DANIELE HEINSIO,
partim ab HVGONE GROTIO
Latine reddita.

Τῷ λαμπροτάτῳ ἀνδρὶ,

ΠΑΥΛΩ, ΒΟΥΖΑΝΒΑΛΛΙΩ,

τῷ τοῦ μεγάλου τῶν ΚΕΛΤΩ͂Ν ΒΑΣΙΛΕ΄ΩΣ πρὸς τοὺς τῆς ΒΕΛΓΙ΄ΔΟΣ Ἀ΄ΡΙ΄ΣΤΟΥΣ πρεσβευτῇ

ΔΑΝΙΗ΄Λ Ὁ ΕἹ΄ΝΣΙΟΣ.

ΕΚ πολλοῦ ἤδη δεδιέναι μοι συνέβη, ἄνερ λαμπρότατε, μὴ τοῖς πολλοῖς τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων ἀτόπῳ τινὶ πράγματι ἐπιβάλλειν δόξω, ἐφ' οἷς ἀνθρωπίσκος ἐγὼ, ἐννεάσας τῇ κατὰ τὰς ποιητικὰς διατριβὰς σχολῇ, καὶ τοσοῦτον ὁμιλήσας τῇ θεωρίᾳ τῆς παιδείας ἀπράγμονι, ὅσον ἀφοσιώσασθαι τῷ ἐμῷ ἐπιτηδεύματι καὶ τῷ βίῳ τούτῳ τῷ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν Μουσῶν εἰκῇ κειμένῳ φρονεῖ καὶ ἐξυπνιάζοντι, σοὶ οὐ τῶν τυχόντων, μὰ Δία, οὐδὲ τῶν κατὰ τὴν τάξιν τὴν ἐμὴν, ἀλλὰ τοῦ μεγίστου τε καὶ ἐπισημοτάτου τῶν βασιλέων τὰ πάντα σχεδὸν πεπιστευμένῳ, Θύρσιν τινὰ, καὶ Κορύδωνα, καὶ Δάφνιν τὸν χαρίεντα, πάντας μέχρι τοῦ αὐλοῦ καὶ τοῦ πλαγίου καλάμου σοφοὺς, προσφέρω, λίαν ὂν ἀπροσδιόνυσον, φασὶ, καὶ οὐ κατὰ πόδα τὸ δῶρον. Ἀλλὰ νὴ τὸν Πᾶνα τὸν Ἄγριον, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Νόμιον, καὶ τὰς Νύμφας τὰς Κρανιάδας, καὶ εἰ δὴ ἕτεροί τινες τούτου τοῦ κόμματός εἰσι δαίμονες (οἰκεῖοι γὰρ τῆς τοιαύτης πολιτείας οὗτοι) καίπερ ἀτοπίας φεύγων ἐγὼ, τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, ὡς ἐκ περιουσίας μόνον ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνειν· ἐν δέοντι γάρ μοι συνδικαζόμενος μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς αὐτὸς ὁ Θεόκριτος, μικρὸν ὅσον παρῳδῶν,

Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖς πόκα ῥήμασιν ἀδέα τέρψις.

ἵν' ᾖ

ἦν δὲ καὶ πρὸς τοῦ ἀπολογίας δεῖσθαί τινος, ἐπάξιος τοῦ τὸ πασῶν τῶν τοῦ Σόλωνος κύρβεων καὶ πάντων τῶν τοῦ Λυκούργου νόμων βιαιότερον,

Ὡς Πρωτεὺς φώκας, καὶ θεὸς ὤν, ἔνεμε.

Ταύτας οὖν σοι τὰς μηχανὰς προσοίσει αἴπερ καλὸς καὶ οὐκ εὐκαταφρόνητος ὤν, ἀλλ' ἐν Διὸς δέλτων, φασίν, ὁ μάρτυς. Ὥστε τὰ πάντα ἐν καλῷ κεῖσθαί μοι δοκεῖν, τυχόντι μόνον τοῦ αὐτὸν τὸν Θεόκριτον συστῆσαί σοι τὴν δωριάζουσαν αὐτοῦ, καί, ὡς ἂν εἴποι αὐτός, πάντα πλατιάσδοισαν φωνάν. Τὸ δὲ ἐμὸν εἰς τὸ ἐπιὸν κατὰ πάντα ἀναίτιον ἔσται· τί γὰρ ἄν τις κατηγορεῖν μοι ἔχοι, εἰ ἀρχαίας τινὰς κηλῖδας, καὶ μονονουχὶ ἐς φύσιν ἐπανελθούσας, ἢ διὰ χρόνου πλῆθος ἢ διὰ μέγεθος, ἢ τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαζόντων ἀμέλειαν, καὶ τὸν εὐρῶτα, τὸν τῇ θεσπεσίᾳ τοῦ Μενάλκα καὶ τῇ τοῦ Κομάτα σύριγγι προσπεφυκότα πάλαι, ἀπεμαξάμην; Εὖ μὲν οἶδα δέ, τοῖς μὲν πολλοῖς, μὰ τὴν νησιῶτιν τῆς Σικελίας Ἀρέθουσαν, ἀτελές τι μετιών· σοῦ δὲ διὰ πάσης σχεδὸν τῶν παιδειῶν τελετῆς καὶ ταύτης μάλιστα τῆς πολυθρυλλήτου ἐξεληλυθότος ἦν μὴ ἀποτύχω, ἐν ἀγαθῷ ἔσται πᾶν πρᾶγμα. Ἔρρωσο λαμπροτάτη κεφαλή, καὶ τῆς σοφίας σου καὶ τῆς γνώμης ὄναιο.

EIDEM

EIDEM

Illustri viro

PAVLO BVZANVALLIO.

DVM tenet infractos ciuili robore Gallos
Publica pax, populo ſæpe vocata tuo,
Tityrus & noſter Corydon, dulciſque Comatas,
Et tibi quæ donet munera Daphnis habet.
Daphnis arundinibus melior, ſed Tityrus ore:
Hic domini pecoris paſtor: at ille, ſui.
Fiſtula iam multis ſenium contraxerat annis,
Et vitio cæci temporis atra fuit.
Nos varias ſordes, nos longi incommoda ſæcli
Suſtulimus, propera vulnera facta manu.
Offerimus tibi pacis opus: qui Celtica dicat
Arma duceſque tuos alter & alter erit.
Tempora, da veniam, tua ſi mea dona ſequantur,
Et liceat domini ſorte placere mei.
Si tibi Mars nocuit toties gentique tuorum,
Hoc mihi nunc proſit, quod tibi triſte fuit.

DAN. HEINSIVS.

LECTORI.

BIENNIVM fere est, amice lector, cum nonnulla quæ ad Theocriti idyllia notaram clarissimo & amicissimo viro Iohanni Commelino addixeram, cui & inscriptionem libelli nundinis vernalibus repræsentandam miseram, sicut vulgo fieri in indicibus solet, eorum quæ proxime sequentibus expectari volumus; quæ res nescio quomodo prætermissa fuit. Prodierunt interea Heidelbergæ Notæ nostræ, sicut eas e schedis meis transcripseram, sed ita corrupte, ita mendose a mercenariis hominibus extrusæ, vt nihil fere meum in libello agnoscerem; & ipse typographus ὁ ἀρχηγὸς ὁ τῆς ex æquo ad se rei ignominiam spectare ratus, omnia supprimere exemplaria iusserit, nouamque continuo editionem cum aliorum nostrisque multo vberioribus sit molitus. Tuum autem ignoscere erit siquid post incomparabiles viros Iosephum Scaligerum & Isaacum Casaubonum in hunc poëtam a nobis tentatum est; cum vterque eorum non modo veniam dederit, sed consilio & fauore institutum nostrum, qua est humanitate non minus quam scientia, prosecutus sit. De reliquis, qui aliquam ad hunc poëtam contulerunt operam, idem spero: quorum nomina, si alicubi forte ab iis me dissentire contingat, vel omnino non vel honeste propono. Præterea nec idem spectauimus omnes, nec μίαν πάντες χορδὴν ἕλκομεν. Quia autem editioni nostræ & Græcus interpres accessit, ne imperiti harum literarum & tirones nimium illis glossis tribuant, passim in eas animaduertimus; vt vbique veritati constet sua dignitas, nec incauta iuuentus in errorem rapiatur: cuius præcipua lena est antiquitas, & temporis in re plerunque non bona patrocinium. Vale, quisquis es, & faue.

DANIE-

DANIELIS HEINSII
Scholæ Theocriticæ,
SIVE
LECTIONVM THEOCRITICARVM
LIBER VNVS.

Cap. I.

Quædam ad Theocritum præmissa. Inscriptio Theocriti, Θεοκρίτου τοῦ Συρακουσίου Εἰδύλλια. Θεοκρίτου Βουκολικά. Theocritus Βουκόλος. Theocriti editiones tres. Diuersa dispositio. Collectio Bucolica. Theocriti Bucolicorum editio. Idyllia, Hymni, alia. Sermo rusticanus, ciuilis. Decem Bucolica Theocriti Idyllia. quo metro conscripta. Εἴδη. Εἰδύλλια.

IN principio statim nos remoratur inscriptio, & ad cætera euntibus laciniam trahit. Hæc certe quam habemus, ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ, librariorum est aut posteriorum hominum non poëtæ. Imperite enim quod præcipuum fuit exclusum est, & a quo Theocritus veteribus maxime innotuit. Erit hæc aut similis: ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΥ ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ, aut, ΕΙΔΗ ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ: quod nihilo minus tamẽ a Grãmaticis esse cõfidimus, nõ a poëta. Sic magister Græcus quisquis est cuius excerpta aliquot Theocrito in editione Romana præfixa erãt, ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ, inquit, ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ. Item siue ille siue alius qui quæstionem mouet, aut, vt ipse loquitur, ἀπορίαν, πῶς Βουκολικὰ ἐπιγέγραπται μὴ ὄντων ὅλων βουκολικῶν, ἀλλὰ καὶ ποιμενικῶν καὶ αἰπολικῶν. Addimus aliud. Theocritus a veteribus Βουκόλου citatur nomine, sicut Homerus Poëtæ. Sic interpretes quorum collectanea ad Pindarum leguntur. τὸ δ' ὑπ' ἀγκῶνος ὡς πρὸς τὸ φαρέτρας ἀκουστέον· εἶπε καὶ Βουκόλος, ὑπωλένιον τὰν φαρέτραν. Quo loco vox Βουκόλος existimari non potest, esse persona alicuius quæ introducitur, cum illud idyllium, ex quo verba illa adducuntur, ἀλληλογραφία non constet: est enim decimum & septimum, nimirum Ptolemæus. Glossarum quæ ad Apollonium extant autores Grammatici ad primum librum diserte ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ citant, cum ita notant: Θεόκριτος ἐν τοῖς Βουκολικοῖς, ἐν τῷ Ὕλᾳ ἐπιγραφομένῳ, ὑπὸ πασῶν φησὶν αὐτὸν τῶν Νυμφῶν ἡρπάσθαι. Hermogenes, Καὶ πάλιν τὰ Θεοκρίτου ἐν τοῖς Βουκολικοῖς, καὶ ἄλλων οὐκ ὀλίγων, Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα, & alibi. Vt pluribus testimoniis supersedeamus facile a nobis impetrauimus, quandoquidem inscriptionem hanc M. S. fide confirmari vidimus: quam nos sola coniectura ducti antea reposueramus. Cui tamen nondum acquiescere, vt hodie se res habet, studiosos Theocriti velimus, nisi sciant prius: horum idylliorum quæ in hoc volumi-

volumine circumferuntur hodie, & Theocrito adscribuntur, diuersas fuisse ἐκδόσεις, & editionem non vnam: quibus diuersas fuisse inscriptiones est necesse. Nos distincte tres obseruauimus. In prima seorsim a reliquis distincta fuerunt Theocriti Bucolica, quæ Ἔπη βουκολικὰ sicut Εἰδύλλια βουκολικὰ a Grammaticis dicuntur. In secũda fuerunt omnia τὰ εἰς Θεόκριτον ἀναφερόμενα: quæ Theocrito adscribebantur omnia, ne exceptis quidem illis quorum character erat longe diuersus. Tertia nihil fuit quam σύνταγμα vnius πραγματείας, & collectio Bucolica, qua Moschi, & Bionis, & si qui præterea simile argumentum tractarant, in vnum corpus redacta sunt. Non aliter quam in editione & collectione Græcorum epigrammatum factum est, præfixo singulorum nomine, quæ postea interciderunt negligentia Græculorum & desidia, quibus satis erat, *frui paratis.* Hæc editio omnium postremo ad nos peruenit, quæ Artemidori tempore consarcinata est, qui nos id eleganti epigrammate scire voluit, cuius lemma erat, Ἀρτεμιδώρου γραμματικοῦ ἐπὶ τῇ ἀθροίσει τῶν βουκολικῶν ποιημάτων. Epigramma autem:

Βουκολικαὶ μοῖσαι σποράδες ποκά, νῦν δ' ἅμα πᾶσαι
Ἐντὶ μιᾶς μάνδρας, ἐντὶ μιᾶς ἀγέλας.

Huius ἐκδόσεως exemplaria & ἀντίτυπα fuerunt omnes antiquissimæ editiones quæ patrum memoria excusæ sunt, donec tandem viri docti ea distinxerunt, quæ aliorum erant. In quo non potuit ita nobis satisfieri quin existimemus multa hodie sub Theocriti nomine circumferri quæ aliorum sunt. Multa præterea illius poëtæ intercidisse hac occasione, quæ nunquam ad nos peruentura sunt: multa etiam quæ potius quiduis quam Bucolica sunt, inserta fuisse; siue a collectoribus, siue ab iis qui Theocriti relliquias hac ratione superesse volebant. Primæ editionis inscriptionem necesse est fuisse, ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ: quæ nihil quam Bucolica huius poëtæ habebat. Reliqua Idyllia dicta fuerunt & inscripta: quorum argumentum erat non vniforme. Horum exemplum sunt Χάριτες, & quæ olim extabant simili argumento conscriptæ Ἐλπίδες & Προιτίδες. Hic etiam collocamus Πτολεμαῖον, & nonnulla, quæ a posterioribus inter Bucolica recensita sunt. Hymnorum specimen est in Castoris & Pollucis: Heroïnarum in Βερενίκῃ: quæ ab Athenæo adducitur. Ἐπικήδειον & Elegiarum nullum est, quod quidem exstet hodie. Nam existimamus autorem collectaneorum quæ Suidæ adscribuntur nihil eorum vidisse quæ Theocrito a quibusdam attribui commemorat, præter τὰ Ἐπιγράμματα, de quibus non minus dubitat quam de reliquis; sed ex relatu aliorum accepisse quicquid hic tradit. Dubitari præterea potest, an inter Theocriti idyllia lecta fuerint eorum pleraque, an vero seorsim inscriptionibus distincta, quod non existimo. nam & parua pleraque poëmatia fuerunt, & quæ corpus non constituerent. In secunda editione Bucolica commista fuerunt: in tertia non omnia prætermissa. Bucolicis seorsim vtebantur veteres. Nec alio facile traxerim iudicium Fabii. *Admirabilis in suo genere Theocritus, sed musa illa rustica, & pastoralis, non forum modo, verum ipsam etiam vrbem reformidat.* Separat ab oratoris cura non Theocritum, sed rusticam musam, τὰ βουκολικά: quia toto genere differunt τὸ βουκολικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν εἶδος. Hoc est quod Probus obseruabat olim. *Theocritũ poëtam facilius Bucolica scripsisse, quia apud Græcos, sermo rusticanus a ciuili diuidi potest: ideo*

ideo Latinis difficile fuit, quia necesse est per eadem verba accommodare sensus. Quanquam & Fabius non tam hæc a Rhetore aliena videri vult (si recte eum capimus) quam a negotiali parte, quam illi πραγματικὴν dicunt. Tantum autem abest, vt hoc iudicium de reliquis accipiamus, vt probe meminerimus, & Ptolemæum & alia quædam Theocriti plena esse ἐννοήσεων optimarum & verborum: quibus in arte sua, ac præsertim, cum τὰς πανηγυρικὰς μελέτας excutiunt, nihil simile inuenient Rhetores, aut dicendi artifices. Decem Bucolica & idyllia vere rusticana agnouerunt veteres. Seruius: *Sed est sciendum sex Eclogas esse mere rusticas: quas Theocritus decem habet.* Hæ decem sunt, si recte iudicamus: ΘΥΡΣΙΣ, ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑ, ἈΜΑΡΥΛΛΙΣ, ΝΟΜΕΙ͂Σ α, ὉΔΟΙΠΟ΄ΡΟΙ, ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑῚ α, ΛΥΚΙ΄ΔΑΣ, ΒΩΚΟΛΙΑΣΤΑῚ β, ΝΟΜΕΙ͂Σ β, & ΚΥ΄ΚΛΩΨ. Nam quod hodie decimum est, & vere rusticanum, non magis Bucolicum est, quam quod primũ & vigesimum est. Alterum enim θεριστικὸν est, & antiquas Lytiersæ formulas continet: alterum ἁλιευτικὸν, & ad aliam πραγματείαν maxima ex parte spectat. Quod in animo habuisse existimamus Seruium, qui de iis agit, quorum non est aliud argumentum, quam hæc. E tot Theocriti quæ hic habemus fere sola hæc imitatus est Virgilius: &, si vnum aut alterum excipias, ex aliis nullum; nisi quatenus diuersi etiam instituti poetis. Quod magno argumento est cum paucis aliis seorsim hæc edenda esse. Metro præterea diuerso conscripta sunt: quod miramur doctis viris in mentem non venisse; Bucolico nimirum. Primum idyllium ad versus 152. excurrit: omnes, exceptis septem & viginti, Bucolici sunt: quod interdum cum periculo affectauit: omnesque demptis duobus in fine pedibus Tragicum tetrametrum statuunt.

Ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα, καὶ ἁ πίτυς.
Ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται.
Συρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον.
Αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον.
Αἶγα δ' αἴκα λάβῃ τῆνος γέρας.
Ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρέας.

Tertium versibus 54 constat: ex iis omnes, exceptis nouem, Bucolici sunt.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα.
Βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος.
Τίτυρ' ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλαμένε.

Confer deinde reliqua cum Ptolemæo & Gratiis: quantum distent videbis, & quid reliquorum intersint Bucolica. Idea Bucolicorum vbique καθαρὰ est, &, κατὰ τὴν ἀφέλειαν ἐπιτυχεστάτη. In reliquis multa sunt περιττονοημένα & profunda: vt qui ea non distinguat in Rhetorum schola nihil profecerit. Grammatici, qui de solis Theocriti Bucolicis iudicant, notant poetam vt ἠκριβωμένως τῇ Δωρίδι: qui de his collectaneis, χρῆσθαι τῇ [illegible] τῇ Δωρίδι καὶ τῇ Ἰάδι. Qui diuersas iterum ἐκδόσεις respiciunt. Alteri sola Bucolica in animo habuerunt: alteri Bucolica & idyllia reliqua. Ex quibus omnibus Bucolica βεβαίως καὶ ἀναμφιλέκτως huic poetæ asscribebant. Sed in his quæ habemus Bucolicis quædam sunt in quibus non accurate obseruatur ἡ Δωρίς: & multa contra Dorica, quæ non sunt Bucolica. Bucolici Ionici exemplum est in Aïte, quem non possumus asscribere Theocrito. Dorici exemplum nec tamen omnino Bucolici, in Hyla, in Adoniazusis, in Thyonicho: quæ omnia certo Theocriti sunt; in quibus & sermo, & numeri, maximeq. postremi, & ἐννοήσεις, sensusq. accurate quidem Bucolicam Ideã referunt; sed, vt loquuntur Grammatici, ἔστιν ὅτε τῆς πραγματείας ἀπολείπονται, & ab argumento recedunt, aut eo destituuntur:

tuuntur: sicut illa Virgilii quæ excepit Seruius. Bucoliscum & Oaristyn Bucolica, non possumus ascribere Theocrito: sed illi cuius character inter Theocritum & Bionem sit, id est Moscho, quem veteres a Theocrito primum statuunt. Bion enim & laxior est, & amænior minusque agrestis. Hercules, qui Λεοντοφόνος inscribitur, exacte ἰωνίζει, & ex Theocriti idylliis relictus videtur, si illi tribuendus est: longe enim aliud iudicium requirit. Idyllium quod Δύσερως inscribitur & Ἡρακλίσκος vtrunque nos rapit: quorum alterum cum reliquis decem secutus est Virgilius, alterum imitatus alibi: quæ Theocrito debentur: quanuis posterius aliquid in animo meo relinquat, cur dubitem. Possemus ad classes suas & in ordinem digerere omnia, quod tentabunt ingenui iuuenes, vt iudicium suum exacuant. Theocritus duo dramata muliebria reliquit; quibus nihil simile Latini audeant. in vtroque mira verborum licentia; in altero etiam γλισχροστομία. Vtrunque ex Sophronis γυναικείοις desumptum est. Vtriusque κατάστασις totam fere ὑπόθεσιν comicam aut mimicam complectitur; quales sunt quas Rhetores argumenta vocant, nec vt fabula poëtica cohærent. Rursus multum a reliquis differunt quæ Αἰπολικὰ sunt: in quibus maior est inciuilitas, & τὸ ἰδιωτικὸν, personæ vero nec a fœditate absunt & αἰσχρολογία. Vt in quinto apparet: quod idyllium singulare est, & in suo genere exemplum, antiquæ nimirum βουκολίας: vbi nunquam fere sine obsceno sensu rixatur Caprarius: βουκολίαν enim dicebant ab hoc scribendi genere τὴν κακολογίαν, vt suo loco ostendimus. Sed ad rem: nec hoc nunc agimus; de inscriptione loquimur. Tanta confusione cum omnia hæc commissa essent, omni labore se defunctos grammatici arbitrati sunt, si hoc τεῦχος, in quo & Theocriti & aliorum consarcinata sunt poëmatia, ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ inscriberent. quod ne tum quidem satis fuisset, si Moschi, & aliorum prætermisissent. Sed quandoquidem huc deuentum est, subterfugere non possum, priusquam hinc abeam, quin addam vnde dicta sint εἴδη & εἰδύλλια: quarum vocum veritatem & originem Grammatistas Græcos non attigisse mallemus: quod enim afferunt ambitiosum est & φορτικόν. Εἶδος est vox ἀοριστουμένη, & quæ nihil definit. Εἴδη Grammatici ea opuscula inscripserunt quæ a materia inscribi non poterant; quod multiplex esset & diuersa. Statii libellos Syluarum si Græce scripti essent Εἴδη dixissent & Εἰδύλλια: quanquam & Latini hac voce vsi sint. Ea autem nihil definit de toto, sed ad singula remittit. Suspensa itaque manu eiusmodi poëmatia, quæ nouum semper subiectum sumebant, dixerunt esse, εἴδη τινὰ, inscripseruntque postea Εἴδη & Εἰδύλλια. Diuersi itaque argumenti ἐπύλλια Theocriti siue a grammaticis & criticis collecta sunt, siue a poëta, aptissime Εἰδύλλια inscripta sunt, & singula, Εἰδύλλιον πρῶτον, δεύτερον, atq. ita deinceps. Et ita in Pindaricis: vbi ipsi libelli tamen non Εἴδη hodie, sed Olympia, Pythia, aut Olympionicæ, Pythionicæ inscribuntur: vniformis enim materia est; quanquam nouus semper ὁ ὑποκείμενος & a superioribus distinctus. Singula itaque Εἴδη dicuntur, vel distinctionis ergo, quia diuersis scripta sunt, vel numerorum qui inter se variant. Itaque qui opusculum suum Εἴδη vocat, nihil lectori de argumento promittit, sed semper nouum tractat, & ἀορίστως loquitur. Nec omnia melius appellare potest quam Εἴδη, nec singula: quia totius partem constituunt, &

multa

multa sunt. Atque hæc ratio est verissima. Scimus quid summi hac ætate viri senserint: in his tamen literis liberum vnicuique iudicium est. Sed reliqua non possum diutius Theocrito debere.

C a p. II.

Theocriti primum idyllium obiter inchoatur. In primis aliquot versibus quædam notata. Ἀντῳδὴ Theocriti, & artificiosum carmen. Μῶσαι & Νύμφαι apud Theocritum ταυτίζονται. Dea Pastorum. Caprariorum. Theocriti locus explicatur: interpres Græcus notatur. Theocritus aliquoties emendatur. Vox idiotarum βαγῳδεῖν. ἀγρῳδοί. διδοίκαμες. διδοίκω, πεφύκω, λελάθω, alia. χρωτίδες αἱ πηγαί. Interpretis Græci ἀπορητεία. Callimachi σύγχυσις λεxάτα. κηρογραφία. Interpres Græcus emendatus. item Theocritus.

Primvm Idyllium suum Theocritus ab artificioso carmine auspicatus est: quod in Bucolico ἀλληλογραφικῷ palmam obtinet. Veteres alibi ἀντῳδὴν βουκολικὴν vocant. In ea singulæ partes singulis respondent. Ipse autem εἰρμὸς & congruentia partim ex αἰπολικῇ, partim ex Βουκολικῇ πραγματείᾳ dependet. Caprario a Pastore tribuuntur, Πὰν, τράγος, αἶξ, χίμαρος. Pastori a Caprario, Μῶσαι, ὄϊς, ἀρήν. Valde negligenter hæc inspexerunt veteres. Μῶσαι & Νύμφαι, quæ duæ voces ταυτίζονται; & de eodem a Theocrito sumuntur, deæ Pastorum sunt: sicut Caprariorum Pan. Hinc est quod infra Caprarius: τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες, ac propterea negat se canere posse, sed Thyrsidi negotium committit. Quæ ad eum locum Grammatistæ Græculi notarunt, qui illius rei caussam inquirunt, satis febriculosa sunt. ἐκ αὐτὴ τίνος ἢ ἑαυτοῦ μὴ πρέπειν εἶπε ἐκ τοῦ συρίζειν κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας διὰ τὸν Πᾶνα, εἶτα, τὸν Θύρσιν προτρέπόμενος ᾄδειν. ἐ γὰρ ταυτὸν ἐστι τὸ συρίζειν τῷ ᾄδειν· ἀνά συρίζειν μὲν ἐστι τὸ διὰ σύριγγος μέλπειν· ᾄδειν δὲ, τὸ κοινῶς βαγῳδεῖν, & quæ sequuntur. Metuebat Deum suum Caprarius sub cuius tutela erat, τὸν Αἰπολικὸν θεόν: cuius religionis immunis erat ἡ Βουκολικὴ τάξις. In secundo versu vt in primo scripserim, ἀδύ τι καὶ τὺ συρίσδες. Idiotismus non Doricus magis quam Atticus, & quo nihil frequentius. Himerius: ἦρος ἡ γῆ μειδιᾷ ἡδύ τι καὶ γελοσμένη. Theocritus pene singulis paginis vtitur. Latini venusta quadam & mira ratione idem tentarunt, etiam cum definite loqui videntur. Apuleius lib. 2. de Asino: *Ibi splendentibus linteis coopertum, introductis quibusdam septem testibus, manu reuelat*. more Græcorum, qui ἑπτά τινὰς μάρτυρας dicunt, *septem quidam testes*, pro eo quod est, *septem testes*. Diodorus, διά τινας τοιαύτας αἰτίας non longe aliter. In sexto versu placet quidem contractum, χιμάρῳ ἢ καλὸν κρῆς. sed si soluamus Bucolicum metrum habebimus: quod etiam cum periculo studiose obseruat poëta. nam κρέας vel κρῦς maluerunt, qui nihil præter hanc vocem spectabant, τὸ ἐνθυμοῦ πάνυ ἀμφίπολις. Eodem versu lego, ἔστ' ἂν καὶ ἀμέλξῃς vel ἀμέλξῃ: sicut infra ἔστι κατέπτα: quod apud poëtam hunc tam multis rationibus confirmat Eustathius, vt dubitare sit nefas. ἔστε vero potius scribendum iam alii probarunt. In eadem ἀντῳδῇ duo proponuntur præmia ἀντίστροφα sibi mutuo. alterum Αἰπολικὸν, τράγος: alterum Βουκολικὸν, ἀμνός. Ab vtroque voces πραγῳδοί sunt notissimæ: & ἀγρῳδοὺς quidem Eustathius Homericorum versuum recitatores dictos fuisse obseruat: ἀγρῳδοὺς, inquit, ἐπειδὴ

οἱ ἀγω-

οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐν ᾠδῇ Ὁμηρικῇ καὶ νικῶντες, ἄρνα ἐλάμβανον. Hesychius idem affirmat, & a Rhapsodis non distinguit id cantorum genus. At τραγῳδεῖν etiam sequioris Hellenismi vox est; quæ in his Grammaticorum collectaneis aliquoties occurrit. infra τὸ τραγῳδεῖν & τὸ συρίζειν opponuntur. Dicitur ibi τραγῳδητὴς qui alia voce vtitur, vt loquebantur veteres, qui canit tantum. Estque ea vox ἰδιωτικὴ καὶ κοινὴ illius temporis: & vbique in his collectaneis τραγῳδεῖν est μέλπειν, ἢ ᾄδειν. Sic ad idyll. 4. μελικτὰς δὲ, ὁ μέλη εἰδὼς ἐργάζεσθαι, τραγῳδητής. μελίζω γὰρ τὸ τραγῳδῶ. ad idyll. 8. ἀείδειν δέ ἐστι, τὸ κοινῶς τραγῳδεῖν: & alibi sæpe. In loco paulo ante adducto de Pane, putamus poëtæ characterem δωριάζοντα neglectum esse ab exscriptoribus. Nos nihil dubitamus scribere:

> Οὐ θέμις ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν
> Συρίσδεν· τὸν Πᾶνα δεδοίκομες.

non autem δεδοίκαμες, vt vulgo. Δεδοίκω, πεφύκω, δεδύκω, λελάθω, & similia, quæ in omnibus idylliis occurrunt, prout accurate τὴν Δωρίδα seruant, sunt ἐνεστῶτες Dorici, τῶν παρακειμένων, vt loquuntur technici, χαρακτῆρα ἀναδεξάμενοι: qui deinceps ita inflectuntur. Cuiusmodi imperfectum apud Hesiodum notat Eustathius, ἐπέφυκον: sed memoria lapsus est cum Theogoniam adducit: quod sæpe Grammaticis euenire solet. Hesiodi interpretes: ἐπέφυκον ἀντὶ τοῦ ἐπεφύκεισαν· τὸ δὲ πέφυκα παρακείμενος ὤν, πεφύκω Δωρικῶς γέγονε· καὶ ὁμοίως ἐνεστῶτι ἀναδεξάμενον χαρακτῆρα, εἰς τὸν ἐπέφυκον παρατατικὸν ἔκλινεν. Tale est infra:

> Ἤδη γὰρ φράσδη πάνθ' ἅλιον ἄμμι δεδύκειν.

quem locum qui aliter scribendum existimat, per nos quidem imperitiæ damnas esto. Tale est:

> Οὐδὲν ποτὶ τὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο.

Viri docti qui nuperrime minutias istas in Theocrito excusserunt opinione sua falluntur, quotiescunque in eiusmodi locum incidunt. Sed quæso vos, de Græci interpretis glossa quid statuemus, qui paulo infra κρηνιάδων exponit, τῶν πηγῶν? Venit in mentem homini doctissimo, quisquis eius autor est, Theocritum vbique amplecti τὰ παράγωγα τῶν ὀνομάτων, sicut infinitis locis obseruauimus. ita vt sæpe noua excogitet, & quidem inusitata. sicut ἀμβολὰς infra, ita κρηνὶς, vnde hoc. Quam eruditi viri obseruatiunculam ne reiiciamus penitus, Epigrammatarius facile a nobis impetrat, qui scripsit:

> Λοκρεὺς ἐν νέμεϊ σκιερῷ νέκυν Ἡσιόδοιο
> Νύμφαι κρηνιάδων λοῦσαν ἀπὸ σφετέρων.

vbi κρηνιάδες sunt αἱ πηγαί. Pergamus. Homo Græcus in sequentibus παράγωγον supinæ satis ἀπροσεξίας specimen dedit, vbi de etymologia cissybii agit: χυσσίβιον καὶ κισσύβιον. Ἡσίοδος·

> — ὄλβιον δ' εἶσι κισσυβίῳ.

Sed prius locum emendemus hoc modo: — ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ. Est autem Callimachi non Hesiodi. Non est dubium quin homo negligentissimus ex veterum criticorum glossis in Theocritum eum deprompserit, qui Callimachum ineptiarum notarant, διὰ τὴν σύγχυσιν & confusionem vocis ἀλείσου & κισσυβίου, cum longe diuersa essent. cuius criminis apud Athenæum arcessitur in illis:

> Καὶ γὰρ ὁ Θρηϊκίην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν
> Ζωροποτεῖν· ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ,
> Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περιστείχοντος ἀλείσου
> Τὸ τρίτον.

Vapularat hoc nomine Callimachus a criticis veteribus; quorum censura ibi exprimitur. ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον, τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. De eodem poëta cum ait,

Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,

Puto intelligi artem illam quam veteres κηροχαφίαν dicebant, valde vsitatam Theocriti tempore Ægyptiis & Siculis: cuius aliquoties Athenæus in Ptolemæi pompa meminit: μεθ' οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ ...... χρείαν. ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυρᾶ, τριακόσια δὲ κεκηροχαφημένα χρώμασι παντοίοις. &c. καὶ πᾶσα τις αὐτῆς κηρογραφία περιεπεποίκιλτο. Interpres autem notat: κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ, ἤγουν λελυμένον, scribe, κεκλυμένον. Mirum est, quam multa Græculis ociosis in mentem venerint. Eorum aliquis obseruarat, fœminam illam, cui suauissimus Caprarius primum in κισσυβίῳ suo locum tribuit, Pandoram fuisse: quod ne quidem antiquorum glossæ, quæ extant hodie ad illum versum, prætermiserunt:

> Ἔντοσθεν δὲ, γυνὰ, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται.

Tribus credo adducti rationibus. Primo, τὸ γυνὰ de Pandora κατ' ἐξαίρετον sumi existimarunt: quod & in illo Hesiodi veteres notarunt:

> Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
> Ἐσκέδασ'.

Deinde τὸ δαίδαλμα putarunt adiici a poëta ἐπιμελῶς κεκριμένως. Nam in Pandoræ nomine est τὸ ποικίλον καὶ τὸ δαίδαλον τῶν δωρεῶν. Postremo mouit eos vox θεῶν: qui tamen nasum suum non consuluerunt, sed in Theocrito peregrinabantur. Θεῶν δαίδαλμα, dictum est ἰδιάζοντως, vt intra, τυρόεις γάλακτος, οἶνος ἔρανος, χιτὰν ξύσαντα, κεραμα ἀγκελαίω; & infinita alia, quibus impense delectatur poëta. Itaque certum est subtiles illos obseruatores cum acumine suo ἐκπίπτειν, nec applausum nostrum mereri. Videntur tamen illi legisse, τὶ θεῶν δαίδαλμα, non, τί. Priusquam ab hac fœmina recedimus, illud addemus: Non inueniri in illis Theocriti verbis connexionem, quam expectat lector:

> — τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς.
> Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
> Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον.

Pro Ἄλλοκα igitur, quod nunc ὑφὲν legitur in priore, scribo, Ἀλλ' ὄκα.

> Ἀλλ' ὄκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
> Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον.

ὄκα μὲν, ἄλλοκα δὲ. vt apud Homerum, ὅτε, vel ὁτὲ μὲν, ἄλλοτε δέ. οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον Ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον. Nihil verius. Interpres Græcus vitiosam lectionem secutus est. Sed mala merx est fœmina: ægre ab illis diuellimur. Tempus est, vt & reliqua, quæ in illo poculo sunt, inspiciamus. Nam & pauca restant, & quæ nobis ad maiora festinantibus expedienda sunt.

Cap. III.

Ἕλκει ἐς βόλον. χεῖτος & βόλος. fortuna retis. λόγου κολασμός. Theocriti lectio emendata. αἰπολικὸν θέαμα. βαρβαρικὸν θέαμα. Lectio contra Scholiastem vindicata. κισσύβιον Aolicum. permutatio τῶν ἰδιώματα. πυρέεις. ἄρτος πυρεεις. πυρῶντα. Scholiastes emendatus. Theocriti lectio vindicata. Locus præcipuus huius idyllii emendatus. Siculorum mos in designandis personis, rebus, & locis, per fluuios. ὕμνος ἐφ' Ἱμέρᾳ. Primi bucolici carminis argumentum παρ' Ἱμέρᾳ. οἰκήματα ποταμῶν Pindaro. domus Albuneæ Horatio. Thyrsidis σφραγίς. σφραγὶς Theocriti, & in ea locus discussus.

Iis qui picturas intuentur & tabulam spectant, in qua & diuersæ re-

rum feries & argumenta expreſſa ſunt, euenire ſolet, vt doctam artificis manū ſequantur, & vna cum varietate rerum aberrent a ſe ſuauiter, totoque animo vagentur. Idem nobis hoc loco accidit. Tranſimur, nec inuiti ſequimur tamen: neque aliter quam in tabula, aut ſculptoris elegantiam, aut poëtæ miramur artem. Artificioſiſſimus ille πεποιηκώς quiſquis fuit, ſculpſerat in poculo ſuo piſcatorem; quem fecerat, δίκτυον ἐς βόλον ἕλκοντα qui propterea γριπεὺς dicitur.

Τοῖς δὲ μετά, γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τέτυκται.

Λεπράς, ἐφ' ᾇ σπεύδων μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει

ὁ πρέσβυς...

Βόλος, & γρῖπος erant ... λεξίδια, & vocabula quæ eodem trahebantur. Βόλον ἀγοράζειν dicebatur, qui a piſcatoribus, priuſquam rete in terram eductum eſſet, quicquid inesset, emebat. *Fortunam retis* dixit Apuleius. Laërtius in controuerſia illa notiſſima, quæ hinc orta erat, de tripode, *fortunam retis*, modo βόλον, modo γρῖπον vocat. In Thalete: φασὶ γὰρ Ἰωνικούς τινας νεανίσκους βόλον ἀγοράσαι. alibi: Χρόνῳ δὲ Λεβεδίων τινῶν ἁλιέων γρῖπον ὠνησαμένων ἑλκυσθῆναι καὶ τὸν τρίποδα. Caprarius cum dicit:

— κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς,

verecundia vtitur, &, vt antiqui critici dicerent, κολάζει τὸν λόγον: quia tantum de pictura loquitur. quæ ratio viſitatiſſima eſt Homero & Heſiodo in Clypeis; Apollonio vero paſſim, & aliis. Apud Græcum interpretem cum ſcribitur infra: Ὡς δὲ οἱ ᾠδήκαντι. ὅπως εἰσὶν ὠγκωμέναι κατὰ τὸν αὐχένα ἀναπνοῦσι αἱ ἶνες, ſcribe, ὡς δὲ οἱ ᾠδήκαντι: pro quo hodie in Theocrito *ai δὲ* legitur. Sed alteram lectionem agnoſcit vetuſtiſſima Aldina, & ea in quam interpres incidit, quæ melior. In ſequentibus verſus ille cum ſcriberetur:

Πυρναίαις σταφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά,

in animo habuit poëta Homericum illud ex Clypeo:

Ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωήν.

Sed ad magis neceſſaria eamus. Aliquot poſt verſibus lego, θέαμα, nō θάημα. quamuis contra ſentiat magiſter Græcus. Αἰολικὸν θέαμα dictum eadem ratione, qua βαρβαρικὸν θέαμα dixit Lucianus, ἐν τῷ Περὶ οἴκου. Ἐκείνοις μὲν γὰρ, ἐν τῷ πλουτεῖν μόνῳ τὸ θαῦμα, τέχνη δὲ ἢ κάλλος οὐ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον, ἢ τὸ εὔρυθμον οὐ συνείργασται, οὐδὲ καταμέμικται τῷ χρυσῷ, ἀλλ' ἦν βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων, ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ προσῆν. οὐ δὲ γὰρ ἔμελε τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἔφρόντιζον εἰ ἐπαινέσουσιν οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται. οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. Βαρβαρικὸν θέαμα vocat, τὸ πλουτεῖν αὐτὸ τέχνης ἐπιλαμπόμενον, quod ab arte, non a precio commendatur. Ab hac longe aberat θέαμα lepidiſſimi Caprarii, quod ab arte ſola commendatur. Ac propterea fuerunt veteres, qui Αἰολικὸν nihil aliud eſſe exiſtimarent, quam αἰόλον, ποικίλον, ἄγως. Atque ita directe opponeretur; βαρβαρικὸν θέαμα, & Αἰολικόν. Sed non bene concoquamus διαφορίαν eorum, qui etiam μιγνύμενον admittebant. Atqui Αἰολικὸν cur dicatur, obſcurum eſſe non poteſt. Æoles enim, τὸ σκῦφος, κισσύβιον vocabant, & eorum vox ea eſt. Erat præterea Æolicus mercator, a quo tam elegans κισσύβιον erat profectum, ὁ μεταβολεύς qui infra πορθμεὺς & parum accurate πορθμεὺς vocatur.

Τῷ μὲν ἐγὼ πορθμεῖ Καλυδωνίῳ αἶγά τ' ἔδωκα.

κισσύβιον, καὶ τυρόεντα μέγαν λευκοῖο γάλακτος.

Eſt enim Iuriſconſultorum permutatio, vt ex preciis apparet: quæ fit κατ' ἰδιώματα. & proprias merces diuerſarum

rum regionum. Ἰδίωμα autem Siciliæ præcipuum erat τυρὸς, & quicquid illi simile e lacte fiebat, vt tradunt antiqui, & lepidissimi Antiphanis versus.

Ἐξ Ἤλιδος μάγειρος, ἐξ Ἄργους λέβης,
Φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα,
Ἰχθῦς Σικυώνιος, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες,
Τυρὸς Σικελικός.

Et Hermippus:

Αἱ Συράκουσαι δὲ σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσαι.

Sed, nisi fallimur, vox τυρόεις non minus poetæ ἰδίωμα est, quam caseus Siculorum. De eo multa notarunt viri docti, vt & Grammatistæ Græci, sed parum, vt arbitror, ad mentem poetæ. Τυρόεις, dubium non est, quin ἁπλῶς hic ponatur, sicut ἐν τυλῶς vsurpatum fuerat, ab eo, quem Theocritus vbique exprimit, Sophrone. qui suppleuit quod hic desideratur, & ἔξωθεν sumendum est, nimirum ἄρτον. Athenæus: καὶ τυρῶντος ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Παιδικὰ ποιμενικά, Συμβάλλομαι τ' ἐμφαγεῖν ἄρτον γὰρ ἄρτι τυρῶντα τοῖς παιδίοις: qui eodem modo, quo ἄρτον τυρῶντα, alibi ἄρτον πλακίταν dixit. Ex hoc poeta noster sese omnes suas τὰς κατὰ λέξιν ἀρετὰς deriuauit, & sermonem mitigauit. Vnde non temere aliquis ex veteribus notauit olim ἐπὶ τῇ εὑρημένῃ Δωρίδι χάριτι τὸν Θεόκριτον παρὰ τὸν Ἐπίχαρμον καὶ Σώφρονα. Huiusmodi panes e lacte coagulatos habebat antiquitas, aut verius μάζας quasdam, cuiusmodi Hesiodus ἀμολγαίας vocat. Dictum est igitur τυρόεντα μάζαν, allumendo vocem ἄρτον, quæ intelligitur. Si quis vt, apud Sophronem τυρῶντα malit legere Δωρικώτερον, poterit, non repugnante syllabæ διχρόνῳ: quod sæpius extenditur, & apud principem poetarum vtrunque est. Τυρῶντα, sicut πλακοῦντα, βοῦν, & alia, quæ sunt συγκεκομμένα ἐκ τοῦ ἀκριβέστερον δωριαζόντων. Audiebant hoc nomine male Siculi & vicini Itali in re culinaria: quod omnes cibos solerent τυροῦν. vnde illud Archestrati:

Μὴ δὲ παρ' ἀστεΐσι σοι προσίτω τότε παιδὶ,
Μήτε Συρακόσιος μηθεὶς, μήτ' Ἰταλιώτης.
Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευάζειν ἰχθῦς,
Ἀλλὰ διαφθείρουσι τυροῦντες ἅπαντα.

Obliti eramus propemodum glossatoris Græci, apud quem legebatur supra: τέρας κέ τι θυμὸν ἀτύξαι· ἀντὶ τοῦ ἐκπλῆξαι διακένεται, καὶ Ὅμηρος, πατρὸς ὄψιν ἀτυχθείς. Non memineramus tale quid in poeta legi, repugnante præsertim versus modulo; descripsimus igitur πατρὸς ὄψιν ἀτυχθείς. Locum integrum habet Homerica Oaristys.

Ἂψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς.

Versus, partim Grammatici negligentia, quod non insolentes illi faciunt, decurtatus, partim exscriptoris opera corruptus est. Sed hæc minuta sunt, quæ tamen ostendenda erant. In Thyrsidis celebri cantiuncula multa notanda sunt, in qua totus huius idyllii cardo vertitur. vt non frustra ab ea totum idyllium Θύρσις inscribatur. imo vt non frustra reliquis omnibus idylliis, tanquam mistura vetustissimi Bucolici praefixum sit. Multum nos in eo iuuarent Stesichorus aut Timæi res Siculæ, si vel alteruter extaret. Sed priusquam eam percurramus, frustra bene de reliquis sperabimus, nisi aliquid de vno loco statuamus. Caprarii verba sunt paulo antequam Thyrsis odam suam exorditur:

Αἴ κέν μοι τὺ φίλος τὸν ἐφίμερον ὕμνον ἀείσῃς.

Eum locum apparet & interpretis Græci tempore, & diu antea corruptum fuisse; ex glossa quæ extat, ἐάν γε σὺ ὦ φίλος· ἢ σὺ ὦ φίλε ᾄσῃς τὸν ὕμνον τὸν ἐφίμερον. Itaque paulo diutius hic hærendum erit, quandoquidem totius idyllii interest, quo primi Bucolici carminis argumentum continetur, vt hic versus emendetur. Siculi a fluuiis vrbibus suis & locis vicinis nomina imponebant:

ponebant: vt ex autore Gentium, reliquisque, qui eiusdem argumenti aliquid tractarunt, est notissimum. Iidem Siculi non vrbes tantum & locos, sed & res & homines per fluuios vicinos distinguebant. Ita Polyphemus infra ποιμὴν ποτ᾽ Α᾽νάπῳ appellatur.

Α᾽ρά γε πα τῆνον τὸν ποιμένα τὸν ποτ᾽
Α᾽νάπῳ
Τὸν κρατερὸν Πολύφαμον.

Sicut Polyphemus ποιμὴν ποτ᾽ Α᾽νάπῳ dicitur, quod in illo Siciliæ tractu pasceret, sic primum Bucolicum carmen, quod omnium de amoribus Daphnidis primo cani cepit, testibus Æliano & Seruio, dicitur ὕμνος ἐφ᾽ Ι᾽μέρᾳ. Amores autem Daphnidis & totum hoc argumentum ad Himeram gestum fuit. testatur poëta idyll. 7.

ὡς ποκα τᾶς ξενίας ἠράσσατο Δάφνις ὁ
βώτας,
Χ᾽ ὡς ὄρος ἀμφεπολεῖτο, καὶ ὡς δρύες αὐ-
τὸν ἐθρήνευν,
Ι᾽μέρα αἵτε φύοντι παρ᾽ ὄχθαισι ποταμοῖο.

Fuit præterea, vt Theocritus loqueretur, poëta ποθ᾽ Ι᾽μέρᾳ, qui odam illam primo cecinit, Stesichorus nimirum. Ælianus lib. 10. cap. 18. variæ Hist. de Daphnide & hoc hymno agit, quem Caprarius τὸν ἐφ᾽ Ι᾽μέρᾳ ὕμνον vocat, aitque, Στησίχορόν γε τὸν Ι᾽μεραῖον τῆς τοιαύτης μελοποιΐας ὑπάρξασθαι. Videat iam lector Theocriti Venerum non imperitus iudex quam eleganter ὕμνος ἐφ᾽ Ι᾽μέρᾳ dicatur, qui subiectum habuit res ad Himeram fluuium gestas. Vel ὕμνος ἐφ᾽ Ι᾽μέρᾳ, qui ab Himeræo poëta primum cantatus fuit. Scribo igitur:

Αἴ κεν μοι τὺ φίλος τὸν ἐφ᾽ Ι᾽μέρᾳ ὕμνον
ἀείσῃς.

Dores ita loqui sæpe, infra probabimus. Multo pluribus de hac ratione distinguendi omnia per fluuios agemus. Illud præterire non possumus. Pindarus locos fontibus & fluuiis cognomines, quales in Sicilia & Italia fere vrbes erant, vt notant Geographi, οἰκήματα ποταμῶν vocat. Horatius *domos fluuiorum.* quod nunquam in mentem venit viris doctissimis qui tantum operæ in hoc poëta posuerunt. Locus Pindari est Εἰδ. β. Ο᾽λυμπ.

Καμόντες οἳ πολλὰ θυμῷ,
Ι᾽ερὸν ἔσχον οἴκημα
Ποταμοῦ, Σικελίας τ᾽ ἔσαν
ὀφθαλμός·

Agragantem vrbem fluuio cognominem οἴκημα ποταμοῦ dixit. Horatius syluam Albuneam fluuio cognominem *domum Albuneæ* vocauit.

Me nec tam patiens Lacedæmon,
Nec tam Larissæ percussit campus opimæ,
Quam domus Albuneæ resonantis,
Et præceps Anio, & Tiburti lucus, & vda
Mobilibus pomaria riuis.

Quid esset *domus Albuneæ*, nunquam aliter ostendere debebant quam ex illo Pindari loco viri docti. *Domus fluuij*, est, ὁ ὁμώνυμος τοῦ ποταμοῦ τόπος. Quod ante tot annos notarat Aristarchus. Α᾽ρίσταρχος τὴν πόλιν, οἴκημα ποταμοῦ προσαγορευθῆναί φησι, διὰ τὸ ὁμώνυμον εἶναι τῷ ποταμῷ τῷ Α᾽κράγαντι. τὴν γὰρ ὀνομασίαν ἡ πόλις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἔσχε; vt legitur in collectaneis grammaticorum ad Pindarum. Vel hic locus conciliare nobis Theocritum poterat, & animum erigere ad feliciter aliquid in cæteris tentandum. Quod iam melius succedet inuento nomine huius carminis, quod & antiquissimum est, & totius rei Bucolicæ primum, & sine quo frustra in hoc idyllio aliquid conaremur: quod hymnum Himeræum continet. Illum hymnum, cui nos iam nomen inuenimus, inchoaturus doctus ille Thyrsis, ait,

Θύρσις ὅδ᾽ ὡξ Αἴτνας, καὶ Θύρσιδος ἁδέα
φωνά.

In omnibus fere veteribus libris fuit; ἀλλ᾽ ἁ φωνά: in quo cum esset diuina quædam suauitas & sacræ antiquitatis

vestigium, non tamen id animaduerterunt emendatores nescio qui. Inter quos principem facile locum Græcus commentator obtinet, qui cum in veram lectionem incidisse potuerit, quam tamen securus fuerit de loci mente, hac glossa facile testatum reliquit, ὁ ποιμὴν Θύρσις ἐπαινεῖ ἑαυτόν. Ita sensus rei bonæ pluribus deest, quam copia. Totus versus nihil est quam formula: quæ vt magis conspicua sit, maiusculis eam notaremus. Antiqui in omnibus monumentis & scriptis a nomine suo inchoabant: quod in sacris fere omnibus, profanis autem Herodoto & Thucydide videmus. Sic Herodotus: ΗΡΟΔΟΤΟΥ ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΗΟΣ ἹΣΤΟΡΙΑΣ ἈΠΟΔΕΙΞΙΣ ἭΔΕ. Plane eodem modo, patriam, nomen, scriptum nominat, quo noster Thyrsis. eodem plane modo τῷ ἀποδεικτικῷ ὅδε vtitur: quod delicatuli illi dactylorum captatores mutarant. Admirabili simplicitate noster, THYRSIS, inquit, ÆTNÆVS HIC EST, ET HÆC EST THYRSIDIS CANTILENA. Sicut Herodotus, HERODOTI HALICARNASSENSIS HÆC EST HISTORIA. id est, Herodotus Halicarnassensis hic est, & hæc est Herodoti Halicarnassensis historia: multo καθαρώτερον, & idem fere, nisi quod simplicius hoc modo, magisq. antiquitatem spirat. Paulo aliter Thucydides, cuius interpretes duabus de caussis id fieri notabat: Primo propter cognomines: deinde & plagiarios. Πάντως, inquit, μέμνηται τὸ οἰκεῖον ὄνομα τοῦ καὶ ἀρχάς, ἀντιδιαστέλλων ἑαυτὸν τῶν ὁμωνύμων, ἐν τοῖς ἔπεσιν, ἅμα μὲν τὴν αὐτῆς αἰτίαν ἐπὶ κεῖσε, ἅμα δὲ καὶ τὸ μὴ ἕτερόν τινα τὸ αὐτοῦ σφετερίσασθαι σύνταγμα. Particula illa quam ignaui homines tollebant sequentis odæ σφραγὶς est: ita Theognis eiusmodi exordium vocat. Nos illam tanquam ἀκίνητον & rem sacram vindicamus. Thyrsis igitur inchoaturus, hanc σφραγῖδα præmittit:

ΘΥΡΣΙΣ ὉΔ' ὩΞ ΑἸΤΝΑΣ,
ΚΑἸ ΘΥΡΣΙΔΟΣ ἉΔ' Ἁ ΦΩΝΑ'.

Nihil suauius aut venustius. Ego ex ingenio id primum in codice meo notaram, cum postea editiones omnes, vt quæque earum antiquissima erat, aut ex antiquissima expressa, coniecturæ meæ vidi subscribere. Extat antiqua σφραγὶς eiusmodi poetæ nostri, qui cognominem suum Theocritum τὸν Χῖον metuebat, his verbis concepta:

Ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδε γράψα,
Εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρηκοσίων,
υἱὸς Πραξαγόραο, περικλειτῆς τε Φιλίννης.
Μοῦσαν δ' ὀθνείην οὔ τιν' ἐφελκυσάμην.

Si bene poetæ mentem capio, negat se quicquam τῇ Ἰάδι scripsisse: nam hoc maxime ab Ionico suo cognomine se distinguit. Quod si verum est, nec autoritatem rei tam sacræ eleuamus, quid respondebunt quæso tot magistri veteres, qui notarunt Theocritum τῇ Ἰάδι καὶ τῇ Δωρίδι χρῆσθαι, atque ita αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ καταψεύδεσθαι? Quid statuemus de idylliis, quæ manifeste Ἰωνίζει? Quid de illis quibus Grammatici præfixerunt hanc notam, τῇ Ἰάδι? An ἐφελκύσασθαι μοῦσαν ὀθνείην, est, quod plagiarii faciunt? vt illud neget poeta, vnquam se in messem alienam falcem immisisse, aut, solere se σφετερίζεσθαι τὰ τῶν ἄλλων. (quod multi tum temporis faciebant.) Iudicent docti homines. Nos existimamus aut nihil aut parum Theocriti τῷ Συρακοσίῳ esse, in quo ἡ Δωρὶς οὐ χαρακτηρίζεται.

CAP. IIII.

Echenais. Δάφνις ὁ πάσχων. τὰ εἰς τὸν Δάφνιν. *Theocritus emendatus.* Σατάσαι, ζαστάσαι *voces inusitatæ Doricæ. Theocritus contra interpretes multis modis illustratus.* Δύσερως.

ερος. ἀμήχανος. Αἰπολικὴ καὶ Βουκολικὴ τάξις. τ. καὶ ὠ ὀρθοδοξμῶν. Hirqui. Interpres emendatus. διδύκει ἥλιος, ἥλιον δέξασθε. αἰῶ ποτομῶν. ἄγκει. Αἴγιεσι. ἰσχάς ἀπ' Αἰγίλω multa alia.

TIMÆVS rerum Sicularum autor Echenaïdem eam Nympham vocat, cum qua pactum sine ῥῆσιν inierat Daphnis, vt si alio amore distractus fidem falleret, pœnam quam minabantur fata subiret. Eam interpres Græcus Ξενίαν vocat; deceptus male intellecto Theocriti loco, quem infra illustramus. Huic Nymphæ in hoc idyllio, quod hactenus præterfugit doctos homines, partes sermonum tribuuntur, quod apparebit, emendata voce vnica, quam primo loco hoc capite tentabimus. Antiquissimum, vt iam diximus, rei Bucolicæ argumentum est; ὁ πόθος Δάφνις, vel, vt cum veteribus loquar, Δάφνις ὁ Βουκόλος παθὼν τὰ ὑμνέμενα. Carmen, cuius hoc argumentum erat, Hymnus Himeræus dicebatur: quem hoc idyllio, quia corruptus erat locus præcipuus, contineri nemo satis animaduerterat; cum nos supra restituimus. Πάθος illud, quod subiectum hymni Himeræi erat, cuius autor fuit Stesichorus, poeta Himeræus, alii amorem ipsum Daphnidis, alii cæcitatem putant, inter quos est Ælianus, qui primum Bucolicum carmen, cuius formulam hoc idyllium exhibet, modo, πάθος Δάφνιδος, modo, σέρνον ὀφθαλμῶν vocat. Per hoc πάθος Δάφνιδος intra iurat pastor quidam:

Αἴ τι πεδοίκω τὰ Δάφνιδος ἄλγε' ἀφοίμαι.

Virgilius antiquissimam atque adeo primam Bucolici carminis materiam ad Gallum suum transtulit. Tota illa ecloga, quæ propterea nihil potest esse diuinius, τραγῳδία quædam est Daphnidos malorum: quæ, cum omnibus Romanis notissima essent, ac præcipue Gallo, τριβὼς ἀεὶ μύθοις ἔχοντι, & homini poetæ, nihil potuit a rege poetarum fieri vrbanius, qui hoc modo Bucolica sua concludebat, nihil prudentius a Theocrito, qui idylliis Bucolicis, tanquam πρόσωπον πλοκῆς, præmisit τὰ εἰς Δάφνιν: quod argumentum ita siue acceptum siue notum fuit, vt veteres omnia Bucolica, τὰ εἰς Δάφνιν ποιήματα vocarint. Iulianus imperator Misopogone: *Καί τοι κἀ τοῦτ' ἔχει ἔοικεν ὁ πώγων, ὥσπερ τὰ ἄλλα, λιπαρὸς οὐκ ἐπιτήδειος καθαρεύειν, καὶ διὰ τοῦτο, εἶμαι, γλυκυτέροις χείλεσι χρὴ πεφιλῆσθαι, ἃ δὴ ἤδη τις ἔφη τῶν ἐρωτομένων Πανὶ σὺν τῷ Καλλιόπῃ, εἰς τὸ Δάφνιν ποιήματα.* Vocat poetam nescium, seu quicunque ille est qui Αἴτην Ionicum idyllium scripsit, τῶν ἐρωτομένων εἰς Δάφνιν ποιήματα, hoc est, τῶν Βουκολικῶν ἔπια. Vel quia Daphnin præfixerat (vnde suspicari lubet quosdam ab hoc idyllio, quod primo loco legitur, τὰ εἰς Δάφνιν vocasse reliqua) vel quia antiquissimum argumentum est Daphnis. Sicut autem Vlysses Homericus, ita & Daphnis Bucolicus partes diuersas habet: e quibus fiunt εἴδη singula in re Bucolica. Qui huic idyllio χαρακτήρ, est ὁ πόθος: qui idyllio octauo, nono, sexto, est ὁ ἐν ἀκμῇ. Huic πόθῳ τῷ Δάφνιδι nos suppetias feremus vt possumus, quandoquidem a Græcis Grammaticis, quorum glossæ ad nos peruenerunt, siue suo siue temporis vitio, omnia præcipua prætermissa sunt. Initium faciemus ab his versibus:

— ἃ δέ τυ κώρα
Πάσας ἀνὰ κράνας, πάντ' ἄλσεα ποσσὶ φορεῖται
Ζατεῦσ'.

De quo loco longe aliter statuendum est. Dorica sunt vocabula & ex vsu penitus remota, ζατεῦσαι, & quod modo dem citare videtur Hesychius, ζατεῦσαι:

σαι: quod modo est ὑποπίσαι, modo nihil aliud quā φθέγξαι, & dicere. Ζαχῶσαι, inquit, ὑποπίσαι. Δωρικὴ ἡ λέξις· ἀπὸ τοῦ ἐπιχεῖν, καταχεῖν. & infra: Ζαπῶσαι, φωρῦσαι, φθέγξαι, ζημιῶσαι, ὑπονοῆσαι. Scribo nō ζαπῶσαι, sed ζαπῶσαι, sensu longe alio, quam hactenus suspicatus est quisquam. Tota hæc oratio Nymphæ Echenaidis est exprobrantis Daphnidi vulgiuagam Venerem, καὶ ἔρωτα ἄνατον. Iuro Theocriti Veneres locum non esse, qui minus ab interpretibus intellectus sit, cum iis quæ sequuntur, vt ostendemus cum singula considerabimus. Non videbat Græcus interpres quomodo hæc conciliaret, aut quomodo ea quam offendebat Daphnis diceretur ζητεῖν τὸν Δάφνιν, cum potius eum fugere debebat. Excogitauit ergo σχῆμα εἰρωνείας: quo, tanquam condimento aliquo, hoc ἄτοπον dilueret. Sed verba apponamus: Ζαπῶσαι. Αἰολικόν. συμπαθῶς δὲ ταῦτά φησιν ἐπαινοῦσα πάντη δὲ πλανᾶται· ζητοῦσά τι. Εἰρωνευόμενος δὲ λέγει πρὸς αὐτὸν τοῦτο· αὐτὸς γὰρ μᾶλλον ἐζήτει, διὰ τοῦτο καὶ δύσερως. Et mox: Ζαπῶσαι. εἰρωνεύεται· ζητεῖ γὰρ αὐτὸς μᾶλλον, οὐ ζητεῖται ὑπὸ τῆς Νύμφης. ἢ καὶ παρηγορητικὸς ὁ λόγος. Totam propterea orationem putat esse consolantis Daphnidem Priapi: cum sit indignantis puellæ, cui fidem fregerat, quamque inconstantia sua offenderat: itaque tot errores committit, quot verba sequuntur. Antiqui critici non est dubium quin in hoc Theocriti loco partim ζαπῶσαι, ὑποπίσαι, ζητοῦσα exposuerint: partim simpliciter φθέγξαι, quod nobis placet. Sed vtro modo sumas, oratio quæ sequitur ipsius Nymphæ est. Hanc prætermisit Virgilius, qui distinctionem totam vitabat, quam inter βουκολικὴν & Αἰπολικὴν τάξιν Græci statuunt, vnde hæc dependet: ne cogeretur ἀσχημονεῖν. dixit tantum; *tua cara Lycoris alium secuta est*; vt indignationem eius indicaret, tantum abest vt redderet, *te quærit*, sicut vulgo legitur. Quanquam in toto eo loco plusculū sibi permiserit, & iudicio sit vsus suo, vt solent veteres: a quibus qui relligionem & fidem in exprimendis veterum locis requireret, sæpe falleretur. Eundem sensum reliqua omnia quæ sequuntur præstare debebant: quæ hac occasione non minus perperam sunt intellecta. Illud interiicitur tamen, καὶ διὰ αἰσα κείσω. Interpres Græcus cum ait, κώρα καὶ ἔρη· ἐπεὶ γὰρ τὸ πάθος ἐκλείψεις καὶ κρήνας, scribe ἐκθλίψεις. Tota increpatio quæ sequitur nihil aliud est quam libidinosi hominis character, non infelicis. itaque nec vocem δύσερως, nec vocem ἀμήχανος intellexerunt, vt debebant, interpretes: quo factum, vt nihil in tota puellæ oratione perceperint, cum etiam, cuius esset ea, ignorarent. Δύσερως est non qui Græcis dicitur ὁ ἐπὶ κακῷ ἐρῶν, nec quod Grammatistæ volunt, δύσκολον ἔρωτα ἔχων, quomodo ab omnibus acceptum fuit hactenus: nihil minus. Sed qui Xenophonti δύσερως τῶν ἀφροδισίων, Theocrito simpliciter δύσερως dicitur: qui in amorem & libidinem nimium effusus est, nec modum sui habet. Eodem modo & ἀμήχανος, cuius vocis vis in loco simili nondum sat bene Latinis expressa fuit. Poëta de Nestore eodem fere modo bis vsus est, cum vehementiam illam senilem καὶ ὁρμὴν γεροντικὴν exprimit.

— σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι γεραιέ:

Tu nimium mirus homo es senex, nec cessare potes. Vtrunque & δύσερως & ἀμήχανος intensionem hic designat; quod hactenus obseruatum non fuit. Obiicitur Daphnidi amoris inconstantia, & promiscua Venus, vt sequentia docebunt. Sequitur:

Βώτας μὲν ἐλέγευ· νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.

Hæc probant superiora, ac potissimum ea, quæ de voce δύσερως diximus. Conuicium

uicium quo in re pastorali proscindebantur οἱ Αἰπόλοι, erat, quod imitarentur pecoris sui naturam. Atqui λάγνοι & Venerei erant οἱ βάγοι καὶ αἱ αἶγες, Caprariorum pecudes, vt vulgo notum est. tales ergo & illi qui præerant iis. Festiua, lepida, venusta est hæc puellæ oratio: quæ ne puellæ quidem antea esse sciebatur. Dicebaris, inquit, o Daphni, Bubulcus esse, & homo continens: nunc Caprariorum mores induisti. Ita intellige infra locum idyllii 5. vbi canente Comata qui Αἰπόλος erat:

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν Αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα,
Τὰς αἶγας παρελῶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει,

Respondet Lacon, qui Βουκόλος erat:

Κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν Ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν
Ἐκμαίνει· λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα.

Vbi eodem modo οἱ Αἰπόλοι καὶ οἱ Ποιμένες opponuntur. Dixerat Caprarius: Clearista in amorem sui Caprarium allicit. Respondet Pastor: Quid mirum cum hoc & Bubulco fiat? Harum distinctionum in re Bucolica occasionem dedit Poëta: qui Melanthio Αἰπόλῳ, hominis libidinosissimi partes tribuit, qui, absente Vlysse, omnium ancillarum pudorem expugnabat. Contra, Bubulcum socium Eumæi in conseruanda Penelopes pudicitia domi relinquit. Ex his pendet tota venustas. Multum errarunt qui negligenter in re Bucolica has τάξεις distinxerunt. Inter tot Græcorum glossas, quæ ad hunc locum extant, vna tantum vera est. παρ' ὅσον οἱ μὲν Βουκόλοι περὶ τὰ ἀφροδίσια ἐγκρατεῖς· οἱ δὲ Αἰπόλοι, λάγνοι. ἢ δὲ αἰτία, ὅτι κατωφερέστεραι εἰσὶ αἱ αἶγες διδάζουσι τοὺς Αἰπόλους. Reliqua sunt ineptissima: nec digna quæ hic in consilium adhibeantur. Sequitur:

Ὡ' πόλος ὅκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας, οἷα βατεῦνται,
Τάκεται ὀφθαλμώς, ὅτι οὐ τράγος αὐτὸς ἔγεντο.

Et hoc confirmat quod diximus. Est enim τακεδὼν ὀφθαλμοῦ, hominis libidinosi, æmuli, καὶ κατωφερεῖς, & obsceni, character. Eiusmodi τακεδόνας Persius *patrantes oculos* dixit. *patranti fractus ocello.* Virgilius, *hirquos.*

Nouimus & qui te transuersa tuentibus hirquis.

Hirqui enim, testibus grammaticis, *ab animali libidinosissimo dicuntur, oculi in hirquos retorti: quod libido efficit.* Maximus Tyrius hoc quoque inter obscenitates collocat: λιχνεύεται ἡ γλῶττα, τακέδονται οἱ ὀφθαλμοί. Nunquam Caprarii sine insigni ἀσχημοσύνῃ inducuntur: qualis est hæc. Horatius quoque inter alias æmulationis notas hanc addit:

— humor & in genas
Furtim labitur, arguens
Quam lentis penitus macerer ignibus.

Sensus totius loci, &, vt magistri loquuntur, τὸ πᾶν, tale est: Puella per fontes & lucos omnes fertur, atque ita conqueritur: Certe Daphni, in amoribus leuis nimiumque dissultorius es. Hactenus quidem Bubulcus ab omnibus dicebaris: nunc vero Caprariorum mores & inconstantem libidinem plane induisti. Illis enim, quotiescunque suas capras iniri vident, dolent continuo & liquore turpi suffunduntur oculi, quod non ipsi hirci sint. Tibi vero, quotiescunque puellam e triuio ridere vides, oculi liquescunt, quod non cum ea choreas ducas. Non vetabo propterea si quis illud ἁ δ' ἐτὸν κώρα cum Priapi oratione vnico ductu continuet: vt illa quæ sequuntur μιμητικῶς ab illo referantur. Hæc interim verba puellæ sunt. Legitur paulo post in Græco interprete: ἢ λυγίζειν, τοῖς βερυλοις δῆσαι· ἥτις δῆσαι λύγοις περὶ τὸ στόμα εἶναι. καὶ ὅ μόσχος δέδη μόσχοισι λύγοισιν· ἢ θλάσαι. ἀπαλὸς γὰρ ὁ λύγος. Puto scribendum, ἢ θλάσαι. ἀπαλὸς γὰρ ὁ λύγος: vt nimirum λυγίζειν sit θλάσαι, & comminuere. Hominibus

minibus quibus spes omnis præcidebatur, dicebatur δυόμενος ἥλιος: sicut econtra δείξαιτ᾽ ἥλιος, quibus spes aliqua offerebatur subito, & præter omnem expectationem. Paulo post itaque male distinguebatur versus ille,

Ἤδη γὰρ φράσδει πάνθ᾽ ἅλιον ἄμμι· δεδύκει Δάφνις.

vt ostendit Isaacus Casaubonus, quanuis multi aliter senserint. Longus, qui in pastoralibus suis Theocriti imitatorem agit vbique: ηὔχοντο δὴ ταῖς Νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ, καὶ τίνων αὐτοὺς ἐκλύσασθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀγέλαις ἥλιον. Videtur autem occulte in animo habuisse, cum hoc scriberet τὸ πάθος τοῦ Δάφνιδος, quod fuit cæcitas. cæcis enim vere δεδύκει ἥλιος: nam περὶ τοῦ δεδύκειν & eiusmodi supra. Quid, quod antiqui ἡλίου δύσιν signum esse existimabant τοῖς ἤδη τεθνηξομένοις, fati imminentis? qua in re, vt in reliquis, præiuit ille naturæ genius Homerus, qui hoc quasi prognosticon inter alia statuit mortis procorum.

Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή,
Ἱεμένων ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον, ἠέλιος δὲ
Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ᾽ ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.

Vetus interpres: οὐχ᾽ ὡς ἐκλείψεως γεγενημένης, ἀλλ᾽ ὅτι τοῖς μνηστῆρσιν ὁ ἥλιος ἐκλελοίπει. Pluribus Eustathius, qui hanc ipsam Theocriti χρῆσιν ibi adducit. καὶ μέμφονταί τινες τὸ, ἠέλιος οὐρανοῦ ἐξαπόλωλεν, οὐκ ἐνόησαν ἐπὶ τοῦ ἐκλιπεῖν, ἀλλ᾽ ὅτι τοῖς μνηστῆρσι ὁ ἥλιος ἤδη ἐπιλέλοιπεν ὡς τεθνηξομένοις καθὰ καὶ Θεόκριτος, ἥλιον πάντα δεδυκεῖν λέγει τῷ ἤδη θνήσκοντι. Non placet tamen δεδυκεῖν, vt apud Eustathium legitur: non magis quam πεφυκεῖν. Editiones veteres φράσδει constanter, non φράσδη, habent: quæ, si propius rem inspiciamus, sola interpunctione labi potuerunt: vt dubitem, vtrum meliori sensu retineri possit φράσδει, an alterum, φράσδῃ, quod ad Venerem referretur. Alias mens esset: Ἤδη φράσδει πάντα, ἅλιον ἄμμιν δεδύκειν: Iam omnia indicant, nos perijsse, de nobis actum esse. Vt hoc dicat ἤδη ἀπεγνωσμένως διακείμενος, ac propterea libere Veneri obtrectans: nihilo certe deteriore mente, ac fortasse planiore:

Ἤδη γὰρ φράσδει πάνθ᾽ ἅλιον ἄμμι δεδύκειν.

Somniant qui aliter accipiunt & distinguunt. In sequenti versu cum conqueritur idem Daphnis, ὅτι κεἰν ἀΐδᾳ κακὸν ἔσσεται ἄλγος ἔρωτος: nihil aliud significat, quam se futurum triste exemplum reliquis amatoribus. quod ille κακὸν ἄλγος Euripides Phædra dixit κακόν. cuius versiculi hunc locum illustrant,

Ἀτὰρ κακόν γε χ᾽ ἀτέρῳ γενήσομαι
Θανοῦσ᾽, ἵν᾽ εἰδῇ μὴ ᾽πὶ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς
Ὑψηλὸς εἶναι· τῆς νόσου δὲ τῆσδέ μοι
Κοινῇ μετασχὼν, σωφρονεῖν μαθήσεται.

Lepidum vero poetam nostrum, qui maluit versu ab hinc vndecimo ἀδιαφορίαν in duorum temporum syllaba admittere, non obstante duplici quæ sequitur, ἢ κατὰ τὸν ῥυθμὸν ἀτυχεῖν, hoc est, Bucolico metro excidere, quod aliter fieri non poterat, nisi priorem in Δάφνις abbreuiasset, cum scripsit:

Καὶ λέγε, Τὸν βώτας νικῶ Δάφνιν.

Eodem modo paulo post:

Χαίρεθ᾽· ὁ βουκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ᾽ ἀν᾽ ὕλαν,
Οὐκέτ᾽ ἀνὰ δρυμὼς, οὐκ ἄλσεα.

Non debent prætermittere tam curiosam ἄδειαν poetæ studiosi in hoc scripto: cum rei Bucolicæ intersit: & ad ferendum de his iudicium quam maxime necessarium. Apud Græcum interpretem, in Arethusa quod legitur, ita scribe: ἡ Ἀρέθουσα κρήνη ἐν Συρακούσαις, ἢ ἐν Σικελίᾳ, ἥν φασι διὰ πελάγους Ἀλφειὸν συνήκειν. Sed quid sibi vult idem, cum hoc modo Ibycum adducit, ὥς φησιν Ἴβυκος παριστορῶν περὶ τῆς Ὀλυμπίας φιάλης?

Videtur adducere magister locum illius poetæ aliquem, qui de Olympico certamine agebat. Legendum itaque fortasse, περὶ τῆς Ὀλυμπίας πάλης. Ὀλυμπίας πάλη, vt Ὀλυμπίας ἀγών. Cum caussam reddit siue is siue alius Grammaticus, cur Daphnis, φίλος Μοίσαις dicatur, hæc glossa legitur: ἐπεὶ πάντας οἰκείως διέτριβε, scribe, περὶ πάσας. Res manifesta est, φίλος Μοίσαις dicebatur, ἐπεὶ περὶ πάσας οἰκείως διέτριβε. Cum agitur de inuerso rerum ordine moriente optimo Daphnide, notat idem Græcus: πάντα δὲ ἐνηλλαγμένα γένοιτο, κατὰ τὸ, ἄνω ποταμῶν χωροῦσιν αἱ πηγαί. Locus quidem quem affert, Euripidis est, Medea:

> Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν
> Χωροῦσι παγαὶ,
> Καὶ δίκα καὶ πάλιν στρέφεται.

Sed absolute περὶ τῆς ἐνηλλαγμένης φύσεως & inuerso rerum ordine sæpe dicunt elegantes scriptores ἄνω ποταμῶν. Luc. Nεκ. Ἐχρῆν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μετὰ τοῦτον, ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' αὐτόν· ἀναστρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μὲν τὸν ὑπέργηρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτρασιν ἐπικεκυφότα κορύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα, οὐδὲν ἔτι ἡδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον, ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον· ἀποθνήσκειν δὲ καλλίστους, καὶ ἐρρωμενεστάτους νεανίσκους. ἄνω γὰρ ποταμῶν τοῦτό γε. Theocritus cum scripsit, καὶ τὺ δίδου ταῖ αἶγα, lego, δίδοι, Δωρικώτερον. Pindarus: σὺ δὲ πρᾶξιν φίλαν δίδοι. Moris erat veteribus, iis quibus bene volebant, viuendi facilitatem, quæ præter naturam erat, καὶ τὴν παρὰ φύσιν ἀτέλειαν alicuius rei optare: quod suauissimus Caprarius fecit, qui inter alia, admiratione raptus Thyrsidis, precatur vt caricam ex alno legat, vel populo. Sed scribendum est, καὶ ἀπ' αἰγείρω ἰσχάδα τρώγοις, pro quo, Αἰγίλω legitur. Notant autem Grammatici, αἴγειρον, χωρὶς τοῦ ι λέγεσθαι: exemplum adducunt: καὶ αἰγείρων ἔφυσαν ἀμφότεροι. Nihil dici potest, quod aut suauius sit, aut melius huic loco conueniat. Grammaticus tamen, qui etymologias dedit, in hoc Theocriti loco Αἰγίρω legit. δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι παρὰ Θεοκρίτῳ, ἀπ' Αἰγίρω ἰσχάδα τρώγοις, διὰ τοῦ ι γράφεται, ἀπὸ τοῦ Αἴγιρον. ἔστι δὲ Αἴγιρον ὄνομα πόλεως. Scio Theocriti idiotismum esse, ἰσχὰς ἀπ' Αἰγίλω vel Αἰγίρω, sicut infra χαῖρε ἀπ' ἀκείδης: dissimulare tamen non possum placere mirum in modum αἰγείρω, præsertim cum idiotismus maneat. Videant docti.

Cap. V.

Secundi idyllii pars percurritur. Initium idyllii. αὔθεμα. ἀδολεσχία antiquis obseruata. φίλον & ἐμὸν παράλληλα. φίλον ἴδιον. Inscriptio idyllii. Theocriti φαρμακεύτριαι. Simætha. ὤχετ' ἄγων, ὤχετο φεύγων. Interpretis μνημονικὸν ἁμάρτημα. emendatus. iterum. Theocritus emendatus. Simulationes in hoc idyllio. Menandri locus apud interpretes emendatus. τὰ κεχαρισμένα τῶν παρθένων Pindari. κηρὸς σὺν δαίμονι. ἀὴρ σὺν μοίσῃσιν. alia. πολυπράγμονες philosophi. φυτὸν τὸ φυόμενον, γένος τὸ γινόμενον. Hippomanes planta. Poëta a calumnia vindicatus. Nicander emendatus. Interpres Græcus notatus.

In secundo idyllio multa sunt, quæ ignorare non possumus. Eius magna pars sicut mimum olet, & Sophronem spirat, qui alibi in γυναικείοις simile argumentum tractarat; ita fere totum cum μιμητικῶς pronuntiatur & gesticulatione: de quo pluribus ad Comasten. Fidem huius rei nobis vel exordium

exordium facit. Πᾶ μοι ταὶ δάφναι; φέρε Θέστυλι; πᾶ δὲ τὰ φίλτρα; quæ verba cum ſcriberet poëta, in animo habuit cantiunculam quam in tripudio canebant veteres: quæ ἄνθεμα dicebatur. Cuius initium erat: Ποῦ μοι τὰ ῥόδα; ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα; Non longe ab hoc exordio occurrit ſimpliciſſimæ cuiuſdam ἀδολεσχίας ſpecies, qua frequenter vtebantur poëtæ vetuſtiſſimi. Nec alia ratione Simætha maritum ſuum, quem toto hoc idyllio exagitat, φίλον ἄνδρα dixit: ἐμὸν enim & φίλον hic παράλληλα ſunt. Cuius rei ignoratione ſæpe in Homero peccatum eſt. φίλον eſt τὸ ἴδιον. Sicut Pindarus φίλαν τράπεζαν. οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν. id eſt, ἡμετέραν, vel ἰδίαν. Ridiculus propemodum eſſet, qui aliter ſumeret in Heſiodi Theogonia, vbi filius dicitur amputare genitalia φίλῳ πατρί.

— φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Ἐσσυμένως ἤμησε.

apud Cointum Lemniades fœminæ dicuntur mactare φίλους ἀκοίτας.

Αἳ δὲ μέγα ζήλοιο περὶ κραδίῃσι πεσόντος,
Θυμὸν ἀνοιδήσασαι· φίλους δ' ἀνὰ δώματ' ἀκοίτας
Κτεῖνον ἀνηλεγέως ὑπὸ χείρεσιν.

ſed φίλοι ſunt ἴδιοι, vel omnino nihil eſt, quam archaiſmi ſchema. Talia ſunt apud Homerum φίλον ἦτορ, φίλον κῆρ, & infinita alia. Si igitur priori modo accipiamus, erit manifeſta ἀδολεσχία, & quæ priſtini æui ſimplicitatem refert καὶ καθαρότητα, in illo verſu:

Ὥς τὸν ἐμὸν βαρὺν εὖντα φίλον καταθύσομαι
ἄνδρα.

nam ita malim quam ἐμοὶ legere: ſatis enim erat dixiſſe alterum: iam vtrunq. dixit, ἐμὸν φίλον ἄνδρα. Sicut Oppianus ἑὸν φίλον ἡνιοχῆα, ſimili ἀδολεσχίᾳ. Sed propemodum nobis exciderat interpres Græcus, qui de inſcriptione idyllii notat, Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον Φαρμακεύτρια. Athenæus Theocriti Φαρμακευτρίας citat. Θεόκριτος δ' ὁ Συρακούσιος ἐν τῇ Φαρμακευτρίᾳ φησί: & poſtea huius idyllii locum adducit. vnde ſuſpicari pronum eſt; Grammaticos ab argumento ita hoc idyllium indigitaſſe. Non videtur autem aliter inſcribere debuiſſe poëta, quam Simætham, a tam nobili ſcorto: quanquam aliquot eiuſmodi Sophronis inſcriptiones notauimus. Quo magis admirari libet Græculi cuiuſdam ſcholaſtici argutam curioſitatem: quã iam ante quoq. viri magni attigerunt, qui poëtæ ἀπειροκαλίας culpam intendit, quia videlicet Theſtylidis perſonam e mimis deſumpſit. Cuius nomen cum ex antiqua comœdia depromptum ſit, cui illius belli, quo ea nata eſt, inter Megarenſes & Athenienſes, cauſa aſſcribitur, non video quantum inter hanc & illam interſit: aut cur potius a Theſtylide quam a Simætha abſtinere debuerit.

Πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγαράδε
Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι,

ait Comicus Acharnenſibus. Non peccauit igitur, qui γυναικὶ ἐπὶ πορνείᾳ κεκωμῳδημένῃ e Sophrone ſuo ancillam dedit. Itaque Grammatici videant, quibus non ſatis erat, elegantiſſimum poëtæ ſenſum tot ineptiſſimis χολυδείοις peruerſum eſſe: niſi inſuper ἀκαιρίαν ſuam illi imputarent, quem toties male intellexerunt. Nobis certum eſt magnam eorum partem quæ Simæthæ hic tribuuntur, οὐκ ἀνεπιστρέπτως a poeta dici, qualia multa de Daphnide & aliis: quæ multum leporis pepererunt apud veteres, nobis vero ſunt incognita. Non placet quod paulo poſt legitur apud poëtam,

— ἦ ῥά οἱ ἄλλα
Ὤχετ' ἔχων ὅ, τ' Ἔρως ταχινὰς φρένας,
ἅ τ' Ἀφροδίτα.

quæ abſurdam ſententiam efficiunt: quam ſatis habent ita exprimere interpretes: *Nimirum illi alio abiit amor leuem animum*

animum habens & Venus. Scribe: ἦ ῥά οἱ ἄλλα Ὠχετ' ἄγων: Nam ᾤχετ' ἄγων vsitatissimum poetæ est, pro ἦγε. Infra eodem idyllio, ᾤχετο φεύγων, est, ἔφυγε. & idyllio quarto sicut hic, ἄγων νιν ἐπ' Ἀλφεὸν ᾤχετο Μίλων. quod iis nouum non est, qui Platonem legerunt, quo nemo frequentius ita loquitur. Phædone: τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλοῖον, ὥς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεύς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δὶς ἑπτὰ ᾤχετο ἄγων. Accusat inconstantiam non Cupidinis & Veneris, sed Delphidis, cuius mentem Ἔρως ᾤχετο ἄλλα ἄγων. Nam interpres Græcus hæc non tangit, qui fortasse veram lectionem secutus fuisset interpretatione sua. Quanquam parum illi hominum generi tribuere cogamur, ita sæpe vel deprauata sequuntur, vel ipsi corrupti sunt: &, quod plus est, manifesta negligentiæ nota se traducunt. Ecce, ne longe abeamus, cum Aristotelis locū Περὶ ζώων μορίων adducunt, vbi de Iynge loquitur: Καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων μορίων, μεῖζον σίννης αὐτὸ λέγων. Vbi & memoria lapsus, quisquis est, simul & corruptus est. Legitur enim lib. 2. Ζώων ἱστορίας locus ille. Pro σίννης scribendum σπίζης. Verba Philosophi sunt: ὀλίγοι δ' ἡ καλουμένη ἴυγξ. αὕτη δ' ἐστὶ μικρῷ μὲν μείζων σπίζης· τὸ δὲ εἶδος ποικίλον. Non ita longe ab hoc loco scribitur a commentatore: Ταύτῃ δὲ ἀναιρεῖσθαι τὸν Δέλφιδα, καὶ φησὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δεῖναι, καὶ εἴπερ στέρεμνον ἔχει τὸ σῶμα. Scriptum fuit a Græco librario, καὶ φησὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ῥαδινᾶ, literis paucioribus: vt solent festinantes καὶ ἐπιτετμημένως γράφοντες. quod nihil aliud est, quam Ῥαδάμαντα. Itaque scribendum est: καὶ φησὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ῥαδάμαντα. Locus enim Theocriti est:

— τὺ δ' Ἄρτεμι καὶ τὸν ἐν Ἅδα
Κινήσαις Ῥαδάμαντα·

vt nonnulli legebant. nam de hac lectione hic agit: alias pronius esset ἀδάμαντα scribere. Quod sequitur, glossa illius est, — καὶ εἴ τι περ ἀσφαλὲς ἄλλο. ac propterea distinguendum. Interim autem nobis poëta vellit, cum scribit:

Ἄλφιτά τοι πρᾶτον πυρὶ τάκεται. ἀλλ' ἐπίπασσε Θέστυλι δειλαία.

quæ non intellecta fuerunt vt debebant, & quæ sequuntur ea occasione corrupta. Falluntur viri docti, qui ἀλλ' ἐπίπασσε scribi volunt, non autem ἀλλ' ἐπίπασε: Ea vera lectio est, & ad alia nos deducit. Quæ sunt enim τὰ ἄλλα, quæ aspergi vult, aut cur ait Simætha, ἄλφιτα πρᾶτον πυρὶ τάκεται? Nam vtrunque & τὸ ἄλλα & τὸ πρᾶτον aliud quid desiderant, quod postea exprimitur: *Primo, inquit, farina, aut farina quam primo infudimus, absumuntur, infunde & reliqua scelesta Thestyli.* Quæ vox nos ad reliqua dirigit. Præcipuum in veneficiis locum obtinebant οἱ ἅλες, id est sal: quod ne quidem Theocritus prætermisit: quamuis hic inuenire difficile sit. Scribe igitur versu ab hoc tertio:

Πάσσ' ἅλα καὶ λέγε ταῦτα, Τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω.

pro quo male πάσσ' ἅμα legitur. Quod vt magis appareat, sciendum est, quid sit simulatio. Ab hoc versu, Ἄλφιτά τοι, qui exordium est & inchoatio rei magicæ (reliqua enim fuerunt τῆς ὀλολυζούσης Σιμαίθης) vsq. ad illū, Νῦν θυσῶ, quatuor proponuntur simulationes. Prima constat ex sale, quod spargitur: secunda ex lauro, quæ vritur: tertia ex cera, quæ liquefit: quarta ex trocho, qui torquetur. Quid sit in sacris magicis simulatio, non satis perspexerunt viri docti. In simulatione duo requiruntur. vt sit res similis, & assimulata: quæ refert, & quæ exprimitur. Res similes, sunt, ἅλες, δάφνη, κηρὸς, ῥόμβος: qui assimulatur, Delphis. Prima simulatio fit hoc modo: Πάσσ' ἅλα καὶ λέγε, Τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω: id est, *Sparge sal, & exclama hæc verba: Delphidis ossa spargo.* vbi habes veram simulationis formulam.

Nec

Nec aliter ὁ ἀντίδικος Turnebus Virgilii locum intelligere debuit, cum de simulatione agit:

Sparserat & latices simulatos fontis Auerni.

hoc enim vult poëta: *Sparserat aquam, & exclamabat: Auernales aquas spargo.* Nam hoc est simulare in sacris. Primæ simulationis, quæ ex sale sparso constat, exemplum apud Lucianum in Ἑταιρικοῖς habemus, qui diligenter hunc Theocriti locũ expressit. δεήσει δέ τι αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι, οἷον ἱμάτια ἢ κρηπῖδας, ἢ ὀλίγας τῶν τριχῶν, ἤ τι τῶν τοιούτων. M. ἔχω τὰς κρηπῖδας αὐτοῦ. B. ταύτας κρεμάσασα ἐκ πατταλου, ὑποθυμιᾶν τῷ θείῳ, πάττειν καὶ τῶν ἁλῶν ἐπὶ τὸ πῦρ, ἐπιλέγειν δὲ ἀμφοῖν τὰ ὀνόματα, καὶ τὸ ἐκείνου, καὶ τὸ σόν. Legendum itaque, πασσ' ἅλα, sicut apud Lucianum πάττειν τῶν ἁλῶν, Ἀπτικωτέρως. Atque ita procedit simulatio, quæ sine hac voce erat mutila. Sed in Græco interprete circa initium restant adhuc difficultates quædam, quas leui manu expediamus. Apud Euripidem, quem merito σκηνικὸν φιλόσοφον dixerunt veteres, Hippolytus negat sibi Deum vllum placere, qui noctu sit admirabilis: atque hoc nomine & Venerem.

Οὐδείς μ' ἀρέσκει νυκτὶ θαυμαστὸς θεῶν.

Eundem sensum præstare debebant lepidissima Menandri verba, quæ a glossatore Græco afferũtur: quæ nunc contrarium inferunt. δεῖ δὲ, inquit, τοῖς κλευθωμένοις ἔρωσι σιγῆς καὶ νυκτός. Μένανδρος· ὦ νύξ. σοὶ γὰρ δεῖ πλεῖστον Ἀφροδίτης: scribe,

Ὦ νύξ. σὺ γὰρ δεῖ πλεῖστον Ἀφροδίτῃ.

O nox, inquit, *multum ministerio tuo eget Venus.* quanquam, nisi me fallit memoria, vt ab interprete, ita quoque alibi a Plutarcho citatur. Pindarum poëtam scripsisse Παρθένια ex Suidæ catalogo scimus: quod opus κεχωρισμένα τῶν παρθενίων vocasse videtur vetus aliquis magister: qui locum illius laudat paulo ante, pro quo hodie legitur: Πίνδαρος φησὶν ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθενίων· ὅτι τῶν ἱερῶν στεφανοῖ μὲν ἄνδρες ἄρχονται τὸν ἥλιον, αἱ δὲ γυναῖκες τὴν σελήνην. quod quid sit equidem non assequor. Sed proprie Theocrito destinatus est hic labor, cui interdum operam nostram debere cogimur. Sequitur simulatio altera, quæ plangone fit siue pupa cerea: quam Theocritus satis habuit κηρὸν dicere, sed σὺν δαίμονι: quod quale sit, non viderunt. Porro sicut non omnium est iudicare de idiotismis poëtarũ, ita non omnes moniti venustatem eam assequuntur aut admittunt. Non tamen propterea hominis veritatis studiosi est, a semel suscepto officio decedere, si nihil se proficere videat, præsertim in iis, quæ aut ante parum animaduersa aut obseruata, non omnibus persuaderi possunt. Peculiariter vtitur Theocritus aliquot præpositionibus, ex linguæ suæ proprietatibus, quæ singularem elegantiam pariunt: inter quas τὸ σὺν est. Ἀνὴρ σὺν μοίσαισι est ἀνὴρ μουσικός. idyllio 7.

Ἐσθλὸν σὺν μοίσαισι Κυδωνικὸν εὕρομες ἄνδρα.

Φοῖβος σὺν φόρμιγγι, dicitur, ὁ φορμιγκτὴς, vel ὁ φορμίζων. idyll. eod.

— ὅν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδων

Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι.

sic & ἀπὸ aliquando: vt ἰσχὰς ἀπ' Αἰγίλω, χαῖται ἀπ' ἀκάνθας, ἄνδρες ἀπὸ σκηνέων dicuntur luctatores. sicut ibi ἀνὴρ σὺν μοίσαισι, est ὁ μουσικὸς, sic hic κηρὸς σὺν δαίμονι cera sacra dicitur, ὁ κηρὸς τῆς Ἑκάτης: *plango venefica.* Quod mirum fortasse Græco interpreti videretur si viueret: videbitur & aliis. Describit hanc ceram σὺν δαίμονι Eusebius, quæ Græcis dicebatur κηρὸς τῆς θεᾶς, quod Theocrito est, κηρὸς σὺν θεᾷ. vel σὺν δαίμονι. Exstant apud illum versus aliquot lib. 5. De præparatione Euangelica, vbi describitur, & πίχρωμα dicitur. vocat

eam τὸ σύμβολον τῆς Ἑκάτης. Pudet aſcribere locos vbique authorum, ne Rhapſodi videamur: qua ratione hodie chartæ implentur, & minimum quod in ſcriptis legitur authorum eſt. Quomodo iam diſtinguendus ſit hic verſus, apparet. Pergamus. Apud recentiores Græcos inuenias, qui ſapientiæ ſtudium definiant, πολυπραγμοσύνην τὴν περὶ πάντων: qui interdum veteres, Platonem & alios, ita loqui meminerant. Non ſtetit hic ambitio aliorum, qui ipſos philoſophos rerum contemplationi addictos πολυπράγμονας dixerunt ἁπλῶς. Quod a gloſſatore factum eſt, qui Theocritum, de Hippomane παρεξηγοῦντα, cenſoria virgula notauit. ὁ μὲν Θεόκριτός φησι φυτὸν εἶναι τὸ ἱππομανές· οἱ δὲ φυσικοὶ καὶ πολυπράγμονες, οὔ φασι φυτὸν εἶναι, & quæ ſequuntur. Atque vtinam hæc vnius tantum e plebe Grammaticorum cenſura eſſet, nec magnos noſtræ ætatis viros ac philoſophos præcipue in errorem traxiſſet. qui poëtam noſtrum tanquam imperitum philoſophum traducere maluerunt, quam ipſi meliores Grammaticos profiteri: ad quorum tribunal agitanda eſt hæc controuerſia. Γένος & φυτὸν ſæpe χυδαίως ponuntur, vt Atticorum χρῆμα: quorum ratio non ex vſu, ſed ἐκ τῶν πρωτοτύπων & deriuatione dependet. Sicut enim γένος eſt πᾶν τὸ γινόμενον, ita φυτὸν πᾶν τὸ φυόμενον. Vtranque vocem ita idyllio 8. vſurpauit: vbi valles & fluuios θεῖον γένος, herbas & fontes γλυκερὸν φυτὸν vocat. Alter canit:

Ἄγκεα καὶ ποταμοὶ θεῖον γένος.

Alter reſpondet:

Κρᾶναι καὶ βοτάναι γλυκερὸν φυτόν.

eſt enim γλυκερὸν φυτὸν, χρῆμα γλυκερόν. ſicut θεῖον γένος, χρῆμα θεῖον. Tentauit pro poëta aliquid doctus neſcio quis magiſter Græcus, qui notauit, φυτὸν δεῖ ποιεῖν, ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς παλαιοῖς φύεσθαι: item Archilochum τὸ φῦμα φυτὸν dixiſſe. quin & præſtantiſſimus Caſaubonus hic aliquid notabat. Sed vt demus τὸ φυτὸν nihil eſſe aliud quam τὸ ζωὸν, & vulgari more vſurpari, ne ſic quidem ἀλογιστίαν poëtæ euicerint. Primus huius opinionis fuit autor Heſiodus, qui in ſuis Georgicis hanc plantam ab effectis indigetauit. Seruius ad quartum Georg. *Scit lectum eſſe apud Heſiodum herbam eſſe quandam, quæ Hippomanes vocatur, quaſi ἵππου μανία. ſi enim eam comederint equi, furorem patiuntur. Vnde nunc adiecit, Vero quod nomine dicunt. Nam vult illam herbam, abuſiue Hippomanes dictam, quod poſſint equi furere, & alia quacunq. ratione.* Scio quid reſponſuri ſint illi ſiue medici ſiue philoſophi, veriſimile non eſſe, id prætermiſſuros fuiſſe vel Theophraſtum vel Ariſtotelem. Eos nos viciſſim monebimus vt meminerint illius Pliniani, qui in Prooemio lib. 14. deplorat, paucos ſuo tempore noſſe eorum nomina quæ ante mille annos ab Heſiodo commemorata erant. *tanto*, inquit, *priſcorum cura fertilior, aut induſtria felicior fuit.* Adducunt & interpretes Græci Crateuam quendam, qui totam hanc plantam diligenter conſiderauit. Fuit autem Crateuas ille vetus Botanicus, qui ſæpe ab autoribus & interpretibus adducitur: præcipueq. eius ῥιζοτομικά. Locus, quem Grammatici paulo poſt ex Nicandro adducunt, corruptiſſimus eſt: qui niſi hodie extaret, difficulter a nobis emendari poſſet. cum nunc etiam vix ſibi ſimilis videatur. εἴρηται δὲ βδέλλα, inquit, παρὰ τὸ βδάλλειν, ὅ ἐστιν ἐξαμέλγειν τὸ αἷμα. τὸ γὰρ ἀμέλγειν Ἀττικοὶ βδάλλειν λέγουσι. Νίκανδρος. καὶ σωμάτων ἐκβδάλλει ὄγκον. Scribe, Νίκανδρος. ἠὲ σύ γε βδέλλας νέον ὄγκον. Locus integer in Alexipharmacis eſt:

Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν χαίτην δρυὸς ἢ κλάδα κόψας,

Πολλάκι καὶ φηγοῖο πόροις ἀκύλοισιν ὁμήρει.

Ἠὲ σύ γε βδέλλας νέον ὄγκον ἐνισσε πόλλας.

Corrum-

Corrumpendo loco aliquid conferre potuit Grammatici ὀλιγωρία, qui Nicandrum inſpicere non dignatus ſit. ſicut nec Euripidem circa principium idyllii, cum notat, τὰς ἔρωτι κατεχομένας τὴν Σελήνην μετακαλεῖσθαι ζώνθες, ὡς καὶ Εὐριπίδης ποιεῖ Φαίδραν περὶ ἔπλευσαν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱππολύτῳ. Negligentia non minus ſupina. Nam vbi Lunam in Euripidis Hippolyto inuocat Phædra? Legimus illa quidem,

> Δέσποινα δίας Ἄρτεμι λίμνας,
> Καὶ γυμνασίων τῶν ἱπποκρότων,
> Εἴθε γενοίμην ἐν σοῖς δαπέδοις,
> Πώλους Ἐνέτας δαμαζομένα.

At ea ratione & Hippolytus cum venationis præſtitem Dianam vocat, Lunam inuocabit. Sed ſubtiliſſimus doctor, quia aliquoties Luna Ἄρτεμις vocatur, voluit vbicumque Ἄρτεμις inuocatur, ibi quoque inuocari τὴν Σελήνην. Nos eiuſmodi Grammaticorum acumina cum ſpecioſiſſimo nomine appellamus, negligentiam vocamus.

Cap. VI.

Altera ſecundi idyllii pars. Obſcena ὑποκρίσεως *veſtigia.* κροταθεὶς χαλκὸς *ad depulſionem* τῶν φασμάτων. *Locus ex Sophrone expreſſus. optandi & imperandi modus pro eodem. Theocriti locus contra quam vulgo explicatus.* κινήσαις ἀντὶ τοῦ κίνει. *Lectio ambigua apud Theocritum ſublata.* ἡ ἀνάδησις. *coronæ & tæniæ. mos amantium.* ἡ λαμπάδος ἐπαγωγή. *Interpres emendatus.* ἡ ζωφὸς τῆς κανηφορούσης. *Interpres notatus.* γυνὴ Θαψίνη. οἱ φοιτῶντες. φοιτᾶν *in gymnaſio.* παρθένος ἐν θαλάμῳ *Theocrito.* θάλαμος *apud poëtas qui Homerum ſecuti ſunt.* ῥόμβος ἐκ Ἀφροδίτας. φοβεῖν εἰς μανίαν εἰσάγειν. *metus* ἡ μανία. *alia.* φοβεῖσθαι σὺν κακαῖς μανίαις. ἄκρατον ἔρωτος. ἐπιχεῖν. *Theocritus bis emendatus.* ὠκεανὸς ἡ δύσις. θεοὶ ὀπαδοὶ καὶ πάρεδροι.

In hoc idyllio, quod ex manibus fortaſſe depoſuiſſemus, niſi importune nimium interdum argutias exhiberet interpres Græcus, qui partim temporis, partim ſuo vitio corruptus deprauatuſque eſt, multa eiuſmodi extant ὑποκρίσεως veſtigia, quæ interdum parum a fœditate abſunt & nequitia. Oportuit certe quicunque actor hæc ſaltaret mirum in modum laſciuire geſticulatione in his verbis, καὶ σημείοις, vt Ariſtoteles loquitur, περιεργάζεσθαι:

> Καὶ ταχὺ χρὼς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνετο, καὶ τὰ πρόσωπα
> Θερμότερ' ἦς ἢ πρόσθε· καὶ ἐψιθυρίσδομες ἁδύ.

Audis enim motum plane fractum, &, vt Romanus poëta loquitur, exoſſatum. Sed non tam longe quærendum eſt in quo noſtra ſe occupet induſtria. Simætha poſt ſimulationem vltimam, emiſſo furfure, preces ſuas proponit τῇ Ἑκάτῃ, quibus flagitat, vt exoret τὸν κάτω θεόν. Veteres, vt alibi notat Euſtathius, confundebant vtrunque modum, & qui optat & qui imperat: quod illis vnus idemque eſſet. Vnde cum verecunde aliquid maioribus imperabant, εὐχὴν ποιούμενοι hoc proponebant optandi formula, præcipue Dores qui hoc modo impenſe delectantur. Simætha illis verbis, contra quam vulgo ſumuntur, nihil aliud quam precatur & imperat.

> Νῦν θυσῶ τὰ πίτυρα. τὺ δ' Ἄρτεμι καὶ τὸν ἐν ᾅδᾳ
> Κινήσαις Ῥαδάμανθα, καὶ εἴ τι περ ἀσφαλὲς ἄλλο.

Quod ſi cogitaſſet Græcus annotator, nunquam

nunquam dubitasset vtra præferenda lectio fuisset, quæ Ῥαδάμαντα habet an quæ ἀδάμαντα. Κινήσαις κ' ἀδ'. Ego, inquit, *surfures sparguui: tu Iouem Stygium exora, & si quid præterea nobis obstare queat.* In sequentibus cum poeta sub Simæthæ nomine Thestylidem monet,

> Θέστυλι ταὶ κύνες ἄμμιν ἀνὰ πτόλιν ὠρύονται.
>
> Ἁ θεὸς ἐν τριόδοισι· τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει,

notarunt ibi quædam viri docti de æris vsu in sacris, ac præsertim Lunæ, ex omnibus scriptoribus nota: quæ non improbamus. Sed cum hoc scripsit, habebat in animo Sophronem suum, qui τὸ κροταθέντα χαλκὸν dixerat amoliri φάσματα illa, qua Ἑκαταῖα vocabantur. Ac propterea sub aduentum Hecatæ iubet continuo τὸ χαλκὸν κρέειν. Dixerat Sophron, ὁ γὰρ κύων βαΰζας λύει τὰ φάσματα, ὡς καὶ χαλκὸς κροταθείς. Ac propterea fortasse etiam præcessit de canibus, αἱ κύνες ἄμμιν ἀνὰ πτόλιν ὠρύονται. quia ille addiderat τὸ βαΰζαντα κύνα· Cum poëta Delphin e gymnasio redeuntem & athletico oleo perfusum λιπαρόχρων vocat, idem glossator, aut non dissimilis, nimium lepide ἁπαφῆ exponit. Itaque persuademus nobis nunquam hæc eiusmodi scripsisse eos homines, quam cum ocio abundarent, nec aliunde dicta esse scholia quam quod ὑπὸ σχολαζόντων & ignauia diffluentibus conscriberentur. Sed nos huiusmodi vbique prætermittimus: quia eadem temporis iactura refelluntur qua conscripta sunt. Moris inter amatores Athenienses erat, vt qui deperiret aliquam, præsertim meretriculam, postridie quam nomen eius in Ceramico (loco ita dicto) scripsisset, & amore im falsus esset, comum institueret περὶ τὴν ἀνάδεσιν, hoc est, ad iniiciendas eius capiti coronas, cum tæniis. Sic Alcibiades apud Platonem in conuiuio cum corona & tæniis ad Agathonem se confert, ἀναδησόμενος αὐτόν. Verba Platonis sunt in Conuiuio quod diuino nectare sermonum Socratis conditum est. ἄγειν οὖν αὐτὸν παρὰ σφᾶς τήν τε αὐλητρίδα ὑπολαβοῦσαν, καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἀκολούθων, καὶ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὰς θύρας ἐστεφανωμένον αὐτὸν, κιττοῦ τινι στεφάνῳ δασεῖ, καὶ ἴων, καὶ ταινίας ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πάνυ πολλὰς, καὶ εἰπεῖν. Ἄνδρες χαίρετε, μεθύοντα ἄνδρα πάνυ σφόδρα δέξεσθε συμπότην, ἢ ἀπίωμεν ἀναδήσαντες μόνον Ἀγάθωνα ἐφ' ᾧπερ ἤλθομεν. ἐγὼ γάρ τοι, φάναι, χθὲς μὲν οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην ἀφικέσθαι. νῦν δὲ ἥκω ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχων τὰς ταινίας, ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὴν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλὴν (ἐὰν εἴπω οὑτωσὶ) ἀναδήσω. Excusat se Alcibiades, causamque dicit in foro Veneris, quod more consueto postridie eius diei, quo Agathonem σοφώτατον καὶ κάλλιστον esse scripserat, non venisset πρὸς τὴν ἀνάδεσιν. Delphis sponte sua se venturum fuisse ait, nisi a Simætha præoccupatus fuisset, his verbis:

> Ἦνθον γὰρ κἠγὼ, ναὶ τὸν γλυκὺν ἦνθον Ἔρωτα,
>
> Ἢ τρίτος ἠὲ τέταρτος ἐὼν φίλος αὐτίκα νυκτὸς,
>
> Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων,
>
> Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος,
>
> Πάντοσε πορφυρέαισι περιζώστραισιν ἑλικτάν.

Duplici habitu introducitur hic amator: palæstrico; nam e palæstra redibat: comastico; nam ad comum se conferebat. Quæ ad palæstram spectant, nota sunt omnibus. Ad comum spectant τὰ μῆλα αἱ περιζώστραι, & coronæ, quas e capite suo amicæ imponebant: quod ἀναδεῖν dicebant. Eas e populo gestat ille, vt athletam decebat, qui coronam suam in alium vsum conuersurus, Simætham adibat, ac tantisper eam, sicut Alcibiades, in capite gestabat. Quid sit ἀνάδεσις, nec in hoc idyllio,

idyllio, multo minus in eo quod sequitur, vbi maiorem etiam locum habet, viri docti nos docuerunt. In eo Comastes cum corona περὶ τὴν ἀνάδησιν se confert, ad quam cum non admittitur, minatur coronæ solutionem. vnde illud,

Τὸν στέφανον τιλαί με κατ' αὐτίκα λεπτὰ ποιησεῖς. Philostratus in Imaginibus suis τοὺς Μύθους, veluti filios illius fabulatoris, cum tæniis ad Æsopum tanquam amatores venientes facit περὶ τὴν ἀνάδησιν. Δ' ἐκκωμοῦσί σοι οἱ Μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. Addidit τοῦ σοφοῦ, ea ratione qua Plato, τοῦ σοφοῦ καὶ καλλίστου. Sequitur paulo post:

Πάντας καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδας ἦλθον ἐφ' ὑμέας.

quibus verbis minatur Delphis τὴν λαμπάδος ἐπαγωγήν. quæ præcipua violentiæ pars in Como erat. Qui enim post pulsatas fores περὶ τὴν ἀνάδησιν non admittebatur, minabatur λαμπάδα ἐπάγειν Hoc est quod in suo παρακλαυσιθύρῳ tangit Ouidius:

Aut ego iam ferroque ignique paratior ipse,
Quam face sustineo tecta superba petam.

Vbi de morbi sui grauitate conqueritur Simætha, quam ex solo Delphidis aspectu contraxerat, notat interpres Græcus, qui ad illa commentatus est, differentiam quandam scripturæ veteris, his verbis: γράφεται καὶ ἐξάλλαξε· ἀντὶ τοῦ ἐξήλλαξε: scribitur enim apud poëtam:

— ἀλλά μέ τις καπυρὰ νόσος ἐξαλάπαξε.

Viri docti legendum arbitrati sunt: γράφεται καὶ ἐξαλίαξεν· ἀντὶ τοῦ ἐξήρανε. vt hæc sit Grammatici opinio, ἐξηλιάζειν esse τὸ ξηραίνειν. Sed vt nihil dicam de falso syllabæ modulo qui repugnat, propius ad literarum vestigia accedi potest, si scribamus: γράφεται καὶ ἐξάλλαξε· ἀντὶ τοῦ ἐξήλλαξε. de quo dubitandum non est.

Amoris sui primam ansam deriuat in Theocharilam quandam Simætha. Ea custos erat Anaxûs puellæ, quæ in Dianæ pompa a canistris erat. Virgunculæ quæ huic sacro ministerio deligebantur, vel cum matribus caste viuebant ἐν μυχῷ δόμων, vt Homerus loquitur, & interiore ædium parte, vel cum nutricula aliqua, vt virgines reliquæ. Puras enim & intactas ei rei delegabant. Hanc Theocharilam cum τροφὸν vocari audis, memento non alterius fuisse quam τῆς κανηφορούσης. Itaque vox *Anaxûs* ἔξωθεν intelligitur cum dicit, καί μ' ἁ Θευχαρίλα Θρᾷσσα τροφός. Ea occasione Simætham ad spectacula alumnæ suæ, quæ in capite sacra sustinebat, vt Tullius loquitur, trahebat. Quod cum parum recordarentur nescio qui subtiles Grammatistæ notarunt ad hæc verba: καί με ἡ τροφὸς τοῦ Θεοχαρίλου ἡ ἀπὸ τῆς Θρᾴκης ἡ μακαρεῖτις· ἐτελεύτησε γὰρ τὸν βίον δηλονότι. atque ita mira quadam ἐπροσποιήσει virum e fœmina concinnarunt. Paulo post cum ait Simætha,

Καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θάψῳ,

significat se θαψίνην fuisse, vt Comicus loquitur. Hanc θάψου vim non ignorabant Atheniensium mulierculæ: quæ cum pallidas se videri postulabant, aut, vbi cum maritis suis singulari duello congressæ erant, ne tumicum plenæ & ὑπωπιασμέναι in publicũ prodirent, vultum θάψῳ linebant. Itaque Comicus pallidas mulierculas θαψίνας dixit, vel a colore ligni, vel a remedio. Vespis:

Βδε. Ἀληθὲς ὦ πόνηρε· καὶ σὺ δή μοι Χαιρεφῶν
Γυναικὶ κλητεύεις ἐοικὼς θαψίνῃ,
Ἰνοῖ κρεμαμένῃ πρὸς πεδὸν Εὐριπίδου.

itaque & Simætha θαψίνη ea ratione fuit, cum colorem illum induisset, vt morbi & amoris plena. Videntur opponi interdum in Gymnasio οἱ φοιτῶντες

καὶ οἱ καθήμενοι. οἱ φοιτῶντες sunt qui spectaculum præbent & exercentur; οἱ καθήμενοι, qui spectant & luctantes vident. φοιτᾷν certe non minus de corporum quam de animi exercitiis in vsu fuit: nam vtrisque gymnasia patebant. vnde & φοιτηταί. Non aliud puto voluit Theocritus, cum scripsit, Τῆνοι γὰρ φοιτῇ, τῆνοι δὲ οἱ ἁδὺ καθῆσθαι. Nimium frequenter in Theocriti idiotismo lapsi sunt veteres recentioresque. Describit infra Delphis vim Amoris, & potentiam τοῦ ἀγωνιωτάτου τῶν θεῶν Ἔρωτος. Sed ipsa verba habeamus:

> Σὺν δὲ κακαῖς μανίαις καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο
> Καὶ νύμφαν ἐφόβησ' ἔτι δέμνια θερμὰ λιποῖσαν
> Ἀνέρος.

Vbi interpres notat: καὶ παρθένον δὲ ἐκ τοῦ δωματίου ἐφόβησεν· ἀντὶ τοῦ φυγεῖν ἐποίησε σὺν κακαῖς μανίαις, ἤγουν κακῶς μαινομένην· καὶ νύμφην, ἤγουν γυναῖκα ἄνδρα ἔχουσαν, ἐκ τοῦ θαλάμου φυγεῖν ἐποίησεν, ἔτι θερμὴν λιποῦσαν τὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς κοίτην. Multis modis labitur. Nam quid hoc est παρθένον ἐφόβησε, φυγεῖν ἐποίησε, & alterum quod sequitur? Loci συνέχεια & cohærentia talis est. Σὺν κακαῖς μανίαις ἐφόβησε, καὶ παρθένον ἐκ θαλάμου, καὶ νύμφην. Theocritus opponit hæc duo, παρθένον ἐκ θαλάμου, & νύμφην. vt videant omnes quam procul aberrarint & homo Græcus & quotquot nihilo prudentiores fuerunt. Sicut νύμφη dicitur ἡ νεόγαμος, ita παρθένος ἐκ θαλάμου dicitur ἡ μήπω γεγαμημένη, virgo intacta. Παρθένον ἐκ θαλάμοιο dictum ea ratione qua supra, Θύρσις ὁ ἐξ Αἴτνας, ὁ Αἰτναῖος, ἕλκος ἐκ Κύπριος in Polyphemo, & hoc ipso idyllio, ῥόμβος ἐξ Ἀφροδίτας.

> Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας.

Ne quis enim fortasse arbitretur, hoc voluisse poëtam, ὡς ὁ ῥόμβος δινεῖται ἐξ Ἀφροδίτας, magister quidam ἀνέκδοτος, cuius glossis vsi sunt viri docti, ibi notabat, ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας, ὁ ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς Ἀφροδίτης κατεσκευασμένος. Eodem modo, παρθένος ἐκ θαλάμου, ἡ ἔτι ἐν τῷ θαλάμῳ ἀναστρεφομένη. Iam puellas in ea ædium parte versari solere, quam mulieres frequentabant, vt procul a virorum congressibus haberentur, notissimum est. Eum locum ab iis, qui Homerum secuti sunt, θάλαμον dici notarunt veteres. Vnde Phocylides præcipit alibi, virginem diligenter ἐν θαλάμῳ seruare, ne foris conspiciatur, vsque ad nuptiarum tempus.

> Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
> Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆμεν ἐάσῃς.

Eo se cum matribus suis subducebant. Hinc est quod Horatius Pholoæ puellæ iam nubili & maturæ suadet, *vt matrem sequi desinat*, id est, παρθένος ἐκ θαλάμου εἶναι.

> *Tandem desine matrem*
> *Tempestiua sequi viro.*

Hæc & eiusmodi qui leuia esse contendet, id nos ea conditione libenter fatebimur, vt vicissim nobis concedat, satis magna ea esse, quorum ignoratione a tam multis peccatum est. Iam φοβεῖν, est, εἰς μανίαν εἰσάγειν, *insanum reddere*, &, vt Plautus loquitur, *delirum concinnare*. Hesychius, φοβήσας, ἔνθεον ποιήσας. Nec hic aliter accipiendum, quam *attonitus* apud Ouidium:

> *Quid mihi fiet? ait. Sonuerunt cymbala toto*
> *Littore, & attonitâ tympana pulsa manu.*

& Horatius:

> *Ternos ter cyathos attonitus bibat.*

Idem furorem Bacchicum *metum* dixit:

> *Euæ, recenti cor trepidat metu,*
> *Plenoque Bacchi pectore turbidum*
> *Lætatur.*

sic

sic ἐκπεπληγμένον ᾄδεσθαι dixit Comicus, vt noster poëta *attonitum*. Igitur φοβεῖσθαι dicitur hic eleganter ὁ ἐκ τοῦ Ἔρωτος κάτοχος ὤν. Sed Theocritus, vt mos eius est, maluit ζωὸν μανίαις φοβεῖσθαι dicere, vbi φόβος σὺν μανίαις esset vt supra κηρὸς σὺν δαίμονι. Sed telam nostram porro detexamus. Verum est quod notant incomparabiles viri & qui in hoc authore diuinitati suæ præluserunt, χθὲς sæpe nihil aliud esse, quam χθὲς καὶ πρώην, & ad plures dies extendi. Ita *heri* apud Tertullianum forte ad annum & amplius; vt in Apologetico viri sanctissimi, cum legitur: *Nonne & vos quotidie experimentis illuminantibus tenebras antiquitatis, totam illam veterem & squalentem syluam legum nouis Principalium rescriptorum & edictorum securibus truncatis & caditis? Nonne vanissimas Papias leges, quæ ante liberos suscipi cogunt, quam Iuliæ matrimonium contrahi, post tanta authoritatis senectutem, heri Seuerus constantissimus principum exclusit?* Falluntur, qui infra scribunt,

— ἀτὰρ πίον αἰὲν ἔρωτος
Ἀκράτῳ ἐπιχεῖτο·

cum scribendum sit, ἀκράτω. Ἄκρατον ἔρωτος vocauit poëta lusum Siculorum, τὸ Σικελὸν ἀκόντισμα, vt Callimachus loquitur, cottabysmi speciem. Dictum est autem οἶνος ἔρωτος, sicut μῆλα Διωνύσοιο hoc idyllio, & eodem, χιτὼν βύσσοιο, aliaque infinita. Græco interpreti idem placuit; sed corruptus est. Scribe itaque & ibi: τοσοῦτον δὲ ἔφη, ὅτι ἀεὶ αὐτὶ τοῦ συνεχῶς ἀκράτον ἔρωτος ἐπιχεῖτο. addit enim: ἤγουν συνεχῶς ἔπινεν οἶνον ἔρωτος. οἶνος δὲ ἔρωτος, ὃν πίνει τις μεμνημένος τῆς ἐρωμένης, ἢ τοῦ ἐρωμένου. Satis euidenti σημείῳ vtebatur hæc muliercula, ne dicam τεκμηρίῳ, quæ conspecto τῷ ἐρωτικῷ οἴνῳ, quem fundebat Delphis, amare eum iudicabat. Dictum est autem ἐπιχεῖν ἄκρατον, sicut Comicus dixit, ἐπιπίνειν βληχωνίαν.

Τρ. Ὦ φιλτάτη δεῦρ' ἐλθὲ καὶ δός μοι κύσαι.
Ἆρ' ἂν βλαβείην διὰ χρόνου τι σοι δοκῶ
Ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, τῆς ὀπώρας καταδάσας.
Ἑρ. Οὐκ εἴ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν;

Nam vtrobique ἔξωθεν aliquid relinquitur: id nimirum de quo sermo erat. quod in vernacula lingua nostra frequentissimum est. Malim paulo post: Ἦρ' οὖν ἄλλο τι πτερὸν ἔχει; quam Ἦρ' οὐκ. Versu sequenti omnino legendum est.

Νῦν μὰν τοῖς φίλτροις ἐπιθύσομαι.

Sed hoc prius in mentem doctissimo iuueni Iohanni Meursio venit. In versiculo qui a fine quartus est, videtur demum stare posse magistrorum veterum aliis in locis nimis acuta obseruatiuncula, quæ monet apud poëtam interdum ὠκεανὸν esse τὴν δύσιν.

Ἀλλὰ τὺ μὲν χαίροισα, ποτ' ὠκεανὸν τρέπε πώλους
Πότνι'.

Finem faciemus, si ad vltimum versum hoc addamus. Ὀπαδοὶ θεοὶ dicebantur iidem aliquando qui πάρεδροι: qui honoris gratia Iouem comitabantur. Lucianus Encomio Demosthenis: ἀλλ' ὁ μὲν οἴχεται, βίον ἕξων τὸν ἐν Μακάρων νήσοις, Ἡρώων λεγόμενον ἢ τοὺς ἐς ἔσχατον ψυχῶν νομιζομένας ὁδοὺς, ὀπαδός τις δαίμων ἐσόμενος ἐλευθερίου Διός. At poëta noster lepore nimio, τοὺς ἀστέρας, qui semper Lunam comitantur, ὀπαδοὺς τῆς Σελήνης currusq. eius vocauit.

Cap. VII.

Tertium idyllium percurritur. Βουκολιασμοῦ *species.* μελοποιία, ὄρχησις. *Comus bucolicus. abrumpitur aliquoties, & vbi. Sermo* ὑποκριτικός. *Scena idyllii.* εὐόρχης *&* ἐνόρχης. παραχύπτειν. *Græcus interpres emendatus.* ἀστράγαλος. *Theocritus emendatus.* λύσις στεφάνου. *interpretes notati. Theocritus emendatus.*

dasus. iterum. καταιβάτης. καθαίρετης. πεσοῦ γε κείσομαι.

NOBILISSIMVM est Theocriti poëmatium Bucolicum quod Comus inscribitur, in cuius ratione quædam adhuc præterfugisse videntur doctiores. vt in ipso statim limine nobis desidendum sit. Duæ sunt Βουκολιασμοῦ species: μελοποιΐα καὶ ὄρχησις: *carmen & tripudium.* Autorem vtriusque habemus Theocritum. Hesychius: Βουκολιασμὸς, μελοποιΐας πρὸς εἶδος καὶ ὀρχήσεως· ἀμφότερα δὲ ἀγροικικὰ καὶ Θεοκρίτῳ γέγραπται. Ad posteriorem speciem refertur Comus. ita tamen vt sine voce non constet. Hesychius: Κῶμος εἶδος ὀρχήσεως, ποιμένος πρὸς, καὶ μέλη πρός. Comi principium, qui aliquoties postea interrumpitur a Caprario, ibi est:

Ὢ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί.

quæ omnia cum vehementissimo σχηματισμῷ & gesticulatione, pedumque motu pronunciantur: ibi enim exultare incipit pastor. At interpretes quid esset Comus ignorarunt: quo facilius veniam impetrare debent, quod primæ vocis vim non assecuti sint, quæ principium constituit suauissimæ & genuinæ ἐκθέσεως illius quinque priorum versuum, in quibus admirabile est exemplum καθαρότητος. Ita vt, nisi fallor, in scholis suis Rhetorum magistri hoc tanquam perfectissimo canone, cum de hac idea agunt; iam olim vsi sint. Comus abrumpitur cum alibi tum ibi:

Ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός.

Rursus resumitur ibi:

Ἱππομένης ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι.

Rursus desinit post versum illum:

Ὃς τήνων ἐκύρησεν.

In quibus omnibus respirat & interquiescit actor. Necesse est itaque orationem totam, quia repræsentationi conformata est, multa habere queis differat a reliquis: quæ subtilius possemus excutere, nisi alterius instituti essent. Multa dicuntur quæ ipsis legentibus actionem extorquent: sicut antiqui Menandri fabulas agebant, vt intelligerent; Philemonis legebant. Est enim sermo solutus sæpe, & sine copulis aliquot pericommata: quæ res actionem iuuat, καὶ τὴν ὑπόκρισιν κινεῖ. Verissimum autem est pronunciatum eorum, qui hæc diligentius excutiunt: πᾶν τὸ ἀπαθὲς ἀνυπόκριτον. De hac orationis forma inspiciat qui volet, quæ curiose quidam veterum notarunt, & πειθανότητας eorum consulat: in quibus multa tamen inueniet quæ iudicium acuant. Scena ad antrum Amaryllidis est. Pecudes suas acturus pastor Tityro commendat: non secus quam qui in veteri comœdia ad Parabasin se accingunt instrumenta priora deponunt, aut iis tradunt, quos ἀκολούθους dicunt: vt in Pace Comici. Sed & nos hoc agamus. Græcus glossator interpretatur hoc modo vocem ἐνόρχαν, τὸν ὄρχεις μεγάλους ἔχοντα, τὸν τέλειον, ἢ ἡμιτομίαν. Viri docti non male de literis meriti in suis aduersariis notabant scribendum, ἢ μὴ τομίαν. Sed nihil est necesse. Solent Græci Grammatici sæpe locos interpretari, pro diuersitate scripturæ, καὶ τῶν ἀντιγράφων, καὶ τοῦ τόνου. Non est dubium, quin alibi scriptum inuenerit non ἐνόρχαν, sed ἐνόρχαν, διαζωννύμενον: quod est ἡμιτομίαν. Vtranque vocem habes apud eos magistros, qui collegerunt vocabula, τὰ κατὰ διάφορον σημασίαν διαφόρως τονούμενα. quod autores illi ex Theocriti glossatoribus sine vllo dubio compilarant. Suspicari possumus & hoc modo Maronem legisse, qui *caprum* reddidit: nam certe caper dici potest ὁ ἡμιτομίας. atque ita locum non haberet Gelliana obseruatio: quæ τὸ ἐνόρχαν, & τὸ *caprum* pugnare notat. ὁ ἐνόρχας est ὁ ἡμιτομίας. Solebant mulierculæ salaces, & quæ signum

signum amatoribus dabant se gratificari velle, nec difficiles futuras, capite e foribus exerto παρακύπτειν. Comicus Εἰρήνῃ precatur ne Pax sicut meretriculæ solent solummodo παρακύπτῃ, & deinde abeat; sed constanter maneat.

Δέξαι δῆτ' ὦ πολυτιμήτη
Νὴ Δία, καὶ μὴ πάθῃς ἅπερ αἱ
Μοιχευόμεναι δρῶσι γυναῖκες.
Καὶ γὰρ ἐκεῖναι παρακλίνασαι
Τῆς αὐλείας παρακύπτουσι,
Κἄν τις προσέχῃ τὸν νοῦν αὐταῖς
Ἀναχωροῦσι,
Κᾆτ' ἢν ἀπίῃ, παρακύπτουσι.

Hoc est quod pastor conqueritur cum Comum suum exorditur:

— τί μ' οὐκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον
Παρακύπτοισα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον;

Ad illarum vocum postremam notabat Græcus interpres: παροξυτόνως δὲ τὰ τοιαῦτα πλὴν τοῦ ὄξυλος, Παῖδ' ὀλοφυρομένην Ἴτυλον. quæ mutila erant. Nos addidimus, καὶ τοῦ Ἴτυλος, ante locum Homericum. Cum pastor paulo post sibi exitium minatur, totius loci venustas, ex prouerbiali voce καὶ διωτικῇ dependet, τοῦ ἀπάγξασθαι: Lucianus eadem ratione, qui, vt poëta noster, sæpe ex eiusmodi vocibus leporem captat, dixit, ἀπηγξάμην ἄν. quod est, *funditus interiissem.* ἀπέπνιξας ὦ Πάμφιλε, ἀπηγξάμην γὰρ ἄν, εἴ τι τοιοῦτο ἐγένετο. Idem Gallo: οὐκ ἀπάγξῃ ὦ ἀλεκτρυὼν ὁ πάντως οἰόμενος Μιλησίοις ἢ Σαμίοις εἶναι; Sic sæpe Plautus pro eo quod Græcorum Comici κλαύσαι, vel κλαύσει, vel οἰμώζειν σοι λέγω, mavult dicere, *suspende te.* Quod vidit omnium poëtarum maximus, qui cum hunc locum attingeret, satis habuit dicere: *mori me denique coges.* Suauissimam Caprarii ἐννόησιν, quæ sequitur de apicula quam præteruolantem antrum Amaryllidis videbat (ita enim ea verba capio) hoc modo conceperim potius, quam vt iam legitur:

— ἆ δὴ γνοίμαν
Ἁ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ ἐς τεὸν ἄντρον ἱκοίμαν.

Non autem καί. Semel monuimus in hoc idyllio fere omnes periodos esse ἀζευκτικὰς & ἀπολύτους, ac copularum reiicere frequentiam, vt vehementius sit τὸ πάθος: quod & hic nos iuuat. Libet & credere, τό, ἁ βομβεῦσα μέλισσα, digito μιμητικῶς expressum fuisse a pastore: qui ibidem apiculam forte fortuna præteruolantem notabat, dum in Como suo esset. Interpretis Græci fabellam pueris puto somnum conciliare posse, aut nutriculis vsui esse, quæ lallum canunt: hic certe locum habere non potest. Paulo post indignabundus Comastes λύσειν στεφάνα minatur: quod quando fieri soleat Dipnosophista docet.

Τὸν στέφανον τιλαί με καὶ αὐτίκα λεπτὰ ποιησεῖς.

Vbi viris doctis, qui vocem κατωτίκα inter Theocriticas referunt, per nos quidem tacere licuisset. Quam magno enim negligentiæ crimine se obstrinxerint, vel hinc apparet, quod ipsis infantibus puto persuaderi posse, hoc poëtam velle: τὸ στέφανον αὐτίκα ποιήσεις με τίλαι κατὰ λεπτά. Non longe ab hoc versu distinguo,

Ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί ὁ δύσσοος;

secus quam antea excusum erat. Corruptus est locus, qui sequitur paulo post:

Εἶπε καὶ Ἀγροιὼ τἀλαθέα κοσκινόμαντις,

Vbique antiquitas anus incantatrices facit & veneficas, sicut passim Theocritus. idyll. 7.

Ἀμὶν δ' ἀσυχία τε μέλοι, γραία τε παρείη,
Ἅτις ἐπιφθύζοισα, τὰ μὴ καλὰ νόσφιν ἐρύκοι.

&, ne tam longe recedamus, idyll. 6.

Ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν;
Ἁ πρὰν ἀμώντεσσι παρ' Ἱπποκόωντι ποταύλει.

Lego & hic vt ibi, ἁ χαία, non Ἀχαιά. εἶπε καὶ ἁ χαία. Qui lapſus, ducentibus eo literarum veſtigiis, fuit procliuiſſimus. Vide tamen ſtuporem interpretis, qui notat, οὐδέπω γὰρ τὴν χαίαν εἶπε φησίν. quaſi difficile eſſet reponere ἁ χαία. Alius quidam, ſiue idem eſt, addit, ἢ τὴν ἀχοικινὴν τὴν ἐπὶ τῶν ἀχῶν. Ita Græci multarum opinionum profuſiſſimi ſunt, veritatis parciſſimi. Cum παραιβάτις in ſequenti verſu hæc anus dicitur, laudarem & quidem merito Græcum interpretem, ſi quid hoc verbi ſit nos docuiſſet. Sed quod proprium eſſe exiſtimat (quod vltimum Grammatici ἀμηχανοῦντος, & cui aqua hæret, refugium eſt:) quod abſurdiora hoc addat, gratiam noſtram demereri non poteſt. Scimus quid ſuſpenſa manu Euſtathius iudicarit, qui Iliad. 3. ὅτι δὲ ὁ Θεόκριτος τὴν παρ' αὐτῷ ἱεροδακίδα, ἤτοι μισθώτειαν, παραιβάτιν λέγει, καὶ διὰ τί, ζητητέον ἐκεῖ. Potuiſſet, meo iudicio, ſine magna moleſtia commentator ille, in tam libero ſcribendi genere obiter vocis iſtius rationem reddere: nec propterea a conſuetudine ſua receſſiſset. Apud veteres vſque ad Democratis tempora notum eſt omnes lunæ ſoliſque defectus καθαιρέσεις dictos fuiſse: cuius rei rationem nondum ſatis cognitam veneficis aſſcribebant. Hanc eandem magiæ partem καταιβασίαν dixerunt, ſicut apud Athenienſes poſtea omnia in cælo prodigia καταιβασίαι dicebantur. ob quæ eccleſiæ ſæpe, cum de magnis rebus agerent, dimittebantur: quibus ὁ καταιβάτης Ζεὺς præerat. Venefica talis καταιβάτις appellata fuit: quo nomine poſtea omnis incantatrix vocari cepit. Soſiphanes Meleagro:

Μάγοις ἐπῳδαῖς πᾶσα Θεσσαλὶς γυνὴ
Ψευδὴς σελήνης αἰθέρος καταιβάτις.

Theocrito, quæ κοσκινόμαντις dicta fuit, nunc καταιβάτις dicitur: quam Belgico idiomate *een Weermaeſter* appellamus. Facile autem ſcriba feſtinans τὸ παρ in κατ mutare potuit, præſertim ſi ſuccincte ſcripſit. Vt iam duo illi verſus ita ſcribantur:

Εἶπε καὶ ἁ χαία τἀλαθέα κοσκινόμαντις,
Ἁ πρὰν ποιολογεῦσα καταιβάτις.

Nec dubitandum eſt. Veteres critici, qui de orationum formis iudicium ſibi vindicarunt, notabant iam olim, omnem Sophronis leporem in frequentia parœmiarum fuiſſe: nam inquiunt, φύσει γε χαρίεν πρᾶγμά ἐστιν ἡ παροιμία. Eius virtutes cum vbique expreſſerit Theocritus, ne hac quidem parte defecit. Sed vbique tanta feſtiuitate has inſerit, vt ſuauiſſimum ſermonem ſuum, quem oratione fecerat καθαρὸν, his quaſi floſculis redderet δημοτικὸν, & ſaporis omnium: quo nihil concipi poteſt nedum dici venuſtius. Sæpius tamen hæ delitiæ vel fallunt lectorem, vel aliud agentem prætereunt: interdum doctiſſimum quenque ſpecie fallunt. Cuius rei exemplum poſſum manifeſtum dare circa finem huius idyllii. Caprarii iam ἀπονοοῦντος, planeque animum deſpondentis, poſt abſolutum Comum ad antrum Amaryllidis, verba ſunt:

Κεισεῦμαι δὲ πεσών, καὶ τοὶ λύκοι ὧδέ μ' ἔδοντι.

Id omnes hactenus ſimpliciter dici exiſtimarunt, a recumbente paſtore, poſtquam finem canendi feciſſet. Apud veteres, quibus nulla iam ſpes reliqua erat, etiam cum aliud agerent, παροιμιακῶς dicebant: πεσών γε κείσομαι. Strepſiades apud Comicum, poſtquam nullis precibus filio perſuadet, vt Socratis diſciplinæ operam det; nouum remedium adhibet, de quo, tanquam ſpe nondum exhauſta, pronunciat: οὐδὲ πεσών γε κείσομαι.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πεσών γε κείσομαι·
Ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσι θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.

De

De amante, sicut hoc loco vsus est idem Comicus Ἐκκλησιαζούσαις.

Καταδραμοῦσα τὴν θύραν ἄνοιξον

Τήνδ'· εἰ δὲ μὴ, πεσὼν γε κείσομαι.

Solebant eo vti, qui παρακλαυσίθυρον carmen suum ad ianuam amicæ absoluerant. Sicut enim qui violenter ad prostibula grassabantur, minabantur, ἐπάγειν λαμπάδα: sic qui modestiores erant, nec scorti amore irretiti agebant, postquam fores inexorabiles viderant, nec admitti se, exclamabant: πεσὼν γε κείσομαι. Eo quam venuste vtatur noster Caprarius, indicare Græci interpretis fuerat: quem nusquam verba deficiunt, quam vbi prodesse possunt, & docere aliquid quod ignoratum fuit.

Cap. VIII.

Quartū idyllium percurritur. μολγοὶ & ἀμολγοί. Hesychius emendatus. ὁ ἐλαιὸς ὀξυτόνως. interpres emendatus. ὀπώπει ἔλαιον. ἐν ὀφθαλμοῖσι. Callimachus emendatus. λαμπριάδα δαμός. Νήαιθος. διχοτομὴ ἀπὸ μέλλοντος. Κένταυρος ὑγιέστερος. de iisdem alterum. Archilochi versus emendati & suppleti. κνίζειν τινός.

Erat peculiare apud antiquos furti genus, pastoribus mercenariis vsitatissimum, qui absente domino gregem emulgebant: quod hominum genus ἀμολγοὺς dicebant. Eiusmodi crimen est, quod Corydoni circa initium quarti idyllii Battus intentat; cum inquit:

Ἦ πά ψε κρύβδαν τὰ ποθέσπερα πάσας ἀμέλγες;

Ab his furunculis vetus comœdia μολγοὺς & ἀμολγοὺς eos dicebat, qui vrbibus & rebuspublicis, quarum curam susceperant, peculium emulgebant. Hesychius: Ἀμολγοί, οἱ ἀμέλγοντες τὰ δημόσια. item: Μολγός, Ἀριστοφάνης, τάχα δ' ἂν εἴη ἐκ πλήρους ὁ μολγός. ὁ δὲ ἀμέλγων τὰ χρήματα ἀμολγός. ἔνιοι δὲ μολγοὺς ἀκούουσι, τοὺς μοχθηροὺς, τοὺς ἀμέλγοντας τὰ κοινά, κλέπτας, &c. Parum cauti minusque in his literis versati existimare poterant esse Aristophanis verba, quæ a Grammatico adducuntur. sed scribendum est: Μολγός. Ἀριστοφάνης. τάχα δ' ἂν εἴη ἐκ πλήρους ἀμολγός. Mens Grammatici est, μολγὸς nihil aliud esse quam ex plena voce ἀμολγός: quam πλήρη propterea dicit. Locus autem Comici quem respexit, in Equitibus is est.

—ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ πίθη,

Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε.

Vbi diuersorum criticorum de hac voce sententiam recitat commentator. Verba autem Eratosthenis inuolauit Hesychius, qui notarat, μολγὸν καὶ ἀμολγὸν τὸ αὐτόν. ἀμολγοὺς δὲ παρὰ τούτοις λέγεσθαι, τοὺς ἀμέλγοντας τὰ κοινά. Tam honorifica igitur salutatione Corydonem inuadit Battus, qui Ægonis armenta pascebat, tantisper, dum ille præpostero studio ductus, Milonis persuasu, Olympicis certaminibus operam dabat. Cuius hominis ineptam φιλεργίαν vrbano dicterio tangit idem Battus, cum quærit:

Καὶ πόκα τὴνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει;

Quo loco non minus quam Ægon inepte curiosus fuit ille Grammaticus, qui ἐλαιὸν legebat, non ἔλαιον. quod docemur illa Græci interpretis glossa. οὐχ' ὥς τινες ἀναγινώσκουσιν ἐλαιὸν, ὡς ἀραιόν. Existimabat autem ille quisquis fuit ἀρχαιολόγος, ἐλαιὸν ὀξυτόνως peculiariter dictum fuisse τὸ ἀγριέλαιον. ita enim lego, non τὸ ἀγριέλαιον. Obseruat Eustathius, τὸ ἔλαιον, ἀρσενικῶς, esse, quem vulgo ἀγριέλαιον vocant: ἡ μέν τοι, inquit, ἀχρὰς, ἔλαιος κατὰ τὸ Αἴλιον Διονύσιον, ἤγουν ἀγριέλαιος. Videtur præterea hoc voluisse subtilis ille magister, quod interpres

pres colligit, ἐλαιὸν, sacram illam fuisse oleam, quam καλλιστέφανον vocabant. De qua habes apud Aristotelem, ἐν τῷ Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων. quem philosophi locum Grammatici omnes quotquot adduxerunt, partim deprauarunt insigniter, mutilaruntque, partim non inspicere dignati sunt: inter quos & hic noster fuisse videtur, cum Aristotelem adducit. Ἐν τῷ Πανθείῳ ἐστὶν ἐλαία, καλεῖται δὲ καλλιστέφανος· ταύτης δὲ πάντα τὰ φύλλα τῶν λοιπῶν ἐλαιῶν ἐναντία πέφυκεν. ἔξω γὰρ ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς ἔχει τὰ χλωρά. ἀφίησι δὲ τοὺς πτόρθους ὥσπερ ἡ μύρτος εἰς τοὺς στεφάνους συμμέτρους. ἀπὸ ταύτης δὲ φυτὸν λαβὼν ὁ Ἡρακλῆς ἐφύτευσεν ὀλυμπίασιν, ἀφ' ἧς οἱ στέφανοι τοῖς ἀθληταῖς δίδονται. ἔστι δὲ αὕτη παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ποταμόν, σταδίους ἑξήκοντα τοῦ ποταμοῦ ἀπέχουσα. περιῳκοδόμηται δὲ, καὶ ζημία μεγάλη τῷ θιγόντι αὐτῆς ἐστιν. ἀπὸ ταύτης δὲ τὸ φυτὸν λαβόντες ἐφύτευσαν Ἠλεῖοι ἐν ὀλυμπίᾳ καὶ τοὺς στεφάνους ἀπ' αὐτῆς ἔδωκαν. Apud Aristophanis interpretes multa male scripta sunt: apud Sudæ collectores multo plura partim corrupta, partim mutila. e quibus scorsim capita integra criticarum notarum crescerent iis quibus hoc curæ est. Philosophus duas καλλιστεφάνους constituit: alteram apud Eleos, alteram apud Athenienses. De vtra harum magistrum illum loqui existimabimus, cum notat, ἀπέχει σταδίων ὀκτὼ, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης? Parum certe abest, quin eundem eum, quem duo reliqui, locum Philosophi in animo habuisse existimem: si quis rescribat ἑπτὰ, non ὀκτώ. Et potest certe deceptus fuisse homo Græcus, qui Aristotelem negligenter inspexit, legitque, σταδίους ζ τοῦ ποταμοῦ ἀπέχουσα, non ξ. id est, ἑπτὰ, non ἑξήκοντα. Præterea non expressit locum, an fluuium intelligat, an Olympiam: vtrobique enim fuit. vt existimem & mutilum esse & corruptum. Sed nobis hæc tanti non sunt: nec esse debent. Satis fuisset si probasset, ἐλαιὸν ὀξυνόμενον, εἶναι τὴν καλλιστέφανον. Cum Battus negat de Ægone, ὅτι πόκα ὀπώπει ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖς, saluo Grammaticorum acumine, puto potuisse ἔλαιον dici, sicut ab Atticis μύρον, cum myropolium intelligunt; ἰχθῦς, cum forum piscarium; οἶνος, cum cauponam. ita ἔλαιον erit palæstra. Fefellit multos quod additur ἐν ὀφθαλμοῖσιν: quod posterioris Hellenismi est & posteriorum Græcorum, qui ita loquuntur. Tale est illud, τὸ δὲ τέταρτον ἐν πάσῃ δυνάμει ἑρμηνεῦσαι &, χρυσοῖ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείνην ἑπτὰ, ἡρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι, ἐν ὑπερθυρίοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν κλεισίν. id est, simpliciter, ὑπερθυρίοις ἢ κλεισί. Quemodo interdum loquuntur & hi Grammatici: Tale est illud ad 7. idyll. τῷ ἐφίζον ἐν Σικελίᾳ γίνεται ἀγὼν ἐν σκύλλαις. Præterea, quicquid hic redūdat efficit orationis formam puram, & simplicem: alias enim sufficiebat, ὀπώπει. quæ res interdum tamen παρακινδυνευμένη est, & ἀδολεσχίας vitio risum meretur. vt in Hircio notabat vrbane M. Tullius, cum decem mensibus filium in vtero latum esse dixisset. *Quid, aliæ*, inquit, *in penula solent ferre?* Hic sub ipsa orationis idea periculum latet, quæ simplicitatem quærit, & virtuti proximum est: nec tam superest quam adiicitur. Apud Scholiasten quod sequitur ita interpungendum est: βίαν καὶ κράτος. κατὰ τὴν βίαν καὶ κράτος, ἤγουν τὴν ἰσχὺν ἐκ παραλλήλου. ἐείσατο καὶ ἰσοδίζει. nam τὸ καὶ Grammaticis nihil aliud est quam τουτέστιν, cum glossas scribunt, & interpretationi subseruit. Putide argutus fuit, quicunque ad illa poëtæ verba,

Κἤμ' ἔσαθ' ἁ μάτηρ Πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω,

hanc glossam addidit: τὸ ἀμείνονα, ἢ τὸν Αἴγωνα ἔσεσθαι κρείττονα τοῦ Πολυδεύκους, ἢ ἐμέ· τὸ γὰρ κἤμ' ἔσαθ', δύναται εἶναι καὶ ἐμοί ἐστι. Quicquid viro docto quamuis attentissimo

ſimo nunquam in mentem veniret, hoc excogitant illi Græci cum ociantur. Nam quid opus eſt his nugis? quæ fortaſſe tamen autoribus ſuis aliquo labore conſtiterunt. Suauiſſimum eſt illud Batti:

— μὴ φρῶκας σιτίζεται, ὥσπερ ὁ τέττιξ;

Ad quem locum Græcus interpres duos Callimachi locos affert: quos fruſtra coniungendos eſſe viri docti arbitrati ſunt, qui hoc pacto ſcribebant:

— ὥσπερ ἐκεῖναι φρῶκας ἔραζε πεσούσας
Πρωΐκιον ἐνδυκέως τέττιγος εἶδαρ ἔδων.

Quod nunquam ab illis factum fuiſſet, ſi cogitaſſent, priorem ex Apollinis hymno petitum eſſe, qui hodieq. extat.

Οὐ λίπος Α᾽πόλλωνος ἀποστάζουσιν ἔθειραι,
Α᾽λλ᾽ αὐτὴν πανάκειαν· ἐν ἄστει δ᾽ ᾧ κεν ἐκεῖναι
Πρῶκες ἔραζε πέσωσιν, ἀκήρια πάντ᾽ ἐγένοντο.

Apparet itaque quomodo ſcribendum ſit: nam χρήσεις mutilas & ſine integro ſenſu ſæpe adduci, vel Grammaticorum negligentia decurtatas, vel temporis iniuria, nouum non eſt in his ſcholiis. Alterum aliunde adducitur: quod fortaſſe a poëta ita conceptum fuit:

Πρώϊον ἐνδυκέως εἶδαρ ἔδων τρέφεται,

vel vt ab illis emendatum eſt: præterquam quod non placet πρωΐκιον vt ab iis ſumitur. Grammaticus enim quia φρῶκα notarat fieri, ἀπὸ τῆς φρωὶ πέμπεσθαι, locum ex Callimacho adducit, in quo ὁ φρώξ, πρώϊον εἶδαρ dicitur. Præceſſerat enim: τὴν σταγόνα τῆς δρόσου φρῶκα λέγουσιν, ἀπὸ τῆς φρωὶ πέμπεσθαι. Suſpicor illos populares Lampriadæ, quorum paulo poſt notatur egeſtas & miſeria, fuiſſe eos, qui Laciniam habitarent, qui templum Iunonis celeberrimum accolebant, cuius Strabo meminit lib. 8. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Λακίνιον, Ἥρας ἱερὸν, πλούσιον ποτὲ ὑπάρξαν, καὶ πολλῶν ἀναθημάτων μεστόν. Optat illis Battus, vt cum Iunoni ſuæ ſacra facturi ſint, taurum exhauſtum & emaciatum ſorte obtineant, quod & ipſi eſſent homines tum temporis non multum obeſi, ſed miſeri & egeni: qui olim opulentiſſimi fuerant: poſtea in extremam penuriam delapſi. ita ſumo cum κακοχράσμονες dicuntur. Veterum neſcio qui legerunt in poëta κακοχράσμων γὰρ ὁ ταῦρος, non ὁ δᾶμος. quæ res efficit, vt credam τὸ κακοχράσμων ſimul conuenire poſſe & tauro parum obeſo, & exhauſto populo. Dicterium eſt non parum vrbanum in gentis illius ἀπορίαν καὶ ἀμηχανίαν, cum optat, vt λεπτὸς ταῦρος contingat populo κακοχράσμονι, hoc eſt, λεπτῷ καὶ αὐτῷ ὄντι: qualia multa apud Comicos in Megarenſes ſtringuntur. Cum dicit:

— εἴθε λάχοιεν
Τοὶ τῶ Λαμπριάδα τοὶ δαμόται,

ſumo τὸ λάχειν, vt in illo ſcriptoris Attici: ἐπειδὴ πρώτην ἔλαχε τῇ Ε᾽ρεχθηΐδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Dixit enim, εἴθε λάχοιεν ὅκκα θύοντι τᾷ Ἥρᾳ τοιόνδε, quod illi dicerent, εἴθε λάχοιεν θύειν τᾷ Ἥρᾳ τοιοῦτον. Λαχεῖν enim non eſt ſortiri, ſed ſorte conſequi. Scio veriſſimum eſſe, quod notarunt viri magni, legendum eſſe Στομάλιμνον, pro quo inepte irrepſerat, & obtinuerat, τὸ Μάλιμνον. Puto tamen hic certum locum ἐν τῇ Κροτωνιάτιδι deſignari, vbi idyllii ſcena eſt: qui a Troiano loco cognomine dictus ſit. Quod & interpres, ſi bene capio, voluiſſe videtur, cuius verba ita emenda: κατὰ τὴν ἐν Τροίᾳ δὲ Στομάλιμνον πεποιηκὼς καὶ τοῦτο ὀνομάσαι. Scimus vel ex ipſo Geographo in illis tractibus locos pleroſq. & colonias e Troianorum ductas dictaſque eſſe, qui notat, πολλὰς κατοικίας φησὶ, ὧν αἱ πλείους ἐπώνυμοι τῶν Τρώων ἐγένοντο. Troianos enim eo peruenisſe vel ex appellatione Νεαίθου fluuii probat ille: qui a Theocrito Νήαιθος dicitur, ἀδεῶς poëtica:

tica: qui in his longe alia sibi permittit. quod ex appellatione apparet, cuius causam non in Geographo modo, sed & in interprete habes, qui notat: ὠνόμασται δὲ, παρόσον ἐν αὐτῷ νῆας ποτὲ συνέβη καταχαῦσαι Ἑλληνικάς. Sed Strabo insuper addit id a Troianis factum fuisse. De quibus vide illum, & literarum magnum duumuirum, qui ad eum commentatus est. Locum Græci interpretis in κνίζα, qui ὑποσόλοικος est & ἀδιανόητος, ita concipe: νόμος γὰρ ἦν Ἀθηναίοις κατ' ἔτος ἄγειν τὰ θεσμοφόρια ταῦτα. παρθένοι καὶ γυναῖκες τὸν βίον σεμναὶ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τὰς νομίμους βίβλους καὶ ἱερὰς ὑπὲρ τῶν κορυφῶν αὐτῶν ἀνετίθεσαν, καὶ ὡσανεὶ λιτανεύουσαι, ἐπήρχοντο εἰς Ἐλευσῖνα.
Sequitur:

Φεῦ φεῦ. βασεῦνται καὶ ταὶ βόες, ὦ τάλαν αἶγων,

Εἰς ἀΐδαν.

Quid sibi voluit Grammaticus, qui hic notauit, παρείρηται ὅτι κωμικὴ ἡ διαβολή. ἐκεῖνο ἀληθῶς εἴρηται, καὶ κωμικοῖς ἁρμόζουσα καὶ τραγικοῖς: Si bene memini, nihil tale præcessit: quare dubium non est, quin supra exciderit scholion, cuius hic meminerit. Sed quam vocat διαβολὴν in hoc poëtæ loco, nisi vehementer fallor, est, quam subtiles dicendi arbitri, διαβολὴν ἀπὸ μέλλοντος vocant: quæ tamen solorum comicorum non est; sed quia crebrior illis est, κωμικὴν vocauit. Adagionem quã interpres de Crotone affert, hoc modo scribe:

Μάταια τἄλλα παρὰ Κρότωνα τἄστεα.

Affert de eadem similes duas Geographus, quarũ altera, est: Κροτωνιατῶν ἔσχατος πρῶτός ἐστι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων: altera, ὑγιέστερος Κρότωνος. quibus omnibus studium athleticum huius populi ortum dedit, quod tale fuit, vt vnis Olympicis Crotoniatæ septem victores redierint. Geograph. lib. 6. Δοκεῖ δ' ἡ πόλις τά τε πολέμια ἀσκῆσαι, καὶ τὰ περὶ τὴν ἄθλησιν· ἐν μιᾷ γοῦν Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες τῷ σταδίῳ ἑπτὰ ἄνδρες ἅπαντες ὑπῆρξαν Κροτωνιᾶται· ὥστ' εἰκότως εἰρῆσθαι δοκεῖ, διότι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, πρῶτος ἦν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· καὶ τὴν παροιμίαν δὲ ὑγιέστερον Κρότωνος λέγουσαν, ἐντεῦθεν εἰρῆσθαί φασιν, ὡς τοῦ τόπου πρὸς ὑγίειαν καὶ εὐεξίαν ἔχοντός τι φορὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀθλητῶν: quanuis in posteriore a Grammaticorum placitis recesserit Geographus, qui κρότωνα interpretantur, ζωΰφιόν τι τὸ ἐν τοῖς κυσὶ καὶ βουσὶ γιγνόμενον. Sed hæc nihil ad rem. Theocritus cum drama sui idyllii circa Crotonem locaret, nihil in animo habuit quam quod a Geographo commemoratur. Quæ a Corydone paulo post dicuntur, quorum principium est, Αἰνέω τάν τε Κρότωνα· καλὰ πόλις ἅ τε Ζάκυνθος, omnia quasi διὰ μέσου pronunciantur, nec ad institutum magnopere faciunt; sed sunt formulæ: quales in Comaste quasdam & Messoribus obseruauimus. Suauissima est ea consolatio Corydonis, qui, vt Batti ob mortem Amaryllidis luctum minuat, argumento περὶ τοῦ ἀέρος καταστάσεως vtitur,

Χὼ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.

Eadem ad verbũ, paulo tamen fusius, Tertullianus lib. De pallio: *Cæli ambitus nunc sub diuo splendidus, nunc nubilo sordidus; aut imbres ruunt, & si qua missilia cum imbribus, dehinc subsstillum, & denuo sudum.* Mutila sunt verba Grammatici, quæ ad illum leguntur versum. ea ita suppletis; τὸν Δία λέγει τὸν αἴτιον τῶν ὑετῶν, αἰθέρα δὲ αἴτιον τοῦ ἀέρος, ἐν ᾧ συνάγονται αἱ νεφέλαι. Delicatissimi Archilochi poëtæ versiculi partim apud Dionem Chrysostomum, partim apud Galenum leguntur; sed & corruptissimi & mutili vtrobique. Horum partem negligenter satis adducit magister Græcus paulo infra. Sed operæ precium est ipsos sicut emendandi sunt proponere, quos vt a diuersis citantur consarcina-

sarcinauimus: sunt autem Trochæi.

Οὐ φιλέω μέγαν σπατηγὸν, οὐδὲ διαπεπηγμένον,
Οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον, οὐδ' ὑπεξυρημένον,
Α'λλά μοι μικρός τις εἴη, κὴ περὶ κνήμας ἰδεῖν
Ρ'οικὸς, ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσὶ, καρδίας πλέως.

Noluit laboris tantillum ferre Grammaticus, vt saltem partem eorum, quod debebat, ordine citaret: sed neglectis reliquis ad vocem ῥοικὸς festinabat, cuius causa cætera adducebat. Videtur legisse tamen κατὰ κνήμας ἰδεῖν, non περί. Non longe a fine scribitur:

— τὸ γ᾽ ἄρ᾽ λῷον ἦ ῥ' ἔτι μύλλεις
Τὴν ἀπ τᾶν κυπαρισσῶν ἐρωτίδα, τᾶς ποτ' ἐνιάδη;

Lucianus Ε'ταιρικοῖς. κέκλεισται γὰρ κάκεῖνος τῇ Νδείδι. Vox aliquoties ea ratione vsurpata a Dipnosophista, id est, *effli-ctim & perdite amauit*. In postremis Corydonis versibus, prior manifeste claudicat, & e numero est τῶν Cιαζόντων.

Α'κμαί γ' ὦ δειλαῖε. ὥραν γε μὰ αὐτὸς ἐπιθόν.

Scribe: ὡρίαν γε μὰ αὐτὸς ἐπιθόν. Sic idyllio proxime sequenti:

Τὸν μὲν ταὶ ζύεγγα ὡρίαν κλέψαντα Κομάταν.

Mirum hoc non obseruasse præstantissimum Henricum Stephanum: qui toties tam accurate hunc poëtam edidit, cuius manibus non possumus quin bene precemur, quoties inexhaustam eius & incomparabilem diligentiam animaduertimus, quam ad excudendos omnes scriptores optimos tam fideliter contulit. Hoc vltra pensum addamus. Notant glossatores in Σατυρί-σκοις, σαθὴ δὲ ἡ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἐκτυρέωσις. Sed Hesychius, Σάθα, μοῖρα, inquit. scribe μόριον. Et, Σάθη (ita enim scribendum) τὰ ἀνδρεῖα ἀναγκαῖα. Vnde Σάθωνες, quibus supellex illa largior. Nec alio respiciebat qui Platonem Sathonem vocabat: quia τὴν ὑποχλανίδιον Socratis philosophiam amplectebatur, qui Alcibiadem aut Phædoné sub pallio docebat. Panes mox κακόκιαι dicuntur. Nostri Grammatici, qui in Theocritum extant, interpretantur, λάσιοι ἢ κακόδερμοι. At sunt inter antiquos criticos, qui exponunt, κακόχυμος, κακόφθαλμος, κακόσιτος. vt apparet ex illis glossis, quas collegit Hesychius.

Cap. IX.

In quinto idyllio Scholiastes emendatur. Βουκολίαι *veræ.* Βουκολία *quid.* Βουκολίας *species in 5. Theocriti. ira Nympharum deprecatio.* νυμφοληψία. σύριγξ. σύμφις. *interpretum ambitio. Theocritus emendatus.* ναὶ. ὀφθαλμολαίτεσηκότες. *Interpretes aliquoties notantur.* κρίνειν ἐν χάριτι. ὦναξ Παιών. Παιὼν ἢ στωμύλος ἦσθα.

NON ita longe a principio quinti idyllii glossa quædam Græci interpretis legebatur, qua locum hunc Theocriti illustrare videbatur quisquis fuit Grammaticus:

Οὐκ ἀπὸ τᾶς κεράνας σίττ' ἀμνίδες;

ad cũ locũ hæc verba inueni: Περδίκκα, Α'χίλιτα, σίττα, ψίττα, Ποιμενικὰ, Αἰπολικὰ, καὶ Βουκολικὰ ἐπιφθέγματα· εἰσὶ δὲ ἐπιρρήματα. Non ita insanire existimandus est, quicunque illa notarat, vt duas priores voces inter Pastoralia sibila, &, vt ipse ait, Βουκολικὰ ἐπιρρήματα referret. Nos ea eiecimus, causam subodorati: manifeste enim translata esse vidimus ex alio loco, qui paulo post hunc excipit:

— τὺ γὰρ πόκα δῶλε Συβαρίτα
Ε'κτήσω σύριγγα;

vbi notatur: Συβαρίτας δὲ, ὡς Περδίκκας, Α'χίλιτας. sed ibi legendum: Συβαρίτα, ὡς Περδίκκα, Α'χίλιτα: sunt enim omnes

 Dorum

Dorum patrii casus, sicut ipsa vox ad quam notantur. Præcesserat enim: δώλε Συβάρτα. Δωρικῶς κατὰ τὴν φυλήν. Atque hinc manifeste verba illa desumpta erant. Alius Grammaticus, a quo incipiendum fuerat hoc caput, qui argumenta præfixit, cuiusq. eruditionem sæpe admirati sumus, ab his verbis initium facit: Τοῦτο τὸ εἰδύλλιον δραματικώτερόν ἐστι. Inter alia scriptorum genera, quibus antiqui Bucolici scriptores vsi sunt, quorum character nihil aliud est quam κοινισμός quidam, vt ita loquamur, & commistio omnium characterum, siue τὸ δραματικὸν dicas, siue τὸ ἐξηγητικόν, siue τὸ μικτόν, quibus singuli poëtæ vtuntur, est vnum, quod merito δραματικώτερον reliquis omnibus vocatur: quæ vox tamen nondum præcipuum quod in his erat exprimit, τὴν κακολογίαν nimirum & dicteria: quæ si non longe ab amaritudine aberant, βουκολίαι ab hoc scribendi genere dicebantur. Veræ βουκολίας exemplum in quinto Theocriti, in Virgilii tertio habemus: qui vt hoc ipsum indicet, ita eclogam illam concludit:

Non nostrum inter vos tantas componere lites.

Vbi vox *lites* satis indicat τὴν δραματικὴν κακολογίαν, quam toto idyllio expresserat: sicut mos illius est verecunde eiusmodi indicare. Hesychius, βουκολία, κακολογία. vt merito non propter τὸ δραματικὸν & μιμητικόν, quod hic plenius est, sed scommaticam acerbitatem, quæ vehementissima, perfectam βουκολίαν hic habeamus. Ita vt hoc idyllium, verius quam alia aliquot, &, vt Grammatici loquuntur, κατά τι ἐξαίρετον, Βουκολία inscriptum sit. Pergamus. Nympharum quoties meminisset antiquitas, earum iram deprecabantur, hoc est, insaniam, καὶ βλεπεδαιμονίαν. Quibus enim Deæ illæ conspiciebantur; mentis statu excidere putabantur: quod etiam vatibus accidere existimabant, & hariolis: quos νυμφολήπτους dicebant. Hesychius, νυμφόληπτοι, οἱ κατεχόμενοι Νύμφαις, μάντεις δέ εἰσι καὶ ἐνθουσιαστικοί. Hoc voluit sibi Comicus in Pace; apud quem hariolus quidam de Bacide symmysta suo:

Εἰ γὰρ μὴ Νύμφαι γε θεαὶ Βάκιν ἐξαπάτασκον,
Μηδὲ Βάκις θνητούς, μηδ' αὖ Νύμφαι Βάκιν αὐτόν.

Nec aliam poëta Lyricus alibi furoris sui causam statuit, quam Nympharum Bacchique conspectum.

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem, (credite posteri)
Nymphasque discentes, & aures
Capripedum Satyrorum acutas.

Comatas itaque, cui Nympharum nomen exciderat, continuo ἐπιφημίζει; & deprecatur insaniam, quam sibi optabat Lacon si falleret.

Αἴτ' ἐμὲν ἵλαοι τὲ καὶ εὐμενέες τελέθοιεν.

Apud Virgilium Damœtas, ne nomen Nympharum sibi damno esset, addit statim: *sed faciles.*

Et quo, sed faciles, Nymphæ risere sacello.

Theocritus merito alibi eas δεινάς vocat: quod eorum conspectus plerunque contingeret ἐπὶ κακῷ. vnde *lymphati*, vt apud Festum est, ex harum conspectu dicebantur, οἱ ἐνθουσιῶντες, sicut Νυμφόληπτοι Græcis. Vetus formula & consuetudo antiquis erat, miseriam iurandi: sicut hic Daphnidis. Hinc ille quisquis est in collectaneis Grammatici cuiusdam veteris, miseriam suam eo deuenisse dolet, vt iuramentum factus sit. ὁ πρὶν, inquit, ζηλωτὸς καὶ περίβλεπτος, νῦν ὅρκος γέγονα τοῖς πάλαι θαυμάζουσι· κατὰ γὰρ ἐμοῦ ὀμνύουσι συμφορῶν. Vox non Græcorum est, sed barbarorum, *exmara.* ita illi, vt arbitror, ἐλάφου δέρμα dicebant. Εὐμαρίδες enim Grammaticis sunt, qui ex illis pellibus fiebãt calceoli. Hæc res alicunde suboluit subtilissimo,

ſimo neſcio cui Græculo, qui miras nobis hic argutias exhibuit: quaſi hoc in animo habuiſſet Theocritus cum ſcripſit:

Οὐδὲ γὰρ Εὐμάρα τῷ δεσπότᾳ ἧς τοι ἐνδέδυ.

quaſique δ᾽ἁμάρα ſcribendum eſſet. Hoc ſibi volunt illa: λέγει δὲ μηδὲ αὐτὸν τὸ δεσπότην δ᾽ἁμάρᾳ ἐπικεκοιμῆσθαι, ἤγουν δέρματι. & : τὸ δ᾽ἁμάρα δέρματι φασὶν εἶναι, καὶ οὐ κύριον ὄνομα, ὥς τινες, ἵν᾽ ᾖ, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τῷ δεσπότῃ τῷ σῷ δ᾽ἁμάρᾳ καὶ δέρμα τι ἦν, ὥστε ἐνδιδύειν. Adeone illis fluidam memoriam fuiſſe, vt non cogitarint, infra ſcriptum eſſe,

Εὐμάρα δὲ τὰς αἶγας ὁρῇς φίλε τῷ Συβαρίτα?

Vbi loci neſcio quem colorem ſuarum ineptiarum ſaltem probabilem poſſint afferre, vt idem nobis perſuadeant. Sed dementes ſumus qui ad veritatis normam eiuſmodi interpretatiunculas exigimus, cum ipſorum authorum interfuerit nouo aliquo & inuſitato gloſſematio veritati præuaricari: quam nimium ſæpe deſerunt. Quo magis miramur amicum quendam noſtrum ad hunc locum notaſſe quicquid de pellium vſu hoc alibi inuenit. Omnino cum Euſtathio aliiſque ſcribimus paulo poſt, ἔστε κ᾽ ἀπείπῃ non κ᾽ ἀπείπῃς, vel potius, ἔστε, quod Δωρικώτερον volunt: qua de re ſupra aliquid, vbi ſcribendum diximus ἔστε κ᾽ ἀμέλξω, vel ἀμέλξει, non ἀμέλξῃς. Ait Lacon paulo poſt,

Καὶ τίς τρίχας ἀντ᾽ ἐρίων ἐποκίξατο;

Antiqui in eiuſmodi loquendi generibus οὐδεὶς ſubintelligebant. Sic interpres Comici ad illud Α᾽χαρ.

Καὶ τίς εἶδε πώποτε βοῦς κριβανίτας;

Λείπει τὸ οὐδείς, ὡς καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ· τίς ἂν τάδε γηθήσειεν ἰδών; προσυπακουστέον γὰρ τὸ οὐδείς. Sed Comatas quicquid hic ἔξωθεν expectandum erat lepide ſuppleuit, cum reſpondet:

Ὅστις νικασεῖν τὸ πλατίον, ὡς τύ, πεπίθει.

Nihil enim reliquum facit Grammaticorum filiis quod ſuppleant aut intelligant; reuera πρὸς τὸ παχύτερον ἀπαντῶν. Altero ab hinc verſu male tria illa parentheſeos notæ includuntur, (ἴδ᾽ ὁ τράγος ἐστ᾽) vt videbunt qui aures ſubactas in Græciſmo habent. Scribo: Τὺ (ἴδ᾽ ὁ τράγος) ἐστ᾽ ἐρίζεις. τὸ οὗτος, vel ἐστὶ τύ, vt infra, βέντιστ᾽ ἐστί. *Heus tu, Heus bone vir, certa.* Reliqua enim διὰ μέσου κεῖται. Sequitur aliquot poſt verſibus:

Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

In quo loco mira fuit elegantia, maiorque quam ab indoctis emendatoribus animaduerteretur. Scribe:

Θρέψαι ναὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

Ac ſi dicas: *Nutri quaſo lupos, nutri videlicet.* Peculiaris in voce ναὶ venuſtas fuit, quæ obteſtationis nota eſt: vt cum ex aliis tum illo Nonni planum eſt; vbi ſcriptum erat:

Τέσσαρας ἀπήληκας ἐκόσμεεν ἡγεμονῆας,
Καὶ στρατὸν ὀτρύνων, λαοσσόον ἴαχε φωνήν·
Βασσαρίδες καὶ δεῦρο χορεύσατε.

Obſecratur vehementer obteſtaturque vt Bacchæ rem gerant ſtrenue. Legendum eſt ergo ναί.

Βασσαρίδες ναὶ δεῦρο χορεύσατε· δυομενέων δὲ
Κτείνατε βάρβαρα φῦλα, καὶ ἔγχεϊ μίξατε δύσεις.

Eodem modo noſter, niſi quod hic εἰρωνικώτερον eſt, & a ſchemate deſumit gratiam. Θρέψαι ναὶ λυκιδεῖς. *Nutri, videlicet, Nutri, ſi diis places.* Ita legendum tam mihi certum eſt, quam nugari Grammatiſtam, qui θρέψαι exponit, ἐκθρέψειεν ἄν τις. Pudoris impudentiæque ſedem veteres in oculis locabant: quo reſpexit olim acutiſſimi ingenii fæmina Sappho, quam cum amator Alcæus improbum aliquid flagitaſſet, collegit illa rem flagitioſam eſſe, quod pudo-

rem ex oculis tollere non posset. Verba Alcæi erant:

Θέλω τί τ' εἴπην, ἀλλά με κωλύει αἰδώς. Respondit illa: Αἰ δ' ἦχες ἐσθλῶν ἵμερον ἢ καλῶν, Καὶ μήτ' εἴπην γλῶσσ' ἐκύκα κακὸν, Αἰδώς κέν σε οὐκ εἶχεν ὄμματα. Hoc est, quod paulo ante Comatas dixit:

— μέγα δ' ἄχθομαι εἴ τύ με τολμῇς

Ὄμμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπειν.

Dixit enim, ὄμματα ὀρθὰ, quos ἀνεστηκότας ὀφθαλμοὺς, οἱ φυσιογνωμονοῦντες, qui hoc certum impudentiæ signum statuunt. Interpres Græcus infra cum notat, ταφεὶς αὐτὸ τὸ γαμηθεὶς, vocem γαμεῖσθαι sumpsit, vt Iurisconsultorum scholæ, τὸ nubere, cum de viro muliebris patientiæ agunt: sicut alibi de auersa mariti libidine in Codice. Verum quid erat opus ταφεὶς ita interpretari? satis enim per se planum est schema hoc obscenissimũ; licet vox non translatitie sumatur. sed acuti Græci, dum omnia ad τὸ ἔσω νοούμενον referunt, τὸ ἔνδον νοῦ amittunt, & minus multo quam pueri sunt. Quod in sequentibus magis apparet, cum Aristophanis locum adducit. Non vacat nobis lasciuire cum Lacone, qui ad fœdissimũ & vere Αἰπολικὸν scomma Comatæ nimis quam vrbane respondet. Hoc scio, glossæ authorem sensu communi carere, qui vt leporem & χαριεντισμὸν huius loci ostendat, qui in verbis, πυγίσματος & ταφεὶς, totus est, Comicum in partes vocat, apud quem Cleon dicitur ἐν τοῖς ταφαῖς τίλλεσθαι. Vestram fidem, Musæ, potuitne quid ineptum magis aut dissimilius? Apud Comicum Clisthenes κωμῳδεῖται tanquam male vir, quod in pædiconis sui tumulo (honor sit castis auribus) partem illam radat, quæ turpis patientiæ rea erat, τὸ πρωκτόν: sicut alii solebant morientibus amicis, partem oppositam, caput. At vero hoc loco crimen patientiæ Comatas Laconi intenderat: qui vt calumniam retundat, optat illi sepulchrum post mortem non profundius illo pygismate. Notum satis est, inter dirissimas imprecationes & illam fuisse, si cui optabant deesse terram mortuo. Quid autem dissimilius? Sed Græculi ne publica quidem ignominia adduci possent, vt saltem minus loquaces sint. Aliqua præterea iniuria est, Cleonem citare pro Clisthene. Locus Aristophanis Ranis is est:

Τὸν Κλεισθένη δ' ἀκούω

Ἐν ταῖς ταφαῖσι, πρωκτὸν

Τίλλειν ἑαυτοῦ, καὶ σπαράττειν τὰς γνάθους.

Sed eiusmodi multa peccant Grammatici. Hoc ferendum non est, quod locis per se perspicuis maxima cum molestia sua tenebras offundant: quanquam profecto nulla satis profunda nox huic generi nequitiarum esse possit. Mentem etiam Comici, quæ elegantissima est, inepta illa glossa peruertit: ἤγουν, ἐν καιρῷ συνουσιασμοῦ, τὰς τρίχας ἐκτίλλειν τῆς πυγῆς. Argutari enim in voce τάφος voluit, quam & hic & ibi ἀντὶ πυγῆς poni docuit. Sic infra ad locum poetæ, Σκίλλας ἰὼν χαίας, notat: τίλλε φησὶ τὰς παλαιὰς θρίχας τοῦ τάφου σοῦ, ἤγουν τῆς πυγῆς σου. Sed pluris nobis horæ esse debent. Nimis venustus idiotismus est, κεῖσθαι ἐν χάριτι: quod pene a nobis prætermissum erat. a quo ne diuinus quidem Plato sibi abstinendum putauit, cum dixit, ἐν χάριτι ποιεῖν, Phædone. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων εἶεν ἔφη ὦ Σώκρατες. τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιστέλλεις, ἢ περὶ τῶν παίδων, ἢ περὶ ἄλλου του, ὅ, τι ἄν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν. & sequitur: Ἅπερ ἀεὶ λέγω ἔφη ὦ Κρίτων, οὐδὲν καινότερον. ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε, ἅττ' ἂν ποιῆτε, κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε. Deus auerruncus erat ὁ Παιὼν Ἀπόλλων: hunc inuocabant ἀποπτύοντες, καὶ ἀποδιοπομπούμενοι, aut cum aliquid detestarentur. Sic Lacon, vt nimiam Comatæ garrulitatem exploderet, exclamauit,

ὦ Παιὼν,

ὦ Παιὰν, ἦ στωμύλος ἦσθα Κομάτα; nam ita malim quam Παιάν. Quod nihil aliud est, quam, *Dii auerruncassint illam tuam loquacitatem.* Hesychius: Ὦναξ Παιάν. ὦ βασιλεῦ καλὲ παιὼν Ἄπολλον. Sed hæc minutiora sunt: ad speciosiora, si quæ sunt, veniamus.

CAP. X.

Locus Theocriti aliter quam vulgo illustratus. τὸ κομᾶν apud Lacedæmonios. λεπύριον ἀπὸ πρίνοιο. χέδμα πρίνινον. καθαρμός. Theocritus emendatus, item illustratus. φάλαρος, φάλαρος κύων, ἀτηδὴς καὶ ἐπιτηδὴς. ὦ. emendatus Theocriti locus vnus & alter. Theocritus explicatus. Stupor interpretis. παραμυθάνεσθαι. Theocriti locus explicatus. Scille vsus. τίς. τινός πολύς τις defectiue, ἀγαθός τις. alia. Theocritus emendatus. iterum. Συβαρίτης.

NVLLVM in toto hoc idyllio scomma est quod dente careat, & non mordaci aliquo aceto sit τωθαστικὸν καὶ διασυρτικόν: quod sæpe tamen latet, vel alio trahitur. sicut cum Lacon inquit:

> Κὴμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν
> Ἐκμαίνει· λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα.

Quorum versuum vis ex præcedentibus duobus Comatæ dependet, qui dixerat:

> Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα,
> Τὰς αἶγας παρελῶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.

Non intellecta sunt postrema illa Laconis: λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα. Putarunt enim quia Cratidas pueri nomen erat, hoc quod de coma sequitur ad Cratidam referendum esse: sicut eiusmodi pueros, quos in deliciis habebant, etiam Cometas dicebant. Hæc communis omnium hactenus opinio fuisse videtur. Sed falluntur mirum in modum. Philosophus Rhetor. 1. vbi demonstratiui generis locos proponit, inter alia maximam vim habere vult τὰ σημεῖα τῶν παρ' ἑκάστοις ἐπαινουμένων, ita vocat signa eorum, quæ apud singulas gentes laudantur. Hunc locum vt illustret, vtitur exemplo a Lacedæmoniis petito: apud quos ii qui comam alebant nihil indecorum & illiberale committere existimabantur. Verba eius sunt: Καὶ τὰ παρ' ἑκάστοις δὲ ἴδια καλά· καὶ ὅσα σημεῖά ἐστι τῶν παρ' ἑκάστοις ἐπαινουμένων· οἷον ἐν Λακεδαίμονι κομᾶν, καλόν· ἐλευθερίας γὰρ σημεῖον· οὐ γάρ ἐστι κομῶντα ῥᾴδιον οὐδὲν ποιεῖν ἔργον θητικόν. *Pulchra etiam sunt ea,* inquit, *quæ singulis gentibus vsitata sunt. Quæque indicia sunt rerum apud singulos laudatarum. Sicut Lacedæmoniis pulchrum est comam alere: libertatis enim signum est. Neque facile ibi existimant fieri posse, vt, qui comam alat, quicquam, quod illiberale sit, committat.* Noster Lacon, qui τὴν πατρίδα ἐπιγέγραπται, & patriæ nomen gentisque suæ gerit, duobus se Comatæ præfert: dignitate & ordine, quod pastor esset: statu, quia liber & ingenuus. Quod itaque laudat Philosophus in commendatione alicuius, id Lacon in sua præstitit: qui σημεῖον laudum suarum a coma desumit, quam alebat, Laconum more. Nam qui Sybaritam eum esse existimarunt corrupta lectione decepti sunt circa huius idyllii principium, meritoque a clarissimo Casaubono explosi sunt. Diximus supra quomodo οἱ Αἰπόλοι essent hominum genus maxime luxuriosum, fœdum & illiberale, omnium qui circa pecudes versabantur, præterea δυσλοφερεῖς, & qui status controuersiam facile patiebantur: quibus οἱ Βουκόλοι opponebantur tanquam ordo superior, quod liberi

liberi essent, temperati, & sui iuris. dixerat Caprarius. Puella me Caprarium petit, & malo percutit; Respondet Lacon: de Caprario quid mirum est, cum me qui Βουκόλος sim, non Αἰπόλος, amore sui in furorem agat Cratidas? qui, inquam, Pastor sum, liber & ingenuus, longeque alterius quam Caprarius condicionis. Hoc probat adducto e gente sua σημείῳ, apud quam liberaliter educti signum erat certissimum τὸ κομᾷν. Postrema igitur verba, λιπαρὰ δὲ, statum Laconis indicant, non de Cratida dicuntur. Nam & apud Græcorum reliquos liberi homines comam alebant, serui dimittebant. Hinc illud Comici in Auibus:

Ἔπειτα δῆτα δοῦλος ὢν κόμην ἔχεις;

vbi interpres Græcus: διὰ τὸ θρέψαι, δοῦλος εἶναι. ἦν δὲ τῶν ἐλευθέρων τὸ κομᾷν. Hæc mens huius loci, hic sensus. Quod videbunt qui meminerint, nunquam nisi e gentis suæ vsu loqui Laconem. Vnde illa supra:

— τὰ δὲ Κάρνεα καὶ δὴ ἐφέρπει·

quod proprium illius gentis esse ne pueri quidem ignorant. Sed plura sunt, quæ nimium negligenter aut habita erant aut intellecta. Sicut cum idem Lacon canit:

Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀρειμανίδεσσι· αἱ μὲν, ἔχοντι
Λεπτὸν ὑπὸ πρίνοιο λεπύριον· αἱ δὲ μελιχραί.

Ausim affirmare nihil esse in hoc scriptore venustius, & quod tamen minus intellectum sit. Nam Grammatista Græcus quocunque se vertat tandem huc necessitatis redigitur, vt confiteatur, τὸ, ἀπὸ πρίνοιο, & τὸ, μελιχρὸν, opponi. vtrunque enim ad colorem referri certum est. Non animaduertit autem poëtæ idioma peculiare: quod in caussa est vt deliret sæpe. Dictum est λεπύριον ἀπὸ πρίνοιο, vt, χαῖται ἀπ' ἀκάνθης, ἀπ' Αἰγίλω ἰχάς. λεπύριον ἀπὸ πρίνοιο, est, λεπύριον πρίνινον. Iam facile reliqua efficiemus. Notissimum est, arborem illam habere vim βαφικὴν, siue tingendi. Quod Theocritus λεπύριον ἀπὸ πρίνοιο vocat in glande ilicis, Plinius *tunicam rubigine scabram* dixit in glande. χρῶμα πρίνινον & color coccineus idem est: a cocco, quem πρίνου καρπὸν vocant veteres. Theophrastus: φέρει δὲ καὶ παρὰ τὴν βάλανον κόκκον τινὰ φοινικοῦν. Nec aliud est quod ἄνθος πρινὸς vocauit Simonides, quam quod alii πρίνου καρπὸν, apud Plutarchum. ὁ δὲ Σιμωνίδης οὐ λευκόν φησιν εἶναι τὸ ἱστίον τὸ δοθὲν ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἀλλὰ φοινίκεον ἱστίον ὑγρῷ πεφυρμένον πρινὸς ἄνθει ἐριθάλλου. Itaque χρῶμα ἀπὸ πρίνοιο, esset color coccinus; λεπύριον ἀπὸ πρίνοιο, est, ἐρυθρὸν λεπύριον, καὶ φοινικοῦν τι ἔχον. Nihil elegantius. Paulo post iterum condicionem suam Caprario, vt supra, obiicit Pastor, quod non magis quam locus superior animaduersum fuit. Καθαρμοῖς serui distinguebantur a liberis. Vnde καθάρματα eadem ratione qua mastigiæ dicti sunt, quanuis sciam & aliam rationem afferri a veteribus. καθαρμοὶ sunt αἱ μαστιγώσεις, *flagellationes* & *vibices*. Eam vocem ita sumptam non bene ceperant apud Phocylidem interpretes in illo:

Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκέτου εὐφρονέοντος.
Ἁγνεῖαι ψυχῆς, τοῦ σώματός εἰσι καθαρμοί.

Vbi itidem καθαρμοὶ sunt αἱ μαστιγώσεις. *Noli, inquit, consilium reiicere serui: cuius quanuis corpus flagro subiectum est, mens tamen pura esse potest.* Aberrabant qui nescio quid de purgatione afferebant. Hoc est quod Lacon Comatæ obiicit, τοὺς καθαρμοὺς nimirum, cum ait:

Τοῦτο μὲν οὐ μέμναμ'· ὅκα μάν τυ ἐγὼ τῆνδε τὺ δάσας
Εὖ μάλ' ἐκάθηρα, καλῶς μάλα τοῦτό γ' ἴσαμι.

Bene & conuenienter scholasticus aliquis

quis Græcus καθαίρειν exposuit δέρειν. Sed nescio qua fronte etiam illum locũ ad obscenum sensum trahat. Nobis nimis multa sunt eiusmodi: at Grammaticis pauca esse videntur, qui aliquid flagitiosi de suo addunt. Sed hoc prætermiseramus. Cum ait Lacon supra:

Οὐκ ἀπὸ τᾶς δρυὸς ἐστὶ ὁ Κώταρος, ἀπὸ Κυναίθα,
Τουτεῖ βοσκησεῦντι ποτ' ἀντολάς, ὡς ὁ Φάλαρος;

Non potest nobis displicere interpretis diligentia in φάλαρος, qui omnes de eo opiniones veterum, quas inuenit, nobis proposuit: solam tamen prætermittit, quæ vera est. Nihil est familiarius elegantibus scriptoribus, quam voces easdem alibi ἐπιθετικῶς, alibi ἀπολύτως vsurpare. φάλαρος, est, ὁ φάλαρος κύων. idyllio 8.

Ω. πῶ τὰς ἀγέλας ὁ κύων ὁ φάλαρος ὑλακτεῖ;

ὁ φάλαρος dicitur, sicut vulgaria illa quæ a Grammaticorum filiis magno numero notantur, ὁ πῶϋξ, ὁ βροτὸς, & hoc ipso idyllio, αἱ μηκάδες, quæ omnia ἀπολύτως dicuntur. Si quis velit simpliciter κύνειον esse, ἀπὸ κυνὶ, per me illud licebit. Sed vt pro ὡς ὧ scribatur in eo versu de quo agimus, non nostra modo, sed & Asclepiadis & omnium interest, qui, τὸ, φάλαρος, vel χοιρεῖον, vel ὄρος, vel aliud simile olim sunt interpretati: quorum omnium criticorum diligenter sententias studiosi collegerunt, aut quocunq. eos nomine appellabimus, qui has nobis extare voluerunt farragines. Idem imposuit editoribus paulo ante in illo versu:

Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, ἆ τι μυρικαι.

Legendum enim ὧ: quod & in primo idyllio emendandum est, vbi idem versus legitur κατὰ λέξιν. Existimarunt poni ὡς ἀντὶ τοῦ πρὸς, quod Ἀττικώτερον esset, cum omnino sit ὧ, ἀντὶ τοῦ ὅπου, Δωρικῶς. Sic infra, ὧ βάθος ὕλας legebatur, cum ὧ & Græcus interpres legerit, & viri docti rescripserint. Sic hoc loco, βοσκησεῦντι, inquit, πρὸς ἀνατολὰς ὅπου ὁ φάλαρος. Latini interpretes τὸ ὡς existimarunt sumi ἀντὶ τοῦ ὥσπερ: atque ita Phalarus pecudis nomen esset. Græci videntur legisse vt nos emendauimus: nam quomodo aliter, ἔνθα, redderẽt? Sed supra errabant ad illud, ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, cum εἰς interpretarentur, & vitiosæ lectioni crederent. Ab his locis non ita longe legitur:

Ἤδη τις Μόρσων πικραίνεται; οὐχὶ σαφηνεῖ;
Σκίλλας ἰὼν γραίας ἀπὸ σάματος αὐτίκα τίλλοις.

In quibus versibus quomodo vt merentur stuporem Græculorum exagitabimus? Quorum error leuior nobis videri posset, nisi & authoritate nocuisset, reliquique eum secuti essent. Non arbitror posse peius quenquam de loco aliquo mereri, quam interpres Græcus fecit cum, οὐχὶ σαφηνεῖ, interpretatus est, οὐκ ἐνόησας; οὐ κατὰ τὶ σαφηνίζεις; cum ex hoc sequens versus plane pendeat, eiusque sensus. de quo quid non somniarunt interpretes? Hinc profundæ illæ ineptiæ: Σκίλλα εἶδος βοτάνης πάντη ἀγρίου: & illa vbi mentem posterioris versiculi tangit, vt sibi videtur: ἄξιος εἶ φησὶ μᾶλλον ἀπελθεῖν εἰς τὰ μνημεῖα, καὶ τὰς γεγηρακυίας καὶ παλαιὰς καὶ ξηρὰς σκίλλας τίλλειν, ἤπερ ἐμοὶ ἐρίζειν. Sed nihil est infelicius Grammatico, cum semel delirare cœpit: strenue enim & confidenter nugatur. Postremo quid sterilius illis, vbi obscenum etiam ex his sensum elicit? quem adducere me pudet. Adolescentes sumus: sancta est hæc ætas nostra. Est igitur mens loci huius longe alia, quam perpendamus. Sicut παρακούειν & παραφρονεῖν in sensibus contraria sunt, τῷ ἀκούειν & τῷ φρονεῖν: sic παραισθάνεσθαι & αἰσθάνεσθαι eodem modo. Quæ duo cum idem inter se designare putarint,

rint, pugnant: cum alterum ſit ſicut φρονεῖν, alterum ſicut παραφρονεῖν, non ſecus quam aliud eſt ὀπλίζεσθαι, aliud παροπλίζεσθαι. Ita Cato apud magnum ſcriptorem Plutarchum, cum eripi ſibi & extorqueri enſem a filio videret, queritur cum indignatione ſe παροπλίζεσθαι. κωλύομαι δὲ, inquit, χρῆσθαι τοῖς ἐμοῖς λογισμοῖς καὶ παροπλίζομαι. Lacon igitur cum ſerio indignari videret Comatam, conuicium pro conuicio reponit, maius tamen aſperiuſque, vt iam in iram manifeſtam prorumpat. Quod cum videret Comatas, ad iudicem conuerſus: Iam ait o Morſon vir ille bonus iraſcitur (non intellexerunt autem quam vim habeat, vox τὶς, in eo: ἦδή τις Μόρσων: quod nos poſtea oſtendemus) Rurſuſque ad Laconem conuerſus: Nonne, inquit, inſanis? nonne Lucumo es o Lacon? eas igitur, vt ſcillam tibi compares. Scilla Lucumones & inſani purgabantur. Vnde *acetum ſcillatum* apud Auſonium:

> *Scillato decies ſi cor purgeris aceto,*
> *Anticipeſque tuum Samii Lucumonis acumen.*

Ita locum hunc ſumo: nec aliter intelligendus eſt. Magnus Deſiderius ſcillas ad inſaniam rettulit, vbi de hoc verſu agit, cui inter adagiones locum dedit; loci cohærentiam, & mentem poëtæ, occaſionemque, qua dicitur, non percepit. Nam quid hoc, quod indicare eum ait, futurum, vt virtus præ dolore in inſaniam incideret? quale nihil in his verbis inuenire poſſum. Quanuis ne ſic quidem omni labore defuncti ſumus, quem ad illuſtrandum penitus hunc locum ſuſcepimus. Pergamus igitur. Quatuor horum verſuum elegantia, quorum primus eſt, quem iam adduximus, Ἤδη τις Μόρσων, dependet ex vnica voce τὶς & τινός: quæ repetitur: quo magis nobis enitendum eſt, vt de hoc lepore conſtet lectori. Sciendum eſt, τὸ τὶς, apud Dores non πληρωματικὸν ſemper eſſe, & expletiuū, neque ſemper περιττὸν, vt loquuntur Grammatici, ſed defectiuæ orationis notam eſſe & indicium. Sic in Epithalamio Menelai, πλαγῶ τινα, pro πλάνη οἶνον.

> Ἦ ῥα πλαγῶ τιν' ἔπινες, ὅτ' εἰς εὐνὰν κατεβάλλευ;

Ibidem, ἀγαθός τις, eſt, ἀγαθὸς δαίμων.

> Ὄλβιε γάμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
> Ἐς Σπάρταν.

Sic βαρυγούνατός τις, eſt, βαρυγούνατος ἀνήρ.

> Ἦ ῥά τις ἐντὶ λίαν βαρυγούνατος; ἦ ῥα φίλυπνος;

Hinc totus huius loci lepor dependet. Cum enim diu cauillis inter ſe certaſſent Caprarius & Paſtor, ac poſtremo quædam ſatis amare obieciſſet Comatæ Lacon; reſpondet ille ad Morſonem conuerſus: ἤδη τις πικραίνεται. cum dicendum fuiſſet: Λάκων πικραίνεται. Et rurſus Lacon reſpondet: καὶ ἐγὼ κνίζω τινά: cum dicendum erat, καὶ ἐγὼ κνίζω Κομάταν. Quæ res miram addit ἔμφασιν τῷ τῆς εἰρωνείας σχήματι. Apud Tragicos hoc interdum non longe aliter inuenitur: vbi οἱ παθαινόμενοι grauiterque commoti ita loqui amant. Menelaus in Sophoclis Μαστιγοφόρῳ poſt longam illam contentionē de cadauere Aiacis:

> Τοὔτ' εἰς ἀνίαν τοὔπος ἔρχεται τινί.

Hoc loco χλευασμὸν eſt, ſicut interdum in Comœdia. Feſtiuiſſimus Ariſtophanes Βατράχοις, dixit, ἥκει τις κακὸν, cum vellet dicere, τῷ Ξανθίᾳ. Sed vt iam diximus, poſſunt hoc ſibi vindicare Dores. Mirum eſt profecto in verbis tam paucis tam multa eſſe partim adhuc corrupta, partim male intellecta. Dixerat Comatas, οὐχὶ παρῇσθα; quod eſſe oſtendimus, οὐχὶ παραφρονεῖς; *Nonne inſanis?* Eodem plane modo reſpondet Lacon, vt in contentione fieri ſolet: *Et tu inſanis.* Scribe igitur καὶ τὺ δὲ λύσσῃ. At interpretibus quid infelicius eſt, qui legunt,

gunt, καὶ τὺ δ' ἀλέγεις, & interpretantur, *& tu vides*. Atqui sequitur & præcedit, quod necessario hanc lectionem flagitat. Mirum vero est, quod poëta noster sibi licere voluit in extendendis & ampliandis vocibus non tantum omnibus vsitatis, quod sæpe notamus; sed & propriis: vt cum dixit,

Ῥεῖτω χ' ἁ Συβαρῖτις ἐμὶν μέλι.

At vero Geographus non aliter quam Σύβαρις & Συβάριδος. Ἐφεξῆς δ' ἐστὶ διακοσίοις σταδίοις Ἀχαιῶν κτίσμα ἡ Σύβαρις, δυοῖν ποταμῶν μεταξύ, Κράθιδος καὶ Συβάριδος. Postrema Comatæ verba quæ hoc idyllium concludunt, a poëta decori obseruantissimo conscripta sunt: est enim Βουκολικὸν καὶ Αἰπολικόν. quod discrimen vbique in his personis obseruatum fuit. Nunc vero vel maxime. Nam vt Laconi Βουκόλῳ iuramentum Βουκολικὸν supra tribuerat, cum Daphnidis dolores iurat; sic nunc Caprario Αἰπολικόν, qui pœnam Melanthii Caprarii Homerici. Quam his verbis describit poëta princeps:

Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ
Τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

Sed postrema interpretis Græci verba quibus hæc notabat corrupte legebantur, hoc modo: ἀλλ' ἐὰν μή σε θλάσω, γνοίμην αὐτὶ Κομάτα Μελάνθιος, καὶ κολασθείην ὥσπερ ἐκεῖνος ὑπὸ Εὐμαίου, καὶ Φιλοίτιος ἐγὼ ἐν τοῖς Ὀδυσσέως οἴκοις. Nos rescripsimus, ὑπὸ Εὐμαίου καὶ Φιλοιτίου. Nam, ἐν μνηστηροφονίᾳ, vbi de Melanthio pœnæ sumuntur, Telemacho coniungit poëta Βουκόλον ἠδὲ συβώτην, hoc est, τὸ Φιλοίτιον, καὶ τὸ Εὐμαῖον: quo respexit cum hæc scriberet Grammaticus.

CAP. XI.

Percurritur Idyll. 6. βάλλειν, βαλλίζειν φύλλα καὶ κάρφεα. Sophronis locus emendatus & illustratus. Theocritus emendatus. mos Dorum. ἐπὶ νάσσω. emendatus Theocritus. στορέσαι, λέχος αἰπῶν. στόρεσον, στρῶσον. πωθόρησθα, ὀρεῖσα, ἐπορεῖσα, ὄρης. πτύειν ἐς κόλπους de arrogantibus. Callimachus emendatus. γραῖα κοτυττάρις. κοττίς. προκόττα. Tauropolia. Cotyttia.

NOTAVIMVS locis infinitis, quantum per iniuriam temporis licuit, quæ pauca nobis eius viri reliqua fecit, mimicum Sophronem & Theocritum nostrum in easdem voces ἀπροπόροις esse, & procliues. Sic apud poëtam nostrum interdum τὸ βάλλειν, est, τὸ ἐρεθίζειν, absolute, & κατ' αὐτό. Vt cum cecinit:

Εἶδον ναὶ τὸν Πᾶνα τὸ ποίμνιον ἀνίκ' ἔβαλλε.

Nisi quod existimari possit ibi relinqui quod a Daphnide suppletum erat, qui ita præiuerat:

Βάλλει τοι Πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Μάλοισιν.

quod notissimum ex Comico est, & infinitis aliis qui μηλοβολεῖν vel μήλοις βάλλειν dixerunt, quos non prætermiserunt amici nostri. Sed & τὸ βάλλειν, & βαλλίζειν κατ' αὐτὸ absoluteq. ita sumi putarim: nam & βαλλίζειν φύλλα καὶ κάρφεα ea notione dixit Sophron, pro *exagitare aliquem* καὶ ἐρεθίζειν: quem, vt solet, in animo habebat. Eius locus lepidissimus est: Θᾶται δ' ὅσα φύλλα καὶ κάρφεα τοὶ παῖδες τὼς ἄνδρας βαλλίζοντι· οἷόν περ φαντὶ φιλατὲς Τρῶας τὸν Αἴαντα τῷ πάλῳ. Quia tamen corruptus est viros doctos exercuit, cum fortasse nihil lepidius vnquam ab illo scriptore profectum sit. Docti Itali qui commentarium in

Phalereum scripserunt, merito non inueniunt quomodo commodam ex Homero interpretationem petant. Sed scribendum est: οἷόν περ φαντὶ φίλε τὼς Τρῶας. Sensus est: Pueri tantum molestiæ viro illi quem lacessunt afferunt, quantum Troes Aiaci forte. Locus quem tangit extat Ἰλιάδ. η. vbi cum Heleni suasu fortissimum Græcorum prouocasset Hector, sors Aiaci obtigit: quem ait poëta gaudio exultasse.

— χαίρε δὲ καὶ αὐτὸς

Θυμῷ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.

Scribit interpres Græcus non longe a principio: ὡς Εὐριπίδης· πυῤῥὸς γένυσιν. dubium non est quin locum Euripidis designarit, qui hodie in Phœnissis extat:

Ἤδη δὲ πυῤῥὸς γένυσιν, ἐξανδρούμενος.

pro quo tamen paulo aliter nunc legitur. Sed Grammatici nusquam negligentiæ rationem reddunt. Quis enim dubitet omnes Musas illi iratas fuisse, qui infra ad illa poëtæ verba, Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμῆς κινεῖ λίθον, hæc notabat: λίθον οὐ τὸν ἀπὸ γραμμῆς ἐνταῦθα λέγει, τὸ λίθινον ἄγαλμα. ὁ δὲ νοῦς· δοκεῖ δὲ ἡ Γαλάτεια καὶ τὸ λίθινον ἄγαλμα, εἰς τὸν αὐτοῦ ἔρωτα ἐπισπάσασθαι δι' ὑπερβολὴν κάλλους. Sed nobis iam semel constitutum est vbique illa præteruehi, a quibus nullum est lectori periculum. Nam has aranearum telas facile vel muscæ quælibet vitabunt. In verbis Polyphemi, vel Damœtæ potius, statim in principio scribendum est, ᾧ ποθορῷμι Ἐς τέλος, non ποθόρημι. Dorum hæc loquendi ratio est, qui ita cum optant præcidunt & amputant. Hoc est quod technici notant: οἱ Δωριεῖς τὰ εὐκτικὰ τῶν ῥημάτων ὅτι μὲν κυρίως εὐκτικά εἰσι καὶ δίχα προφέρουσιν, ἀλλὰ συνδέσμου τινὸς προφέρονται. causam addunt, qui de idiomatibus scripserunt, ὅτι ὀλιγοφθεγγεῖς οἱ Δωριεῖς, hoc est, quod breuitatem mire amplectantur, & succincte loqui amant. Eleganter ita Cyclops dixit: ναὶ τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκὺν, ᾧ ποθορῷμι Ἐς τέλος. *non per vnicum oculum meum, quo videam semper.* ᾧ ποθορῷμι, pro, ᾧ εἴθε ὁρῷμι. sicut Oppianus: — ἀείδω· βαλλοίμαν δ' ἐπὶ σκοπὸν ἠχλύν. & idyll. 7.

— ἇς ἐπὶ σωρῷ

Αὖθις ἐγὼ πάξαιμι μέγα πτύον·

hoc est, εἴθε πάξαιμι. Lego in iisdem Cyclopis verbis,

— ἔστι κ' ἀμὶν

Αὐτᾷ μοι στορεσεῖν καλὰ δέμνια τᾷδ', ἐπὶ νάσῳ.

non τᾶδε, vt sit, ἐνταῦθα, ἐπὶ τῆς νήσου. Nam ἁ νᾶσος Theocrito vbique, κατὰ τὸ ἐξαίρετον, est, ἡ Σικελία, quæ sedes Cyclopis erat. Sed in eodem versu puto non prætermittendam esse vocem στορέσαι, quæ aliquid contumeliæ habet, cum de Galatea dicitur, & insolentiam Cyclopis denotat, qui contemptum sui vlturum se minatur. Est enim στορέσαι quod Homerus dicit, λέχος ἀντιᾶν: tribuiturq. a poëta illis cōcubinis quæ in bello capiuntur, & iure gentium victoris fiunt. Catullus, *veste cubile consternere*, dixit. Apud quem Ariadne optat, si a legitimo Thesei connubio arceatur, vt liceat saltem, *cubile veste consternere*. Opponit enim τὴν λέχος ἀντιῶσαν, *nuptæ legitimæ*.

Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Sæua quod horrebas prisci præcepta parentis,
Attamen in vostras potuisti ducere sedes,
Quæ tibi iucundo famularer serua labore,
Candida permulcens liquidis vestigia lymphis,
Purpureaque tuum consternens veste cubile.

consternens cubile, est, ἡ στρέσασα, ἡ ἀντιᾶσα τὸ λέχος. hoc enim sicut στρέσαι est ἀποστρωννύειν, & per consequens, τῆς κοίτης ἀντιλαμβάνειν: sed in iis quæ victori cesserant.

ferant. Apud Comicos verbum plerunque quo vtuntur, ei qui cum meretricibus de nocte agunt, postquam de precio conuenit, est ὑφίεσθαι, & ῥᾳθυμεῖν: ita apud Machonem, citante Athenæo, elegantissime miles. Locus festiuissimus est, dignusque qui annotetur.

Εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημῶν ξένος
Στρατιώτης πάνυ γέρων ὢς ἐνενήκοντ' ἐτῶν
Κρητικὸς ἀπήντων εἰς τὴν Γναθαίνης
Μετὰ τῆς Γναθαίνης ὑπ' Ἀφροδισίων τινός,
Τό τ' εἶδος αὐτῆς τοὺς ῥυθμοὺς τε καταμαθὼν,
Ἐπυνθάνετο μίσθωμα, σφόδρα δ' ὁπόσον
Τῆς νυκτός; ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν
Καὶ τὰ δόρατ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας
Ἔταξ', ὁ δ' ἄρτι καιρίαν πληγεὶς, παπαῖ:
Ζωγρεῖς γύναι φησὶν ἕνεκα τῆς στρατιωτικῆς,
Μνᾶς πεντε ξαμένη δὲ πέντε τὴν σπονδὴν ποιοῦ,
Καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον.

Nimium sibi licere voluerunt, qui Theocritum, vt in mentem veniebat, descriptum, ad nos transmiserunt. Vbique nobis temeritatis suæ & imperitiæ vestigia reliquerunt. Ποθόρημι, ἐσόρημι Dores dicunt, non ποθορῶ, ἐσορῶ. Scribendum est supra in Daphnidis verbis, Καὶ τύ νιν οὐ ποθόρησθα, non ποθορῆσθα. Sic eodem idyll.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ κνίζων πάλιν, οὐ ποθόρημι,
Ἀλλ' ἄλλαν τινὰ φαμὶ γυναῖκ' ἔχειν.

At vero cum ait, Ταῦτα δ' ἴσως ἐσορῶσα, omnino scribo, ἐσορεῦσα: quo pacto Dores & Æoles loquuntur, ὁρεῖς, ἐσορεῖς, ποθορεῖς. Pittacus in epistola ad Crœsum: Κέλεαι με ἱκνεῖσθαι ἐς Λυδίαν ὅπως σοι τὸν ὄλβον ἴδοιμι· ἐγὼ δὲ καὶ μὴ ὁρεῖς πέπεισμαι τὸν Ἀλυάττεω παῖδα τῶν βασιλέων πολυχρυσότατον πέλειν. Ne supra quidem idyll. 3. dubitarim scribere,

Εὐμάρεα δὲ τὰς αἶγας ὅρης φίλε τὺ Συβαρίτα,

non ὁρῆς: vnde illud ὁρῆσθαι. Homines arrogantes & qui magnos sibi spiritus sumebant, iubebantur ab amicis admonitione vrbana, ἐς κόλπους πτύειν, in sinum spuere. Lucianus, Πλοίῳ ἢ Εὐχαῖς. Θαυμάζω σε γε ὦ Ἀδείμαντε, καὶ εἰς τὸν κόλπον οὐ πτύεις, οὐδὲ οἶδα ὅστις ὢν ναυκληρεῖς, οὕτως ἐπηρμένος καὶ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ ἀρίστῳ τῆς πόλεως οἰκοδομηθεῖσαν, καὶ ἐκβλέψαι δεῖν τὸ πλῆθος. Ex quo more ille fascinum metuentium dimanauit, qui propterea amabant ἐς κόλπον πτύειν, vt inuidiam oculi deprecarentur venenosi: quem nimia insolentia prouocabat: de quo more, *Omnia iam vulgata*, vt primus poëtarum ait. Versus Callimachi, quem critici veteres huc trahunt, ita legendus est, vt edidimus.

Δαίμων, τὸν κόλποισιν ἐπιπτύουσι γυναῖκες.

non τί. Dubium non est, quin ex Hymno Callimachi εἰς Ἑκάτην desumptus sit ille locus: nam & hunc scripsisse inter reliquos eum poëtam nulli dubitamus. Sequitur:

Ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν.

In quo id quod præcipuum erat non assecuti sunt veteres interpretes. Dicitur, γραία κοτυτταρὶς, sicut supra γραία κοσκινόμαντις: pro quo antea inepte legebatur, Ἀχαιά. Corinthiis, qui Dorum ἄποικοι sunt, κοττὶς, est, ἡ κεφαλή. Vnde apud eosdem κοττίδα tonsuræ genus erat, de quo Pollux. quas voces, vt & multas alias, a Corinthiis retinuerunt Dores. A Cottis vnius elementi elisione fit Cotys: apud Corinthios, testibus veteribus, effeminatorum, eorumque qui nimio cultu virum sibi quærebant, vt ille aiebat, Deus vel Dea. In Sudæ collectaneis locus integer ex Synesio sine vllo iudicio consarcinatus legitur, prætermissa ipsa voce quam ex Synesio interpretari debebat. Κότυς δαίμων παρὰ Κορινθίοις τιμώμενος, ἔφορος τῶν αἰσχρῶν· ὅθεν οἱ Κλεισθένεις καὶ Τιμάρχοι, καὶ πάντες οἱ περὶ ἀργύρειον τὴν ὥραν διατιθέμενοι, καὶ οἱ μὴ

πρὸς ἀργύρεον ᾖ, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο τι, καὶ εἰ μὴ πρὸς μηδὲν ὅπου ᾖ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξάγιστον ἡδονὴν, καθάπερ οἱ θηλυδρίαι τειχῶν πλάσται πάντες εἰσί. Verba quidem Synesii sunt, sed in quibus tamen, quod præcipuum erat, vox Κότυς prætermittitur. Accuratissimi illius & superstitiosi Atticistæ verba sunt in Φαλάκρας ἐγκωμίῳ. ἕτερον δὲ ὃ τούτου πολὺ χεῖρόν ἐστι, τὸ τὸν Ἀλέξανδρον ἡμῖν ἀναδείξαντος, ὅθεν οἱ Κλεισθένεις καὶ Τίμαρχοι, καὶ πάντες οἱ πρὸς ἀργύρεον τὴν ὥραν διατιθέμενοι, καὶ εἰ μὴ πρὸς ἀργύρεον ᾖ, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο τι, καὶ εἰ μὴ πρὸς μηδὲν ποιῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξάγιστον ἡδονὴν, καθάπερ οἱ θηλυδρίαι, τειχοπλάσται πάντες εἰσίν. Quæ omnia instituto Grammatici illius seruire non poterant. Sed sequitur: ἀλλ' εἰ μὲν ἐπὶ τῶν οἰκημάτων αὔπνεις εἶναι· καί τοι νικᾶν νομίζουσιν, ὡς ταύτῃ μάλιστα τὸ θῆλυ τοῦ γένους ἐκμιμησάμενοι· ὅσας δὲ λάθρα μέν ἐστι πονηρὸς, δημοσίᾳ δὲ κἂν ἐξομόσαιτο, καὶ οὐδὲν ἄλλο παρέχεται γνώρισμα τοῦ θιασώτης εἶναι τῆς Κότυος. Huius Dei, siue Deæ, quam etiam Κοτυττὼ dicebant, sacra, sicut ea quæ Thuropolia vocabantur, incantationibus constabant, τὰ Κοτύττια nimirum, teste Athenæo: apud quem propterea πυρόπολος dicitur venefica, sicut Theocrito κοτυτταρίς. Grammatistæ quicquid non intelligunt statim κύριον esse volunt, & nomen proprium: qua ratione semper euadere possunt. In Græcis epigrammatis tit. Εἰς γραίας lib. 2. fallitur qui aliter sumit.

> Ἡ πολιὴ κροτάφοισι κοτυτταρὶς, ἡ πολύμυθος
>
> Γραῖα, δι' ἣν Νέστωρ οὐκ ἔτι πρεσβύτατος,
>
> Ἡ φάος ἀθρήσασα ἐλάφου πλέον, ἡ χερὶ λαιῇ
>
> Γῆρας ἀριθμεῖσθαι δεύτερον ἀρξαμένη,
>
> Ζώει καὶ κλαίουσα, καὶ ἀρτίποδος οἷά τε νύμφη,
>
> Ὥς τέ με δοιάζειν μή τι πέπονθ' Ἀΐδης.
>
> *Cana comam, nimiisque odiosa venefica verbis,*
>
> *Nestora quæ senio iã superauit anno,*
>
> *Quæque dies ceruo plures deduxit, & æuum*
>
> *Instituit læua bis numerare manu,*
>
> *Viuit adhuc, ceu sponsa, valens oculosque pedesque,*
>
> *Vt dubitem Stygium non superesse Deum.*

At quam valide scholiastes nugatur, περὶ τοῦ κότυ, καὶ τοῦ Κότυος, qui nomen id proprium esse existimat: quem secuti sunt reliqui interpretes Latini. qui tamen meminisse debebant artes magicas veneficæ Canidiæ, ab Horatio Cotyttia dici.

> *Inultus vt tu riseris Cotyttia,*
>
> *Vulgare sacrum liberi Cupidinis.*

Nihil aliud est κοτυτταρὶς, quam ἡ φαρμακεύτρια, ἡ ἐπάδουσα. vt dixi, γραῖα κοτυτταρὶς, sicut supra, γραῖα κοσκινόμαντις. Quid vero planius?

CAP. XII.

Quædam in principio septimi idyllii animaduersa. ἕρπομεν ἐς τὸν Ἄλεντα. *Siculorum loquendi ratio.* ἀμᾶν ποθ' Ἱπποκόωντι, νομίζειν ἐπ' Αἰτναίοιο *& similia.* ἡ πόλις. *Scena huius Dramatis, & de ea disputatum. Grammatistarum errores toto idyllio perpetui. Locus Theocriti qui aliter scribendus videtur.* Κῴων ἀδαμαντία. *de ea adagio.* Βούρινα. *Alia. Simichidas.* Πάτρεις, ὁ Φιλόχειτος. κορυδαλλίδες ἐπιτυμβίδιοι. κρηπῖδας ἀστείας *elegans & vrbana.* κρηπῖδες *&* κρηπίδια. δρυὸς τύμμα. ὄρνις *&* ἀοιδὸς. ὄρνις ᾠδῶν *ales carminis. de eodem Theocriti locus illustratus.*

HAc tenus in Sicilia cum antiquo Cyclope suauiter egimus, nunc

nunc in Co proficiſcimur, vbi nos Theocritus noſter, ταύτῃ τῇ νήσῳ ἐπιδημήσας, vt loquuntur de hoc idyllio critici, lauta aduentitia excipit. Cuius fercula toto idyllio, tanquam θεῶν δαῖτες, apponuntur. Eorum fidem nobis in ipſo limine ſtatim illud facit:

— ἐς τὸν Ἅλεντα
Εἵρπομες ἐκ πόλιος,

cuius condimenti delicias cum non guſtaret Græcus interpres merito id præterire potuit, aut faſtidioſo ſtomacho non concoquere. Nota omnibus ſunt quæ de voce Ἅλεντος primo diſputat, in quibus, vt probet eſſe δῆμον τῆς Κῶ quas non moleſtias ſubit? De quo quidem nos paulo poſt pluribus. Dicitur hoc loco ἕρπειν ἐς Ἅλεντα, ſicut ſupra, ἄγειν ἐπ' Ἀλφεόν. vbi Ægon paſtor, qui ad Olympiam profectus erat, quam Alpheus præterlabitur, ratione familiariter Doribus vſitata, dicebatur, ἐπ' Ἀλφεὸν iuiſſe. Sicut hic qui extra vrbem deambulabant, vbi Haleus fluuius labebatur, dicuntur ἐς Ἅλεντα, vel ἐς Ἅλεντα procedere. Dores in locorum deſignationibus nil præter fluuios nominant. Talia ſunt toto hoc opere infinita propemodum. Tale eſt de quo idyllio primo diſputauimus, ὕμνος ἐφ' Ἱμέρᾳ, &, πρμλω ποτ' Ἀνάπῳ, & νομεύειν ἐπ' Αἰσάροιο, & ἀμᾶν ποτ' Ἱπποκόωντι. Cuius rei rationem non diſpexerunt apud Maronem interpretes, qui Siculum loquendi genus imitatus, eos qui in Olympia certabant, contentus fuit ab Alpheo fluuio deſignare.

Cuncta mihi Alpheum linquens lucoſque Molorchi,
Curſibus & crudo decertet Gracia caſtu.

Nec aliunde venuſtatem ſuam traxit illud lacteum, illud diuinum, illud quouis melle dulcius: quod paulo poſt in hoc idyllio habebimus:

Ὕμμες δ' Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος ἁδὺ λιπόντες
Νᾶμα, καὶ οἰκεῦντες ξανθᾶς εἶδος αἰπὺ Διώνας.

Vbi Amorculos & minutos Veneris puſiones poëta iubet linquere Hyetidis & Byblidis aquas, ſicut Virgilius τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνίζοντας, Alpheum. Et illud, hoc eodem idyllio:

Εἴης δ' Ἠδωνῶν μὲν ἐν ὤρεσι χείματι μέσσῳ,
Ἕβρον πὰρ ποταμὸν τετραμμένος, ἐγγύθεν ἄρκτω.

& illud in deſcriptione lugentis καὶ παθαινομένου τοῦ Δάφνιδος:

Ἱμέρα αἴτε ῥέοντι παρ' ὄχθαισιν ποταμοῖο.

Dictum eſt non aliter εἵρπομες ἐς τὸν Ἅλεντα, quam illud, Ἕβρον πὰρ ποταμὸν τετραμμένος. Nam ita integer tractus deſignatur qui extra Syracuſas eſt. Quæ res non percepta quantæ ἀπορίας cauſa fuerit, in quam ſe præcipitarunt ſcholiaſtæ, continuo apparebit. fruſtra enim laboramus niſi hoc ſciamus quam Theocritus τὴν πόλιν vocet. Quod ſi intelligamus ſciemus & illud, in quo toto idyllio ſcholiaſtæ nugantur, vbi collocanda ſit ſcena Dramatis. Nam Græci, qui illa perperam videntur cepiſſe, aut negligenter inſpexiſſe quæ in argumento dicuntur, conſtituunt totum ἐν Κῷ. Itaque lepide & venuſte omnes locos quotquot hoc idyllio occurrunt, quanuis in media Sicilia ſint, in Co locant. quæ ἀνιστορησία perpetua eſt. Sicut ἡ νῆσος Siculis eſt Sicilia, τὸ ἄστυ Athenæ: ita ἡ πόλις Syracuſæ. Si qui hic aliam vrbem commenti ſunt, nihil ſe indignum fecerunt. Propterea quæ de Halente notarunt, ſicut reliqua omnia quæ de locis propriis quorum in hoc idyllio fit mentio, putida ſunt, inepta, & ex ignorantia nata. Non eſt alius Haleus ab eo fluuio qui idyllio 5. commemoratur:

Ἔνθ' ἂν τὰν κυκλάμινον ὀρυξεῖ νυν ἐς τὸν Ἅλεντα.

Εἰς τὸν Ἅλεντα deambulare dicitur ἐκ πόλιος, qui relictis Syracuſis per agrum Siculum

Siculũ iter suscipit. Isaacius Tzetzes, Halenta in Colophone constituit: aut potius Alentam: qui notat Ἀλέντα apud Lycophronem ἀντὶ τοῦ Ἀλέντιος, Δωρικῶς δή. Sed viderit. Nos hoc melius in eo quod sequitur.

— ἔτι τῶν ἐσθλὸν

Χαῶν τῶν ἔτ' ἄνωθεν.

Quicquid nobis persuadent de voce χαός Graeci interpretes, & viri doctissimi, qui accuratissime de ea notarunt, existimo scripsisse Theocritum, Κώων τῶν ἔτ' ἄνωθεν, non χαῶν. Primo enim cum haec scripsit, in Co profectus fuisse notatur: & vetus argumentum, quod praefixum est, notat scriptum hoc poëmatium ex occasione τῆς ἐν Κῷ ἐπιδημίας, vbi innotuit duobus illis quos hic commendat. Dubium praeterea non est, quin paroemiam aliquam suo more respiciat: erat autem tum temporis in ore omnium ea, qua huius insulae feracitas, hominumque benignitas, τῇ ἀξενίᾳ καὶ κακομηχανίᾳ Aegyptiorum, & sterilitati opponebatur: ὃν οὐ θρέψει Κῶς, ἐκεῖνον οὐδ' Αἴγυπτος. Itaque diu in hac insula soli θεῶν παῖδες viuere dicti sunt. Vnde illud Dioxenis de hac ipsa:

— θεοὺς γὰρ φαίνεθ' ἡ νῆσος φέρειν.

Qua de re plura sciremus, si Pindari hymni extarent, in quo libro multa ille de pugna Herculis contra Meropes, huius insulae incolas, vt ex Fabio colligimus, commemorabat. Praeterea non possum scire, vnde Grammaticus, qui argumentum scripsit, duos hosce fratres Coos fuisse scire potuerit, quam si ita legatur. Sed non putarunt melius secum agi posse ignaui homines, qui fucum nobis fecerunt, vt ambitiosi esse possent, quam si apud Theocritum nos docerent quid sit χαός: Nam quod in suis παρεκβολαῖς & excerptis obseruarant, aliter accommodare non potuissent: quo morbo semper laborant Graeci. Itaque tanti fuit nouam lectionem substituere, vt vnicam glossam lucrarentur. Quod saepius multo quam vellemus in his scholasticorum collectaneis factũ videtur: quibus omnibus minus opus fuit, quã emendato Theocrito. Scimus quidem probam eam vocem esse, sed hac ratione possum omnes voces quae probae sunt & minus vsitatae, vnum in locum congerere. Mihi videtur nihil simplicius esse, quam si Κώων legamus. Poëta vt duos hos fratres commendet, ait eos obtinere antiquum τῶν Κώων, quorum mores, & felicitas in paroemiam abierant, vt qui Deorum filii haberentur. Non possum quin statim postea veram lectionem esse arbitrer Βύρρινας aut Βύρινας, non Βύρσας. praesertim cum vtroq. modo scriptũ se reperisse homo Graecus testetur. Accedit Eustathii ad Periegeten autoritas, qui vt in hanc partem inclinem facile impetrat. Εἶχε δὲ καὶ ποταμὸν Βώκαρον λεγόμενον, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὡς αὖ ἕτεροι τὶς Βουκέφαλον. καθὰ καὶ πηγή τις παρὰ Θεοκρίτῳ Βύρινα, ἡ παλαιὰ βοὸς ῥινὶ τυπωθεῖσα ὀνομαζομένη. Eustathius videlicet nõdum subtiles illos Geographos legerat, qui Burinam sicut omnes fluuios & locos qui in hoc idyllio ocurrunt, in Co locarit. Itaque si aut Scaldis, aut Honta, aut Rhenus hic fuissent, continuo sapiens aliquis Grammaticus eos ἐς τὴν Κῶ transtulisset. Sciat hoc semel lector: scenam huius idyllii non ἐπὶ τῆς Κῶ χθονὸς, sed ἐπὶ Ἰταλίας, in Italia dico & Sicilia. Quicquid enim repraesentatur antequam ad Co peruueniatur absoluitur, ac, prius quam iter poëtae, terminatur idyllii κατάστασις. Versus Philetae qui de Burina adducebatur, ita conceptus erat:

Δέξαιτο δ' ἐν σελίχνῃ σιλαμπίτσοιο Βυρίνης:

nos rescripsimus:

Νάσσατο δ' ἐν σελίχνῃ μηλαμπίδος Βορίνης,

atque

atque ita edi iussimus. Malim paulo inferius scribere: εὔσκιον ἄλσος ὑφαίνειν: quod Latini poetæ dicunt, *syluam texere*. Virgilius, *intexere umbras*. *intexite fontibus umbras Pastores*: Græci poëtæ dicerent,

—ὑφαίνετε ποιμένες ἄλσος
Κρανάων ἐφύπερθε.

nam *vmbra* pro ipsis arboribus & nemore, vt apud Græcos σκιὰ, vsitatum est. quæ de altera voce notant magni viri, puto veriora esse quam huic loco conuenientiora. Homerica parodia est, cum dicitur,

—οὐδέ κέ τίς μιν
Ἠγνοίησεν ἰδών.

Scripserat enim ille,

—οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν ἰδοῦσ'.

Nimium se excruciant Grammatici cum inquirunt subtilius quis hic Simichides dicatur. Mirum est argutis illis doctoribus in mentem non venisse loci Theocritici, vbi sibi hoc nomen poëta vindicat. Is est in Syringe;

Ὧ τόδε τυφλοφόρων ἐρατὸν
Πῆμα Πάρις θέτο Σιμιχίδας
Ψυχάν.

Vbi Simichidam & Theocritum eundem esse fatetur, sed occulte & schemate suo, de quo mox sub finem huius capitis. Paris & Θεόκριτος idem sunt: fuit enim Theocritus Paris, hoc est, θεῶν κριτὴς, cum de forma trium Dearum iudicaret. Itaque metaleptice vox Paridis pro Theocrito sumitur. Hoc est quod notabat Pediasimus ibidem: ὁ Πάρις, ἤγουν ὁ Θεόκριτος κατὰ μετάληψιν, διὰ τὸ καὶ τὸν Πριαμίδην Πάριν κρίναι τὰς τρεῖς θεὰς περὶ τοῦ μήλου, καὶ τὸ εἶδος. Itaque hac in parte securam esse iubemus Grammaticorum industriam, quos hæc res valde torsit, & sollicitos habuit. Scholiastes, homo leporis Græcanici, sæpe nobis ridendi copiam facit, ne videlicet laboris suscepti nos pœniteat, quotiescunq. nobis fabellas suas propinat. Cum κορυδαλλίδες ἐπιτυμβίδιαι dicuntur, nimis vulgare homini Græco visum fuisset, si nihil amplius dixisset quam quod verum erat. Aliam glossam commentus est. ἐπιτυμβίδιοι, inquit, αἱ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τὸν τύμβον φέρουσαι τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Causam ne quis ignoret, nouo nos demeretur beneficio, & historiolam interpretationi suæ plane similem attexit. Si cui interea ocium est, assem paret. Fuisse ait ante terram hanc auem: vbi cum degeret (nam locum dare non possumus) vt nihil in rebus humanis perpetuum est, obiisse eius patrem, cumque terram frustra requireret, in qua sepeliret eum, nec reperiret tamen, tandem in capite suo sepeliisse. Atque hinc ἐπιτυμβίδιον dictam esse. Miseram auiculam, sed miseriores scriptores, qui his chartas replent. Nec dubium quin singulari commiseratione Græculus ille infelicissimi animalculi pietatem prosequeretur, dum hæc narraret. Sed optima illa corydalis saltem si sepulchro indigebat, ante terram conditam, cur non quærebat ideam Græci Grammatici, in cuius capite, quia cerebro caret, facillime sepeliri potuisset. Eam fabellam quam serio applicat, e Comico hausit, qui, vt solet, χαριεντιζόμενος, in rebus humanis τῷ κορυδῷ τὴν πρωτογονίαν tribuit hac fabella, quam, ne a more suo recedat, Æsopo ascribit, non quod, vt ego existimo, tale quicquam ab eo fabulatore traditum esset, sed salse κωμῳδῶν τὸν αὐδρα, quia Αἰσώπειοι μῦθοι illi dicebantur, in quibus solis brutis partes dabantur, vt docent progymnastæ scholastici. Lepidissimus locus in Auibus est:

Ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς καὶ πολυπράγμων, οὐδ' Αἴσωπον πεπάτηκας,
Ὃς ἔφασκε λέγων κορυδὸν πάντων πρώτην ὄρνιθα γενέσθαι.

Προτέρας τ᾽ ἦς. κἄπειτα νόσφι πατὴρ αὐτῆς ἀποσπάσειεν.
Τὴν δ᾽ ἐκ τοῦ τῆς περκναίδος πιμελαίον τὴν δ᾽ ἀπαρχὴν
Τὰ τ᾽ ἀμηχανίας, ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐν τῇ κεφαλῇ κατορύξαι.

Optime ibi annotat Græcus interpres: φαίνονται δὲ πιὼν πῶς ἅπαν Αἰσώπῳ ἀνατεθέντες. Ac propterea similem fabulam conscripsit Comicus ἐπὶ γέλωτι: cuius, aut ego fallor, aut nemo facile περιμύθιον aut ἐπιμύθιον inueniret. Lusit præterea ille in voce κεφαλὴ, quam scimus populum fuisse Atheniensem. Quod si Grammatici exorari non possunt, quin omnia, quæ alibi repperérunt, quamuis longe alia ratione dicantur, è suis pugillaribus depromant, potuisset multo prudentius hanc fabellam ad ipsam vocem κορυδοῦ referre. Festiuissimum est quod in Theocrito sequitur, sed alio modo:

Ἦ μετὰ δαῖτα κλητὸς ἐπείγεαι; ἢ τινὸς ἀστῶν
Λανὸν ἔπι θρώσκεις; ὥς τευ ποσὶ νισσομένοιο
Πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ᾽ ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.

Quæ verba nihil præ se ferunt quam exactissimam ὑποχαφὴν τῶν κρηπίδων, quibus agrestes vtebantur. Erant autem κρηπίζαι & κρηπίζια peculiariter Bœotorum, qui eiusmodi calceis oleas & vuas calcabant. Ex quo Lycidas vrbanissimum scomma deduxit, qui, occurrente in via cum eiusmodi Simichida, quærit, an a torculari redeat? Hesychius: τὰ ξύλινα σανδάλια κρηπίζια λέγεται, καὶ ὑποδήματα ξύλινα, μεθ᾽ ὧν τὰς ἐλαίας πατοῦσι. Eustathius ex Pausania ad Iliados IV. Pollux & alii, qui Bœotos ab his peculiariter κρηπιζοφόρους dictos fuisse notant. In postremo versiculo, & penultimi parte, eadem κρηπίζια occulte ἐτυμολογοῦνται, taciteque alluduntur: sed ἐνιγματωδῶς & ex poëtæ nostri ratione, de qua suo loco plura dicturi sumus. quod doctos facile præterlabi potuit, quia Theocritica nocte inuoluta est vox quæ huc facit. Est autem τὸ ἀείδειν, quo poëta metaleptice ἀντὶ τοῦ κρέκειν vsus est. Κρέκειν & ἀείδειν vnum & idem sæpe est (vnde τὰ κρέματα) sed κρέκειν est τὸ κόπτειν, ergo & ἀείδειν pro eo ponitur. Frustra essemus, nisi tam sedulo monuissent veteres, sine his Theocritum non dextre intelligi, qui præire tamen in eius inuestigatione, præterquam in vno & altero exemplo, noluerunt. Quærunt viri incomparabiles cap. 25. Theocriticarũ suarũ Lectionum quæ sint ea quæ Grammatici τὰ σκληρὰ τοῦ Θεοκρίτου vocant; ac potissimum Eustathius, cum scripsit: Ἰστέον ὅτι περὶ Ἀπόλλωνος Δηλίου ὕμνῳ γεννηθέντος ἐν Δήλῳ τῇ νήσῳ αἴνιγμα φέρεται ἐοικὸς τοῖς τοῦ Θεοκρίτου σκληροῖς τοιοῦτον· Ἐν φιλέρῳ γλυφόμενον πάτρην δὲ μὲν ἁλιμυρὴς ὕδωρ Ἀμφὶς ἔχει μήτηρ δ᾽ ἐς ἀέθλεον παῖς· ἢ γρυπὸν ἐν τῇ Δήλῳ ἐγεννήθην, μητέρα δ᾽ ἔχω Λητὼ τὴν παῖδα τοῦ Κοίου· ὃς ὁμώνυμός ἐστι τῷ παρὰ Μακεδόσι κοίῳ, ὅ ἐστι τῷ ἀριθμῷ. Nobis dubium non est quin intelligat schema, quod nos vbiq. Theocriticum dicimus, quod reuera est αἰνιγματῶδες, de quo ad Polyphemum agimus. Scribo aliquot ab his versibus:

Ταὐτί, ἔφα, κορώνας δωρύλλομαι,

non δωρήσομαι. quod Doricum esse scimus, beneficio τῶν τεχνικῶν, qui hoc obseruarunt. Non existimamus, vt quod res est dicamus, viros doctos recte intellexisse versus illos:

Καὶ μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ χῖον ἀοιδὸν
Ἀντία κοκκύζοντες, ἐτώσια μοχθίζοντι.

quibus nunquam in mentem venit, tria illa eodem spectare, ὄρνιχες, ἀοιδὸς, & κοκκύζειν. Ac primo hoc sciat lector, Theocrito idem esse ὄρνις, & vocẽ ἀοιδὸς. Vtrunque illi designat τὸν ἀλεκτρυόνα, auemque lucis prænunciam, quæ cantu

cantu suo noctem diuidit. Ἡρακλίσκῳ:

Ὄρνιθος ᾖτον ἄρτι τ' ἔσχατον ὄρθρον ἀεισδον.

Eundem, vt planius sit quod dicimus, ἀοιδὸν vocat alibi.

Νεῦμαι κἠμμες ἐς ὄρθρον, ἐπεί κα πρᾶτος ἀοιδὸς

Ἐξ εὐνᾶς κλαδῆσῃ ἀναχὼν δύσπεκτα διήλην.

Ὄρνις igitur & ἀοιδὸς idem sunt, de eadem aue, sicut Latinis, *ales & cantor:*

Excubitorq. diem cantu prædixerat ales.

Ὄρνις quare dicatur, obscurum non est: quare ἀοιδὸς non multo magis. Eustathius: ὅτι ἀλεκτρυόνων ᾠδὰς φαμέν. *galli proprie, inquit, ᾄδειν dicuntur.* Vnde antiqui noctis tempus in ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων diuidebant. Long. Ποιμ. ἀλλὰ πρὸς καύσωντες μέγα, περὶ ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων, οἱ μὲν ὀλίγον ἔπεφον, οἱ δὲ αἰγῶν βίχας ἔπλεκον. Ne quis dubitet accedit tertium, vox κοκκύζειν, quam illi aui propriam esse sciunt pueri. Propriũ autem & hoc est gallorum, vt inter se quotidie cantu certent, ita vt præcedente altero, alter sequatur. Vide quam longe a venustate huius versus abfuerint interpretes. Lepor mirus in eo est: ac si dicat: *Frustra est gallus Musarum, quicunque Chium illum gallum crocitu lacessit.* vel, *qui Chio illi gallo obstrepit.* vt Propertius de iisdem dixit, qui locus hunc plane illustrat:

Et matutinis obstrepit alitibus.

Qui non videt quam venuste poëtæ dicantur *Musarum alites*, ἤγουν ἀλεκτρυόνες, plane a Musis alienus est, nec illum Horatii locum percipit; quem frustra attigerunt docti homines:

Scriberis Vario fortis, & hostium

Victor, Maonii carminis alite.

Vocat Varium *alitem Maonii carminis*, non aliter quam Theocritus ὄρνιχας μοισᾶν, τὼς ποιητάς. Χῖος ἀοιδὸς, est, ὁ Χῖος ἀλεκτρυών: *Maonii carminis ales* dictum est, sicut ὄρνις ὁδοῦ ab Æschylo Cabiris. Ὄρνιθα δ' οὐ ποιῶ σε τ' ἐμῆς ὁδοῦ. *alitem non facio te mei itineris.* ὄρνις est ἀλεκτρυών: & propterea, ὁ ἡγεμών. ὄρνις ὁδοῦ, *ales viæ*, ὄρνις ἀοιδῶν, *ales carminũ*, qualis Varius, dux videlicet. Nihil suauius aut vrbanius, quam ita vocare poëtarum omnium principem.

CAP. XIII.

Loci aliquot interpretum partim emendati, partim expensi in eodem idyllio septimo. de inscriptione idyllii disputatum. Locus Theocriti emendatus, e quo inscriptio dependet. Amaranthi inscriptio. Λυκίδας ἢ Θαλύσια. Ὁδοιπορεία. ὁδοιπόριον. ὡραῖ ὥρα. ὥρα. ὥρα ἔτεος. ἔτος ὥριον. ναῦται παρ' ὥραν. μὴ ὥραιον ἵκοιτο. Παιδυσία. deuexus Orion. *Negligentia interpretum. Corona ex anetho.* αὐλός, πῦρ, πότος. μεμνῆσθαι τὸ ἐπιφημίζειν. ἐς ζύγα. *Theocriti locus tentatus.*

PARVM adhuc in hoc idyllio promouimus præ iis quæ restant; sed vno & altero loco in principio neglecti sunt interpretes: quos prius absoluamus. Quid sibi voluit criticus ille, qui notauit ad tertium versum huius idyllii, καὶ Φρασίδαμος. ἔσθ' ὁ καὶ πειστός? Certe aut ineptit magister ille aut corruptus est. nam vbi hoc dixit Theocritus: καὶ Φρασίδαμος? Nusquam opinor: nam glossa quæ notat τὴν πειστότητα τοῦ καὶ alium locum respicit. Scribe: ζωῶ καὶ βίτος ἄμμιν Ἀμύντας. ἔσθ' ὁ καὶ πιστός. Vbi verum fortasse erit: quia satis fuerat dixisse, ζωῶ δὲ ἄμμιν τρίτος Ἀμύντας: quanuis meo iudicio parum differat. Sed non agimus Grammaticorum causam, quam illis relinquimus. Versus Philetæ, qui in Βρέσια legebatur, supra emendatus est. Non

est prætermittenda nota illa quam interpretum aliquis illis Theocriti verbis apposuit: καί μ' ἀβρίμες εἶπε σιωπαρός. οὐκέτι δὲ κέχρηται τῇ λέξει. Videtur, quicunque est ille, obseruasse τὸ σιωπαρὸς esse vocem μονήρη, & quæ in hoc scriptore semel tantum occurrit. Quod si verum esset, & ab antiquo Grammatico notatum, qui aliam huius poëtæ ἔκδοσιν tractauit, non esset Theocriti illud idyllium, in quo legitur,

— καί τι σιωπαρὸς,

Καὶ σοβαρόν μ' ἐγέλαξεν.

nimirum Βουκολισκός: quod nos supra iudicabamus. Flagrum Theocrito minatus est aliquis literator e plebe, qui versum illum legit, in quo dicitur,

— τάχ' αὔτριος ἄλλον ὀνασεῖ.

Sed mentem eius non perficiunt illa verba quæ nunc extant: ἡμάρτημένως δὲ ἐξενήνοχε τὸ, αὔτριος· ἕτερος γὰρ ἄλλος ἐκ πλειόνων. Aliquid dixisset, si scriptum esset: ἡμαρτημένως δὲ ἐξενήνοχε τὸ, ἄλλος· ἕτερος γὰρ ἐκ δυοῖν, ἄλλος ἐκ πλειόνων. Attigerunt & hoc viri docti: sed sic malim. Cum Theocritus scripsit: πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος, Græcanicum est & nugatorium quod legitur: τὸ δὲ ἐκ Διὸς, ὅτι ἀψευδής ἐστιν ὁ Ζεύς. Græci poëtæ millies Iouis nomen tantum ἐπ' εὐφημίᾳ vsurpant, πλεοναζόντως. Vide quæ nuper festinanter ad Hesiodi Ἡμέρας notauimus, cum ait:

Αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος.

Vbi fallebantur viri docti, qui aliquos Iouis dies ab Hesiodo statui putabant. Sed hæc minuta sunt. Versus Theocriti qui ante initium est illius Odæ, qua abeuntem Ageanactem prosequitur Lycidas:

Τοῦθ' ὅ, τι πρᾶν ἐν ὄρει τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα,

a doctioribus aut omnino non, aut leui manu tactus est. Nobis tanti momenti visus est, vt nisi semel aliquid de eo statuamus, ne quidem ipsam idyllii inscriptionem, quæ siue a poëta, siue a veteribus præfixa est, nos capere fateamur. Itaque quod primo idyllio præstitimus, vt præcipuam vocem Theocrito redderemus, circa quam totum versabatur: idem hoc loco præstabimus. Nam cur dissimulem lectori scrupulum quem in animo nostro relinquit inscriptio, ΘΑΛΥΣΙΑ, Η ὉΔΟΙΠΟΡΙΑ ἘΑΡΙΝΗ? quæ duo, si aliquid iudicamus, inter se pugnant. Scimus enim Θαλύσια non nisi sub autumnum celebrata fuisse, sicut Ἀλῷα Atheniensium. Quomodo potest igitur esse ἐαρινὴ ὁδοιπορία hoc iter, quod a poëta supra ὁδὸς Θαλυσιὰς vocatur; quo directe cum Eucrito & Amynta se conferebat? Et ne quis excipiat, plura fuisse Thalysia, ipse poëta infra occurrit, longa & luculenta descriptione commendans τὴν ὀπώραν. Ita vt omnis dubitandi ansa præcisa sit. Necesse est igitur, aut nimium temere, quisquis est inscriptionis autor, credulitate hominum abuti voluerit, aut aliud esse, quod nos fugiat. Sed nos, vt diximus, nodum eum ex hoc loco soluemus, qui ita apud Eustathium legitur, quem vidimus etiam a viris doctis ὁδοῦ πάρεργον obiter citari: sed, cum non satis eum excuterent, suspectum habuerunt. Τοιοῦτον καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ, τὸ ὄρη φίλε, ὃ μελύδριον ὤρῃ ἐξεπόνασα. τουτέστιν ὄρεα τὸ μέλος ὃ καθ' ὥραν ἐπονησάμην. Existimaram primo legendum esse in Eustathio: ὄρη φίλε ὃ μελύδριον ὥρῃ ἐξεπόνασα. τουτέστιν ὄρεα τὸ μέλος ὃ καθ' ὥραν ἐπονησάμην. Mouisse enim Grammaticum vocem ἐκπονεῖν existimaram, ac propterea legisse apud poëtam nostrum, ὥρῃ, ἤγουν ζωῇ φροντίδι, καὶ ἐπιμελείᾳ. Nunc vero nihil muto, sed lego in Eustathio vt scriptum est. In Theocrito vero pro ἐν ὄρει, ὥρῃ repono. Τοῦθ' ὅτι πρᾶν ὥρῃ. Nunc quomodo intelligendus sit poëtæ locus, si ita legimus, ostendemus. Carmen

men quod Ageanacti scripserat Lycidas, huius idyllii pars præcipua est, non aliter quam in primo, cantio Thyrsidis. Sicut in ea Daphnis & dolor eius; sic hic Ageanax & eius nauigatio. Sicut illud inscribebatur THYRSIS, sic hoc a nonnullis LYCIDAS. In Amaranthi enim veteris Grammatici, qui in hunc poëtam commentatus erat, ἐκδόσει ita inscribebatur: ΛΥΚΙΔΑΣ ἢ ΘΑΛΥΣΙΑ, vt ex authore discimus Etymologiarum: qui non aliam agnouisse videtur. Quid ergo de altera illa dicemus, quam nihilo minus antiquam arbitramur? Eius rationem reddet hic versus quem in manu habemus, cum eum vt legendum diximus interpretabimur. A nauigatione Ageanactis inscriptum est ipsum idyllium. Ὁδοιπορία est ὁ πλοῦς. Apud poëtam Telemachus ὁδοιπόρειον nautis persoluit, quibus in nauigatione vsus erat. Glossæ in poëtam: ὁδοιπόρειον, τὸ ἐπὶ τῷ πλοῷ δεῖπνον, ἢ ἀμοιβή. Est igitur ὁδοιπορεία, ὁ πλοῦς, nauigatio. Nauigationem fuisse veteribus duplicem notum est, ἐαρινὴν καὶ θερινήν. quarum altera vsitatior, sed minus tuta: altera tutior, sed minus vsitata. quam Hesiodus longe præfert vbique, vt notant veteres, ἀπεχθόμενος τῆς κατὰ θάλασσαν. ἘΑΡΙΝΗ ὉΔΟΙΠΟΡΙΑ, est, verna Ageanactis nauigatio. a qua inscribi meruit hoc idyllion. In hanc amici sui vernam nauigationem scripserat vernum carmen Lycidas, quod suauissima vota continet, quibus Ageanactis abitum prosequitur. Hoc carmen ait a se scriptum fuisse πρᾳ ὥρᾳ, id est, *vere precedente*, cum nauigationem susciperet Ageanax. Ὥρα est τὸ ἔαρ: nam & poëta modo ὥρα, modo ὥρα ἐαρινὴ dicit. Sic ὥρα ἔτους cum dicunt, ver, & interdum æstatem complectuntur. Hesychius ὥρα ἔτους καιρὸς ἔτους, τὸ ἔαρ, ἢ τὸ θέρος. Infra ὥρειον ἔτος in hoc ipso carmine dicitur ver & æstas. nam ita sumere malo quam vt interpretes. Ἔτος ὥρειον est annus sine hyeme & autumno, anni pars altera: sicut infra cum apes dicuntur ἔτος ὥρειον pauisse Comatam. Ὥρα igitur totũ nauigandi tempus est: sed hic de vere malo accipere. Ὥραῖος πλοῦς, est, ὁ ἐαρινός: quamuis Hesiodus longe alio respectu τὸν θερινὸν πλοῦν ὡραῖον vocat: quia solum tutum esse existimat. Illi qui nec vere nauigabant, nec æstate, ναῦται παρ' ὥραν dicebantur: qualis ille naufragus, in quem poëtæ nostri extat epigramma:

> Ἄνθρωπε ζωῆς περιφείδεο, μηδὲ παρ' ὥρην.
>
> Ναυτίλος ἴσθι· ὡς οὐ πλοῦς ἀνδρὶ βίος.

Iidem dicebantur, μὴ ὥραισι πλεῖν: nam ὥραι erant nauigandi tempora. Comicus Lysistrate:

> Ἔλεγε δ' ὁ μὴ ὥρασι μὲν Δημόστρατος
> Πλεῖν εἰς Σικελίαν, ἡ γυνὴ δ' ὀρχουμένη
> Αἰαῖ Ἄδωνιν φησίν.

Vnde notissima Atticorum imprecatio: μὴ ὥρασιν ἵκοιτο: quod toties in illorum libris. Id ego a nauigationibus desumptum esse mihi persuadeo. de quo cum integram nuper disputationem instituerint magni viri, longeque diuersam rationem afferant, non potui non hoc notare, cum præsertim maxime omnium nos iuuet locus Platonis, qui ab ipsis adducitur, vbi suadet philosophus ille amico cuidam, τὴν ἐνιαυτὸν τοῦτον μεῖναι, ἀπιέναι δ' εἰς ὥρας. Ὧραι autem tempora sunt cum mare est πλώϊμον, vt Theophrastus loquitur; vt Hesiodus, ἀμβατόν: quod incipiebat esse circa prima Dionysia Atheniensium: quo tempore Ageanactem profectum fuisse statuamus, &, vt philosophus loquitur, τοῦτο χειάζω. Illo tempore suum hoc προπεμπτικὸν scripsit Lycidas: qui optat illi, ὥραια πάντα γενέσθαι. Scribo itaq.

> Τοῦθ' ὅ, τι πρᾳ ὥρᾳ τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα.

Scripſerat vere carmen in vernam amici nauigationem. Apparet iam non modo cur ὥρα legendum ſit, ſed etiam quid ſibi velit inſcriptio quam habemus: non aliter quam ſi quis primum idyllium inſcribat, ΠΑ'ΘΟΣ ΔΑ'ΦΝΙΔΟΣ. Pergamus iam in hoc ſuauiſſimo propemptico. In eo cum ſcribitur:

— κ' Ὠρίων ὅτ' ἐπ' ὠκεανῷ πόδας ἴσχει,

tempus deſignatur quod nautæ veteres Παρδυσίαν dicebant, cum maxime infeſtatur mare. quo celeberrimus ille Horatii Architas naufragium erat paſſus, qui conqueritur:

Me quoq. deuexi rapidus comes Orionis
Illyricis notus obruit vndis.

Deuexus Orion, eſt, ἡ Παρδυσία, tempus illud cum poſt Orionem occidunt Pleiades. Itaq. Heſiodus in nauigationis præceptis ante omnia hoc excipit.

Εὖτ' ἂν Πληϊάδες σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀῆται·
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.

Sed ne hoc quidem tempus Ageanacti nociturum eſſe Lycidas ait, ſiquidem ſuo animo morem gerat. Grammaticus aliquis notat paulo poſt: Ἀριστοτέλης δὲ διήρηκεν, ἀλκυόνα καὶ κήρυλον, καὶ κορώνην· οἱ δὲ φασίν, ὅτι τὰ ἄρρενα τούτων, κήρυλοι καλοῦνται. Vbi hoc dixit Ariſtoteles, aut quis eſt ſubtilis adeo & acutus animalium diuiſor, qui cornicem & halcyonem diſtinxit? Verba philoſophi ſunt lib. Hiſt. animal. 8. cap. 3. περὶ δὲ τὴν θάλατταν, καὶ ἀλκυὼν, καὶ κήρυλος. καὶ αἱ κορῶναι δὲ νέμονται ἁπτόμεναι τῶν ἐκπιπτόντων ζώων. Scimus quidem intelligi auem quam εἰναλίην κορώνην vocat princeps poëtarum. Agit autem philoſophus de auibus illis quæ circa mare verſantur, aut potius, vt noſter loquitur, αἵ τ' ἐξ ἁλὸς ἄγρα. inter eas ait halcyones eſſe, & cerylos: ſed & fulices, aut quo nomine eas appelles, quas ibi κορώνας vocat, piſciculis e mari prodeuntibus inſidiari; hinc concluſit vir acutus, Ariſtotelem diſtinguere, halcyones, cerulos, & cornices. Non aliter quam ſi ego lupum & ouem vtrunque in terra verſari dicerem: atque hinc aliquis inferret, diſtinguere me lupum & ouem. Male ſit illis lucifugis commentatoribus, qui nobis toties dant verba. Nos non aliter eos vlciſcemur, quam ſi eiuſmodi ineptias poſthac intactas prætermittamus: quatenus aut lectoris fieri ſine incommodo poteſt, aut inſtitututum noſtrum feret. Sed eamus ad geniales Lycidæ epulas. Cum notat Græcus interpres: εἶδος ἄνθους τὸ ἄνηθον. ἀνηθίνοις δὲ ἐχρῶντο στεφάνοις, ὡς Ἀλκαῖος, καὶ Σαπφώ. Locus quem intelligit Alcæi, eſt apud Dipnoſophiſtam, ſicut & Sapphus. inde petant ſtudioſi harum literarum. Anetho in coronis ſuis cur amantes vterentur ignorare non poteſt, qui meminit, in veteri diſciplina Atticorum liberis anetho interdictum fuiſſe, ſolis vero ſenibus permiſſum, propter τὴν ἀφροδίσιον ἕξιν, ſicut & apium, ex quo perinde atque ex altero coronæ fiebant. Comicus Νεφ.

Οὐδ' ἂν ἐλεῶς δειπνοῦντ' ἐξῆν κεφάλαιον τῆς ῥαφανῖδος,
Οὐδ' ἂν ἄνηθον τῶν πρεσβυτέρων ἁρπάζειν, οὐδὲ σέλινον.

Sicut eadem ratione in coronis vtebantur bulbo, gratificantes illi Deæ, ἣ Γολγὸν τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασε. Sed ad cætera. Non ſcio quid ſibi velit Grammaticus quidam, qui cum de vino Pteleatico notat, ex Homero locũ adducit περὶ Πτελέου ἐλαίου. Πτελέα γὰρ, inquit, ἡ Ἔφεσος ἐκαλεῖτο. ἢ τόπος ἐν αὐτῇ ἢ ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ὅμηρος· Πτελεὸν ἔλαιον. Nihil tale puto apud poëtam eſſe: ſed ſcribendum, καὶ Πτελεὸν καὶ Ἕλος. Locus eſt Iliad. β.

Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι

Ἀπύμεναι Θάμνεα † Θεύγικα παυδ ἀοιδῆς.

Antiqui ἀσχαιῶτες, & genio suo dedita opera indulgentes tria ad voti consummationem requirebant: IGNEM, POTVM, TIBIAM. Ex his Comicus deprompsit vrbanissimum scomma in Megarenses, cuius generis ea sunt quæ in veteri comœdia παρὰ προσδοκίαν ἢ ὑπόνοιαν dicuntur: in quibus aliud poetæ præter id quod expectabatur efferunt. Locus est Ἀχαρνέων·

Δι. Πῶς ἔχετε; Με. διαπεινᾶμες αἰεὶ ποτὶ τὸ πῦρ.

Perfundit eos melle Attico & eorum egestatem: expectarat enim auditor vt responderet, διαπίνομες ἀεὶ ποτὶ πῦρ: illi respondent διαπεινᾶμες. Ille rursus pergit ad tertium:

Δι. Ἀλλ' ἡδύ τοι τῷ Δί' ἢν αὐλὸς παρῇ.

Non aliter quam si dictum fuisset διαπίνομεν: adiungitque tertiam voluptatis partem, TIBIAM, post IGNEM & POTVM. In quo scommate summus est lepor. Tria hæc studiose obseruat noster Lycidas. Primo, παρ πυρὶ κεκλιμένος, secundo, καὶ πίομαι μαλακῶς, tertio, αὐλησεῦντι δέ μοι. Pauperculi ex his tribus solum ignem sibi reliquum habebant, tanquam cæterorum solatium: quem etiam Megarensibus relinquit Comicus. Et Tibullus:

Me mea paupertas vita traducat inerti,
Dum meus assiduo luceat igne focus.

Nam, vt veteres ad Aristophanem notarunt, τὸ πῦρ εὐωχίας σημαντικόν. Quæ de poculis sequuntur; καὶ τῆς Πτελεατικῆς, quæ Ageanactis memoriæ instituitur, ita distingue:

Καὶ πίομαι μαλακῶς, μεμναμένος Ἀγάνακτος
Αὐταῖσιν κυλίκεσσι, καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων:

Hæc coniungenda sunt quæ disiuncta erant. τὸ μεμνῆσθαι, est idem quod τὸ λέγειν, ex idiotismo poetæ. Vnde illud in Comaste, μεμναμένω εἰ φιλέεις με, nihil aliud est quam λέγοντος, ἤτοι ἐρωτῶντος. Μεμνῆσθαι κυλίκεσσι, est, κύλιξιν ἐπιφημίζειν πῶμα. Quod sequitur non satisfacit omni ex parte. Scio quid apud Horatium sit, *poti face tenus cadi.* Sed propterea non capio quomodo in calyce possit esse τρύξ, ἤγουν ὑπόστασις, cum dixit Lycidas, καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων. Nam huc inclinat scholiastæ opinio. Et certe potuit Theocritus ita locutus esse χυδαίως, & minus accurate, vt mos est ipsius, pro, μέχρι πυθμένος. Sed ne sic quidem nihil in animo meo relinquit, vt penitus arrideat: & non potius existimem τὸ τρύγα simpliciter vt in illo Anacreontis posse accipi. Μεγίστης δ' ὁ φιλόξενος δ' ἔχε δή μέλιτος ἐπειδὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνεις μελιηδέα. vt ἐς τρύγα sit ἐς τὸν οἶνον. Quod si esset tamen, legere malim, καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείσω. In quo ipso iuuat nos distinctio quam paulo ante his verbis adhibuimus. Sed eiusmodi indicamus viris doctis vt cogitent. Eo certe modo maior καθαρότης erit in duobus illis, πίομαι μαλακῶς, &, καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείσω, eruntque παράλληλα: quod nobis quidem hoc loco suauius videtur. Sed hæc hactenus.

CAP. XIIII.

Ξενίας. ξένεοι. ὁ ξένος ἢ ξένη. ὦ ξένε. κεράστας, κομάτας. interpres emendatus semel & iterum. poeta Deam Syriam ἐξειδιάζει. Locus venustissimus excussus. Mos veterum in conuiuiis, & ex eo Theocriti locus de Philino illustratus. Theocritus emendatus. βέλος, ἢ πέτρα τοῦ Κύκλωπος. Cyclops e Satyrico dramate. ἀδολεσχία ab interprete notata. ἢ ποτὶ Ἰωνικῶς καὶ Δωρικῶς.

LYCIDAS in suauissima cantione sua tanquam ascititium ἐπεισόδιον intexit

intexit duas fabellas: alteram Αἰπολικὴν de Comata: alteram, quæ prior est, Βουκολικὴν de Daphnide, in priore ita canit:

Ὡς πόκα τᾶς Ξενίας ἠράσσατο Δάφνις ὁ βώτας,
Χὡς ὄρος ἀμφεπονεῖτο, καὶ ὡς δρύες αὐτὸν ἐθρήνευν,
Ἱμέρα αἵτε φύοντι παρ' ὄχθαισιν ποταμοῖο.

In vocis Ξενίας interpretatione quid necesse est dicere, quantum se veteres magistri torserint, cum hodieq. extent illorum glossæ, quæ nihil tamen quam meras coniecturas nobis proponunt, in quibus Græculi plerunque insigniter infelices sunt? Illorum tamen opinio præualuisse videtur, qui Ξενίας legerunt, & ὄνομα κύριον esse voluerunt. Quo semper illi confugiunt, qui nihil melius didicerunt. Vt omittam nullum esse veterum qui Xeneam illam a Daphnide amatam scribit, res ipsa se conuincit facile. Multo minus nos illi iuuant qui in hoc Theocriti loco ξανθᾶς legerunt. Postquam igitur omnem suam sapientiam exhauserunt veteres critici nos per nos sapere discamus. Græci cuiuscunq. nomen reticent, illũ ξένον appellant. Cuius rei festiuitas cũ apud alios, tũ præcipue apud Theocritum frequens est. Apud Platonem exempli gratia in libris De legibus tres introducuntur personæ. Primus Atheniensis est, secundus Cretensis, tertius Lacedæmonius. Cretensi nomen est, Cliniæ; Lacedæmonio, Megillo: solius Atheniensis nomen non exprimitur. Ergo ξένος vocatur. Ἀθηναῖος ξένος, Κλεινίας Κρὴς, Μέγιλλος Λακεδαιμόνιος. Ξένος Ἀθηναῖος, est, *Atheniensis quidam.* In Pharmaceutria nostri poëtæ mater Philistæ & Melixonis ἁ ξεῖνα dicitur: eius enim nomen non exprimitur:

Ταῦτά μοι ἁ ξεῖνα μυθήσατο.

In idyllio quinto iudex cum non nominatur ξένος dicitur:

Εἶα λέγ', εἴτι λέγεις· καὶ τὸν ξένον ἐς πόλιν αὖθις
Ζῶντ' ἄφες. ὦ Παιάν, ἦς ἦν μύλος ἦδα Κομάτα.

Hinc ὦ ξένε nihil aliud est quam Atticorum ὦ τᾶν, cum nomen vel non exprimimus, vel non meminimus, eius quem vocamus. Sic eodem idyll. ιθ' ὦ ξένε μακρὸν ἄκουσον. Et in piscatoribus ita socium appellat socius: τὺ δ' ὦ ξένε λοιπὸν ἔρευδε ταῖς γνώμαις. Non longe aliter Græcorum scriptores ξένον vocant τὸν τυχόντα, quod sæpe in lemmatibus inscriptionum & in ipsis est. Sed Theocritus, vt diximus, ξένος cum dicit, intelligit τὸν δεῖνα, illum aut illum: certum aliquem quem non nominat. Daphnidis amica cuius nomen dissimulatur ἁ ξένη dicitur, mira elegantia, Ὡς πόκα τᾶς ξενίας ἠράσσατο Δάφνις, quod nihil aliud est, quam si dixisset, quomodo olim illam puellam amauit Daphnis: certam illam & notissimam, quam non nomino, quam tamen intelligo. Iam ξένιον dici τὸ ξένον, & ξενέαν τὴν ξένην non est quod scrupulum in doctiorum animis relinquat. Apud Hesychium legitur ξένιοι, exponiturque, στρατιῶται, sicut ξένοι sunt οἱ στρατιῶται, ratione viris doctis non incognita, & apud Comicos, τὸ ξενικόν. Nihil est elegantius aut verius. Non intelligo quid voluerit criticus, qui notauit: τὶς Αἰπόλος κνημοσ Κομάτας, παντὸς δὲ ἐστιν ἐπεὶ Μενάλκας. De eodem Comata cum aliquamdiu postea agit, verba quæ adducit αἰπολῶν, e Theocriti Syringe desumpta sunt. Κεράστας & Κομάτας idem sunt Theocritico schemate, quia κέρας veteribus ἡ κόμη dicebatur, vel tonsuræ species: vt cum a poëta Alexander κέρας ἀγλαὸς dicitur. In omnibus scholiorum editionibus, quas nos quidem vidimus, scribitur, cum de festo Arcadico agunt Grammatici, in quo dicitur vapulare Pan: οἱ Ἀρκάδες ὅτι θήραν ἐξιόντες, εἰ μὲν δαψιλείας ἔτυχον, ἐτίμων τὸν Πᾶνα· εἰ δὲ τοὐναντίον, σκίλλαις εἰς αὐτὸν παρφόρουν.

παρόσον ὀείων τ' θήρας ἐπιστατεῖ. Scribe, παρόσον θηείων καὶ τ' θήρας ἐπιστατεῖ. Deinde cum legitur ibidem post adductam Munati sententiam: Χῖοι δὲ, ὅπω οἱ χορηγοὶ λεπτὸν ἱερεῖον θύσωσι, καὶ μὴ ἱκανὸν ᾖ τοῖς ἐσθίουσι, scito scriptum fuisse, ἔνιοι δὲ, contracte, atque inde χῖοι factum. Ita certe scribendum est; nec aliter sententiæ satisfieri potest. Sed nescio an hæc tanti sint. Versibus illis qui non longe postea sequuntur & omnino diuini sunt, in Simichidæ carmine, poëta Venerem cum tota familia & Amorum exercitu, ἐξοικίζεται, & ad Siculos transfert. Qua ratione id agat non assecutus est interpres Græcus, quem ab his deliciis exulare, vt Grammaticum, decebat. Venerem olim sibi vindicabant plurimi, præcipue tamen in Asia Assyrii, qui circa Libanum, quod non ignorare possunt illi qui viderunt, quæ περὶ Συρίας θεοῦ Græci tradiderunt. Ex altera parte Siculi τὴν Ἐρυκίνην omnibus præferebant, cuius honor in posterum semper accreuit, & ad Romanos terrarum dominos dimanauit, vt non immerito Siculus Diodorus tot verbis in admirationem huius Deæ vtatur. Hunc montem poëta, in quo primum culta fuit, & ex quo nomen traxit, ἕδος αἰπὺ Διώνας vocat, ἀποσημαίνων, vt critici loquerentur, τὴν ἐγχώριον θεὸν, & quæ proprie in Sicilia tum temporis colebatur. Quod vt festiuius faciat, ipsos Amores tanquam colonos introducit, qui relicta Assyria eundem cum matre mõtem incolere ceperant. Non aliter sumendum est τὸ λιπόντες, quod ita homines Græci ceperunt, quasi illud & τὸ οἰκοῦντες coniungenda essent, aut eodem spectarent. Atqui totum hunc scrupulum sustulisset poëta, si articulum addidisset, quos non amant poëtæ, etiam vbi necessarii sunt. Nam mens & τὸ συνέχον tale est: Ὑμεῖς ὦ Ἔρωτες οἱ λιπόντες, Vos Amores qui Byblidos vndas deseruistis, & coloniam vestram ad Erycen Siciliæ montem transtulistis: qui ex Assyria ad nos venistis; Vos, inquam, Arati mei Philinum, quem deperit, tangite. Non possumus satis dicere quo lepore aspersa sint hæc, quæ tamen non ita magni momenti esse videbuntur iis, quibus nos semper operam dedimus, vt quam maxime simus dissimiles. Antiqui in conuiuiis pyra in aqua mersa apponebant, ex quibus singuli conuiuæ statim pro se quisque rapiebant τὸ πεπαίτατον: nam eadem voce in hoc more vtitur Alexis, quo Theocritus cum de Philino agit, quem maturrimo pyro confert, aut potius pubem eius & ætatis exorientem flosculum, καὶ ἤδη ἐν ὥρᾳ ὄντα. Verba Alexidis sunt:

— εἶδες ποτὲ
Πεπᾶσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένας
Ἐν ὕδατι πολλῷ; πολλάκις δήπου, τί οὖν;
Οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει
Τῶν ἐπιπεύζων τὴν πεπαιτάτην ἀεί.

quod certe non inuenustum est, vtpote a conuiuiis translatum, vbi quæ maturrima erant, celerrime occupabantur. Viderunt viri docti, quod nos quoque monueramus, legendum paulo post,

— ἐπεὶ τ' ξεῖνον ὁ δύσμορος οὐκ ἐλεεῖ μευ.

Ne hoc quidem verum est, quod notat Græcus glossator in ἀκανθίδες: φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ αἷμα αἰγίθου καὶ ἀκανθίδος μὴ μίγνυσθαι. Non hoc scripsit Aristoteles de ægitho & acanthide, sed de ægitho & antho. Verba eius sunt: λέγεται δ' ὅτι αἰγίθου καὶ ἄνθου αἷμα οὐ συμμίσγεται ἀλλήλοις. Infra cum de Cyclope scribitur a poëta, — ὃς ὄρεσι λᾶας ἔβαλλε, interpretatur glossa. ὃς αὐτοῖς λίθων ὄρη ἔβαλλεν, ἢ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι λίθους. Ineptiæ, quas secuti sunt Latini interpretes. Prius etiam ridiculum est. Scribe, ὃς ὄρεσι νᾶας ἔβαλλε, qui montibus naues petebat. Alludit, locum

cum poëtæ, vbi narratur totis montibus n..u.s petiisse Vlyssis Cyclopem:

> Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
> Ἧκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
> Κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπρώροιο.

Quam simplicia hæc sunt & ἀδιαιόητα, quæ tamen interpretum quoque tempore corrupta fuerunt? Dixit ἔβαλε, ἐμφατικώτατα, quia poeta βέλος & βέλη illos Cyclopis lapides & montes vocat. Nam, ὅτι Ὅμηρος βέλος εἴρηκε τὴν πέτραν τὴν ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος βληθεῖσαν, vetustissimorum Grammaticorum παρασημείωσιν est. Tota autem persona Cyclopis, aut potius quæ de eo hic dicuntur, e Satyrico dramate desumpta sunt, ex Euripidis Cyclope. Nec frustra est Grammaticus, qui infra monuit, τὸ δὲ χορεύσαι τὸν Κύκλωπα, ἐκ τοῦ Εὐριπίδου μετενήνοχε. De emendatione nostra nemo dubitabit qui meminerit postrema illius dramatis Euripidis quod in animo habuit cum hæc scriberet poëta, eam penitus confirmare: in iis enim idem dicitur.

> Οὐ δῆτ', ἐπεί σε τῆσδ' ἀπορρήξας πέτρας
> Αὐτοῖσι συνναύτῃσι συντρίψω βαλών.
> Ἄνω δ' ἐπ' ὄχθον εἶμι, καίπερ ὢν τυφλὸς,
> Δι' ἀμφιτρῆτος τῆσδε προσβαίνων ποδί.

Sed quanto lepore dixit, τὸ νέκταρ, ἤτοι τὸν οἶνον, ποιῆσαι χορεύειν τὸν Κύκλωπα, in eo:

> Ἆρά γέ πα τῆνον τὸν ποιμένα τὸν ποτ' Ἀνάπῳ
> Τὸν κρατερὸν Πολύφαμον, ὃς ὤρεσι νᾶας ἔβαλε,
> Τοῖον νέκταρ ἔπεισε κατ' αὔλια ποσσὶ χορεῦσαι;

cui loco plane sunt germani versiculi antiqui poetæ apud Dipnosophistam, qui idem de vino dicunt.

> Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων,
> Οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας ὦ πάτερ
> Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας.

Sed neque illud penitus omittendum fuerit, quod paulo ante notat interpres, ad illud Theocriti, φόλω κατὰ λάϊνον ἄντρον, cui locutioni ille, e Rhetorum schola obeliscum opponit. ἀδολεσχίαν γὰρ ἔχει, τὸ, λίθινον σπήλαιον. Quæ est ea ἀδολεσχία? Non alia, nisi fallor, quam ea est quam committit, qui lac album dicit: quod Rhetoricam professi facilius in poëta quam in suis discipulis excusant. Sed longe aliud esset si dixisset λίθινον σπήλαιον, quod cum dixisse vult, non λάϊνον ἄντρον. Nam si subtilibus καὶ λεπτολόγοις etymis Græcorum aurem præbeamus, σπήλαιον οὐδὲν ἄλλο ὅτι ἢ λίθος κατεσπασμένος. Quare cogitemus quanti momenti sit hæc ἀδολεσχία, quam committit qui ἄντρον λάϊνον dicit. Cum idem Cyclops ποιμὴν ποτ' Ἀνάπῳ dicitur, leuiter in superioribus editionibus peccatum erat ab iis qui literam subscribebant: quod nescirent τὸ ποτὶ hic Ionicam non Doricam esse præpositionem. Interpres Apollonii: ἡ δὲ ποτὶ πρόθεσις, παρὰ μὲν Δωριεῦσι πρὸς, παρ' ἡμῖν δὲ καὶ Ἴωσι εἴληπται ἀντὶ τοῦ παρά. Recte autem monet criticorum obseruatio; Noua Dorica lingua vsum esse Theocritum, quæ reuera multos Ionismos amat. nam vetus asperior est. Atque hæc quidem ad Thalysia erant quæ occurrebant.

Cap. XV.

Idyll.8. Χάρις. χαρίεις. ὄπιυεος & ὄπιῦεος. κεφάλον. μυρίοι βάθος *& similia. Theocritus emendatus.* ὦ πόλι. Μίλος Μίλω. *Theocritus emendatus semel & iterum. Locus eiusdem aliter explicatus quam vulgo & inter punctus.* σιμαὶ αἱ μέλισσαι. σιμαὶ αἱ αἰαβάσεις ὀρέων. *Poëta emendatus. Percurritur idyllium 9. Theocritus emendatus.* πέντε πέντε ἔχει. κόγχλω διελεῖν.

λεῖν. Emendatur Theocriti locus præstantissimus.

HOMERVS in ea ætate in qua Iurisconsulti pubis emissionem locant, τὴν χάριν collocare videtur, cum naturæ beneficio viro aut fœminæ conceditur vt Veneris leges inire possit. Vnde Sappho ἡ καλὴ puellam ἄχαριν vocabat, quæ nondum viripotens erat, &, vt comœdia loqueretur, τὴν ἐπ' ἀταύρωτον. Hanc ætatem Daphnidi τῷ ὑποκειμένῳ τῇ βουκολικῇ πραγματείᾳ tribuunt veteres. Ælianus: Βουκολῶν δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν ὁ Δάφνις, ἠράσθη αὐτοῦ νύμφη μία, καὶ ὡμίλησε καλῷ ὄντι καὶ νέῳ, καὶ πρώτῳ ὑπηνήτῃ, ἔνθα τοῦ χρόνου ἡ χαριεστάτη ἐστὶν ἥβη τῶν καλῶν μειρακίων, ὥσπερ φησὶ καὶ Ὅμηρος. Daphnis igitur ingressus ἡλικίαν τῆς χάριτος, venuste a poeta χαρίεις dici potest, vt hac voce denotetur non forma corporis, sed ætatis tempus. Cum scripsit poeta, Μυκῶνται ἐπήροι βοῶν Δάφνι, si acute καὶ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον censuram exercere vellemus, diceremus scribendum esse, ἐπῆροι, non ἐπήροι. Meminimus enim alibi notasse veteres criticos vacante præpositione περισπωμένως scribi hanc vocem. Iam quis adeo peregrinus est in poeta nostro vt nesciat vbique τὸ σύνθετον ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ poni, id est pro simplice compositum? Infinita eiusmodi notari possunt toto opere. Ἐπῆρος tale est quale ἐπιβουκόλος, quo infra vtitur. Est autem nequaquam contemnendus inter antiquos Grammaticos qui notauit, Ἐπῆρος, εἰ μὲν περισπωμένως, περισσὴ ἡ πρόθεσις· ἦρος γὰρ ὁ φύλαξ. εἰ δὲ προπαροξυτόνως, πάλιν ὁ φύλαξ, ἀπὸ ξυλίνου ἐπιφέρει. Puto locum ita emendandum: Ἐπῆρος εἰ μὲν προπερισπωμένως, περισσὴ ἡ πρόθεσις· ἦρος γὰρ ὁ φύλαξ εἰ δὲ παροξυτόνως, πάλιν ὁ φύλαξ καὶ ἧλοι ξύλινοι, ἀπὸ ξυλίνου ἐπήρου. Nam paulo ante idem Grammaticus notarat: Ἐπήροι, ἐπίσκοποι, καὶ ἧλοι ξύλινοι. Et Eustathius notat ad poetam, τὸ, ἐπίηρος, vocem esse qualis ἐπιβώτωρ est, qua Theocritus vtitur vt infinitis eiusmodi aliis in quibus περισσὴ ἡ πρόθεσις. Sed in hac voce cum interpres χρῆσιν ex poeta citabat, quæ adducebantur negligenter scripta erant & confuse, vt vnde desumpta essent solum authoris nomen indicaret, hoc modo: καὶ Ὅμηρος, Ὅς εἶμι ἐπίηρος, καὶ, Ὅς πρῶτον Μίνωα τέκε. Reposuimus e poeta, Ὅς πινύων ἐπίηρος, &, Ὅς πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον. Nam oportet saltem vocem esse cuius causa reliqua citantur. Quod dixit Menalcas, ὁ δ' εἴ τι πάθοις; Plutarchus paulo aliter, ὁ δ' εἴ τι φθόνοιο. οἱ δ' ἁρμάτειοι βοχοὶ πόνῳ κεκμηθέντες, οὐδ' εἴ τι φθόνοιο, τὴν ἐξ ἀρχῆς δύναιντο λαβεῖν ἀδυναμίαν: in tractatu περὶ παίδων ἀγωγῆς. Quem Daphnis non ita longe post διαχθέντα κάλαμον vocat, videtur esse quem Græci κρόταλον dicebant. Eiusmodi κρόταλον procul dubio sibi præparare voluit bonus pastor, cum manus sauciauit; de quo his verbis conqueritur:

— ἐπὶ καὶ τὸν δάκτυλον ἄρτι γ' ἐνῷ
Τύπτ', ἐπεὶ κάλαμός με διαχθεὶς διέτμαξεν.

Aristophanis interpres: κρόταλον χυρίως ὁ σχιζόμενος κάλαμος, ὁ κατασκευαζόμενος ἐπίτηδες, ὥστε ἠχεῖν, εἴ τις αὐτὸν δονοίη τῇ χειρί, καθάπερ κρότον ἀποτελῶν. Forsan neque prætermittendum est Menalcam in quinto Ἡρακλεΐσκῳ suo elegantissimo, cuius initium est;

Ὦ φάγη, τὰν κάλλιν αἰγῶν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας
Μυελόν,

vsurpasse τὸ μυελὸν ἀντὶ τοῦ μέγα. Quo modo Hedylus poeta Elegiographus suauissimus θαῦμα μυελὸν dixit. Versus delicatissimos apponam.

Τῷ Φοίβῳ ἱερὰ πολλὸν διὰ κῦμα θέλξαι,
Ἤλθομεν αἱ ταχιναὶ τόξα φυγεῖν ἔλαφοι,
Μυρίον ἀνδράσι θαῦμα νοεῖν πάρα, πῶς ἀνόδιστον
Χεῦμα δ' ἀκαστῶν ἐδράμομεν Ζεφύρων.

Sic Apollo apud Eusebium Præparat. Euangelicæ lib. 5. τάδ᾽ ὤλεσε μυείος αἰών. apud Pindarum sæpius & alios. Nunquã potui ex animi sententia pro vera lectione amplecti quod in eodẽ mellitissimo tetrasticho a Menalca dicitur:

— ἴθ᾽ ὦ κόλε, καὶ λέγε Μίλῳ,
Ὡς Πρωτεὺς φώκας, καὶ θεὸς ὤν, ἔνεμε.

Optime emendauit, meo iudicio, Hugo Grotius noster, ὦ πόλε. de quo iuuene quoties mecum cogito, non possum satis gratulari Batauiæ, aut potius huic sæculo. Ipsi mihi tamen præcipue, qui admirabili splendore illius perculsus sæpe ingemisco, æmulatione honesta tamen, & qualis in Hesiodico κεραμεῖ est. Iudicium in scriptis versis, solutis, ad antiquitatem vbique comparatum: sine ineptiis, sine ambitione, sine fuco. quæ omnia (o Musæ & Apollo) a paucis omnino æstimantur, vix ab vno & altero vt debent. Nam de iis recte iudicare tanti propemodum esset; quanti scribere. Iam de curis forensibus quid dicam & quotidianis clientium molestiis? Quis posterorum credet, aliquem in ipso ætatis limine scientiarum propemodum fines attigisse, cuius otium tam multi sibi vindicarunt? Itaque mæstior ab eo plerunque recedo, non quod inuidere possim iis, quos miror. Sed cum de patria nostra cogito, & qua infelicitate temporum eiecti in literarum spe angusta acquiescere cogamur, & ingeniolum hoc nostrum qualecunque ingratæ patriæ debere. Sed querelarum satis: ne nimium prolixa fiat hæc παρενθήκη. Noster igitur Grotius legebat, ὦ πόλε. vt nimirum Menalcas mandet αἰπόλῳ alicui, quæ personæ vbique seruiles sunt, καὶ τὸ δευτέρας τάξιος in Bucolicis, vt hæc verba Miloni consueto suo deferat. Insolenter autem dixerat, Μίλῳ: quod neque criticum illum fugit; qui obseruauit Theocritum, ὁ Μίλος, τὸ Μίλων dixisse. Sed inuerso ordine verba illa concepta legebantur, hoc modo: Μίλῳ δ᾽ εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Μίλωνι· καὶ γὰρ τὴν δ᾽ θεῖαν οὐχ ὁ Μίλος ἔφη, ἀλλὰ ὁ Μίλων. Præpostere, vt diximus, quod mutare nobis non fuit religio. In vltimo mollissimoque Daphnidis Elegiaco male, meo iudicio, legitur:

Σιώνομα μᾶλ᾽ ἰσορῶν τὰν Σικελὰν ἐς ἅλα.

qui locus tamen scholiastis tempore scriptus fuisse videtur vt debet, nimirum: τὰν Σικελὰν δ᾽ ἄθ᾽ ἅλα, vel, τὰν Σικελάν τ᾽ ἐς ἅλα. Exponit enim ibi, καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος: quem sensum quidam interpretes cum secuti sunt ex posterioribus, reddendo, *& in mare Siculum aspiciens*; non viderunt Græca aliter legenda esse, vt illa admittatur interpretatio. In vltimo Menalcæ lego, Ἀνδρὶ δὲ παρθενικᾶς ἁπαλᾶς κότος, non vt scriptum est, πόθος. Certum est hoc modo legisse Virgilium, qui vertit, *nobis Amaryllidis ira*. Mutando nimirum, elegantia quadam illi deo poetarum peculiari, vocem παρθενικᾶς in proprium Amaryllidis. Monuerunt iam viri docti legendum esse paulo ante ὦ βάθος ὕλας Μυεῖον, non ὦ. Vt hæc γνώμη sit & sensus loci: δεῦτε ὦ βάθος, id est ὅπου, sicut Græcus interpres legit. Sed inuenimus totum hoc distichum aliter interpunxisse & scripsisse veteres. hoc modo:

Ὦ τράγε, τᾶν λευκᾶν αἰγᾶν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας
Μυεῖον, ὦ σιμαί, δεῦτ᾽ ἐφ᾽ ὕδωρ ἔριφοι.

Vt mens sit, δεῦτε ἔριφοι, ὅπου ἡ ὕλη, ὅπου αἱ σιμαί. Σιμὰς Græcus commentator vocari ait τὰς μεγίστας. Qui vbi hoc inuenerit mihi difficile esset dicere. Nisi quod in Thalysiis vbi poëta μεγίστας σιμὰς dixit, sed tantum appositiue καὶ ὀρ-θεινᾶς, hoc quoque voluisse videtur qui notauit ibi: σιμὰς καλεῖν ἔθος τὰς μελίσσας. τὸ γοῦν πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἄγγος, σίμβλον καλοῦμεν, ὅπου τὰ κάμμα-

τῶν

τιν τῶν σιμῶν βάλλομαι, σιμόβολόν τι ὄν. Sed adhuc requiro authoritatem: neque enim video necessitatem vllam quæ nobis imperet, vt quicquid effutiunt temere Grammatici id credamus. Quin potius existimo: si illis impune quiduis dicere licet, nobis quoque licere, quiduis non credere. Sed existimo ego, criticos veteres, si qui inter eos fuerunt qui hunc locum ita distinguerent legerentque, ὡς βάθος ὕλας Μυσίον, ὡς σιμαὶ, aliud voluisse, quod melius adhuc conueniat cum syluis, quam apes. Σιμαὶ dicebantur veteribus αἱ μετέωροι ἀναβάσεις, loca montosa & accliuia: quod Hesychius notauit. Σιμὰς δὲ ἔλεγον, inquit, τὰς μετεώρους ἀναβάσεις, quæ interpretatio forte ex aliquo antiquo glossatore Theocriti, qui hunc locum ita interpunxerat, desumpta est. Ac fortasse Hesychius priusquam in compendium redactus erat, nondumque exsectus esset τῶν ἀνδρῶν a crudelibus Grammaticis, hanc ipsam χρῆσιν nostri poëtæ laudarat. Verisimile autem est non assecutos esse posteriores Grammaticos, quid sibi vellent qui hanc interpunctionem secuti erant. Cum Daphnis ait:

Οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκείνῳ ἀπὸ τῶ πικρὸν αὐτᾷ,

Puto melius simpliciusq. scribi posse:

οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκείνῳ ἀπὸ τῶ μικρὸν αὐτᾷ.

οὐδὲ μικρὸν λόγον αὐτῷ ἀπεκείνῳ, quo nihil, vt dixi, simplicius & facilius. Locum qui paulo post intricatior circa finem videtur, puto optime sibi constare posse, si pro ὡς in priore membro ὃς scribamus. Sicut Daphnis exiliit, ita hinnulus ad matrem saltarit. Vt alter doluit, ita noua nupta doleret. inuerso ordine, pro, vt hinnulus ad matrem saltarit, ita ille. Sed melius Illustris Scaliger. Absoluemus eadem opera quod in sequenti idyllio notandum est. Henricus Stephanus, vir nunquam sine laude nominandus, existimabat illud quod non longe a principio idyllii occurrit esse ὑποσόλοικον καὶ σολοικοφανές:

—ἔχω δέ τοι οὐδ᾽ ὅσον ὤραν
Χείματος, ἢ νωδὸς καρύων, ἀμύλοιο παρόντος.

Nam certe, vt bene vidit ille, non est ferendum τὸ ὅσον, quod nullo colore defendi potest. Sed mirum est tanto viro non venisse in mentem protinus, scribendum esse, οὐ πόσον. Cum dixit Menalcas, πέντε ταμὼν πέντ᾽ ὦσι, alludit procul dubio vetus dictum lepidissimum, κόγχην διελεῖν: nam hæc de conchæ diuisione ab eo dicuntur, id autem de eo vsurpabant qui æqualiter aliquid diuidebat. Hesychius, κόγχην διεῖλες, ἴσον ἐποίησας. Κόγχην igitur διελεῖν, æqualiter diuidere: æqualius autem non potest, quam quod fecit Menalcas. qui eam in quinque dissectam, totidem sociis singulas partes distribuit. Quam elegantiam præ se ferunt illa, πέντε πέντε ὦσι, quæ τὴν ἰσότητα denotant. Est & apud Teleclidem in Dipnosophista, κόγχην διεῖλες, quod ex illius Ἡσιόδοις adducitur. Circa finem idyllii erumpit Menalcas in commendationem Musarum ita dulcem, vt mihi videantur a deabus illis dictata esse verba singula. Quo minus ferendum erat locum tam diuinum pessime corruptum esse. Sed videamus. Ait ταῖς μελίσσαις gratos esse flores, sicut sunt μύρμηκες μύρμηξιν, ἴρηκες ἴρηξιν: sed cui gratum est τὸ ἔαρ, καὶ ὁ ὕπνος, id est ver, & somnus? Satis apparet locum in mendo esse, idque vitio vocis vnius. Scribe, οὔτε γὰρ ὕπνος, Οὔτ᾽ ἔαρ ἐξαπίνας γλυκερώτερον, οὔτε μελίσσαις Ἄνθεα. Quid planius? Iam locus integer erit:

Τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Ἴρηκες δ᾽ ἴρηξιν· ἐμὶν δ᾽ ἁ μῶσα καὶ ᾠδά·
Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος. οὔτε γὰρ ὕπνος,

 Οὔτ᾽

Οὔτ' ἐν ἐργατίναις γλυκερώτερον, οὔτι μαλίστας
- Ἄνθεα, ὅσσον ἐμὶν Μῶσαι φίλαι.

Nullum ibi locum habebat ἐξατίνας, ex quo verissima emendatione fecimus, ἐργατίναις. Nihil verius est aut certius, præsertim cum Doricæ χρήσεως sit hæc vox ita sumpta, & familiarissima Theocrito.

CAP. XVI.

Percurritur idyllium decimum. βουκαῖος. ἐργατῖναι. κάκτος ἔτυψε. τύμμα κάκτου. κάκτος. Theocritus emendatus. ὦλαξ. νεῶ ἐγκλινόμενον. Theocriti locus obscurus explicatus. μάντις. γραῦς Σέριφος. Scholiastes emendatus. Euphorionis versus emendati. Lytiersas Theocriti aliter edendus. λιμηρὸς ἔρως.

VETERES Grammatici, ac ii præsertim qui breuibus glossis κατὰ στοιχεῖον, & obseruato literarum ordine, poëtarum præcipue mentem explicarunt, qualis hodie inter paucos relictus est nobis Hesychius, etiam in voce βουκαῖος sedulo curam gesserunt, vt aliouorsum quam reliqua idyllia, hoc quod nunc in manibus habemus, traheretur: nec Βουκολικὸν aut Αἰπολικὸν esse sciretur sed Θεριστικόν. Itaque βουκαῖον, quæ vox inter primas occurrit, & ad personas idyllii spectat, rei ipsi accommodare sunt conati, & βουκαῖον θεριστὴν esse dixerunt. Hesychius, βουκαῖον, βουκόλον, οἱ δὲ θεριστήν. Dubium non est, quin, siue ipse Grammaticus ille, siue eius compendiator in disputationem bene longam inciderit commentatoris veteris. qui, vt Græculi verborum mire prodigi sunt, hanc vocem ita ex hoc idyllio etiam aliis in locis contra opinionem aliorum sumendam probarit, cuius sententiam breuiter proposuit. Vox ἐργατίναι minus vacat quam altera. Ἐργατίνας vocauit hos messores, sicut Pindarus Musam Simonidis, quod mercede scriberet, & precium mereretur, ἐργάτιν: quibus infra a glossatoribus opponitur ὁ ἐργοδότης, ad verba illa: Εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω παῖδες βίος. ὅτι σκώπτει τὸν ἐργοδότην, ὡς μὴ αὐτάρκες ποτὸν παρεχόμενον. quod infra illis satis confirmatur:

Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται τὰ δράγματα, μὴ παριών τις
Εἴπῃ, σύκινοι ἄνδρες, ἀπώλετο χ' οὗτος ὁ μισθός.

Sequitur:

Ὥσπερ ὄις ποίμνας, τᾶς τὸν πόδα κάκτος ἔτυψεν.

Vbi & illud ἔτυψεν, & reliqua ὑποδωρίζει. Ex idiotismo suo dixit κάκτον τύπτειν, sicut supra, τύμμα vocarat τὸ τραῦμα.

Ὁσσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα, καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάζει.

Sed & Philetas τύμμα κάκτου dixit.

Γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσασα;
Ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη.

Et ita semper Nicander, quem recte notant eius interpretes ἐν ἐνίοις δωρίζειν. Erat autem famosum in re bucolica τύμμα κάκτου, siue vulnus ab illa spina inflictum, nec tantum pastori, sed & eius tibiis noxium. Hinnulus enim si in κάκτον incidisset, actum de tibiis eius erat, e quibus pastores suos αὐλοὺς fabricabant. Deinde & κάκτος Siculorum vox erat, quam propterea Phænias apud Dipnosophistam κάκτον Σικελικὴν dixit. Pergit quærere Milon, cum Battum matutino tempore sub diei initium cessantem videret,

Ποῖός τις δείλαντι καὶ ἐν μέσῳ ἄματος ἐσσῇ,
Ὃς νεῶ ἀρχόμενος τὰς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγεις;

Vbi scribo, Ὃς νεῶ ἀρχομένω, vt sit patrius casus

casus Doricus, nimirum ἄμαλος. Qualis, inquit, eris ἐν μέσῳ ἄμαλος, qui nunc ἀρχομένῳ ἄμαλος, id est, incipiente die, nihil efficis? opponitur ἀρχόμενον ἄμαρ τῷ μέσῳ. Deinde scribe, ὤλακος, quod Dorum proprium est. Totus itaque locus ita concipiatur:

Ποῖός τις δείλαν τὺ καὶ ἐν μέσῳ ἄμαλος
ἐσσῆ,
Ὃς νῦν ἀρχομένω, τᾶς ὤλακος οὐκ ἀποτράξεις;

Interpretes Apollonii, ὠμόλακες, ὄμυροι. ὤλακα γὰρ τὴν αὔλακα, Δωρικῶς. Nota autem totum hoc idyllium accuratissime δωρίζειν. Postea, duobus interiectis versiculis, legitur,

Οὐδαμὰ νῦν ζωΐσα τυ ἀγρυπνῆσαι δι᾽
ἔρωτα;

Vbi scribendum, Οὐδαμά νυν ζωΐσα, reiecto videlicet accentu. Νῦν enim hic, quod non obseruarunt viri docti, ἀντὶ τοῦ οὖν ponitur, & inclinatur. Apollon. lib. 2.

Κλῦτέ νυν· οὐ μὲν πάντα πέλει θέμις ὔμμι
δαῆναι.

quod diligenter notandum. Glossæ ad eum poëtam. τὸ νῦν ἀντὶ τοῦ οὖν. quod apud Comicum sæpe decies vna pagella. Valde elegans sed parum intellecta fuit mens illius versiculi παροιμιώδους, quo Milo Batti amores ridet, cum inquit:

Μάντις τοι τὰν νύκτα χροΐξεται ἁ καλαμαία.

Interpres Græcus suo more verba nobis dat, qui Theocritum his verbis gracilitatem puellæ ridere existimat: & postea nescio quas ineptias ex Aristarcho de natura τοῦ ἀκρίδος affert, siue locustæ huius, quæ Græcis μάντις & ἀγραία dicitur. Nos quid sit videamus. Locusta illa quæ μάντις hic poëtæ dicitur, aliis vero ἀργυραία, ea est, quæ γραῦς dicebatur. Erat autem γραῦς Σέριφος prouerbialis locutio, qua vtebantur, cum de puella agerent, quæ virgo anus erat, hoc est, in virginitate senium contraxerat. Sudas. Σέριφος γραῦς, ἡ ἐν παρθενίᾳ γεγηρακυῖα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ἀργυραίας ἀκρίδος, ἣν καλοῦσι γραῦν Σέριφον καὶ μάντιν. Hesychius magis corrupte. Γραῦς ἔειφος. Ἀπολλόδωρος φησὶν, ὅτι ἐστί τις παροιμιώδης λεγομένη ἐειφία γραῦς. εἶναι δὲ αὐτὴν ὅτι γραῦν ἔειφον τὴν ἐν παρθενίᾳ καταγεγηρακυῖαν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκρίδος· τὴν γὰρ ἀργυραίαν ἀκρίδα ὑπό τινων * μάντιν λέγομεν. Scribe, γραῦς Σέριφος, & Σεριφία, & Σέριφον. τὴν γὰρ ἀργυραίαν ἀκρίδα εἶναι, τὴν ὑπό τινων μάντιν λεγομένην. Lepide igitur & salse Milo Battum ridet quod vetulam virginem deperiret. Theocritus autem, vt sæpe probamus, prouerbia alludit verius quam exprimit. Apud Græcorum scholiorum autorem in γραπτὰ ὑάκινθος, cum ea verba interpretatur Grammaticus, legitur: ὅθεν καὶ τὸ πάθος τοῦ Αἴαντος ὑποφαίνει. εἰς τὸν Εὐφορίωνα * φείδων εἶπεν. [ἢ εἰς τὸν Εὐφορίωνα ἀπιδὼν εἶπε. δῆλος γὰρ ἐν τοῖς παρ᾽ ἡμῖν γράφοις.] Verba quæ vncis inclusa sunt ad marginem notata fuerunt: itaque eodem iure quo apposita sunt expungi possunt. quod præcedit ita scribendum est: εἰς τὸν Εὐφορίωνα δὲ ἰδὼν εἶπε. Ad quæ verba alius notarat, legi etiam ἀπιδὼν in quibusdam. Euphorionis versus ita concipio:

Πορφυρέη ὑάκινθε, σὲ μὲν μία φάτις
ἀοιδῶν,
Ῥοιτείης ἀμάθοισι δεδουπότος Αἰακίδαο,
Εἶρος ἀνερχομένου γεγραμμένα κωκύουσι.

Sed non capio quomodo dicat Αἰακίδαο, non Αἴαντος. nam hac fabula nihil est tritius. & præterea monet commentator in eo quoque vulgarem opinionem secutum fuisse Euphorionem. Paulo aliter e MS. eos versus emendat Cl. Casaubonus, cui credes tutius. Sequitur suauissimus Lytiersas, cuius principium est, Δάματερ πολύκαρπε. Sed ea omnia aliter edenda sunt. Idyllii huius pars sequitur altera, cuius primam partem consumsit Battus in

cantan-

cantandis amoribus suis, quem ob id hic amare tangit Milo, aitque eum frustra πώγωνα ἀναφῦσαι, id est, barbam aluisse: quod circa eiusmodi occuparetur. Illud vt emendaret exemplo suo, proponit Lytiersam. Sunt autem formulæ aliquot incitatoriæ, quibus mercenarios homines ad metendum adhortantur, maximeque τοὺς ἐνδιδόντας, & qui remitterent: nam de ipso authore tale quid tradunt Græci, ὅτι εἰς ἔργον προκαλεῖν εἴωθε, μαστιγοῦν δὲ τοὺς ἐνδιδόντας. Omnes autem, vt dixi, singulæque, formulæ sunt; quod animaduersum non fuit, &, quod multo minus, diuersæ omnes, καὶ κεχωρισμέναι, quæ singulæ vno disticho terminantur, & exceptis vna & altera παρεγκειμέναι. quare hoc modo edendæ erant:

Δάματερ πολύκαρπε, πολύσταχυ, τοῦτο τὸ λαῖον
Εὔεργόν τ' εἴη, καὶ κάρπιμον ὅττι μάλιστα.

Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται τὰ δράγματα, μὴ παριών τις
Εἴπῃ, Σύκινοι ἄνδρες, ἀπώλετο χοὗτος ὁ μισθός.

Ἐς βορέην ἄνεμον τᾶς κόρθυος ἁ τομὰ ὔμμιν
Ἢ ζέφυρον βλεπέτω· πιαίνεται ὁ στάχυς οὕτως.

Σῖτον ἀλοιῶντας φεύγειν τὸ μεσαμβρινὸν ὕπνον·
Ἐκ καλάμας ἄχυρον τελέθει τημόσδε μάλιστα.

Ἄρχεσθαι δ' ἀμῶντας ἐγειρομένω κορυδαλλῶ,
Καὶ λήγειν εὕδοντος· ἐλινῦσαι δὲ τὸ καῦμα.

Εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω παῖδες βίος· οὐ μελεδαίνει
Τὸν τὸ πιεῖν ἐγχεῦντα· πάρεστι γὰρ ἄφθονον αὐτῷ.

Κάλλιον ὦ 'πιμελητὰ φιλάργυρε τὸν φακὸν ἕψειν,
Μὴ 'πιτάμῃς τὰν χεῖρα καταπρίων τὸ κύμινον.

Qui nondum animaduertit hic nihil cohærere, parum certe videt. Sunt enim tales vt ἀμοιβαίως a duobus vel pluribus cani possint, vel ab vno. Nec minus seiunctæ sunt quam veterum ὑποθῆκαι ἠθικαί, aut Theognidis sententiæ. Atque hæc causa est cur postea addat, Ταῦτα χρή. quo significat, nihil aliud quam formulas esse. Quæ iam faciliores erunt. Cum dicitur ab eodem,

Τὸν δὲ τεὸν βουκαῖε πρέπει λιμηρὸν ἔρωτα
Μυθίσδεν τᾷ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ,

Nō libet refutare quæ περὶ τοῦ λιμηροῦ ἔρωτος adfert Theocriti interpres: cum nec Theocriti mentē assecutus sit ille, nec fortasse suam. Neque magis merentur illi qui λιμηρὸν ἔρωτα noxium amorem vocant. Nihil videmus hic difficultatis. Sensum tamen obiter dabimus, ne nos in cursu remorentur hæ salebræ. Talia, inquit Milo, viri canere debebant in sole, quibus res familiaris curæ est, deque iis sibi prospiciunt quæ ad vitam necessaria sunt. Tu vero famelicum tuum amorem matri narrato ociose in lecto recumbens. Tota porro venustas est in vocibus illis, ἔρωτα λιμηρὸν, quæ pauperem famelicumque amatorem respiciunt, qui cum vix de pane prospexisset sibi, ociabatur tamen, quodque miserrimum, in Veneris regno vapulabat: & cum duabus curis conflictabatur; fame & amore. Deinde in illis, ἐν ἀδίῳ, quo labor denotatur, & κατ' εὐνὰν, quo ocium. Ioci lepor, quod ad primum, infra idem propemodum est: vbi Pythagoristam quendam tangit plane similiter pallidum squallidumque, qui eodem morbo laborabat, nimirum, vt hic loquitur, τοῦ λιμηροῦ.

Ἤρατο μὰν καὶ τῆνος (ἐμὶν δοκεῖ) ὀπτῶ ἀλεύρω.

Quem locum recte illustrarunt viri docti. Ita Theocritus per Theocritum intelli-

intelligendus est. Ibi amorem ἐπὶ τῷ ἀλφίτῳ vocat, id est, tostæ farinæ, nimirum panis, quem hic λιμηρὸν, id est, famelicum.

Cap. XVII.

Percurritur idyllium vndecimum. Philoxeni Cyclops. interpres emendatus. apud eundem emendatus Callimachi locus. ἐρᾶν μήλοις ἢ ῥόδοις, aut, μήλοις ἢ στεφάνοις. Theocritus emendatus. ἐρᾶν ἢ δωρεῖσθαι οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνοις. μῆλα, ῥόδα, καὶ σέλινα, ea quæ grata erant. Versus Cratini suppleti & correcti. ῥόδον τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον· ῥοδωνιὰ τὸ τοῦ ἀνδρός. αὐταί. ipsi. αὐτεῖ. πεῖ, Dorica. Theocritus semel & iterum emendatus & explicatus. αἰεχοίμαν καιόμενος. καττάν. ποιμαίνειν τὸν ἔρωτα.

CVM idiotismi elegantia & simplicitas qua vsus est noster poëta, mirifica sit in omnibus poëmatiis, in quibus hactenus versati sumus: tum vero in nullo magis quam in Cyclope. Quod mirum non est: loquitur enim vt αὐτόχθων, & ex ipsa insula oriundus. Argumentum hoc tractasse videntur Siculi poëtæ complures, inter quos fuit Philoxenus, qui cum hac inscriptione drama dedit, ex occasione meretriculæ cuiusdam Dionysii tyranni, cui Galatea nomen erat. Non alius est de quo circa principium homo Græcus: Καὶ Φιλόξενος ποιεῖ τὸν Κύκλωπα παραμυθούμενον ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τῆς Γαλατείας ἔρωτι, καὶ ἐντελλόμενον τοῖς δελφῖσιν, ὅπως ἀγγείλωσιν αὐτῷ, ὅπως ταῖς μούσαις τὸν ἔρωτα ἀκεῖται. Fusius tamen glossæ Comici: Φιλόξενος δὲ ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν Σικελίᾳ ἦν περὶ Διονύσιον. λέγουσι δὲ ὅτι ποτὲ Γαλατείᾳ τινὶ παλλακίδι Διονυσίου προσέβαλε. καὶ μαθὼν Διονύσιος, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς λατομίαν. φυγὼν δὲ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Κυθήρων. καὶ ἐκεῖ δρᾶμα τὴν Γαλάτειαν ἐποίησεν, ἐν ᾧ εἰσήνεγκε τὸν Κύκλωπα ἐρῶντα τῆς Γαλατείας. τοῦτο δὲ αἰνιττόμενος εἰς Διονύσιον. ἀπείκασε γὰρ αὐτὸν τῷ Κύκλωπι, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ Διονύσιος οὐκ ὀξυδερκεῖ. Philoxenus in suo dramate induxerat Cyclopem, qui a delphinibus petebat vt Galateæ nunciaret, se amorem suum musis & cantu solari. Nihil vsitatius poëtis quam eiusmodi γλυκύτητος σχήματα. Propterea legendum apud interpretem, ὅπως ἀγγείλωσιν αὐτῇ, non αὐτῷ. Sed priusquam ad reliqua pergamus, emendandus nobis erit Callimachi locus, qui corruptissime ab interprete Græco adducitur. Ὡς ἀγαθὸς Πολύφαμος ἀνεύρατο ταὶ ἀοιδαί, Αἱ μοῦσαι τὸν ἔρωτα κατίσχανον. Scribe,

Ὡς ἀγαθὸς Πολύφαμος ἀνεύρατο τᾶς Γαλατείας,
Αἱ μοῦσαι τὸν ἔρωτα κατίσχανον.

idem dixerat Callimachus de remedio musarum, quo amorem suum solabatur Cyclops, quod hic Theocritus. Vehementiam amoris optimi Cyclopis postea ostendit poëta: in quibus nihil elegantius fuit, quam quod corruptum erat, atque adeo non satis intellectum. Merebatur tamen hoc poëmation vt ab eo manus abstinuissent homines leporis & venustatis Theocriticæ plane incapaces. Ego certe hic exclamare cogor, Ὦ μιαρὸν τόλμημα δεδρακότες ἄνδρες ἄμουσοι! Diximus sæpe in Theocrito nihil venustius esse, nihil lepidius, quam vbi dictum aliquod prouerbiale alludit, quod hoc loco fecit. Qui vulgari more amabant, nec nimium insaniebant, aut profusi erant, dicebantur ἐρᾶν μήλοις, καὶ ῥόδοις, aut, vt alii, μήλοις καὶ στεφάνοις. Theocritus vtrunque expressit, quod videbis vbi mecum emendaueris:

Ἤρατο δ' οὔτι ῥόδοις, οὐ μάλοις, οὐδὲ σελίνοις.

Nam per ῥόδα & σέλινα τοὺς στεφάνους intelligit, quod præcipue non minus quam e rosis etiam ex apio coronæ constabant. Sicut supra:

—κισσοῖο φυλάσσω

Ἐμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις.

Subest non vulgaris elegantia. Qui vel impense amabant, vel impense donabant, dicebantur ἐρᾶν ἢ δωρεῖσθαι κατὰ μῆλα καὶ στεφάνοις. quia hæc munera vulgo ad amicas missitabant. Festiuissimus Lucianus Toxari: τὰ μὲν γὰρ δῶρα, οὐ κατὰ μῆλα, καὶ στεφάνους ἀπεδίδοτο αὐτῇ, ἀλλὰ συνοικίαι ὅλαι, καὶ ἀγροὶ, καὶ θεράπαιναι, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, καὶ χρυσὸν, ὁπόσον ἐθελήσειε. Nam Chariclea, de qua ibi agit, mala semirosa, & corollas semiaridas, vt solet fieri ab amantibus, mittebat. Ille vero nihil κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους reddebat. Partim enim id quod de Chariclea dixerat, partim hoc lepidissimum dictum in animo habuit festiuissimus ille scriptor. Elegantissimum hoc loquendi genus, sicut alia multa Theocriti, habes apud Longinum Ποιμ. lib. 3. Ἦ τάχα μικρὸν ὕστερον νέμουσα τὴν παρθενίαν ἀπολέσει, καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα τῶν ποιμένων ἐπὶ μήλοις ἢ ῥόδοις. At Theocritus noster τοῖς ῥόδοις etiam τὰ σέλινα addidit. Mirum est interpretem Græcum non potuisse odorari ita legendum esse. Nam quem locum hic habere coma & cincinni possunt? κικίννοις, inquit, τοῖς μαλλοῖς, τῇ κόμῃ, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς κέχρηται. Ὦ ἄνερ ἐγχέλεις χρυσοῦς ἔχων κικίννους. Accedit huc quod omnia ea quæ dulcia erant & grata, μῆλα, ῥόδα, καὶ σέλινα vocabant. Cratinus ἐν Νεμέσει, cuius versus ab interprete mutilos adductos & corruptos, ita emendamus & supplemus:

Ὡς ἐσθίειν σοῦ ποῖον εἴπῃς ἥδομαι,
Ἅπαντα δ' εἶναί μοι δοκεῖ ῥοδωνιά,
Καὶ μῆλα, καὶ σέλινα, καὶ σισύμβρια.

Potuitne hos versus adducere, nec tamen animaduertere, legendum esse, σελίνοις? Sed verum est, quod suspicamur, diuersorum Grammaticorum etiam has esse glossas, sicut iam millies diximus de reliquis omnibus, quæ hodie ad Theocritum leguntur. Dubium enim non est, quin qui hoc adduxit, σελίνοις, vt nos, legerit. Putamus, quod amplius est, glossam illam, quæ versus illos Cratini præcedit, non esse illius a quo versus adducuntur; nimirum: ῥόδον δὲ, τὸ γυναικείας ἥβας. τερπνότεροι ῥοδωνιῶν ἔσθ' ὅτι λέγει. Quod interdum verum est. sed non apud Theocritum: multo minus in illis versibus Cratini. Sed Pherecrates manifeste muliebrem florem, partemque sacram illam, in qua omnes virum exuimus, ῥόδον vocauit.

Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχάπτοις ἀρτίως
Ἡβυλλιῶσαι, καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι,
Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου
Ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις
πιεῖν.

Hesychius ῥόδον, Μιτυληναῖοι τὸ τῆς γυναικὸς, καὶ τὸ ζώνης. Sed & ῥοδωνιά, vt notat interpres Græcus, in parte obscena positum, de viris. idem: Ῥοδωνιὰ, ὁ τόπος ἔνθα φύεται τὰ ῥόδα· καθάπερ καὶ ἰωνιά, ὅπου τὰ ἴα φύεται· καὶ κειρωνιὰ ἔνθα τὰ κεῖρα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀνδρὸς αἰδοῖον αὕτη. Sed hoc loco id accommodare velle, fatuitatis, dementiæ, ambitionis Græcanicæ est, quæ semper puerilibus vitiis laborat. Illud quod sequitur, ἀλλ' ὀλοαῖς μανίαις, est quod Attici, λύπη ἦν ἀκριβὴς τὸ πρᾶγμα. Plautus:

Quam ego postquam aspexi non ita amo
vt sani solent
Homines: sed eodem pacto, vt insani
solent.

Illud,

Πολλάκι τὰς ὄϊς ποτὶ ταὔλιον αὐταὶ
ἀπῆνθον,
Χλωρᾶς ἐκ βοτάνας,

est quod Virgilio occasionem dedit, vt similiter *ipsi* pro *sponte* diceret.

Huc ipsi potum venient per prata iuuenci.

Sequitur versu proximo:

—ὃς

— ὁ δ᾽ τὰν Γαλάτειαν ἀείδων

Αὐτῶ ἐπ᾽ ἀϊόνος κατετάκετο φυκιοέσσας. Scribe, αὐτεῖ, non αὐτῶ, quod Doricum est. Sicut enim πεῖ dicunt, pro ποῦ, ita αὐτεῖ, pro αὐτοῦ. At qui hoc Cretensium tantum esse volunt, hos ego certe Cretenses esse arbitror. Apollonius lib. 3. Οὐχὶ οὖν καὶ ἐπιρρήματα παραλαμβάνεται, ὡς τὸ πεῖ, αὐτεῖ, καὶ πῆ διὰ τοῦ η, τὸ προῶτι, Δωρίων· ὅπερ ὁ παρείπετο τῷ δεῖ· τὸ δ᾽ ἄτρον, ἀντὶ παρῳχημένου τοῦ ποῦ. & de his aduerbiis sæpe alibi. Sic li.4. τοῖς γὰρ κοινοῖς συμπαραλαμβάνεται καὶ τὰ εἰς ει λήγοντα ἐπιρρήματα, τῷ ποῦ, τὸ πεῖ· τῷ αὐτοῦ, τὸ αὐτεῖ. Igitur legamus, Αὐτεῖ ἐπ᾽ ἀϊόνος. Notat interpres Græcus aliquam discrepantiam καὶ χαρίεσσαν διαφορὰν ex veteribus exemplaribus, quæ legebant, Πάσας μαννοφόρως, cū Cyclops de hinnulis suis agit, non ἀμνοφόρως, ut vulgo; & interpretatur: μάννος δέ ἐστιν, ὁ περιτραχήλιος κόσμος, τὸ λεγόμενον μαννάκιον. Et certe nihil notius est, quam solere veteres illis animalculis, quæ domi voluptatis causa nutriebant, vt mansuefierent, eiusmodi ornatus appendere, sicut hodieque apud nos fit. Valde igitur placeret Polyphemum hoc dicere, seruasse se quatuor hinnulos, μαννοφόρους omnes, & monili insignitos. Valde placeret dico. Sed vidi postea ne hoc quidem prætermisisse magnum virum Isaacum Casaubonum. Est igitur lectio elegantissima si vera sit, nec a Græco aliquo excogitata, vt paginas impleret, & numerus linearum cresceret. Nam illi homines omnia ad pensum dicunt. Puto autem iis displicuisse ἀκυρολογίαν. Cum canit Polyphemus,

Καιόμενος δ᾽ ὑπὸ τεῦ καὶ τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν,

vix possum dicere quam infeliciter ille versus acceptus sit cum sequenti, qui præterea corruptus est, vt mox dicimus. Locus est quantiuis precii, & ἔννοια Cyclopis argutissima, quæ vt appareat, ostendemus ab illo versu, quid sibi velit, Ἀλλ᾽ ἐγώ τοι αὐτὸς ἐγώ. Si, inquit, Galatea abhorres a me quod hirsutus tibi videar, sunt alia rursus, quæ me tibi commendare possunt. Quale est illud, quod ignis mihi sit perpetuus, focusque assiduus. Quanuis certe sufficere mihi poterat, ignis ille, quo a te, o Galatea, cor meum vritur. Atque hoc quidem illud: quod sequitur postea videbimus. Nunc hoc agamus. Existimauit interpres ἀνέχεσθαι hoc loco esse ὑπομένειν, perferre & pati. Itaque hoc arbitratur velle Cyclopem. Possem perferre a te vel cor meum peruri: quod plane ἀνάρμοστον esset, nec vel tantillum cum præcedentibus cohæreret. Ἀνέχομαι καιόμενος, vt meminerunt, qui primas Hellenismi delicias gustarunt, est, ἀγαπῶ καιόμενος, id est, *sufficit mihi vri*, vel, *satis est mihi si vrar*. Hoc ergo vult Cyclops. Ignis mihi perpetuus est: poterat tamen ille sufficere, qui cor meum inuasit. Quod loquendi genus vt melius animaduertas, scribe:

Καιόμενος δ᾽ ὑπὸ τεῦ κατὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν.

κατὰν pro κατὰ τὰν, sicut πτῶ & similia, quæ non potest ignorare, qui hunc authorem attigit. Iam de sequenti quid dicemus qui tam leui occasione tantum venustatis & elegantissimæ mentis amisit? Diu esse quod corruptus fuerit iste locus, apparet vel ex Græco interprete, qui deceptus vitiosa lectione vnius voculæ, omnium ineptias & stuporem superauit. Antiquos ea quæ plurimi faciebant iurare solere, res est vel pueris nota. Polyphemo nihil erat carius vnico oculo: cum aliis etiam nihil carius sit duobus. *Ni te plus oculis meis amarem*, ait Romanus poëta. Semper autem pluris oculum suum merito μονόφθαλμος facit, quam cui vterque relictus est. Qua de re locus est elegans apud philosophum in

Rhetoricis, vbi maiori multa afficiendus dicitur, qui μονόφθαλμον excæcauit: additur causa: τὸ γὰρ ἀγαπητὸν ἀφῄρηται. Itaque Polyphemus iurare solet τὸν ἀγαπητόν: oculum suum vnicum & dilectum. Sic idyll. 6.

Κοὐ μ' ἔλαθ', οὐ τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκύν, ᾧ ποθορῷμι
Ἐς τέλος.

Non me latuit, inquit, non per dulcem meum vnicum, nimirum oculum. Scribo igitur: Ναὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμόν· nō Καί. Vide iam sensum. Præcesserat, Καιόμενος δ' ὑπὸ τεῦ τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν. Mihi, inquit, sufficere vel hic ignis poterat, quo a te comburor. imo, inquit, iuro illud per vnicum meum oculum, quo nihil mihi dulcius aut carius. Sicut supra τὸν ἕνα γλυκύν dixit ἐλλειπτικῶς, sic hic, τὸν ἕνα ὀφθαλμόν. Tiresias infra eodem modo per amissos oculos iurat:

Ναὶ γὰρ ἐμὸν γλυκὺ φέγγος ἀποιχόμενον πάλαι ὄσσων.

At interpres Græcus qui non vidit hic Ναὶ legendū, sicut & reliqui, omnibus neruis sententiam spoliauit. Nemo, vt arbitror, negabit valde insolenter a Theocrito dictum esse illud, quo hoc idyllium concludit:

Οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινεν τὸν ἔρωτα, Μουσίσδων.

Nam a Græco interprete frustra sit qui auxilium expectet, cum notat: πρὸς τὸν Νικίαν ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ. οὕτως ὁ Πολύφημος, ἐπεὶ, μὴ τυχεῖν ἐφιέζετο τὸν ἔρωτα καὶ ἐθεράπευσε μελουργῶν. Quædam supra a me notata memini de Theocritico schemate, quale sit & quam frequenter eo poëta vtatur. Idem hic factum est. Βουκολεῖν & ποιμαίνειν vtrunque est νέμειν, id est pascere. Nihil autem vsitatius est Græcis, quam τὸ βουκολεῖν ἀντὶ τοῦ μεταχειρίζεσθαι ἢ κουφίζειν vti, mitigare, & leuiare! τὸ βουκολεῖν τὸν ἔρωτα, est κουφίζειν τὸν ἔρωτα: quod si dixisset, nemo miratus fuisset, cum nihil sit vsitatius. At ille suo more, ἐκ μεταλήψεως, ποιμαίνειν non βουκολεῖν dixit. Atque ita Cyclopem relinquamus.

Cap. XVIII.

Aites percurritur. βράβυλα. χρύσειοι. Lectio Theocriti elegantior. θεοὶ ὑπέρτεροι τύπτειν. Locus Theocriti emendatus. εἰς ἀγρία. Signum violatæ religionis τῆς ἀληθείας pustulæ in naso. Νισαία. Locus emendatus Theocriti. περίαλλα ξείνων. Diocles. Διόκλεια. ἄκρα φέρεσθαι. alia.

FACILIVS cuius non sit hoc idyllium, quam cuius sit, conuici posse existimo. Character mollis, planus, suauis: ac vel propterea non pro Theocrito nostro. Interpres Græcus statim in principio cum reliqua tangat, quæ ibi dicuntur, altum tamen silet in illo: — ὅσον μῆλον βραβύλοιο

Ἥδιον, ὅσσον ὄϊς χιμαίρης λασιωτέρη αὐτός.

Succurrit Hesychius: Βράβυλον, εἶδος φυτοῦ κακοῦ. Valde ad hunc locum accommodate. Nihil tamen de specie definit. Nam quod apud Athenæum notat Clearchus, Siculis βράβυλα dici τὰ κοκκύμηλα, notum est. Grammaticus aliquis ad septimum idyllium notat, βράβυλα, τὰ κοινῶς κοκκύμηλα, ἤγουν δαμασκηνά. Quorum posterius ex hoc loco manifeste falsum esse conuincitur. Quis enim nescit quanti pretii apud veteres tam Romanos quam Græcos τὰ δαμασκηνὰ fuerint; quæ hic tanto interuallo post τὰ μῆλα statuit, quamuis intelligas illa quæ γλυκύμηλα dicebant? Cum dicitur non longe a principio ab eodem amante,

— ἦ ῥά ποτ' ἦσαν

Χρύσειοι πάλαι ἄνδρες,

puto τὸ χρύσειοι sumi vt sæpe in comœdia occurrit, vbi vox amatoria est, & delicias

delicias notat. Apud Antiphanem meretrix quædam dicitur ἔχειν ἦθός τι χρυσοῦν, quæ præ reliquis amabilis erat.

— ἔπειτ' δ' ὃν λέγω
Ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινὸς
Ἰδὼν ἑταίρας, εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο,
Ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν,
Ἦθός τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης.

Horatius:

Qui nunc te fruitur credulus aurea,
Qui semper facilem semper amabilem
Sperat.

auream & amabilem ἐκ παραλλήλου: Et fuit certe inter illas voces ea quibus meretriculis abblandiri, καὶ ὑποκορίζεσθαι amatores solebant. Comicus Acharnensibus:

φιλήσατόν με μαλθακῶς ὦ χρυσίω.

Causam alibi infra plenius reddimus. Sed, ne quid dissimulem, non possum dubitare, quin poëta scripserit, non πάλαι sed πάλιν: sensu longe alio & venustiore. Putarim sic quoque legendum esse in glossa interpretis, quicunque tandem est ὁ ὑπομνηματιστής, qui notauit: ὡς ἔοικε δὲ τότε ἦσαν πάλαι ἄνδρες ἐν τῷ χρυσοῦ γένους, ὅτε ὁ φιλῶν ἀντεφιλεῖτο. vt sit sensus: Certe tunc secunda ætas aurea fuit: bis enim ea fuit: semel sub Saturno semel illo tempore quo amabat quicunq; amabatur. Mirum est quantos in errores homines sæpe doctos vulgaris Hellenismi imperitia impellat. Quod apparet cum Theocritus scripsit, sit quicunq; est ὁ πολυζάλωτος,

Ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι Οὐρανίωνες
Ἔστωσ' ὡς ἐθέλοιεν.

Græcus interpres; ἀλλ' οἱ θεοὶ μέν εἰσιν οἱ οὐρανίωνες ὑπέρτεροι τούτων· τουτέστιν ἰσχυρότεροι βοηθοί, ὡς ἐθέλουσιν. qui manifeste ἔξωθεν assumere videtur vocē βοηθοί. Vnde Latini interpretes tanquam sensui ἐλλείποντι vocem *dispensatores* addiderunt: qui hos versus hoc modo reddunt:

Verum horum omnium superi cælicolæ
Dispensatores erunt, sicut volent.

Cum oratio tamen sit integra & plena, nec quicquam foris accersendum sit. Plenus sensus, plena est mens. Dicunt Græci τὸν ὑπέρτερόν τινος, τὸν εὖ τι καὶ καλῶς διοικοῦντα, qui bene & prudenter aliquid administrat, vel, qui plenam alicuius rei potestatem habet. Sic ὑπέρτεροι χρημάτων, qui opes suas bene administrant, aut eas in potestate habent: Pro quo eadem ratione κρείσσονες dicebant. Atque hinc κρείσσονες, Dii locorum dicebantur, qui plenam aliquam in locum potestatem habent. Vbi κρειόντων sumitur sicut hic ὑπέρτερος. Sunt Dii κρείσσονες, sunt ὑπέρτεροι rerum omnium. Nemo igitur eos miretur τούτων ἢ τούτων ὑπερτέρους dici. Toti huic versui, Ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι Οὐρανίωνες Ἔστωσαν, Homericus ille ἀντίστροφος est: Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. Quod autem ἐθέλοντι habeamus; sicut quædam alia quæ Dorica sunt, in hoc idyllio, factum negligentia est imperitorum hominum, qui cum per se verum videre non possent; noluerunt, quod proximum est, εὖ εἰπόντι πιθέσθαι. monuerat enim magister, qui huic idyllio argumentum suum concinnarat, scriptum esse τῇ Ἰάδι. In sequentibus verbis de naso miramur viros doctos tam obstructi nasi fuisse, vt se tam manifeste paterentur circumduci, καὶ ῥινὸς ἕλκεσθαι: qui editoribus crediderunt, scribentibus,

Ψεύδεα ῥινὸς ὕπερθεν ἀραιῆς οὐκ ἀναφύσω,

& interpretibus, qui reddunt, *super naso raro:* quibus profecto fuit potius ἀραιὰ φρήν. satis manifestum est hoc velle poëtam: Ego vero te laudando non alam in naso pustulam, quod est, tua causa non mentiar. quia mentientibus eiusmodi ψυδράκια vt vocabant, id est pustulæ, in naso erumpebant. Sed nondum video cur ῥὶς ἀραιὰ dicatur, ἤγουν λεπτή. Scribendum, ἀραιᾶς, ἤγουν κατιφιάτε. Eorum qui mentiebantur

 tur

tur nasum fieri existimabant κατάρατον, & quasi reum tanti criminis hanc pœnam pendere, vt in pustulas abiret. Ἀραῖοι sunt qui relligione tenentur, ac plectuntur ob commissum nefas. Relligionis autem violatæ signa in naso erumpere existimabant. Ἀραία ῥὶς dicitur, ἡ τῇ ἀρᾷ ὑποκειμένη. Hesychius: Ἀραίας, βλαβερὰς. &, Ἀραῖον, κατάρατον, ὡς τὸ, ὁ πρόσθεν ἐλθὼν ἦν ἀραῖος μοι νέκυς. καὶ ἀρὰν προστρίβεται, καὶ κατ' ἀρχῆς. Σοφοκλῆς Πολυΐδῳ. Scribit Græcus homo: Νισαίους τοὺς περὶ τὴν Ἀττικήν. ἐπίνειον γὰρ Μεγαρέων ἡ Νίσα. Si aliis credimus vix est dubium quin scribendum sit, Νισαία. Autor gentium: Νισαία, ἐπίνειον Μεγαρίδος, καὶ αὕτη ἡ Μεγαρὶς, ἀπὸ Νίσου τοῦ Πανδίονος. Itaque mirum non est, omnibus fere poetis τοὺς Μεγαρεῖς perpetuo adiuncto Νισαίους dici: pro quo alibi tamen νισαῖοι substitutum inuenies: sicut Nonni Dionys. κε, cum legitur,

> *Καὶ πόθεν ἱμερόεις πολιπόρθιος ἦν ἐπὶ λαῷ*
> *Νισαίῳ Μεγαρῆι Κυδωνιὰς ἔβρεμε*
> *σάλπιγξ.*

vbi in ἀνεκδότοις suis in hunc poëtam Gerardus Falkenburgius, ex hoc loco, Νισαίῳ emendarat. Non satisfacit quod paulo post dicitur,

> *— τὸν Ἀττικὸν ὡς περὶ ἄλλων*
> *Ξείνων τιμήσαντες Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.*

Scriberem, ὡς περίαλλα Ξείνων τιμήσαντες. alterum sine venustate est. nam τὸ περίαλλα hoc modo qui in poëtarum lectione non penitus hospites sunt non vehementer probare non possunt. Περίαλλα ξείνων, vt ἔξοχα πάντων. Atque ita citat hunc versum Aristophanis interpres, nisi quod non ξείνων, sed ξεῖνον ibi legatur: quod & ferri potest: quamuis hoc præstet. Sunt ergo scribendi & distinguendi hi versus hoc modo:

> *Νισαῖοι Μεγαρῆες, ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς,*
> *Ὄλβιοι οἰκοίητε τὸν Ἀττικόν, ὡς περίαλλα*
> *Ξείνων τιμήσαντες Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.*

Posita distinctione post Ἀττικόν, τὸν Ἀττικόν, ἐλληνισμένως, vt τὸν Δωρικόν, τὸν Σικελικόν, nimirum ἀγρόν. Festum quod huic Diocli apud Megarenses institutum erat, dicebatur Διόκλεια. Aristophanis interpres Ἀχαρ. vbi multum vapulant Megarenses, καὶ ἐξ ἁμάξης μονομαχεῖν κωμῳδοῦνται οἱ ἄνδρες, notat: Διοκλῆς ἥρως ἐτιμᾶτο παρὰ Μεγαρεῦσιν, ᾧ καὶ ἀγῶνα τιθέασι τὰ Διόκλεια. Hunc amatorem iurabant illi. sicut ille apud Comicum:

> *Δ. Ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου γε. Μ. Ναὶ*
> *τὸν Διοκλέα,*
> *Ἐμάγα.*

Certamen hoc instituit Alcathus Pelopis filius. Meminit eiusdem, nisi fallor, in Theseo & Plutarchus. Theocritus ἄκρα φέρεσθαι dixit, quod Sophocles, ἄριστα φέρεσθαι. Quem locum eius non bene assequuntur interpretes. Is est in Electra, vbi chorus:

> *Ζώης μοι καθύπερθεν χειρὶ*
> *Πλούτῳ τε τῶν ἐχθρῶν, ὅσον*
> *Νῦν ὑπόχειρ ναίεις.*
> *Ἐπεί σ' ἐφεύρηκα μοί-*
> *ρᾳ μὲν οὐκ ἐπ' ἐσθλᾷ.*
> *Βεβῶσαν· ἃ δὲ μέγιστ' ἔβλαστε*
> *Νόμιμα, τῶνδε φερομέναν*
> *Ἄριστα τᾷ Ζηνὸς εὐσεβείᾳ.*

Notat interpres, ἃ δὲ φυσικὰ καὶ μέγιστα νόμιμα ἔβλαστε, τούτων ἀποφερομένην τὰ ἄριστα. ἢ ἄριστα, ἀμφότερα τῇ εὐσεβείᾳ τῇ τοῦ Διός. ἢ ἄριστα τῇ εὐσεβείᾳ, ἢ ἄν τις εὕροι ἀντὶ τοῦ περισπουδάστῳ περιφερομένην τῇ εὐσεβείᾳ τὰ νόμιμα· ἀντὶ τοῦ μετ' εὐσεβείας πράττουσαν. Triclinius vero: ἤγουν, φερομένην δὲ ἐν τῇ εὐσεβείᾳ τοῦ Διὸς ἄριστα καὶ πρῶτα. λέγω δὴ τὸ κῦδος τοῦ πατρὸς, ἄριστα τῶνδε καὶ τούτων, ἃ μέγιστα νόμιμα ἔβλαστε παρ' ἀνθρώποις. πάντων γὰρ τῶν νομίμων καὶ δικαίων τὸ θεὸν κρεῖττον καὶ μέγιστον παρὰ πάντων ἀνακηρύττεται, φροντίδα ποιεῖσθαι πατρός· ὁ θεὸς ἀποδέχεται, καὶ εὐσεβῆ λογίζεται. Neuter poëtæ mentem videt: vterque se torquet. Ἄριστα φέρεσθαι τοῦτο ἢ τοῦτο Græci dicunt aliquem, qui in certamine reliquos superat, & victor euadit. Itaque dixit Tragicus Electram

φέρεσθαι

φέρειν ἄεϑλα in iis quæ maxima sunt & habentur, id est, potiores partes obtinere, & superare reliquos: non aliter quam Theocritus dixit, ἀκρέστερος φιλήματος. Iam illud, τᾶ Ζηνὸς ἀπ᾽ ἀστέρος, more Tragicorum dictum est κατὰ τῶν ἀπαιτούντων, qui defectiue loqui gaudent.

CAP. XIX.

Hylas percurritur. ἐκ Διὸς, interdum apud poëtas ominis causa. Theocritus emendatus. ἀνήκειν. μεταγγίζειν. πλεῖν μετὰ κώδας. Locus poëtæ emendatus. ἰθύνειν αὔλακα. ἐπιδόρπιον. Χαλεπὸς ἦν μῦθος. εἰλιτενής ἄγρωστις. μακάρων ἀριθμεῖσθαι. Hylæ κατακοίμησις. λειπόναυτον.

ARGVMENTVM valde tritum veteribus, & pene vsu consumptum, Hylas: vt merito exclamet princeps poëta, *Cui non dictus Hylas puer?* Ad hoc tamen Theocritus non minus quam reliqui symbolam suam conferre voluit, nec cum Chœrilo questus est,

> Ἆ μάκαρ ὅστις ἔην κεῖνον χρόνον ἴδρις ἀοιδῶν,
> Μουσάων θεράπων, ὅτ᾽ ἀκήρατος ἦν ἔτι λειμών.
> Νῦν δ᾽ ὅτε πάντα δέδασται, ἔχουσι δὲ πείρατα τέχναι,
> Ὕστατοι ὥστε δρόμου καταλειπόμεθ᾽· οὐδέ πῃ ἔστι
> Πάντῃ παπταίνοντα νεοζυγὲς ἅρμα πελάσσαι.

Poëta bonus frugalem patremfamilias imitatur, qui sæpe sumptu minimo veteri supellectili nouum cultum addit. Huius idyllii in ipso limine legitur:

> Οὐδ᾽ ὅκχ᾽ ἁ λευκίππος ἀνατρέχει ἐς Διὸς ἀώς.

Scribendum ἐκ Διός. Quæ præcedit est medii diei descriptio: quæ sequitur iam declinantis: in medio posuit τὸν τοῦ ὄρθρου, & matutini temporis. Neque interpres Græcus aliter legisse videtur. Quoties vtantur τῷ, ἐκ Διὸς, poëtæ, sciunt qui Homerum & Hesiodum in manibus habuerunt. Plerunque tamen est ἀεροειδές. Vt cum ὕδωρ ἐκ Διὸς dicunt τὸ ὄμβριον & similia. Sæpe solet περιττεύειν, & ominis causa poni tantum. Nonnus,

> Εἰσέτι νῦν κόρυκας Λεσβαίοιο θυηλῆς
> Γαῖαν ἀναψύχουσιν ἐτήσιοι ἐκ Διὸς αὖραι.

Ex Apollonio autem melius, e quo id mutuatus est, quomodo sumendum sit apparet: qui ait voluntate τοῦ Διὸς, auras illas spirasse ἐκ Διός.

> Καὶ βωμὸν ποίησε μέγαν Διὸς Ἰκμαίοιο·
> Ἱερά τ᾽ εὖ ἔρρεξεν ἐν οὔρεσιν ἀστέρι κείνῳ
> Σειρίῳ, αὐτῷ τε Κρονίδῃ Διΐ. τοῖο δ᾽ ἕκητι
> Γαῖαν ἐπιψύχουσιν ἐτήσιοι ἐκ Διὸς αὖραι.

Sicut apud Hesiodum ἐκ Διόθεν sæpe. Hic autem necessarium est. At qui ἐς Διὸς legebant voluerunt poëtam bis idem agere: hoc enim tempus quo Aurora diceretur ἐς Διὸς ἀναβαίνειν, esset idem, quod sequenti versu describitur. Iam tres diei partes habet. Præterea; quis dixit vnquam vesperi Auroram abire? hoc esset, meo iudicio, ac si quis diceret, vesperi matutinum tempus occidere. Cum vespertinum tempus ita describit poëta,

> Οὐδ᾽ ὁπότ᾽ ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν,
> Σεισαμένας πτερὰ ματρὸς ἐπ᾽ αἰθαλόεντι πετεύρῳ,

ὀρτάλιχοι vocauit pullos gallinaceos, non promiscue omnium auium, sicut video a Grammaticis explicari. Patet ex πετεύρου, quod exponitur, σανὶς ἐφ᾽ ἧς αἱ ὄρνεις κοιμῶνται. Et Nicandri loco in Theriacis:

> Μορφῇ δ᾽ ἰχνεύμονος κινωπέτου, ὃς ἀμυδρῆς
> Ἴκτιδος, ἥτ᾽ ὄρνισι κατοικιδίῃσιν ὄλεθρον
> Μαίεται, ἐξ ὕπνοιο καθαρπάζουσα πετεύρων.

Ἔνθα λέχος τοὔχοντ' ἐπ' ἴκελον, ὃ καὶ · ἀραιεῖ

Τέκνα τιθασσεύουσιν ὑπὸ πλαδῶντι θέρισσι.

Nec signo magis familiari agricolæ vtuntur dici declinantis. Malim tamen & hic legere πτυαίρω, vt apud Nicandrum est: sonus enim erit πλατύτερος, magisque pro poëta Dorico: sicut mirum in modum etiam Nicander delectatur τοῖς δωρίζουσι τῶν ὀνομάτων, vt iam semel diximus. Sed aliud est quod sequitur:

> Ὡς αὐτῶ κατὰ θυμὸν ὁ παῖς πεπναμένος εἴη,
> Αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη.

In quo loco miris olim modis se torsit Henricus Stephanus: qui, *fortasse*, inquit, *scripserat*, Αὐτῷ δ' ἐξ ἕλκων, (*licet mollius futurũ fuisset*, Ἐξ αὐτῶ δ' ἕλκων) *Ex ipso trahens, id est, exemplũ ab ipso sumens.* Sed quis ita loquitur, *ex aliquo trahere*, pro, aliquem sibi imitandum proponere? Iam Græcum interpretem audiamus: ἀντὶ τοῦ αὐτόθι. ὥσπερ αὐτόθεν ἐκ νεότητος καλῶς ἕλκων καὶ κατὰ μηδὲν ἐλαττούμενος, μηδὲ ἐλλείπων ἀνὴρ γένοιτο. εἴρηται δὲ μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν ἐκ νέου εἰθισμένων καλῶς ἕλκειν. Ineptiæ, quarum rationem reddere non possum. Viri magni alia excogitarunt postea, qui & hic legendi sunt vel authoritatis eorum causa, maximique nominis, &, quod plus est, tantæ eruditionis, quantam vel nemo vel vnus eorum fortasse qui hæc studia tractarunt, assecutus est. Sed legendum est:

> Αὐτῷ δ' εὖ ὄκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη.

Nihil simplicius, nihil facilius, nihil vsitatius. Herodotus: Τέλλῳ τοῦτο μὲν, τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης, παῖδες ἦσαν καλοί τε κἀγαθοί. Est igitur, Αὐτῷ δ' εὖ ἥκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη, ὅπερ ἐστὶ εὖ παιδείας ἥκων, ἀνὴρ καλός τε κἀγαθὸς παρ' αὐτῷ γένοιτο. Quare non est, quod amplius de alia huius loci emendatione nos torqueamus. Versu sequenti quod legitur,

> Ἀλλ' ὅτι τὸ χρύσειον ἐπεὶ μετὰ κῶας Ἰήσων
> Αἰσονίδας,

locus omnino similis fereque ipse apud Mimnermum,

> Οὐδ' ὁκότε μετὰ κῶας ἀνήγαγεν αὐτὸς Ἰήσων
> Ἐξ Αἴης, τελέσας ἀλγινόεσσαν ὁδόν.

Vbi duo notanda nobis veniunt. Primo, illud, ὅτε τὸ, in Theocrito posse mutari in ὁκότε, quod Δωρικώτερον est, quomodo scripsisse potuit. Deinde non alio apud Mimnermum modo, μετὰ κῶας quam apud Theocritum dici. Apud Elegiographum nihil aliud est, quam, πρὸς τὸ κῶας ἀνήγαγεν: apud nostrum τὸ μετὰ, vt apud Homerum sæpe, πρὸς vel ἐπὶ est. Sed ne hoc quidem prætermittendum est. Legitur infra,

> Εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος, ἔνθα Κιανῶν
> Αὔλακας εὐρύνοντι βόες τρίβοντες ἄροτρον.

Diu est cum aliquid illi loco ad sensum deesse viderem, quem expectat lector. Non est tamen qui in eiusmodi tardius aliquid constituat, quam ego. Nec enim satis esse existimo locum aliquem corruptum esse si constet, nisi id etiam ex emendatione manifestum fiat. Præsertim vbi altera talis est vt ferri posse videatur. Hesiodus lib. Ἔργων 2. aratorem vult esse quadraginta annorum, ne amoribus & reliquis ineptiis iuuenilibus auertatur, quo minus pergat ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνειν: quod Theocritus infra ὄγμον ὀρθὸν ἄγειν dixit: vbi bubulco aratori amatorique obiicitur, quod aliis curis distractus sulcum rectum ducere non possit:

> Οὔτε τὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἆγες·
> Οὐθ' ἅμα λαιοτομεῖς τὸ πλατίον.

Ἰθύνειν igitur & εὐθύνειν sunt arationis verba, quæ proprie ad sulcos referuntur. Scribo ergo, ἔνθα Κιανῶν Αὔλακας εὐθύνοντι. Nihil verius. Εὐθύνειν αὔλακας,

est, quod iam apud Hesiodum esse diximus, ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνειν. & Theocritum, ὄγμον ὀρθὸν ἄγειν.

> Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετὴς αἰζηὸς ἕποιτο,
> Ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
> Ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
> Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
> Θυμὸν ἔχων.

Periegetes cum Ægyptios commendat, vt primos arationis autores, ait, hanc gentem primo σπόρον ἁπλῶσαι ὑπὲρ αὔλακος ἰθυτάτης.

> Τῷ πάρα ναιετάουσιν ἀριστοπόνων γένος ἀνδρῶν,
> Οἳ πρῶτοι βιότοιο διεστήσαντο κελεύθους,
> Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήσαντο ἀρότρου,
> Καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἡπλώσαντο.

In Apostolii Parœmiis, Adagione, Ζητεῖς τὰ οὐ παρόντα, aliter paulo legitur versus ille, qui nunc ita apud Theocritum scribitur:

> Κῶχεθ' Ὕλας ὁ ξανθὸς ὕδωρ ἐπιδόρπιον οἴσων.

nimirum:

> Κῶχεθ' Ὕλας, ὁ ξανθὸς Ὕλας, ἐπιδόρπιον οἴσων.

Vbi ἐπιδόρπιον dicitur, vt sæpe ψυχρόν. Apollonius qui locum mutuatus est δυσκάτερον dixit ποτιδόρπιον: quod aliquis arbitrari posset apud poëtam tum temporis ita scriptum fuisse. Nonnus tamen in Hylæ historia ἐπιδόρπιον tenuit, qui non minus quam Apollonius poëtæ nostri versus in animo habuit.

> — ὅπως ἐπιδόρπιον εἴη
> Αὐτὸς ἑῷ βασιλῆι φέρων γλυκερόν περ ὕδωρ

Paulo post χῶρον ἥμενον dixit, sicut Sallustius & Silius *locum sedentem* vocant, ἢ καταφερῆ.

> — τάχα δὲ κράναν ἐνόησεν
> Ἡμένῳ ἐν χώρῳ.

Cum poëta suauissimus ἄγρωστιν herbam, aut gramen potius, vocat εἰλιτενῆ, non possum approbare glossam interpretis. Ἡ συνεστραμμένη. καθὸ εἰλεῖται ἐπὶ μῆκος, καὶ περιπλέκεται τοῖς φυτοῖς κισσοειδῶς. Malim, vt in nostro edidimus, εἰλιτενῆ. quomodo apud veteres Theocriti interpretes legit olim Etymologus, qui frequenter eos adducit. εἰλιτενὴς, inquit, ἄγρωστις, Θεόκριτος, ἡ ἐν τοῖς ἕλεσι γινομένη. ῥιζοβόλος γάρ. ἢ ἐπὶ πολὺ διϊκνουμένη, πλεονασμῷ τοῦ ι. Sed, vt verum dicam, mutilus videtur ille locus: nec dubium est ex eo quin & alteram lectionem viderit. Si scribas: εἰλιτενὴς ἄγρωστις, ἡ ἐν τοῖς ἕλεσι γινομένη. ἢ εἰλιτενὴς, ῥιζοβόλος γάρ, ἢ ἐπὶ πολὺ διϊκνουμένη. aut simili modo. Mihi alterum placet. Ante omnia lepida & venusta est Hylæ κατακοίμησις: qua dulcissimum & melleum hoc poëmatium concludit poëta, cum euphemismo quodam lepidissimo.

> Οὕτω μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται.

Noluit Theocritus, propter ea quæ præcesserant, dicere, οὕτως ὁ Ὕλας τέθνηκεν: ita mortuus fuit Hylas: Sed eum ait, τῶν μακάρων ἀριθμεῖσθαι. Duplices sunt μάκαρες, οἱ θεοὶ, καὶ οἱ τεθνηκότες. Huius euphemismi tam elegantis suauitatem non animaduertere merebatur interpres Græcus, ob reliquas ineptias, quas sæpe committit. Homines simul ac viuere desinunt & mortales esse, μάκαρες fiunt, ea ratione qua vulgo μακαρίτας eos dicimus. Eos ergo quos Romani, mali ominis vitandi causa, dicunt, fuisse; Theocritus noster dicit, μακάρων ἀριθμεῖσθαι. Dicunt autem Græci ἀριθμεῖσθαι μακάρων, sicut Horatius, *fies fontium. Fies nobilium tu quoque fontium, Me dicente.* Mira & hic suauitas, & dulcissima rei tristissimæ circumuelatio. Vix est vt vnquam sine singulari elegantia loquatur poëta, aut veteri ritu, quem respicit. vt cum inquit:

> Ἡρακλῆα δ' ἥρωες ἐκερτόμεον λιποναύταν.

quibus manifeste λειποταύτιον Græcorum tangit. Erat autem λειποταύτιον vox e foro. Accusabant eum λειποναυτίου qui nauem relinquebat, sicut λειποταξίου, qui exercitum: ἀναυμαχίου autem, non qui nauem relinquebat, sed qui in nauali pugna non strenue rem gerebat. Vide quam suauiter. Hercules relicta Argo & heroïbus Hylæ causa aberrabat: at illi interea Herculem accusarunt λειποναυτίου. Iam ad reliqua.

Cap. XX.

Cyniscæ Amor excutitur. In schola Pythagorica, σεβαστικοὶ, πολιτικοὶ, μαθηματικοί. Πυθαγορικοὶ, Πυθαγόρειοι, Πυθαγορισταί. Theocritus emendatus. iterum. ἐν χόρτῳ. χόρτος: ædium pars. παστός. προστάς. ἀναστάς. καλύβη. βολβοὶ καὶ κοχλίαι ὑποβινητιῶντα βρώματα. Theocritus emendatus. μάτην εἰς ἄνδρα γλυκεῖαν. Theocritus tentatus. alia. μᾶλα ῥέοντι. μᾶλον apud Siculos pro delitiis. σοφὸς in parœmiis citandis. ὁ σοφὸς εἶπε. κατὰ τὸν σοφὸν λέγοντα. Μεγαρεῖς. alia. ἀποστέργειν τινά. γνεαλέοι ἀπὸ κεστράφων, & similia.

INTER ea Theocriti idyllia in quibus multum est simplicitatis, non postremum est quod inscribitur ΚΥΝΙΣΚΑΣ ΕΡΩΣ: quam autor argumenti Æschinis vxorem facit: quod, meo iudicio, non est necesse. Cum præcipue optet infra Æschines se posse ἀποστέργειν, eiusque amore defungi. Sed Theocritus noster ne hic quidem morem Siculorum exuit, quos Marcus Tullius merito ait esse dicacissimos. Quod probat illis lepidissimis verbis satis, quibus pallorem philosophorum & maciem tangit, quos ait, ὠχρὼ ἀλίγκιον ἐρᾶν. Aliquis ibi Grammaticus subtiliter distinguit Pythagoræ discipulos: quorum alios σεβαστικούς, alios πολιτικοὺς statuit, alios μαθηματικούς. Quæ procul dubio, quisquis est e Pythagoræ vita descripsit, cuius epitomen nobis reliquit Photius. apud quem legitur: Τῶν δὲ Πυθαγόρου οἱ μὲν ἦσαν περὶ τὴν θεωρίαν καταγινόμενοι, οἵπερ ἐκαλοῦντο σεβαστικοί· οἱ δὲ περὶ τὰ ἀνθρώπινα, οἵπερ ἐκαλοῦντο πολιτικοί· οἱ δὲ περὶ τὰ μαθήματα, γεωμετρικὰ, καὶ ἀστρονομικὰ, οἵπερ ἐκαλοῦντο μαθηματικοί. Sed & altera illa distinctio ex illo fonte est: Τούτων οὖν οἱ μὲν αὐτῷ συγγενόμενοι τῷ Πυθαγόρᾳ, ἐκαλοῦντο Πυθαγορικοί· οἱ δὲ τούτων μαθηταὶ, Πυθαγόρειοι· οἱ δὲ ἄλλως ἔξω ζηλωταὶ, Πυθαγορισταί. quæ fere αὐτολεξεὶ descripta sunt. Quod autem Platonem Πυθαγορικὸν hic a poëta dici existimat, non alio colore verum esse potest: nisi quatenus inter illius familiæ διαδόχους Plato nonus fuit; decimus Aristoteles. Cum ait, Ὠχρὸς κἀνυπόδητος, iisdem notis Pythagoricos distinguit, quibus Comicus Socraticos:

Τοὺς ὠχριῶντας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις.

Paulo post cum scribitur,

Τοιοῦτος μὲν ἀεὶ τὺ φίλ' Αἰσχίνα, ἄτυχος, ὀξύς,
Πάντ' ἐθέλων κατὰ καιρόν· ὅμως δ' εἶπον τί τὸ καινόν,

Vir Clarissimus Isaacus Casaubonus in scripto codice se repperisse testatur, ἄτυχα ὀξύς. Vnde veram lectionem fecimus, ἔξοχα ὀξύς, quod est, λίαν σφοδρὸς, vt de Chærea suo loquitur in Apologia apud Platonem Socrates: qui iisdem videtur fuisse moribus, quibus hic noster Æschines. Mox vero, suauissimum prandium, quod ibi ab eodem instruitur, non capio quomodo dicatur fuisse ἐν χώρῳ.

Ὤργεῦος, κηνὼν, καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἱπποδιώκτας

Ἄπις καὶ Κλειώνικος ἐπίομες ὁ στρατιώτας
Ἐν χώρῳ παρ' ἐμίν.

Scribo itaque, Ἐν χόρτῳ παρ' ἐμίν. Χόρτος est locus ille in ædibus, qui & παστὸς dicitur: vnde πρόπαστος, ille qui ab Apollonio παστὰς vocatur:

Ἔνθά μιν ἐν φαεινῷ κλισμῷ ἐνὶ παμφανόωντι
Ἐσσυμένως κούρης διὰ παστάδος εἷσεν ἄντα.

Qui versus longe aliter in προεκδόσει librorum Apollonii erant editi. Ait Æschines se bibisse ἐν χόρτῳ, id est, illa ædium parte in qua cœnabant prandebantque veteres. Homerus, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. Non alia ratione χόρτος dicitur quam παστὸς. Vtrunq. illud est quo domus siue aula cingebatur, vt puta hodie aulæa, quibus circum circa cœnaculum obtendebatur. Breuium in Homerum scholiorum autor, ad locum illum poëtæ γ Iliad.

Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,
Δίπλακα, μαρμαρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους.

ἐνέπασσεν, inquit, ἐποίκιλεν· ὅθεν καὶ τὰ ποικίλα παραπετάσματα παστοὶ καλοῦνται. Hinc παστὸς & παστὰς locus ipse, qui nonnunquam καλύβη dicebatur, vt docent Grammatici apud Apollonium. Et Hesychius, καλύβη, σκηνή, παστάς. Scribe, σκηνή, παστάς. item, καλύβη, παστός. Sicut id quod παστῷ cingebatur, παστός: ita id quod χόρτῳ, χόρτος dicebatur, & a rudi illo æuo nomen retinuit. Olim enim simpliciter χόρτῳ, id est gramine, cœnacula sua cingebant, sicut postea παστῷ & aulæo. vnde venuste aliquis dicebatur cœnare ἐν χόρτῳ. Pastori autem nihil hoc conuenientius. Vel simpliciter ἐν χόρτῳ, in gramine, vt pastores solent. Miror quid sibi velit poëta cum dixit,

Βολβός τις κοχλίας ἐξηρέθη.

multoque magis cum interpretes inspicio, qui reddunt, *Bulbus & cochlea promebantur.* Quod quidem ego in verbis illis nullus video, nec scire possum quomodo aliter ferri possit, quam, Βολβός τις κοχλίας τ' ἐξηρέθη. Sed fortasse ita legerunt Græci, qui nihil aliud quam βολβὸς interpretantur. Valde autem accommode amatorium epulum ex bulbo & cochlea struit. Vtrunque enim Venerem ciet, suntque ὑποβινητιῶντα βρώματα, vt Menander ait. Alexis:

— πίννας, κάραβον,
Βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ᾠὰ, ἀκροκώλια,
Τοσαῦτα τούτων αὖ τις εὕροι φάρμακα,
Ἐρῶνθ' ἑταίρας ἔστερα χρησιμώτερα.

& Dipnosophista: βολβὸς, καὶ κοχλίας, καὶ ᾠὸν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά. Plura ibidem de bulbo, quem propterea *genitalem* Columella vocat:

Iam Megaris venient genitalia semina bulbi.

& illud tritum vsu,

Οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, εἰ μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

Sæpenumero in minuissimis librariorum supinitatem deprehendas: vt cum scribitur:

Χἀμὶν τοῦτο δι' ὠτὸς ἐλεύσατό ποθ' ἥσυχα αὔτως·
Οὐ μὰν ἐξήταξα, μάταν εἰς ἄνδρα φυτεύων.

Scribendum & interpungendum:

Χἀμὶν τοῦτο δι' ὠτὸς ἐλεύσατό ποθ' ἥσυχα· αὔτως·
Οὐ μὰν ἐξήταξα.

Sensus est: Hæc res mihi aliquando furtim indicata fuit, frustra tamen, nec enim inquirere institi: & propterea subiungit,

— μάταν εἰς ἄνδρα φυτεύων.

quod de iis dicebatur, quorum coniuges impune cum aliis solebant: quique hanc contumeliam leni & pacato animo ferebant. Sæpe existimaui scribendum, Θεσσαλικόν τι σόφισμα, non μέλισμα, in illis versibus:

Χὰ Λαρισαῖος τὸ ἐμὸν Λύκον ἄδεν ἀπ' ἀρχῆς,
Θεσσαλικόν τι μέλισμα.

sicut subiungitur, κακαὶ φρένες: quod eodem spectat, & nihil aliud est quam interpretatio illius adagionis, Θεσσαλι-

κὸν ζόφισμα. Et reuera tale erat factum Thessalici illius equisonis, qui vt Æschinem irritaret, de corriuali illius Lyco canebat. Paulo post μᾶλα ῥέοντι dicitur, vt supra ῥέειν μέλι,

Ῥείτω χὰ Συβαρῖτις ἐμὶν μέλι.

Sic nunc, τήνῳ τὰ ζὰ δάκρυα μᾶλα ῥέοντι. Locutum memini ea ratione & Plutarchum. Alii non bene capiunt. Nam ita loqui huic poëtæ peculiare est, sicut multa alia. Iam supra diximus, Siculis πᾶν τὸ τρυφερὸν μᾶλον καλεῖσθαι. Absit interea, vt quod præcipuum erat negligenter transeamus. Verba paulo ante Æschinis erant,

Α᾽ δ᾽ οὐδὲν, παρεόντος ἐμεῦ. τίν᾽ ἔχει με λογισμὸν;

Οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες; ἔπαιξέ τις ὡς σοφὸς εἶπεν.

Quam multi in horum verborum mente se torserint, frustraque desudarint, facile omnes iudicabunt, qui interpretes tam veteres quã recentiores euoluerunt; ac præcipue ea quæ annotat in præclaro suo poëtarum Græcorum volumine vir æterna memoria dignus Henricus Stephanus. Antiqui in citandis parœmiis voce σοφὸς vtebantur. Lucianus ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων. Ἐννόησον εἰ ζῇ καλῶς ἔχει, προσελθόντα εἰς τὴν εἰκόνα κατὰ τὰς πύλας τὰς θύρας, ἐκείνην τὴν ἔμπαλιν αἰσχρῶς ὥσπερ ἐκπεσεῖν. ὅ,τι δ᾽ ἂν πράττῃς, μέμνησο τοῦ σοφοῦ λεγομένου, ὡς θεὸς ἀναίτιος, αἰτία δὲ ἑλομένου. Vterque parœmiam adducit. Theocritus noster, λύκον εἶδες: λύκος enim ambiguum est, tum quod animal ita dicatur, tum quod amasius puellæ. aliam vero Lucianus. Eodem modo Eustathius κατὰ τὸν εἰπόντα σοφὸν dixit, cum parœmiam e Theocrito vsurpat: κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα σοφὸν, ὡς οὐ προσορῶσιν αἱ μοῦσαι τῷ ποτὶ δαλῶσαι Κίρκην. τουτέστι, τέ τις ἡ θεσπεσίας ἀλογία ἐξέφηνε. Quem locum adagionũ more adducit: hoc est, minime ad verbũ. Idyllio enim ix. ita scripserat poëta:

—— οὐ γὰρ ἐρῶντι
Γαθιδόνην, τὰς δ᾽ ὑπὸ ποτὶ δαλῶσαι Κίρκην.

Sed & quotiescunque aliquid adducerent quod vulgo circumferebatur, cuius authorem ignorabant, vocem σοφὸς ponebant. Euripides:

Καὶ Γαῖα μῆτερ, Ἑστίαν δέ σ᾽ οἱ σοφοὶ
Βροτῶν καλοῦσιν, ἡμένην ἐν αἰθέρι.

Vbi dicitur, οἱ σοφοί σε καλοῦσιν, proeo quod est, Vulgo diceris, aut vocaris. Plato sæpe cum opinionem recitat quæ vulgo obtinuit, & cum sua vel aliorum sententia pugnat, solet nihilominus dicere, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Sic libris de Rep. ἐπειδὴ τὸ δοκεῖν, ὡς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί, καὶ τὴν ἀλήθειαν βιᾶται, καὶ κύριον εὐδαιμονίας. Vulgarem opinionem eorum recitat qui sufficere imo præstare existimabant, si quis videretur iustus, nõ esset tamen. Addit igitur, ὡς δηλοῦσί μοι οἱ σοφοί, quod non est vt sapientes volunt, sed, vt plerique existimant, vt vulgo sentiunt. Quamuis hoc ad Orpheũ, Musæum & alios referri possit quorum ibi meminit. Sed, vt dixi, parœmiam cum adducerent, vel quia autoris nomen ignorabant, vel quia quod in vsu omnium est ad vnum referri non potest, σοφοῦ nomine vtebantur. Causa hæc fuit. In ea opinione fuerunt antiqui, vt parœmias omnes fragmenta veteris philosophiæ existimarent. Elegantissimus hac de re locus est apud Synesium Encomio caluitiei: vbi ex Aristotele docet qua ratione parœmia omnis σοφὸν dicatur, simulque ea quæ a nobis dicta sunt confirmat. Εἰ δὲ καὶ ἡ παροιμία σοφὸν, πῶς δ᾽ οὐχὶ σοφὸν, περὶ ὧν Ἀριστοτέλης φησὶν, ὅτι παλαιᾶς εἰσὶ φιλοσοφίας, ἐν ταῖς μεγίσταις ἀνθρώπων φθοραῖς ἀπολομένης ἐγκαταλείμματα περισωθέντα διὰ συντομίαν καὶ δεξιότητα· παροιμία δὴ καὶ τοῦτο καὶ ὅρος ἔχων ἀξίωμα τὸ ὅθεν κατηνέχθη φιλοσοφίας τὴν ἀρχαιότητα. Demetrius Phalereus vbi de familiaritate epistolici characteris agit, monet gratissimam in eo

parœmia-

esse parœmiarum frequentiam, additq. καὶ τοῦτο γὰρ μόνον ἐνέστω αὐτῇ σοφόν. Locus integer est: Κάλλος μέν τοι αὐτοῖς αἵτε φιλικαὶ φιλοφρονήσεις, καὶ πυκναὶ παροιμίαι ἐνοῦσαι. καὶ τοῦτο γὰρ μόνον ἐνὸν τῷ αὐτῇ σοφόν. διότι δημοτικόν τί ἐστιν ἡ παροιμία καὶ κοινόν· ὁ δὲ γελοιολογῶν, καὶ περιτρεπόμενος, οὐ δι' ἐπιστολῆς ἐπιλαλοῦντι ἔοικεν, ἀλλὰ μηχανῇ. Vbi manifeste parœmiam σοφὸν vocat, & hoc solum inter τὰ σοφὰ ait esse vulgare & populare. Etiam autores e quibus parœmias citant veteres, quamuis expresso eorum nomine, notauimus σοφοὺς dici, & σοφωτέρους. Est igitur ὡς σοφὸς εἶπεν quod Eustathio κατὰ τὸν σοφὸν εἰπόντα. Anaxilas Comicus dixit, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, cum parœmiam adducit.

Ἡ δὴ σχεδόν τοι πάντα σοι πλὴν Κτησίου.
Δεῖπνον γὰρ ἐστὶ, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί,
Ἀρχὴν, τελευτὴν δ' οὐκ ἐπίσταται μόνος.

Vt iam necesse sit intelligere studiosos, quid sit quod vir maximus Isaacus Casaubonus in scholio aliquo antiquo se repperisse testatur, postquam diu de hoc loco disputauit, ὡς σοφὸς εἶπεν. ὡς ὁ παροιμιαστὴς εἶπε. quod quem locum hic haberet non magis intelligi poterat, quam ipse Theocriti locus. Sed ad reliqua. In oraculo quod ab interprete de Megarẽsibus citatur, pro ἵπποι Θρηΐκιαι, apud Dipnosophistam est, ἵπποι Θεσσαλικαί. Scimus enim quanto studio rem veterinariam tractarint Thessali: ita vt hoc ipso idyllio introducatur e gente illa ἱπποδιώκτης Θεσσαλός. Quod in fine eiusdem oraculi est, plane est ἀδελφιζόμενον illi Callimachi in epigrammatis,

Νῦν δ' ὁ μὲν ἄλλης δὴ θέρεται πυρὶ, τῆς δὲ ταλαίνης
Νύμφης, ὡς Μεγαρέων, οὐ λόγος οὔτ' ἀριθμός.

Hinc apud Comicum Acharnensibus μεγαρικῶς: quod est δύστηνος ἔσῃ, miser & infelix eris: a miseria & calamitate Megarensium. ita enim malim eo loco, quam quod Græcus interpres:

Κλάων μεγαρικῶς, οὐκ ἀφήσεις τὸν σάκον,

Non potest enim ignorare quot modis miseria & egestas Megarensium κωμῳδεῖσθαι soleat, qui modo Aristophanem gustauit. Sequenti versu legitur,

Καὶ μὴ ἀποσίξαιμι, τὰ πάντα κεν εἰς δέον ἕρποι.

Vbi lego: Καί μιν ἀποσέρξαιμι. vt sit ἀποσέργειν τινά. Τὸ ἀποσέργειν ita sumptum mirũ quam venustatem habeat. Nam ne hoc quidem quod ita studio se inculcat Suidas, τὸ ἀποσέρξαι αἰτιατικῇ esse κατατρῆσαι καὶ ὑπομεῖναι, hic admittimus. Sed accipimus vt infra in Epigrammatibus, pro deponere ex animo penitus. Sic enim ibi, ἀποσέργειν Δάφνιδος πόθους.

Ἕζεο δὴ τηνεὶ, καὶ τῷ χαρίεντι Πριήπῳ
Εὔχε' ἀποσέρξαι τοὺς Δάφνιδός με πόθους.

Consideas illic, & fer pia vota Priapo:
Daphnidis vt nostro pectore cedat amor.

Sicut ibi pastor ille optat ἀποσέρξαι Δάφνιδος πόθους, sic noster Æschines ἀποσέρξαι Κυνίσκαν. Sed & ἀντὶ τοῦ καταφρονῆσαι sumptum ita iungi putamus: qua voce hic autor glossæ vtitur. Quod quia non notatum fortasse doctis viris, locum adducemus. Eustathius ex antiquiore aliquo, quem compilauit in parecbola illa, ait de Apolline, ὅτι καὶ προβατείαν χαίρει τιμίοις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ λέγεται· τὸ γὰρ ἀγέλαις ἐκεῖ τὰς τοῦ ἡλίου βοῶν καὶ πῶεα προβάτων συνείεται, οὐκ ἀποσέργει δὲ οὐδὲ ὄνους. Sic eleganter dixit Æschines,

Καί μιν ἀποσέρξαιμι, τὰ πάντα κεν εἰς δέον ἕρποι.

Venustatem intelligunt qui a sacris non alieni sunt harum musarum. Synesius Encomio caluitiei: ἐδήλωσε δὲ ἡ Παρύσατις Ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα διὰ Κῦρον τὸν καλὸν ἀποσέρξασα. Nequaquam ab hoc idyllio manus tollenda est, nisi prius notemus quam eleganter senes dicantur γηραλέοι ἀπὸ

κροτάφων. Ἀπὸ hoc modo cum casu patrio, Dorica præpositio est, pro κατὰ· συνεκδοχικῶς ἀπὸ κροτάφων, est, κατὰ κροτάφους: sicut ὑπὸ στέρνων infra, est, κατὰ στέρνα. Cygnus infra θῆλυς ὑπὸ χροιᾶς dicitur, quod albus colore candidusque esset, hoc est, τὴν χροιάν. Idyllio 16.

> Τίς δ' αὖ ἀεισμένας Λυκίων ποτὲ, τίς κομόωντας
> Πριαμίδας, ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω,
> Εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὕμνησαν ἀοιδοί;

CAP. XXI.

Διαθρυλάζουσαι percurruntur. ὁ παράσειρος. παρήορος. παράσειροι. τῷ ζυγῷ χρησιμεύειν. ὁκοῖα θεοῖς ἐδόκει. δεδόκω. μορμὼ δάκνει ἵππος. μορμὼ *aduerbialiter.* Τρυγόνες ἐκ ταὔσοιο. *emendatus poëta.* ταῦσος. πλατυάσδειν. Πελοποννασιστί. *Locus poëtæ explicatus.* κενεὰν ἀπομάττειν. ἀπομάξαι. χρυσῷ παίζεσ' Ἀφροδίτη. *ludus. alia.* Δευκαλίωνες. Δευκαλίδαι. *alia.* πεινᾶντι μὴ αὐτῆς. ἀντιπάζε.

NON est dubium quin Sophron in γυναικείοις mimum aliquem fecerit, quo lepide & quasi digito sublato muliebrem ἀδολεσχίαν & linguæ intemperantiam persecutus sit: quem hoc idyllio noster poëta sit exprimere conatus, in quo multa sibi permittit, quæ, quia e triuio sunt, maximam venustatem habent: quandoquidem in eiusmodi sæpe ne a solœcismis temperarit Sophron, vt ex veterum iudiciis scimus. omnia enim facillime excusantur & placent διὰ τὸ ἄτακτον τῆς γυναικείας ἑρμηνείας, quā ex illo expressit noster poëta. In hoc mulierum altera maritum suum, quem vanitatis notat, παράορον vocat. Vbi notant Grammatici: ἐκ μεταφορᾶς τῶν παρηόρων ἵππων, οἵτινες τῷ ζυγῷ οὐ χρησιμεύουσιν. Omnium equorum qui τέλειον ἅρμα trahebant minime aberrabant illi quos ζυγίους vocabant, & ζυγίδας, qui sub ipso iugo trahebant, medius dexter & medius sinister. at illi qui παράσειροι dicebantur, & παρήοροι nimium frequenter. hoc est, nisi fallimur, quod dixit, τοὺς παρήορους τῷ ζυγῷ οὐ χρησιμεύειν. Venustissimum dictum est quo vtitur ἐν παρενθήκῃ orationis suæ loquax illa Praxinoa, cum inquit, ὁκοῖα θεοῖς ἐδόκει. quod eandem vim habet cum illo vsitatissimo, ζῶν θεοῖς.

> Παῦσαι· ὁκοῖα θεοῖς ἐδόκει, ποιαῦτα λέλημμαι.

Cuius prouerbii sensum alio quam vrbanissime torquet Stratonicus apud Athenæum: qui cum duos haberet discipulos, & in eodem auditorio imaginem Musarum & Apollinis; rogatusq. aliquando, quot discipulos haberet; respondit, δώδεκα ζῶν θεοῖς. Sed potuit scripsisse poëta, δεδόκει. ὁκοῖα θεοῖς δεδόκει. δεδόκω præsens Doricum est, vt δεδύκω. Gorgo vt infantem suum in officio contineat, vulgari illo matrum & nutricularum more, Lamiam minatur his verbis,

> — μορμὼ δάκνει ἵππος.

ad quæ verba ita notat aliquis e Græcis: ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς τὸ παιδίον τὸ κλαῖον· καὶ φησὶν, οὐκ ἄξω σε τέκνον μετ' ἐμοῦ, ὅτι ἡ μορμὼ ἵππος δάκνει. εἰς κατάπληξιν τοῦτο ἔλεγον, ὅθεν καὶ τὰ προσωπεῖα, μορμολύκεια ἔλεγον. Valde, meo iudicio, ridicule & inepte. quem secuti Latini interpretes verterunt: *larua foris est, mordet equus.* Torsit eos procul dubio ibi μορμὼ, cui idoneam rationem non inuenerunt. Est autem μορμὼ in similibus locis nihil aliud quam ἐπίρρημα, aduerbium Græcum, Latina interiectio, quæ pro φεῦ ponitur in abominationibus.

bus. Sic Comicus μορμὼ τῆς θρασύτητος dixit, pro φεῦ τῆς θράσους. ita hoc loco μορμὼ δάκνει ἵππος, nihil aliud eſt, quam, φεῦ τοῦ ἵππου δάκνοντος. Cum legitur,

> Παύσασθ' ὦ δύστανοι ἀνάνυτα κωτίλλοισαι.
> Τρυγόνες ἐκκναισεῦντι, πλατειάσδοισαι ἅπαντα,

non dubium eſt quin ſcripſerit, Τρυγόνες ἐκ ναύσοιο. ναῦσος ſicut νᾶσος Dorum & Siculorum eſt, qui ita vocabant ſuam Σικελίαν, abſolute, vt ſupra diximus. Poeta vrbaniſſime τὰς δωριζούσας & ore lato omnia pronunciantes, τρυγόνας ἐκ ναύσοιο vocat: quo vtrunque notatur, ἡ ἀδολεσχία, καὶ ὁ τῆς διαλέκτου πλατειασμός. Idyll. 16. abſolute Sicilia νᾶσος dicitur.

> Ἐχθρὸς ἐκ νάσοιο κατὰ πλέον ἐκ κλύδωνι.

Dores & Siculi πλατειάζειν dicebantur a Græcis reliquis, ob frequentem τοῦ ᾱ concurſum: quo tota illorum dialectus χαρακτηρίζεται. Id quod noſter Theocritus dixit πλατειάσδειν ἅπαντα, Demetrius Phalereus dixit πλατέα λαλεῖν ἅπαντα. Verba eius ſunt: Τὸ δὲ ὀγκηρὸν ἐν τρισίν, πλάτει, μήκει, πλάσματι· οἷον βροντά, ἀντὶ τοῦ βροντή. καὶ γὰρ τραχύτητα ἐκ τῆς προτέρας συλλαβῆς ἔχει, καὶ ἐκ τῆς δευτέρας. μῆκος μὲν διὰ τὴν μακράν· πλατύτητα δὲ διὰ δωρισμόν· πλατέα λαλοῦσι γὰρ πάντα οἱ Δωριεῖς. Hoc ſcomma tam viſitatum, excuſat Doricarum mulierum altera, cum ait, Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες. Diximus ναῦσος ἀντὶ τῆς νῆσος Siculorum eſſe, vnde ναυσίποδες apud Grammaticos. Scribe & hic, Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες. Non alio quam ad hunc locum reſpexit technicus, qui notauit, Πελοποννασιστὶ, pro Πελοποννησιστὶ Dorum eſſe. Poëta autem hoc Idyllio non minus τοὺς ἄγαν δωρίζοντας tangit, quam Comicus Megarenſes alibi. Sed ne Praxinoë quidem pro parte ſua deeſt, nec tantam hominis inciuilitatem impunitam dimittit. In cuius verbis operæ pretium eſt notare illud,

> — οὐκ ἀλέγω μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.

Qui locus inter eos eſt qui minime intellecti noſtro tempore fuerunt. Quæ enim viri maximi afferunt non poſſunt nobis ſatisfacere. Quibus male volebant antiqui, aut quos decipiebant, iis ſolebant menſuram, qua aliquid affundebant, vt puta τὴν χοίνικα, ἀπομάττειν, id eſt, abſtergere, ne vel minimum darent vltra quam debebant. Sic apud Lucianum ἐν Πλοίῳ ἢ Εὐχαῖς ait quidam, ſe reliquis omnibus quibus bene volebat, largiſſima menſura opes ſuppeditaturum; illi autem a quo ridebatur χοίνικα tantum, καὶ ταύτην, inquit, ἀπομεμαγμένην. Locus elegantiſſimus eſt, & qui plane aſcribi meretur: Τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν εἴκοσι μεδίμνους ἐπισήμου χρυσίου ἀπομετρῆσαι τὸν οἰκονόμον ἐκέλευσα ἄν, Τιμολάῳ δὲ πέντε χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἀπομεμαγμένην καὶ ταύτην, ὅτι λάλος ἐστί, καὶ ἐπισκώπτει μου τὴν εὐχήν. id eſt: *Vobis vero amicis meis, ac primo Samippo, viginti medimnos auri ſculpti admetiri iuſſi diſpenſatorem meum. Timolao autem quinque chœnicas, Lucino non plus quam vnicam, & illam quidem abſterſam prius: quia oppido quam loquax eſt, & votum meum exſibilat.* Hinc ἀπομάκτραι dicebantur ligna illa quibus menſuras abſtergebant. Heſychius: ἀπομάκτραι, ξύλα, τὰς σκυτάλας, ἐν αἷς ἀποψῶσι τὰ μέτρα. Quas σκυτάλας nos Belgæ vernaculo idiomate *ſtrijckſtocken* dicimus: τὸ ἀπομάττειν enim & τὸ ἀποκρίνειν, & τὸ ἀποψᾶν nobis eſt *ſtrijcken*. Praxinoe igitur homini maleuolo reſpondet, οὐκ ἀλέγω μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. non vereor, inquit, ne tu qui mihi nihil admetiris menſuram abſtergas. non metuo ne mihi noceas qui numquam prodeſſe potuiſti. Cum dicit κενεὰν, intelligit ἔξωθεν χοίνικα. Hic ſenſus eſt horum verborum, hæc mens. Propterea non delirat hic more ſuo Græcus interpres, quod exiſtimant viri incomparabiles, quorum

opinio.

opinionem secuta est versio vulgaris, cum ἀπμίξης ἀποψήστης interpretatur. Multum quæsiuerunt docti in elegantissimo carmine quo Adonia celebrantur, cur Venus dicatur χρυσῷ παίζοισα.

> Δέσποιν' ἃ Γολγόν τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας,
> Αἰπεινάν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα.

Qui locus quomodo sit intelligendus, in Horatianis prælectionibus nuper ostendimus. Cogimur autem ab incomparabili viro dissentire, qui legebat χρυσῶ παίζοισα, secundo casu Dorico: vt precium designet. Item ab altero, qui χρυσοπαίζοισα legit. Quicquid Deo alicui propriũ existimabant, sicut Cereri sunt fruges, Baccho vites, Palladi olea, id illius Dei ἄγαλμα aut ἄθυρμα dictum fuisse, ne in triuiis quidem ignoratur. Eustathius 1. in Iliadem commentario, ὅτι δὲ ἄθυρμα οἱ βόες τοῦ Ἀπόλλωνι, δηλοῦσι καὶ αἱ Σικελικαὶ ἀγέλαι τῶν βοῶν, ὧν οἱ φίλοι τοῦ Ὀδυσσέως ἔφαγον. Horatio ἄγαλμα *ludus* dicitur: qui bellum, Martis *ludum* vocat. Ode 2. lib. 1.

> *Heu nimis longo satiate ludo,*
> *Quem iuuat clamor galeaque leues.*

Quia ergo χρυσὸς, id est aurum, Veneri consecratum erat, id est Veneris ἄγαλμα, ἄθυρμα, καὶ παῖγμα, erat; sicut Horatius ad verbum *ludus* dixit, Theocritus deam illam χρυσῷ παίζειν ait, atque ita compellat. Est autem schema Theocriticum de quo alibi multa diximus. Παῖγμα idem est quod ἄθυρμα: sed ἄθυρμα designat Dei alicuius ἄγαλμα. Ergo & παῖγμα idem designat. Adi quæ ibi diximus. Mirum est loquendi genus quo Theocritus Milesiorum & Samiorum peristromata extollit, cum ait,

> Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω·
> Ἁ Μίλατος ἐρεῖ, χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων.

Si veteribus credimus, hoc voluit, τάπητες δὲ εἰσὶν οὓς οἱ Μιλήσιοι καὶ οἱ Σάμιοι μαλακωτέρους ὕπνου εἶναι ὁμολογήσαιεν. Aristophanes Ranis:

> Δι. Οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἦν εἰ
> Ξανθίας μὲν δοῦλος ὢν, ἐν
> Στρώμασι Μιλησίοις
> Ἀνατετραμμένος, κυνῶν ὀρ-
> χηστρίδ' εἶτ' ἤτησεν ἀμίδ'. ἐ-
> γὼ δὲ πρὸς τοῦτον βλέπων,
> Τοὐρεβίνθου 'δραττόμην.—

Vbi Grammatici ita de hoc loco notant: ἐν γὰρ Μιλήτῳ καλὴ ἡ τῶν στρωμάτων ἐργασία. καὶ τὰ Μιλήσια στρώματα, ποικίλα, καὶ ἁπαλὰ γίνεται καὶ διάφορα. εἰς βυρσὴν δὲ οἱ Μιλήσιοι διαβάλλονται, καὶ εἰς τὸ στολῆς πλουτηλές. ἐσθῆτές τ' ἐνταῦθα κατεσκευάζοντο ποικίλαι καὶ τάπητες, ὡς καὶ Θεόκριτος· Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω· Ἁ Μίλατος ἐρεῖ, χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων: qui eodem modo intellexerunt. Recte igitur notauit interpres ille qui scripsit, ὡς μαλακῶν ταπήτων ὑπεστρωμένων τῇ κλίνῃ τῆς Ἀφροδίτης. οὓς φησιν ὑπὸ τῆς Μιλήτου καὶ Σάμου ῥηθήσεσθαι μαλακωτέρους ὕπνου, διὰ τὸ παρ' αὐτοῖς εἰς κάλλος τὰ στρώματα γίνεσθαι. Cum poëta dicit,

> Οὔθ' οἱ ἔτι πρότεροι Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,

Grammaticorum aliquis scribit, Δευκαλίωνες ἀντὶ τοῦ Δευκαλίδαι· ἀπὸ Δευκαλίωνος Θεσσαλοῦ &c. Optime quidem, Δευκαλίωνες, Δευκαλίδαι. Sed qui sint illi Hesychius docet, qui ait, Δευκαλίδαι, οἱ Σάπροι: ne quis miretur cur poëta Lapithas & Deucalionas coniungat. Vltimi Gorgonis versus qui in hac ecloga leguntur, non possunt nobis satisfacere vt iam distinguuntur. Nam quid sibi illa volunt,

> Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον, ἁ θήλεια
> Ὀλβία· ὅσσα ἴσατι πανολβία, ὡς γλυκύφωνος.

Distingue hoc modo:

> Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτερον ἁ θήλεια.
> Ὀλβία ὅσσα ἴσατι πανολβία ὡς γλυκύφωνος.

Ὀλβία ὅσσα ἴσαπ nihil aliud est, quam, ὀλβία τῆς ἰδμοσύνης. Qui aliter distinxerunt, aut Hellenismi plane imperiti fuerunt, aut certe hoc loco parum memores. Ὀλβία ὅσσα ἴσατι, ὀλβία τῆς σοφίας. beata ob scientiam, & rerum multarum cognitionem. Eadem ratione ὀλβία ὡς γλυκύφωνος, ὀλβία τῆς γλυκυφωνίας ἕνεκα. Hæc ignorare non possunt qui aures in Græcismo subactas habent, nec sunt ξένοι τῶν ποιητικῶν ἡδυσμάτων, καὶ ἀγάστι. Ita οἷος, ὁποῖος, & similia sæpe. Apollon. Μυρομένη, οἵην μιν ἐπὶ συγερὸν λάβεν αἶσα: id est, μυρομένη τῆς δυσυχοῦς αἴσης ἕνεκα, ἢ, διὰ τὴν συγερὰν ἡγοῦν δυσυχῆ αἶσαν. Lucianus ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων: ὑποδυρόμενοι ὁπόσα καὶ ὁποῖα ἔπαχον, &c. Nihil est tritius. Eadem Gorgo cum ἀεὶ ὀργιλότητος καὶ σφοδρότητος mariti sui conqueritur, his verbis vtitur, ἀπευαντί γε μηδ' ἐπὶ τ' ἔνθης. Maritus meus, inquit, impransus bilem in naso gestat: caue illi vnquam esurienti occurras. Hanc sententiam non explet vox Dorica ἔνθης. Scribe; ἀπεναντί γε μηδ' ἐπὶ τ' ἄντης. Ita requirit ipsa parœmia, quæ non multo aliter apud Alexin:

—μὴ γένοιτό μοι μόνῳ
Νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγότι
Τ' μὴν ἀεὶ τὸν βδελυγμόν..

Ἄντειν autem ἀντὶ τοῦ ἀντᾶν Homero vsitatissimum. Sic in Catalogo poëta,

—ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς.

Eustathius, τὸ δὲ ἀντόμεναι ἀπὸ βαρυτόνου ῥήματος γίνεται τοῦ ἄντω, καὶ δηλοῖ τὸ συναντῆσαι. Homerus autem & alterum nouit, nimirum τὸ ἀντᾶν. Vnde hoc verbum merito inter ea quæ διφορούμενα dicuntur a veteribus criticis recensetur.

CAP. XXII.

Charites & Ptolemeus examinantur. ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχειν. Ἀλευάδαι. χαλεπαὶ ὁδοὶ ἀοιδᾶν. χαλεπὴ ἔξοδος. Διὸς μέγα βυλόμενος. θεοὶ πάρεδροι. assessores. *Locus poëtæ emendatus. Heraclidæ cum exuuiis leonis.* γρμενίτας Ἡρακλῆς. *Theocriti locus explicatus. Ritus veterum & formula quædam notata. Inscriptio.* Πτολεμαῖος, Βερενίκη, *idyllia Theocriti.*

NON est poëmation in quo plures sunt Veneres & Gratiæ, quam in eo quod a Gratiis inscribitur. In hoc poëta cõmunem causam poëtarũ agit, qui sæpe regibus & principibus delicias suas & ingenii opes tanquam rem mirificam offerre amant. Cum interim illi διογενεῖς malint esurire bonum poëtam ἢ καλὸν γνώσιον πέντε ὀβολῶν τὴν μορφὴν ἀποδιδόμενον. Hoc tempore non melior est conditio γνησίου ποιητοῦ, quam picæ aut psittaci. Interim hoc stat & stabit, *mediocribus esse poëtis Non Dii non homines.* Harum rerum causa est seruile vitium ἡ ἀργυρομανία. Ita merito conqueritur poeta, omnes ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχειν.

Πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων, πόθεν οἴσεται ἀθρεῖ
Ἄργυρον.

Dicebantur ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχειν, id est, manũ sub sinu tenere, οἱ μηδὲν ἀποδιδόντες, qui nihil quicquam largiebantur. Lucianus in sua Dialexi πρὸς Ἡσίοδον. ἢ αἱ μὲν ἔδοσαν, ὥσπερ ὑπέσχοντο, σὺ δὲ ὑπὸ φθόνου ἀποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπου φυλάττεις τὴν δωρεάν. Non debebat alterius meminisse, vt ostenderet luxum regium & magnas impensas quam Aleuæ, a quo Ἀλευάδαι dicti sunt, qui in Thessalia nobilitatis locum primum obtinebant. Ἀλευάδαι, notant veteres, οἱ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας εὐγενέστατοι, ἀπὸ Ἀλεύου τοῦ βασιλέως τὸ γένος ἔχοντες. Cum dixit infra,

— τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια τῆνα λιπόντες,

habuit in animo antiquum Sardanapali epitaphium, quod alludit lepide.

Ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται.

Nihil est festiuius quam quod mox legitur, — χαλεπαὶ γὰρ ὁδοὶ τηλέθοισιν ἀοιδᾶν,
Μουσάων ἀπάνευθε, Διὸς μέγα βουλεύοντος.
cuius festiuitatem vident qui sciunt illa verba, χαλεπαὶ ὁδοὶ, trita prouerbio fuisse. Theocritus autem vbique quasi quasdam parœmiarum parodias habet, vt ita loquar, & lepide mutatis aliquot vocibus eas alio transfert. In hoc consistit totus lepor. Ita Comicus dixit, χαλεπαὶ γυναικῶν ἔξοδοι: de quo cum ad illustrationem illius, tum ad intellectum Theocriti aliquid dicendum est. Notum est in populo Atheniensi singularem fuisse δεισιδαιμονίαν, quæ potissimum se probabat, cum agendum esset περὶ στρατηγοῦ, id est, de eo qui in expeditionem mittendus esset. Dum enim hac de re consultarent Athenienses, si vel nubes, vel fulmina, vel alia signa apparerent, quæ διοσημίας dicebant, dimittebatur ecclesia. Illud autem de quo agebant non tantum ἐκστρατείαν, sed & ἔξοδον dicebant; ipsam nimirum expeditionem. Hinc eleganter simul & vere apud Comicum in Nebulis chorus Nebularum de populo Atheniensi conqueritur, quod cum maxime Deorum omnium vrbi prodessent, quia quotiescunque περὶ ἐξόδων deliberabant illi, signis & tempestatibus monerent vtrum conduceret & expediret ea de qua agebatur ἔξοδος; nihilominus negligerentur tamen nec victimis sacrisque placarentur. Verba eius sunt:

Ὦ σοφώτατοι θεαταὶ, δεῦρο τὸν νοῦν προσέχετε,
Ἠδικημέναι γὰρ ὕμμιν μεμφόμεσθ' ἐναντίον.
Πλεῖστα γὰρ θεῶν ἁπάντων ὠφελούσαις τὴν πόλιν
Δαιμόνων ἡμῖν μόναις οὐ θύετ' οὐδὲ σπένδετε,
Αἵτινες τηροῦμεν ὑμᾶς. ἢν γὰρ ᾖ τις ἔξοδος
Μηδενὶ ξὺν νῷ, τότ' ἢ βροντῶμεν ἢ ψεκάζομεν.

Hinc factum vt vulgo diceretur, χαλεπαὶ τῶν Ἀθηναίων ἔξοδοι: quia facillime differebantur, & difficillime procedebant. Comicus id ad mulieres transtulit, & lepidissime dixit, χαλεπὴ γυναικῶν ἔξοδος. quia, dum comuntur, dum moliuntur annus est. Locus Comici est Lysistrate. Vbi mulier excusans moram mulierum ait: — ἀλλ' ὦ φιλτάτη

Ἥξουσι· χαλεπὴ τοι γυναικῶν ἔξοδος.
Ἡ μὲν γὰρ ἡμῶν περὶ τὸν ἄνδρ' ἐκύπτασεν·
Ἡ δ' οἰκέτην ἤγειρεν· ἡ δὲ παιδίον
Κατέκλινεν· ἡ δ' ἔλουσεν· ἡ δ' ἐψώμισεν.

Tali ratione fere, nec nimium diuersa, nec minus festiua Theocritus noster dixit, χαλεπαὶ ὁδοὶ τηλέθοισιν ἀοιδᾶν: quia frustra egrediuntur. quod nimium sæpe nostris musis hodie contingit. Hæc Comici mens quam diximus, hæc Theocriti quam dicimus. Quod sequitur, Διὸς μέγα βουλεύοντος, Eustathius interpretationem vocis Homericæ μητίετα esse vult. Eius verba sunt hæc: Σημείωσαι δὲ ὅτι μητίετα Ζεὺς καὶ μητιόεις λέγεται, ὃν ἑρμηνεύει Θεόκριτος ἐν τῷ, Διὸς μέγα βουλεύοντος. Illud vero,

— καὶ ὅσσῃ πλατὺ τεῖχος
Ἀσφάλτῳ δήσασα Σεμίραμις ἐμβασίλευεν,

est quod Latinus poëta in animo habuit cum scripsit, — *vbi dicitur altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis vrbem.* Priusquam manum de tabula, vt vulgo dicitur, percurremus & proximam eclogam, cui a Ptolemæo inscriptionem fecit antiquitas. Non longe a principio illius idyllii dicitur,

— παρὰ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος φίλα εἰδὼς
Ἑδριάει, Πέρσαισι βαρὺς θεὸς αἰολομίτρας.

Amici & parentes regum vel principum,

pum,

pum, qui in numerum Deorum ab ipsis referebantur, θεοὶ πάρεδροι dicebantur. Lucianus ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν, vbi de Hephæstione agit ab Alexandro in numerum Deorum relato, παρέδρους καὶ ἀλεξικάκους θεοὺς coniungit. Ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ κόλακες τὴν μειρακιώδη ταύτην τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιθυμίαν, συνεξέκαιον εὐθὺς, καὶ ἀνεζωπύρουν, ὀνείρατα διηγούμενοι τοῦ Ἡφαιστίωνος, ἐπιφανείας τινὰς, καὶ ἰάματα προσάπτοντες αὐτῷ, καὶ μαντείας ἐπιφημίζοντες, καὶ τέλος, ἔθυον παρέδρῳ καὶ ἀλεξικάκῳ θεῷ. Pindarus:

ὃν πατὴρ ἔχει Κρόνος ἑτοῖ-
μον αὐτῷ πάρεδρον.

Aliud sunt vulgo in Theologia τῶν ἔξω, θεοὶ πάρεδροι: nam & apud Vitruuium *assessores* proprie dicuntur ex omni Deorũ numero *οἱ δώδεκα, Dii consentes.* Horatius adulans Augusto eũ Herculis & Pollucis πάρεδρον facit his verbis:

Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar.

præcesserat enim,

Hac arte Pollux, & vagus Hercules
Innixus, arces attigit igneas.

Alias πάρεδροι sunt quos vulgo σύνθρονους dicebant, eiusdem honoris participes, infinitis locis: & in inscriptione quæ Romæ in campo Martis, ad Isidis, prope S. Stephanum in Caco descripta est, postea vero edita a præstantissimo & clarissimo Iano Grutero in illustri Inscriptionum opere, quod nuperrime muneri nobis misit amicus ille noster, qui iam in Germania columnam literariam fulcit.

ΑΝΤΙΝΟωι
CΥΝΘΡΟΝωι ΤωΝ
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤωι ΘΕωΝ
Μ. ΟΥΛΠΙΟC ΑΠΟΛΛωΝΙΟC
ΠΡΟΦΗΤΗC.

Cum legitur,

Ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται, θεοὶ νέποδες γεγαῶτες,

multum quidem viro maximo Isaaco Casaubono debemus, qui docuit, quomodo illud ναι ratione quad[illegible] noua, nec satis obseruata hactenus, retineri possit: legendum tamen, ἑοὶ νέποδες γεγαῶτες, id est, αὐτοῦ siue αὐτῷ ἑωυτοὶ ὄντες. Ita sumo. Huius participii vsus ita vsurpati familiaris est elegantibus scriptoribus. Gaudet, quia illi qui nepotes eius erant, iam immortales vocentur, id est, sint, more Homerico. Non lõge ab hoc versu canit noster Simichides,

Ἀμφότεροι δ' ἀριθμεῦνται ἐς ἔσχατον Ἡρακλῆα.

Propterea Alexander quod ex Heraclidarum genere esset, cum exuuiis τοῦ θηρὸς, eodem modo cum Hercule, conspicitur: quo insigni vtebantur omnes Heraclidæ, vt audiui ex magno Scaligero: nisi ipsius Herculis imberbis vultum esse malimus, qui in nummis Alexandri expressus est. Quod manifestum fiet antiquitatum studiosis e nummo quem ex Abrahami Gorlæi copioso antiquitatum ταμείῳ deprompsi, atque hoc loco exhibendum putaui. Est autem vtrinque talis.

Herculis autem filii, priusquam ille Ἡρακλῆς vocaretur, Ἀλκεΐδαι dicebantur, testibus Pindari interpretibus. Falluntur nonnulli in illo versu,

Ὅπλα καὶ αὐτὴν ἄγουσι γηνῆται Διὸς υἱὸν,

qui γηνῆται, *progenitorem* reddunt. Nihil vanius. Barbatus & imberbis Hercules hodieque in nummis antiquorum distincte repræsentatur. Sed multo minus viri docti habuerunt, quid de illo loco statuerent:

Μοῦσοι δ' ὅδε προτέρων παίδων ἔτι θρεπτὸν κονίης,
Στειβόμενοι καθύπερθε ποδῶν ἐκμάσσεται ἴχνη.

Multum præstantissimos homines torsit quod hic dicitur. Henricus Stephanus aliquando legebat, κονίης Στειβόμενος καθύπερθε, quod mihi quoque, vt aliquando placuit, ita nunc non omnino displicet. Vir summus Isaacus Casaubonus, κονίη Στειβομένη καθύπερθε; longe alio sensu. Sed ἐκμάσσεται hic est ἀμαυροῦν. Porro tangit poëta vsitatam antiquis formulam, sine qua frustra in hoc loco hærebimus, quæ erat, ΕΠΙΒΕΒΗΚΑ ΣΟΙ, ΥΠΕΡΑΝΩ ΕΙΜΙ, quo vtebantur cum aliquem superare & præuertere vellent, vt potissimum autem de æmulis & aduersariis hoc dicebant, ita nonnunquam latius extendebant, & ad alia referebant. Fiebat autem hoc modo. Vestigium recens ab illo quo se superiorem volebant relictum premebant, ita vt dextro pede sinistro insisterent, sinistro dextrum tangerent. Atque ita deletis prioribus vestigiis clamabant, ΕΠΙΒΕΒΗΚΑ ΣΟΙ, ΥΠΕΡΑΝΩ ΕΙΜΙ. Lucianus Ἑταιρικοῖς. Ἔτι δὲ καὶ τοῦτό με σφόδρα κατὰ τὸ Φοιβίδος τὸ μίσηθρον ἐδίδαξατο, τηρήσασαι τὸ ἴχνος, ἐπειδὰν ἀπολίπῃ, ἀμαυρώσαντα ἐπιβῆναι τῷ μὲν ἀριστερῷ ἐκείνης τὸν ἐμὸν δεξιόν, τῷ δεξιῷ δὲ τὸν ἀριστερὸν ἔμπαλιν, καὶ λέγειν, ΕΠΙΒΕΒΗΚΑ ΣΟΙ, ΥΠΕΡΑΝΩ ΕΙΜΙ. Expressit singula Theocritus. Nam ἐκμάσσεται est ἀμαυροῦν. στειβόμενος καθύπερθε est ἐπιβαίνειν. Præterea ἔτι θερμά; pro, adhuc noua & recentia poni, nouum non est. Sed priusquam ex hoc idyllio nos alio conferamus, illud dicendum est: Non esse dubium, quin eius inscriptio simpliciter fuerit ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ. Scripserat duo eiusmodi Theocritus, quorum alterum ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ alterum ΒΕΡΕΝΙΚΗ inscriptum fuit. Alterum Ptolemæi, alterum matris ipsius laudes continebat, quæ tum temporis in Deorum numerum relata fuit. Illius tanquam Deæ præsentis memoriam celebrabat idyllio illo ex quo versus aliquot citat Athenæus lib. 6. quos vt legendi sunt emendaram. Postea tamen deprehendi ita a Iosepho Scaligero omnium doctorum principe editos esse.

Αἴ τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπαγρο(ς?) ... καὶ ὄλβον
Ἐξ ἁλὸς, ᾧ ζωὴ (τὰ δὲ δίκτυα κείνῳ ἄροτρα)
Σφάζων ἀκρόνυχος ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθὺν,
Ὃν λεῦκον καλέουσιν (ὁ γὰρ θ' ἱερώτατος ἄλλων)
Καί κε λίνα στήσαιτο, καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης
Ἔμπλεα.

Quæ in illa ecloga de Berenices laudibus, plenaque in Ægyptum potentia, postquam inter homines esse desiit, dicta fuerunt, illustrat mirifice nummus antiquissimus, quem in c. v. Abrahami Gorlæi penu, qui in Batauia nostra Athenas Atticas, non minus quam Romam ipsam, erexit, aliquando vidimus: is cornucopiam in altera parte, in altera Berenicen habet: quo amplissimam eius potestatem ad donandum terræ ὄλβον, πλοῦτον, καὶ εὐκαρπίαν denotabant. Est autem talis.

Menelai

Menelai Epithalamium, aut, vt inscriptio habet, Helenæ, quod postea sequitur, præcedit paruum quoddam idyllium, siue Theocriti siue alterius poëtæ; argumenti suauissimi, de Amore furunculo seu κηριοκλέπτῃ. Nos cum in eo nihil annotemus, vtque iucundo aliquo ferculo hoc caput claudamus, adiiciemus hic similis argumenti poëmation nostrum, quod ΠΑΡΟΙΝΟΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, siue EBRIA VENVS, a nobis inscriptum fuit: eo magis quod character eius quoque sit Doricus.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΠΑΡΟΙΝΟϹ.

Ἀγλαὰ Κυθέρεια σὺν υἱεῖ καὶ Χαρίτεσσιν.
Πλάζετο κατ᾽ ἐν ὄλυμπον, ὅπα θρό-
νος ἵσταται Ἥρας,
Ζανὸς ἐποιχομένοιο ποτ᾽ αἰθέρας αἴθοντας
Αὔς.
Ἀμβροσία δέ οἱ ἁδὺ ποτέπνεεν· ἐκ δὲ κυ-
πέλλων
Νέκταρος ἀθανάτοιο κεδάζετο πάλοθεν
ὀδμά.
Ῥῖνα μέν οἱ τύφεν γλυκερὸν ποτόν· ἁ δὲ γε-
λεῦσα
Ἐκ κυάθων ἤρυσσε καὶ ἔκπιε, πολλὰ δ᾽ Ἔρωτι
Ἔγχεε μειδιόωντι· μέθυ δέ οἱ ἐκ νόον ἔσπα.
Νῦν δὲ μεθυσφαλέοισα κατ᾽ οὐρανὸν ὤρχαῦ
ἀλᾶται,
Καὶ χθόνα πᾶσαν ἐφέρπει· Ἔρως τὰς αἴγεας
ἕλκων,
Τὰς δὲ κόρας Κυθέρεια· φυλάσσετε μή τις
ἀπατῇ,
Ἀ μανία μὲν ἀρέσκει, ἀτὰρ νόον αἴδεο δα-
μάσθαι.

Cap. XXIII.

Epithalamium Helenæ. Scholia in Epithalamium. ποσσὶ περιπλέκτοις. περιπλέγδην χορεύειν. πλέγμα. περιπλέξ. *Theocritus emendatur.* ὡς αἰύσαιο. αἰύειν τὸ βραβεῖον. αἰύειν τὸν ἀμνόν. ὤλλοι & ὦλλοι. *Locus Theocriti ἀδιανόητος.* μή τι πάθητε. ὁ πρᾶτος ἀοιδός.

Restant idyllia aliquot sine veterum glossis & collectaneis criticorum, quibus aliquot capita debentur: vt videamus obiter si quid in iis, ab aliis prætermissum sit. ita tamen vt labor hic potius necessarius quam accersitus videatur. Eorum primum est suauissimum poëmatium quod Ἑλένης ἐπιθαλάμιος inscribitur. nisi quod in Romana editione etiam in hoc scholia extant aliquot & glossæ; quas quia ignorabit quem secuti sumus codex, hic eas exhibebimus. Ἐπιγράφεται τὸ παρὸν εἰδύλλιον, Ἑλένης ἐπιθαλάμιος. Καὶ ἐν αὐτῷ τινὰ εἴληπται ἐκ τοῦ πρώτου Στησιχόρου Ἑλένης ἐπιθαλαμίου. Τῶν δὲ ἐπιθαλαμίων, τινὰ μὲν

ᾄδεται ἑσπέρας· ἃ λέγεται κατακοιμητικά. ἅτινα ἕως μέσης νυκτὸς ᾄδουσι. Τινὰ δὲ ὄρθρια· ἃ καὶ προσαγορεύεται διεγερτικά. Τὸν δὲ ἐπιθαλάμιον ᾄδουσιν αἱ παρθένοι περὶ τοῦ θαλάμου, ἵνα τῆς παρθένου βιαζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἡ φωνὴ μὴ ἐξακούηται· λανθάνῃ δὲ κρυπτομένη διὰ τῆς τῶν παρθένων φωνῆς. Πρώϊζα] ἤγουν, πρωϊνός· παρὰ τοῦ δέοντος. Νεολαία] νεολαία ἐστὶ κυρίως ὁ ἐκ νέων λαός. Ἔξ ὄλπιδος δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐκ ληκύθου. Μενελάου δὲ καὶ Ἑλένης ἀναγράφονται παῖδες, Σωσιφάνης καὶ Γόλμος· οἱ δὲ Θρόνιον. Θυγατέρες δὲ, Μελίτη, καὶ Ἑρμιόνη. De imitatione quod dicit Stelichori, puto, verum eſt. Multa enim ille περὶ τῆς Ἑλένης edidit τὰ μὲν ἐγκωμιαστικὰ, τὰ δὲ διασυρτικά. Primus præterea hymnum bucolicum accurate conſcripſit, cuius idea κατὰ τὸ ἀτυχέστατον hic obſeruatur. Videtur præterea argumentum fuiſſe valde tritum ὁ Ἑλένης γάμος: ita vt technici Rhetores cum methodum τῶν γαμηλίων docent, hoc exemplo vtantur. Sicut Dionyſius: ἤδη παραθετέον καὶ μνηστέον καὶ ἐνδόξων γάμων ἢ ἀρχαίων, καὶ ὅσα ἀπὸ τούτων ἀγαθὰ ἐγένετο τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὡς ἡ ἀποβολὴ τῶν δυσχερῶν διὰ γάμου· οἷον ὅτι Μενέλεως ἀθάνατος ἐγένετο διὰ τὸν γάμον τῆς Ἑλένης: hoc eſt quod poëta toties:

> Ὄλβιε γάμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
> Ἐς Σπάρταν. &,
> Μοῦνος ἐν ἁμιθέοις Κρονίδαν Δία πενθερὸν ἑξεῖς.
> Ζανός τοι θυγάτηρ ὑπὸ ταν μίαν ᾤχετο χλαῖναν.

quæ omnia ſunt pigmenta e ſchola Rhetorum. Καταχλάξαι Doribus vox nuptialis eſt, ſicut Adoniazuſis ἀποκλάξαι,

> — ἔνδοι πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

Menelaus dicitur κατακλάξαι τὴν Ἑλένην, hoc eſt, καταζεύγνυσθαι, κατακλεῖσαι. Non ſatis aſſecuti ſunt viri docti iſtos verſiculos,

> Ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτεῖσαι
> Ποσσὶ περιπλέκτοις, περὶ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.

Περιπλέκτοις ποσὶ non eſt quod arbitrantur. Περιπλέγδην dicuntur χορεύειν, qui chorum circumagunt, qui in orbem ſaltant. Heſychius περιπλέγδην exponit περιβάδην. Eſt autem e palæſtra deſumptum: πλέγμα enim illis eſt τὸ βῆμα, vt notat idem. Οἱ γὰρ ἀλεῖπται τὸ βῆμα πλέγμα λέγουσι. Et περιπλὴξ exponitur περιειληφώς. Mirum nemini obſeruatam abſurditatem vocis ἀυτὸν in illo verſu,

> Εὕδειν μὲν χρήζοντα, καθ' ὥραν αὐτὸν ἐχρῆν τύ.

Scribendum,

> Εὕδεν μὲν χρήζοντα, καθ' ὥραν ἄδδεν ἐχρῆν τύ.

vt ſit infinitiuus Doricus. Si, inquit, dormire tibi mens eſt, ſuo tempore dormiendum eſt. Nihil verius. Mox legitur,

> — ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
> Ἐς Σπάρταν, ὅσσοι ἄλλοι ἀριστέες, ὡς ἀνύσαιο.

qui locus in mentem nobis reuocat, quod ſupra monendum fuerat, de eleganti apud Theocritum vſu vocis ἀνύειν. Ἀνύειν τὸ βραβεῖον dicunt, e victoria præmium reportare. quod longe ab interpretum mente abeſt: qui hic neſcio quid intelligunt. Interpres Sophoclis, καὶ ἀνύω τὸ βραβεῖον, ἤγουν τὸ σπουδάσας λαμβάνω. Ita idyllio ϛ. Ἀνύειν τὸ ἀμνίον, nihil eſt, quam cantando mereri. Hoc loco, Veniſti, inquit, Menelaë ad Spartanos, vbi tam multi proceres erant, qui omnes idem petebant, qui tecum certabant, vt præmium ab omnibus reportares, Ἀνύειν eſt τὸ λαμβάνειν. vt in illo Comici Pluto: Κἂν τοῦτ' ἀνύσῃ, τριακόσια βούλεται, Ἤ φησιν, οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον. Ὡς ἀνύσαιο, τὴν Ἑλένην nimirum. ſicut ſupra τὴν ὑβάλαν τὸν ἀμνίον. Quædam editiones habent ὅσσοι ἄλλοι ἀριστέες, & ſimilia vbique: non bene. Alterum enim Doricum, alterum recentis

tis Ionismi est. Id ipsum ex poëta probare est, qui quanuis Ionicus nunquam hac synalœpha vsus fuit, vt iudicabant antiqui: a quibus explosus fuit Zenodotus qui legebat, Ὦ'λλοι μὲν ῥὰ θεοί τε καὶ ἀνέρες. Vbique certe apud Theocritum pro ὤλλοι ἄλλοι, pro ὠφρόνηστος ἀφρόνηστος scribendum. Nec enim frustra est illa veterum obseruatio. Versiculi illi sunt ἀδιαφόρητοι καὶ οὐκ ἄφρασοι, vt Aristoteles loquitur:

> Τᾶν οὐδ' ἄν τις ἄμωμος, ἐπεί χ' Ἑλένα παρισωθῇ.
> Ἀ'ῶς ἀντέλλοισα καλὸν διέφαινε πρόσωπον,
> Πότνια νὺξ ἅτε, λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος·
> Ὧδε καὶ ἁ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνετ' ἐν ἡμῖν,
> Πιείρη, μεγάλη.

Vix est e numero doctorum qui non aliquid excogitarit: nos transpositione & interpunctione turbatos esse putamus. Estque hæc emendatio vera, aut vero proxima:

> Τᾶν οὐδ' ἄν τις ἄμωμος, ἐπεί χ' Ἑλένα παρισωθῇ
> Πότνια· νυχθ' ἅτε λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος·
> Ὧδε καὶ ἁ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνετ' ἐν ἡμῖν,
> Πιείρη, μεγάλη.
> *Horum nulla caret mendo, si Tyndaris adsit*
> *Pulchra: velut noctu post albi tempora veris*
> *Extollit Matuta suos pulcherrima vultus:*
> *Aurea sic Helene cœtu splendebat in illo,*
> *Et valida & procera.*

Sed ipse mihi nondum satisfacio: cur enim aliud quam sentio loquar? In vltima Epithalamii parte iam decessuræ precantur virgines,

> —ἔγρεσθε δὲ πρὸς ἀῶ· μή τι λάθησθε.

non dubitarim scribere, πάθησθε. Dormitum euntibus antiqui vsitata formula precabantur ὕπνον ἐγέρσιμον. Sicut hic, μή τι πάθησθε, ita alibi, ὄλβιοι ἀῶ ἵκοισθε. Indicat venustatem euphemismi huius aperte Plato, qui opponit τὸ παθεῖν τῷ ζῆν. Ἀ'ξ. Πῶς φῂς ὦ Σώκρατες; Σω. ὅτι περὶ μὲν τοὺς ζῶντας, οὐκ ἔστιν. οἱ δὲ ἀποθανόντες οὐκ εἰσίν. ὥστε οὔτε περὶ σὲ νῦν ἐστιν· οὐ γὰρ τέθνηκας· οὔτε εἰ τι πάθοις, ἔσται περὶ σέ. Et Lucianus Ἐ'ταιρικοῖς: Ὦ'στε ὦ Χρυσὶ καὶ σὺ χρῶ ἐπὶ τὸ Γοργίαν τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. πλέιστος ὁ νεανίσκος ἔσται, ἣν τι ὁ πατὴρ αὐτοῦ πάθῃ. Promittunt se redituras postea αἱ λάκαιναι quæ Epithalamium canunt, vt διεγερτικὸν modulentur, absoluto κατακοιμητικῷ,

> —ἐπεί κα πρᾶτος ἀοιδὸς
> Ἐ'ξ εὐνᾶς κελαδήσῃ ἀνασχὼν εὔτειχα δειρήν.

Vbi ὁ πρᾶτος ἀοιδὸς opponitur secundo & tertio gallicinio. Ὁ πρᾶτος ἀοιδὸς, est, ἡ πρώτη ἀλεκτρυοφωνία.

Cap. XXIIII.

Βουκολίσκος & Ἀ'λιεῖς duo idyllia excutiuntur. πλαγίαυλος. πλάγιος αὐλός. πλάγιος κάλαμος. μέχρι σύριγγος καὶ τοῦ πλαγίου καλάμου σοφός. Locus poëtæ emendatur. εἰς ἅμα. alter in Piscatoribus. Ἀ'τιδὸς Sophronis. Theocriti locus iterum emendatus. αὐτόματος μέμφεσθε. τὸ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ: interpretatio loci & emendatio. alia quædam.

AIT simplicissimus βουκολίσκος postquam diu de iniuria sibi facta conquestus est:

> Ἀ'δὺ δέ μοι τὸ μέλισμα, καὶ ἢν σύριγγι μελίσδω,
> Κἢν αὐλῷ λαλέω, κἢν δώνακι, κἢν πλαγιαύλῳ.

Homines agrestes multumque a curis vrbanis remoti dicebantur lepido dicto

cto σιφῶ μέχρι πλαγίω καλάμω καὶ Σύριγγος. Lucianus: μέχρι τῆ πλαγίω καλάμω καὶ τῆ Σύριγγος πρὸς ἐγώ· τὰ δ' ἄλλα αἰπόλω. Dicebatur autem & diuise πλάγιος αὐλὸς & πλάγιος κάλαμος. Doctissimus Brodæus legebat πλαγιαύλῳ: quem vide. Corruptus manifeste est iste locus circa finem:

— ἀπ' ἐλύμπω δὲ μολοῖσα
Λάτμιον ἂν νάπος ἦλθε, καὶ εἰς ἕνα παιδὶ καθεῦδε.

Ad cuius emendationem viri docti maiorem conatum attulerunt, quam successum. Romana editio perspicue habebat, καὶ εἰς ἱμά: ex quo parua mutatione scribendum est, καὶ εἰς ἅμα: quod non intellexerant editores. Εἰς ἅμα dicitur, vt εἰς ἅλις, vt εἰς τρίς: in quibus omnibus τὸ εἰς περιττὸν, & manifeste abundat. In Pharmaceutria,

Ἐς τρὶς ἀποσπένδω, καὶ τρὶς τάδε πότνια φωνῶ.

Idyll. 25. εἰς ἅλις.

— ἐπεὶ μυρία πᾶσιν
Λειμῶνες τὸ φέροιεν ὑπόδροσοι εἰαμεναὶ τὸ
Εἰς ἅλις.

Sicut ἐς δὶς, ita εἰς ἅμα. Εἰς ἅμα τῷ παιδὶ καθεύδειν, vna nimirum simulque cum puero dormire: quod est verissimum. Brodæus emendarat ἐς στόμα.

Ἐνδυμίων δ' ἔτι τίς ἦν; ὁ βωκόλος; ὅντε Σελάνα
Βωκολέοντα φίλασεν· ἀπ' ἐλύμπω δὲ μολοῖσα
Λάτμιον ἂν νάπος ἦλθε, καὶ εἰς ἅμα παιδὶ καθεῦδε.

Poëta in principio vigesimæ & primæ eclogæ φιλολογιζόμενος de piscatorum inopia, quibus partes sermonis tribuit, ait,

Οὐδ' εἷς δ' οὐ χύτραν εἶχ', οὐ κυνέα.

Quæ emendatio est doctissimi viri Iohannis Aurati, cum antea legeretur, εἶχ' οὐχ' ἕνα. Incomparabilis Scaliger cum videret hæc sacra non indigere τῆ κυνὸς, quæ vox hic omnino esset περιττὰ, emendabat, οὐ χόα. Sed legendum est, οὔ τινα.

Οὐδ' εἷς δ' οὐ χύτραν εἶχ' οὔ τινα.

οὐδεὶς οὐδεμίαν χύτραν εἶχε. quoties apud poëtam οὔτις pro οὐδεὶς & οὐδεμία ponatur notare non necesse arbitror. Citatur ab Athenæo Ἁλιεὺς Sophronis: quod efficit vt existimem & hoc idyllium poëtam nostrum e mimo aliquo formasse. Supinæ librariorum negligentiæ monent nos isti versiculi:

B. Ἀσφαλίων, μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος· οὐ γὰρ ὁ χωρὸς
Αὐτομάτως παρέβα τὸ ἑὸν δρόμον· ἀλλὰ τὸ ὕπνον
Ἁ φρόντις κόπτοισα; μακρὰν τὰν νύκτα ποιεῖ τιν.

Cuius certe sententiæ sensus & perspicuitas monere debebat emendatores, ne quid tentarent. Præmiserat piscator alter:

A. Ψεύδοντ' ὦ φίλε πάντες ὅσοι τὰς νύκτας ἔφασκον
Τῶ θέρεος μινύθειν, ὅτε τἄματα μακρὰ φέρει Ζεύς.

Falluntur amice omnes, qui noctes existimant
Æstate contrahi: cum dies longiores sunt.

Accusarat anni tempestatem, quod in eo reprehendit alter, ostenditque non penes æstatem culpam illam, sed penes ipsum esse. Talis igitur aut similis sensus esse debuerat. Frustra, o Asphalion, æstatem accusas: nec enim tempus vnquam metam suam prætergreditur. Multum hic se torsit olim Henricus Stephanus. Illud οὐ γὰρ, sensum ostendit plane ἀνάρμοστον esse, & qui cum præcedenti parum cohæret. Manifesta facta est transpositio non versus integri sed vocis primæ, quæ secundi versiculi locum obtinere debuit, & alteri suum relinquere. hoc modo:

Αὐτομάτως μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος· οὐ γὰρ ὁ χωρὸς

Ἀσφα-

Ἀζραλίων, περίεβα τὸ ἴον δρόμον.

id eſt, μάταν μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος: Fruſtra nimirum, & ſine ratione accuſas pulchram æſtatem. manifeſta ſcribæ hallucinatione: quem ſenſum lectori non præſtant ea quæ habemus, cum tamen reliqua omnia quæ præcedunt & ſequuntur, eum promittant, flagitentque. Non poſſum dubitare. Porro τὸ αὐτόματος ita ſæpe accipitur. Illi verſiculi quos emendarunt viri docti,

> Οὐ γὰρ νικάξῃ κατὰ τὸν νόον· ἀλλ' ἄριστος
> Ἐστὶν ὀνειροκρίτας, ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς,

ſunt ex illo Euripidis,

> Μάντις δ' ἄριστος ὅστις εἰκάζει καλῶς,

qui apud Plutarchum legitur. Hunc vertit Cicero,

> *Qui bene coniexit, vatem perbibebo optumum.*

Quod mirum eſt prætermiſiſſe illos qui eum e Cicerone adducunt, vt probẽt legendũ, Ὃς γὰρ ἂν εἰκάξῃ κατὰ τὸν νόον. quo verbo vſus eſt ipſe Euripides: qui tamen εἰκάσῃ ſcripſit potius, vt vertit Cicero, quam εἰκάζει: vt & Theocritus. Nimium diu viris doctis aqua hæſit in loco illo:

> — τί γὰρ ποιεῖν ἂν ἔχοι τις
> Κείμενος ἐν φύλλοις ποτὶ κύματι, μηδὲ καθεύδων
> Ἄσμενος ἐν ῥάμνῳ; τὸ δὲ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ·
> Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄγραν τόδ' ἔχειν.

Non dicam hic quantum laborarint viri præſtantiſſimi: ſatis eſt ſi mens loci & elegantiſſimi prouerbii noſtra opera fiat conſpicua: quod ſperamus. Scribendũ, Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄγαν τόδ' ἔχειν. Prouerbium Theocriticam venuſtatem præ ſe ferens. Conqueritur piſcator ille obitèr & ſignificat océioſum ſe plane, longeque opulentiam a ſe abeſſe; non eſſe tamen quod ſollicitus ſit, cum τὸ λύχνιον ἐν τῷ πρυτανείῳ ſit: quod quidem λύχνιον ſemper habet τὸ ἄγαν. Intelligit lychnum qui Athenis in gratiam Vulcani πῦρ ἀθάνατον habebat, ſicut Romanorum Veſta: ita vt perpetua ei ignis materies ſubminiſtraretur. de quo Nonnus,

> Ἠρεμέεις Ἥφαιστε, καὶ οὐκ ἀλέγεις Μαραθῶνος,
> Ἢ χθιζὰς ἀγάμου γάμιον σέλας· οὔ σε διδάξω
> Μυστιπόλοις σπινθῆρας ἀειφανέος σέο λύχνου.

Iam cur dicat λύχνιον illud ἀεὶ ἄγαν ἔχειν, cum a Nonno ἀειφανὴς λύχνος dicatur, non puto quærendum. Per τὸ ἄγαν deſignatur abundantia opulentiaque. Hunc locum ita puer admodum ante annos aliquot interpretandum legendumque in literis meis ad incomparabilem virum Ioſephum Scaligerum oſtenderam: quo tempore aliquamdiu cum grauiſſimo languore luctatus in ædes paternas me ſubduxeram, vbi pleraque in Theocritum notabam, totum Athenæum & Suidam percurrebam, multiſque locis iuuabam: Heſychium autem mendis infinitis corruptũ ſupplebam emendabamq. vt alibi a morbo quieſcerem. Poſtea vidi maximum Caſaubonũ in Animaduerſionibus ad Athenæũ, quo opere, meo iudicio, in his ſtudiis nihil conſummatius, plenius, vberius, vnquam ab vllo criticorum eſt editum, qui nos in notis ſuis ad Theocritum eo remittit, fere idem de ſenſu iudicare: nondum autem ita emendaſſe. Mihi nihil videtur venuſtius. Cum idem piſcator ait,

> Τὼ χέρε τεινόμενος, περὶ κνώδαλον εὗρον ἀγῶνα.

Diſtingue hoc modo:

> Τὼ χέρε τεινόμενος περὶ κνώδαλον, εὗρον ἀγῶνα.

Cum vero idem,

> Καὶ νύξῃ χαλεπῶς. καὶ οὐ φάγον ἔτρεχα,

ſcribo, Καὶ νύξεν χαλεπῶς, id eſt, *& grauiter*

uiter

uiter me pupugit: nam quod interpretes, *& pungere grauiter*, vanum est.

CAP. XXV.

Aliquot idyllia emendantur. gallorum pugna Athenis. ἡττήθης ἀλεκτρυών. ἐν ὁμοίῳ. ἐν ἴσῳ. *Locus poëtæ emendatur.* θὴρ, ἀντὶ τοῦ λέοντος. ἰδεῖν ἀνάγκαν. ἀνάγκα *Doribus.* ἀναγκαῖον. *Theocritus semel & iterum emendatus. Iterum in* Ἡρακλίσκῳ. ἄρτος Δωρικός. πέλαγος.

MIRA fuit cum aliorum Græcorum tum potissimum Atheniensium circa res minutas vilesque occupatio, qui non solum gallos gallinaceos committebant, sed & ad eorum spectaculum lege publice lata populum conuocabant. Ipse Solon apud Lucianum ἐν τῷ περὶ γυμνασίων. Καί τοι τί ἂν πάθοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρτύγων καὶ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας παρ' ἡμῖν, καὶ σπουδὴν ἐπὶ τούτοις οὐ μικράν; ἢ γελάσῃ δηλονότι, καὶ μάλιστα ἢν μάθῃς ὡς ὑπὸ νόμῳ αὐτὸ δρῶμεν, καὶ προστέτακται πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ παρεῖναι, καὶ ὁρᾶν τὰ ὄρνεα διαπυκτεύοντα μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως; In illarum auium pugna hoc fiebat: victorem gallum sequebatur gallus. Hoc est quod in hymno Dioscurorum Amyco respondet Pollux,

Ὀρνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί.

Tangit enim suo more parœmiam quæ ex eo orta erat, de illis qui studiose herum sequebantur, quibus vulgo dicebant, ἡττήθης ἀλεκτρυών. Hinc intelligendus est locus lepidissimus Comici:

Ὄρνις ἔγωγε δοῦλος. Ἐκ. ἡττήθης τίνος
Ἀλεκτρυόνος;

Victorem enim victus sequitur. Idem sibi fieri postulabat Amycus si superior abiret e certamine: quare merito a Polluce audit,

Ὀρνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί.

Interpres Aristophanis: φυσικὸν τοῦτο ἐν ταῖς συμβολαῖς τῶν ἀλεκτρυόνων, τὸ ἡττηθέντα ἕπεσθαι τοῖς νενικηκόσι· καὶ Θεόκριτος, Ὀρνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί. Versu secundo suauissimi idyllii quod ab infelici amatore & inscriptionem & argumentum traxit ita legitur:

Ταὶ μορφαὶ ἀγαθῶ, τὸ δὲ βόσκεν οὐκ ἔθ' ὁμοίω.

Ego scribo, οὐκ ἐν ὁμοίῳ. Dictum fuit a suauissimo poëta ἐν ὁμοίῳ, sicut alibi ἐν ἐπίμῳ, nimirum Hymno Διοσκούρων.

Μήτε σύ με ξείνιζε, τάτ' ἐξ ἐμεῦ οὐκ ἐν ἑτοίμῳ.

De quibus & similibus nemo bene iudicat, nisi qui aures purgatas habet, & in poëtarum idiomatibus non infeliciter operam posuit. Mox ibidem dicitur,

Κοὐκ ἤδη τὸν Ἔρωτα τίς ἦν θεὸς, ἡλίκα τόξα
Χερσὶ κρατεῖ, πῶς πικρὰ βέλη ποτὶ παιδία βάλλει.

Manifeste sententia claudicat. Lege, πῶς πικρὰ βέλη ποτικάρδια βάλλει. Βέλος ποτικάρδιον, vt in Bione, ἕλκος ποτικάρδιον.

Ἄγριον ἄγριον ἕλκος ἔχει κατὰ μηρὸν Ἄδωνις,
Μεῖζον δ' αὖ Κυθέρεια φέρει ποτικάρδιον ἕλκος.

Simile quid ad oram libri cuiusdam notarat Gerardus Falkenburgius Nouiomagus, qui hunc poetam feliciter triuerat. Obseruauit olim criticorum gens τὸ θὴρ ἀντὶ τοῦ λέοντος inueniri frequentatum: quod mihi optime illi loco conuenire videtur,

Οἷα δὲ θὴρ ὑλαῖος ὑποπτήξασα κυναγώς,
Οὕτω πάντ' ἐπιὼν πᾶν τὸ βροτῶν.

Hesychius, θὴρ, θηρίον, ὁ λέων. Laborat in eodem idyllio magnopere locus ille,

— ἀλλὰ καὶ οὕτως,
Ἦν καλὸς ἐξ ὄρπακος ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐρασάς.

Nos secuti emendationem nostram καὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τὰ πάντα ἀρίστου Casauboni, edidimus,

— ἀλλὰ καὶ οὕτως
Ἦν καλός. ἐξ ὀργᾶς ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐρασάς.

quod

quod & in versione huius idyllii nostra secuti sumus:

— sed sic quoque multum
Pulcher erat: vultu magis irritabat amantem.

Nihil hic ordinem sequi necesse est: satis est vt in mentem veniunt singula chartæ committere. Supra infelix amator dixerat,

— ἄγρια δ' αὐτῷ
Χείλεα, καὶ κῶραι δεινὸν βλέπον, εἶχεν ἀνάγκαν.

Fortasse melius, εἶδεν ἀνάγκαν: quia præcessit δεινὸν βλέπον. Nam ἰδεῖν ἀνάγκαν esset sicut ὁρᾶν κάρδαμον, & similia eiusmodi: quanuis θρασὺ καὶ παρακεκινδυνευμένον. Sed poëtæ id vbique curant scilicet. Χρῆσις vocis ἀνάγκα quæ in eodem versu est, tota Dorica est: quam nemini annotatam mirum. Pindarus Ode 2. Olymp.

— κατὰ γὰρ δικά-
ζει τις ἐχθρᾷ λόγον φράσαις ἀνάγκᾳ.

qui vsus cum sit κατὰ γλῶσσαν illius poëtæ καὶ τὸ ἰδίωμα, eleganter aliquoties ab Horatio seruata fuit. Sic Ode 3. lib. 1.

Semotique prius tarda necessitas
Lethi corripuit gradum.

Et Ode eiusdem lib. 35.

Te semper anteit sæua necessitas,
Clauos trabaleis, & cuneos manu
Gestans ahena: nec seuerus
Vncus abest, liquidumq. plumbum.

Vbi manifeste *sæua necessitas* est Pindari, ἐχθρὰ ἀνάγκα. Ita Ἡρακλίσκῳ δεσμὸς ἀναγκαῖος dicitur vinculum molestum, durum, & horrendum.

Αἶψα δ' αὖ πάλιν διέλυον ἐπεὶ μογέοιεν ἀκάνθας,
Δεσμὸν ἀναγκαῖον πειρώμενοι ἐκλῦσαι δίφρον.

Et ἀναγκαῖον, domus erat vbi vincti detinebantur, & asseruabantur. Hesychius, ἀναγκαῖον, τὸ δεσμωτήριον. Versu quadragesimo nono cum sequenti non placet inepta illa repetitio:

Ὡς δ' εἰπών, λίθον εἶλεν· ἐρειδόμενος δ' ἐπὶ τοίχῳ

Ἄχρι μέσων οὐδῶν φοβερὸν λίθον.

Lego itaque in priori versu μῆτιν non λίθον: quam vocem postea explicat & confirmat cum ait τὰν λεπτὰν χελιδόνα. Malim postea legere, τὰν πέτραν, quam τὰν ἕδραν.

Τὰν πέτραν δ' ἐκύλισσεν ἀπὸ ἐκ ποδός.

In Heraclisco succurrit ille locus qui non satisfacit,

Τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπίσκοπον ἦμεν ὀϊστῶν Εὔρυτος.

Male editum est ἐπίσκοπον, ὑφ' ἕν, deinde non recte ἦμεν. Scribendum,

Τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπὶ σκοπὸν εἶναι ὀϊστόν.

In eodem video a multis quæsitum fuisse quis esset ἄρτος Δωρικὸς, cum ait,

Δεῖπνον δὲ, κρέα τ' ὀπτά, καὶ ἐν κανέῳ μέγας ἄρτος
Δωρικός.

Voluerunt veteres critici panem Doricum similem fuisse Atticorum πτισάνῳ, vilem, & quo se operarii explebant. Glossa Apollonii: πέλανος δὲ ὁ διαπεπηγμένος καὶ ῥυπαρὸς κατὰ Ἀττικοὺς ὡς καὶ Εὐριπίδης, Στόματος ἀφράδη πέλανον· φησὶ δὲ τοὺς ἀκαθάρτους καὶ δὲ τὴν ἄρτους, οὓς ὁ Θεόκριτος Δωρικοὺς φησι. Valde simplex & delicatulum poëmatium est, quod non minus arguméto quã inscriptione delectat, Ὀαριστύς. In eo aut valde fallor, aut loco suo eiectus est ille versiculus,

Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρα, καὶ εἰσέτι χεῖλος ἀμύξω.

Arbitror tamen loco quocunque melius ferri posse si scribatur, καὶ εἰσέτι χεῖλος ἀμύξῃς. Est enim χεῖλος ἀμύσσειν amantibus, quod Horatius, *imprimere memorem dente labris notam.* ἀμέλξῃς eadem ratione ferri potest. χεῖλος ἀμέλγειν est καταφιλήματος aliqua species. In illo versiculo non minus æstuarunt viri docti,

Μᾶλα τὰ πράτιστα τάδε χροάοντα διδάξω.

Dubium quidem non est, quod suspicabatur olim Henricus Stephanus,

 quin

quin legendum sit πάξα, aut potius, quod ego certissimum habeo, παξῶ. Per μᾶλα autem χλοάοντα quod intelligunt interpretes, ridiculum est. Quomodo enim ὁ χνοῦς in illa parte? Vere enim poëta artificiosissimus de Apolline,

Θηλείαις ὑδ' ὅσσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειαῖς,

Nos nihil dubitamus reponere χλοάοντα. Dixerat puella pauore consternata,

Τί ῥέζεις σατυρίσκε; τί δ' ἔνδοθεν ἥψαο μαζῶν;

respondet ille,

Μᾶλα τὰ πρᾶτά σευ τάδε χλοάοντα παξῶ.

Poetis omnes timidi trepidique χλοάειν dicuntur, voce a colore timoris deducta. Vnde χλόαι Nymphæ illæ quæ perpetuo tactum Satyrorum fugere putabantur: qua occasione Horatius suam illam timidulam & congressum viri fugientem Chloen dixit.

Vitas hinnuleo me similis Chloe,
Quærenti pauidam montibus auiis
Matrem, non sine vano
Aurarum, & siluæ metu.

Theocritus μᾶλα χλοάοντα dixit, Nonnus παρειάς.

Εἰπὲ πόθεν βασίλεια σέθεν χλοάουσι παρειαί;

Varro Prometheo dixit *euirescere,*

Exanguibus dolore euirescat color.

Sed quia præcesserat μαζῶν, non audemus μᾶλα interpretari de facie: Nec propterea χλοάειν de colore. Manet integra tamen nostra emendatio, & μᾶλα sumimus ἀντὶ τῶν μαζῶν. χλοάοντα vero exponimus cum Theone antiquo Grammatico οἰδοῦντα. Nicandri interpres: Διοσκουρίδης δὲ χλοάειν καλῶς αὔξεσθαι, καὶ βλαστάνειν. Θέων δὲ ἐν ὑπομνήματι, χλοάουσα, ἀντὶ τοῦ οἰδοῦσα. Μᾶλα χλοάοντα sunt *sororiantes papillulæ.* Estque omnino scribendum,

Μᾶλα τὰ πρᾶτά σευ τάδε χλοάοντα παξῶ.

CAP. XXVI.

Epigrammata Theocriti emendantur aliquot locis.

EXSTANT & epigrammata quædam nostri poëtæ, quæ natiuo idiomatis lepore facillime locum suum tuentur & titulum: nec magnopere iudicium eorum qui postea aliquanto acutiores esse voluere, reformidare videntur. Illorum omnium elegantissimum fere & amœnissimum est cuius exordium, Τὴν ἀπὸ τᾶς λαύρας. Sed in eo non satisfaciunt illi versiculi, qui iam hunc in modum leguntur:

Ἕζευ δὴ πωλεῖ, καὶ τῷ χαρίεντι Πελάνῳ
Εὔχε' ἀποστρέψαι τοὺς Δάφνιδός με πόθους.
Κἤθυς ἐπιρρέξειν χίμαρον καλόν· ἢν δ' ἀνανεύσῃ,
Τόνδε τυχὼν ἐθέλω τρισσὰ θύη ῥέξαι.

Quæ quidem non tam obscura sunt, quam male intellecta fuerunt, ideoque poëtæ acumen suum, & huius epigrammatis genuinum nitorem offuscarunt. Nam qua fronte audent reddere interpretes: *Et mox sacrificaturum me pulchrum caprum: at si abnuerit, Hoc adeptus volo tres hostias offerre?* Quæ diuersa sunt & contraria. Nihil mutari necesse est. mens tamen hoc modo dilucidior esset:

Κἤθυς ἐπιρρέξειν χίμαρον καλὸν ἢν κατανεύσῃ·
Τόνδε τυχὼν ἐθέλω τρισσὰ θύη ῥέξαι.

Sensus argutus & rotundus. Præcesserat: Εὔχε' ἀποστρέψαι τοὺς Δάφνιδός με πόθους. Pete, inquit, a Deo hoc mihi dari, vt amore Daphnidis defungar libererque. Quod si concesserit, mactaturum me esse hircum: nimirum, si efficiat ne amplius Daphnidem amem. At contra, si cōcedat, quod multo amplius est, vt Daphnide potiar, tribus illi victimis facturus sum. Ita sensus erit:

Id mihi si tribuat, caper hostia concidet: at si
Daphnide sim potior, victima terna cadet.

Si quis nihil mutandum arbitretur, sensus hic erit: Dicas facturum me capro, si concedat Deus vt ab eius amore me vindicem, & in integrum restituar. Quod si id concedere nolit, sed illius amoribus operam me dare velit: si exorem Daphnin, eiusq. compos fiam, tres hostias mactabo. Ac tũ mens erit:

Id mihi si tribuat, caper occidet hostia: si non,
Daphnide dum potior, victima terna cadet.

Longe ab hoc sensu abibant vulgo. Præstantissimus Grotius, qui suauissime hoc epigramma transtulit, secutus opinionem meam est. In præcedenti epigrammatio legitur,

—ἀλλὰ τύ φείδεο,
Φείδεο μισθοῖς ὕπνῳ κῶμα καταχεόμενον.

Scribe καταχεόμενος, quod & Brodæo placebat: cuius viri, cum ad vmbilicum huius libelli peruenissem, quædam vidi in Theocritum, iam demum in quarto volumine criticorum, quos singulare Germaniæ suæ ornamentum Gruterus meus edidit. Ea ego omnia huic editioni nostræ, & celebritate & præstantia viri maxime inductus addere parabam. Quod fecissem sane, nisi vidissem, exemplaribus eum, vt plurimum, vsum fuisse mendosissimis, eaque restituisse fere quæ ab accuratissimo Stephano & aliis ante multos annos sunt emendata. Existimabam præterea hominem eruditissimum ea vel in vsum suum tantum, vel tyrunculorum aliquot notasse, nihilque minus cogitasse, quam vt ea vulgarentur. sunt enim quædam οὐ περὶ ἀνδρὸς τοιούτου, nisi hallucinor. Non minus hoc epigrammate elegans est, quamuis simplicius, epitaphium Orthonis:

Ξεῖνε, Συρηκόσιός τοι ἀνὴρ τόδ' ἐφίετ' Ὄρθων,
Χειμερίης μεθύων μηδαμὰ νυκτὸς ἴοις.
Καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτον ἔχω πότμον· ἀντὶ δὲ πολλῆς
Πατρίδος, ὀθνείην κεῖμαι ἑσσάμενος.

In quarto versu scribe, vt satisfiat menti poëtæ, quam postulant reliqua, ἀντὶ δὲ βώλου Πατρίδος. Pro gleba, inquit, patria, externa terra tumulatus iaceo. In epitaphio sophistæ physiognomonis, quem ait poëta, cum peregre sepultus sit, nihilominus omnia consecutum esse quæ domi potuisset, & inter suos, legitur hic versus,

—χύμνωθέντι αὐτοῖς δαιμονίως φίλος ἦν.

Valde placet quod emendabat Brodæus, χυμνωθέντος αὐτοῖς. Etiam ipsis, inquit, poëtis ibi notus & acceptus erat: a quibus postea epicedium meruit. Itaque ne hoc quidem honore caruit quem poëtæ conferunt. Eiusdem epigrammatis mendosa est conclusio:

Πάντων ὧν ἐπέοικεν ἔχει πεδανὸς ὁ σοφιστής,
Καί περ ἄκικυς ἐὼν εἶχ' ἄρα κηδεμόνας.

Epigramma fuit quantiuis precii, quodque apud Græcos rarum est, acuminatum, & nihil minus quam κόλουρον. quæ omnia obduxit vox nihili & quæ non est nauci. Epitaphium est Eusthenis, qui relicta patria sua & propinquis, peregrinus inter ignotos, nihilominus ibi honorifice sepultus est. Eum ait poëta conclusurus epigramma suum, quamuis extra patriam esset, habuisse tamen κηδεμόνας. Erant autem κηδεμόνες qui proxime sanguine coniuncti erant: ad quos spectabat ἡ κηδεία, honor funebris, qui mortuo impendebatur. Quo autem plures propinquos, eo plures habebant κηδεμόνας: quo longius a consanguineis aberant, eo longius ab illis ad quos cura hæc postrema spectabat. Duæ voces sunt

in quibus conclusionis cardo vertitur: vox κηδεμόνας, & altera quæ corrupta est. Ea autem est ἄοικος. Οἶκος frequenter poëtis est, πᾶς ὁ βίος, vt Homerus loquitur, & facultates: quomodo noster supra dixit, ὡς ἐμὸς οἶκος ὑπάρχει: vbi οἶκον vocat τὰ ὑπάρχοντα. Ἄοικοι necessario sunt omnes peregrini. Ait igitur hunc Sophistam καίπερ ἄοικον ὄντα, habuisse tamen multos κηδεμόνας. Scribendum igitur,

Πάντων ὧν ἐπέοικεν ἔχει πιδακὰς ἐν σοφίῃσι·
Καίπερ ἄοικος ἐὼν, εἶχ' ἄρα κηδεμόνας.

Epigramma decimum & octauum epitaphium Clitæ est, nutricis Medei: quod continet gratitudinem quam puer Medeus, erecto monumento, nutrici suæ & altrici exhibuit.

Ὁ μικκός τοι τᾶ Θρεῖσσα
Μήδειος τὸ μνᾶμ' ἐπὶ τᾷ ὁδῷ, κἠπέγραψε
Κλείτας.

Scribe, κἠπέγραψε Κλείταν: id est, Clitæ inscripsit, vel, nomen Clitæ inscripsit. ἐπιγράφειν τὸν Χρύσιππον, ἐπιγράφειν τὸν Λύκιον dici, pueris notum est.

Cap. XXVII.

Miscellanea quædam ad Theocritum. ἐλεύθεροι per ludibrium de seruis. ὦ 'λεύθερε. ἀμύλοιο παρόντος. Locus Theocriti in Comaste expositus περὶ Ἀδωνίων. βωστρήσομες, βωστρέομεν. in Thalysiis νεοτάμιστος de Caprario. πιτύα τὸ ὄρφυ. antiquus error Græcorum. ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλίδες. Galeni de eo locus. & emendatus. item Æliani. Interpretes semel atque iterum emendati aut suppleti leuiter. Locus Theocriti apud Aristophanis interpretes. οἷος ὁρᾷς in verbis Amyci apud Theocritum ex hymno Dioscurorum. Locus alius ex τοῦ Ὀαριστύος, item Moschi emendatus.

FACIAM quod Athenienses solent, Apollini χυτρὸν θάργηλον statuam, & miscellanea fruge faciam Theocriti Genio. Homines interdum seruos & mastigias amaro scommate ἐλευθέρους vocabant. Ex eo dependet festiuitas dicti salsissimi meretricis Gnathænæ apud Athenæū: quæ cū a duobus amaretur; milite & seruilis conditionis altero: cumque a milite λάκκος forte fortuna vocaretur: merito id fieri dixit, quandoquidem duos fluuios admitteret qui in idem barathrum præcipitarent, Λύκον καὶ Ἐλεύθερον. Hinc Lacon in idylliorum Theocriti quinto a Comata per ludibrium δοῦλος appellatus, amariori eum scommate ἐλεύθερον vocat.

Ταί μοι ἔδωκε Λύκων ὦ 'λεύθερε.

In deliciis apud veteres non re tantum sed etiam prouerbio, quæ sunt orationis Theocriticæ bellaria & epulæ, erat ἄμυλος: quo respexit idyllio nono cum ait,

— ἔχω δέ τοι ἐ πόσον ἄρα
Χείματος, ἢ παῖδες καρύων ἀμύλοιο παρόντος.

Patet id ex Eubuli loco isto, vnde desumptus est Theocriti:

Ἀμύλων παρόντων ἐσθίεις ἑκάστοτε
Ἄνηθα, καὶ σέλινα, καὶ φλυαρίας,
Καὶ κάρδαμ' ἐσκευασμέν'.

Et Plutarchi ἐν τῷ Περὶ εὐθυμίας. ὁ γὰρ χθὲς ὠὰ καὶ ἀμύλια, καὶ σητάνειον ἄρτον διαθύων, τήμερον αὐτόπυρον ἐπὶ ἐλαίαις ἢ καρδαμίδι σιτεῖται περισσεῦφιλαῖς καὶ προθύμως. Video quæri ab interprete quid voluerit Comastes cum de Adonide ait,

Τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν ἐν ὤρεσι μᾶλα νομεύων.
Οὐχ' ὁ τᾶς Ὤδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
Ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν μιν ἄτερ μαζοῖο τίθητι;

Cur

Cur nimirum etiam mortuum complecti Venus dicatur. Hic mira sunt quæ argutatur: cum vno verbo fieri possit. Tangit poëta τὰ Ἀδώνια, in quibus quotannis mortuum puerum amplectebatur, καὶ προσεστερνίζετο lachrymans Venus: vt in Adoniazusis est, & Epitaphio Adonidis. Eustathius puto cum notauit, Ἔστι δὲ τὸ βωστρεῖν τὸ ἀναβοᾶσθαι, ἤγουν ἐπικαλεῖσθαι, καὶ λαμβάνεται συνήθως ἀντὶ προστακτικοῦ, non alium locum in animo habuit, quam eum quem postea adducit Theocriti, cum ait,

Α. Βωστρέομεν. Κ. τὺ κάλει νιν.

& paulo ante,

Αἲ λῇς τὸν δρύτομον βωστρήσομες·

vtroque enim loco ponitur ἀντὶ ὑποτακτικοῦ. vnde apud Eustathium legere malim, καὶ συνήθως λαμβάνεται ἀντὶ ὑποτακτικοῦ. videturque ea antiquorum esse criticorum nota quæ legitur ad eam vocem, ὁριστικὸν ἀντὶ ὑποτακτικοῦ: quia bis autem ibidem factum fuit, notauit ille συνήθως fieri. Addit autem postea, ne quis dubitet quo respiciat, παρὰ δὲ Θεοκρίτῳ κεῖται ἡ λέξις, exponitque, βωστρεῖν, φηλαφητικῶς ἐν ἀγυιαῖς ἀναβοᾶσθαί τινα. In Thalysiis, quæ ecloga omnium Theocriti reliquarum regina est & princeps, atque adeo medulla quædam in hoc corpore Bucolico, accurate describitur ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς Caprarius homo his verbis:

— καί τιν᾽ ὁδίταν

Ἐσθλὸν σὺν Μοίσαισι Κυδωνικὸν εὕρομες ἄνδρα,

Οὔνομα μὲν Λυκίδαν, ἦς δ᾽ αἰπόλος· οὐδέ κέ τίς μιν

Ἠγνοίησεν ἰδών, ἐπεὶ αἰπόλῳ ἔξοχ᾽ ἐῴκει.

Ἐκ μὲν γὰρ λασίοιο δασύτριχος εἶχε τράγοιο

Κνακὸν δέρμ᾽ ὤμοισι.

Hic nota est Græci interpretis glossa, quæ exponit, νέας ταμίσοιο, πιτύας προσφάτου. Vetustiores tamen paulo curiosius hoc acceperunt, qui νέαν τάμισον dici voluerunt, τὴν τοῦ ἐρίφου. Nam quo melius referas illa verba doctissimi ad Nicandrum interpretis, Τάμισον. τὴν πιτύαν λέγει, ἥτις ἐπὶ τῶν ἤδη γαλακτοβορουμένων εὑρίσκεται. Χρῶνται δὲ αὐτῇ πρὸς πῆξιν τῶν τυρῶν· Καὶ Νικάνωρ δὲ ἐν τῷ δυναμικῷ ἀρίστην τὴν πιτύαν εἶναί φησι. πρώτην τὴν τοῦ νεβροῦ, δευτέραν τὴν τοῦ λαγωοῦ, καὶ τρίτην τὴν τοῦ ἐρίφου, ἧς μέμνηται ὁ Θεόκριτος? Ita certe si interpretemur, multo magis ὁ τοῦ αἰπόλου hoc in loco perficitur χαρακτηρισμός: quod poeta voluit. Interpretes plerique qui hodie ad Theocritũ leguntur sunt recentes, vt sæpe diximus: quod plurimę ineptæ & nugatoriæ interpretatiunculæ testantur. Inter quas locum, vt alibi dicimus, non postremum obtinet, ea quæ causam reddit, cur κορυδαλλίδες ἐπιτυμβίδιοι dicantur. Ἐπιτυμβίδιοι· αἱ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τὸν τύμβον φέρουσαι τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Et, Ἐπιτυμβίδιοι δέ, ὅτι ὥσπερ εἰ τύμβον τὸ τοιοῦτον ἀνάστημα ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσι. Φέρεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἱστορία τοιαύτη: ὅτι πρὸ τοῦ γενέσθαι τὴν γῆν, γεγόνασιν αὗται· Συνέβη δέ ποτε αὐτῶν τὸν πατέρα θανεῖν, καὶ γῆς μὴ οὔσης, ἐτάφη ὑπὲρ τῆς κορυφῆς τοῦ ἰδίου γόνου· διὸ καὶ ἐπιτυμβίδιοι ἐπεκλήθησαν. Quæ quidem nos omnia recentissimi alicuius e fæce Grammaticorum arbitrati essemus, nisi ipsius Galeni tempore extitisse sciremus, e loco ipsius ἐν τῷ Περὶ ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. Sunt autem quibus illud notat hæc: Ὅγε μὴν κόρυδος τὸ πολυθρύλλητον ζῷον τουτὶ τὸ μικρόν, ὃ καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς πολλάκις ὁρῶμεν, ἑψόμενον ἐν τῷ ζωμῷ τοὺς κωλικοὺς ὀνίνησι. χρὴ δὲ συνεχῶς καὶ πολλάκις ἐσθίειν αὐτὸ μετὰ τοῦ ζωμοῦ. ἔχει δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦτο τὸ ζῷον, ὥσπερ τινὰ λόφον ἐκ τῶν τριχῶν αὐτοφυῆ, δι᾽ ὃν καὶ ὁ μῦθος, ὃν Ἀριστοφάνης ὁ Κωμικὸς ἔγραψεν, ἐπλάσθη. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον·

Ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς κοὐ πολυπράγμων, οὐδ᾽ Αἴσωπον πεπάτηκας,

Ὃς ἔφασκε λέγων, κόρυδον πάντων πρώτην ὄρνιθα γενέσθαι,

Προτέραν τῆς γῆς· κἄπειτα νόσῳ τὸν πατέρ᾽ αὐτῆς ἀποθνήσκειν.

Γλῶ δ' οὐκ ἦν· τὸ δὲ προκείμενον πεμπταῖον.
τὴν δ' ἀπορῦσαν
ὑπ' ἀμηχανίας, τὸν πατέρ' αὐτῆς ἐν τῇ
κεφαλῇ κατορύξαι.

Τοῦτο φασὶ καὶ τὸν Θεόκριτον αἰνίττεσθαι λέγοντα·

Οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνοντο.

δηλοῦσι γὰρ αὐτὴν τὰς τὸν τύμβον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσαι. προσέθηκα δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ, διὰ τὸ βούλεσθαι σαφῶς δηλῶσαι τὸ ζῶον τὸν κόρυδον, ὁποίαν τινὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀνάστασιν ἔχει τῶν τριχῶν, ἐπειδὴ τῆς ὠφελείας αὐτοῦ πρὸς τοὺς κωλικοὺς ἐπεμνήσθην, καὶ βούλομαι καλῶς γνωρίζεσθαι τοῖς οὐκ εἰδόσιν αὐτό. καὶ γάρ τοι καὶ ἡ κορυδαλλὶς καλουμένη βοτάνη, καὶ αὐτὴ τοῖς κωλικοῖς ἁρμόττει. καί ζει καὶ τοῦτο τὸ κατὰ τὸ πάρεργον ἐγράφη. Vel hic locus nos docere poterat non omnia quæ inepta sunt in his collectaneis esse hodie aut heri nata. Videtur tamen diffidere illi interpretationi ipse Galenus cum addit, προσέθηκα δέ: pro quo vulgo legitur inepte, προσέθηκεν δέ. Ait enim, hoc se addere tantum, vt facilius dignosci possit. Aristophanis loco quantum tribuendum sit satis diximus, qui libertate comica τῷ Αἰσώπῳ προσάπτει τὸν μῦθον: quod sapienter prætermisit Galenus: qui tantum illius sententiam citat. e qua, aut ego fallor, aut non sequitur eam propterea ἐπιτυμβίδιον vocari. Quare qui Galeni autoritate nituntur, nihil effecerint. qui tantum obiter innuit & hanc criticorum sententiam tum extitisse: quam suo instituto accommodat. Ea autem talis est vt tantum excogitata sit ab aliquo cui necessario post alios nouum aliquid dicendum erat. Meminit illius Aristophanici loci & Ælianus Hist. animalium lib. 16. cap. 5. qui vniuersis Atheniensibus hoc ascribit quod a Comico ridicule excogitatum est: ortum autem ab Indis esse qui tale quid de epope tradunt. Τοιαῦτα ἄττα καὶ Ἀθηναῖοι ὑπὲρ τοῦ κορύδου πεπιστευμένοι προσέχειν μύθῳ τινί· ᾧ τέως οὖν ἀκολουθῆσαί μοι δοκεῖ καὶ Ἀριστοφάνης ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Ὄρνισι λέγων. Et post adductum Comici locum, Ἔοικεν οὖν ἐξ Ἰνδῶν τὸ μυθολόγημα ἐπ' ἄλλου τοῦ ὄρνιθος, ἐπιρρεῦσαι δ' οὖν καὶ τοῖς Ἕλλησι. Ὠγύγιον γάρ τι μῆκος χρόνου λέγουσι Βραχμᾶνες ἐξ οὗ ταῦτα τῷ Ἔποπι τῷ Ἰνδῶν ἔτι ἀνθρώπῳ ὄντι, καὶ παιδὶ τὴν γε ἡλικίαν, ἐς τοὺς γειναμένους πέπρακται. Quod facile concesserim in animo habuisse Comicum, cum hoc Æsopo affinxit. De Theocrito, vt ἐπιτυμβιδίους propterea dicat, non admiserim. Τύμβος est ὁ λόφος, τὸ τῆς γῆς ἀνάστημα: in quibus versantur libenter istæ aues. Ac potissimum cum ex aëre passis alis leuiterque concussis, stridula voce descendunt. Arbores enim, vt recte notat Aristoteles, auersantur. Hic in Batauia, vbi magna illarum est copia, res ita nota est, vt nemo de alauda cogitet alenda, nisi prius cespitem viuum bacillo imponat, quo se oblectet illa: nec agricolam vllum inuenias qui non causam magis idoneam afferre possit cur ἐπιτυμβίδιοι sint, quam iste Græcus. In eodem interprete glossa illa in Adoniazusis quæ sub finem legitur eorum quæ notantur ad illa, ὁ τὰν ὗν ποκ' ἀπάγξας, nimirum, ἔσιθι δὲ οἱ ἄπυργοι· ἤγουν ἱεργοί, transferenda est ad ea verba, παῖσαι φ' ἐπ' ἐνέασαν ἔσιθι; Alteram quæ vocem σκιπαῖος interpretatur in Gratiis, ita supple: Σκιπαῖον δὲ ἐπαοιδὸν, ἢ παρὰ τὴν σκίπωνα, ἢ παρὰ τὸ κλέψαι πεποίηται· ἢ παρὰ τὴν κίνα· κεῖται γὰρ, &c. Antiqui Grammatici ad Aristophanem e Theocrito χρῆσιν adducunt, quam nusquam me legisse memini: his verbis: Στιφρόν. σκληρὸν, ἀντὶ τοῦ γεγονὸς καὶ ἀκμαῖον, ὥσπερ καὶ ἀντίθετον ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν καλάμων, οἳ ὄντες μὲν χλωροὶ, ἁπαλοί εἰσι ξηραινόμενοι δὲ, ξηροὶ καὶ σκληροὶ γίνονται. In Dioscuris Amycus homo vere barbarus καὶ ἀνάγωγος ita loquitur:

Τοιόσδ' οἷος ὁρᾷς· τῆς σῆς γε μὲν οὐκ ἐπιβαίνω.

Vbi

Vbi exiſtimarunt omnes ad Solonis coloniam ſpectare poëtam, καὶ σολοικίζειν. Sed ſcribendum οἶος. Τοιοῖδ' οἶος ὁρῇς. Οἶος, vt λύκος idyllio 5.

Χαίμιν δὴ κύων φιλοτίμιος, ὃς λύκος ἄγχει.

& ibidem τὼς κυνθάρος. Vt ſit quartus Doricus: quo nihil vſitatius. Hoc malim quam vt vulgo. Quanquam neſciam an non libertatem Sophronis & hoc loco imitari potuerit: apud quem multæ ſunt perſonæ quæ neutiquam ferulas Grammaticorum metuunt. Vt cum a fœmina dicitur, ὑγιώτερος κολοκιῶτας. In colloquio Daphnidis & puellæ verſiculum illum diu a doctioribus ventilatum, ita ſcriberem,

Ἀ σταφυλὶς σταφὶς ἐστὶ, καὶ οὐ ῥόδον αὖον ὀλεῖται;

Interrogandi nota. Videtur autem eſſe hoc ex eadem leporis officina e qua illud Varronis, *Sic canis fit e catella, ſic e tritico ſpica.* Atque hæc quidem hoc tempore ad venuſtiſſimum poetam,

Inſula quem triquetris terrarum geſſit in oris.

Sunt & in Moſcho & Bione nonnulla corrupta, ſed quæ maiorem operam fortaſſe & ocium requirunt: cui illa reſeruabimus. Exemplo fuerit locus ſtatim in principio, in Amore fugitiuo:

Ἔστι δ' ὁ παῖς περίσαμος· ἐν εἴκοσι πᾶσι μάθοις νιν.

Qui ita Politiano redditus eſt, vt difficile iudicare ſit quam lectionem viderit. Alii exiſtimarunt, ἐν εἴκοσι πᾶσι, dictum, vt ſæpe apud Homerum vacat καὶ περιττῶς vox πᾶσι. Quod quanquam fieri ſciamus, nihil tamen neceſſe erit ſi ſcribamus, ἐν εἴκοσι παισί.

Ἔστι δ' ὁ παῖς περίσαμος· ἐν εἴκοσι παισὶ μάθοις νιν.

FINIS LECTIONVM THEOCRITICARVM DANIELIS HEINSII.

IDYLLIA QVÆDAM THEOCRITI

ET

EPIGRAMMATA OMNIA

Latine reddita,

Ita vt versus versui respondeat,

A

DANIELE HEINSIO

ET

HVGONE GROTIO.

Item alia quædam.

Incomparabili viro,

ISAACO CASAVBONO,

DANIEL HEINSIVS

S. D.

NESCIO quo tandem fato meo ſit factum, Vir clariſſime, vt eorum quos ab ineunte ætate maxime admiratus ſum, beneuolentiam potiſſimum experirer. Ac de illuſtri quidem Scaligero, qui tot iam annos filii loco me complexus eſt, quid attinet dicere, cum ſingulæ propemodum quas ad te dedit literæ, certiſſimum ſuauiſſimumq. illius erga me amoris ſint teſtimonium? Tibi vt ſerius innotui, ita non minus placui: vt res iam non in amorem, ſed στοργὴν quandam abierit. Cuius quidem, ita me bene ament Muſæ, cauſam non video: niſi fortaſſe vos magnæ cœleſteſque animæ, quia ſimilem habetis neminem, e minoribus & puſillis voluptatem aliquam quæritis. Non aliter quam reges aut principes pumilionibus impenſe delectantur & nanis Patrocinatur enim ignorantiæ noſtræ adhuc ipſa ætas, & lenocinium accedit ab annis. Sicut enim ſummo diluculo ſol per ſurgentes tumulos colleſque & ſuprema montium cacumina radiis leuiter æſtiuo tempore diffuſis, quanuis diem non dat ſed promittit, gratior tamen ipſo eſt: ita iuuentus noſtra per ſe delectat, & ſcientiam quam oſtendit tantum, ſibi vindicat. Porro cum grauiter omnes in ære tuo ſint qui literas tractant & in Republica noſtra viuunt, ac vix ſeruitutem a corporibus ſuis, ſi rem videamus, ſint auerſuri; niſi mature aliqua σεισάχθεια a te Solone maximo ſuccurratur; præcipue tamen ego, qui tot beneficiis muneribuſque literariis tibi obſtrictus, non ſcientiam tantũ meam, ſi qua ea eſt, ſed & animam debeo, ne nomen e malo fiat peſſimum, volui in anteceſſum tibi totius debiti, fœtũ Muſicum oppignorare: non elegantem quidem fortaſſe illum, aut, vt par erat, expolitum, ſed reuera ἀμβλωθρίδιόν τι ἔκτρωμα. Theocriti noſtri idyllia aliquot in Italiam non ita diu eſt cum e vicina Sicilia tranſtulimus. Ea tibi offerre non animus tantum fuit, ſed & impetus: cum aliis de cauſis, tum vel maxime, quod autorem tuum eſſe non ignorabam. Eum enim tu, Caſaubone clariſſime, languentem iam olim καὶ ὀλίγῳ ἤδη περὶ τὰ ἔσχατα ὄντα, Veneris Theocriticæ exemplo, quæ infelicem Daphnin animam agentem dirigit & attollit, primus erexiſti; ſucceſſu tamen meliore. Pro quo quidem quantum cum literati omnes, tum nos præcipue, qui his deliciis immane eſt quantum tribuamus, tibi debere fateamur, commodior alias erit dicendi occaſio. Maxima certe ego & Grotius noſter, qui operam ſuam ad Epigrammata & idyllia aliquot contulit, experti ſumus cum volupta-

voluptate nostra, vtrumne felicitate pari Latine loqui possit: non nescii quas difficultates in hoc vno scriptore τὰ ἰδιάζοντα καὶ τῆς διαλέκτου τὸ ἀκριβὲς parere soleant. Quæ si sæpenumero, vt censent veteres, canonem ipsius Hellenismi excedant, extra cancellos analogiæ se diffundant, & interdum cum τοῖς κυρίως λεγομένοις pugnare soleant, veniam & nos merebimur si cum Romano dicendi genere parum faciant. Conati sumus vbique pari referre, & vt versum versui, quod molestissimum esse non ignoras, qui aliorum sæpe versiones vidisti, ita venustatem venustati opponere, vt certo consilio a numeris tantum recederemus, exemplo Maronis. Quam feliciter hæc omnia, tu iudicabis, quem incomparabilis eruditio, & harum præcipue literarum peritia in hoc theatro αἰσυμνήτην fecerunt. Nam vt reliqua tua prætermittam, vel ante annos aliquot in Athenæo nonne omnes Aristarchos, Erasistratos, Didymum denique τὴν βιβλιολάθαν, indefesso studio, varia rerum cognitione, lectione diffusa æquasti; iudicio vero post tergum reliquisti? Illud scriptum tuum cum primum vidissem, (permitte vt quod res est fatear) vnoque ductu totum percurrissem, inter legendum sæpe stupui, & defixus hæsi. Notabam singula, videbam vniuersa, sæpenumero in medio paginæ alicuius παντοῖος ὑπὸ τοῦ θάμβους ἐγιγνόμην, καὶ ὥς ἐκ δακτυλίων τινῶν Πλατωνικῶν ἐξηρτημένος ὁ θυμός μου ἦν. Πολλάκις δὲ τῶν καταράτων ἐκείνων, τῶν ἐπιτρίπτων, τῶν ἀπειροκάλων σοφιστῶν, ἀβελτερίαν πολλὴν κατεγίνωσκον, καὶ πληγῶν τινων, ὡς ἀληθῶς Ὁμηρικῶν, ἀξίους ἡγούμην. Ἐνίοτε δὲ, καὶ ἐμαυτὸν μακαρίζειν ἐπῄει, καὶ ἐν τῷ Διός μοι, ὦ θαυμάσιε, ἐδόκουν ζηλωτήν τινα καὶ ἀθάνατον βίον βιῶσαι, ἅπασιν ἐκείνοις ἐντρυφῶν, καὶ μετέχειν ἐνίοτε αὐτῶν ἐξ ἰσοτιμίας. Ἐνίοτε δὲ τοῖς τοῦ Ὀδυσσέως ἑταίροις ἐοικέναι, οἷς δὴ ἤδη τῷ λιμῷ ξυνοῦσι, τοῦ λωτοῦ ἐμφορεῖσθαι συμβέβηκε· τῶν δὲ ἄλλων καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλαθέσθαι. Accipe igitur munusculum paruum, Vir maxime, quod tantisper domi tuæ delitescere patieris, dum maiora in sacrario tuo tibi devota reponemus Vale eruditionis sol, & ætatis decus.

IDYLLIA ALIQVOT THEOCRITI Latine reddita,

vt versus versui respondeat,

AVTORE DANIELE HEINSIO.

THYRSIS, siue IDYLLIVM I.

SIBILVS *hic dulcis, Caprarie, fontis ad vndas*
Quo pinus resonat: sed tu quoque dulcia pangis
Carmina. post Faunum tibi proxima munera cedent.
Si ferat ille hircum, veniet tibi capra canendo:
Sin capram ferat ille, ad te fluet alba capella:
Et caro primaeuae, dum mulges, grata capellae est.

CAPRARIVS.

Dulcior, o Pastor, vox est tua, quam leuis vnda,
Quae trepidans saxo sese diffundit ab illo.
Si placidis ducatur ouis pro munere Musis;
Agnus erit tibi munus: at illis si venit agnus
Gratum munus; ouem tu contra munus habebis.

THYRSIS.

Vis age, per Nymphas, Caprarie, dulce recumbens,
Hic qua collis abit decliuis, quaque myricae
Ludere? ego nostras deducam pascere capras.

CAPRARIVS.

Non equidem fas est media de luce, Bubulce,
Ludere: nam Faunum metuo, qui fessus in herba
Venandi studio requiescit, & asper habetur:
Et grauis illius sub naribus aestuat ira.
Quin tu, Thyrsi, tuos iam Daphnidis incipe luctus,
Bucolicae qui iam penetrasti culmina musae:

Hanc ulmum subeamus, ubi sacer ille Priapus
Eminet aduersum, fontanaque numina; sedes
Hic vbi pastorum quercusque est. Sin mihi cantes
Vt Libycum quondam contra Chromin ire solebas;
Ter mulgenda tibi dabitur, pro munere, capra,
Quæ geminos hædos, totidem mulctralia complet.
Præterea, cera sinus circumlitus alba:
Ansatus, nouus est: tornum redolere putares.
Cui faciles cingunt hederæ sua labra superne,
Inter helichrysum diffusæ leniter: illinc
Capreolus flauo lasciuit molliter auro.
Fæminea ast intus diuina elucet imago,
Reticulo, peploque comas innexa, utrique
Hinc gemina atque illinc facies, ornata capillos,
Vocibus altercat. Nihil his tamen illa mouetur;
Sed modo subridens hunc leni respicit ore,
Alterius vultum nunc aspicit: hic tamen atq. hic
Multa mouens frustra vanis conatibus instat.
Hæc inter senior piscator, petraque facta est
Aspera, qua totas iaculum dimittit in undas
Multa laboranti similis, vis cana magistri.
Piscari totis iurares uiribus illum:
Sic collum trepidæ percurrunt undique uenæ;
Et, senii quamuis, uis non indigna iuuenta est.
Haud procul hinc, qua se senior piscator agebat,
Area purpureis pulchre circundatur uuis:
Quam puer exiguus residens custodit in horti
Sepibus: hunc circum vulpeculæ binæ; racemos
Altera percurrens depascitur, altera furtim
Insidias peræ intendit: nec sistere certa est,
Ni prius in sicco puerum deponat inanem.
At puer e culmo locustis uincula nectit,
Et leuibus iuncis: nec tantum pectora pera
Uuaque sollicitat, quantum se torquet in arte.

Pocula

Cum ſubigi capras Caprarius aſpicit vſquam,
Lumine patranti fieri iam poſtulat hircus;
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Tu quoties cernis placidam ridere puellam,
Lumine patranti choreas deducere geſtis.
His nihil infelix reſpondet Paſtor, at ignem
Pergit, & ipſe ſuas ad finem ducere Parcas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Venit & arridens facili Cythereïa vultu,
Leniter arridens, grauidam compeſcuit iram,
Atque ait: en ſaui dixti, fore victor Amoris,
Nunc te Daphni tamen ſaui vis flectit Amoris.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Huic iterum Daphnis reſpondet: ferrea Cypri,
Cypri ah ſaua nimis, Cypri ah mortalibus hoſtis.
Nam mihi ſol, inquis, nunc occidit omnis, eritque
Poſt obitum Daphnis miſerabile nomen amoris.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Quâ Venerem fertur paſtor, pete protinus Idam
Rurſus, & Anchiſen: illic quercusque cypreſſique,
Et placide circum reſonant examina cellas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Eſt & pulcher Adonis; oues nam paſcit in herba,
Et leporesque ferasque alias impune laceſſit.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Perge iterum contra Tydiden, ferrea perge:
Et Daphnin ſupero, dic, at tu dirige mecum.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
O thoëſque, lupique, o ſaua in montibus vrſæ,
Viuite: veſter ego Daphnis, per deuia nunquam
Amplius, aut rupes ferar antraque: viue Arethuſa,
Et fluuii pulchras qui Thymbridis itis in undas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Muſa, camenas.
Daphnis ego miſer ille, boues qui duxit in herbas,

Daphnis ego miser ille, boues qui duxit ad vndas.
Incipe Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
O Pan, Pan, seu tu per culmina sacra Lycæi
Siue tuum gressus fers Mænalon, aspice terram
Sicelin, atque Helices fuge culmina: linque sepulchrum
Dulce Lycaonidæ, magnis venerabile Diuis.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Rex ades, & pulchre compactam suscipe auenam:
Quam ceræ iunxere leues, aptamque labello.
Nam me sæuus amor crudelem ducit ad orcum.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Nunc violas reddat rubus ipsa, feratis acanthæ,
Iuniperi sese narcissus floribus ornet:
Omnia mutentur, pyraque educet aspera pinus.
Daphnide nunc abeunte canes inuadite cerui,
Monte vlulæ certent Philomelam vincere cantu.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Hæc simul effatus defecit, eumque Dione
Tollere conata est: sed stamina cuncta vetabant
Parcarum: Styga Daphnis adit, feraque obruit vnda
Musis dulce caput, nec Nymphis dulcibus hostem.
Desine Bucolicas mecum, mea Musa, camenas.
Tuque age da capram, cyathumque, vt lacte Camenis
Continuo faciam. Vos viuite sæpe Camenæ,
Viuite: ego vobis post hæc mage grata sonabo.

CAPRARIVS.

Plenum Thyrsi tibi dulce os sit melle, fauisque
Plenum sæpe tibi, quamque Ægilus arida nutrit
Carica: nam blandam superat tua Musa cicadam.
Pocula iam sumas, iam mulge hanc: vosque capellæ
Sistite: ne vobis insultent cornibus hirci.

THALY-

THALYSIA.

TEMPVS erat quondam, mecum Eucritus ibat Halenta,
Mœnibus egrediens, & tertius ibat Amyntas:
Nam Cereri sua sacra simul Phrasidemus agebat
Antigenesque meus, duo pignora casta Lycorêi,
Delitiæ Coûm antiquæ, Clutiæque vetustæ,
Et pede Burinam Chalco qui ruperat vndam,
Innixus petræ genubus: circum vndique fontem
Populus, & densis vlmus concluserat vmbris,
Frondibus hinc illinc tremulis superimpendentes.
Vix medium processit iter, nondumque sepulchrum
Antiqui Brasilæ comparet, & ecce, viator
Creticus huc sese Musis dilectus agebat:
Nomen ei Lycidas, caprarum pastor, eumque
Quilibet agnôsset, facie testante laborem:
Namque humeros hirsuta viri circundabat hirci
Lana, nouo spirans commissa coagula lacte,
Pectoraque hinc illinc lacero deformia peplo
Circumcinctus erat, ramumque agrestis oliuæ
Dextera gestabat: tenui simul incipit ore,
Luminibus placidis, versoque ad gaudia vultu:
Simichida quonam media de luce vagare?
Sepibus occultæ cum se fudere lacertæ,
Nec tumulis gaudens summis prosultat alauda?
Anne epulas iussus petis? aut e ciuibus vlli
Vina volans calcas? ita te properante per agros
Ad soleas omnis resono lapis assilit ictu.
Huic ego sic contra: Lycida bone, quicquid vbique est,
Præcipuum vatem te prædicat, inque bubulcis
Messorumque choro, quo nos gaudere fatemur.
Interea sed enim nec me tibi cedere fas est.
En sacrum properamus iter, nam cætera turba
Debita frugiferæ peragunt solemnia diuæ,

 Primi-

Primitias dulces: namque illis diuite cornu
Ardua fœcundæ distendunt horrea messes.
Verum age, commune hoc iter est, communia festa,
Incipe: defesso succurret forsitan alter.
Certe ego Musarum dulce os sum, me quoque dicunt
Eximium vatem, sed non ego credulus ulli,
Non ego, non unquam, nec adhuc me iudice vincam
Sicelidem contra Samium, doctumque Philetam
Voce: sed argutis veluti sum rana cicadis.
Sic ego, sic contra subridens protinus infit:
Hanc clauam tibi munus habe, te namque pudicum
Germen, & ad verum penitus natura creauit.
Vt mihi nec curæ faber est, qui voce penates
Montibus immensis æquauerit Oromedontis;
Pieridumque ales, Chium quicunque canendo
Sustinet aduersum, frustra, nimiumque laborat.
Verum age, Bucolicas ordire ex ordine Musas
Simichida, primumque, o optime, percipe, si non
Displiceat, verno natum mihi tempore carmen.
Ageanacta leuis Mitylenen deferat aura,
Horrida seu seris Notus æquora torquet ab hædis,
Siue pedem sæuis Orion sistit in vndis.
Sin Lycidæ duro percussum pectus amore
Expediat (duro namque illius vror amore)
Halcyones sternent freta salsa, vndamque minacem,
Atq. Notumque Eurumque, extremas qui quatit algas.
Halcyones, glaucis non vltima cura Deabus
Alituum, quascunque suis mare nutrit in vndis.
Omnia fausta tibi Mitylenen blande petenti
Ageanax veniant, tutumque illabere portum.
Scilicet hac ego luce, rosæque & dulcis anethi,
Aut violæ puris euinctus tempora sertis
Dulce merum ducam Pteleæ e crateribus altis,
Ante focos, aliquisque fabam torrebit in igne.

Et

Et thorus æqualis cubito sternetur in altum
Asphodelo, cnyzaque, apiique vndante capillo.
Poculaque instituam placide memor Ageanactis
Ad cyathos, fæcique infigam molliter ora.
Pastores ludent gemini, quorum alter Acharneus,
Ille Lycopitas: his carmina Tityrus addet.
Hospitis vt blandæ perculsus Daphnis amore,
Montibus errarit, lucusque vt fleuerit illum,
Himericæ qua se protendunt flumina ripæ:
Cum miser immensum, veluti nix, fluxit ad Hæmum,
Aut Atho, aut Rhodopen, aut qua se Caucasus abdit.
His accedet, vti Caprarum pastor in arca
Delituit, sæuam domini crudelis ob iram:
Vtque illum placidis aluerunt floribus olim
Mellificæ volucres, subeuntes vndique cedrum:
Nectare namque illi felix os Musa rigarat.
O ter fauste Comata, tibi fuit illa voluptas,
Tuque arca conclusus eras, placidique potitus
Nectaris, æstiuum produxti molliter annum.
O vtinam tibi vita meo superesset in æuo!
Næ tibi ego dulces versarem in monte capellas
Verbaque sublegerem: tu sub pinuque vel vlmo
Carmina blanda canens recubares die Comata.
Sic Lycidas fatus nihil addidit: hunc ego contra
Sic iterum aggressus: Lycida bone, plurima quondam
Nymphæ me docuere, vagus dum montibus erro,
Fama Iouis magnam quæ nunc euexit ad aulam.
Præcipuum tamen hoc, quo te, dulcissime, dono
Carmine: tu blandis dilectus percipe Musis.
Simichidæ sternutat amor: namque ah miser ille
Tam perit in Myrto, quam ver est dulce capellis.
Quin & Aratus, ei placido qui iunctus amore est,
Igne calet pueri sub pectore, nouit Aristis
Optimus autor Aristis ibi, quem dulce canentem

 Dux

Rex cytharæ sacro non dedignatur in olmo,
Quas pueri flammas sub pectore gestet Aratus.
Hunc mihi Pan, Homoles qui culmina sacra tuetur,
Sponte sua dulces illius sistat in vlnas.
Siue Philinus erit, seu quis nouus ignis ab illo.
Hæc mihi si præstes, Pan optime, ne tibi rursus
Arcadici scillis pueri tergumque latusque
Sollicitent, prædæ si spes frustrarit opimæ.
Sin secus, insanis findaris corpora totus
Vnguibus, & duros vrticis carpe sopores:
Frigoribus mediis Edonum flumina lustres:
Ad fluuiumque Hebrum mediamque obuersus ad Arcton,
Vltimaque Æthiopum cum torrida sæuiet æstas,
Sub Blemyûm petra, qua subtrahit ostia Nilus.
At vos Hyetidos vos missis Byblidos vndis
Qui colitis flauæ sublimia tecta Diones,
O similes malis florentibus, agmen amorum,
Tangite festiui mihi tangite corda Philini,
Tangite: namque mei nil tangitur hospitis igne;
Mollior ille pyro tamen est, clamantque puellæ:
Hei hei, blande Philine, tibi sic præterit ætas.
Ne vigila posthac ad limina, dulcis Arate,
Neve pedem referas: aliis dux luminis ales
Dulcia torpenti perfundat corpora somno.
Tuque Molon tali solus iactere palæstra:
Nobis blanda quies pectus perfundat, anusque
Despuat, & sacro, quicquid nocet, arceat ore.
Sic ego: at ille pedum, subridens, blandus, vt ante,
Obtulit: auditæ precium munusque camenæ.
Nec mora, conuersus læua ad compendia, Puxas
Tendit iter, sed ego, sed & Eucritus, ad Phrasidemi
Pergimus, & formosus Amyntulus, inque profundis
Continuo iunctis prouoluimur hinc atque illinc,
Inque recens sectas demissi corpora vites:

Multaque summissum supra caput alludebat
Populus hic vlmusque, argenteaque insuper vnda
Nympharum gelido leuiter stillabat ab antro.
Interea, vmbrosis gaudentes sole cicadæ
Molliter in ramis strepitant: acredula nobis
Eminus in densis residens stridebat acanthis:
Cassidaque addebant & acanthides, & sua turtur,
Multaque apis sacram volitabat fontis ad vndam.
Omnia spirabant autumni pinguis honorem:
Nam pyra se pedibus, laterique suäuia mala
Largiter aduoluunt, prunisque onerata cacumen
Ardua summissi demittunt culmina rami,
Summaque quadrimæ soluuntur vincula testæ.
Nymphæ Castalides, Parnassi numina montis,
Taliane ante Pholi saxosum lætus ad antrum
Alcidæ senior libauit pocula Chiron?
Taliane antiquum pastorem propter Anapon,
Mittentem validis Polyphemum saxa carinis,
Ducere iusserunt lepidas per ouile choreas,
Qualia tum primum soluistis dolia, Nymphæ,
Frugiferæ ad Cereris sacraria? cuius aceruo
Figere sit vannum mihi rursus, & annuat ipsa
Diua, tenens vtraque papauera mixta maniplis.

BVCOLIASTÆ.

DAPHNIDI *formoso pascenti in gramine tauros*
Dux ouium occurrit (sic fama) in monte Menalcas:
Rufus vterque, & vterque fuit florentibus annis,
Ludere vterque, & vterque fuit cantare peritus.
Ac prior hac Daphnim compellat voce Menalcas.

MENALCAS.

Quin simul alterno certamus carmine, Daphni?
Nam facilis, quotiesque lubet, mihi palma parata est.
Hunc iterum tali compellat carmine Daphnis.

DAPH-

DAPHNIS.

Lanigeræ pecudis dux carmine docte Menalca,
Haud equidem cedam, nec si rumpare canendo.

MENALCAS.

Mens igitur tentare tibi est? mens ponere pignus?

DAPHNIS.

Et tentare mihi mens est, & ponere pignus.

MENALCAS.

Quod tamen hoc dignum fuerit certamine munus?

DAPHNIS.

Nos vitulum ferimus: similem tu matribus agnum.

MENALCAS.

Haud equidem, haud agnum: genitrix mihi dura paterque est,
Qui pecudes numerare solent, cum vespere, nostras.

DAPHNIS.

Quo tamen insignis decedet munere victor?

MENALCAS.

Vocibus est mihi pulchra nouem compacta cicuta,
Candida cera cui supra respondet & infra.
Hanc tibi deponam: nec patris munera tangam.

DAPHNIS.

Vocibus & mihi pulchra nouem compacta cicuta est,
Candida cera cui supra respondet & infra,
Nuper iuncta mihi: digito dolor eius adhæret
Huic, grauiter rupta calamus quem læsit auena.
At iudex quis noster erit, censorque camenæ?

MENALCAS.

Ille vocandus erit nobis Caprarius, ille
Cui canis errantes allatrat candidus hædos.
Dumque vocant pueri, Caprarius audiit illos;
Dumque canunt pueri, iudex Caprarius astat.
Ac prior hac infit sortitus voce Menalcas:
Excipit alternam Daphnis cum carmine Musam
Bucolicam: talique Menalcas inchoat ore.

MENAL-

MENALCAS.

Fluminaque & diuæ valles, si forte Menalcas
Vobis grata suo concinuit calamo,
Ex animo pascatis oues: sin Daphnis & ipse
Cum vitulis veniat, nil minus ille ferat.

DAPHNIS.

Vos fontes dulcesque herbæ, si Daphnidis hæc vox
Cantibus est similis quos Philomela canit,
Pinguescant armenta mihi: sin forte Menalcas
Huc veniat, lætus prospera cuncta ferat.

MENALCAS.

Vndique ver dulce est, ager vndique, & vndique lacte
Vbera plena tument, & teneræ pecudes,
Qua se pulchra puella feret: sin rursus abibit,
Ipse ouium pastor aret, & omnis ager.

DAPHNIS.

Hic ouis, hic capra est geminorum mater, apesque
Alueolos implent, altaque quercus humum,
Dum Milon formosus adest: sin forte recedat,
Bos iterum, & siccus cum boue pastor erit.

MENALCAS.

Caprarum coniux, o hirce, immensaque silua,
Vosque hædi ad gelidas serpite fontis aquas.
Namque ibi noster agit. Miloni dicite: phocas
Ipse Deus Proteus pauerat ante suas.

DAPHNIS.

Ne mihi sit Pelopis terras aurique talenta
Cernere, nec vento cursibus esse parem;
Te modo complexus recubem hac sub rupe, & euntes
Aspiciam pecudes, & pelagus Siculum.

MENALCAS.

Tristis hyems siluis, & aquis, arere, putatur:
Et volucri laqueus, retiaque arcta feris,

Virginis at teneræ mihi flamma. o Iupiter, o rex,
Non ego sum solus: tu quoque amator eras.
Sic pueri alternis cecinerunt illa camenis:
Incipit extremam sic musam exinde Menalcas.

MENALCAS.

Parce meis hædis: fœtis, lupe, parce capellis,
Nec noceas, quia paruus ego tot millia pasco.
O Lampure canis, quidnam sopor altus habet te?
Cum puero pudor est pascenti ducere somnum.
Pergite oues, nec vos impleri gramine molli
Pœniteat, nec cura premat quando altera surgent;
Pascite, pascite vos, atque vbera tendite cuncta:
Altera pars calathis, pars altera restet vt agnis.

DAPHNIS.

Viderat ex antro nuper me pulcra puella,
Cum vitulas agerem, & pulcrum me forte vocauit:
Ast ego nec verbo respondi molliter vno,
Despiciens sed enim rursus vestigia fixi.
Vox vitulæ dulcis, dulcisque est halitus auræ:
Dulce nimis mugit vitulus, vaccæque per herbam:
Est & dulce ad aquam salientem occumbere in æstu.
Glans decori quercu est, & malo dulcia poma;
Et vitulus vaccæ decus est, & vacca magistro.
Sic pueri cecinere, & sic Caprarius infit.

CAPRARIVS.

Os tibi quam molle est, quam vox est lactea Daphni!
Dulce audire tuos, plus quam mel lingere, cantus.
Accipe: cantando calamum tibi victor habeto:
Me quoque si doceas pascentem in gramine capras,
Cornibus hanc cassam referam tibi dulce Minerual;
Quæ niueo complet semper mulctralia lacte.
His puer exiliit, gauisus multa, sonumque
Edidit, vt blandam salit hinnulus ante parentem.
Multa dolens tristi summisit pectora luctu

Alter, vt ad primos infelix sponsa iugales.
Tempore ab hoc Daphnis pastorum primus habetur:
Et Nympham, primæuus adhuc, sibi Naida duxit.

PASTOR,
siue
BVBVLCVS.

DAPHNIS, MENALCAS.

BVCOLICVM *cane Daphni: & carmina tu cane prima,*
Carmina tu cane prima: sequetur & ipse Menalcas:
Et bobus vitulum, & sterili submittite taurum:
Sic pascant armenta, suaque ferantur in herba,
A grege non diuulsa suo: tu carmina canta
Bucolica hinc, illinc respondeat ipse Menalcas.

DAPHNIS.

Vox vitulæ dulcis: vaccæ vox dulcis habetur:
Fistula dulce sonat, pastorque, & vox mea dulcis:
Frigidulamque ad aquam thorus est mihi: velleraque illic
Candida vaccarum suffudi, quæ mihi ventus,
Dum comarum mordent, scopulo coniecit ab alto,
Torridaque æstatis vix tantum frigora curo,
Quam patris præcepta sui, vel matris, amator.
Sic cecinit nobis Daphnis: sic deinde Menalcas.

MENALCAS.

Ætna o nostra parens: domus his in vallibus antrum
Et caua petra mihi est: est & mihi, dulcia quicquid
Somnia noctis habent, tot oues pulchræque capellæ,
Quarum sub pedibus, sub vertice vellera fudi:
Ignibus in quernis stant viscera, siccaque fagus
Frigoribus mediis. Hic tantum frigora curo,
Proposita quam pulte, nuces edentulus ambit.
His subito applausi, munusque in tempore solui:
Dulce pedum tibi Daphni, patris produxerat illud

Sponte sua campus, cui nec labor æmulus esset:
Huic cochleæ testam, cuius prius, intima, carnem,
Eripui, Icariæ comprensæ in Syrtibus vndæ,
Quinque secans partes totidem: concha ille sonabat:
Bucolicæ Musæ nunc viuite, & hoc mihi, nostræ
Quod cecini turbæ pastorum, pandite carmen:
Formicis formica, cicadaque grata cicadæ est,
Accipitri accipiter; nobis sunt cura camenæ:
His mihi plena domus, superi, sit: nam neque somnus
Dulcior est fessis nec ver, apibusque, suaues,
Quam mihi sunt Musæ, flores: quos namque tuentur
Molliter: his sæuæ noceant non pocula Circes.

A I T E S.

ERGO *ades alme puer, tres post noctesque diesque?*
Ergo ades? at miseros lux vna absumit amantes.
Frigore ver quanto, prunoque rotatile malum
Dulcius est, & ouis proprio villosior agno:
Ter nuptæ quanto virguncula præstat amari,
Et vitulo leuior volat hinnulus ipsaque quantum
Gutture certantes superat Philomela volucres;
Nos tua, nos tantum præsentia: solis ab æstu
More viatorum cecidi sub tegmine fagi.
O vtinam nobis parilis vis spiret amoris,
Materiesque ipsis simus post fata camenis.
Atque aliquis, geminum, dicat, par vixit amantum,
Hic Lacedæmoniis Esprilus dictus in oris;
Alter erat tellus quem Thessala dicat Aïten:
Par illos afflauit amor. næ, Iupiter, illic
Aurea turba fuit, cum quis redamauit amantem.
Hoc pater, hoc fiat; Saturnie, vosque Deorum
Fata, mihique aliquis vel in irremeabilis Orci
Faucibus, hoc multos post vitæ nunciet annos:
Ille tuus, tuus ille ignisque, & dulcis Aïta,

Omnibus

Omnibus, ac iuuenum præsertim, viuit in ore.
Sed tamen hoc, diui, sicut libet: exitus horum
Scilicet in vobis: sed ego te laudibus ornans
Nulla super tenui fundam mendacia naso:
Nam mihi si durus fueris, mox dulcia cuncta
Efficis, & blandè mensuram muneris exples.
Remige, Nisæi Megarenses, findere Pontum
Inclyta gens, fausti sic viuite semper, vt olim
Atticus a vobis cultus fuit ille Diocleus.
Semper ei circa tumulum puerilia certant
Agmina basiolis lepidam præuertere palmam:
Tum qui mollius os sperato admouerit ori,
Floribus insignis teneram petit ille parentem.
Heu nimium felix, qui basia diuidit illa:
Os sibi, Dii, quoties Ganymeden postulat ante,
Indicis in morem lapidis: quo nescius olim
Aurifaber purum falso discriminat aurum.

HYLAS.

SCILICET *haud nobis tantum produxit Amorem*
Niciade, cuicunque Deo fuit illa propago:
Non nobis formosa magis formosa videntur,
Quos mors certa manet, nec mox ventura sequuntur.
Ipse sed Alcmenes inuicto pectore natus,
Cui leo succubuit, formosum exarsit ephebum,
Arsit Hylan, multis vestitum colla capillis.
Vtque pater cunctas puerum deduxit in artes,
Queis placuit, primusque hominum peruenit in ora.
Nec seiunctus erat: medius seu ferueret æstus,
Seu Matuta suas e cælo ferret habenas:
Gensque auium nidum querulo circundaret ore,
Matre suas quatiente alas e culmine tigni.
Scilicet e votis puer vt formatus abiret,
Virtutemque animi maturos ferret in annos.

At postquam auratam Colchis auertere pellem
Æsonides, vnaque abiit delecta iuuentus,
Omnibus erumpens e mœnibus, utilis armis;
Venit & infelix, opulentam venit Iolcon,
Alcmenæ soboles Medeatidis heroïnæ.
Olli iunctus Hylas volucrem descendit in Argo,
Argo Cyaneis quæ concurrentibus, Argo,
Quæ salsis elapsa viis, in Phasidis ora
Constitit, ut Iouis ales, & omnes fixit euntes.
Mox ubi Pleïadum cælo se prodidit agmen
Vere nouo, primusque in pratis pascitur agnus;
Iam cursus meminere sui delecta iuuentus
Heroum, puppisque infusæ sedibus, austro
Tres afflante dies, pontum delabitur Helles:
Sic portus petiere Propontidis, hic vbi sulcos
Rure Cianorum taurus deducit arator.
Littoraque inuadunt, epulasque ex ordine, sero
Instituunt, multique unum legere cubile.
Planities diffusa thoris solamen habebat:
Caricis hic frondes: illic secuere cypiri.
Ibat Hylas, formosus Hylas, cœnantibus undam
Ferret ut Alcidæ, Telamoniadæque parenti,
Quos mensæ commune duos ius semper habebat,
Æratam amplectens urnam: fontemque sedenti
Conspicit in cliuo: quem circum molliter herbæ,
Cæruleumque chelidonium, lentumque adiantum,
Atque apium viuax, & tortum gramen habebat.
In medio Nymphæ choreas circumducebant,
Nymphæ peruigiles, Nymphæ gens dira colonis;
Euniche, Malisque, & ver imitata Nychæa.
Jamque puer latam ripis admouerat urnam
Mersurus, subitoque inuadunt molliter omnes:
Namque omnes pueri Argiui teneram tentabat
Mentem dulcis amor: pronusque illabitur vndæ,

Labitur: vt cum stella polo delapsa sereno
Labitur in pontum, nautisque exclamat amicus:
Iam pueri laxate pedes: stat carbasus austro.
Tum Nymphæ genubus puerum superimponentes
Lenibant tenero lachrymantem molliter ore.
At ferus Alcides pueri turbatus amore
Exiliit, Scythiceque incuruum sustulit arcum,
Clauaque, quæ semper, dextram compleuit euntis.
Ter clamauit Hylam, quantum ter gutture posset:
Ter respondit Hylas, puerique emergit ab vnda
Vox tenuis: iuxtaque licet vix peruenit illuc.
Vt leo villosus clamantem percipit alte
Hinnuleum fætum, sæuus leo, montis ab antro
Egreditur, facilique leuem pede fertur in escam:
Sic ferus Alcides per deuia sentibus arua
In puerum rapitur, multamque effertur in oram.
At puppis procul antennas suspensa manebat:
Explicuitque alas media de nocte iuuentus,
Dum ruit Alcides. volat is quacunque viarum
Pes agit: insanus iecori deus insidet imo.
Sic formosus Hylas Diuorum cepit haberi.
At manus Alciden desertæ puppis agebat,
Linquentem immensis transtratam sedibus Argo.
Ille pedes Colchosque & Phasidis attigit oram.

INFELIX AMATOR.

MOLLIS *amans quidam crudelem ardebat ephebum,*
Eximium formæ, sed morum dispare cultu.
Oderat ardentem: nec quicquam mite tenebat.
Quis Deus esset Amor, quam sæuos flecteret arcus
Nescius, & quantis torqueret pectora telis.
Omnia crudelis: sermonibus asper & ore.
Nullum ignis solamen erat: non blanda labelli
Purpura; non ictus oculorum, aut rubra genarum,

Verbaque: quæque ſuas ſolantur baſia curas.
Ut fera venantes e ſiluis torua tuetur,
Sic homini crudelis erat: crudelia labra,
Crudeles acies oculorum, & terror in ore.
Æquabat bilem facies: color omnis ab illo
Fugerat, irarum rabie: ſed ſic quoque multum
Pulcher erat. vultu magis irritabat amantem.
Non tulit infelix tandem fera damna Diones,
Sed veniens triſtes lachrymas effudit ad ædes,
Oſculaque infixit foribus. Sicque inſtitit ore:
Sæue puer triſtisque, leæ crudelis alumne,
Ferrea progenies, noſtrique indigne furoris,
Reſtim ſume meam, dona vltima & vltima, nec te
Amplius offendi patiar, ſed protinus ibo
Quo tua me damnat feritas: vbi ſemita fertur
Quæ miſeris ſuccurrit amantibus: hic vbi Lethe eſt.
Hanc quoque ſi toto mulgebo protinus ore,
Sic neque reſtinguam mea pectora. Iamque valere
His foribus mando, nec me latet exitus horum.
Et roſa formoſa eſt: ſed & illam tempora tangunt,
Et viola blanda eſt, ſed primo vere ſeneſcit,
Et niueus lili flos eſt, ſed diſſitus aret,
Ipſaque nix alba eſt, ſed vix concreta liqueſcit:
Et pueri flos dulcis, & hunc breuis occupat ætas.
Illud tempus erit, cum tu quoque tactus amabis,
Pectoraque ambuſtus, lachrymarum flumina fundes.
Nunc tamen hæc poſtrema mihi pro munere ſolue,
Cum miſer egreſſus pendentem in limine cernes,
Inque tuis foribus, ne præter limina tende.
Siſte pedem, ploresque aliquid, lachrymamque refundens
Reſtim deme mihi, poſitisque e corpore vela
Veſtibus, inuoluasque, atque vltima baſia ſolue.
Labraque defuncto iungas tua, neve timeto.
Non iterum viuam, ſi pronus ad oſcula fias.

Et

Et tumulum mihi conde, meum qui claudat amorem:
Terque, abeuns dic illa, laces dulcissime rerum.
Si libet, hoc quoque iunge: Perit mihi dulcis amator.
Hoc quoque carmen habe, quod paucis ductibus addam:
SVSTVLIT HVNC CRVDELIS AMOR, NE PERGE VIATOR:
SED PROCVL ASSISTENS, DIC; SAEVVM ARDEBAT AMICVM.
Sic fatus restim petiit, saxumque leuauit
Poste tenus muri medio, cui tenuia fila
Applicat, & tortis restim ceruicibus aptat.
Saxaque deuoluit pedibus, funusque pependit.
Mortuus: ille fores mox vt patefecit, eumque
Limine conspexit medio, nec tristia flectit
Pectora, nec cædem lachrymat: sed funere ab ipso
Mollia suspendit velamina, seque palæstræ
Apparat; & gratum loturus tendit ad amnem,
Accessitque Deum quem læserat: vtque sub vndæ
Margine stabat Amor saxo formatus ab vno;
Exilit effigies, sæuumque oppressit ephebum.
Sanguinis exundant latices: voxque innatat amni:
QVISQVIS AMAS GAVDE: PERIIT CRVDELIS AMANTI:
QVISQVIS AMARIS AMA: DEVS OMNIA IVDICAT AEQVE.

COMASTES,

Ex Theocrito, versus versui redditus,

Autore HVGONE GROTIO.

IBO *meam visens Amaryllida, monte capellæ,*
Monte vagæ pascunt, & agit mihi Tityrus illas.
Tityre, quo nullus potior mihi, pasce capellas,

Et potum pastas age Tityre, & inter agendum
Occursare capro, cornu ferit ille, caueto.
O Amarylli decens, quin hoc, ut nuper, ad antrum
Me transuersa tueris, amatoremque salutas?
An tibi nunc simus videor, promissaque longum
Est odio tibi barba? mori me denique coges.
Aurea mala decem tibi nunc, quæ carpta volebas
Arbore, carpta fero: cras altera rursus habebis.
Cerne quibus macerer mœroribus: o mihi tantum
Si sit apem fieri, atque tuum penetrare sub antrum,
Per filicemque, hederamque, quibus redimita refulges!
Nunc scio quid sit amor: grauis est Deus: ille leænæ
Vberibus nemorum propter querceta pependit;
Qui mihi nunc imis flagrans procul ossibus hæret.
Nigra superciliis, gratum quæ Nympha tueris,
Tota lapis, circum me plectere, ut oscula sumas,
Oscula vana quidem, sed in his quoque multa voluptas.
Carpere me facies in centum frusta corollam:
Hanc Amarylli tibi seruo: nanque ipse plicaui
Errantes hederas, apiique frequentis odorem.
Hei mihi quanta miser patior mala! tu nihil audis?
Ibo tamen, saliamque istas, sine veste, sub vndas,
Olpis vbi longa piscatur arundine thynnos;
Et si non moriar, at te mala nostra iuuabunt.
Nuper enim, memini, signis rimabar amorem,
Infelix folium strepitus non edidit vllos,
Sponte sed in teneris positum mihi marcuit vlnis:
Sed nec anus cribro me vaticinata fefellit,
Cum legeret spicas, & diceret, omnis in illam
Perditus incumbis, quæ te fastidit amantem.
At tibi cum geminis seruatur capra capellis
Quas sibi fusca dari Memnonis Erithacis orat:
Et dabo: nam ludos faciunt tibi munera nostra.
En mihi nunc oculus dexter salit: an precor illam

Aspiciam? cantabo iacens sub tegmine pinus;
Fors erit, vt videat quoque me, nam ferrea non est.
Hippomenes fuluis rapidam Schœneida pomis
Distulit, & cursu celer institit: at bona virgo
Vt videt, vt perit, vt totam grauis occupat ardor.
Egit & ipse boues Amythaone natus ab Othry
In Pylon: at iacuit charum complexa Biantem
Pulcra futura parens laudabilis Alphesibœæ.
Et formosus oues propter iuga pauit Adonis,
Quo succensa Venus traxit per membra furorem,
Mortuus a teneris nec secubat ille papillis.
Felix Iasion, felix sopor Endymionis;
His equidem inuideo, si vera, puella, fatebor:
Nam bona tanta dari credant qui posse profani?
Iam doleo caput: at nihil hoc tibi: carmina sistam:
Hic nunc exanimis collabar, & esca luporum,
Dulcius hoc omni credo tibi melle futurum.

HELENÆ EPITHALAMION.

SIC *apud Oebalidas, & flauicomum Menelaum*
Crinibus aptantes Hyacinthi serta puellæ
Ante nouum lætas thalamum duxere choreas,
Bissenæ numero Spartanæ gloria pubis,
Cum minor Atrides, Helenæ post grata cupitæ
Fœdera, sopitus sera sub nocte iaceret.
Sic pariter iunctæ pedibus per mutua nexis
Applausere modis, quos omnis reddidit aula.
STERTERE *sic igitur solitum tibi mollis amator?*
An quis es infirmis genibus nimis, inque soporem
Lubricus? an somno pariter, vinoque sepultus?
Si libuit dormire, prius dormire licebat.
At cum virginibus, cum cara matre, puella
Luderet in lucem: nanque est tibi propria coniunx,
Totque dies, mensesque tibi seruatur, & annos.

 Sponse,

Sponse, tibi quis in hanc venienti sternuit vrbem,
Totque inter proceres felix dedit omen amoris?
Vnus semideûm poteris gener esse Tonanti:
Vnâ nata Iouis tecum sub veste tegetur,
Qualis nulla nurus inter spatiatur Achiuas.
Pignora magna dabit, referent si pignora matrem.
Nanque eadem nobis ætas & more virili
Cursus ad Eurotan vnctis fuit omnibus idem:
Viginti nouies sumus æui flore puellæ,
Nec tamen est, Helenæ, quæ sese conferat, vlla.
Vt micat orta dies Auroræ lumine puro
Post tenebras, vt ver tepidum post frigora brumæ,
Aurea non aliter nos inter Tyndaris exstat,
Pinguior, & maior. Seges in flauentibus aruis,
Thessalus in curru sonipes, cupressus in hortis,
Tyndaris in tota Lacedæmone pulcra renidet.
Nulla potest qualo tantos variare labores:
Nulla puellarum radio subtemina ducit
Doctior ordiri stantes tibicine telas.
Nulla fidis pulsu melius Latoida cantat,
Pectoris aut multa mirandam mole Mineruam,
Quam tua, quæ cunctis oculis includit amores.
Dulcis at o virgo tu iam matrona vocaris:
Nos, vbi mane nouum, procul in viridantia prata
Ibimus, & carpemus olentes suaue corollas;
Multa tui memores Helene, ceu mollibus agnis
Vbera lanigeræ sitiuntur turgida matris;
Nos nascentis humi; nos primæ vincula loti
Nexa tibi gelida platani ponemus in vmbra.
Nos ex argento primæ tibi flumen odoris,
Nos tibi sub gelida platani libabimus vmbra:
Vnde legi possint, cortex tuâ scriptus habebit
Nomina: ME VENERARE, HELENAE SVM NOBILIS ARBOR.

Gaudete

Gaudete o felix socero gener, & bona coniunx.
Det Latona precor, Latona puerpera vobis
Det sobolem: Cypris pariles, Dea Cypris, amores:
Iuppiter æternas det opes, det Iuppiter, olim
Nobilitas seros vt ditet auita nepotes.
Alter in alterius spirantes pectus amorem
Dormite, & memores mox surgite lucis Eoæ,
Nos quoque mane redimus, vbi ceruice comata
Lucis auis primæ surgendi signa sonarit:
Hymen o Hymenæe fauens hoc fœdere gaude.

OARISTYS.

DAPHNIS, NYMPHA.

D. PASTOR & ipse Helenam rapuit Paris: alter ab illo
Huic ego nunc Helenæ merui plus pastor amari.
N. *Ne placeas Satyrisce tibi: nihil oscula prosunt.*
D. *Oscula nil prosunt: sed in his quoque magna voluptas.*
N. *Os quoque detergo: ne sola vel oscula restent.*
D. *Os quoque detergis? da rursus, vt oscula sumas.*
N. *Oscula virginibus cessa dare: quære iuuencas.*
D. *Ne nimium: pereunt vt somnia, sic perit ætas.*
N. *Vua manet, sit passa licet: rosa marcida durat.*
D. *His oleis succede tamen, quodque expedit audi.*
N. *Non libet: antiquas sermonum nouimus artes.*
D. *Hac tibi siluestris cantabit auena sub vlmo.*
N. *Me nihil ista iuuant: te, si libet, affice cantu.*
D. *Irritas Venerem virgo: vindicta parata est.*
N. *Alma Venus valeat: faueat modo Delia nobis.*
D. *Parcius: iniiciet captæ tibi Cynthia casses.*
N. *Vt libet, iniiciat, dum rursus Delia soluat.*
Labra tibi pungam, nisi iam manus improba cesset.
D. *Non tamen effugies, quem nulla effugit, amorem.*
N. *Effugiam, per Pana meum. quo, perfide, tendis?*
D. *Peiori vereor ne sis nuptura marito.*

 N. *Multi*

N. Multi me petiere proci, sed nemo placebat.
D. Vnus ego e multis tuus huc, pulcherrima, veni.
N. Et quid agam, si sunt connubia plena dolorum?
D. Non mala, non luctus; solas fert tæda choreas.
N. Fama refert nuptis metuendos esse maritos.
D. Verius est parere viros: quem nupta timeret?
N. Horriferos partus, Lucinæ tela, tremisco.
D. Hæc eadem partus, quæ vos quoque, Delia curat.
N. Forma puerperio, meus est timor iste, peribit.
D. Si paries, paries dulces, noua gaudia, natos.
N. Si volo, quæ thalamis das dona iugalia nostris?
D. Ista tibi saltumque, gregemque & pascua dono.
N. Iura igitur, ne me viduam post fœdera linquas.
D. Non equidem, per Pana meum, licet ipsa fugares.
N. Ergo mihi thalamos struis, & struis atria, & ædes?
D. Et thalami fient, & grex tibi pascitur iste.
N. Ast ego, quæ referam seniori verba parenti?
D. Audiat ipse meum fac, nomen, & ipse probabit.
N. Dic igitur: nam sæpe iuuat quoque nomen amantes.
D. Daphnis ego, Lycidâ natus patre, matre Nomaâ.
N. Non tibi sum dispar tam clara gente creato.
D. Nec certe prælata: pater tibi nanque Menalcas.
N. Duc age me ad saltus, & textas vimine caulas.
D. Cerne meas primo vernantes flore cupressus.
N. Ite: boues, dominumque boum sequor: ite capellæ.
D. Dum nemus hoc monstro dominæ, vos pascite tauri.
N. Quid facis hic intus Satyrisce, quid vbera palpas?
D. Has iuuat albentes primum tetigisse papillas.
N. Obtestor per Pana: manum iam tolle: fatisco.
D. Parce metu mea vita, nimis formidine peccas.
N. Quid me agis in foueam? niueos fœdabis amictus.
D. Sed paro molle tuis vellus subtexere peplis.
N. Ergo (quis hic furor est?) etiam mihi cingula soluis?
D. Hoc Paphiam primo placabo munere diuam.

N. Desine:

N. *Desine: nescio quis venit huc: sonus attigit aures.*
D. *Cupressus aliis aliæ tua fœdera narrant.*
N. *En etiam pallam laceras: ego nuda relinquor.*
D. *A me palla tibi donabitur altera maior.*
N. *Omnia promittis, nec tantum forte daturus.*
D. *O possem si cuncta, vel hanc impendere vitam!*
N. *Parce precor Diana: fidem tibi dicta fefelli.*
D. *Et boue nos Veneri, & vitula faciemus Amori.*
N. *Fœmina facta Lares repeto quos virgo reliqui.*
D. *Fœmina, sed mater: nec, vt ante, puella, sed altrix.*
Sic hilares illi, sic carmina læta susurro
Furtiuos suadente thoros alterna canebant:
Alterâ dum surgens pecudes pastura relictas,
Quamuis pectore læta pudentibus iret ocellis;
Et lætus thalamis, armenta reuiseret alter.

DAN. HEINSIVS LECTORI.

ILLVD monendus es, amice Lector, in horum idylliorum versione secutum esse emendationes nostras Cl. Grotium, & interpretationes illas, in quibus a reliquis discedo, quas illi probaui. Sequentur postea & Epigrammata, ad quæ etiam ille symbolam suam contulit. Hoc interim te volebam, nescius ne esses. Vale.

EPIGRAMMATA THEOCRITI LATINE CONVERSA.

EPIGRAMMA I.

cuius exordium est: Τὰ ῥόδα τὰ δροσόεντα.

SERPILLVM *densis foliis præsigne, rosasque*
Rorantes diuis pono Nouensilibus.

Alticomam

Alticomam laurum, celebrat quam Delphica rupes,
Accipe sacratam Pythie Phœbe tibi.
At caper hic, qui nunc terebinthi brachia mordet
Vltima, mox aras imbuet ille tuas. Hugo Grotius.

EPIGRAMMA II.
cuius exordium: Δάφνις ὁ λευκόχρως.

C ANDIDVS *hæc Daphnis, molli qui lusit auena*
Bucolicos hymnos, Pan, tibi deposuit:
Hos ternos calamos, iaculum, hinnuleamque, pedumque,
Et peram, qua tot dulcia mala tulit. Daniel Heinsius.

EPIGRAMMA III.
cuius exordium: Εὕδεις φυλλοστρῶτι πέδῳ Δάφνι.

D VM *vari in summis stant montibus, æquore campi*
Frondibus instrato te sopor altus habet.
Daphni pater, Faunus te captat, & ipse Priapus,
Tempora sub crocea cui titubant hedera,
Et iam succedunt antro simul: effuge Daphni,
Effuge, nec somno mergere, sed vigila. H. G.

EPIGRAMMA IV.
cuius exordium est: Τήναν τὰν λαύραν.

Q VO *via per quercus, pastor, te ducet, imago est*
Lignea, nuper adhuc, vt puto, ficus erat.
Monstrum informe, tripes, cum cortice, & auribus orbum:
In Venerem factum quod tamen inguen habet.
Simplice quod cingit structum pietate sacellum,
Et viret e saxo lapsa perennis aqua.
Lauribus & myrtis, & odorifera cupressu,
Quas circumplecti palmite vitis amat.
Illic & tremulis mulcentes vocibus aures
Congeminant merulæ murmura, veriaues.
Flaua nec aduersum ramis Philomela dolores
Dulcisono cessat molliter ore queri.

Illic

Illic ergo ſede ſupplex, facilemque Priapum
Exora, ne me Daphnidis vrat amor.
Si datur hoc, præſens hædi cruor imbuet aras;
Daphnide ſin potiar, victima terna cadet.
Tunc capro faciemus, ouisque ſub vbere fœta,
Et vitula: placeant ſic mea vota Deo. H. G.

EPIGRAMMA V.

cuius exordium: Λῆς ποτὶ τᾶν νυμφᾶν.

VIS age per Nymphas gemina cantare cicuta
Dulce aliquid? blandos arripiens calamos,
Incipiam ſimul ipſe: ſimulque bubulcus & ipſe
Daphnis ceratis ludit arundinibus.
Heic age poſt antrum quercus lateamus opacæ:
Qui iacet hic, ſomno Pan viduandus erit. D. H.

EPIGRAMMA VI.

cuius exordium eſt: Ἆ δειλαῖε τὺ Θύρσι.

AH ah, Thyrſi miſer, quid prodeſt lumina bina
Humidulis fruſtra tingere lachrymulis?
Capra abiit, pulcher tibi fœtus: abiuit ad orcum:
Nam lupus hanc duris vnguibus impediit.
Vana canes reſonant; quid prodeſt? illius oſſa
Vix ſuperant raptæ, vix ſuperant cineres. Idem.

EPIGRAMMA VII.

cuius exordium eſt: Ἦλθε καὶ ἐς Μίλητον.

VENIT *& excelſam Mileton Pæone natus,*
Cum medio cupidus viuere poſſe viro.
Niciade: hunc ſacris ſemper colit ille, & odoram
Protinus e cedro condidit effigiem.
Maximaque, Eetion, artis tibi præmia ſoluit:
Teque ferunt totas applicuiſſe manus. Idem.

EPITAPHIVM ORTHONIS VIII.

cuius exordium: Ξεῖνε Συρηκόσιος.

PRAECIPIT *hoc Orthon Siculus: ne forte viator*
Ebrius hyberna tempore noctis eas:
Namque ego sic iaceo: pro puluere nempe paterno
Externa peregre contumulatus humo. Idem.

ALIVD.

cuius exordium: Ἄνθρωπε ζωῆς περιφείδεο.

VITAE *parce tuæ, tempestiuusque, Viator,*
Nauta, scias vitæ tempora pauca tuæ. Idem.

EPIGRAMMA X.

In effigiem Musarum,

cuius exordium: Ὑμῖν τοῦτο θεαί.

EFFIGIEM *hanc vobis Xenocles, pia numina, Musæ,*
Effigiem statuit esse Nouensilibus,
Musicus: haud aliter quis dixerit. hinc sibi nomen
Qui peperit, vestri quam memor ille fuit! Idem.

EPIGRAMMA XI.

Epitaphium Eusthenis Physiognomonis.

cuius exordium: Εὐσθενέος τὸ μνᾶμα.

EVSTHENEI *hic tumulus: mores dignoscere ab ore,*
Eque oculis mentem cernere doctus erat.
Nunc pulchre a sociis peregre est peregrinus humatus:
Gratus ibi cunctis vatibus ille fuit.
Omnia quæ decuit peregre tulit ipse sophista:
Cui procul a patria turba propinqua fuit. Idem.

EPIGRAMMA XII.

In tripodem Baccho dedicatum nomine Demotelis.

cuius exordium: Δαμοτέλης ὁ χορηγός.

DEMOTELES *dux ille chori, tripodem tibi, Bacche,*
Te quoque qui diuum delicias posuit,

In cunctis medium tenuit: victorque chororum,
Qui modicum, qui fas cerneret, vnus erat. Idem.

EPIGRAMMA XIII.

In effigiem Vraniæ Veneris.

cuius exordium: Ἡ Κύπρις οὐ πάνδημος.

PVBLICA *non isthæc Venus est: placare memento*
Vranien, castæ munere Chrysogonæ
In thalamo Amphicli, socii prolisque larisque.
His facilis quouis tempore vita fuit
A te principium ducentibus, o Dea: nam qui
Dulcia cumque colit numina, lætus agit. Idem.

EPIGRAMMA XIIII.

Epitaphium Eurymedontis,

cuius principium: Νήπιον υἱὸν ἔλειπες.

FILIOLVM *paruum liquisti: raptus & ipse*
Vix iuuenis, nunc hic conderis Eurymedon.
Et tibi nunc sedes Heroum in sedibus: illum
Virtutis patriæ nomine, turba colet. Idem.

EPIGRAMMA XV.

In eundem.

cuius exordium est: Γνώσομαι εἴ τι νέμεις.

COGNOSCAM *an precium ponas virtutibus vllum:*
An referat laudes improba turba pares.
Huic tumulo, dices, bene sit: namque Eurymedontis
Tam leuiter sacrum contegit ille caput. Idem.

EPIGRAMMA XVI.

In Anacreontis statuam.

cuius exordium est: Θᾶσαι τὸν ἀνδριάντα τοῦτον.

IMAGINEM, *viator, illam conspice,*
Et dicas simul ac domum redibis,
Anacreontis Teii vidi caput.
Si quis, dulce decus lyræ prioris.

Addensque, pueris gratus omnibus fuit,
Sic totum fueris virum locutus. Idem.

EPIGRAMMA XVII.

In Epicharmum.

cuius exordium: Ἅ τε φωνὰ Δώριος.

L INGVAQVE *ipsa hæc Dorica est, vatesque qui Comœdiæ*
Dux est Epicharmus.
Ex æreque ipsum, Bacche, pro vero hic tibi
Ciues posuerunt.
Quem Syracusis locarunt in ter amplis manibus:
Vt ciuibus æquum est.
Opum ille aceruum possidebat, diligens
Persoluere cuique,
Multa certe quæ forent pueris docebat vsui.
Laus ampla sit illi. Idem.

EPIGRAMMA XVIII.

Epitaphium Clitæ, nutricis Medei.

cuius exordium: Ὁ μικκὸς τόδ' ἔτευξε.

H VNC *paruus tibi condidit Threissa*
Medeius tumulum, qua fert via, dedicatque Clitæ:
Illud fert precium beata nutrix:
Quod puerum nutriuit: adhuc etenim vtilis vocatur. Idem.

EPIGRAMMA XIX.

In statuam Archilochi.

cuius exordium: Ἀρχίλοχον καὶ στᾶθι, &c.

A RCHILOCHVM *vt cernas, sistas age, pristinum poëtam,*
Autorem Iambi, cuius alta gloria
Domosque noctis tangit atque lucis.
Scilicet hunc Musæque & Delius ipse amauit augur:
Hinc arte dexter ille, & exactus fuit,
Eposque dicere, ad lyramque cantum. Idem.

EPIGRAMMA XX.

In statuam Pisandri.

cuius exordium: Τὸν τοῦ Ζανὸς ὁ δ' ὑμῖν.

ÆTERNI *sobolem Tonantis illum,*
Et dextra & domito leone notum,
Vatum quotquot erant vbique, primus
Pisander celebrauit ex Camiro,
Cuius sunt labor Herculis labores.
Hunc ipsum pia cura ciuitatis
Hic, vt noueris, æreum locauit
Multis postea mensibusque & annis. H. G.

EPIGRAMMA XXI.

In Hipponactem.

cuius exordium est: Ὁ μουσοποιός.

HIC *hic poëta magnus Hipponax dormit:*
Si sis scelestus, pergere ad tumulum noli;
Sin sis probusque, & e probis viris natus,
Tutus sedeto, si libebit, & dormi. D. H.

EPIGRAMMA XXII.

Autoris in opus suum.

cuius exordium: Ἄλλος ὁ Χῖος, ἐγὼ δὲ Θεόκριτος.

ALTER *erat Chius: verum ipse Theocritus autor,*
E media fueram plebe Syracosia.
Natus Praxagoræ, celebrisque in gente Philinæ:
Carminis externi non mihi cura fuit. Idem.

PVB. VIRGILII MARONIS ECLOGA DECIMA,

Quæ GALLVS *inscribitur*, a IOSEPHO SCALIGERO Dorice reddita.

Υ'ΣΤΑΤΙΟΝ χαρίσαιο πόνον μοι τόνδ' Ἀρέθοισα.
Παῦρά τιν' ἀείδωμες (ἀναγνοίη δὲ Λυκωρὶς)
Γάλλῳ ἐμῷ· τίς κεν Γάλλῳ φθονέσοιτο ἀοιδᾶς;
Οὕτω Σικελίδος σοὶ ὕπο χομένα βυθὸν ἅλμας
Μή ποτε συμμίσγοι ἑὰ κύματα Δωρὶς ἀδευκής.
Εἴπωμες, φέρε, Γάλλω ἀμηχανέοντας ἔρωτας,
Σιμαὶ ἕως θαμνῶν ἀποτρώγοισι χίμαιραι.
Ἀίδομες οὐ κωφοῖς. ἀδοῦσι γὰρ ἄλσος ἐπαχεῖ.
Μᾶλα πέριξ ἔσακε, καὶ ἡμέας οὔτοι ἀτύχθη.
Οὔτε τύ, θέσπι ἀοιδέ, τὸ ποιμνίον αὐτὸς ἀτύζευ.
Καὶ γὰρ ὁ καλὸς Ἄδωνις ἐφ' ὕδασι μᾶλα νομεύει.
Εἴποιτ' ἄν, τί νέμος σκιερόν, τίνα τέμπεα, κοῦραι
Ναΐδες, εἶχ' ὑμᾶς, ὅκα τάκετο Γάλλος ἔρωτι;
Οὔτε τὸ Παρνασοῖο γὰρ ὑμέας, οὔτε τὸ Πίνδω
Αἰπὺ κλέτας κατέρυκ', οὔτ' Ἀονία Ἀγανίππα.
Αὐταί μιν κλαύσαντο δάφναι, κλαύσαντο μυρῖκαι.
Μαίναλος αὐτὸν ἔκλαυσ' ὑπ' ἐρήμῳ κείμενον ὄκρῳ.
Τοὶ σκόπελοι ψυχρῶ μιν ἀνωδύραντο Λυκαίω.
Ἦνθεν ὁ μαλονόμος, βραδινοὶ τοὶ βωκόλοι ἦνθον.
Ὁ δρῦς χειμερινὰς βαλανίζων ἦνθε Μενάλκας.
Καὶ πόθεν οὗτος ἔρως, πᾶς πεύθεται· ἦνθεν Ἀπόλλων.
Γάλλε, τί μαίνεαι; φατί. τεὸν μέλεδαμα Λυκωρὶς
Βᾶσα διὰ ψύχους διά τε στρατῶ, ἕσπετ' ἄλλῳ.
Ἦνθε καὶ ἀγροτέρῳ Σιλβανὸς κρᾶτα πυκαστὸς
Στέμματι, νάρθηκας χλοερώς, κρίνα θ' ἁδρὰ τινάσσων.
Καὶ θεὸς Ἀρκαδίας Πὰν ἦνθε, τὸν εἴδομες αὐτοὶ
Κινναβάρει καὶ χυλῷ ἐρευθόμενον χαμαιάκτας.
Πᾷ στασεῖ τόδ' ἔφασ'; οὐ ταῦτα μέμαλεν ἔρωτι.
Οὐ δακρύων κεκόρεσται Ἔρως, ὑγρέστατος ὁ λειμών,
Ταὶ ξουθαὶ κυτίσοιο μέλισσαι, φυλλάδος ἁ αἴξ·
Καὶ ὃς στενάζων, ἀσεῖτε τάδ', Ἀρκάδες, εἶπεν,
Ὤρεσιν ὑμετέροισι, μόνοι δεδαῶτες ἀείδειν
Ἀρκάδες. ὡς μαλακῶς τότε λείψανα τὰ μὰ κέοιτο,

Αἴποκ' ἐμῶς ὔμα σύριγξ ἀείσει ἔρωτας.
Ὤφελον ἐξ ὑμέων εἷς ἔμμεναι, ἤτις ἀμεργὸς
Ποίμνας, ἢ σταφυλᾶς πυρναίας ἀμπελοεργός.
Αἰ παρ' ἐμὶν τόκα Φυλλὶς ἔην, αἴκ' αὐτὸς Ἀμύντας,
Αἴκ' οἷς ἐρωμά τι ἄλλο (τί δ' αἰ μέλας ἐστὶν Ἀμύντας;
Ἔστι καὶ ἀμφότερον τό, τ' ἴον μέλαν, ἄ θ' ὑάκινθος)
Ὧδ' ἐν ταῖς ἰτέησιν ὑπ' ἀμπέλῳ ἦν μετ' ἐμεῖο.
Ἄνθε' ἐμὶν τόκα Φυλλὶς ἀπέδρεπεν, ᾆδεν Ἀμύντας.
Ὧδε ψυχρὸν ὕδωρ, μαλακὰ πόα ὧδε Λυκωρί.
Ὧδ' ἄλση. σὺν τοι τέλεον χρόνον ὧδε βιῴην.
Ἀλλά με νῦν ἀτέραμνος ἔρος μὲν μᾶλλον Ἄρηος
Ἔντε μέσοις ὅπλοις ἐντ' ἀντιβίοισι κατίσχει.
Φεῦ, τὺ δέ μοι γλυκερᾶς πάτρας ἄπο (πῶς κε πιθοίμαν;)
Ἄλπεων τὰς χιόνας, τό, τε Ῥήνω ψῦχος ἄτλατον
Χωρὶς ἐμεῦ λεύσσεις. ἆ μή τυ ψῦχος ἰάψαι.
Ἆ μή τυ κρύσταλλος ἐπιτμάξαι πόδας ἁβρώς.
Χαλκιδικοῖς φέρ' ἰὼν τάπερ ἐξεπόνασα μέλεσσι
Ποιμενικῷ καλάμῳ Σικελοῖο βοτῆρος ἀείσω.
Κέκρικ' ἐνὶ σπείεσσι δυσπαθέειν, καὶ ἀν' ὕλας,
Ἔνθ' ἁπαλοῖσιν ἔρωτας ἐμὼς φλοιοῖσι χαράττειν.
Φλοιοῖς ἀλδήσκουσι συναλδήσουσιν ἔρωτες.
Μαίναλα μὰν τείως καταθεύσομαι ἄμμιγα Νύμφαις.
Χλουνίας ἀγρεύσω. ψῦχος δέ με κωλύοι οὐδὲν
Παρθένια σκυλάκεσσι περιστοιχίζεμεν ἄλση.
Ἤδη ἀνὰ σκοπέλως δοκέω, ἀνὰ δρυμὰ φέρεσθαι,
Καὶ Πάρθοις κερέεσσι Κυδώνια θυμὸς ἄνωγεν
(Ὡς ἂν ἐμᾶς μανίας ἄκος ὂν μέγα) τόξα τιταίνειν.
Πλάν γε θεὸς τῆνος μαθέτω βροτέοισι κακοῖσιν
Ἱλήκειν. Ἀλλ' αὐταὶ Ἁμαδρυάδες καὶ ἀοιδαὶ
Οὐκέτ' ἐμὶν φίλαι ἐντί. πάλιν χαίροιτέ μοι ὗλαι.
Οὐ τῆνος καμάτοις ἀλλάσσεται ἡμετέροισιν.
Οὐ μὰν κἢν Ἕβρον πίνωμες ψύχει μέσσῳ.
Σιθονίας νιφάδας ὑποδύντες χείματος ὑγροῦ.
Οὔτ' ἦν, φλοιὸς ὅκα πτελέαις ἐνὶ κάρφεται αὖος,
Αἰθιόπων βόσκωμες ὄϊς ὑπὸ Καρκίνῳ ἄστρον.
Πάντα γε νικᾷ ἔρως. ἡττώμεθα κ' ἄμμες ἔρωτος.
Ταῦτα μὲν ὑμέτερον ποιητάν, μέσφα κάθηται,
Καὶ τάλαρον πλέκει ἐκ μαλάχας, ἀρκεῖται ἀεῖσαι
Πιερίδες. Γάλλῳ δ' ὔμμες μεγαλύνετε ταῦτα,
Γάλλῳ, τῷ καὶ ἂν ὥραν ἀέξεται ἵμερος ἄμμι

Τόσσον,

Τόσον, ὅσον κλάδεα μάλ' ἀείρεται εἴαρος ὥρῃ.
Εἶα δὴ ἀνστῶμες. σκιὰ ᾀδόντεσσιν ἐπαχθής.
Καὶ σκιὰ ἀρκεύθω βλαβερά, σκιὰ λήια βλάπτει.
Σεῦσθε κορεσθεῖσαι (νὺξ γὰρ πάρα) σεῦσθε χίμαιραι.

Obſeruabis, amice lector, Scaligerum poſt verſum,

Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſyluæ,

poſuiſſe tres verſiculos loco non ſuo vulgo editos,

Stant & oues,

cum iis quæ ſequuntur.

EADEM DORICE REDDITA

à

DANIELE HEINSIO.

ΤΟΥΝ ὕστατον χαρίσαιο πόνον μοι τόνδ' Ἀρέθοισα·
Μικκὸν ἐμῷ Γάλλῳ, τὸ καὶ ἂν γνοίησι Λυκωρίς,
Μὴ πέμψω ἐν καλῷ εἴη· ἔπη τίς ἀνήνατο Γάλλῳ;
Οὕτω τίν, Σικελοῖς μετὰ κύμασιν ὄκκα φέρεαι,
Μή ποχ' ἑὸν Δωρὶς συμμίσγοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ἄρχεο, δειλαίως Γάλλω εἴπωμες ἔρωτας,
Μέσφα νέως σιμαὶ θάμνως ζώγοντι χίμαιραι.
Μέλπομες οὐ κωφοῖσι· ποτικρίνονται αἱ ὗλαι.
Ποῖα νάπη τῆμος, πεῖ ὔμμ' ἔχεν ἄλσεα καλαί
Ναΐδες, συγνῶς ὅκα τάκετο Γάλλος ἔρωτι;
Οὐ μὰν Παρνασσοῖο τόκα κλέτας, οὐδὲ τὰ Πίνδω
Ὕμμιν πόσα μέμαλε, καὶ Ἀονία Ἀγανίππα.
Τῆνον χαὶ δάφναι, τῆνον καὶ κλαῦσε μυρῖκαι,
Τῆνον πευκάεις ὑπ' ἐρημάδι κείμενον ἄχθα
Μαίναλος· οἱ δὲ λίθοι κρυερῷ κλαύσαντο Λυκαίω.
Μᾶλα περιστάκαντι, καὶ οὐ αἰδῶς λάβε τῆνα·
Μὴ τὺ λάβοι ποίμνας αἰδώς, ὦ θεῖε μελικτά,
Μᾶλα καὶ ὠυτὸς ἔβοσκε παρ' ὕδασι καλὸς Ἄδωνις.
Ἦνθεν δ' ᾠοπόλος, βραδέες σὺν ποιμένες ἦνθον·
Χειμερίας δὲ μάλ' ὑγρὸς ἀπὸ δρυὸς ἦνθε Μενάλκας,
Πάντες ἀνηρώτευν, ὁ πόθος πόθεν; ἦνθεν Ἀπόλλων,
Κῆφα, Γάλλε τάλαν, τί τὺ μαίνεαι; ἁ δὲ Λυκωρίς
Ἄλλω ἀνὰ νιφάδας, καὶ ἀνὰ στρατὸν οἰκτρὸν ὁμαρτεῖ.

Ἦνθε

Ἦνθε καὶ ἀγροίκῳ κεφαλᾶς Σιλβανὸς ἐλύξῳ,
Νάρθακας χλοερῶς, περὶ δὲ κρίνα μακρὰ τινάσσων.
Πὰν δ᾽ ἔτι Ἀρκαδίας θεὸς ἵκωθε, τὸν εἴδομες αὐτοὶ
Χυλῷ ἐρυθόμενον χαμαιάκτας, κινναβάρει τε,
Καὶ πᾶ, ἔφα, τέλος ἔσαι; ἔρως οὐ τοῖνδ᾽ ἀλεγίζει,
Οὐ δακρύων ἀνιαρὸς ἔρως, οὐχ᾽ ὕδατος ἁ γᾶ,
Οὐ κυτίσοιο μέλισσαι ἄαται, φύλλων δὲ χίμαιραι.
Ὃς δὲ μάλα στυγνὸς, Τὰ μὲν Ὠρκάδες ἄσετε, φάσκε,
Ὤρεσιν ὑμετέροισι, μόνοι δεδαῶτες ἀοιδᾶς
Ὠρκάδες· ὡς γλυκερῶς τόκα τὠστέα ταμὰ κέοιτο,
Αἴ κεν ἐμὸν σύριγξ ὑμά ποκ᾽ ἔρωτα μελίσδοι.
Ὤφελον εἷς ὑμέων κἠγὼ πέλον· ἠὲ νομεύς τις
Ὑμετέρας ἀγέλας, ἢ τρωξίμω ἀμπελόεργος.
Ναὶ μὰν αἴ μοι Φυλλὶς ἔην, αἴτ᾽ αὐτὸς Ἀμύντας,
Αἴθ᾽ ἕτερον μελέδαμα· (τί δαὶ αἰ μέλας ἐστὶν Ἀμύντας;
Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶν ὁμῶς καὶ ἁ Ὑάκινθος)
Σύν μοι ἐν ἰτέῃσιν ὑπ᾽ οἰναρέοισιν ἔκειτο,
Φύλλα δέ μοι Φυλλὶς στεφάνων δρέπεν, ᾆδεν Ἀμύντας.
Ὧδε ψυχρὸν ὕδωρ, μαλακοὶ νομοὶ ὧδε Λυκωρί,
Ὧδε νέμη· ὧδ᾽ ὁ περιὼν χρόνος ἄμμε μαραίνοι.
Νῦν δ᾽ ἄρ᾽ ἐμ᾽ ὠφρόντιστος Ἔρως δεινοῖ μετ᾽ Ἄρηι
Ὅπλοις ἐν μέσσοισι καὶ ἐχθοδοποῖσιν ἐρύκει.
Τηλόθι δὴ τύνη τᾶς πατρίδος (οὐδὲ πιθοίμαν)
Ἀλπείας τε μόνα νιφάδας, ψυχρός δὲ τὰ Ῥήνω
Νόσφιν ἐμεῦ ἐσορῇς· αἲ μή τύ τι ῥῖγος ἰάπτοι,
Μή τυ διαχίσδοι μαλακὸν πόδα παγὰς ἀτειρής.
Βασεῦμαι· καὶ ὅ,τι μοι τὸ μελύδριον ἐκπεπόναται
Χαλκιδικὸν, Σικελᾷ συρίγγι ποιμένος αὐλῷ.
Φαμὶ δαὶ ἐν ξυλόχοισιν ἐν σπάεσί τε θηρῶν
Ῥᾷον ἄγειν· ἁπαλοῖσι δ᾽ ἔρως γεγράψεται ἐμὸς
Δένδρεσιν· ἀλδήσει τάδ᾽ ἀεὶ, ἅμα δ᾽ ὔμμ᾽ ὦ ἔρωτες.
Σὺν δὲ τέως νύμφαις μέγα Μαίναλον ἀμφιπολάσω,
Ἢ καὶ νῦν φλογόεντα διώξομαι· οὐ με κολούσει
Παρθένιον κρύος ὀξὺ κυσὶν διαλαμβάνειν ἄλσος.
Ἤδη ἀνὰ κρημνὼς δοκέω, καὶ ἐριβρέμεος ὕλας
Βασκέμεναι, πάρθῳ δὲ βιῶ περιάλλεν ὀϊστὸν
Κυδώνιον· ὡς κεν ἐμᾶς τόδ᾽ ἔοι γλυκὺ θέλκτρον αἰνίας,
Καὶ θεὸς ὅσγε κακοῖσιν ἱλάσκοιτο βροτέοισιν.
Αὖ ψ᾽ ἄρ᾽ Ἁμαδρυάδες θυμῷ ἄπο, παῖ δὲ μέλισμα
Ἄμμι πέλει· αὐτὰ πάλιν ἐρρέτω ἐρρέτω ὕλα.

Οὐχ' ἁμοί ποκα τῆνον ἀπαλλάξαιατο μόχθοι.
Οὐδ' εἰ χειμαίνοντος ἄδαν Εὔεριο πίοιμι,
Ἢ νίφα Σιθονίαις ἐπερᾶς χειμῶνος ἀεξίμας·
Οὐδ' ὁκόταν φλοιὸς πτελέας αὐαίνηται ἄδ' ἐρᾶς;
Αἰθιόπων ἀγέλας ὑπὸ καρκίνῳ αἴκε νέμοιμι.
Παντὸς ἔρως κρατέει· χ' ἁμὲς εἴκωμες ἔρωτι.
Ταῦτα θεαὶ σφέτερον μέλψαι ἀρκείτω ἀοιδόν
Μέσφα καθεζόμενος τάλαρον πλέκει ἐκ μαλαχάων.
Πιερίδες, καὶ ὔμμι τόδε μεγαλυνέτε Γάλλῳ,
Γάλλῳ, τῶ πόθος ἄμμιν ἀέξεται αἰὲν ἐφ' ὥρᾳ,
Χλωρὰ ὅσον κλάθραι ἦρος νέον ἱσταμένοιο.
Ἀλλ' ἄνα δή. σκιά ἐντι μελισδόντεσσι ἐπαχθής,
Ἀρκεύθω σκιά τι βλαβερὸν, σκιὰ λάϊον αὔει.
Σίττα κορεσθεῖσαι, πάρα γὰρ νύξ, σίττα χίμαιραι.

DANIELIS HEINSII
Ecloga Bucolica,
NORDOVVICVM,
SIVE
INFELIX AMOR.
AD IANVM DOVSAM NORDOVVICI DOMINVM.

S CILICET *haud nobis tantum licet esse poëtis*
DOVSA, *quibus patriaque vrbes, populique furentis*
Dulcia sordentes inuadunt carmina curæ:
Quantũ quæ placidis indulgens otia campis
Gens vitæ secura suæ, pecora inter, & inter
Saxa, leuesque vmbras, & mollia numina ruris
Pectore securos tranquillo ruminat ignes.
Tityrus & pulcher Lycidas, huic cura Neæra;
Lusca Neæra quidem, sed enim ditißima lactis:
Huic Nisæ vicinus amor: Nordvvicides ambæ,
Ambæ formósæ Nordvvicides: illa capellas
Promptior, hæc dulces compellere doctior hædos.
Pulchra Neæra quidem Lycidæ: tibi Tityre Nisa
Nisa fuit: cæcus, pueri, Deus vrit amantes:
Inter oues ergo placidas testesque capellas
Sic prior argutum Lycidas effudit amorem,
Carmine, quod noster tacite sublegit Amyntas.
Lentius o nostra procedite lentius agnæ.

Pulcra

Pulcra Neæra suos in gramine condidit artus,
Dormit pulchra Neæra: leues accedite venti,
Pro Zephyro Zephyriti (Deo non credimus vlli)
Lactea tranquillo percurras pectora motu.
Dormit pulchra Neæra: insani sistite tauri,
Sistite, nec dulcem mugitu rumpite somnum.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Bis leuiter sæuum volui defendere solem,
Bis metui mollem pauidus turbare soporem.
Dulcis Somne pater certe es Deus: ipse ego nuper
Inter lilia fusus odoratosque Hyacinthos
Visus eram blandos compellere montibus hædos,
Visus eram blandæ supponere colla Neæræ.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Et iam corpore corpus & oribus ora fouebam,
Dulceque nescio quid spirauimus, ictaque linguâ
Pendula lingua natabat, & albo mollior hædo
Halitus occulto persuderat ossa calore.
Et somnus mihi numen erat: nec somnia credi
Illa merebantur: fuerant sed somnia tantum.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Certe Somne pater breuis es Deus: effluit ille,
Quæque dedit solus, rapuit mihi gaudia solus.
Bisque vale dixi formosa, locumque notaui,
Bisque iterum saxo volui recubare sub illo,
Bisque eadem optaui mihi somnia; sed mea vota
Naiades, & pulchræ Dryades lusêre puellæ.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Quin thalamum, mea Vita, simul, quin iungimus ora?
Lætus Hymen Hymenæe pater cantabit Iolas,
Et Crotale dulcem versabit in igne polentã,
Spargens humida mella, laboratamque farinam:
Phyllida Damætas, Amaryllida ducet Amyntas,
Vicinus teneram cantabit Tityrus Æglen.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Dote nec insanus mecum certauerit Alcon,
Nec vester Lycidas, nec pulchri filia Codri:
Sunt mihi bis deni, totidem cum matribus, hædi:
Sunt & opes, quas dulcis auus mihi seruat Alexis,
Fistula molle sonans: celebris qua sæpe Menalcas
Flexit aberrantes Nordvuico e littore tauros.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Et tunica, hoc ipso mater quam texuit antro,
Artis opus raræ: croceo nam stamina limbo
Ambiit, & summas distinxit pellibus oras.
Quam toties frater cum posceret inclytus Ægon,
Hanc Lycidæ seruamus ait: dum plenior annis
In thalamum pulchrâ migrauerit ille Neæra.
Lentius o nostræ procedite lentius agnæ.
Sic Lycidas: dulcem Lycida sic Tityrus ignem
Excipit, errantes numerans per prata iuuencas.
Aurea Nisa tuæ pulcherrima nata parentis,
Te tenuem nigramque & multo sole perustam
Improbus affirmat Lycidas: mihi pulchra videris,
Mollis, dulce tuens: sed ferrea ferrea certe es:
Namque antrum bis mane, bis omnia pascua frustra
Præterii, pecudesque tuas: voluique videri
Pelle noua circum, niueoque incinctus amictu.
Aurea Nisa tuæ pulcherrima nata parentis.
At tu auersa feroxq; meos nõ cernis amictus,

At tu auersa feroxque meos non cernis amores.
O lachryma! o vmbra Nordvuicides! illaque nigris
Nympha superciliis! viridi cui semper in antro
Dulcia supplemus tepido mulctralia lacte,
Et geminos clam matre duos subduximus hædos.
Aurea Nisa tua pulcherrima nata parentis.
Dicite lasciua Cadvuicides, inclyta ponti
Turba, maris spumis, & vestra mollior alga,
Non ego sum pulcher? non blandus denique? nam me
Mater auo similem Corydoni dixit, & ipsa
Thestylis ipsa suo me prætulit inuida Codro,
Et mollis Crotale, & vicini nata Myconis.
Aurea Nisa tua pulcherrima nata parentis.
Et quoties saturas Cadvuici cogimus agnas,
Exiliunt ridentque omnes, tangique recusant,
Et metuunt sperantque simul: fugiuntque sequentem,
Et fugienti instant, & inania murmura fingunt,
Et metuo, inuitus ne cogar: & oscula sæpe,
Dulciaque auerso despexi gaudia vultu.
Aurea Nisa, tua pulcherrima nata parentis.
Certe ego (nam memini) tenui lanugine malas
Vix dum pictus adhuc, gelido qua flumine Rhenus
Labitur, & glacie flauentem cingitur alueum,
Cum pastoribus hic sua præbent mollia Nymphæ
Gaudia, cum Batauis innixa molliter aluis
Percurrunt rapidas faciles Nordvuicides vndas.
Aurea Nisa tua pulcherrima nata parentis.
Certe ego bina tuli tibi basia: corque perussit
Lenior extemplo mihi motus, & altera fixi,
Et Lycida, nunquam, dixi, mihi talia mater
Quamuis sæpe thoro mecum cubitaris eodem,
Non genitor tulit ipse: paterque in fronde Palæmon
Risit, & obscura latuit circundatus alga.
Aurea Nisa tua pulcherrima nata parentis.
Scilicet ex illo mihi tempore mollior æstus
Pectus habet: nec me velut ante & gramen, & herba,
Nec iuuat, vt prius, inter oues, interque capellas
Cum Damales fusca choreas deducere nata:
Nec iuuat occulto sub gramine nocte latentem
Lugduno reduces furtim terrere puellas.
Aurea Nisa tua pulcherrima nata parentis.
Et quoties dulces genitor me misit ad agnas,
Et quoties molles genitrix me misit ad herbas,
Nescio quæ tepidos febris noua pascitur artus,
Nescio quis nouus ardor habet: consultaque nuper
Baucis, anus vicina, tui vicina Lycoræ,
Tityre, dixit, amas, & credere cogimur illi.
Aurea Nisa, tua pulcherrima nata parentis.
Sic pueri cecinere: leues in fronde capellæ,
Cumque suis blandæ saliերunt matribus agnæ.

HVGO-

HVGONIS GROTII MYRTILVS, SIVE IDYLLIVM NAVTICVM, AD DANIELEM HEINSIVM.

PRIMA mihi syluis, & amæno fonte relicto
Fistula ad Oceani fluctus, & ad æquora venit,
Æquora quæ Batauis potius cantanda Poëtis.
Nam neque me tantum saltus, aut pascua circum,
Aut Haga nemus omne meæ iuuat, inuia quantum
Littora, pendentesque domus, scopulique cauernæ:
Non audita cano: Labor hic tibi sumitur Heinsi;
Heinsi noster amor, si quid mea carmina possunt,
Te Libycus Garamas, te Iaua loquetur, & Indi,
Et puppes Austrina ferent ad sidera cœli
Dia Sophocleo tua pulpita quassa cothurno.
Dicite formosæ Nereides, inclyta Ponti
Numina, quas voces, quæ carmina Myrtilus inter
Aërias rupes, & respondentia saxa
Cochlidis insano iactarit saucius igni.
Iam defuncta malis pelagi ratis, acta per altum
Venit ad hos fines, vbi diuidit insula pontum
Cara mihi, & solo notißima Cochlidis antro.
Tiphy ratim serua: si nox collegerit Euros
Anchora demisso descendat in æquora ferro,
Aut littus prætexe, malus si sæuiet Auster:
Sed breuia, & rapidos æstus fuge: dextera multis
Est via cæca vadis: securius ire sinistra.
Cochli, quid exspectas? quin, vt prius ipsa solebas,
Prospicis intonsi specula de montis in vndas,
Meque procul reducem longo clamore salutas?
Heu, quis mutauit mihi te Deus? an tibi pectus
Transuersum nouus egit amor? ne fallite nautæ,
Sumne alius, quam nuper eram, cum candida Dorcas
Diceret, Hesperiis Dorcas prælata puellis;
Pulcher es: ipse tibi me iudice cedat Amyclas.
Illa quidem dixit: sed vix ego credulus illi.
Ipse tamen, tamen in placido me flumine vidi,
Hirsutasque genas, & latæ frontis honorem,
Et roseos crines, & cærula menta notaui,
Qualia vel Neptunus habet, vel qualia Nereus.
Testis anus Crotale, quæ ter mihi, Myrtile, dixit,
Despue: lingua tuos ne fascinet inuida vultus.
Hæc eadem canto, quæ cum cantaret Arion,
Mulceretq; Deos pelagi, circumstetit omnis
Delphinum chorus, & vatem seruauit in vndis:
Scilicet aut Boreæ veteres, & Erichthidos ignes,
Aut Phorci laudes, aut cæruleam Amphitriten.

Aemulus at concha mihi perstrepit aequora Triton,
Miranturque sonum Panope, Panopesque sorores,
Et Proteus, & Glaucus, & Inoiis Melicerta.
Heu placeo Nymphis: at non tibi: sola marinos
Despicis amplexus crudelis, & oscula vitas.
Quem fugis ah demens? secuerunt Di quoque pontum,
Et magni Minyae Reges, & primus Iason
Per freta duxerunt abituram in sidera puppim.
Naufragis iactatus aquis incendit Vlysses
Sole satam Circen, Atlantiademq; Calypso,
Et sibi Nausicaë tales optauit amores.
Quid iuuat, illa suum si me fastidit Vlyssem,
Quae mihi Nausicaa, Circe prior, atque Calypso?
Saepe ego te vidi, meminisses improba Cochli,
Cum per arenarum tumulos, & littora, conchas
Oceani legeremus opes: nam tunc ego primũ
Cum patre tentaui raucũ mare, vetis adulti
Tempore, necdũ vlla pictus lanugine malas.
Saepe etiam, sera quoties sub nocte venirẽ,
Siccasti aequoreis manantes imbribus artus:
Nec te poeniteat. prius hoc quoque fecerat Hero,
Cuius ego & turrim Sestaeo in littore vidi,
Nataque collegi vicinis ostrea saxis.
En etiam tibi dona fero miser, en nucis Indae
Pôcla, quibus potauit Arabs, Sinũq; petitum
Fictile: non aliâs tremui propiore periclo,
Et nisi Leucotheen mea tunc in vota vocassem,
Infelix Stygias iuissem nauta sub vndas.
Quin & Teutonicis mecum fero condita testis
Smegmata, in Oceanum labentis munera Rheni.
His etenim Bataui, soli sulcare periti
Puppe salum Bataui, coeloq; indicere ventos,
Martia gens toto pelagi diuisa profundo,
Mense quater rutilans nodatos arte capillos:
Hoc ego pigmentum poscenti nuper Erinnae
(Nata fuit magni Barcemonis illa) negaui:
Quamuis multa diu per Dorida, per Galateam,
Per Thetin, erroresque meos quemcunque per orbem,
Luminibus patis, & blanda voce rogaret.
Et poteram donasse tamen: nam saxea non est.
At tu nil misereris: in hoc ego pactile sertum
Effundam rabido flagrantes corde dolores.
Ipse tibi Rubro praedatus in aequore filũam
Alternas lauros, & Medica mala iugaui.
Nunc labor ille perit: nam tu mea munera curas,
Quantum dura silex pontum, vel littora pontus.
Huc ades, vt casta velatus tempora quercu
Portuno ante alios, & Dis, quorum aequora curro,
Sacra feram, reddamq; reus solemnia vota,
Quae rerum Oceanus genitor, quae Tethys, & ipse
Nympharum accipiat Nereus pater. O mea Cochli,
Huc ades, vt cellis mecum deprompta Falernis
Musta bibas, casaq; canens epulere iuuenca:
Aut si forte iuuant thynni, mollesque platessae
Te magis, & solea, mecum piscabitur Olpis:
Est mihi nanq; domi non inuidiosa supellex,
Fiscellae virides, nodosaque texta plagarum,
Filaque, & haerentes maculis humentibus algae,
Cum Labyrintheo plexis errore sagenis.
Sunt iacula, & tumido fluitantes cortice fundae.
Pendet & aequoreo pecori lethalis arundo,
Setaque, & impliciti lumbricis pinguibus hami.
Quid loquor infelix? Cochlis nihil audit, & idem
Qui mea vela solent vẽti, mea verba tulerũt.

Si

Si tibi dulce mei nihil est, o ferrea, vere
Ferrea, dulce tamen mea mors erit: aspice tantum.
Ibo per has cautes, summoq; cacumine lapsus
Deferar in fluctus: nomẽ mihi debeat æquor,
Myrtöumq; nouum fiat mare: viuite rupes.
Fallor? an huc Cochlis respexit, & omnia circum
Flabra silent, blandique fauet pellacia Ponti?
Hic recubans cantabo: iubet locus, altaque subter
Saxa supercilio cohibent vmbracula rupes.
Cochli, quid in soliis consumere cautibus æuum
Te iuuat, & pensis viridem donare iuuentã,
Dum teneros multo digitos subtemine lassat
Mater anus? nostram potius conscende carinam.
Illic & vitrei fluctus & marmora Diuûm
Prona iacent, speculoq; sali stat solis imago,
Et picturato resplendet in æquore cælum;
Sacraq; Naturæ miracula, gurges aquarum
Insequitur Phœben, caudam Cynosurida magnes.
Quid mirum? sua quæque trahunt: te, Myrtile, Cochlis.
Illic falsa salo labentibus insula, cete,
Et validæ Pistres, & Physeteres anheli,
Phocarumq. natant examina: Pompilus illic
Per mare veliferũ puppim comitatur euntẽ.
Illic nata Venus, comitata Cupidine paruo,
Nunc etiã cõ. ha patriæ quæ nauigat vndas,
Nudatoque sinu pulcherrima Cymodocea
Captat in apricis vernantes fluctibus auras.
Nam neque semper aqua furit implacabilis æstus,
Ventorumque fremit laxato carcere vulgus.
Sunt etiam Ponto sua gaudia; sæpe per æstũ
Gurgite pacato ridet mare: sæpe remotis
Vulturno, & Borea, pluuiamque cientibus Austris
Oebalios tantũ Zephyrus suspirat amores.
Longa Ministeriis sunt otia, pace serena
Mitia cũ placidi requiescunt terga profundi,
Altaque languenti descendunt cornua velo.
Aut igitur tacito luctantur in æquore tonsæ,
Aut vbi iam ferrũ premit vnco dente carinã,
Nos genus irrequies, aliis, quorũ indiget vsus,
Buxea ligna damus rudibus tornata figuris:
Pars facilem oramus reditum, ventumque ferentem
Ingentes in puppe Deos: pars sidera cæli
Metimur radio, & totũ describimus Axem.
Sollertis labor ille Tyri: quæ prima meatus
Ætherios, & signa Polo labentia vidit.
Tunc nosci capere Feræ, custosque Ferarum
Arctophylax tarde pelagũ subiturus; & alter
Ille quis est, lucet trino cui baltheus igne?
Heu miser excludor, duraque in rupe relinquor
Imbribus: ipse parat radiis liuentibus atrum
Sol Tartesiacis immergere fluctibus orbem.

CAVTIO *De horum idylliorum versione.*

IDYLLIA nostra quæ e Theocrito vertimus, ex editione expressimus quæ Heidelbergæ prodiit; contenti eo, vt si quæ mendæ erant literarum, eas tolleremus. Postea e collatione Græci codicis inuenimus versum alibi vnum & alterum prætermissum. Quod etsi nemo animaduersurus sit, nisi qui ea cum Græco contulerit, lubuit hic eos addere: ne studiosi τ̃ μικρῶ φιλοπόνου χάριτος decipiantur. Ac primum in Thyrside circa finem, post versum, cuius initium est, *Carica: nam* &c. scribe ita:

En sinum tibi munus habe: quo spirat odore!
Fontibus Horarum lotum iurabis in ipsis.
Huc age Cissæthe, hanc iam mulge: &c.

In Bucoliastis post illum, *Altera pars calathis*, hunc inseras,

Sic iterum Daphnis vocali concinit ore.

In Bubulco post illum, *Quod cecini*, illum,

Ne tibi post summa succrescat pustula lingua.

In Hyla post illum, *In puerum rapitur*, adde,

Infelix quem torquet amor! quot pertulit erro
Culminaque & saltus! animoque effluxit Iason.

FINIS.

ERRATA TYPOGRAPHICA

in his Dan. Heinsii.

PAG. 294. *col.* 1. αἰσχρολογία. 309. 1. ὤνυξ. 321. 2. Τοῖ τοῖ. 323. 1. σάθη. 325. 1. Τίς ξίχας. 332. 1. *amplectuntur*. 333. 2. οἶδα. 334. 1. χρεία. 336. 2. *comma post* Ἰταλικὴ *non* Βύρινα. 340. 1. Διός. 2. ὥρη, *&* κατ᾽ ὥραν. 343. 1. Αὐταῖσιν. 359. 1. ἔλω. 360. 2. Δωρικώτερον. 362. 2. *comma post*, quisquis est. 363. 2. αὔτως. 365. 2. Ἕζεο. 366. 1. *punctum ante*, ἀπὸ κεστάφων. 375. 1. *Harum*. 2. Ἀλιεύς. 376. 1. δὲ τίς λῶ;. 2. φροντίς. 380. 1. montibus. 419. *Amphiclis*.

Pleraque sunt leuiora: vt & quædam quæ prætermisimus. Cætera si quæ etiam grauiora, per te emendabis.